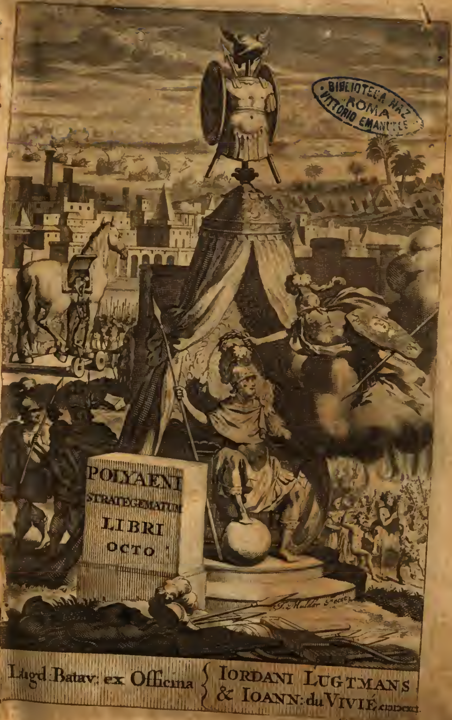
M

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
ΒΙΒΛΟΙ ΟΚΤΩ.

POLYAENI
STRATEGEMATUM
LIBRI OCTO.

JUSTO VULTEJO

interprete.

PANCRATIUS MAASVICIUS
recenſuit, ISAACI CASAUBONI,
nec non ſuas, notas adjecit.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud { JORDANUM LUCHTMANS, & JOHANNEM DU VIVIÉ. } 1691.

BIBLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE
BIBLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE

NOBILISSIMIS. AMPLISSIMIS. REIPUBLICAE. DELPHENSIUM. PRINCIPIBUS. VIRIS.

GERARDO. PUTMANS. J.C. OLIM. PRAETORI. NUNC. REBUS. INDICIS. NEC. NON. AGGERIBUS. DELFLANDIAE. PRAEFECTO. CONSULUM. PRAESIDI.

JACOBO.VREEDENBURGH.AB.ADRICHEM. J. C. AD. COLLEGIUM. REBUS. MARITIMIS. PRAEFECTORUM.; NUPER. DELEGATO. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI. CONSULI.

HENRICO. D'AQUET. MEDICO. CONSULI.

PETRO.TEDING.BERCHOUT.J.C.CONSULI.

ADRIANO. BOGAART. J. C. TOPARCHAE. IN. BELOIS. ET. NATTAIRS. NUPER. CONSULUM. PRAESIDI. AD. COLLEGIUM. NOB. ET. PRAEPOT. DEPUTATORUM. ORD. HOLLAND. DELEGATO. REBUS. INDICIS. PRAEFECTO. IN. SUPREMA. AGGERUM. DELFLANDIAE. CURIA. ASSESSORI. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

NICOLAO. AB. ASSENDELFT. J. C. REIPUBL. DELPHENS. SENATORI. SCABINORUM. NUPER. PRAESIDI. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

DAVIDI. CLINQUANT. DIVINORUM. ORACULORUM. INTERPRETI. PRIMARIO. SCHOLAE. DELPHENS. COLLEGIIQUE. IBIDEM. LITERARII. CURATORI.

DOMINIS. SUIS. CLEMENTISSIMIS.

S. P. D.

PANCRATIUS. MAASVICIUS.

Polyænum edituro haud diu circumſpicienda fuere Nomina, VIRI AMPLISSIMI, quæ tam veterum quam recentiorum inſtituto no-

væ huic editioni præfigerentur: jamdudum enim Veſtra de me merita teſtari publice, & gratæ meæ erga Vos voluntatis præbere ſpecimen geſtiit animus: Vos enim, VIRI NOBILISSIMI, mihi Dii eſtis reduces, quorum auſpiciis, per ſeptennium patriæ abſtractus laribus, nunc denuo iiſdem reſtitutus, quotquot ſecum fert ea, frui commodis abſque intermiſſione valeam. Nondum enim biennum Bredano Gymnaſio præfueram, cum literis Veſtris ſecundus mihi in Ludo Veſtro Literario offerretur locus, quæ animum redeundi in patriam ſponte ſua pronum tantum non impellebant; verum generoſus quidam honoris ſtimulus & gloriæ cupido, quæ in optimis etiam quibuſque conſpiciuntur, impetum illum refrenabant, nec legati munere fungi, qui ipſe jam cum imperio eram, ulla ratione ut a me impetrarem patiebantur. Tantum autem abfuit, ut recuſatio illa benignum Veſtrum de me judicium extinxerit, ut priorem etiam opinionem magis in-

flammarit. Ejus rei argumentum fuit haud exiguum, quod poſt annos admodum quinque, cum idem apud Vos vacaret locus, eandem mihi ſecundo, & quidem honorificentiſſime, obtuleritis provinciam. Tunc demum in me ipſe ſum expertus, quid non valeat patriæ, parentum, nec non amicorum, & quidem doctorum, quotidie familiaritas & commercium: nam quo breviori ab iiſdem abſentia animus impelli primum nequibat, eo longiori, qua mihi chariſſimis illis pignoribus carendum fuerat, intercapedine, idem facilius poſtea fuit adactus. Neque enim verebar quemquam daturum mihi vitio patriæ meæ deſiderio ex imperatore factum me legatum, cum (liceat parva magnis componere) ſempiternæ ducatur laudi Magno Africano, quod fraternæ laudis amore incitatus fratri L. Corn. Scipioni contra Antiochum legatus iverit omnium imperatorum excellentiſſimus: præſertim cum accederet chariſſimæ parentis deſiderium &

pietas, cujus flagrantiſſimis precibus, quibus jam ante quoque ad redeundum indeſinenter me invitarat, deeſſe ultra erat religio: nec non Magni Viri, Theodori Ryckii, qui princeps mihi & dux ad ſuſcipiendam & ingrediendam rationem horum ſtudiorum extiterat, ſed cujus mors nuperrima, ſuis luctuoſa, nobis triſtis, Reipublicæ Literariæ omnibuſque bonis acerba, eorundem fructum ſummo ſuo jure eidem ſolvere mihi non permiſit: hujus, inquam, Viri, nunc ἐν ἁγίοις, amplectendi muneris tam honorifice a Vobis oblati conſilium & auctoritas: & denique, quod poſtremum licet commemorem, in primis tamen & præcipuis jure numerandum incitamentis, Scholæ Veſtræ præ ceteris per omnem literatum orbem illuſtre nomen & fama, cui inſtaurandæ, annorum aliquot retro injuria nonnihil imminutæ, cum & me deſtinari a Vobis acciperem, gaudebam me in celebriorem laudis inveniendæ deſcenſurum arenam, in qua majori cum fructu in ſtudio-

dioſam juventutem diffundi poſſe in futurum noſtra videbatur opera. Veſtra vero, VIRI GENEROSISSIMI, quam præſens jam tres annos experior, benignitas eximia & ſingularis, non ſolum conſilii hujus rationem mihi probavit hactenus; ſed tanto opere eandem inſuper confirmavit, ut cum ſuperiore æſtate prior mihi provincia cum honoris incremento iterum offerretur, eandem modeſte recuſaverim. Veſtro itaque munere id accepi, ut Auctorem hunc edere, eumque Ampliſſimis Veſtris Nominibus inſcribere poſſim: a Vobis quippe huc evocatus, amicorum, quibus præſenti mihi frui per Vos datum erat, adhortationibus perpetuo fui incitatus, ut, dum ætas & vires paterentur, aliquid ſaltem, quod ſentio quam ſit exiguum, ex ſtudiis meis ad communem utilitatem adferrem, quæ certe tantas in animum egere radices, ut, cum non publica ſolum, quam mihi crediſtis, ſed & privata juventutis Veſtræ diſciplina me haberet exercitatiſſimum, horas ſubſecivas

ad hæc ſtudia recolenda ſumpſerim, & aures ſcholaſtico ſtrepitu ac convicio defeſſas doctrinæ hujus delinimentis permulſerim. Veſtrum denique eſt, quod occaſionem nactus exoptatiſſimam, qua Vir Clariſſimus, Jacobus Gronovius, paterni non ſolum nominis, ſed & virtutum, præter ſuas, quas poſſidet admirabiles, ex aſſe hæres, non ſolum edendi hujus præcipue operis fuerit hortator, ſed pro incredibili ſuo ad promovenda literarum ſtudia, utque Auctores tam Græci quam Romani ſermonis emendatiſſimi poſterorum manibus terantur, zelo, humaniſſime quoque talia largitus ſit ſubſidia, ſine quibus fruſtra fuiſſet omnis labor. Quibus ergo potiſſimum, VIRI GRAVISSIMI, quam Vobis, qui præter immenſa, quibus obſtrictum me tenetis beneficia, Polyæno quoque renaſcendi præbuiſtis originem, abſque animi ingratiſſimi nota hunc beneficii Veſtri Auctorem, & Vobis non quidem ἀπροσδιόνυσον, dicaſſem? Ac ne quis a nobis hoc ita dici for-

te miretur, quod alia quædam in eo ſit ſcribendi ratio, quam quæ Viris in bellicis negotiis ac periculis minime verſatis conveniat; maximi quidem in bellis momenti in eodem continentur ſtrategemata, unde & ipſe labores ſingulos præſtantiſſimis Imperatoribus, reique militaris prudentiſſimis, Antonino & Vero, inſcribere non erubeſcit; ſed, ipſo teſte, reconditæ quoque regendarum rerumpublicarum commemorantur artes, quæ in bello non ſolum, ſed & in pace, ſummum imperium tractantibus inſignem adferre queunt prudentiam & utilitatem. Ut autem fertur Sinætes quidam Artaxerxi Mnemoni alieno ſibi loco obviam facto, cum, ſollemni Perſarum inſtituto, regem muneribus tum ornare non valeret, ne tamen inhonorati regis dedecus in ſe admitteret, ex profluente Cyro hauſtam utraque manu aquam obtuliſſe, idque donum benigno ac regio animo a tanto principe fuiſſe acceptum: ita Vos etiam, VIRI NOBILISSIMI, haſce qualeſcumque ſtu-

ſtudiorum meorum primitias, Dignitatibus quidem Veſtris longe impares, ſed ab eo profectas, qui cum abſque munere Vos dimittere nec deberet nec poſſet, iis ſaltem, quibus in præſentiarum potuit, votivis animi grati tabulis Divorum ſuorum genua incerare conatus eſt, benigno accipite animo, & inſignem Veſtrum, quo complexi me eſtis hactenus, favorem mihi porro ſervate, ut in dies magis in nobis excitetur illud ſtudium, quo uberiorem quandoque, ſi Supremus Rerum Arbiter largiatur veſci aura, daturi ſperamus meſſem. Quod ſupereſt, VIRI GENEROSISSIMI, Summo Numini ſupplicia cum omnibus bonis pro Veſtra incolumitate, qua etiam publica continetur ſalus, vota nuncupamus, utque auguſtiſſimis Veſtris auſpiciis Publicam rem Veſtramque diutiſſime geratis. Feliciter! Ex Muſeo noſtro v. Kal. Aprilis CIↃ IↃ C XC.

LECTORI S.

Sæculum nunc eſt, quod Polyænum, *una cum* Juſti Vulteji *verſione, nec non ſuis in eundem Notis, Græce primus ediderit & ab interitu vindicaverit Vir Magnus* Iſaacus Caſaubonus: *quo vel ſolo nomine præter incomparabiles alios Divini ingenii fœtus, ſummi Viri manibus, cum ob ſingularem Auctoris præſtantiam, tum quod multa nobis, quæ fruſtra quæras alibi, per eundem a temporum injuria ſint vindicata, immortales gratias debent Literæ. Verum uti nihil natum ſimul eſt & perfectum, ita nec Polyænus eo nitore vel elegantia tum prodiit, quam quidem Viro doctiſſimo fuerat in votis: cum enim Codicem nactus eſſet vitioſiſſimum, in quo nihil fere non aut diſtortum, aut luxatum, aut accepto vulnere aliquo adſpectu fœdum, non mirum profecto multa in eodem lacera, hiulca & inemendata fuiſſe relinquenda: quapropter etiam alios, qui meliorem* Polyæno, *ſi poſſint, commodent operam, ipſe invitat & hortatur, hujus certaminis præmium ſibi eripi adeo non moleſte ferens, ut etiam id optari ſibi generoſe profiteatur. Id autem qui aggrederetur quum hactenus apparuerit nemo, nos lampada traditam alacri animo accepimus, non quod aut ab ingenio, aut ab otio melius eſſemus inſtructi (poſt Caſaubonum quippe in eandem arenam qui deſcenderet, is certe poſt Roſcium in ſcena geſtum ageret) ſed quod illos, quos expectandos ſæpe monet Codices, nobis videremur conſequuti. Unde*

etiam

etiam ſicubi a doctiſſimo Viro diverſis nobis fuit abeundum, quanta id fieri potuit, factum modeſtia: quia, ſi iiſdem ille quibus nos, inſtructus fuiſſet adjumentis, non ſolum hoc nos faſce levaſſet, ſed Polyænum *dediſſet elegantiorem multo, quam a quoquam poſſet ſperari. In procuranda hac editione ſubſidiis uſi ſumus, duabus quantivis pretii & optimæ notæ MSS. Codd. collationibus, quarum altera ex illuſtriſſimæ Sereniſſimi Magni Etruriæ Ducis Bibliothecæ cimeliis deprompta, altera ex egregio Collegii S. S. Trinitatis apud Cantabrigienſes Bibliotameo ex indulgentia Reverendi & Celeberrimi, qui tum ei præerat,* Joannis Pearſoni, *prodiit. Miro prorſus cunctationis fato, quum jam ante plurimos annos ipſi hi duo Codd. a plurimis eruditis Viris ſtudioſe fuerint uſurpati: nam præter communem famam, quæ paſſim de* Joanne Pricæo *ſparſa eſt, ex cujus chirographo plurima exempla facta hic illic hærent, teſtari poteſt una bibliotheca* Iſaaci Voſſii, *mirum in modum gaviſi per tanta temporis ſpatia ſine fructu vel ſuo vel publico incubare theſauro alienis manibus collecto: in ea quippe hæc reperias Græcorum num.* 212. Variantes Lectiones in Polyænum ex MS. Cod. D. Joannis Pricæi. *Item*, Conſenſus hujus Codicis in Polyænum cum MS. Cod. Collegii Trinitatis apud Cantabrigienſes, & Variæ Lectiones hujus Polyæni ex MS. Cod. Collegii Trinit. *Item in Mathematicis in* 12. *num.* 23. Polyæni Strategemata cum Caſauboni Notis & Verſione Gr.

Lat.

Lat. Lugd. 1589. Cum MSS. collata, manu Franc. F. F. Junii. *Num.* 24. Polyænus, Caſauboni ut ſup. quibuſdam in locis manu Iſ. Voſſii cum MSS. collatus & emendatus. *Quin & Pater Gronovius jam eodem Cantabrigienſi Cod. in Anglia uſus fuerat. Suppeditavit eas nobis perquam humaniſſime, pro infinita qua flagrat literarum excolendarum cupiditate, qui eaſdem ſua excerpſit manu, Vir Clariſſimus, Jacobus Gronovius, præterquam quod Auctoris hujus edendi primus nobis idem extiterit auctor: quare etiam, ſi quid nitoris Polyæno ex Codd. hiſce acceſſerit, acceſſit autem abſque illis parum, id omne huic Viro acceptum referre debes. Quiſquis vero editionem hanc cum priori contulerit, multa horum Codd. auxilio hic emendata, multa poſtliminii jure Auctori ſuo reſtituta, multa denique eidem ſarta tecta conſervata inventurus eſt. In contextum vix quidquam recepimus, niſi vel utroque Cod. noſtro, ut & eo, ſive iis, quibus præter corruptum illum ſuum uſum ſe in Notis teſtatur Caſaubonus, nec non Interprete, qui & Codicis vicem ſæpe ſupplevit, vel minimum uno ex noſtris, addicentibus. Codices vero quos citat identidem, quales vel unde fuerint vellem aperuiſſet Vir Magnus, cum in ſua ad lectorem adloquutione, priore illo ſuo tantum fuiſſe inſtrúctum queratur, niſi fortaſſis inter illos is habendus ſit, quem in Notis ad* Æneam, *quem tamen diu poſt* Polyænum *publicavit, a Viro Cl.* Jacobo Bongarſio *ſibi conceſſum citat. Conjecturis raro quid datum, niſi manifeſtis, & quas*

vel cuivis facillime probatum iri habebam perſuaſiſſimum. Decreveram quoque, Caſauboni *uſus conſilio*, *novam* Polyæno *adornare verſionem*, *ſed quia* Vultejum *optimo uſum Codice (quem utinam Græce dediſſet, multis certe partibus melius* Polyęno *iſſet conſultum) poſtea deprehendi*, *plurimiſque in locis vulgato textu Græco*, *quem dedit Caſaubonus*, *auctiorem*, *& cum noſtris plurimum conſentientem*, *mutavi conſilium*, *eamque ad firmandam Codd. noſtrorum auctoritatem retinui. Vitia pleraque in eadem notare, cum Græcis enim ubique non comparavi, quod ea tantum quam puriſſima dare eſſet propoſitum, habui ſatis. Cum multa in verſione a* Tornæſio *immutata teſtetur* Caſaubonus, *undique ipſam* Vulteji *editionem conquiſivi*, *ut quænam Vultejo*, *quæ vero debeantur Tornæſio*, *liquido conſtaret*; *ſed fruſtra*: *unde forte acciderit*, *ut* Vultejo *tribuerim*, *quæ eidem non erunt imputanda. Ne quid autem ex priori editione deſideraretur*, *quæcumque in ea continebantur*, *fideliter hic expreſſa reperies. Denique*, *ut quam pauciſſima huic editioni deeſſent*, *Indicem quoque*, *quod in priore is erat imperfectiſſimus*, *novum in tuum commodum concinnavi. Hæc ſunt*, *quæ neſcius ne eſſes volebam. Tu iis fruere & vale.*

No-

Nobiliſſimo, generoſiſſimoque Viro

PHILIPPO MORNAIO,

PLESSIACI DOMINO, &c.

Is. Casaubonus S. D.

Interea dum horribilis illa tempeſtas ſævit, vir Nobiliſſime, quæ miſeram noſtram Galliam tot jam annos concutit: nos, quibus οὐ δέδοται πολεμήϊα ἔργα, quod unum poſſumus, precibus ad Deum Opt. Max. pro Reipublicæ, & bonorum omnium ſalute, dies noctesque excubamus: doloremque noſtrum, quem ex hac tanta rerum omnium perturbatione ſummum, pro eo ac debemus, percipimus, quibuſcunque rationibus poſſumus, lenire ac minuere conamur. Quam ad rem quantum litterarum ſtudia valeant, ii demum mihi videntur poſſe ignorare, qui aut earum ſuavitatem nunquam deguſtarunt: aut rei adverſæ periculum nullum unquam fecerunt. Itaque, qui a natura ita comparati eſſemus, ut ſine litteris vitam nullam vitalem putarèmus, ac ne optaremus quidem: nunc multo etiam magis in litteras nos abdimus, iis vacamus, iis nos totos dedimus. Hac ratione quantum alii proficiant, neſcio: nos quidem, ſi nihil aliud, hoc certe conſequimur, ut animus interea noſter a cogitatione tantorum malorum avocatus, & litterarum dulcedine recreatus, laxamenti aliquid capiat, & novas vires colligat, quibus par eſſe tantis ærumnis, atque adeo eas vincere & ſuperare ferendo poſſit. Quum autem ampliſſimus ſit litterarum campus, viſum eſt nuper, gravioribus ſtudiis intermiſſis, eorum librorum lectione animum recreare, qui convenientiſſimum his temporibus argumentum complecti videbantur: eos potiſſimum intelligo, qui de re militari Græce ab eruditiſſimis olim viris conſcripti fuerunt: quorum pars alia, eaque maxima, pridem eſt quum fuit: pars adhuc in privatorum bibliothecis, aut omnino, aut ex meliore ſui parte deliteſcit. Nos vero, qui eorum aliquot, dum præ deſiderio bene de litteris & litteratis hominibus merendi, omnia ſatagimus, tandem adepti ſumus, quorum alii nunquam uſque adhuc editi fuere, alii vero non niſi Latine: quum ex eorum lectione voluptatem haud parvam cepiſſemus, faciendum putavimus, ut optimi auctores, & doctorum hominum votis ſæpenumero expetiti, noſtra opera in publicum tandem prodirent. Eorum e numero eſt, is, qui tibi nunc a nobis, Vir Nobiliſſime, offertur, Polyaenus: ſcriptor antiquus, elegans, acutus, eruditus, &, quod ad rem facit, haudquaquam ἀπειροσάλπιγκτος: ſed qui utramque militiam, (ſagatam, inquam, & togatam,) ſecutus eſt. Is præclara imperatorum ac ducum facta, Græcorum, Romanorum, Barbarorum, non quidem omnia: ſed ea tantum, quæ proprio nomine ſtratagemata nuncupantur, octo libris eſt perſecutus. Quod argumentum quum apud Latinos quoque Fron-

tinus auctor non ignobilis tractare inſtituerit, ſi quis hos duos ſcriptores inter ſe comparet, facile intelliget, quam ſint Græci, quicquid ſuſceperint, in eo tractando & uberiores & diligentiores Romanis. Accedit huc ſermonis elegantia, quam Græcus noſter longe majorem habet: non linguæ tantum bono & prærogativa quadam, ſed ſtudio etiam & induſtria partam. Fuit enim Polyænus orator & patronus cauſarum apud Impp. Antoninum & Verum: quas partes qui obiret, eum oportuit non leviter litteris tinctum fuiſſe, & in oratoria facultate haud mediocriter exercitatum. Hunc igitur ſcriptorem, Græce nunc primum a nobis editum, ac locis pæne infinitis emendatum, auſi ſumus ſub tutela nominis tui evulgare, & de tuo ſplendore lucem illi parum adhuc in vulgus noto, parare. Non enim dubitamus, quin, ſi probari is tibi potuerit, etiam reliquis omnibus, in quorum ille cumque manus veniet, gratus ſit futurus. Nam quem alium quiſquam potius quam te harum rerum æſtimatorem ac judicem deſideret? aut cujus ego patrocinium Polyæno meo potius quam tuum conciliem? Si enim rei militaris ſcientia quæritur, ecquis eſt, non dicam in noſtra Gallia, ſed apud exteras nationes, qui ignoret, qua prudentia tu bellicas res adminiſtrare, quantaque alacritate animi præliorum adire pericula ſoleas? quam fortiter in iis te geras? Si litterarum, & ejus linguæ cognitio, qua Polyænus loquitur: tu vero unicus pæne es ex omni nobilitate Gallica, qui ſtudia Muſarum cum Marte ſerio conjunxiſti: quique ſtudia tua non ad oblectationem animi tantum, quod pleraque hodie nobilitas facere amat: ſed ad graviſſimarum rerum ſcientiam, & ad ſcrutanda religionis myſteria retuliſti. Cujus quidem elegantiſſima, & graviſſima ſcripta eruditiſſimi quique ſtudioſe, nec ſine admiratione reconditæ cujuſdam doctrinæ, legunt. Taceo ſingularem prudentiam tuam, quæ pari cum charitate patriæ conjuncta, in omnibus tuis ſapientiſſimis conſiliis elucescit. Taceo reliquas virtutes tuas, quibus ita te præſtantem natura finxit, ut omnium, etiam invidorum, judicio, paucos noſtra hæc ætas ferat, qui tecum comparari poſſint: neminem qui tibi jure queat in contentione virtutis anteponi. Macte animi Vir Maxime: hæc vera, hæc germana eſt nobilitas, qua mortales in his terris ad cæleſtium naturam quam proxime accedunt: hæc vera via, qua in cælum & ad aſtra poſt hanc vitam itur. Quod ſupereſt, peto a te etiam atque etiam, ut munuſculum hoc, dignitati quidem tuæ longe impar, ſed ab eo profectum qui tuas virtutes eximias omnium maxime admiretur, hilari vultu pro tua humanitate accipias. Hoc ſi me a te impetrare ſiveris, cum mei me voti compotem reddideris, tum etiam effeceris, ut ego tua auctoritate confirmatus, nullius obtrectatoris calumniam poſthac extimeſcam. Vale. Ex muſeo noſtro, Kal. Decemb. CIↃ. IↃ. LXXXVIII.

LE-

LECTORI CANDIDO.

Polyænum *Macedonem ſcriptorem antiquum & elegantem, noſtro tandem beneficio, benevole lector, habes: beneficio, inquam, noſtro: qui etſi in privatos uſus magno ære eum nobis comparaveramus, tamen quum haud æquo animo pateremur, tam eleganti ſcriptore tamdiu te carere, libenter fecimus ut occaſionem hanc bene de tuis ſtudiis merendi arriperemus, & præclarum ſcriptorem primi omnium in vulgus edere occuparemus. Ecce igitur eum tibi, non noſtra tantum liberalitate e tenebris erutum: ſed noſtra etiam induſtria haud mediocriter adjutum. Nam qui nobis ita ἐλλιϛβρύων fuiſſet traditus, ut nec pes in eo, nec caput, nec ulla totius corporis pars ſana ſupereſſet: eum nos tibi exhibemus vulneribus pæne infinitis aut ſanatis, aut certe obligatis, pulchriorem multo, & longe ſuaviorem quam nos ſimus eum experti. In quo recenſendo non dicam quantum nobis fuerit laboris ſuſtinendum: hoc certe fuit nobis iſte labor, etſi paucorum admodum dierum, moleſtior, quod ita primum ad eum acceſſeramus, quaſi animum caſu miſerrimæ patriæ mœſtum, & curis confectum, voluptate aliqua recreaturi, non nova ulla cura eſſemus cruciaturi. Semel tamen ſuſceptum negotium, qua potuimus induſtria, diligentia haud mediocri, fide vero maxima, geſſimus, curavimus, confecimus. Multa nos ſuo loco ab imperitis librariis mota in ſuas ſedes revocavimus, multa confuſa quæ erant diſtinximus, multa corrupta emendavimus. multa dico? imo pæne omnia: nam quid noſter Codex habuit aut non diſtortum, aut non luxatum, aut accepto vulnere aliquo non aſpectu fœdum? adeo nihil Polyæno noſtro adverſus vim & injuriam librariorum ſua ſtratagemata profuerant. Diceres ex Allienſi aut Variana clade eum effugiſſe. Porro quæ videbantur ancipitis eſſe emendationis, nec facile ex veſtigiis litterarum poſſe emendari, aut omnino etiam ſine meliori libro non poſſe, ea nos in Notarum libellum retulimus: ubi quid nobis de iis videretur, breviter, ut oportuit, & ſine ulla ambitione expoſuimus: aliis etiam ſcriptoribus non raro lucem attulimus, prout eorum loci mendo aliquo in ſimili hiſtoria affecti, ſponte ſua ſe nobis offerebant. Unum adhuc reſtabat: ut cujus nomine λύτρα pependiſſemus, cujus etiam vulnera maxima ex parte ſanaſſemus, eidem in publicum prodituro, veſtem quoque novam, hoc eſt, Latinam interpretationem daremus: quod etſi nobis haud ita difficile fuiſſet præſtare, tamen qui & otio omnium minime abundaremus, & ſciremus χρόνον eſſe ἀνάλωμα πολυτελέςατον, Polyænum juſſimus hac noſtra liberalitate eſſe contentum: ne nobis bonæ horæ, quas aliis ſtudiis deſtinamus, in eo negotio perirent: & ne multis, quibus magnum hoc videbitur, occaſionem præriperemus laudis parandæ ex nova eius verſione: aut, ſi malint, ex Vultejanæ interpretatio-*

nis emendatione. Mihi nunquam hoc fuit propoſitum, ut ex librorum Græcorum, hiſtoricorum præſertim, verſione in Latinum ſermonem, multo minus ex earum verſionum, quæ ab aliis eſſent profectæ, emendatione nomen mihi parerem: quod neque admodum arduum fuit nobis, quoties libuit experiri, neque palmarium unquam judicavimus, aut dignam omnino rem, in qua, quod ſupereſt nobis ex graviſſimis noſtris occupationibus otii, collocaremus. Quare deſinant obſecro doctiſſimi viri de nobis conqueri, quod ſuperiore anno quum Strabonem noſtrum ederemus, peccata interpretis non ſimus ſigillatim omnia perſecuti: qui ſi factum id ita interpretantur, quaſi non eſſent illa a nobis animadverſa, næ illi nos non norunt: qui profecto ſi id egiſſemus, & quæ illi notant, & alia quamplurima, quæ non omnes fortaſſe vident, notare nullo negotio potuiſſemus. Sed num quæſo inique faciunt, qui plus a nobis exigunt, quam nos polliceamur? Emendare enim & commentari Strabonem fuit nobis propoſitum: non interpretis peccata notare: quod ſi quando a nobis factum (& factum ſane, cum ante in Strabone, tum in Polyæno nunc,) alia cauſa fuit: nempe ſi quid ea res faceret ad lectionis veritatem. Jam quod alio loco iidem ſummi viri annotationem quandam noſtram ad quartum Strabonis tot machinis labefactare conantur: niſi tamen aliud proferant, nunquam conſequentur, ut in ea vel unicum apicem cenſeam mutandum. Ipſi ſane ſi totam illam noſtram annotatiunculam perlegiſſent, non commiſiſſent, ut qui omnia in iis admirer, candorem tamen in hac ipſorum reſponſione deſiderare poſſem. Sed hæc pluribus alias. At moroſos iſtos (non jam te alloquor magne Belga) & iniquos alienæ induſtriæ æſtimatores, nunquam tanti faciam, ut reſponſione dignos putem. Scilicet urit eos, quod nos ea ætate (vix dum enim vigeſimum octavum ætatis annum eramus ingreſſi quum Strabonem edidimus) conati ſimus palmam illis præripere, ad quam ipſi per tot luſtra ac decadas annorum contendebant. Atqui, quod eos magis etiam urat, ſi Deus fautor unicus ſtudiorum noſtrorum, vitam & otium ſuppeditet, faciemus profecto, ut intelligant, nos ad poliendum & perficiendum opus, quod temporum iniquitas nobis invitis extorſit, eorum opem non admodum deſiderare. Redeo ad Polyænum: in cujus verſione ſi quid mutatum reperies, (reperies autem multa) id omne Joanni Tornæſio noſtro acceptum feres: qui quicquid typis ſuis mandat, id ut quam emendatiſſimum, &, quantum in ipſo eſt, omnibus numeris abſolutum exeat, eniti ſolet. Nobis ſatis fuit, ex cimeliis noſtris depromptum auctorem, qui uſque adhuc latuerat, candide tecum communicare: & eum quidem, quoad eius fieri potuit, quam emendatiſſimum. Tu lector, ſi æquus es, factum noſtrum, (etiam ſi quid a nobis in hoc negotio admiſſum fuerit) bene interpretaberis, & muneris noſtri editioni favebis: vel eo ſaltem nomine, ut ad reliqua evulganda, quæ penes nos ſunt, reddas nos alacriores. Quod ſi aut ab ingenio, aut ab otio, aut a libris melius es inſtructus, age, curriculum ingredere: reperies ἀνταγωνιστὴν, qui ſuperari in hoc certamine adeo non moleſte ferat, ut etiam optet. Tu modo ne tibi, ne nobis deſis: en lampada tibi trado. Vale. Ex muſeo noſtro Kal. Decemb. CIↃ. IↃ. LXXXVIII.

IN

IN

POLYÆNUM STRATAGEMATUM

Scriptorem Græcum, Is. CASAUBONI *ope ex tenebris in lucem editum*,

CARMEN.

Unde nunc Græcus ſupetas reviſit
Redditus luci Polyænus auras?
Unde cuſtodem Stygii fefellit
Liminis atrum?
Ecce pallentes Erebi tenebras
Artium fugit veterum peritus,
Quas duces olim docuit ſuperbis
Clarus in aulis.
Vel redit tandem miſerante parca
Perpetes doctæ gemitus catervæ,
Et tuos, Grajis CASABONE Muſis
Grate labores.
Sic lyra dulcem modulante triſti
Næniam, juſtiſque Hecaten querelis
Movit, & charam Eurydicen recepit
Thracius Orpheus.
Fallor: haud nigras Acherontis ante
Mortuus vidit Polyænus umbras.
Ter trium mitis vetat interire
Turba Sororum
Laude quos virtus decorat perenni,
Quos beant vires genii benignæ,
Et quibus ſemper virides opacant
Tempora lauri.
Sed diu cæcis latitans cavernis
Pavit ignotus tineas inertes,
Et ſitum triſtem tulit indecoro
Pulvere tectus:
Sæculi quum Barbaries prioris
Artibus movit fera bella claris,
Et furens totum voluit per orbem
Perdere Muſas.
Ille tam ſævi metuens pericli,
Abditus clauſtris latitaret uſque,
Et putri turpes carie puderet
Tollere vultus:
Sed tuis tandem CASABONE prodit
Sumptibus liber, tetricoſque linquens
Carceres, docti nitet expolitus
Pumicis arte.

Nunc ducum Graja memorare voce
Bellicas laudes, ſimul & doloſi
Abditos ſenſus reſerare Martis
Te duce geſtit.
Perge ſic claræ veterum libellos,
Quos ſitus ſqualens premit, & tenebræ
Nunc tegunt denſæ, retinentque vincla,
Reddere luci.
Sic tibi Muſæ faveant benignæ,
Sic placens te Phœbus amet, tuique
Poſtera ſemper niteant labores,
Laude recentes.

JOANNES JACOMOTUS BARRENSIS.

AD IS. CASAUBONUM SUUM,

de Polyæno poſt Strabonem Græce nunc primum ab eo edito.

Armatos inter Gradivi patris alumnos
Muſarum paſſim muta corona ſilet:
Arma tamen chartis jungens POLYÆNUS, in armis
Efficit ut mediis Muſa canora ſonet.
Quæque prius tacuit, loquitur nunc, inter & arma
Effundit Grajos Auſonioſque ſonos.
Hoc tu, ISAACE, facis: lucemque dediſſe Straboni
Non ſatis eſt, mutis das ſimul eloquium.

A. FAYUS.

IN POLYÆNUM.

Ἑλλαδικῶν Χαρίτων τὸ * .... κλέος ὤλεσεν αἰὼν
Βαρβαρικῆς ἐφόδου συχνὰ ἐπερχομένης.
Ἔμπης ἐν βιβλίοις κεῖται πάνθ' ὅσσα ἔρεξαν
Ῥωμαίων υἷες, καὶ Δαναοὶ μάκαρες.
Πάντα δ' ἐν ταύτῃ τῇ δέλτῳ ὄλβιε εὑρεῖς
Ἔργματα Ῥωμαίων, καὶ Δαναῶν καμάτους.

* Deeſt πάλαι, aut καλὸν, vel πρὶν.

IDEM,

INTERPRETE JO. HESYCHIO.

Græcarum laudem Charitum deperdidit ævum,
Barbarie numero corripiente gradum.
Attamen in libris latet hoc, quodcunque patrarunt
Seu geniti Æneadum ſanguine, ſeu Danaum.
Quin, o, repperies, felix, parvo omnia libro,
Romaque quæ fecit, Græcia quæque tulit.

Τὸν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in primo libro

POLYAENI STRATAGEMATUM.

Bacchus, ſtratag.	3	Διόνυσος, στρατηγήματα	γ
Pan	1	Πᾶν	α
Hercules	5	Ἡρακλῆς	ε
Theſeus	1	Θησεὺς	α
Demophon	1	Δημοφῶν	α
Creſphontes	1	Κρεσφόντης	α
Cypſelus	1	Κύψελος	α
Helnes	1	Ἕλνης	α
Temenus	1	Τήμενος	α
Procles	1	Προκλῆς	α
Acues	1	Ἀκούης	α
Theſſalus	1	Θεσσαλὸς	α
Menelaus	1	Μενέλαος	α
Cleomenes	1	Κλεομένης	α
Polydorus	1	Πολύδωρος	α
Lycurgus	3	Λυκοῦργος	γ
Tyrtæus	1	Τυρταῖος	α
Codrus	1	Κόδρος	α
Melanthus	1	Μέλανθος	α
Solon	2	Σόλων	β
Piſiſtratus	3	Πεισίστρατος	γ
Ariſtogiton	1	Ἀριστογείτων	α

Πολυ-

Πολυκράτης	β	Polycrates	2
Ἱστιαῖος	α	Iſtiæus	1
Πιττακὸς	α	Pittacus	1
Βίας	α	Bias	1
Γέλων	γ	Gelon	3
Θήρων	β	Theron	2
Ἱέρων	β	Hieron	2
Θεμιστοκλῆς	ζ	Themiſtocles	7
Ἀριστείδης	α	Ariſtides	1
Λεωνίδας	γ	Leonidas	3
Λεωτυχίδας	α	Leotychides	1
Κίμων	β	Cimon	2
Μυρωνίδης	β	Myronides	2
Περικλῆς	β	Pericles	2
Κλέων	α	Cleon	1
Βρασίδας	ε	Braſidas	5
Νικίας	δ	Nicias	4
Ἀλκιβιάδης	θ	Alcibiades	9
Ἀρχίδαμος	ε	Archidamus	5
Γύλιππος	β	Gylippus	2
Ἑρμοκράτης	β	Hermocrates	2
Ἐτεόνικος	α	Eteonicus	1
Λύσανδρος	ε	Lyſander	5
Ἆγις	α	Agis	1
Θράσυλλος	β	Thraſyllus	2
Κόνων	ε	Conon	5
Ξενοφῶν	δ	Xenophon	4

Τέλος τοῦ πίνακος.

ΠΟΛΥ-

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον πρῶτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER PRIMUS.

Juſto Vultejo interprete.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Victoriam contra Perſas ac Parthos, ſanctiſſimi

Τὴν μὲν κατὰ Περσῶν καὶ Παρθυαίων νίκην, ἱερώτατοι βασι-

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ α τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.] Ita repoſui ubique ex codice Florentino: & ſic reperiſſe videtur Interpres in illo, ſive illis, quibus uſus eſt. Ante legebatur: Τῶν τοῦ σοφωτάτου Πολυαίνου Στρατηγηματικῶν βιβλίων ὀκτὼ, πίναξ τοῦ α. In codice Florentino ſequentia hæc ex Indice nomina non conſpiciuntur, qualia ſunt: Ἀίαντος, Κλεομβρότης, Κόδρος, Πολυκράτης, Πιττακὸς, Βίας, Θήρων, & Γέρων.

Κλέων α] Inter hunc & Βρασίδαν locat Florent. Θεόδωρος α. Male: eſt quippe unius ſtrategema.

1 Πολυαίνου στρατηγημάτων ἐκ τῶν αὐτοῦ βιβλίων ποιηθέντων ὀκτὼ τὸ πρῶτον] Hæc eſt lectio quam in noſtro codice reperimus. Ubi diſertè αὐτοῦ ſcriptum eſt. Videtur verò hæc ἐπιγραφὴ non à Polyæno, ſed ab aliquo recentiore Græco, qui hos libros tranſcriberet, ita fuiſſe concepta. Confundit enim recens Ἑλλὰς uſum duorum caſuum, ſecundi ac tertii: ut millies in eorum ſcriptis, quæ penes nos ſunt, obſervavimus. Polyæni autem & eorum, qui puriùs loquuntur, conſuetudo, αὐτῷ magis probaret: &, ἐκ τῶν αὐτῷ ποιηθέντων ὀκτὼ βιβ. potius quàm ἐκ αὐτοῦ βιβλ. ποιηθ. ὀκτὼ. *Caſaubonus.*

Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον πρῶτον] Ita reſtitui ex Cantabrigienſi & Interprete. Vulgata: Πολυαίνου Στρατηγημάτων ἐκ τῶν αὐτοῦ βιβλίων ποιηθέντων ὀκτὼ πρῶτον. In Florent. legitur: Πολυαίνου Στρατηγικά. Cantabrigienſis quoque pro Στρατηγημάτων habet Στρατηγικῶν, non ſolum hic, ſed ante ſingulos libros: quo nomine citatur etiam hoc opus Anony-

βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, παρὰ τῶν θεῶν ἕξετε, καὶ παρὰ τῆς [3] ὑμετέρας ἀρετῆς, καὶ παρὰ τῆς Ῥωμαίων ἀνδρείας, μεθ' ὧν αἰεὶ, καὶ πάλαι, καὶ νῦν εἰώθατε νικᾷν τοὺς ὑπάρχοντας πολέμους, καὶ μάχας· ἐγὼ δὲ Μακεδὼν ἀνὴρ, ἔχων πάτριον τὸ κρατεῖν Περσῶν πολεμούντων δύναμαι, οὐκ [4] ἀσύμβολος

imperatores Antonine & Vere, Dii vobis præſtabunt, & veſtra virtus, ac Romanorum fortitudo, cum quibus ſemper tum præterita, tum etiam præſentia bella, prœliaque fœliciter confeciſtis. Ego verò natione Macedo, cui à majoribus quaſi permanus traditum eſt, ſuperare

ὑμῖν

nonymo De Incredibilibus cap. XI. περὶ Πανός· (quod ex Noſtro deſcriptum) Φησὶ Πολύαινος ἐν τοῖς Στρατηγικοῖς, ὅτι πρῶτος οὗτος τάξιν εὗρε. Adeo ut duplex videatur hujus libri titulus, Στρατηγικὰ, & Στρατηγήματα, vel ab ipſo Auctore, vel ab aliis: cum enim utrumque nomen operi conveniat, Polyænus videri poteſt dubitaſſe, quo potiſſimum nomine illud indigitaret, & nunc illud dixiſſe Στρατηγήματα, nunc Στρατηγικά. Dicit enim paullo poſt: τῆς στρατηγικῆς ἐπιστήμης ἐφόδια ταυτὶ προσφέρω. Similiter in titulo operis ſui variatum Solino, qui priorem editionem COLLECTANEA RERUM MEMORABILIUM inſcripſit; poſteriori vero titulum dedit, POLYHISTOR. unde etiam utroque nomine Veteribus laudatur. De quo vide Salmaſium in Plinianis Exercit. Similis varietas conſpicitur apud Veteres in titulo Palæphati, Περὶ ἀπίστων ἱστοριῶν. Titulum tamen Polyæni, qui erat in edito, retinui, quia vulgata in ſingulorum librorum præfationibus ſcriptura, qua Auctor dicit ſe Στρατηγήματα Imperatoribus, Antonino & Vero, offerre, MSS. auctoritate firmetur. Quæ autem ſit differentia inter Στρατηγικὰ & Στρατηγήματα, diſce ex Frontino lib. IV. in præfat.

2 Παρθυαίων] Cantabr. Παρθυέων, ſed vulgata alibi reperitur: Παρθυαῖς dubito an extet.

3 Ὑμετέρας ἀρετῆς] Vulgata, errore, ut videtur, typorum, ἡμετέρας. Cantabr. pro ἀρετῆς, legit, ἀρχῆς. Male: ut enim Auctor ait: νίκην παρὰ τῶν θεῶν ἕξετε, καὶ παρὰ τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς, καὶ παρὰ τῆς Ῥωμαίων ἀνδρείας, ſimiliter *Camillus* apud Livium lib. V. cap. 20. ſcripſit Senatui: *Deum immortalium benignitate, ſuis conſiliis, & patientia militum, Vejos jam fore in poteſtate populi Romani, quid de præda faciendum cenſerent. Adherbal* apud Salluſtium Bello Jugurth. cap. 14. *Virtute, ac diis volentibus, magni eſtis & opulenti.*

4 Ἀσύμβολος] Cantabr. ἀσύμβουλος, ſed Vulgata recte: eſt enim ἀσύμβολος proprie, qui nihil ad ἔρανον, ſive δεῖπνον ἀπὸ συμβολῶν confert, Euſtathius ad Homerum, Iliad. Π. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἀπὸ συμβολῆς δειπνεῖν, ἐκ κοινοῦ Ἡσίοδος ἔφη. ἔστι δὲ τοιοῦτον ὁ ἔρανος, ἐν ᾧ συμβάλλει ἕκαστος τὸ πρὸς ἰσχύος εἰς χρείαν συνδείπνου συμβολιμαίου. ὡς ὅγε μὴ τοιοῦτος ἀσύμβολος

Perſas belligerando poſſe, non prorſus immunis & inutilis in præſenti tempore vobis eſſe conſtitui. Quòd ſi mihi corpus vigeret, militem etiam me alacrem & obedientem præberem, & Macedonico robore uterer: poſtquam verò me jam ætate confectum eſſe cernitis, tamen non committam, ut expers omnino militiæ relinquar. Sed hæc ſubſidia rei militaris adfero, quibus Stratage-

ὑμῖν ἐν τῷ παρόντι καιρῷ γενέσθαι βούλομαι. ἀλλ' εἰ μὲν ἤκμαζέ μοι τὸ σῶμα, καὶ στρατιώτης πρόθυμος ἂν ἐγενόμην Μακεδονικῇ ῥώμῃ χρώμενος. ἐπεὶ δέ μοι προήκουσαν τὴν ἡλικίαν ὁρᾶτε, οὐ μὴν οὐδὲ νῦν ἀστράτευτος παντάπασιν ἀπολειφθήσομαι· ἀλλὰ τῆς στρατηγικῆς ἐπιστήμης ἐφόδια ταυτὶ προσφέρω, ὅσα τῆς πάλαι γέγονε στρατηγήματα, [5] ὑμῖν τε αὐτοῖς πολλὴν ἐμπει-

λος ἐλέγετο διὰ τὸ δωρεὰν δειπνεῖσθαι καὶ ἀδαπάνως. Verum inde eleganter transfertur ad res animi. Idem Euſtathius ad Iliad. Ξ. Λέγεται δὲ ξυμβαλέσθαι, καὶ τὸ λυσιτελῆσαι. ὅθεν ἀσύμβολος, ὁ εἰς μηδὲν χρήσιμος. & ad Odyſſ. Α. Ἀνὴρ ἀσύμβολος παρὰ τῷ Ἀφροδισιεῖ Ἀλεξάνδρῳ, οἱονεὶ δυσσύνετος, καὶ ἀπαίδευτος. ἢ καὶ ἄλλως ὁ ἀσυντελής· ἐκ τοῦ συμβάλλεσθαι τὸ εἰς ἀτέλειαν. Proverbii locum apud Latinos qnoque obtinuiſſe innuit Gellius lib. VI. cap. 13. *Cum domum ſuam nos vocaret, (Taurus) ne omnino, ut dicitur, aſymboli veniremus, conjectabamus ad coenulam non cupedias ciborum, ſed argutias quæſtionum.* Componitur vox ἀσύμβολος ex α & συμβολὴ, quæ notat collationem eraniſtæ ad convivium; non vero ex α & σύμβολον, quæ anulum, vel quidvis arrhæ loco ſolitum dari ei ſodalium, qui jubebatur cœnam parare, ut docet Caſaubonus ad Athenæum lib. III. Cui addo alium ejuſdem locum e lib. VIII. Μήποτε δὲ τοῦτ' ἔστιν τὸ ἀπὸ συμβολῶν καλούμενον; τίνες δ' εἰσὶν αἱ συμβολαὶ αὐτὸς Ἄλεξις ἐν Μανδραγοριζομένῃ σημαίνει διὰ τούτων,

Ἥξω φέρουσα συμβολὰς τοίνυν ἅμα.
Πῶς συμβολάς; τὰς ταινίας οἱ Χαλκιδεῖς,
Καὶ τοὺς ἀλαβάστους συμβολὰς καλοῦσι γραῦ.

Ἀργεῖοι δ', ὥς ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φησιν Ἡγήσανδρος χῶν ἐκάλουν. γελοῖος δ' οὗτος, τὴν συμβολήν. τὴν εἰς τὰ συμπόσια ὑπὸ τῶν πινόντων εἰσφερομένην Ἀργεῖοι χῶν καλοῦσι· τὴν δὲ μερίδα αἶσαν. Leviter in hac voce corruptus Pollux lib. VI. cap. 1. in quo pro συμβόλων legendum συμβολῶν, hoc modo: ἀσύμβολοι, ἀπὸ συμβολῶν. Videndus denique de hac voce Henr. Stephanus De Abuſu linguæ Græcæ cap 1.

5 Ὑμῖν τε καὶ αὐτοῖς πολλὴν ἐμπειρίαν παλαιῶν ἔργων] Deeſt aliquid manifeſto, puta, παρέξοντα, aut tale quid, *Caſaubonus.*

Ὑμῖν τε αὐτοῖς] Ita lego cum MSS. eodem modo loquitur Auctor infra

ἐμπειρίαν παλαιῶν ἔργων, [6] τοῖς τε ὑφ' ὑμῶν πεμπομένοις πολεμάρχοις, ἢ στρατηγοῖς, ἢ μυριάρχοις ἢ χιλιάρχοις, ἢ ἑξακοσιάρχοις, [7] ἢ ὅσαι ἄλλαι ὁπλιτῶν ἀρχαὶ, διδασκομένοις ἀρχαίων κατορθωμάτων ἀρετὰς καὶ τέχνας. ἀνδρεία μὲν γὰρ, [8] ὅς τις ἀλκῇ χρησάμενος πολεμίων μαχομένων ἐκράτησεν· εὐβουλία δὲ, ἀμαχεὶ τέχνῃ καὶ δόλῳ [9] περιγενέσθαι. [10] ὡς ἔστι πρώ-

matis veteres uſi ſunt, quæ copioſam ſcientiam rerum priſcis temporibus geſtarum, tum vobis ipſis ſuppeditent, tum etiam miſſis per vos belli principibus ſeu ducibus, ſeu myriarchis, ſeu millenariis, ſeu ſexcenturionibus, ſeu quæcumque alia ſunt officia bellica, cum perſpicient veterum conſiliorum & eventuum virtutes atque artes. Fortitudo enim eſt, ſi quis robore pugnantes hoſtes devin-

τη

in procemio lib. VII. Vulgata: ὑμῖν τε καὶ αὐτοῖς.

Πολλὴν ἐμπειρίαν, &c.] Videtur appoſitio, & reſpici ἐφόδια, ut verba, ὅσα τῶν πάλαι γέγονε στρατηγήματα ſint in parentheſi. Sic infra hoc libro cap. 1, exemp. 1. Τὴν δὲ τρίτην ἐκάλεσε Μηρὸν, τῆς δὲ αὐτοῦ γενέσεως ὑπομνήματα. & cap. 7. Ξένια παρ' ἡμῶν τὴν ὀπώραν ἔχειν. & alibi.

6 Τοῖς τε ὑφ' ἡμῶν πεπονημένοις.] Scriptum erat vel ſic, vel πεποιημένοις. Prorſus male. Vera lectio πεμπομένοις, ut in præfatione libri ſeptimi ubi locus eſt huic ſimillimus. Sic quoque Interpretis codices. *Caſaubonus.*

Ὑπὸ ὑμῶν πεμπομένοις.] Sic edidi cum MSS. & Interprete, aſſentiente quoque Caſaubono. Ante legebatur: ὑφ' ὑμῶν πεποιημένοις. Florent. pro ὑμῶν, ἡμῶν. Lectionem Codicum firmat locus Auctoris ſimilis lib. VII. in præfat. Ὡς τε αὐτοί τε ὑμῖν αὐτοῖς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τοῖς ὑπὸ ὑμῶν πεμπομένοις πολεμάρχοις, ὀρθῶς ἂν διαγγέλλοιτε μὴ καταφρονεῖν ὡς ἀνοήτων.

7 Ἢ ὅσαι ἄλλαι ὁπλιτῶν ἀρχαί.] Si ita ſcripſit, ὁπλίτας appellat non eos tantùm qui ſic proprie appellantur, quibus opponuntur velites οἱ ψιλοί. ſed generaliter omnes qui verſantur in caſtris, & circa τὰ ὅπλα. *Caſaubonus.*

Ἢ ὅσαι ἄλλαι ὁπλίτων ἀρχαί.] Uterque Codex: ἢ ὅσαι ἄλλων ὅπλων ἀρχ.

8 Ὅς τις χρησάμενος πολεμίων μαχομένων ἐκράτησεν.] Deeſt verbum hic quoque. Legere potes ὅς τις βίᾳ χρησ. vel ῥώμῃ cum Interprete. *Caſaubonus.*

Ὅς τις ἀλκῇ χρησάμενος.] Vocem ἀλκῇ ex MSS. ſupplevi, cum quibus conſentit Interpres.

9 Περιγενέσθαι] Uterque Codex: περιγίγνεσθαι.

10 Ὡς ἔστι προσόντα δεινῶν στρατηγῶν ὅσα.] Vegetius libro tertio cap. nono penè ad verbum, *Boni duces*, inquit, *non aperto marte prælium, in quo eſt commune periculum, ſed ex occulto ſemper attentant: ut integris ſuis quantos poſſint hoſtes interimant certè vel terreant.* Caſaubonus.

11 Ἐν

cit: conſilium verò, extra prælium arte atque dolo victoriam adipiſci. Prima enim eſt egregiorum ducum ſapientia, victoriam ſine periculo comparare. Optimum verò eſt, etiam in ipſa acie quiddam machinari, ut conſilio præveniente finem prælii, victoria paretur. Id mihi etiam Homerus conſulere videtur: Cum enim ſæpenumero dicat, *ſeu dolo, ſeu vi,* nihil aliud præcipit, quàm artibus & ſtratagematis adverſus hoſtes uti: ſin hàc non ſuccedat, tùm verò corporum vi ac robore periclitandum eſſe.

Primus igitur inter Græcos fallaciis ac dolo uſus eſſe dicitur Siſyphus, Aeoli filius. Teſtis eſt Homerus:

τῇ δεινῶν στρατηγῶν σοφίᾳ, κτᾶσθαι τὴν νίκην ἀκίνδυνον. ἄριστον δὲ καὶ τὸ [11] ἐν αὐτῇ τῇ παρατάξει μηχανᾶσθαι, ὅπως ἂν ἡ γνώμη τὸ κρατεῖν ἐπισπάσαιτο, προλαβοῦσα τὸ τέλος τῆς μάχης. [12] Δοκεῖ δ' ἐμοί γε ταῦτα [13] συμβουλεύειν καὶ Ὅμηρος· ὅταν γὰρ πολλάκις ᾄδῃ, ἢ δόλῳ ἠὲ βίηφι, ἄλλως οὐ παραγγέλλει, ἢ τέχναις καὶ στρατηγήμασι χρῆσθαι [14] κατὰ τῶν πολεμίων [15] εἰ δὲ μεῖον ἐν τούτοις ἔχοις, τηνικάδε τῇ βίᾳ τῶν σωμάτων ἀποκινδυνευτέον.

[16] Πρῶτος μὲν τοίνυν ἐν τοῖς Ἕλλησιν [17] ἀπάτῃ καὶ δόλῳ χρήσασθαι λέγεται Σίσυφος ὁ Αἰόλου· [18] μαρτυρεῖ καὶ Ὅμηρος. [19] Ἔν-

11 Ἐν αὐτῇ τῇ παρατάξει.] Ita ſcribi curavimus ex MSS. cum quibus convenire videtur Interpres: quamquam & vox πράξεις, quæ eſt in Vulgata, eleganter huic loco conveniat.

12 Δοκεῖ δ' ἐμοί γε.] Ita lego cum Florent. Ante: δοκεῖ δὲ μοί γε.

13 Συμβουλεύειν καὶ Ὅμηρος.] Sic MSS. & Interpres. Vulgata abſque copula.

14 Κατὰ τῶν πολ.] Cod. κατὰ τὴν. *Cauſaubonus.*

15 Εἰ δὲ ἐν τούτοις ἔχεις.] Imo ἴσα ἔχεις, ut videatur eſſe legendum εἰ δ' οὐ τούτοις ἔχεις, nimirum χρῆσθαι. Interpres tamen aliter legiſſe videtur. *Caſaubonus.*

Εἰ δὲ μεῖον ἐν τούτοις ἔχοις.]. Vocem μεῖον ex MSS. ſupplevi: in Vulgata quoque erat ἔχεις.

16 Πρῶτος μὲν &c.] Ante hæc verba Cantabr. tituli loco habet: Τίνες δόλοις ἐχρήσαντο.

17 Ἀπάτῃ καὶ δόλῳ χρήσασθαι.] Voces καὶ δόλῳ cum MSS. & Interprete addidi.

18 Μαρτυρεῖ καὶ Ὅμηρος.] Pro δὲ, quod erat in Edito, cum MSS. repoſui καί.

19 Ἔνθαδε Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν. Δεύτερος δὲ τὸ ἀπατηλὸν ἐζήλωσεν Αὐτόλυκος ὁ Ἑρμοῦ, κλέπτων· καὶ τοῦτο πάλιν αὖ μαρτυρεῖ Ὅμηρος.

20 Παρνησόν δ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας Μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλὸν, 21 ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο

Κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν Ἑρμείας.

Ἐγὼ δὲ καὶ Πρωτέα τὸν μεταβαλλόμενον εἰς παντοδαπὰ ζῶα καὶ δένδρα, ἡγοῦμαι 22 ζῶα μὲν καὶ δένδρα οὐκ ἄν ποτε γενέσθαι· τὰς μεταβολὰς δὲ αὐτοῦ τῶν τεχνασμάτων ἐμυθοποίησεν Ὅμηρος, 23 ὡς δεινὸν κρατεῖν ἀπάτῃ ὧν ἂν βούλοιτο· τόν γε μὴν 24 Ὀδυσσῆα ἴσμεν καὶ ἀλαζονευόμενον τῇ σοφίᾳ τοῦ δόλου.

Ibi erat Siſyphus, qui verſutiſſimus fuit mortalium. Secundus verò decipiendi ſtudium ſecutus eſt Autolycus Mercurii filius, in furtis. Et id quoque teſtatum facit Homerus:

Quum veniſſet ad Parnaſum, ad Autolicum & filios.

Matris ſuæ patrem bonum, qui homines ſuperabat

Fraudeque, juramentoque: idque ei deus dederat Mercurius.

Ego verò etiam Proteum in omne genus animalia atque arbores mutari ſolitum, opinor in animalia ac arbores nunquam evaſiſſe: ſed ejus fallaciarum commutationes in fabulam redegit Homerus, quòd dolis potuerit ſuperare quemcumque vellet. Ulyſſem verò etiam gloriari doli ſollertia ſcimus.

Εἶμ'

19 Ἔνθαδε Σίσυφος] Uterque Codex male ex præcedente voce repetit δέ. Locus Homeri eſt Iliad. Z. Pro ὃ κέρδιστος Florent. contra metrum ὅς.

20 Παρνησόν δ'] Ita Florent niſi quod in eo Παρνασσὸν duplici σ, & Homerus Odyſſ. T. Vulgata Παρνησόν τ'.

21 Ἀνθρώπους ἐκέκαστο] Ita repoſui ex MSS. & editis Homeri. Vulgata: ἀνθρώποισι κέκαστο.

22 Ζῶα μὲν καὶ δένδρα] Vocem πολλά, quæ in Vulgata inter μὲν & καὶ legebatur, cum Florent. & Interprete expunximus.

23 Ὡς δεινὸν κρατεῖν ἀπάτῃ] Lego δεινοῦ. videlicet ὄντος. *Caſaubonus.*

24 Ὀδυσσῆα ἴσμεν καὶ ἀλαζ] Copulam cum MSS & Interprete inſerui. Cantabr. Ὀδυσσέα.

25 Ἤπ-

Sum Ulyſſes Laërtiades, qui propter omne genus dolorum

Hominibus innotui: & mea gloria ad cælum pervenit.

Heroës etiam victoriam ei acceptam retulerunt,

Tuo conſilio capta eſt ampla Priami urbs.

Et alibi rurſus alii teſtantur, Ulyſſis *conſilio & induſtria atque arte fallaci* captum eſſe Ilium. Stratagemata verò, quæ uſurpavit adverſus hoſtes, perſæpe celebrat Homerus:

Seipſum plagis indecoris ubi affeciſſet:

transfugiſſe ad hoſtes finxit. Equus etiam ligneus, quem Epeus fabricatus eſt cum Pallade, fuit Ulyſſis ſtratagema. Rectè etiam Nemo, & vinum, torriſque & aries, ſtratagemata poſſunt appellari, contra Cyclopem adhibita. Atque etiam cera ſociorum auribus inuncta, & ipſe rectus ad malum

Εἰμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν

Ἀνθρώποισι μέλω, καὶ μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.

Οἱ δ' ἥρωες καὶ τὴν νίκην αὐτῷ ἀνῆψαν,

Σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.

Καὶ ἀλλαχοῦ ἄλλοι πάλιν αὖ μαρτυροῦσιν ἁλῶναι τὸ Ἴλιον Ὀδυσσέως

Βουλῇ καὶ μύθοισι καὶ [25] ἠπεροπηΐδι τέχνῃ.

τά γε μὴν στρατηγήματα, οἷς κατὰ τῶν πολεμίων ἐχρήσατο, πολλάκις ᾄδει Ὅμηρος·

Αὐτὸν μὲν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας.

αὐτομολῆσαι δὴ ὡς τοὺς πολεμίους ὑπεκρίνατο· καὶ τὸν ἵππον δὲ τὸν δουράτεον, τὸν, Ἐπειὸς ποίησεν σὺν Ἀθήνῃ, καὶ τοῦτο στρατήγημα Ὀδυσσέως ἦν. ὀρθῶς δ' ἄν τις καλοῖ καὶ τὸν οὖτιν, καὶ τὸν οἶνον, καὶ τὸν δαλὸν, καὶ τὸν κριὸν, στρατηγήματα κατὰ τοῦ

Κύκλωπος· καὶ ὁ κηρὸς δὲ [26] τοῖς ὠσὶ τῶν ἑταίρων ἐναλειφό-

25 Ἠπεροπηΐδι] Cum MSS. pro vulgato ὑπεροπηΐδι.

26 Τοῖς ὠσὶ τῶν ἑταίρων ἐναλειφόμενος] Sic rectè: altera verò lectio. Codd. ἀναλειφόμ. falſa eſt. *Caſaubonus.*

27 Τί

ἀλειφόμενος, καὶ αὐτὸς ὀρθὸς ἐν ἰσοπέδῃ δεσμευόμενος· καὶ ταῦτα ἐκεῖνος ἐστρατήγει κατὰ τῆς ὀλεθρίου μουσικῆς. [27] τί δ' ἂν φαίης τὴν πήραν τοῦ πτωχοῦ; καὶ ὅσα πρὸς Εὔμαιον, ἢ πρὸς τὴν Πηνελόπην ἐπλάττετο.

Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·

Καὶ μέντοι καὶ Ἴρῳ παλαῖσαι, [28] καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ μεταθεῖναι τὰ ὅπλα τῶν μειρακίων μεθυόντων, ἀπό τε τῶν θυρῶν [29] τὸ τόξον ἐντεῖναι. ἆρ' οὐχὶ πάντα ταῦτα ἦν κατὰ πολεμίων στρατηγήματα; ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἢ ὅσα τοιαῦτα, διδάσκων Ὅμηρος ἀρκείτω. Οἷον δὲ κἀκεῖνο στρατήγημα Ὀδυσσέως οἱ τραγῳδοὶ ᾄδουσι· Παλαμήδην ἐνίκησεν Ὀδυσσεὺς ἐν δικαστηρίῳ τῶν [30] Ἀχαιῶν, ὑποβαλὼν αὐτοῦ [31] τῇ

alligatus : nam & hæc excogitabat contra pernicioſam Muſicam. Quid verò de pera mendici dicas, & quæcumque erga Eumæum, aut Penelopen finxit?

Fingebat falſa multa, veris ſimilia.

Et quid dicam luctatum eſſe cum Iro, & arma juvenum ebriorum è fumo exemiſſe, atque à janua intendiſſe jaculum? An non hæc omnia fuerunt adverſus hoſtes ſtratagemata? Sed hæc, & quæ ſunt hujus generis, docens Homerus ſufficiat. Quale verò etiam illud Ulyſſis ſtratagema deſcribunt Tragici? Palamedem Ulyſſes in judicio Græcorum vicit, ſubjecto in ejus tabernaculo auro barbarico: & ſapientiſſimus ille Græcorum proditionis damnatus eſt

σκη-

27 Τί δ' ἂν φαίης τὴν π.] Lego: τί δ' ἂν φαίη τις τὴν π. aut φαίης. & ita Interpres. *Caſaubonus.*

Τί δ' ἂν φαίης] Ita MSS. & Interpres. Vulgata φαίη.

28 Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ μεταθεῖναι τὰ ὅπλα] Conſule Homerum. Intelliges ſtatim quàm bene iſta Interpres extulerit *Caſaubonus.*

29 Τὸ τόξον] Cantabr. καὶ τόξον.

30 Ἀχαιῶν] Cantabr. ἀρχαίων.

31 Ὑποβαλὼν αὐτοῦ τῇ σκηνῇ] MSS. τὴν σκηνήν.

32 Σωι-

per dolum ac ſtratagema. Sed hæc ſatis docet Tragicorum ſcena. Quas verò ex hiſtoria res militari peritia contra hoſtes aut inimicos geſtas collegi, eas recenſebo, breviter uniuſcujuſque mentionem attingens. Totum verò opus continet octo libros, ſtratagematum nongentorum, initium ducens à Baccho.

σκηνῇ βαρβαρικὸν χρυσίον καὶ ὁ σοφώτατος τῶν Ἑλλήνων ἐκεῖνος ἥλω προδοσίας, δόλῳ καὶ στρατηγήματι. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶν τραγῳδῶν ἱκανὴ διδάσκειν ἡ σκηνή· ὅσα δὲ τὰ ἀπὸ τῆς ἱστορίας ἔργα στρατηγίας ἔχοντα κατὰ πολεμίων, ἢ κατὰ ἐχθρῶν [32] συνεξελεξάμην, καὶ δὴ τούτων μεμνήσομαι, σύντομον τὴν [33] παρ' ἑκάστῳ μνήμην ποιούμενος. [34] ἔστι δὲ ἡ πᾶσα σύνταξις, βιβλία ὀκτὼ, στρατηγημάτων ἐννακοσίων, ἔχοντα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Διονύσου.

Τέλος τοῦ Προοιμίου.

[CAP. I.]

BACCHUS. ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

BAcchus cùm adverſus Indos expeditionem faceret, ut eum civitates reciperent, perſpicuis ac

[1] Διόνυσος ἐπ' Ἰνδοὺς ἐλαύνων, ἵνα δέχοιντο αἱ πόλεις αὐτὸν, [2] ὅπλοις μὲν φανεροῖς τὴν [3] στρατιὰν οὐχ ὥπλι-

32 Συνεξελεξάμην] Ita lego cum Florent. pro συνελεξάμην.

33 Παρ' ἑκάστῳ μνήμην π.] Cum MSS. pro παρ' ἑκάστων.

34 Ἔστι δὲ ἡ πᾶσα σύνταξις βιβλία ὀκτὼ, στρατηγημάτων ἐννακοσίων] Præter lacunam ducum novendecim & ſtrategematum quinque & viginti, quæ eſt libro ſexto, deſiderantur ſtrategemata duò & quadraginta, ut expleatur numerus Auctoris: ſunt enim in univerſum ſtrategemata DCCCXXXIII. Quia autem ſtrategematum numerus libri ſexti & ſeptimi abit nimium à ceteris libris, iis deeſſe putem; in Indice tamen libri quinti ab Auctore duo referuntur duces, quorum ſtrategemata nec ibi notantur, nec in ipſo contextu extant.

Cap. I. 1 Διόνυσος] Ita repoſui ubique cum MSS. Interprete, & Indicibus, qui ſunt ab ipſo Auctore. Vulgata fere ſemper addita præpoſitione περὶ, ut hic, περὶ Διονύσου.

2 Στρατιάν] Cantabr. στρατείαν, neque hoc tantum loco, ſed ubique has voces confundit.

3 Ὅπλοις μὲν φανεροῖς τὴν στρατιὰν οὐχ ὥπλι-

ὤπλισεν·[4] ἐσθῆσι δὲ λεπταῖς καὶ νεβρίσι· δόρατα δὲ κισσῷ πεπυκασμένα· ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμήν. κυμβάλοις καὶ τυμπάνοις, οἷς ἐσήμαινεν ἀντὶ σάλπιγγος, [5] καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους ἰαίνων [6] εἰς

manifeſtis armis exercitum non armavit: ſed veſtimentis exilibus, & pellibus cervinis: haſtas autem hedera cinxit, ſummam cuſpidem occupabat thyrſus. Cymbalis & tympanis, pro tuba ſignum dabat. Et hoſtes vino inebrians, ad ſaltatio-

ὀρχη-

ὤπλισεν· ἐσθῆσι δὲ λεπταῖς καὶ νεβρίσι. δόρατα δὲ κισσῷ πεπυκασμένα. ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμήν] Verbum δὲ cum MSS. ſuo loco repoſui, atque ſic interpunxi. Ante: ὅπλοις μὲν φανεροῖς τὴν στρατιὰν οὐχ ὤπλισεν· ἐσθῆσι δὲ λεπταῖς καὶ νεβρίσι δόρατα κισσῷ πεπυκασμένα ὁ θύρσος εἶχεν αἰχμήν κυμβ. Delendum quoque eſt οἷς, quod ſequitur poſt τυμπάνοις, unde ortum videtur. Hinc autem Bacchæ quoque thyrſis hedera cinctis, & occultato ferro diſcurrebant, unde Plutarchus Sympoſiac. lib. 1. Ὡς γὰρ παρ' Εὐριπίδῃ μαινάδες ἄνοπλοι καὶ ἀσίδηροι τοῖς θυρσοφόροις παίουσαι τοὺς ἐπιτιθεμένους τραυματίζουσιν, οὕτω τῶν ἀληθινῶν φιλοσόφων καὶ τὰ σκώμματα, καὶ οἱ γέλωτες τοὺς μὴ παντελῶς ἀτρώτους κινοῦσιν. quod Latine Macrobius lib. VII. Saturn. cap. 1. *Sic autem vitiis irretitos, ſi & hoc in conviviis exegerit loquendi ordo, feriet philoſophia non ſentientes, ut Liber pater thyrſo ferit per obliquationem circumfuſa hedera latente mucrone.* Hinc quoque *nebridibus* cincti, qui Bacchi Sacra obibant. Idem Plutarchus De Fluminibus, in Hebro: Τῶν δὲ Διονυσίων τελουμένων, αὕτη Κιθάρας ἀναδίδωσιν ἦχον. οἱ δὲ ἐγχώριοι νεβρίδας περιβεβλημένοι καὶ θύρσους κρατοῦντες ὕμνον ᾄδουσιν. Statius lib. II. Thebaidos:

Nebridas & fragiles thyrſos portare putaſtis Imbellem ad ſonitum. Ad quæ verba Lactantius: *Nebridas, pelles damarum, quæ Græce νεβρίδες appellantur, ac per hoc Baccharum indumenta ſignificat, quibus ſacrificiorum tempore uti conſueverunt, ut Virgilius: Pellibus in morem cincti.* De haſtis vero fronde velatis Ovidius lib. 11. Metam.

Ipſe racemiferis frontem circumdatus umbris,
Pampineis agitant velatam frondibus haſtam.

De ſimilibus conſule Petr. Caſtellanum in Dionyſiacis.

4 Ἐσθῆσι δὲ λεπταῖς καὶ νεβρίσι δόρατα] Cod. νεβρίσι. Locus hic non eſt ſanus: ac ne integer quidem: ſed voce aliqua, ut videtur, mutilus. Tu dum certior emendatio ex melioribus libris exſpectatur, lege & diſtingue cum Interprete. *Caſaub.*

5 Καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους ἰαίνων] Uterque Codex: καὶ οἴνῳ τοὺς πολεμίους γδίων, quod præfero lectioni vulgatæ. Similis conſtructio apud Stephanum Byzant. in Fragm. voce Δώριον: τιμώμενος τοὺς πατέρας. Nihil enim mutandum, quia ſic quoque invenire eſt apud alios; immo & apud Latinos. Tacitus de Moribus German. cap. 15. *Mos eſt civitatibus ultro ac viritim conferre principibus vel armentorum vel frugum.* Ad quem locum plura in utroque ſermone ſuppeditat Vir CL. Joan. Fred. Gronovius.

6 Εἰς ὄρχησιν ἔρρεπεν] Interpres *impulit.* legit ἔτρεπεν. *Caſaub.*

Ἔτρεπεν] Cum MSS. & Interprete. Vulgata ἔρρεπεν.

Ἐδυ-

nem impulit. Et quæcumque alia ſunt Orgia Bacchi, omnia fuerunt ipſius ſtratagemata, quibus Indos, aliamque terram in ſuam poteſtatem redegit.

2. Bacchus in India cùm exercitus æſtum aëris tolerare non poſſet, occupavit Tricoryphum Indiæ montem, ſic appellatum à tribus cacuminibus, quorum unum vocatur Coraſibis, alterum Condaſce, tertio ipſe no-

ὄρχησιν ἔτρεπεν. καὶ ὅσα δὲ ἄλλα Βακχικὰ ὄργια, πάντα δὲ ἦν Διονύσου στρατηγήματα, οἷς Ἰνδοὺς καὶ τὴν ἄλλην Ἀσίαν [7] ἐδουλώσατο.

Διόνυσος ἐν Ἰνδικῇ [8] τῆς στρατιᾶς οὐ φερούσης τὸ φλογῶδες τοῦ ἀέρος, κατέλαβε τὸ Τρικόρυφον ὄρος τῆς Ἰνδικῆς. [9] τῶν δὲ κορυφῶν, ἡ μὲν κληίζεται Κορασιβίη, ἡ δὲ Κονδάσκη, τὴν δὲ τρίτην αὐτὸς [10] ἐκάλεσε Μηρόν.

7 Ἐδουλώσατο] Florent. ἐχειρώσατο. & mox Cantabr. στρατείας.

8 Τῆς στρατιᾶς οὐ φερούσης τὸ φλογῶδες τοῦ ἀέρος] Imo peſtilentiam, quæ per ejus exercitum graſſabatur. vid. Diodorum Siculum. Mons τρικόρυφος quem ait, eſt quem *Merum* alii vocant: Nam quod Polyænus uni ex tribus ejus jugis nomen tribuit, id reliqui toti monti. Adi Geographos & ſcriptores rerum Indiæ. *Caſaub.*

9 Τῶν δὲ κορυφῶν ἡ μὲν κληίζεται] MSS. τῶν κορυφῶν κληίζεται δὲ ἡ μέν.

10 Ἐκάλεσε Μηρόν. τῆς δὲ αὐτοῦ γεννήσεως ὑπομνήματα ἐνταῦθα, πηγαὶ πολλαί, ἡ δεῖαι &c.] An fontes, ferarum copia, fructuum ubertas, &c. ſunt monumenta nativitatis Bacchi? Optimus erit ſenſus, ſi legas & interpungas hoc modo: ἐκάλεσε Μηρόν, τῆς δ' ἑαυτοῦ γεννήσεως ὑπομνήματα. ἐνταῦθα πηγαὶ πολλαί, ἡδεῖαι, &c. Neque eſt quod turbet plurium numero, ὑπομνήματα. Loquuntur ita quandoque auctores. Juſtinus lib. XII. cap. 10. *In monumenta rerum a ſe geſtarum urbem Barcen condidit.* Cum autem μηρὸς femur notet, & Bacchus dicatur natus ex femore Jovis, dicit Polyænus montem hunc *Meron* ab eo eſſe appellatum in nativitatis memoriam. Curtius lib. VIII. cap. 10. *Sita eſt (Nyſa) ſub radicibus montis, quem Meron incolæ adpellant. inde Græci mentiendi traxere licentiam, Jovis femine Liberum patrem eſſe celatum.* & mox, ut Polyænus, montem deſcribit, his verbis: *Multa hedera vitiſque toto gignitur monte; multæ perennes aquæ manant. Pomorum quoque varii ſalubreſque ſucci ſunt, ſua ſponte fortuitorum ſeminum fruges humo nutriente. Lauri baccæque & multa in illis rupibus agreſtis eſt ſylva.* Ad quem locum conſulendus Freinshemius. Strabo lib. XV. Καὶ μηροτραφὴς δὲ λέγεται (Διόνυσος) & paullo poſt: Ἐκ δὲ τῶν τοιούτων Νυσαίους δή τινας ἔθνους προσωνόμασαν, καὶ πόλιν παρ' αὐτοῖς Νύσσαν Διονύσου κτίσμα, καὶ ὄρος τὸ ὑπὲρ τῆς πόλεως Μηρόν, & quæ ſequuntur. Oppianus lib. IV. Κυνηγετ. verba faciens de educatione Bacchi, inquit:

Σαὶ

ρόν. τὰ δὲ αὐτοῦ γενέσεως ὑπομνήματα ἐνταῦθα, πηγαὶ πολλαί, ἡδεῖαι, πυκναί, θῆραι πλεῖσται, ὀπῶραι ἄφθονοι, χιόνες ἀναψύχουσαι· ἐν τούτοις ἡ [11] στρατιὰ διαιτωμένη τοῖς ἐν τῷ πεδίῳ βαρβάροις ἐξαίφνης ἐπεφαίνετο, καὶ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν καὶ ὑπερδεξίων ἀκοντίζοντες τοὺς πολεμίους ῥᾳδίως ἐτρέποντο.

Διόνυσος, Ἰνδοὺς ἑλών, αὐτούς τε Ἰνδοὺς καὶ Ἀμαζόνας ἄγων συμμάχους [12] εἰς τὴν Βακτρίων ἐνέβαλεν. [13] ὁρίζει δὲ τὴν Βακτρίαν [14] ποταμὸς Σαράγγης· οἱ

men impoſuit Merum. In eo loco monumenta ſunt nativitatis ejus, multi ſuaviſſimi & crebri fontes, ferarum abundans copia, fructuum ubertas, nives frigidiſſimæ In his diverſans ac vitam agens exercitus, Barbaros in planicie verſantes repentè adoriebatur, & à ſublimibus ac præcipitibus locis tela jaciens, nullo negocio in fugam hoſtes vertebat.

3 Bacchus ſubactis Indis, ipſos Indos & Amazones in agmine auxilii cauſſa ducens, impreſſionem in Bactriorum terram fecit. Terminat au-

Βά-

Σὺν δ' ἄρ ὁμῶς ἀτίτηλα καὶ Αὐτονόη καὶ Ἀγαυή.
Ἀλλ' οὐκ εἶν Ἀθάμαντος ἀταρτηροῖσι δόμοισιν,
Οὐρεϊ δ', ὅν ποτε Μηρὸν ἐπικλήδην καλέεσκον.

Conſule & Euſtathium ad Dionyſii Περιήγησιν in hæc verba:

Ἔστι δέ τις ἀπητὸς ἐϋρρείτην παρὰ Γάγγην
Χῶρος τιμήεις τε καὶ ἱερός, ὅν ποτε Βάκχος
Θυμαίνων ἐπάτησεν, ὅτ' ἠλλάσσοντο μὲν ἁβραὶ
Λευκὰς νεβρίδας ἐς ἀσπίδας, ἐς δὲ σίδηρον
Θύρσοι μαιμώωντο, καὶ εἰς σπείρημα δρακόντων &c.

11 Στρατιά.] Cantabr. στρατεία.

12 Εἰς τὴν Βακτρίων ἐνέβαλεν.] Ita reſtitui pro vulgato εἰς τὴν Βακτρίαν, cum MSS. & Interprete. ſic infra lib. III. cap. 4. Φορμίων ἀποβὰς εἰς τὴν Χαλκιδέων. lib. IV. cap. 2. 8. Φίλιππος ἐπὶ τὴν Ἀμφισσέων ἐστράτευσεν. cap. 3. 10. Ἀλέξανδρος κατέστρεψε τὴν Ἰνδῶν & alibi.

13 Ὁρίζει δὲ τὴν Βακτρίαν ποταμὸς Σαράγγης] Præfero γραφὴν Codicum Interpretis, Σαράγγην. Nam *Sarangem* nominat Arrianus inter eos fluvios qui in Indum ingrediuntur: & Herodotus ac Plinius gentem *Sarangarum*. Vocem verò Βακτρίαν haberem ſuſpectam, niſi toties eam repeti viderem, ſine ulla ſcripturæ varietate. *Caſaubonus.*

14 Ποταμὸς Σαράγγης.] Ita repoſui cum MSS. Interprete, & Caſaubono. Delent etiam MSS. articulum

tem Bactriam fluvius Saranges. Bactrii montes ſupra flumen poſitos occupabant, ut in Bacchum, flumen trajicientem, deſuper impetum facerent. At ille, poſitis ad fluvium caſtris, Amazonas & Bacchas tranſire juſſit, ut Bactrii contemptis mulieribus, à montibus deſcenderent. atque his trajicientibus illi deſcendebant, & appropinquantes flumini prohibere eas conabantur. Quibus pedem referentibus, Bactrii uſque ad ripam perſequebantur. Tum Bacchus eductis contra eos viris, impeditos flumine Bactrios occidit, & ſine periculo trajecit.

Βάκτριοι [15] τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τὸν ποταμόν. ὡς Διονύσῳ διαβαίνοντι ἄνωθεν ἐπιθησόμενοι. ὁ δὲ στρατοπεδεύσας περὶ τὸν ποταμὸν, [16] τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας διαβαίνειν ἔταξεν, ἵνα οἱ Βάκτριοι καταφρονήσαντες γυναικῶν κατέλθοιεν ἀπὸ τῶν ὀρῶν. αἱ μὲν δὴ [17] διέβαινον, οἱ δὲ κατέβαινον, καὶ τῷ ῥεύματι ἐπιβαίνοντες ἀνακόπτειν αὐτὰς ἐπειρῶντο. αἱ δὲ ἀνεχώρουν ἐπὶ πόδα. Βάκτριοι μέχρι τῆς ὄχθης ἐδίωκον. τότε Διόνυσος μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐκβοηθήσας, πεπεδημένους τῷ ῥεύματι [18] τοὺς Βακτρίους κτείνας, διέβη τὸν ποταμὸν ἀκινδύνως.

¹ Παν.

lum ſequentem οἱ, quem tamen retinui, quia Auctor ſic ſolet.

15 Τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας.] Ante hæc verba deeſſe aliquid & per ſe cuivis attendenti manifeſtum eſt: & arguit verſio Interpretis, qui ita legiſſe videtur, τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τὸν ποταμόν· ἵνα τῷ Διονύσῳ διαβαίνοντι τὸν ποταμὸν ἄνωθεν ἐπιθοῖντο, ὁ δὲ περὶ τῷ ποταμῷ στρατοπεδεύσας τὰς Ἀμαζόνας. *Caſaubonus.*

16 Τὰ ὄρη κατέλαβον τὰ ὑπὲρ τὸν ποταμόν. ὡς Διονύσῳ διαβαίνοντι ἄνωθεν ἐπιθησόμενοι· ὁ δὲ στρατοπεδεύσας περὶ τὸν ποταμὸν τὰς Ἀμαζόνας καὶ τὰς Βάκχας διαβαίνειν ἔταξεν.] Media inter prius ποταμὸν & τὰς Ἀμαζ. in Vulgata deſiderabantur: nos ſupplevimus ex MSS. quibuſcum etiam conſentit Interpres. Et ſicuti hic vox repetita cauſſam dedit lacunæ, ita etiam alibi per eandem intermedia ſæpe fuere omiſſa.

17 Διέβαινον] Cod. διεπέραινον. *Caſaubonus.*

18 Τοὺς Βακτρίους κτείνας, διέβη.] Cum Florent. & Interprete. Vulgata: κτείναν.

1 Παν.

[CAP. II.]

[1] Πάν.

¶ Διονύσου στρατηγὸς ἦν ὁ Πάν· οὗτος πρῶτος τάξιν εὗρεν, ὠνόμασε φάλαγγα, κέρας ἔταξε δεξιὸν καὶ λαιόν· ταύτῃ τοι ἄρα κερασφόρον τὸν Πᾶνα δημιουργοῦσιν· ἀλλὰ δὴ καὶ πρῶτος οὗτος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. [2] ἦν γὰρ Διονύσῳ ἐν κοίλῃ νάπῃ, ἤγγειλαν οἱ σκοποὶ μυρίαν χεῖρα πολεμίων ἐπέκεινα στρατοπεδεύειν. ἔδεισεν ὁ Διόνυσος· οὐ μὴν ὅ γε Πάν· [3] ἀλλὰ ἐσήμαινε νύκτωρ Διονυσιακῇ [4] στρατιᾷ ἀλαλάξαι μέγιστον. οἱ μὲν ἠλάλαξαν· ἀντή-

Pan.

¶ Bacchi dux fuit Pan. Is primùm invenit aciem, phalangem nominavit, cornu inſtituit dextrum & ſiniſtrum. Hac de cauſſa ferentem cornua, Pana fingunt. Sed primus etiam hic cædem hoſtibus per ſolertiam & artem immiſit. Cùm Baccho in concavo ſaltu nunciaſſent ſpeculatores, infinitas hoſtium copias in ulteriori parte caſtra metari, metus Bacchum inceſſit, non item verò Pana: ſed noctu Bacchico exercitui ſignum dedit, ut maximum & inconditum clamorem tolleret. His verò claman-

χησαν

1 Πᾶν] Hoc *Panis* ſtrategema in Cantabr. tamquam Bacchi ſtrategema quartum refertur, addita hac epigraphe: διὰ τί κερασφόρος ὁ Πᾶν. Διόνυσος δ.

2 Ἦν γὰρ Διονύσῳ] Duorum alterum: vel τὸ ἦν mutandum in ἐπεὶ, vel ſi id retineas, ita legendum: ἦν γὰρ Διόνυσος ἐν κοίλῃ νάπῃ. ἤγγειλαν οἱ σκ. qui eſt familiaris in primis Polyæno ſtylus. *Caſaubonus.*

Ἦν γὰρ Διονύσῳ &c.] Codices ἦν Διονύσῳ, omiſſo γάρ. & Florent. Διονύσου, ut & alibi. Hoc ſi ſequamur, abjiciendum quoque erit ἦν, quod poteſt videri ortum ex præcedente τέχνῃ. Verum ſi quid mutandum, malim pro ἦν reſcribere ᾗ. Sed vulgata retineri poteſt, ſi ἦν γὰρ Διονύσῳ capiatur pro ἦν γὰρ σὺν Διονύσῳ, ſcilicet Πᾶν, per ellipſin præpoſitionis σὺν, quæ ſæpe apud Noſtrum occurrit. lib. IV. cap. 7. 4. Τὸν μὲν κάλυκα κατέδυσεν αὐτοῖς ἀνδράσι lib. VI. cap. 18. 2. Οἱ ἱππεῖς αὐτοῖς ἵπποις διεφθάρησαν. lib. VII. cap. 15. 3. Τοὺς μὲν ἔδοξε καταδύσαι τὰς ὁλκάδας αὐτοῖς ἀνδράσι. lib. VIII. cap. 22. 5. Βρεττανοὶ μὲν δὴ αὐτοῖς ἵπποις καὶ ἅρμασιν ἔφυγον.

3 Ἀλλὰ ἐσήμαινε] Cantabr. ἀλλὰ καὶ ἐσήμ. Sed Interpres, & Anonymus De Incredib. cap XI. ut Vulgata.

4 Στρατιᾷ.] Cantabr. στρατείᾳ.

5 καὶ

tibus, petræ ſonum exceptum referebant, & cavitas ſaltus longè majorum copiarum fremitum hoſtibus reddebat. Quare metu perterriti, ſe in fugam conjecerunt. Cùm igitur Pan hoc ſtratagema uſurparit, Echo Pani gratam & amicam eſſe fingimus: atque vanos nocturnoſque terrores exercituum panicos appellamus.

χησαν δ' αἱ πέτραι, καὶ τὸ κοῖλον τῆς νάπης ἦχον πολλῷ μείζονα δυνάμεως τοῖς πολεμίοις ἐνεποίησεν. οἱ μὲν δὴ φόβῳ πληγέντες ἔφυγον· τοῦ δὲ Πανὸς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τὴν Ἠχὼ τῷ Πανὶ φίλην ᾄδομεν, [5] καὶ τοὺς κενοὺς καὶ νυκτερινοὺς τῶν στρατευμάτων φόβους [6] Πανὶ κλήζομεν.

Ἡρα-

5 καὶ τοὺς κενοὺς, καὶ νυκτερινούς] Uterque Codex: καὶ τοὺς καινούς. Sed Vulgata recte: proverbii enim locum obtinet. Diodorus lib. XX. αἱ μὲν οὖν δυνάμεις ἀμφότεραι τὸν εἰρημένον τρόπον ἀτυχήσασαι, ἐξαπαληθεῖσαι, κατὰ τὴν παροιμίαν, τοῖς κενοῖς τοῦ πολέμου. Cicero ad Atticum lib. V. Epiſt. 20. ſcis enim dici quadam πανικά. dici item τὰ κενὰ τοῦ πολέμου. Curtius lib. VII. XI. *Ea res, ſicut pleraque belli vana & inania, barbaros ad deditionem traxit.* Cantabrigienſis ultimæ quoque voci addit articulum: τοὺς νυκτερινούς. qua in re ſæpe variatum in hoc Codice.

6 Πανὶ κλήζομεν] Lege πανικὰ κλ. De Panicis autem varii varia: ſed quæ Polyænus ait confirmantur Theonis auctoritate in Aratum. *Caſaubonus.*

Πανὶ κλήζομεν] Legit Caſaubonus: πανικὰ κλήζομεν. Abolitæ videri poſſent duæ poſtremæ literæ κ & α ob ſimilitudinem duarum ſequentium κ λ. Alii: πάνεια κλήζομεν. Alii: πανικούς. Sed eodem modo, ut Vulgata, habent MSS. & ita etiam legitur apud Anonymum De Incredib. cap. XI. Πανὶ κλήζομεν. Quare ut ſervetur conſtans tot Codicum ſcriptura, nihil mutandum cenſeo, ſed vertendum, non *Panicos appellamus*, ſed, *Pani tribuimus*, vel *nuncupamus*, ut vertit Samuel Bochartus in Hierozoïco P. II. lib. VI. cap. 6. eodem ſcilicet modo, quo paullo ante dixit: Τοῦ δὲ Πανὸς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τὴν ἠχὼ τῷ Πανὶ φίλην ᾄδομεν, eodem quoque ſubjungit: καὶ νυκτερινοὺς φόβους Πανὶ κλήζομεν. ita ut indicet Polyænus Panem eſſe auctorem illorum, quemadmodum Dionyſius Halicarnaſſenſis lib. V. inquit: Περὶ τὴν πρώτην που μάλιστα φυλακὴν ἐκ τοῦ δρυμοῦ, παρ' ὃν ἐστρατοπεδεύσαντο, φωνή τις ἠχήθη ταῖς δυνάμεσιν ἀμφοτέραις γεγονυῖα, ὡς δι' ἀπάσας αὐτὰς ἀκούειν, εἴτε τοῦ κατέχοντος τὸ τέμενος ἥρωος, εἴτε τοῦ καλουμένου Φαύνου. τούτῳ γὰρ ἀνατιθέασι τῷ δαίμονι Ῥωμαῖοι τὰ πανικὰ, καὶ ὅσα φάσματα, ἃ ὅτι ἄλλοτε ἀλλοίας ἴσχοντα μορφὰς εἰς ὄψιν ἀνθρώπων ἔρχεται, δείματα φέροντα, ἢ φωναὶ δαιμόνιοι ταράττουσαι τὰς ἀκοὰς, τοῦτό φασιν εἶναι τοῦ θεοῦ τὸ ἔργον. & Pauſanias in Phocicis: Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φόβος σφίσιν ἐμπίπτει πανικός. Τὰ γὰρ ἀπὸ αἰτίας οὐδεμιᾶς δείματα ἐκ τούτου φασὶ γίνεσθαι. Unde etiam Orpheus Hymno in Panem de eo ſcribit: Φαν-

ταςῶν

Ἡρακλῆς.

¶ Ἡρακλῆς ἐξελεῖν βουλόμενος τὸ Πηλίου τὸ Κενταύρων γένος, [1] οὐ μὴν αὐτὸς ἄρξαι μάχης, ἀλλ' [2] ἐκείνους ἐκκαλέσασθαι, [3] κατήγετο παρὰ Φόλῳ· οἴνου δὲ ἀνθοσμίου πίθον ἀνοίξας, αὐτός τε καὶ ὅσοι ἀμφ' αὐτὸν ἠρύσαντο· ᾔσθοντο οἱ γείτονες Κένταυροι. καὶ συνδραμόντες ἐπὶ τὸ ἄντρον τοῦ Φόλου τὸν οἶνον ἥρπαζον. [4] Ἡρακλῆς δ' ὡς ἄδικα δρῶντας ἀμυνόμενος [5] τοὺς ἐπελ-

Hercules.

¶ Hercules cùm è Pelio Centaurorum gentem exſcindere ſtatuiſſet, ſic ut tamen ipſe non prior inciperet pugnam, ſed illos provocaret, diverſatus eſt apud Pholum: apertóque cado vini odorati, eum ipſe cum ſuis cuſtodivit. Id ſentientes Centauri, concurſum ad Pholi antrum fecerunt, vinumque rapuerunt. Ibi tum Hercules, quaſi injuriam inferentibus, qui accurrerant, impetum in

ελ-

πασιῶν ἐπαρωγὸς, φόβων ἔκπαγλε βροτείων. & in fine:

Πανικὸν ἐκπέμπων οἶστρον ἐπὶ τέρματα γαίης.

Ovidius lib. II. Faſtor.

Ipſe Deus velox diſcurrere gaudet in altis
Montibus; & ſubitas concitat ille (fugas.

uti legit illum locum Vir CL. J. Fred. Gronovius. Eum vide lib. IV. Obſervat. cap. 14. Non autem diſſentit à Polyæno Dionyſius cum inquit terrores illos à Romanis tribui *Fauno*: *Pan* enim & *Faunus* unus eſt Deus. Vide eundum Bochartum in Geographia ſacra. Panicorum quædam exempla vide apud Angelum Politianum Miſcellaneor. Sylloge 28.

1 Οὐ μὴν αὐτὸς ἄρξαι μάχης] Lege, ἄρξας. ut mox ἐκκαλεσάμενος. niſi ἄρξαι & ἐκκαλέσασθαι, quod in veteri codice erat annotatum. Sententia erit hæc: Herculem ἄρξαι quidem & pugnæ initium facere noluiſſe: ſed operam dediſſe ut à Centauris provocaretur. *Caſaubonus.*

2 Ἐκκαλέσασθαι]. Ita lego cum MSS. & ſic quoque repperit in veteri codice Caſaubonus. Vulgata: ἐκκαλεσάμενος.

3 Κατήγετο παρὰ λόφῳ] Conſtanter meus Codex habuit λόφῳ hîc, & mox λόφου, malè tamen utrumque, ac legendum Φόλῳ & Φόλου: quod ex hiſtoria liquet quæ eſt apud Diodorum, Apollodorum, alios. *Caſaubonus.*

Κατήγετο παρὰ Φόλῳ] Ita legendum cum MSS. & Caſaubono, pro Vulgato λόφῳ, uti & mox pro λόφου, Φόλου.

4 Ἡρακλῆς δ' ὡς ἄδικα &c.] Cantabr. Ἡρακλῆς ὡς ἀδίκημα.

5 Τοὺς ἐπελθόντας ἀπέκλεισε κοιλάδος] Cum MSS. pro αὐτοὺς ἐπελθ. Florent. ἔκλεισε.

Ἡρα-

eos faciens, morte Centauros affecit.

2 Hercules robur ac vires Erymanthii ſuis metuens, dolo belluam cepit. Cùm enim hic in valle ſomnum caperet (erat autem vallis plena nivium) ille multós lapides deſuper injiciebat. itaque ſus excitatus exiliit, & furore atque indignatione præceps actus, in nivem incidit, ac ſubmerſus, impingenſque capiebatur.

3 Hercules navi vectus ad Trojam, ipſe quidem exceſſit, ut in terra pugnam faceret: gubernatoribus vero mandavit, ut naves in fluctus retraherent. Peditibus igitur Trojanis victoriam amittentibus, equites ad

ἐλθόντας ἀπέκτεινε Κενταύρους.

[6] Ἡρακλῆς τὴν ἀλκὴν τοῦ Ἐρυμανθίου συὸς φοβηθεὶς [7] δόλῳ τὸν θῆρα εἷλεν. ὁ μὲν [8] ὑπὸ τῇ φάραγγι ηὐνάζετο, μεστὴ δὲ χιόνος πολλῆς ἦν ἡ φάραγξ. ὁ δὲ λίθους πολλοὺς ἄνωθεν ἐνέβαλεν. ὡς τι ἀγριανθεὶς ὁ σῦς, ἐξάλλεται· καὶ θυμῷ φερόμενος τῇ χιόνι ἐμπεσὼν, [9] καταδυόμενός τε καὶ περιπταίων ἁλίσκεται.

Ἡρακλῆς πλεύσας ἐπὶ Τροίαν. αὐτὸς μὲν ἀπέβη πεζομαχήσων, τοῖς δὲ κυβερνήταις προσέταξε τὰς ναῦς ἀνακωχεύειν. οἱ μὲν οὖν πεζοὶ Τρῶες ἡττῶντο. οἱ δὲ ἱππεῖς ἐπὶ τὰς ναῦς ἔδραμον. [10] οὐ μὴν αἱ-

ροῦσι

6 Ἡρακλῆς] Huic narrationi ejuſmodi præfigitur titulus in Cantabr. Περὶ τοῦ Ἐρυμανθίου συὸς, πῶς ἀπεκτάνθη παρ' Ἡρακλέους.

7 Δόλῳ τὸν θῆραν εἷλεν] Lege τὸν θῆρα εἷλε. Legerem τὸν θῆρ' ἀνεῖλε. ſed cepit Hercules aprum Erymanthium, non ſuſtulit. paragoge τοῦ ν, familiaris eſt recentioribus Græcis, qui dum veteres auctores tranſcribunt, paſſim ſui idiomatis veſtigia nobis relinquunt. *Caſaub.*

Τὸν θῆρα εἷλεν] Ita legendum cum MSS. Interprete, & Caſaubono, pro τὸν θῆραν εἷλεν, ut Vulgata, vel θῆρ' ἀνεῖλεν, ut notatum in ejuſdem margine.

8 Ὑπὸ τῇ φάραγγι] Cantabr. ὑπὸ τὴν φάραγγα.

9 Καταδυόμενός τε καὶ περιπταίων ἁλ.] Ita reſtituimus cum MSS. pro vulgato, περιπαίων. Minus recte iidem Codices utramque copulam delent.

10 Οὐ μὴν αἱροῦσι τὰ σκάφη σαλεύοντα ἄνω θαλάσσης] Cum MSS.

& Inte-

ῥῦσι τὰ σκάφη σαλεύοντα ἄνω θαλάσσης. Ἡρακλῆς δὲ διώξας ἔκτεινε πάντας περὶ τὴν ἠιόνα, φεύγειν οὐκ ἔχοντας διὰ θαλάττης.

Ἡρακλῆς ἐν Ἰνδικῇ θυγατέρα ἐποιήσατο, [11] ἣν ἐκάλεσε Πανδαίην. ταύτῃ νείμας μοῖραν τῆς Ἰνδικῆς πρὸς μεσημβρίαν καθήκουσαν εἰς θάλασσαν, διένειμε τοὺς ἀρχομένους εἰς κώμας τξέ, προστάξας καθ' ἑκάστην ἡμέραν μίαν κώμην ἀναφέρειν τὸν βασίλειον φόρον, [12] ἵνα τοὺς μὴ διδόντας ἔχοι συμμάχους ἡ βα-

naves curſum incitarunt, non tamen capere navigia ſupra mare fluctuantia potuerunt. Eos Hercules inſecutus ad unum omnes trucidavit in litore, cum fugiendi per mare non eſſet poteſtas.

4 Hercules in India filiam adoptavit, cui nomen indidit *Pandamen*. Eam honoris cauſſa donavit ea parte Indiæ, quæ ad meridiem vergit in mare, ſubditoſque diſtribuit in trecentos ſexaginta quinque pagos, quotidie uni duntaxat pago regium tributum ferre imperans: ut, qui tum non pende-

& Interprete, pro ἐσάλευον γὰρ ἄνω θαλ.

11 Ἣν ἐκάλεσε Πανδαίην] Ita legendum, non Πανδάμην, ut Vulgata, nec non MSS. Πανδαίην enim Herculis filiam ex Megaſthene vocat Arrianus in Indicis, & regionem ex ejus nomine Πανδαίην quoque dictam idem auctor eſt, hiſce verbis: Τὴν σκευὴν δὲ ὅτι οὗτος ὁ Ἡρακλέης ἐφόρεε, Μεγασθένης λέγει ὅτι ὁμοίην τῷ Θηβαίῳ Ἡρακλέϊ, ὡς αὐτοὶ Ἰνδοὶ ἀπηγέονται. καὶ τούτῳ ἄρσενας μὲν παῖδας πολλοὺς κάρτα γενέσθαι ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ (πολλῇσι γὰρ δὴ γυναιξὶν ἐς γάμον ἐλθεῖν καὶ τοῦτον τὸν Ἡρακλέα) θυγατέρα δὲ μουνογενέην. οὔνομα δὲ εἶναι τῇ παιδὶ Πανδαίην. καὶ τὴν χώρην ἵνα τε ἐγένετο, καὶ ἧς τινος ἐπέτρεψεν αὐτὴν ἄρχειν Ἡρακλέης, Πανδαίην, τῆς παιδὸς ἐπώνυμον, & quæ ſequuntur. Solinus capite LII. *Pandaea gens a feminis regitur, cui reginam primam aſſignant Herculis filiam.* ad quem locum videndus Salmaſius.

12 Ἵνα τοὺς μὴ δόντας ἔχοι συμ.] Ita legit etiam Interpres in ſuis libris: quæ ſi eſt vera lectio, δόντας poſuit pro δοῦναι ὀφείλοντας. Non puto. malim ita legere, ἵνα τοὺς ἤδη δόντας ἔχοι συμμάχους ἡ βασιλεύουσα, καταναγκάζουσα τοὺς δοῦναι ὀφείλοντας, hoc eſt, *ut regina poſſet eorum qui jam dediſſent auxilio uti adverſus eos qui dare deberent*: ſi quis videlicet moras nectere, aut tergiverſari vellet. *Caſaubonus.*

Τοὺς μὴ διδόντας] Ita reſcripſi cum Florent. & Interprete pro μὴ δόντας, quod erat in Vulgata.

Κατα-

rent, eorum auxilium ad reliquos cogendos regina paratum haberet.

5 Hercules bellum adverſus Minyas gerens (erant autem Minyæ ad equeſtres pugnas in planicie obeundas exercitatiſſimi:) conſerere manus non audens, fluvium immiſit. is fluvius erat Cephiſſus, qui duos montes Parnaſſum & Hedylium terminat: Bœotiam

ἡ βασιλεύουσα, [13] κατανοῦσα ἀεὶ τοὺς δῦναι ὀφείλοντας.

Ἡρακλῆς Μινύαις πολεμῶν· ἦσαν δὲ ἱππομαχεῖν ἐν τῷ πεδίῳ οἱ Μινύαι δεινοί· μάχην συνάψαι μὴ θαῤῥῶν, ποταμὸν ἐπαφῆκεν. [14] ἦν δὲ ὁ ποταμὸς Κηφισὸς ὁρίζων ὄρη δύο, Παρνασὸν, καὶ Ἡδύλιον. [15] τέμνων δὲ μέσην τὴν Βοιωτίαν [16] πρὶν ἐκβάλλειν

13 Κατανοῦσα ἀεὶ τοὺς δῦναι ὀφειλ.] Ἀεὶ ex Florent. ſupplevimus; verum quid fiet de κατανοῦσα; quod ad ſenſum recte quidem legit καταναγκάζουσα Caſaubonus; ſed longum nimis abit a Vulgata. Lege cum Viro Cl. Jacobo Gronovio: καταπονοῦσα.

14 Ἦν δὲ ὁ ποταμὸς Κηφισὸς ὁρίζων ὄρη δύο, Παρνασὸν καὶ Ἡδύλιον] Ait Cephiſſum medium fluere inter duos montes, Parnaſſum & Hedylium. Qui poteſt verò? Parnaſſus Phocidis eſt mons, Aedylius Bœotiæ. Quomodo ergo duos iſtos montes Cephiſſus interfluat? Porrò Hedylii montis meminit & Plinius. Hic enim eſt quem ille Hadyliſum vocat libro IV. capite 7. vitio, ut opinor, ſcribarum, quum ſit legendum, *Hadylius*, vel *Hadyleus*. Suidas: Ἡδύλειον, ὄρος ὅπερ ἐστὶν ἐν Βοιωτίᾳ. Pro ἐκβάλλειν Cod. ἐμβαλ. *Caſaubonus*.

15 Τέμνων δὲ μέσην] Florent. τεμὼν δὲ μεσ.

16 Πρὶν ἐκβάλλειν] Retinenda hæc lectio, neque opus ut mutetur in ἐμβάλλειν ut in codicibus invenit, & in margine Vulgatæ notavit Caſaubonus: ἐκβάλλειν enim dicitur de fluviis, cum in mare erumpunt, & ἐκβολαὶ de fluviorum oſtiis. Euſtathius ad Odyſſ. A Ἐκβάλλει δὲ ὁ ποταμὸς εἰς θάλασσαν, ἤγουν ἐξάγει καὶ ἀπερεύγεται ὃν κατασύρει συρφετόν. Et ad Iliad. P. Τὸ δὲ προχοὴ δίδωσι τοῖς ὕστερον ἐννοιαν τοῦ καὶ ἐκβολὰς λέγειν ποταμῶν τὰ ἐκείνων στόματα· τὸ γὰρ προχεόμενον ἐκβάλλεται. & alio loco ad eundem librum: Λέγονται δὲ καὶ ἐκβολαὶ ποταμῶν τὰ τοιαῦτα στόματα διὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἐρυγήν. ἄλλως γὰρ εἰσβολὰς ἔδει λέγεσθαι διὰ τὸ εἰσβάλλειν εἰς θάλασσαν. & ad Iliad. Λ. Ὡς οὐκ ὀρθὸν λέγειν εἰσβάλλειν ποταμὸν, καὶ εἰσβολὴν ποταμοῦ. εἰ καὶ οἱ μεθ' Ὅμηρον ἐκβολάς τε λέγουσι ποταμῶν. καὶ ἐκβάλλειν ποταμοὺς εἰς θάλασσαν. ὃ τουτέστιν ἀπερεύγεσθαι. Vide præterea loca, quæ citat Budæus. ἐκβάλλειν dicitur reſpectu fluvii· ἐμβάλλειν reſpectu maris. Similiter Tacitus lib. II. Hiſtor. cap. 6. *Ad Gallicam ripam latior & placidior adfluens* (*Rhenus* ſcil.) *verſo cognomento, Vahalem accolæ dicunt: mox id quoque vocabulum mutat Moſa flumine, e-*

λειν εἰς θάλασσαν 17 ἐμπίπτων μεγάλῳ χάσματι, ἀφανὴς γίνεται. 18 τοῦτο δὲ τὸ χάσμα ὁ Ἡρακλῆς πέτροις μεγάλοις περιτειχίσας ἀποστρέφει τὸν ποταμὸν εἰς τὸ πεδίον, ἔνθα Μινύαι καθιππάζοντο. καὶ δὴ τοῦ πεδίου λιμνάσαντος τοῖς Μινύαις ἦν ἀχρεῖον τὸ ἱππικόν. Ἡρακλῆς κρατήσας ἀποτειχίζει τὸ χάσμα, καὶ ὁ Κηφισσὸς ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν ἐπανέρχεται.

vero mediam diſcludens, antequam ſe in mare exoneret, in vaſtum hiatum excurrens evaneſcit. Eum hiatum Hercules magnis lapidibus obſtruens, flumen in campum avertit, ubi Minyæ equitabant. Verum ſtagnante campo, Minyis inutilis erat equitatus. Hercules parta victoria rurſus aperit hiatum, & Cephiſſus ad priſtinam viam revertitur.

[CAP. IV.]

juſque immenſo ore eundem in Oceanum effunditur. & lib. v. Hiſtor. cap. 23. *Spatium velut aquoris electum, quo Moſa fluminis os amnem Rhenum Oceano adfundit.* uti corrigit hunc locum Vir CL. Theodorus Ryckius.

17 Ἐμπίπτων μεγάλῳ χάσματι ἀφανὴς γίνεται] Cephiſſus poſtquam è Copaide lacu eſt egreſſus prope ipſas Copas terram ſubit, & ſubterraneo meatu triginta ſtadia emenſus, emergit rurſus ad Larymnam Locridis oppidum, eo loco qui appellatur Anchoë: inde ad mare vicinum properat. Fuit verò & aliud χάσμα prope Orchomenum, quæ erat Minyarum ſedes, quo hauriebatur fluvius Melas, quem hiatum neſcio an credendus ſit Hercules obturaſſe, ut Minyas perderet: potius quàm illum priorem, qui infra Copaidem lacum fuit, paullò remotior ab Orchomeno. Diodorus Siculus id non obſcurè ſuadet, dum rem narrat, his verbis, ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ (loquitur de Hercule) τοὐναντίον, ἐμφράξας τὸ περὶ τὸ Μινύειον Ὀρχομενὸν ῥεῖθρον, ἐποίησε λιμνάζειν τὴν χώραν καὶ φθαρῆναι τὰ κατ' αὐτὴν ἅπαντα. Nam ῥεῖθρον illud, ſive meatus quem eſſe ait περὶ τὸ Μινύειον Ὀρχομενὸν, non alius eſſe videtur quàm is quem Melas ingreditur. Sanè ſi eum hiatum, qui Cephiſſum abſorbet, obſtruxit Hercules, non Orchomenus tantùm, ſed totus ille Bœotiæ tractus Copaidi lacui vicinus inundari & diluvio perdi potuit. Porrò ex Diodori verbis, quæ modò retulimus, gravia menda, quæ in editis codicibus reperiuntur, ſuſtulimus. Ita enim vulgo legitur, ἐμπεφράξας τὸ περὶ τὸ Μινυειὸν ῥεῖθρον. itemque ſic ἐμφ. τὸ περὶ τὴν Μινύων ἐρχόμενον ῥεῖθρον. Nos ex duabus corruptiſſimis lectionibus veram nullo negotio divinavimus, addicentibus omnibus Geographis. *Caſaubonus.*

18 Τοῦτο δὲ τὸ χάσμα] Addita particula cum MSS.

Theſeus.

¶ Theſeus in pugnis anteriores capitis crines abradere ſolebat, præparans ſe, ne quis eum apprehendere ac tenere poſſet. Poſt Theſeum ab omnibus Græcis ea radendi conſuetudo ſervata eſt, quam raſuram Theſeidem appellabant. Imitantur hanc raſuram præ cæteris Græcis A-

Θησεύς.

¶ [1] Θησεὺς ἐν ταῖς μάχαις [2] τὰ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς ἀπεκείρατο, τῆς τριχῶν τὴν ἀντίληψιν ἀφαιρούμενος. [3] μετὰ Θησέα, ὅσοι Ἕλληνες οὕτως ἐκείροντο, ἡ κουρὰ Θησηῒς ἐκλήιζετο. ζηλοῦσι τὴν κουρὰν [4] μάλιστα δὲ Ἑλλήνων Ἄβαντες. [5] μαρτυρεῖ ᾄδων Ὅμηρος,

- Ἄβαν-

1 Θησεὺς ἐν ταῖς μάχαις] Imo Delphis. Adi Plutarchum in Theſeo. *Caſaubonus.*

2 Τὸ πρόσθεν τῆς κεφαλῆς] Ita correximus ex MSS. Vulgata: τὰ πρῶτα τῆς κεφαλῆς. Lectionem noſtram firmat Plutarchus in Theſeo: Ἔθους δὲ ὄντος ἔτι τότε τοὺς μεταβαίνοντας ἐκ παίδων, ἐλθόντας εἰς Δελφοὺς ἀπάρχεσθαι τῷ θεῷ τῆς κόμης, ἦλθε μὲν εἰς Δελφοὺς ὁ Θησεὺς, καὶ τόπον ἀπ᾽ αὐτοῦ τὴν Θησείαν ἔτι νῦν ὀνομάζεσθαι λέγουσιν. ἐκείρατο δὲ τῆς κεφαλῆς τὰ πρόσθεν μόνον, ὥσπερ Ὅμηρος ἔφη τοὺς Ἄβαντας· καὶ τοῦτο τῆς κουρᾶς τὸ γένος Θησηῒς ὠνομάσθη δι᾽ ἐκεῖνον. οἱ δὲ Ἄβαντες ἐκείραντο πρῶτοι τὸν τρόπον τοῦτον. & paullo poſt eandem cum Polyæno cauſſam addit: ὅπως ἂν μὴ παρέχοιεν ἐκ τῶν τριχῶν ἀντίληψιν τοῖς πολεμίοις ἀπεκείραντο. Euſtathius ad Iliad. B. poſtquam narravit Græcos comam alere, præterquam in luctu & ætate virili, qua ſe radebant, crineſque ſuos Apollini ſacrabant, ſimiliter (niſi quod in Delo factum referat) ait: Λέγεται δὲ τῆς τιμῆς τῆς τριπλοκίας πλοκάμους κατάρξαι Θησεύς· κειράμενος γάρ φασι τὴν ἔμπροσθεν κόμην εἰς Δῆλον ἀνέθετο τῷ Ἀπόλλωνι. εἰ δή τινες τῶν Ἑλλήνων ἐκεῖ ἦσαν καρηκομόωντες, παρασημειώσαιτο αὐτοὺς ἡ ἱστορία, καὶ ἐκ τούτου ἐπισήμους τοὺς ἄνδρας ὀνόμασι, κούρητας αὐτοὺς ὀνομάζεσθαι λέγουσι. τοὺς δὲ ἀντιθέτως. Denique Strabo, poſtquam multa de etymologia *Curetum* retulit, ſic ait lib x. Ἀρχέμαχος δὲ ὁ Εὐβοεύς φησι τοὺς Κουρῆτας ἐν Χαλκίδι συνοικῆσαι· συνεχῶς δὲ περὶ τοῦ Ληλάντου πεδίου πολεμοῦντας, ἐπειδὴ οἱ πολέμιοι τῆς κόμης ἐδράττοντο τῆς ἔμπροσθεν, καὶ αὐτοὺς κατέσπων, ὄπισθεν κομῶντας γενέσθαι, τὰ δ᾽ ἔμπροσθεν κείρεσθαι· διὸ καὶ Κουρῆτας ἀπὸ τῆς κουρᾶς κληθῆναι. Vide præterea Caſaubonum ad Athenæum lib. XI. cap. 13.

3 Μετὰ δὲ Θησέα, ὅσοι Ἕλληνες] Imo ante Theſeum. Plutarchus, οἱ δὲ Ἄβαντες ἐκείραντο πρῶτοι τὸν τρόπον τοῦτον. Et Curetas inde eos fuiſſe appellatos quorundam veterum opinio fuit, ut refert Geographus In decimo. Notum eſt Homeri carmen in Bœotia, Τῷ δ᾽ ἅμ᾽ Ἄβαντες ἕποντο θοοὶ ὄπιθεν κομόωντες. *Caſaubonus.*

4 Μάλιστα δὲ Ἑλλήνων] Pro δὲ Cantabr. δή.

5 Μαρτυρεῖ ᾄδων Ὅμηρος] Flo-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

— Ἄβαντες ὄπιθεν κομόωντες.

bantes. Quod etiam Homerus teſtatur,

Abantes à tergo comati.

[CAP. V.]

Δημοφῶν.

¶ Δημοφῶν παρὰ Διομήδους τὸ Παλλάδιον παρακαταθήκην λαβὼν ἐφύλαττεν· Ἀγαμέμνονος ἀπαιτοῦντος, τὸ μὲν ἀληθινὸν ἔδωκεν ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ, καλουμένῳ Βουζύγῃ, κομίζειν Ἀθήναζε. ἴσον δὲ καὶ ὅμοιον ἄλλο κατασκευάσας εἶχεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἀγαμέμνο-

Demophon.

¶ Demophon ab Athenienſibus acceptum depoſiti loco Palladium cuſtodiebat Agamemnone repetente: ac verum quidem tradidit civi cuidam Athenienſi, nomine *Rhuzygæ*, Athenas deportandum. At æquale & ſimile aliud factum in tabernaculo habuit. Aga-

zent. μαρτυρεῖ Ὅμηρος, ᾄδων. Lege, μαρτυρεῖ Ὅμηρος, ᾄδων. Locus Homeri eſt Iliad. B. ad quem locum eadem, quæ ex Strabone retulimus, commentatur Euſtathius, niſi quod apud hunc pro Λιλάντῳ πεδίῳ, quod eſt apud Strabonem, aliquoties legatur Λιλαντίῳ πεδίῳ, qua forma etiam occurrit apud Callimachum, Hymno in Delum:

— κεῖθεν δ' ἐξεπλώοντο Ἀβάντων
Εἰς ἀγαθὸν πεδίον Λιλάντιον.

ad quem locum Scholiaſtes, ἐν Εὐβοίᾳ πεδίον Λιλάντιον, ἀπὸ Λιλάντου βασιλέως. Idem quoque Euſtathius ad Iliad. Y. ὅτι δὲ ἐκ τῶν λῶ τὸ θέλω παρῆκται τὸ λιλαίω, δῆλον ἐστιν. ἐξ αὐτοῦ ἴσως ὁ Λίλας, οὗ παρῆκται τὸ Λιλάντειον. Atque ita etiam dicitur Heſychio, voce Λιλάντειον, Homerus tamen Hymno in Apollinem vocat uti Strabo:

Στῆς δ' ἐπὶ Λιλάντῳ πεδίῳ τό τοι οὐχ ἅδε θυμῷ.

ut & Plutarchus Convivio ſeptem ſapientum, & Ælianus lib. VI. Var. Hiſtor. cap. 1. ἐν τῷ Λιλάντῳ ὀνομαζομένῳ τόπῳ. Ita ut dictum videatur Λήλαντον, ſive Λίλαντον, πεδίον, Λιλάντιον & Λιλάντειον.

Cap. V. 1 Ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ καλουμένῳ Βουζύγῃ] Sic legendum, non Ῥουζύγῃ. Nam Buzygen ἥρωα Ἀττικὸν alii quoque commemorant. *Caſaubonus.*

Βουζύγῃ] Heſychius: Βουζύγης, ἥρως Ἀττικός, ὁ πρῶτος βοῦς ὑπὸ ἄροτρον ζεύξας, ἐκαλεῖτο δὲ Ἐπιμενίδης. (ſic enim diſtinguendum). Idem quoque Euſtathius ad Iliad Σ. & Plinius lib. VII. cap. 57. Auſonius Epiſt. 22.

Hoc ſi impetratum munus abs te accepero,
Prior colere, quam Ceres.
Triptolemon olim, ſive Epimenidem vocant,
Aut Bulianum Buzygem.

2 Ἐπὶ

memnone verò cum magna manu adventante repugnabat, ut omnino opinionem hoſtibus faceret ſe pro vero pugnare. Multis autem vulneratis, Demophontis milites ceſſerunt. Agamemnon fictum Palladium rapuit, & deceptus abſceſſit.

μέμνονος δὲ σὺν πολλῇ χειρὶ ἐπελθόντος, ἀπεμάχετο [2] ἐπὶ μακρὸν, δόξαν ἐμποιῶν ὡς ὑπὲρ τοῦ ἀληθινοῦ [3] προκινδυνεύοι. πολλῶν δὲ γενομένων τραυματιῶν, οἱ μὲν ἀμφὶ Δημοφῶντα, ὑπεῖξαν. Ἀγαμέμνων δὲ λαβὼν τὸ παραπεποιημένον Παλλάδιον, ἐξαπατηθεὶς ᾤχετο.

[CAP. VI.]

Creſphontes.

¶ Creſphontes & Temenus, atque Ariſtodemi filii cum Peloponneſum partirentur, viſum eſt in tres partes regionem diſtribuere, in Spartam, Argos, Meſſenam. Creſphontes Meſſenam obtinere cupiens, ſententiam pronunciat, Cui prima ſors ceciderit, & cui ſecunda, Spartam accipiat, aut Argos: Meſſe-

Κρεσφόντης.

¶ Κρεσφόντης, καὶ Τήμενος, καὶ οἱ Ἀριστοδήμου παῖδες, τὴν Πελοπόννησον ἐνέμοντο. ἔδοξε τριχῇ νεῖμαι τὴν χώραν, Σπάρτην, Ἄργος, [1] Μεσσήνην. Κρεσφόντης βουλόμενος τῆς Μεσσήνης ὡς ἀρίστης κρατῆσαι, γνώμην ἀγορεύει· λαχὼν ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ἑλέσθω Σπάρτην, ἢ Ἄργος· Μεσσήνη δὲ ἔστω τοῦ τρί-

2 Ἐπὶ μακρὸν] Junximus τῷ, ἀπεμάχετο, poſito commate poſt μακρόν. & vertimus: *diu repugnabat*. Interpres vero junxit cum ſequentibus.

3 Προκινδυνεύοι] Cum MSS. pro vulgato, προκινδυνεύει.

Cap. VI. 1 Μεσσήνην] Cantabr. hic & alibi unico tantum σ ſcribit Μεσήνην. Utrumque recte. Stephanus: Μεσσήνη, καὶ χώρα, καὶ πόλις. Στράβων ὀγδόῃ. χώρα δὲ ἡ Μεσσηνία, καὶ Μεσσήνη κατ' ἀποκοπὴν, ἢ Μέσση καὶ Μεσήνη, ὥς τινες. Euſtathius ad Dionyſium: Μεσσήνη γράφεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς διὰ δύο σσ.

τοῦ τρίτου ἐπείσθησαν, καὶ τοὺς κλήρους καθῆκαν. [2] οἱ μὲν ἐκ λίθου λευκῆς, εἰς κάλπιν ὕδωρ ἔχουσαν. [3] Κρεσφόντης δὲ βώλου λευκῆς ὁμοίας λίθῳ. ἡ μὲν δὴ βῶλος αὐτίκα [4] ἐτήκετο. οἱ δὲ τοῦ λίθου κλῆροι προελθόντες, ἔδωκαν Ἄργος Τημένῳ, Σπάρτην τοῖς Ἀριστοδήμου παισί. Κρεσφόντης Μεσσήνην τέχνῃ λαβών, τύχῃ λαβεῖν ἔδοξεν.

na tertii eſto. Paruerunt, ac ſortes demiſerunt. Illi quidem calculum album in urnam plenam aqua; Creſphontes vero glebam albam ſimilem lapidi. Gleba igitur ſtatim liquefiebat. Lapidis vero ſortes prodeuntes, dederunt Argos Temeno, Spartam Ariſtodemi filiis. Creſphontes dolo ſortitus, Meſſenam per fortunam accepiſſe viſus eſt.

[CAP. VII.]

Κύψελος.

[1] Κύψελος Ἀρκαδίας ἦρχεν. Ἡρακλεῖδαι στρατεύουσιν ἐπ' Ἀρκάδας· χρησμὸς ἦν, [2] ξένια παρ'

Ἀρ-

Cypſelus.

Cypſelus Arcadiæ imperabat. Heraclidæ faciunt expeditionem contra Arcadas. Oraculum

2 Οἱ μὲν ἐκ λίθου λευκῆς] Aliter Pauſanias, quem vide. *Caſaubonus.*

3 Κρεσφόντης Μεσσήνην τέχνῃ λαβὼν τύχῃ λαβεῖν ἔδοξεν] Codices Interpretis τέχνῃ λαχὼν habuerunt: Malim vero, ſi mei judicii res ſit, τέχνῃ λαβὼν, τύχῃ λαχεῖν ἔδοξεν. *Idem.*

4 Αὐτίκα ἐτήκετο] Cantabr. ἐτέτηκτο. Pauſanias in eadem hiſtoria: κατέτηκτο.

Cap. VII. 1 Κύψελλος Ἀρκαδίας ἦρχεν] Ita ſemper in meo codice ſcriptum fuit. ſed Κύψελος unico λ Pauſaniæ & aliis hic dicitur. *Caſaubonus.*

Κύψελος] Vnico λ cum Cantabr Vulgata λ geminat. Sed uti reſcripſi, legitur lib. v. 31. Ita quoque pro Μύσκελλος, Μύσκελος in Ovidio lib. xv. Metam. reſtituit CL. Heinſius:

Nam fuit Argolico generatus Alemone quidam

Myſcelus, illius Dis acceptiſſimus ævi.

ubi conſule Notas.

2 Ξένια παρ' Ἀρκ.] Ita reſcripſi pro vulgato ξενίαν, adſentiente Caſaubono, & Interprete: paullo poſt lego ἐπὶ ξένια τοὺς Ἡρ. ἐκάλει, (ut & apud Xenophontem legitur in margine lib. vi. Ἑλλην. οὔτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὰ κηρυκα ἐκάλεσαν.) *ad dona hoſpitalia accipienda invitabat.* Oraculo enim moniti erant Heraclidæ ne dona hoſpitalia

prodierat, caverent ne, donis hoſpitalibus acceptis ab Arcadibus, fœdus icerent. Cypſelus æſtatis tempore mandavit agricolis, ut fructibus demeſſis, & ad viam poſitis, diſcederent. Milites Heraclidarum libenter fructus accipiebant, iiſque utebantur. Cypſelus obviam prodiens ad hoſpitium Heraclidas vocabat. Illis vero recordatione vaticinii honorem recuſantibus: Atqui, inquit, prior veſter exercitus à nobis pro xeniis fructus habet. Ita ſapientia Cypſeli effectum eſt, ut Heraclidæ fœdus cum Arcadibus facerent.

Ἀρκάδων. [3] εἰ λάβοιεν, σπένδεσθαι. Κύψελος ὥρᾳ θέρους προσέταξε τοῖς γεωργοῖς τὴν ὀπώραν ἀφελόντας, [4] καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν πιθέντας ἀναχωρεῖν· [5] οἱ στρατιῶται τῶν Ἡρακλειδῶν ἄσμενοι ταῖς ὀπώραις ἐχρήσαντο· Κύψελος ἀπαντήσας [6] ἐπὶ ξένια τοὺς Ἡρακλείδας ἐκάλει· τῶν δὲ, μνήμη τοῦ μαντείου, τὴν τιμὴν ἀπωθουμένων· καὶ μὴν, ἔφη, φθάνουσα ὑμῶν ἡ στρατιὰ, ξένια παρ' ἡμῶν τὴν ὀπώραν [7] ἔσχεν. οὕτως ἄρα Ἡρακλεῖδαι τῇ τοῦ Κυψέλου σοφίᾳ, πρὸς Ἀρκάδας ἐσπείσαντο.

ſpitalia ab Arcadibus acciperent, quare Cypſelus eos ad ea invitabat, illi contra ſibi ab iis cavebant, & intellecto exercitum jam illa accepiſſe, fœdus cum iis percutiebant.

3 Εἰ λάβοιεν] Cantabr. in margine ſcriptum habebat: *forte* ἐν.

4 Ἀφελόντας, καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν πιθέντας] Uterque Codex: ἀφελόντας, τιθέντας παρὰ τὴν ὁδόν. quomodo etiam commode legi poteſt.

5 Οἱ στρατιῶται τῶν Ἡρακλειδῶν ἄσμενοι ταῖς ὀπώραις ἐχρήσαντο] Vocem ἄσμενοι cum MSS. & Interprete ſupplevimus.

6 Ἐπὶ ξενίᾳ τοὺς Ἡρακλείδας ἐκάλει] Malim ἐπὶ ξενίαν: nam ἐπὶ ξενίαν καλεῖν potius dici ſolet. Erunt qui malint ἐπὶ ξένια. ut apud Xenoph. Ἑλλην. lib. ſexto, ἔτι γὰρ ἐπὶ ξένια τὸ κήρυκα ἐδέξαντο. Mihi vero differre longe ſignificatione videntur voces ξένια & ξενία. Itaque in eo Xenophontis loco ac ſimilibus legi malim ἐπὶ ξενίαν aut ἐπὶ ξενία. Suſpicor etiam paulo ante legendum ξένια παρ' Ἀρκάδων εἰ λάβοιεν, ut in fine recte legitur. *Caſaubonus.*

7 Ἔσχεν] Cantabr. ἔχειν. Pro ξένια Caſaubonus hoc loco in margine Vulgatæ notaverat ξενίᾳ. ſed bene ſe habet locus.

[CAP.

[CAP. VIII.]

Ἄλης.

¶ [1] Ἄλης βασιλεὺς Ἀρκάδων, Τεγέαν πορθούντων Λακεδαιμονίων, ὅσοι μὲν ἐν ἀκμῇ κατὰ κορυφῆς ἔπεμψε τῶν πολεμίων, νυκτὶ μέσῃ κελεύσας ἐπιθέσθαι. ὅσοι δὲ γέροντες καὶ παῖδες, τούτους ἐκέλευσε πρὸ τῆς πόλεως τὴν ἴσην ὥραν φυλάξαντας, πῦρ ἀνακαῦσαι μέγιστον. [2] οἱ πολέμιοι πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς ὄψιν ἐκπλαγέντες [3] ἐς τοῦτο ἀπεσκόπουν. οἱ δὲ κατὰ κορυφῆς [4] ἐμπεσόντες, τοὺς πλείστους αὐτῶν διέφθειραν· πολλοὺς δὲ ζωγρήσαντες, ἔδησαν. καὶ τὸ λόγιον ἐτελεύτησε·

Helnes

¶ Helnes Arcadum rex, vaſtantibus Tegeam Lacedæmoniis, quotquot vigentem ac floridam ætatem haberent, ſupra caput hoſtium miſit, præcipiens ut media nocte in eos impetum facerent. Quotquot vero ætate provecti, aut nondum adulti eſſent, eos juſſit eodem tempore ante civitatem ignem quam maximum incendere. Hoſtes ad viſum ignem obſtupefacti, in eum oculos conjiciebant. Qui vero in cacumine erant, obruentes inopinatos, plurimos ex iis morte affecerunt, multos etiam captos in vincula conjecerunt. Et oraculum finem habuit:

Δώσω

1 Ἄλης] Codex uterque Ἔλνης, & ſic quoque Interpres. Sed nullus neque Ἔλνης, neque Ἄλης in Arcadum regum catalogo, quem diligenter exhibet Pauſanias, occurrit. Legendum forte: Ἀλεός. Hic inter Arcadiæ reges Pauſaniæ recenſetur in Arcadicis: Μετὰ δὲ Αἴπυτον ἔσχεν Ἀλεὸς τὴν ἀρχήν. & mox: Ἀλεὸς δὲ πρῶτον (γένος ἀπὸ Ἀρκάδος) ὁ Ἀφειδαντος. Ἀλεὸς δὲ τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἀλεᾷ τὸ ἱερὸν ᾠκοδόμησεν ἐν Τεγέᾳ τὸ ἀρχαῖον, καὶ αὐτοῦ κατεσκευάσατο αὐτόθι ἡ βασιλεία. & quæ ſequuntur de eo memoratu digna.

2 Οἱ πολέμιοι] Abſque adverſativa cum MSS. & Interprete.

3 Ἐς τοῦτο ἀπεσκόπουν] Cum MSS. niſi quod Cantabr. ἐν τούτῳ. Vulgata, ἐσκόπουν.

4 Ἐμπεσόντες] Florent. ἐκπεσόντες. ſed Vulgata recte. Euſtathius ad Iliad. Φ. Ἔστι δὲ ὅτε, καὶ οἱ νικῶντες ἐμπίπτειν λέγονται, ἤγουν βιαίως ἐπικεῖσθαι.

5 Πολ-

Dabo tibi Tegeam multi-ſtrepis ſaltationibus aptam.

Δώσω τι Τεγέην [5] ποσσίκροτον ὀρχήσασθαι.

[CAP. IX.

Temenus.

¶ Temenus cum cæteris Heraclidis Rheium capere volens, miſit Locros transfugas, qui Peloponneſiis nunciarent, illos in Naupacto clam naves habere, & præ ſe ferre quidem navigationem ad Rheium, verum expeditionem eos in Iſthmum ſuſcepiſſe. Credentes id Peloponneſii, ad Iſthmum copias traduxerunt. Temenus nullo negocio cum ſuis Rheium occupavit.

Τήμενος.

¶ Τήμενος μετὰ τῶν ἄλλων Ἡρακλειδῶν εἰς τὸ [1] Ῥίον περαιοῦσθαι βουλόμενος, ἔπεμψε Λοκροὺς αὐτομόλους, Πελοποννησίοις ἀγγέλλοντας, ὅτι ναυλοχοῦσιν ἐν Ναυπάκτῳ, τὸ δοκεῖν ἐπὶ τὸ Ῥίον πλευσούμενοι. ὁρμὴ δέ ἐστιν αὐτοῖς χωρεῖν [2] ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν, πιστεύσαντες οἱ Πελοποννήσιοι μετῆλθον ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν. οἱ μὲν ἀμφὶ Τήμενον [3] μεθ' ἡσυχίας τὸ Ῥίον κατέσχον.

[CAP.]

5 Ποσσίκροτον] Ita repoſuimus pro vulgato, ποσὶ κρότον. Integrum oraculum extat apud Herodotum lib. 1. cap. 66. quod male interpretati Lacedæmonii, illato Tegeatibus bello, ſuperati ſunt. Illius oraculi hæc ſunt verba:

Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· οὔ τοι δώσω.
Πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἵ σ' ἀποκωλύσουσιν. ἐγὼ δέ τοι οὔτι μεγαίρω.
Δώσω τοι Τεγέην ποσσίκροτον ὀρχήσασθαι,
Καὶ καλὸν πεδίον σχοίνῳ διαμετρήσασθαι.

Cap. IX. 1 Ῥίον] Cantabr. Ῥεῖον. & ſic quoque Interpres; ſed Ῥίον & Ἀντίρριον notiſſima.

2 Οἱ δ' ἀμφὶ Τήμενον] Ante hæc verba deſiderantur iſta aut ſimilia, οἱ Πελοποννήσιοι πιστεύσαντες ἀπήγον τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν. *Caſaubonus.*

Ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν. πιστεύσαντες οἱ Πελοποννήσιοι μετῆλθον ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν. οἱ μὲν ἀμφὶ Τήμενον] Ita locum hunc ex MSS. ſupplevimus, cum quibus conſentit Interpres. In Vulgata intermedia, πιστεύσαντες οἱ Πελοποννήσιοι μετῆλθον ἐπὶ τὸν Ἰσθμόν, deſiderabantur, & pro οἱ μὲν, οἱ δ' legebatur.

3 Μεθ' ἡσυχίας] Cantabr. μετὰ ἡσυχίας.

[CAP. X.]

Προκλῆς.

¶ Προκλῆς καὶ Τήμενος Ἡρακλεῖδαι Εὐρυσθείδαις, κατέχουσι τὴν Σπάρτην, ἐπολέμουν. Ἡρακλεῖδαι μὲν δὴ [1] ἔθυον τῇ Ἀθηνᾷ τῶν ὀρείων ὑπερβατήρια· Εὐρυσθεῖδαι δὲ ἄφνω εἰς μάχην προσέπιπτον. οὐ μὴν [2] ἠρέθισαν Ἡρακλεῖδαι· ἀλλὰ τοὺς αὐλητὰς ὡς εἶχον ἡγεῖσθαι κελεύουσιν. οἱ μὲν τοῖς αὐλοῖς ἐμπνέοντες ἡγοῦντο· οἱ δὲ ὁπλῖται πρὸς τὸ μέλος καὶ τὸν ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρρηκτοι τὴν τάξιν ἐγένοντο, καὶ τοὺς πολεμίους ἐνίκησαν. ἡ πεῖρα ἐδίδαξε τοὺς Λάκωνας τὸν αὐλὸν ἔχειν ἀεὶ στρατηγὸν ἐν ταῖς μάχαις. αὐλὸς ἡγεῖται Λακώνων ἐς πόλεμον ἰόντων, καὶ τὸ ἐμβατή-

Procles.

¶ Procles & Temenus Heraclidæ, adverſus Euryſthidas Spartam tenentes bellum gerebant. Heraclidæ rem divinam fecerunt Palladi, montium Hyperbateria offerentes. Euryſthidæ repente in eos irruere, & manum conſerere. At Heraclidæ nihil turbari, ſed tibicines ut omni ſtudio præirent jubere. Quibus præcedentibus, ac tibias inflantibus, armati ad cantum & numerum ſequentes, irruptos ordines ſervare, & hoſtes vincere. Experientia docuit Lacedæmonios, tibiam habere vim & irritamentum in pugnis. Quare Lacedæmonios in pugnam euntes tibia præcedit, & prælium facien-

βατή-

1 Ἔθυον τῇ Ἀθηνᾷ τῶν ὀρείων ὑπερβατήρια] Græci duces paullo qui eſſent religioſiores, copias educturi vota pro ſalute exercitus nuncupabant, ac diis ſacra faciebant: id appellabant θύειν τὰ ἐξιτήρια. Latini, *propter viam ſacrificare.* vel θύειν τὰ διαβατήρια, cum occurrebat fluvius trajiciendus: ὑπερβατήρια vero cum in montana loca futura erat expeditio. Illa vero verba τῶν ὀρείων, aut potius ὀρέων, mendum mihi ſubolent. Suſpecta etiam mihi eſt vox ἤρεισαν quæ ſequitur: cujus loco neſcio an ἴδεισαν legerit in ſuis codd. Interpres. *Caſaubonus.*

2 Ἠρέθισαν] Cum MSS. pro vulgato, ἤρεισαν.

3 Εὐτ'

tibus accinit. Ego ſcio, Deum oraculo Lacedæmoniis victoriam prodidiſſe, ſimulac cum tibicinibus bella gererent. Neque pugna Leuctrica ad tibicines pertinens oraculum confutat. In Leuctris enim non præeuntibus tibicinibus, Lacones cum Thebanis pugnam inibant, quibus patrium erat fiſtulatoriam artem exercere. Itaque colligi manifeſto ex oraculo Dei potuit, penes Thebanos victoriam futuram Lacedæmoniorum, qui ſine tibia pugnam capeſſerent.

βατήριον αὐλὸς ἐνδίδωσιν τοῖς μαχομένοις. οἶδα ἐγὼ καὶ τὸν θεὸν ἀνελόντα νίκην Λάκωσιν, [3] ἔστ' ἂν πολεμῶσι μετὰ αὐλητῶν· καὶ μὴ πρὸς αὐλητὰς τὸ λόγιον ἤλεγξεν ἐν Λεύκτροις ἡ μάχη. [4] ἐν γὰρ δὴ Λεύκτροις αὐλητῶν οὐχ ἡγουμένων οἱ Λάκωνες παρετάξαντο πρὸς Θηβαίους, οἷς πάτριον ἀσκεῖν αὐλητικήν. ὥς τε δῆλος ἦν ὁ θεὸς προαγορεύσας ὅτι νικήσουσι ποτὲ Θηβαῖοι Λάκωνας αὐλῶν μὴ [5] στρατηγουμένους.

[CAP. XI.]

Acues.

¶ Acues Lacedæmoniis Tegeam per proditionem noctu occupantibus, ſuis militibus ſignum

Ἀκούης.

¶ [1] Ἀκούης, Λακεδαιμονίων Τεγέαν προδοσίᾳ [2] νύκτωρ καταβαλλομένων,

τοῖς

3 Ἔστ' ἂν πολεμῶσι] Lege mihi ita hunc locum, ἕως ἂν πολεμῶσι κατὰ αὐλητῶν, καὶ μὴ πρὸς αὐλητάς· τὸ λόγ. hoc eſt, *donec cum tibicinibus, nec contra tibicines pugnarent. Fidem oraculi arguit pugna Leuctrica.* Sequentia, ita legendum eſſe manifeſtiſſime arguunt. *Caſaubonus.*

4 Ἐν γὰρ δὴ Λεύκτροις] Sic Codex uterque. Vulgata abſque δή.

5 Στρατηγουμένους] Cantabr. στρατευόμενος. cui ſupra additum στρατηγούμενος.

Cap. XI. 1 Ἀκούης] Ita reſcripſi cum Florent. & Interprete, tum quia ſic in Indice, in quo & MSS. & Interpres, & Vulgata conſentiunt. Prius legebatur, περὶ Λακεδαιμονίων. Eandem quoque vocem repoſui ante Λακεδαιμονίων, cum Interprete.

2 Νύκτωρ καταβαλλομένων] Scribe καταλαβομένων, vel καταλαμβανομένων. *Caſaubonus.*

3 Ἀγγεῖν.

τοῖς ἰδίοις ὁπλίταις ἔδωκε σύνθημα, κτείνειν τοὺς τὸ σύνθημα ἐρωτῶντας· οἱ μὲν δὴ Ἀρκάδες, οὐκ ἐπηρώτων. οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, ὡς ἐν νυκτὶ [3] ἀγνοοῦντες, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτῶντες, ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων ἀνῃροῦντο.

dedit, ut interficerent eos qui teſſeram requirerent. Arcades igitur non rogabant. Spartiatæ vero tanquam noctu ſuos non agnoſcentes, & idcirco quærentes ſignum, ab Arcadibus interfecti ſunt.

[CAP. XII.]

Θεσσαλός.

¶ Θεσσαλὸς [1] Βοιωτῶν, τῶν Ἄρνην οἰκούντων, Θεσσαλοῖς πολεμούντων [2] τέχνῃ ἐκράτησεν ἄνευ μάχης. νύκτα παραφυλάξας ἀσέληνον, καὶ σκοτεινὴν, ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας διασπαρέντας ἀνὰ τὸ πεδίον ἄλλον ἀλλαχοῦ κατὰ κορυφὰς τῶν ὀρέων δᾷδας καὶ [3] λύχνους ἀνάπτειν, καὶ μετεωρίζειν, καὶ πάλιν αὖ [4] κα-

Theſſalus.

¶ Theſſalus Bœotos, qui Arnam incolunt, cum Theſſalis bellum gerentes, arte ſuperavit abſque pugna. Obſervans enim noctem expertem lunæ, & tenebroſam, mandavit militibus, ut diſperſi per campum, alius alibi in montium faſtigiis faces & tædas incenderent, atque ſublimes ferrent, rurſuſque deprimerent. Bœoti con-

θαι-

3 Ἀγνοοῦντες] Cantabr. ἀνοοῦντες.

Cap. XII. 1 Βοιωτῶν τῶν Ἄρνην οἰκούντων] Cantabr. τὴν Ἄρνην οἰκ.

2 Τέχνῃ ἐκράτησεν μάχης] Lege τέχνῃ ἐκράτησε ἄνευ μάχης. *Caſaubonus.*

Τέχνῃ ἐκράτησε ἄνευ μάχης] Vocem ἄνευ cum MSS. Interprete & Caſaubono inſerui.

3 Λύχνους] Florent. λυχνούχους. quod probo, eſt enim λυχνοῦχος idem quod fax. Heſychius: Λυχνοῦχος, ὁ φανὸς, λαμπτήρ. οἱ δὲ, ἐν ᾧ λύχνος ὀχεῖται. Suidas: Λυχνοῦχος. φανὸς, λαμπτήρ. Euſtathius ad Odyſſ. H. Εὕρηται δὲ καὶ λυχνοῦχος καλούμενος ὁ φανός. Ἀλέξεις γοῦν φησιν, ὁ πρῶτος εὑρὼν μετὰ λυχνούχου περιπατεῖν τῆς νυκτὸς, ἦν τις κηδεμὼν τῶν δακτύλων. Suetonius in Cæſare cap. 37. *Adſcendit Capitolium ad lumina, quadraginta elephantis dextra atque ſiniſtra lychnuchos geſtantibus.* Ad quem locum conſule Notas.

4 Καθαιρεῖν] Cantabr. καθαίρειν.

ſpecto igne, quaſi fulmine circumdati, in metum ac terrorem inciderunt, & ad ſupplicandum Theſſalis, & de pace rogandum ſe convertebant.

θαιρεῖν. οἱ Βοιωτοὶ τὴν ὄψιν τοῦ πυρὸς, ὥσπερ ἀστραπὰς κυκλουμένας, ἰδόντες ἐδεδίξαντο, καὶ πρὸς ἱκεσίαν τῶν Θεσσαλῶν ἐτράποντο.

[CAP. XIII.]

Menelaus.

¶ Menelaus reverſus ab Ægypto, ducens Helenam, ad Rhodum appulit. Cum autem Tlepolemus ad Trojam occubuiſſet, uxor Philoxo verſans in luctu ac ſqualore, poſtquam nuncium eſt allatum, Menelaum cum Helena venire, mariti vicem ulciſci volens, cum Rhodiis univerſis, viris & mulieribus, ferentibus ignem ac lapides, ad naves impetum fecit. Menelaus cum ob

Μενέλαος.

¶ [1] Μενέλαος ἐπανιὼν ἀπ' Αἰγύπτου, τὴν Ἑλένην ἄγων Ῥόδῳ προσέσχε. [2] Τληπολέμου δὲ ἐν Τροίᾳ τεθνηκότος γυνὴ Φιλιξὼ πενθοῦσα, ἐπειδή τις ἤγγειλε [3] Μενέλαον [4] μετὰ τῆς Ἑλένης ἥκειν, τιμωρῆσαι τῷ ἀνδρὶ βουλομένη, μετὰ Ῥοδίων ἁπάντων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν [5] αἰρουμένων πῦρ καὶ λίθους ἐπὶ τὰς ναῦς κατέδραμε. Μενέλαος τοῦ πνεύματος ἀνα-

χθῆναι

1 Μενέλαος ἐπανιὼν] Voces duas, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, cum MSS. & Interprete delevimus.

2 Τληπολέμου δὲ ἐν Τροίᾳ τεθνηκότος γυνὴ Φιλιξὼ] Lego Φιλοζώη, ut fere Interpres, qui habet *Philoxo.* Nam ita appellabatur uxor Tlepolemi. Id nos docet commentator Lycophronis, qui de generoſa illa & mariti amante heroina memoria hæc tradit quæ placet adſcribere: ἐν δὲ Πινδάρου ἱστορίαις εὗρον, ὅτι οἱ τοῦ Τληπολέμου ἀποσωθῆσαν εἰς Ῥόδον τὴν αὐτῶν πατρίδα. καὶ ἡ γυνὴ Τληπολέμου Φιλοζώη μεγάλως δακρύσασα, ἀγῶνας ἐπὶ τῷ ἑαυτῆς ἀνδρὶ ἔθετο· καὶ παῖδες ἠγωνίζοντο, καὶ οἱ νικῶντες λεύκης φύλλοις ἐστέφοντο. *Caſaubonus.*

Φιλιξὼ] MSS. Φιλοξώ. Et ſic quoque Interpres.

3 Μενέλαον] Cantabr. Μενέλεων. & ſic bis infra.

4 Μετὰ τῆς Ἑλένης] Cum Cantabr. Vulgata ſine articulo.

5 Αἰρουμένων πῦρ] Cantabr. αἰρομένων πῦρ.

6 Οἱ

χθῆναι κωλυόμενος, τὴν μὲν Ἑλένην εἰς κοίλην ναῦν κατέκρυψε, τὸν δὲ κόσμον αὐτῆς καὶ τὸ διάδημα θεραπαίνῃ τῇ μάλιστα καλλίστῃ περιέθηκεν. [6] οἱ δὲ μάλιστα πιστεύσαντες Ἑλένην εἶναι, πῦρ καὶ λίθους ἐπὶ [7] τὴν θεράπαιναν [8] ἔπεμπον, καὶ ὡς ἱκανὴν δίκην ἐπὶ τῷ Τληπολέμῳ λαβόντες τὸν Ἑλένης θάνατον, [9] ἀνεχώρησαν. Μενέλαος δὲ τὴν Ἑλένην ἔχων ἀπέπλευσεν.

ventorum aſperitatem ſolvere non poſſet, Helenen in cavam navem abſcondit. Ornamentis vero ejus & diademate famulam omnium formoſiſſimam amicivit. At illi plane credentes Helenam eſſe, lapidibus & igni in famulam conjecto, quaſi ſatis magno ſupplicio ob Tlepolemi mortem ſumpto, ſi interfeciſſent Helenam diſceſſerunt. At Menelaus cum Helena abnavigavit.

[CAP. XIV.]

Κλεομένης.

¶ Κλεομένης Λακεδαιμονίων βασιλεὺς Ἀργείοις ἐπολέμει καὶ ἀντεστρατοπεδεύσεν. ἦν τοῖς Ἀργείοις ἀκριβὴς φυλακὴ τῶν δρωμένων τοῖς πολεμίοις· [1] καὶ πάντα ὅσα Κλεομένης βούλοιτο, ὑπὸ κήρυκος ἐσήμαινε τῇ στρα-

Cleomenes.

¶ Cleomenes Lacedæmoniorum rex, Argivis bellum inferebat, & exadvorſum caſtra locabat. Argivi attente obſervabant, ac ſpeculabantur, quid rerum hoſtes gererent. Nam omnia quæ vellet, per præconem exercitui Cleome-

τιᾷ

6 Οἱ δὲ μάλιστα πιστεύσαντες] Vocem *μάλιστα* cum MSS. & Interprete inſerui.

7 Ἔπεμπον] Omittit Florent. Cantabr. pro eo, *ἀφῆκαν*. Eleganter poſſet abeſſe.

8 Τὴν θεράπαιναν] γρ. τὴν θέαν. *Caſaub.*

9 Ἀνεχώρησαν] Pro *ἀπεχώρησαν*, cum MSS.

Cap. XIV. 1 Καὶ πάντα ὅσα] Malim, *καὶ ἐπεὶ πάντα* Interpres *καὶ γάρ*. Vide Herodotum Muſa ſexta. Scribendum etiam *ἀντεπεξῄεσαν*. *Caſaubonus.*

2 Καὶ

nes ſignificabat, atque illi ſimilia facere ſemper ſtudebant. His ſe armantibus, contra ſe armabant: exeuntibus, contra exibant; requieſcentibus, ſe quieti dederunt. Cleomenes tacite & clam præceptum dederat, ut cum prandium ediceret præco, arma ſumerent. Illo igitur proclamante, Argivi ad prandendum ſe conferebant. At Cleomenes educens armatos, ſine negocio nudos & inermes Argivos trucidabat.

πά. [2] καὶ αὐτοὶ τὰ ἴσα δρᾶν ἐσπούδαζον. ὁπλιζομένων, ἀνθωπλίζοντο. ἐξιόντων, [3] ἀντεπεξῄεσαν· ἀναπαυομένων, [4] ἀντανεπαύοντο. [5] Κλεομένης λάθρα [6] παράγγελμα ἔδωκεν, ὅταν ἀριστοποιεῖσθαι κηρύξῃ, ὁπλίσασθαι. ὁ μὲν ἐκήρυξεν· οἱ δὲ Ἀργεῖοι πρὸς ἄριστον ἐτράποντο. Κλεομένης ὡπλισμένους ἐπαγαγὼν [7] εὐμαρῶς ἀόπλους καὶ γυμνοὺς τοὺς Ἀργείους ἀπέκτεινεν.

[CAP. XV.]

Polydorus.

¶ Polydorus Lacedæmoniis adverſus Meſſenios viginti annos bellum gerentibus, ſimultatem erga Theopompum ab altera familia

Πολύδωρος.

¶ Πολύδωρος, Λακεδαιμονίων [1] Μεσσηνίοις πολεμούντων εἴκοσιν ἔτεσι, πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ἑτέρας οἰκίας βασιλέα Θεόπομπον διαφορὰν [2] ὑπεκρίνατο· καὶ αὐτο-

2 Καὶ αὐτοὶ τὰ ἴσα δρᾶν ἐσπούδαζον]. Flor. καὶ αὐτοὺς τὰ ἴσα δρᾶν ἐσπούδαζεν.

3 Ἀντεπεξῄεσαν] Nihil videtur mutandum: ab ἴημι enim eſt ᾔεσαν, quod Heſychio, ἐπορεύθησαν. & inde compoſitum. Sic III. 9. 36. διεξῄεσαν. & alibi.

4 Ἀντανεπαύοντο] Cum Florent. pro vulgato, ἀντεναπαύοντο, quod typorum videtur erratum. Cantabr. ἀντανεπαύοντο.

5 Κλεομένης λάθρα παράγγελμα ἔδωκεν] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata: λάθρα παρέδωκεν.

6 Εὐμαρῶς] Cantabr. ὁμαλ'. Eleganter.

Cap. XV. 1 Μεσσηνίοις] Cantabr. Μεσσηνίους.

2 Ὑπεκρίνατο] Cum MSS. pro ὑπεκρίνετο.

αὐτόμολον ἔπεμψεν ἀγγέλλοντα, ὅτι στασιάζουσι δὴ καὶ καταλείψουσιν ἀλλήλους. Μεσσήνιοι παρεφυλάττοντο. Θεόπομπος μὲν ἀνέζευξε, καὶ οὐ μακρὰν ἀπέκρυψε τὴν στρατιὰν εἰς ἀναχώρησιν. ταῦτα ὁρῶντες οἱ Μεσσήνιοι καταφρονοῦσι μόνου τοῦ Πολυδώρου καὶ πασσυδὶ τῆς πόλεως προελθόντες, εἰς μάχην ἐτράποντο. 3 Θεόπομπος τῶν σκοπῶν σημανάντων ἐξ ἀφανοῦς περιελθὼν, τό τε ἄστυ ἔρημον εἷλε, καὶ κατόπιν ἐμβάλλουσι τοῖς Μεσσηνίοις, οἱ περὶ Πολύδωρον κατὰ πρόσωπον. ἀμφίβολοι γενόμενοι Μεσσήνιοι κατὰ κράτος ἑάλωσαν.

regem ſimulavit: & transfugam miſit, qui Meſſeniis nunciaret, eos inimicitias exercere, atque a ſeſe mutuo defecturos. Meſſeniis eam rem obſervantibus, Theopompus caſtra movebat, & non procul inde copias occultavit, ut reverteretur. Hæc videntes Meſſenii, Polydorum ſpernunt: atque confertim egredientes ex urbe prælium inierunt. Theopompus ſignum edentibus ſpeculatoribus, ex inſidiis circumducens, urbem inanem ac vacuam cepit, & a tergo Meſſenios aggreditur, Polydorus vero a fronte ancipites. Sic Meſſenii vi capti ſunt.

[CAP. XVI.]

Λυκοῦργος. — *Lycurgus.*

¶ Λυκοῦργος, Λακεδαιμονίους θεοπρόπῳ φόβῳ κατηνάγκασεν ὑπακοῦσαι τοῖς νόμοις. εἴ τινα νόμον ἐξεῦρε,

¶ Lycurgus divino quodam metu Lacedæmonios coëgit, ut ſuis legibus obtemperarent.

3 Θεόπομπος ἐξ ἀφανοῦς περιελθὼν] Interpres habet amplius illa verba, *ſignum edentibus ſpeculatoribus.* σημεῖον ἐγέντων τῶν σκοπῶν. *Caſaubonus.*

Θεόπομπος τῶν σκοπῶν σημανάντων ἐξ ἀφανοῦς περιελθ.] Sic ſupplevi hunc locum cum MSS & Interprete. In Vulgata, τῶν σκοπῶν σημανάντων aberant.

Si quam legem excogitaſſet, ea Delphos perlata, conſulebat oraculum, an eſſet utilis. Sacerdos vero pecuniis corrupta, ſemper utilem eſſe reſpondebat. Lacones metu Dei, legibus tanquam oraculis obedientiam præſtiterunt.

εὗρε, κομίσας εἰς Δελφοὺς ἠρώτα τὸν θεὸν [1] εἰ συμφέροι· ἡ δὲ προφῆτις χρήμασι πεπεισμένη ἀεὶ συμφέρειν [2] ἔχρα. [3] οἱ Λάκωνες δὲ φόβῳ τοῦ θεοῦ; τοῖς νόμοις ὡς χρησμοῖς ὑπήκουσαν.

2 Lycurgus tulit legem, adverſus eoſdem, o Lacones, ne crebro bellum geratis, ne bellandi peritiam uſumque hoſtes doceatis.

Λυκοῦργος παρήγγειλεν, ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς, ὦ Λάκωνες μὴ στρατεύητε πολλάκις, ἵνα μὴ πολεμεῖν τοὺς ἐναντίους [4] διδάσκητε.

3 Lycurgus legem ſcripſit Laconibus, Hoſtes fugientes nolite trucidare, ne potius ducant manere, quam fugere.

Λυκοῦργος προσέταττεν τοῖς Λάκωσι, τοὺς πολεμίους φεύγοντας μὴ φονεύετε, ἵνα μὴ τοῦ φεύγειν ἡγοῖντο τὸ μένειν λυσιτελέστερον.

[CAP. XVII.]

Tyrtæus.

Τυρταῖος.

¶ Tyrtæus Lacedæmoniis volentibus cum Meſſeniis ſigna conferre, cum ſtatuiſſent aut

¶ Τυρταῖος Λακεδαιμονίων [1] μελλόντων παρατάττεσθαι Μεσσηνίοις, καὶ βεβουλευμένων νικᾶν, ἢ ἀπο-

1 Εἰ συμφέροι] Cum MSS. pro συμφέρει. Sic cap. 18. εἰ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀποθάνοι. & paſſim Auctor.

2 Ἔχρα] γρ. ἔχθρα. *Caſaubonus.*

Ἔχρα] Caſaubonus in margine editionis ſuæ notarat ἔχθρα. ex MSS. ſed Vulgata recte.

3 Οἱ Λάκωνες δὲ] Cantabr. & Interpres abſque δὲ.

4 Διδάσκητε] Florent. διδάσκοιτε: & mox articulum ante φεύγειν omittit.

Cap. XVII, 1 Παρατάττειν] γρ. παρατάττεσθαι. *Caſaubonus.*

Μελλόντων παρατάττεσθαι Μεσσηνίοις] Cum utroque Codice & MSS. Caſauboni pro vulgato, παρατάττειν.

ἀποθανεῖν ἐν τῇ μάχῃ· ἵνα δὲ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐν τῇ τῶν νεκρῶν ἀναιρέσει γνωρίζοιτο ἕκαστος, ἐπὶ τὰς σκυταλίδας τοὔνομα γραψάντων, καὶ περὶ τῇ λαιᾷ χειρὶ φερόντων, βουλόμενος ἐκπλῆξαι τοὺς Μεσσηνίους τοῦτο μαθόντας, παρήγγειλε μὴ παρατηρεῖν τοὺς αὐτομολοῦντας Εἵλωτας. οἱ δὲ μηδενὸς παραφυλάττοντος, ἀνέδην αὐτομολήσαντες ἤγγειλαν τοῖς Μεσσηνίοις τὴν ἀπόνοιαν τὴν Λακωνικήν. οἱ δὲ καταπλαγέντες ἀσθενέστερον ἀγωνισάμενοι,[2] τὴν νίκην οὐ διὰ μακροῦ Λακεδαιμονίοις ἔδωκαν.

victoriam reportare, aut mortem in prælio obire: ut autem quilibet à ſuis in mortuorum ſepultura agnoſceretur, ſcytalis nomen inſcribentibus, eaſque circa lævam ferentibus: volens, hac re patefacta, terrorem incutere Meſſeniis, mandavit, ut Hilotum transfugientium nulla ratio duceretur. & nemine obſervante, ſenſim transfugientes, Meſſeniis deſperationem Laconicam nunciarunt. At illi perterriti, infirmiori robore pugnantes, victoriam non exiguam Lacedæmoniis dederunt.

[CAP. XVIII.]

[1] Κόδρος.

¶ Ἀθηναίοις, καὶ Πελοποννησίοις, πόλεμος ἦν. ὁ Θεὸς ἔχρησε νικᾶν Ἀθηναίους· εἰ ὁ βασιλεὺς αὐ-

Codrus.

¶ Athenienſibus bellum intercedebat cum Peloponneſiis. Oraculum victoriam Athenienſibus

τῶν

2 Τὴν νίκην οὐ διὰ μακροῦ] Florent. οὐ διὰ μικροῦ, quomodo in ſuo etiam reperiſſe videatur Interpres, dum vertit: *non exiguam victoriam.* Nota loquutio eſt διὰ μακροῦ, ſubintellecto χρόνου, verum, eo quo accepit ſenſu Interpres, repertum iri vix puto. Quare probo vulgatam, οὐ διὰ μακροῦ, & verto, *brevi*, vel *cito.* Sic ſupra cap 5. ἀπεμάχετο ἐπὶ μακρόν. & de loco infra VII. 6 10. εἶδον ἀπὸ μακροῦ τὰ εἴδωλα.

Cap XVIII. 1 Κόδρος] Vulgata: περὶ Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων πολέμου. Cantabr. Ἀθηναῖοι β.

2 Οἱ

pronunciarat, ſi regi ipſorum a Peloponneſio mors afferretur. Codrus erat Athenienſium rex. Hoſtes cum reſciviſſent oraculum, commune edictum propoſuerunt, ut in prælio omnes a Codro manus abſtinerent. At ille (nam erat veſpera) ſarmentarii habitu progreſſus a foſſa, ligna ſecabat. Venerant autem etiam Peloponneſii lignatum. Cum his Codrus pugnam incipit, ita ut extenta falce vulneribus eos afficeret. Illi ſuperantes, falcibus eum confecerunt, atque cum gaudio diſceſſerunt, qua-

τῶν ἀποθάνοι πρὸς ἀνδρὸς Πελοποννησίου· Κόδρος ἦν Ἀθηναίων βασιλεύς. [2] οἱ πολέμιοι τὸ λόγιον εἰδότες, κοινὸν αὐτοῖς ἦν παράγγελμα ἐν ταῖς μάχαις ἀπέχεσθαι Κόδρου. ὁ δὲ, ἦν γὰρ ἑσπέρα, σχῆμα φρυγανιστῆρος λαβὼν, [3] τοῦ χάρακος προελθὼν, ἔτεμνε τὴν ὕλην. ἔτυχον δὲ καὶ Πελοποννήσιοι ἄνδρες κατὰ φρυγανισμὸν ἥκοντες. ἀψιμαχεῖ τούτοις Κόδρος, ὥστε καὶ τὸ [4] δρέπανον ἐπ' αὐτοὺς ἀνατεινάμενος ἔτρωσεν. οἱ δὲ φθάσαντες [5] κατακαίνουσιν αὐτὸν τοῖς δρεπάνοις· καὶ γανύμενοι ἀπηλλάγησαν, ὡς

2 Οἱ πολέμιοι τὸ λόγιον εἰδότες, κοινὸν αὐτοῖς ἦν παρ] Putet aliquis mendum in hac ſententia eſſe : non eſt tamen : ſed eſt καινοπρεπείας non invenuſtæ σχῆμα, quo ejus ætatis ſophiſtæ mirifice delectabantur. Paſſim enim in Æliani ſcriptis oppido quam elegantibus & eruditis id obſervabis. Sed nos unum aut alterum tantum exemplum proferemus. Sic igitur ille Ποικίλ. ἱστορ. libro ſecundo capite decimo tertio, ἀλλ' οἵ γε ξένοι· τὸ γὰρ κωμῳδούμενον ἠγνόουν, θροῦς παρ' αὐτῶν ἐπανίσταται. Hiſtoriæ animal. lib. VII. cap. 26. Αἱ δὲ αἶγες οὐκ ἂν αὐτὰς λάθοι τὸ ἤδη [illegible]. At libr. II. durius dictum à Polyæno in Epaminonda, commate XIII. εἰ δὲ αὖ κατὰ μέσον πεδίον ὄντες. pro, τῶν δὲ ὄντων. ſi quidem ſanus eſt ille locus, quod equidem puto. Nam ita non raro hic auctor: ut in Iphicrate commate LIX. ubi ταῦτα μηνύσαντες poſitum pro eo quod dixiſſet alius ταῦτα μηνυσάντων αὐτῶν. *Caſaubonus.*

3 Τοῦ χάρακος προελθών] Cum MSS. & Interprete, qui vertit: *progreſſus a foſſa.* ſed melius vertas: *progreſſus e caſtris.* Vulgata, περιελθών.

4 Δρέπανον ἐπ' αὐτοὺς ἀνατεινάμενος] Cum MSS. niſi quod Cantabr. ἀνατεινόμενος. Vulgata, ἐπανατεινάμενος.

5 Κατακαίνουσιν] Cum MSS. pro ἀνακαίνουσιν. Iidem paullo poſt, γὰρ ante ἐκ omittunt.

[6] ὡς ἀνδραγάθημα δὴ πεποιηκότες, παιωνίσαντες. Ἀθηναῖοι, τί γὰρ οὐκ ἔμελλον, τοῦ λογίου πεπληρωμένου, θυμῷ καὶ ῥώμῃ πλείονι περιίασιν ἐς μάχην. καὶ πρὸ τῆς μάχης κήρυκα πέμψαντες ᾔτησαν ἀναίρεσιν τοῦ βασιλέως. [7] Πελοποννήσιοι μὲν οὖν συνέντες τοῦ γεγονότος, ἔφυγον. Ἀθηναῖοι δὲ νικήσαντες [8] Κόδρῳ τιμὰς ἀνεστήσαντο τῶν ἡρώων, ὅτι περ τοὺς πολεμίους ἑκουσίῳ θανάτῳ κατεστρατήγησεν.

ſi ſtrenuo facto facinore. At Athenienſes clamore ſublato (quid enim moram traherent impleto vaticinio) ira & robore majori in prælium procedunt: & ante pugnam miſſo præcone, corpus regis ad ſepeliendum repetebant. Peloponneſii re cognita, in fugam verſi ſunt. Athenienſes parta victoria, Codro decreverunt heroicos honores, quod hoſtes propria morte expugnaſſet.

[CAP. XIX.]

[1] Μέλανθος.

¶ Ἀθηναίων στρατηγὸς ἦν Μέλανθος, Βοιωτῶν Ξάνθος. [2] ἐπολέμουν Με-

Melanthus.

¶ Melanthus Athenienſium dux erat, Bœotorum Xanthus. Hi de Melænis bellum gere-

λαινῶν

6 Ὡς ἀνδραγάθημα δὴ πεποιηκότες, παιωνίσαντες] Diſtingue ſic, ὡς ἀνδρ. δὴ πεποιηκότες. παιωνίσαντες Ἀθηναῖοι τί γὰρ, &c. Hiſtoriam hanc habes apud Ciceronem, Euſebium, Pauſaniam, Valer. Maximum, alios: ſed nuſquam fuſius aut elegantius quam apud Lycurgum κατὰ Λεωκράτους. *Caſaubonus.*

7 Πελοποννήσιοι μὲν οὖν] Cantabr. delet οὖν. quod neque Interpres agnoſcit.

8 Κόδρῳ τιμὰς ἀνεστήσαντο] γρ. Κόδρῳ τιμὰς ἀνεστήσαντο. *Caſaubonus.*

Cap. XIX 1 Μέλανθος] Vulgata; περὶ Μελάνθου Ἀθηναίου στρατηγοῦ. Cantabr. Ἀθηναῖοι β. & in margine, κλεωναί.

2 Μελαινῶν πέρι] Scribe Κελαινῶν πέρι, & mox, Κελαιναί. Suidas, Κελαιναὶ τόπος, μεθόριον Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν. Etſi ſcio in Etymologico magno Μελαίνην illum locum appellari non *Celænas*. Eum vide Κυρσῶτις. Melanthi hoc ſtratagema refert etiam Frontinus lib. II. cap. 5. ſed loci non meminit, neque oraculi. Vide omnino ſcholiaſten Ariſtophanis

bant. Melænæ caſtellum erat finitimum Atticæ & Bœotiæ. Deus prodiderat Xantho,

Xanthe, fraude Melanthus obtinebit Melænas.

cui oraculo reſpondit eventus. Hi duces pugnam ſolitariam committunt de victoria. Et congredientibus Melanthus ajebat: Atqui injuſtus

λαινῶν πέρι. Μελαιναὶ, χωρίον μεθόριον Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. ὁ θεὸς ἔχρησε τῷ Ξάνθῳ,

³ Τάξιν ἀπάτη ὁ μέλας φόνον ἔχε Μελαίνας.

ὁ λόγιος τὸ ἔργον, ἀπέβαινε τῇδε. οἱ στρατηγοὶ μονομαχοῦσι τῆς νίκης πέρι. καὶ συνιόντων ὁ Μέλανθος ἔφη, Καὶ μὴν ἀδικεῖς ⁴ δεύτερος.

nis ad hoc carmen Ἀχαρν. Ηρα φαγεῖν ἀλλ' ἄντας δὲ ἀπατουρίαις. *Caſaubonus.*

Ἐπολέμουν Μελαινῶν πέρι] Caſaubonus auctoritate Scholiaſtis Ariſtophanis hic mutat, & ſcribit: Κελαινῶν. eumque ſequutus Mauſſacus etiam vocem hanc corrigit in Harpocratione; ſed minus feliciter, uti docet Lucas Holſtenius in Notis ad Stephanum V. Μελαινεῖς. Eum conſule. Prælium vero hoc non ſuper *Melanis* ſed *Oenoë* contigiſſe refert Conon apud Photium Narrat. xxxix. Item Proclus lib. 1. in Timæum Platonis: Τὰ Ἀπατούρια ἑορτή τις ἦν εἰς Διόνυσον ἐπὶ τῇ Μελάνθου καὶ Ξάνθου τοῦ Βοιωτοῦ, μονομαχίᾳ, καὶ νίκῃ τοῦ Μελάνθου δι' ἀπάτης, Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων ὑπὲρ Οἰνόης πολεμούντων. ubi male Θοινόης.

3 Τάξιν ἀπάτη ὁ μέλας φόνον ἔχε Μελαίνας] Ita prorſus ſcriptum erat in noſtro codice. Verum θαύματα hæc ſunt, non ῥήματα. nec meliores hac in parte codices quibus uſus eſt Interpres. Lego,

Ξάνθον ἀπατήσας ὁ Μελάνθιος ἕξει Κελαινάς. id eſt,

Decipies Xanthum, capieſque Melanthe Celænas.

Potes etiam legere ὁ μελάγχειρος ἕξει Κελαινάς. Nam in quibuſdam codicibus ὁ μέλας φρόνιν ſcriptum eſt, non φόνον. Sic obſcurius idem Melanthus innuitur. Μελάνθιος autem pro Μέλανθος, ut Ξάνθιος pro Ξάνθος apud Ariſtoph. ſcholiaſten, & alios, & diſerte apud Etymologici auctorem Μελάνθιος, non Μέλανθος. Scio de modulo vocis ἀπατήσας, quid objici poſſit: ſed id me non moratur. *Caſaubonus.*

Τάξιν ἀπάτη] MSS. Τάξαι ἀπάτην.

4 Δεύτερος ἰών] Ita repoſui ex Florent. Cantabr. δεύτερον ἰών. Vulgata: δεύτερον ἄγων. Ita ut editum nunc, Ariſtophanis quoque Scholiaſtes in eadem hiſtoria ad Ἀχαρν. ἔφη οὖν ἀδικεῖν αὐτὸν δεύτερον ἥκοντα. & totidem verbis Suidas, ut ſolet, in Ἀπατούρια. Idem Scholiaſtes ad Εἰρήνην· ὁ Μελάνθιος δόλῳ ἀναιρεῖ τὸν Ξάνθιον. προσιόντι γὰρ αὐτῷ ἔφη, ἀδικεῖς, ὦ Ξάνθιε, μόνος φήσας παραγενέσθαι, καὶ δεύτερος παραγενόμενος. Addunt illi vere appatuiſſe aliquem *Melantho* poſt *Xanthum*. Pauſanias in Phocicis, contra ac omnes reliqui, non a *Melantho* ſed *Andropompo Xanthum* cæſum refert, *Melanthi* ſcilicet patre: Αὐτεσίωνος δὲ ἀπελθόντος, οὕτω βασιλέα εἵλοντο Δαμασίχθονα Ὀφέλτου τοῦ Πηνέλεω. Τούτου δὲ ἦν Δαμασίχθονος Πτολεμαῖος, τὸν δὲ Ξάνθον, ὃν Ἀνδρόπομπος μονομαχήσαντα οἱ, δόλῳ, καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ κτείνει.

πρὸς ἰὼν ἐπὶ τὴν μάχην. ὁ Ξάνθος ἐπιστράφη τὸν δεύτερον ὀψόμενος, καὶ ὑπὸ τοῦ Μελάνθου τῷ ξυστῷ διελαθεὶς, ἀνῃρέθη. Ἀθηναῖοι τῷ στρατηγήματι τῆς ἀπάτης νικήσαντες ἐτήσιον ἑορτὴν κατεστήσαντο, [5] ἣν γε δὴ κλήζουσιν Ἀπατουρίαν.

riam facis, qui comitatus venias ad pugnam. Xanthus converſus, ut alterum reſpiceret, à Melantho confixus jaculo peremptus eſt. Athenienſes ſtratagematis dolo victoriam adepti, annuum feſtum inſtituerunt, quam vocant Apaturiam, id eſt, deceptoriam.

[CAP. XX.]

[1] Σόλων.

¶ Ἀθηναῖοι, καὶ Μεγαρεῖς, ἐπολέμουν χρόνῳ μακρῷ, Σαλαμῖνος πέρι. ἡσσώμενοι Ἀθηναῖοι, νόμον ἐκύρωσαν, [2] τῷ ἀγο-

Solon.

¶ Athenienſes & Megarenſes longo tempore bellum de Salamine geſſerunt. Victi Athenienſes legem juſſerunt: Qui ſuaſerit navigandum eſſe

ρεύ-

5 Ἣν γε δὴ κλήζουσιν Ἀπατουρίαν] MSS. Ἀπατηρίαν. Sed Vulgata in hoc ſaltem recte; ceterum lego Ἀπατούρια numero plurium, quia ſic ſolent auctores cum Græci, tum Latini. Herodotus lib. 1. cap. 147. Εἰσὶ δὲ καὶ καθαρῶς Ἴωνες, ὅσοι ἀπ' Ἀθηνέων γεγόνασι, καὶ Ἀπατούρια ἄγουσι ἑορτήν. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Ἀχαρν. ἐν δὲ ταύτῃ ἦν ἑορτὴ Ἀπατούρια καὶ Διονύσου μελαναίγιδος ἱδρύσαντο. Pauſanias in Arcadicis: Θεῶν δὲ τιμῶσιν Ἑρμῆν Φενεᾶται μάλιστα, καὶ ἀγῶνα ἄγουσιν Ἕρμαια. Heſychius V. Οἰνιστήρια. ἡ δὲ σπονδὴ ἐκαλεῖτο Οἰνιστήρια. Livius lib. 1. cap. 9. *Ludos ex induſtria parat Neptuno Equeſtri ſolennes, Conſualia.* Ad quem locum conſule V. CL. Joan Fred. Gronovium, & ad lib. xxx. cap. 40. *Cerealia ludos dictator & magiſter equitum ex Senatuſconſulto fecerunt.* De Ἀπατουρίοις vide Meurſium & Petrum Caſtellanum, ubi & aliam hujus feſti invenies etymologiam: unum locum adſcribam, qui eſt ex Scholiaſte Ariſtophanis loco jam adducto: οἱ δέ φασιν ὅτι τῶν πατέρων ὁμοῦ συνεργαζομένων διὰ τὰς τῶν παίδων ἐγγραφὰς οἷον ὁμοπατόρια λέγεσθαι τὴν ἑορτὴν, ὁποῖόν τρόπον λέγομεν ἄλοχον τὸ ὁμόλεχτρον, καὶ ἄκοιτιν τὸ ὁμόκοιτον, οὕτω καὶ ὁμοπατόρια ἀπατούρια.

Cap. XX. 1 Σόλων] Ita MSS. Vulgata: περὶ Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων πολέμου. Rubrica Florent. Ἀθηναῖοι.

2 Τῷ ἀγορεύσαντι πλεῖν ἐπὶ Σαλαμῖνος μάχῃ θάνατος ἔστω] Lego θάνατος ἔστω … Prius enim fuit, θάνατος ἔστω ἡ ζημία. ex uſitata formula. *Caſaubonus.*

3 Αὐ-

ad pugnam Salaminenſem, mortis reus eſto. Solon nihil perterritus morte, legem abrogat, hoc pacto: ſimulat inſaniam, & progreſſus in concionem, Elegeia cecinit. Elegeia vero erant Martia carmina. His Athenienſes ad pugnam excitavit: qui Muſis & Marte perciti, confeſtim portu ſolvebant, cantus & vociferationes juxta edentes, atque Megarenſes vi ac robore ſuperabant: & Salamis iterum Athenienſium ditionis facta eſt. Solon vero in ſumma admiratione habebatur, tum quod legem antiquaſſet furore, tum quod Muſica bellum viciſſet.

2 Cum Athenienſibus

ρᾳδίσουσι πλεῖν ἐπὶ Σαλαμῖνος μάχῃ, θάνατος ἔστω. Σόλων τὸν θάνατον οὐ φοβηθεὶς, [3] λύει τὸν νόμον, λύει δὲ ὧδε. μανίαν ὑποκρίνεται, καὶ [4] προελθὼν εἰς ἀγορὰν ἐλεγεῖα ᾖδεν. τὰ δὲ ἐλεγεῖα ἦν Ἀρήϊα ᾄσματα. τούτοις ἤγειρεν Ἀθηναίους ἐπὶ τὴν μάχην. [5] οἱ δὲ κάτοχοι ἐκ Μουσῶν, καὶ Ἄρεος, αὐτίκα ἀνήγοντο [6] ᾄδοντες ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες καὶ Μεγαρεῖς [7] κατὰ κράτος [8] ἐνίκων. καὶ πάλιν ἡ Σαλαμὶς Ἀθηναίων κτῆμα ἦν. Σόλων δὲ μάλα ἐθαυμάζετο, καὶ τὸν νόμον λύσας τῇ μανίᾳ, καὶ τὸν πόλεμον νικήσας τῇ μουσικῇ.

[9] Ἦν πόλεμος Ἀθηναίοις καὶ Μεγαρεῦσι, Σα-

λαμῖ-

3 Λύει τὸν νόμον, λύει δὲ ὧδε] Cum MSS. Vulgata: λύει τὸν νόμον ὧδε. Sic cap. 30. 4. ἠπάτησεν αὐτοὺς ὁ Θεμιστοκλῆς. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀπάτης ἦν οὗτος.

4 Προελθὼν εἰς ἀγορὰν] Sic MSS Vulgata: προσελθών.

5 Οἱ δὲ κάτοχοι ἐκ Μουσῶν] Præpoſitionem cum MSS. inſerui. Pro Ἄρεος Cantabr. Ἄρεως. & poſt αὐτίκα uterque Codex τε habet.

6 Ἄδοντες ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες, καὶ Μεγαρεῖς] Verba ὁμοῦ καὶ ἀλαλάζοντες ex MSS. ſupplevi, cum quibus conſentit Interpres. Florent. tamen, ἀχαλάζοντες, & Cantabr. ἀλλαλάζοντες. Sed uti editum recte eſt: venit enim ab ἀλαλαί, quod notum, & ita aliquoties apud Noſtrum occurrit.

7 Κατὰ κράτος] MSS. ἀνὰ κράτος. Sed κατὰ κράτος, familiare Auctori. Cum iiſdem, Codd. Caſauboni, & Interprete repoſui ἐνίκων, pro ἐνίκησαν.

8 Ἐνίκησαν] γρ. ἐνίκων. Caſaubon.

9 Ἦν πόλεμος Ἀθηναίοις] Juſtinus libr. 11. hoc ſtratagema Piſiſtra-

λαμῖνος πέρι. Σόλων ἐπέπλευσεν ἐπὶ Κωλιάδος, ἔνθα αἱ γυναῖκες Δήμητρι ἑορτὴν ἐτέλουν. [10] ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ αὐτόμολον ἐκπέμπει Σόλων ἀγγελοῦντα Μεγαρεῦσιν, ἐὰν ἐπὶ Κωλιάδος πλεύσητε, τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας αἱρήσετε χορευούσας, ἀλλὰ μὴ μέλλετε. Μεγαρεῖς τῇ ἀπάτῃ πείθονται. [11] οἱ μὲν δὴ ἐπέπλεον. [12] Σόλων δὲ, τὰς μὲν γυναῖκας ἀναχωρῆσαι κελεύει· μειράκια δὲ ἀγένεια ταῖς τῶν γυναικῶν ἐσθῆσι κεκοσμημένα, [13] στεφάνοις περικείμενα κρυπτοῖς ἐγχειριδίοις ὡπλισμένα, παρὰ τὴν ἠϊόνα παίζειν καὶ χορεύειν ἔταξεν. οἱ δὲ Μεγαρεῖς τῇ ὄψει τῶν ἀγενείων, καὶ τῇ ἐσθῆτι τῶν γυναικῶν ἐξαπατώμενοι, τῶν νεῶν ἀποβάντες ἐπειρῶντο συλλαμ-

& Megarenſibus de Salamine bellum eſſet, Solon navigavit verſus Coliadem, ubi mulieres Cereris feſtum obibant. In ipſo mari emittit Solon transfugam ad Megarenſes, qui nunciaret: Si in Coliadem navigaveritis, Athenienſium uxores capietis, choreas ducentes, modo non cunctemini. Megarenſes dolo credunt, & eo naves dirigunt. Solon vero mulieres decedere jubet: atque adoleſcentes impuberes, muliebribus veſtimentis amictos, coronis ornatos, clandeſtinis enſibus armatos, ad littus ludere ac ſaltare juſſit. Megarenſes imberbium vultu, & veſtitu mulierum decepti, egredientes e navibus, capere tanquam

to tribuit, & rem paullo aliter refert. *Caſaubonus*.

10 Ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ] Diſtinguendum, ἔνθα αἱ γυναῖκες Δήμητρι ἑορτὴν ἐτέλουν. ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ Αὐτομ. *Idem*.

11 Οἱ μὲν δὴ ἀπέπλεον] ἐπέπλεον. *Idem*.

Ἐπέπλεον] Cum MSS. & Interprete, aſſentiente Caſaubono, pro vulgato, ἀπέπλεον.

12 Σόλων δὲ τὰς μὲν, &c.] Piſiſtrato hoc tribuit Juſtinus lib. II. cap. 8. ſed utriuſque opera factum docet Plutarchus in Solone.

13 Στεφάνοις περικείμενα] Cum Cantabr. pro vulgato, στεφάνοις περικείμενα.

14 Τὰς

mulieres conabantur; qui ſtrictis repente gladiis, pro mulieribus viri apparuerunt, hoſtes occiderunt, naves conſcenderunt, & Salamine potiti ſunt.

συλλαμβάνειν οἷα δὴ γυναῖκας. οἱ δὲ σπασάμενοι τὰ ἐγχειρίδια, μάλα δὴ ἀντὶ γυναικῶν ἄνδρες ἐφάνησαν, [14] τοὺς πολεμίους ἔκτειναν, τῶν νεῶν ἐπέβησαν, τῆς Σαλαμῖνος ἐκράτησαν.

[CAP. XXI.]

Piſiſtratus.

¶ Piſiſtratus ab Euboea expeditionem fecit in Atticam verſus Pallenidem: & in primas copias hoſtium incidens, eas occidione occidit. Progreſſus, aliis pluribus obviam fit. Ibi præcipit ſuis, ut ſertis coronentur, neque adventantes occiderent, ſed affirmarent ſe cum primis fœdus iciſſe. Illi credentes, pa-

Πεισίστρατος.

¶ [1] Πεισίστρατος ἀπ' Εὐβοίας [2] ἐστράτευσεν εἰς Ἀττικὴν ἐπὶ Παλληνίδος· καὶ τοῖς πρώτοις τῶν πολεμίων περιπεσὼν ἔκτεινε πάντας· περιελθὼν, ἄλλοις ἀπήντησε πλείοσι, παράγγελμα ἔδωκε θαλλῷ στεφανοῦσθαι, καὶ μὴ κτείνειν τοὺς ἀπαντῶντας. [3] φράζειν δὲ ὡς ἐσπείσατο τοῖς πρώτοις. οἱ δὲ πιστεύσαντες ἄρα σπένδον-

14 Τοὺς πολεμίους ἔκτειναν, τῶν νεῶν ἐπέβησαν, τῆς Σαλαμῖνος ἐκράτησαν] Sic infra hoc libro cap. 30. 1. ἐπείσθησαν, ἐπέβησαν, ἐναυμάχησαν, ἐνίκησαν.

Cap. XXI. 1 Πεισίστρατος ἀπ' Εὐβοίας] Ἐπ' Εὐβοίας. Piſiſtratus iterum Athenis cedere coactus Eretriam in Euboea ſe contulit. *Caſaubonus.*

2 Ἐστράτευσεν εἰς Ἀττικὴν ἐπὶ Παλληνίδος] Malim ἐστράτευεν. Illud ἐπὶ Παλληνίδος Herodotus interpretabitur, καὶ οἱ ἀμφὶ Πεισίστρατον, ὡς ὁρμηθέντες ἐκ Μαραθῶνος ᾖσαν ἐπὶ τὸ ἄστυ, ἐς τωὐτὸ συνιόντες ἀπικνέονται ἐπὶ Παλληνίδα Ἀθηναίης ἱρὸν, καὶ ἀντία ἔθεντο τὰ ὅπλα. *Idem.*

Εἰς Ἀττικὴν] MSS. ἐπὶ τὴν Ἀττικήν.

3 Φράζειν δὲ ὡς ἐσπείσατο] Interpr. cod.* ἐσπείσατο, vel σπείσαιτο. Pro σπένδοντες, γρ. σπενδ. *Caſaubonus.*

δόντες, καὶ Πεισιστράτῳ τὸ ἄστυ ἐπέτρεψαν. [4] ὁ δὲ ἅρματος ἐπιβὰς, παραστησάμενος γυναῖκα μεγάλην, καλὴν, ὄνομα Φύην, [5] Παλλαδικοῖς ὅπλοις κεκοσμημένην, δόξαν ἐνδοὺς [6] ὡς Ἀθηνᾷ κατάγει Πεισίστρατον, ἀδεῶς εἰσήλασε, καὶ τὴν τυραννίδα τῶν Ἀθηναίων κατέσχεν.

Πεισίστρατος Ἀθηναίων τὰ ὅπλα βουλόμενος παρελέσθαι, παρήγγειλεν ἥκειν ἅπαντας εἰς τὸ Ἀνάκειον, μετὰ τῶν ὅπλων. οἱ μὲν ἧκον· ὁ δὲ προῆλθε δημηγορῆσαι βουλόμενος, [7] καὶ σμικρᾷ τῇ φωνῇ λέγειν ἤρχετο. οἱ

cem ineunt, & urbem Piſiſtrato concedunt. Qui conſcenſo curru, fœminam magnam & venuſtam propter conſtituit, nomine Phyam, armis Palladicis ornatam: opinionem movens, quod Minerva ducem Piſiſtratum ſine periculo immiſerit: atque ſic Athenienſium tyrannidem occupavit.

2. Piſiſtratus Athenienſibus arma volens adimere, mandatum promulgavit, ut omnes cum armis in Anaceum venirent. Qui cum veniſſent, ipſe prodiit verba facturus, & exigua, humilique voce ſermonem or-

δὲ ἐξα-

4 Ὁ δὲ ἅρματος ἐπιβάς] Ante iſta verba ſuſpicor deeſſe aliquid Nam hic narratur aliud Piſiſtrati ſtratagema. Liquet id ex hiſtoria, quæ ab Herodoto planiſſime refertur, lib. 1. Ter enim a Piſiſtrato occupatæ ſunt Athenæ totidem ſtratagematibus. Primo ope κορυνηφόρων, de quo ſtratagemate Polyænus, mox ſecundo Phyæ mulieris ope, quod ſtratagema hic refertur, tertio ſuperatis ad Pallenen Atticæ δῆμον Athenienſibus: eo videlicet ſtratagemate, quod modo relatum eſt a Polyæno. Ergo hinc ſecundum ſtratagema debet incipere ſic...... ὁ δὲ ἅρμ. &c. In lacuna legere potes Πεισίστρατον οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέβαλον. ὁ δέ. Præter Herodotum vide Valerium Max. lib. 1. cap. 3. *Caſaubonus.*

5 Παλλαδικοῖς] γρ. Παλλακίδ. *Idem.*

6 Ὡς Ἀθηνᾷ κατάγει] Rectius Ἀθηνᾶ, recto caſu, id eſt, *quod Minerva Piſiſtratum reducit.* Herodotus, ὡς Ἀθηναίη Πεισίστρατον κατάγει. *Idem.*

Κατάγει] Florent. κατάγοι. Mox pro εἰσήλασε, Cantabr. ἤλασε. & pro ἐκράτησεν uterque Codex; κατέσχεν, quod recepi.

7 Καὶ σμικρᾷ τῇ φωνῇ] Cantabr. σμικροτέρᾳ. in margine ᾳ.

8 Ἵνα

ſus eſt. Illi vero cum exaudire non poſſent, juſſerunt in veſtibulum progredi, ut omnes dicentem exaudire poſſent. Qui cum remiſſe loqui pergeret, & illi attentis auribus auſcultarent, ſocii prodeuntes, & arma tollentes, in templum Agrauli detulerunt. Athenienſes vero nudi ac deſtituti tum demum in Piſiſtrato vocis tenuitatem intellexerunt, quod fuiſſet Piſiſtrati dolus ad armorum ereptionem adhibitus.

3 Piſiſtratus cum Me-

δὲ ἐξακούειν μὴ δυνάμενοι, προελθεῖν αὐτὸν ἠξίωσαν εἰς τὸ προπύλαιον, [8] ἵνα πάντες ἐπακούσειαν· ἐπεὶ δὲ, ὁ μὲν ἡσυχῇ διελέγετο. οἱ δ' ἐντείναντες τὰς ἀκοὰς προσεῖχον, οἱ ἐπίκουροι [9] προελθόντες, καὶ τὰ ὅπλα ἀράμενοι, κατήνεγκαν εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀγραύλου. Ἀθηναῖοι δὲ γυμνοὶ [10] καταλειφθέντες, τότε ᾔσθοντο [11] τῆς Πεισιστράτου βραχυφωνίας, ὅτι ἄρα ἦν τέχνασμα, κατὰ τῶν ὅπλων.

[12] Πεισίστρατος, Μεγακλεῖ

8 ἵνα πάντες ἐπακούσειαν] Cum MSS. pro vulgato, ἀκούσειαν. Item ἐκλείναντες, pro ἐκλείνοντες.

9 Προελθόντες καὶ τὰ ὅπλα ἀράμενοι] MSS. προελθόντες ἀράμενοι τὰ ὅπλα. niſi quod Florent. προσελθ.

10 Καταλειφθέντες] Cantabr. καταληφθέντες.

11 Τῆς Πεισιστράτου βρ.] γρ. τοῖς Πεισιστράτου βρ. Caſaubonus.

12 Πεισίστρατος Μεγακλεῖ διεπολιτεύετο] Fuit quum præferrem alteram lectionem ἀντεπολιτεύετο. Sed nihil mutandum. Nam διαπολιτεύεσθαι, pro ἀντιπολιτεύεσθαι, de contrariis in eadem civitate factionibus non raro poſitum meminimus. Polyænus iterum hoc libro, Ἀριστείδης καὶ Θεμιστοκλῆς ἐχθρότατοι πάντων ὄντες διεπολιτεύοντο. ita enim ibi legendum. libr. II. in Sthenippo. τὸν διαπολιτευομένους τῷ ἄρχοντι αὐτῶν Ἀριστοκλεῖ διαφθείρας. libro v. in Geſcone, ὑπὸ τῶν διαπολιτευομένων διαβληθείς. Marcellinus in vita Thucydidis, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο. hoc eſt, ἀντεπολιτεύσατο. ut apud Plutarchum in eadem re. ἦν μὲν γὰρ ὁ Θουκυδίδης τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, καὶ πλεῖστον ἀντεπολιτεύσατο τῷ Περικλεῖ χρόνον. Idem in Nicia eadem repetit. Grammatici tamen inter διαπολιτεύεσθαι & ἀντιπολιτεύεσθαι ſubtiliter more ſuo diſtinguunt. verba eorum ſunt quæ aſcripſimus, Διαπολιτεύεσθαι καὶ ἀντιπολιτεύεσθαι διαφέρει. διαπολιτεύεσθαι μὲν γὰρ λέγουσι τὸν ἐκ τῆς πόλεως· ἀντιπολιτεύεσθαι δὲ τὸν ἐξ ἑτέρας ἀντιδιαστάντας ἀλλήλοις. Placuit in his pluſculum immorari, ut ignotum hactenus verbum aſſereremus. Primi enim nos hanc verbi διαπολιτεύεσθαι

κλεῖ διεπολιτεύετο, 13 καὶ ἦν ὁ Μεγακλῆς ὑπὲρ τῶν πλουσίων τεταγμένος· ὁ δὲ Πεισίστρατος ὑπὲρ τῶν πενήτων. καὶ δή ποτε ἐν ἐκκλησίᾳ πολλὰ τῷ Μεγακλεῖ λοιδορησάμενος, καὶ ἀπειλήσας, ἀπηλλάγη· 14 κατατρώσας δ' ἑαυτὸν οὐ καιρίοις τραύμασι, τῆς ὑστεραίας 15 προῆλθεν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν, δεικνύων τοῖς Ἀθηναίοις ταῦτα. ὁ δὲ δῆμος ὑπερηγανάκτησεν, ὡς ὁ κηδόμενος αὐτῶν δι' αὐτοὺς ταῦτα εἴη παθὼν, καὶ ἐς φυλακὴν τοῦ σώματος 16 ἔδωκεν αὐτῷ τριακοσίους φύλακας. οἷς κορυνηφόροις χρησάμενος, αὐτός τε τύραννος Ἀθηναίων ἐγένετο, καὶ τοῖς παισὶ τὴν τυραννίδα κατέλιπεν.

gacle in Repub. ſimultates exercebat. Erat autem Megacles præfectus divitibus, Piſiſtratus egenis & pauperibus. Et aliquando in concione multis conviciis Megaclem inſectatus, & minis, diſcedebat. Cum ſe ipſum deinde non letalibus vulneribus affeciſſet, poſtridie in forum prodiit, monſtrans hæc Athenienſibus. Populus ira atque indignatione permotus, quod ſuus præfectus, & curator ipſorum tanta mala paſſus eſſet, ad protegendum corpus trecentos ei cuſtodes addidit. Quibus clavigeris uſus, factus eſt Athenienſium tyrannus, & ſuis liberis tyrannidem reliquit.

[CAP. XXII.]

Ἀριστογείτων.

Ariſtogiton.

¶ Ἀριστογείτων ὑπὸ

¶ Ariſtogiton cum à

τῶν δο-

τίθεσθαι ſignificationem videmur nunc obſervaſſe. *Caſaubonus.*

13 Καὶ ἦν ὁ Μεγακλῆς ὑπὲρ τῶν πλουσίων τεταγμένος] Tu vide Herodotum & Plutarchum, ex quibus rem melius diſces. *Idem.*

14 Κατατρώσας δ' ἑαυτόν] Ita ſcripſi pro vulgato, δὲ αὐτόν. Cantabr. δὲ ἑαυτόν.

15 Προῆλθεν ἐπὶ τήν] MSS. εἰς τήν.

16 Ἔδωκεν] Cum Cantabr. pro ἔδωκαν.

1 Ἱπ-

lictoribus per tormenta vexaretur, ut conſcios proderet, conſciorum neminem ſignificavit: Omnes vero amicos Hippiæ, participes inſidiarum fuiſſe dixit: Cum hos morte multaſſet Hippias, tum Ariſtogiton in amicos ſtratagema ei exprobravit.

τῶν δορυφόρων στρεβλούμενος περὶ τῶν συνειδότων· τῶν μὲν συνειδότων ὡμολόγησεν οὐδένα· πάντας δὲ τοὺς [1] Ἱππίου φίλους κοινωνῆσαι τῆς ἐπιθέσεως· [2] ὁπότε δὲ τούτους Ἱππίας ἀπέκτεινε, τότε ὁ Ἀριστογείτων ὠνείδισεν αὐτῷ τὸ κατὰ τῶν φίλων στρατήγημα.

[CAP. XXIII.]

Polycrates.

Πολυκράτης.

¶ Polycrati Samio mare Græcanicum infeſtanti, viſum eſt eſſe militare, ſi reverſus appel-

¶ Πολυκράτει Σαμίῳ καταθέοντι τὴν Ἑλληνικὴν θάλατταν, [1] ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ κατάγοι κατὰ τῶν φί-

1 Ἱππίου] Cantabr. utroque loco per diphthongum Ἱππείου, & Ἱππείας. Pro vulgato ὑποθέσεως, cum MSS. reſcripſi, ἐπιθέσεως.

2 Ὁπότε δὲ τούτους Ἱππίας ἀπέκτεινε, τότε ὁ Ἀριστογείτων] Cum MSS. Vulgata, ἀπέκτεινεν, ὁ Ἀρις.

Cap. 23. 1 Ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ κατάγοι κατὰ τῶν φίλων] An potius, στρατηγηματικόν? Illud κατάγειν κατὰ τῶν φίλων, eſt, claſſe infeſta amicorum ditionem petere, & in ea portum capere. Fuit aliquando hic locus gravioris mendi mihi ſuſpectus, ſicque legendum videbatur, ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν εἰ φέροι καὶ ἄγοι καὶ τὰ τῶν φίλων. Herodotus de Polycrate auctor mihi ita ſentiendi, ἔφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων οὐδένα, τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδοὺς τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών. Sed & vulgata ferri poteſt, ſi locum ita interpreteris ut initio fecimus. *Caſaubonus.*

Ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ κατάγοι κατὰ τῶν φίλων, ὡς εἰ ἀπαιτούμενα λαμβάνοιεν φιλτέρους ἕξει] MSS. ἔδοξεν εἶναι στρατήγημα τῶν φίλων, εἰ κατάγοι, καὶ τὰ τῶν φίλων ὡς ἀπαιτούμενα λαμβάνοι φιλτέρους ἕξω. Florent. pro λαμβάνοι, λαμφάνοι, & Cantabr. λαμβάνει. Lego & diſtinguo: ἔδοξεν εἶναι στρατηγικὸν, εἰ κατάγοι καὶ τὰ τῶν φίλων, ὡς, εἰ ἀπαιτούμενα λαμβάνοιεν, φιλτέρους ἕξοι: *exiſtimavit callidum commentum, ſi etiam abduceret amicorum bona, ut, ſi repetita reciperent, illos amiciores haberet.* Atque ita, quæ hic Polyæno dicuntur de *Polycrate*, conveniunt cum iis, quæ de eodem refert Herodotus lib. III. cap. 39. Ea vide in Notis Caſauboni. Lego autem στρατηγικὸν cum Vulgata, quia eodem

modo

τῶν φίλων, ὡς εἰ ἀπαιτούμενα λαμβάνοιεν φιλοτέρους ἔξω· οὐδὲν δὲ λαβὼν, [2] οὐκ ἂν οὐδ᾽ ἀποδοῦναι δύνασθαι.

Πολυκράτης, μελλόντων Σαμίων ἐν τῷ ἱερῷ θυσίαν ποιεῖν τῆς Ἥρας πάνδημον, ἐν ᾗ μεθ᾽ ὅπλων ἐπόμπευον, πλεῖστα ὅσα τῇ προφάσει τῆς ἑορτῆς ὅπλα συλλέξας, τοὺς μὲν ἀδελφοὺς [3] Συλοσῶντα καὶ Πανταγνωστον συμπομπεύειν ἔταξε. μετὰ δὲ τὴν πομπὴν, τῶν Σαμίων θύειν μελλόντων, οἱ πλεῖστοι τὰς πανοπλίας ἀπέθεντο παρὰ τοῖς βωμοῖς [4] προσέχοντες ταῖς εὐχαῖς, οἱ δὲ ἀμφὶ Συλοσῶντα, καὶ Πανταγνωστον τὰ ὅπλα ἔχοντες, ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστὰς, ἐφεξῆς ἅπαντας [5] ἐκτίννυον. Πολυκράτης τοὺς

leret, & amicorum bona quaſi repetens, foris alios amiciores pararet. Quod ſi nihil accepiſſet, ne reſtituere quidem, aut reddere debere.

2 Polycrates, cum Samii publicum ſacrificium facere in templo Junonis vellent, in quo cum armis pompam agebant, plurimis armis per cauſſam ſolemnitatis collectis, fratres Syloſontem & Pantagnoſtum una pompam ducere juſſit. Poſt vero pompam, cum ſacrificium obire Samii inſtituerent, plurimi arma depoſuerunt ad altaria, partim occupati votis, partim libationibus. At qui cum Syloſonte & Pantagnoſto erant, arma tenentes, vir virum adortus, omnes ordine trucidabant. Poly-

ἐν τῇ

modo loquitur Auctor lib. 11. 2. στρατηγικὸν ἡγούμενος πολεμίων ῥώμην φυλάξασθαι.

2 Οὐκ ἂν οὐδ᾽ ἀποδοῦναι] Cantabr. abſque οὐδέ.

3 Συλοσῶντα] Cantabr. Συλώσωντα.

4 Προσέχοντες ταῖς εὐχαῖς, οἱ δὲ ἀμφὶ Συλοσ.] Florent. προσέχοντες καὶ ταῖς εὐχαῖς, οἱ δὲ σπονδαῖς ἀμφὶ Συλοσ. Cantabr. προσέχοντες, καὶ ταῖς εὐχαῖς οἱ δὲ σπονδαῖς ἀμφὶ Συλοσ. Legendum videtur: προσέχοντες καὶ ταῖς εὐχαῖς, καὶ ταῖς σπονδαῖς· οἱ δὲ ἀμφὶ Συλοσ. quomodo legiſſe videtur Interpres.

5 Ἐκτίννυον] Cum Cantabr. pro vulgato, ἐκτείνυον. Sic cap. 26. καὶ ῥᾳδίως ἐπισπασάμενος κτιννύει, & alibi.

6 Ἀπὸ

crates in civitate congregatis iis qui inſidiarum participes eſſent, præoccupabat opportuniſſima loca, accurentibus e templo omni ſtudio fratribus cum armis & auxilium ferentibus, & arcem muniebat, Aſtypalæam nomine, accerſitis a Lygdamide Naxiorum tyranno militibus, atque Samiorum imperium obtinebat.

ἐν τῇ πόλει τῆς ἐπιθέσεως μετέχοντας ἁλίσας προκατελάβετο τῆς πόλεως τοὺς ἐπικαιροτάτους τόπους, [6] ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ μετὰ τῶν ὅπλων [7] σπουδῇ θέοντας ἀδελφοὺς καὶ συμμάχους [8] δεξάμενος. τειχίσας δὲ ἀκρόπολιν τὴν καλουμένην Ἀστυπάλαιαν, [9] μεταπεμψάμενος παρὰ Λυγδάμιδος τοῦ Ναξίων τυράννου στρατιώτας· [10] καὶ δὴ Σαμίων τύραννος ἦν.

[CAP. XXIV.]

Iſtiæus.

¶ Iſtiæus Mileſius, in Perſia agens apud Darium regem, Ioniam ad defectionem ſollicitare volens, neque audens litteras mittere, propter cuſtodes viarum, ſervo fideli capillis abraſis, ſtigmata capiti inſcripſit:

Ἱστιαῖος.

¶ Ἱστιαῖος ὁ Μιλήσιος, ἐν Πέρσαις διάγων παρὰ Δαρείῳ βασιλεῖ, βουλόμενος Ἰωνίαν ἀποστῆσαι, γράμματα πέμπειν οὐ θαρρῶν διὰ τοὺς φύλακας τῶν ὁδῶν, οἰκέτην πιστὸν [1] ἀποξύρας τὰς τρίχας, στίγμα-

στα

6 Ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ] Ὡς, quod ante ἀπὸ erat in Vulgata, cum Florent. expunxi. Cantabr. pro eo legebat καί.

7 Σπουδῇ θ.] γρ. ἐπ' οὐσ. θ. Casaub.

Σπουδῇ θέοντας] MSS. ἐπ' οὐδὴ θέοντες, quod corruptum ex lectione vulgata, quæ ſana.

8 Δεξάμενος] Cum Cantabr. pro vulgato, δεξάμενος. Poſt τειχίσας idem Codex non agnoſcit δέ.

9 Μεταπεμψάμενος] Καὶ, quod præcedebat, cum MSS. & Interprete induxi.

10 Καὶ δὴ Σαμίων τύραννος] Cum MSS. Vulgata, Σαμίων δὲ τύραν.

Cap.24. 1 Ἀποξύρας] Cum MSS. pro ἀποκείρας. Sic ſtatim ἀποξυράμενος in Vulgata quoque fuit. Pro ἐνέγράψατο, Cantabr. αἰγράψε.

τὰ ἐνεχαράξατο τῇ κεφαλῇ, Ἱστιαῖος Ἀρισταγόρᾳ· Ἰωνίαν ἀπόστησον. καὶ τοῖς στίγμασιν ἐπέθρεψε τὰς τρίχας. τοῦτον τὸν τρόπον λαθὼν τοὺς φύλακας ὁ στιγματοφόρος, [2] καὶ καταβὰς ἐπὶ θάλασσαν, ἀποξυράμενος ἔδειξεν Ἀρισταγόρᾳ τὰ στίγματα· ὁ δὲ ἀναγνοὺς, τὴν Ἰωνίαν ἀπέστησεν.

Iſtiæus Ariſtagoræ: Ioniam ad deficiendum ſollicita: atque ſupra ſtigmata crines nutrivit. Hoc modo fallens cuſtodes ſtigmatophorus, deſcendit in mare, & abraſis capillis, Ariſtagoræ ſtigmata monſtravit: qui cum legiſſet, effecit ut Ionia deſciſceret.

[CAP. XXV.]

[1] Πιττακός.

¶ Πιττακὸς, καὶ Φρύνων, [2] ἐμονομάχουν Σιγείου πέρι· ἔδοξεν ἀμφοῖν ἴσα ἔχειν ὅπλα. τὰ μὲν δὴ φανερὰ, ἴσα ὅπλα ἦν. Πιττακὸς δὲ ὑπὸ τῇ ἀσπίδι κρύψας ἀμφίβληστρον περιβάλλει τὸν Φρύνωνα, καὶ ῥᾳδίως [3] ἐπισπασάμενος

Pittacus.

¶ Pittacus & Phrynon ſingulari certamine pro Sigeo certabant: ac viſum eſt, ut uterque paribus armis uteretur. Perſpicua igitur arma, & manifeſta, paria erant. At Pittacus occultato ſub ſcuto reti, Phrynonem conſtringit, & facile

κὰν-

2 Καὶ καταβὰς] MSS. abſque copula.

Cap. XXV. 1 Πιττακός] Ita Cantabr. Vulgata, περὶ Πιττακοῦ, καὶ Φρύνωνος μονομαχησάντων. Perperam.

2 Ἐμονομάχουν] Cantabr. ἐμονομάχει. Pro Σιγείου, Florent. Σιγίου, ſed Vulgata recte. Strabo, lib. XIII. de Sigeo referens, idem narrat: Πιττακὸς δὲ ὁ Μιτυληναῖος εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν λεγομένων, πλεύσας ἐπὶ τὸν Φρύνωνα στρατηγὸν διεπολέμει τινὰ χρόνον διατιθεὶς, καὶ πάσχων κακῶς. & paullo poſt: ὕστερον δ' ἐν μονομαχίᾳ προσκαλεσαμένου τοῦ Φρύνωνος, ἁλιευτικὴν ἀναλαβὼν σκευὴν συνέδραμε, καὶ τῷ μὲν ἀμφιβλήστρῳ περιέβαλε, τῇ τριαίνῃ δὲ, καὶ τῷ ξιφιδίῳ ἐπεῖρε. Eandem hiſtoriam vide apud Diogenem Laërtium in Pittaco, & Plutarchum De malignitate Herodoti.

3 Ἐπισπασάμενος] Florent. ἐπισπώμενος.

4 Τῷ

tractum vita privat, atque Sigeum vinculo lineo piſcatus eſt. Quemadmodum etiam nunc ſolitariam pugnam ineuntes, linum habent, id Pittacus docuit.

κλιννύς· καὶ Σίγειον τοῖς δεσμίοις, [4] τῷ τε λίνῳ ἐθήρευσεν. [5] οἷον καὶ νῦν οἱ μονομαχοῦντες λῖνον ἔχουσι, [6] Πιττακὸς ἐδίδαξεν.

[CAP. XXVI.]

Bias.

¶ Crœſus adverſus plurimos inſulanos bellum parabat. Eum Bias Prienenſis deterruit, inquiens: Inſulani magnum equorum numerum adverſus te coëmunt. Qui cum ridens, Hoc faxit Jupiter, diceret, ut inſulanos in continenti capiam: Bias, Quid, inquit, credis etiam illos aliud optare, quam ut Crœſum in mari capiant? Hæc

[1] Βίας.

¶ Κροῖσος Λυδὸς [2] ἐπιπλεῖν νησιώταις παρεσκευάζετο. Βίας ὁ Πριηνεὺς ἐξέπληξε τὸν Λυδὸν, εἰπών· οἱ νησιῶται [3] πολλὴν ἵππον ἐπί σε ὠνοῦνται. ὁ δὲ γελάσας ἔφη, ὦ Ζεῦ, νησιώτας ἐν ἠπείρῳ λάβοιμι. ὁ δὲ Βίας, τί δ' ἄλλο ἔφη κἀκείνους [4] εὔχεσθαι Διῒ, ἢ ὅπως Κροῖσον [5] τὸν ἠπειρώτην ἐν θαλάττῃ λάβοιεν;

ὁ λο-

4 Τῷ τε λίνῳ] γρ. τῷ λίθῳ. *Caſaub.*

5 Οἷον καὶ νῦν μονομαχοῦντες] Cum MSS. pro, οἷον τε νῦν οἱ μονομάχοι.

6 Πιττακὸς ἐδίδαξεν] Idem teſtatur Feſtus in *Retiario*, agens de pugna inter *Retiarium* & *Mirmillonem*, his verbis: *Hoc genus pugnæ inſtitutum videtur a Pittaco, uno ex ſeptem ſapientibus, qui adverſus Phrynonem dimicaturus propter controverſias finium, quæ erant inter Atticos & Mytilenæos, rete occulto lato impedivit Phrynonem.* De *Retiario* conſule Lypſium lib. II. Saturn. cap. 8.

Cap. XXVI. 1. Βίας] Cum Florent. Vulgata, περὶ Κροίσου.

2. Ἐπιπλεῖν νησιώταις] Florent. ἐπὶ πλείστοις νησιώταις. & ſic quoque Interpres. Legendum videtur, ἐπιπλεῖν τοῖς νησιώταις.

3 Πολλὴν ἵππον] Cantabr. πολλὴν ἵππον.

4 Εὔχεσθαι Διῒ] Cum MSS. pro vulgato, εὔχεσθαι δή. Crœſus enim invocarat Jovem.

5 Τὸν ἠπειρώτην] Non agnoſcit Interpres Opponitur τῷ, νησιώταις.

ὁ λόγος τοῦ Βίαντος Κροῖσον ἔπεισεν ἐπὶ τὰς νήσους πλεῦσαι μηκέτι.

Biantis oratio perſuaſit Crœſo, ut navigationem in inſulas omitteret.

[CAP. XXVII.]

Γέλων.

¶ Γέλων Δεινομένους Συρακούσιος [1] ἐν τῷ πρὸς Ἰμιλκῶνα τὸν Καρχηδόνιον πολέμῳ, στρατηγὸς αὐτοκράτωρ χειροτονηθεὶς λαμπρῶς ἀγωνισάμενος, καὶ κρατήσας, παρελθὼν εἰς ἐκκλησίαν, [2] καὶ εὐθύνας δοὺς τῆς αὐτοκράτορος ἀρχῆς, τῆς δαπάνης, τῶν καιρῶν, τῶν ὅπλων, τῶν ἵππων, τῶν τριήρεων, ἐπὶ πᾶσιν ἐπαινεθεὶς, τέλος ἐξέδυ τὴν ἐσθῆτα, καὶ στὰς ἐν μέσῳ γυμνός· οὕτως ἐγὼ, ἔφη, γυμνὸς ὑμῖν ἕστηκα, ὑμεῖς δ' ἔνοπλοι. ὥστε εἴ τι μοι πέπρακται βίαιον, χρήσα-

Gelon.

¶ Gelon Dinomenis filius, Syracuſius, in bello adverſus Himilconem Carthaginienſem ſuſcepto, creatus ſummus dux & imperator, cum egregie pugnaſſet victor, prodiens in concionem, rationeſque reddens imperatoriæ dignitatis, impenſarum, temporum, armorum, equorum, triremium, & ob hæc univerſa collaudatus, tandem exuit veſtem, atque ſtans in medio nudus: Sic, inquit, ego vobis nudus ſto, vos autem armati. Itaque ſi quid à me geſtum eſt intolera-

θε

1 Ἐν τῷ πρὸς Ἰμιλκῶνα τὸν Καρχηδόνιον πολέμῳ] Melius legeretur Ἀμίλκωνα, ut apud Diodorum, vel Ἀμίλκαν, ut apud Herodotum & Diodorum quoque, quanquam conſtanter ita hic appellatur à Polyæno. Refertur autem præclarum hoc & callidum Gelonis factum à Diodoro. Itemque id quod ſequitur: ſed paullo aliter. Vide Herodotum. *Caſaubon.*

Καρχηδόνιον] MSS. Χαλκηδόνιον. Mox, ante κρατήσας copulam delet uterque Codex.

2 Καὶ διὰ εὐθύνας] Δούς. *Caſaubonus.* Καὶ εὐθύνας δοὺς] Cum MSS. ut etiam in margine editionis ſuæ conjecerat Caſaubonus. In ea erat, καὶ διὰ εὐθύνας. Articulum ſequentem non habet Cantabr.

3 Εἶσαν.

biliter, proferte contra me ferrum, ignemque, & lapides. Tum acclamavit populus, tanquam optimum ducem collaudans. Qui reſpondens inquit: Et in poſterum igitur talem ducem eligite. Iterum populus: At alium talem non habemus. Ita creatus ſecundo dux belli, pro duce tyrannus Syracuſiorum evaſit.

2. Gelon Siculorum tyrannus, Himilconi Carthaginienſium regi expeditionem in Siciliam facienti, e regione caſtris poſitis, prælio decertare non audebat. Sed Pediarchum ſagittariorum præfectum, ſibi forma & aſpectu ſimilem, tyrannica veſte indutum e caſtris progredi, ſacrificiumque in aris facere juſſit, & eum ſequi ſagittarios candidis veſtibus amictos, myrtum ferentes, atque ſub myrto arcus occultantes: cum au-

θε κατ' ἐμοῦ, καὶ σιδήρῳ, καὶ πυρὶ, καὶ λίθοις. ὁ δῆμος ἐπεβόησεν, ὡς ἄριστον στρατηγὸν ἐπαινῶν. ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη, καὶ [3] εἰσαῦθις γοῦν τοιοῦτον στρατηγὸν χειροτονήσατε. πάλιν ὁ δῆμος, ἀλλὰ τοιοῦτον ἄλλον οὐκ ἔχομεν· οὕτως δὴ παρακληθεὶς δεύτερον στρατηγῆσαι, ἀντὶ στρατηγοῦ, Συρακουσίων ἐγένετο τύραννος.

Γέλων Σικελῶν τύραννος Ἱμιλκώνι βασιλεῖ Καρχηδονίων διαπλεύσαντι ἐπὶ Σικελίαν ἀντιστρατοπεδεύων, μάχῃ μὲν συμβαλεῖν οὐκ ἐθάῤῥει. Πεδίαρχον δὲ [4] τὸν τοξοτῶν ἡγούμενον, ὅμοιον ἑαυτῷ τὴν ἰδίαν ἀμφιέσας τὴν ἑαυτοῦ τυραννικὴν ἐσθῆτα, ἐκέλευσε προελθεῖν τοῦ στρατοπέδου, καὶ θύειν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ἕπεσθαι δὲ αὐτῷ τοξότας ἐν ἐσθῆτι λευκῇ, κατέχοντας μυρσίνας, τόξα [5] ὑπὸ τὰς μυρσίνας κρύπτον-

3 Εἰσαῦθις γοῦν] Cantabr. εἰσαῦθις οὖν.

4 Τοξοτῶν] γρ. τοξότην. Caſaubonus.

Τὸν τοξοτῶν ἡγούμενον] Ita quoque MSS. & Interpres.

5 Ὑπὸ τὰς μυρσίνας] MSS. ὑπὸ ταῖς μυρσίναις.

6 Θύαν

πιόντας. ἡνίκ' ἂν δὲ ἴδωσιν Ἰμιλκῶνα, καὶ αὐτὸν ὁμοίως προελθόντα, καὶ θύοντα, τοξεύειν ἐπ' αὐτόν. οὕτω δὴ τούτων πραχθέντων, Ἰμίλκων οὐδὲν ὑποιδόμενος, προελθὼν ἔθυεν· ὃς σπένδων, [6] θύων τέ, ἄφνω πολλῶν τοξευμάτων ἐπ' αὐτὸν ἐπελθόντων, ἐτελεύτησεν.

Γέλων τὸ Μεγαρικὸν βουλόμενος καταλῦσαι, ἐποίκους μὲν ἐκάλει τοὺς ἐθέλοντας [7] Δωριέων. Διογνήτῳ δὲ τῷ Μεγαρέων ἄρχοντι, χρήματα παρὰ δύναμιν ἐπέταξεν. ὁ δὲ τοῖς πολίταις. οἱ δὲ, τοῖς τέλεσιν ἀπαγορεύοντες, [8] εἰς τὴν ἀποικίαν τὴν ἐν Συρακούσαις, ὑπείκουσιν, [9] ὑποβαλόντες αὐτοὺς τῇ Γέλωνος δυναστείᾳ.

tem viderent Himilconem etiam ipſum ad eundem modum progredientem, & ſacrificantem, tela in eum conjicere. His ita factis, Himilcon nihil tale ſuſpicatus, progreditur, & divinam rem facit. Ita libans, ſacrificanſque, multis in ipſum impetentibus jaculis, vitam finivit.

3 Gelon Megaricum imperium tollere volens, colonos vocabat, qui vellent ex Dorienſibus. Diogneto vero Megarenſium principi pecunias ſupra vires imperavit: ille civibus. Qui tributum recuſantes, in Syracuſanam coloniam conceſſerunt, & ſe Gelonis imperio ac ditioni ſubjecerunt.

[CAP.

6 Θύων τὲ, ἄφνω πολλῶν, &c.] Cum MSS. Vulgata, θύων τε ἅμα, πολλῶν, &c.

7 Δωριέων] Cantabr. Δωριῶν.

8 Εἰς τὴν ἀποικίαν τὴν ἐν Συρακούσαις ὑπείκουσιν] Lego ὑπήκουσαν, ut ſit παρὰ τὸ ὑπακούειν: nam η & ει paſſim confunduntur in ſcriptis libris. Sic autem non ſemel eo verbo Polyænus utitur, ut lib. 11. de Epaminonda, commate 10. Pro ὑποβαλόντες, γρ. ὑποβαλόντες. *Caſaubonus.*

Ὑπείκουσιν] MSS. ὑπήκουσαν.

9 Ὑποβαλόντες αὐτοὺς, &c] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, αὐτὴν. Cantabr. ὑπολαβόντες.

[CAP. XXVIII.]

Theron.

¶ Theron cum Carthaginienſibus pugnabat. Hoſtibus autem terga vertentibus, Siculi irruentes in caſtra, quaſi direpturi tabernacula, ſupervenientibus Iberis interfecti ſunt. Theron cum magnam ſtragem videret, miſit qui circumirent, præcipiens ut à tergo ignem in tabernacula conjicerent. Magna vero oriente flamma, hoſtes non habentes tabernacula, ad naves confugerunt. Quos Siculi perſecuti, plurimos ad ipſas

Θήρων.

¶ Θήρων [1] Καρχηδονίοις παρετάσσετο· τῶν δὲ πολεμίων φευγόντων, οἱ Σικελιῶται ἐμπίπτοντες ἐς τὸ στρατόπεδον [2] ὡς διαρπασόμενοι τὰς σκηνὰς, ὑπὸ τῶν [3] Ἰβήρων παραβοηθέντων ἀνῃρῦντο. Θήρων πολλὴν τὸν ὄλεθρον ἰδὼν, ἔπεμψε τοὺς [4] κυκλωσομένους, [5] παραγγείλας ὅπισθεν τὰς σκηνὰς καταπρῆσαι. φλογὸς δὲ πολλῆς αἰρομένης, οὐκ ἔχοντες οἱ πολέμιοι σκηνὰς, ἐπὶ τὰς ναῦς [6] ἔφευγον. οἱ δὲ Σικελιῶται διώκοντες, παρὰ ταῖς

1 Καρχηδονίοις] MSS. Χαλκηδονίοις.

2 Ὡς διαρπασόμενοι τὰς σκηνὰς] Cum MSS. & Interprete. In Vulgata erat, διαρπασόμενοι. Cantabr. abſque ὡς.

3 Ἰβήρων] MSS. Ἰβηρίων.

4 Κυκλωσομένους] γρ. Κυκλωσαμ. *Caſaubonus.*

5 Παραγγείλας ὅπισθεν...., τὰς σκηνὰς] Feſtinans librarius cum vicinis in locis poſitæ bis illæ voces fuiſſent τὰς σκηνὰς, omiſit eas priore loco, & quicquid erat intermedium ad illum uſque locum ubi eæ voces repetebantur. Iſto modo ſexcentos optimorum ſcriptorum locos fuiſſe depravatos pridem obſervavimus, & quotidie obſervamus. Mirum eſt enim quam frequenter hoc flagitium ſupini & imperiti librarii admiſerint. Ergo ita lege: παραγγείλας ὅπισθεν εἰς τὰς σκηνὰς πῦρ βάλλειν. μεγάλης δὲ φλογὸς αἰρομένης, οἱ πολέμιοι οὐκ ἔχοντες σκηνὰς, ἐπὶ τ. *Idem.*

Παραγγείλας ὅπισθεν τὰς σκηνὰς καταπρῆσαι· φλογὸς δὲ πολλῆς αἰρομένης, οὐκ ἔχοντες οἱ πολέμιοι σκηνὰς, ἐπὶ τὰς ναῦς, &c.] Ita locum mutilum e MSS. conſentiente Interprete, reſtitui. Media inter prius & poſterius σκηνὰς ante aberant.

6 Ἔφευγον] Interpres, ἔφυγον.

ταῖς ναυσὶ τοὺς πλείστους [7] διέφθειραν.

[8] Θήρων Μιλτιάδου.

Σελινούντιοι Καρχηδονίοις παραταξάμενοι, πολλῶν πεσόντων καὶ ἀτάφων κειμένων, καὶ τῶν πολεμίων ἐπικειμένων, θάψαι τοὺς νεκροὺς οὐ θαῤῥοῦντες· οὐ μὴν οὐδὲ ἀτάφους περιορᾷν ὑπομένοντες, [9] ἐβουλεύοντο τί χρὴ πράττειν. Θήρων ὑπέσχετο, εἰ λάβοι τριακοσίους οἰκέτας [10] τοὺς τεμεῖν τὴν ὕλην δυνησομένους, αὐτὸς ἂν σὺν αὐτοῖς περιελθὼν, καὶ τὰ σώματα καῦσαι, καὶ πολυάνδριον αὐτῶν ἐγεῖραι. εἰ δὲ οἱ πολέμιοι [11] κρατήσειαν αὐτῶν, οὐδὲν μέγα κινδυνεύσειν τῇ πόλει, ἐὰν ἕνα πολίτην [12] ἀπολέσῃ, καὶ

naves morti dederunt.

2 Theron, Selinuntiis prælium adverſus Carthaginienſes committentibus, cum multi ex his qui occubuerant inſepulti jacerent, & hoſtes inſtarent, atque illi ſepelire mortuos non audentes, neque tamen inſepultos relinquere ſuſtinentes, conſilium, quid agendum foret, caperent: Theron recepit, ſi triginta ſibi darentur ſervi, qui ligna ſecare poſſent, ſe cum ipſis acceſſurum, & cadavera igni traditurum, ac polyandrium erecturum. Quod ſi ab hoſtibus ipſi vincerentur, non inde magnum periculum civitati futurum, ſi unum civem amitteret, & trigin-

τιμὴν

7 Διέφθειραν] Cantabr. διέφθειρον. & pro Καρχηδονίοις, Florent. Χαλκηδονίοις. Copulam quoque ante ἀτάφων non habent MSS.

8 Θήρων Μιλτιάδου] Male hoc ſtratagema cum ſuperiore conjungitur ab Interprete: non enim Thero hic idem eſt cum illo: hic Miltiadis fuit filius, ut hæc inſcriptio docet quam in noſtro codice reperimus, civis Selinuntinus: ille Æneſidami, ut puto, filius, nobilis Agrigenti tyrannus. *Caſaubonus.*

9 Ἐβουλεύοντο] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐβουλεύσαντο. Utroque loco pro τριακοσίους, Interpres legit, τριάκοντα.

10 Τοὺς τεμεῖν] Cantabr. σὺν τῷ τεμεῖν.

11 Κρατήσειαν] Cum Cantabr. In Vulgata, κρατήσειεν. Pro ἀποπλέσῃ, quod erat in Vulgata, cum MSS. Interprete, & Caſaubono in margine editionis ſuæ, repoſui, ἀπολέσῃ.

12 Ἀποπλέσῃ] γρ. ἀπολέσῃ. *Caſaub.*

13 Βὲ

ta mancipiorum preciu̅. Laudarunt Selinuntii ſententiam, eique conceſſerunt, ut ſervos quos vellet ſumeret. Qui robuſtos & florentes deligens, eduxit cum falcibus, bipennibus, & aſciis: ut ad combuſtionem mortuorum ligna ſecarent. Cum exiviſſent, perſuadens eis Theron, ut dominis inſidias ſtruerent, ſero veſpere in urbem reverſus eſt. Quos mœniorum cuſtodes agnoſcentes acceperunt. Theron ipſis cuſtodibus trucidatis, & plurimis civibus in lecto interfectis, civitatem occupavit, & Selinuntiorum tyrannus evaſit.

τιμὴν ἀνδραπόδων τριακοσίων. ἐπῄνεσαν οἱ Σελινούντιοι τὴν γνώμην, καὶ αὐτῷ συνεχώρησαν οὓς [13] βούλοιτο οἰκέτας αἱρεῖσθαι. ὁ δὲ τοὺς εὐρώστους καὶ ἀκμάζοντας ἐπιλεξάμενος, ἐξήγαγε, δρέπανα καὶ πελέκεις, καὶ ἀξίνας ἔχοντας, ὡς τεμοῦντας ὕλην εἰς πυρκαϊὰν νεκρῶν τοσούτων. ἐπεὶ δὲ [14] ἐξῆλθον, πείσας αὐτοὺς Θήρων ἐπιθέσθαι τοῖς δεσπόταις, βαθείας ἑσπέρας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ τῶν τειχῶν φύλακες γνωρίσαντες, εἰσεδέξαντο. Θήρων αὐτούς τε τοὺς φύλακας φονεύσας, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς πλείστους ἀποκτείνας καθεύδοντας, κατέλαβε τὴν πόλιν, καὶ τύραννος Σελινουντίων ἐγένετο.

[CAP. XXIX.]

Hieron.

¶ Hieron cum fluvium tranſire prohiberetur ab hoſtibus. armatos in tranſitu conſtituens,

Ἱέρων.

¶ Ἱέρων ποταμὸν κωλυόμενος διαβῆναι ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐπιστήσας τοὺς ὁπλίτας ἐπὶ τῆς διαβά-

13 Βούλοιτο] γρ. Βούλοιντο. Caſaubonus.

14 Ἐξῆλθον] Cum MSS. & Interprete, pro vulgato, ἐξῆλθεν.

βάσεως, ἐκέλευσε τοὺς ἱππεῖς παράγειν ἄνω τοῦ ποταμοῦ ὡς διαβησομένους ἐκεῖθεν, τοὺς δὲ ψιλοὺς ἀνωτέρω τῶν ἱππέων. [1] οἱ μὲν οὖν πολέμιοι ἀντιπαρῆγον ὡς τοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ψιλοὺς κωλύοντες. ὁ δὲ Ἱέρων διήγαγε τοὺς ὁπλίτας, βιασάμενος ὀλίγους ὄντας τοὺς καταλελειμμένους τῶν ἐναντίων· καὶ παραχρῆμα σημεῖον ἦρε τοῖς ψιλοῖς καὶ τοῖς ἱππεῦσιν. οἱ δὲ ὑποστρέψαντες διέβησαν, τῶν προδιαβάντων ὁπλιτῶν, τοὺς ὑποστρέψαντας πολεμίους [2] ἀνειργόντων.

juſſit equites juxta fluvium aſcendere, tanquam ibi tranſituros & levis armaturæ milites. Hoſtes vero ſupra equites ſuas copias eduxerunt, ut eos ac levis armaturæ milites tranſitu arcerent. Tum Hieron armatos traduxit, vim adhibens adverſariis, qui pauci reliqui erant, & ſignum repente inermibus militibus & equitibus ſuſtulit. Qui reverſi trajecerunt, armatis, qui ante tranſgreſſi fuerant, redeuntes hoſtes ſuſtinentibus.

Ἱέρων Ἰταλιώταις πολεμῶν, [3] ὁπότε λάβοι τινὰς αἰχμαλώτους τῶν συγγενῶν, ἢ πλουσίων, οὐκ εὐθὺς ἀπεδίδου τοῖς λυτρουμένοις, ἀλλὰ πολλὰς ἡμέρας κατασχὼν, κοινωνήσας αὐτοῖς ἑστίας, [4] καὶ τιμῆς προ-

2 Hieron bellum cum Italis gerens, ſi quos cepiſſet, qui cognatione aut opibus florerent, non ſtatim ſolventibus reddidit: ſed poſtquam multos dies apud ſe retinuiſſet, & larem, honoreſque primarios eis com-

προ-

1 Οἱ μὲν οὖν πολέμιοι ἀντιπαρῆγον] MSS. οἱ πολέμιοι μὲν ἀντιπαρῆγον. Interpres hic locat verba, ἀνωτέρω τῶν ἱππέων.

2 Ἀνειργόντων] Ita lego cum MSS. & Interprete, pro ἀναιρούντων.

4 Ὁπότε λάβοι τινὰς αἰχμαλώτους τῶν συγγενῶν ἢ πλουσίων] Omnino τῶν εὐγενῶν legendum, ſi quid eſt in nobis judicii. Parum autem differunt in MSS. codd συ & ευ, quæ res fecit ut ſæpe hæ voces confunderentur: quod etiam alias obſervavimus. *Caſaubonus.*

4 Καὶ τιμῆς προεδρίας] Cantabr.

καὶ τι-

municaſſet, tum acceptis redemptoriis muneribus, homines dimittebat. At illi in ſuſpicionem apud ſuos cives venerunt, quod Hieronis amicitia uſi fuiſſent.

προεδρίας· τηνικαῦτα προσιέμενος τὰ λύτρα, τοὺς ἄνδρας [5] ἀπεπέμπετο. οἱ δὲ [6] ἐπανελθόντες ὕποπτοι παρὰ τοῖς πολίταις ἦσαν, ὡς φιλίας Ἱέρωνι κεκοινωνηκότες.

[CAP. XXX.]

Themiſtocles.

¶ Athenienſibus oraculo proditum erat,

O divina Salamis, perdes tu mulierum liberos.

Themiſtocles Athenienſibus vaticinium metuentibus, contra hoſtes facere dicebat. Non enim divinam Salaminem oraculum appellaſſet, ſi Græcorum liberos perditura eſſet. Hoc dictum confidentiam & animos Athenienſibus dedit. Et cum

Θεμιστοκλῆς.

¶ Ἀθηναίοις [1] ὁ θεὸς ἔχρησεν,

Ὦ θείη Σαλαμὶς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν.

Θεμιστοκλῆς, Ἀθηναίων τὸ λόγιον δεδιότων, Κατὰ [2] τῶν πολεμίων ἔφη. οὐ γὰρ ἂν θείαν τὴν Σαλαμῖνα ὁ θεὸς [3] ἀνηγόρευσεν, εἰ ἔμελλεν ἀπολύειν τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων. τοῦτο λεχθὲν θάρσος Ἀθηναίοις ἔδωκεν. καὶ [4] ἡνίκα τὴν ἐξήγησιν ἐπιστώσα-

καὶ τιμῆς, καὶ προεδρίας. Atque ita etiam apud Lucianum in Timone: ὃς τὴν μὲν ἥδιστον ἁπάντων αἴτιός σοι κατέστην, τιμῆς; καὶ προεδρίας, καὶ στεφάνων, καὶ τῆς ἄλλης τρυφῆς. De jure προεδρίας apud Athenienſes conſule Caſaubonum ad Theophraſti Charact.

5 Ἀπεπέμπετο] MSS. ἐξεπέμπετο. Sequens ἐπανελθόντες non habet Interpres.

Cap. XXX. 1 Ὁ θεὸς ἔχρησε] Integrum oraculum vide apud Herodotum lib. 1. cap. 141.

2 Τῶν πολεμίων ἔφη] γρ. τὴν πολεμίων ὀξὺν ἔφη. *Caſaubonus.*

3 Ἠγόρευσεν] γρ. ἀνηγόρ. *Idem.*

Ἀνηγόρευσεν] Cum MSS. Vulgata, ἠγόρευσεν.

4 Ἡνίκα δὲ τὴν ἐξήγησιν ἐπιστώσατο] Hoc eſt, *Et quum ſuam iſtius oraculi interpretationem civibus probaſſet.* Sed Interpres aliter legiſſe videtur: niſi verius, hanc lectionem parum eum intellexiſſe. *Caſaubonus.*

Καὶ ἡνίκα τὴν ἐξήγησιν ἐπιστώσατο] Sic MSS. Vulgata, *ἡνίκα δὲ.*

στάσαιτο, τοῦ θεοῦ χρήσαντος,

Τεῖχος Τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς·

οἱ μὲν ἄλλοι Ἀθηναῖοι τειχίζειν τὴν ἀκρόπολιν ἠγόρευον· Θεμιστοκλῆς δὲ εἰς τὰς τριήρεις ἐμβαίνειν, ὡς ταύτας οὔσας τὸ ξύλινον τεῖχος τῶν Ἀθηναίων. ἐπείθησαν, ἐπέβησαν, ἐναυμάχησαν, ἐνίκησαν.

de explicatione quærere-tur hujus oraculi,

Muros Minervæ ligneos dat late intuens Jupiter,

reliquis Athenienſibus arcem muniendam prædicantibus, Themiſtocles triremes conſcendendas eſſe dixit, quoniam hæ ſint lignei Athenienſium muri. Obtemperarunt, & ingreſſi, navali pugna decertarunt, victoriamque pepererunt.

Θεμιστοκλῆς ἐναυλόχει περὶ Σαλαμῖνα· τοῖς Ἕλλησιν ἐδόκει φεύγειν, [5] Θεμιστοκλεῖ ναυμαχεῖν ἐν στενῇ θαλάσσῃ· ὡς δὲ μένειν οὐκ ἔπειθεν, ἦν αὐτῷ [6] Σύκιννος εὐνοῦχος παιδαγωγὸς τοῖν παίδοιν. νύκτωρ τὸν Σύκιννον τοῦτον ὡς βασιλέα πέμπει, μηνύσοντα κατ' εὔνοιαν [7] δῆθεν, ὅτι ἀποδιδράσκει τὸ Ἑλληνικὸν, Ἀλλὰ ναυμάχει. πείθεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ναυμα-

2 Themiſtocles circa Salaminem clam naves habebat. Græcis videbatur, fugam arripiendam eſſe. Themiſtocles navibus ineundum prælium in anguſto mari cenſebat. Cum perſuadere non poſſet, ut manerent: (Sicinus erat ei eunuchus, pædagogus duorum filiorum) eum noctu ad regem mittit, ut indicaret benevolentiæ cauſſa, Græcorum copias fugam moliri: Sed tu navibus, inquit, pugna. Obtemperat rex, & navalem pu-

5 Θεμιστοκλεῖ] Florent. Θεμιστοκλῆ.

6 Σύκιννος] Florent. Σίκιννος. Scribe, Σίκιννος ex Herodoto lib. VIII. cap. 75. & ſic invenit Interpres.

7 Δῆθεν] MSS. δή.

8 Τει-

gnam inſtruit, atque navium multitudinem anguſtia maris in arctum contraxit. Græci vero inviti propter ducis ſapientiam & calliditatem vicerunt.

3 Græci parta ad Salaminem victoria, ſtatuunt in Helleſpontum navigare, & pontem demoliri, ne fugere rex poſſet. Themiſtocles contra ſententiam pronunciat, dicens regem interceptum pugnam redintegraturum. Sæpe vero deſperationem præſtare, quod effici virtute ac fortitudine non poſſit. Mittit igitur iterum ad regem alium Eunuchum Arſacem, ita ſignificantem, niſi fugiat celerrime, pontem Helleſponti deſtructum iri. Rex metuens feſtinavit, & præ-

ναυμαχεῖ. καὶ τὸ πλῆθος τῶν [8] τριήρων συνέστρεψεν ἡ στενὴ θάλασσα. οἱ δὲ Ἕλληνες ἄκοντες ἐνίκησαν τῇ σοφίᾳ τοῦ στρατηγοῦ.

Οἱ Ἕλληνες νικήσαντες ἐν Σαλαμῖνι, [9] βουλεύονται πλεῖν ἐφ' Ἑλλήσποντον, καὶ τὸ ζεῦγμα λύειν ἵνα βασιλεὺς μὴ φύγῃ. Θεμιστοκλῆς ἀντιβουλεύεται, λέγων· βασιλεὺς [10] ἀποληφθεὶς ἀναμαχεῖται τάχα. πολλάκις δὲ ἀπόνοια δίδωσιν, ὅσα μὴ ἔδωκεν ἀνδρεία· [11] πέμπει δὲ πάλιν ὡς βασιλέα εὐνοῦχον ἄλλον Ἀρσάκην, οὑτωσὶ προσαγορεύοντα· εἰ μὴ φύγοι διὰ τάχους, ἡ γέφυρα τοῦ Ἑλλησπόντου διαλύεται. βασιλεὺς ἔδεισε, καὶ φθάσας τὸ Ἑλληνικὸν, διέβη τὸ ζεῦγμα,

8 Τριήρων] Cantabr. τριήρεων. Pro συνε[illegible]ψεν, uterque Codex, συνέστρεψεν. quomodo in margine notarat Caſaubonus, & in ſuo invenit Interpres. Quare, expuncto illo altero, in contextum recepi.

9 Βουλεύονται] Cantabr. βούλονται.

10 Ἀποληφθεὶς] Cantabr. ἀπολειφθείς.

11 Πέμπει δὲ πάλιν ὡς βασιλέα εὐνοῦχον ἄλλον Ἀρσάκην] Herodotus lib. VIII. cap. 110. & Juſtinus lib. II. cap. 13. eundem miſſum referunt. Diodorus lib. XI. quoque diverſos facere videtur; ſed in eo a Noſtro diſſentit, quod pædagogum liberorum Themiſtoclis ſecundo loco miſſum dicat, cum antea retuliſſet: ἔ-

πεισε

μα, [12] καὶ φυγὼν ᾤχετο. Θεμιστοκλῆς δὲ τοῖς Ἕλλησιν ἐφύλαξε τὴν νίκην ἀκίνδυνον.

Ἀθηναῖοι τὰ τείχη τοῦ ἄστεος ἤγειραν· Λάκωνες ἐφθόνουν. ἠπάτησεν αὐτοὺς ὁ Θεμιστοκλῆς. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀπάτης ἦν [13] οὗτος· ἀφίκετο εἰς Λακεδαίμονα πρεσβευτὴς, καὶ ἦν πρὸς τοὺς Λάκωνας ἔξαρνος, ἢ μὴν οὐκ ἐγείρεσθαι τὸ τεῖχος. εἰ δὲ ἀπιστεῖτε, ἔφη, τοὺς δοκίμους ἐκπέμψατε κατασκόπους [14] ἐμὲ κατασχόντες· οἱ μὲν ἔπεμψαν. Θεμιστοκλῆς δὲ κρύφα πέμψας ἐνετείλατο Ἀθηναίοις κατέχειν τοὺς κατασκόπους, ἕως ἂν ἐ-

veniens Græcorum exercitum tranſiit pontem, atque fugiens evaſit. Themiſtocles vero Græcis victoriam exortem periculi conſervavit.

4 Athenienſibus urbis muros educentibus, Lacones indignabantur. Eos decepit hoc pacto Themiſtocles. Legatus ad Lacedæmonios profectus, rem negabat: per ſuam fidem mœnia non educi. Quod ſi fidem ſibi non habeant, mittant præſtantiſſimos viros, qui perſpiciant & explorent. Illi miſerunt. Themiſtocles vero miſſo clam nuncio mandavit Athenienſibus, exploratores

γείρω-

πείσῃ τινὰ πρὸς τὸν Ξέρξην αὐτομολῆσαι, &c. non addito viri nomine. Plutarchus in Themiſtocle & Ariſtide eodem modo ut Noſter; in nomine tantum differt: utroque enim loco Ἀρνάκην vocat. Minus, ut videtur, recte. Cantabr. δὴ. pro δὲ. Uterque Codex pro Ἀρσάκην, Ἀρσάκης. & pro προσαγορευθέντα, Cantabr. προσαγορευθέντων.

12 Καὶ φυγὼν ᾤχετο] Cum Florent. cum quo conſentiunt Codices Caſauboni. Cantabr. καὶ φυγών. Vulgata, καὶ φθάσας ᾤχετο. Peſſime: ortus enim error ex vicinitate vocis φθάσας. Eleganti hoc Græciſmo utitur aliquoties Auctor, infra cap. 46. αὐτίκα φθέγγοντες ᾤχοντο. II. 5. 2. Φθέγγων ᾤχετο. II. 31. 3. ἀποπηδήσαντες ᾤχοντο. III. II. II. ἀποπηδήσας ᾤχετο. & alibi.

13 Οὗτος] Delent hanc vocem MSS ut & quod ſequitur, ἐς Λακεδαίμονα. & poſſet, ut eſt ſtilus Polyæni, utrumque commode abeſſe, nec non ſequens ἦν, quod nec Codices, nec Interpres, agnoſcunt.

14 Ἐμὲ κατασχόντες] Prius omittunt MSS. & pro poſteriore legunt, μετασχόντες. Neutrum habet Interpres.

15 Ἐπει-

retinere apud ſe, donec mœnia extruxiſſent. Poſtquam deinde forent extructa mœnia, non prius eos remittere, quam ipſum recipiant. Hæc ita facta ſunt. Exædificata ſunt mœnia, & reverſus eſt Themiſtocles, redditi ſunt exploratores, Athenæque Lacedæmoniis invitis munitæ ſunt.

5 Themiſtocles in bel-

γείρωσι τὸ τεῖχος. ἐπειδὰν δ' ἐγείρωσι, μὴ πρότερον αὐτοὺς ἀποπέμπειν, εἰ μὴ πρόσθεν αὐτὸν ἀπολάβοιεν. καὶ ταῦτα οὕτως ἐγένετο. ἠγέρθη τὸ τεῖχος, καὶ ἐπανῆλθε Θεμιστοκλῆς. ἀπεδόθησαν οἱ κατάσκοποι, [15] ἐτειχίσθησαν Ἀθῆναι Λακεδαιμονίων ἀκόντων.

[16] Θεμιστοκλῆς ἐν τῷ πρὸς

15 Ἐτειχίσθησαν Ἀθῆναι] Ita repoſui cum Florent. & Interprete. Vulgata, Ἀθηναῖοι.

16 Θεμιστοκλῆς ἐν τῷ πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ] Πολλὰ κἀγαθὰ boni illi viri χοῖεν, qui præclarum hoc Themiſtoclis factum ita mutilum & corruptum nobis tradidere. Quid vero vir magnus de illis erat commeritus, ut debitam huic facinori laudem ei inviderent? Et tamen quaſi conſpiratio facta ſit, omnes Codices, de quibus quidem aliquid inveſtigare potuimus, iſto loco corrupti reperiuntur, ac miſere mutilari. Illud vero dolendum, quod nec Herodotus, nec Plutarchus, nec Æmylius Probus, qui hoc idem factum commemorant, opem nobis hoc loco ferre queunt: Rem enim breviter tangere contenti, nihil propemodum habent quod nobis hic in tantis tenebris lucem ullam afferat. quo magis æquum eſt, ut noſtris conatibus ſupplendi & emendandi iſtum locum, docti viri faveant, & judices æquos ſe præbeant, Et profecto ſperamus quod ad mentem auctoris attinet & ſtratagema quo de agitur, parum omnino abeſſe quin divinatione noſtra rem ipſam ſimus conſecuti. Putamus ergo non longe ab hac ſententia Polyænum abiiſſe: Θεμιστοκλῆς, ἐν τῷ πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ μελλόντων Ἀθηναίων τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον ἑκατὸν ταλάντων οὖσαν, διανέμεσθαι· κοινολογησάμενος ἑκατὸν ἀνδράσι τοῖς πλουσιωτάτοις, παρελθὼν, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους ἑκάστῳ δοῦναι τάλαντον· κἂν μὲν ἀρέσῃ τὸ πραχθησόμενον, τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι· ἐὰν δὲ μὴ ἀρέσῃ, τοὺς λαβόντας ἀποδοῦναι. ταῦτα μὲν ἔδοξεν. οἱ δ' ἑκατὸν ἄνδρες, ἕκαστος μίαν τριήρη καλλίστην, τάχει χρησάμενος κατέστησαν. Ἀθηναῖοι, &c. id eſt, *Themiſtocles bello Æginetico cum Athenienſes centum talenta, quæ ex argenti fodinis quotannis redibant, populo eſſent diviſuri, re communicata cum centum totius civitatis ditiſſimis hominibus, prodiit in concionem, fuitque auctor Athenienſibus, ut eorum* centum *unicuique unum talentum darent: ea lege, ut ſi opus, quod brevi ab iiſdem effectum foret, populo probaretur, ſumptuum ratio haberetur: ſin minus, redderent talentum qui accepiſſent. Placuit hoc Athenienſibus. Centum vero illi viri triremem quiſque unam eamque pulcherrimam celeriter extruunt. Lætati ſunt Athenienſes ædificatam*

tam

πρὸς Αἰγινήτας πολέμῳ, μελλόντων Ἀθηναίων [17] τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον ἑκατὸν τάλαντα διανέμεσθαι· κωλύσας, ἔπεισεν ἑκατὸν ἀνδράσι τοῖς πλουσιωτάτοις, ἑκάστῳ, δοῦναι τάλαντον. κἂν μὲν ἀρέσῃ τὸ πραχθησόμενον τῇ πόλει τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. [18] ἐὰν δὲ μὴ ἀρέσῃ, τοὺς λαβόντας ἀποδοῦναι. ταῦτα μὲν ἔδοξεν. οἱ δ' ἑκατὸν ἄνδρες [19] ἕκαστος μίαν τριή-

lo adverſus Aeginetas, cum Athenienſes vellent reditus ex argentifodinis, centum talenta diſtribuere, interponens ſe perſuaſit centum ditiſſimis viris, ut quilibet talentum conferret. Et ſi placeret ea res civitati, ſumptus æſtimaretur. Sin minus, qui accepiſſent, redderent. Hæc approbata ſunt. Centum autem viri quilibet triremem effecit, ſtudium ad-

ρη

tam ſibi eſſe novam claſſem : quæ quidem ipſis non adverſus Æginetas tantum, ſed etiam contra Perſas, uſui fuit. Nunc ſigillatim omnia expendamus. *Caſaubonus.*

17 Τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον ἑκατόν] De ſecturis quæ erant in Laureo loquitur: quarum reditum fuiſſe centum talentorum non mirabitur qui Herodotum, Plutarchum & alios legerit: in primis Xenophontis Πόρους. Solitos autem Athenienſes eam pecuniam erogare populo ad ludos ſpectandos, notum omnibus. Sunt autem hic lacunæ duæ quas explevimus. Nam ab ἑκατὸν poſito priore loco, feſtinans librarius ad poſterius tranſvolavit: ſcelerate. altera lacuna notari debuit ante vocem ἑκάστῳ. ſic enim legendum eſſe, non ἕκαστον, ex ſequentibus palam eſt. Pro παρελθών, malit aliquis fortaſſe παρελθὼν εἰς τὸν δῆμον, ut apud oratores, & Plutarchum in hac ipſa re. *Caſaubonus.*

Τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον, ἑκατὸν τάλαντα, διανέμεσθαι· κωλύσας, ἔπεισεν ἑκατὸν ἀνδράσι, τοῖς πλουσιωτάτοις, ἑκάστῳ, δοῦναι τάλαντον· κἂν μὲν ἀρέσῃ τὸ πραχθησόμενον τῇ πόλει, τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. ἐὰν δὲ μή] Ita lacunam, & lectionem corruptam prioris Editionis ex MSS. ſupplevi & reſtitui. Eodem modo in ſuis invenit Interpres. Prius legebatur, τὴν ἐκ τῶν ἀργυρείων πρόσοδον. . . . . ἑκατὸν ἄνδρας τῶν πλουσιωτάτους ἕκαστον δοῦναι τάλαντον, κἂν μὲν ἀρέσῃ τὸ πραχθὲν τὸ ἀνάλωμα λογισθῆναι. ἐὰν μή, &c. Caſauboni Codd. pro πραχθὲν etiam πραχθησόμενον τῇ πόλει.

18 Ἐὰν δὲ μή] Particulam δὲ ex MSS. addidi.

19 Ἕκαστος μίαν τριήρη χρησάμενος] Tertia hic lacuna ante vocem χρησάμενος notanda fuit. Eam nos ex Interpretis verbis facile replevimus, a ſententia quidem Polyæni parum omnino aut nihil potius aberrantes: ab ipſis verbis haud ſcio quam longe. *Caſaubonus.*

Μίαν τριήρη κατέστησεν, σπουδῇ χρησάμενος κάλλους καὶ τάχους] Ita & hunc locum cum MSS. & Interprete reſtitui;

hibentes pulchritudinis & celeritatis. Athenienſes novam claſſem factam lætabantur, eaque non tantum adverſus Æginetas, verumetiam contra Perſas uſi ſunt.

6 Themiſtocles cum Iones ſe Xerxi ſocios adjunxiſſent, juſſit Græcos in muris ſcribere: Viri Iones, inique facitis, qui contra parentes ac majores veſtros expeditionem ſuſcipiatis. Hiſce lectis, rex Ionas ſuſpectos habere cœpit.

7 Themiſtocles fugiens Athenienſes, conſcenſa navi, imprudens in Ioniam delatus eſt. Quum vero navis a tempeſtate ad Naxum appelleretur, quæ oppugnabatur ab Athenienſibus, metuens nauclero pla-

ρη κατέστησεν, σπουδῇ χρησάμενος κάλλους καὶ τάχους. Ἀθηναῖοι καινὸν στόλον ποιήσαντες ἥσθησαν· καὶ οὐ μόνον κατὰ Αἰγινητῶν ταῖς τριήρεσι ταύταις, [20] ἀλλὰ καὶ κατὰ Περσῶν ἐχρήσαντο.

Θεμιστοκλῆς Ἰώνων Ξέρξῃ συμμαχούντων, ἐκέλευσε τοῖς Ἕλλησι [21] καταγράφειν ἐπὶ τοῦ τοίχους, Ἄνδρες Ἴωνες, οὐ δίκαια ποιεῖτε στρατεύοντες ἐπὶ τοὺς πατέρας. τούτων ἀναγινωσκομένων, βασιλεὺς τοὺς [22] Ἴωνας ὑπόπτους ἡγήσατο.

Θεμιστοκλῆς φεύγων Ἀθηναίους, νεὼς ἐπιβὰς, ἀγνοούμενος ἐκομίζετο τῆς ἐπὶ Ἰωνίας. ἐπεὶ δὲ ἡ ναῦς ὑπὸ χειμῶνος ἐπὶ Νάξον κατεφέρετο πολιορκουμένην ὑπ᾽ Ἀθηναίων,

τῷ

tui; niſi quod Florent. plurium numero, κατέστησαν, & χρησάμενοι. Vulgata, μίαν τριήρη χρησάμενος κατέστησεν.

20 Ἀλλὰ καὶ κατὰ Περσῶν] In Vulgata aberat copula, quam cum MSS. revocavi.

21 Καταγράφειν ἐπὶ τοῦ τείχους] Potes uno verbo καταλειχογραφεῖν dicere: quæ elegantiſſima vox eſt Strabonis noſtri. Sed falſum eſt fuiſſe hæc verba muris inſcripta. Præter Herodotum & Plutarchum, qui diligenter id notant, ſic Juſtinus, *Et cum colloquendi copiam non haberet, quo applicituri erant ſymbolos proponit, & ſaxis proſcribi curat.* Caſaubonus.

Ἐπὶ τοῦ τοίχους] Cum MSS. Prius, τείχους.

22 Βασιλεὺς τοὺς Ἴωνας ὑπόπτους ἡγήσατο] Cum MSS & Interprete, pro, βασιλεὺς ὑπόπτους αὐτοὺς ἐποιήσατο.

 23 Κα-

τῷ ναυκλήρῳ φοβηθεὶς ἔφρασεν ὅς τις εἴη. καὶ εἰ μὴ σώσειεν αὐτὸν, [23] κατερεῖν ἠπείλησεν Ἀθηναίοις, ὡς [24] χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγοι. ὅπως οὖν ἀμφότεροι σωθεῖεν, [25] μηδεὶς ἐκβαινέτω τῆς νεώς. ὁ ναύκληρος φοβηθεὶς, οὔτε ἐκβῆναι συνεχώρησε, καὶ διὰ τάχους ἀναχθῆναι ἔσπευσεν.

num fecit, quiſnam eſſet: & niſi ſe ſervaret, Athenienſibus dicturum minabatur, quod pecuniis adductus ipſum veheret. Ut igitur ambo ſalvi & incolumes manerent, nemo egrederetur e navi. Nauclerus metuens, neque egredi quenquam paſſus eſt, & repente portu ſolvere feſtinavit.

[CAP. XXXI.

Ἀριστείδης.

Ariſtides.

¶ Ἀριστείδης, καὶ Θεμιστοκλῆς [1] ἐχθρότατοι πάντων ὄντες, διεπολιτεύοντο. τοῦ δὲ Πέρσου [2] διαβάντος, ἀλλήλων λαβόμενοι, τῆς πόλεως ἔξω προελθόντες, ἐς ταὐτὸν ἑκάτερος τὴν δεξιὰν χεῖρα καθιέντες συνηγμένων τῶν δακτύλων ἐπε-

¶ Ariſtides & Themiſtocles infeſtiſſimis odiis laborantes, diverſas in repub. factiones ſequebantur. At interveniente Perſa, ſe mutuo apprehendentes, & extra civitatem convenientes in unum uterque dextram manum demiſit, at-

φώνουν·

23 Κατερεῖν] Cantabr. καταστρέφειν.

24 Θ'ὁ χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγοι] Cantabr. ὡς χρήμασιν ἦν αὐτὸν πεισθεὶς ἄγοι.

25 Μηδεὶς ἐκβαινέτω] MSS. μηδεὶς οὖν ἐκβαινέτω. Forte, ἵνα.

Cap. XXXI. 1 Ἐχθρότατοι πάντων ὄντες, ἀντεπολιτεύοντο] Omnino, ut jam ante diximus, altera lectio διεπολιτεύοντο, quam ſcimus in multis, & fortaſſe omnibus quotquot ſunt, codicibus extate, in contextum admitti debuit iſta voce exploſa. *Caſaubonus.*

Διεπολιτεύοντο] Cum MSS. & Caſaubono, pro vulgato, ἀντεπολιτεύοντο.

2 Τοῦ δὲ Πέρσου διαβάντος] MSS. διάπλοντος. ut & Codd. Caſauboni.

3 Τὰς

que complicatis digitis acclamarunt: Inimicitias hic deponimus, donec bellum adverſus Perſam confecerimus. Hæc locuti, manus diſtractis digitis, quaſi odio depoſito, ſuſtulerunt. Deinde ſimul obruta fovea, redierunt, & per totum bellum in concordia permanſerunt. Maxime vero effectum eſt unanimitate ducum, ut Barbari victoriam amitterent.

φωνῶν· τὴν ἔχθραν ἐνταῦθα καταθέμεθα, ἕως ἂν πρὸς τὴν Περσῶν διαπολεμήσωμεν. ταῦτ' εἰπόντες, αἴροντες [3] τὰς χεῖρας διαλελυμένων τῶν δακτύλων [4] ὡς δή τι καταπεθεικότες, ἔπειτα συγχώσαντες τὸν βόθρον ἐπανῆλθον, καὶ [5] διετέλεσαν παρὰ πάντα τὸν πόλεμον ὁμονοοῦντες. ἡ γὰρ τῶν στρατηγῶν ὁμόνοια, μάλιστα δὴ [6] τοὺς βαρβάρους ἐνίκησεν.

[CAP. XXXII.]

Leonidas.

¶ Leonidas in Thermopylis prælium committens, anguſtia loci Barbarorum multitudinem inutilem reddidit.

2 Leonidas cum pugnam conſerere vellet, videns procelloſas nubes coire, ad duces converſus, ait: Non debet vo-

Λεωνίδας.

¶ Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις, παραταξάμενος τῇ [1] στενότητι τοῦ χωρίου, ἀχρεῖον ἐποίησε τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων.

Λεωνίδας, μάχην συνάπτειν μέλλων, ὁρῶν νεφέλας χειμερίους ἀλιζομένας, πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἔφη,

3 Τὰς χεῖρας] Cantabr. τάς τε χεῖρας. & τῶν δακτύλων. Prius abſque articulo.

4 Ὡς δή τι καταπεθεικότες] Quaſi re vera aliquid in ea foſſa depoſuiſſent. *Caſaubonus.*

5 Διετέλεσαν παρὰ πάντα τὸν πόλεμον] Præpoſitionem cum MSS. addidi.

6 Τοὺς βαρβάρους] Vocem πάντας cum MSS. & Interprete delevi.

Cap. XXXII. 1 Στενότητι] MSS. στεμνότητι.

ἔφη, οὐ [2] χρὴ θαυμάζειν βροντῶν καὶ ἀστραπῶν γινομένων, ἀνάγκη γὰρ αὐτὰ συμβαίνειν, ἄστρου κινουμένου. πολλῶν οὖν διοσημείων γιγνομένων, οἱ μὲν τοῦ Λεωνίδου [3] περιϊδόντες τὸ μέλλον, θαῤῥοῦντες ἠπείγοντο. οἱ δὲ πολέμιοι ἐκπλαγέντες, ἄθυμοι πρὸς τὸν κίνδυνον ἐγένοντο, καὶ παρὰ τοῦτο ἡττήθησαν.

bis mirum videri: quod fulgura ac tonitrua concitantur. Neceſſe eſt enim ea fieri ex motu ſideris. Multis igitur contingentibus cælitus ſignis, Leonidæ milites quid futurum eſſet proſpicientes, alacribus animis ad pugnam feſtinarunt. Hoſtes contra perterriti, animis ad ſubeundum periculum defecerunt, & ob eam cauſſam victi ſunt.

Λεωνίδας ἐμβαλὼν ἐς χώραν πολεμίων, [4] νύκτωρ διαπέμψας ἄλλους ἀλλαχῆ, προσέταξεν, [5] ὅταν αἴρητο τὸ σημεῖον, δένδρα κόπτειν, καὶ τὰς ἐπαύλεις ἐμπιπρᾶναι. ταῦτα ὁρῶντες οἱ κατὰ τὴν πόλιν, καὶ πάμπολυ τὸ πλῆθος εἶναι νο-

3 Leonidas facturus noctu in ditionem hoſtium impreſſionem, ſuis ſignificavit imperavitque ut alii ad aliam hoſtilis agri partem appellerent: deinde mandavit, ubi datum foret ſignum, alii arbores cæderent, alii villas incenderent. Id intuiti qui in urbe erant, immenſum

μίσαν-

2 Οὐ χρὴ θαυμ.] Vulgata, ὡς οὐ χρὴ θαυμ. ſed ὡς cum Cantabr. & Interprete delevi.

3 Περιϊδόντες] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, προειδόντες. Pro ἠπείγοντο, Cantabr. ἐπείγοντο.

4 Νύκτωρ διαπέμψας ἄλλους ἀναχθῆναι προσέταξεν] Hoc ſtratagema non videtur fuiſſe in libris Interpretis: non enim erat interpretatus. Sed vox ἀναχθῆναι non caret mendo. Lego vero & diſtinguo, Λεωνίδας ἐμβαλὼν ἐς χώραν πολεμίων, νύκτωρ διαπέμψας ἄλλους ἀλλαχῆ προσέταξεν ὅταν, &c. Ita autem vertes, *Leonidas facta in hoſtium agrum impreſſione noctu alium in aliam ejus partem miſit, mandavitque ubi, &c. Caſaubonus.*

Διαπέμψας ἄλλους ἀλλαχῆ, προσέταξεν] Ita edidi cum MSS. & Caſaubono. Vulgata pro ἀλλαχῆ, ἀναχθῆναι.

5 Ὅταν αἴρητο τὸ σημεῖον] MSS. ὅταν αἴρῃ τὸ σημεῖον. Non male.

6 Περσ.

eſſe hoſtium numerum rati, contra non iverunt, ſed prædam ab hoſtibus agi ſiverunt.

μίσαντες, οὐκ ἐπεξῆλθον, ἀλλὰ τὴν λείαν ἄγειν αὐτοῖς [6] περσήκαντο.

[CAP. XXXIII]

Leotychides.

¶ Leotychides Athenienſibus circa Mycalem navale prælium facientibus, & Barbarorum multitudinem pertimeſcentibus, atque Ionibus Medorum partes ſequentibus, timore magis quam certo conſilio, mentes omnium mutavit: commentus nuncium adferri, quod Perſæ a Græcis ad Platæas devicti

Λεωτυχίδης.

¶ Λεωτυχίδης περὶ Μυκάλην τῶν Ἑλλήνων ναυμαχούντων, καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων καταπεπληγότων, [1] τῶν δὲ Ἰώνων μηδιζόντων φόβῳ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, μετέβαλεν ἁπάντων τὸ φρόνημα· πλασάμενος ἀγγελίαν ἥκειν, ὡς τῶν ἐν Πλαταιαῖς Ἑλλήνων τοὺς Πέρσας νενικηκότων.

οἱ

6. Περσήκαντο] Cum MSS. pro προσήκαντο.

Cap. XXXIII. 1 Τῶν δὲ Ἰώνων βαδιζόντων] Perſpicuum eſt μηδιζόντων ſcribendum eſſe, pro μαλ. βαδ. Cæterum nuncii hujus celeritatem alii prudentiæ Leotychidæ adſcribunt, ut Diodorus, alii caſui & fortunæ, ut Plutarchus, Juſtinuſque. Sed Plutarcho (obiter id dicam) in hac hiſtoria labaſſe memoria videtur. Locus eſt in Æmylio Paulo, ubi dum variarum victoriarum nuncios commemorat in remotiſſima loca ſubito allatos, & ipſo victoriæ die, ita ſcribit, καὶ Πλαταιᾶσι τὸ ἐν Μυκάλῃ πρὸς Μήδους, vitio, ut arbitror, memoriæ. quum certum ſit, non fuiſſe nuncium victoriæ ad Mycalen partæ, ad eos perlatum qui ad Platæas pugnaturi erant: ſed contra. Quare ita potius fuit ſcribendum: καὶ ἐν Μυκάλῃ τὸ Πλαταιᾶσι πρὸς Μήδους. Non prætermittam Frontini verba eandem hiſtoriam commemorantis: quod tamen nemo adhuc, ut puto, animadvertit. locus eſt l. 1. cap. 11. *Eutidas dux Lacedæmoniorum, pugnaturus eodem die, quo claſſe vicerant ſocii, quamvis ignarus actæ rei, vulgavit nunciatam ſibi victoriam partium, quo conſtantiores ad pugnam milites haberet.* Apparet de Leotychida loqui Frontinum. Noli igitur quærere quis ſit iſte Eutidas Græcis æque ac Latinis hiſtoricis ignotus atque illaudatus. Lego, *Leotychidas dux Laced.* vel *Leutychidas*. Nam & Græci ita vocant. *Caſaubonus.*

Μηδιζόντων] Cum MSS. & Interprete.

οἱ δὲ Ἴωνες ἀκούσαντες ἐθάρρησαν, καὶ προσετέθεντο τοῖς Ἕλλησιν. [2] ἡ τύχη τὸ [3] Λεωτυχίδου στρατήγημα ἐποίησεν ἀληθὲς, νίκην παρασχοῦσα τοῖς Ἕλλησι τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης.

ſint. Iones hoc audito reſpirarunt, adque Græcos ſe applicuerunt. Fortuna Leotychidæ ſtratagema verum reddidit, prælii ad Platæas commiſſi victoriam Græcis præbens.

[CAP. XXXIV.]

Κίμων.

Cimon.

¶ [1] Κίμων, ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ νικᾷ τοὺς βασιλέως σατράπας. καὶ πολλὰ σκάφη βαρβαρικὰ ἑλὼν, εἰς ταῦτα τοὺς Ἕλληνας ἐμβῆναι κελεύει, καὶ στολὰς ἐνδῦσαι Μηδικὰς, καὶ πλεῖν ἐπὶ Κύπρου. Κύπριοι τῇ ὄψει τοῦ βαρβαρικοῦ ἐξαπατώμενοι σχήματος, τὸν στόλον ὡς φίλιον ὑπεδέχοντο. οἱ δὲ ἀποβάντες, καὶ σφόδρα γε ἀντὶ βαρ-

¶ Cimon ad Eurymedontem fluvium ſatrapas Regis vincit ac ſuperat, multiſque Barbarorum navigiis captis, Græcos ingredi in ea juſſit, & ſtolas Medicas induere, atque naves in Cyprum deducere. Cyprii conſpecto Barbarico habitu decepti, claſſem quaſi ſociam & amicam, exceperunt. At illi egreſſi, plane pro Barbaris Græcos ſe præſtite-

2 Ἡ τύχη] Florent. εἰ τύχη. Cantabr. εἰ ἡ τύχη.

3 Λεωτυχίδου στρατήγημα] Pro eo male in Vulgata, Λεωτυχίδους στράτηγημα. σ enim ortum ex ſequente voce.

Cap. XXXIV. 1 Κίμων ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ νικᾷ τοὺς βασιλέως σατράπας] Fugit te hic ratio Polyæne: ordinem enim rerum geſtarum tua hac narratione immutas ac pervertis. Mitto Diodorum qui fuſe rem narrat. Frontinus lib. IIII. extremo: *Cimon dux Athenienſium victa claſſe Perſarum apud inſulam Cyprum milites ſuos captivis armis induit, & iiſdem barbarorum navibus ad hoſtem navigavit in Pamphyliam apud flumen Eurymedonta. Perſæ, quia & navigia & habitum ſuperſtantium agnoſcerent, nihil caverunt. Subito itaque oppreſſi, eodem die & navali & pedeſtri prælio victi ſunt.* In editis Frontini codicibus omnibus legitur *Conon*, perperam. *Caſaubonus.*

2 Ἐρά·

runt, ac Cypriis majorem terrorem quam pro copiis injicientes, eos devicerunt.

2 Cimon a Seſto & Byzantio multa Barbarica per vim cepit, & rogantibus ſociis ea diſtribuit in partes: quarum unam conſtituit nuda corpora, alteram ſubligacula, veſtes, torques, & id genus alia. Socii ca-

βαρβάρων [2] ἐφάνησαν Ἕλληνες, καὶ Κυπρίους ἐνίκησαν, μείζω τὴν ἔκπληξιν τῆς δυνάμεως ἔχοντες.

Κίμων ἀπὸ Σηστοῦ καὶ Βυζαντίου [3] πολλὰ αἰχμάλωτα, καὶ βαρβαρικὰ εἷλε. καὶ τῶν συμμάχων δεηθέντων, διανομὰς ἐγένετο. μοῖραν μίαν ἔταξε γυμνὰ τὰ σώματα, μοῖραν ἑτέραν [4] ἀναξυρίδας, κάνδυς, στρεπτὰ, καὶ ὅσα

2 Ἐφάνησαν Ἕλληνες, καὶ Κυπρίους] Cantabr. ἐφάνησαν Ἕλληνες Κυπρίους.

3 Πολλὰ αἰχμάλωτα καὶ βαρβαρικὰ εἷλε] Meliores codices τὸ καὶ non agnoſcunt: & tollendum ſane eſt Nam ex Plutarcho hæc ſunt ad verbum deſcripta, qui refert Cimonem hoc ſuum στρατήγημα ſolitum appellare σοφώτατον, quod mihi quidem non nimis callidum videbatur. ἐπεὶ γὰρ, ait, ἐκ Σηστοῦ καὶ Βυζαντίου πολλοὺς τῶν βαρβάρων αἰχμαλώτους λαβόντες, οἱ σύμμαχοι τῷ Κίμωνι διανεῖμαι προσέταξαν, &c Caſaubonus.

Πολλὰ αἰχμάλωτα βαρβαρικὰ εἷλε] Ita legimus cum MSS. pro vulgato πολλὰ αἰχμάλωτα καὶ βαρβαρικὰ εἷλε.

4 Ἀναξυρίδας, κάνδυς, στρεπτά] Ita locum hunc corruptiſſimum reſtitui. In Vulgata erat, ἀναξυρίδας, καὶ δὴ στρεπτά. Cantabr. καὶ δύστρεπτα, male quidem, ſed in quo tamen apparent veſtigia veræ lectionis: in ora autem ejuſdem Codicis ſcriptum erat, κάνδυας, quod ad vocem, recte; ſed legendum κάνδυς contracte, ut editum jam, quia ſic minus diſceditur a vulgata, tum, quia Auctor alibi ſic loquitur, infra lib. VII. 11. 8. Τὴν κάνδυν καὶ τὴν τιάραν τῷ σκήπτρῳ προσθείς. Eſt autem κάνδυς veſtis Perſica. Pollux lib. VII. cap 13. Καὶ Περσῶν μὲν ἴδια κάνδυς, καὶ ἀναξυρὶς, καὶ τιάρα, ἣν καὶ (ut correxit hunc locum Briſſonius) κυρβασίαν, καὶ κίδαριν, καὶ πῖλον καλοῦσιν. ὁ δὲ κάνδυς, ὁ μὲν βασίλειος ἁλιπόρφυρος· ὁ δὲ τῶν ἄλλων πορφυροῦς. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ δερμάτων. ἦν δὲ χειριδωτὸς χιτὼν, κατὰ τοὺς ὤμους ἐναπτόμενος. κάπυρις δὲ, Περσικὸς χιτὼν, χειριδωτός. ἤπου δὲ καὶ κανδύκης Περσῶν. ἐν γὰρ ταῖς Σφηξὶν Ἀριστοφάνης λέγει, Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδα, οἱ δὲ κανδύκην. τὰς δὲ ἀναξυρίδας, καὶ σκελέας καλοῦσι. Suidas: Κάνδυς χιτὼν Περσικός. ἀποδύσαντες δὲ τὴν κάνδυν, καὶ τὰς ἀναξυρίδας ἐξελκύσαντες. De hoc veſtimento vide Briſſonium de Regno Perſarum. Ἀναξυρίδες vero crurum fuere velamenta, de quibus idem Briſſonius. Ceterum locus Ariſtophanis eſt in Veſpis. ſed apud eum non legitur κανδύκην, ſed καυνάκην. Verba Ariſtophanis ſunt: Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδ' οἱ δὲ καυνάκην. ad quem locum Scholiaſtes: Καυνάκης δὲ χλαῖνα Περσικὴ ἀλεεινή. παρὰ τὸ ἀλεαίνεσθαι. ὁ δὲ Παλαμήδης φησὶν Καυνάκης ἐστὶ Περσικὸν ἱμάτιον, ἔχον ἐκ τῶν ἐντὸς μέρους μαλλούς· ἄλλως. Καυνάκης εἶδος ἱματίου, ὅπερ

καὶ ὅσα τοιάδε. οἱ σύμμαχοι αἱροῦνται τὸν κόσμον. Ἀθηναῖοι γυμνὰ τὰ σώματα· γέλων ὤφλισκάνε Κίμων ὡς τὴν μείζω μοῖραν τοῖς συμμάχοις προέμενος. οὐκ ἐς μακρὰν τῶν αἰχμαλώτων οἱ συγγενεῖς ἀπὸ Λυδίας καὶ Φρυγίας καταβάντες μεγάλα λύτρα ὑπὲρ τῶν οἰκείων κατέβαλον. τότε ἡ σοφία Κίμωνος ἐθαυμάζετο. Ἀθηναῖοι δὲ πολλῷ πλείω χρήματα λαβόντες, μάλα δὴ τῶν συμμάχων κατεκερτόμησαν.

piunt ornatum, Athenienſes nuda corpora. Ridetur ab omnibus Cimon, qui majorem portionem ſociis prodiderit. Non multo poſt cognati eorum qui capti erant, a Lydia, Phrygiaque deſcendentes, magna & ſplendida ad ſuos redimendos munera perſolverunt. Ibi tum Cimonis calliditas admirationi cœpit eſſe. Athenienſes autem longe pluribus acceptis pecuniis, ſocios deriſerunt.

[CAP. XXXV.]

[1] Μυρωνίδης.

¶ Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι παρετάσσοντο. Μυρωνίδης Ἀθηναίοις παρήγγελεν,

Myronides.

¶ Athenienſes & Thebani ad pugnam inſtruebantur. Myronides A-

γειλεν,

ὅπερ καὶ Περσίδα καλοῦσιν. & paullo poſt idem Ariſtophanes: Οὐκοῦν ἐρίων δῆτ' ἰσχὺν ταύτην καλεῖν. Δικαιότερόν γ' ἦ καυνάκην. Hoc autem & Polluci genus eſt veſtimenti Perſici, ſic enim is lib. VII. cap. 13. Βαβυλωνίων δ' ἐστὶν ὁ καυνάκης. & lib. VI. cap. 1. καυνάκας δέ τινας πορφυροῦς, ἐπὶ στρωμάτων Μένανδρος ὠνόμασε. Suidæ in hac voce. Æliano lib. XVII. Hiſtor. An. cap. 17. Τοῦτοι δὲ ἄρα οἱ μῦς, οἱ ἐν τῇ Τερήδονι τῆς Βαβυλωνίας εἰσίν. ὧνπερ οὖν καὶ τὰς δορὰς ἴσασιν οἱ τούτων κάπηλοι, καὶ εἰς Πέρσας ἄγουσι φόρτον. εἰσὶ δὲ ἁπαλαὶ καὶ συνεῤῥαμμέναι, χιτῶνές τε ἅμα γίνονται, καὶ ἀλεαίνουσιν αὐτούς. καλοῦνται δὲ ἄρα οὗτοι Καυνάκαι. Sic enim legendum illic Videtur itaque non proba vox καυνάκη apud Pollucem, cum apud alium non occurrat, neque apud Ariſtophanem, cujus auctoritate eam profert, reperiatur.

Cap. XXXV. 1 Μυρωνίδης] Cum Cantabr. & Interprete. Vulgata, Περὶ Ἀθηναίων, καὶ Θηβαίων παρατάξεως

2 Θεῖν]

thenienſibus præcepit, ut cum ipſe ſignum dediſſet, excurrerent in hoſtes, initio facto a ſiniſtra. Quo ſignum dante, illi currebant. Cum vero aliquouſque eſſent progreſſi, Myronides ad dextrum cornu feſtinans, magna voce clamavit, Vincimus in lævo. Athenienſes victoriæ fama confirmati, promptius & alacrius hoſtes aggrediuntur. Thebani nuncio ſuorum cladis perculſi, ad fugam inclinaverunt.

2 Myronides Athenienſes duxit adverſus Thebas: & progreſſus in campum, juſſit eos arma ponere, atque undique circumſpicere. Quibus circumſpicientibus: Videtis, inquit, quantus ſit campus, in tanto campo,

γειλεν, ὅταν ὑποσημήνῃ [2] θεῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, ἀρξαμένους ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου. ὁ μὲν [3] ἐσήμηνεν· οἱ δ' ἔθεον. ὡς δὲ βραχὺ προῆλθον, Μυρωνίδης ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας δραμὼν, μέγα ἐβόα, νικῶμεν κατὰ τὸ εὐώνυμον. [4] Ἀθηναῖοι μὲν τῷ λόγῳ τῆς νίκης ἐπιῤῥωθέντες, [5] προθυμότερον ἐμβάλλουσι. Θηβαῖοι δὲ τῷ ἀγγέλματι τῆς ἥττης καταπλαγέντες ἔκλιναν εἰς φυγήν.

[6] Μυρωνίδης Ἀθηναίους ἦγεν ἐπὶ Θήβας, καὶ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον, ἐκέλευσεν αὐτοὺς θεῖναι τὰ ὅπλα, καὶ περισκοπεῖν ἐν κύκλῳ. τῶν δὲ περισκοπούντων, [7] ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον ὅσον ἐν πεδίῳ τόσῳ πολεμίων ἵππους ἐχόντων [8] εἰ μὲν φεύ-

2 Θεῖν] Florent. θεῖσαι. Cantabr. θεῖναι.

3 Ἐσήμηνεν] Cantabr. ἐσήμαινεν.

4 Ἀθηναῖοι μὲν] Cum MSS. Vulgata, Ἀθηναῖοι δέ.

5 Προθυμότερον] Cantabr. προθυμότεροι. Eleganter.

6 Μυρωνίδης Ἀθηναίους ἦγεν ἐπὶ Θήβας] Frontinus lib. IIII. *Myronides Athenienſis adverſus Thebanos*, &c. vulgo, *Myrodines*, male. *Caſaubonus.*

7 Ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον ὅσον. ἐν πεδίῳ τόσῳ] Ita legimus cum MSS. & Interprete. Cantabr. ſolummodo, pro τόσῳ, τόσον. Vulgata, ὁρᾶτε, ἔφη, τὸ πεδίον· ὡς ἐν πεδίῳ τοσούτῳ.

8 Εἰ μὲν] MSS. ἐὰν μέν. Cant. μένωμεν, pro μείνωμεν.

φεύγωμεν, ἀνάγκη διωκόντων ἱππέων ἁλῶναι. ἐὰν δὲ μένωμεν, πολλαὶ τοῦ νικᾶν ἐλπίδες. οὕτως ἄρα πείθονται μένειν. καὶ προῆλθε Μυρωνίδης, κρατῶν, [9] μέχρι Φωκίδος, καὶ Λοκρῶν.

hoſtibus equos habentibus, ſi fugiamus, neceſſe eſt nos ab equitibus perſequentibus capi. Sin maneamus, multiplex vincendi ſpes eſt. Ita, ut manerent, perſuaſi ſunt, & Myronides victor uſque ad Phocidem & Locros proceſſit.

[CAP. XXXVI.]

[1] Περικλῆς.

¶ Λακεδαιμόνιοι τὴν Ἀττικὴν ἐδῄουν, Περικλῆς ἐξέπεμψε τριήρεις Ἀθηναίων, αἳ δῃώσουσι τὰ παράλια τῆς Λακωνικῆς, ὅπως αὐτοῖς πλείω [2] πάσχειν, ἢ δρᾶν συμβαίη.

Περικλῆς πλουτῶν χώραν πολλὴν ἐκέκτητο. Ἀρχίδαμος φίλος ὢν αὐτοῦ πάλαι, καὶ πρόξενος [3] δῃώσων ἐνέβαλε τὴν Ἀττικήν. [4] Περικλῆς προειδό-

Pericles.

¶ Lacedæmoniis Atticam vaſtantibus, Pericles miſit cum triremibus Athenienſes, qui maritimam oram Laconicæ popularentur, ut ipſi majus damnum acciperent, quam inferrent.

3 Pericles cum eſſet locuples, multum terræ poſſidebat. Archidamus, cum quo vetus ei amicitia & hoſpitium intercedebat, populabundus in Atticam impreſſionem

μέγος

9 Μίχει] MSS. ἄχει.

Cap. XXXVI. 1 Περικλῆς] Cum Cantabr. & Interprete. Vulgata, περὶ Λακεδαιμονίων. Vide Juſtin. l. III. 7.

2 Πάσχειν] Fl. παράσχειν.

3 Δῃώσων ἐνέβαλε τὴν Ἀττικήν] Ita lego cum MSS. niſi quod Fl. ἐνέβαλλε. Vulgata, ἐνέβαλε δῃῶσαι τὴν Ἀττικήν.

4 Περικλῆς προειδόμενος, &c.] Idem refert Juſtinus l. III. cap. 7. Simili prudentia Annibalis aſtutiam eluſit Fabius. Paucis Frontinus lib. I. Strat. cap. 8. 2. *Hannibal Fabium, cui neque virtute, neque artibus bellandi par erat, ut infamia diſtringeret, agru ejus abſtinuit, ceteros populatus. Contra ille,* me

fecit. Pericles proſpiciens, ac præſentiens Archidamum hoſpitii religione ac honore, ſuis agris parſurum, ne in ſuſpicionem Athenienſibus veniret, ante vaſtationem in concionem progreſſus, omnem terram quam poſſidebat, Reipublicæ donavit.

μενος ὡς ἄρα τιμῶν, Ἀρχίδαμος τὴν προξενίαν, τῶν αὐτοῦ χωρίων ἀποσχήσοιτο, ἵνα μὴ [5] γένοιτο Ἀθηναίοις ὕποπτος, φθάσας τὴν δῄωσιν, ἐς ἐκκλησίαν [6] προελθὼν, ἐχαρίσατο τῇ πόλει τὴν γῆν ὅσην ἐκέκτητο.

[CAP. XXXVII.]

Cleon.

¶ Cleon Abydenis Seſtum tradidit, non aperto prælio, ſed obſcuro dolo. Theodorus cuſtodiens Seſtum, amicus Cleonis, rem cum quadam muliere habens in ſuburbio, aquæductu per muros anguſto penetrante, lapidem unum evellens, ſub noctem exi-

Κλέων.

¶ Κλέων Ἀβυδηνοῖς Σηστὸν παρέδωκεν, οὐ φανερᾷ μάχῃ· ἀλλ' ἀφανεῖ τέχνῃ. Θεόδωρος φρουρῶν Σηστὸν, ἑταῖρος Κλέωνος, μοιχεύων ἐν προαστείῳ γύναιον, τοῦ ὑδρορρόης διὰ τοῦ τείχους στενῆς φερομένης, [1] ἕνα λίθον ἐξαίρων διὰ

νυκτὸς

ne ſuſpecta civibus fides eſſet, magnitudine animi effecit, publicatis poſſeſſionibus ſuis. Conſule Plutarchum in Fabio, Livium lib. XXII. cap. 23. Val. Maximum VII. 3. ext. 8. Idem Livius de Marcio Coriolano lib. II. cap. 39. *Populatur inde agrum Romanum: cuſtodibus inter populatores miſſis, qui patriciorum agros intactos ſervarent, ſive infenſus plebi magis, ſive ut diſcordia inter Patres plebemque oriretur.* De Ceriali Tacitus lib. V. Hiſt. cap. 23. *Cerialis inſulam Batavorum hoſtiliter populatus, agros villaſque Civilis intactos, nota arte ducum, ſervavit.*

5 Γένοιτο.] Cum MSS. pro, γένηται.

6 Προελθών.] MSS. παρελθών. utrumque recte; ſed hoc rarius. Loquutus ſic Auctor ſupra cap. 27. παρελθὼν εἰς ἐκκλησίαν. Lucianus de Saltat. εἰς τὸ θέατρον παρῆλθεν. & in Harmonide: ἐς τὰ πλήθη παριών.

CAP. XXXVII. 1 Ἕνα λίθον ἐξαίρων διὰ νυκτὸς εἰσιὼν, καὶ ἐξιὼν τὸν λίθον ἐναρμόττων] Scribe διὰ νυκτὸς ἐξιὼν καὶ εἰσιὼν & ita Interpres. *Caſaubonus.*

Ἐξιὼν καὶ εἰσιών.] Ita ſcribi curavi cum Cant. Interprete, & Caſaubono, ſic poſtulante rei geſtæ ordine.

2 Καὶ

νυκτὸς ἐξιὼν, καὶ εἰσιὼν τὸν λίθον ἐναρμόττων, [2] καὶ τοῦτο λανθάνων, τῷ Κλέωνι τὸ πραττόμενον ὡμολόγησεν ὡς παίγνιον. ὁ δὲ τοῖς Ἀβυδηνοῖς τὸ ἀπόρρητον [3] ἐξαγορεύσας, ἀσέληνον νύκτα παρατηρήσας κατὰ τὴν ὑδρορρόην, τοῦ Θεοδώρου τὸν λίθον ἐξῃρηκότος, καὶ περὶ τὴν μοιχείαν ἀσχολουμένου, τοὺς στρατιώτας [4] ὑπεισήγαγεν· οἱ τοὺς φύλακας ἀνηλόντες, τὰς πύλας ἔνδοθεν ἀνοίξαντες, πᾶσαν δεξάμενοι τὴν δύναμιν, τῆς Σηστοῦ ῥᾳδίως ἐκράτησαν.

bat, & intrans, lapidem reponebat, idque clam, quam rem Cleoni faſſus eſt, quaſi ludicrum. At ille proferens & enuncians Abydenis arcanum, noctemque expertem lunæ obſervans, per aquæductum, cum lapidem Theodorus revelliſſet, & adulterio diſtrictus eſſet, milites clam introduxit: qui cuſtodibus interfectis, & portis intus reſeratis, omnes copias acceperunt, atque Seſtum facile obtinuerunt.

[CAP. XXXVIII.]

Βρασίδας.

¶ [1] Βρασίδας περὶ Ἀμφίπολιν ἐπολιορκεῖτο, ἐπὶ λόφου κρατηροῦ προσβαλ-

Braſidas.

¶ Braſidas juxta Amphipolim oppugnabatur, in difficili & aſpero colle

λόντων

2 Καὶ τοῦτο λανθάνων.] Ita lego cum Cant. & Inrerprete. Fl. καὶ τὸ τον λανθάνων. Vulgata vocem intermediam omiſerat.

3 Ἐξαγορεύσας.] Ita MSS. & Interpres. Vulgata, ἀγορεύσας.

4 Ὑπεισήγαγεν.] Cant. εἰσήγαγεν.

CAP. XXXVIII. 1 Βρασίδας ἐπὶ Ἀμφίπολιν ἐπολιορκεῖτο] Lege περὶ Ἀμ. Frontibus lib. primo, *Braſidas dux Lacedæmoniorum circa Amphipolim ab Athenienſium multitudine numero impar deprehenſus, claudendum ſe præſtitit, ut per longum coronæ ambitum extenuaret hoſtilem frequentiam: quaque rariſſimi exſtabant, erupit.* Quid eſt *claudendum ſe præſtitit?* Suſpicabar, *claudendum ſe præbuit.* Sed ne id quidem probo. *Caſaubonus.*

Περὶ Ἀμφίπολιν] Sic reſcripſi cum Cant. atque ita quoque in margine notarat Caſaubonus. Vulgata, ἐπὶ Ἀμφ.

2 Ἥγει-

circumcirca hoſtibus impetentibus. Qui veriti ne per noctem aufugeret, collem lapidibus circumvallabant, & ſublimem murum extruebant. Lacones male habebat, quod eos non in pugnam educeret, ſed circumvallati turpiſſime fame caperentur. Braſidas ajebat tempus non deſiderare pugnam. Poſteaquam maximam collis partem munierant, & reliquum foret ſpatium immunitum inſtar magni jugeri, ſuis ut ad pugnam ſe inſtruerent præcepit. Hoc inquiens eſſe tempus exeundi. Qui facto impetu, multis hoſtibus interfectis, ſalvi evaſerunt. Nam locus anguſtus paucioribus non erat impedimento. Circumductus

λόντων ἐν κύκλῳ τῶν πολεμίων. οἱ μὲν δὴ δεδιότες μὴ νύκτωρ ἀποδραίη, λίθοις τὸν λόφον περιετείχισαν, καὶ τεῖχος ὑψηλὸν [2] ἤγειρον. οἱ δὲ Λάκωνες ἠγανάκτουν ὅτι μὴ προῆγεν αὐτοὺς ἐς μάχην, ἀλλὰ περιτειχισθέντες αἴσχιστα λιμῷ ἁλώσοιντο. [3] Βρασίδας αὐτὸς ἔφη τὸν καιρὸν τῆς μάχης εἰδέναι. ἐπεὶ δὲ τὸ πλεῖστον τοῦ λόφου περιετετείχιστο, λοιπὸν δὲ ἦν ἀτείχιστον ὅσον πλέθρον αὔταρκες, [4] τοῖς μετ' αὐτοῦ πρὸς μάχην παρήγγειλε· [5] τοῦτον εἶναι τὸν καιρὸν, ὁρμῶσιν ἐπὶ τὴν ἔξοδον. καὶ δὴ ὁρμήσαντες, πολλοὺς τῶν πολεμίων διαφθείραντες [6] διεσώθησαν, ἡ γὰρ στενοχωρία ἐλάττονας ὄντας οὐκ ἔβλαψεν. [7] ὁ δὲ περιτειχισμὸς ὠφέλησε,

2 Ἤγειρον] Cum MSS. & Interprete, pro Vulgato, ἤγειραν.

3 Βρασίδας αὐτὸς ἔφη τὸν καιρὸν τῆς μάχης εἰδέναι.] Male hæc Interpres: *Braſidas ajebat tempus non deſiderare pugnam.* Vertendum quippe: *Braſidas ſe noſſe ajebat tempus opportunum pugnæ.*

4 Τοῖς μετ' αὐτοῦ πρὸς μάχην παρήγγειλε] Ita lego cum Fl. & Interprete. Cant. πρὸς μάχην locat poſt παρήγγειλε. In Vulgata πρὸς μάχην aberat.

5 Τοῦτον εἶναι τὸν καιρόν] Sic Lib. II. I. 22. Ἀγησίλαος ἀνεβόησεν· οὗτος ὁ τῆς ἀλκῆς ὁ καιρός.

6 Διεσώθησαν] MSS. ἐσώθησαν.

7 Ὁ δὲ περιτειχισμὸς ὠφέλησε, καὶ μᾶλλον] Tolle ὑποστιγμὴν, & lege, ὠφέλησε καὶ μᾶλλον, κτλ. hoc eſt, *juvit vel maxime.* id enim eſt καὶ μᾶλλον, ut alibi docuimus. *Caſaubonus.*

φέλησε, καὶ μᾶλλον κωλύσας μηδένα κατὰ νώτου [8] πολέμιον αὐτῶν γενέσθαι. ὥς τε τῷ τείχει τῶν ἐναντίων, τὸ μὲν ἐκείνων πλῆθος, ἀχρεῖον· ἡ δὲ ἔξοδος ἀσφαλεστέρα τοῖς Λάκωσιν ἐγένετο.

autem murus faciebat, ne quod ipſis eſſet a tergo periculum. Itaque hoſtium munitio ipſis multitudinem inutilem reddidit: exitum vero Laconibus tutiorem.

[9] Βρασίδας Ἀμφίπολιν προδοθεῖσαν εἷλε. καὶ τοῖς προδόταις κελεύει κλεῖσαι τὰς πύλας, [10] καὶ λαβὼν τὰς βαλανάγρας ἔρριψεν ὑπὲρ τὸ τεῖχος, ὅπως ἂν [11] ἀμύνοιντο τοὺς πολεμίους, εἰ καὶ κλίμακας προσθέντες βιάζοιντο.

2 Braſidas Amphipolim proditione cepit, & proditoribus mandavit, ut portas clauderent: atque acceptis clavibus projecit eas ſupra murum, ut ab hoſtibus etiam ſe defenderent, ſi ſcalis appoſitis urgerent.

Βρασίδας ἐπ᾽ Ἀμφίπολιν ἐλθὼν λάθρα, καὶ συνιδὼν [12] ταραχὴν τῶν ἔνδον, οὐχ ἡγούμενος ἀσφαλῆ τὴν ἐξ ἀπονοίας μάχην, ἐκήρυξεν Ἀθηναίοις μὲν ἀ-

3 Braſidas cum ad Amphipolim clam exercitum admoviſſet, cognita civium perturbatione, parum tutam ratus ex deſperatione ſuſceptam pugnam, Athenienſibus ſe-

δειαν

Ὠφέλησε καὶ μᾶλλον] MSS. delent καὶ μᾶλλον. neque agnoſcit Interpres.

8 Πολέμιον] Cant. πόλεμον. quomodo etiam legiſſe videtur Interpres.

9 Βρασίδας Ἀμφίπολιν] In codice Fl. narratio hæc præcedenti præponitur.

10 Καὶ βαλὼν τὰς βαλανάγρας] Scribe καὶ λαβών. *Caſaubonus.*

Καὶ λαβὼν τὰς βαλανάγρας, ἔρριψεν ὑπὲρ τὸ τεῖχος] Ita lego cum MSS. & Interprete, pro, βαλὼν τὰς βαλανάγρας. Contrarium ſtrategema legitur lib. v. 24. ubi eodem modo: προστάξας κλεῖσαι τὰς πύλας, καὶ βαλεῖν τὰς βαλανάγρας ὑπὲρ τὸ τεῖχος· ἃς δὴ καὶ λαβών. Atque ita Caſaubonus..

11 Ἀμύνοιντο] Cum MSS. & Interprete, pro, ἀμύνοιτο. Item κλίμακας προσθέντες ſcripſi cum iiſdem pro, πθέντες.

12 Ταραχὴν τῶν ἔνδον] Ita reſtitui cum Fl. & Interprete, pro vulgato, ταραχὴν τὴν ἔνδον.

13 Βρα-

curitatem promulgavit, ut fœdere facto diſcederent, & ſua poſſiderent: Amphipolitanis vero libertatem patriæ, ſi cum Lacedæmoniis belli ſocietatem coirent. Obedientes promulgationi Athenienſes quidem diſcedunt. Amphipolitani vero ſocietatem cum Lacedæmoniis fecerunt, Braſidaſque Amphipolim ſuis per fœdus adjunxit.

4 Braſidas noctu Sicyonem verſus navigans, triremem amicam prænavigare juſſit. Ipſe vero in expedita ſequebatur, ut ſi quod majus fortaſſis expedito navigium hoſtile apparuiſſet, triremis auxilio veniret. Sin æqualis, at triremis, dum cum ea confligeret, ipſe in ex-

δειαν ὑποσπόνδοις ἀπιοῦσι, καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν ἔχουσιν· Ἀμφιπολίταις δὲ αὐτόνομον τὴν πατρίδα, εἰ σύμμαχοι Λακεδαιμονίων γένοιντο. τῷ κηρύγματι πεισθέντες, Ἀθηναῖοι μὲν ἀπαλλάσσονται, Ἀμφιπολῖται δὲ Λακεδαιμονίοις προσέθεντο. Βρασίδας δὲ Ἀμφίπολιν καθ' ὁμολογίαν προσεκτήσατο.

[13] Βρασίδας νυκτὸς ἐπιπλέων Σκιώνῃ, τριήρη φιλίαν προπλεῖν ἔταξεν. αὐτὸς δὲ ἐν ὑπηρετικῷ κατόπιν εἵπετο· ὅπως εἰ μέν τι μεῖζον τοῦ ὑπηρετικοῦ πολέμιον σκάφος ἐπιφανῇ, ἡ τριήρης [14] ἀμύνοι. εἰ δὲ ἀντίπαλος ἄλλη τριήρης, ἐν ὅσῳ πρὸς ἐκείνην διαγωνίζεται,

αὐτὸς

13 *Βρασίδας νυκτὸς ἐπιπλέων Σικυώνῃ*] Scribendum *Σκιώνῃ* ex Thucydidis quarto. *Scione* urbs fuit Cherſoneſi Thraciæ, Pallenes nuncupatæ. Suſpicor vero legendum *περιπλέων Σκιώνην*. Vellem autem paullo planius hoc ſtratagema nobis Polyænus retuliſſet, neque eas *περιστάσεις* tacuiſſet, quæ factum hoc Braſida dignum reddere queant. Nam ut quidem ab eo res narratur, quis non putet Phrygis alicujus eſſe hoc factum, non Braſidæ Spartani? *Caſaubonus.*

Σκιώνῃ] Ita emendavi cum Fl. & Caſaubono, pro, *Σικυώνῃ*.

14 *Ἀμύνοι*] Cum MSS. pro vulgato, *ἀμύνῃ*. & ita quoque apud Thucydidem in Phocicis. Cum Cant. repoſui: *εἰ δὲ ἀντίπαλος ἄλλη τριήρης, ἐν ὅσῳ* &c. pro vulgato, *εἰ δὲ ἀντίπαλος, ἀλλ' ἡ τριήρης*. Confirmatur hæc lectio Thucydidis loco ſtatim adducto, ejus verba: *ἀντιπάλου δὲ ἄλλης τριήρους γενομένης.*

15 Ἀπὸ

αὐτὸς ἐν τῷ ὑπηρετικῷ διασωθῆναι φθάσειεν.

pedita ſalvus & incolumis evaderet.

Βρασίδας ἐν τόπῳ στενῷ προσκειμένων κατὰ τὴν οὐραγίαν τῶν πολεμίων, ἐκέλευσεν [15] ἀπὸ λόφου κόπτοντας ἐν μέρει ξύλα κομίζειν. τὴν δὲ ὕλην πῦρ ἐμβαλὼν ἐνέπρησεν, ὥστε πολλῆς φλογὸς αἰρομένης, οἱ πολέμιοι κατὰ τὴν οὐραγίαν προσπίπτειν ἐκωλύοντο. [16] αὐτὸς δὲ ἀσφαλῶς τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσατο.

5 Braſidas cum in anguſto loco ad caudam hoſtes inſtarent, juſſit a colle ligna ſecare, & viciſſim apportare. Materiam deinde injiciens, ignem incendit, ita ut copioſa multaque flamma ſublata, hoſtes ad caudam impreſſionem facere prohiberentur, ipſe vero ſine periculo diſcederet.

[CAP. XXXIX.]

Νικίας.

¶ Νικίας ἐπιπλεύσας τῇ Κορινθίᾳ νύκτωρ, [1] ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος, [2] ἀποβιβάσας Ἀθηναίων ὁπλίτας, καὶ χιλίους ἄλλους ἀλλαχῇ λοχῆσαι τάξας ἀπέπλευσεν. [3] ἐπεὶ δὲ ἐπηύγα-

Nicias.

¶ Nicias ſub noctem adnavigans Corinthum, ubi Solyges collis eſt, ibi egredi juſſis Athenienſium armatis, & mille aliis alibi in inſidiis collocatis, abnavigavit. Rurſus altero die ſub primam lu-

ζεν,

15 Ἀπὸ λόφου] Cant. λόφον.

16 Αὐτὸς δὲ ἀσφαλῶς τὴν ἀναχώρησιν ἐποιήσατο] Cant. numero plurium, αὐτοὶ δὲ &c. ἐποιήσαντο.

CAP. XXXIX. 1 Ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος] Thucydidi & Stephano eſt Σολύγιος λόφος. Lego autem & ſuppleo totum hunc locum ſic, Νικίας ἐπιπλεύσας τῇ Κορινθίᾳ νύκτωρ, ἔνθα ὁ Σολύγης λόφος Ἀθηναίων χιλίους ὁπλίτας ἀποβιβάσας, καὶ ἄλλους ἀλλαχῇ. Vide apud Thucydidem res geſtas anno ſeptimo belli Peloponneſiaci. *Caſaubonus.*

2 Ἀποβιβάσας Ἀθηναίων ὁπλίτας, καὶ χιλίους ἄλλους ἀλλαχῇ &c.] Ita locum hunc cum MSS. Interprete & Caſaubono ſupplevi. In Vulgata ἀποβιβάσας, & ἄλλους, aberat.

3 Ἐπεὶ δὲ ἐπηύγαζεν, ὡς πάλιν αὖ φανερῶς ἐπέπλευσεν. οἱ μὲν Κορίνθιοι σπουδῇ ἐκβοηθῆσαντες ἔθεον κωλύσοντες] Ita locum hunc lego & ſuppleo cum MSS. In

cem adnavigavit. Corinthii ſummo ſtudio excurrentes, prohibere voluerunt ne egrederentur. At qui in inſidiis latebant conſurgentes, maximam partem ex illis occiderunt.

2 Nicias caſtrametantibus Athenienſibus circa Olympium, in planiciem quæ pro caſtris erat, tribulos juſſit ſpargere. Cum poſtridie dux equeſtris Syracuſiorum Ecphantus equites produceret, in turpem fugam converſi ſunt, tribulis in equorum pedibus infixis. Ita ut multi ex ipſis ne progredi quidem poſſent; & a ſcutatis ſolidos calceos indutis interficerentur.

ζεν, ὡς πάλιν αὖ φανερῶς ἐπέπλευσεν· οἱ μὲν Κορίνθιοι σπουδῇ ἐκβοηθοῦντες ἔθεον, [4] κωλύσοντες ἐκβαίνειν. οἱ δὲ ἐν ταῖς ἐνέδραις ἐπανιστάμενοι, τοὺς πλείστους αὐτῶν διέφθειραν.

Νικίας στρατοπεδευόντων Ἀθηναίων περὶ τὸ Ὀλύμπιον, [5] εἰς τὸ πρὸ τοῦ στρατοπέδου χωρίον [6] ὁμαλὸν ὂν, ἐκέλευσε νύκτωρ τριβόλους καταπεῖραι. [7] ἐπεὶ δὲ τῆς ὑστεραίας Ἔκφαντος ὁ Συρακουσίων ἵππαρχος προήγαγε τοὺς ἱππεῖς, ἦν αὐτῶν αἰσχρὰ φυγὴ, τῶν τριβόλων [8] ἐμπηγνυμένων ἐν τοῖς ποσὶ τῶν ἵππων. πολλοὶ δὲ αὐτῶν οὐδὲ προβαίνειν [9] οἷοί τε ἦσαν. ἀλλ᾽ ὑπὸ τῶν πελταστῶν στερεὰ ὑποδήματα ἐχόντων διεφθείροντο.

¶ Νικίας

MSS. In Vulgata, οἱ μὲν κ. σ. ἐξελθόντες ἔθεον κωλύσοντες; reliqua deſiderabantur.

4 Κωλύσοντες ἐκβαίνειν.] Scribe κωλύσοντες. *Caſaubonus.*

5 Εἰς τὸ πρὸ τοῦ στρατοπέδου χωρίον.] Ita lege cum Cant. πρὸ in Vulgata aberat. Fl. pro eo legebat πρός.

6 Ὁμαλὸν ὂν] MSS. ὁμαλὸς ὁ. Lego, ὁμαλὸς ὤν. ſic infra lib. II. 1. 14. ubi ταπεινὸν ὂν, cum MSS. ὂν expunxi. Atque ita etiam in margine conjecerat Caſaubonus.

7 Ἐπεὶ δὲ] Sic MSS. pro vulgato ἔπειτα. Pro τῆς ὑστεραίας, Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

8 Ἐμπηγνυμένων ἐν τοῖς ποσί.] Cant. omiſſa præpoſitione ἐν.

9 Οἷοί τε ἦσαν.] MSS. ὅσοι τε ἦσαν.

¶ Νικίας ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ τείχους ἀπελείφθη μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν, τῆς ἄλλης δυνάμεως περὶ Θάψον οὔσης, τῶν δὲ Συρακουσίων τὸ προπύργιον τοῦ κύκλου λαβόντων, ἐν ᾧ ξύλα πολλὰ ἦν, οὐχ ἱκανὸς ὢν ἀμύνασθαι, τὰ ξύλα ἐνέπρησεν· ἡ δὲ φλὸξ ἐπὶ μέγα αἰρομένη τοὺς πολεμίους ἀπεκρούετο. ἐν τῷ τέως ἡ ἀπὸ Θάψου δύναμις ἐπελθοῦσα προσεβοήθησεν.

Νικίας ὑπὸ Γυλίππου διωκόμενος, ἤδη καταλαμβανόμενος, ἔπεμψε κήρυκα πρὸς αὐτὸν, φάσκων πάντα ποιήσειν τὰ
10 προστατόμενα· καὶ ὡς ἤδη τινὰ χρὴ πέμπειν τὸν δώσοντα ὅρκους καὶ ληψόμενον. Γύλιππος τῷ κήρυκι πιστεύσας κατεστρατοπέδευσε· καὶ τοῦ διώκειν ἀποσχόμενος, τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ Νικίου συνέπεμψε τὸν συνθησόμενον. ἐν δὲ τῷ τέως Νικίας τῶν ὀχυρω-

τέρων

3 Nicias in mœniorum circuitu cum paucis militibus remanebat, cum reliqua manus eſſet ad Thapſum. Syracuſiis autem exteriorem in circuitu turrim occupantibus, in qua magna copia lignorum erat, cum defenſare non poſſet, ligna incendit. At flamma in copioſum ignem excreſcens hoſtes repulit. Interea exercitus a Thapſo reverſus, auxilium tulit.

4 Nicias cum Gylippum perſequentem fugeret, interceptus, miſit præconem ad eum, dicens: Omnia facturum ſe quæ imperaret, modo aliquem mitteret ad dandum, accipiendumque jusjurandum. Gylippus fidem habens præçoni, caſtrametabatur: & a perſequendo deſiſtens, cum præcone Niciæ miſit, qui fœdus componeret. Interea Nicias occupato firmiore ac tu-

10 Προστατόμενα.] Cant. προστασσόμενα.

1 Τοιάνδε

tiore loco, rurſus bellum gerebat, cum per fallaciam præconis evaſiſſet.

τέρων λαβόμενος, πάλιν ἐπολέμει, τὴν ἀποχώρησιν, τῇ διὰ τοῦ κήρυκος ἀπάτῃ, στρατηγήσας.

[CAP. XL.]

Alcibiades.

¶ Alcibiades ejuſmodi probationem amicorum inſtituit. Simulachrum hominis in obſcuro & tenebricoſo loco concluſit, atque amicorum quemlibet introducens oſtendebat, tanquam hominem occiſum: & rogabat, ut ſuam operam ad eam rem darent, ut facinus latere poſſet. Reliqui ſceleris communicationem refugerunt. ſolus Callias filius Hipponici libenter ſimulacrum admiſit, quod oſtendit ad probandos amicos factum. Itaque fidelem amicum judicavit Calliam, & in poſterum Alcibiadi Callias fuit chariſſimus.

Ἀλκιβιάδης.

¶ Ἀλκιβιάδης δοκιμασίαν φίλων [1] τοιάνδε ποιεῖται. εἴδωλον ἀνδρὸς ἐν οἰκίσκῳ σκοτεινῷ καθεῖρξε, καὶ τῶν φίλων ἕκαστον εἰσάγων ἐδείκνυεν, ὡς ἄνδρα δὴ πεφονευμένον· καὶ παρεκάλει συμπράττειν ὅπως ἂν τὸ δεινὸν [2] λάθοι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κοινωνῆσαι τοῦ μιάσματος ἔφυγον. Καλλίας δὲ ὁ Ἱππονίκου προσήκατο τὸ εἴδωλον, ὃ ἔδειξεν ἐπὶ δοκιμασίᾳ φίλων πεποιημένον· πιστὸν φίλον ἡγεῖται Καλλίαν, καὶ τὰ πάντα ἦν Ἀλκιβιάδῃ Καλλίας.

2 Alcibiades adnavigans hoſtili ſolo, noctu milites egredi juſſit: &

Ἀλκιβιάδης προσπλεύσας πολεμίᾳ πόλει τοὺς στρατιώτας ἀποβιβάσας

1 Τοιάνδε ποιεῖται] Scribo πεποίηται. Caſaubonus. | 2 Λάθοι.] Cum MSS. Vulgata λάθῃ.

σας νύκτωρ, καὶ ἡμέραν ἀναμείνας, τῶν πολεμίων οὐκ ἐξιόντων, ἐνέδραν ἐγκαταστήσας, [3] καὶ τὰς σκηνὰς ἐμπρήσας, ἀνήχθη· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀνηγμένον ἰδόντες, θαῤῥήσαντες, ἐξελθόντες, [4] ἀνεσκεδάννυντο ἀνὰ τὴν χώραν. οἱ λοχῶντες ἐπαναστάντες οὐκ ὀλίγα σώματα εἷλον, καὶ λείαν ἄφθονον. Ἀλκιβιάδης πάλιν προσπλεύσας, καὶ ἀναλαβὼν αὐτοὺς τὰ ληφθέντα, καὶ τοὺς λαβόντας [5] ἀπέπλευσεν.

Ἀλκιβιάδης πολιορκούντων τὰς Ἀθήνας τῶν Λακεδαιμονίων, βουλόμενος τοὺς φύλακας τοῦ ἄστεος καὶ τοῦ [6] Πειραιῶς, καὶ τῶν σκελῶν τῶν ἄχρι θαλάσσης ἀγρύπνους περὶ τὴν φυλακὴν κατασκευάσαι, προηγόρευσεν, [7] ὡς αὐτὸς ἀπὸ τῆς ἀκρο-

diem expectans, hoſtibus non exeuntibus, poſitis inſidiis tabernacula incendit, & abnavigavit. Qui in urbe erant, cum eum ſolviſſe cernerent, collectis animis procedebant, & per terram undique ſpargebantur. Inſidiatores conſurgentes ceperunt non paucos homines, prædamque copioſam. Alcibiades cum navibus reverſus, aſſumptis tum captis, tum iis qui ceperant, abnavigavit.

3 Alcibiades Lacedæmoniis Athenas oppugnantibus, volens cuſtodes urbis & Piræi atque murorum longorum pertinentium uſque ad mare vigiles, & diligentes in agendis excubiis efficere, promulgavit eodem modo ter ab arce per no-

πόλεως

3 Καὶ τὰς σκηνάς.] MSS. delent copulam.

4 Ἀνεσκεδάννυντο.] Fl. ἐσκεδάννυντο. Cant. ἐσκεδάννυντο. Mox pro εἷλον, in ora Vulgatæ εἶναι.

5 Ἀπέπλευσεν.] Ita ſcripſi cum Cant. & Interprete pro vulgato, ἀνέπλευσεν.

6 Πειραιῶς.] Cum Cant. pro vulgato Πειραιέως.

7 Ὡς αὐτὸς ἀπὸ τῆς ἄκρας.] Interpres legit ὡσαύτως. malè, & procul a mente auctoris. Interpretationis loco erunt tibi verba Frontini lib. tertio cap. XII. *Alcibiades Athenienſis, civitate ſua a Lacedæmoniis obſeſſa veritus negligentiam vigilum, denunciavit his qui in ſtationibus erant, ut obſer-*

ctem; Tollite facem: Qui vero non ſuſtulerit, quaſi aciem deſeruerit, ita punietur. Sic omnes vigilantes obſervabant arcem, ut tollente ignem duce, contra tollere poſſent, indicantes ſe vigilare, & excubias agere.

πόλεως νύκτωρ τρὶς ἀνασχήσοι τὴν λαμπτῆρα· ὃς δ' ἂν μὴ [8] ἀνάσχοι, ὡς φυλακὴν ἐκλιπὼν κολασθήσεται. οὕτω δὴ πάντες [9] ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον. ἵν' αἴροντος τοῦ στρατηγοῦ τὸ πῦρ, ἀντᾶραι δύναιντο. σημαίνοντες, ὡς ἐγρηγορότες φυλάττοιεν.

4 Alcibiades navigans in Siciliam, cum veniſſet

[10] Ἀλκιβιάδης πλέων ἐπὶ Σικελίαν [11] ἐλθὼν ἐς Κέρ-

obſervarent lumen quod nocte oſtenſurus eſſet ex arce, & ad conſpectum ejus ipſi quoque lumina attollerent: in quo munere qui ceſſaſſet, pœnam paſſurum. Dum ſollicitè exſpectatur ſignum ducis, pervigilatum ab omnibus, & ſuſpecta noctu periculum evitatum eſt. Idem interpres legiſſe videtur, non ὡς φυλακὴν ἐκλιπών: ſed ὡς τάξιν ἐκλιπών, minus recte. *Caſaubonus.*

Ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως.] Cum MSS. pro vulgato, ἀπὸ τῆς ἄκρας.

8 Ἀνάσχοι.] MSS. ἀνάσχῃ. Legendum videtur, ἀντανάσχοι, ut mox ἀντᾶραι.

9 Ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον ἵν'.] MSS. ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον, ἀγρυπνοῦντες εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Unde lego cum Interprete: ἀγρυπνοῦντες ἐφύλαττον τὴν ἀκρόπολιν, ἵν' &c.

10 Ἀλκιβιάδης &c.] Hoc Alcibiadis ſtrategema Frontino lib. III. cap. 2. dicitur adverſus urbem Agrigentinorum fuiſſe inſtitutum, Frontini verba ſunt: *Alcibiades dux Athenienſium, cum civitatem Agrigentinorum egregie munitam obſideret, petito ab eis conſilio, diu tanquam de rebus ad commune pertinentibus diſſeruit in theatro, ubi ex more Græcorum locus conſultationi præbebatur: dumque conſilii ſpecie tenet multitudinem, Athenienſes, quos ad id præparaverat, incuſtoditam urbem ceperunt.* Verum Agrigentum Athenienſes occuparunt nunquam, nec Agrigentinorum dominatio tam late ſe extendit, ut comprehenderit ſub ſe Catanam. Quare rectius cum Polyæno Catanæ tribuetur, præſertim cum & Diodorus ad idem oppidum referat. lib. XIII. ἀνήχθησαν ἐκ Ῥηγίου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ κατέπλευσαν τῆς Σικελίας εἰς Νάξον. δεξαμένων δὲ αὐτοὺς τῶν ἐν τῇ πόλει φιλοφρόνως, παρέπλευσαν ἐκεῖθεν εἰς Κατάνην. τῶν δὲ Καταναίων εἰς μὲν πόλιν οὐ δεχομένων τοὺς στρατιώτας, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐασάντων εἰσελθεῖν, καὶ παρασχομένων ἐκκλησίαν, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων περὶ συμμαχίας διελέγοντο. δημηγοροῦντος δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, τῶν στρατιωτῶν τινὲς διελόντες πυλίδα, παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν.

11 Ἐλθὼν ἐς Κέρκυραν.] Diodorus lib. XIII. ſcribit: Ἀναχθέντες οὖν ἐκ τοῦ Πειραιῶς, περιέπλευσαν τὴν Πελοπόννησον, καὶ κατηνέχθησαν ἐς Κέρκυραν. ἐνταῦθα γὰρ συναθροίζειν παρήγγελτο, καὶ προσαναλαμβάνειν τοὺς παρ' ἐκείνους τῶν συμμάχων &c. ubi ordine loca, quæ

Κέρκυραν, πολλὴν οὖσαν τὴν δύναμιν τριχῇ διεῖλεν. ἵνα τῶν ἐπιτηδείων μᾶλλον εὐποροῖεν κατὰ μέρος ταῖς πόλεσι προσβάλλοντες· ἐπεὶ δὲ [12] κατῆξεν εἰς Κατάνην, οὐ δεχομένων αὐτῶν Καταναίων, ἐπρεσβεύσατο, βουλόμενος μόνος παρελθὼν εἰπεῖν αὐτοῖς τὰ συμφέροντα· τῶν δὲ [13] ἐπιτρεψάντων, καὶ θεόντων ἐς ἐκκλησίαν συνέταξεν ὅσαι [14] τῶν τοίχων ἦσαν πυλίδες, ἐνῳκοδομημέναι σαθρῶς, [15] ταύτας ἐξελόντας εἴσω παρελθεῖν. ὁμοῦ δὴ συνέβαινεν [16] Ἀλκιβιάδην μὲν ἄρχεσθαι δημηγορεῖν, Ἀθηναίους δὲ Κατάνην ἔχειν.

[17] Ἀλκιβιάδης κατα-

ad Corcyram, exercitum multum & infinitum in tres partes diviſit, ut commeatus facilius ſuppeteret, ſi viciſſim ad urbes adventarent. Poſtquam vero ad Catanem appropinquavit, non accipientibus eum Catanenſibus, legationem miſit petens, ut ſibi ſoli accedere, & in commune conſulere liceret. Quibus permittentibus, & in concionem concurrentibus, præcepit ſuis, ut quotquot eſſent mœniorum portæ minus firmiter ædificatæ, per eas effractas irrumperent. Et ſimul accidit, ut Alcibiades concionari inciperet, & Athenienſes Catanem tenerent.

5 Alcibiades habens

χὼν

præterve&ti ſunt, antequam venerunt in Siciliam, enumerat. Pro εὐποροῖεν, Caſauboni Codd. εὐπορίαν.

12 Κατῆξεν ἐς Κατάνην.] Cum MSS. pro κατῆξεν εἰς Κατ. Ita Livius lib. I. cap. I. *Æneam ab ſimili clade domo profugum, ſed ad majora initia rerum ducentibus fatis, primo in Macedoniam veniſſe: inde in Siciliam quærentem ſedes delatum: ab Sicilia claſſe Laurentem agrum tenuiſſe.* Ad quem locum conſule Cl. Gronovium.

13 Ἐπιτρεψάντων.] Cant ἐπιστρεψάντων.

14 Τῶν τοίχων. Cant. τῶν τειχῶν.

15 Ταύτας ἐξελόντας.] Aptius dixiſſet διελόντας. & ita Thucyd. in Torones ἁλώσει lib IV. τὴν μετὰ Καναστραῖον πυλίδα διῄρουν. γρ. ἐξελόντες. *Caſaubonus.*

16 Ἀλκιβιάδην μὲν ἄρχεσθαι.] Particulam μὲν, quæ in Vulgata aberat, cum MSS. revocavimus.

17 Ἀλκιβιάδης καταχὼν ἄνδρα Καταναῖον.] Lego Ἀλκιβιάδης Κατάνην καταχὼν. ἄνδρα Καταναῖον. Adſcribam & hic Frontini verba, quibus eadem

quendam Catanenſem ſibi fidelem, Syracuſiis notum, miſit eum Syracuſas tanquam a Catanenſibus miſſum, cum quibus amicitia ac ſocietas eis intercedebat, quorum nomina tenerent :. & ſic nunciavit, Athenienſes relictis caſtris inermes Catanæ verſari. Quod ſi ipſi ſummo mane caſtra Athenienſium caperent, poſſe illos in urbe clauſos & inermes nullo negocio opprimi. Crediderunt Syracuſiorum duces: & præceperunt, ut viritim Catanam verſus exirent: atque appropinquantes ad Symmethium flu-

χὼν ἄνδρα Καταναῖον πιστὸν αὐτῷ, Συρακουσίοις γνώριμον, καθῆκεν ἐς Συρακούσας, ὡς πεμφθέντα ὑπὸ τῶν ἐν Κατάνῃ φίλων ἔντων αὐτοῖς, ὧν τὰ ὀνόματα γιγνώσκοιεν· [18] οὗτος ἤγγειλεν Ἀθηναίους καταλιπόντας τὸ στρατόπεδον, ἀόπλους εἴσω Κατάνης αὐλίζεσθαι. εἰ δὲ αὐτοὶ ἅμα ἕῳ καταλάβοιεν τῶν Ἀθηναίων τὸ στρατόπεδον, δύνασθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει γυμνοὺς ἀποκλεισθέντας ἁλῶναι ῥᾳδίως· ἐπίστευσαν οἱ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων, καὶ παρήγγειλαν ἐξιέναι πανδημεὶ τὴν ἐπὶ Κατάνης. [19] καὶ προσελθόντες ἐστρατοπεδεύσαντο [20] πρὸς τῷ Συμαί-

eadem res narratur: nam etſi nonnihil differt ejus narratio ab iſta, tamen ex iis melius intelliget rudior Græcæ linguæ lector Polyæni verba aliquot, quam ex Interprete. Sic ille: *Alcibiades in Sicilia, cum Syracuſanos capere vellet, ex Catanenſibus, apud quos tum exercitum continebat, quendam explorata ſolertia ſubmiſit Syracuſanis. Is in publicum conſilium introductus, perſuaſit, infeſtiſſimos eſſe Catanenſes Athenienſibus, &, ſi adjuvarentur a Syracuſanis, futurum ut opprimerent eos & Alcibiadem. Qua re adducti Syracuſani, univerſis viribus Catanam petituri proceſſerunt, relicta ipſorum urbe: quam a tergo adortus Alcibiades deſolatam, ut ſperaverat, afflixit.* Quod Græcus ſcriptor ait, καθῆκεν ἐς Συρακούσας, Frontinus *ſubmiſit Syracuſanis* quod, ἐξιέναι πανδημεὶ τὴν ἐπὶ Κατάνης, *univerſis viribus Catanam petituri proceſſerunt.* Caſaubonus.

18 Οὗτος] Cant. οὕτως. Pro καταλιπόντας. MSS. καταλιπὸν. quod eſſet, *commodum ex caſtris egreſſus.* majoris fidei faciundæ cauſſa.

19 Καὶ προσελθόντες. Ita lego cum Cant. & Interprete, qui vertit, *appropinquantes.* Vulgata, προελθόντες.

20 Πρὸς τῷ Συμαιθίῳ ποταμῷ.] Scribe Συμαίθῳ, ut apud Geographos

[21] Συμαίθῳ ποταμῷ. Ἀλκιβιάδης προσιόντας αὐτοὺς ὡς ᾔσθετο, τὰς τριήρεις πληρώσας αὐτουδὴ, [22] προσέπλευσεν τῇ πόλει τῶν Συρακουσίων [23] κενῇ καὶ οὐδενὸς εἴργοντος. τὸ δὲ κατὰ πλευρὰν αὐτῶν προτείχισμα ἐξελὼν διήρπασεν.

Ἀλκιβιάδης ἀπὸ Σικελίας ἀναχθεὶς ἐπὶ τὴν κρίσιν τὴν περὶ τῶν Ἑρμῶν, καὶ τῶν Μυστηρίων, στρογγύλης νεὼς ἐπιβὰς, ἐς Λακεδαίμονα κομίζεται. καὶ πείθει τὴν ταχίστην πέμψαι Συρακουσίοις βοήθειαν. [24] καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχίσαι, ὡς οὐκ ἂν ἔτι σχόντων οὔτε τὰς ἀπὸ τῆς χώρας προσόδους, οὔτε τὰς ἀπὸ τῶν ἀργυρείων. ἀλλὰ μὴν

vium caſtra poſuerunt. Alcibiades cum ſenſiſſet eos adventare, triremibus inſtructis ſummo ſtudio ad urbem Syracuſiorum contendit libere, & nemine prohibente, eorumque propugnaculum ab latere convulſum diripuit.

6 Alcibiades a Sicilia ſolvens, ad judicium de Mercurialibus ſtatuis, & Myſteriis, rotundam navem ingreſſus, Lacedæmonem defertur, ac ſuadet, ut repente Syracuſiis opem mittant, & Deceliam muniant, alioquin non amplius ceſſuros ipſis neque terræ, neque pecuniæ reditus. Sed Inſulanos quoque,

phos & Thucydidem, unde hæc pæne ad verbum. γρ. Συμέθρῳ. *Caſaubonus.*

21 Συμαίθῳ.] Fl. Συμμέθρῳ. Συμέθρῳ. ſed legend. Συμαίθῳ. Strabo lib. VI. Κεῖται δὲ ὑπὲρ Κατάνης τὰ Κεντόριπα, συνάπτοντα τοῖς Αἰτναίοις ὄρεσι καὶ τοῦ Συμαίθου ποταμοῦ ῥέοντι εἰς τὴν Κατάνην. Sed de fluvii hujus nomine videndus Philippus Cluverius lib. I. Sicil. Antiq. cap. 10.

22 Προσέπλευσεν τῇ πόλει.] MSS. προσέπλευσεν ἐν τῇ πόλει. Forte: προσέπλευσε μὲν τῇ πόλει.

23 Κενῇ καὶ οὐδενὸς εἴργ.] Interpr. pro κενῇ, vel ἀκενιτὶ, vel aliud quid legiſſe videtur. nihil mutandum. *Caſaubonus.*

24 Καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχίσαι.] Quum non præcedat mentio Athenienſium, obſcure αὐτοῖς poſuit pro τοῖς Ἀθηναίοις: quod dum non animadvertit Interpres, male ſequentia verba de Lacedæmoniis interpretatur. *Caſaubonus.*

25 Ἀλκι-

ſi viderint eos oppugnari, tranſituros. His ita geſtis, Athenienſes Alcibiadi reditum ab exilio decreverunt.

μὴν καὶ οἱ νησιῶται πολιορκουμένους αὐτοὺς ἰδόντες αὐτομολήσουσι. τούτων γενομένων, ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι, κάθοδον Ἀλκιβιάδῃ.

7 Alcibiades contra Syracuſios aciem inſtruebat. Erat inter exercitus filix arida, copioſaque. Vento ingruente procelloſo, qui Athenienſibus a tergo ſpirabat, hoſtibus a facie, incenſa filice, fumoque & igni in Syracuſiorum oculos delato, magnam eorum fugam effecit.

25 Ἀλκιβιάδης παρετάττετο Συρακουσίοις· ἦν μεταξὺ τῶν στρατοπέδων, πτερὶς ξηρά, δαψιλής· ἀνέμου προσπεσόντος παμμεγέθους, 26 ὃς ἦν κατὰ νώτου τοῖς Ἀθηναίοις, τοῖς δὲ πολεμίοις 27 κατὰ πρόσωπον...... ταῖς ὄψεσι τῶν Συρακουσίων τροπὴν αὐτῶν ἰσχυρὰν 28 εἰργάσατο.

8 Alcibiades Tyribazum fugiebat. Via erat una. Tyribazus cum ma-

Ἀλκιβιάδης 29 Τυρίβαζον ἔφυγεν. ὁδὸς ἦν μία. Τυρίβαζος μένων μὲν σὺν

25 Ἀλκιβιάδης παρετάττετο Συρακουσίοις. ἦν μεταξύ.] MSS. Ἀλκιβιάδης παρὰ Συρακουσίοις ἦν. μεταξὺ &c.

26 Ὃς ἦν κατὰ νώτου Ἀθηναίοις.] Cant. ὃς ἦν ξυρὰ νῶτον Ἀθ. Simili ratione clariſſimam illam ad Cannas de Romanis victoriam reportavit Annibal. Frontinus lib. II. cap. 2. 7. *Idem apud Cannas, cum comperiſſet Volturnum amnem ultra reliquorum naturam fluminum ingentes auras mane perflare, quæ arenam & pulveris vortices agerent, ſic direxit aciem, ut tota vis a tergo ſuis, Romanis in ora & oculos incideret: quibus incommodis mire hoſti adverſantibus, illam memorabilem adeptus eſt victoriam.* Vide Livium lib. XXII. cap. 46. Val. Maximum lib. VII. cap. 4. Ext. 2.

27 Κατὰ πρόσωπον....] Quæ deſunt ita ſupplebis, Ἀνῆψε τὴν πτέριν. τοῦ δὲ καπνοῦ καὶ τοῦ πυρὸς προσπίπτοντος ταῖς ὄψεσι, mox εἰργάσατο. cum Interpr. *Caſaubonus.*

Κατὰ πρόσωπον....] Locum hunc ita ſupplet Caſaubonus: ἀνῆψε τὴν πτέριν. τοῦ δὲ κάπνου &c. malim, ἀνάψας τὴν πτέριν. τοῦ τε κάπνου προσπίπτοντος &c.

28 Εἰργάσατο.] Ita reſtituimus cum MSS. Interprete, & Caſaubono, Vulgata, εἰργάσαντο.

29 Τυρίβαζον.] Cant. Τιρίβαζον.

30 Ξύλα

οὐκ ἐμάχετο, φεύγουσι δὲ ἐπέκειτο. Ἀλκιβιάδης νύκτα μείνας, [30] ξύλα πολλὰ κόψας, ταῦτα νήσας, καὶ πῦρ ἐμβαλὼν, ἀπιὼν ᾤχετο. οἱ βάρβαροι τὴν αὐγὴν τοῦ πυρὸς ὁρῶντες, ᾤοντο μένειν τοὺς Ἕλληνας. ἐπεὶ δὲ ἔγνωσαν, διώκειν [31] ὁρμήσαντες, τὴν ὁδὸν περιπεφραγμένην ὑπὸ τοῦ πυρὸς διελθεῖν οὐ δυνηθέντες, τῆς διώξεως ἐπαύσαντο.

nente manum non conſerebat, fugienti inſtabat. Alcibiades noctu manens, & multa ligna ſecans, ea reliquit injecto igni, atque diſceſſit. Barbari cernentes ignis fulgorem, Græcos manere putabant. Poſtquam vero rem cognoverunt, impetu facto, cum viam igni interſeptam penetrare non poſſent, a perſequendo deſtiterunt.

Ἀλκιβιάδης περὶ Κύζικον Θηραμένην, καὶ Θρασύβουλον ἔπεμψε μετὰ πλειόνων νεῶν, [32] ὅπως τοὺς ἐς τὴν πόλιν [33] ἀποχωρήσαντας πολεμίους ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων τριήρων ἐπὶ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο. Μίνδαρος καταφρονή-

9 Alcibiades ad Cyzicum Theramenem & Thraſybulum miſit cum plurimis navibus, ut hoſtes in urbem confugere prohiberent. Ipſe vero cum paucis triremibus ad navale prælium committendum ſolvit. Mindarus deſpecta paucita-

30 Ξύλα πολλὰ κόψας, ταῦτα νήσας &c.] Ita ſuppleo & lego hunc locum cum MSS. & Interprete. Vulgata: ξύλα πολλὰ νήσας, καὶ πῦρ ἐμβαλών. Καὶ ante πῦρ delent quoque MSS.

31 Ὁρμήσαντες.] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete pro vulgato, νομίσαντες.

32 Ὅπως τοὺς εἰς τὴν πόλιν ἀποχωρήσαντας .... ἀνήγετο.] Affinitas duarum vocum ἀνείργοιεν & ἀνήγετο huic quoque loco mutilando impuris librariis occaſionem dedit. Lege ſic, Ἀποχωρήσαντας ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων τριήρων ἐπὶ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο. ex libris. *Caſaub.*

33 Ἀποχωρήσαντας πολεμίους ἀνείργοιεν. αὐτὸς δὲ μετὰ ὀλίγων τριήρων ἐπὶ τὴν ναυμαχίαν ἀνήγετο.] Ita lacunam, quæ hic erat inter ἀποχωρήσαντας & ἀνήγετο, ex MSS. cum Interprete & Codd. Caſauboni ſupplevi niſi quod Cant. ἀνείργειεν.

34 Ἀπλεό-

te, cum pluribus ſolvebat. Cum appropinquaſſet, Alcibiades fugam ſimulabat. Mindarus exultans, quaſi victos inſequebatur. Poſtquam vero prope ad Theramenem & Thraſybulum venerunt, Alcibiades ſublato ſigno convertit naves in adverſarios. Mindarum declinantem ad urbem, Theramenes obviam factus excluſit. Ille Cleros quos vocant Cyzicenorum terræ, diſcedere conabatur. Sed ibi quoque Pharnabazi exercitus egredi vetuit. Alcibiades autem perſe-

φρονήσεις μετὰ πλειόνων ἀνήχθη. ὡς δὲ πλησίον ἦσαν, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην προσεποιήσαντο φεύγειν. οἱ δὲ περὶ τὸν Μίνδαρον, περιχαρεῖς ὡς νικῶντες, ἐδίωκον. ἐπεὶ δ' ἐγγὺς τῶν περὶ τὸν Θηραμένην, καὶ Θρασύβουλον ἐγένοντο, Ἀλκιβιάδης μὲν τὸ σημεῖον ἄρας ἐπέστρεψε τὰς ναῦς ἀντιπρώρους. Μινδάρου δὲ ἀποστρέψαντος περὶ τὴν πόλιν, οἱ περὶ τὸν Θηραμένην 34 ἀπήντησαν ἀποκλείοντες· 35 ὁ δὲ ἐπὶ τοὺς Κλήρους καλουμένους τῆς Κυζικηνῶν γῆς ἀποχωρεῖν ἐπειρᾶτο. 36 ἀλλὰ κἀκεῖ Φαρναβάζου στρατόπεδον ἐκβαίνειν ἐκώλυεν. Ἀλκιβιάδης δὲ διώκων, τὰς μὲν μετεώρους τῶν νεῶν

34 Ἀπήντησαν ἀποκλείοντες.] Quidam codices ἀποκλείοντες. Iidem mox ἀνεῖλκε non ἐξεῖλκε &, οἱ Φαρναβάζιοι, non οἱ Φαρναβάζου. *Caſaubonus.*

Ἀποκλείοντες.] Ita reſtitui cum Fl. & Diodoro, qui eodem modo loquitur.

35 Ὁ δὲ ἐπὶ τοὺς Κλήρους καλουμένους.] Caſaubonus in ora Vulgatæ notaverat καλούμενος, ſed nihil immutandum, locus quippe integer. Eodem modo loquitur Diodorus lib. XIII. Τέλος δὲ τῶν Ἀθηναίων πανταχόθεν ἐπικρατουμένων, καὶ τὸν εἰς τὴν πόλιν ἔφοδον τῶν Πελοποννησίων ἀποκλεισάντων, ὁ Μίνδαρος ἠναγκάσθη φυγεῖν τῆς χώρας πρὸς τοὺς καλουμένους Κλήρους, ὅπου καὶ Φαρνάβαζος εἶχε τὴν δύναμιν.

36 Ἀλλὰ κἀκεῖ Φαρναβάζου στρατόπεδον ἐκβαίνειν ἐκώλυεν.] Contra hiſtoriæ fidem: *Pharnabazus* enim non opitulabatur Athenienſibus, ſed Lacedæmoniis, & propterea ad *Cleros* cum navibus ſe conferebat *Mindarus*, ut *Pharnabazus*, qui illic erat cum copiis, laboranti ſuccurreret, ut & egregie ab eo factum. Vide omnino Diodorum loco adducto: item Plutarchum in Alcibiade.

37 Περσ-

νεῶν ἐμβολαῖς ἀνερρήγνυε· τοὺς δὲ [37] προσορμιζούσας τῇ γῇ, χειρῶν σιδηρῶν [38] ἐπιβολαῖς ἐφεῖλκε· τοὺς δὲ ἀποβαίνοντας [39] ἀνέκοπτον [40] οἱ Φαρναβάζου. τέλος δὲ Μίνδαρος πεσὼν, Ἀλκιβιάδῃ λαμπροτάτην νίκην ἔδωκεν.

quens, naves in altum provectas ſuarum roſtris frangebat. Appellentes terræ, manibus ferreis injectis retrahebat. egredientes vero Pharnabazus arcuit. Tandem cadens Mindarus, clariſſimam Alcibiadi victoriam dedit.

[CAP. XLI.]

Ἀρχίδαμος.

¶ 1 Ἀρχίδαμος, ἐν Ἀρκαδίᾳ μέλλων παρατάξεσθαι τῇ ὑστεραίᾳ, ἐπέρρωσε τοὺς Σπαρτιάτας διὰ νυκτὸς, βωμὸν ἱδρυσάμενος, καὶ κοσμήσας ὅπλοις λαμπροτάτοις, καὶ ἵππους δύο περιάγων. ἐπεὶ δὲ ἦν ἕως, οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ ταξίαρχοι καινὰ ὅπλα, καὶ δυοῖν ἵπποιν ἴχνη, καὶ βωμὸν αὐτόματον ἰδόντες, διήγγει-

¶ Archidamus cum in Arcadia pugnam committere vellet in poſterum diem, Spartiatas confirmavit, noctu ſtatuens aram, eamque armis ſplendidiſſimis ornans, & equos duos circumagens: cum illuxiſſet, manipulares duces & centuriones, nova conſpicientes arma, & duorum equorum veſtigia, atque ſpontaneam aram,

37 Προσορμιζούσας.] Fl. προσορμιζομένας.

38 Ἐπιβολαῖς.] MSS. ἐπιβολάς. & pro ἐφεῖλκε. Fl. ἀφεῖλκε. Cant. ἀφεῖλκεν.

39 ἀνέκοπτον.] MSS. ἐνέκοπτον.

40 Οἱ Φαρναβάζου.] Cant. οἱ Φαρναβάζοι.

Cap. XLI. 1 Ἀρχίδαμος ἐν Ἀρκαδίᾳ.] Obiter Frontinum in eadem hiſtoria emendabimus. *Archidamus*, inquit, *Lacedæmonius adverſus Arcadas bellum gerens, arma in caſtris ſtatuit, & circa ea duci equos noctu clam imperavit: quorum veſtigia mane (tanquam Caſtor & Pollux perequitaſſent) oſtendens, affuturos eoſdem ipſis præliantibus perſuaſit.* Legendum vero, tranſpoſitis litteris, *aram in caſtris ſtatuit, & circa eam.* Polyænus, βωμὸν ἱδρυσάμενος. nam illa καὶ κοσμήσας ὅπλοις nihil ad Frontinum. *Caſaubonus.*

2 Οἱ

interpretati ſunt Dioſcuros auxilium laturos. Spartiatæ ſumptis animis, & religione commoti, ſtrenue pugnarunt, atque Arcadas vicerunt.

2 Archidamus Corinthum oppugnabat. Erat in urbe ſeditio inter divites & pauperes, quod illi oligarchiam, hi proditionem moliri viderentur. His cognitis, Archidamus remiſit aliquantum de vi ac vehementia oppugnationis: non machinas amplius admovit, non amplius foſſas egit, non amplius terram vaſtabat. Divites metuentes ne pauperibus civitatem prodentibus gratificaretur, prævertentes legationem miſerunt, & urbem Archidamo dediderunt, in poſterum ſecuritatis gratia fœdus cum eo facientes.

διήγγειλαν, ὡς οἱ Διόσκουροι συμμαχήσοντες ἥκοιεν. [2] οἱ στρατιῶται θαῤῥήσαντες, καὶ τὰς γνώμας ἔνθεοι γενόμενοι, γενναίως ἠγωνίσαντο, καὶ τοὺς Ἀρκάδας ἐνίκησαν.

Ἀρχίδαμος ἐπολιόρκει Κόρινθον. ἦν ἐν τῇ πόλει στάσις τῶν πλουσίων, καὶ τῶν πενήτων· τῶν μὲν ὡς ὀλιγαρχίαν πρασσόντων, τῶν δὲ ὡς προδοσίαν. ταῦτα μαθὼν Ἀρχίδαμος ἀνῆκε τὸ σφοδρὸν τῆς πολιορκίας· οὐκ ἔτι μηχανήματα προσῆγεν, οὐκ ἔτι [3] περιετάφρευσεν, οὐκ ἔτι τὴν χώραν [4] ἔτεμνεν. οἱ πλούσιοι φοβηθέντες ὡς ἄρα τοῖς πένησι προδιδοῦσι χαρίζοιτο, φθάσαντες ἐπεκηρυκεύσαντο, καὶ τὴν πόλιν ἐνέδωκαν Ἀρχιδάμῳ, [5] οἱ εἰσαῦθις [6] ἀσφαλῶς πρὸς αὐτὸν συνθέμενοι.

Λακε-

2 Οἱ στρατιῶται] Interpres, Σπαρτιᾶται.
3 Περιετάφρευσεν.] Cant. περιετάφρευεν.

4 Ἔτεμνεν.] Interpres: ἔτεμεν.
5 Οἱ εἰσαῦθις.] dele τὸ οἱ. Caſaubonus.
6 Ἀσφαλῶς.] MSS. ἀσφαλές.

7 Καὶ

Λακεδαιμονίων ἡ πόλις ἐσείσθη· [7] καὶ πέντε μόναι διεσώθησαν οἰκίαι. Ἀρχίδαμος ὁρῶν τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τὸ σώζειν τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις τραπομένους, δείσας μὴ πάντες ἀπολειφθέντες ἀπόλοιντο, τῇ σάλπιγγι πολεμίων ἐσήμαινεν ἔφοδον. πιστεύσαντες οἱ Λάκωνες, πρὸς αὐτὸν συνέδραμον. [8] αἱ μὲν οἰκίαι συνέπεσον· αὐτοὶ δὲ οὕτως ἐσώθησαν.

3 Lacedæmoniorum urbs terræmotu concutiebatur, ita ut quinque ſolum ædes manerent ſuperſtites. Archidamus, videns homines ad ſervanda ea, quæ in ædibus habebant, accurrere, veritus ne omnes intercepti perirent, tuba hoſtium adventum ſignificavit. Lacones credentes ad eum concurrebant; ipſi vero ſic ſalvi evaſerunt.

Ἀρχίδαμος, κρατούντων Ἀρκάδων, αὐτὸς ἤδη παρειμένος ὑπὸ τραύματος φθάσας ἐπικηρυκεύσατο περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως, ὅπως μὴ καὶ οἱ λοιποὶ προσαπόλοιντο.

4 Archidamus victoria potitis Arcadibus, ipſe debilis ex vulnere, ſtatim legationem miſit de ſepeliendis mortuis, ne reliqui etiam perirent.

Ἀρχίδαμος νύκτωρ τοὺς στρατιώτας ἦγεν ἐπὶ Κάρας. [9] ὁδὸς ἦν ἄνυδρος, τραχεῖα, πολλή. καὶ ἠγανάκτουν οἱ στρατιῶται τῷ πόνῳ. παρε-

5 Archidamus noctu milites duxit ad Caras per viam aquoſam, aſperam, ac longam. Militibus vero labore defatigatis & indignantibus, conſola-

μυθεῖτο

7 *Καὶ πέντε μόναι διεσώθησαν οἰκίαι.*] Si cui ſuſpecta ſit vox *πέντε*, adeat Ælianum Ποικίλ. ἱστορ. lib. VI. cap. 7. *Caſaubonus.*

8 *Αἱ μὲν οἰκίαι συνέπεσον.*] Hæc in verſione omiſſa: *ædificia quidem corruerunt.*

9 Ὁδὸς ἦν ἄνυδρος.] Male Interpres *viam aquoſam*, pro *aquis carentem.* Sic quoque in fine male *paluſtrem*, niſi forte legerit aliter: infra enim IV. 3.25. & 6.11. recte vertit.

10 Ἐξει-

batur eos Archidamus, quantum poterat, & ne deficerent hortabatur. Poſtquam vero repente irruentes plurimis hoſtibus interfectis, oppidum exſcidiſſent, cœnam parantes, atque exultantes victoria, rogavit Archidamus; quando ſibi urbem cepiſſe viderentur. Reſpondentibus aliis, cum impreſſionem faceremus: aliis, cum jacula mitteremus: nequaquam, ait ille, ſed cum viam longam & paluſtrem contenderemus. Nam voluntas ad laborem propenſa, cuncta vincere ac ſuperare conſuevit.

μυθεῖτο αὐτοὺς Ἀρχίδαμος, ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ παρεκάλει μηδαμῶς ἐνδιδόναι. ἐπεὶ δὲ ἄφνω προσπεσόντες, καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων κτείναντες, [10] ἐξεῖλον τὸ χωρίον, οἱ μὲν ἐδειπνοποιοῦντο, ἐπὶ τῇ νίκῃ γεγηθότες. Ἀρχίδαμος δὲ ἤρετο πηνίκα δοκοῦσιν ἁλῶναι τὴν πόλιν; λεγόντων δὲ, τῶν μὲν, ἡνίκα προσεβάλομεν· τῶν δὲ, ἡνίκα ἐτοξεύομεν· [11] οὐδαμῶς, ἔφη αὐτὸς, ἀλλ' ὅτε τὴν πολλὴν καὶ ἄνυδρον ὁδὸν ἐπορευόμεθα. τὸ γὰρ [12] βούλεσθαι πονεῖν, πάντων κρατεῖν πέφυκεν.

[CAP. XLII.

Gylippus.

¶ Gylippus, ut imperator Syracuſani exercitus crearetur, congregatis Syracuſanorum du-

Γύλιππος.

¶ Γύλιππος βουλόμενος αὐτοκράτωρ γενέσθαι τῆς ἐν Συρακούσαις δυνάμεως, συναγαγὼν τοὺς στρατηγοὺς τῶν Συρακουσίων εἶπεν, ὡς χρὴ λόφον τινὰ μεταξὺ

10 Ἐξεῖλον τὸ χωρίον. Ita lego cum MSS. pro ἐξείλοντο τὸ χωρίον.

11 Οὐδαμῶς ἔφη αὐτός· ἀλλ'.] Ita MSS. & Interpres. Vulgata abſque αὐτός. Pro ἀλλ' ὅτι, Cant. ἀλλὰ τότε, ὅτι.

12 Βούλεσθαι.] Fl. βουλεύεσθαι.

1 Ἀγγε-

μεταξὺ τῆς πόλεως, καὶ τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἀθηναίων τειχίσαι. τῶν δὲ πεισθέντων, νύκτωρ αὐτὸς ἔπεμψεν αὐτόμολον [1] ἀγγελοῦντα τοῖς πολεμίοις τὰ δεδογμένα. οἱ μὲν δὴ μαθόντες, αὐτοὶ προκατέσχον τὸν λόφον. Γύλιππος δὲ ἐσχετλίαζεν ὡς τῶν ἀπορρήτων ἐξαγγελλομένων. ὅπως οὖν εἰσαῦθις τοῦτο μὴ [2] γένοιτο, οἱ προὔχοντες τῶν Συρακουσίων ἑνὶ καὶ μόνῳ Γυλίππῳ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ἐπέτρεψαν.

Γύλιππος τὸν προκατειλημμένον λόφον, [3] ὑπὸ Ἀθηναίων αὐτοὺς βουλόμενος καταχεῖν, ἀπὸ τῶν τριήρων πολλῶν οὐσῶν, εἴκοσι πληρώσας, πυκνὰς τὰς μελέτας ἐποιεῖτο. τῶν δὲ πληρωμάτων συγκροτηθέντων, νυκτὸς ἀφῆκεν αὐτὰς εἰς τὸ πέλαγος, παραγγείλας καταπλεῖν ἀρχομένης ἡμέρας. ὡς δὲ οἱ πολέμιοι καταπλεούσας εἶδον, ἐπ' αὐτὰς ἀνήχθησαν. τῶν δὲ μετα-

cibus, ait oportere collem quendam inter urbem & Athenienſium caſtra munire. Quibus morem gerentibus, noctu transfugam ad hoſtes mittit, qui hæc nunciaret. Illi re cognita prævertentes, collem occupaverunt. Gylippus autem indignabatur, tanquam arcanis proditis ac promulgatis. Ut igitur in poſterum ne fieret hoc amplius, principes Syracuſanorum ſummam belli Gylippo detulerunt.

2 Gylippus, ut præoccupatum ab Athenienſibus collem reciperet, ex multis triremibus, implens viginti, crebras exercitationes obibat. Conſcriptis ſupplementis, noctu eas in pelagus dimiſit; imperans ut oriente die adnavigarent. Cum hoſtes adnavigantes cernerent, contra ſolverunt. Illis vero in fu-

1 Ἀγγελοῦντα. Cant. ἐγκαλοῦντα.
2 Γένοιτο.] Cant. γίγνοιτο.
3 Ὑπὸ Ἀθηναίων.] Cant. ὑπ' Ἀθηναίων.

4 Ἐπανι-

gam converſis, ſummo ſtudio Athenienſes inſequebantur. At Gylippus reliquis navibus impletis ſolvebat. Interea temporis Athenienſibus in navali certamine occupatis, pedites Gylippi inſtructa acie, dejectis Athenienſium cuſtodibus, nullo negotio collem obtinuerunt.

μεταβαλλομένων εἰς φυγὴν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετὰ σπουδῆς ἐδίωκον. ὁ δὲ Γύλιππος τὰς ὑπολοίπους ναῦς πληρώσας, [4] ἐπανήγετο. ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ περὶ τὴν ναυμαχίαν τῶν Ἀθηναίων ἀσχολουμένων, οἱ πεζοὶ Γυλίππου συνταχθέντες [5] ῥᾷστα κατέσχον τὸν λόφον, τοὺς φύλακας τῶν Ἀθηναίων [6] ἐκβαλόντες.

[CAP. XLIII.]

Hermocrates.

¶ Hermocrates Syracuſiis factionem moventibus, & magnam ſervorum manum colligentibus, ad ducem ipſorum Soſiſtratum miſit legatum, unum ex præfectis equitum Daimachum, cum quo intercedebat ei uſus & amicitia, nunciantem duces admirantes fortitudinem ipſius, in animo habere omnes

Ἑρμοκράτης.

¶ Ἑρμοκράτης τῶν ἐν Συρακούσαις ἐπαναστάντων, καὶ χειρὸς πολλῆς οἰκετικῆς ἠθροισμένης, πρὸς τὸν ἡγούμενον αὐτῶν Σωσίστρατον ἔπεμψε πρεσβευτὴν, ἕνα τῶν [1] ἱππάρχων Δαΐμαχον, ὃς ἦν αὐτῷ συνήθης καὶ φίλος, ἀγγέλλοντα τὰ παρὰ τῶν στρατηγῶν· ὡς ἄρα τὸ φρόνημα αὐτοῦ θαυμάζοντες, πάντας μὲν ἐλευθέρους

4 Ἐπανήγετο.] Ita reſtitui cum MSS. pro vulgato, ἀντανήγετο.

5 Ῥᾷστα κατέσχον τὸν λόφον.] Vocem ῥᾷστα, quæ a Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete ſupplevi.

6 Ἐκβαλόντες.] Cant. ἐκβάλλοντες.

Cap. XLIII. 1 Ἱππάρχων.] Cant. ὑπάρχων.

θέρους ἀφίασι, πάντας δὲ ὁπλίζουσι, καὶ σιτηρέσιον δώσουσι τὸ ἴσον· αὐτὸν δὲ τὸν Σωσίστρατον συνάρχοντα ἀποφαίνουσι,[2] καὶ ἤδη γε ἥκειν βουλευσόμενον μετὰ τῶν στρατηγῶν, ὅσα τὸ πολιτικὸν [3] κατεπείγοι. ὁ δὲ Σωσίστρατος τῇ φιλίᾳ τοῦ Δαϊμάχου πιστεύσας, παραλαβὼν εἴκοσι τοὺς ἡγεμονικωτάτους τῶν δούλων, ἧκε πρὸς αὐτούς· οὗτοι μὲν συλληφθέντες [4] ἐδέθησαν· Ἑρμοκράτης δὲ μετὰ ἑξακισχιλίων ὁπλιτῶν ἐξελθὼν, καὶ τοὺς δούλους λαβὼν, ὤμοσεν, ἦ μὴν [5] μηδὲν αὐτοῖς δεινὸν ἂν γενέσθαι, πρὸς τὸν αὐτοῦ δεσπότην ἕκαστος εἰ ἐπανέλθοι· πεισθέντες ἐπανῆλθον· ὅτι μὴ μόνον τριακόσιοι πρὸς Ἀθηναίους ἠυτομόλησαν.

liberos dimittere, omnibuſque arma & æqualem commeatum tribuere. Ipſum vero Soſiſtratum in ducum conſortium aſſumere, atque jam veniret, conſilium cum ducibus de communibus rebus capturus. Soſiſtratus amicitia Daimachi fretus, aſſumptis viginti ſervis præſtantiſſimis, venit ad ipſos. Quibus comprehenſis, & in vincula conjectis, Hermocrates cum ſexcentis armatis egreſſus, cum ſervos cepiſſet, eis juravit per ſuam fidem, nihil ipſis periculi futurum, ſi quilibet ad ſuum dominum rediſſet. perſuaſi redierunt. exceptis trecentis qui ad Athenienſes transfugerunt.

[6] Ἀθηναῖοι τὴν ὑστάτην ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίαν,

2 Athenienſes poſtremo in Sicilia certamine

ἡσσῶν-

2 Καὶ ἤδη γε ἥκειν] Particulam γε cum MSS. inſerui.

3 Κατεπείγοι] Cum MSS. pro vulgato, κατεπείγει.

4 Ἐδέθησαν] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete pro vulgato, ἐδόθησαν.

5 Μηδὲν αὐτοῖς δεινόν] Cant. delet αὐτοῖς.

6 Ἀθηναῖοι τὴν ὑστάτην ἐν Σικελίᾳ ναυμαχίαν ἡσσῶνται] Frontinus lib. II. cap. 9. de Hermocrate loquens: *Idem*, inquit, *rebus proſpere geſtis, & ob id reſolutis ſuis in nimiam ſecuritatem, ſomnoque & mero preſſis, in caſtra transfugam miſit, qui præmoneret ſe fuga elapſum: diſpoſitas enim utique*

navali ſuperati ſunt, & noctu fugere decreverunt. Syracuſii ſacrificantes epinicia, & inebriati vino, ſe quieti dederunt. Hermocrates, ne ebrios & ſomnolentos in pugnam educeret, transfugam mittit, qui diceret ad Niciam, adhuc omnes in armis eſſe. Amici qui in conſilio ei aderant, prædixerunt: Si moveris noctu, in inſidias incides, & dolum. credidit Nicias, & diem præſtolatus, caſtra non movit. Hermocrates Syracuſanos, cum ſatis jam crapulam edormiſſent,

ἡσσῶνται· καὶ νύκτωρ φεύγειν ἔδοξαν· Συρακούσιοι θύσαντες ἐπινίκια ὑπὸ μέθης ἀνεπαύοντο. Ἑρμοκράτης μεθύοντας καὶ καθεύδοντας ἐπὶ μάχην [7] ὅπως μὴ ἐξάγοι, αὐτόμολον πέμπει [8] φράσοντα πρὸς Νικίαν, ὡς μέχρι νῦν πάντες οἱ μηνύοντες φίλοι [9] προαγορεύουσιν, ἢν ἀποκινήσῃς νύκτωρ, ἐνέδραις ἐμπίπτεις, καὶ λόχοις· πιστεύει Νικίας· καὶ [10] ἀναμείνας ἕως ὄρθρου, τὸ στρατόπεδον οὐκ ἐκίνησεν· Ἑρμοκράτης τοὺς Συρακουσίους ἅλις ἔχοντας ὕπνου, [11] ἀνέστησεν εὐρώστους·

οἱ

ubique a Syracuſanis inſidias: quarum metu recepit aciem. Hactenus Frontinus: Nam quæ his ſubjiciuntur in vulgatis codicibus, nihil ea pertinere videntur ad Hermocratis iſtud factum: aut egregie ſane ſunt depravata. Videri certe queant pertinere potius ad ſimilem aliquam hiſtoriam ei quæ refertur a Polyæno libro ſecundo, in Clearcho, commate IX. vide Diodori Siculi librum XIII. & cum Frontino confer. In Frontino eodem male legitur paullo ante, *Hermocrates Syracuſanus ſuperatus acie Carthaginienſibus* legendum enim *Athenienſibus. Caſaubonus.*

7 Ὅπως μὴ ἐξάγοι] Cum Cant. pro ἐξάγῃ.

8 Φράσοντα πρὸς Νικίαν, ὡς μέχρι νῦν] Lege ſic hunc locum, ὡς οἱ μέχρι νῦν πάντα μηνύοντες φίλοι, προαγορεύουσιν. hoc eſt, *transfugam miſit, qui Niciæ diceret, amici tui, ſoliti hactenus omnia tibi ſignificare*, quæ quidem tua intereſſet ſcire, *præmonent jam te.* Diodorus ſic, Οἱ Ἀθηναῖοι νομίσαντες τῶν Λεοντίνων τινὰς εἶναι τῶν δι' εὔνοιαν ἀπηγγελκότας, ἐταράχθησαν. *Caſaubonus.*

9 Προαγορεύουσιν] Ita reſtitui cum MSS. Interprete, & Codd. Caſauboni. Vulgata προσαγ.

10 Ἀναμείνας ἕως ὄρθρου] MSS. delent ὄρθρου. ſed legendum tunc, ἀναμείνας ἕως.

11 Ἀνέστησεν διερρώστως] Imo διερρώστους. *Caſaubonus.*

Εὐρώστους] Ita emendavi cum MSS. Interprete, & Caſaubono. Vulgata, διερρώστως.

12 Πρ-

οἱ δὲ [12] προκαταλαβόντες τὰς διαβάσεις τῶν ποταμῶν καὶ τὰς γεφύρας, πανωλεθρίᾳ τοὺς Ἀθηναίους διέφθειραν.

valentes ac robuſtos ſuſcitat, qui interceptis fluviorum vadis, & pontibus, occidione Athenienſes occiderunt.

[CAP. XLIV.]

Ἐτεώνικος.

¶ [1] Ἐτεώνικον Λάκωνα ἐν τῇ Μιτυλήνῃ Κόνων Ἀθηναῖος ἐπολιόρκει· κέλης ὑπηρετικὸς [2] ἧκεν ἀγγέλλων, Καλλικρατίδας ὁ ναύαρχος Λακεδαιμονίων ἐν Ἀργινούσαις οἴχεται [3] ἡττημένος. Ἐτεώνικος τοὺς ἀγγέλους ἐκέλευσε νύκτωρ ὑπεξελθεῖν, καὶ μεθ' ἡμέραν ἐς Μιτυλήνην [4] ἐστεφανωμένους, καὶ παιωνίζοντας, νίκην ἀγγέλλοντας ἥκειν. Ἐτεώνικος μὲν ἔθυεν εὐαγγέλια· Κόνων δὲ καὶ τὸ Ἀττικὸν ἐξεπλάγη καὶ ἡσύχαζεν· οὐ μὴν ἡσύχαζεν

Eteonicus.

¶ Eteonicum Laconem in urbe Mitylenenſium Conon Athenienſis oppugnabat: celes expeditus venit nuncians, Callicratidam Lacedæmoniorum navarchum ad Arginuſas victoriam hoſtibus dediſſe. Eteonicus ſub noctem clam egredi nuncios juſſit, & interdiu Mitylenam coronatos, & gratulabundos venire, ac victoriam nunciare. Eteonicus quidem ſolemnia ob rei feliciter geſtæ nuntium ſacra fecit: Conon, & Atticus exercitus conſter-

Ἐτεώνι-

12 Προκαταλαβόντες τὰς διαβάσεις τῶν ποταμῶν καὶ τὰς γεφύρας, πανωλεθρίᾳ &c.] Ita ſupplevi hanc lacunam cum MSS. & Interprete. Vulgata, προκαταλαβόντες διαβάσεις, πανωλεθρίᾳ.

Cap. XLIV. 1 Περὶ Ἐτεωνίκου Λάκωνος] Cant. Ἐτεώνικος α.

2 Ἧκεν.] Ita repoſui cum MSS. Vulgata, ἦλθεν.

3 Ἡττημένος] Ita lego cum Fl. Vulgata, ἡττημένων.

4 Ἐστεφανωμένους, καὶ παιωνίζοντας] MSS. abſque copula

5 Μι-

natus, quietum ſe tenuit. At non Eteonicus quievit, ſed mox claſſem in Chium miſit. Pedeſtres vero copias Methymnam, in civitatem ſociam & amicam deduxit.

Ἐτεώνικος. ἀλλὰ τὸ μὲν ναυτικὸν εἰς Χίον ἐξέπεμψε. τὸ δὲ στρατιωτικὸν ἐς [5] Μήθυμναν, φίλην πόλιν ἐξήγαγεν.

[CAP. XLV.]

Lyſander.

¶ Lyſander amicis ſuis, quos Mileti habebat, pollicitus ſe ad populum evertendum & opprimendum eis adjumento futurum, venit Miletum. Et in eos qui novas res molirentur, acerbiſſime verbis invehebatur, populo vero ſuam operam ad tuendam libertatem promittebat. Credens populus Lyſandro bona in ſpeciem dicenti, cum imparatus meliora ſperaret, amici communi ſigno conſurgunt, & in plebem impetum facientes, multos cædunt, atque ſic Miletus in amicorum

Λύσανδρος.

¶ Λύσανδρος τοῖς ἐν Μιλήτῳ φίλοις ὑποσχόμενος τὸν [1] δῆμον συγκαταλύειν, ἧκεν εἰς Μίλητον· καὶ τοῖς μὲν νεωτερίζουσι λόγῳ χαλεπὸς ἦν· τοῖς δὲ δημόταις ἐλευθερίαν συμπράττειν [2] ἐπηγγέλλετο πιστεύσας ὁ δῆμος Λυσάνδρῳ χρηστὰ λέγοντι, ἀπαράσκευος ἤλπιζε τὰ βελτίονα. οἱ φίλοι [3] κοινῷ συνθήματι ἐπανίστανται, καὶ τῷ δήμῳ προσπεσόντες, [4] πολλοὺς κτείνουσι, καὶ ἡ Μίλη-

τος

5 Μήθυμναν.] Cant. Μίθυμναν.

Cap. XLV. 1 Δῆμον] Codd. Caſauboni, πόλεμον. Mox pro συμπράττειν, Cant. συμπράσσειν.

2 Ἐπηγγέλλετο.] Ita lego cum Cant. & Codicibus, quos citat Caſaubonus, nec non Interprete. Vulgata, ἐπηγγείλατο.

3 Κοινῷ συνθήματι.] Cant. κοινῶς συνθ. Ex confuſione ſequentis vocis.

4 Πολλοὺς κτείνουσι, καὶ ἡ Μίλητος] Duas voces καὶ πολλαχοῦ, quæ in Vulgata ſequebantur poſt κτείνουσι, cum MSS. & Interprete delevi.

τος ἦν ὑπὸ τοῖς φίλοις Λυσάνδρου.

5 Ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οἱ Ἀθηναῖοι τετράκις ἀνήχθησαν, ἐφ᾽ ᾧ τε ναυμαχεῖν· Λύσανδρος ὁ Λάκων οὐκ ἀντανήγετο. 6 οἱ μὲν οὖν ἀποπλέουσι γαννύμενοι, παιᾶνας ᾄδοντες· Λύσανδρος δὲ κατόπιν πέμπει δύο τριήρεις. οἱ τριήραρχοι τοὺς Ἀθηναίους ἐκβάντας ὡς εἶδον, σημεῖον μετέωρον αἴρουσι χαλκῆν ἀσπίδα· Λύσανδρος αὐτίκα ὑπεσήμαινεν ἐπίπλουν· καὶ οἱ Λάκωνες εἰρεσίᾳ πολλῇ ἐπιπλέουσι· καὶ τοὺς Ἀθηναίους καταλαμβάνουσιν ἄρτι ἐκβάντας· 7 ὧν οἱ μὲν ἀνεπαύοντο· 8 οἱ δὲ, ἄλλος ἄλλο τι ἔδρα, γυ-

μνοὶ

Lyſandri poteſtatem venit.

2 In Ægis fluentis perſæpe Athenienſes ſolverunt ad navale certamen ineundum; cum Lyſander ex adverſo non ſolveret, illi gaudio pleni, pæanaſque canentes abnavigant. Lyſander a tergo duas mittit triremes. Triremium præfecti cum egreſſos eſſe Athenienſes cernerent, ſublime tollunt ſignum æneum ſcutum. Lyſandro ſtatim ſignum dante, ut adnavigarent, Lacones contenta remigatione advolant, atque Athenienſes recens egreſſos deprehendunt: quorum alii quieti ſe dederant, alius aliam rem agebat. Nudos omnes armati ex im-

5 Ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οἱ Ἀθηναῖοι τετράκις ἀνήχθησαν] Quidam libri habent πολλάκις. Frontinus ſic, *Lyſander Lacedamonius adverſus Athenienſes apud Ægoſpotamum inſtituit certo tempore infeſtare naves Athenienſium, deinde revocare claſſem; qua re in conſuetudinem perducta*, &c. quem Frontini locum ſic arbitror emendandum, *Lyſander dux Lacedæmoniorum adverſus Athenienſes apud Ægoſpot.* alioquin mancus locus videbitur. Ita autem ſæpe loquitur. lib. primo cap. quarto, *Iphicrates dux Athenienſium, adverſus Anaxibium Lacedæmonium in Helleſponto.* & paſſim. *Caſaubonus.*

6 Οἱ μὲν οὖν] Cant. delet οὖν, neque agnoſcit Interpres. Mox Codd. Caſauboni, οἱ δὲ τριηρ.

7 Ὧν οἱ μὲν] MSS. abſque ὧν.

8 Οἱ δὲ, ἄλλος ἄλλο τι ἔδρα] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, οἱ δὲ ἄλλο τι ἔδρων. Codd. Caſauboni, ὁ δὲ ἄλλος ἄλλο τι ἔδρα.

9 Ai-

proviſo obruentes Lacones, & inordinatos inſtructi, in captivitatem redigunt naves univerſas, niſi quod una Athenas aufugit, quæ cladem nunciare poſſet.

μνοὶ πάντες. οἱ Λάκωνες ἄφνω προσπεσόντες ὡπλισμένοι γυμνοῖς, συντεταγμένοι ἀσυντάκτοις, ἐνίκησαν· [9] αἱροῦσιν οὖν ἄνδρας αἰχμαλώτους καὶ τὰς τριήρεις ἁπάσας· ὅτι μὴ μία ἡ Πάραλος ἔφυγεν Ἀθήναζε μόνη τῆς ἥττης ἄγγελος.

3 Lyſander pueros teſſeris, hoſtes jurejurando fallendos eſſe dicebat.

Λύσανδρος παρήγγελεν, ἐξαπατᾷν χρῆναι παῖδας μὲν ἀστραγάλοις, πολεμίους δὲ ὅρκοις.

4 Lyſander Thaſios cepit, apud quos erant multi, qui Athenienſium partes ſecuti fuerant. Ii ſe ab Lacone occultabant: qui convocatis Thaſiis in templum Herculis, humaniſſimam orationem habuit, oportere veniam dare his qui laterent in commutatione rerum, & eos bonum animum gerere juſſit:

Λύσανδρος ἐκράτησε Θασίων, παρ' οἷς ἦσαν ἀττικίζοντες πολλοὶ, [10] κρυπτόμενοι τοῦ Λάκωνος φόβῳ· ὁ δὲ τοὺς Θασίους ἐς τὸ τοῦ Ἡρακλέους ἱερὸν συναγαγὼν, φιλανθρώπους λόγους διεξῆλθεν· ὡς δέον συγγνώμην ἔχειν τοῖς κρυπτομένοις ἐν τῇ μεταβολῇ τῶν πραγμάτων, [11] καὶ θαῤῥεῖν αὐτοὺς προσῆ-

9 Αἱροῦσιν οὖν ἄνδρας αἰχμαλώτους] Deeſſe hic dictio aliqua videtur numerum captorum indicans: niſi ita ſcripſit: ἄνδρας τε πλείστους αἰχμαλώτους, καὶ. Frontinus ita, *Tum hoſtium maxima parte ex more dilapſa, reliquos adortus occidit, & univerſas naves cepit.* Interpretis codd. hæc non habuere, ut videtur: neque mox illa verba, ἡ πάραλος. Ita autem appellabatur una ex publicis Athenienſium triremibus. vide Grammaticos. *Caſaubonus.*

Αἱροῦσιν οὖν ἄνδρας] MSS. omittunt οὖν ἄνδρας, ut etiam Interpres.

10 Κρυπτόμενοι τοῦ Λάκωνος φόβῳ] MSS. abſque φόβῳ. neque etiam agnoſcit Interpres.

11 Καὶ θαῤῥεῖν αὐτοὺς προσῆκεν] Quidam codd. καὶ ὅτι θ. & ſic legendum: niſi mendoſum eſt τὸ προσῆκεν. *Caſaubonus.*

Καὶ θαῤῥεῖν αὐτοὺς προσῆκεν] MSS. αὐτοῖς.

προσῆκεν· ὡς μηδὲν δεινὸν πεισομένους, τῶν λόγων ἐν ἱερῷ γινομένων, καὶ ταῦτα ἐν Ἡρακλέους πόλει τοῦ πατρῴου. [12] οἱ μὲν οὖν κεκρυμμένοι τῶν Θασίων πιστεύσαντες τῇ φιλανθρωπίᾳ τῶν λόγων προῆλθον· Λύσανδρος δὲ διαλιπὼν ὀλίγας ἡμέρας, [13] ὅπως ἀδεέστεροι γένοιντο, προσέταξε συναρπασθέντας ἀποσφαγῆναι.

nihil enim accepturos damni, quippe cum eam orationem in templo haberet, idque in civitate Herculis avi. Occulti igitur fidem habentes orationis benignitati, prodierunt. Lyſander intermiſſis paucis diebus, quo tutius res adminiſtraretur, correptos interfici juſſit.

Λύσανδρος τὰς Ἀθήνας κατασκάπτειν βουλομένων τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν συμμάχων, ἔφη μηδαμῶς συμφέρειν· τὴν γὰρ Θηβαίων πόλιν ἐγγὺς οἰκουμένην, ἰσχυροτέραν, καὶ μείζονα κατ' αὐτῶν γενήσεσθαι· ἐὰν δὲ διὰ τυράννων κατέχωσι τὰς Ἀθήνας, ἐγγύθεν παραφυλάξειν τοὺς Θηβαίους, καὶ διὰ παντὸς ἕξειν ὑποδεεστέρους· ἄριστα λέγειν δόξας Λύσανδρος, ἔπεισε τὰς Ἀθήνας μὴ κατασκάψαι.

5 Lyſander Athenas exſcindere volentibus Lacedæmoniis & ſociis, Non, inquit, conducit. Thebanorum enim urbem in propinquo ſitam, validiores & majores contra ipſos vires collecturam. Sin per tyrannos Athenas in officio contineant, ex propinquo poſſe eos eadem opera Thebanos obſervare, foreque eorum res ſemper deteriores. Lyſander optime viſus dicere, perſuaſit ne Athenas exſcinderent.

[CAP.

12 Οἱ μὲν οὖν] MSS. abſque οὖν. & pro, Θασίων, Θυσιῶν. Mox Caſauboni Codd. προσῆλθεν.

13 Ὅπως ἀδεέστεροι] Ita MSS. & Codd. Caſauboni pro vulgato, ὡς. Mox Caſauboni Codd. συναρπαγέντας.

1 Ἐν

[CAP. XLVI.]

Agis.

¶ Agis Peloponneſiis adverſus Lacedæmonios bellum gerentibus † in Lemno, conſilium dedit, ut unam diem jumenta ſine paſcuis eſſent. Metum autem hoſtibus inferre volens, transfugas miſit, qui nunciarent, magnum auxilium Laconibus proxima nocte venturum. Jumentorum ora per integrum diem ligavit. Impetente vero nocte vincula ſolvit; itaque jumenta fame confecta, & vinculis ſoluta, cum nacta fuiſſent herbas & paſcua, exilierunt & infremuerunt, magnumque ſtrepitum moverunt, atque ſimul clamorem exceptum valles referebant. Milites autem juſſit, alium alibi diſperſos, duplices aut triplices ignes

Ἆγις.

¶ Ἆγις Πελοποννησίων Λακεδαιμονίοις πολεμούντων [1] ἐν λιμῷ γνώμην ἠγόρευσεν, παρὰ μίαν ἡμέραν ἀσιτεῖν. Φοβῆσαι δὲ τοὺς πολεμίους βουλόμενος, αὐτομόλους ἔπεμψεν ἀγγελοῦντας, ὡς μεγάλη συμμαχία τῇ μελλούσῃ νυκτὶ τοῖς Λάκωσι ἀφίξεται. τῶν μὲν κτηνῶν τὰ στόματα ἔδησε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, νυκτὸς δὲ ἐρχομένης ἔλυσεν· ὥς τε τὰ κτήνη πεινῶντα, τῶν δεσμῶν ἀπολυθέντα, πόας καὶ νομῆς λαβόμενα, ἀνεσκίρτα καὶ ἐφρυάττετο, καὶ ψόφον ἤγειρε πολύν· συνεπήχουν δὲ καὶ τῶν ὀρῶν αἱ φάραγγες· τοὺς δὲ στρατιώτας ἐκέλευσεν ἄλλον ἀλλαχοῦ σκεδασθέντας, διπλᾶ καὶ τριπλᾶ [2] πυρὰ ἀνακαῦσαι·

1 Ἐν λιμῷ γνώμην ἠγόρευσεν] Interpres, qui vertit *in Lemno*, percuſſerat animum, ſuſpicionemque injecerat de Limnis Laconicæ. Sed gerræ meræ. vera enim lectio eſt, ἐν λιμῷ, ut noſtri codd. habent, hoc eſt ἐν καιρῷ λιμοῦ. Recte etiam in iiſdem παρὰ μίαν ἡμέραν ἀσιτεῖν. hoc eſt, *dedit conſilium, ut alternis diebus ab edendo abſtinerent.* errat enim Interpres cum ſuis jumentis. *Caſaubonus.*

Ἠγόρευσεν] Cant. ἠγόρευσε.

2 Πυρά] Cum MSS. pro vulgato, πυρία.

 3 Θεια-

σαι· οἱ Πελοποννήσιοι τῷ πλήθει τῆς κραυγῆς, καὶ τῷ μεγέθει τοῦ ψόφου [3] φενακισθέντες, ὡς μεγάλης ἐπικουρίας ἡκούσης, αὐτίκα φεύγοντες ᾤχοντο.

facere. Peloponneſii multitudine clamoris, & ſtrepitus magnitudine decepti, quaſi magnis copiis ad opem contra ſe ferendam advenientibus, repente fugam capeſſerunt.

[CAP. XLVII.]

Θρασύλλος.

¶ Θρασύλλος βουλόμενος τοῖς πολεμίοις φανῆναι ὀλίγας τριήρεις ἔχων, προσέταξε τοῖς κυβερνήταις [1] ἐς δύο τὰς ναῦς καταστῆσαι, καὶ τῆς μὲν ἑτέρας ἄρασθαι τὰ ἱστία, [2] τὴν δὲ πρὸς τὸν ζυγὸν καλωδίοις προσλαβεῖν, τῇ θεούσῃ [3] παραθέουσαν, [4] καὶ μὴ φαινομένων μετεώρων τῶν ἱστίων τῆς ἑτέρας τριήρους. τούτῳ τῷ τρόπῳ [5] τὰς ἡμί-

Thraſyllus.

¶ Thraſyllus, ut paucas triremes habere hoſtibus videretur, juſſit, ut nautæ duas naves in unam redigerent, & alterius vela tollerent: hinc ad jugum efficiendum funiculis aſtringerent currenti eam quæ juxta curreret, ne alterius vela in ſublimi eminerent. Hoc pacto dimi-

3 Φενακισθέντες] Cant. φαινακισθέντες.

Cap. XLVII. 1 Ἐς δύο τὰς ναῦς] Cant. omittit articulum.

2 Τὴν δὲ πρὸς τὸν ζυγὸν καλωδίοις προσλαβεῖν] Quid hic legerit aut ſecutus ſit interpres neſcio: ita ille a via recta aberrat. Atqui hoc præcipit Thraſyllus. Primum ut naves non ſingulæ ſeparatim, ſed δύο δύο junctæ navigent, deinde ut alterius tantum e binis copulatis navibus vela pandantur: utque ad ejus jugum (ſic appellatur pars navis,) altera navis funibus aſtringatur. ſic altera eunte, alteram ire neceſſe eſt. Similia ſtratagemata habes libro tertio, in Chabria, commate 111. & lib. quinto, in Diotimo, commate ſecundo. *Caſaubonus.*

3 Παραθέουσαν] Ita correxi cum MSS. & Interprete pro vulgato, περιθέουσαν.

4 Καὶ μὴ φαινομένων μετεώρων τῶν ἱστίων] Vocem μετεώρων cum MSS. & Interprete ſupplevi.

5 Τὰς ἡμισείας] Cant. τὰς ἡμισείας.

6 Οἱ

diam partem navium occultavit.

2 Thraſyllus cum reliquis ducibus inſtabat Byzantiis. Duces Byzantiorum veriti, ne per vim urbs caperetur, tempus conſtituerunt, intra quod Byzantium traderent, & in eam rem obſides dederunt. Thraſyllus poſthæc ſolvit verſus Ioniam. Ipſa vero nocte reverſus, cepit urbem Byzantiorum improviſam & incuſtoditam.

ἡμίσεας τῶν νεῶν ἀπεκρύψατο.

Θράσυλλος, καὶ [6] οἱ περὶ αὐτὸν στρατηγοὶ, [7] Βυζαντίοις ἐπέκειντο περὶ ταξίαν· οἱ στρατηγοὶ Βυζαντίων δείσαντες μὴ κατὰ κράτος ἡ πόλις ἁλῷ, συνέθεντο χρόνον, ἐν ᾧ παραδώσουσι τὸ Βυζάντιον, καὶ τῆς συνθήκης ὁμήρους ἔδωκαν· οἱ περὶ Θρασύλλον ἀνήχθησαν μὲν ἐπὶ τούτοις [8] τὴν ἐπ' Ἰωνίας· αὐτῆς δὲ νυκτὸς ἀναστρέψαντες κατέλαβον τὴν τῶν Βυζαντίων πόλιν ἀφύλακτον.

[CAP. XLVIII.]

Conon.

¶ Conon relictus a ſociis, transfugam miſit, qui diceret hoſtibus, eos fugam parare, item ex quo loco, & quo tempore. Qui inſidiantes, obſervabant. At Conon

Κώνων.

¶ Κώνων [1] καταλιπόμενος ὑπὸ τῶν συμμάχων, αὐτόμολον ἔπεμψε, φράσοντα τοῖς πολεμίοις ὡς μέλλοιεν ἀποδιδράσκειν, καὶ ὅθεν, καὶ πηνίκα. οἱ μὲν δὴ ἐνεδρεύοντες παρεφύλαττον. Κώνων δὲ περιεῖπε τοῖς συμμά-

6 Οἱ περὶ αὐτόν] Cum MSS. Vulgata, οἱ παρ' αὐτόν.

7 Βυζαντίοις ἐπέκειντο περὶ ταξίαν· οἱ στρατηγοί] MSS. Βυζαντίοις ἐπέκειντο. οἱ περὶ ἀταξίαν οἱ στρατ.

8 Τὴν ἐπ' Ἰωνίας] Hanc MSS. lectionem præfero vulgato τὴν ἐπ' Ἰωνίαν. Pro αὐτῆς, Codd. Caſaub. αὐτοί.

Cap. XLVIII. 1 Καταλιπόμενος] Cum Cant. & Interprete. Vulgata, καταλειπόμενος.

2 Περι-

συμμάχοις, ἀσφαλέστερον ἀναχωρεῖν, ὡς ἐνέδραν προπεπυσμένος· οἱ δὲ ἀναχωροῦντες [2] προαισθανόμενοι τῆς ἐνέδρας ἀνέστρεψαν, καὶ παραμείναντες μέχρι νίκης αὐτῷ διεπολέμησαν.

Κόνων [3] Καλλικρατίδαν διπλασίας ἔχοντα τριήρεις ὑπέφευγεν ἐν τῇ θαλάττῃ· καὶ ἤδη πλησίον Μιτυλήνης ἦν· τῶν δὲ Λακωνικῶν νεῶν ἐν τῇ διώξει [4] διεσπασμένων, ἐπῆρε τὴν φοινικίδα· ἦν δὲ ἄρα μάχης σύνθημα τοῖς κυβερνήταις· οἱ δὲ [5] ἐπιστρέψαντες ἀντιπρώρους τὰς ναῦς ἐμβάλλουσι ταῖς Λακωνικαῖς. αἱ δὲ ἀσύντακτοι καὶ τεταραγμέναι τὸ παράλογον τῆς ἐπιστροφῆς ἐκπλαγεῖσαι, πολλαὶ μὲν ἀνερράγησαν. [6] πολλαὶ δὲ

ſociis promulgavit, ut ſecure diſcederent, quippe qui antea de inſidiis certum cognoverat. Qui diſcedentes, cum præſenſiſſent inſidias, redierunt, & permanentes uſque ad victoriam cum eo bellum geſſerunt.

2 Conon Callicratidem duplo plures habentem triremes, in mari fugiens, cum jam prope Mitylenem eſſet, Laconicis navibus inter inſequendum diſtractis, ſuſtulit phœnicidem, quod erat pugnæ ſignum gubernatoribus. Qui converſis proris, in Laconicas naves impreſſionem faciunt. At illæ inordinatæ atque perturbatæ, inopinata converſione perculſæ, magna ex parte fractæ ſunt, multæ

κατέδυ-

2 Προαισθανόμενοι] Cant. προαισθόμενοι. & ſic quoque Interpres. quod etiam fuiſſe videtur in Codd. Caſauboni, licet nimis corripuerit literas.

3 Καλλικρατίδαν] MSS. Καλλικρατίδα.

4 Διεσπασμένων] Cum MSS. Vulgata, διεσπαρμένων.

5 Ἐπιστρέψαντες] Cum MSS. pro vulgato, ἀντιστρέψαντες.

6 Πολλὰ δὲ κατέδυσαν] Scribe πολλαί. Quidam lib. πολλὰς κ. Sane utrumque dicitur, κατέδυσαν τὰς ναῦς, & κατέδυσαν αἱ νῆες. Sed hic πολλαὶ legendum. *Caſaubonus.*

Πολλαὶ δὲ κατέδυσαν] Cum Cant. & Caſaubono pro vulgato, πολλὰ δὲ κατ.

7 Oi

etiam ſubmerſæ. Conon vero ſummæ rerum victoriam deportavit.

3 Conon auxilium Pharnabazo ferens, Ageſilao depopulante Aſiam, ſuaſit Perſæ, ut pecunias mitteret oratoribus civitatum Græciæ, qua corrupti perſuaderent ſuis civitatibus, ut bellum Lacedæmoniis inferrent. Qui inducti perſuaſerunt, & bellum exortum eſt Corinthiacum. Sic factum eſt, ut Lacedæmonii Ageſilaum ex Aſia revocarent.

4 Conon in urbe Mitylenenſium concluſus, & obſeſſus a Lacædemoniis, cum Athenienſibus oppugnationem indicare ſumme cuperet, neque poſſet clam mittere, qui appellerent, contractis duabus celocibus, præſtantiſſimos ex ſupplementis remiges impoſuit, omnibus rebus neceſſa-

κατέδυσαν. Κώνων δὲ τοῦ παντὸς ἔργου τὴν νίκην ἀπηνέγκατο.

Κώνων Φαρναβάζῳ συμμαχῶν, Ἀγησιλάου τὴν Ἀσίαν πορθοῦντος, ἔπεισε τὸν Πέρσην χρυσίον πέμψαι τοῖς δημαγωγοῖς τῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος· οἱ λαβόντες πείσουσι τὰς πατρίδας ἐκφέρειν τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον· [7] οἱ μὲν βιασθέντες ἔπεισαν· καὶ συνέστη πόλεμος Κορινθιακός· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται τὸν Ἀγησίλαον ἐκ τῆς Ἀσίας ἀνεκαλέσαντο.

Κώνων ἐν Μιτυλήνῃ κατακεκλεισμένος ὑπὸ Λακεδαιμονίων, σπεύδων Ἀθηναίοις μηνῦσαι τὴν πολιορκίαν, λαθεῖν τοὺς ἐφορμοῦντας οὐχ οἷός τε ὤν, κατασπάσας δύο τὰς [8] ταχυναυτούσας τῶν νεῶν, καὶ τοὺς ἀρίστους ἀπὸ τῶν πληρωμάτων ἐρέτας ἐμβιβάσας, ὅ-

σα

7 Οἱ μὲν βιασθέντες] Ante βιασθέντες in Cant. vocis unius atque alterius vacuum eſt.

8 Ταχυναυτούσας τῶν νεῶν] MSS. omittunt, τῶν νεῶν.

9 Ἐξειρ-

σα χρὴ· [9] ἐξειργασμένους, κελεύσας ἐν τοῖς σκάφεσιν ἡσυχάζειν, ἑσπέρας προϊούσης θεασάμενος τοὺς [10] παραφυλάσσοντας ἀνὰ τὴν γῆν ἐσκεδασμένους· [11] οἱ μὲν σώματα ἐτημέλουν· [12] οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον· [13] καὶ δὴ καὶ τότε ἀφῆκε τὰ σκάφη, παραγγείλας [14] πλεῖν δρόμον ἀλλήλοις ἐναντίον· [15] ἵν', εἰ καὶ θάτερον ἁλίσκοιτο, [16] τὸ θάτερον γοῦν σωθῆναι δυνηθῇ· [17] ἄμφω δὲ ἐσώθη, τῶν πολεμίων διὰ τὴν ἀσχολίαν διῶξαι βραδυνάντων.

riis comparatis; eoſque juſſit in navigiis otium agere. Procedente veſpera conſpicatus per terram diſperſos cuſtodes, cum alii corpora curarent, alii ignem incenderent, alii pyram extruerent. Tum vero dimiſit navigia, mandans ut curſum ſibi mutuo contrarium tenerent, ut, etiamſi alterum caperetur, alterum ſaltem evadere poſſet. Utrumque vero ſervatum eſt, hoſtibus per otium & ignaviam perſequi cunctantibus.

Κώ-

9 Ἐξειργασμένους] MSS. ἐξειργασμένως.

10 Παραφυλάσσοντας] Cant. φυλάσσοντας.

11 Οἱ μὲν σώματα....] Legit Interpres: οἱ μὲν σώματα ἐθεράπευον· οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον. *Caſaubonus.*

Οἱ μὲν σώματα ἐτημέλουν] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete pro vulgato. οἱ μὲν σώματα .... μὲν οὖν.

12 Οἱ δὲ πῦρ ἀνέκαιον· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον] Ita lego cum Interprete & partim cum Cant. is enim, οἱ δὲ πυρκαιὰν· οἱ δὲ πυρὰν ἀνεσκεύαζον. Fl. οἱ δὲ πυρὰν ἔκαιον· οἱ δὲ πῦρ ἀνεσκεύαζον. Vulgata: οἱ δὲ πυρὰν ἔκαιον· οἱ δὲ πυρὸς ἀνεσκεύαζον. Simile mendum occurrit infra IV. 6. 11. πυρὰν ἔκαυσαν. quo loco item πῦρ ἀνέκαυσαν reſtitui ex MSS. quomodo legitur ſupra cap. 8. ὅσοι δὲ γέροντες καὶ παῖδες, τούτους ἐκέλευσε πρὸ τῆς πόλεως τὴν ἴσην ὥραν φυλάξαντας, πῦρ ἀνακαῦσαι μέγιστον. & cap. 46. τοὺς δὲ στρατιώτας ἐκέλευσεν ἄλλον ἀλλαχοῦ σκεδασθέντας, διπλᾶ καὶ τριπλᾶ πυρὰ ἀνακαῦσαι.

13 Καὶ δὴ καὶ τότε] MSS. delent poſterius καὶ.

14 Πλεῖν δρόμον ἀλλήλοις ἐναντίον] Cant. abſque ἀλλήλοις.

15 Ἵνα εἰ καὶ θάτερον] Ita MSS. Vulgata, ἵνα κἂν. Delet quoque articulum Cant. ante poſterius θάτερον.

16 Τὸ θάτερον γοῦν] Vacat τὸ. nam θάτερον eſt τὸ ἕτερον. ſed ita non raro. *Caſaubonus.*

17 Ἄμφω δὲ ἐσώθη] Uterque Codex, ἄμφω δὲ σωθῆ. Lego ἄμφω δ' ἐσώθη.

13 Ὡς

5 Conon navale prælium initurus, nunciante transfuga, triremes optimas hoſtium ad Cononis navem capiendam intendere, apparavit ſuæ ſimilem, & ducem ſuis ornamentis induit, atque ad dextrum cornu diſpoſuit, ab eaque univerſæ claſſi ſignum dari juſſit. Hoſtes cum id vidiſſent, qui optimas naves habebant, repente ad imperatoriam contendunt. At Conon in reliquam claſſem invadens, alias ſubmerſit, alias in fugam convertit.

Κώνων ναυμαχεῖν μέλλων, ἀγγείλαντος αὐτομόλου, [18] ὡς αἱ τῶν πολεμίων ἄρισται τριήρεις πεποίηνται [19] σκοπὸν ἑλεῖν τὴν Κώνωνος ναῦν· κατασκευάσας [20] ὁμοίαν τριήρη τῇ ἑαυτοῦ, [21] καὶ τὸν στρατηγικὸν κόσμον περιθεὶς, ἔταξεν ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας· καὶ προσέταξεν ἀπὸ ταύτης ἆραι τὸ σημεῖον τῷ παντὶ στόλῳ· οἱ μὲν πολέμιοι ταῦτα ἰδόντες, ὅσοι τὰς ἀρίστας ναῦς εἶχον, εὐθέως ἐπὶ τὴν στρατηγίδα ὥρμησαν· Κώνων δὲ τῷ λοιπῷ στόλῳ προσπεσὼν, τὰς μὲν κατέδυσε, [22] τὰς δὲ κατεδίωξεν.

[CAP. XLIX]

Xenophon.

¶ Xenophon Græcos domum reducens, equitibus Tiſaphernis in ju-

Ξενοφῶν.

[1] ¶ Ξενοφῶν ἐπανήγε τοὺς μυρίους. τῶν περὶ Τισσαφέρνην ἱππέων ἐνοχλούν-

τῶν

18 Ὡς αἱ τῶν πολεμίων ἄρισται] Articulum αἱ cum Cant. inſerui.

19 Σκοπὸν] Cant. σκοπεῖν.

20 Ὁμοίαν τριήρη τῇ ἑαυτοῦ] Fl. ὁμοίαν τριήρει τῇ ἑαυτοῦ.

21 Καὶ τὸν στρατηγικὸν κόσμον.] Recte ſic noſter cod. Interpres tamen aliter legiſſe videtur. *Caſaubonus.*

22 Τὰς δὲ κατεδίωξεν] Fl. τὰς δὲ καὶ κατεδίωξεν.

Cap. XLIX. 1 Ξενοφῶν ἐπανήγε τοὺς μυρίους] Interpres has voces vel neglexit vel non legit. Græcos illos qui Cyrum fratri bellum inferenti ſunt ſecuti, & a Xenophonte in patriam reducti, hiſtorici interdum a duce appellant τοὺς Κυρείους, ut Xenophon in Ἑλληνικ. & Polyænus libr. ſeptimo: interdum a numero τοὺς μυρίους, ut hic & paſſim. *Caſaubonus.*

2 Ἀγρεῦ-

των τὰ σκευοφόρα, γνώμην ² ἀγορεύσας τὰς μὲν ἁμάξας καὶ τὰ περισσὰ τῆς σκευῆς. ... ὅπως μὴ ³ συμβαίνῃ τοῖς Ἕλλησι περὶ ταῦτα μαχομένοις τελευτᾶν, καὶ κωλύεσθαι προσωτέρω βαδίζειν.

menta invadentibus, conſilium dedit, ut currus & ſuperfluum apparatum impedimentorum relinquerent, ne Græci pro his pugnantes mortem oppeterent, & progredi ulterius prohiberentur.

Ξενοφῶν τῶν βαρβάρων κατὰ τὴν πορείαν ἐπικειμένων, τάξας ἀμφίστομον τὴν φάλαγγα, ὅσα ἦν ἀναγκαῖα σκευοφόρα λαβὼν ἐντὸς, ἐπορεύετο, καταστήσας ἐπὶ τῆς οὐραγίας ἱππεῖς, ἀκοντιστὰς, πελταστάς· οἳ τοὺς προσπίπτοντας τῶν βαρβάρων ἀπεκρούοντο.

2 Xenophon inſtantibus in itinere barbaris, ancipiti acie inſtructa, omnique neceſſario commeatu inter eam concluſo proficiſcebatur: collocatis in fine equitibus jaculatoribus & ſcutatis, qui barbarorum impetum propulſarent.

Ξενοφῶν τῶν βαρβάρων προκαταλαβόντων στενὸν τόπον, ᾗ τὴν πάροδον ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τοῖς Ἕλλησιν ἦν, συνιδὼν ἀπό τινος ὄρους ἔφοδον ὄντα τὸν λόφον, ἐφ' οὗ τὴν φυλακὴν εἶχον οἱ βάρβαροι. παραλαβὼν Ἕλληνας ὅσους ὑπελάμβανεν ἱκανοὺς εἶναι, τὴν πορείαν ἐπὶ τοῦτο ἐποιεῖτο,

3 Xenophon, cum barbari locum anguſtum intercepiſſent, qua tranſire Græcos neceſſarium erat, conſpicatus a quodam monte acceſſum in collem, in quo barbari præſidium impoſitum habebant, aſſumptis Græcis, quot ad eam rem ſufficere exiſtimavit, iter ad illum direxit, ut in

κατὰ

2 Ἀγορεύσας] Fl. ἀγορεύσαι. Sequentem lacunam Caſaubonus in margine ſupplevit, addendo, καταλείπειν.
3 Συμβαίνῃ] Cant. συμβαίνοι.

4 Τὰς

ſummum cacumen ſupra ipſos evaderet. Barbari ſupra ſe hoſtes conſpicati, fugam dederunt. Xenophon autem Græcos ſine periculo traduxit.

κατὰ κεφαλῆς αὐτῶν βουλόμενος γενέσθαι· οἱ μὲν βάρβαροι [4] τοὺς πολεμίους ὑπεράνω γιγνομένους ἰδόντες ἔφυγον. Ξενοφῶν δὲ ἀσφαλῶς διῆγε τοὺς Ἕλληνας.

4 Xenophon tranſire fluvium conatus, cum a Barbaris in adverſa ripa ſedentibus prohiberetur, mille Græcos delegit, eoſque miſit, ut alio loco trajicerent. Ipſe vero ex adverſo per vim tranſire nitebatur. Cum hi qui miſſi fuerant tranſmiſiſſent contra repugnantes hoſtes, & ſupra caput evaſiſſent, multiſque eos plagis afficerent: Xenophon cum ſuis abſque periculo tranſivit.

Ξενοφῶν ποταμὸν πειρώμενος διαβαίνειν, ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀντικαθημένων κωλυόμενος, τῶν Ἑλλήνων χιλίους ἐπιλέξας ἔπεμψε καθ' ἑτέραν διάβασιν· αὐτὸς δὲ κατὰ στόμα προσάγων, διαβαίνειν ἐβιάζετο. τῶν πεμφθέντων διαβάντων ἐπὶ τοὺς ἀντικαθισταμένους, καὶ γενομένων ὑπὲρ κεφαλῆς πολλάς τε πληγὰς [5] ἐμβαλλόντων αὐτοῖς, οἱ μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος ἀκινδύνως διέβησαν.

[6] Τέλος τοῦ α' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

Τάδε

4 Τοὺς πολεμίους ὑπεράνω γιγνομένους ἰδόντες] Τὸ, γιγνομένους cum MSS. inſerui.

3 Ἐμβαλλόντων] Cant. ἐμβαλόντων.

6 Τέλος τοῦ α' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] In Cant. in quo ſemper hiſce locis legitur Στρατηγικῶν, poſtrema vox hic deſiderabatur.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in ſecundo libro

POLYAENI

STRATAGEMATUM.

[2] Ἀγησίλαος, στρατηγήματα	λβ	Ageſilaus, Stratag.	32
Κλέαρχος	ι	Clearchus	10
Ἐπαμινώνδας	ιε	Epaminondas	15
Πελοπίδας	γ	Pelopidas	3
Γοργίας	β	Gorgias	2
Δερκυλλίδας	α	Dercyllidas	1
Ἀλκέτας	α	Alcetas	1
Ἀρξιλαΐδας	α	Arxilaidas	1
[3] Ἰσάδας	α	Iſidas	1
Κλεανδρίδας	ε	Cleandridas	5
Φαρακίδας	α	Pharacidas	1
[4] Δηϊφόντης	α	Deiphontes	1

Εὐρυ-

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita lego cum Fl. & Interptete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου β´ πίναξ. Epitheton σοφωτάτου in libro primo Polyæno tributum vel hinc recte cum MSS. ejectum patet, quod neque hic in Vulgata conſpiciatur, neque aliis quibuſdam in locis: adeo iſta ſibi non conſtat.

2 Ἀγησίλαος στρατηγήμ. λβ] Cant. λϛ. Enumerantur tamen tria & triginta.

3 Ἰσάδας] Ita legendum. Vide quæ ſuo loco notavi. Fl. Ἰσπίδας. Vulgata, Ἰσίδας.

4 Δηϊφόντης] Cant. Δηιφόντης. Item Ἐρυτίων, pro Εὐρυτίων. & Ἀνασιππίδας, pro Μνασιππίδας. Poſt Καλλικρατίδας delet Κυρηναῖος. neque

Eurytion	1	Εὐρυτίων	α
Ephori	2	Ἔφοροι	β
Hippodamas	1	Ἱππόδαμος	α
Gaſtron	1	Γάστρων	α
Megaclidas	1	Μεγακλείδας	α
Harmoſtes	1	Ἁρμοστής	α
Tibron	1	Θίβρων	α
Demaratus	1	Δημάρατος	α
Erippidas	1	Ἡριππίδας	α
Iſcholaus	4	Ἴσχολας	δ
Mnaſippidas	1	Μνασιππίδας	α
Antalcidas	1	Ἀνταλκίδας	α
Ageſipolis	1	Ἀγησίπολις	α
Sthenippus	1	Σθένιππος	α
Callicratidas Cyren.	2	Καλλικρατίδας Κυρηναῖος	β
Magas	2	Μάγας	β
Cleonymus	2	Κλεώνυμος	β
Clearchus tyrannus	3	Κλέαρχος τύραννος	γ
Ariſtomenes	4	Ἀριστομένης	δ
Cineas	1	Κινέας	α
Hegetorides	1	Ἡγητορίδης	α
Dinias	1	5 Δεινίας	α
Nicon	1	Νίκων	α
Diœtas	1	Διοίτας	α
Teſamenus	1	Τησαμενός	α
Onomarchus	2	Ὀνόμαρχος	β

Τέλος τοῦ πίνακος.

ΠΟ-

que poſt Κλέαρχος agnoſcit τύραννος.

5 Δεινίας] Cant. Αἰνίας. Vulgata, Δεινίας. ſed legendum, ut editum nunc. Pro Νίκων, Cant. Φίκων.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον δεύτερον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

LIBER SECUNDUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν δεύτερον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων. καὶ αὐτοῖς δήπου συνιέναι δυναμένοις ἀφ᾽ ὅσης ἱστορίας, καὶ ὅσῳ πόνῳ τάδε συλλεξάμενος, ὠφέλειαν σύντομον ὑμῖν δίδωμι· καὶ ταῦτα, σχολὴν οὐκ ἄγων, ἀλλὰ καὶ δίκας ἐφ᾽ ὑμῶν λέγων.

ETIAM hunc ſecundum Stratagematum librum, ſanctiſſimi imperatores Antonine & Vere, vobis offero: qui etiam ipſi facile poteſtis conjicere, ex quot hiſtoriis & quanto cum labore his collectis, utilitatem brevem & compendioſam vobis præſtiterim: idque non in otio, ſed etiam cauſſas apud vos dicens.

[CAP. I.]

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ.

[1] Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶ-

AGESILAUS.

Ageſilaus cum Acar-

σιν

1 Στρατηγημάτων] Cant. στρατηγικῶν. Vide quæ diximus ad lib. 1.

1 Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶσιν ἐπολέμει] Lege ſic & diſtingue hunc locum multis modis corruptum: Ἀγησίλαος Ἀκαρνᾶσιν ἐπολέμει, καὶ ᾔτει, ὅτι τὴν

γῆν

nanis bellum gerebat, & eo tempore exercitum admovebat, cum ſemina terræ eſſent mandanda. Lacones ſtatuerunt hoſtes arcere. Remiſit Ageſilaus, quoniam tum magis pacem eſſent expetituri, cum fruges haberent, quibus metuerent. Quod ſi pacem non cupient, nobis, inquit, ſeminaverint.

σιν ἐπολέμει, ² καὶ προσῄει· ἐπεὶ τὴν γῆν σπείρειν ἐχρῆν, οἱ Λάκωνες ἐβουλεύοντο τοὺς πολεμίους εἴργειν. Ἀγησίλαος ὑπέστρεψεν, ὡς μᾶλλον εἰρήνης ἐπιθυμήσοντας εἰ καρποὺς ἔχοιεν ὑπὲρ ὧν φοβήσοιντο· εἰ δὲ εἰρήνης μὴ γλίχοιντο, ἡμῖν ἄρα, ἔφη, εἶεν ἂν ἐσπαρκότες.

2 Lacedæmonii contra Thebanos & Athe-

Λακεδαιμόνιοι Θηβαίοις καὶ Ἀθηναίοις ὁμοῦ παρετάσσοντο.

γῆν σπείρειν ἐχρῆν. οἱ Λάκωνες ἐβούλοντο τοὺς πολεμίους εἴργειν. Ἀγησίλαος ἐπέστρεψεν. ὡς μᾶλλον εἰρήνης ἐπιθυμήσοντας εἰ καρποὺς ἔχοιεν, ὑπὲρ ὧν φοβήσοιντο. εἰ δὲ καὶ εἰρήνης μὴ γλίχ. &c. Non teram tempus in aſſerenda hac lectione: tantum Xenophontis verba apponam, quæ id evincent maniſeſtiſſime, Ἑλλην. lib. quarto, ubi de hac expeditione Ageſilai in Acarnaniam loquitur: ἐπεὶ δὲ ἤδη, ait, ἐπεγίγνετο τὸ μετόπωρον, ἀπῄει ἐκ τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἀχαιοὶ πεποιηκέναι τι οὐδὲν ἐνόμιζον αὐτὸν, ὅτι πόλιν οὐδεμίαν προσειλήφει οὔτε ἑκοῦσαν οὔτε ἄκουσαν. ἐδέοντό τε εἰ μηδὲν ἄλλο, ἀλλὰ τοσοῦτόν γε χρόνον καταμεῖναι αὐτὸν ἕως ἂν τὸν σπόρον τὸν διακωλύσῃ τοῖς Ἀκαρνᾶσιν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι, τὰ ἐναντία λέγοιεν τοῦ συμφέροντος. ἐγὼ μὲν γὰρ (ἔφη) στρατεύσομαι πάλιν δεῦρο εἰς τὸ ἐπιὸν θέρος· οὗτοι δὲ ὅσῳ ἂν πλείω σπείρωσι, τοσούτῳ μᾶλλον τῆς εἰρήνης ἐπιθυμήσουσιν. Caſaubonus.

2 Καὶ προσῄει, ὅ τὴν γῆν, &c.] Caſaubonus pro προσῄει, legit ἀπῄει, ſublata ὑποστιγμῇ poſt προσῄει, poſitoque puncto poſt ἐχρῆν. Verum cum MSS. ut & Interpres, conſtanter exhibeant προσῄει, haud facile mutaverim; præſertim cum lectio quoque vulgata nihil quidquam a relatione Xenophontis differat, ſi, retenta diſtinctione vulgata, vertas: *Ageſilaus cum Acarnanis bellum gerebat, & jam copias admoverat: cum tempus ſerendi eſſet, Lacones ſtatuerunt hoſtes impedire. Ageſilaus reverſus eſt.* eſt enim illud προσῄει, quod retulit antea Xenophon, Ageſilaum ſcilicet ingreſſum fines eorum, agros vaſtaſſe, pecora abſtuliſſe, manum conſeruiſſe, oppidis copias admoviſſe, & ſimilia: quod ſequitur, ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπεγίγνετο τὸ μετόπωρον, ἀπῄει ἐκ τῆς χώρας, &c. reſpondet hiſce Polyæni, ὅτε τὴν γῆν σπείρειν, &c. Ἀγησίλαος ὑπέστρεψεν. Poſſet cum Caſaubono reponi, ἐβούλοντο, & ἐπέστρεψεν, cum Cant. exhibeat prius, alterum vero reperiatur etiam in utroque Cod. ſed res eodem redit. Pro ἐπιστήσοντας cum MSS & Caſaubono reſcripſi, ἐπιθυμήσοντας. ut & μὴ γλίχοιντο cum Fl. & eodem Caſaubono, pro καὶ γλίχ.

σουλο. τὸ μὲν δὴ κοῦφον καὶ πελταστικὸν τοῖς Λάκωσιν ἀχρεῖον ἦν· τὴν δὲ φάλαγγα ὅλην ἐπάγειν ἔδοξεν Ἀγησιλάῳ. Χαβρίας Ἀθηναίοις, [2] Γοργίδας Θηβαίοις παραγγέλλουσι μὴ προδραμεῖν, ἀλλὰ μένειν [3] ἡσυχεῖ, τὰ μὲν δόρατα ὀρθὰ προτειναμένους· τὰς δ' ἀσπίδας ἐς γόνυ [4] προσερεισαμένους. Ἀγησίλαος καταπλαγεὶς τὸ στάσιμον σχῆμα τοῦ μάχης, ἀνεχώρησε, στρατηγικὸν ἡγούμενος, πολεμίων ῥώμην φυλάξασθαι.

Ἀγησίλαος περὶ [5] Κορώνειαν ὅσον οὔπω παρετάσσετο· [6] ἧκέ τις ἀγγέλλων· τέθνηκε Πείσανδρος ὁ ναύαρχος Λακεδαιμονίων ἡττηθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου. ὅπως οὖν ἀθυμία καὶ φόβος μηδαμῶς ἐμπέσοι τῷ στρα-

nienſes ſimul pugnabant. Levis igitur armaturæ milites & ſcutati, Lacedæmoniis non erant uſui. Sed totum agmen adducere viſum eſt Ageſilao. Chabrias Athenienſibus, Gorgidas Thebanis mandat, ne procurrant, ſed maneant quieti,& lanceas rectas protendant. Scuta vero ad genua affigant. Ageſilaus pertimeſcens ſtabilem pugnæ figuram, receſſit: militare exiſtimans, hoſtium vires ac robur cavere.

3 Ageſilaus ad Coroniam quantum nunquam antea ad pugnam inſtruebatur. venit quidam nuncians: Piſander Lacedæmoniorum navarchus occubuit, ſuperatus a Pharnabazo. Ne igitur dolor & metus inceſſeret exer-

τεύμα-

2 Γοργίδας Θηβαίοις] Hic infra dicitur Γοργίας, ut ibi notamus. Paullo poſt ſcribe, ἐς γόνυ προσερεισαμένους. Id Diodor. ita dicit, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὸ δόρυ κλίναντας. Probus in Chabria, *Reliquam phalangem loco vetuit cedere, obnixoque genu ſcuto, projectaque haſta impetum excipere hoſtium docuit*. ubi vides ad verbum a Probo expreſſam Græcam, qua Polyænus utitur, φράσιν. *Caſaub.*

3 Ἡσυχεῖ] Cant. ἡσυχῆ.

4 Προσερεισαμένους] Ita lego cum Fl. loco προσερυσαμένους. Codd. Caſauboni, προσερυσαμένοις, ut & προτειναμένοις.

5 Κορώνειαν] Cant. Κορωνίαν.

6 Ἧκέ τις ἀγγέλλων· τέθνηκε &c.] Ita ſcripſi cum MSS. & Interprete: tum quia ſic ſolet Polyænus. Vulgata, ἀγγέλλων ὅτι τέθνηκε.

7 Ἀγ-

τεῦμα, Ἀγησίλαος προστάξας τοῖς ἀγγέλοις, τἀναντία πρὸς τοὺς στρατιώτας [7] ἀγγέλλειν· Λακεδαιμόνιοι νικῶσιν ἐν τῇ θαλάττῃ. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς προῆλθεν ἐστεφανωμένος, ἔθυσεν εὐαγγέλια, διέπεμψε τοῖς φίλοις μερίδας ἀπὸ τῶν ἱερείων. οἱ στρατιῶται ταῦτα ἀκούσαντες, καὶ ὁρῶντες, πλέον [8] θαῤῥήσαντες, μετὰ μείζονος προθυμίας ἐν τῇ Κορωνείᾳ παρετάξαντο.

citum, Ageſilaus præcepit nunciis, ut contraria militibus nunciarent: Lacedæmonii victoriam per mare in manibus habent. Sed & ipſe proceſſit coronatus, & euangelia ſacrificavit, miſitque amicis portiones de victimis. Milites his auditis & viſis, plus audaciæ colligentes, majori alacritate ac lætitia ad Coroniam prælium faciebant.

[9] Ἀγησίλαος ἐν Κορωνείᾳ Ἀθηναίους ἐνίκησεν· ἤγγειλέ τις, οἱ πολέμιοι [10] συμφεύγουσιν [11] εἰς τὸν νεὼν τῆς Ἀθηνᾶς· ὁ δὲ προσέταξεν, ἐὰν αὐτοὺς οἳ καὶ βούλοιντο ἀπιέναι· ὡς ἄρα εἴη σφαλερὸν συμπλέκεσθαι τοῖς [12] ἐξ ἀπονοίας ἀναμαχομένοις.

4 Ageſilaus Athenienſibus ad Coroniam ſuperatis, nunciante quodam, hoſtes in templum confugiunt: juſſit eos abire quocunque vellent, quod eſſet periculoſum cum illis manum conſerere, qui ex deſperatione pugnam redintegrarent.

Ἀγη-

7 Ἀγγέλλετε] Cant. Ἀγγέλλεσθαι. Pro προῆλθεν, idem, προσῆλθεν. Pro πλέον, πλεῖον.

8 Θαῤῥήσαντες] Cant. Θαρσήσαντες.

9 Ἀγησίλαος ἐν Κορωνείᾳ Ἀθηναίους ἐνίκησεν] Quidam Codd. Βοιωτοὺς ἐνίκησε. vera lectio Ἀθηναίους καὶ Βοιωτούς. adi hiſtoricos. *Caſaubonus.*

Ἀγησίλαος, &c.] In Cant. præmittitur exemplum ſeptimum quarto.

10 Συμφεύγουσιν] Cum Fl. Codd. Caſauboni, & Interprete. Vulgata, φεύγουσιν.

11 Εἰς τὸν νεὼν τῆς Ἀθηνᾶς] Uterque Codex delet τῆς Ἀθηνᾶς. & ſic quoque Interpres.

12 Ἐξ ἀπονοίας ἀναμαχομένοις] Cum utroque Codice & Interprete, nec non Codd. Caſauboni. Vulgata, μαχομένοις.

Ἀγησίλαος ἐπὶ τῆς Ἀσίας τοὺς στρατιώτας ἔπεισε καταφρονεῖν τῶν βαρβάρων, οὓς τέως ἐδεδοίκεσαν, αἰχμαλώτους Πέρσας ἀποδύσας, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιδείξας, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν ἀσθενῆ, καὶ λευκὰ διὰ τὴν τρυφήν, τὸν δὲ κόσμον καὶ τὴν ἐσθῆτα πολυτελῆ, κἀκεῖνο Λακωνικῶς [13] εἶπε, πρὸς οὓς μὲν τὸν ἀγῶνα ἔχομεν, εἰσὶν οὗτοι· ὑπὲρ ὧν δὲ, ταῦτα.

5 Ageſilaus in Aſia militibus perſuaſit, ut contemnerent barbaros, quos hactenus timuiſſent, captivos Perſas exuens, & Græcis ob oculos oſtendens illorum corpora imbecilla & luxu albentia, ornatum vero & veſtes pretioſas, illud Laconice dixit: Cum quibus nobis bellum eſt hi ſunt: pro quibus vero, hæc.

Ἀγησίλαος [14] τοῖς φεύγουσιν τῶν πολεμίων δίοδον διδόναι παρήγγειλεν.

6 Ageſilaus fugientibus hoſtibus viam patefacere monebat.

Οἱ σύμμαχοι Λακεδαιμονίους ᾐτιῶντο, αὐτοὶ μὲν στρατευόμεθα πολλοὶ, Λάκωνες δ' ὀλίγοι. [15] Ἀγησίλαος ἐν πεδίῳ προστάξεν ἰδίᾳ μὲν καθίσαι τοὺς Λάκωνας, ἰδίᾳ δὲ τοὺς συμμάχους. [16] οἱ μὲν δὴ κελευσθέντες ἐκάθηντο. κῆρυξ δὲ

7 Sociis Lacedæmonios accuſantibus, Nos magno numero pugnamus, Lacones exiguo: Ageſilaus mandavit, ut in planitie ſeorſim conſiderent Lacones, & ſeorſim in alio loco ſocii. Illis ſic ad judicium ferendum ſedentibus, præco clama-

ἠγό-

13 Λακωνικῶς εἶπε] Pro eo MSS. & Codd. Caſauboni, εἰπών. Iidem οὗτοι εἰσίν· & ταῦτα, pro τάδε.

14 Τοῖς φεύγουσι τῶν πολεμίων δίοδον διδόναι] Vegetius, lib. III. c. XXI. *Ideoque Scipionis laudata ſententia eſt, qui dixit, viam hoſtibus qua fugiant eſſe muniendam.* Expreſſit Scipio ad verbum ſententiam hanc Ageſilai. *Caſaubonus.*

15 Ἀγησίλαος ἐν π.] Μὲν, quod erat in Vulgata, cum MSS. delevi.

16 Οἱ μὲν δὴ κελευσθέντες ἐκάθηντο] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, οἱ μὲν διακελευσθέντες. Cant. pro ἐκάθηντο, legit, κάθηντο.

17 Τεί-

vit, Surgant figuli. ſurrexerunt a ſociorum parte non pauci. Secundo fabri ferrarii, ſurrexerunt multi. Tertio fabri lignarii, & lapicidæ, ſurrexerunt plures. & alios quæſtuarios, & artifices ordine promulgavit, ita ut propemodum omnes ſocii conſurgerent, Lacedæmoniorum nemo. Vetitum enim erat eis, quæſtuariam artem exercere. Sic didicerunt ſocii, plures eſſe Laconum milites quam ſuorum.

ἠγόρευεν· ἀναστάντων οἱ κεραμεῖς· ἀνέστησαν ἀπὸ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι. δεύτεροι οἱ χαλκεῖς· ἀνέστησαν πολλοί. [17] τρίτοι οἱ τέκτονες· ἀνέστησαν πλείονες· καὶ τοὺς ἄλλους βαναύσους, καὶ τεχνίτας ἐφεξῆς κατέλεξεν. ὥς τε ὀλίγου δεῖν πάντες ἀνέστησαν οἱ σύμμαχοι· Λακεδαιμονίων δὲ οὐδείς· ἀπείρητο γὰρ αὐτοῖς τέχνην βάναυσον ἐργάζεσθαι. οὕτως ἄρα ἐδιδάχθησαν οἱ σύμμαχοι, πλείονας αὐτῶν εἶναι στρατιώτας τοὺς Λάκωνας.

8 Cum Ageſilaus in Aſiam tranſiret, & regis di-

Ἀγησίλαος εἰς Ἀσίαν ὅτε διέβη, καὶ τὴν βασιλέως

17 Τρίτοι οἱ τέκτονες] Ita emendo cum Cant. ſic δεύτεροι οἱ χαλκεῖς dixerat Polyænus. Vulgata, τρίτον οἱ τέκτονες. Lubet adſcribere locum Plutarchi, quod idem hoc Ageſilai commentum ad verbum pene referat, ita ut alter ex altero videatur tranſcriptus. Locus eſt in Ageſilao, & ſic habet: Οὐδὲν οὖν ἔλεγον (Θηβαῖοι) δεόμενοι φθείρεσθαι, δεῦρο κἀκεῖσε καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὀλίγοις τοσοῦτοι συνακολουθοῦντες. ἔνθα δὴ λέγεται τὸν Ἀγησίλαον, ἐξελέγξαι βουλόμενον αὐτῶν τὸ πλῆθος, τοιάδε μηχανήσασθαι. πάντας ἐκέλευσε καθίσαι τοὺς συμμάχους μετ᾽ ἀλλήλων ἀναμεμιγμένους, ἰδίᾳ δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ᾽ ἑαυτῶν· εἶτα ἐκήρυττε τοὺς κεραμεῖς ἀνίστασθαι πρότερον. ὡς δὲ ἀνέστησαν οὗτοι, δεύτερον ἐκήρυττε τοὺς χαλκεῖς, εἶτα τέκτονας, ἑξῆς καὶ οἰκοδόμους, καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἑκάστην. πάντες οὖν, ὀλίγου δεῖν, ἀνέστησαν οἱ σύμμαχοι, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων οὐδείς. ἀπείρητο γὰρ αὐτοῖς τέχνην ἐργάζεσθαι καὶ μανθάνειν βάναυσον. Οὕτω δὴ γελάσας ὁ Ἀγησίλαος, Ὁρᾶτε (εἶπεν) ὦ ἄνδρες, ὅσῳ πλείονας ὑμῶν στρατιώτας ἐκπέμπομεν ἡμεῖς. Non licuiſſe autem Lacedæmoniis tractare artem ſordidam plura teſtantur loca, quæ collegit Cragius. Adde Plutarchum in Numa Αὐστηρὰ δὲ ἡ Λυκούργειος καὶ ἀριστοκρατικὴ, τὰς μὲν βαναύσους ἀποκαθαίρουσα τέχνας εἰς οἰκετῶν καὶ μετοίκων χεῖρας· αὐτοὺς δὲ τοὺς πολίτας εἰς τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ συνάγουσα, πολέμου χειροτέχνας καὶ θεράποντας Ἄρεος ὄντας, ἄλλο δὲ οὐδὲν εἰδότας οὐδὲ μελετῶντας, ἢ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι, καὶ κρατεῖν τῶν πολεμίων.

λέως ἐλυμαίνετο, Τισαφέρνης ἀνοχὰς συνέθετο. αἱ δὲ ἀνοχαὶ, [18] τρεῖς μῆνες, ἐφ᾽ ᾧ τε βασιλέα πεῖσαι, ὅσαι πόλεις Ἑλληνίδες ἐν Ἀσίᾳ, [19] καὶ δὴ αὐτονόμους ἀφεῖναι· οἱ μὲν Ἕλληνες ἀνέμενον τὴν προθεσμίαν· ὁ δὲ Πέρσης πολλὴν χεῖρα συλλέξας, ἐπέθετο τοῖς Ἕλλησιν. [20] ὀρρωδία καὶ φόβος· [21] Ἀγησίλαος δὲ φαιδρὸς τὴν ὄψιν, μάλα δὴ γαννύμενος ἐστρατήγησε, [22] λέγων, χάριν οἶδα Τισαφέρνῃ τῆς ἐπιορκίας· ἑαυτῷ μὲν γὰρ πολεμίους τοὺς θεοὺς ἐποίησεν· ἡμῖν δὲ συμμάχους. ἴωμεν δὴ θαρροῦντες ὡς μαχούμενοι μετὰ τηλικούτων συμμάχων. ἀνεθάρρησαν οἱ Ἕλληνες τῷ λόγῳ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ συμβαλόντες τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν.

Ἀγησίλαος ἐπὶ [23] τὰς

tionem vaſtaret, Tiſaphernes inducias fecit. Induciæ vero ad tres menſes erant conſtitutæ, ut interim rex ad ſuas partes alliceret, atque adjungeret quotquot eſſent Græciæ civitates in Aſia, & liberas dimitteret. Græci præfinitum diem expectabant. At Perſa magna manu collecta, Græcos aggrediebatur. Oritur ſtupor & metus. Ageſilaus vero lætitiam vultu præ ſe ferens, gaudio elatus, inquit: Gratiam habeo Tiſaphernæ pro perjurio. Sibi enim Deos hoſtes reddidit, nobis vero ſocios. Eamus igitur confidentibus animis, quoniam cum tam potentibus ſociis pugnam ſumus facturi. Receperunt animos Græci oratione ducis, & collatis ſignis barbaros fuderunt.

9 Ageſilaus Sardes ad-

Σάρ-

18 Τρεῖς μῆνες] MSS. τρεῖς μῆνες. Codd. Caſauboni, εἰς τρεῖς μῆνας.

19 Καὶ δὴ αὐτονόμους ἀφεῖναι] Voces καὶ δὴ a Vulgata aberant. Nos cum MSS. ſuo loco reddidimus.

20 Ὀρρωδία καὶ φόβος] Supple, ἐγένετο. nec quicquam mutandum. *Caſ.*

21 Ἀγησίλαος δὴ] MSS. pro δὴ legunt καί.

22 Λέγων] Delent MSS. Codd. Caſauboni δηλαδή. & mox, ὅτι χάριν.

23 Τὰς Σάρδεις] Articulum cum Cant. præfixi.

24 Ὡς

ventans miſit qui rumorem ſpargerent, cum ad decipiendum Tiſaphernem aperte quidem & manifeſto ad Lydiam contendere, clam vero & occulte ad Cariam verti. Nunciata ſunt hæc Tiſapherni. Perſa operam dedit, ut Cariæ præſidium imponeret. Lacon vero Lydiam incurſionibus infeſtavit, & copioſam prædam diripuit.

Σάρδεις ἐλαύνων καθῆκε λογοποιοὺς, [24] ὡς ἐξαπατῶν Τισαφέρνην. [25] στέλλεται μὲν γὰρ φανερῶς ἐπὶ Λυδίας, τρέπεται δὲ ἀφανῶς ἐπὶ Καρίας. [26] ἠγγέλθη ταῦτα Τισαφέρνῃ. ὁ μὲν Πέρσης ὥρμησε Καρίαν φυλάττειν· ὁ δὲ Λάκων κατέδραμε Λυδίαν, καὶ λείαν πολλὴν κατέσυρεν.

10 Ageſilaus in Acarnanorum regionem impreſſionem fecit. Illis vero in montes refugientibus, non repentinam incurſionem fecit, ſed ad obliquas regionis oras tranſmittens, juſſit radicitus arbores evellere. Acarnani contempta ejus tarditate, & circa arbores occupatione, deſcenderunt ex montibus in urbes, quæ ſitæ erant in planitie. At ille

Ἀγησίλαος ἐς τὴν Ἀκαρνάνων [27] εἰσέβαλε. τῶν δὲ ἀναφυγόντων εἰς τὰ ὄρη, οὐκ ὀξεῖαν τὴν ἐπιδρομὴν ἐποιήσατο· ἀλλ᾽ ἐς τὰ πλάγια τῆς χώρας διαπέμπων ἐκέλευσεν ἐκ ῥιζῶν ἀνασπᾶν τὰ δένδρα. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες καταφρονήσαντες αὐτοῦ τῆς βραδυτῆτος, καὶ τῆς περὶ τὰ δένδρα ἀσχολίας, ἐκ τῶν ὀρῶν κατέβησαν ἐς τὰς πόλεις, τὰς ἐν τοῖς πεδίοις. [28] ὁ δὲ ρξ΄ στάδια ὀλί-

24 Ὡς ἐξαπατῶν] Ita lego cum MSS. & Codd. Caſauboni. Vulgata, ὡς ἐξαπατᾷ.

25 Στέλλεται μὲν γὰρ] Cant delet γάρ.

26 Ἠγγέλθη] Fl. ἤγγελλε. In fine Codd. Caſauboni, κατήλασεν.

27 Ἐνέβαλε] Cum MSS. Vulgata, εἰσέβαλλε. Supra I. I. 3. Διόνυσος εἰς τὴν Βακτρίων ἐνέβαλεν. & alibi.

28 Οἱ δὲ ρξ΄ στάδια] Fl. ρ δὲ, στάδια.

29 Πά-

ὀλίγῳ μέρει τῆς νυκτὸς διαδραμὼν, ἀρχομένης ἕω, καταλαβὼν ἐν τῷ πεδίῳ τοὺς Ἀκαρνᾶνας, πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων καὶ βοσκημάτων, καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων λαφυραγωγήσας, ἀνέζευξεν.

Ἀγησίλαος πυθόμενος Θηβαίους τὴν κατὰ Σκῶλον φυλάττειν πάροδον, [29] πάσας τὰς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείας ἐν Θεσπιαῖς ἀναμένειν συνέταξεν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ σιτία τῆς [30] στρατιᾶς συγκομίζειν ἐκεῖσε. Θηβαῖοι ταῦτα πυθόμενοι, μετῆλθον ἐπὶ τὴν κατὰ Θεσπείας πάροδον, [31] καὶ ταύτῃ παρεφύλαττον. Ἀγησίλαος [32] δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο, τὴν κατὰ Σκῶλον πάροδον ἐρήμην εὑρὼν, ἄνευ μάχης [33] διῆλθεν.

Ἀγησίλαος ἐπόρθει τὴν

noctu centum ſexaginta ſtadiis raptim percurſis, ſummo mane, deprehendens in planitie Acarnanos, magnam hominum & pecorum, aliarumque rerum multitudinem prædatus diſceſſit.

11 Ageſilaus cum audiſſet Thebanos ad Scolum tranſitum obſidere, omnes legationes a Græcis miſſas Theſpiis remanere juſſit. Quinetiam commeatum exercitus eodem comportare. Thebani his auditis, traduxerunt copias ad tranſitum contra Theſpias, atque ibi viam obſederunt. Ageſilaus duorum dierum itinere per biduum confecto, tranſitum ad Scolum inanem ac vacuum inveniens, ſine pugna tranſgreſſus eſt.

12 Ageſilaus Thebai-

Θη-

29 Πάσας τὰς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείας.] MSS. πάσαις ταῖς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις.

30 Στρατιᾶς] Cant. στρατείας.

31 Καὶ ταύτῃ παρεφύλαττον] Ita correxi cum MSS. & Interprete. Vulgata, καὶ ταύτην παρεφύλαττον.

32 Δυοῖν ἡμερῶν ὁδὸν ἀνύσας ἡμέραις δύο τὴν ..&c.] Ita legimus cum MSS. & Interprete In Vulgata ἡμέραις δύο aberat.

33 Διῆλθεν] Cum Fl. Vulg διῆλθε.

34 Oi

dem vaſtabat. Illi collem ſupra viam inacceſſum occupaverunt, qui dicitur Rheæ ſedes: ſic, ut & pugnare ſine ſummo damno nequiret & tamen procedere alioquin non poſſet. Quare deflectens agmen, ſimulabat ſe ad Thebanorum urbem ducturum. Etenim erat inanis, quoniam omnes excurrerant. Thebani civitati metuentes, collemque deſerentes, ad urbem citato curſu ferebantur. Sic Ageſilaus nullo impediente, collem tranſiit.

13. In Leuctris multis Lacedæmoniis abjicientibus arma, & aciem deſerentibus, ne magna multitudo infamia notaretur, effecit, ut legiſlator deſignaretur. Deſignatus, non ſcripſit novas leges, ſed veteres poſt Leuctricam pugnam valere juſſit.

Θηβαΐδα. [34] οἱ δὲ κατέλαβον τὸν λόφον ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ δύσβατον, καλέσας Ῥέας ἕδος, ὥς τε ἦν καὶ τὸ παρατάξασθαι δύσμαχον, καὶ τὸ προχωρεῖν ἀδύνατον· προσποιεῖται δὴ λοξώσας τὴν [35] στρατιὰν, ἄγειν ἐπὶ τὸ ἄστυ τῶν Θηβῶν· καὶ γὰρ ἦν ἔρημον ἐξεστρατευκότων ἁπάντων· Θηβαῖοι περὶ τῇ πόλει δείσαντες, τὸν λόφον καταλιπόντες, ἠπείγοντο ἐς τὸ ἄστυ. Ἀγησίλαος τὸν λόφον ἀκωλύτως διῆλθεν.

[36] Ἐν Λεύκτροις Λακεδαιμονίων πολλῶν ῥιψάντων τὰ ὅπλα, [37] καὶ λιπόντων τὴν τάξιν, ἵνα μὴ πολὺ πλῆθος ἄτιμον γένοιτο, ἠξίωσεν ἀποδειχθῆναι νομοθέτης [38] ἐπειδὴ ἀπεδείχθη, οὐ καινοὺς νόμους ἔγραψεν· [39] ἀλλὰ τοὺς παλαιοὺς ἰσχύειν μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην.

Ἀγη-

34 Οἱ δὲ] Cant. non agnoſcit δὲ. Mox pro καλέσας, legerim καλούμενον, ut in ora Vulgatæ notarat Caſaubonus.

35 Στρατιάν] Cant. στρατείαν.

36 Ἐν Λεύκτροις] Idem hoc ſtrategema diſtinctius multo relatum vide Plutarcho in Ageſilao.

37 Καὶ λιπόντων] MSS. διαλιπόντων.

38 Ἐπειδὴ] Cant. ἐπεὶ δὲ.

39 Ἀλλὰ τοὺς παλαιοὺς ἰσχύειν] Supple ἔγραψε. vel deeſt ἐκέλευσε. Caſaub.

40 Κατε-

Ἀγησίλαος ἐν τῇ Σπάρτῃ στάσεως γινομένης ὥς τι τῶν ὁπλιτῶν οἱ πολλοὶ 40 κατελάβοντο λόφον ἱερὸν Ἀρτέμιδος Ἰσωρίας ἐγγὺς Πιτάνης· ἐνέκειντο δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἀρκάδες ἐμβεβληκότες· καὶ δέος ὂν ἀμήχανον ἐν τῷ πολέμῳ καὶ στάσει· οὐ μὴν αὐτὸς ἔδεισεν· ἀλλὰ τὸ μὲν ὅπλοις 41 βιάζεσθαι τοὺς ἐπὶ τοῦ λόφου σφαλερὸν, τὸ δὲ ἱκετεύειν 42 ταπεινὸν παρῆκεν. αὐτὸς δὲ μόνος ἄοπλος ἀτρέπτῳ καὶ πολλῷ τῷ προσώπῳ πρὸς τὸν λόφον ἐλθὼν, οὐκ ἐνταῦθα, ἔφη, ὦ νεανίαι ὑμᾶς

14 Ageſilaus orta ſeditione Spartæ, cum multi armati occuparent collem ſacrum Dianæ Eſoriæ prope Pitanam, inſtarent autem Bœoti & Arcades impreſſione facta, atque metus eſſet expers omnis conſilii in bello atque tumultu, ſolus ipſe non metuit: ſed cum armis vim adhibere iis qui collem obſidebant periculoſum, rogare & ſupplicare humile eſſet, omiſit. Ipſe vero ſolus inermis conſtanti & imperturbato vultu accedens ad collem, Non hic, inquit, juvenes vos

40 Κατελάβοντο λόφον ἱερὸν Ἀρτέμιδος Ὀρθείας] Sic legitur in quibuſdam codicibus. Coluerunt quidem Orthiam Dianam Lacedæmonii, fiebatque circa ejus aram illa tam celebrata διαμαστίγωσις. Præferenda tamen aliorum codicum lectio Ἀρτέμιδος Ἐσωρίας. lege Ἰσωρίας. Nota eſt Iſoria Diana ex Pauſania, Stephano, aliis. Plutarchus in Ageſilao, ἐν δὲ Λακεδαίμονι τῶν πάλαι τινὲς ὑπούλων καὶ πονηρῶν, ὡς διακόσιοι συστραφέντες, κατελάβοντο τὸ Ἰσώριον, οὗ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἦν, ἐρυμνὸν καὶ δυσεκβίαστον τόπον. Paullo poſt Codd. ἐν τῷ τε πολέμῳ καὶ στάσει. *Caſaubonus.*

Ἀρτέμιδος Ἰσωρίας] Ita repoſui cum Meurſio. Vulgata: Ἀρτέμιδος Ὀρθείας. MSS. Ἀρτέμιδος Ἐσωρίας. Ut editum jam, ſcribitur Plutarcho, qui idem hoc ſtrategema refert in Ageſilao, ſed perperam ejuſdem Interpreti ſcribitur ſpiritu aſpero, *Hiſſoria.* Stephano: Ἰσώριον ὄρος τῆς Λακωνικῆς, ἀφ᾽ οὗ ἡ Ἄρτεμις Ἰσωρία. & aliis. Heſychio dicitur locus quoque genere feminino: Ἰσωρία, ἡ Ἄρτεμις, καὶ ἑορτὴ, καὶ τόπος ἐν Σπάρτῃ. Ἀρτέμιδος Ὀρθείας meminere Pauſanias, Plutarchus, alii. Vide & Servium ad lib. 11. Æneidos.

41 Βιάζεσθαι τοὺς, &c.] Cum MSS. pro vulgato, ἐπιβιάζεσθαι.

42 Ταπεινόν] Cum MSS. Vulgata, ταπεινὸν ὄν. Simile mendum fuit ſupra 1. 39. 2. χωρίον ὁμαλὸν ὄν. Pro πολλῷ, quod ſequitur, Caſauboni Codd. φαιδρῷ.

43 Οἱ

poſui, ſed vos in illum collem, alium oſtendens. Vos autem in iſtum locum diſcedite, & cuſtodite. Lacones vero quaſi ignarum illorum ſceleris, & defectionis, reveriti ſunt. & quemadmodum præcepit, obedienter parentes diſceſſerunt. Noctu vero principes & auctores factionis numero duodecim, alium alio educens, pugnam diſſolvit ac finiit.

ὑμᾶς ἔταξα· ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐς τόνδε τὸν λόφον, ἕτερον δείξας, ὑμεῖς δὲ ἐς τόδε τὸ χωρίον ἄπιτε, καὶ φρουρεῖτε· [43] οἱ δὲ Λάκωνες, ὡς ἀγνοοῦντος τὴν διάνοιαν αὐτῶν τῆς ἀποστάσεως κατηδέσθησαν· [44] καὶ οἷς προσέταξεν εὐπειθῶς [45] ἀνεχώρησαν· νύκτωρ δὲ [46] τοὺς ἐξάρχους τῆς στάσεως [47] ἄνδρας δώδεκα ἄλλον ἄλλῃ ὑπεξάγων ἔπαυσε τὴν στάσιν.

15 Ageſilaus multis transfugientibus, & exercitu in maximo metu hærente, ut manentes lateret tranſeuntium fuga, mittens ſingulis noctibus per ſtragula & contubernia projecta ſcuta juſſit colligere, &

Ἀγησίλαος πολλῶν αὐτομολούντων, καὶ τῆς [48] στρατιᾶς περιδεῶς ἐχούσης, ἵνα λανθάνοιεν τοὺς μένοντας οἱ ἀποδιδράσκοντες, περιπέμπων ἐν ταῖς νυξὶν, ἀνὰ τὰς στιβάδας, [49] καὶ τὰ συσσίτια, τὰς ἐρριμμένας ἀσπίδας,

43 Οἱ δὲ Λάκωνες] Δὲ cum MSS. & Interprete in contextum recepimus.

44 Καὶ οἷς προσέταξεν] Interpres legit, ὡς. ſed legendum videtur οἷ, *quo*, uti in margine vulgatæ notarat Caſaubonus. Eodem modo Auctor loquutus exemplo 4. ὁ δὲ προσέταξεν ἐὰν αὐτοὺς, οἱ καὶ ἐβούλοντο ἀπιέναι.

45 Ἀνεχώρησαν] Caſauboni Codd. συνεχώρησαν. ſed legendum videtur ἀπεχώρησαν, quomodo etiam Plutarchus in Ageſilao.

46 Τοὺς ἐξάρχους τῆς στάσεως] Ita emendavi cum MSS. & Interprete, pro vulgato, τῆς πόλεως. Codd. Caſauboni, τῆς ἐκ στάσεως πόλεως. Item ὑπεξάγειν, & ἔλυσε.

47 Ἄνδρας δώδεκα] Plutarchus loco laudato: τῶν δὲ συστάντων ἐκείνων περὶ πεντεκαίδεκα τινὰς συλλαβών.

48 Στρατιᾶς] Cant. στρατείας.

49 Καὶ τὰ συσσίτια] Vulgata, καὶ τὰ σιτία. MSS. καὶ τὰ συσίτια. ſed legendum, καὶ τὰ συσσίτια, ut editum, & ſæpe alibi apud Noſtrum occurrit.

50 Ἐγ-

ἀσπίδας ἐκέλευε συλλέγειν, καὶ ὡς αὐτὸν κομίζειν· ἵνα μὴ κειμένης ἀσπίδος ὁ δεσπότης ζητοῖτο. οὐ τοίνυν οἱ αὐτομολοῦντες ἔτι [50] ἐγινώσκοντο, τῶν ὅπλων οὐ φαινομένων.

ad ſe deferre: ne ſi ſcutum jaceret, ejus dominus requireretur. Non igitur amplius liquebat, qui transfugiſſent, cum arma non apparerent.

Ἀγησίλαος ἐπολιόρκει Φωκέας χρόνῳ μακρῷ· καὶ οὔτε τὴν πόλιν ἑλεῖν ἴσχυε, καὶ τοῦ χρόνου τὴν τριβὴν οὐκ ἔφερε, πολλῷ γε μὴν μᾶλλον ἐταλαιπώρουν οἱ τῶν Φωκέων σύμμαχοι· ὁ δὲ διαλύσας τὴν πολιορκίαν ἀνεχώρησεν· [51] ἀσμένοι δὴ καὶ οἱ τῶν Φωκέων σύμμαχοι, τῶν πολεμίων ἀπελθόντων ἀπηλλάγησαν. τότε Ἀγησίλαος [52] ἐπιστρέφει, καὶ συμμάχων ἔρημον τὸ [53] Φωκέων ἄστυ κατελάβετο.

16 Ageſilaus oppugnabat Phocenſes longo tempore, & neque urbem capere valebat, neque temporis moram perferre poterat. Multo vero magis cruciabantur Phocenſium ſocii. Ille ſoluta obſidione diſceſſit, & Phocenſium ſocii ſublato bello abierunt. Tum Ageſilaus ſe convertit, atque vacuum ſociis oppidum Phocenſium capit.

Ἀγησίλαος, Μακεδονίαν διοδεύων [54] ἔπεμπε πρὸς Ἀέροπον βασιλέα Μακεδόνων, ἐπὶ τῇ διόδῳ σπενδόμενος. [55] Ἀέροπος

17 Ageſilaus per Macedoniam iter faciens, miſit ad Aëropum Macedonum regem legatos de tranſitu ac fœdere faciendo. Aëropus fœdus non

οὐκ

50 Ἐγινώσκοντο] Cant. ἐπεγινώσκοντο.
51 Ἀσμένοι δή] Cant. ἀσμένοι δέ.
52 Ἐπιστρέφει, καί] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐπιστρέψας, συμμ. quomodo tamen ſæpe Auctor loquitur.
53 Φωκέων] Cant. Φωκαίων. Sæpe hæc duo confunduntur.
54 Ἔπεμπε] Cant. ἔπεμψε.
55 Ἀέροπος οὐκ ἐσπείσατο, αὐτὸς φήσας ἀπαντήσειν, τὸ ἱππικὸν ἔταττε, πυθόμενος ὀλίγους ἱππέας εἶναι τῷ Λάκωνι·

accepit, inquiens ſe obviam iturum, cum audiſſet paucos equites eſſe Laconi. Laco ſuum equitatum inſtruxit, & ut plures, quam revera eſſent, equites habere videretur, copias pedeſtres in prima acie collocavit, in poſteriori equites quotquot habebat in duplicem phalangem diſtribuens: addiditque aſinos, mulos, & ex equis quotquot propter ſenectutem onera ferentes ſequerentur. His inſidentes viri equeſtribus armis præditi, conſpectum præbuerunt magni equitatus. Aeropus igitur perterritus de tranſitu fœdus admittebat.

οὐκ ἐσπείσατο, αὐτὸς φήσας ἀπαντήσειν, [56] τὸ ἱππικὸν ἔταττε, πυθόμενος ὀλίγους ἱππέας εἶναι τῷ Λάκωνι· ὁ δὲ, ἵνα δόξειε τῶν ὄντων πλείονας ἱππέας ἔχειν, τὰ μὲν πεζὰ τέλη προέταξεν· ὄπισθεν δὲ τοὺς ἱππέας ὅσους εἶχεν ἐς διφαλαγγίαν ἐπιστήσας ἀνέμεινεν ὄνους, καὶ ἡμιόνους, καὶ τῶν ἵππων ὅσοι διὰ γῆρας ἀχθοφοροῦντες εἵποντο. τούτων ἐποχούμενοι ἄνδρες ὅπλισιν ἱππικὴν ἔχοντες, φαντασίαν παρέσχον ἱππικοῦ πολλοῦ. Ἀέροπος καταπλαγεὶς τὴν δίοδον ἐσπείσατο.

18 Ageſilaus in Bœotia caſtrametabatur. Sociis pugnam conſerere metuentibus, & clam Orchomenum in ſociam atque amicam civitatem

Ἀγησίλαος, ἐν Βοιωτίᾳ ἐστρατοπέδευε. τῶν συμμάχων συνάψαι μάχην δεδιότων, λάθρα δὲ ἐς Ὀρχομενὸν φίλην πόλιν [57] ὑποῤῥεόν-

κωνι· ὁ δὲ ἵνα, &c.] Hæc ſic videtur legiſſe Interpres: Ἀέροπος οὐκ ἐσπείσατο, αὐτὸς φήσας ἀπαντήσειν, πυθόμενος ὀλίγους ἱππέας εἶναι τῷ Λάκωνι· ὁ δὲ τὸ ἱππικὸν ἔταττε, ἵνα, &c. quod vulgato videtur præferendum.

56 Τὸ ἱππικὸν ἔταττε] Ante hæc verba deſunt hæc aut ſimilia, καὶ δὴ. vel καὶ δὴ πολὺ τό. *Caſaubonus.*

Ἔταττε] MSS. ἐξέταττεν. Optime, ſi eo loco collocetur, quo legit Interpres.

57 Ὑπερρεόντων] Scribe ὑποῤῥεόντων, & ἐμφανῶς· melius noſtri Codd. quam

προῤῥεόντων, [58] ἐμφανῶς πέμψας πρὸς Ὀρχομενίους, ἐκέλευσε μηδένα χωρὶς αὐτοῦ σύμμαχον δέχεσθαι· οὐ τοίνυν ἔχοντες ποῖ τρέποιντο οἱ σύμμαχοι, οὐκ ἔτι περὶ φυγῆς, ἀλλὰ περὶ νίκης ἐβουλεύοντο.

[59] Ἀγησίλαος Θηβαίοις παρετάσσετο· οἱ δὲ τὴν Λακωνικὴν φάλαγγα ῥῆξαι βουλόμενοι, καὶ [60] διεξελθεῖν, καρτερῶς ἠγωνίζοντο· καὶ φόνος ἀμφοτέρων πολύς· Ἀγησίλαος παρήγγειλε· παυσάμενοι τῆς θυμομαχίας διαστῶμεν· οἱ μὲν διέστησαν. Θηβαῖοι δὲ διαδραμόντες [61] ἔφυγον. Ἀγησίλαος κατὰ τὴν οὐραγίαν αὐτοῖς ἐπέκειτο· καὶ οὐκ ἔτι [62] φόνος ἦν ἀμφοτέ-

diffluentibus, occulte miſſis ad Orchomenios legatis juſſit, ut neminem ſociorum ſine ipſo reciperent. Cum igitur non haberent quo ſe verterent, non amplius de fuga, ſed de victoria conſilium ceperunt.

19 Ageſilaus cum Thebanis prælium faciebat. Qui, ut Laconicam phalangem disjicerent & perrumperent, fortiter pugnabant, & utrimque magna ſtrages edebatur. Ageſilaus promulgavit ſuis: Deſinentes a furioſa pugna, in tantummodo diverſas partes disjungamur. Quibus diſcedentibus, Thebani perrumpentes fugam capeſſebant. Ageſilaus in fine ipſis inſtabat, neque am-

ρων,

quam Interpr. ἀφανῶς. *Caſaubonus.*

Τ προῤῥεόντων] Cum Cant. & Codd. Caſauboni. Vulgata, ὑπορρεόντων.

58 Ἐμφανῶς] MSS. & Interpres, ἀφανῶς. Vulgatum tamen Caſaubonus præfert.

59 Ἀγησίλαος Θηβαίοις παρετάσσετο] Affine huic ſtratagemati aliud ejuſdem Ageſilai infra relatum, commate quarto. Frontini verba ad hoc referenda, non illud, libro II. cap. 6. *Ageſilaus Lacedæmonius, adverſus Thebanos cum acie confligeret, intellexiſſetque, hoſtes locorum conditione clauſos, ob deſperationem fortius dimicare: laxatis ſuorum ordinibus, apertaque Thebanis ad evadendum via, rurſus in abeuntes contraxit aciem, & ſine jactura ſuorum cecidit averſos.* Caſaubonus.

60 Διεξελθεῖν] Cum MSS. pro vulgato, διελθεῖν.

61 Ἔφυγον] Cant. ἔφευγον. & ſic quoque Interpres.

62 Φόνος] Cant. φόβος, cum quo con-

plius metus ad utroſque, ſed duntaxat ad fugientes pertinebat.

ῥων, ἀλλὰ μόνων τῶν φευγόντων.

20 Ageſilaus inſtructa acie cum videret ſocios dedita opera tergiverſari, diſceſſit. *Diſceſſio autem fuit per montes anguſtos, in quibus expectabat donec Bœoti incurſionem facerent. Conſtituit igitur, ut Lacedæmonii præcederent, ſocii finem tenerent, ut hoſtibus ab tergo aggredientibus, neceſſitas eos cogeret viriliter ac ſtrenue pugnare.

Ἀγησίλαος παραταξάμενος, ἰδὼν ἐθελοκακοῦντας τοὺς συμμάχους, ἀνεχώρησεν· ἦν δὲ ἡ ἀναχώρησις διὰ στενῶν ὀρῶν, ἐν οἷς προσεδόκα τοὺς Βοιωτοὺς ἐπιχειρήσειν· ἔταξεν οὖν τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους προηγεῖσθαι, τοὺς δὲ συμμάχους οὐραγεῖν, ἵνα τῶν πολεμίων κατὰ τὴν οὐραγίαν προσκειμένων ἀνάγκην ἔχοιεν ἀνδρείως ἀγωνίζεσθαι.

21 Ageſilaus in Bœotiam impreſſione facta, regionem depopulari, & arbores dejicere ſocios juſſit. Quibus per ignaviam eam rem negligenter adminiſtrantibus mandavit, ut abſtinerent a populatione. Verum caſtra ter aut quater quotidie traduxit. Neceſſario igitur ad extruenda tabernacula in ſuum u-

Ἀγησίλαος ἐμβαλὼν ἐς Βοιωτίαν, δῃοῦν καὶ δενδροτομεῖν τὴν χώραν ἐκέλευσε τοῖς συμμάχοις. τῶν δὲ ὀκνούντων, παρήγγειλε ἀπέχεσθαι δῃώσεως· τὰς μέντοι μεταστάσεις τοῦ στρατοπέδου δὶς καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας ἐποιεῖτο· ἀναγκαίως οὖν τὰς καλύβας ἐγείροντες ἔτεμνον τὰ δένδρα διὰ τῶν αὐ-

τῶν

consentit Interpres. Verum vulgata non ſollicitanda: paullo enim ante dixit Polyænus: φόνος ἀμφοτέρων πολύς. Nunc vero: οὐκ ἔτι φόνος ἦν ἀμφοτέρων. *& non amplius cædes edebatur utrimque, ſed tantum fugientium.* Frontinus: *ſine jactura ſuorum.*

63 Χρείων]

πόῤῥεόντων, [58] ἐμφανῶς πέμψας πρὸς Ὀρχομενίους, ἐκέλευσε μηδένα χωρὶς αὐτοῦ σύμμαχον δέχεσθαι· οὐ πάνυ ἔχοντες ποῖ τρέποιντο οἱ σύμμαχοι, οὐκ ἔτι περὶ φυγῆς, ἀλλὰ περὶ νίκης ἐβουλεύοντο.

diffluentibus, occulte miſſis ad Orchomenios legatis juſſit, ut neminem ſociorum ſine ipſo reciperent. Cum igitur non haberent quo ſe verterent, non amplius de fuga, ſed de victoria conſilium ceperunt.

[59] Ἀγησίλαος Θηβαίοις παρετάσσετο· οἱ δὲ τὴν Λακωνικὴν φάλαγγα ῥῆξαι βουλόμενοι, καὶ [60] διεξελθεῖν, καρτερῶς ἠγωνίζοντο· καὶ φόνος ἀμφοτέρων πολύς. Ἀγησίλαος παρήγγειλε· παυσάμενοι τῆς θυμομαχίας διαστῶμεν· οἱ μὲν διέστησαν. Θηβαῖοι δὲ διαδραμόντες [61] ἔφυγον. Ἀγησίλαος κατὰ τὴν οὐραγίαν αὐτοῖς ἐπέκειτο· καὶ οὐκ ἔτι [62] φόνος ἦν ἀμφοτέ-

19 Ageſilaus cum Thebanis prælium faciebat. Qui, ut Laconicam phalangem disjicerent & perrumperent, fortiter pugnabant, & utrimque magna ſtrages edebatur. Ageſilaus promulgavit ſuis: Deſinentes a furioſa pugna, in tantummodo diverſas partes disjungamur. Quibus diſcedentibus, Thebani perrumpentes fugam capeſſebant. Ageſilaus in fine ipſis inſtabat, neque am-

ρων,

quam Interpr. ἀφανῶς. *Caſaubonus.*

T πόῤῥεόντων] Cum Cant. & Codd. Caſauboni. Vulgata, ὑπορρεόντων.

58 Ἐμφανῶς] MSS. & Interpres, ἀφανῶς. Vulgatum tamen Caſaubonus præfert.

59 Ἀγησίλαος Θηβαίοις παρετάσσετο] Affine huic ſtratagemati aliud ejuſdem Ageſilai infra relatum, commate quarto: Frontini verba ad hoc referenda, non illud, libro II. cap. 6. *Ageſilaus Lacedæmonius, adverſus Thebanos cum acie confligeret, intellexiſſetque, hoſtes locorum conditione clauſos, ob deſperationem fortius dimicare: laxatis ſuorum ordinibus, apertaque Thebanis ad evadendum via, rurſus in abeuntes contraxit aciem, & ſine jactura ſuorum cecidit averſos.* Caſaubonus.

60 Διεξελθεῖν] Cum MSS. pro vulgato, διελθεῖν.

61 Ἔφυγον] Cant. ἔφευγον. & ſic quoque Interpres.

62 Φόνος] Cant. φόβος, cum quo

con-

plius metus ad utroſque, ſed duntaxat ad fugientes pertinebat.

20 Ageſilaus inſtructa acie cum videret ſocios dedita opera tergiverſari, diſceſſit. *Diſceſſio autem fuit per montes anguſtos, in quibus expectabat donec Bœoti incurſionem facerent Conſtituit igitur, ut Lacedæmonii præcederent, ſocii finem tenerent, ut hoſtibus ab tergo aggredientibus, neceſſitas eos cogeret viriliter ac ſtrenue pugnare.

21 Ageſilaus in Bœotiam impreſſione facta, regionem depopulari, & arbores dejicere ſocios juſſit. Quibus per ignaviam eam rem negligenter adminiſtrantibus mandavit, ut abſtinerent a populatione. Verum caſtra ter aut quater quotidie traduxit. Neceſſario igitur ad extruenda tabernacula in ſuum u-

ρων, ἀλλὰ μόνων τῶν φευγόντων.

Ἀγησίλαος παραταξάμενος, ἰδὼν ἐθελοκακοῦντας τοὺς συμμάχους, ἀνεχώρησεν· ἦν δὲ ἡ ἀναχώρησις διὰ στενῶν ὀρῶν, ἐν οἷς προσεδόκα τοὺς Βοιωτοὺς ἐπιχειρήσειν· ἔταξεν οὖν τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους προηγεῖσθαι, τοὺς δὲ συμμάχους οὐραγεῖν, ἵνα τῶν πολεμίων κατὰ τὴν οὐραγίαν προσκειμένων ἀνάγκην ἔχοιεν ἀνδρείως ἀγωνίζεσθαι.

Ἀγησίλαος ἐμβαλὼν ἐς Βοιωτίαν, δῃοῦν καὶ δενδροτομεῖν τὴν χώραν ἐκέλευσε τοῖς συμμάχοις. τῶν δὲ ὀκνούντων, παρήγγειλε ἀπέχεσθαι δῃώσεως· τας μέντοι μεταστάσεις τοῦ στρατοπέδου δὶς καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας ἐποιεῖτο· ἀναγκαίως οὖν τὰς καλύβας ἐγείροντες ἔτεμνον τὰ δένδρα διὰ τὴν αὐ-

τῶν

consentit Interpres. Verum vulgata non ſollicitanda: paullo enim ante dixit Polyænus: φόνος ἀμφοτέρων πολύς. Nunc vero: οὐκ ἔτι φόνος δ' ἦν ἀμφοτέρων. & non amplius cædes edebatur utrimque, ſed tantum fugientium. Frontinus: *ſine jactura ſuorum.*

τῶν [63] χρείαν, οὐ διὰ τὴν τῶν πολεμίων βλάβην· [64] ἴσον δὲ ἦν τοῖς πολεμίοις τὸ βλάπτεσθαι.

ſum ligna ſecabant, non ut damnum hoſtibus inferrent. Attamen id pari detrimento hoſtes afficiebat.

Ἀγησίλαος ἐν Αἰγύπτῳ [65] Νεκτανεβῷ συμμαχῶν [66] ἐπὶ χωρίον κατακλεισθεὶς περιετειχίζετο. τοῦ δὲ Αἰγυπτίου τὸν περιτειχισμὸν οὐ φέροντος, ἀλλὰ διακινδυνεύειν ἀξιοῦντος οὐκ ἐπείσθη, ἀλλ' ἀνέμενεν, [67] ἕως περιεταφρεύθη, καὶ περιετειχίσθη τὸ πᾶν, πλὴν ὀλίγου τοῦδε, ὃ στόμα καὶ δίοδος ἦν τοῦ τείχους. Ἀγησίλαος ἀνεβόησεν· οὗτος τῆς ἀλκῆς ὁ καιρός· καὶ διὰ τοῦ στόματος ἐξώρμησε, [68] οὐκ ὀλίγους τῶν πολεμίων ἐν τῇ στενότητι φονεύων, καὶ τὸ περιβεβλημένον τεῖχος ἔρυμα ἔχων πρὸς τὸ κυκλωθῆναι μὴ δύνασθαι.

22 Ageſilaus in Ægypto Nectenabo ſocius, in caſtellum quoddam incluſus circumvallabatur. Ægyptio munitionem non ferenti, & periculum adire volenti, non obtemperavit; ſed manſit, donec totum exercitu & muro circundatum eſſet, excepto admodum exiguo ſpacio, per quod oſtium & tranſitus muri fuit. Ageſilaus exclamavit, Hoc tempus robur ac vires poſtulat: & per oſtium erupit, non paucos hoſtes in anguſtia cædens, & circundatum murum, quaſi munimentum habens, ut circumdari ab hoſtibus non poſſet.

Ἀγη-

63 Χρείαν] Cant. στενοχωρίαν.

64 Ἴσον δὲ ἦν] Fl. ἴσον δὲ ἄρα. Eleganter.

65 Νεκτανεβῷ] Cum Fl. Vulgata, Νεκτεναβῷ.

65 Ἐπὶ χωρίον] Fl. εἰς χωρίον.

67 Ἕωσπερ ἐταφρεύθη] Scribo, ἕως περιεταφρεύθη. *Caſaubonus.*

Ἕως περιεταφρεύθη] Cum MSS. pro ἕωσπερ ἐταφρεύθη.

68 Οὐκ ὀλίγους] Flor. κατ' ὀλίγους. quod reddi poſſet *per paucos*, quoniam in loco anguſto multi eodem ordine ſtare non poterant.

69 Νὺξ

23 Ageſilaus adverſus Bœotos præliabatur. Erat anceps victoria. Nox enim prælium diremit: ille media nocte fideliſſimos miſit, dato præcepto, ut quos Spartiatas mortuos agnoſcerent, pulvere reſperſos occultarent. Qui hoc facto, ante diem redierunt. Hoſtes autem orto die, cum ſuos mortuos omnes proſtratos jacere cernerent, Spartiatarum vero paucos, triſtius & timidius animis affecti ſunt, quaſi Lacedæmoniis victoriam habentibus.

Ἀγησίλαος πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς παρετάξατο· ἦν ἀμφίῤῥοπος ἡ νίκη. [69] νὺξ γὰρ διέλυσε τὴν μάχην· ὁ δὲ μέσης νυκτὸς τοὺς πιστοτάτους διέπεμψε, κελεύσας οὓς δύναιντο γνωρίσαι Σπαρτιάτας νεκροὺς, ἐπαμησαμένους κόνιν ἀποκρύψαι· οἱ μὲν τοῦτο πράξαντες πρὸ ἡμέρας ἀνεχώρησαν· οἱ πολέμιοι, ἡμέρας γενομένης, τοὺς αὐτῶν νεκροὺς ἰδόντες ἅπαντας κειμένους, τοὺς δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὀλίγους, ἄθυμοι καὶ δειλότεροι ταῖς γνώμαις ἐγένοντο, ὡς Λακεδαιμονίων τὴν νίκην ἐχόντων.

24 Ageſilaus ab Aſia reverſus, per Bœotiam iter faciebat. Thebani præoccupabant anguſtias, per quas proficiſcendum eſſet. At ille in longitudinem porrectum agmen duxit, præcipiens

Ἀγησίλαος ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐπανιὼν διὰ Βοιωτίας ἐπορεύετο· Θηβαῖοι προκατελάβοντο τὰ στενὰ [70] δι' ὧν ἐχρῆν πορεύεσθαι· ὁ δὲ ἐπιμηκύνας τὴν φάλαγγα, [71] ἦγεν ἐπὶ δύο τάξεις παραγ-

69 Νὺξ γὰρ διέλυσε] Particulam cauſſalem cum MSS. & Interprete inſerui.

70 Δι' ὧν εἰ χρὴ πορεύ.] Scribe, δι' ὧν ἐχρῆν πορ. *Caſaubonus.*

Ἐχρῆν πορεύεσθαι] Ita reſtitui cum Cant. Interprete, & Caſaubono. Vulgata, εἰ χρὴ πορεύεσθαι.

71 Ἦγεν ἐπὶ δύο τάξεις] Quidam codices τάξας. quod malo. *Caſaubonus.*

Ἐπὶ δύο τάξεις] Cant. ἐπὶ δύο τάξας.

ἀγγείλας φανερῶς ὁρμᾶν ἐπὶ τὴν πόλιν· Θηβαῖοι δείσαντες [72] μὴ καταλάβοιντο τὰς Θήβας ἔξω τῆς δυνάμεως οὔσης· ἀπολιπόντες τὰ στενὰ, διὰ τάχους ἐπανῆλθον ἐς τὴν πόλιν. Ἀγησίλαος δὲ ἀσφαλῶς τὸ στράτευμα διεπέρασεν.

Ἀγησίλαος ἐς Θήβας ἐνέβαλεν· Θηβαῖοι τὸ πεδίον διετάφρευσαν, καὶ ἀπεχαράκωσαν· τοῦ χαρακώματος ἑκατέρωθεν δύο πάροδοι στεναί· βουλόμενος Ἀγησίλαος παρελθεῖν, πλινθίον τάξας κοῖλον, περιῆγεν ἐπὶ τὴν πάροδον τὴν κατὰ τὸ εὐώνυμον, Θηβαίων ἐνταῦθα πάντων ἀντιταξαμένων. ὁ δὲ μεταβαλλόμενος ἀπ' οὐρᾶς ἐπὶ τὴν ἑτέραν πάροδον τοὺς εἴργοντας οὐκ ἔχουσαν, εἴσω παρελθὼν, τὴν χώραν τεμὼν, ἐπανῆλθεν οὐδενὸς ἀντιστάντος.

Ἀγησίλαος ἐστρατοπε-

ut manifeſto ad urbem iter affectarent. Thebani metuentes, ne Thebas exercitu foris exiſtente caperent, relictis anguſtiis ſumma celeritate in urbem redierunt. Ageſilaus vero ſine periculo agmen traduxit.

25 Ageſilaus in Thebanum agrum irruptionem fecit. Thebani campum* foſſa circumducebant, & vallum muniebant. Utrimque duo tranſitus anguſti. Volens Ageſilaus tranſire, quadrato agmine, cavoque, proceſſit ad tranſitum ab læva ſitum. Thebanis hic omnibus reſiſtentibus, ille a cauda duxit ad alterum tranſitum, ubi nemo erat qui arceret. Ingreſſus, regionemque depopulatus, nemine reſiſtente, iterum diſceſſit.

26 Ageſilaus prope

δεύσα-

72 Μὴ καταλάβοιντο τὰς Θήβας] Vulgata, μὴ καταλάβοιτο τὰς Θήβας. Cant. μὴ καταλάβοιντο τὰς θύρας. ſed legendum ut editum, & ita quoque Interpres.

73 Ἐκ-

Lampſacum caſtra metabatur. Veniebant quidam ex metallorum fodinis exilientes Græci, qui nunciabant Lampſacenos omnes quærendis metallis deſtinare quoſcunque caperent. Exercitus indignatus, ad mœnia incurſionem fecit, civitatem directurus. Ageſilaus cum reſiſtere non poſſet, & tamen urbem ſervatam vellet, quaſi ſumma ira incitatus, juſſit, ut currentes primas vites exſcinderent. Etenim eſſe optimatium Lampſacenorum. Quibus ad exſcindendas vites ſeſe convertentibus, ipſe nactus occaſionem mittendi ad Lampſacenos, indicavit, ut bene urbem cuſtodirent atque defenderent.

δεύσατο Λαμψάκου πλησίον· ἧκον τινὲς ἐκ τῶν μετάλλων [73] ἐκπεπηδηκότες Ἕλληνες, ἀγγέλλοντες [74] ὡς ἄρα Λαμψακηνοὶ πάντες μεταλλεύουσιν [75] οὓς ἂν λάβωσι· τὸ στράτευμα ἠγανάκτησε· καὶ πρὸς τὸ τεῖχος ὥρμησεν [76] διαρπασόμενον τὴν πόλιν. Ἀγησίλαος κωλῦσαι μὴ δυνάμενος, σῶσαι δὲ τὴν πόλιν βουλόμενος, ὡς ὑπεραγανακτῶν δὴ, [77] ἐκέλευσεν αὐτοὺς δραμόντας [78] ἐκκόψαι τὰς ἀμπέλους πρώτας. εἶναι γὰρ τῶν πρώτων Λαμψακηνῶν· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἐκκόπτειν ἐτράποντο· ὁ δὲ καιρὸν ἔχε πέμψας μηνῦσαι Λαμψακηνοῖς, ὡς χρὴ τὴν πόλιν ἀσφαλῶς φυλάττειν.

27 Ageſilaus ex ad-

Ἀγησίλαος ἀντικαθημένων

73 Ἐκπεπηδηκότες] Cum Cant. & Codd. Caſauboni. pro vulgato, ἐκπεπηδηκότες.

74 Ὡς ἄρα Λαμψακηνοὶ πάντες μεταλλεύουσι] Scribe πάντας. & obſerva μεταλλεύειν tranſitiva ſignificatione, ut Grammatici loquuntur. pro facere μεταλλεύειν, ſive, damnare in metallum. *Caſaubonus.*

75 Οὓς ἂν λάβωσι] Ἂν cum Cantabr. inſerui. Mox Caſauboni Codd. στρατόπεδον.

76 Διαρπασόμενον τὴν πόλιν] Τὴν πόλιν ſupplevi cum MSS. & Interprete. Mox iidem Codd. abſque δὴ.

77 Ἐκέλευσεν] Cant. διεκέλευσεν.

78 Ἐκκόψαι τὰς ἀμπ.] Ita ſcripſi cum MSS. pro κόψαι τὰς ἀμπ.

μὲν Λακεδαιμονίων καὶ Θηβαίων, μέσου ποταμοῦ διείργοντος, ὁρῶν τοὺς Λακεδαιμονίους διαβαίνειν τὸν Εὐρώταν προθυμουμένους, δεδοικὼς πλείονας τοὺς Θηβαίους ὄντας μετὰ τῶν συμμάχων, λογοποιοὺς καθῆκεν. ὡς ἄρα χρησμὸς εἴη τοὺς προτέρους τὸν ποταμὸν διαβάντας ἡττᾶσθαι. [79] οὕτω μὲν δὴ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπισχὼν, ὀλίγους τῶν συμμάχων [80] ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ καταλιπὼν, [81] καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῶν τὸν Θάσιον Σύμμαχον, ἐντειλάμενος Θηβαίων τὸν ποταμὸν διαβάντων αὐτοὺς φεύγειν ὅτι τάχος, [82] ἄλλους τινὰς ἐς ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν τοῖς κοίλοις χωρίοις· [83] αὐτοὺς δὲ τοὺς στρατιώτας ἐς ὀχυρὸν καὶ δασὺ χωρίον [84] ἀγα-

verſo ſedentibus Lacedæmoniis & Thebanis, medium intercipiente fluvio, cum videret Lacedæmonios Eurotam cupere tranſire, metuens plures Thebanos cum ſociis, emiſit qui rumorem divulgarent, oraculum prodidiſſe, eos qui primi fluvium tranſiſſent occubituros. Ita prope fluvium retentis Lacedæmoniis, paucos relinquens ſocios, atque ducem ipſis Thaſium Symmachum, mandavit, ut Thebanis fluvium trajicientibus, ipſi celerrime fugam arriperent, & alios quoſdam, in locis concavis ad agendas inſidias abſcondit. Ipſos vero milites in munitum & aſperum locum ductos collocavit. Thebani paucitatem eorum qui cum

γὼν

79 Οὕτω μὲν] Cant. οὕτως μέν.

80 Ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ] Cant. delet τοῦ ποταμοῦ. Interpres ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ male jungit cum οὕτω μὲν δὴ καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπισχών.

81 Καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῶν τὸν Θάσιον] Ita locum ſupplevi cum MSS. & Interprete. Cant. ſolummodo ἐπ' αὐτῶν. In vulgata ἐπ' αὐτῶν aberat.

82 Ἄλλους τινὰς ἐς ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν τοῖς κοίλοις χωρίοις] Ita lego hunc locum cum Fl. Cant. ἐπ' ἐνέδραν. Vulgata, ἄλλους τινὰς ἐνέδραν κατέκρυψεν ἐν κοίλοις χ. Infra lib. v. cap. 22. 4. τοὺς μὲν εἰς ἐνέδραν ἀπέκρυψεν.

83 Αὐτοὺς δὲ τοὺς στρατιώτας] Lege αὐτὸς δὲ τ. Caſaubonus.

84 Ἀγαγών] Ita lego cum MSS. & Interprete pro vulgato, ἀναγαγών. Pro ὑπέστησεν, Fl. ἐπέστησεν. Cant. ἔστησεν.

Symmacho erant animadvertentes, animos ſumpſerunt, trajecerunt: & dum fugientes inſequuntur, in inſidias incidunt, & interficiuntur ſexcenti.

γῶν ὑπέστησεν· Θηβαῖοι δὲ τοὺς περὶ Συμμαχον ὀλίγους ὄντας ἰδόντες, θαῤῥοῦντες, διαβάντες, φεύγοντας διώκοντες, ἐς τὴν ἐνέδραν ἐμπεσόντες, ἀνῃρέθησαν ἑξακόσιοι

28 Ageſilaus in Meſſeniam exercitum ducens, miſit exploratorem. Quo nunciante, non ſolum ipſos Meſſenios ex urbe prodire, ſed etiam uxores ipſorum & liberos, atque ſervos in libertatem vocatos, diſceſſit, quod eos de vita deſperaſſe videret, atque idcirco fortius pugnaturos.

Ἀγησίλαος ἐς τὴν [85] Μεσσηνίαν ἐμβαλὼν ἔπεμψε κατάσκοπον· τοῦ δὲ ἀγγείλαντος, ὡς οὐ μόνον οἱ Μεσσήνιοι τῆς πόλεως ἔξω προΐασιν· [86] ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰ ἐλεύθερα σώματα, ἀνέζευξεν, ὡς ἀπεγνωκότων [87] τοῦ ζῆν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνδρειοτέρως μαχησομένων.

29 Ageſilaus cum Lacedæmonii incluſi in urbem a Thebanis, non ferrent ſe intra mœnia cum uxoribus teneri, ſed exeuntes, atque generoſe facientes, aut vincere aut mori ſtatuerent, dehortatus eſt monens ac

Ἀγησίλαος ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι κατακλεισθέντες εἴσω τῆς Σπάρτης ὑπὸ Θηβαίων, οὐκ ἔφερον τὸ τειχήρεις μετὰ τῶν γυναικῶν φρουρεῖσθαι, ἀλλ᾽ ἐπεξελθόντες, γενναῖόν τι δρῶντες, ἢ κρατεῖν, ἢ ἀποθνή-

ἔστησεν. Poſt Θηβαῖοι MSS. delent particulam, neque eam agnoſcit Interpres.

85 Μεσσηνίαν] Cant. Μεσηνίαν.

86 Ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες] Cant. ſine copula. & mox idem ἀνέζευξαν, pro ἀνέζευξεν.

87 Τοῦ ζῆν] Cant. τὸ ζῆν. & ἀνδρειοτέρους, pro ἀνδρειοτέρως. Fl. μαχουμένων, pro μαχησομένων.

ποθνήσκειν ἤρξαντο· [88] ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ἀναμνήσας, ὅτι καὶ ἡμεῖς ποτὲ Ἀθηναίους τειχήρεις ἐποιήσαμεν· οἱ δὲ οὐκ ἠξίωσαν ἐπεξελθόντες αὐτοὺς ἀναλῶσαι πάντας, ἀλλὰ τῆς πόλεως καὶ τῶν τειχῶν φύλακας καταστησάμενοι, [89] αὐτοὺς διεσώσαντο, τῶν πολιορκηθέντων πονηθέντων τῷ χρόνῳ, καὶ αὐτῶν ἑκόντων ἀποστάντων.

dicens : Nos etiam Athenienſes aliquando intra mœnia concluſimus. At illi nolebant ad pugnam exeundo ſe omnes conſumere : ſed conſtitutis urbis & mœniorum cuſtodibus, ſalutem ſibi pariebant, defatigatis oppugnatoribus diuturnitate temporis, & ipſis ultro deſiſtentibus.

Ἀγησίλαος ἐν Ἀσίᾳ λείαν ἦγε πολλὴν, τῶν βαρβάρων ἐπικειμένων, καὶ τοξευόντων, καὶ ἀκοντιζόντων. ὁ δὲ [90] ὅσους εἶχε τῶν αἰχμαλώτων βαρβάρους δεδεμένους μόνους προέταξε τοῦ στρατοπέδου· οἱ προσκείμενοι γνωρίσαντες τοὺς οἰκείους, ἐπαύσαντο ἀφιέντες τὰ [91] βέλη.

30 Ageſilaus in Aſia magnam prædam egit. barbaris urgentibus, & ſagittas atque tela mittentibus, ille quotquot habebat captivos barbaros, in vinculis ſolos ante exercitum collocavit. inſtantes, agnitis ſuis, tela mittere deſierunt.

Ἀγησίλαος εἰς Μένδαν ἀττικίζουσαν λάθρα

31 Ageſilaus cum Mendam, quæ Atticorum partibus adhære-

νυκτὸς

88 Ἀπέστρεψεν] Cant. ἀπέτρεψεν.
89 Αὐτοὺς διεσώσαντο, τῶν πολιορκηθέντων πονηθέντων τῷ χρόνῳ, καὶ αὐτῶν ἑκόντων ἀποστάντων] Ita locum hunc ſupplevi cum MSS. & Interprete, niſi quod pro ποιηθέντων, quod eſt in MSS. repoſuerim, πονηθέντων. In Vulgata, quæcumque leguntur poſt διεσώσαντο, deſiderabantur.
90 Ὅσους εἶχε τῶν αἰχμαλώτων βαρβάρους] Cant. βαρβάρων.
91 Τὰ βέλη] Articulum cum Cant. addidi.

92 Θο-

bat, clam noctu veniſſet, munitiſſima urbis parte occupata, cum Mendenſes indignarentur, & in concionem ſummo ſtudio convenirent, aſtans: Quid, inquit, tumultuamini? Dimidia enim pars veſtrum proditionis eſt particeps, qui mihi civitatem occupandam tradiderunt. Mendenſes cum ſe mutuo ſuſpectos haberent, a tumultu deſtiterunt.

32 Ageſilaus ſpectatos & multorum amicitiis præditos captivos, ſine pretio ſuis reddere ſolebat, ut ipſis fidem apud ſuos cives derogaret.

33 Ageſilaus in legationibus petebat ab hoſtibus, ut maxime potentes ad ſe mitterent, cum quibus de communi utilitate ſermones confer-

νυκτὸς παρελθὼν, τὸ καρτερώτατον τῆς πόλεως καταλαβὼν, τῶν Μενδαίων ἀγανακτούντων, καὶ σπουδῇ συνελθόντων εἰς ἐκκλησίαν, ἐπιστὰς, τί, ἔφη, 92 θορυβεῖσθε; οἱ γὰρ 93 ἡμίσεις ὑμῶν κοινωνοῦσι τῆς προδοσίας, τῆς ἐμοὶ καταλαβεῖν τὴν πόλιν καταχόντων. οἱ Μενδαῖοι ἀλλήλους 94 ὑπόπτους ἡγησάμενοι, τῆς ταραχῆς ἐπαύσαντο.

Ἀγησίλαος τοὺς ἐνδόξους καὶ πολυφίλους αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων ἀπεδίδου, ποιῶν αὐτοὺς ἀπίστους παρὰ τοῖς πολίταις.

Ἀγησίλαος ἐν ταῖς διαπρεσβείαις, ἠξίου τῶν πολεμίων τοὺς μάλιστα δυνατοὺς πέμπεσθαι πρὸς αὐτὸν, οἷς διαλέξηται περὶ τῶν κοι-

νῆ

92 Θορυβεῖσθε] Cant. θορυβεῖσθε. & ἡμῶν legit, pro ὑμῶν.

93 Κοινωνοῦσι τῆς προδοσίας] Poſt iſta verba addit Interpres, οἵ μοι τὴν πόλιν παρέδωκαν Caſaubonus.

Ἡμίσεις ὑμῶν κοινωνοῦσι τῆς προδοσίας, τῆς ἐμοὶ καταλαβεῖν τὴν πόλιν καταχόντων] Ita locum hunc ſupplevi cum MSS. quibuſcum conſentit quoque Interpres. In Vulgata, quæ ſequuntur poſt προδοσίας, deficiebant. Ex hoc loco, ut & aliis, facile apparet, quantum a genuina abeant lectione loca abſque MSS. ope, ingenioſe licet, reſtituta.

94 Ὑπόπτους ἡγησάμενοι] Ita edidi cum MSS. pro vulgato, ὑποπτεύσαντες.

95 Συγ-

γῆ συμφερόντων· τούτοις ἐπὶ πλεῖστον [95] συγγινόμενος, καὶ κοινωνῶν ἑστίας, καὶ [96] σπονδῶν, ταῖς πόλεσιν στάσιν ἐνεποίει διὰ τὰς τῶν πολλῶν ὑποψίας.

ret. Cum his plurimum habens conſuetudinis, & communicans focum ac cineres, ſeditiones in urbibus excitabat, propter vulgi ſuſpiciones.

[CAP. II.]

Κλέαρχος.

¶ Κλέαρχος πολλὴν [1] στρατιὰν ἄγων ἦλθεν ἐπὶ ποταμὸν, τῇ μὲν εὐδιάβατον, [2] ἄχρι κνήμης· τῇ δὲ βαθὺν ἄχρι μαστοῦ· πρῶτον μὲν [3] ἐπειρᾶτο κατὰ τὸ εὐδιάβατον ἄγειν· τῶν δὲ πολεμίων ἀπωτέρω τοῦ ποταμοῦ σφενδονούντων, καὶ τοξευόντων, καὶ τοὺς διαβαίνοντας ἀνειργόντων, ὁ Κλέαρχος τοὺς ὁπλίτας ἤγαγε διὰ τοῦ βαθυτέρου. ἵνα τὸ μὲν πολὺ τοῦ σώματος ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ κρύπτοιτο, τὰ δὲ ὑπερέχοντα τοῦ ὕδατος τῇ ἀσπίδι

Clearchus.

¶ Clearchus magnum exercitum ducens, pervenit ad fluvium, alibi tranſitu facilem uſque ad tibias, alibi profundum uſque ad mamillas. primo conabatur ibi, ubi facilis tranſitus erat, traducere. At hoſtibus procul a fluvio fundas jacientibus & ſagittantibus, atque tranſgredi prohibentibus, Clearchus per eam partem, quæ profundior erat, armatos duxit, ut maxima corporis pars ſub fluvio abſconderetur: quæ vero

φυλάσ-

95 Συγγινόμενος] Fl. συγγινομένοις.

96 Σπονδῶν] Fl. σποδῶν. quomodo in ſuis etiam legit Interpres, vertit enim *cineres*. Verbum σποδεῖν Ariſtophanis Scholiaſti exponitur in Εἰρήνῃ· πάντα κατασφάζειν, καὶ τὰς τραπέζας ἀπομάττειν, ὥστε μηδὲν ἔτι περιλείπεσθαι.

Cap. II. 1 Στρατιὰν] Cant. στρατείαν. Pro ἄγων Caſaub. Codd. ἔχων.

2 Ἄχρι] Cum MSS. pro vulgato, μέχρι.

3 Ἐπειρᾶτο κατὰ τὸ εὐδιάβατον] Ita lego cum Fl. pro ἐπειρᾶτο ἢ εὐδιάβατον. Similiter ſtatim ſubjungit: ἤγαγε διὰ τοῦ βαθυτέρου. &, κατὰ τὸ εὔπορον. Mox particulam δὲ ante πολεμίων Cant. non agnoſcit.

4 Στρα-

emineret, ſcuto protegeretur. Armati ſine periculo tranſgreſſi, hoſtes repulerunt. Reliquus deinde exercitus nemine impediente, faciliori parte fluvii tranſiit.

2 Clearchus mortuo in pugna Cyro, revertens cum Græcis, in vico quodam abunde commeatum habente caſtra ponebat. Tiſaphernes miſſis legatis juſſit Græcos traditis armis ibi manere. Clearchus fingebat ſe orationem admittere, ut Tiſaphernes fretus ſpe fœderis, multitudinem Perſarum undique in vicos dimitteret. Qui ratus Clearchum ſe ſubmittere, dimiſit exercitum. At ille ſub noctem eductis Græcis, profectione totum diem & noctem continuata evaſit: Tiſapherne ſero eos quos dimiſerat iterum colligente.

3 Clearchus Cyro de-

φυλάσσοιτο. οἱ μὲν ὁπλῖται ἀσφαλῶς διαβαίνοντες ἀνέκρουσαν τοὺς πολεμίους· ἡ δὲ λοιπὴ [4] στρατιὰ κατὰ τὸ εὔπορον τοῦ ποταμοῦ διῆλθεν ἀκωλύτως.

Κλέαρχος, Κύρου πεσόντος, ἀναχωρῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐστρατοπέδευσεν ἐν κώμῃ τροφὴν ἄφθονον ἐχούσῃ. Τισσαφέρνης πρέσβεις πέμψας ἠξίου μένειν αὐτόθι τοὺς Ἕλληνας παραδόντας αὐτῷ τὰ ὅπλα· Κλέαρχος [5] ὑπεκρίνετο προσιέσθαι τοὺς λόγους· ὅπως Τισσαφέρνης ἐλπίδι σπονδῶν, εἰς τὰς κώμας διαπέμψειε τοὺς πολλοὺς τῶν Περσῶν. ὁ μὲν δὴ νομίσας εἶξαι τὸν Κλέαρχον, διέλυσε τὴν δύναμιν. ὁ δὲ νύκτωρ τοὺς Ἕλληνας ἐξαγαγὼν, τῇ πορείᾳ περιέλαβεν ἡμέραν ὅλην καὶ νύκτα, τοῦ [6] Τισσαφέρνου βραδέως τοὺς διαλυθέντας συναγαγόντος.

Κλέαρχος Κύρῳ μὲν

συνε-

4 Στρατιὰ] Cant. στρατεία.
5 Ὑπεκρίνετο]. MSS. ὑπεκρίνατο.

6 Τισσαφέρνου] Cant. Τισαφέρνου.

7 Αὐτὸν

συνεβούλευεν [7] αὐτὸν μὲν μὴ κινδυνεύειν, ἀλλ᾽ ἐφορᾶν τὴν μάχην· μαχόμενον γὰρ, μηδὲν μέγα συμπρᾶξαι τῷ σώματι· παθόντα δὲ, πάντας [8] ἀπολέσαι τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ. τὴν δὲ φάλαγγα τῶν Ἑλλήνων κατ᾽ ἀρχὰς μὲν βάδην ἦγε, τῇ εὐταξίᾳ τοὺς βαρβάρους ἐκπλήττων· ὡς δὲ βέλους ἐντὸς ἤμελλεν εἶναι, δρόμῳ χρῆσθαι παρήγγειλεν· ὅπως μηδὲν ὑπὸ τῶν βελῶν βλάπτοιντο. καὶ δὴ τὸ Ἑλληνικὸν [9] κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τοὺς Πέρσας ἐνίκησεν.

Κλέαρχος μετὰ τὸν Κύρου θάνατον, τῶν Ἑλλήνων κατεχόντων χώραν πολλὴν καὶ ἀγαθήν· ποταμὸς ἐκύκλου τὴν χώραν ἐλαχίστῳ διειργόμενος ἰσθμῷ [10] μὴ νῆσον εἶναι· κωλύων ἔνδον στρατοπεδεύειν· [11] ὡς οὐκ

dit conſilium, ne ipſe ſe in periculum offerret, ſed inſpectorem ſe pugnæ gereret. Pugnantem enim corpore nihil magnum efficere. Si vero quid damni acceperit, omnes ſe perditurum eos quos ſecum haberet. Agmen autem Græcorum ab initio quidem tarde duxit, rectis ordinibus, perterrens barbaros. Cum vero intra teli jactum veniſſet, curſu citato in barbaros ferri juſſit, ne a telis læderentur. Et hac ſane re Græci Perſas vicerunt.

4 Clearchus poſt Cyri mortem, Græcis regionem magnam & bonam obtinentibus (fluvius regionem circumdabat, minimo iſthmo prohibitus, ne inſula eſſet) vetans ne intus caſtrametarentur, cum

ἔπει-

7 Αὐτὸν μὲν μὴ κινδυνεύειν] MSS. nec non Codd. Caſauboni, αὐτοὺς μὲν μὴ κινδ. niſi quod hi καὶ adponant. Xenophon: Παρεκελεύοντο δ᾽ αὐτοῖς πάντες, ὅσοιπερ διελέγοντο, μὴ μάχεσθαι, ἀλλ᾽ ὄπισθεν ἑαυτῶν τάττεσθαι.

8 Ἀπολέσαι] MSS. ἀπολιπεῖν.

9 Κατὰ τοῦτο τὸ μέρος] Cum Cant. articulum addidi.

10 Μὴ νῆσον εἶναι] Ita MSS. Vulgata, μὴ νῆσος εἶναι. quæ lectio tamen non temere damnanda, aliquando enim infinitivo nominativum jungunt Græci.

11 Ὡς οὐκ ἐπειδὴ] Cant. ὡς δ᾽ οὐκ ἐπειδή.

12 Τοῦτο

perſuadere non poſſet, fictum transfugam miſit nunciantem, Rex muro circumdaturum ſe Iſthmum minatur. Hoc audito Græci, morem Clearcho gerentes, extra Iſtmum caſtra ponunt.

ἔπειθε, πεπλασμένον αὐτόμολον καθῆκεν ἀπαγγέλλοντα, βασιλεὺς τὸν ἰσθμὸν ἀπειλεῖ ἀποτειχίσαι. [12] τοῦτο ἀκούσαντες οἱ Ἕλληνες, καὶ πεισθέντες Κλεάρχῳ, στρατοπεδεύουσιν ἐκτὸς ἰσθμοῦ.

5 Clearchus prædam copioſam agens, in colle interceptus, cum ab hoſtibus circumvallaretur, rogantibus ducibus ut periculum adirent, antequam totus collis circumdaretur: bonum animum eos gerere juſſit, quoniam per vallum cum paucis eſſet futura pugna. Veſpera autem accedente, relicta præda in deficiente valli parte, exegit obvios, & in anguſtia trucidavit.

Κλέαρχος, λείαν ἄγων πολλήν, [13] ἐπὶ λόφον καταληφθείς, περιχαρακούμενος ὑπὸ τῶν πολεμίων, δεομένων τῶν ἡγεμόνων διακινδυνεύειν πρὶν ἅπαντα περιχαρακωθῆναι τὸν λόφον, θαρρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, ὡς πρὸς ὀλίγους ἐσομένης διὰ τὸ χαράκωμα τῆς μάχης. [14] ἑσπέρας δὲ προσιούσης, καταλιπὼν τὴν λείαν, κατὰ τὸ διαλεῖπον τοῦ χάρακος [15] διεξεπαίσατο τοὺς ἀπαντῶντας ἐν στενῷ κατακόπτων.

6 Clearchus cum ex Thracia prædam egiſſet, neque redire Byzan-

Κλέαρχος λεηλατήσας Θρᾴκην, μὴ φθάσας ἐπανελθεῖν εἰς Βυζάντιον· ἐστρα-

12 Τοῦτο ἀκούσαντες] Τοῦτ᾽ ἀκούσαντες.

13 Ἐπὶ λόφον] Cant. ἐπὶ λόφου. ſic ſupra 1. 38. 1. ἐπὶ λόφου καρτεροῦ προσβαλλόντων. Mox Cant. καταλειφθείς.

14 Ἑσπέρας δὲ προσιούσης] Ita MSS. Vulgata, ἑσπέρας δὲ περιιούσης, quod etiam ferri poſſet.

15 Διεξεπαίσατο] Cum Fl. Cant. διεξεπέσατο. Vulgata, διεπαίσατο.

16 Σω·

ἐστρατοπέδευσε πλησίον ὄρους Θρακίου. τῶν δὲ Θρακῶν ἀθροιζομένων, εἰδὼς ὅτι [16] σωθέντες ἐκ τῶν ὀρῶν ὁρμώμενοι, νύκτωρ ἐπιθήσονται, προσέταξεν ἐν τοῖς ὅπλοις διατελεῖν καὶ τὰς ἐγέρσεις ποιεῖσθαι πυκνάς· αὐτὸς δὲ, νυκτὸς οὔσης ἀφεγγοῦς, λαβὼν μέρος τοῦ στρατεύματος ἐπεφαίνετο τύπτων τὰ ὅπλα [17] τὸν Θρᾴκειον τρόπον· οἱ δὲ ὡς τῶν πολεμίων ἐπιφαινομένων ἦσαν ἕτοιμοι πρὸς μάχην· ἐν τούτῳ καὶ οἱ Θρᾷκες ἐπεφάνησαν, ὡς καθεύδοντας αἱρήσοντες· οἱ δὲ ἐγρηγορότες, καὶ ὡπλισμένοι· δεξάμενοι τοὺς ἐπιδραμόντας πλείστους αὐτῶν ἀπέκτειναν.

Κλέαρχος ἀποστάντων Βυζαντίων ζημιωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφόρων, εἰς Λάμψακον κατέπλευσε, ναῦς ἔχων τέσσαρας· καὶ διέτριβεν ἐνταῦθα [18] μεθύειν καὶ κωμά-

tium poſſet, caſtrametatus eſt prope montem Thracium. Coëuntibus autem Thracibus, ſciens eos latentes ex montibus noctu impetum facturos, mandavit ſuis ut in armis perſeverarent, & crebro excitationes facerent. Ipſe vero cum nox eſſet tenebricoſa, aſſumpta parte exercitus, apparebat ſuis, verberans arma more Thracio. Qui tanquam hoſtibus apparentibus, ad pugnam erant inſtructi. Interea Thraces etiam apparebant, ut dormientes caperent. At illi vigilantes & armati exceperunt incurrentes, & plurimos ex ipſis interfecerunt.

7 Clearchus cum defeciſſent Byzantii, mulctatus ab Ephoris Lampſacum cum quatuor navibus pervenit, atque ibi vitam egit, temulen-

ζειν

16 Σωθέντες] MSS. οἰνωθέντες. ex quo ſagaciter CL. Gronovius, συνωθέντες.

17 Τὸν Θρᾴκειον τρόπον] Ita lego cum MSS. & Interprete, cum quibus conſentiunt Codd. Caſauboni. Vulgata, τὸν Θρᾴκιον τύπον.

18 Μεθύειν] Cant. μεθύων.

19 Ὑπὸ

tiam & efferatam petulantiam præ ſe ferens. Oppugnabantur a Thracibus Byzantii, qui miſerunt duces ad Clearchum petendi auxilii cauſſa. Ipſe vero quaſi crapula impeditus, tertio demum die eos admiſit, & ſe precantium miſereri inquiens, opem addixit. Impletis igitur duabus navibus præter illas quatuor, navigavit Byzantium, & convocata concione ſuaſit, ut omnes equites & armati naves conſcenderent, aque tergo impetum in Thraces facerent: gubernatores vero omnes ſolventes in anchoris fluctuarent, ſi pugnæ ſignum ab ipſo

ζειν προσποιούμενος· ἐπολιορκοῦντο [19] ὑπὸ Θρακῶν Βυζάντιοι· [20] καὶ δὴ ἔπεμψαν τοὺς στρατηγοὺς δεησομένους [21] τῆς ὑπὸ Κλεάρχου βοηθείας· ὁ δὲ ὡς ἀδυνάτως ἔχων διὰ τὴν οἰνοφλυγίαν ἐντυχεῖν αὐτοῖς, ἡμέρα τρίτῃ προσήκατο· καὶ δεηθέντας [22] οἰκτείρειν φάσκων, ὑπέσχετο συμμαχήσειν· [23] πληρώσας δὲ ναῦς δύο πρὸς ταῖς τέτταρσι, κατέπλευσεν εἰς Βυζάντιον· καὶ συναγαγὼν ἐκκλησίαν, συνεβούλευσε πάντας τοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς ὁπλίτας ἐπιβῆναι τῶν νεῶν. ὡς [24] ἐπιθησομένους ὄπισθεν τοῖς Θραξί· [25] τοὺς δὲ κυβερνήτας ἀναχθέντας ἐπ' ἀγκυρῶν σαλεύειν, ὅταν ἴδωσιν αἱρόμενον ὑπ' αὐτοῦ τὸ σημεῖον τῆς μάχης. οὕτω δὴ

πάντων

19 Ὑπὸ Θρακῶν] Additus articulus in Cant. τῶν Θρ.

20 Καὶ δὴ ἔπεμψαν] Cant. καὶ διέπεμψαν.

21 Τῆς ὑπὸ Κλεάρχου βοηθείας] MSS. abſque præpoſitione.

22 Οἰκτείρειν] MSS. οἰκτεῖραι. Mox & Cant. συμμαχῆσαι.

23 Πληρώσας δὲ ναῦς δύο πρὸς ταῖς τέτταρσι, κατ.] Ita locum hunc ſupplevi cum MSS. & Interprete. Vulgata, πληρώσας δὲ δὴ ναῦς κατ.

24 Ὡς ἐπιθησομένους] Cant. εἰς ἐπιθησομένους.

25 Τοὺς δὲ κυβερνήτας ἀναχθέντας ἐπ' ἀγκυρῶν σαλ.] Videtur legendum, τοὺς δὲ κυβερνήτας ἐκέλευσεν ἀν. prorſus enim deeſt, niſi fallor aliquid: ἀναχθέντας autem, non eſt, ſolventes, ſed, in altum provectos. Caſaubon.

Ἀγκυρῶν] Cant. ἀγγύρων.

πάντων ἀναχθέντων, ὁ Κλέαρχος διψῶ ἔφη πρὸς τοὺς στρατηγούς· καὶ πλησίον ἰδὼν καπηλεῖον, μετ' αὐτῶν εἰσελθὼν, φυλακὴν καταστήσας, ἔνδον ἀπέκτεινεν ἀμφοτέρους· καὶ συγκλείσας τὸ καπηλεῖον, [26] καὶ κελεύσας τῷ καπήλῳ σιωπᾶν, τῶν στρατηγῶν ἀνῃρημένων, τῶν πολιτῶν ἀνηγμένων, αὐτὸς τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας διὰ τείχους εἰσαγαγὼν, κατέσχε τὸ Βυζάντιον.

tolleretur. Cum ita ſolviſſent omnes, Clearchus ſitire ſe dicens ad duces, & prope videns cauponam, ingreſſus cum ipſis, impoſito præſidio intus interfecit utroſque: & claudens cauponam, præcepit cauponi, ut de interfectis ducibus ſileret. Civibus ſolventibus, ipſe ſuis ducibus repente introductis, Byzantium obtinuit.

Κλέαρχος ἐλεηλάτει τὴν Θρᾴκην, καὶ πολλοὺς ἔκτεινε Θρᾳκῶν· [27] οἱ δὲ πρέσβεις ἔπεμψαν δεησομένους διαλύσασθαι τὸν πόλεμον· [28] ὁ

8 Clearchus Thraciam deprædabatur, multoſque Thraces occidit. Illi legatos miſerunt, qui rogarent, ut bel-

δὲ τὴν

26 Καὶ κελεύσας τῷ καπήλῳ σιωπᾶν, τῶν στρατηγῶν ἀνῃρημένων, τῶν πολιτῶν ἀνηγμένων, αὐτὸς τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας διὰ τείχους εἰσαγαγὼν, &c.] Ita locum hunc lego cum MSS. niſi quod Cant. ἀνειρημένων. ſic autem verto: *&, impoſito cauponi ſilentio, interfectis ducibus, in altum provectis civibus, ipſe, introductis celeriter ſuis militibus, Byzantium obtinuit.* Vulgata, στρατηγῶν abſque articulo, item ἀναγομένων, & ἐπαγαγών. Pro κελεύσας, Fl. προστάξας. & mox pro στρατιώτας, Caſauboni Codd. στρατηγούς.

27 Οἱ δὲ πρέσβεις] Particulam cum MSS. inſerui, cum quibus conveniunt Codd. Caſauboni.

28 Ὁ δὲ τὴν εἰρήνην ἐπιζητοῦσιν ἡγούμενος] Longe aliam hujus facti cauſam Frontinus fuiſſe ait: quam equidem veriorem exiſtimo. Itaque etſi id eſt præter inſtitutum noſtrum, non gravabor tamen ejus verba hic adſcribere. *Clearchus Lacedæmonius exploratum habens Thracas omnia victui neceſſaria in montes comportaſſe, una quoque ope ſuſtentari, quod crederent eum commeatus inopia receſſurum: per id tempus quo legatos eorum venturos opinabatur, aliquem ex captivis in conſpectu juſſit occidi, & membratim tanquam alimenti cauſa in contubernia diſtribuit* (vel *diſtribui*). *Thraces nihil non facturum perſe-*

re.

lum componeret. Qui pacem damnoſam ratus, juſſit ex Thracibus mortuis corpora duo vel tria diſſecta coquos ſuſpendere. Quod ſi Thraces videntes rogarent cauſſam, juſſit dicere, Clearcho cœna paratur. Hæc cum Thracum legati cernerent, perhorreſcentes diſceſſerunt, nihil amplius de fœderibus auſi dicere.

9 Clearchus armatos ducens in campo, incumbentibus hoſtium equitibus, & equeſtri prælio vincentibus, inſtruxit exercitum octonis in profunditatem diſpoſitis, & rariores quam pro figura plinthii collocavit, atque præcepit, ut gladio demiſſo ſub ſcutum, maximam foderent foveam. Qui cum fodiſſent, ille armatos adduxit ſupra foveas in anteriorem

δὲ τὴν εἰρήνην ἐπιζήμιον ἡγούμενος, ἐκέλευσεν ἐκ τῶν Θρακῶν νεκρῶν σώματα δύο ἢ τρία [29] διατεμόντας τοὺς ὀψοποιοὺς ἀνακρεμάσαι· εἰ δὲ οἱ Θρᾷκες ἰδόντες ἔροιντο τὴν αἰτίαν, προσέταξε λέγειν, Κλεάρχῳ δεῖπνον παρασκευάζεται, ταῦτα οἱ πρέσβεις τῶν Θρακῶν ἰδόντες, φρίξαντες ἀνεχώρησαν, μηδὲν [30] περὶ τῶν διαλύσεων εἰπεῖν ἔτι τολμήσαντες.

Κλέαρχος ὁπλίτας ἔχων ἐν πεδίῳ, προσκειμένων πολεμίων ἱππέων, καὶ ἱπποκρατούντων, συνέταξε τὸ στρατόπεδον ὀκτὼ τὸ βάθος· καὶ κατέστησεν ἀραιοτέρους, ἢ κατὰ σχῆμα πλινθίου. καὶ παρήγγειλε τὸ ἐγχειρίδιον [31] καθιέντας ὑπὸ τὴν ἀσπίδα βαθύτατον ὀρύξαι βόθρον· οἱ μὲν ὤρυξαν· ὁ δὲ τοὺς ὁπλίτας [32] ἐπανήγαγεν ἐκ τῶν ὀρυγμά-

των

verantia cauſa eum credentes, qui tam deteſtabiles epulas ſuſtinuiſſet experiri, in deditionem venerunt. Caſaubonus.

29 Διατεμόντας] Ita repoſui cum MSS. & Interprete, pro ἀνατεμόντας.

30 Περὶ τῶν διαλύσεων] Articulum addidi cum Cant.

31 Καθιέντας] Fl. καθιέντας.

32 Ἐπανήγαγεν ἐκ τῶν ὀρυγμάτων] MSS. delent. ἐκ τῶν.

33 Τῶν

των ἐς τὸ πρόσω τοῦ πεδίου. 33 τῶν δὲ πολεμίων ἱππέων ἐμπεσόντων, ἀναχωρεῖν ἐπὶ πόδα παρήγγειλεν ἕως τῶν ὀρυγμάτων· οἱ δὲ πολέμιοι μηδὲν προειδότες, ἐπελαύνοντες τῇ ἵππῳ σφοδρῶς, ἐμπεσόντες τοῖς ὀρύγμασιν, ἔπιπτον ἐπ' ἀλλήλους· οἱ Κλεάρχιοι δὲ ἀνῄρουν τοὺς ἱππέας χαμαὶ κειμένους.

Κλέαρχος ἦν ἐν Θρᾴκῃ· νυκτερινοὶ φόβοι τὸ στράτευμα κατελάμβανον. ὁ δὲ παρήγγειλεν, εἰ γένοιτο νύκτωρ θόρυβος, μηδένα ὀρθὸν ἀνίστασθαι. 34 ὁ δὲ ἀναστὰς ὡς πολέμιος ἀναιρείσθω. τὸ παράγγελμα τοῦτο ἐδίδαξε τοὺς στρατιώτας καταφρονῆσαι τοῦ 35 νυκτερινοῦ φόβου. καὶ οὕτως ἐπαύσαντο ἀναπηδῶντες καὶ ταραττόμενοι.

campi partem. Hoſtium autem equitibus incidentibus, redire iterum juſſit uſque ad foveas. Hoſtes nihil proſpicientes & admoventes equitatum, duriterque impingentes in foveas, ſupra ſe mutuo ruebant. Clearchii vero equos humi ſtratos occiderunt.

10 Clearchus erat in Thracia. Nocturni terrores exercitum invaſerant. At ille præcepit, ſi noctu tumultus oriretur, nemo rectus conſurgeret: qui vero noctu conſurgeret, tanquam hoſtis interficeretur. Hoc præceptum milites docuit contemnere nocturnum terrorem, atque ita deſierunt exilire ac perturbari.

[CAP.

33 Τῶν δὲ πολεμίων ἐμπεσόντων] Hoc eſt, Quum hoſtes magna vi in Clearchi exercitum irruerent. cave enim putes ἐμπεσόντων hic ita eſſe interpretandum, ut mox ἐμπεσόντες. quod fefellit interpretem. *Caſaubonus.*

34 Ὁ δὲ ἀναστὰς, ὡς πολέμιος ἀναιρείσθω] Ὡς πολέμιος, quod in Vulgata deſiderabatur, cum MSS. & Interprete loco ſuo reſtitui.

35 Τοῦ νυκτερινοῦ φόβου. καὶ οὕτως ἐπαύσαντο ἀναπηδῶντες καὶ ταραττόμενοι] Quæ ſequuntur poſt τοῦ νυκτερινοῦ φόβου cum MSS. & Interprete ſupplevi.

1 Ἐπα-

[CAP. II.]

Epaminondas.

¶ Epaminondæ uxorem amabat Phœbiades, cuſtodiens Cadmiam. Illa marito rem aperuit. Epaminondas ei mandavit, ut erga Phœbiadem ſimularet, & noctem conſtitueret, quaſi etiam amicis ejus alias fœminas adductura. Quibus conſtitutis, illæ venerunt, & uſque ad ebrietatem cum Phœbiade &

[1] Ἐπαμινώνδας.

[2] ¶ Ἐπαμινώνδου τῆς γυναικὸς ἠράσθη Φοιβιάδης, φρουρῶν τὴν Καδμείαν. ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ τὴν πεῖραν ἐμήνυσεν. Ἐπαμινώνδας προσέταξεν αὐτῇ τὸν [3] Φοιβιάδην [4] φιλεῖν ὑποκρίνεσθαι, καὶ νύκτα συνθέσθαι, ὡς καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῦ γυναῖκας ἄλλας ἄξουσαν. ταῦτα μὲν δὴ [5] συνέθετο, αἱ δὲ ἧκον, καὶ συνέπιον τοῖς περὶ

1 Ἐπαμινώνδας] Ita repoſui cum Fl. & Interprete. Vulgata, περὶ γυναικὸς Ἐπαμινώνδου ἐρασθείσης ὑπὸ Φοιβιάδου. Menrio in hoc ſtrategemare fir uxoris Epaminondæ; atqui Nepos auctor eſt Epaminondam uxorem nunquam duxiſſe, cum inquit: *Hic uxorem nunquam duxit, in quo cum reprehenderetur, quod liberos non relinqueret, a Pelopida, qui filium habebat infamem: maleque eum in eo patria conſulere diceret: vide, inquit, ne tu pejus conſulas, qui talem ex te natum relicturus ſis. neque vero ſtirps mihi poteſt deeſſe, namque ex me natam relinquo pugnam Leuctricam, quæ non modo mihi ſuperſtes, ſed etiam immortalis ſit neceſſe eſt.* Idem teſtantur alii. Quare capiendum videretur de amica, niſi obſtaret, τῷ ἀνδρὶ τὴν πεῖραν ἐμήνυσεν.

2 Ἐπαμινώνδου τῆς γυναικὸς ἠράσθη Φοιβιάδης] Hanc hiſtoriam unde Polyænus acceperit neſcio: mihi quidem valde eſt ſuſpecta. Nam certum eſt, non poſſe hæc intelligi de Cadmeæ haloſi, quæ contigit poſtquam Phœbidas. (qui Polyæno eſt Phœbiades, ſicut Xenophonti Leontiades, qui Plutarcho & aliis Leontidas) Spartanus eam a Leontiade proditam occupavit: hoc, inquam, ex Xenophonte & Plutarcho & aliis certum eſt: & de eo nemo dubitabit, qui Probi Pelopidam legerit, ubi laus tota recuperatæ Cadmeæ Epaminondæ adempta, Pelopidæ tribuitur, quod & Polyænus confirmat in Pelopida, narratione tertia. Aliam ergo Cadmeæ ἅλωσιν quæramus quo hæc referri queant. γρ. Περὶ Ἐπαμινώνδου. *Caſaubonus.*

3 Φοιβιάδης] MSS. Φοιβιάδας. & ſtatim Φοιβιάδαν, ut & paullo poſt. Ceterum cum non ſolum aliis dicatur Φοιβίδας, ſed & Polyæno, infra lib. v. 2. videtur hic perperam ſcribi Φοιβιάδας. Interpres tamen infra quoque habet *Phœbiadem.*

4 Φιλεῖν ὑποκρίνεσθαι] MSS. non agnoſcunt φιλεῖν. & Cant. legit ὑποκρίνασθαι.

5 Συνέθετο] MSS. συνέθεντο. Pro συν-

περὶ τὴν Φοιβιάδην ἄχρι μέθης. καὶ ᾐτήσαντο πρὸς ὀλίγον ἐξελθεῖν ἐπί τινα θυσίαν νυκτερινήν, ὡς αὐτίκα [6] ἀναστρέψουσαι· οἱ μὲν ἐπέτρεψαν, τοῖς [7] πυλωροῖς προστάξαντες πάλιν αὐτὰς ἐσδέξασθαι· αἱ δὲ [8] ἀπῆλθον· πρὸς δὲ ταῖς πύλαις ἀγένειοι νεανίσκοι τὰς τῶν γυναικῶν ἐσθῆτας ἀλλαξάμενοι, καὶ μίαν αὐτῶν παραλαβόντες ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ τῆς ἔνδον, ἣ καὶ βραχέα λαλήσειν τοῖς πυλωροῖς ἔμελλεν. οὕτως ἄρα ἐπελθόντες, [9] τόν τε Φοιβιάδην αὐτὸν, καὶ ὅσοι ἀμφ᾽ αὐτὸν, πάντας [10] ἀπέκτειναν.

ejus amicis biberunt, atque petierunt cōpiam exeundi pauliſper ad ſacrificium quoddam nocturnum, ſtatimque ſe reverſuras pollicitæ ſunt. Qui permiſerunt, mandantes portitoribus, ut iterum eas intromitterent. Illæ exierunt. Apud portas vero juvenes imberbes, mulierum veſtibus permutatis, & unam ex eis aſſumentes interioris viæ ducem, & quæ pauca cum portitoribus loqueretur: ita ingreſſi, tum Phœbiadem ipſum, tum omnes qui circum eum erant interfecerunt.

Ἐπα-

συνέπινον, cum Cant. & Interprete ſcripſi συνέπινεν.

6 Ἀναστρέψουσαι] MSS. ἀναστρεψοῦσαι. Pro ἐπέτρεψαν, Cant. ὑπέτρεψαν.

7 Πυλωροῖς] MSS. θυρωροῖς.

8 Ἀπῆλθον] MSS. ὑπῆλθον.

9 Τόν τε Φοιβιάδην αὐτόν] Contra rei geſtæ fidem. Phœbidas quippe fuit quidem auctor Cadmeæ occupandæ; verum cum privata id feciſſet auctoritate, a Lacedæmoniis fuit ab exercitu remotus, ab Ageſilao vero capitis periculo liberatus, referentibus, Xenophonte lib. v. Hiſt. Plutarcho in Pelopida, & aliis; adeo ut arcis præfectura illi non ſit relicta. Neque etiam in eadem recuperanda eſt interfectus: teſte enim Xenophonte eodem libro, arcis præfectus, quod eam reliquerat, neque auxilia exſpectarat, a Lacedæmoniis fuit necatus: ut vero Diodorus lib. xv. & Plutarchus in Pelopida, de tribus arcis præfectis, duo morte mulctati, *Hermippidas* ſcilicet, & *Arciſſus*: tertius *Dyſaoridas* grandi pecunia, ita ut non eſſet ſolvendo, mulcatus, ſolum vertit; quare nullæ hic partes *Phœbidæ*. Deinde, periit *Phœbidas* poſtea in conflictu contra Thebanos, fortiter dimicans. cum præfectus urbi Theſpiarum ab Ageſilao, facta eruptione, eos inconſiderate nimis perſequeretur, teſtibus Xenophonte, & Diodoro; ita ut omnis hæc narratio videatur ſuſpecta.

10 Ἀπέκτειναν] MSS. ἔκτειναν.

10 Ἐπα-

2 Epaminondas cum in Leuctris jam agmen inſtructum duceret, Theſpienſes tergiverſantes ſequebantur: nec id latebat Epaminondam: ſed ne confunderentur ordines, inter pugnandum proclamare juſſit, Quicumque Bœotorum diſcedere voluerint, eis licitum eſto. Theſpienſes cum ipſis armis abierunt. Epaminondas iis qui manſerant armatis inſtructis & alacribus uſus, glorioſam victoriam adeptus eſt.

3 Epaminondas in Peloponneſum copias duxit. Hoſtes circa Onium ingreſſi, caſtra poſuerunt. Tonitru fit, & metus invadit milites. Vates quidem quieſcendum dixit. Epaminondas vero, nequaquam, inquit: Hoſtes enim qui in ejuſmo-

[11] Ἐπαμινώνδας ἐν Λεύκτροις προσῆγεν ἤδη τὴν φάλαγγα· Θεσπιεῖς ἐθελοκακοῦντες εἵποντο· οὐκ ἠγνόησεν Ἐπαμινώνδας, ἀλλ' ὅπως μὴ παράττοιτο ἡ τάξις ἐν τῷ καιρῷ τῆς μάχης, ἐκήρυξε, Βοιωτῶν ἀπιέναι τοῖς βουλομένοις ἐξέσω· Θεσπιεῖς μὲν αὐτοῖς ὅπλοις ἀπηλλάσσοντο· [12] Ἐπαμινώνδας δὲ τοῖς μείνασιν ὁπλίταις συντεταγμένοις καὶ προθύμοις χρησάμενος ἐνδόξως ἐνίκησεν.

Ἐπαμινώνδας, [13] ἐνέβαλεν εἰς Πελοπόννησον· οἱ πολέμιοι κατὰ τὸ Ὄνειον ἐμβαλόντες, ἐστρατοπεδεύοντο. βροντὴ γίνεται, καὶ φόβος αἱρεῖ τοὺς στρατιώτας· [14] ὁ μὲν μάντις ἐπισχεῖν ἐκέλευεν. Ἐπαμινώνδας δὲ μηδαμῶς, ἔφη· τοὺς πολεμίους

11 Ἐπαμινώνδας ἐν Λεύκτροις] In Cantabrigienſi codice ordinatur quartum ſtrategema ante ſecundum. Idem hoc Epaminondæ factum vide apud Pauſaniam in Bœoticis.

12 Ἐπαμινώνδας δὲ τοῖς] Particulam cum MSS. inſerui. Cant. habet Ἐπαμεινώνδας, ut & initio ſequentis narrationis. atque ita plerumque ſcribitur apud Pauſaniam.

13 Ἐνέβαλεν] MSS. ὑπερέβαλεν.

14 Ὁ μὲν μάντις ἐπισχεῖν ἐκέλευεν] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata numero multitudinis, οἱ μὲν μάντεις ἐπισχεῖν ἐκέλευον.

μίας γὰρ ἐν τοιούτῳ χωρίῳ στρατοπεδευσάντας [15] ἐμβεβροντῆσθαι· ὁ λόγος τοῦ στρατηγοῦ, θάρρος ἐνέδωκε τοῖς στρατιώταις, καὶ προθύμως ἠκολούθησαν.

Ἐπαμινώνδας Θηβαίων ἡγεῖτο, Λακεδαιμονίων Κλεόμβροτος· Λεῦκτρα ἔνθα ἡ μάχη· τὸ μὲν ἔργον ἰσόρροπον ἦν. Ἐπαμινώνδας παρὰ Θηβαίων ᾐτήσατο, ἓν βῆμα [16] χαρίσατέ μοι, καὶ τὴν νίκην ἕξομεν· ἐπείσθησαν, ἐνίκησαν· οἱ Λάκωνες εἶξαν· καὶ Κλεόμβροτος ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ.

Ἐπαμινώνδας ἐνέβαλεν εἰς τὴν Λακωνικήν· καὶ [17] οἷός τε ἦν διαρπάσαι

di loco caſtrametati ſint, per tonitru exturbari. Oratio ducis animum addidit militibus, & promptiſſime omnes ſequebantur.

4 Epaminondas Thebanos ducebat, Lacedæmonios Cleombrotus. pugna fiebat in Leuctris. Res in dubio vertebatur. Epaminondas a Thebanis petiit, unum greſſum mihi donate, & victoriam habebimus. Morem geſſerunt, victoriam adepti ſunt. Lacones cedebant loco, & Cleombrotus rex in prælio cecidit.

5 Epaminondas in Laconicam impreſſionem fecit, & quidem

τὴν

15 Ἐμβεβροντῆσθαι] Cant. ἐμβεβροντεῖσθαι: & ἰδῶκε, pro ἐνέδωκε.

16 Χαρίσατε] Cant. χαρίσασθαι. Caſaub. Codd. χαρίσασθε. Copulam ſequentem cum MSS. & Interprete inſerui.

17 Οἷός τε ἦν διαρπάσαι &c.] Videtur ſermo eſſe de prima illa Spartæ oppugnatione, quæ deſcribitur Diodoro lib. xv. verum tantum abfuit, ut tum capere urbem potuerit Epaminondas, & ea intacta diſceſſerit, ut multis ſuorum amiſſis ab oppugnatione deſiſtere coactus ſit: ſic enim Diodorus: Τέλος δ' οἱ πολιορκοῦντες πᾶσαν εἰσενηνεγμένοι σπουδήν, τὸ μὲν πρῶτον ἀπείκαζον βίᾳ χειρώσασθαι τὴν Σπάρτην· ἐπεὶ δὲ τῶν βιαζομένων οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δὲ ἐτραυματίζοντο, ἀνεκαλέσαντο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας οἱ περὶ Ἐπαμινώνδαν. Neque etiam poſtea, Ageſilao cum Lacedæmoniis ad Mantineæ defenſionem profecto, vacuam defenſoribus Spartam, ſummis licet viribus oppugnaret, occupare potuit; ſed repulſus ab Archidamo. accelerante ad patriæ defenſionem Ageſilao,

Lacedæmoniam urbem diripere potuit: verum animo mutato, intacta civitate diſceſſit. Collegis judicium ei minantibus, commonſtrans Arcades, Meſſenios, Argivos, alioſque Peloponneſios: Si, inquit, Lacedæmonios exciderimus, cum his omnibus pugnandum erit, qui nobis jam auxilium non ideo ferunt, ut Thebanam rem augeant, ſed ut Lacedæmonios deleant.

τὴν [18] Λακεδαιμονίαν πόλιν· ἀλλὰ μεταγνοὺς οὐχ ἁψάμενος τῆς πόλεως ἀνέζευξεν· οἱ συνάρχοντες ἠπείλουν αὐτῷ δίκην· ὁ δὲ δείξας αὐτοῖς [19] τοὺς συμμάχους Ἀρκάδας, Μεσσηνίους, Ἀργείους, καὶ ὅσοι ἄλλοι Πελοποννήσιοι, εἰ Λακεδαιμονίους ἀναστάτους [20] πεποιήκαμεν, ἔφη, νῦν ἐχρῆν πᾶσιν ἂν τούτοις μάχεσθαι· ὡς καὶ νῦν συμμαχοῦσιν ἡμῖν Λακεδαιμονίους καθαιροῦντες, οὐχὶ Θηβαίους αὔξοντες.

6 Epaminondas Thebanis ſuaſit, ut cum Lacedæmoniis, qui apud ipſos divertebantur, lucta contenderent. Qui

Ἐπαμινώνδας τοὺς Θηβαίους ἔπεισε τοῖς ἐπιδημοῦσι Λακεδαιμονίων ἐν τοῖς γυμνασίοις παλαίειν·

οἱ δὲ

geſilao, tanta ſpe excidit. Unde Xenophon lib. VII. Hiſt. εἰ μὴ Κρὴς θείᾳ τινὶ μοίρᾳ προσελθὼν, ἐξήγγειλε τῷ Ἀγησιλάῳ προσιὸν τὸ στράτευμα, ἔλαβεν ἂν τὴν πόλιν, ὥσπερ νεοττιὰν, παντάπασιν ἔρημον τῶν ἀμυνουμένων. Polybius lib. IX. Hiſt. cap 8. γενομένης δὲ προδοσίας, καί τινος αὐτομόλου κατὰ τὴν νύκτα διαπεσόντος εἰς τὴν Μαντίνειαν, καὶ διασαφήσαντος Ἀγησιλάῳ τῷ βασιλεῖ τὸ συμβαῖνον, καὶ τῶν βοηθησάντων παραγενομένων εἰς τὸν κατὰ λήψεως καιρὸν, ταύτης μὲν τῆς ἐλπίδος ἀπεσφάλη. & Plutarchus in Ageſilao: μικροῦ δὲ τὴν Σπάρτην προσαπέβαλε καταστρατηγηθείς. & paullo infra: καὶ μικρὸν ἐδέησε, παρ

ἀλλάξας τὸν Ἀγησίλαον, ἔρημον ἐξαίφνης καταλαβεῖν τὴν πόλιν. ita ut nunquam tanta rei bene gerendæ opportunitas, ut auctor vult, ab Epaminonda ſit neglecta. Fl. ὥστε λῶ.

18 Λακεδαιμονίαν πόλιν] Ita lego cum MSS. & interprete pro vulgato, Λακεδαιμονίων πόλιν. (legitur quidem in ipſo contextu Vulgatæ Λακεδαιμονίων, ſed inter errata notatum invenies.)

19 Τοὺς συμμάχους] MSS. τοῖς συμμάχοις.

20 Πεποιήκαμεν] Cant. πεποιήκειμεν.

εἰ δὲ εὐκόλως [21] καταβαλόντες αὐτοὺς, ἐδιδάχθησαν καταφρονεῖν αὐτῶν, καὶ ὡς ἀνδρειότεροι, τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον θαῤῥοῦντες ἐξενήνεγκαν.

Ἐπαμινώνδας ἀεὶ τὴν δύναμιν ἅμα ἡλίῳ [22] προῆγεν, δόξαν ἐμποιῶν ὡς ἐκ τοῦ διαφανοῦς διαμάχοιτο, ἐν δὲ Πελοποννήσῳ [23] νυκτὸς ἐπαναστὰς προσέπεσεν ἀπροσδοκήτως Λακεδαιμονίοις ἔτι καθεύδουσιν.

Ἐπαμινώνδας ἡγεῖτο Θηβαίων, Κλεόμβροτος Λακεδαιμονίων, καὶ τῶν συμμάχων τετρακισμυρίων· ἐδεδοίκεσαν οἱ Θηβαῖοι τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων. Ἐπαμινώνδας θαῤῥεῖν αὐτοὺς ἔπεισε δυσὶ τεχνάσμασι. παρεσκεύαζεν ἄνδρα ἀγνῶτα, [24] προσελθοῦσιν αὐτοῖς τῆς πό-

nullo negotio proſternentes eos, didicerunt eos contemnere: atque ita fortius bellum adverſus ipſos cum fiducia geſſerunt.

7 Epaminondas exercitum ſemper oriente ſole promovit, ſuſpicionem hoſtibus præbens, ſe ex aperto prælium facturum. At in Peloponneſo noctu conſurgens, inopinantes Lacedæmonios, & adhuc dormientes obruit.

8 Epaminondas Thebanos ducebat, Cleombrotus Lacedæmoniorum & ſociorum quatuor myriades. Thebanis hoſtium multitudo metum fecit. Epaminondas perſuaſit, ut forti eſſent animo, duabus rationibus. Progredientibus ex urbe

21 Καταβαλόντες] Cant. καταλαβόντες. & ſic quoque Codd. Caſaub.

22 Προῆγεν] Ita repoſui cum MSS. & Interprete, pro ἦγεν. Mox Cant. διαμάχοιντο, numero multitudinis.

23 Νυκτὸς ἐπαναστὰς] Ita lego cum MSS. Vulgata, νύκτωρ ἐπιστάς.

24 Προσελθοῦσιν] Cant. προσιελθοῦσι. Idem, ſed aliter, refert Diodorus lib. xv. his verbis: Ἄλλον δὲ κατέστησεν ὡς ἀπὸ Τροφωνίου προσφάτως ἀναβεβηκότα καὶ λέγοντα διότι προστέταχεν ὁ Θεὸς αὐτοῖς, ὅταν ἐν Λεύκτροις νικήσωσιν, ἀγῶνα τιθέναι Διὶ βασιλεῖ στεφανίτην. De Trophonio, ejus antro, & quo ritu illud adiretur, vide exactiſſime narratum apud Pauſaniam in Bœoticis. Reſponſa in eo dabat Jupi-

ſubornavit virum ignotum, coronatum, & vitta redimitum, qui primum deciperet eos nunciando: Trophonius juſſit, ut Thebanis renunciarem, ſe victoriam dare iis qui principes pugnam inirent. Thebanis confirmatis, & Dei vaticinium adorantibus, Epaminondas juſſit in Heracleum venientes vota facere. Erat equidem jam antea quoque cum Herculis ſacerdote conſtitutum, ut noctu templum aperiret, & arma repoſita ſummoveret, atque terſa Deo rurſus apponeret, ipſeque cum miniſtris ſuis de medio recederet, nemini quicquam enunciantes.

τῆς πόλεως ἐστεφανωμένον, καὶ ταινίας ἔχοντα πρῶτον ἀπαντῆσαι ἀγγέλλοντα· ὁ Τροφώνιός μοι προσέταξεν ἀπαγγεῖλαι Θηβαίοις, ὅτι νίκην δίδωσι τοῖς ἄρχουσι τῆς μάχης· τῶν δὲ Θηβαίων θαρσησάντων, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ [25] πρόθεσιν προσκυνησάντων, Ἐπαμινώνδας ἐκέλευσε, καὶ εἰς τὸ Ἡράκλειον ἐλθόντας προσεύξασθαι. ἦν δὲ ἄρα καὶ [26] πρὸς τὸν Ἡρακλέους ἱερέα πάλαι προσκείμενον, τὸν μὲν νεὼν νύκτωρ ἀνοῖξαι, τὰ δὲ ἀνακείμενα ὅπλα καθελεῖν, καὶ ἀποσμήξαντα παραθεῖναι τῷ θεῷ· καὶ αὐτόν τε καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ζακόρους ἐκ ποδῶν οἴχεσθαι, μηδενὶ μηδὲν ἀπαγ-

Jupiter, inde cognomento dictus *Trophonius*, ut refert Strabo lib. IX. & *Jupiter Rex*, ut patet ex Pauſania & Diodoro.

25 Πρόθεσιν] Cant. προέδεσιν. Legendum forte πρόσταξιν. præcedit quippe, ὁ Τροφώνιός μοι προσέταξεν. quo verbo utitur quoque Diodorus. niſi magis placeat Caſauboni προθέσπισιν.

26 Πρὸς τὸν Ἡρακλέους ἱερέα] Cant πρὸς τὴν ἱερέα τοῦ Ἡρακλέους. Paullo aliter & hoc refert Diodorus loco ſtatim adducto: quoſdam ſcilicet, cum recens Thebis in caſtra veniſſent, ſparſiſſe, quotquot erant arma in fano Herculis ſubito diſparuiſſe, famamque Thebis vagari antiquos Heroas ſumtis iiſdem feſtinare Thebanis auxilio. Eum vide. Xenophon lib. VI. Hiſt. Græc. Ἀπηγγέλλετο ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῖς, ὡς οἵ τε νεὼ πάντες αὐτόματοι ἀνεῴγοιντο, αἵ τε ἱέρειαι λέγοιεν, ὡς νίκην οἱ θεοὶ φαίνοιεν. ἐκ δὲ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τὰ ὅπλα ἔφασαν ἀφανῆ εἶναι, ὡς τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὴν μάχην ἐξωρμημένου. Subjungit autem: οἱ μὲν δή τινες λέγουσι, ὡς ταῦτα πάντα τεχνάσματα ἦν τῶν προεστηκότων.

[27] ἀπαγγείλαντας. ἐπεὶ δὲ οἱ στρατιῶται σὺν ἡγεμόσιν ἐς τὸ ἱερὸν ἐλθόντες [28] ἰδόντες τὰς θύρας ἀνεῳγμένας, οὐδενὸς τῶν ζακόρων παρόντος, εἶδον δὲ καὶ τὰ ὅπλα τὰ παλαιὰ νεόσμηκτα καὶ λάμποντα ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ, ἠλάλαξαν· καὶ δαιμονίου θάρσους [29] ἐνεπλήσθησαν, ὥσπερ τὸν Ἡρακλέα στρατηγὸν τῆς μάχης ἔχοντες. οὕτω δὴ συνέβη τοῖς θαρσήσασι κρατῆσαι τῶν τετρακισμυρίων.

Poſtquam vero milites cum ducibus in templum ingreſſi viderunt apertas januas, nullo miniſtrorum præſente, atque etiam arma vetuſta repurgata recens, & fulgentia conſpexerunt, coram Deo clamorem ſuſtulerunt. Et divina confidentia impleti ſunt, tanquam Herculem pugnæ ducem habentes Sic accidit, ut ſumptis animis quadraginta millia contemnerent.

Ἐπαμινώνδας βουλόμενος ἐμβαλεῖν εἰς Λακεδαίμονα, ἐπειδὴ τὸ Ὄνειον κατεῖχε φυλακὴ Λακωνική, [30] ἐνδειξάμενος ὡς μέλλοι νυκτὸς παρεῖναι [31] τὸ

9 Epaminondas volens in Lacedæmonem irruptionem facere, cum Onium Laconico præſidio obſeſſum teneretur, præ ſe ferens noctu adfuturum eſſe, ſub O-

στρά-

27 Ἀπαγγείλαντας] MSS. ἐπαγγείλαντας. ſed recte Vulgata.

28 Ἰδόντες τὰς θ.] Scribe εἰδόντε τ. vel εἶδον μὲν τ. *Caſaubonus.*

29 Ἐνεπλήσθησαν] Ita lego cum Fl. Cant. ἐνεμπλήσθησαν. Vulgata, ἐπλήσθησαν.

30 Ἐνδειξάμενος ὡς μέλλοι] Cant. μέλλον. Fl. μέλλων, cui ſuperſcriptum ο.

31 Τὸ στράτευμα κατεκοίμισεν ὑπ' αὐτῷ τῷ Ὀνείῳ] Scribendum κατεκοίμισε per ι. Cæterum videtur Xenophon Piſiæ Argivo factum hoc adſcribere: qui tamen auctore & ſuaſore Epaminonda id fecerit Πεισίαν οὖν, inquit, τὸν Ἀργείων στρατηγοῦντα ἐν τῷ Ἄργει, πείθει προκαταλαβεῖν τὸ Ὄνειον καὶ ὁ Πεισίας μέν τοι καταμαθὼν ἀμελουμένην τὴν τοῦ Ὀνείου φυλακὴν ὑπό τε Ναυκλέους, ὃς ἦρχε τοῦ ξενικοῦ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ὑπὸ Τιμομάχου τοῦ Ἀθηναίου καταλαμβάνει νύκτωρ μετὰ τῶν δισχιλίων ὁπλιτῶν τὸν ὑπὲρ Κεγχρειῶν λόφον, ἔχων ἑπτὰ ἡμερῶν ἐπιτήδεια. ἐν δὲ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἐλθόντες οἱ Θηβαῖοι, ὑπερβαίνουσι τὸ Ὄνειον. At Frontino optime cum Polyæno convenit: niſi quod pro

nio exercitum quieſcere juſſum refecit. Qui tranſitum cuſtodientes in armis, tota nocte vigiliis confecti ſunt. Poſtquam autem affulſit aurora, copiis excitatis Epaminondas, cuſtodes in ſomnum verſos aggreſſus eſt: quibus ſubactis, nullo prohibente tranſiit.

στράτευμα κατεκοίμησεν ὑπ' αὐτῷ τῷ Ὀνείῳ· οἱ δὲ τὴν πάροδον φρουροῦντες, ἐν τοῖς ὅπλοις τὴν νύκτα ὅλην ἐπαλαιπώρησαν ἐγρηγορότες. ἐπεὶ δὲ ὑπέλαμψεν ἡ ἕως, ἀναστήσας τὸ στρατόπεδον Ἐπαμινώνδας ἐπέθετο τοῖς φύλαξιν ἐς ὕπνον τετραμμένοις· καὶ χειρωσάμενος αὐτοὺς ῥᾳδίως παρῆλθεν.

10 Epaminondas conabatur noctu Lacedæmoniorum urbem vacuam civibus occupare. Ageſilaus inſidiis ex transfugis perceptis, incitato curſu cum exercitu ſuo prior in urbem

Ἐπαμινώνδας ἐπεχείρησε νυκτὸς [32] καταλαβέσθαι Λακεδαιμονίων πόλιν ἐρήμην οὖσαν πολιτῶν. [33] Ἀγησίλαος τὴν [34] ἐπίθεσιν παρ' αὐτομόλων μαθὼν, [35] συντόμως δραμὼν μετὰ τοῦ αὐ-

pro Onio, Iſthmum (ita recte viri docti legunt, & nos pridem id videramus,) nominat. verum eodem res redit. Nam Bœoris Iſthmum Peloponneſi petentibus occurrebant Onii montes, qui erant velut propugnaculum Peloponneſi, ipſiuſque Iſthmi. *Caſaubonus.*

32 Καταλαβέσθαι Λακεδαιμονίων πόλιν] Scribe τὴν Λακ. πόλιν. *Idem.*

33 Ἀγησίλαος] Fl. mutatis η & σ in κ & ο habebat Ἀγκαιλο. qui error & alibi occurrit, facili ob literarum ſimilitudinem errore.

34 Ἐπίθεσιν] Cant. & Caſaub. Codd. ἀντίθεσιν. & pro παρ', παρά.

35 Συντόνως δραμὼν] Alteram lectionem συντόμως, quam plerique libri habent, confirmant cum hujus auctoris, tum aliorum loci. Malo tamen συντόνως hic quidem. Alterum eſt *concitato gradu*: alterum, *quaſitu via compendiu*: quod Diodorus dicere ſolet, συντόμως χρῆσθαι ταῖς ὁδοῖς. Pro αὐτῶν, γρ. αὐτομόλων. *Caſaub.*

Συντόμως] Cum MSS. necnon Codd. Caſauboni; quare hoc prætuli τῷ, συντόνως, quod eſt in Vulgata: Diodorus lib. xv. in eadem hiſtoria: Ἔπεμψε δέ τινας Κρῆτας ἡμεροδρόμους, δι' ὧν κατασταχύσας τὴν Ἐπαμινώνδου, τοῖς ἀπολελειμμένοις ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐδήλωσε διότι Βοιωτοὶ συντόνως ἥξουσιν ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα, πορθήσοντες τὴν πόλιν. & paullo poſt: τῶν δὲ Κρητῶν συντόμως τὸ παραγγελθὲν ποιησάντων,

τῆς αὐτῆς δυνάμεως, φθάσας εἴσω τῆς πόλεως παρελθεῖν, [36] ἀνέμεινε τοὺς Θηβαίους· οἱ δὲ προσπεσόντες ἐξώσθησαν μετὰ βίας ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. ὡς δ' ἐν ἰσχυρῷ κινδύνῳ ταραχωδῶς ἐμπεσόντες, καὶ διὰ νυκτὸς φεύγειν βιασθέντες, ἀπέβαλλον πολλοὶ τὰς ἀσπίδας. Ἐπαμινώνδας ἰδὼν τὸ γεγονὸς, οὐ βουλόμενος ἐλεγχθῆναι τοὺς ῥιψάσπιδας, ἐκήρυξε, μηδεὶς τῶν ὁπλιτῶν αὐτὸς φερέτω τὴν ἀσπίδα. ἀλλὰ διδότω τοῖς ὑπασπισταῖς, ἢ τοῖς ἄλλοις ἀκολούθοις. αὐτοὶ δὲ μόνα τὰ δόρατα καὶ τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντες τῷ ἡγεμόνι [37] ἐπέθωσαν· οὕτως ἄρα [38] τὸ πλῆθος ἔλαθον οἱ τὰ ὅπλα ἀποβαλόντες· καὶ προθυ-

venit, & Thebanos exſpectavit. Qui impreſſionem facientes, repulſi ſunt per vim a Lacedæmoniis. Cum vero per confuſionem ac tumultum in grave periculum incidiſſent, noctu fugere coacti, multi ſcuta abjecerunt. Epaminondas eam rem conſpicatus, nolens ut qui ſcuta abjeciſſent, arguerentur, promulgavit: Nemo armatorum ipſe ſcutum portet: ſed tradat ſcutatis, aut aliis ſequentibus: ipſi vero cum ſolis haſtis & enſibus ducem ſequantur. Ita multitudo eorum; qui arma abjecerant venit, & alacrius

σέντων, &c. In eo diſſentit a ceteris Diodorus, quod tribuat Agidi, quæ illi Ageſilao, & Ageſilaum dicat ad cuſtodiam urbis fuiſſe relictum; quare pro ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἆγις, lego ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἀγησίλαος cum Xenophonte, Polybio, Plutarcho: & pro, ὁ δὲ ἐπὶ τῆς φυλακῆς ἀπολελειμμένος Ἀγησίλαος, lego ὁ δὲ ἐπὶ τῆς φ. α. Ἀρχίδαμος cum Xenophonte lib. VII. Hiſt. ἐπεὶ γὰρ ἡγεῖτο Ἀρχίδαμος, &c.

36 Ἀνέμεινε] Fl. ἀνέμενεν.

37 Ἐπέθωσαν. οὕτως] MSS. ἐπέθωσαν. οὕτως. quod ad diſtinctionem, recte: quare eam, quæ in Vulgata aberat, recepi.

38 Τὸ πλῆθος ἔλαθον] In puerili lapſu hæſit interpres, qui ἦλθον legit, quod ferri nequit. *Caſaubonus.*

Ἔλαθον] Cant. ἦλθον. & hinc erronea lectio Interpretis. Mox MSS. ὑπήκουεν τὸν Ἐπαμινώνδαν.

39 Τῆς

Epaminondæ ſe obſequentes ad futura pericula ob hoc beneficium præbuerunt.

11 Epaminondas cum Lacedæmoniis ſigna conferebat. Cum pugna fieret acris, multis utrinque cadentibus, ingruente nocte ante victoriæ finem, utrique ad caſtra reverſi ſunt. Lacedæmonii manipulatim, & ſecundum turmas atque contubernia caſtrametantes, mortuorum multitudinem cognoverunt, atque ita* præ mœrore in ſomnum verſi ſunt. Thebanis autem mandavit Epaminondas, ut, quo caſus quemque ferret, ibi caſtrametarentur, neque manipu-

προθυμότερον ὑπήκουον τοῦ Ἐπαμινώνδου πρὸς τοὺς μέλλοντας κινδύνους ἀντὶ τῆς εὐεργεσίας ταύτης.

Ἐπαμινώνδας Λακεδαιμονίοις παρετάσσετο· [39] τῆς δὲ μάχης κρατερᾶς γενομένης, πολλῶν ἀμφοτέρωθεν πεσόντων, νυκτὸς γενομένης τὸ τέλος τῆς νίκης, ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἕκαστοι· [40] Λακεδαιμόνιοι μὲν δὴ [41] κατὰ λόχους καὶ μοίρας, ἐνωμοτίας καὶ συσσίτια στρατοπεδεύοντες, ἔμαθον τὸ πλῆθος τῶν [42] ἀπολωλότων· καὶ οὕτως ἀθυμήσαντες ἐς ὕπνον ἐτράποντο. Θηβαίοις δὲ παρήγγειλεν Ἐπαμινώνδας καταστρατοπεδεύειν, ὡς ἔτυχον ἕκαστοι, καὶ μὴ ζητεῖν

τοὺς

39 Τῆς δὲ μάχης κρατερᾶς γενομένης, πολλῶν ἀμφοτέρωθεν πεσόντων, νυκτὸς γενομένης τὸ τέλος τῆς νίκης, ἀνεχώρησαν, &c.] Ita locum hunc ſupplevi cum MSS. & Interprete. Vulgata, τῆς δὲ μάχης κρατερᾶς γενομένης τὸ τέλος τῆς νίκης ἀφείλετο· ἀνεχώρησαν. Vox γενομένης repetita, ut ſæpe alibi, occaſio lacunæ. Caſaubonus in ora Vulgatæ: τὸ τέλος τῆς νίκης ἡ νὺξ ἀφ.

40 Λακεδαιμόνιοι μὲν δὴ] Οὖν expunxi, nihil enim huc facit, ejuſque loco δὴ cum MSS. repoſui.

41 Κατὰ λόχους καὶ μοίρας] Scribe μόρας, idque perpetuo obſervandum, quando eſt ſermo de rebus Spartanorum, in quorum exercitu quid appellaretur μόρα, quid ἐνωμοτία, vulgo notum eſt. Adi Plutarchum in Pelopida. *Caſaubonus.*

42 Ἀπολωλότων] Ita lego cum MSS. quomodo etiam paullo poſt loquitur Polyænus: ἀγνοῆσαι τοὺς ἀπολωλότας. Vulgata, ὀλωλότων.

43 Μηδὲ]

τοὺς λόχους, [43] μηδὲ τὰς τάξεις, ἀλλ᾽ ὡς τάχιστα δειπνήσαντας, ἀναπαύεσθαι, ἄνδρα ἀνδρὶ ἐκ τῶν παρόντων ἐπιτηδείων ἐπαρκέσαντα. συνέβη τοίνυν [44] δειπνήσαντας αὐτοὺς διὰ τάχους, ἀναπαύεσθαι· καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν, ἀγνοῆσαι τοὺς ἀπολωλότας, οὐκ [45] ἐν τοῖς οἰκείοις συσσιτίοις, ἀλλὰ σποράδην δεδειπνηκότας· εἰκότως ἄρα [46] τῆς ὑστεραίας Θηβαῖοι μὲν παραταξάμενοι [47] γενναιότεροι ἐκράτησαν· Λακεδαιμόνιοι δὲ [48] διὰ τὸν θάνατον τῶν οἰκείων ἐῴκεσαν προηττημένοις.

[49] Ἐπαμινώνδας Θη-

βαίους

los aut ordines quærerent, ſed quam celerrime ſumpta cœna quieti ſe dederent, atque alter alteri ex præſenti commeatu impertiret. Proinde ſumpta cœna repente ſomno indulſerunt, & hoc eis maximo bono fuit, quod ignorabant qui occubuiſſent, cum non in ſuis contuberniis, ſed ſparſim cœnam feciſſent. & non immerito poſtero die Thebani in aciem educti, fortius pugnantes victoriam reportarunt. Lacedæmonii vero propter ſuorum interitum, his qui ante victi erant, ſimiles fuerunt.

12 Epaminondas The-

43 Μηδὲ] Sic reſtitui pro vulgato, μὴ δὲ. Mox Fl. ἀναπαύεσθαι.

44 Δειπνήσαντας αὐτοὺς διὰ τάχους] Pronomen αὐτοὺς cum MSS. inſerui. Fl. ἀναπαύσασθαι, pro ἀναπαύεσθαι.

45 Ἐν τοῖς οἰκείοις συσσιτίοις] Οἰκείοις, quod a Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete revocavi.

46 Τῆς ὑστεραίας] Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

47 Γενναιότεροι ἐκράτησαν] Puto legendum, γενόμενοι γενναιότεροι. Interpr. legiſſe videtur, γενναιότερος μαχόμενοι ἐκράτ. *Caſaubonus.*

48 Διὰ τὸν θάνατον τῶν οἰκείων] Cant. διὰ τὸ θάνατον τὸ οἰκεῖον.

49 Ἐπαμινώνδας Θηβαίους ἦγεν] MSS. Θηβαίων ἦγεν. adeo ut ante Θηβαίων videatur excidiſſe numerus, quem abſque MSS. ope difficile eſt addere. Non dubitaverim tamen qui Auctor ſcripſerit: Ἐπαμινώνδας ς. Θηβαίων ἦγεν, & ob literarum ſimilitudinem numerus a transſcriptoribus ſit omiſſus. Auctor ut ita ſentiam Diodorus: totidem quippe recenſet lib. xv. Ὁ δὲ Ἐπαμινώνδας, πανδημεὶ τοὺς Θηβαίους τοὺς ἐν ἡλικίᾳ στρατιὰς ὄντας καταλέξας εἰς μάχην, καὶ τῶν ἄλλων Βοιωτῶν τοὺς ἐθέλοντας, προῆ-

γε

banos eduxit adverſus quadraginta millia Spartiatarum atque ſociorum. Civibus autem (ut fieri ſolet) pertimeſcentibus hoſtium multitudinem, animorum demiſſionem ſanavit. Erat Thebis idolum Palladis, haſtam in medio tenens dextra manu: ſcutum vero pro genibus poſitum habens. Ille noctu artificem adducens, aliam formam affinxit ſimulacro, & deam fecit manubrio ſcutum tenentem. Cum vero tempus expeditionis præſto eſſet, omnia templa aperuit, quaſi rem divinam pro exercitu facturus. Milites formam Deæ mutatam videntes, obſtupuerunt, quaſi ipſa Pallas adverſus hoſtes arma ſumpſiſſet. Et multis verbis Epaminondas hortaba-

βαίους ἦγεν ἐπὶ τετρακισμυρίους Σπαρτιατῶν, καὶ τῶν συμμάχων. [50] τῶν δὲ πολιτῶν, οἷον εἰκὸς, δεδιότων τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων τὴν δυσθυμίαν αὐτῶν ἰάσατο. ἦν ἐν Θήβαις τὸ βρέτας τῆς Ἀθηνᾶς· τὸ μὲν δόρυ τῇ χειρὶ διειληφὸς τῇ δεξιᾷ· τὴν δὲ ἀσπίδα κειμένην ἔχον [51] περὶ τῶν γονάτων· ὁ δὲ νύκτωρ τεχνίτην ἐπαγαγὼν, μετεσχημάτισε τὸ ἄγαλμα, καὶ τὴν θεὸν ἐποίησε διαπόρπακος ἔχουσαν τὴν ἀσπίδα· ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν ἐξόδου, τοὺς νεὼς ἅπαντας [52] ἀνέῳξεν ὡς θύσων ὑπὲρ τῆς στρατείας· οἱ δὲ στρατιῶται τὸ σχῆμα τῆς θεοῦ μεταβεβλημένον ἰδόντες, κατεπλάγησαν, ὡς τῆς Ἀθηνᾶς αὐτῆς ὁπλιζομένης κατὰ τῶν πολεμίων· καὶ πολὺς ἦν Ἐπαμινώνδας ἐγκελευόμενος

γε τὴν δύναμιν ἐκ τῶν Θηβῶν, ἔχων τοὺς σύμπαντας οὐ πλείους τῶν ἑξακισχιλίων. Nam auxilia mille quingentorum peditum, & quingentorum equitum poſt. ſub ipſum pugnæ tempus, & firmatis jam Thebanorum in pugnam animis, a Theſſalis veniebant.

50 Τῶν δὲ πολιτῶν] Ita repoſui cum MSS. & Interprete pro [illegible]ulgato, τῶν δὲ Θηβαίων. Cant. [illegible], pro οἷον εἰκός.

51 Περὶ τῶν γονάτων] Ita lego cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐπὶ τῶν γονάτων.

52 Ἀνέῳξεν] Cum MSS. pro ἠνέῳξεν.

νος θαῤῥεῖν,[53] ὡς τῆς θεοῦ τὴν ἀσπίδα κατὰ τῶν πολεμίων προβεβλημένης. οὕτως ἀνεθάῤῥησαν οἱ Θηβαῖοι, καὶ συμβαλόντες, ἠγωνίσαντο λαμπρῶς, καὶ τοὺς πολὺ πλείονας πολεμίους ἐνίκησαν.

tur, ut bonum animum gererent: quippe Dea contra hoſtes ſcutum protendente. Ita Thebani animos receperunt, & conſertis manibus egregie pugnaverunt, multoque plures hoſtes devicerunt.

Ἐπαμινώνδας πρὸς τῇ γεφύρᾳ τοῦ[54] Σπερχειοῦ Θεσσαλῶν[55] ἀντικαθημένων, ὁρῶν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ περὶ τὴν ἕω πολλὴν καὶ βαθεῖαν ὁμίχλην αἰρομένην, παρήγγειλεν ἑκάστῳ λόχῳ, δύο κομίσαι φορτία ξύλων, τὸ μὲν χλωρὸν, τὸ δὲ αὖον· καὶ περὶ μέσην νύκτα τὰ μὲν αὖα κάτωθεν,[56] τὰ δὲ χλωρὰ ἄνωθεν· ὁμοῦ νὺξ, καὶ ὁμίχλη, καὶ καπνός· ὁ μὲν ἀὴρ τοῖς πολεμίοις ἀόρατος ἦν· ὁ δὲ Ἐπαμινώνδας ἐπὶ τὴν γέφυραν διεβίβασε τοὺς στρατιώτας· οἱ

13 Epaminondas ad pontem Sperchii, Theſſalis ab adverſo oppoſitis, videns circa auroram a fluvio magnam profundamque nubem exſurgere, præcepit ſingulis manipulis, ut duo portarent onera lignorum, alterum viride, alterum ſiccum & aridum & media nocte arida inferne, viridia deſuper. cum ſimul nox & nubes atque fumus coirent, aër ab hoſtibus videri non poterat. Epaminondas vero in pontem adduxit milites. Qui cum

δ᾽ αὖ

53 Ὡς τῆς θεοῦ] Cant abſque ὡς.

54 [illegible]] Ita ſcribo pro vulgato, [illegible]. Cant. Σπερχιοῦ. Vide Geographos.

55 Ἀντικαθημένων] Sic lego cum MSS. pro vulgato, ἀντιθεμένων. Ita quoque ſupra hoc libro 1. 27. Ἀγησίλαος ἀντικαθημένων Λακεδαιμονίων. & alibi. Thucydides lib. 1. ἀλλὰ τὸ θέρος τοῦτο ἀντικαθεζόμενοι. & lib. v. Βρασίδας πυνθανόμενος ταῦτα, ἀντεκάθητο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ Κερδυλίῳ.

56 Τὰ δὲ χλωρὰ ἄνωθεν] Adde θέντας ἀνάπτειν. nam tale quid deeſſe videtur. *Caſaubonus.*

57 Κατὰ

in media planitie eſſent, poſtquam fumus cum nube evanuit, Theſſali tranſitum hoſtium ſenſerunt.

14 Γpaminondas ad Tegeam periclitari contra Lacedæmonios volens, ut clam hoſtibus ſuperiorem locum & præcipitem occuparet, mandavit equitum præfecto, ut cum equitibus mille ſexcentis ante agmen præcederet, & crebro huc illuc obequitaret. Cum pulverem copioſum excitaſſet, obſcuratis hoſtium oculis clam ſuperiorem locum cepit. Spartiatæ vero, cum deſiiſſet pulvis, rem conſpicati, cauſſam intellexerunt quam-

ἤδη αὖ [57] κατὰ τὸ μέσον πεδίον ὄντες, ὁπότε ὁ καπνὸς μετὰ τῆς ὁμίχλης διεσκεδάσθη, οἱ Θεσσαλοὶ τῆς διαβάσεως τῶν πολεμίων ᾔσθοντο.

Ἐπαμινώνδας περὶ Τέγεαν [58] διακινδυνεύων πρὸς Λακεδαιμονίους, βουλόμενος ὑπερδεξίους καταλαβέσθαι τόπους, ἵνα λάθῃ τοὺς πολεμίους, προσέταξε τῷ ἱππάρχῳ [59] μετὰ τῶν ἱππέων χιλίους ἑξακοσίους προϊππεῦσαι τῆς φάλαγγος, καὶ πυκνὰς ποιεῖσθαι τὰς ἀναστροφὰς τῇδε κἀκεῖσε· [60] ὡς δὲ πλεῖστον ἐπανέστησε κονιορτὸν, ἐπισκήπτων ταῖς τῶν πολεμίων ὄψεσιν, ὁ μὲν ἔλαθε καταλαβὼν τὰ ὑπερδέξια· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται [61] καταλήξαντος τοῦ κονιορτοῦ, τὸ γενο-

57 Κατὰ μέσον τὸ πεδίον] Cum Cant. additus articulus.

58 Διακινδυνεύων] MSS. διακινδυνεύειν. quod ſi recipias, neceſſario poſt βουλόμενος inſerendum erit καὶ, quod tamen non agnoſcunt Codd. quare retinui vulgatam lectionem, licet etiam aliter legerit Interpres.

59 Μετὰ τῶν ἱππέων χιλίους ἑξακοσίους] Niſi quid deeſt, χιλίων ἑξακοσίων ſcribendum. *Caſaubonus.*

60 Ὡς δὲ πλεῖστοι, ἐπανέστησε κονιορτὸν ἐπισκήπτων ταῖς] Sic eſt in codice meo: Sed vera, ni fallor, lectio eſt hæc, ὡς δὲ πλεῖστον ἐπανέστησε κονιορτὸν, ἐπισκήπτοντα τοῖς τῶν πολ. ὄψ. *Idem.*

Ὡς δὲ πλεῖστον ἐπανέστησε κονιορτὸν] Ita lego cum MSS & Interprete. Vulgata, ὡς δὲ πλεῖστοι, &c. nec quidquam præterea videtur immutandum.

61 Καταλήξαντος] Fl. λήξαντος Cant. λήξαντος.

62 Περ-

γεγονὸς ἰδόντες ἐνόησαν τὴν αἰτίαν τῆς [62] προϊππησίας.

Ἐπαμινώνδας προτρέπων Θηβαίους [63] προθύμως ὁρμῆσαι ἐπὶ Λακεδαιμονίους· μέγιστον ἔχιν συλλαβὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς, καὶ πάντων ἐναντίον τὴν κεφαλὴν τοῦ [64] θηρίου συντρίψας, ὁρᾶτε, ἔφη, ὅτι τὸ λοιπὸν σῶμα ἄχρηστον, τῆς κεφαλῆς οἰχομένης· [65] οὕτω. δὴ αἱ τῶν πολεμίων κεφαλαὶ ἣν τε τὸ Λακωνικὸν τοῦτο συντρίψωμεν, τὸ λοιπὸν σῶμα τῶν συμμάχων, ἄχρηστον· τούτῳ τῷ παραδείγματι Θηβαῖοι πεισθέντες, ὁρμήσαντες προθύμως ἐπὶ τὴν φάλαγγα τὴν Λακωνικὴν, ἐτρέψαντο, καὶ τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων ἔφυγεν.

obrem ante copias equitaſſent.

15 Epaminondas adhortans Thebanos, ut confidenter in Lacedæmonios impetum darent, maximum ſerpentem cepit, & ejus in conſpectu omnium attrito capite: videtis, inquit, quod reliquum corpus inutile ſit, ſi caput adimatur. Ita ſi hoſtium capita, nempe Laconicum hoc contriverimus, reliquum corpus ſociorum nullius erit uſus. Hoc exemplo perſuaſi Thebani, in Laconicum agmen incurrentes, id ſuperarunt. Sociorum vero multitudo fugam ultro capeſſit.

[CAP.

62 Προϊππησίας] Cant. περϊππασίας.

63 Προθύμως ὁρμῆσαι ἐπὶ Λακ.] MSS. πρὸς αὐτοὺς ὁρμῆσαι Λακ.

64 Θηρίου] Cant. θυρίου. ſed η & υ facili errore confunduntur.

65 Οὕτω δὴ αἱ τῶν πολεμίων κεφαλαὶ ἣν τε τὸ Λακ.]. Sententia ipſa poſtulat ut ſic legatur, οὕτω δὴ, ἣν τὰς τῶν πολεμίων κεφαλὰς, τὸ Λακωνικὸν τοῦτο, συντρ. Caſaubonus.

Οὕτω δὴ αἱ τῶν πολεμίων κεφαλαί] Aliter hic legit Interpres, ita ſcilicet, ut Caſaubonus; verum quia ſæpe abrupte ita Polyænus, contra Codd. nihil muto. Poſita autem ὑποστιγμῇ poſt κεφαλαί, bene ſe habet locus.

1 Προσ-

[CAP. IV.]

Pelopidas.

¶ Pelopidas oppugnabat arces, centum & viginti ſtadiis a ſe mutuo diſtantes. cum ad alteram appropinquaret, juſſit, ut cum ad mœnia copias admoveret, equites coronis redimiti, citato curſu venirent, & ſe alteram urbem cepiſſe nunciarent. Quod cum audiſſet, movit copias ad eam quæ ſuperari videretur, & ante mœnia ſylvam grandem incendens, maximum fumum excitavit, ut alteris opinionem incen-

Πελοπίδας.

Πελοπίδας ἐπολιόρκει ἀκροπόλεις ἀπεχούσας ἀλλήλων ἑκατὸν εἴκοσι στάδια· πλησίον ὢν τῆς ἑτέρας συνέταξεν, ἐπειδὰν [1] προσάγῃ τοῖς τείχεσι, δʹ [2] ἱππεῖς ἐστεφανωμένους θέοντας ἥκειν, ἀγγέλλοντας τὴν ἑτέραν πόλιν ἑαλωκέναι. ὁ δὲ ἀκούσας ἀνέζευξεν ἐπὶ τὴν δοκοῦσαν ἡττᾶσθαι, καὶ περὶ τῶν τειχῶν ὕλην πολλὴν ἅψας, καπνὸν ἤγειρε μέγαν, ἵνα τοῖς ἑτέροις ἐμποιήσῃ φαντασίαν πόλεως καταπεπρησμένης. οἱ δὲ, ὡς εἶδον

1 Προσάγῃ] Cant. προσαγάγῃ.

2 Τετρακισχιλίους ἱππεῖς ἐστεφανωμένους. θέοντας ἥκειν] Falſitatem iſtius lectionis ſi quis non ſtatim videt, illum ἀλαοσκοπίην ἔχει maxima. Lege τέτταρας ἱππεῖς. Notæ numerorum indices huic loco corrumpendo fuere: quæ utinam ex omnibus bonis ſcriptoribus, ut ſigla ex jure Juſtinianeo, pridem fuiſſent exploſæ: minus hodie in iis intelligendis nobis eſſet laborandum, minus in emendandis æſtuandum. Scriptum fuerat δʹ ſciolus librarius fecit ͵δ. deinde confirmato errore, ſublatis notis τετρακισχιλίους perſcriptum eſt, Id ratio ſuadet, Frontinus evincit: cujus ideo verba adſcribemus. *Pelopidas Thebanus Magnetum duo oppida ſimul oppugnaturus, non ita longo ſpatio diſtantia, quo tempore ad alterum eorum exercitum admovebat, praecepit ut ex compoſito ab aliis caſtris quatuor equites coronati notabili alacritate velut victoriam annunciantes, venirent; ad cujus ſimulationem curavit ut ſylva, qua in medio erat, incenderetur, prabi'ura ſpeciem urbis ardentis. praeterea quoſdam captivorum habitu eodem juſſit perduci. Qua aſſeveratione perterriti qui obſidebantur, dum in parte jam ſe ſuperatos exiſtimarent, defecerunt.* Caſaubonus

δʹ ἱππεῖς] Ita Cant. idque genuinum eſſe, atque explodendum vulgatum τετρακισχιλίους jam monuit Caſaubonus.

δον καταπλαγέντες τὴν μέλλουσαν ἅλωσιν, σφᾶς αὐτοὺς τῷ Πελοπίδᾳ παρέδωκαν· ὁ δὲ τὴν παρὰ τούτων δύναμιν προσλαβὼν, ἐπὶ τὴν ἑτέραν πόλιν ἐλθὼν, κἀκείνην παρεστήσατο, οὐκ ἔτι θαῤῥοῦσαν ἀντιτάξασθαι. οὕτως ἄρα τὴν μὲν εἰληφέναι δόξας, τὴν δὲ λαβὼν, ἀμφοτέρων ἐκράτησεν.

Πελοπίδας ἐν Θετταλίᾳ ποταμὸν διαβῆναι μὴ δυνάμενος ἐπικειμένων πολεμίων, στρατοπεδεύσας τοῦ ποταμοῦ πρόσθεν, χάρακα περιεβάλλετο, πολλὴν ὕλην τεμὼν, ἀναπαύσας τοὺς στρατιώτας, νυκτὶ μέσῃ τὸν χάρακα κατέφλεξε. [3] τοῦ δὲ πυρὸς ἐπὶ μέγα αἰρομένου πανταχόθεν, οἱ μὲν πο-

ſæ urbis injiceret. Quod cum illi vidiſſent, pertimeſcentes futuram captivitatem, Pelopidæ ſe dediderunt. Is aſſumptis horum copiis, tendens ad alteram urbem, ipſam quoque in deditionem accepit, non amplius reſiſtere audentem. Sic alteram cepiſſe exiſtimatus, alteram capiens, utraque potitus eſt.

2 Pelopidas cum in Theſſalia flumen tranſire non poſſet, inſtantibus hoſtibus, caſtris ad fluvium poſitis, a fronte vallum circumdedit. Multis lignis exſectis, quietem militibus concedens, media nocte vallum combuſſit. Igni vero undique in altum ſublato, hoſtes ab inſe-

λέμιοι

3 Τοῦ δὲ πυρὸς ἐπὶ μέγα αἰρομένου, &c.] Simili ſtrategemate hoſtes eluſit Iſcholaus, infra hoc libro cap. 22. 2. Ejuſdem quoque commenti auxilio Bellovacos ab inſequendo deterruiſſe Romanos ſcribit Hirtius lib. 8. de B. G. cap. 15. *Bellovaci, quum Romanos ad inſequendum paratos viderent, neque pernoctare, neque diutius permanere ſine cibariis eodem loco poſſent, tale conſilium ſui recipiendi inierunt: faſces, ubi conſederunt,* &c. *ſtramentorum ac virgultorum, quorum ſumma erat in caſtris copia, per manus inter ſe tranſditos, ante aciem collocaverunt; extremoque tempore diei, ſigno pronuntiato, uno tempore incenderunt. ita continens flamma copias omnes repente a conſpectu texit Romanorum. quod ubi accidit, barbari vehementiſſimo curſu fugerunt.* & quæ ſequuntur.

4 Θε-

quendo prohibebantur. Pelopidas cum ſuis abſque periculo trajecit.

λέμιοι διώκειν ἐκωλύοντο· οἱ δὲ ἀμφὶ Πελοπίδαν ἀσφαλῶς τὸν ποταμὸν διῆλθον.

3 Thebas præſidium Laconicum impoſitum tenebat, atque præfectus in Cadmia collocatus erat. Incidit feſtum Veneris. mulieres feſtivitatem deæ ludendo celebrant. Viri ſpectatores ſe præbebant. Viſum eſt præfecto, Deam venerari. Itaque ſcorta advocabat. Pelopidas occultum pugionem gerens ingreditur, & , occiſo præfecto, Thebas liberavit.

[4] Θήβας ἐφύλαττε φρουρὰ Λακωνική, καὶ φρούραρχος ἐπὶ τῆς [5] Καδμίας ἐτέτακτο· ἦν Ἀφροδίτης ἑορτή· αἱ μὲν γυναῖκες ἔπαιζον τῇ θεῷ· οἱ δὲ ἄνδρες ἀμφὶ ταύτας εἶχον· ἔδοξε τῷ φρουράρχῳ τιμῆσαι τὴν θεόν· ἐκάλεσεν ἑταίρας· ἔχων ξιφίδιον κρυπτὸν [6] Πελοπίδας εἰσέρχεται, [7] καὶ τὸν φρούραρχον ἀνελὼν, ἠλευθέρωσε τὰς Θήβας.

[CAP. V.]

Gorgias.

¶ Gorgias primus

Γοργίας.

¶ [1] Γοργίας πρῶτος ἐν Θή-

4 Θήβας ἐφύλαττε, &c.] Hiſtoriam hanc accurate relatam vide apud Xenophontem lib. v. Hiſtor. (qui tamen omnem rei geſtæ laudem tribuit *Phyllidæ* ſive *Philidæ*, ut dicitur Plutarcho, *Pelopidæ* nullam faciens mentionem, cum tamen alii eum hujus facinoris faciant auctorem) Diodorum lib. xv. Plutarchum in Pelopida, & alios.

5 Καδμίας] ſcribe Καδμείας.

6 Πελοπίδας] Hanc vocem delet Fl.

7 Καὶ τὸν φρούραρχον ἀνελών] Haudquaquam φρούραρχον, ſed Thebanorum πολεμάρχους, & cum Lacedæmoniis ſentientes, Archiam ſcil. & Philippum, Leontidam, Hypatam & alios: & poſtera demum luce oppugnarunt arcem, arceſſitoque Athenis quinque millium peditum, & quingentorum equitum auxilio, Cadmea a Lacedæmoniis fuit dedita. Vide loca jam adducta

Cap.V. 1 Γοργίας πρῶτος ἐν Θήβαις τὸν ἱερὸν λόχον συνέταξεν] Scribo Γοργίδας. Nam etſi Gorgiam hunc quidam hiſtorici appellant: ſupra tamen Gorgidas dicitur, & Plutarchus in Pelopida, τὸν ἱερὸν, inquit, λόχον ὥς

ἐν Θήβαις τὸν ἱερὸν λόχον συνέταξεν. ὁ λόχος ἦν ἐρασταὶ, καὶ ἐρώμενοι τριακόσιοι.[2] Φιλοῦντες γὰρ δὴ ἀλλήλους, οὐκ ἄν ποτε φύγοιεν,[3] ἀλλ' ἢ ὑπὲρ ἀλλήλων ἀποθάνοιεν, ἢ νικῷεν τοὺς πολεμίους.

Γοργίας ἱππεῖς ἔχων Θηβαίους παρετάσσετο Φοιβίδᾳ πελταστὰς ἔχοντι·[4] στενοπόρειον ἦν τὸ χωρίον. Γοργίας φεύγειν προσποιούμενος τοὺς πελταστὰς, ἐπὶ πόδα ἀνεχώρει· τῶν δὲ πολεμίων ἐγκειμένων, ὑπήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν εὐρυχωρίαν· ἔνθα δὴ Γοργίας κράνος ἐπὶ δόρατος ἀνατείνας, σημεῖον ἔδωκεν ἀναστροφῆς· ὡς δὲ ἐν πλατυτέρῳ χωρίῳ τὸ ἱππικὸν ἀνέ-

Thebis ſacrum manipulum inſtituit. Manipulus conſtabat ex amatoribus & amaſiis triginta. Amantes enim ſe mutuo nunquam facile fugerint, ſed aut pro ſe mutuam mortem oppetunt, aut hoſtes ſuperant ac vincunt.

2 Gorgias equitatum ducens, pugnam cum Phœbiade ſcutatos habente parabat. Locus erat anguſtus admodum. Gorgias ſimulans fugere ſcutatos, receſſit. Hoſtibus autem incumbentibus, pertraxit eos in latam & explicatam planiciem. Ibi Gorgias galeam in haſta protendens, ſignum dedit ſuis revertendi. Cum vero in latiore loco equitatus ſe convertiſſet, impreſſio-

φασιν συνετάξατο Γοργίδας πρῶτος, ἐξ ἀνδρῶν ἐπιλέκτων τριακοσίων, οἷς ἡ πόλις ἄσκησιν καὶ δίαιταν ἐν τῇ Καδμείᾳ στρατοπεδευομένοις παρεῖχεν· καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐκ πόλεως λόχος ἐκαλοῦντο. τὰς γὰρ ἀκροπόλεις ἐπιεικῶς οἱ τότε πόλεις ὠνόμαζον. ἔνιοι δέ φασιν ἐξ ἐραστῶν καὶ ἐρωμένων γενέσθαι τὸ σύστημα τοῦτο. Placuit hæc ex Plutarcho adſcribere, ut quæ ſit illa hiſtoricis toties celebrata ſacra cohors Thebanorum intelligeretur: & ſimul appareret Interpretis error, qui *triginta* pro *trecenti* poſuit.

Notabis, Athenæo auctore, ab Epaminonda ſacram cohortem fuiſſe inſtitutam, non Gorgida, lib. XIII. *Caſaubonus.*

2 Φιλοῦντες γὰρ δὴ ἀλλήλους] Vide de hac re differentem Plutarchum in Pelopida, & Ælianum lib. III. Var. Hiſtor. cap. 9.

3 Ἀλλ'] MSS ἄν.

4 Στενοπόρειον ἦν τὸ χωρίον] Ita lego cum MSS. pro vulgato, στενοπορία ἦν, &c.

5 Ἐς

nem equitum non ferentes ſcutati, converſim ad Theſpias fugam dederunt: unde factum eſt, ut illi inter fugiendum caderent. Phœbidas vero confeſtim arrepta fuga, evaſit.

ἀνέστρεψε, τὴν ἐμβολὴν τῶν ἵππων οὐ φέροντες οἱ πελταςαὶ, πεέτροπάδην [5] ἐς Θεσπείας ἔφυγον..... [6] ἀφ᾽ ὧν ἔφθησαν ἐν τῇ φυγῇ. Φοιβίδας δὲ διώκων, αὐτίκα φθίγων ᾤχετο.

[CAP. VI.]

Dercyllidas.

¶ Dercyllidas jusjurandum dedit urbis Scepſeos tyranno, ſi procederet ad colloquium, eum ſtatim iterum in urbem reverſurum. Itaque proceſſit tyrannus: Dercyllidas portas aperire juſſit. Sin minus, ſe mortem ei allaturum. Poſtquam vero metu impul-

Δερκυλίδας.

¶ [1] Δερκυλίδας ὤμοσε Μηδίᾳ τῷ τυράννῳ τῆς Σκήψεως, ἐφ᾽ ᾧ πεελθόντα ταχὺ καὶ ὁμιλήσαντα πάλιν εἰς τὴν πόλιν [2] ἀφήσειν· καὶ δὴ ὁ μὲν τύραννος πεοῆλθε· Δερκυλίδας δὲ πεοσέταξεν ἀνοῖξαι τὰς πύλας· εἰ δὲ μὴ, φονεύσειν αὐτὸν ἠπείλησεν· ἐπεὶ δὲ φοβηθεὶς ἀνέω-

5 Ἐς Θεσπείας ἔφυγον] Cant. ἐς Θεσπιὰς ἔφυγον.

6 Ἀφ᾽ ὧν ἔφθησαν] MSS. ἀφ᾽ ὧν τὸ μὲν ἔφθησαν. Interpres legiſſe videtur: ἀφ᾽ ὧν, οἱ μὲν ἔπεσον ἐν τῇ φυγῇ. Omittit vero verbum διώκων.

Cap. VI. 1 Δερκυλίδας ὤμοσε μιᾷ δὲ μιᾷ τοῦ τυράννου τῆς Σκήψεως] γρ. Τιμησία. Scribe ὤμοσε Μειδίᾳ τῷ, ex Xenophontis Ἑλληνικῶν libro tertio. ubi tamen rem longe aliter reperies narratam. cujuſmodi illud eſt: Midiam non ante in Dercyllidæ colloquium veniſſe, quam dati eſſent a Dercyllida obſides. item illud: Midia volente ac ſponte cedente Sceplin ingreſſum eſſe Dercyllidam. Hic eſt Midias, cujus mentio fit libro octavo in Maniæ, ſive Taniæ hiſtoria. Pro ἀφήσειν, γρ. ἀποδώσειν. *Caſaubonus.*

Μηδίᾳ] Ita ſcripſi ex Fl. Cant. Μηδείᾳ. Vulgata μιᾷ δὲ μιᾷ. Omittit vero Interpres. Xenophonti dicitur Μειδίας. Cum eodem pro Δερκυλίδας reſcripſerim Δερκυλλίδας, ut in ſuis quoque invenit Interpres.

2 Ἀφήσειν] MSS. ἀπεῖναι. quomodo legiſſe videtur Interpres, verum quia ſtatim ſequitur, ἀνέῳξαν, ἵνα, νῦν ἐς τὴν πόλιν· τοῦτο γὰρ ὤμοσα, vulgatam lectionem retinui.

ἀνέῳξεν, ἀφίημί σε, ἔφη, νῦν ἐς τὴν πόλιν· τοῦτο γὰρ ὤμοσα· [3] κἀγὼ δὲ μετὰ τῆς ἐμῆς δυνάμεως εἰσέρχομαι.

ſus aperuiſſet: Nunc, inquit, in urbem te dimitto: hoc enim juravi: atque etiam ego cum exercitu meo ingredior.

[CAP. VII.]

Ἀλκέτας.

¶ Ἀλκέτας Λακεδαιμόνιος ἀπὸ τῆς Ἱστιαίας ὁρμώμενος, βουλόμενος λαθεῖν, πεπληρωκὼς ναῦς πολλάς, καθελκύσας τριήρη μίαν, [1] καὶ ἐς ταύτην μέρος ἐμβιβάζων τοὺς στρατιώτας [2] ἵνα δοίη τοῖς πολεμίοις ἐν σκάφος ἔχειν, [3] ἣν καὶ τῶν τριῶν ἁπασῶν τὰ πληρώματα.

Alcetas.

¶ Alcetas Lacedæmonius ab Iſtiæa ſolvens, cum vellet clam multas naves implere, attrahens unam triremem, in hanc viciſſim milites impoſuit, ut potius unum magnum, quam omnia ſupplementa hoſtibus potiunda daret.

3 Κἀγώ] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ἐγώ.

Cap. VII. 1 Καὶ ἐς ταύτην μέρος ἐμβιβάζων τοὺς στρατιώτας] Non puto ſcriptum a Polyæno μέρος, pro ἀνὰ μέρος. Frontini verba erunt loco interpretationis, lib. IV. cap. 7. *Alcetas Lacedemonius, ut Thebaiorum commeatum facilius ex inopinato aggrederetur, in occulto paratu navibus, tanquam unam omnino haberet triremem, vicibus in ea remigem exercebat. Quodam deinde tempore omnes naves in Thebanos tranſnavigantes immiſit, & commeatibus eorum potitus eſt.* Omnino autem ἀνὰ μέρος legendum, ut libro III. in Iphicr. commate 19. *Caſaubonus.*

2 Ἵνα δοίη τοῖς πολεμ.] Scribendum. δοκοίη. Sequentia ἣν καὶ τῶν τριῶν ἁπασῶν τὰ πληρώματα, mutila ſunt & corrupta. Sententia quænam fuerit aut eſſe debeat, liquet ex hiſtoria. Nam cum unam tantum ſe triremem habere præ ſe tuliſſet Alcetas, poſtea tres triremes in hoſtes immiſit. Xenophon Ἑλλην. lib quinto. Ἀλκέτας ὁ Λακεδαιμόνιος φυλάττων Ὠρεόν, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι συνεωνοῦντο τὸν σῖτον, ἐπληρώσατο τρεῖς τριήρεις, ἐπιμεληθεὶς ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη. ἐπεὶ δὲ ἀπήγετο ὁ σῖτος, λαμβάνει ὁ Ἀλκέτας τόν τε σῖτον καὶ τὰς τριήρεις. *Idem.*

3 Ἣν καὶ τῶν τριῶν. πληρ.] Cant. ἣ καὶ τῶν τριηρῶν πληρ.

[CAP.

1 Περί-

[CAP. VIII.]

Archilaidas.

¶ Archilaidas Lacon cum exercitu per viam ſuſpectam iter facere volens, quod non præſcivit futurum, ſed cogitavit fieri poſſe, id quaſi præcognitum indicavit multitudini. Et præcepit, ut inſtructi ad pugnam proficiſcerentur, quoniam hoſtes inſidias tenderent. Forte fortuito in maximas hoſtium inſidias inciderunt, quos de apparatu ipſorum nihil ſuſpicantes prior ipſe invaſit, & facile omnes occidit, qui poſiti in inſidiis fuerant, quoniam ſuos ante inſtrui ac parari juſſerat.

Ἀρχιλαΐδας.

¶ Ἀρχιλαΐδας ὁ Λάκων μετὰ στρατεύματος διαπορεύεσθαι μέλλων ὁδὸν ὕποπτον, ὃ μὴ [1] προείδη γενόμενον, ἐλογίζετο δὲ δύνασθαι γενέσθαι, τοῦτο ὡς προεγνωκὼς ἀπήγγειλε τῷ πλήθει. καὶ προσέταξε [2] διασκευασαμένους πρὸς μάχην ὁδοιπορεῖν, ὡς τῶν πολεμίων λοχώντων· κατὰ τύχην δὲ εὑρεθέντος μεγάλου λόχου, ὡς ἂν οὐ [3] προειδόσι τὴν τῶν πολεμίων παρασκευήν· [4] αὐτὸς φθάσας ἐπέθετο, καὶ ῥᾳδίως ἅπαντας διέφθειρε τοὺς ἐνεδρεύσαντας, τῷ [5] προπαρασκευάσασθαι καταστρατηγήσας.

[CAP. IX.]

Iſidas.

¶ Iſidas Lacon poſt

[1] Ἰσίδας.

¶ Ἰσίδας ὁ Λάκων μετὰ τὴν

1 Προείδη] Cant. προΐδη.

2 Διασκευασαμένους] MSS. διεσκευασμένους.

3 Προειδόσι] Cant. προϊδόσι.

4 Αὐτὸς φθάσας ἐπέθετο] Tolle punctum poſt vocem παρασκευήν, & uno ſpiritu lege, ὡς ἂν οὐ προειδόσι τὴν τῶν πολεμίων παρασκευὴν, αὐτὸς, &c. Caſaubonus.

5 Προπαρασκευάσασθαι] Ita lego cum Fl. & Interprete pro vulgato, παρασκευάσασθαι.

Cap. IX. 1 Ἰσίδας. Ἰσίδας ὁ Λάκων.] Ita legendum eſt. Vulgata: περὶ Ἰσίδα.

τὴν περὶ Λεῦκτρα συμφορὰν, [2] Γύθιον, τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, Θηβαίων ἔμφρουρον ποιησάντων, ἑκατὸν ἡλικιώτας κοινωνοὺς προσλαβὼν, λίπα τε ἐποίησεν αὐτοὺς ἀλείψασθαι, καὶ στεφάνους ἐλαίας περιθέσθαι, καὶ ξίφος [3] ὑπὸ μάλης ἔχοντας ἕπεσθαι· αὐτὸς μὲν δὴ γυμνὸς ἐξῆλθε δρόμῳ πολλῷ· οἱ δὲ ἡλικιῶται γυμνοὶ συνέθεον. τῶν δὲ Θηβαίων, ὑπὸ τοῦ σχήματος ἀπατηθέντων, καὶ γυμνοὺς καὶ παίζοντας δεξαμένων, οἱ Λάκωνες τὰ ξίφη σπασάμενοι, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν αὐτῶν, τοὺς δὲ ἐξέβαλον· καὶ τὸ Γύθιον αὐτοὶ κατέσχον.

Leuctricam calamitatem cum Thebani in Gythio, portu Lacedæmonis, præſidium haberent, aſſumptis centum æqualibus, oleo juſſit eos ungi, & olivæ ſertis redimiri, atque enſem ſub ala geſtantes ſequi: ipſe nudus egrediebatur magno curſu. Æquales vero nudi una currebant. Thebanis autem habitu deceptis, & nudos ludenteſque recipientibus, Lacones ſtrictis gladiis, alios ex ipſis occidebant, alios ejiciebant. Et ipſi Gythium obtinuerunt.

[CAP.

Ἰσίδα. Ἰσίδας ὁ Λακ. Cant. literis tranſpoſitis Ἀσίδας. Fl. Ἰασίδας. Plutarchus in Ageſilao: Ἰσίδαν δὲ τὸν Φοιβίδου υἱὸν οὐ τοῖς πολίταις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολεμίοις θέαμα φανῆναι καλὸν καὶ ἀγαστόν. & paullo poſt: γυμνὸς δὲ καὶ ὅπλων τῶν σκεπόντων καὶ ἱματίων, λίπα κεχρισμένος τὸ σῶμα, καὶ τῇ μὲν ἔχων χειρὶ λόγχην, τῇ δὲ ξίφος ἐξήλατο τῆς οἰκίας, καὶ διὰ μέσων τῶν μαχομένων ὠσάμενος, ἐν τοῖς πολεμίοις ἀνεστρέφετο, παίων τὸν προστυχόντα καὶ καταβάλλων, &c. De *Gythio* tamen portu recepto & de adſumtis æqualibus tacet. Conſule & Ælianum lib. VI. Var. Hiſtor. cap. 3.

2 Γύθιον] Ita quoque dicitur Straboni lib. VIII. μεταξὺ Γυθίου τοῦ τῆς Σπάρτης ἐπινείου. & alibi. Polybio, Plutarcho, aliis. Stephano tamen dicitur Γύθειον. Utroque modo videtur dictum, & Γύθιον & Γύθειον. Et ſic quidem dicitur Pauſaniæ in Laconicis. Atque ita quoque Latine Cicero lib. III. De Offic. *Claſſem Lacedæmoniorum, quæ ſubducta eſſet ad* Gytheum *clam incendi poſſe.* Livius lib. XXXIV. cap. 38. *qui omnes navales ſocios a Gythio arceſſerint.* Plinius lib. IV. cap. 5. *ſinus Gytheates.*

3 Ὑπὸ μάλης] In Cant recenti manu ὑπὸ μασχάλης Sed Vulgata recte.

[CAP. X.]

Cleandridas.

¶ Cleandridas ad Terim ducens exercitum per viam cavam, ex improviſo Terenenſes obruere conabatur. Quod cum illi ex transfugis antea percepiſſent, feſtinantes ad viam, ſupra caput Cleandridæ evaſerunt. Ille militibus triſtitia confectis, juſſit bonum animum habere, & præconem per exercitum duxit, mandans, ut proclamaret: Qui Terenenſium propoſitam teſſeram proderet, eum ſe pro amico habiturum. Audientes hæc Terenenſes, in ſuſpicionem venerunt, ut ex ſeipſis aliquos exiſtimarent eſſe proditores: viſumque eſt eis ſtatim diſcedere, & urbem cuſtodire. Hi decepti

Κλεανδρίδας.

¶ Κλεανδρίδας [1] ἐπὶ Τέρειναν ἀγαγὼν τὴν στρατιὰν ὁδὸν κοίλην, λάθρα προσπεσεῖν ἐπεχείρησεν τοῖς Τερειναίοις· οἱ δέ, [2] προαισθανόμενοι δι' αὐτομόλων, φθάσαντες ἐπὶ τὴν ὁδὸν ὑπὲρ κεφαλῆς ἐγένοντο τοῦ Κλεανδρίδου. ὁ δέ, τῶν στρατιωτῶν ἀθύμως ἐχόντων, θαρρεῖν αὐτοὺς κελεύσας, τὸν κήρυκα διὰ τῆς [3] στρατιᾶς ἦγε, κελεύσας ἀναβοᾶν, ὃς ἂν Τερειναίων τὸ σύνθημα λέγῃ τὸ προκείμενον, τοῦτον φίλον ἡγεῖσθαι· ἀκούσαντες οἱ Τερειναῖοι τοῦ συντάγματος ὑπόπτως ἔσχον, ὡς δὴ σφῶν αὐτῶν ἔνιας τινὰς προδότας. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν ταχίστην ἀπαλλαγεῖσι, φυλάττειν τὴν πόλιν. οἱ μὲν ἐξα-

1 Ἐπὶ Τέρειναν ἀγαγὼν] Ita legendum. Quomodo etiam in ora Vulgatæ conjecerat Caſaubonus. Vulgata, ἐπὶ Τέρειν ἀναγαγὼν, pro quo Cant. τέρειναν ἀγαγὼν, ſed ſpiritus fuerat in priori α. Male Interpres *Terim*. Olim hic jam recte legit Ortelius.

2 Προαισθανόμενοι] In Cant. ſuperadditum: χεκπῖον, πρὸς ita ut eſſet προσαισθανόμενοι.

3 Στρατιᾶς] Cant. στρατείας. Pro κελεύσας. MSS. προστάξας.

4 Ἐπὶ

ἐξαπατηθέντες ἀπεχώρουν. Κλεανδρίδας δὲ ἀκινδύνως ἀνεβίβασεν [4] ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὴν στρατιάν· προσέτι καὶ λεηλατήσας τὴν χώραν, ἀσφαλῶς ἀπηλλάγη.

Κλεανδρίδας Θουρίων ἡγούμενος μάχῃ νικήσας [5] Λευκανοὺς, μετὰ τὴν νίκην ἦγε τοὺς Θουρίους ἐπὶ τὸν τόπον τῆς μάχης, δεικνύων αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ μὲν, ἐν τῷ αὐτῷ μείναντες, διὰ τοῦτο ἐνίκησαν· οἱ πολέμιοι δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων πεσόντες, τοῦτο ἔπαθον [6] τῷ μὴ μένειν, ἀλλὰ διασπασθῆναι. ταῦτα διεξιόντος πρὸς τοὺς Θουρίους, ἐπεφάνησαν οἱ Λευκανοὶ, πολλῷ πλείω δύναμιν ἔχοντες· ὁ δὲ ἐκ τῆς εὐρυχωρίας εἰς στενόπορον χωρίον ὑπεξήγαγε τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν, ἵνα τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων ἀχρεῖον

discesserunt. At Cleandridas ſine periculo ad excelſa duxit, atque inſuper de copiis & regione eorum ſecure præda acta diſceſſit.

2 Cleandridas Thuriorum dux, ſuperatis prælio Leucanis, poſt victoriam Thurios ad pugnæ locum duxit, oſtendens eos, quoniam in eodem loco perſtiterint, idcirco victoria potitos eſſe. Hoſtibus vero a ſe mutuo proſtratis, ob eam cauſſam hoc accidiſſe, quod non in ſuis locis permanſerint, ſed diſtracti fuerint. Hæc illo commemorante, apparuerunt Leucani longe majorem exercitum habentes. Qui a planicie in arctum & anguſtum ſuas copias deduxit, ut multitudinem hoſtium inutilem

χρεῖον

4 Ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὴν στρατιάν· προσέτι καὶ λεηλατήσας] Cum MSS. pro ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τὴν στρατιάν· καὶ προσέτι λεηλ. Interpres legiſſe videtur, ἀκινδύνως ἀνεβίβασεν ἐπὶ τὰ ὑψηλά. καὶ τὴν στρατιὰν, καὶ προσέτι λεηλατ. Vertit enim, *ad excelſa duxit, atque inſuper de copiis & regione eorum ſecure præda acta diſceſſit.* cum vertendum: *Cleandridas vero abſque periculo & copias ad excelſa duxit, & populatus inſuper agros tuto diſceſſit.*

5 Λευκανούς] Male Interpreti, *Leucani*: ſcribendum enim *Lucani*.

6 Τῷ μὴ μένειν] Cant. τὸ μὴ μένειν.

7 Ἴσως]

reddens, pares & æquales milites in anguſtia loci ad periculum ſubeundum efficeret. Atque iterum a Leucanis victoriam Thurii pepererunt.

3 Cleandridas optimates Tegeatarum, Laconicis partibus favere ſuſpectos, reddidit ſuſpectiores. Nam illorum agris duntaxat non vaſtatis, reliquorum omnem terram perdidit. Tegeatæ igitur magna cum ira homines proditionis reos in judicium pertraxerunt: qui cum damnationem metuerent, calculum prævertentes, urbem prodiderunt, falſam ſuſpicionem veram efficere metu coacti.

4 Cleandridas cum

χρεῖον. κατασκευάσας, [7] ἴσους τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας ἐν τῇ στενότητι τοῦ τόπου πρὸς τὸν κίνδυνον καταστήσῃ· καὶ δὴ πάλιν Λευκανοὺς ἐνίκησαν οἱ Θούριοι.

Κλεανδρίδας τοὺς ἀρίστους Τεγεατῶν λακωνίζειν ὑποπτευομένους ἐποίησεν [8] ὑποπτοτέρους, τὰ τούτων χωρία μόνον μὴ δῃώσας, τὰ δὲ τῶν ἄλλων λυμηνάμενος. οἱ μὲν οὖν Τεγεάται σὺν πολλῇ ὀργῇ τοὺς ἄνδρας ἐς δίκην προδοσίας ὑπήγαγον· οἱ δὲ ἁλῶναι δείσαντες, τὴν ψῆφον προλαβόντες, προέδωκαν τὴν πόλιν, τὴν ψευδῆ ὑποψίαν ἀληθῆ ποιῆσαι φόβῳ βιασθέντες.

[9] Κλεανδρίδας, Λευκα-

7. Ἴσους] Cant ἴσως. Mox ſcripſi καταστήσῃ cum MSS. pro καταστήσει.

8 Ὑποπτοτέρους] Cant. ὑποπτέρους.

9 Κλεανδρίδας Λευκανοῖς πολεμῶν] Frontinus libr. II. cap. 3. *Cleandridas Lacedæmonius adverſus Lucanos denſam inſtruxit aciem, ut longe minoris exercitus ſpeciem præberet: ſecurioribus inde hoſtibus, in ipſo certamine diduxit ordines, & lateribus circumventos eos fudit.* perperam enim vulgo editum in omnibus codicibus, *adverſus Lycaonas*, magna cum Lucanorum injuria. quanquam ea injuria tolerabilis videri queat, præ ea quam nobiliſſimæ Carpetanorum genti iidem παμμίαροι librarii intulerunt. Illam nos hoc loco commemorabimus & propulſabimus. Locus eſt libr. II. cap. 4. *Hannibalem*, inquit, *venientem in Italiam tria millia carpentariorum reliquerunt: quo ille exemplo ne & ceteri moverentur, edixit a ſe eſſe dimiſſos: & inſu-*

κανοῖς πολεμῶν, ὑπερέχων ἡμιολίῳ πλήθει, λογισάμενος ὡς, εἰ φανερὸν τὸ πλῆθος γένοιτο τοῖς πολεμίοις, ἀναχωρήσουσι διακινδυνεύσαντες· τὴν φάλαγγα συνήγαγεν ἐς βάθος. ἐπεὶ δὲ Λευκανοὶ καταφρονήσαντες ὡς [10] ὀλίγων ἐπὶ μῆκος ἐξέτειναν τὰ ζυγὰ ὑπερφαλαγγῆσαι πειρώμενοι, [11] καὶ βουλόμενοι, καὶ ἦν αὐτοῖς ἡ ἀναχώρησις· ἡπλωμένης τῆς φάλαγγος, [12] παρήγ-

Leucanis bellum gerens, cum ſuperaret eos dimidia multitudine, ratus ſi hoſtibus innoteſceret tanta multitudo, eos receſſuros ex periculo, phalangem in profunditatem deduxit. Cum autem Leucani tanquam paucos contemnentes in longum extenderent ordines, atque includere eos conarentur, ſibique reditum intercluſiſſent, ad dextrum latus extenta phalange, mandavit,

γειλε

inſuper in fidem ejus rei paucos leviſſima opera domum remiſit. Dii tibi benefaciant, quiſquis es iſtius lectionis auctor, qui ita facile noris tantam hominum turbam artem carpentariorum docere. Nam antequam tu huic loco manum tuam admoveres ita ſcriptum erat, *tria millia Carpetanorum.* Atque hoc valde miror non eſſe ab eruditis illis viris animadverſum qui in Frontino emendando operam collocarunt ſuam. Rem haud ita ſane difficilem, ei quidem qui Livii librum XXI. legerit aliquando diligenter. *Caſaubonus.*

10 Ὀλίγων] Cant. ὀλίγον. Pro voce corruptiſſima ξυοχέ, cum MSS reſtitui ζυγά. Caſaubonus in ora Vulgatæ conjecerat, τὰς τάξεις. Cant. ὑπροφαλαγγίσαι, pro ὑπερφαλαγγῆσαι, ut & paullo poſt, ὑπερφαλάγγισιν.

11 Καὶ βουλόμενοι, καὶ ἦν αὐτοῖς] Hic locus meliorem meo codicem deſiderat. *Caſaubonus.*

Καὶ βουλόμενοι, καὶ ἦν αὐτοῖς ἡ ἀναχώρησις] Hæc verba in Cant. punctis erant notata; in margine vero, κεκλεισμένη ἦν, καὶ κεκλεισμένη ἦν ἡ ἀν.

12 Παρήγγειλε τοὺς ἐπιστάτας μεταβαίνειν εἰς παραστάτην] In ordinanda acie ἐπιστάτης ille appellatur, qui ſtat pone τὸν λοχαγὸν in eadem ſerie: pone hunc qui ſtat, πρωτοστάτης appellatur: quem qui ſequitur ἐπιστάτης nominatur: & ita perpetuo ad finem τοῦ λόχου, quem claudit ὁ οὐραγός. Hi omnes iu eadem ſerie poſiti ſunt, & efficiunt τὸ τῆς φάλαγγος βάθος, dicunturque στοιχεῖν. παραστάτης vero ille dicitur, qui ad latus alterius ſtat. puta quum in eodem ordine & ζυγῷ ſtant variorum λόχων λοχαγοί, ac frontem aciei efficiunt: item eorum ἐπιστάται & οὐραγοὶ ſibi invicem aſtantes: quod tactici appellant ζυγεῖν. Hi ſunt qui efficiunt τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος. Quando autem vel periculum erat ne hoſtes

produ-

ut epiſtatæ ad aſtitem tranſirent, & acie multo longius inſtructa circumdedit & incluſit Leucanos. Qui intercepti in medio, & undique proſtrati, omnes perierunt, exceptis paucis, qui fugam capeſſentes turpiter evaſerunt.

γειλε τοὺς ἐπιστάτας μεταβαίνειν εἰς παραστάτην· πολλῷ δὲ ποιήσας ὑπερμηκεστέραν τὴν τάξιν, ὑπερεφαλάγγησε τοὺς Λευκανούς. 13 οἱ δὲ κυκλωθέντες βαλόμενοι πανταχόθεν, πάντες ἀπώλοντο, πλὴν ὀλίγων, οἱ διεσώθησαν αἰσχρῶς φεύγοντες.

5 Cleandridas Thuriis numero paucioribus mandans, ne cum hoſtium multitudine congrederentur, inquit, Ubi non ſufficit pellis leonina, ibi vulpina adſuenda eſt.

Κλεανδρίδας Θουρίοις ἐλάττοσιν οὖσιν παραγγέλλων μὴ συμβάλλειν πλήθει πολεμίων, ἔφη, ὅπου μὴ ἐξαρκεῖ ἡ λεοντῆ, τότε χρὴ καὶ τὴν ἀλωπεκῆς προσράπτειν.

[CAP. XI.]

Pharacidas.

¶ Pharacidas Cartha-

Φαρακίδας.

1 ¶ Φαρακίδας Καρχη-

producto altero aut etiam utroque ſuæ aciei cornu circumvenirent aciem (quod ὑπερκερᾶν & ὑπερφαλαγγεῖν dicitur:) vel ipſi etiam ſuos hoſtes volebant ὑπερκερᾶσαι, tum neceſſe erat διπλασιάζειν τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος, hoc eſt, *duplicare aciei longitudinem*: eam ad rem utebantur duces hoc præcepto quod hic Polyænus commemorat. Jubebant enim τοὺς ἐπιστάτας μεταβαίνειν εἰς παραστάτην. hoc eſt, ut qui prius pone ſequerentur & eſſent ἐπιστάται, tranſirent ad latus τῶν προτεταγμένων, & fierent παραστάται· Sic creſcebat τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος. Hæc obiter, etſi non id nunc agimus, placuit hoc loco annotare: ſine quibus neque hic locus neque alii multi horum librorum poſſe videbantur ab rudioribus intelligi. Doctis enim iſta non ſcribimus, quos ſcimus ex Æliani Tacticis & Græcorum hiſtoriis nihil horum ignorare. *Caſauboni*.

13 Οἱ δὲ κυκλωθέντες βαλόμενοι πανταχόθεν] Scribe βαλλόμενοι πανταχόθεν. *Idem*.

Βαλόμενοι] Ita lego cum Fl. cum quo conſentit Cant. niſi quod βαλλόμενοι. Vulgata βαλόμενοι, facili α in ε confuſione.

Cap. XI. 1 Φαρακίδας Καρχηδόνιων

χηδονίων ἐφορμώντων Συρακούσαις, περιπεσὼν κατὰ τὸν πλοῦν Καρχηδονίαις τριήρεσι, καὶ ἀπὸ τούτων [2] ἐννέα λαβών, [3] ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες, ἐς τὰς αἰχμαλώτους τριήρεις τὰς ἐννέα ἀνεβίβασε τοὺς ἰδίους ἐρέτας, καὶ στρατιώτας· Καρχηδόνιοι γνωρίζοντες τὰ οἰκεῖα σκάφη, προσπλέοντας αὐτοὺς τῷ λιμένι τῶν Συρακουσίων οὐκ ἐκώλυσαν.

ginienſibus Syracuſas contendentibus, incidens inter navigandum in Carthaginienſes triremes, cum ex his novem cepiſſet, induxit ſuos remiges & milites. Carthaginienſes ſua navigia agnoſcentes, adnavigantes eos in Syracuſanorum portum non impedierunt.

[CAP. XII.]

[1] Δηϊφόντης.

¶ Δηϊφόντης τοῖς Δωριεῦσι συνέταξεν ἐκκαλεῖσθαι τοὺς Ἀργείους ἐς μάχην. αὐτὸς δὲ τῶν νεῶν ἐπι-

βὰς

Diephontes.

¶ Diephontes conſtituit cum Dorienſibus, ut Argivos provocarent ad pugnam. Ipſe

νίων ἐφορμώντων Συρακούσαις] Frontinus obiter in eadem hiſtoria venit emendandus. *Lacedamoniorum, ait, duces cum Syracuſas navigare deſtinaſſent & Pœnorum diſpoſitam penitus claſſem timerent, decem Punicas naves, quas captivas habebant, velut victrices juſſerunt agi, a latere junctis ac puppe religatis aliis: qua ſpecie deceptis Pœnis tranſierunt.* Legendum cenſeo, *diſpoſitam per littus claſſem* i. hoc eſt, ἐφορμοῦσαν. *Caſaubonus.*

Φαρακίδας] Cant. Ταρακίδας. Caſauboni Codd Σαρακίδας. ſed Vulgata recte. De *Pharacida* conſule Diodorum lib XIV.

2 Ἐννέα λαβών] Cant. ὁ λαβών. quod eſt LXX. ortus error ex ſimilitudine notarum θ & ο. Sequentia hæc: ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες, ἐς τὰς αἰχμαλώτους τριήρεις τὰς ἐννέα ἀνεβίβασε τοὺς, &c. omiſſa in verſione ſic interpretor: *ut continerent ſe Carthaginenſes portum obſidentes, in captivas triremes novem impoſuit,* &c. Cant. ἀνεβίβασαν & αἱρέτας.

3 Ὅπως ἡσυχάσειαν οἱ Καρχηδόνιοι καταπλέοντες] Suſpectus locus. Si nihil deeſt, καταπλέοντος legendum eſt, nimirum, τοῦ Φαρακίδου, vel παραπλέοντος. *Caſaubonus*

1 Δηϊφόντης] MSS. Δηιφόντης. Verum Δηϊφόντης etiam dicitur Pauſaniæ.

2 Περ-

vero conſcenſis navibus, ad collem quendam appulit, ubi latebat. Speculator conſtitutus nunciat: Dorienſes prædam agunt. Argivi vero relictis caſtris, adverſus eos egrediuntur. Diephontes cum ſociis e navibus excurrentes, caſtra vacua & inania capiunt. Argivi parentibus, liberis, & conjugibus captis, ut illos & regionem ſervarent, urbes Dorienſibus tradiderunt.

βὰς ἐπὶ λόφῳ τινὶ [2] περιωρμίσατο, ἔνθα οὐκ ἦν κάτοπτος· σκοπὸς ἤγγειλε· Δωριεῖς μὲν περιελαύνουσι λείαν· Ἀργεῖοι δὲ ἐκβοηθοῦσι, τὸ στρατόπεδον καταλιπόντες· Δηϊφόντης καὶ οἱ σύμμαχοι τῶν νεῶν ἐκδραμόντες αἱροῦσι τὸ στρατόπεδον ἔρημον. Ἀργεῖοι πατέρων, καὶ παίδων, καὶ γυναικῶν ἑαλωκότων, ἐφ᾽ ᾧ τε σῶσαι τούτους, [3] τήν τε χώραν καὶ τὰς πόλεις παρέδωκαν Δωριεῦσιν.

[CAP. XIII.]

Eurytion.

¶ Eurytion rex Lacedæmoniorum videns bellum adverſus Arcadas ſuſceptum protrahi ac duci, ut factionem in ipſis moveret, præconem miſit qui nunciaret: Lacedæmonii a bello deſiſtunt, ſi reos

[1] Εὐρυτίων.

¶ Εὐρυτίων βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ὁρῶν τὸν πρὸς Ἀρκάδας πόλεμον μηκυνόμενον, στάσιν αὐτοῖς ἐμποιῆσαι μηχανώμενος, κήρυκα ἔπεμψεν ἀγγέλλοντα· Λακεδαιμόνιοι παύονται πολεμοῦντες, ἐάν-

2 Περιωρμίσατο] Cant. περιωρμίσατο. Infra pro αἱροῦσι, Cant & Codd. Caſauboni αἴρουσι.

3 Τήν τε χώραν καὶ τὰς πόλεις] Interpres legit; ἐφ᾽ ᾧ τε σῶσαι τούτους καὶ τὴν χώραν, τὰς π. non recte. *Caſaubonus*

Cap. XIII. 1 Εὐρυτίων] MSS. Εὐρυτίων. ſed Vulgata recte. Fuit Εὐρυτίων, ſive Εὐρύπων (utroque enim modo dicitur) proavus Lycurgi, a quo poſteri *Eurytionidæ*, ſive *Eurypontidæ* dicti. Vide Meurſium de Regno Lacedæm. cap. XV.

[2] ἐάν γε τοὺς ἐναγεῖς ἐξελάσητε· τούτους δὲ εἶναι τοὺς Αἴγιναν ᾑρηκότας· οἱ δὲ τοῦ φόνου τὴν αἰτίαν ἔχοντες, προσδοκῶντες ὑπὸ τοῦ δήμου διωχθήσεσθαι διὰ τὴν τῆς εἰρήνης ἐπιθυμίαν, σὺν ἐγχειριδίοις ἐλθόντες, ἀπέσφαξαν ὅσους ἠδύναντο· [3] πολλοὺς δὲ καὶ συμμάχους προσεποιήσαντο, τὴν ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι. οἱ δὲ τῆς εἰρήνης ἐπιθυμοῦντες συνετάχθησαν, ὥστε δίχα διαιρεθέντες, ὁπλισάμενοι [4] προσελθόντες παρετάξαντο· οἱ δὲ τὰ τοῦ δήμου φρονοῦντες ἡττηθέντες, πρὸς μέρος τι τοῦ τείχους

ac nocentes expuleritis. Eos autem eſſe, qui Æginam cepiſſent. qui rei de cæde, verentes, ne a populo ob pacis cupiditatem ad ſupplicium raperentur, cum gladiis venientes, quotquot potuerunt, morte affecerunt. Multos etiam ſocios aſciverunt, promiſſa libertate. Qui vero pacem concupierant, ad pugnam inſtruebantur. At qui a populi partibus ſtabant, victi ad partem quandam mœniorum confugiebant; & apertis portis Lacedæmonios accipiebant:

2 Ἐάν γε] Cant. abſque γε. & mox pro οἱ δὲ, idem codex οἱ δή.

3 Πολλοὺς δὲ καὶ συμμάχους] Καὶ quod in Vulgata aberat, cum MSS. additum. Meurſius de Regno Laced. cap. xvi pro πολλοὺς legit δούλους, ſcribens: *nam qui iſti, queis neceſſe, ut in partes ſuas traherent, libertatem polliceri? certe ſervos hos fuiſſe plane oportet.* Verum cum MSS. omnes conſtanter exhibeant πολλοὺς, nihil mutamus. Poſſet autem ἐλευθερία forte intelligi de libertate publica, quod civitatem redderent liberam & nullius imperio obnoxiam, ut ſupra lib. 1. cap. 45. τοῖς δὲ δημόταις ἐλευθερίαν συμπράξειν ἐπηγγέλλετο. & infra hoc libro cap. 30. 2. καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀπολαψόμενοι. Sequentia: οἱ δὲ τῆς εἰρήνης ἐπιθυμοῦντες συνετάχθησαν. ὥστε δίχα διαιρεθέντες ὁπλισάμενοι, quæ in Vulgata deſiderabantur, ex MSS. ſupplevimus, cum quibus fere etiam conſentit Interpres: nam ὥστε δίχα διαιρεθέντες, ὁπλισάμενοι προσελθόντες παρετάξαντο non agnoſcit. Caſaubonus in ora Vulgatæ conjecerat, οἱ δὲ τῆς εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες. MSS. προσελθόντες. Additus quoque articulus cum MSS. ante δήμου.

4 Προσελθόντες παρετάξαντο] Ante iſta verba deſunt quædam. Interpres neſcio quid ejuſmodi legiſſe videtur, οἱ δὲ τῆς εἰρήνης ἐπιθυμοῦντες. Sed ea verba, ſi auctoris ſunt, majorem hiatum indicant. Vulnus obligabis ſi ita legas, τέλος δὲ προσελθ. hoc eſt, tandem eo res rediit ut inſtructa acie contra ſe invicem ruerent. Sic omnia cohærebunt. *Caſaubonus.*

5 Mar-

qui per factionem Mantineam obtinuerunt, quam bello non potuerunt capere.

χοὺς καταφυγόντες, τὰς πύλας ἀνοίξαντες, τοὺς Λακεδαιμονίους ἐδέξαντο. οἱ δὲ κατέχον τῇ στάσει [5] Μαντίνειαν, ἧς τῷ πολέμῳ κρατεῖν οὐκ ἠδύναντο.

CAP. XIV.

Ephori.

¶ Ephori, cum proditum eſſet Cinadonem ipſis inſidias ſtruere, comprehendere ipſum in urbe non conducere rati, quibuſdam equitibus clam in faucem Laconicæ regionis præmiſſis non multo ante, Cinadonem vocatum cum duobus militibus in fauces miſerunt, ad negocium quoddam arcanum. Qui cum veniſſent in conſtitutum locum, præmiſſi equites eum comprehenſum ſub quæſtionibus examinarunt: cumque conjurationis ſocios cognoviſſent, ſcripſerunt Ephoris. Qui re cogni-

Ἔφοροι.

¶ Οἱ Ἔφοροι [1] μηνυθέντες ἐπιβουλεύειν Κιναδῶνα, συλλαβεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει συμφέρειν οὐχ ἡγούμενοι, τῶν ἱππέων τινὰς κρύφα προπέμψαντες [2] ἐς Αὐλῶνα τῆς Λακωνικῆς οὐ πρὸ πολλοῦ, τὸν Κιναδῶνα καλέσαντες μετὰ δύο στρατιωτῶν, ἐς Αὐλῶνα ἔπεμψαν ὡς ἐπὶ πρᾶξιν ἀπορρήτων· ὡς δὲ [3] ἀφίκοντο, οἱ προπεμφθέντες ἱππεῖς συλλαβόντες αὐτὸν, στρεβλώσαντες, μαθόντες τοὺς κοινωνοὺς τῆς ἐπαναστάσεως, ἐπέστειλαν τοῖς Ἐφόροις· οἱ δὲ μαθόντες τοὺς μηνυθέν-

τας,

5 Μαντίνειαν] Cant. Μαντινίαν.

Cap. XIV. 1 Μηνυθέντες] Ita repoſui cum MSS. & Codd. Caſauboni, pro μηνυθέντος, & verto, *certiores facti*. item Κιναδῶνα, pro Κινναδῶνα, cum Cant. Xenophonte, & Interprete. Mox Cant. αὐτῶν, pro αὐτόν.

2 Ἐς αὐλῶνα τῆς Λακωνικῆς] Scribe, ἐς Αὐλῶνα τῆς Λακω. Eſt enim *Aulon* urbs Laconica. Adi Xenophontem, Ἑλληνικῶν libro tertio. *Caſaubonus.*

3 Ἀφίκοντο] Cum MSS. pro edito ἀφίκετο.

4 Ἄνδ

τας, [4] ἄνευ ταραχῆς ἀπέκτειναν, οὐ παρόντος τοῦ μεμηνυκότος.

Οἱ Ἔφοροι πυθόμενοι τοῖς Παρθενίοις σημεῖον συγκείμενον, ὅταν μέλλωσιν ἄρχεσθαι τῆς ἐπαναστάσεως, ἐκ μέσης τῆς ἀγορᾶς [5] πῖλον ἀνασχεῖν, προσέταξαν τῷ κήρυκι ἀναγορεῦσαι, οἱ τὸν πῖλον [6] αἴρειν μέλλοντες, ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄπιτε. τούτου δὲ κηρυχθέντος, οἱ κοινωνοῦντες τῆς ἐπιθέσεως [7] ἐπέσχον, ὡς προεγνωσμένης τῆς πράξεως.

ta, indicatos ſine tumultu occiderunt, cum is qui indicarat præſto non eſſet.

2 Ephori audientes cum Parthenıis ſignum eſſe compoſitum, ut cum vellent incipere tumultum, e medio foro pileum attollerent, præconem juſſerunt proclamare, Qui pileum tollere vultis, ex foro diſcedite. Hoc promulgato, continuerunt ſe qui conſilii participes erant, quod rem præcognitam eſſe viderent.

[CAP. XV.]

Ἱππόδαμας.

¶ Ἱππόδαμας ὑπὸ Ἀρκάδων ἐν [1] Πρασίαις ἐπολιορκεῖτο· λιμὸς ἦν· [2] οἱ Σπαρ-

Hippodamas.

¶ Hippodamas ab Arcadibus Praſiis oppugnabatur. Cum fame pre-

4 Ἄνευ ταραχῆς ἀπέκτειναν] Xenophon lib. vi. Hiſt. Ἐκ τούτου μέντοι ἤδη δεδεμένος καὶ τὼ χεῖρε καὶ τὸν τράχηλον ἐν κλοιῷ μαστιγούμενος καὶ κεντούμενος, αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πόλιν περιήγοντο καὶ οὗτοι μὲν δὴ τῆς δίκης ἔτυχον.

5 Πῖλον] MSS. πιλόν. ut & paullo poſt. Verum ut editum, Æneas quoque loco ſtatim adducendo.

6 Αἴρειν μέλλοντες, ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄπιτε] Verba ἐκ τῆς ἀγορᾶς ex MSS. revocavi. Iidem habent, μέλλειν αἴροντες. Æneas in Poliorcet. cap. xi. præconem refert pronunciaſſe; οἱ τὸν πῖλον μέλλοντες αἴρειν; μὴ αἴρειν.

7 Ἐπέσχον] cum MSS. Vulgata, ὑπέσχον. Cant. προεγνωσμένοι, loco προεγνωσμένης.

Cap. XV. 1 Πρασίαις] Cum Cant. pro Πρασιαῖς. Stephanus: Πρασίαι, ἐστὶ Λακωνικὸν πολίχνιον. Mox recte uterque Codex, κήρυκα, pro κήρυκι. Male vero iidem Codd. ἐπιστρέψαι, pro ἐπιτρέψαι.

2 Οἱ Σπαρτιᾶται κήρυκα ἐπ.] Diſtinguo, οἱ Σπαρτιᾶται κήρυκα ἐπεμψαν.

meretur, Spartiatæ præconem miſerunt qui in urbem introiret. Arcadibus non permittentibus, Hippodamas a mœnibus præconi reſpondit: Ephoris nuncia, fœminam prohibere, in æde Chalciœci ligatam: Arcades non intellexerunt. At Lacones animadverterunt, quod famem prohibere diceret. Erat enim in æde Chalciœci ſuſpenſa Famis imago, fœmina picta ac pallens, tenuibus manibus in tergum revinctis. Itaque hoſtibus obſcurum, civibus vero manifeſtum fuit Hippodamantis dictum.

Σπαρτιάται κήρυκα ἔπεμψαν· εἴσω παρελθεῖν Ἀρκάδες οὐκ ἐπέτρεψαν. Ἱπποδάμας ἀπὸ τοῦ τείχους τῷ κήρυκι ἀπεκρίνατο, τοῖς Ἐφόροις ἄγγελε, τὴν γυναῖκα κωλύειν, τὴν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς [3] Χαλκιοίκου δεδεμένην· οἱ μὲν Ἀρκάδες οὐκ ἐνόησαν· οἱ δὲ Λάκωνες συνῆκαν ὅτι λιμὸν κωλύειν ἐπιστέλλοι· ἦν γὰρ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Χαλκιοίκου ἀνακειμένη λιμοῦ γραφὴ, γυνὴ γεγραμμένη, ὠχριῶσα, [4] λεπτὴ, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεδεμένη· ὥστε τὸ ἀφανὲς τοῖς πολεμίοις, φανερὸν τοῖς πολίταις Ἱπποδάμαντος ἦν.

[CAP. XVI.]

Gaſtron

¶ Gaſtron Lacedæ-

Γάστρων.

[1] ¶ Γάστρων Λακεδαιμόνιος,

ψαν. εἴσω παρελθεῖν Ἀρκάδες οὐκ ἐπέτρεψαν. *Caſaubonus.*

3 Χαλκιοίκου] MSS. Χαλκειοίκου. ſed Vulgata recte.

4 Λεπτὴ, τὼ χεῖρε ὀπίσω δεδεμένη] Sic recte, non ut Interpres λεπτὼ τὼ χ. *Caſaubonus.*

Cap. XVI. 1 Γάστρων Λακεδαιμόνιος] Refert & Frontinus: quem qui deſcripſere, mire fuere erga Gaſtronem liberales & munifici: nam quaſi vellent civitate eum donare, Romanum nomen impoſuere. Sic enim edunt, *Caſtronius Lacedæmonius, cum in auxilium Ægyptiis adverſus Perſas veniſſet, & ſciret firmiorem eſſe Græcum militem, magiſque a Perſis timeri, commutatis armis Græcos in prima poſuit acie: & cum illi æquo Marte pugnarent, ſubmiſit Ægyptiorum manum. Perſæ cum*

μόνιος, μέλλων ἐν Αἰγύπτῳ συμβαλεῖν τοῖς Πέρσαις, μετενέδυσε τὰς πανοπλίας. καὶ τὰς μὲν τῶν Ἑλλήνων τοῖς Αἰγυπτίοις· τὰς δὲ τῶν Αἰγυπτίων τοῖς Ἕλλησι περιέθηκε. κρύψας δὲ τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς Ἕλλησι, παρατάξας προῆγε τοὺς Ἕλληνας. τῶν δὲ οὐδὲν ἐνδιδόντων, ἀλλ' εἰς τοὔμπροσθεν βιαζομένων, καὶ προθύμως κινδυνευόντων, ἐξανέστησε τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς ὅπλοις τοῖς Ἑλληνικοῖς· ἰδόντες δὲ οἱ Πέρσαι, καὶ τοὺς Ἕλληνας ὑπονοήσαντες ἐπιέναι, λύσαντες τὴν τάξιν [2]ἔφυγον.

monius, in Ægypto prælium initurus cum Perſis, mutavit armaturas. Et Græcorum armis Ægyptios, Ægyptiorum vero Græcos induit. Occultans autem Ægyptios poſt Græcos, inſtructa acie produxit Græcos. Quibus nihil remittentibus, ſed vi patefacientibus præ ſe viam, atque alacriter periculum ſubeuntibus, excitavit Ægyptios in armis Græcis. Perſæ id videntes, & Græcos accedere ſuſpicati, perturbatis ordinibus in fugam ſe conjecerunt.

[CAP. XVII.]

Μεγακλείδας.

¶ Μεγακλείδας συμφυγὼν ἐς ὄρος δασὺ, πολιορκούμενος, διελὼν τὸ στράτευμα, [1]ὃ μὲν ἀχρεῖον ἦν καὶ βαρύτερον, φεύγειν ἐκέλευσε διὰ τῆς ὕλης, εἰδὼς ὅτι φανερὸν ἐστὶ

Megaclidas.

¶ Megaclidas, cum in montem aſperum confugiſſet, obſeſſus, exercitum diviſit, & eam partem quæ inutilis erat, atque gravior, per ſylvam fugam dare juſſit: ſciens id hoſtibus

τοῖς

Græcis, quos Ægyptios opinabantur, reſtitiſſent, superveniente multitudine, quam ut Græcorum expaverant, ceſſerunt. Lege *Gaſtron Laced*, Caſaubonus.

Γάστρων] Cant. Κάστρων. Male. Idem mox μετενέδυσεν pro μετενέδυσε.
2 Ἔφυγον] Cant. ἔσδυγον.
Cap. XVII. 1 Ὃ μὲν] Cant. τὸ μὲν.
1 Κη-

perſpicuum fore. Quibus in fugientes impetum facientibus, tum ille utiliori & ſtrenua parte copiarum, ad contrariam ſylvæ viam converſus, aufugit ſine periculo.

τοῖς πολεμίοις· οἱ μὲν ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς φεύγοντας. ὁ δὲ τὴν ἀρίστην καὶ γενναίαν δύναμιν ἔχων ἐπὶ τὴν ἐναντίαν ὁδὸν τῆς ὕλης τραπόμενος, ὑπεξέφυγεν ἀσφαλῶς.

[CAP. XVIII.]

Harmoſtes.

¶ Harmoſtes Lacedæmonius ab Athenienſibus obſidebatur, duorum adhuc dierum commeatu inſtructus. Præco venit Spartiata. Non permiſerunt Athenienſes ut intra mœnia veniret: ſed ante mœnia diceret, quæ vellet. Omnibus audientibus præco inquit: Lacedæmonii bonum animum habere jubent, & mox venturum auxilium expectare. Harmoſtes, Ne, inquit, omnino feſtinetis opem ferendo. Commeatum enim adhuc quinque menſium habemus.

Ἁρμοστής.

¶ Ἁρμοστὴς Λακεδαιμόνιος ὑπὸ Ἀθηναίων ἐπολιορκεῖτο. δυοῖν ἔτι λοιπὸν ἡμερῶν ἔχων ἔνδον τροφάς· [1] κήρυξ ἧκε Σπαρτιάτης· οὐ συνεχώρουν Ἀθηναῖοι βαδίζειν εἴσω τοῦ τείχους, ἀλλὰ πρὸ τοῦ τείχους λέγειν ἃ βούλοιτο, πάντων ἀκουόντων· ὁ κήρυξ, θαῤῥεῖν, ἔφη, [2] κελεύουσί σοι Λακεδαιμόνιοι, καὶ προσδέχεσθαι βοήθειαν διὰ τάχους· ὁ δὲ Ἁρμοστὴς μὴ πάνυ ἔφη σπεύσητε βοηθοῦντες· τροφὰς γὰρ ἔχουσι πέντε μηνῶν ἔτι. Ἀθηναῖοι,

καὶ γὰρ

1 Κήρυξ ἧκε Σπ.] Verbum ἧκε cum MSS. inſerui, quod familiare Noſtro. Caſaubonus conjecerat ἦλθε. Cant. εἴσω, pro ἔσω.

2 Κελεύουσί σοι] MSS. κελεύουσί σε. Utroque modo loquitur Polyænus.

3 Ma-

καὶ γὰρ χειμὼν προσῄει, [3] μακρὰν καὶ χειμερινὴν πολιορκίαν ἀπαγορεύσαντες, [4] καὶ δὴ διαλύσαντες τὸ στρατόπεδον ᾤχοντο.

Athenienſes (nam hyems ingruebat) diuturnam & hyemalem oppugnationem dimittentes, & exercitum diſſolventes, abſceſſerunt.

[CAP. XIX.]

Θίβρων.

Thibron.

¶ Θίβρων ἐν Ἀσίᾳ χωρίον πολιορκῶν, τὸν φρούραρχον ἔπεισεν ἐπὶ συνθήκας [1] προελθεῖν, ὀμόσας εἰ μὴ συντίθοιντο, πάλιν αὐτὸν εἰς τὸ φρούριον καταστήσειν. ὁ μὲν προῆλθε, καὶ λόγων ἐκοινώνησεν· οἱ δὲ τοῦ φρουρίου φύλακες διαλύσεως ἐλπίδι ῥαθυμότερον εἶχον· ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ προσβάλλοντες οἱ Θιβρώνιοι κατὰ κράτος αἱροῦσι τὸ χωρίον· Θίβρων δὲ τὸν φρούραρχον εἰς τὸ χωρίον ἀγαγὼν κατὰ τοὺς ὅρκους, προσέταξεν αὐτὸν ἔνδον ἀναιρεθῆναι.

¶ Thibron in Aſia caſtellum oppugnans, præfecto cuſtodiæ perſuaſit, ut ad faciendum fœdus prodiret, jurans ſi non feriretur, ſe rurſus ipſum in caſtellum reſtituturum. Qui proceſſit, & in colloquium venit. Cuſtodes autem caſtelli, ſpe pacis diſſolutius agebant. Interea Thibronii impreſſionem facientes, vi munitionem capiunt. Thibron vero præfectum cuſtodiæ reductum in caſtellum, quemadmodum jusjurandum habebat, juſſit eum intus morte affici.

[CAP.

3 Μακρὰν καὶ χειμερινὴν πολιορκίαν ἀπαγορεύσαντες] Lego πρὸς μακρὰν, ita poſtulante helleniſmo. Interpres paullo ante non ἔχουσι, ſed ἔχομεν legit. *Caſaubonus*.

3 Καὶ δὴ διαλύσαντες] Cum MSS. καὶ δὴ additum. Sic in Erippida paullo poſt: καὶ δὴ πάντες ἀνῃρέθησαν. & paſſim.

Cap. XIX. 1 Προελθεῖν] Cant. προσελθεῖν. & προσβαλόντες pro προσβάλλοντες.

1 Διὰ

[CAP. XX.]

Demaratus.

¶ Demaratus litteras mittens Spartiatis de exercitu Xerxis, in tabulam expertem ceræ ſcriptam epiſtolam cera obduxit, ut per cuſtodes quaſi ſine litteris ferretur.

Δημάρατος.

¶ Δημάρατος ἐπιστέλλων Σπαρτιάταις, περὶ τῆς Ξέρξου στρατείας ἐς πτύχα ἀκήρωτον τὴν ἐπιστολὴν γράψας ἐπεκήρωσεν, ἵνα ὡς ἄγραφος [1] διὰ τῶν φυλάκων κομισθείη.

[CAP. XXI.]

Erippidas.

¶ Erippidas cum veniſſet Heracleam Trachiniam, vocata concione, poſitis in circuitu armatis, promulgavit, ut Trachinii ſeorſim ſederent. Quibus ſedentibus, ille juſſit de ſuis injuriis cauſſam apud Lacedæmonios di-

Ἡριππίδας.

¶ Ἡριππίδας ἀφικόμενος εἰς Ἡράκλειαν τὴν Τραχινίαν, συναγαγὼν ἐκκλησίαν, περιστήσας τοὺς ὁπλίτας ἐκήρυξε τοὺς Τραχινίους καθίσαι χωρίς. οἱ μὲν ἐκάθισαν· [1] ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτοὺς, περὶ ὧν ἀδικοῦσιν, Λακεδαιμονίοις κρί-

σιν

1 Διὰ τῶν φυλάκων κομισθείη] Legerem libenter διὰ τῶν ὁδοφυλάκων, *per medios viarum cuſtodes.* ex Herodoti Polymnia exrrema. vide locum: vel διὰ τῶν φυλάκων τῶν ὁδῶν. ut libro ſeptimo in ſimili narratione. *Caſaubon.*

Κομισθείη] MSS, κομισθῇ.

Cap. XXI. 1 Περὶ ὧν ἀδικοῦσι Λακεδαιμόνιοι κρίσιν ὑπέχειν] Scribendum Λακεδαιμονίους, niſi gravius vulnus hic latet: quod non puto. Hiſtoriam habes apud Diodorum libro XIIII. in anno ſecundo Olympiadis nonageſimæ quintæ. Apud eundem in anno quarto Olympiadis centeſimæ Θηριππίδαν ἀποστεῖλαι perperam leges, pro Ἡριππίδαν. *Caſaubonus.*

Ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτοὺς, περὶ ὧν ἀδικοῦσιν. Λακεδαιμονίοις κρίσιν ὑπέχειν] Ita lego & diſtinguo cum MSS. & Interprete: non Λακεδαιμονίους, ut Caſaubonus: jungendum enim eſt cum κρίσιν ὑπέχειν. Vulgara, περὶ ὧν ἀδικοῦσιν. Λακεδαιμόνιοι κρίσιν ὑπέχειν. Cant. ὧν non agnoſcit.

1 Ἰσχέ-

σιν ὑποσχεῖν, ὡς νόμιμόν ἐστιν ἐν τῇ Σπαρτιάτιδι δεθέντας· ἐπεὶ δὲ ὑπὸ τῶν ὁπλιτῶν δεθέντες, ἔξω πυλῶν ἤχθησαν, καὶ δὴ πάντες ἀνῃρέθησαν.

cere, quemadmodum vinctos in Spartiatide leges jubent. poſt ab armatis vincti, extra portas educti omnes interfecti ſunt.

[CAP. XXII.]

Ἰσχόλαος.

¶ [1] Ἰσχόλαος ἐν Αἴνῳ πλησίον ὁρῶν Ἀθηναίους ἐφορμοῦντας ναυσὶ πολλαῖς, δεδοικὼς μὴ νύκτωρ ἐπιπλεύσαντες πολλὰ τῶν πλοίων αὐτοῦ μετὰ βίας ἀποσπάσωσι, πρὸς τὴν πύργον τὴν ἐπὶ τοῦ χώματος, ἅπαντα προσαγαγὼν [2] ἔδησεν ἐκ τῶν ἱστῶν· τὰ δὲ πορρωτέρω σχοινίοις ἐκ τῶν πλοίων συνῆψεν, ὥς τε τὸν σύνδεσμον εἶναι δι' ἀλλήλων· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι [3] νύκτωρ ἐπελθόντες ἀφέλκειν πειρώμενοι, τῶν πλοίων οὐδὲν ἀπέσυραν· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ Αἴνου τῶν φυλάκων ἀγγειλάντων [4] ὑπεξελθόν-

Iſcholaus.

¶ Iſcholaus in Æno videns Athenienſes adnavigare multis navibus, veritus ne ſub noctem appellentes, multa ex ſuis navigiis abſtraherent, ad turrim, quæ in vallo erat, omnia perducta ligaverunt ex malis. Remotiora per funes ex navigiis ſuſpenderunt, ut mutua eſſet connexio. Athenienſes noctu accedentes, abſtrahere conati navigia, nihil abſtraxerunt. At illi ab Æno nunciantibus cuſtodibus clam egreſſi, inſecuti ſunt Athenien-

θέν-

1. Ἰσχόλαος] Recte. Caſaubonus ex Codd. ſuis ubique in margine Vulgatæ notarat, Ἀσχόλαος. ſed cum Vulgata conſentit Xenophon. Eum vide lib. VI. Hiſt. Græc.

2 Ἔδησεν] Cant. ἔδεισεν.

3 Νύκτωρ ἐπελθ.] MSS. νυκτὸς ἐπ. Utrumque uſitatum Polyæno, magis tamen illud.

4 Ὑπεξελθόντες] MSS. ἐπεξελθόντες. ſed Interpres ut editum.

5 Στρα-

ſes partim terra, partim navibus.

θόντες, ἐδίωξαν τοὺς Ἀθηναίους, οἱ μὲν ἀπὸ τῆς γῆς, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν νεῶν.

2 Iſcholaus in itinere ab altero latere præcipitia & periculoſa loca, ab altero montem habente, quem tenebant hoſtes, orto ingenti vento, ſylvam incendit. Itaque hoſtibus, qui montem obſidebant, fumo & igni dejectis, hac parte exercitum abſque periculo duxit.

Ἰσχόλαος ἐν ὁδῷ κατὰ μὲν θάτερον ἀποκρήμνῳ καὶ [5] σφαλερᾷ, κατὰ θάτερον δὲ ὄρος ἐχούσῃ, ὃ κατεῖχον οἱ πολέμιοι, πνεύματος γινομένου μεγάλου, τὴν ὕλην ἐνέπρησεν. ὥστε τῶν παραφυλαττόντων πολεμίων, ὑπὸ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ πυρὸς διωχθέντων, κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἀσφαλῶς τὴν δύναμιν [6] ἤγαγεν.

3 Iſcholaus cum in Drye oppugnaretur a Chabria, volente arietes admovere, prior ipſe muri partem dejecit: utrumque ſecum reputans, ut ſui milites fortiùs pugnarent, cum munitionem mœniorum non haberent: & hoſtes exiſtimarent, ſuas machinas oppugnatorias eſſe contemptas. Certe hoſtes ſpontaneam

Ἰσχόλαος ὑπὸ Χαβρίου πολιορκούμενος ἐν Δρυΐ, μέλλοντος [7] προσάγειν τοὺς κριοὺς, αὐτὸς φθάσας μέρος κατέβαλε τοῦ τείχους· ἄμφω μηχανώμενος· τοῖς μὲν αὐτοῦ στρατιώταις, ἀνδρειότερον ἀγωνίσασθαι, τὸ τοῦ τείχους ὀχυρὸν οὐκ ἔχουσι· τοῖς δὲ πολεμίοις τὸ καταπεφρονῆσθαι τὴν παρασκευὴν τῶν πολιορκητικῶν μηχανημάτων·

5 Σφαλερᾷ] Cum MSS. pro σφαλερῷ.
6 Ἤγαγεν] Cant. ἦγαγεν.

7 Προσάγειν] Ita MSS. Vulgata προσσυνάγειν. Pro κατέβαλε, Caſauboni Codd. κατέλαβε.

8 Ἀπο-

των· ἀμέλει τὴν ἑκούσιον [8] ἀποτείχισιν φοβηθέντες, παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἐθάρρησαν.

moeniorum deſtructionem metuentes, ingredi in urbem non audebant.

Ἰσχόλαος, προσκαθημένων Ἀθηναίων, πυθόμενος εἶναί τινας τῶν φυλάκων τοὺς προδιδόντας, νύκτωρ ἐφοδεύων τὰς φυλακὰς ἑκάστῳ τῶν φυλάκων παρέζευξε τῶν μισθοφόρων ἕνα. τοῦτο πράξας, ἀταράχως ἔφυγε τῆς προδοσίας τὸν κίνδυνον.

4 Iſcholaus, obſidentibus Græcis, audiens aliquos ex cuſtodibus moliri proditionem, noctu vigilias adiens, unicuique cuſtodi mercenarium unum adjunxit. Hoc facto, ſine tumultu proditionis periculum effugit.

[CAP. XXIII.]

Μνασιππίδας.

¶ [1] Μνασιππίδας ὀλίγον πλῆθος ἦγεν· ἐπεὶ δὲ νυκτὸς ἐπέθεντο πολέμιοι, τοὺς ψιλοὺς καὶ τοὺς σαλπιγκτὰς ἐκέλευσεν ἐν τῷ [2] σκότῳ περιελθόντας ὄπισθεν τῶν ἐπιτιθεμένων σημαίνειν τὸ πολεμικὸν, καὶ ἀκροβο-

Mnaſippidas.

¶ Mnaſippidas exiguam multitudinem ducebat. Cum autem hoſtes noctu impetum facerent, juſſit levis armaturæ milites & tibicines in tenebris circumire, & a tergo impetentium, claſſicum canere, ac jacula mittere. Illi igitur,

λίζε-

8 Ἀπτείχισιν] Cum Cant. pro ἀποτείχισιν.

Cap. XXIII. 1 Μνασιππίδας] Cant. Ἀνασιππίδας. Codd. Caſauboni, Ἀνασίππας.

2 Σκότῳ] Cum MSS. Vulgata, σκότει: Atticis ſemper in genere maſculino uſurpatur, teſte Euſtathio ad Homerum, Ὀδυσ. Α. & ſic ſolet Homerus teſte eodem ad Ἰλιάδ. Ν. ὅρα δὲ ὡς καὶ νῦν ἀρσενικῶς ὁ σκότος ἰχάζη, οὕτω γὰρ οἶδεν Ὅμηρος, εἰ καὶ οἱ ὕστερον διαφέρονται. Atque ita etiam alii.

1 Ἀναγω-

tanquam incluſi a magna multitudine, confeſtim diſceſſerunt.

λίζεσθαι· οἱ δὲ ὡς ὑπὸ πλήθους πολλοῦ κυκλούμενοι, διὰ τάχους ἀνεχώρησαν.

[CAP. XXIV.]

Antalcidas.

¶ Antalcidas in Abydo cum majore claſſe deſidens, cum Atticas triremes in Tenedo appellere cognoviſſet, metuentes Byzantium trajicere ad Iphicratem, nunciante quodam Iphicratem oppugnare Chalcedonios, ſocios & amicos, præcepit ſuis, ut ad Chalcedonem naves dirigerent. ſolvensque ad Cyzicenam terram in inſidiis delituit. Qui vero in Tenedo erant, audita ſolutione Antalcidæ, confeſtim ad Iphicratem navigare inſtituerunt. Poſtquam autem ad hoſtium triremes venerunt, quæ non cernebantur, ſed occulte ſtabant, Antalcidas repentino impetu Atticas invadens, aliquas ſub-

Ἀνταλκίδας.

¶ Ἀνταλκίδας ἐν Ἀβύδῳ μετὰ ναυτικοῦ πλείονος διατρίβων, Ἀττικὰς τριήρεις ὁρμούσας ἐν Τενέδῳ μαθών, φοβουμένας ἐς Βυζάντιον διαπλεῦσαι πρὸς Ἰφικράτην, ἀγγείλαντός τινος ὡς Ἰφικράτης πολιορκοίη Χαλκηδονίους, φίλους ὄντας, παρήγγειλεν ἀποπλεῖν εἰς Χαλκηδόνα· καὶ ἀναχθεὶς ἐνήδρευσεν περὶ τὴν Κυζικηνήν· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Τενέδου τὴν [1] ἀναγωγὴν τοῦ Ἀνταλκίδου πυθόμενοι, κατὰ τάχος ἐπειρῶντο πρὸς τὸν Ἰφικράτην πλεῖν· ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο κατὰ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις, οὐχ ὁρωμένας, ἀλλ᾽ ἀφανῶς ἐφορμούσας, Ἀνταλκίδας ἄφνω προσπεσὼν ταῖς Ἀττικαῖς, τὰς

μὲν

1 Ἀναγωγὴν] MSS. ἀγωγὴν Mox pro κατὰ κράτος, repoſui κατὰ τάχος, auctoritate MSS. quibus aſſentitur Interpres.

1 Ἀγκ-

μὲν κατέδυσε, τῶν δὲ πλειόνων ἐκράτησεν.

merſit, plurimis vero potitus eſt.

[CAP. XXV.]

Ἀγησίπολις.

¶ [1] Ἀγησίπολις Μαντίνειαν ἐπολιόρκει μετὰ τῶν συμμάχων· οἱ πρὸς τοὺς Μαντινεῖς εὖ διακείμενοι, διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἄρχειν τῆς Ἑλλάδος εἵποντο μὲν ἐπὶ τὸν πόλεμον, κρύφα δὲ εἰσέπεμπον τοῖς Μαντινεῦσι νυκτὸς ὧν ἐδέοντο. Ἀγησίπολις μαθὼν τὰ δρώμενα, κύνας περὶ τὸ στρατόπεδον ἠφίει πολλούς· πλείονας δὲ κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς τὴν πόλιν, ὅπως μηδεὶς αὐτομολοίη, φυλαττόμενος ὑπὸ τῶν κυνῶν ἁλῶναι.

Ageſipolis.

¶ Ageſipolis Mantineam oppugnabat, cùm ſociis: qui bene erga Mantinenſes affecti, tamen Lacedæmonios Græciæ imperium tenentes ſequebantur ad bellum; clam vero Mantinenſibus intromittebant, quibus eis opus erat. Ageſipolis cum didiciſſet quæ fierent, multos canes circum caſtra dimiſit. Plures autem ea parte, quæ ſpectabat ad urbem, ne quis tranſiret, cavens ne a canibus interciperetur.

[CAP. XXVI.]

Σθένιππος.

¶ Σθένιππος Λάκων ζημιωθεὶς χρήμασιν ὑπὸ

Sthenippus.

¶ Sthenippus Lacon mulctatus pecuniis ab E-

τῶν Ἐ-

1 Ἀγησίλαος Μαντίνειαν ἐπολιόρκει] Mirari ſubit, cum vellet Polyænus Ageſipolidis ſtratagemata referre, quibus in obſidenda Mantinea eſt uſus, prætermiſiſſe eum pulcherrimum & callidum in primis ejus factum, quo conſecutus eſt ut Mantinenſes ipſi ultro ſua mœnia diruerent, & ſeſe hoſtibus dederent. idque ex utraque parte ἀναιμωτεί: quæ eſt eximia δεινοῦ στρατηγοῦ laus. Quale id ſit diſces ex Xenophontis Ἑλλην. lib. quinto. *Caſaubonus.*

1 Αἰ-

phoris, ficte ad Tegeatas transfugit. Quibus eum recipientibus, quaſi juſtam iræ cauſſam habentem, corruptis, qui principi ipſorum infenſi erant Ariſtocli, iis ſociis uſus, inter pompam ſacrificare eum volentem adortus, interfecit.

τῶν Ἐφόρων, προσποιητῶς αὐτομολήσας πρὸς τοὺς Τεγεάτας ὑποκρινόμενος· δεξαμένων αὐτὸν ὡς αἰτίαν ὀργῆς [1] δικαίαν ἔχοντα, τοὺς διαπολιτευομένους τῷ ἄρχοντι αὐτῶν Ἀριστοκλεῖ διαφθείρας, μετὰ τούτων, πομπῆς οὔσης, θύειν αὐτὸν μέλλοντα προσπεσὼν ἀπέκτεινεν.

[CAP. XXVII.]

Callicratidas.

¶ Callicratidas Cyrenenſis, ab eo qui arcem Magneſiæ cuſtodiebat, petiit, ut quatuor ex ſuis ægrotantes reciperet. Quo permittente, ſingulos thoracibus indutos reclinavit, enſeſque deſuper chlamyde tectos appoſuit. Cum qui lectos quatuor portabant, intra portas veniſ-

Καλλικρατίδας.

¶ [1] Καλλικρατίδας Κυρηναῖος, τὸν τὴν ἄκραν Μαγνησίας [2] φυλάττοντα.. αὐτοῦ δέξασθαι δ΄· οὗ δὲ ἐπιτρέψαντος, ἕκαστον θωρακίσας κατέκλινε, σπάθας αὐτοῖς παραθεὶς χλανίδα ἐπιβαλὼν ἄνωθεν. [3] ἐπεὶ δὲ κλίνας δ΄ φέροντες ἔνδον πυλῶν ἐγένοντο εἴκοσιν ὁμοῦ νεανίαι, ὡπλισμένοι,

1 Δικαίαν] Cant. δικαίας. & in fine ſtrategematis ἀπέκτεινεν. addito ν finali.

Cap. XXVII. 1 Καλλικρατίδας Κυρηναῖος τὸν τὴν ἄκραν φυλ.] Suſpecta mihi eſt de mendo vox Κυρηναῖος. Nam fere perſuaſum habeo Callicratidam hunc eſſe eum qui Lyſandro ſucceſſit in præfectura Aſiæ. Spartanus ergo fuit, non Κυρηναῖος. Et vero quis ex omnibus hiſtoricis Cyrenenſium res in Aſia minore eo tempore geſtas in litteras retulit? Puto igitur corruptum eſſe ejus nomen qui arcem Magneſiæ tenebat. *Caſaubonus.*

2 Φυλάττοντα] Cant. φυλάσσοντα. & mox ἐπιστρέψαντος.

3 Ἐπεὶ] Cant. ἐπί.

σμένοι, τοὺς φύλακας ἀποσφάξαντες, τὴν ἄκραν κατέσχον.

ſent, viginti ſimul juvenes armati cuſtodibus trucidatis, arcem obtinuerunt.

Καλλικρατίδας ἐν Μαγνησίᾳ πολιορκούμενος, τῶν πολεμίων κριοὺς ⁴ προσαγαγόντων τοῖς τείχεσιν, αὐτὸς κατὰ τὸ ἀπρόσμαχον τοῦ τείχους παῤῥήξας τοῦ πύργου μέρος, παραφυλάξας τὸν καιρὸν τῆς τῶν ⁵ προσβαλόντων διαδοχῆς, περιῆλθε τὸ τεῖχος· καὶ κατὰ νώτου προσπεσὼν, πολλοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν, οὐκ ὀλίγους δὲ ἐζώγρησε· μετὰ δὲ τὴν νίκην τὸ τεῖχος ἀνῳκοδόμησεν.

2 Callicratidas, cum Magneſiæ oppugnaretur, hoſtibus arietes admoventibus, ipſe in eo loco, ubi mœnia oppugnari non poterant, diſtrahens partem ex turri, obſervans tempus oppugnantium ſucceſſionis, circumivit mœnia: & a tergo irruens, multos ex ipſis interfecit. Non paucos etiam vivos cepit. Poſt victoriam autem, mœnia rurſus exædificavit.

[CAP. XXVIII.]

Μάγας.

Magas.

¶ ¹ Μάγας ἀπὸ Κυρήνης

¶ Magas a Cyrena

4 Προσαγαγόντων] Cant. προσαγόντων. Poſt paullo cum utroque Codice παῤῥήξας, pro παραῤῥήξας.

5 Προσβαλόντων] Cant. προσβαλλόντων.

Cap. XXVIII. 1 Μάγας ἀπὸ Κυρήνης, &c] Hujus expeditionis breviter meminit Pauſanias in Atticis: Μάγας δὲ ἀδελφὸς ὁμομήτριος Πτολεμαίου παρὰ Βερενίκης τῆς μητρὸς ἀξιωθεὶς ἐπιτροπεύειν Κυρήνην, (ἐγεγόνει δὲ ἐκ Φιλίππου τῇ Βερενίκῃ, Μακεδόνος μὲν, ἄλλως δὲ ἀγνῶτος, καὶ ἑνὸς τοῦ δήμου.) τότε δὴ οὗτος ὁ Μάγας, ἀποστήσας Πτολεμαίου Κυρηναίους, ἦγαγεν ἐπ' Αἴγυπτον. Καὶ Πτολεμαῖος μὲν τὴν ἐσβολὴν φραξάμενος, ἐπέμενεν ἐπιόντας Κυρηναίους & quæ ſequuntur. Neque diſſentit a Pauſania Stephanus Byzant. cum ſcribit v. Βερενικίδαι· ἀπὸ Βερενίκης τῆς Μάγα θυγατρὸς, γυναικὸς δὲ Πτολεμαίου, ὠνομάσθησαν Βερενικίδαι οἱ δημόται. Habuit quippe hic *Magas* filiam unicam nomine *Berenicem*, quam deſpondit Ptole-

expeditionem faciens, reliquit ſocios qui urbem tuerentur. Inſtrumenta vero atque tela ac machinas in arcem incluſit, & mœniorum propugnacula ſuſtulit, ut ſi quid novarum rerum molirentur, apertum haberet per mœnia introitum.

νης ἐκστρατεύων, κατέλιπε μὲν καὶ τῶν φίλων τοὺς φρουρήσοντας τὴν πόλιν· ὄργανα δὲ καὶ βέλη, καὶ μηχανήματα, κατέκλεισεν εἴσω τῆς ἄκρας· [2] ἀφῄρει δὲ καὶ τῶν τειχῶν τὰς ἐπάλξεις, [3] ὅπως, εἰ τινὲς νεωτερίσειαν, ἀνεῳγυῖαν ἔχοι τὴν διὰ τῶν πυλῶν εἴσοδον.

2 Magas occupato Parætonio, compoſuit cum ſpeculatoribus, ut facem amicam tollerent ſub veſperam, atque iterum ſummo mane eandem. Facium dolo proceſſit in regione uſque ad eum locum qui Chius dicitur.

Μάγας Παραιτώνιον κατασχὼν, συνέταξε τοῖς φρυκτωροῖς πυρσὸν φίλιον αἴρειν ἑσπέρας· καὶ πάλιν βαθέος ὄρθρου τὸν αὐτόν. τῇ τῶν πυρσῶν ἀπάτῃ παρῆλθε τῆς χώρας, [4] ἄχρι τοῦ Χίου καλουμένου.

[CAP.

Ptolemæo Philadelpho, fratris ſui Ptolemæi Lagi, filio: quod matrimonium poſt ejus mortem etiam fuit conſummatum, ut patet ex Juſtino lib. XXVI. cap. 3. apud quem recte a viris doctis hujus nomen eſt reſtitutum. Hic Agatharchidi, apud Athenæum lib. XII. annos quinquaginta Cyrenis dicitur regnaſſe, & tanta corporis fuiſſe obeſitate, ut præ nimia pinguedine exanimaretur.

2 Ἀφῄρει δὲ καὶ τῶν] Copula cum Fl. & Interprete addita. ſic paullo ante: κατέλιπε μὲν καὶ τῶν φίλων.

3 Ἔχοιεν ἂν τὴν τῶν πολλῶν εἴσοδον] Interpres non ἔχοιεν, ſed ἔχοι legit: nec τῶν πολλῶν, aut πυλῶν: ſed τῶν τειχῶν. Ego ad meliores codices lectorem amandabo. *Caſaubonus.*

Ὅπως εἰ τινὲς νεωτερίσειαν, ἀνεῳγυῖαν ἔχοι τὴν διὰ τῶν πυλῶν εἴσοδον] Ita locum hunc reſtitui. Vulgata: ὅπως εἰ νεωτερίσειαν, ἔχοιεν ἂν τὴν τῶν πολλῶν εἴσοδον. Fl. ὅπως δεῖν εἰς νεωτερήσειαν, ἀνεῳγυῖαν, ἔχοι τὴν διὰ τῶν πυλῶν εἴσοδον. & ſic quoque fere Cant. ſed rubrica inter & ſuper ſcripta. Pro ἀνεῳγυῖαν, legit ἀνεωγμένην, cui ſuperadditum ἐνίων, adeo ut ſit ἀνεωγμένην. Nos pro δεῖν εἰς, quod erat in utroque Codice, non dubitavimus reſcribere εἰ τινὲς & ex ἀνεῳγυῖαν facere ἀνεῳγυῖαν. Atque ita etiam Interpres.

4 Ἄχρι τοῦ Χίου καλουμένου] Liber meus habuit etiam, ἄχρι τοῦ χί κ. Videtur eſſe quæ nuncupatur a Ptolemæo libro III. χειμαὶ κώμη. *Caſaub.*

Ἄχρι τοῦ Χίου καλουμένου] MSS. nec non Codd. Caſauboni ἄχρι τοῦ Χι καλουμένου. Cant. καλαμένου.

[CAP. XXIX.]

Κλεώνυμος.

¶ [1] Κλεώνυμος Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, Τροιζῆνα πολιορκῶν, κατὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως ὀξυβελεῖς περιστήσας, ἐκέλευσεν ἀφιέναι, τοῖς βέλεσιν ἐπιγράψας· ἥκω τὴν πόλιν ἐλευθερώσων. ἔχων δὲ καὶ Τροιζηνίους αἰχμαλώτους, ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων· οἱ μὲν αἰχμάλωτοι εἴσω παρελθόντες εὐηγγελίζοντο. [2] Εὐδαμίδας δὲ στρατηγὸς κρατερῶς φυλάττων

Cleonymus.

¶ Cleonymus Lacedæmoniorum rex, Trœzenem urbem oppugnans, ad multas urbis partes circumcirca expeditos jaculatores collocavit, & emittere juſſit, jaculis inſcribens: Venio, ut civitatem in libertatem aſſeram. Trœzenios etiam, quos captivos habebat, ſine redemptionis pretio dimiſit. Captivi in urbem reverſi, fauſtum nuncium adferebant. Eudamidas vero

τὴν

1 Κλεώνυμος Λακεδαιμονίων βασιλεὺς] Quid iis facias qui Frontinum deſcripſere, qui Cleonymum hunc, regem Spartæ, aut regio certe apud Lacedæmonios ſanguine ortum, Athenienſem eſſe juſſere? Locus eſt libro III. cap. 6. *Cleonymus Athenienſis Trœzenios qui præſidio Craterum tenebant, aggreſſus, tela quædam, in quibus ſcriptum erat, veniſſe ſe ad liberandum eorum rempublicam, intra muros jecit: & eodem tempore captivos quoſdam conciliatos ſibi remiſit, qui Craterum detrectarent. Per hoc conſilium ſeditione inteſtina apud obſeſſos conciliata, admoto exercitu potitus eſt civitate.* Nimis vero certum eſt, vocem *Athenienſis* vel inducendam, vel emendandam mutandamque eſſe. *Caſaubonus.*

2 Φυλάττων] γρ. φρίττων. *Idem.*

Εὐδαμίδας δὲ στρατηγὸς κρατερῶς φυλάττων] Non dubito quin cum Flor. legendum, στρατηγὸς Κρατεροῦ pro κρατερῶς. Quoniam ſic Noſter conciliatur cum Frontino, apud quem hoc idem ſtrategema *Cleonymo* tribuitur, in quo *Craterus* bis occurrit; ſed priore loco non abſque ſphalmate, quod tamen commode a viris doctis ita deterſum videtur, lib. III. 6. 7. *Cleonymus Trœzenios, qui præſidio Crateri tenebantur, aggreſſus, tela quædam*, &c. *intra muros jecit.* Nec obſtat quod ſic *Craterus* inducitur velut Græciæ totius dux: talis enim ab Alexandro in Antipatri locum deſignatus fuerat; Alexandro autem, antequam *Craterus* ex Aſia exceſſiſſet, mortuo, idem prompte ad Antipatrum contra rebelles Græcos in bello Lamiaco juvandum eum exercitu accurrerat: ubi licet Antipatrum velut ſuperiorem coleret, ab hoc tamen non aliter quam collega habitus generque

ro dux ſumma diligentia cuſtodiens civitatem, cum his qui novas res agitarent, pugnabat. Cum intus illi inter ſe dimicarent, Cleonymus appoſitis ſcalis, evertit civitatem, atque diripuit. Et Spartiatam præfectum cum præſidio impoſuit.

2 Cleonymus Ædeſſam oppugnans, cum mœnia cecidiſſent, & hoſtes exirent ſariſſigeri, (quælibet ſariſſa cubitorum ſexdecim erat) ſuam phalangem in profundum condenſavit. Anteſignanos autem, &

τὴν πόλιν τοῖς νεωτερίζουσι παρετάττετο· καὶ δὴ τῶν ἔνδον ἀλλήλοις μαχομένων, Κλεώνυμος προσθεὶς κλίμακας ἐξεῖλε τὴν πόλιν, καὶ διήρπασε, καὶ Σπαρτιάτην ἁρμοστὴν μετὰ φρουρᾶς ἐπέστησεν.

Κλεώνυμος [3] Ἔδεσσαν πολιορκῶν, τοῦ τείχους πεσόντος, τῶν πολεμίων ἐπελθόντων [4] σαρισσοφόρων· ἑκάστη δὲ σάρισσα πηχῶν ἦν ἑκκαίδεκα· ἐπύκνωσε τὴν αὐτοῦ φάλαγγα ἐς βάθος· [5] τοὺς δὲ πρωτοστάτας καὶ τοὺς τού-

nerque adſcitus eſt: duxeruntque mox ſinguli ſeparatos exercitus, Antipater contrà Perdiccam, *Craterus* contra Eumenem. Videturque hoc, quod Polyænus hic narrat, per hanc Antipatri & *Crateri* ex Græcia abſentiam contigiſſe, anno videlicet III. Olymp. CXIV. quo eodem *Craterus* ab Eumene in Aſia cæſus eſt. Optime præterea in hoc tempus quadrat *Cleonymi* adminiſtratio, cui Pauſanias poſt patris Cleomenis mortem prodit copiarum ducatum cum aliis honoribus ab Ephoris conceſſum, regno adjudicato fratris ejus Acrotati, qui natu major, filio Areo. Quo cum ille deinceps non eſſet contentus, Pyrrhum in Peloponneſum evocaverit. Hujus me admonuit Vir CL. Theodorus Ryckius, ad has literas ſimul & bonam mentem auctor mihi quondam & dux.

3 Ἔδεσσαν] Ita repoſui pro Ἔδεσαν. Cant. Αἴδεσαν, quomodo etiam Codd. Caſauboni. Ptolemæo lib. III. cap. 13. dicitur Αἴδεσσα. Straboni lib. VII. Ἔδεσσα. Stephano Ἔδεσσα, quæ eſt vera hujus vocis ſcriptura, uti ex compluribus nummis videre eſt, in quorum nonnullis: ΕΔΕϹϹΑ. nonnullis: ΕΔΕϹϹΗΝΩΝ. nonnullis: ΕΔΕϹϹΑΙΩΝ.

4 Σαρισσοφόρων] Cant. σαρεισοφόρων. Mox pro σαρίσση, cum Fl repoſui σάρισσα. Idem δὲ particulam non habet. Cant. σάρεισσα.

5 Τοὺς δὲ πρωτοστάτας, καὶ τοὺς τούτων ἐπιστάτας ἄνδρας δορατῶν ἔταξε] Verba καὶ τοὺς τούτων ἐπιστάτας ex MSS. loco

 ſuo

τούτων ἐπιστάτας ἄνευ δοράτων ἔταξε, παραγγείλας, ἂν συμμίξωσιν οἱ σαρισσοφόροι, [6] διαλαβεῖν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τὴν σάρισσαν, καὶ κατέχειν. τοὺς δὲ ἑπομένους παρὰ πλευρὸν ἑκάστου παρελθόντας ἐνεργεῖν τὴν μάχην· οἱ μὲν ἐλάβοντο τῶν σαρισσῶν, οἱ δὲ ἀνθέλκοντες ἦσαν· οἱ δὲ κατόπιν παρελθόντες ἀνεῖλον τοὺς σαρισσοφόρους, καὶ ἄχρηστον ἠλέγχθη τὸ σαρίσσης μέγεθος, τῇ Κλεωνύμου δεινότητι.

horum aſtites, ſine haſtis collocavit, dato præcepto, ut, ſi ſariſſigeri aggrederentur, ipſi utraque manu ſariſſam apprehenderent, atque tenerent. At ſequentes ad uniuſcujuſque latus procederent, & pugnam facerent. Qui cum manibus arriperent ſariſſas, hoſtes retrahebant. Poſteriores vero accedentes, ceperunt ſariſſigeros, & Cleonymus oſtendit ſua ſolertia, magnitudinem ſariſſæ nulli uſui eſſe.

[CAP. XXX.]

Κλέαρχος.

¶ Κλέαρχος Ἡρακλεώτης, ἀκρόπολιν ἀναστῆσαι βουλόμενος, μισθοφόρους συνέταξε λεληθότως ἐξιέναι νυκτὸς, λωποδυτεῖν, ἁρπάζειν, ὑβρίζειν,

Clearchus.

¶ Clearchus Heracleotes arcem ædificare volens, conſtituit, ut mercenarii noctu clam exirent, raperent, agerent, injuriam inferrent, vulnerarent. Cives id

τιτρώ-

ſuo reſtitui, cum quibus conſentit Interpres.

6 Διαβαλεῖν ἀμφοτ.] Scribe διαλαβεῖν. *Caſaubonus.*

Διαλαβεῖν] Ita lego cum MSS. pro, διαβαλεῖν. in quo facilis & creber lapſus. Ita reponendum monuit jam Sixtus Arcerius ad Æliani Tactica, Cum eodem pro τὴν σάρισσαν, legerim, τῶν σαρισσῶν. Evincunt id Auctoris verba ſequentia: *οἱ μὲν ἐλάβοντο τῶν σαρισσῶν.* Poſt ἀνθελκόντες delent MSS. ἦσαν. & poſſet commode omitti. Mox ἀνεῖλον verte, *interfecerunt.* In fine pro δεινότητι, Cant. legit. δυνάμει.

I Αὐ-

indigne ferentes, Clearchi auxilium implorauerunt. Qui neminem aliter deſperationem eorum cohibiturum dixit, niſi quis ipſos mœnibus circumdaret. Permittentibus Heracleotis, locum ciuitatis muniuit: arce facta, non illos arcuit, ſed poteſtatem ad injuriam omnibus inferendam comparavit.

2 Clearchus Heracleæ tyrannus rumores ſparſit, ſe dimiſſurum ſatellites, & conſilio trecentorum Rempub. traditurum. Qui conuenerunt in curiam, ad laudibus afficiendum Clearchum, & libertatem recipiendam. At ille poſitis ad curiam militibus, trecentos per præconem euocauit, & ſingulatim comprehen-

τιτρώσκειν. ἀγανακτοῦντες οἱ πολῖται, παρεκάλεσαν Κλέαρχον βοηθεῖν· ὁ δὲ οὐκ ἄλλως ἔφη δυνατὸν εἶναι τὴν ἀπόνοιαν αὐτῶν κατασχεῖν, εἰ μή τις αὐτοὺς περιτειχίσειεν. συγχωρησάντων Ἡρακλεωτῶν, τόπον τῆς πόλεως περιτειχίσας, ἀκρόπολιν κατασκευάσας, οὐκ ἐκείνους ἐκώλυσεν, ἀλλ' [1] αὑτῷ τὸ ἐξεῖναι πάντας ἀδικεῖν παρέσχεν.

Κλέαρχος Ἡρακλείας τύραννος ἐλογοποίησεν, ὡς ἀπαλλαγῆναι βουλόμενος μετὰ τῶν δορυφόρων, καὶ τῇ βουλῇ τῶν τριακοσίων παραδοῦναι τὰ πράγματα· οἱ δὲ [2] συνῆλθον ἐς τὸ βουλευτήριον ὡς ἐπαινεσόμενοι Κλέαρχον, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποληψόμενοι· ὁ δὲ περιστήσας τῷ βουλευτηρίῳ στρατιώτας, τῶν τριακοσίων ὑπὸ τοῦ κήρυκος ἀνακαλου-

1 Αὑτῷ τὸ ἐξεῖναι] Articulum cum Fl. & Cant. addidi; ſed hic pro αὑτῷ, legit αὐτό.

2 Συνῆλθον] Cant. εἰσῆλθον. Idem ἐπαινεσόμενοι, pro ἐπαινούμενοι. Mox pro ἀποψέμενοι, ut erat in edito, cum MSS. repoſui ἀποληψόμενοι, quomodo etiam in ora Vulgatæ notarat Caſaubonus.

λουμένων, καθ' ἕνα συλλαβὼν, ἐκέλευσε πάντας ἄγειν εἰς τὴν ἀκρόπολιν.

Κλέαρχος βουλόμενος πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀποκλεῖναι, πρόφασιν οὐκ ἔχων, [3] κατέλεξε τοὺς ἀπὸ ἑκκαίδεκα ἐτῶν μέχρι ε΄ καὶ ζ΄ ἐπὶ στρατείαν ἐν τοῖς κυνικοῖς καύμασιν, ὡς πόλιν Ἀστακῶν πολιορκήσων. ἐπεὶ δὲ ἧκε τοῦ Ἀστακοῦ πλησίον, τοὺς μὲν πολίτας ἐν ἑλώδει χωρίῳ καὶ νηνέμῳ, καὶ μεστῷ στασίμων ὑδάτων, ἐκέλευσε· στρατοπεδεῦσαι, παραγγείλας προσέχειν, μὴ Θρᾶκες [4] ἐπιφανῶσιν ἐκ τῆς χώρας. αὐτὸς δὲ, ὡς κακοπαθήσων περὶ τὴν πολιορκίαν μετὰ τῶν ξένων ὑψηλὰ χωρία καὶ σύσκια, ὕδασιν ἐπιῤῥεόμενα, καταλαβόμενος, ἐστρατοπέδευσε· καὶ μέχρι τοσούτου τὴν πολιορκίαν ἐξέτεινεν, ἕως τοὺς πολί-

ſos juſſit omnes in arcem ducere.

3 Clearchus multos cives de medio tollere volens, cum occaſionem & cauſſam non haberet, delegit eos qui eſſent ab anno ſedecimo uſque ad duodecimum, ad expeditionem in Caniculæ æſtu, quaſi urbem Aſtacum oppugnaturus. Poſtquam vero appropinquavit Aſtaco, cives quidem in paluſtri loco, & quieto atque pleno ſtantium aquarum, juſſit caſtra ponere: juſſos animadvertere, ne Thraces e regione apparerent. Ipſe vero, quaſi ſummam moleſtiam oppugnationis toleraturus, cum mercenariis excelſa loca, & umbroſa, aquis affluentia, capit, & in iis caſtrametatur. Et eo uſque oppugnationem extendit, donec ſuos cives

πολί-

3 Κατέλεξε] MSS. κατέλιπε. ut & Caſauboni Codd Numeri, qui ſequuntur, ε΄ καὶ ζ΄, corrupti ſunt.

4 Ἐπιφανῶσιν] Sic repoſui cum MSS. pro φανῶσιν. Eorundem auctoritate paullo poſt edidi, ὕδασιν ἐπιῤῥεόμενα, pro ὕδασι περιῤῥεόμενα. Iidem παρέτεινεν legunt, pro ἐξέτεινεν. Quod ſequitur, διεφθείροντο ὥρᾳ θέρους, &c. aliter in ſuis legit Interpres. Et paullo poſt pro λοιμοῦ, Caſauboni Codd. λιμοῦ.

1 Ἀει-

πολίτας αὐτοῦ διέφθειρεν ὥρᾳ θέρους τὸ ἑλῶδες καὶ ἐπίνοσον τοῦ στρατοπέδου· ἐπεὶ δὲ διεφθάρησαν ἅπαντες, τότε μετὰ τῶν μισθοφόρων ἀνέζευξε, λοιμῷ προθεὶς τὴν αἰτίαν τῆς τῶν πολιτῶν τελευτῆς.

perdidiſſet. Æſtivo tempore paluſtria & morboſa caſtra eſſe neceſſarium erat. Poſtquam autem omnes perierunt, tunc cum mercenariis etiam movit, peſtique cauſſam civium interitus aſſignavit.

[CAP. XXXI.]

Ἀριστομένης.

¶ [1] Ἀριστομένης Λακεδαιμόνιος, Διονυσίῳ συμμαχῶν, τροπῆς βραχείας γενομένης, ὁρῶν τὰς τριήρεις ἀναμεμιγμένας, παρήγγειλε τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις βοᾶν, ἔα φεύγειν· οἱ πολέμιοι τῆς βοῆς ταύτης ἀκούσαντες ἐς φυγὴν ἐτρά-

Ariſtomenes.

¶ Ariſtomenes Lacedæmonius, Dionyſio ferens auxilium, exigua inclinatione facta, videns triremes permixtas, præcepit ſuis militibus, ut clamarent, Sine fugere. Hoſtes audita hac voce, in fugam conver-

1 Ἀριστομένης Λακεδαιμόνιος] Immo *Andania*, Meſſeniorum regia, oriundus *Ariſtomenes*. Pauſanias in Meſſeniacis: Ἐπήκμαζε δὲ νεότης καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Μεσσηνίας, οἱ δὲ ἄριστοι καὶ ἀριθμὸν πλεῖστοι περὶ τὴν Ἀνδανίαν, ἐν δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀριστομένης. Stephanus: Ἀνδανία· πόλις Μεσσήνης, &c. ἐκ ταύτης Ἀριστομένης ἐγένετο, ὁ ἐπιφανέστατος στρατηγός. Τοῦτον οἱ Λακεδαιμόνιοι πολλάκις αὐτοὺς νικήσαντα θαυμάσαντες, ὡς μόλις ἐκράτησαν ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ ἀνατεμόντες, ἐσκόπουν εἰ παρὰ τοὺς λοιπούς ἐστί τι. καὶ εὗρον σπλάγχνον ἐξηλλαγμένον, καὶ τὴν καρδίαν δασεῖαν, ὡς Ἡρόδοτος, καὶ Πλούταρχος, καὶ Ῥιανός. Scribendum itaque videtur pro Λακεδαιμόνιος, Ἀνδάνιος, vel Ἀνδανιεύς. Niſi verius, capiendum hoc ſtrategema de alio: Auctori enim poſt *Ariſtomenes* dicitur Μεσσήνιος & Μεσσηνίων ἡγεμών. Tempora quoque *Ariſtomenis*, cujus hortatu bellum contra Lacedæmonios inſtaurarunt Meſſenii anno IV. Olymp. XXIII. & Dionyſii, qui annos quinque & viginti natus, tyrannidem Syracuſis obtinuit anno III. Olymp. XCIII. non conveniunt. Male autem *Ariſtomenes* Fulgentio Expoſit. Serm. Antiq. v. *Nefrendes* dicitur *Gortynenſis*.

πτοντο, δόξαντες κατὰ κράτος ἡττᾶσθαι.

2 Ἀριστομένης Μεσσηνίων ἡγεμὼν τρὶς ἑκατομφόνια θύσας κατὰ Λακεδαιμονίων, ἰσχυροῖς περὶ τραύμασι περιπεσὼν, ἑάλω σὺν ἄλλοις πλείοσιν. 3 ἔδοξεν τοῖς Λάκωσιν ἅπαντας καταρκρημνίσαι, τοὺς μὲν ἄλλους γυμνοὺς, τὸν δὲ Ἀ-

ſi ſunt, rati ſe omnino ſuperari.

2 Ariſtomenes Meſſeniorum dux, cum Hecatomphonia contra Lacedæmonios ter ſacrificaſſet, tandem confectus graviſſimis vulneribus, captus eſt cum aliis pluribus. Viſum eſt Lacedæmoniis omnes præcipites dare, reliquos

ριστο-

2 Τρὶς ἑκατομφόνια θύσας κατὰ Λακεδαιμονίων] Sic emendavimus hunc locum in omnibus fere codicibus corruptum. Eſt autem θύειν ἑκατομφόνια κατὰ Λακεδ. ſacra Hecatomphonia dicta facere ob partam de Lacedæmoniis victoriam. Nam ſi quis centum hoſtes interfeciſſet, Jovi hominem ſacrificabat apud Ithomen: atque ea ſacra Ἑκατομφόνια ſunt appellata. Præter Pauſaniam & Plutarchum in Convivio τῶν ἑπτὰ, & in Romulo, vide Fulgentium in voce *Nefrendes*. Caſaubonus.

Ἀριστομένης Μεσσηνίων ἡγεμὼν τρὶς ἑκατομφόνια θύσας] Cant. ἑκατὸν φόνια. Male: conjunctim enim ſcribendum. Lubet adſcribere locum Pauſaniæ ex Meſſeniacis, quia in eo refert, quo ordine hæc ſacra facta ſint: ſcribit itaque: Ἔθυσε δὲ καὶ τῷ Διὶ τῷ Ἰθωμάτᾳ τὴν θυσίαν, ἣν ἑκατομφόνια ὀνομάζουσιν. Αὕτη δὲ καθεστήκει μὲν ἐκ παλαιοτάτου. Θύειν δὲ αὐτὴν Μεσσηνίων ἐνομίζετο, ὁπόσοι πολεμίους ἄνδρας κατεργάσαιντο ἑκατόν. Ἀριστομένης δὲ, ὅτε ἐπὶ Κάπρου σήματι ἐμαχέσατο, θύσαντι ἑκατομφόνια πρῶτον, δεύτερα ἤδη θῦσαι καὶ ὁ ἐν τῇ νυκτὶ τῶν Κορινθίων παρέσχε φόνος. τοῦτον μὲν δὴ λέγουσι καὶ ἐπὶ ταῖς ὕστερον θῦσαι καταδρομαῖς θυσίαν τρίτην. Soſicrates apud Fulgentium, voce *Nefrendes*, refert Marti apud inſulam Lemnum Ἑκατομφόνια mactaſſe *Ariſtomenem*. Verba ejus: *Diophantes Lacedæmonius, qui de ſacris Deorum ſcripſit, ait apud Athenas Marti ſolere ſacrificari ſacrum, quod Ἑκατομφόνια appellatur: ſi quis enim centum hoſtes interfeciſſet, Marti de homine ſacrificabat apud inſulam Lemnum: quod ſacrificatum eſt a duobus, Ariſtomene Gortynenſi, & Theoclo Elæo, ſicut Soſicrates ſcribit.* Meminit quidem Pauſanias Theocli Elei, vatis Meſſeniorum, tempore Ariſtomenis; verum haudquaquam Ἑκατομφόνια (niſi forte, tamquam vates, *Ariſtomenis* nomine) mactaſſe refert; ſed Ariſtodemum regem Meſſeniorum, deceſſorem Ariſtomenis, idem ſacrificium Jovi feciſſe tradit in Meſſeniacis: Ἀριστοδήμου τῷ Διὶ τῷ Ἰθωμάτᾳ θύειν μέλλοντος τὰ ἱερεῖα, οἱ κριοὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν αὐτόματοι καὶ βίᾳ τὰ κέρατα ἐναράξαντες ἀποθνήσκουσιν ὑπὸ τῆς πληγῆς. Quare totus ille Fulgentii locus videtur corruptus

3 Ἔδοξεν τοῖς Λάκωσιν ἅπαντας καταρκρημνίσαι] Cum MSS. & Interprete τοῖς Λάκωσιν inſerui. Dejiciebantur autem in foveam nomine Καιάδαν, ſive Κεάδαν. de qua Meurſius Miſcellan. Lacon. lib. III. cap. 7.

4 Οἱ

nudos, at Ariſtomenem propter virtutis opinionem cum armis. Reliqui delati ſtatim obierunt. At Ariſtomenis ſcutum attrahens aërem, molliter eum in terram detulit. Qui in altum ſuſpiciens, quanquam circumdantia undique præcipitia videret, tamen non abjecit omnem ſpem. Sed univerſum montem circumſpiciens, animadverſo ſpecu, & per eum introëunte vulpe, defringens e mortuis os, apprehenſa unius vulpis cauda, quamvis ab ea morderetur, ſimul exiit per anguſtias montis

ριστομένην διὰ τὴν δόξαν τῆς ἀρετῆς ἐν τοῖς ὅπλοις. [4] οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατενεχθέντες παραχρῆμα ἐπελεύτησαν. [5] τοῦ δὲ Ἀριστομένους ἡ ἀσπὶς ἐφελκομένη τὸν ἀέρα, ἐλαφρῶς αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν κατήνεγκεν· ὁ δὲ [6] ἐς τὸ ὕψος ἀναβλέπων καὶ τοὺς κρημνοὺς ἐν κύκλῳ περιέχοντας, οὐκ ἀνῆκε τῆς ἐλπίδος. ἀλλὰ τὸ σύμπαν ὄρος ἀνασκοπούμενος, κατανοήσας [7] εἴσδυσιν στενωτάτην, καὶ δι' αὐτῆς [8] ἀλώπεκος εἰσιούσης, ἀπὸ τῶν κειμένων νεκρῶν ὀστοῦν κλάσας, μιᾶς τῶν ἀλωπέκων λαβόμενος τῆς οὐρᾶς, δακνόμενος ὑπ' αὐτῆς [9] συνεξέδυ αὐτῇ

4 Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατενεχθέντες] Vox ἄλλοι a Vulgata aberat: nos cum MSS. & Interprete ſuo loco reſtituimus.

5 Τοῦ δὲ Ἀριστομένους ἡ ἀσπὶς, &c.] Inſigne hujus clypei fuit aquila expanſis ad extremas clypei crepidines alis, teſte oculato ipſo Pauſania in Meſſeniacis. Unde orta fabula, quam refert idem Pauſanias, aquilam ſcilicet, cum in foveam præcipitaretur a Lacedæmoniis Ariſtomenes, advolaſſe, expanſiſque alis decidentis corpus illæſum ad fundum detuliſſe.

6 Ἐς τὸ ὕψος ἀναβλέπων] Cum MSS. & Interprete. Vulgata, ὁ δὲ ὕψος ἀν. Mox Cant. κρυμνοὺς, pro κρημνούς.

7 Εἴσδυσιν] Cum MSS. nec non Codd. Caſauboni pro εἴσδασιν. Male Cant. δι' αὐτὸ, pro δι' αὐτῆς.

8 Ἀλώπεκος] Neceſſario legendum ἀλώπεκας cum Fl. & pro εἰσιούσης, εἰσιούσας. Evincunt id ſequentia, μιᾶς τῶν ἀλωπέκων λαβόμενος τῆς οὐρᾶς. Quamquam Pauſanias unius tantum vulpis meminerit.

9 Συνεξέδυ αὐτῇ] MSS. συνεξεδύετο, omiſſo αὐτῇ. quod neque Interpres agnoſcit.

αὐτῇ τὰ στενότερα τῆς ὀρῆς τῷ ἔσω [10] παραιρῶν, καὶ παρακόπτων. Καὶ δὴ προελθὼν ἧκεν εἰς τοὺς Μεσσηνίους προϊέναι μέλλοντας ἐς τὴν μάχην· καὶ αὐτίκα ὁπλισάμενος, αὐτὸς ἡγεῖτο τῆς φάλαγγος. οἱ δὲ Λάκωνες Ἀριστομένην ἰδόντες [11] πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πάλιν ἀριστεύοντα, πάλιν διώκοντα, τὸν βεβλημένον κατὰ τῶν κρημνῶν, ἀφ᾽ ὧν οὐδεὶς ἐσώθη πώποτε, [12] πάντες ἐνέκλιναν ἐς φυγὴν, θνητῆς φύσεως μείζονα εἶναι τὸν ἄνδρα ἡγούμενοι.

quævis obvia tollens, ac reſcindens oſſis beneficio, atque ita ſimul evaſit. Egreſſus autem venit ad Meſſenios, qui jam ad pugnam ituri erant, & repente ſumptis armis ipſe phalangem ducebat. Lacones Ariſtomenem in armis conſpicati, ducem ſe gerere, & iterum inſequi eum qui a præcipitio dejectus fuerat, e quo nemo unquam ſalvus evaſerat, omnes in fugam converſi ſunt, rati ſuperiorem humana natura virum eſſe.

[13] Ἀριστομένης Μεσσηνιος,

3 Ariſtomenes captus

10 Παραιρῶν καὶ παρακόπτων] Subjungunt Codices: καὶ τὸ συνεξελθὸν, niſi quod Fl. συνεξιὸν. Unde legendum videtur καὶ οὕτω συνεξελθών, καὶ δὴ προελθών, ἧκεν, &c. quod convenit cum Interprete, niſi, quod aliter diſtinguat. Cant. διεξελθών, loco προελθών. Pauſanias refert *Ariſtomenem*, poſtquam vulpem aliquamdiu ſequutus erat & altera manu chlamydi involuta morſum ejus impediverat, animadverſo tandem cuniculo nihilo ampliore, quam quo vulpes poſſet evadere, feram dimiſiſſe, & manibus antro ſibi minime pervio reddito ampliore, ſalvum ad ſuos evaſiſſe. Eum conſule in Meſſeniacis.

11 Πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πάλιν ἀρις.] Cum MSS. pro πάλιν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀρις.

12 Πάντες ἐνέκλιναν] Ita ſcripſi cum MSS. pro Vulgato, πάντες ἔκλιναν.

13 Ἀριστομένης Μεσσηνίοις αἰχμάλωτος, &c.] Cum opprimere vellet Lacedæmoniorum matronas, Cereris ſacra in vico, nomine Ægila, celebrantes, teſte Pauſania in Meſſeniacis, ubi addit: ἀπεσώθη δὲ ὅμως τῆς ἐκείνης νυκτὸς ἐς τὴν Μεσσηνίαν. αἰτίαν δὲ αὐτὸν ἱερεία τῆς Δήμητρος αἰτίαν ὄχειν Ἀρχιδάμεια. ἀφῆκε δὲ οὐκ ἐπὶ χρήμασι, ἀλλὰ ἐρῶσα ἔτυχεν αὐτοῦ πρότερον ἔτι. προεφασίζετο δὲ ὡς Ἀριστομένης, διακαύσας τὰ δεσμὰ, ἀποδρὰς οἴχετο. Item alio tempore captum per inſidias Cretenſium ſagittariorum Ariſtomenem, mirabiliter per virginem (quam ob navatam ſaluti ſuæ operam filio collocabat) ſolutum refert idem Pauſanias. Sequens ὤν non agnoſcit

a Lacedæmoniis, & in vincula conjectus, ad appoſitum ignem ſe ipſum acclinavit, atque combuſtis vinculis cuſtodes quidem occidebat: clam vero Spartam ingreſſus, & eorum ſcuta Chalciœci templo affigens, inſcripſit: ARISTOMENES ILLAESUS A LACEDAEMONIIS EVASIT. Hoc patrato, Meſſenam reverſus eſt.

νιος, αἰχμάλωτος ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὢν, καὶ φρουρούμενος, τῷ παρακειμένῳ πυρὶ ἑαυτὸν προσεκύλισε, καὶ τοὺς [14] δεσμοὺς καταкαύσας, [15] τοὺς μὲν φύλακας ἀνεῖλε· κρύφα δὲ εἰς τὴν Σπάρτην παρελθὼν, καὶ τὰς ἀσπίδας αὐτῶν προσηλώσας τῷ τεμένει τῆς [16] Χαλκιοίκου, ἐπέγραψεν· ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΑΒΛΑΒΗΣ [17] ΑΝΕΣΩΘΗ. τοῦτο ποιήσας ἐς Μεσσήνην ἐπανῆλθε.

4 Ariſtomenes Meſſe-

[18] Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος,

gnoſcit Cant. quod præfero Vulgatæ.

14 Δεσμοὺς] Cant. δεσμίους.

15 Τοὺς μὲν φύλακας ἀνεῖλε. κρύφα δὲ εἰς τὴν Σπάρτην, &c.] Pauſanias hoc tempore cuſtodes ab *Ariſtomene* interfectos non meminit: deinde non a viris. ſed matronis, Cereris ſacra celebrantibus, neque ullis ſcutis, ſed gladiis verubuſque, quibus ad ſacra uſæ fuerant, inſtructis captum fuiſſe *Ariſtomenem*: adeo ut tum ſaltem ſcuta hoſtium in *Chalciœci* templo figere non potuerit. In relatione vero de altera *Ariſtomenis* captivitate per inſidias ſeptem ſagittariorum Cretenſium, quinque ab *Ariſtomene*, per virginem ſoluto, interfectos dicit, reliquis duobus Spartam Ariſtomenis captivitatem nunciatum profectis, de ſcutorum dedicatione tacet. Sed alio tempore, initio ſcilicet belli, cum primum rex ſalutatus eſſet, ſcutum in templo illo dicaſſe refert his verbis: αὐτῷ μὲν τοι καὶ πρὸ παντὸς ἐνομίζετο εἶναι ἔτι ἀρχομένου τοῦ πολέμου Λακεδαιμονίους καταπλήξαντα, φαίνεσθαι καὶ ἐς τὰ μέλλοντα σφίσι φοβερώτερον. Ἄτε δὲ οὕτως ἔχων, ἀφικόμενος νύκτωρ ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἀνατίθησιν ἀσπίδα πρὸς τὸν τῆς Χαλκιοίκου ναόν. ἐπεγέγραπτο δὲ, Ἀριστομένην ἀπὸ Σπαρτιατῶν διδόναι τῇ Θεῷ. Confundere itaque videtur Auctor in hac narratione res *Ariſtomenis*. Mox Cant. αὐτόν, pro αὐτῶν.

16 Χαλκιοίκου] Ita reſtitui pro Χαλκεοίκου.

17 ΑΝΕΣΩΘΗ] Cum MSS. pro διεσώθη.

18 Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος, &c.] Eandem hiſtoriam fuſius refert Pauſanias; verum non ab *Ariſtomene*, ſed aliis duobus juvenibus, *Panormo* & *Go*-

στήνιος, Λακεδαιμονίων τοῖς Διοσκούροις πάνδημον θυσίαν ἐπιτελούντων, μετὰ ἑνὸς φίλου, λευκῶν ἵππων ἐπέβησαν ἄμφω, καὶ ταῖς κεφαλαῖς περιεθηκάτην χρυσοῦς ἀστέρας, καὶ νυκτὸς ἤδη [19] περιϊούσης ἐπεφάνησαν κατὰ σύμμετρον διάστημα τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἔξω πόλεως μετὰ γυναικῶν καὶ [20] παιδίων πανηγυρίζουσιν. οἱ μὲν δὴ Διοσκούρων ἐπιφάνειαν ἡγηθέντες γεγονέναι, περιίεσαν ἐς μέθην καὶ ἡδονὴν πλείονα· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων καταβάντες, τὰ ξίφη σπασάμενοι, πλείστους καταφονεύσαντες αὐτῶν, [21] καὶ δὴ ἀφιππεύσαντες ᾤχοντο.

nius, cum Lacedæmonii viritim ſacrificia Dioſcuris perſolverent, cum quodam amico, ambo candidos equos conſcenderunt, & capitibus aureas ſtellas addiderunt, atque nocte jam ingruente mediocri intervallo Lacedæmoniis extra urbem cum uxoribus & liberis feſtum agentibus apparuerunt. Qui Dioſcurorum apparitionem eſſe rati, liberius vino & voluptati indulſerunt. At illi deſcendentes ex equis, ſtrictis gladiis plurimos interfecerunt, atque ſic incitatis equis diſceſſerunt.

[CAP. XXXII.]

Κινέας.

Cineas.

¶ [1] Ὁ περὶ Μαντίνειαν ἀγὼν ἴσος ἦν Θηβαίοις

¶ Pugna Mantinenſis in æquali momento

καὶ Μαν-

& *Gonippo*, rem patratam dicit. Eum vide.

19 Περιϊούσης] Cant. περιστιούσης.

20 Παιδίων] Ita MSS & Pauſanias, pro παίδων. Cum iiſdem Codd. repoſui ἡγηθέντες, pro οἰηθέντες. & περιίεσαν, pro vulgato περιῄεσαν.

21 Καὶ δὴ ἀφιππεύσαντες] Cum MSS. δὴ addidi.

Cap. XXXII. 1 Ὁ περὶ Μαντ.] Articulum cum Cant. præfixi.

2 Ἐπι-

Thebanis & Mantinenſibus habebatur. Voluerunt Mantinenſes legationem ad Thebanos mittere. Cineas Athenienſis, cujus frater Demetrius occubuerat in prælio, ad Mantinenſes inquit: ſe potius fratrem ſuum expertem ſepulchri relicturum, quam hoſtibus victoriam profiteri vellent. Etenim fratrem ob eam cauſſam [prom]pto animo mortem oppetiviſſe; ne trophæum contra ſe atque patriam ſtatueretur. His auditis, Mantinenſes a mittenda legatione deſtiterunt.

καὶ Μαντινεῦσι· ἔμελλον οἱ Μαντινεῖς ἐπικηρυκεύεσθαι πρὸς Θηβαίους περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως· Κινέας ὁ Ἀθηναῖος,[2] ἐπιτεθνήκει γὰρ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δημήτριος ἐν τῇ μάχῃ, πρὸς τοὺς Μαντινέας ἔφη· μᾶλλον ἂν τὸν ἀδελφὸν ἄταφον περιϊδεῖν, ἢ τοῖς πολεμίοις ἧτταν ὁμολογῆσαι βούλεσθαι. καὶ γὰρ τὸν ἀδελφὸν διὰ τοῦτο προθύμως ἀποθανεῖν, ἵνα μὴ [3]σταθείη τρόπαιον κατ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς πατρίδος. οἱ Μαντινεῖς ἀκούσαντες, τῆς ἐπικηρυκείας ἀπετράποντο.

[CAP. XXXIII.]

Hegetorides.

¶ Thaſum oppugnabant Athenienſes. Legem juſſerant Thaſii: Qui ſcripſerit fœdus

Ἡγητορίδης.

¶ Θάσον ἐπολιόρκουν Ἀθηναῖοι· νόμον ἐκύρωσαν Θάσιοι·[1] τῷ γράψαντι σπείσασθαι πρὸς Ἀθηναίους θάνα-

να

2 Ἐπιτεθνήκει γὰρ ὁ] Pro καὶ repoſui γὰρ cum MSS.

3 Σταθείη] Pro σταθῇ, cum MSS.

Cap. XXXIII. 1 Τῷ γράψαντι σπείσασθαι....] Supple, σπείσ. Ἀθηναίοις, θάνατος ἡ ζημία ἔστω. ὁ δὴ Ἡγητορίδης Θάσιος, εἰσ. ex libris. *Caſaubonus.*

Τῷ γράψαντι σπείσασθαι πρὸς Ἀθηναίους, &c.] Lacunam, quæ erat in Vulgata inter σπείσασθαι & εἰσελθὼν, cum MSS. & Interprete explevimus, niſi quod Cant. ἀπολυμένους & βρόχους pro ἀπολλυμ. & βρόχον.

2 Καὶ

ναῖος ἔσω. Ἡγητορίδης Θάσιος, ὁρῶν πολλοὺς πολίτας ἀπολλυμένους μακρῷ πολέμῳ καὶ λιμῷ, βρόχον τῷ τραχήλῳ περιβαλὼν εἰς ἐκκλησίαν εἰσελθὼν, Ἄνδρες, ἔφη, πολῖται, ἐμοὶ μὲν ὡς βούλεσθε, [2] καὶ ὡς ὑμῖν συμφέρει, χρήσασθε· τοὺς δὲ ὑπολειπομένους πολίτας διασώσατε τῷ ἐμῷ θανάτῳ, λύσαντες τὸν νόμον. Θάσιοι ταῦτα ἀκούσαντες, καὶ τὸν νόμον ἔλυσαν, καὶ τὸν [3] Ἡγητορίδην σῶον ἐφύλαξαν.

cum Athenienſibus faciendum eſſe, mortis reus eſto. Hegetorides Thaſius videns multos cives perire diuturno bello ac fame, laqueum injiciens collo, venit in concionem, &, Viri, inquit, cives, me quidem, ut vobis libet, & quemadmodum vobis prodeſt, utimini. At reliquos & ſuperſtites cives mea morte conſervate, legemque antiquate. His auditis Thaſii & legem abrogarunt, & Hegetoridem incolumem ſervarunt.

[CAP. XXXIV.]

[1] Δεινίας.

¶ Δεινίας Τελεσίππου, Φεραῖος, ἐν Κρανῶνι τῆς Θετταλίας διῆγε, θηρεύων ἐσαεὶ ἐν λίμναις καὶ ποταμοῖς ὀρνίθια· ἀπὸ τοιούτου βίου προῆλθεν ἐπὶ τυραννίδα [2] διὰ τοιαύτης τῆς τέχνης.

Dinias.

¶ Dinias Teleſippo natus, Pherenſis, in urbe Theſſaliæ Cranone in paludibus & fluviis aviculas aucupio venabatur. Ab ejuſmodi vita aſcendit ad tyrannidem, talibus machinis. Cranonii

2 Καὶ ὡς ὑμῖν συμφέρει] Cum Fl. & Interprete ὡς inſerui. Mox πολίτας non agnoſcit Cant. Pro διασώσατε, cum MSS. reſcripſi διασώσατε. & τῷ ἐμῷ θανάτῳ junxi τῷ, διασώσατε, a quo male Vulgata disjunxerat.

3 Ἡγητορίδην σῶον ἐφύλαξαν] Cum MSS. pro vulgato, Ἀγητορίδην ἐφύλαξαν, omiſſo quoque σῶον. Cum Codd. conſentit Interpres.

Cap. XXXIV. 1 Δεινίας] Cant. Δινίας. quomodo & Fl. paullo poſt.

2 Διὰ τοιαύτης τέχνης] Cum MSS. pro ταύτης τ. τ.

cuſtodiam urbis pretio locabant. Dinias eam conditionem accepit, & uſque ad triennium ſumma cura, diligentiaque excubias egit, ut noctes longe ſecuriores eſſent diebus, his qui intempeſtive ambularent. Eam ob rem laudatus, plures ſibi vigiles conduxit, ut majorem laudem adipiſceretur, ſi cuſtodiam munitiorem efficeret. Cum vero civitas frumentorum decimas mercede locaret, fratrem ſuum juniorem ab omnibus officiis immunem ſubornavit, ut eas conduceret, ſumme extollens & amplificans reditus. Sic, cum fratrem ſuum decimarum collectorem in urbe conſtituiſſet, & multos ei juvenes florenti ætate

χνης. οἱ Κρανώνιοι τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως ἀπεμίσθουν· [3] ὁ δὲ Δεινίας ἐμισθώσατο· καὶ μέχρι τριῶν ἐτῶν ἀκριβεστάτην ἐποιεῖτο τὴν φυλακήν, ὥς τε τὰς νύκτας εἶναι τῶν ἡμερῶν ἀσφαλεστέρας τοῖς περιβαδίζουσιν. ἐπαινούμενος ἐπὶ τούτοις, ἀεὶ καὶ πλείονας προσεμισθοῦτο φύλακας, ὡς μᾶλλον εὐδοκιμοίη τὴν φρουρὰν [4] ἰσχυροτέραν ποιούμενος· τῆς δὲ πόλεως τὴν τοῦ σίτου δεκάτην ἀπομισθούσης, ἀδελφὸν αὐτοῦ νεώτερον ἀτελῆ καθῆκε μισθωσόμενον, ὑπεράρας εἰς πολὺ τὴν πρόσοδον. [5] οὕτω δὴ τὸν ἀδελφὸν δεκατηλόγον τῆς χώρας ἀποδείξας, καὶ πολλοὺς νεανίσκους ἀκμάζοντας [6] ἐγχειρίσας αὐτῷ περιπόλους τῶν χωρίων, καὶ

συλλο-

3 Ὁ δὲ Δεινίας] Fl. omiſſa particula δέ.

4 Ἰσχυροτέραν] Cant. ὀχυρωτέραν.

5 Οὕτω δὴ] Cant. οὕτως δή.

6 Ἐγχειρήσας αὐτῷ περιπόλους τῶν χωρίων] Scribe ἐγχειρίσας per ι. legimus autem περιπόλους, quum eſſet in exemplari noſtro περὶ πολλούς, mendoſe omnino: quanquam id ſequutus eſt Interpres, qui mox ταμιείων legit, non, ut habet noſter codex, ξενίων. *Caſaubonus.*

Περιπόλους] MSS. περὶ πολλούς. ſed Vulgata recte. Verte autem: *qui agros obſervarent*, nam aliter Interpres. Pro συλλογίας, Fl. συλλογία. Cant. συλλεγία.

ναῖος ἔσω. Ἡγητορίδης Θάσιος, ὁρῶν πολλοὺς πολίτας ἀπολλυμένους μακρῷ πολέμῳ καὶ λιμῷ, βρόχον τῷ τραχήλῳ περιβαλὼν ἐς ἐκκλησίαν εἰσελθὼν, Ἄνδρες, ἔφη, πολῖται, ἐμοὶ μὲν ὡς βούλεσθε, [2] καὶ ὡς ὑμῖν συμφέρει, χρήσασθε· τοὺς δὲ ὑπολειπομένους πολίτας διασώσατε τῷ ἐμῷ θανάτῳ, λύσαντες τὸν νόμον. Θάσιοι ταῦτα ἀκούσαντες, καὶ τὸν νόμον ἔλυσαν, καὶ τὸν [3] Ἡγητορίδην σῶον ἐφύλαξαν.

cum Athenienſibus faciendum eſſe, mortis reus eſto. Hegetorides Thaſius videns multos cives perire diuturno bello ac fame, laqueum injiciens collo, venit in concionem, &, Viri, inquit, cives, me quidem, ut vobis libet, & quemadmodum vobis prodeſt, utimini. At reliquos & ſuperſtites cives mea morte conſervate, legemque antiquate. His auditis Thaſii & legem abrogarunt, & Hegetoridem incolumem ſervarunt.

[CAP. XXXIV.]

[1] Δεινίας.

¶ Δεινίας Τελεσίππου, Φεραῖος, ἐν Κρανῶνι τῆς Θετταλίας διῆγε, θηρεύων ὅσα ἐν λίμναις καὶ ποταμοῖς ὀρνίθια· ἀπὸ τοιούτου βίου προῆλθεν ἐπὶ τυραννίδα [2] διὰ τοιαύτης τῆς τέ-

Dinias.

¶ Dinias Teleſippo natus, Pherenſis, in urbe Theſſaliæ Cranone in paludibus & fluviis aviculas aucupio venabatur. Ab ejuſmodi vita aſcendit ad tyrannidem, talibus machinis. Cranonii

χνης.

2 Καὶ ὡς ὑμῖν συμφέρει] Cum Fl. & Interprete ὡς inſerui. Mox πολίτας non agnoſcit Cant. Pro διασώσατε, cum MSS. reſcripſi διασώσατε. & τῷ ἐμῷ θανάτῳ junxi τῷ, διασώσατε, a quo male Vulgata disjunxerat.

3 Ἡγητορίδην σῶον ἐφύλαξαν] Cum MSS. pro vulgato, Ἀγητορίδην ἐφύλαξαν, omiſſo quoque σῶον. Cum Codd. conſentit Interpres.

Cap. XXXIV. 1 Δεινίας] Cant. Δινίας. quomodo & Fl. paullo poſt.

2 Διὰ τοιαύτης τέχνης] Cum MSS. pro ταύτης τ. τ.

cuſtodiam urbis pretio locabant. Dinias eam conditionem accepit, & uſque ad triennium ſumma cura, diligentiaque excubias egit, ut noctes longe ſecuriores eſſent diebus, his qui intempeſtive ambularent. Eam ob rem laudatus, plures ſibi vigiles conduxit, ut majorem laudem adipiſceretur, ſi cuſtodiam munitiorem efficeret. Cum vero civitas frumentorum decimas mercede locaret, fratrem ſuum juniorem ab omnibus officiis immunem ſubornavit, ut eas conduceret, ſumme extollens & amplificans reditus. Sic, cum fratrem ſuum decimarum collectorem in urbe conſtituiſſet, & multos ei juvenes florenti ætate

χνης. οἱ Κρανώνιοι τὴν φυλακὴν τῆς πόλεως ἀπεμίσθουν. [3] ὁ δὲ Δεινίας ἐμισθώσατο· καὶ μέχρι τριῶν ἐτῶν ἀκριβεστάτην ἐποιεῖτο τὴν φυλακὴν, ὥς τε τὰς νύκτας εἶναι τῶν ἡμερῶν ἀσφαλεστέρας τοῖς ἀωρὶ βαδίζουσιν. ἐπαινούμενος ἐπὶ τούτοις, ἀεὶ καὶ πλείονας προσεμισθοῦτο φύλακας, ὡς μᾶλλον εὐδοκιμοίη τὴν φρουρὰν [4] ἰσχυροτέραν ποιούμενος· τῆς δὲ πόλεως τὴν τοῦ σίτου δεκάτην ἀπομισθούσης, ἀδελφὸν αὐτοῦ νεώτερον ἀτελῆ καθῆκε μισθωσόμενον, ὑπεράρας εἰς πολὺ τὴν πρόσοδον. [5] οὕτω δὴ τὸν ἀδελφὸν δεκατηλόγον τῆς χώρας ἀποδείξας, καὶ πολλοὺς νεανίσκους ἀκμάζοντας [6] ἐγχειρίσας αὐτῷ περιπόλους τῶν χωρίων, καὶ συλλο-

3 Ὁ δὲ Δεινίας] Fl. omiſſa particula δέ.

4 Ἰσχυροτέραν] Cant. ὀχυρωτέραν.

5 Οὕτω δὴ] Cant. οὕτως δή.

6 Ἐγχειρήσας αὐτῷ περιπόλους τῶν χωρίων] Scribe ἐγχειρίσας per ι. legimus autem περιπόλους, quum eſſet in exemplari noſtro περὶ πολλοὺς, mendoſe omnino: quanquam id ſequutus eſt Interpres, qui mox ταμίων legit, non, ut habet noſter codex, ξενίων. *Caſaubonus.*

Περιπόλους] MSS. περὶ πολλούς. ſed Vulgata recte. Verte autem: *qui agros obſervarent*. nam aliter Interpres. Pro συλλογίας, Fl. συλλογία. Cant. συλλογία.

συλλογίας τῶν δεκατευομένων καρπῶν, ἑορτῆς οὔσης τῶν [7] καλουμένων ξενίων, ἐν ᾗ πάντες Κρανώνιοι παίζουσιν, ἀναμίξας τοῖς ἐν τῇ πόλει φύλαξι τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως τελώνας, καὶ νήφοντας ἐπιστήσας οἰνωμένοις, πλείους χιλίων πολίτας ἀποκτείνας, τύραννος [8] Κρανωνίων ἐγένετο.

præditos tradidiſſet, juxta agrorum numerum ad colligendos decimatos fructus, cum feſtum celebraretur, quod Tænia nominatur, in quo omnes Cranonii ludunt, conjungens cum urbis cuſtodiis publicanos ab urbe, & cum ſobriis obruens temulentos, amplius mille civibus morte affectis, Cranoniorum tyrannus evaſit.

[CAP. XXXV.]

[1] Νίκων.

¶ Νίκων πειρατὴς [2] ἐκ Φερῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ συνεχῶς ὁρμώμενος, πολλὰ Μεσσηνίους ἠδίκει. [3] Ἀγήμαχος Μεσσηνίων στρατηγὸς λοχήσας αὐτὸν καὶ ἑλὼν προήγαγεν ἐς ἐκκλησίαν τῶν Μεσσηνίων βασανισθησόμενον· ὁ δὲ ὑπέσχετο παρα-

Nicon.

¶ Nicon pirata a Pheris Peloponneſi frequenter eruptione facta, multis injuriis Meſſenios afflixit. Eum Agemachus Meſſeniorum dux per inſidias captum, produxit in concionem Meſſeniorum, ut ſupplicium de ipſo

7 Καλουμένων] Fl. κελευομένων. & pro ξενίων, MSS. ταινίων.

8 Κρανωνίων] Fl. Κραννώνων. Male. Stephanus: Κράνων, πόλις τῆς Θεσσαλίας τῆς Πελασγιώτιδος, &c. ὁ πολίτης Κρανώνιος.

Cap. XXXV. 1 Νίκων] Cant. Φίκων. Alterum ρ in Φερῶν, geminabatur enim ρ in Vulgata, cum MSS. Interprete & Caſaubono delevi. Quare mox quoque Φερὰς cum iiſdem MSS. repoſui. Apud Ptolemæum perperam Φεραὶ ſcribi exiſtimat Valeſius ad Polybii Excerpta; ſed dicitur urbs hæc Φαραὶ, Φηραὶ, & Φεραί.

2 Ἐκ Φερρῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ] Scribendum unico ρ, Φερῶν. Nam & quæ in Theſſalia ſunt, & quæ in Peloponneſo ita ſcribuntur. *Caſaubonus.*

3 Ἀγήμαχος] Cant. Ἀγέμαχος.

4 Αἰρε-

ſumeretur. At ille promiſit, ſe traditurum eis Pheras, ſi ſe incolumem ac ſalvum relinquerent. Morem gerentibus Meſſeniis, noctem expertem lunæ obſervans, juſſit multitudinem parvo intervallo ſequi; paucos vero ſecum ire, & ingentia ſtipularum onera portare. Accedens autem ad murum ſecunda vigilia, vocavit cuſtodes, prodito ſigno. Quibus tum vocem ejus, tum ſignum agnoſcentibus, & portas aperientibus, qui portabant onera, his abjectis, & evaginatis enſibus, portarum vigiles trucidabant. Qui ſequebantur, facto impetu, urbem occuparunt.

παραδώσειν αὐτοῖς τὰς Φερὰς, εἰ σῶον αὐτὸν φυλάξειαν· πεισθέντων Μεσσηνίων, ἀσέληνον νύκτα φυλάξας, τοὺς μὲν πολλοὺς ἐκέλευσεν ἀπὸ βραχέος διαστήματος ἕπεσθαι· ὀλίγους δὲ ἀκολουθεῖν αὐτῷ, φορτία μεγάλα σίτου καλάμης [4] αἰρουμένους. προσελθὼν δὲ τῷ τείχει περὶ δευτέραν φυλακὴν, ἀνεκάλεσε τοὺς φύλακας, τὸ σύνθημα εἰπών· τῶν δὲ καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ τὸ σύνθημα γνωρισάντων, καὶ ἀνοιξάντων τὰς πύλας, οἱ τὰ φορτία φέροντες, ταῦτα ῥίψαντες, τὰ ξίφη σπασάμενοι, τοὺς ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐφόνευσαν· οἱ δὲ κατόπιν ἑπόμενοι [5] συμπεσόντες, τῆς πόλεως ἐκράτησαν.

[CAP. XXXVI.]

Diœtas.

Διοίτας.

¶ Diœtas Achivorum

¶ [1] Διοίτας στρατηγὸς Ἀχαιῶν,

4 Αἰρουμένους] Cant. ἀερμένους. Fl. ἀερμένους. Lego, αἰρομένους, ut in margine notarat Caſaubonus.
5 Συμπεσόντες] Cant. συμπεσόμενοι.

Cap. XXXVI. 1 Διοίτας] Eandem hiſtoriam fuſius refert Æneas in Poliorcet. cap. XVIII. non addito *Diœtæ* nomine.

Ἀχαιῶν, [2] τὴν Ἡραιέων πόλιν φανερῶς ἑλεῖν οὐ δυνάμενος, ἀφανῶς εἷλε, φθείρας μεγάλοις χρήμασι τῶν [3] Ἡραιέων τινάς. οἱ φοιτῶντες ἐπὶ τὰς πύλας πολλάκις καὶ καθομιλοῦντες [4] τοῖς πεπιστευμένοις τὰς κλεῖδας τῶν πυλῶν, καὶ σὺν αὐτοῖς πίνοντες, ἔλαθον ἀπομαξάμενοι τὰς βαλανάγρας, καὶ τὰ ἐκμαγεῖα τῷ Διοίτᾳ διέπεμψαν. ὁ δὲ παραπλησίας καὶ ἴσας κλεῖδας ταῖς δημοσίαις κατασκευάσας, ἀντέπεμψεν αὐτοῖς, νύκτα συνθεμένοις, καθ' ἣν οἱ μὲν ἀνέῳξαν τὰς πύλας, ὁ δὲ Διοίτας μετ' ὀλίγων στρατιωτῶν εἰσῆλθεν. [5] ἓν μέν τοι στρατήγημα τὸ τῶν βαλαναγρῶν παρέσχεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον· ἑτέρῳ δὲ εἰσελθὼν ἐχρήσατο· ἐπειδὴ γὰρ οἱ Ἡραιεῖς τοῦ γινομένου

dux cum Heræenſium urbem aperta vi capere non poſſet, occulte cepit, quibuſdam Heræenſium grandi pecunia corruptis: qui ſæpe venientes ad portas, cum his quibus portarum claves erant commiſſæ, ſermones conferebant, atque convivia agitantes, clam expreſſerunt claves, & effigiem Diœtæ miſerunt. Qui ſimiles & æquales claves publicis comparans, miſit ad eos, ut noctem conſtituerent, qua portas aperire vellent. Diœtas cum paucis militibus intravit, clavium ſtratagemate patefaciens ipſis introitum. Ingreſſus vero, uſus eſt alio. Poſtquam enim Heræenſes re intellecta proſilierunt magno numero, locorum

συνέν-

2 Τὴν Ἡρεαίων πόλιν] Scribendum, τὴν Ἡραιέων πολ. & mox Ἡραιεῖς. *Caſaubonus.*

3 Ἡραιέων] Ita repoſui cum Caſaubono. Cant. Ἡραίων. Vulgata Ἡρεαίων. Paullo poſt etiam cum Cant. ſcripſi Ἡραιεῖς, pro corrupto Ἡρεεῖς.

4 Τοῖς πεπιστευμένοις] MSS. τοὺς πεπιστευμένους. Utrumque recte.

5 Ἓν μέν τοι στρατήγημα τὸ τῶν βαλαναγρῶν] Fl. ἐν μέν τοι στρατηγημάτων βαλ. Cant. ἐν μὲν τῷ τῶν στρατηγημάτων βαλαγρῶν. Lego: ἐνὶ μὲν τῷ στρατηγήματι τῶν βαλαναγρῶν.

6 Καὶ

urbis periti, metuens eos Diœtas, tubicines in multis urbis partibus juſſit diſtantes claſſicum canere. Heræenſes ex omnibus locis multas tubas audientes, cum circumſonarentur, omnia plena hoſtibus exiſtimantes, urbem deſeruerunt. Et interdiu legationem ad Diœtam miſerunt, ſupplicantes ut ſibi patriam recipere liceret: ſe in poſterum Achivorum imperata facturos.

συνέντες ἐξεπήδησαν,[6] πολλοί τε ὄντες καὶ τῶν τῆς πόλεως τόπων ἔμπειροι. φοβηθεὶς αὐτοὺς Διοίτας τοὺς σαλπιγκτὰς ἐκέλευσε κατὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως διαστάντας τὸ πολεμικὸν σημαίνειν. οἱ δὲ Ἡραιεῖς πολλαχόθεν πολλῶν σαλπίγγων ἀκούοντες περιηχούμενοι, πάντα μεστὰ πολεμίων εἶναι νομίσαντες, ἐξέλιπον τὴν πόλιν, καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπρεσβεύσαντο πρὸς Διοίταν, ἱκετεύοντες ἀπολαβεῖν τὴν πατρίδα, ὡς εἰσαῦθις ὑπήκοοι γενησόμενοι τοῖς Ἀχαιοῖς.

[CAP. XXXVII.]

Teſamenus.

¶ Teſamenus exer-

Τισαμενός.

¶ [1] Τισαμενὸς ἄγων τὸ στρα-

6 Καὶ τῶν τῆς πόλεως ἔμπειροι] Scribe τῶν τόπων τῆς π. *Caſaubonus.*

Πολλοί τε ὄντες καὶ τῶν τῆς πόλεως τόπων ἔμπειροι] Cum MSS. Interprete, & Caſaubono, τόπων inſerui. Iidem Codd. συνόντες, pro ὄντες.

Cap. XXXVII. 1 Τησάμενος ἄγων τὸ στρατόπεδον] Scribe Τισαμενὸς per ι, & accentu mutato, ut admonent Grammatici. Apud Frontinum vero longe depravatius hoc nomen legitur. Sic enim habent omnes editiones, lib. 1. cap. 2. *Similiter Thyamenus Oreſtu filius, cum audiſſet jugum ab hoſtibus natura munitum teneri, præmiſit*, &c. Emenda, *Tiſamenus.* Caſaubonus.

Τισαμενός] Ita ſcripſi cum Caſaubono pro Τησάμενος. Cant Τησαμενός. Quemadmodum autem *Tiſamenus* ex volatu avium conjecit inſidias, contraria ratione Lagoras Cretenſis, ex avium in ſummis rupibus ipſiuſque urbis mœnibus quiete animadverſa oppidanorum in cuſtodienda urbe loco munitiſſimo negligentia, regi Antiocho Sardium occupandarum, in quibus fruſtra oppugnandis alter jam terebatur annus, auctor extitit. hiſtoriam vi-

στρατόπεδον, ὄρνεις πολλοὺς ἰδὼν ὑπὲρ τὸν τόπον [2] περιπετομένους, οὐ μὴν ἐπὶ τῆς γῆς ἱζάνοντας, συνῆκεν ὡς δεδιότες ἀνθρώπους ἐγκαθημένους ἱζάνειν ὀκνοῖεν· καὶ τὸ χωρίον ἐρευνησάμενος, τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπιθέμενος, κατέκοψε τοὺς λοχῶντας Ἴωνας.

citum ducens, cum vidiſſet multas aves ſupra eum locum volitare, non autem in terra conſidere, intellexit eas hominum ibi latentium metu, non conſidere: & locum perſcrutatus, aggreſſuſque Iones poſitos in inſidiis interfecit.

[CAP. XXXVIII.]

Ὀνόμαρχος.

¶ Ὀνόμαρχος [1] Φωκεὺς, πολιορκουμένης Ἐλατείας ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν, τὴν δύναμιν ἐξαγαγὼν, τὰς πύλας ἀνοικοδομήσας, τέκνα μὲν καὶ γυναῖκας, καὶ μητέρας ἔστησεν ἐφεξῆς, καὶ πατέρας· πρὸ δὲ τούτων τοὺς ὁπλίτας ἔταξε. Πελοπίδας συνεὶς τὴν παρασκευὴν τῆς ἀπονοίας, [2] ὡς ἀποθνήσκειν ἢ κρατεῖν προθυμοῖντο, μὴ συνάψας μάχην ἀνεχώρησεν.

Onomarchus.

¶ Onomarchus Phocenſis, cum Elatia a Bœotis oppugnaretur, educto exercitu & portis clauſis, liberos & uxores & matres atque patres ordine conſtituit. Ante hos autem, armatos collocavit. Pelopidas cum apparatum deſperationis cognoviſſet, eos aut mortem obire, aut victoriam auferre velle, non commiſſo prælio diſceſſit.

Ὀνό-

de apud Polybium, Hiſt. lib. VII.

2 Περιπετομένους] Fl. πετομένους. quomodo in ſuis quoque legiſſe videtur Interpres. Cant δεδιότας, pro δεδιότες. Apud Frontinum pro *ſimul evolaſſe*, malim *circumvolaſſe*, quod convenit cum περιπετομένους.

Cap. XXXVIII. 1 Φωκεὺς] γρ. Φωκαεύς. *Caſaubonus.*

2 Ὡς ἀποθνήσκειν] MSS. delent ὡς. Vulgata tamen recte.

3 Κἂν]

2 Onomarchus cum aciem adverſus Macedones inſtrueret, montem obliquum poſt tergum occupans, & in cacuminibus utrinque abſcondens ſaxa, ſaxorumque jactores, produxit exercitum in ſubjectam planiciem. Cum Macedones impetentes jacularentur, Phocenſes, ſimulata fuga, ad medium montem ſe recipiunt. Macedones incitati furore ac robore, inſequebantur. At illi de jugis ſaxa dejicientes, phalangem Macedonicam conterebant. Tum Onomarchus Phocenſibus ſignum dat ut revertantur, & in hoſtes incurſionem faciant. At Macedones poſterioribus in ſe impetum dantibus, ſuperioribus lapides projicientibus, magno negotio vix fugientes diſ-

Ὀνόμαρχος Μακεδόσι παραταξάμενος, ὄρος μηνοειδὲς κατὰ νώτου λαβὼν, [3] κἂν ταῖς ἑκατέρωθεν κορυφαῖς ἐγκατακρύψας πέτρους, καὶ πετροβόλους, προῆγε τὴν δύναμιν ἐς τὸ ὑποκείμενον πεδίον. ὡς δὲ οἱ Μακεδόνες ἀντιπίντες ἠκροβολίσαντο, οἱ Φωκεῖς προσεποιήσαντο φεύγειν ἐς τὰ μέσα τοῦ ὄρους. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες θυμῷ καὶ ῥώμῃ διώκοντες ἐπέκειντο· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν κορυφῶν τοὺς πέτρους [4] ἐμβάλλοντες συνέτριβον τὴν Μακεδονικὴν φάλαγγα. τότε δὴ Ὀνόμαρχος ἐσήμαινεν τοῖς Φωκεῦσιν ἐπιστρέφειν, καὶ τοῖς πολεμίοις [5] ἐμβάλλειν. οἱ μὲν δὲ Μακεδόνες τῶν μὲν ὄπισθεν ἐμβαλλόντων, τῶν δὲ ἄνωθεν τοὺς πέτρους βαλλόντων, σὺν πολλῷ πόνῳ φυγόντες ἀνεχώρη-

3 Κἂν] Cant. καί. & mox προβόλους, pro πετροβόλους.

4 Ἐμβάλλοντες] MSS. βάλλοντες. Mox Cant. ἐπεσήμαινεν. MSS. ἐσήμαινεν ἐν τοῖς Φωκεῦσι. perperam repetita præpoſitione ex voce præcedente.

5 Ἐμβάλλειν] Ita repoſui pro συμβάλλειν, cum MSS. & Interprete. Pro οἱ μὲν Μακεδ. Fl. οἱ δὲ Μακεδ. Cant. οἱ μὲν δὴ Μακεδ. quod præfero.

χώρησαν. [6] ἐν αὐτῇ τῇ φυγῇ τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων Φίλιππον φασὶν εἰπεῖν, οὐκ ἔφυγον, ἀλλ' ἀνεχώρησα ὥσπερ οἱ κριοὶ, ἵν' αὖθις ποιήσωμαι σφοδροτέραν τὴν ἐμβολήν.

ceſſerunt. In ipſa fuga regem Macedonum Philippum dixiſſe ferunt: Non fugerunt, ſed receſſerunt, quemadmodum arietes, ut ſecundo vehementiorem impreſſionem facerent.

Τάδε

Τέλος τοῦ β΄ βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

6 Ἐν αὐτῇ τῇ φυγῇ] Αὐτῇ in Vulgata aberat Paullo poſt pro ἀνεχώρησα, Cant. ut & Codd. Caſauboni ἀνεχώρησαν. quomodo etiam Interpres, qui & pro ποιήσωμαι, legit ποιήσωνται. Pro Τέλος τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων τοῦ δευτέρου βιβ. Cant. Τέλος τοῦ Πολυαίνου τῶν Στρατηγικῶν δευτέρου. Ut vero cum ceteris locis hic quoque conveniret, ſcripſi: Τέλος τοῦ β΄ βιβλίου τῶν Πολ. Στρ.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in tertio libro

POLYAENI
STRATAGEMATUM.

Demoſthenes	2	Δημοσθένης, στρατηγήματα	β
Paches	1	Πάχης	α
Tolmides	1	Τολμίδης	α
Phormio	3	Φορμίων	γ
Cliſthenes	1	Κλεισθένης	α
Phrynichus	1	Φρύνιχος	α
Lachares	3	Λαχάρης	γ
Archinus	1	Ἀρχῖνος	α
Iphicrates	63	Ἰφικράτης	ξγ
Timotheus	17	Τιμόθεος	ιζ
Chabrias	15	Χαβρίας	ιε
Phocion	1	Φωκίων	α
Chares	3	Χάρης	γ
Charidemus	1	Χαρίδημος	α
Demetrius Phal.	1	Δημήτριος Φαληρεὺς	α
Philocles	1	Φιλοκλῆς	α

Τέλος τοῦ πίνακος τοῦ γ΄ βιβλίου.

ΠΟ-

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Πολ. Στρ.] Ita repoſui cum MSS. & Interprete, niſi quod Cant. Στρατηγικῶν. In Indice pro Πάχης, Cant. Λάχης. pro Ἀρχῖνος, Ὀρχῖνος. & Ἰφικράτης ξγ, pro ξα. ut perperam erat in Vulgata.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον τρίτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

Liber Tertius.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν τρίτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε, καὶ Οὐῆρε προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· ἀφ' ὧν οὐ πολεμοῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἄγουσιν, ὠφελιμώτατον ἂν χρῆμα γένοιτο ἡ στρατηγικὴ σοφία, καὶ τέχνη. ἅπασι μὲν γὰρ τοῖς ἄρχουσι τῆς πολιτικῆς [2] δεῖ στρατηγίας καὶ προμηθείας. ἡ τὰς πόλεις ἐς τὸ πράσσειν ἃ χρὴ ὑπάξον-

Etiam hunc librum Stratagematum, ſanctiſſimi Imperatores Antonine & Vere, dedico vobis : ex quibus non ſolum bella gerentibus, verum etiam pacem agentibus, maximam utilitatem adferat militaris ars, & induſtria. Nam omnibus Rerumpub. principibus hoc eſt utile, ut per ſtratagemata, & quandam alacritatem civitates ad officium facien-

ται.

1 Πολυαίνου Στρατηγ. βιβ. τρίτον] Pro Vulgato : Πολυαίνου τοῦ σοφωτάτου Στρατ. β. τρ. Cant. Στρατηγικῶν.

2 Δεῖ στρατηγίας] Fl. διὰ στρατ. & Pro ſequenti προμηθείας, Cant legit προθυμίας. ſed vulgatam præfero, licet aliter legerit Interpres. Verto autem : *omnes etenim rerumpubl. gubernatores decet rei militaris ſcientia & prudentia, qua civitates*, &c.

dum impellant. Vos autem imperatoriam poteſtatem tenentes, & ſummæ rerum præſidentes, ſemper militari quadam ſcientia de ſubditorum utilitate conſilia capitis, ut etiam tempore pacis animum in militaribus cogitationibus exerceatis. In bello vero quid opus eſt ſcribere? nam manifeſtum eſt.

ται. ὑμεῖς δὲ τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔχοντες,[3] καὶ τῶν ὅλων προεστηκότες, ἀεὶ μετὰ στρατηγικῆς ἐπιστήμης βουλεύεσθε τὰ συμφέροντα τοῖς ἀρχομένοις· ὥς τε ἐν μὲν εἰρήνῃ, καὶ ἐγγυμνάζειν τὴν γνώμην τοῖς στρατηγικοῖς ἐνθυμήμασιν· ἐν δὲ πολέμῳ,[4] τί καὶ χρὴ γράφειν; πρόδηλον γάρ.

Τέλος τοῦ προοιμίου.

[CAP. I.]

Demoſthenes.

¶ Demoſthenes Pylo

Δημοσθένης.

¶ [1] Δημοσθένης Πύλου Λα-

3 Καὶ τῶν ὅλων προεστηκότες] Ita reſtitui hunc locum cum MSS. & Interprete. Pro eo in Vulgata erat: τῶν ὅπλων. Loco βουλεύεσθε, Cant. βούλεσθε.

4 Τί καὶ χρὴ γράφειν] Cum Cant. pro τί χρὴ καὶ γράφειν. Cum eodem codice reſcripſi πρόδηλον γάρ. quod longe ſuavius quam πρόδηλον γίνεται, ut erat in Vulgata: & quod nullus dubito, quin ortum ex ſimilitudine figurarum γρ & γί.

Cap. I. 1 Δημοσθένης Πύλου Λακωνικῆς φρουρὰν ἐχούσης] Malim Λακωνικὴν φρουράν. Hiſtoriam captæ Pyli referunt Thucydides & Diodorus: qui tamen nihil habent cujus ope medicina Polyæno noſtro fieri queat. Valde enim corrupta ſunt illa paullo poſt ὡς ἀποβησόμενοι διεφύγοντες ἂν ἤδη. Interpres paullo melius, hoc fere modo; ὡς ἀποβησομένους διώσοντες. Expectandi meliores codices, aut amplius otium. Ἄκρα autem eſt Coryphaſium, caſtellum δι᾽ ἐρκὶς & natura munitum: quod quia Pylo fuit admodum vicinum, Pylii urbe ſua diruta, ibi ſedes fixêre, ut teſtatur Geographus, tandemque pro eodem cenſeri cœpere Pylus hæc Meſſeniaca & Coryphaſium. nam Thucydides ait, Pylum a Spartanis Coryphaſium appellari: cum tamen proprie aliud Pylus ſit, aliud Coryphaſium. Quod autem hic legitur τὴν ὁδὸν μακρὰν οὖσαν, vereor ut ſit integrum: quandoquidem, ut diximus, a Pylo ad Coryphaſium non eſt longum iter: Quare deeſſe negatio videtur. Pylus vero a Sparta ſtad. aberat cccc. ut Thucydides annotat: cujus locum Strabo citat.

Λακωνικῆς φρουρὰν ἐχούσης, ἔπλευσεν ἐπὶ τὴν Ἄκραν. οἱ Λάκωνες τὴν Πύλον ἐκλιπόντες, ἐπὶ τὴν Ἄκραν ἵεσαν, [2] ὡς ἀποβησομένων εὑρόντες [3] ἂν ἤδη τῆς ὁδοῦ μακρὰν οὔσης. ἤδη [4] μὲν ἐπέλαζον οἱ πολέμιοι τῇ Ἄκρᾳ. Δημοσθένης δ᾽ ἐπιστρέψας ἐπὶ τὴν πόλιν κατέσχε τὴν Πύλον ἀνδρῶν κενήν.

Laconica civitate præſidium habente, navigavit ad Acram. Lacones Pylo relicto, ad Acram contenderunt, ſperantes ſe jam egredientes deprehenſuros, cum via longa eſſet. Jam appropinquabant hoſtes Acræ, cum Demoſthenes reverſus, Pylum inanem virorum obtinuit.

Δημοσθένης Ἀκαρνάνων καὶ Ἀμφιλόχων στρατηγῶν, ἀντικρὺ Πελοποννησίων [5] ἐστρατοπέδευε, χαράδρας μεγάλης διειργούσης. ὁρῶν δὲ πολλῷ πλείονας τοὺς πολεμίους, καὶ τὸ στρατόπεδον ὑπερφαλαγγούμενον, ἐς τὸ κοῖλον καὶ λοχῶδες ἐν-

2 Demoſthenes Acarnanos & Amphilochos ducens, ex adverſo Peloponneſiis caſtra locabat, magno torrente interpoſito. Videns autem longe plures hoſtes eſſe, & exercitum includi poſſe, in cavum & inſidiis aptum lo-

ει

citat. In Diodori libro duodecimo idem annotante, & ex eodem, ut puto, Thucydide, male ſcriptum eſt, τὸ δὲ Μεσσηνίας ἀπέχον σταδίους τετρακοσίους. Tu Σπάρτης reſcribe. *Caſaubonus.*

2 Ὡς ἀποβησομένων εὑρόντες] Ita lego cum MSS. pro ἀποβησόμενοι. Reſpicit enim Demoſthenem. Hi ergo ſunt meliores Codices, quos Caſaubonus dixit exſpectandos.

3 Ἂν ἤδη τῆς ὁδοῦ μακρὰν οὔσης] Cum MSS. Vulgata μακρᾶς. Totum locum lego & diſtinguo: ὡς ἀποβησομένων εὑρόντες ἂν ἤδη, τῆς ὁδοῦ οὐ μακρὰν οὔσης, &c.

4 Ἐπέλαζον τῇ ἄκρᾳ] Ita reſtitui cum MSS Vulgata; τὴν ἄκραν, cui appoſuerat in margine Caſaubonus πρός. Loco ἐπιστρέψας, MSS. ἀποστρέψας, quod eſſet, *iter deflectens.*

5 Ἐστρατοπέδευε] Fl. ἐστρατοπέδευεν. Pro vulgato ὑπερφαλαγγόμενον, cum Cant. reſcripſi ὑπερφαλαγγούμενον. Paullo infra pro ὑπερφαλαγγήσουσιν Cant. ὑπερφαλαγγίσουσιν, & ὑπερφαλάγγισιν, pro ὑπερφαλάγγησιν.

6 Ὁπλί-

cum abſcondit armatos, & ſocios trecentos, ut ſi includerent hoſtes exercitum numero, conſurgentes ipſi a tergo adorirentur. Hoſtes incluſerunt phalangem. Illi vero conſurgentes, & repentino tumultu in hoſtes invadentes, parvo negocio atque labore pugnam vicerunt.

ἐλόχησεν [6] ὁπλίτας, καὶ φίλους τριακοσίους· ὅπως ἐπειδὰν ὑπερφαλαγγήσωσιν οἱ ἐναντίοι κατὰ τὸ ὑπερβάλλον αὐτῶν, ἐξαναστάντες κατὰ νώτου γένοιντο. οἱ μὲν ὑπερεφαλάγγησαν· οἱ δὲ ἐξόπισθεν ἐπανέστησαν· καὶ ἄφνω προσπεσόντες, οὐ σὺν πολλῷ πόνῳ τὴν μάχην ἐνίκησαν.

[CAP. II.]

Paches.

2 Paches Notium oppugnans, Hippiam ducem Piſuthnæ poſtulavit, ut e munitione ad colloquium exiret: fide data, ſe illæſum & vivum eum remiſſurum. Poſtquam vero proceſſit, cuſtodia penes illum relicta, Notium vi cepit: atque tum Hippiam vivum in urbem induxit, quem-

[1] Πάχης.

¶ Πάχης Νότιον πολιορκῶν Ἱππίαν [2] στρατηγὸν Πισσούθνου κοινολογησόμενον προελθεῖν ἔξω τοῦ τείχους ἠξίωσε· συνθέμενος ἀβλαβῆ καὶ ζῶντα ἀποπέμψειν. ἐπεὶ δὲ προῆλθε φυλακὴν αὐτῷ περιστήσας τὸ Νότιον κατὰ κράτος ἐξεῖλε. καὶ τότε Ἱππίαν ἐς τὴν πόλιν

ζῶντα

6 Ὁπλίτας καὶ φίλους τριακοσίους] Lego ὁπλίτας καὶ ψιλούς. Fortaſſe etiam poſt ὁπλί. deeſt nota numeri index. *Caſaubonus.*

Cap. II. 1 Πάχης] Cant bis Λάχης. Male. Idem hoc ſtrategema vide apud Thucydidem lib. III.

2 Στρατηγὸν Πισσούθνου] Cum Fl. Vulgata unico σ Πισούθνου. Sed ut repoſui, aliquoties ſcribitur Thucydidi, cui & Ἀρκάδων ἄρχων dicitur *Hippias* qui cum Arcadibus ſuis una cum barbaris, a *Piſſuthne*, Hyſtaſpis filio, miſſis, Notium intrarat. Cum utroque Codice ſcripſi προελθεῖν ἔξω, pro προεξελθεῖν ἔξω. Codicum lectio firmatur eo, quod ſtatim ſequitur, ἐπεὶ δὲ προῆλθε.

3 Ὡς

ζῶντα εἰσήγαγεν, [3] ὡς ἐσπείσατο, καὶ μετὰ τοῦτο κατηκόντισεν.

admodum in fœdere promiſerat, & poſtea jaculo peremit.

[CAP. III.]

[1] Τολμίδης.

¶ Τολμίδης Ἀθηναίων ψηφισαμένων αὐτῷ δοθῆναι κατάλογον ἀνδρῶν χιλίων· ἑκάστῳ προσιὼν τῶν νέων, ἔφασκεν ὡς μέλλοι καταλέγειν αὐτόν· [2] εἴη δὲ ἄμει-

Tolmidas.

¶ Tolmidas, Athenienſibus ei mille virorum delectum decernentibus, ſingulos juvenes accedens, dixit, ſe illos delecturum. Utile autem eſſe, ſingu-

3 Ὡς ἐσπείσατο] Cum MSS. & Interprete. Eodem modo etiam legitur apud Thucydidem. Vulgata, ὑπέσχετο.

Cap. III. 1 Τολμίδης] Male Interpres vertit, *Tolmidas*: dicendum quippe *Tolmides*.

2 Εἴη δὲ ἄμεινον ἕκαστον ὁρατεύεσθαι] Mendoſa, ut apparet, lectio: Fortaſſe, ἑκόντα στρατεύεσθαι. Suſpecta etiam ſunt illa ſequentia, κατέλεξε τοὺς χιλίους. mox corruptiſſime, ἀντὶ χιλίοις πεντακοσίοις ἀνδράσι. *Caſaubon.*

Εἴη δὲ ἄμεινον ἕκαστον ὁρατεύεσθαι] Cant. στρατεύεσθαι, quomodo conjecit Caſaubonus; ſed ſuperſcriptum ὁρα. Fl. ὁρατεύεσθαι. Locus hic miſere depravatus: neque, licet cum Cantabrigienſi repoſueris στρατεύεσθαι ſanatus erit. Quid enim ἕκαστον στρατεύεσθαι? Omnino lege: εἴη δὲ ἄμεινον ἑκόντα στρατεύεσθαι. Evincunt id ſequentia, ἀπεγράψαντο ἑκόντες. Recte vero ſe habent ſequentia, κατέλεξε τοὺς χιλίους. Poſtquam enim tria millia ſponte nomen ſuum clanculum dederant, pluribus vero, idem ut facerent, perſuaderi non poſſet, tum *Tolmides* ex illis, qui ſponte nomen dare recuſarant, populi ſcito mille adhuc ſibi legit: quare legendum ἐκ τῶν μὴ πειθομένων κατέλεξε τοὺς χιλίους. Corruptiſſima vero ſunt ultima verba illa: ἀντὶ χιλίοις πεντακοσίοις ἀνδράσι. Legendum quippe: ἀντὶ χιλίοις, τετρακισχιλίοις ἀνδράσι. Totum itaque locum ſic lege & diſtingue: ἑκάστῳ προσιὼν τῶν νέων, ἔφασκεν ὡς μέλλοι καταλέγειν αὐτόν· εἴη δὲ ἄμεινον ἑκόντα στρατεύεσθαι. τρισχίλιοι μὲν ἀπεγράψαντο ἑκόντες· οἱ λοιποὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο. Τολμίδης ἐκ τῶν μὴ πειθομένων κατέλεξε τοὺς χιλίους· καὶ πεντήκοντα τριήρεις ἐπλήρωσεν, ἀντὶ χιλίοις, τετρακισχιλίοις ἀνδράσι. Emendationem noſtram firmat locus Diodori lib. XI. qui longior licet, totum tamen addere viſum fuit, quia multum Auctorem illuſtrat: Τολμίδης ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, &c. βουλόμενος λαθραίως πλείονας πολίτας ἐξαγαγεῖν, τεχνάζεταί τι τοιοῦτον. οἱ μὲν πολῖται διελάμβανον αὐτὸν καταλέξειν εἰς τὴν στρατείαν τῶν νέων τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις, καὶ τοῖς σώμασιν διαφέροντας. ὁ δὲ Τολμίδης προθυμῶν μὴ μόνον τοὺς τεταγμένους χιλίους ἐξάγειν εἰς τὴν στρατείαν, προσιὼν ἑκάστῳ (operarum ſphalmate legitur ἐπέστῳ) τῶν νέων καὶ τῇ ῥώμῃ διαφερόντων, ἔλεγεν ὡς μέλ-

λοι

los inſpicere. Ter mille ultro nomina dederunt. Reliqui non obedierunt. Tolmidas ex his qui obediebant, delegit illos mille, & quinquaginta triremes implevit pro mille quingentis viris.

ἄμεινον ἕκαστον ϛρατεύεσθαι. τρισχίλιοι μὲν ἀπεγράψαντο ἑκόντες· οἱ λοιποὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο. Τολμίδης ἐκ τῶν πειθομένων κατέλεξε τοὺς χιλίους, καὶ πεντήκοντα τριήρεις ἐπλήρωσεν. ἀντὶ χιλίοις πεντακοσίοις ἀνδράσι.

[CAP. IV.]

Phormio.

¶ Phormio egreſſus in Chalcidenſium terram, non paucis ex regione direptis, ad Cyrum appulit. Chalcidenſes legationem res repetitum miſerunt. Ille furtim navem expeditam emiſit, quaſi Athenis venientem, & populus ipſum accerſeret in Piræeum quam celerrime. Legatis reddidit quæ repetiverant: Ipſe vero ſolvens ad parvam quandam

Φορμίων.

¶ 1 Φορμίων ἀποβὰς ἐς τὴν Χαλκιδέων ἁρπάσας 2 οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκ τῆς χώρας Κύρῳ προσέσχε. Χαλκιδεῖς ἐπρεσβεύσαντο ἀπαιτοῦντες· ὁ δὲ κρύφα καθῆκεν ὑπηρετικὸν ὡς 3 Ἀθήναθεν ἧκον τοῦ δήμου καλοῦντος αὐτὸν ἐς Πειραιᾶ διὰ τάχους. τοῖς μὲν πρεσβευταῖς ἀπέδωκεν ὅσα ἔτυχον ἀπαιτοῦντες· αὐτὸς δὲ ἀναχθεὶς ὑπὸ νησίον ὁρμί-

λεῖ καταλέγειν αὐτόν. κρεῖττον οὖν ἔσεσθαι ἐθελοντὴν στρατεύειν μᾶλλον ἢ διὰ τὸν κατάλογον ἀναγκασθῆναι δοκεῖν. ἐπεὶ δὲ πλείους τῶν τρισχιλίων τούτῳ λόγῳ συνέπεισεν ἐθελοντὶ ἀπογράφεσθαι, τοὺς δὲ λοιποὺς οὐκέτι πειθομένους ἑώρα, τότε δὴ ὡμολογημένους χιλίους κατέλεξεν ἐκ τῶν ἄλλων. ὡς δὲ αὐτῷ καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοίμαστο, πεντήκοντα μὲν τριήρεσιν ἀνήχθη καὶ τρισχιλίοις ὁπλίταις.

Cap. IV. 1 Φορμίων ἀποβὰς ἐς τὴν Χαλκιδέων] Vide infra in Iphicrate, commate xxxvi. *Caſaubonus.*

Φορμίων] Idem ſtrategema eſt apud Frontin. III. XI. I.

2 Οὐκ ὀλίγα τῶν ἐκ τῆς χωρ.] Cum MSS. Vulgata, οὐκ ὀλίγα ἐκ τῶν τῆς χ. Pro Χαλκιδεῖς, Fl. Χάλκιδες.

3 Ἀθήναθεν] Cant. Ἀθήνηθεν. Pro ἥκει, cum MSS. repoſui ἧκον.

4 Τῇ

ὡρμίσατο τὴν νύκτα. οἱ Χαλκιδεῖς, καὶ [4] τῷ κομίσασθαι τὰ ἴδια, καὶ τῷ νομίσαι τὸν Φορμίωνα Ἀθήναζε πεπλευκέναι, ἀφυλάκτως καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας εἶχον· ὁ δὲ ἀφυλάκτοις ἐπελθὼν, ὀλίγου μὲν καὶ τὴν πόλιν κατέσχεν. ὅση δὲ ἦν λεία κατὰ τὴν χώραν, ἅπασαν ἐξήγαγεν.

Φορμίων τριάκοντα ναῦς ἔχων, πρὸς πεντήκοντα ναῦς πολεμίων ἀναχθεὶς. ἔταξε τὰς ἰδίας ἀνὰ πέντε· καὶ παρὰ τὴν τάξιν τῶν ἐναντίων αὐτὰς ἐκείνας προσῆγεν, [5] ὀρθίοις τάγμασι. τῶν δὲ ἐναντίων διὰ τὴν πολλὴν προθυμίαν ταχέως διασπαρεισῶν, καὶ τῶν ταχίστων τριήρων [6] πολὺ τὰς ἄλλας ἐν τῇ διώξει καταλειπουσῶν, συνιδὼν τὴν ἀταξίαν αὐτῶν Φορμίων, ἐ-

insulam noctu applicuit. Chalcidenſes, & quoniam ſuas res portabant, & quia Phormionem Athenas navigaſſe credebant, neque civitatis neque regionis cuſtodiam agebant. At ille improviſos & incuſtoditos obruens, parum abfuit quin civitatem etiam ipſam caperet. Omnem vero prædam, quæ fuit in regione, abduxit.

2 Phormio cum navibus triginta ſolvens adverſus hoſtium naves quinquaginta, ſuas in quinarios ordines diſpoſuit, & in aciem adverſariorum ipſas illas rectis ordinibus duxit. Adverſariis vero ob nimiam alacritatem diſperſis, ac velociſſimis triremibus a longo ceteras relinquentibus, Phormio intellecta diſtractio-

πιστρέ-

4 Τῷ κομίσασθαι] Cant. τὸ κομίσασθαι. & pro τῷ νομίσαι, τὸ νομ. Pro ἀνὰ πέντε, MSS. ἐπὶ πέντε. Sed ἀνὰ πέντε, ἐπὶ πέντε, & κατὰ πέντε idem eſt.

5 Ὀρθίοις τάγμασι] MSS. ὀρθρίοις.

6 Πολὺ τὰς ἐν τῇ διώξει κατελ.] Lege τὰς ἄλλας, vel τὰς βραδυπλοούσας. Caſaubonus.

Πολὺ τὰς ἄλλας ἐν τῇ] Vocem ἄλλας cum MSS. & Interprete addidi. Pro πεντεναίαν, Cant. πεντεναίαν & pro πλησιονάων, ordine inverſo αὐτῷ πλησίον.

7 Ἐπὶ·

ne ipſarum, convertens ſuam pentanaiam, in appropinquantes ſibi triremes impetum fecit: atque his ſubmerſis, adverſus alias navigavit. Et cæteris triremium præfectis hæc eadem facientibus, hoſtiles fugam dederunt. Quas Phormio cum ſuis perſecutus, maxima parte ſubmerſa, victoriam adeptus eſt.

3 Phormionem circa Naupactum in paralo navigantem, duæ triremes perſequebantur. Stante autem in ſtatione nave oneraria, jam interceptus circa hanc ſe flexit, & in tardioris triremis puppim impetu facto, eam ſubmerſit, atque confeſtim ad alteram converſus, ſine negocio etiam illam perdidit.

πιστρέψας, τὴν ἑαυτοῦ πενταναΐαν, ἐνέβαλε ταῖς γενομέναις πλησίον αὐτοῦ τριήρεσι· καὶ ταύτας καταδύσας, ἐπὶ τὰς ἄλλας [7] ἐπέπλει· καὶ τῶν ἄλλων τριηράρχων ταὐτὰ πράσσειν πειρωμένων, φυγὴ τῶν πολεμίων ἐγένετο. οἱ δὲ περὶ Φορμίωνα διώκοντες, πλείστας αὐτῶν καταδύσαντες, τὴν νίκην ἀνείλοντο.

Φορμίων περὶ Ναύπακτον ἐν τῇ παράλῳ πλέων, ὑπὸ δύο τριήρων ἐδιώκετο· ἐρμούσης δὲ ἐπὶ σάλου [8] νηὸς ὁλκάδος, ἤδη καταλαμβανόμενος, περὶ ταύτην ἔκαμψε, καὶ τῇ βραδυτέρᾳ τῶν τριήρων [9] κατὰ πρύμναν ἐνσείσας, κατέδυσε· καὶ διὰ τάχους ἐπὶ τὴν ἑτέραν ἐπιστρέψας, εὐκόλως καὶ ταύτην διέφθειρεν.

[CAP.

7 Ἐπέπλει] Cant. ἔπλει. Pro οἱ δὲ περὶ Φορ. Fl. οἱ δὲ ἀμφὶ Φορ.

8 Νηὸς] Cant. νεώς. Pro ἐνδείσας, uti paullo poſt in Vulgata conſpiciebatur, cum MSS. repoſui ἐνσείσας.

9 Κατὰ πρύμναν ἐνδείσας] Vel ἐνδὺς, vel ἐμβαλὼν, aut neſcio quid ejuſmodi legendum. *Caſaubonus.*

[CAP. V.]

Κλεισθένης.

¶ Κλεισθένης [1] Κίῤῥαν ἐπολιόρκει. μάντευμα ἦν, Κιῤῥαίαν ἀνάλωτον ἔσεσθαι τὴν πόλιν, ἕως ἂν ψαύσῃ τῆς ἱερᾶς γῆς ἡ θάλασσα. οἱ μὲν Κιῤῥαῖοι κατεφρόνουν πλεῖστον ἀπέχοντες θαλάττης. ἡ δὲ Κίῤῥα [2] τῆς ἱερᾶς γῆς ἔψαυε καθηκούσης ἐπὶ θάλατταν· ὁ Κλεισθένης τὸ μαντεῖον μαθὼν, καθιέρωσε τῷ θεῷ τήν τε πόλιν, [3] καὶ τὴν χώραν τὴν Κιῤῥαίαν. ἵνα πᾶσα ἱερὰ γενομένη, κατὰ τὸν χρησμὸν ψαύσειε τῆς θαλάττης. τοῦτο πράξας ἐκράτησε, καὶ ἀνέθηκε τὴν χώραν τῷ θεῷ.

Cliſthenes.

¶ Cliſthenes oppugnabat Cirram. Oraculum habebant Cirrenſes, invictam urbem fore tantiſper, donec mare ſanctam terram attingeret. Cirrenſes id nihili faciebant, longiſſime diſſiti a mari. At Cirra ſacram terram attingebat, quæ ad mare porrigebatur. Cliſthenes oraculo percepto, tum urbem tum regionem Cirrenſem Deo conſecravit, ut univerſa ſacra facta, ſecundum oraculum mare contingeret. Cum id feciſſet, ſuperavit, terramque Deo dicavit.

[CAP.

1 Κίῤῥαν] Cant. Κείῤῥαν. Mox MSS & Interpres: μάντευμα ἦν Κιῤῥαίοις, ἀνάλωτον. pro vulgato, μάντευμα ἦν, Κιῤῥαίαν ἀνάλωτον, &c. Hiſtoriam hanc & oraculum refert Pauſanias in Phocicis, verum non Cirrhæis ſed Amphictyonibus redditum: Χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ ἐν τῇ Κίῤῥᾳ ἄλλα τε ἠσέβησαν ἐς τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἀπετέμοντο τοῦ θεοῦ τῆς χώρας. πολεμεῖν οὖν πρὸς τοὺς Κιῤῥαίους ἔδοξεν Ἀμφικτύοσι, καὶ Κλεισθένη τε Σικυωνίων τυραννοῦντα προεστήσαντο ἡγεμόνα εἶναι, καὶ Σόλωνα ἐξ Ἀθηνῶν ἐπηγάγοντο συμβουλεύειν. Χρωμένοις δὲ σφίσιν ὑπὲρ νίκης, ἀνεῖπεν ἡ Πυθία.

Οὐ πρὶν τῆσδε πόληος ἐρείψετε πύργον ἑλόντες,
Πρὶν κεν ἐμῷ τεμένει κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
Κῦμα ποτικλύζῃ, κελαδοῦν ἐπὶ οἴνοπα Πόντον.

Ἔπεισεν οὖν ὁ Σόλων καθιερῶσαι τῷ θεῷ τὴν Κιῤῥαίαν, ἵνα δὴ τῷ τεμένει τοῦ Ἀπόλλωνος γένηται γείτων ἡ θάλασσα.

2 Τῆς ἱερᾶς γῆς ἔψαυε] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete pro ἔψαυσε. Uterque vero codex abſque γῆς.

3 Καὶ τὴν χώραν τὴν Κιῤῥαίαν] Male Cant. copulam poſt χώραν reperit.

1 Φρύ-

[CAP. VI.]

Phrynichus.

¶ Phrynichus in Samo ducem ſe gerens, cum urbem proderet, inter cunctandum accuſatus, metuens ne perſpicuum evaderet, prior omnia Samiis prædixit, quæ hoſtes erant facturi: In eam partem Sami quæ muro caret impreſſionem facient cum omnibus navibus: ſed agite muniamus antequam adſint: Qui munitionem ædificare cœperunt. At hoſtes, quibus Alcibiades dux erat, Samiis litteras mittebant, Phrynichi proditionem indicantes. Samii rebus ipſis magis crediderunt,

[1] Φρύνιχος.

¶ Φρύνιχος ἐν Σάμῳ στρατηγῶν, προδιδοὺς τὴν πόλιν ἐν τῷ μέλλειν διαβληθεὶς, καταφανὴς γίνεσθαι μέλλων, φθάσας προεῖπε τοῖς Σαμίοις ὅσα δρᾶν ἔμελλον οἱ πολέμιοι· κατὰ τὸ ἀτείχιστον τοῦ Σάμου [2] μέλλουσι προσβάλλουσιν οὐ πασῶν τῶν νεῶν· ἀλλὰ προλαβόντες τειχίσωμεν. οἱ μὲν ἤρχοντο τοῦ τειχισμοῦ. οἱ δὲ περὶ Ἀλκιβιάδην ἐχθροὶ, γράμματα Σαμίοις ἔπεμψαν, μηνύοντα τὴν Φρυνίχου προδοσίαν. Σάμιοι τοῖς ἔργοις Φρυνίχου μᾶλλον ἐπίστευσαν ὡς ἀγαθοῦ στρα-

quas tanquam bonus ac

1 Φρύνιχος] Cant. bis Φρλύνιχος. Male. Idem hoc factum refert Thucydides lib. VIII. Mox pro γίνεσθαι, Cant. γίνεσθαι. & loco προεῖπε, Fl. προειπεῖ. Cant. πρὶν εἶπε. Pro μέλλουσιν, cum utroque Codice & Interprete ſcripſi ἔμελλον.

2 Μέλλουσι προσβάλλουσιν οὐ πασῶν τῶν νεῶν] Interpretis codd. ita habuiſſe videntur: μέλλουσι προσβάλλειν μετὰ πασῶν τ. ν. Putabam, προσβάλλειν πάσαις ταῖς ναυσί. *Caſaubonus.*

Προσβάλλουσιν οὐ πασῶν τῶν νεῶν] Cant. προσβάλλουσι, cui ſupra additum εἶναι. Caſaubonus in margine notarat, προσβάλλειν μετὰ πασ. In ora porro Cantabrigienſis notatum erat, ἔνδον οὐσῶν κ quod convenit cum loco Thucydidis lib. VIII. αὐτὸς προαισθόμενος τῷ στρατεύματι ἐξάγγελος γίνεται, ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν, ἀτειχίστου οὔσης τῆς Σάμου, καὶ ἅμα τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὁρμουσῶν, ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ. Unde apud Noſtrum legi forte poſſet, κατὰ τὸ ἀτείχιστον τῆς Σάμου μέλλουσι προσβάλλειν, οὐ πασῶν τῶν νεῶν ἔνδον οὐσῶν (vel ὁρμουσῶν).

στρατηγοῦ, ἢ τοῖς τῶν ἐχθρῶν γράμμασιν.

strenuus dux gereret, quam hoſtium litteris.

[CAP. VII.]

Λαχάρης.

¶ Λαχάρης ἁλισκομένων [1] Ἀθηνῶν ὑπὸ Δημητρίου, ἐσθῆτα οἰκετικὴν καὶ ἄγροικον ἀναλαβὼν, μέλανι χρίσας τὸ πρόσωπον, [2] κάλαθον ὑπὸ κόπρου κομίζων διὰ πυλίδος μικρᾶς ὑπεξελθὼν, ἐπιβὰς ἵππου, δαρεικοὺς χρυσοὺς [3] ἐπὶ χεῖρας ἔχων, ἔφυγεν. ἱππεῖς Ταραντῖνοι πολλῇ σπουδῇ διώκοντες οὐκ ἀνίεσαν· ὁ δὲ κατ' ὀλίγους τῶν δαρεικῶν ἐρρίπτει κατὰ τῆς ὁδοῦ· οἱ δὲ καταβαίνοντες ἀπὸ τῶν ἵππων συνέλεγον τὸ χρυσίον· τούτου γινομένου πολλάκις, ἡ δίωξις μὲν [4] διεκόπτετο· Λαχάρης δὲ ἱππεύων ἔφθασεν ἐς τὴν Βοιωτίαν.

Lachares.

¶ Lachares captis Athenis a Demetrio, veſtem ſervilem & ruſticam indutus, atramento faciem ungens, calathum ſterquilinio tectum portans, furtim egreſſus per exiguam portulam, conſcenſo equo; Daricos aureos in manibus tenens fugit. Equites Tarentini ſummo ſtudio perſequentes, nihil remittebant. Qui ſigillatim Daricos in viam ſparſit. Illi deſcendentes ex equis, aurum colligebant. Hoc facto, ſæpenumero inſecutio interciſa eſt. Lachares equitans in Bœotiam pervenit.

Λα-

1 Ἀθηνῶν] καὶ Ἀθηναίων Caſaub.

2 Κάλαθον ὑπὸ κόπρου κομίζων] Inſolens omnino loquendi genus: & mallem abeſſe τὸ ὑπὸ, aut mutari in μεστὸν, vel πεπληρωμένον, vel ſimile quid. Quid ſi κάλαθον ὑπόκοπρον? *Idem.*

3 Μετὰ χεῖρας ἔχων] Cum MSS. pro ἐπὶ χεῖρας ἔχων.

4 Διεκόπτετο] Cum Fl. pro ἐξεκόπτετο. Cant κατεκόπτετο. cui ſuperſcriptum διε Pro ἐς τὴν Βοιωτίαν, uterque Cod. ἐς τοὺς Βοιωτίας.

5 Θε-

2 Lachares captis Thebanis in cloacam ſe abſcondens, poſt triduum ſeu quatriduum ſub veſperam egreſſus, ad Delphos abiit, & inde ad Lyſimachum.

Λαχάρης [5] Θηβῶν ἁλισκομένων εἰς τοὺς ὑπονόμους καταδὺς, μετὰ τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας ἑσπέρας ὑπεξελθὼν εἰς Δελφοὺς ἀφίκετο, [6] κἀκεῖθεν ὡς Λυσίμαχον.

3 Lachares cum Seſtum hoſtes cepiſſent, paucos dies in fovea delituit, victum exiguum, & tantum habens, ut a morte ſe vindicare poſſet. Forte autem fortuna muliere ſuum mortuum efferente, in muliebri ſtola mulieribus luctum agentibus permixtus, nigram habens calyptram, evaſit extra mœnia. Deinde per noctem Lyſimachiam tranſiit.

Λαχάρης τῶν πολεμίων Σηστοῦ κρατησάντων, ὀλίγας μὲν ἡμέρας ἐν [7] λάκκῳ διήγαγε καταδεδυκὼς, τροφὰς ὀλίγας ἔχων ὅσον μὴ τελευτῆσαι. γυναικὸς δὲ ἐκφορὰν οἰκείου νεκροῦ ποιουμένης, ἐν γυναικείᾳ στολῇ ταῖς πενθούσαις ἀναμεμιγμένος, καλύπτραν ἔχων μέλαιναν, ἐξῆλθεν ἔξω τοῦ τείχους, καὶ νυκτὸς ἐπιγινομένης ἐς Λυσιμαχίαν διεξῆλθεν.

[CAP. VIII.]

Archinus.

[1] Ἄρχινος.

¶ Archinus cum Argivi arma cunctis civi-

¶ Ἄρχινος Ἀργείων ὅπλα ποιουμένων δημοσίᾳ πᾶσι

5 Θηβῶν] MSS. Θηβαίων. quomodo in ſuis quoque reperit Interpres. Minus ut videtur recte. Mox vocem ἑσπέρας cum Fl. & Interprete inſerui. Item pro ἐς Λυσιμαχίαν, cum utroque Codice, Interprete, & Caſaubono reſtitui, ὡς Λυσίμαχον.

6 Κἀκεῖθεν ἐς Λυσιμαχίαν] Præfero Interpretis lectionem *ad Lyſimachum*. Quare lege ὡς Λυσίμαχον. *Caſaubonus*.

7 Λάκκῳ] Cant. λάκκῳ. & διῆγε.

Cap. VIII. 1 Ἄρχινος] Cant. bis Ὄρχινος.

πᾶσι τοῖς πολίταις, ἐπιμελητὴς τῶν ἐργαζομένων ἀποδειχθεὶς, καινὸν ὅπλον ἑκάστῳ τῶν πολιτῶν διδοὺς, τὸ παλαιὸν [2] ἀνελάμβανεν, ὡς ἀναθήσων τοῖς θεοῖς. καὶ γὰρ οὕτως ἦν τοῖς Ἀργείοις δεδογμένον· ἐπεὶ δὲ τὰ παλαιὰ πάντων ὅπλα μόνος ἤθροισεν, ὁπλίσας ξένους, καὶ μετοίκους, καὶ ἀτίμους, καὶ πένητας, τὴν [3] Ἀργείων τυραννίδα κατέσχεν.

bus publico ſumptu fabricarent, procurator ejus officii deſignatus, ſingulis civibus nova arma largiens, vetera quaſi Diis ſuſpenſurus accipiebat: Etenim ſic decretum fecerant Argivi. Poſtquam omnium vetera arma ſolus collegit, armatis mercenariis, inquilinis, infamibus, & egenis, Argivorum tyrannidem occupavit.

[CAP. IX.]

Ἰφικράτης.

¶ Ἰφικράτης ἐπὶ τοὺς πολεμίους περιῆγε τὴν φάλαγγα· τῶν στρατιωτῶν τινὲς ὀκνηροὶ, καὶ δειλοὶ, καὶ ὠχριῶντες εἵποντο· τούτους ἰδὼν Ἰφικράτης, κατὰ βραχὺ προελθὼν ἐκήρυξε· [1] τῆς στρατείας ἄφνω γινομένης, εἴ τις ἀπολέλοιπέ τι, ἀναστρεφέτω, καὶ παρασκευὰ-

σκευὴν ος

Iphicrates.

¶ Cum Iphicrates in hoſtes militum agmen produceret, quoſdam trepidos ac timidos, pallidoſque ſequi conſpicatus, progreſſus aliquantulum, cum mox eſſet ineundum prælium, clamare præconem juſſit: Si quis aliquid reliquit, revertatur, & re-

2 Ἀνελάμβανεν] MSS. ἐλάμβανεν.

3 Ἀργείων] γρ. Ἀργείαν. Caſaubon.

Cap. IX. 1 Τῆς στρατείας ἄφνω γινομένης] *Quum expeditio fuerit ſubito ſuſcepta.* hæc omittit Interpres: in quibus tamen maximum prudentiæ argumentum latet. *Idem.*

Τῆς στρατείας ἄφνω γινομένης] MSS. omittunt τῆς στρατείας. & pro ἄφνω γινομένης, Cant. inverſo ordine γινομένης ἄφνω. & στρατείας habet in margine.

2 Ἐπα-

&te inſtructus redeat. Hoc audito, timidiores lætabantur, & continuo reverti cœperunt. At Iphicrates nulla mora facta: Nunc, inquit, viri ſine mancipiis nos cum hoſtibus pedem conferemus, ut ſoli etiam fructum fortitudinis & virtutis capiamus. Hac re multo confidentiores effecti ſunt milites, & ſine timidis pugnam facientes, victoriam pepererunt.

σάμενος καλῶς [2] ἐπανηκέτω· ἥσθησαν οἱ δειλοὶ, καὶ αὐτίκα ἀνέστρεψαν· ὁ δὲ Ἰφικράτης οὐκ ἀναμείνας, νῦν, ἔφη, ἄνδρες, τῶν ἀνδραπόδων ἀπηλλαγμένων, ἡμεῖς τοῖς πολεμίοις [3] συνάπτωμεν, ἵνα καὶ μόνοι τοὺς καρποὺς τῆς ἀνδραγαθίας λάβωμεν. πολλῷ μᾶλλον οἱ στρατιῶται ἐθάῤῥησαν· καὶ συμβαλόντες ἄνευ τῶν δειλῶν ἐνίκησαν.

2 Iphicrates hoſtibus in fugam verſis, pedetentim agmen ducens ſequebatur, & præcipiens ajebat: Inſidias omni ſtudio cavete. Reliquos autem ex fugientibus cædite, uſque ad fluviorum tranſitus, &

Ἰφικράτης τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν τρεψάμενος, εἵπετο, [4] σχεδὸν ἄγων τὴν φάλαγγα· καὶ παραγγέλλων ἔφη· [5] οἱ μὲν ἐλαφροὶ, φυλάττεσθε τὰς ἐνέδρας· τῶν δὲ φευγόντων τοῖς ὑπολειπομένοις [6] ἐνοχλεῖτε.

2 Ἐπανηκέτω] γρ. ἀπανηκέτω *Caſaub.*

3 Συνάπτωμεν] Cum Cant. Pro συνάπτομεν. Mox pro ἐθάῤῥησαν, Cant. ἐθάρσησαν.

4 Σχεδὸν] Cant. σχέδην. & pro ὑπολειπομένοις, ὑπολειμμένοις Paullo poſt pro, ἢ ποταμῶν, &c ſcribo, ἢ ποταμῶν διαβάσεις, ἢ οἱ τόποι στενοὶ καὶ δύσφοροι, ταῦτα, &c. & verto, *ubi fluviorum tranſitus, & ubi loca anguſta*, &c. quod utrumque reſpondet ſequenti ταῦτα.

5 Οἱ μὲν ἐλαφροὶ φυλάττ.] Verba illa οἱ μὲν ἐλαφροὶ non agnoſcit Interpres, quæ tamen haud temere videntur adjecta. Nam ad eos maxime pertinet hæc Iphicratea commonefactio. *Caſaubonus.*

6 Ἐνοχλεῖτε] An potius μὴ ἐνοχλεῖτε? Suadent ſequentia, quæ ſic legi poſſunt, ἕως ποταμῶν δ' ita ut conjungantur iſta. Senſus eſſe videtur: Hoſtes ſi ſemel ſe in fugam dederint, non eſſe inſequendos: maxime ſi anguſta ad fugam pateat via, aut ſi occurrant flumina trajicienda:

χλεῖται. ἢ ποταμῶν διαβάσεις, ἢ καὶ τόποι στενοὶ καὶ τάφροι. ταύτῃ μάλιστα κυκλοῦσθαι τοὺς φεύγοντας οὐ χρή, ἵνα μὴ ἀναγκάζοιντο ἐξ ἀπονοίας [7] μάχεσθαι. τῶν τειχῶν ἐγγὺς διώκειν οὐ συμφέρει· πολλοὶ γὰρ ἤδη λαθόντες, ἐντὸς βέλους ἐγένοντο, καὶ κακῶς παθόντες ἀνεχώρησαν.

Ἰφικράτης νύκτωρ κατελάβετο [8] πολεμίων πόλιν. οἱ δὲ συνέφευγον εἰς τὴν ἀγορὰν, [9] καὶ τὸ πλῆθος ἠθροίζοντο. Ἰφικράτης ἀνοίγειν ἐκέλευσε τὰς πύλας, παρέχων αὐτοῖς ἀφορμὴν τοῦ φεύγειν, ἵνα τῆς πόλεως αὐτὸς ἀκινδυνότερον κρατήσειεν.

locorum anguſtias atque foſſas. Hic maxime includi fugientes non oportet, ne cogantur ex deſperatione pugnare. Prope munitiones, aut mœnia perſequi non utile eſt. Multi enim jam ſæpe parta victoria poſtquam intra teli jactum venerunt, maximis cladibus affecti diſceſſerunt.

3 Iphicrates noctu capiebat hoſtium urbem. Quibus in forum concurrentibus & in magnam multitudinem conglobatis, Iphicrates portas aperire juſſit, fugiendi poteſtatem concedens, ut ipſe minori cum periculo civitatem obtineret.

Ἰφι-

Nam ita cogitur qui jam dederat ſe in fugam, ſiſtere gradum, & prælium ex deſperatione committere: quo nemo prudens hoſtem ſuum unquam adegerit Si negationem cum ἐνοχλεῖται non legas, hæc erit ſententia: hoſtibus fugientibus, extremo agmini eſſe inſtandum: niſi vel per anguſta loca ſit fuga:, vel quæ fluviorum occurſu retardari queat. Nam ibi intercepti hoſtes, vel timidiſſimi, ſicut fortiſſimi Omnino difficile eſt, ita manci & corrupti codices cum ſint, veram ſententiam divinare. Qui melioribus codicibus ſunt inſtructi, pudeat eos quod publico debent. id illi denegaſſe: cum, ſi ſapiunt, aut homines ſunt, intelligunt ſe & ſua deberi. . . ortine: autem hoc comma, non aliquod Iphicratis ſtratagema, ſed varia ejus præcepta. *Caſaubonus.*

7 Μάχεσθαι] Cant. ἄρχεσθαι, addito ſuperius μὰ.

8 Πολεμίων πόλιν] Flor. πολεμίαν πόλιν. Sic ſupra 1. 40. 2. Ἀλκιβιάδης προσαγαγὼν δύναμιν πολεμίᾳ πόλει. & alibi:

9 Καὶ τὸ πλῆθος] Cum Cant additus articulus. Idem pro ἐκέλευσε, ἐκέλευε.

10 Ἐκ-

4 Iphicrates in Thraciam impreſſionem faciens, cum ſui milites, hoſtium metu quaſi panico injecto, in fugam verterentur, promulgavit, ut quiſquis indicaret eum qui arma reliquiſſet, is ea poſſideret: & ad manendum alacriores reddidit.

Ἰφικράτης ἐν Θρᾴκῃ [10] ἐνέβαλλεν· [11] τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ φοβηθέντων τοὺς πολεμίους, καὶ ἐς φυγὴν τρεπομένων, ἐκήρυξεν ὃς ἂν μηνύσῃ τὸν ἀφέντα..... τὸν νέμον ἐς τὰ ὅπλα ὡς δὴ πανικοῦ γεγονότος· τούτῳ τῷ κηρύγματι, τὰς ψυχὰς τῶν στρατιωτῶν ἀνεκαλέσατο, καὶ πρὸς τὸ μένειν εὐθυμοτέρας ἐποίησεν.

5 Iphicrates, ut per medios hoſtes evaderet, noctu tibicines miſit ad extremitates locorum occupatorum, mandans ut claſſicum canerent. Quibus canentibus; hoſtes ad tubicinum ſonitum accurrerunt. Iphicrates cum hoſtes medium locum inanem reliquiſſent, ſine periculo tranſiit.

Ἰφικράτης διὰ μέσων πολεμίων ἐξελθεῖν βουλόμενος, ἔπεμψε νύκτωρ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν κατεχομένων χωρίων σαλπικτὰς, τὸ πολεμικὸν σημῆναι προστάξας. οἱ μὲν ἐσήμηναν· οἱ πολέμιοι δὲ ἀνέδραμον πρὸς τὸν ἦχον τῶν σαλπικτῶν. Ἰφικράτης ἀσφαλῶς διῆλθε, τῶν πολεμίων τὸν μέσον τόπον ἔρημον καταλιπόντων.

Ἰφι-

10 Ἐνέβαλλεν] Cant ἐνέβαλε. Poſt στρατιωτῶν, cum utroque Codice nec non Interprete αὐτοῦ inſerui. Mox pro τὸν νέμον, Cant. τῶν νόμων. Verum totus ille locus eo videtur ordine legendus, quo monuit Caſaubonus, ἐς φυγ. τρ. ὡς δὴ πανικοῦ γεγονότος, ἐκήρυξεν. ὃς ἂν μηνύσῃ τὸν ἀφέντα τὸν νέμον καὶ τὰ ὅπλα.

11 Τῶν στρατιωτῶν φοβηθέντων] Codd. interp. hoc amplius, ὡς δὴ πανικοῦ γεγονότος. Quæ verba in ſequentibus leguntur iidem codd. multa non habuere quæ ſunt in noſtro. Totus locus ita videtur concipiendus, τῶν στρατ. φοβ. αὐτοῦ πολ. καὶ ἐς φυγ. τρεπομένων, ὡς δὴ πανικοῦ γεγονότος ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μηνύσῃ τὸν ἀφέντα τὰ ὅπλα, τοῦτον κτᾶσθαι τὰ ὅπλα. Τούτῳ, &c. vel τὸν ἀφέντα τὸν νόμον καὶ τὰ ὅπλα, ut fere noſter codex habet. *Caſaubonus.*

χλεῖπε. ἢ ποταμῶν διαβάσεις, ἢ καὶ τόποι στενοὶ καὶ τάφροι. ταύτῃ μάλιστα κυκλοῦσθαι τοὺς φεύγοντας οὐ χρή, ἵνα μὴ ἀναγκάζοιντο ἐξ ἀπονοίας [7] μάχεσθαι. τῶν τειχῶν ἐγγὺς διώκειν οὐ συμφέρει· πολλοὶ γὰρ ἤδη λαθόντες, ἐντὸς βέλους ἐγένοντο, καὶ κακῶς παθόντες ἀνεχώρησαν.

Ἰφικράτης νύκτωρ κατελάβετο [8] πολεμίων πόλιν. οἱ δὲ συνέφευγον εἰς τὴν ἀγορὰν, [9] καὶ τὸ πλῆθος ἠθροίζοντο· Ἰφικράτης ἀνοίγειν ἐκέλευσε τὰς πύλας, παρέχων αὐτοῖς ἀφορμὴν τοῦ φεύγειν, ἵνα τῆς πόλεως αὐτὸς ἀκινδυνώτερον κρατήσειεν.

locorum anguſtias atque foſſas. Hic maxime includi fugientes non oportet, ne cogantur ex deſperatione pugnare. Prope munitiones, aut mœnia perſequi non utile eſt. Multi enim jam ſæpe parta victoria poſtquam intra teli jactum venerunt, maximis cladibus affecti diſceſſerunt.

3 Iphicrates noctu capiebat hoſtium urbem. Quibus in forum concurrentibus & in magnam multitudinem conglobatis, Iphicrates portas aperire juſſit, fugiendi poteſtatem concedens, ut ipſe minori cum periculo civitatem obtineret.

Ἰφι-

Nam ita cogitur qui jam dederat ſe in fugam, ſiſtere gradum, & prælium ex deſperatione committere: quo nemo prudens hoſtem ſuum unquam adegerit. Si negationem cum ἀποκλεῖπε non legas, hæc erit ſententia: hoſtibus fugientibus, extremo agmini eſſe inſtandum: niſi vel per anguſta loca ſit fuga: vel quæ fluviorum occurſu retardari queat. Nam ibi intercepti hoſtes, vel timidiſſimi, ſicut fortiſſimi. Omnino difficile eſt, ita manci & corrupti codices cum ſint, veram ſententiam divinare. Qui melioribus codicibus ſunt inſtructi, pudeat eos quod publico debent, id illi denegaſſe: cui, ſi ſapiunt, aut homines ſunt, intelligunt ſe & ſua deberi. [illegible] autem hoc comma, non aliquod Iphicratis ſtratagema, ſed varia ejus præcepta. *Caſaubonus.*

7 Μάχεσθαι] Cant. ἄρχεσθαι, addito ſuperius μὴ.

8 Πολεμίων πόλιν] Flor. πολεμίαν πόλιν. Sic ſupra [illegible]. 40. 2. Ἀλκιβιάδης [illegible] πολεμίας πόλεις: & alibi.

9 Καὶ τὸ πλῆθος] Cum Cant. additus articulus. Idem pro ἐκέλευσε, ἐκέλευε.

10 Ἐν-

4 Iphicrates in Thraciam impreſſionem faciens, cum ſui milites, hoſtium metu quaſi panico injecto, in fugam verterentur, promulgavit, ut quiſquis indicaret eum qui arma reliquiſſet, is ea poſſideret: & ad manendum alacriores reddidit.

Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ [10] ἐνέβαλλεν· [11] τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ φοβηθέντων τοὺς πολεμίους, καὶ ἐς φυγὴν τρεπομένων, ἐκήρυξεν ὃς ἂν μηνύσῃ τὸν ἀφέντα..... τὸν νόμον ἐς τὰ ὅπλα ὡς δὴ πανικοῦ γεγονότος· τούτῳ τῷ κηρύγματι, τὰς ψυχὰς τῶν στρατιωτῶν ἀνεκαλέσατο, καὶ πρὸς τὸ μένειν εὐθυμοτέρας ἐποίησεν.

5 Iphicrates, ut per medios hoſtes evaderet, noctu tibicines miſit ad extremitates locorum occupatorum, mandans ut claſſicum canerent. Quibus canentibus; hoſtes ad tubicinum ſonitum accurrerunt. Iphicrates cum hoſtes medium locum inanem reliquiſſent, ſine periculo tranſiit.

Ἰφικράτης διὰ μέσων πολεμίων ἐξελθεῖν βουλόμενος, ἔπεμψε νύκτωρ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν κατεχομένων χωρίων σαλπικτὰς, τὸ πολεμικὸν σημῆναι προστάξας. οἱ μὲν ἐσήμηναν· οἱ πολέμιοι δὲ ἀνέδραμον πρὸς τὸν ἦχον τῶν σαλπικτῶν. Ἰφικράτης ἀσφαλῶς διῆλθε, τῶν πολεμίων τὸν μέσον τόπον ἔρημον καταλιπόντων.

Ἰφι-

10 Ἐνέβαλλεν] Cant. ἐνέβαλε. Poſt στρατιωτῶν, cum utroque Codice nec non interprete αὐτοῦ inſerui. Mox pro τὸν νόμον, Cant. τῶν νόμων. Verum totus ille locus eo videtur ordine legendus, quo monuit Caſaubonus, ἐς φυγ. τρ. ὡς δὴ πανικοῦ γεγονότος, ἐκήρυξεν. ὃς ἂν μηνύσῃ τὸν ἀφέντα τὸν νόμον καὶ τὰ ὅπλα.

11 Τῶν στρατιωτῶν φοβηθέντων] Codd. Interp. hoc amplius, ὡς δὴ πανικοῦ γεγονότος. Quæ verba in ſequentibus leguntut Iidem codd. multa non habuere quæ ſunt in noſtro. Totus locus ita videtur concipiendus, τῶν στρατ. φοβ. τοὺς πολ. καὶ ἐς φυγ. τρεπομένων, ὡς δὴ πανικοῦ γεγονότος ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μηνύσῃ τὸν ἀφέντα τὰ ὅπλα, τοῦτον κτᾶσθαι τὰ ὅπλα. Τούτῳ, &c. vel τὸν ἀφέντα τὸν νόμον καὶ τὰ ὅπλα, ut fere noſter codex habet. *Caſaubonus.*

Ἰφικράτης ἡττηθεὶς, μετ᾽ ὀλίγων κατέφυγεν [12] ἐς χωρίον δασὺ καὶ πολύδενδρον· ἐπεὶ δ᾽ ἐφυλάσσετο, προσέταξε νύκτωρ κατὰ θάτερον μέρος ποιῆσαι θόρυβον· τῶν πολεμίων τραπομένων πρὸς τὸ θορυβοῦν μέρος, αὐτὸς κατὰ θάτερον ἐξῆλθεν ἀκωλύτως.

6 Iphicrates victus, cum paucis in locum aſperum & plenum arboribus confugit. In eo cum obſideretur, præcepit noctu, ut ab altera parte tumultum ederent. Hoſtibus ad tumultuantem partem converſis, ipſe nemine prohibente per alteram exivit.

[13] Ἰφικράτης [14] στρατιώτας εἶχε πλείους τῶν πολεμίων, καὶ οἱ μάντεις καλὰ τὰ ἱερὰ προὔλεγον, ἀλλ᾽ οὐκ ἔκρινε παρατάξασθαι· ὡς δὲ παράλογος ἡ μέλλησις τοῖς πολεμίοις ἐγένετο· τὰ ἐν τῇ διανοίᾳ μου ἱερὰ οὐκ [15] ἐπέτρεψεν, ἔφη, συνάψαι μάχην· πολλοὶ γὰρ ὄντες οἱ στρατιῶται, οὔτε προβάλλεσθαι ὁμοῦ δυνατοὶ ἦσαν, οὔτε παιωνίσαι. ἡνίκα δὲ παρηγ-

7 Iphicrates, quanquam plures milites haberet quam hoſtes, & vates omnia fauſta & egregia promitterent, tamen non ſtatuit prælium committere. Quæ cunctatio cum præter opinionem hoſtibus accidiſſet: Sacra, inquit, in mea mente non permiſerunt pugnam committere. Nam cum multi eſſent milites, neque impetum facere ſimul poterant, neque clamorem tollere: ſed cum haſtam inclinare

γελα

12 Ἐς χωρίον δασὺ] Quidam codd. τι χω. Idem.

13 Ἰφικράτης] In Cant. octavum Iphicratis ſtrategema ſeptimo præmittitur. Pro μετ᾽ ὀλίγων, Caſauboni codd. μετ᾽ ὀλίγον.

14 Στρατιώτας εἶχε πλείους τῶν πολεμίων] Errore operarum hæc ſunt in contextum inſerta: quæ nobis ad codicis noſtri marginem fuerant adſcripta. Ita enim quæ in eo deſiderabantur ex conjectura reſtituimus. Mox προβαλέσθαι, non placet. Caſaubonus.

15 Ἐπέτρεψεν] Cum Fl. pro ἐπιτρέψαι. Pro προβάλλεσθαι, Cant. προβάλλεσθαι παρήγγειλεν; pro παρήγγελλε. ut & ἐδόκουν, pro ἐπῆλθον.

16 Mu-

juberem, major dentium quam armorum fremitus exaudiebatur.

8 Iphicrates e regione caſtrametantibus hoſtibus, clam progreſſus eſt trium dierum itinere. Nam, ut latere poſſet, arida ligna inflammarat, atque aridis viridia impoſuerat: ſic aër denſus & nubilus factus, hoſtium oculis tenebras offudit.

9 Iphicrates, quoties vates dehortarentur, non ſtatim morem gerebat. Sed aut multitudinem tranſponebat, aut terram ſeu locum mutabat, atque iterum ſacrificia redintegrabat. Hoc ſæpe faciebat, non uni conſiderationi periculum univerſæ rei permittens.

10 Iphicrates adverſus Lacedæmonios aciem ordinare incipiebat. Complures ab eo pete-

γελα κλῖναι τὸ δόρυ, πλείων ἐξηκούετο ψόφος τῶν ὀδόντων ἢ τῶν ὅπλων.

Ἰφικράτης ἀντιστρατοπεδευομένων τῶν πολεμίων προῆλθε τρισὶν ἡμέραις λαθών· [16] μηχανησάμενος δὲ τὸ λαθεῖν, ξύλα ξηρὰ ὑφῆψε, καὶ τοῖς ξηροῖς χλωρὰ [17] ἐπέθηκεν· ὁ δὲ ἀὴρ παχὺς καὶ ὀμιχλώδης γενόμενος ἐπεσκότισε ταῖς τῶν πολεμίων ὄψεσιν.

Ἰφικράτης τῶν [18] μαντέων ἀπαγορευόντων οὐκ εὐθὺς ἐπείθετο. ἀλλ᾽ ἢ τὸ πλῆθος μετέταττεν, ἢ τὴν χώραν ὑπήλλαττεν, ἢ τὸ χωρίον μετέβαλλε. καὶ πάλιν ἐπὶ τούτοις ἐθύετο. τοῦτο ἐποίει πολλάκις· οὐ μιᾷ σκέψει τὸν τοῦ παντὸς κίνδυνον ἐπιτρέπων.

Ἰφικράτης Λακεδαιμονίοις [19] παραταξάμενος ἤρχετο· πολλοὶ παρεκάλουν αὐτὸν ὅπως ἀποφήνῃ τὴν μυ-

χιλί-

16 Μηχανησάμενος δὲ τὸ λαθεῖν] Ita repoſui cum MSS. pro μηχανησάμενος δὲ τὸ λ.

17 Ἐπέθηκεν] Vulgata ὑπέθηκε. Sed ut editum. Cant. & interpres. Sic ſupra II.3.13. τὰ μὲν ξηρὰ ὑφῆψε, τὰ δὲ χλωρὰ ἐπέθηκεν.

18 Μαντέων] Cant. μαντείων.

19 Παραταξάμενος] MSS. παραταξάμενος. Cant. pro ἤρχετο, ἀπίκετο, ſed in margine notatum ἤρχετο.

20 Ἑκατέ-

χιλίαρχον, τὸν δὲ πεντακοσίαρχον· καὶ ἄλλος ταξίαρχος, καὶ λοχαγὸς ἕτερος [20] ἐσπούδαζε γενέσθαι. πάντας τοὺς παρακαλοῦντας ἀνεβάλετο εἰς καιρὸν ἐπιτήδειον. ὁ δὲ καιρὸς, οὗτος ἦν· παραγαγὼν τὴν φάλαγγα καὶ καθιστάμενος τὴν τάξιν, ἐκέλευσεν ἐν ἀπορρήτῳ [21] κινῆσαι πανικὸν, ὡς τῶν πολεμίων ἐμβεβληκότων. ταραχὴ μεγάλη πάντων· οἱ μὲν δειλοὶ φοβηθέντες ἀνεχώρουν· οἱ δὲ ἀνδρεῖοι προῆλθον ἀντιταξόμενοι τοῖς πολεμίοις. Ἰφικράτης γελάσας, ὡμολόγησε τὸ πανικὸν αὐτὸς κεκινηκέναι, πειρώμενος τῶν δυναμένων ἡγεῖσθαι· [22] τοῖς μὲν δὴ μείνασι χιλιαρχίας, καὶ ταξιαρχίας ἔδωκεν· τοὺς δὲ ἀ-

bant, hic ut ſe tribunum conſtitueret, ille ut ſe quingentis ducem præficeret: atque alius centurio fieri, alius manipulum ducere conabatur. Ille petentes omnes in tempus opportunum rejecit. quod cum veniſſet, acie collocata, ſeorſim imperat, ut panicum cieat, quaſi hoſtibus impetum facientibus. Cum magna eſſet omnium perturbatio, timidi metu perculſi, fugam arripuerunt. Fortes progrediebantur, ut ſe hoſtibus opponerent. Iphicrates ridens, confeſſus eſt ſe panicum ciere juſſiſſe, ut periculum faceret quinam poſſet duces agere. His igitur qui manſerant, millenorum ac centenorum præfecturas dedit: iis vero qui fugerant,

20 Ἐσπούδαζε] Fl. ἐσπούδαζον. Paullo poſt ante καθιστάμενος, Cant. omittit copulam.

21 Σημῆναι παλαινικόν] Legendum πανικόν, ut mox. *Caſaubonus*

Κινῆσαι πανικόν] Ita reſtitui cum Fl. & Interprete pro σημῆναι πανικόν Cant. literis facili errore tranſpoſitis, additoque articulo, κινῆσαι τὸ πανικόν. Lectionem noſtram firmant ſequentia hæc, ὡμολόγησε τὸ πανικὸν αὐτὸς κεκινηκέναι. Uterque Codex deinde, ὡς καὶ τὰ λ'.

22 Τοῖς μὲν δὴ μείνασι, χιλιαρχίας καὶ ταξιαρχίας ἔδωκεν] Ita reſtitui, præeuntibus MSS. & Interprete, pro τοῖς μὲν δὴ μείνασι, χιλιάρχοις, καὶ ταξιάρχοις ἔδωκεν ἦν.

23 Κατα-

mandavit ut hos ſequerentur.

11 Iphicrates caſtra poſiturus, miſit aliquos qui locum munitum ab exercitu longiſſime remotum occuparent. Mirantibus iis qui aderant, & interrogantibus, Ecquid occupas? reſpondens Iphicrates, Illud, inquit, Ecquis hoc futurum ſperaſſet? docens, in bello etiam illa quæ nemo ſperaſſet, cuſtodiis eſſe munienda.

12 Iphicrates in latiſſimo campo aciem inſtruebat. Hoſtes longe numero ſuperiores, incurſionem faciebant. At ille a tergo ſuorum militum foſſam effodit, ut ſpe fugæ præciſa manentes fortius & generoſius pugnarent.

13 Iphicrates ſi contra tyrones & inexercitatos aciem inſtrueret, habens exercitatos mili-

δὲ ἀναχωρήσαντας ἐκέλευσε τούτοις ἕπεσθαι.

Ἰφικράτης μέλλων [23] καταστρατοπεδεύειν, ἔπεμψε τινὰς καταληψομένους τόπον ὀχυρὸν πορρωτάτω τοῦ στρατοπέδου· θαυμασάντων τῶν παρόντων καὶ ἐρομένων, τί καταλαμβάνεις; Ἰφικράτης ὑπολαβὼν ἔφη, τὸ, τίς ἂν ἤλπισε τοῦτο ἔσεσθαι; παιδεύων, ὡς ἐν πολέμῳ χρὴ φυλακὴν εἶναι καὶ τῶν οὐκ ἐλπιζομένων.

Ἰφικράτης ἐν πεδίῳ μεγάλῳ παρετάττετο· οἱ πολέμιοι πολλῷ πλείους ὄντες [24] προσέβαλον· ὁ δὲ κατόπιν τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν, τάφρον βαθεῖαν ὤρυξεν· ὡς μὴ φυγῆς ἐλπίδας ἔχοντες, γενναιότερον ἀγωνίζοιντο μένοντες.

Ἰφικράτης, εἰ μὲν ἀγυμνάστοις παρετάσσετο, στρατιώτας ἔχων ἠσκημένους, οὐ παραχρῆμα συνῆπτεν ἐς μά-

23 Καταστρατοπεδεύειν] Cum MSS pro στρατοπεδεύειν. Paullo infra pro τί καταλαμβ. Cant. τὸ καταλαμβ. & pro τοῦτο ἔσεσθαι; παιδεύων, habet τοῦτ' ἔσεσθαι παιδεύων.

24 Προσέλαβον] Cant. προσέβαλον.

25 Προ-

μάχην· τρίβων δὲ τὸν χρόνον ἐν τῇ συστάσει [25] προσεξέλυε τοὺς πολεμίους, ὡς πονεῖν ἔλαττον εἰθισμένους, καὶ τότε ἐπετίθετο. εἰ δὲ προγεγυμνασμένοις ἔμελλε μάχεσθαι, αὐτὸς ἔχων στρατιώτας ἀγυμνάστους, συνεπλέκετο παραχρῆμα [26] ἐς μάχην, ταῖς πρώταις ὁρμαῖς τῶν οἰκείων ἀκμαίως ἀποχρώμενος.

Ἰφικράτης πολεμίους τρεψάμενος, εἰς χωρίον στενὸν συνήλασεν· ὁρῶν δὲ μηδεμίαν ὁδὸν ἀναχωρήσεως αὐτοὺς ἔχοντας, ἢ μόνην τὴν ἐκ τοῦ νικᾶν ἀνάγκην· εἰπών, μὴ ἀναγκάσωμεν ἀγαθοὺς γενέσθαι τοὺς πολεμίους· ἔδωκεν αὐτοῖς πρὸς τὸ φυγεῖν καιρὸν καὶ τόπον, ἵνα τὴν νίκην αὐτὸς ἀκινδύνως ἔχοι.

Ἰφικράτης θανάτου δίκην φεύγων, παρεστήσατο νεανίσκους ἐγχειρίδια κατέχοντας· οἳ παραφαίνον-

tes, non continuo pugnam faciebat: ſed ſtando tempus conſumens, hoſtes laſſabat, minus ad laborem aſſuetos: atque tum demum impetum faciebat. Sin cum præexercitatis conflicturus eſſet, habens tyrones, ſtatim pugnam inibat, & primum ſuorum impetum tempeſtive adhibebat.

14 Iphicrates hoſtes fuſos ac fugatos in anguſtum locum coëgit. Conſpicatus autem nullam eis ad egrediendum viam patere, niſi quam ſolam neceſſitas per victoriam aperuiſſet, inquiens, Ne cogamus hoſtes ſtrenuos fieri: conceſſit eis ad fugam tempus & locum, ut ipſe ſine periculo victoriam obtineret.

15 Iphicrates capitis reus, juvenes cum gladiis in judicio collocavit, qui, monſtrantes

τες

25 Προσεξέλυε τοὺς πολεμίους] Lege προεξέλυε, vel παρέλυε, ut in ſimili narratione lib. quarto in Philippo, commate VII. *Caſaubonus.*

26 Ἐς μάχην] Cant. addito articulo, ἐς τὴν μάχην.

27 Ὡς

capula judicibus, terrorem ,eis incuſſerunt, ita ut reum abſolverent.

τὰς τοῖς δικαςαῖς τὰς λαβὰς, οὕτως αὐτοὺς κατέπληξαν, ὥστε φοβηθέντες ἀπεδίκασαν τὴν δίκην.

16 Iphicrates etiam ad procuratorem abiens, in domum ipſius, thoracem indutus, curatori dicebat, vide caveas.

Ἰφικράτης καὶ [27] ὡς τὸν κηδεςὴν ἀπιὼν ἐπὶ τὴν ἑςίαν, τὸν θώρακα ἐνεδύσατο [28] λέγων, μελετῶ φυλάττεσθαι.

17 Iphicrates etiam in ditione amicorum vallo caſtra muniebat, non eſſe boni ducis ajens, dicere, Non putabam.

Ἰφικράτης καὶ ἐν τῇ φιλίᾳ τὸν χάρακα ἐβάλλετο λέγων, οὐ ςρατηγικὸν τὸ, οὐκ ᾤμην.

18 Iphicrates clam hoſtibus prope immi-

Ἰφικράτης πολεμίους ἐγγύθεν ἐπικειμένους λαθεῖν.

27 Ὡς τὸν κηδεςὴν] Ita reſtitui cum MSS. Vulgata, ὡς τὸν δικαςὴν. Intelligitur autem Corys rex Thraciæ, cujus filiam habuit in matrimonio. Demoſthenes Orat. adverſus Ariſtocratem: Ἐγὼ σκοπῶ Κότυν, ὅτι κηδεςὴς ἦν Ἰφικράτει, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ Χαρίδημος Κερσοβλέπτῃ. Neque abſque ratione ſibi ab eo cavebat Iphicrates: paullo poſt enim refert idem Demoſthenes: καὶ εἰς τοῦτο κατέςησε τὸν Ἰφικράτην ἀπορίας, ὥστε ἀπελθόντα εἰς Ἄντισσαν οἰκεῖν, καὶ πάλιν εἰς Δρῦν. ἡγούμενον, ὡς μὲν ὑμᾶς οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἐλθεῖν, οὓς ὑςέρους ἐπεποίητο τὸν Θρακὸς καὶ τὸν βαρβάρου· παρ᾽ ἐκείνου δ᾽ οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι μένειν, ὃν οὕτως ὀλιγωροῦντα ἑώρα τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. Iidem Codd mox ἐνεδύετο, pro ἐνεδύσατο. Verbum μελετᾶν non ſolum uſurpatur de tironibus, ut recte notavit Caſaubonus, ſed etiam de avium pullis, alarum concuſſione vires ſuas ad volandum experientibus, quod proprie dicitur πτερυγίζειν. Antoninus Liberalis Fab. XVIII. de Aeropo ave: ὅς ἔτι νῦν τίκτει μὲν ὑπὸ γῆς, αἰεὶ δὲ μελετᾷ πέτεσθαι. Suidas: μελετώμενοι, διδασκόμενοι. ἐκμαθόντες. ὥσπερ οἱ τῶν αἰετῶν ἁπαλοὺς μὲν τοὺς πτεροὺς παρέχοντες τοῖς γεννήσασιν αὐτοὺς, μελετώμενοι ὑπ᾽ αὐτῶν τὴν πτῆσιν.

28 Λέγων, μελετῶ φυλάττεσθαι] Interpres non μελετῶ, ſed μέλετε legit. Non probo. Senſus eſt: interrogatum Iphicratem cur thorace & aliis armis ἀμυντηρίοις etiam quum ad judicem iret ſeſe muniret, reſpondiſſe. Μελετῶ φυλάττεσθαι: quibus verbis innuit imperator prudentiſſimus, ſe præceptorum quæ in ſcholis militaris diſciplinæ traduntur, optime memorem, iis perpetuo uti. Nam verbum μελετῶ inde ortum eſt tyrones quippe, dum ſe exercent, μελετᾶν dicuntur, ut meditari Latinis. γρ. μελετᾶν. *Caſaubonus.*

θεῖν βουλόμενος, καὶ ἀκινδύνως ἀναζεῦξαι, ὅσα ἦν ἐν τῷ τόπῳ δένδρα περιέκοψε, καὶ προσήρτησεν αὐτοῖς ἀσπίδας, κράνη, δόρατα. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι φαντασίαν εἶχον μενόντων. [29] Ἰφικράτης δὲ μετὰ τοῦ στρατοπέδου παντὸς ἀσφαλῶς ἀνέζευξεν.

Ἰφικράτης, εἰ μὲν πλείους τῶν πολεμίων ἔχοι στρατιώτας, βουλόμενος λαθεῖν ἵνα καταφρονοῦντας αὐτοὺς [30] λάβοι, μίαν στιβάδα τοὺς δύο στρατιώτας ἐκέλευσε ποιεῖσθαι· ἐπὶ ταύτης ἀνὰ μέρος ἀναπαύεσθαι· καὶ τὰ ὅπλα ἐπ' ἄλληλα τιθέναι· εἰ δὲ ὀλίγους ἔχοι, ὅπως μὴ καταφρονοῖντο, τὸν ἕνα στρατιώτην δύο στιβάδας ποιεῖσθαι [31] προσέταττε· καὶ ταχέως ἐς ἄλλο χωρίον μετανίστατο. τῶν δὲ πολεμίων τὰς στιβάδας καταμαθόντων, καὶ τὸ πλῆθος κατα-

nentibus, ut ſine periculo caſtra moveret, quotquot erant arbores in eo loco reſecuit, & appendit illis ſcuta, galeas, haſtas. Hoſtes igitur ex his eos manere conjiciebant, Iphicrates vero cum omnibus copiis tuto caſtra movit.

19 Iphicrates ſi plures hoſtibus milites haberet, & hoc ab hoſtibus ignorari vellet, ut eos paucitatem contemnentes ac nihil pendentes caperet, unum lectum duos milites juſſit facere, & in eo viciſſim requieſcere, atque arma altera alteris imponere. Sin paucos haberet, ne contemnerentur, unum militem duo ſtrata juſſit facere, atque ſtatim in alium locum traduxit. Hoſtibus vero ſtrata videntibus, & mul-

πλα-

29 Ἰφικράτης δὲ μετὰ] Particulam cum MSS. & Interprete inſerui.

30 Λάβοι] Cum MSS. nec non Codd. Caſauboni, pro λάβῃ. Cant. στιβάδα, pro στιβάδι. quomodo & bis infra.

31 Προσέταττε] γρ. προσέταξε. Caſaubonus.

32 Τὸ

titudinem admirantibus, tum demum prælium committebat.

20 Thebani noctu obruere cogitabant Athenas. Iphicrates re cognita, præcepit Athenienſibus, ut noctu ſigno dato in forum convenirent: ſibi proditum iri Thebanorum civitatem: Itaque ſine tumultu egredi in animo habere, ac ſine pugna Thebas ex improviſo obruere. Id cum Thebanis nunciatum eſſet, ab opprimendis Athenis deſtiterunt.

21 Iphicrates cum paucos haberet milites, eoſque triſtibus & abjectis animis præditos, volens audaciam & confi-

πα[illegible]ύτων, τηνικάδε προσπεσὼν συνῆπτε μάχην.

Θηβαῖοι νύκτωρ εἰσπεσεῖν Ἀθήναζε διενοοῦντο. Ἰφικράτης μαθὼν, παράγγελμα ἔδωκεν Ἀθηναίοις, [32] νύκτωρ ὑποσημήναντος, εἰς ἀγορὰν ἀθροίζεσθαι· προδίδοται οἱ ἡ Θηβαίων πόλις, καὶ μετὰ ἡσυχίας ἐξελθόντες ἄφνω [33] προσπεσόντες ἀμαχεὶ Θήβας αἱρήσομεν. τοῦτο δὲ ἐξαγγελθὲν Θηβαῖοι μαθόντες, ἀπέχοντο προσπεσεῖν ταῖς Ἀθήναις. ἐς δὲ τὸ φυλάττειν τὴν πόλιν αὐτῶν κατέστησαν.

Ἰφικράτης ὀλίγους εἶχε στρατιώτας, καὶ τούτους ἀθυμοῦντας· βουλόμενος αὐτοῖς [34] θάρσος ἐνδοῦναι,

32 Τὸ, εἰς ἀγορὰν ἀθροίζεσθαι] Malim ἀθροίζεσθε. Nam ſequitur, Θήβας αἱρήσομεν. Sed illa προδίδοται οἱ non bene cohærent: Quanquam ſolet Polyænus interdum in eadem periodo formam orationis variare. Sublato οἱ reliqua cohærebunt. *Caſaubonus.*

Νύκτωρ ὑποσημήναντος, εἰς ἀγορὰν ἀθρ.] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete, pro vulgato νύκτωρ ὑποσημῆναι τὸ εἰς ἀγορὰν ἀθρ. ſic infra 27. ἰὼν, τὸ σημεῖον ἄρχοντος, παραθαρσύναντες ἀλλήλους ἐν βῆμα προσβῶσιν. Cant. pro εἰς, ἐς. Idem Codex ſequens οἱ delet, & pro ἐξελθόντες, legit ἐξελθόντος.

33 Προσπεσόντες] Ita repoſui cum Fl. pro vulgato προπεσόντες. Mox pro τοῖς Ἀθηναίοις, ut erat in Vulgata, cum MSS. & Interprete reſtitui ταῖς Ἀθήναις.

34 Θάρσος ἐνδοῦναι] Cum MSS. Vulgata θάρσος δοῦναι. Paullo poſt pro ἔχοι, Cant ἔχε.

ναι, μεταξὺ δειπνοῦντας συγκαλεῖ λοχαγοὺς καὶ ταξιάρχας, καὶ κελεύει φέρειν ὅσον ἕκαστος ἔχοι ἀργύριον, ἢ χρυσίον, ἢ κόσμον, ὡς προδοσίαν τῶν πολεμίων [35] διαπραξόμενος, καὶ δέοντα δῶρα. δόντας δὲ ἤδη βαδίζειν ἐπὶ τοὺς ἐναντίους· οἱ μὲν ἐκόμισαν· ὁ δὲ λαβὼν, σύνθημα ἔδωκεν [36] Ἑρμῆ Φίλιον. ὡς τοῦτο πρὸς τοὺς ἐνδιδόντας αὐτῷ συγκείμενον· καὶ βραχὺ διαλιπὼν, ἐπῆγε τοὺς στρατιώτας. οἱ δὲ πιστεύσαντες ὡς ἔχοιεν τοὺς προδώσοντας, εὐθαρσέστεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγένοντο.

dentiam ipſis injicere, inter cœnandum convocat manipulorum duces ac centuriones, jubetque ut quantum quiſque haberet, adferret, ſive argentum, ſive aurum, ſive ornatum, quaſi proditionem hoſtium facturus, & ad eam rem muneribus indigens. Poſtquam dediſſent, hoſtes aggredi ſtatuit. Qui attulerunt. Ille cum accepiſſet, teſſeram dedit Mercurium Philium, quaſi de hoc ſibi cum proditoribus conveniſſet: & parva interpoſita mora, milites adduxit. Qui credentes fore, ut ſibi aliqui adverſarios proderent, audentiores ad faciendum prælium extiterunt.

Ἰφικράτης τὴν σύνταξιν τῶν στρατοπέδων εἴκαζε τῷ σώματι· θώρακα ἐκάλει

22 Iphicrates ordinationem exercituum humano corpori aſſimilabat.

τὴν

35 Διαπραξόμενος, καὶ δέοντα δῶρον] Si paullo ante ſcriptum eſſet, οἴσειν ὡς αὐτὸν, legendum hic eſſet διαπραξόμενον καὶ δέοντα. Sine illis lege καὶ δέον δῶρον. Scio ἀττικῶς poſſe quibuſdam videri hæc ita dicta: mihi non ita videtur. *Caſaubonus.*

Διαπραξόμενος] Fl. διαπραξάμενος. Pro καὶ δέοντα δῶρα. δόντας δὲ ἤδη βαδ. cum Cant. lego & diſtinguo: καὶ δέον τὰ δῶρα δόντας ἤδη βαδ. Verto autem: *& oportere jam, collatis donis, eos pergere ad hoſtes.*

36 Ἑρμῆ] Cant. Ἑρμέω. Mox pro δώσοντας, ut habebat Vulgata, repoſui cum MSS. (niſi quod Cant. προδώσαντας) & Interprete προδώσοντας, & pro εὐθαρσότεροι, cum iiſdem Codd. εὐθαρσέστεροι.

37 Mo-

Pectus phalangem appellabat, manus levis armaturæ milites, pedes equitatum, caput ducem. Reliquorum aliquod ſi deſit, claudum & mancum exercitum eſſe: ſin deficiat dux, totum inutilem diſcedere.

τὴν φάλαγγα· χεῖρας τοὺς ψιλούς· πόδας τὴν ἵππον· κεφαλὴν τὸν στρατηγόν. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὅταν ἐπιλείπῃ, χωλὸν, καὶ πηρὸν τὸ στρατόπεδον. ὅταν δὲ ὁ στρατηγὸς ἀπόληται, τὸ πᾶν ἄχρηστον οἴχεται.

23 Iphicrates Mitylenæ famam emiſit, brevi multa ſcuta comparari oportere, quæ Chiorum ſervis mitterentur. Hoc audito Chii, mancipiorum conatum metuentes, e veſtigio miſerunt ei pecunias, & ſocietatem fecerunt.

Ἰφικράτης ἐν Μιτυλήνῃ λόγον ἔδωκεν, ἀσπίδας χρὴ κατασκευάσαι διὰ τάχους πολλὰς, ὥς τε τοῖς τῶν Χίων οἰκέταις πέμψαι· Χῖοι τοῦτο ἀκούσαντες, καὶ τὸ οἰκετικὸν φοβηθέντες, παραχρῆμα ἔπεμψαν αὐτῷ χρήματα· καὶ συμμαχίαν συνέθεντο.

24 Iphicrates Sicyonem oppugnabat. Lacedæmonius præfectus ex Lacedæmone auxilium accerſens, juſſit miſſos in inſidiis collocare. Qui inſidias ſtruxerunt. Iphicrates viam ad urbem dirigens, tranſiit inſidias. Aliqui feroces

Ἰφικράτης Σικυῶνι προσέβαλλε Λάκων ἁρμοστὴς βοήθειαν ἐκ Λακεδαίμονος [37] μεταπέμψασθαι σκηψάμενος, [38] τοὺς πεμφθέντας εἰς ἐνέδραν καθίσαι προσέταξεν· οἱ μὲν δὴ ἐλόχων. Ἰφικράτης δὲ βαδίζων ἐπὶ τὴν πόλιν παρῆλθε

37 Μεταπέμψασθαι] Fl. μεταπέμπεσθαι. Cant. μεταπέμπεται. Pro ἐνέδρα καθίσαι, cum Cant. repoſui εἰς ἐνέδραν καθίσαι. Sicuti etiam ex MSS. addita præpoſitio ſupra II. r. 27. Utroque loco abſorpta videtur per ſyllabam præcedentem..

38 Τοὺς πεμφθέντας ἐνέδρα καθίσαι προσέταξε] Vel ἐν ἐνέδρᾳ ſcribendum: vel ἐνέδραν, quod eſt εἰς ἐνέδραν. Sic enim libro ſecundo, in Ageſilao, commate xxvII. *Caſaubonus.*

θε τὴν ἐνέδραν· νεανικοί τινες ἐκ τῆς πόλεως θρασύτερον ἠπείλησαν, 39 νῦν γέ τοι δώσεις δίκην. Ἰφικράτης ὑπονοήσας εἶναί τινας, οἷς οὗτοι πεποίθασιν, αὐτίκα ἀναστρέφει 40 κατ' ἄλλην ἀνοδίαν σύντομον· καὶ τοὺς ἐρρωμενεστάτους ἐπιλέξας αὐτὸς ἄφνω προσέπεσε τοῖς ἐνεδρεύουσι, καὶ πάντας διέφθειρεν· ὁμολογῶν ἁμαρτάνειν, ὅτι μὴ προηρευνήσατο τοὺς τόπους· τῷ δὲ ταχέως ὑποπτεῦσαι τὸν λόχον 41 ἄριστα ἐχρήσατο, προεμπεσὼν ὀξέως τοῖς ἐνεδρεύουσιν.

Ἰφικράτης ἔμελλε βαρβάροις μάχεσθαι· καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας εὐτολμοτέρους ποιῆσαι, δέδοικα, ἔφη, μὴ οὐκ 42 ἠσθημένοι εἶεν οἱ βάρβαροι, ὡς τοὺς πολεμίους εἰω-

ex urbe minabantur audacius, Nunc vero pœnas dabis. Iphicrates ſuſpicatus aliquos eſſe, in quibus illi ſpem haberent, ſtatim revertitur per aliam viam difficilem, & compendioſam: atque ipſe delectis robuſtiſſimis, continuo eos, qui in inſidiis latebant, obruit, & omnes morte affecit: confeſſus ſe erraſſe, quod non ante loca perſcrutatus fuiſſet. Suſpicione vero repentina optime uſum eſſe, quod extemplo inſidiantes adortus eſſet.

25 Iphicrates cum barbaris prælium collaturus, volens ſuos milites audaciores reddere: Vereor, inquit, ne non intellexerint barbari, quemadmodum hoſtes terrere ſoleam,

θε

39 Νῦν γέ τοι δώσεις δίκην] Cant. νῦν γέ τι δίκην δώσεις. Sequentia, Ἰφικράτης ὑπονοήσας, &c. a præcedentibus tamquam novum Iphicratis ſtrategema, quintum ſcilicet & viceſimum, in Cant. ſeparantur. Male.

40 Κατ' ἄλλην ἀνοδίαν σύντομον] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete. Vulgata, κατ' ἄλλην ὁδόν. Item pro αὐτοῖς ἄφνω πρ. cum Cant. & Interprete αὐτὸς ἄφνω πρ. Mox pro προσαπεσὼν, uterque Codex, προεμπεσών.

41 Ἄριστα] γρ. ἄχιστα. Caſaubonus.

42 Ἠσθημένοι] MSS. ᾐσθόμενοι.

43 Ἰφι-

Iphicratis nomine. Sed ego curam adhibebo, ut nunc id intelligant, & aliis renuncient. Tantum vos etiam ſtudium diligentiamque mecum intendite. Cum autem congrederentur exercitus, dicente quodam hoſtes eſſe formidabiles: Et quanto nos, inquit, ſumus formidabiliores?

26 Iphicrates rogabat milites, ut quoniam multa & glorioſa certamina ſe duce viciſſent, ſibi hoc ſolum largirentur, ac priores ſtarent, dum in hoſtes iretur: ſciens, niſi id facere ſummo ſtudio contendiſſent, eventurum ut hoſtes idem priores facerent.

27 Iphicrates promittebat ſe militibus victoriam daturum, ſi, poſtquam ipſe ſignum

θαι καταπλήττειν, τῷ [43] Ἰφικράτης εἶναι. ἀλλ' ἔγωγε φροντιῶ, ὅπως νῦν γένοιντο καταμαθόντες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπαγγέλλωσι· μόνον καὶ ὑμεῖς [44] συμφιλοτιμήσασθέ μοι. ἐπεὶ δὲ συνίεσαν αἱ δυνάμεις, φήσαντός τινος φοβεροὺς εἶναι τοὺς πολεμίους, καὶ πόσῳ, εἶπεν, ἡμεῖς ἐκείνοις φοβερώτεροι.

Ἰφικράτης παρεκάλει τοὺς στρατιώτας, ἀνθ' ὧν πολλοὺς καὶ ἐνδόξους ἀγῶνας νενικήκασιν αὐτοῦ ἡγουμένου, τοῦτο μόνον αὐτῷ χαρίσασθαι, εἶναι προτέρους ἐν τῷ προσιέναι τοῖς ἐναντίοις, εἰδὼς ὅτι τοῦτο ποιῆσαι μὴ φιλοτιμηθέντων, συμβήσεται τοὺς ἐναντίους προτέρους τοῦτο πρᾶξαι.

Ἰφικράτης ὑπέσχετο τοῖς στρατιώταις τὴν νίκην παραδώσειν, ἐὰν, τὸ σημεῖον ἄραντος, [45] παραθαρσύναντες

43 Ἰφικράτης εἶναι. ἀλλ' ἔγωγε φροντιῶ, ὅπως νῦν γένοιντο καταμαθόντες, καὶ τοῖς] Ita lacunam, quæ erat in Vulgata, inter εἶναι & καὶ τοῖς, cum MSS. cum quibus etiam conſentit Interpres, explevi; niſi quod Fl. μαθόντες. Statim pro ἀπαγγέλλωσι, Cant. παγγέλλωσι.

44 Συμφιλοτιμήσασθέ μοι] Ita repoſui cum Cant. & Interprete, pro vulgato συμφιλοτιμήσεσθέ μοι. Fl. συμφιλοτιμήσαι μοι. Paullo poſt cum eodem Cant. & Interprete pro ὑμεῖς, reſtitui ἡμεῖς.

45 Παραθαρσυνάντες ἀλλήλους] Cant.

ναντες ἀλλήλους ἓν βῆμα προβῶσιν. ἦν μὲν ἐπὶ ῥοπῆς ὀξυτάτης ἡ μάχη· τὸ δὲ σημεῖον ἦρεν ὁ στρατηγὸς, καὶ οἱ στρατιῶται προέβησαν ἐπαλαλάξαντες, καὶ τοὺς πολεμίους ὠσάμενοι, εἰς φυγὴν ἔτρεψαν.

extuliſſet, animantes ſe mutuo, unum gradum procederent. Cum pugna eſſet in inclinatione graviſſima, dux ſignum tollebat. Milites, acclamantes ſibi mutuo procedebant, & hoſtes pulſos in fugam vertebant.

Ἰφικράτης περὶ Κόρινθον Ἀθηναίων ἐστρατήγει πολεμούντων Θηβαίοις· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σφόδρα [46] ἐπήγοντο ἐξελθεῖν ἐπὶ τὴν μάχην· Ἰφικράτης δὲ ὁρῶν τοὺς πολεμίους πλείονας, καὶ ἐπὶ προσφάτῳ τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ μεγαλοφρονοῦντας, οὐ προῆγεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ἐγὼ μὲν ὑμᾶς [47] ἐς τοῦτο ἀνδρείας προήγαγον, ὥς τε καταφρονεῖν Βοιωτῶν δύνασθαι· τῶν δὲ ἐμοῦ κρειττόνων στρατηγῶν παραλαβών τις

28 Iphicrates ad Corinthum Athenienſium dux erat, bellum Thebanis inferentium. Athenienſes admodum feſtinabant egredi ad pugnam. Iphicrates videns hoſtes numero plures, recens parta in Leuctris victoria, confidere, non produxit. Sed ad eos inquit: Ego vos ad tantam fortitudinem adduxi, ut etiam contemnere Bœotos poſſitis. Verum ex iis ducibus, qui me ſunt præſtantiores, aliquis vos aſſumat, & produ-

ὑμᾶς

Cant. παραθρασυνάντες ἀλλήλοις. Mox uterque Codex, προσβῶσιν. Sed Interpres ut Vulgata: atque ita mox, προέβησαν. Pro ἐπαλαλάξαντες, Cant. ἐπαλλάξαντες.

46 Ἐπήγοντο] Cant. ἠπείγοντο. Pro τῇ ἐπὶ τοῖς Λεύκτροις νίκῃ, cum MSS. repoſui τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ.

47 Ἐς τοῦτο] Cant. ἐν τούτῳ. Paulo poſt pro παρὰ στρατηγοῦ, Fl. παρὰ στρατηγόν. Cum utroque Codice & Interprete pro συνορμῆσαι, repoſui συνεξορμῆσαι. Cum iiſdem Codd. pro λογισμὸν, reſtitui λογισμοῦ, quomodo etiam in margine Vulgatæ notarat Caſaubonus.

48 Ὁρῶ

cat. Ita cepit Athenienſes, & ab impetu revocavit ducis virtus, ut non egredi cogeretur ad pugnam una cum his qui ante ſurrexiſſent: ſed furorem ipſorum ratione compeſcuit.

29 Iphicrates proditionis reus citabatur, accuſantibus Ariſtophonte & Charete, eam ob cauſſam, quod ad Embata cum hoſtes interficere poſſet, navale prælium non iniverat. qui videns judicium in contrariam ſententiam ferri, deſiſtens a dicendo, enſem quodammodo judicibus oſtendit. Ne vero tota conſpiratione armata circumdaret judicium, abſolutionem omnes ei decreverunt. Poſt victoriam decernente quodam, eum judicibus vim adhibuiſſe: Amens eſſem, inquit, ſi pro Athe-

ὑμεῖς περιαγέτω. οὕτως εἷλε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τῆς ὁρμῆς ἐπαύσαντο, ἡ παρὰ στρατηγοῦ ἀρετὴ, μὴ συνεξορμῆσαι τοῖς προεξανισταμένοις, ἀλλὰ τὸν θυμὸν αὐτῶν λογισμῷ κατασχεῖν.

Ἰφικράτης προδοσίας δίκην ἔφευγεν. Ἀριστοφῶν καὶ Χάρης ἐδίωκον· αἰτία δὲ ἦν ὅτι ἄρα περὶ Ἔμβατα δυνάμενος ἑλεῖν τοὺς πολεμίους, οὐ διεναυμάχησεν. [48] ὁρῶν τὸ δικαστήριον ὑποφερόμενον εἰς τοὐναντίον, τοῦ λόγου παυσάμενος, παρέφηνέ πως τὸ ξίφος τοῖς δικασταῖς· οἱ δὲ καταδείσαντες μὴ τὴν ἑταιρείαν ὅλην ἐξοπλίσας κυκλώσειε τὸ δικαστήριον, ἄφεσιν αὐτοῦ πάντες ἐψηφίσαντο. μετὰ τὴν νίκην, ψηφίσαντός τινος, ὡς παρεκρούσατο τοὺς δικαστάς· εὐήθης ἂν εἴην, ἔφη, ὑπὲρ Ἀθηναίων μὲν στρατηγῶν, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ

48 Ὁρῶν τὸ δικαστήριον] Cant. ὁρῶν δὲ τὸ δικ. Pro vulgato ὑποφερόμενον, ſcripſi cum MSS. ὑποστρεφόμενον. Iidem pro παυσάμενος, παυσόμενος.

Mox pro ἑταιρείαν, Fl. ἑτέραν. Cant. ἑτέραν Paullo poſt pro ψηφίσαντος, Caſaubonus in ora Vulgatæ notarat, φήσαντος.

ναντες ἀλλήλους ἓν βῆμα προβῶσιν. ἦν μὲν ἐπὶ ῥοπῆς ὀξυτάτης ἡ μάχη· τὸ δὲ σημεῖον ἦρεν ὁ στρατηγὸς, καὶ οἱ στρατιῶται προέβησαν ἐπαλαλάξαντες, καὶ τοὺς πολεμίους ὠσάμενοι, εἰς φυγὴν ἔτρεψαν.

Ἰφικράτης περὶ Κόρινθον Ἀθηναίων ἐστρατήγει πολεμούντων Θηβαίοις· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σφόδρα [46] ἐπήγοντο ἐξελθεῖν ἐπὶ τὴν μάχην· Ἰφικράτης δὲ ὁρῶν τοὺς πολεμίους πλείονας, καὶ ἐπὶ προσφάτῳ τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ μεγαλοφρονοῦντας, οὐ προῆγεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ἐγὼ μὲν ὑμᾶς [47] ἐς τοῦτο ἀνδρείας προήγαγον, ὥστε καταφρονεῖν Βοιωτῶν δύνασθαι· τῶν δὲ ἐμοῦ κρειττόνων στρατηγῶν παραλαβών τις

extuliſſet, animantes ſe mutuo, unum gradum procederent. Cum pugna eſſet in inclinatione graviſſima, dux ſignum tollebat. Milites, acclamantes ſibi mutuo procedebant, & hoſtes pulſos in fugam vertebant.

28 Iphicrates ad Corinthum Athenienſium dux erat, bellum Thebanis inferentium. Athenienſes admodum feſtinabant egredi ad pugnam. Iphicrates videns hoſtes numero plures, recens parta in Leuctris victoria, confidere, non produxit. Sed ad eos inquit: Ego vos ad tantam fortitudinem adduxi, ut etiam contemnere Bœotos poſſitis. Verum ex iis ducibus, qui me ſunt præſtantiores, aliquis vos aſſumat, & produ-

ὑμᾶς

Cant. παραθρασυνάντες ἀλλήλοις. Mox uterque Codex, προσβῶσιν. Sed Interpres ut Vulgata: atque ita mox, προσέβησαν. Pro ἐπαλαλάξαντες, Cant. ἐπαλλάξαντες.

46 Ἐπήγοντο] Cant. ἠπείγοντο. Pro τῇ ἐπὶ τοῖς Λεύκτροις νίκῃ, cum MSS. repoſui τῇ ἐν Λεύκτροις νίκῃ.

47 Ἐς τοῦτο] Cant. ἐν τούτῳ. Paullo poſt pro παρὰ στρατηγοῦ, Fl. παρὰ στρατηγόν. Cum utroque Codice & Interprete pro συνορμῆσαι, repoſui συνεξορμῆσαι. Cum iiſdem Codd. pro λογισμὸν, reſtitui λογισμοῦ, quomodo etiam in margine Vulgatæ notarat Caſaubonus.

48 Ὁρῶν

cat. Ita cepit Athenienſes, & ab impetu revocavit ducis virtus, ut non egredi cogeretur ad pugnam una cum his qui ante ſurrexiſſent: ſed furorem ipſorum ratione compeſcuit.

29 Iphicrates proditionis reus citabatur, accuſantibus Ariſtophonte & Charete, eam ob cauſſam, quod ad Embata cum hoſtes interficere poſſet, navale prælium non iniverat: qui videns judicium in contrariam ſententiam ferri, deſiſtens a dicendo, enſem quodammodo judicibus oſtendit. Ne vero tota conſpiratione armata circumdaret judicium, abſolutionem omnes ei decreverunt. Poſt victoriam decernente quodam, eum judicibus vim adhibuiſſe: Amens eſſem, inquit, ſi pro Athe-

ὑμεῖς παραγέτω. οὕτως εἷλε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τῆς ὁρμῆς ἐπαύσαντο, ἡ παρὰ στρατηγοῦ ἀρετὴ, μὴ συνεξορμῆσαι τοῖς προεξανισταμένοις, ἀλλὰ τὸν θυμὸν αὐτῶν λογισμῷ κατασχεῖν.

Ἰφικράτης προδοσίας δίκην ἔφευγεν. Ἀριστοφῶν καὶ Χάρης ἐδίωκον· αἰτία δὲ ἦν ὅτι ἀρα περὶ Ἔμβατα δυνάμενος ἑλεῖν τοὺς πολεμίους, οὐ διεναυμάχησεν· [48] ὁρῶν τὸ δικαστήριον ὑποφερόμενον εἰς τοὐναντίον, τοῦ λόγου παυσάμενος, παρέφηνέ πως τὸ ξίφος τοῖς δικασταῖς· οἱ δὲ καταδείσαντες μὴ τὴν ἑταιρείαν ὅλην ἐξοπλίσας κυκλώσειε τὸ δικαστήριον, ἄφεσιν αὐτοῦ πάντες ἐψηφίσαντο. μετὰ τὴν νίκην, ψηφισαντός τινος, ὡς παρεκρούσατο τοὺς δικαστάς· εὐήθης ἂν εἴην, ἔφη, ὑπὲρ Ἀθηναίων μὲν στρατηγῶν, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ

48 Ὁρῶν τὸ δικαστήριον] Cant ὁρῶν δὲ τὸ δικ. Pro vulgato ὑποφερόμενον, ſcripſi cum MSS. ὑποστρεφόμενον. Iidem pro παυσάμενος, παυσόμενος.

Mox pro ἑταιρείαν, Fl. ἑτέραν. Cant. ἑτέραν. Paullo poſt pro ψηφίσαντος, Caſaubonus in ora Vulgatæ notarat, φήσαντος.

μαυτοῦ δὲ πρὸς Ἀθηναίους μηκέτι.

[49] Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων ἔπεισεν Ἀθηναίους τὰ ὑπερέχοντα τῶν οἰκοδομημάτων ἐς τὰς δημοσίους ὁδοὺς ἀποκόπτειν, ἢ πιπράσκειν· ὥστε οἱ δεσπόται τῶν οἰκιῶν πολλὰ εἰσήνεγκαν χρήματα ὑπὲρ τοῦ μὴ περικοπῆναι καὶ σαθρὰ γενέσθαι τὰ οἰκοδομήματα.

Ἰφικράτης μετὰ μὲν τὴν μάχην, ἀπὸ τῶν [50] ληφθέντων ἄξια τῶν πόνων διένειμεν ἑκάστῳ· εἰ δὲ ξένια παρὰ πόλεων ἐκομίσθη, καὶ ἀπὸ τούτων διέπεμπεν ἑκάστῳ, οὐ κατὰ ἕνα μόνον, ἀλλὰ καὶ [51] κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ λόχους. καὶ κατὰ τὰς ὁπλίσεις, ἱππεῦσιν ἄλλα, ὁπλίταις ἄλλα, ψιλοῖς ἕτερα, πρὸ τῆς μάχης σιγὴν κηρύξας ἐπ-

nienſibus bella geram, pro me vero non item.

30 Iphicrates in ſumma pecuniarum egeſtate ſuaſit Athenienſibus, ut ædificia quæ eminerent, in publicas vias reſcinderent, aut venderent. Itaque domini ædium multas pecunias contulerunt, ne mutilarentur, aut labefactarentur ædificia.

31 Iphicrates poſt pugnam de præda cuilibet dignam laboribus partem diſtribuit. Sin munera a civitatibus adferrentur, ab his etiam diſpertivit unicuique, non ſigillatim tantum, verumetiam ſecundum exercitus atque manipulos, & dum arma induerentur equitibus alia, armatis alia, levis armaturæ militibus alia, ante pu-

ηγ-

49 Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων] Aut idem eſt, aut affine certe admodum quod narrat Ariſtoteles in Oeconom. de Hippia. Ἱππίας, inquit, ὁ Ἀθηναῖος τὰ ὑπερέχοντα τῶν ὑπερῴων εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς, καὶ τὰ προφράγματα, καὶ τὰς θύρας τὰς ἀνοιγομένας ἔξω ἐπώλησεν· ὠνεῖτο οὖν ὧν ἦν τὰ κτήματα· καὶ συνελέγη τὰ χρήματα οὕτως συχνά. *Caſaubonus.*

50 Ληφθέντων] Fl. λειφθέντων. Pro ἔνειμεν, cum eodem reſcripſi διένειμεν.

51 Κατὰ ἔθνη] Cum MSS. pro ἔθνος. Cum iiſdem pro vulgato πεζοῖς, reſtitui ψιλοῖς. quomodo in ſuis quoque legit Interpres. Pro ἐπηγγέλλετο, Cant. ἐπήγγειλε, cui additum ſupra λετ. Idem Codex ὅπλοις habet pro ὁπλίταις.

52 Τοῦ

gnam, facto ſilentio, promittebat ei, qui ex armatis ſe fortiſſime geſſiſſet, præmium: & iterum ei qui ex equitibus, ſive ſcutatis, ſeu ordine deinceps in ſingulis ordinibus. In feſtis autem ex publicis comitiis eos, qui cæteris ſtrenuiores extitiſſent, primis ſedibus honorabat. Hæc omnia excogitabat, ut alacriores & promptiores ad pericula milites redderet.

32 Iphicrates variis modis milites exercebat, fictis excurſionibus, falſis inſidiis, fictis proditionibus, ſimulatis tranſitionibus, fictis aggreſſionibus, & panicis, ut ſi quando tale quid eveniret, non terrerentur.

33 Iphicrates circa ſacrum montem ex adverſo conſtitutis ho-

ἠγγέλλετο [52] τῷ ἀριστεύσαντι ἐν τοῖς ὁπλίταις ἆθλον· [53] καὶ τῷ πάλιν ἐν τοῖς ἱππεῦσιν, ἢ ἐν τοῖς πελτασταῖς, καὶ ἐφεξῆς ἐν ἁπάσαις ταῖς τάξεσιν· ἔν γε μὴν ταῖς ἑορταῖς, καὶ πανηγύρεσιν, ὅσοι ἀνδρειότεροι τῶν ἄλλων, προετίμα προεδρίαις. ταῦτα πάντα ἐστρατήγει, προθυμοτέρους ποιῶν τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς κινδύνοις.

Ἰφικράτης ποικίλως ἐγύμναζε τοὺς στρατιώτας, μηχανώμενος ψευδοβοηθείας, [54] ψευδενέδρας, ψευδοπροδοσίας, [55] ψευδαυτομολίας, ψευδεφόδους, ψευδοπανικά, ἵνα εἴ ποτε καὶ πιστόν τι γένοιτο, μηδαμῶς ἐκπλήσσοιντο.

Ἰφικράτης περὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος ἀντικαθισαμένων αὐτῷ πολεμίων, καὶ ἀπεχόντων

52 Τῷ ἀριστεύσαντι] Mire hæc omnia erant perturbata in noſtro codice: & hic quoque aliquid videtur vel deeſſe, vel mendi ſubeſſe. *Caſaubonus.*

53 Καὶ τῷ πάλιν] Ita repoſui cum Cant. & Interprete pro vulgato, καὶ αὖ πάλιν. Fl. καὶ τὸ πάλιν. Cum iiſdem Codd. ſcripſi, ἢ ἐν τοῖς πελτασταῖς, pro ἢ πελτασταῖς.

54 Ψευδοσυνεδρίαις] γρ. ψευδοσυνεδρίας. & pro ψευδεφόδους, ψευδοτρόπους. *Caſaubonus.*

55 Ψευδαυτομολίας] MSS. ψευδαυτομολίας. ſed Vulgata recte. In fine. Fl. ἐκπλήσσοιτο, pro ἐκπλήσσοιντο.

χόντων στάδια πέντε, καὶ κατεχόντων ὑψηλότατον τόπον παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ τῆς πορείας τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐφ' ἕνα οὔσης· τὸ δὲ λοιπὸν χωρίον ἀπόκρημνον ἦν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπιλεξάμενος ἄνδρας εὐρώστους, [56] νύκτα παραφυλάξας ἀνηνεμίαν, ἀλειψάμενος λίπα σὺν τοῖς ἀναγκαίοις ὅπλοις, διὰ τῆς θαλάττης [57] περιιών· ὅσα γε μὴν βαθύτερα παρανηχόμενος, [58] παρελθὼν τοὺς φύλακας ἐκβάς, ὄπισθεν αὐτῶν γενόμενος, ἀπέκτεινε πάντας· καὶ τὸ αὐτοῦ στρατόπεδον ἤγαγε διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ παρὰ τὸ κρημνόν· καὶ τοῖς πολεμίοις, ἔτι νυκτὸς οὔσης, ἀφυλάκτοις καὶ μὴ προσδοκῶσιν ἐπιθέμενος, τινὰς μὲν διέφθειρε, τινὰς δὲ ἐζώγρησεν.

Ἰφικράτης [59] περὶ χει-

ſtibus, & quinque ſtadia diſtantibus, atque altiſſimum locum juxta mare tenentibus, cum non aliter quam ſingularibus ad illos via pateret, reliquus vero locus præceps in mare ferretur, delectis robuſtis ac fortibus viris, obſervata nocte tranquilla, unctus oleo cum neceſſariis armis per mare circumiens: ubi vero eſſet aqua profundior, tranans acceſſit, & egreſſus, a tergo cuſtodes adortus, omnes trucidavit, ac ſuum exercitum per anguſtam viam juxta præcipitium duxit. Hoſtes igitur nocte adhuc durante ex improviſo nec opinantes adortus, alios occidit, alios vivos cepit.

34 Iphicrates ſub hye-

μῶνας

56 Νύκτα παρ. ἀνηνεμίαν] Cum MSS. & Interprete, pro vulgato, καὶ ἀνηνεμίας. Ponitur autem νύκτα ἀνηνεμίαν, pro νύκτα ἀνήνεμον, vel νύκτα, ἐν ᾗ ἦν ἀνηνεμία.

57 Περιιών] Cum MSS. & Interprete pro παριών. Sub finem ſtrategematis MSS. ἀφυλάκτως, pro ἀφυλάκτοις.

58 Παρελθὼν τοὺς φύλακας] Diſtingue, παρελθὼν τοὺς φύλακας, ἐκβάς, ὄπισθέν τε αὐτῶν γενόμενος. At in codd. Interpr. voces illæ τοὺς φύλακας videntur alio loco fuiſſe poſitæ. Confer cum Frontino *Caſaubonus.*

59 Περὶ χειμῶνας καὶ κρημνούς] Codd. Interpt. καὶ κρυμούς. *Idem.*

Περὶ

mem & congelatam aciem videns opportunum tempus hoſtes aggrediendi, producere milites volebat. Quibus ob veſtium tenuitatem, & frigoris ſævitiam difficulter obedientibus, ipſe malam veſtem indutus, & reliquis leviorem, accedens ad tabernacula, ſingulos hortabatur ut in hoſtes invaderent. Qui conſpicati ducem abjectiſſima veſte præditum, & calceis vacantem, pro communi ſalute ſe in voluntarium periculum offerre, libenter ſecuti ſunt.

μῶνας καὶ κρυμνοὺς, ὁρῶν καιρὸν ἐπιθέσεως προάγειν ἐβούλετο τοὺς στρατιώτας· διὰ γυμνότητα καὶ [60] κρύος οὐ προθυμουμένων, αὐτὸς ἐνδὺς ἐσθῆτα φαύλην, καὶ τῶν ἄλλων ἀθλιωτέραν, παριὼν τὰς σκηνὰς ἕκαστον ἐπιχειρῆσαι τοῖς πολεμίοις παρεκάλει. οἱ δὲ προθύμως ἠκολούθησαν, ὁρῶντες τὸν στρατηγὸν ταπεινῶς [61] ἠσθημένον, καὶ ἀνυπόδητον, ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας προθυμούμενον.

35 Iphicrates quando non poterat dare ſtipendia, duxit milites ad inhabitata loca & littora, ut quam minimum abſumerent. Sin abundaret pecuniis, duxit ipſos in civitates & loca floren-

Ἰφικράτης εἰ μὲν μὴ [62] ἔχοι διδόναι μισθοφορὰν, ἦγε τοὺς στρατιώτας εἰς [63] ἀνοίκητα χωρία, καὶ ἀκτὰς, ἵνα ὡς ἐλάχιστα ἀναλίσκοιεν· εἰ δὲ εὐποροίη χρημάτων, ἦγεν αὐτοὺς ἐς πόλεις

Περὶ χειμῶνας] MSS abſque præpoſitione. Pro κρημνὰς cum Fl. reſtitui κρυμὰς, vel ut minus immutetur, κρυμνοὺς poſſet legi. Cum Fl. conſentit Interpres. (niſi quod relinquo illi explicandum, *congelatam aciem*.) Cant poſt ὁρῶν inſerit καὶ, ita ut ſit, ὁρῶν καὶ καιρόν.

60 Κρύος] Cum MSS. pro vulgato ψύχος. Cant. προθυμουμένους, pro προθυμουμένων.

61 Ἠσθημένον] MSS ἠσθενημένον.

62 Ἔχοι διδόναι μισθοφορὰν] Verbum διδόναι cum MSS. inſerui, cum quibus conſentit Interpres. Pro ἔχοι, Cant. ἔχει.

63 Ἀνοίκητα] Cant. ἀοίκητα. Cum MSS. & Interprete addidi ὡς ante ἐλάχιστα. Mox pro εἰς πόλεις, Cant. εἰς πόλιν.

λεις καὶ χωρία εὐδαίμονα· ἐπεὶ τάχιστα τὸν μισθὸν ἀναλώσαντες σπουδάζοιέν τι πράττειν, [64] διὰ τὴν τῶν χρημάτων ἔνδειαν. οὐ μὴν ἐπέτρεπεν αὐτοὺς οὐδὲ σχολάζειν. ἀλλ' εἰ μὴ πόλεμος εἴη, ἀεί τι προσέταττεν, ἢ ὀρύττειν, ἢ ταφρεύειν, ἢ δένδρα κόπτειν, [65] ἢ ἀναζευγνύειν, ἢ μετασκευάζειν, ὡς ἐν τῇ σχολῇ νεωτερίζειν βουλομένων.

Ἰφικράτης Σάμον κατασύρας, εἰς Δῆλον κατέπλευσε. Σάμιοι [66] ἐς πρεσβείας ἀφίκοντο λυτροῦσθαι βουλόμενοι τὰ ληφθέντα· ὁ δὲ ὁμολογῶν ἀποδώσειν, κρύφα ὑπηρετικὸν ἐκπέμψας ὡς ἐξ Ἀθηνῶν ἐκέλευσε καταπλεῖν κομίζον ἐπιστολὴν πεπλασμένην, ὡς Ἀθηναίων αὐτὸν ἐπανήκειν κελευόντων. ὁ δὲ πρὸς τοὺς Σαμίους διαλυσάμενος φιλανθρώ-

tia, ubi celerrime conſumpto ſtipendio facere præclarum aliquid ob inopiam pecuniæ conarentur. Non autem permiſit eis otium agere. Sed cum bellum non eſſet, ſemper aliquid negotii dedit, & juſſit aut cuniculos in terram agere, aut foſſas ducere, aut arbores ſecare, aut caſtra transferre, aut vaſa tranſmutare, quod in otio novas res moliri exiſtimaret.

36 Iphicrates in Samo prædatus, in Delum navigavit. Samii legati venerunt: ea quæ capta fuiſſent, pretio redemptum. Qui promittens ſe eis redditurum, clam expeditam navem emiſit, & quaſi ab Athenis navigare juſſit, ac fictam epiſtolam ferre, tanquam Athenienſibus ipſum redire jubentibus, ipſe cum Samiis amice pace conſtituta, triremium præ-

64 Διὰ τὴν τῶν, &c.] Καὶ, quod legebatur ante διὰ, cum MSS. & Interprete delevi.

65 Ἀναζευγνύειν] MSS. ut & Codd. Caſauboni μεταβάλλειν.

66 Ἐς πρεσβείας] Fl. abſque præpoſitione. Cant. χάριν πρεσβείας.

67 Ὁρμώ-

fectis ſolvere mandans, & abnavigans in deſertam inſulam noctes dieſque contendit. Samii cum audiviſſent Iphicratem abnavigaſſe, ſummamque legatis humanitatem præſtitiſſe, ſine metu in civitate verſabantur, & abſque metu in regione paſſim oberrabant. Quibus diſſolute vagantibus, ille rurſus ad Samum appellens, prædam longe majorem quam antea diripuit. Idem hoc Phormio prius Chalcidenſibus fecit.

37 Iphicrates Lacedæmonios & Thebanos bellum inter ſe mutuo gerentes in gratiam reducere conabatur. Argivis & Arcadibus ſociis Thebanorum reſiſtentibus, mandavit qui-

θρώπως, τοῖς τριηράρχοις ἀναγωγὴν παραγγείλας, ἀποπλεύσας, εἰς ἐρήμην νῆσον [67] ὡρμίσατο νυκτὸς καὶ ἡμέρας. οἱ Σάμιοι πυθόμενοι ὡς ἀπέπλευσεν Ἰφικράτης, [68] φιλανθρώπως αὐτοῖς χρησάμενος, κατά τε τὴν πόλιν ἀδεῶς διέτριβον, καὶ ἐς τὴν χώραν ἀδεῶς διεξίεσαν· ὁ δὲ διεσκεδασμένων πάλιν ἐπιπλεύσας ἐς τὴν Σάμον, πολλῷ πλείονα λείαν τῆς προτέρας ἥρπασε. [69] τοῦτο καὶ ὁ Φορμίων πρότερος ἐποίησε Χαλκιδεῦσιν.

Ἰφικράτης Λακεδαιμονίους καὶ Θηβαίους πολεμοῦντας ἐπεχείρει διαλλάσσειν· οἱ σύμμαχοι Θηβαίων Ἀργεῖοι καὶ Ἀρκάδες ἀντέπρασσον· ὁ δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐνίοις προσέτα-

ξε

67 Ὡρμίσατο] Cant. ὡρμήσατο. Locum hunc ita diſtinguo: ἀποπλεύσας εἰς ἐρήμην νῆσον, ὡρμίσατο νυκτὸς καὶ ἡμέρας. & verto: *abnavigans verſus inſulam deſertam, diem unum ac noctem illic ſtationem habuit.* Confer cum ſtrategemate Phormionis. Pro φιλανθρώπως Σαμίοις χρησ. cum MSS. monente etiam Caſaubono, reſcripſi φιλανθρώπως αὐτοῖς χρησ. Pro διεξίεσαν, Cant. διεξῄεσαν. Sub finem, pro προτέρως ἐποίησε, cum Fl. repoſui πρότερος ἐπ.

68 Φιλανθρώπως Σάμιοι χρησάμενοι] Scribe, φιλ. αὐτοῖς χρησάμενος, ut in omnibus codd. *Caſaubonus.*

69 Τοῦτο καὶ ὁ Φορμίων] Supra in Phormione, narratione prima. *Idem.*

70 Ἐγκα-

ξε λεηλατῆσαι τὴν Ἀργολίδα· τῶν δὲ Ἀργείων [70] ἐγκαλούντων, τοὺς φυγάδας αὐτῶν ἔφη αἰτίους εἶναι. προελθὼν δὲ καὶ ὡς τοὺς φυγάδας ἀνελόμενος, τὴν λείαν τοῖς Ἀργείοις ἀπέδωκεν· οἱ δὲ ἀπολαβόντες, ὡς εὐεργέτῃ καὶ φίλῳ τῷ Ἰφικράτει προσέφυγον, καὶ τὴν εἰρήνην αἱρεῖσθαι Θηβαίους ἔπεισαν.

Ἰφικράτης βασιλεῖ στρατηγῶν μετὰ Φαρναβάζου, πλέων ἐπ' Αἴγυπτον, τῆς χώρας οὔσης ἀλιμένου, παρήγγειλε τοῖς τριηράρχοις, τεσσαράκοντα σάκκους ἕκαστος ἐχέτω. προσορμιζομένων δὲ [71] τοὺς σάκκους ἄμμου πλήσας, [72] κεφαλί-

busdam militibus, ut Argolidem deprædarentur. Argivis accuſantibus, profugos ipſorum ajebat auctores eſſe. Procedens etiam quaſi transfugis occiſis, prædam Argivis reddidit. Quam cum recepiſſent, ad Iphicratem tanquam benefactorem & amicum confugerunt, & Thebanis, ut pacem cuperent, perſuaſerunt.

38 Iphicrates Regis nomine bellum gerens, una *cum Pharnabazo navigans in Ægyptum, cum regio eſſet importuoſa, mandavit triremium præfectis, ut quilibet quadraginta ſaccos haberet. Cum vero appellerent, ſaccos arena complens, capita ex ſin-

δας

70 Ἐγκαλούντων] Cant. ἐκκαλούντων.

71 Τοὺς σάκκους] Fl. τοὺς σάκκους. Cant. τοὺς σάκους. Unico κ ſcribi teſtatur Euſtathius ad Homeri Ἰλιάδ. N. pag 940. καὶ οἱ σάκκῳ ἀμπεκάλυψε. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον τὸ πολεμικὸν σκεῦος, ἀλλὰ καὶ ὁ κοινὸς λεγόμενος σάκκος, δι' ἑνὸς κ γράφεται παρ' Ἀττικοῖς, καθά φησιν Αἴλιος Διονύσιος. ὅθεν καὶ σακκίζειν φησὶ τὸ ὑλίζειν, ὡς Ἡρόδοτος, χρήματ' ὑποσακκιζόμενοι. καὶ ὑποσακκίζειν τοῦ ὅλου, τὸ προκόπτειν καὶ ὑφαιρεῖσθαι. τὸ τοιοῦτον δὲ ἴσως καὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ μικρὸν ἐκκενουμένου σάκου. Pro ἐποίει, cum MSS. & Interprete repoſui, ἐξῆπτεν.

*72 Κεφαλίδας ἐποίει ἑκάστης νεὼς] Ita legitur hic locus in noſtro codice: neſcio tamen an aliter Interpres legerit, qui vertat: *ex ſingulis navibus ſuſpendit.* quaſi eſſet ſcriptum ἐξῆπτε, aut ἀνήρτα ἀφ' ἑκ. Idem Interpres dum vertit κεφαλίδας *capita*, ignoravit quid ea vox hoc loco ſignificaret. quod ex unius Heſychii gloſſis didicimus.

gulis navibus ſuſpendit, atque ſic eas remigatas adduxit.

δας ἐξῆπλεν ἑκάςης νεὼς, ϗ οὕτως ἀνείλκυσεν αὐτὰς πεζρσωμένας.

39 Iphicrates in Epidauro, non multum ſupra mare aciem inſtruebat. Poſtquam vero ad nemus profundum & umbroſum ventum eſſet, exclamavit, ut poſiti in inſidiis conſurgerent. Hoſtes magnas inſidias metuentes, reverſi ſunt, & celeri fuga ſe in naves receperunt.

Ἰφικράτης ἐν Ἐπιδαύρῳ, μικρὸν ἄνω θαλάσσης παρετάσσετο· γινόμενος δὲ κατ' ἄλσος βαθὺ, ϗ σύσκιον, ἀνεβόησεν, ἐξανίστασθαι τοὺς ἐγκαθημένους· οἱ πολέμιοι φοβηθέντες ἐνέδραν μεγάλην, ἀνέστρεψαν· ϗ διὰ τάχους εἰς τὰς ναῦς καταφυγόντες ἀνεχώρησαν.

40 Iphicrates in Theſſalia & Jaſon tyrannus prope fluvium fœdus componere volentes,

Ἰφικράτης ἐν Θεσσαλίᾳ ϗ Ἰάσων ὁ τύραννος πλησίον ποταμοῦ σπείσασθαι βουλόμενοι, δι' ἀγγέλων

mus. Sic autem ille, Κίβαλον, μέρος ἐν τῷ πλοίῳ καὶ κόσμος, ἢ τὰ ἐρείσματα. Ita ergo hic κεφαλίδας interpretamur ἐρείσματα. hoc eſt, fulcra quibus navis fulcitur ac veluti fundatur. Nam ſacci iſti arena repleti, in aquam demiſſi, navem a vi ventorum & fluctuum impetu mole ſua ac pondere defendebant: non ſecus ac pilæ illæ quæ in χειροποιήτοις portibus exſtrui ſolent: de quibus vide apud Vitruvium libro quinto, cap. duodecimo. Et ſane nihil aliud conſequi quid voluit Iphicrates hoc ſtratagemate, quam ut in ἀλιμένοις locis portum ſibi arte pararet, quem locorum natura negabat. Itaque etiam πλαγιολιμένια id veteres eleganti in primis voce appellarunt. Leo Imperator, de apparatu bellico cap. xx. commate CXCI. Γινωσκέσθω σοι ἔτι καὶ ἕτερον ναυτικοῦ στόλου στρατήγημα. Ὅταν γὰρ εἰς τόπους λιμένας μὴ ἔχοντας καὶ ψαμμώδεις τὴν ἀπόβασιν μέλλῃς ποιήσασθαι, ἐὰν οὕτω τύχῃ ἐν καιρῷ ναυτικῆς στρατείας, σάκκους πολλοὺς γεμίσας ἄμμου, καὶ τοῖς σχοινίοις προσδήσας, ἀπὸ ἑκάστου δρόμωνος ἐκκρεμάσεις τοὺς ἀρκοῦντας, οἱονεὶ σιδηρᾶς ἀγκύρας· καὶ οὕτω τὸ λεγόμενον πλαγιολιμένα ποιήσας, βεβαίως κατὰ τὸν τόπον ἐξ εὐκτοῦ ἐπελθεῖν, ἢ βουληθείης σοι καταδρομὴν ποιήσεις. Deſcripſimus totum hunc locum ex libris manuſcriptis noſtris, in tuam, lector, gratiam: cui Leonem Græce loquentem nondum, ut puto, audire contigit. *Caſaubonus.*

73 Ὑπὸ

λων ἠρώτησαν ἀλλήλους, καὶ τὰ σώματα ἐγύμνωσαν· καὶ οὕτως [73] ὑπὸ τὴν γέφυραν ἐλθόντες διελέξαντο· ἐπεὶ δὲ καὶ τοὺς ὅρκους διὰ τῶν ἱερείων ἔχρην ποιήσασθαι, [74] Ἰφικράτης μὲν δὴ ἐπὶ τὴν γέφυραν ἀνῆλθεν. Ἰάσων δὲ τὸ ἱερεῖον παραλαβὼν τοῦ ποιμένος ἀπαλλαγέντος, σφαγιάζειν εἰς τὸν ποταμὸν ἤρχετο. καὶ δὴ τότε Ἰφικράτης καθαλλόμενος τῆς [75] σφαγίδος ἐπιλαβόμενος, αὐτὸν μὲν ἀποκτεῖναι ἀπέσχετο, προσομολογῆσαι δὲ ἃ συνέφερεν αὐτῷ κατηνάγκασεν.

Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ προσκαθημένων πολεμίων, [76] ἐνέπρησε νυκτὸς τὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων ὕλην· καὶ τὰ σκευοφόρα καὶ πολλὰ τετράποδα καταλιπὼν, τοῦ

per internuncios ſeſe mutuo ſcrutabantur, & corpora armis nudabant, atque ita ſub pontem convenientes, colloquium inierunt. Poſtquam vero per victimas juramentum eſſet ſanciendum, Iphicrates in pontem aſcendit. Jaſon pecudem abſenti paſtori ereptam immolare in fluvium cœpit. Tum Iphicrates deſiliens, & apprehendens gladium a cæde quidem abſtinuit: in conditiones autem, quæ ſibi placerent, conſentire adegit.

41 Iphicrates in Thracia cum hoſtes prope caſtra haberent, inter utroſque noctu ſylvam incendit, & relictis ſarcinis, multiſque quadrupedibus, fumo tenebro-

καπνοῦ

73 Ὑπὸ τὴν γέφυραν] Similiter in ponte inſtitutum colloquium inter Cerialem & Civilem apud Tacit. lib. v. Hiſt. cap. 26. *Petito colloquio ſcinditur Nabaliæ fluminis pons. In cujus abrupta progreſſi duces, & Civilis ita cœpit.* Mox ante ὅρκους additus articulus ex Fl.

74 Ἰφικράτης μὲν δὴ ἐπὶ, &c.] Cum MSS. inſerui δή. Cum iiſdem & Interprete repoſui ἀνῆλθεν, pro διῆλθεν. & ἱερεῖον, pro ἱερόν.

75 Σφαγίδος] Fl. σφραγίδος. Minus recte *gladium* vertit Interpres, cum verti debeat *cultrum*, ad vitandam ambiguitatem. Mox. Fl. αὐτὸς μὲν ἀποκτ.

76 Ἐνέπρησε] Cant. ἐνέπρησεν. & mox pro σκοτεινοτέραν, σκοτεινοτέραν.

77 Δη-

ſiorem noctem efficiente, diſceſſit in locum arboribus denſum, & umbroſum. Illuceſcente die, Thraces ad caſtra progreſſi, cum neminem Græcorum inveniſſent, ad ſarcinarum & quadrupedum rapinam ſeſe verterunt. Iphicrates diſtractis ſuperveniens ex eo loco cum inſtructa acie, tum hoſtes profligavit, tum ſarcinas vindicavit.

42 Iphicrates noctu locum quendam affectans, tubicines in diverſas partes dimiſſos claſſicum juſſit canere. Hoſtibus ad ſonitum tubarum aliis alio diſcurrentibus, ille paucis, qui relicti fuerant, interfectis, facile loco potitus eſt.

43 Cum Iphicrates eſſet Corinthi, Lacedæmonii civitatem aggreſſi ſunt. Ille non protinus, correptis copiis, in periculum ſe obtulit.

καπνοῦ σκοτεινοτέραν τὴν νύκτα ποιοῦντος, ἀνεχώρησεν εἰς τόπον δασὺν καὶ σύσκιον· ἡμέρας δὲ γενομένης, οἱ Θρᾷκες, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐλθόντες, οὐδένα τῶν Ἑλλήνων εὑρόντες, ὥρμησαν ἐπὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν τετραπόδων, καὶ τῶν σκευοφόρων. Ἰφικράτης [77] διεσπαρμένοις ἐπιφανεὶς ἐκ τοῦ χωρίου συντεταγμένος, καὶ τοὺς πολεμίους ἐνίκησε, καὶ τὰ σκευοφόρα ἔσωσεν.

Ἰφικράτης νύκτωρ ἐπιθέμενος χωρίῳ, τοὺς σαλπιγκτὰς ἐπὶ πολλὰ μέρη διαπέμψας, ἐκέλευσε σημαίνειν· οἱ πολέμιοι πρὸς τὸν ἦχον ἄλλος ἄλλῃ διέθεον· ὁ δὲ [78] ἐλαχίστους τοὺς καταλειφθέντας νικήσας, ῥᾳδίως ἐκράτησε τοῦ χωρίου.

Ἰφικράτους ὄντος ἐν Κορίνθῳ, Λακεδαιμόνιοι παρῆλθον ἐς τὴν πόλιν· ὁ δὲ οὐκ εὐθὺς [79] ἀπεκινδύνευσε τὴν δύναμιν, συμβαλὼν

77 Διεσπαρμένοις] Fl. διεσπασμένοις.

78 Ἐλαχίστους τοὺς κατ.] MSS. absque articulo.

79 Ἀπεκινδύνευσε τὴν δύναμιν συμβαλὼν] Interpres, συλλαβών: haud recte. *Caſaubonus.*

λῶν, ἀλλὰ μαθὼν, ὡς ἔστι τὰ περὶ τὴν πόλιν ὀχυρώτατα χωρία, ἠρέμα ταῦτα περικαταλαβὼν τοὺς ἐν τῇ πόλει προεκήρυξεν ἰέναι πρὸς αὐτόν. ἐξιόντων δὲ πάντων καὶ ἀθροιζομένων, οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ πλῆθος φοβηθέντες, [80] καὶ τὴν φυγὴν τῶν ὀχυρῶν τόπων φοβηθέντες, ἀμαχεὶ φεύγοντες ᾤχοντο.

Sed cognito quod eſſent circa urbem loca muniтiſſima, clam ea prius occupavit; & his qui in civitate erant ante promulgavit, ut ad ſe venirent. Exeuntibus autem omnibus, & in unum collectis, Lacedæmonii multitudinem timentes, & in munita loca factam fugam metuentes, ſine prælio fugientes diſceſſerunt.

Ἰφικράτης Ἀβυδηνοῖς πολεμῶν, περὶ Χερρόνησον ὢν, χωρίον τι καταλαβὼν ἐτείχιζεν, ὡς φοβούμενος Ἀξίβιον τὸν Λάκωνα. Ἀβυδηνοὶ δὲ ὁρῶντες οἰκοδομοῦντα τὸ τεῖχος, [81] κατεφρόνησαν [82] ὡς φοβουμένου, καὶ προελθόντες τῆς πόλεως κατὰ τὴν χώραν ἐγίγνοντο.

44 Iphicrates Abydenis bellum inferens, cum eſſet in Cherroneſo, locum quendam occupatum muro cinxit, ſimulans ſe metuere Axibium Lacedæmonium. Abydeni videntes eum ædificare murum, ut timidum contempſerunt: & e civitate progreſſi, regioni ſe committere audebant.

Ἰφι-

80 Καὶ τὴν φυγὴν τῶν ὀχυρῶν τόπων] Appellat φυγὴν τῶν ὀχυρῶν τόπων, τὴν γινομένην εἰς ὀχυροὺς τόπους. Dictum ut apud Vegetium, *ſaltitio equorum* lib. primo, id eſt, quæ fit in equos. *Caſaubonus.*

Τὴν φυγὴν τῶν ὀχυρῶν τόπων φοβηθέντες, ἀμ.] Φοβηθέντες aberat a Vulgata, nos cum MSS. & Interprete loco ſuo reſtituimus.

81 Κατεφρόνησαν] Copulam καὶ præcedentem cum MSS. & Interprete delevi.

82 Ὡς φοβούμενος Ἀξίβιον τὸν Λάκωνα] Scribendum Ἀναξίβιον. Ita enim & hiſtorici eum nominant, & Frontinus libro primo, cap quarto: itemque lib. ſecundo cap. quinto. *Caſaubonus.*

83 Ἰφι-

Iphicrates cõnſpicatus diſſolutos, noctu partem exercitus in Abydenorum terram inducens, & agros ipſorum incurſionibus infeſtans, magno numero hominum & pecuniarum potitus eſt.

45 Iphicrates cum eſſet Corinthi, audiens eos, qui contrariam factionem tuebantur, mercenarios ex Lacedæmone in urbem accepturos eſſe, ſuis militibus excitatis, alios reliquit intus præſidii cauſſa, alios extra portas eductos in ordines redegit, & ad illam portam feſtinavit quam patefecerant, qui hoſtes acceptos introducebant. Poſtremis introëuntibus, repente incumbens ſecutus eſt, & in civitatem ſimul irruit. Cum autem res in obſcuro nocturno tempore gereretur, multos ex ipſis trucidavit.

[83] Ἰφικράτης ἰδὼν ἀπωτάκτους, νυκτὸς μέρος τοῦ στρατεύματος εἰς τὴν Ἀβυδηνῶν διαβιβάσας, τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν καταδραμὼν, ἐκράτησε πολλῶν σωμάτων καὶ χρημάτων.

Ἰφικράτης [84] ὢν ἐν Κορίνθῳ, πυθόμενος ὡς οἱ τἀναντία πράττοντες μισθοφόρους ἐκ Λακεδαίμονος νύκτωρ ἐκδέχεσθαι μέλλοιεν, ἀγείρας τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας, τοὺς μὲν κατέλιπεν ἔνδον φυλάττειν· τοὺς δὲ ἄλλους ἔξω πυλῶν ἀγαγὼν καὶ ἐς τάξιν καταστήσας, ἔσπευσεν ἐπ' ἐκείνην τὴν πύλην, ἣν ἤνοιξαν [85] οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους ἐσῆγον· τῶν δ' ἐσχάτων ἐσιόντων, ἐξαίφνης ἐπιστὰς συνηκολούθησεν αὐτοῖς, καὶ συνέπεσεν εἰς τὴν πόλιν· ἀδήλου δὲ ὄντος τοῦ γεγονότος, ὡς ἐν νυκτὶ, πολλοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειρεν,

83 Ἰφικράτης ἰδών] Cant. Ἰφικράτης δὲ ἰδών.

84 Ὢν ἐν Κορίνθῳ] MSS. ἣν ἐν Κ. Mox Cant. μέλλειεν, pro μέλλοιεν. & πόλιν, pro πύλην.

85 Οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους ἐσῆγον] Lego οἱ δεχόμενοι τοὺς πολεμίους. οἱ μὲν τοὺς πολεμίους ἐσῆγον. Caſaubonus.

ῥεν, ἡμέρας δὲ γενομένης πολλοὺς εἰς τὰ ἱερὰ [86] φυγόντας ἐχειρώσατο.

[87] Ἰφικράτης ἐς Θρᾴκην ἀναβὰς, μετὰ στρατιωτῶν ὀκτακισχιλίων ἐστρατοπέδευσε· πυθόμενος τοὺς Θρᾷκας νύκτωρ ἐπιτίθεσθαι μέλλειν, ἀναλαβὼν τοὺς στρατιώτας ἀνεχώρησεν ἑσπέρας, ὅσον στάδια τρία εἰς φάραγγα κρύψαι δυναμένην. οἱ Θρᾷκες ἐμπεσόντες εἰς τὸ στρατόπεδον ἔρημον, [88] διήρπαζον ἀτάκτως, καταγελῶντες τῶν Ἑλλήνων ὡς φευγόντων. Ἰφικράτης ἐξ ἀφανοῦς ἐξορμήσας, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, [89] πολλοὺς δὲ καὶ αἰχμαλώτους ἔλαβε.

Ἰφικράτης μέλλων ὁδὸν ἄνυδρον δυσὶν ἡμέραις πορεύεσθαι, παρήγγειλε [90] δεῖπνον ποιησαμένους, ὑ-

Illuceſcente die multos ad aras perfugientes confecit.

46 Iphicrates in Thraciam aſcendens, cum octo millibus militum caſtra locavit: ubi cum audiſſet Thraces noctu ex inſidiis adoriri velle, aſſumptis militibus ſub veſperam, ad tria ſtadia in vallem deflexit, quæ tegere & occulere poſſet. Thraces irruptione facta, caſtra vacua diripuerunt, confuſis ordinibus: & Græcos, ut fugientes deriſerunt. Iphicrates ex occulto adortus multos ex eis occidit, multos etiam vivos cepit.

47 Iphicrates viam aridam & expertem aquæ biduo profecturus, præcepit, ut ſumpta cœ-

δατος

86 Φυγόντας] Cant. φεύγοντας. & ſic Interpres.

87 Ἰφικράτης ἐς Θρᾴκην ἐπιβὰς] Frontinus hæc ita refert lib. ſecundo cap. XII. ut videatur confundere cum aliis ejuſdem Iphicratis ſtratagematibus quæ a Polyæno referuntur. *Caſaubonus.*

Ἀναβάς] Ita repoſui cum MSS. & Interprete pro vulgato ἐπιβάς.

88 Διήρπαζον] Non habet Cant. & mox ὁρμήσας legit pro ἐξορμήσας.

89 Πολλοὺς δὲ καὶ αἰχμαλ.] Copulam cum Fl. & Interprete inſerui.

90 Δεῖπνον ποιησαμένους] Cant. δειπνοποιησαμένους. quomodo ſtatim etiam in Vulgata legitur.

91 Καί

na, vaſa replerent aquis, & occidente ſole duxit exercitum per noctem. Facto die caſtrametatus eſt, & juſſit cibum capere, atque aquis uti: inde poſtquam quieverunt interdiu, cœnam parare, atque collectis omnibus iterum noctu iter facere. Sic pro biduo duabus noctibus frigus captantes evaſerunt: & una dies atque aqua ipſis recte ſuffecit.

δαλος πληρῶσαι τὰ ἀγγεῖα. καὶ ἡλίου δύντος ἤγαγε τὴν δύναμιν διὰ νυκτός. ἡμέρας δὲ γενομένης κατεστρατοπέδευσε, καὶ προσέταξε σιτοποιεῖσθαι τῷ ὕδατι χρησαμένους. [91] καὶ κοιμηθέντας δι' ἡμέρας, δειπνοποιήσασθαι, καὶ συσκευασαμένους, ὁδεῦσαι διὰ τῆς νυκτὸς πάλιν· ὥς τε ἀντὶ δύο ἡμερῶν, [92] δύο νύκτας ἀναψύχοντες διεξῆλθον· καὶ ἡμέρα μία, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς ἱκανὸν ἐγένετο.

48 Iphicrates ad Epidaurum copioſam prædam agebat: præfectus regionis Lacon eum perſequebatur, appropinquantem navibus. Cum perſequentes eſſent in colle, Iphicrates ante prædam armatos collocans, leves ac inermes paucos etiam hinc

Ἰφικράτης περὶ Ἐπίδαυρον λείαν ἦγε πολλήν· ὁ φρουρὸς τῆς χώρας Λάκων ἐδίωκεν αὐτὸν ἐγγίζοντα ταῖς ναυσίν· ὡς μὲν διώκοντες ἦσαν [93] ἐπὶ λόφου. Ἰφικράτης δὲ πρὸ τῆς λείας τοὺς ὁπλίτας τάξας κούφους καὶ ψιλοὺς κατ' ὀλίγον ἄλλον ἄλλῃ, καὶ τῷ Λάκωνι προσέβαλε·

91 Καὶ κοιμηθέντας] Cum MSS. Vulgata abſque copula. Statim cum Cant. ſcripſi συσκευασαμένους pro vulgato συγκατασκευασαμένους. Fl. συσκευασαμένους.

92 Δύο νύκτας ἀναψύχοντες] Deeſt verbum ὥδευον, aut ἐπορεύοντο, aut aliud affine. *Caſaubonus.*

Ἀναψύχοντες διεξῆλθον] Poſteriorem vocem cum MSS. & Interprete addidi. Cant. copulam ante τὸ ὕδωρ delet.

93 Ἐπὶ λόφου] Cant. ἐπὶ λόφους. Paullo poſt pro τῷ Λάκωνι, cum MSS. & Interprete repoſui καὶ τῷ Λακ.

βαλε· τοῦ δὲ προσέχοντος τοῖς πολλαχόθεν ἐφορμῶσιν, οἱ τοῦ Ἰφικράτους, [94] καὶ τὰ ὑπερδέξια χωρία καταλαβόντες, κατὰ νώτου τῶν πολεμίων ἐγένοντο, καὶ πάντας αὐτοὺς [95] διέφθειραν.

[96] Ἰφικράτης ἐν Φλιοῦντι διὰ στενῶν τόπων ἐβάδιζε, τῶν πολεμίων ἐπιτιθεμένων τοῖς τελευταίοις, παραγγείλας τοῖς στρατιώταις ἐκ τῶν στενῶν ὅ τι τάχος [97] ὑπεξιέναι, αὐτὸς διὰ μέσου ἐπ' οὐρὰν διαδραμὼν, καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς ἀρίστους προσλαβὼν, ἀκμάζων ἐμπεσὼν τοῖς ἐπικειμένοις ἀτάκτοις, πολλοὺς αὐτῶν διέφθειρεν.

Ἰφικράτης ἐς Θρᾴκην ἐμβα-

inde admiſcuit, & Laconem aggreſſus eſt. Quo circa impetentes multis ex locis diſtricto, Iphicrates præcelſis ac ſuperioribus locis occupatis, ad tergum hoſtium evaſit, atque omnes ad internecionem trucidavit.

49 Iphicrates circa Phliuntem per anguſta loca copias ducens, hoſtibus poſtremum agmen carpentibus, præcepit ſuis, ut ex anguſtiis protinus ſumma celeritate ſe ſubtraherent: atque ipſe per medium ad caudam accurrens, cum præſtantiſſimis militibus, tempeſtive adortus hoſtes perturbatos & confuſos, magnum illorum numerum interfecit.

50 Iphicrates in Thra-

94 Καὶ τὰ ὑπερδέξια] Cum Cant. Vulgata abſque καί. Et hoc & ſuperiore loco Interpres quoque in ſuo Codice videtur inveniſſe repetitam copulativam: quare putans quid deeſſe, tum ſupra addidit *admiſcuit*, tum hic *præcelſis*; verum cum non ſatis ſit *admiſcuiſſe*, videtur illic ſcripſiſſe Auctor: ἄλλοι ἄλλῃ περιπτώμενοι. hoc autem loco nihil deeſt, qui intelligendus eſt: *milites Iphicratis, tum ſuperioribus locis occupatis, ad tergum hoſtium evaſerunt, tum omnes illos trucidarunt.*

95 Διέφθειραν] γρ. διέφθειρεν. *Caſaubonus.*

96 Ἰφικράτης ἐν Φλιοῦντι] Eadem hiſtoria, aut certe huic ſimillima narratur infra commate LIIII. *Idem.*

Φλιοῦντι] Cant. Φλειοῦντι.

97 ὑπεξιέναι] Cum Fl. & Interprete. Vulgata, διεξιέναι. Pro διὰ μέσου, Cant. διὰ μέσον. & mox pro ἀτάκτοις, ἀτάκτως.

98 Κατὰ

ciam impreſſionem faciens, caſtra in campo poſuit, qui circumdabatur a monte, & anguſtum exitum per pontem habebat: quem Thraces noctu tranſgreſſi, impetum dare volebant. At ille cum multos ignes in caſtris incendiſſet, ad montium radices deſcendens, cum militibus juxta pontem & in ſylva conſidens, quietem agebat. Thraces pontem tranſgreſſi, impetum fecerunt, rati ſe hoſtes ibi cum ignibus inventuros. Interim Iphicrates militibus aſſumptis, pontem tranſiit, ac tuto receſſit.

51 Iphicrates maximis copiis imperabat, tum terreſtribus, tum navalibus. In ſtipendiorum diſtributione ſin-

ἐμβαλὼν ἐν πεδίῳ [98] κατεστρατοπέδευσεν ὑπὸ ὄρους [99] περιεχομένῳ, δίεξοδον ἔχοντι στενὴν διὰ γεφύρας, ἣν ἔμελλον διαβάντες οἱ Θρᾶκες νύκτωρ ἐπιθέσθαι. ὁ δὲ πυρὰ πολλὰ καύσας ἐν τῷ στρατοπέδῳ, πρὸς τὴν ὑπώρειαν [100] ἀναδραμὼν σὺν τοῖς στρατιώταις ἐγγὺς τῆς γεφύρας ἐν τῇ ὕλῃ συγκαθίσας ἡσύχασεν. οἱ μὲν δὴ Θρᾶκες διαβάντες τὴν γέφυραν, ὥρμησαν ὡς τὰ πυρὰ, τοὺς πολεμίους ἐκεῖ νομίζοντες εὑρήσειν. Ἰφικράτης δὲ τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς ὕλης ἀναλαβὼν, τὴν γέφυραν [101] διελθὼν, ἀσφαλῶς ἀνεχώρησεν.

Ἰφικράτης ἦρξε τοῦ πλείστου στρατεύματος πεζοῦ καὶ ναυτικοῦ, ἐν τῇ δόσει τοῦ μισθοῦ, καθ᾽ ἕκαστον μῆνα ὑφαιρῶν [102] τὸ τέταρτον μέρος

98 Κατεστρατοπέδευσεν] Cant. κατεστρατοπέδευεν. Pro ἐπὶ ὄρους, repoſui cum MSS. & Codd. Caſauboni, ὑπὸ ὄρους.

99 Περιεχομένῳ] Cant. περιεχομένων. & διεξόδων, pro διέξοδον.

100 Ἀναδραμὼν] Cum MSS pro vulgato διαδραμών. Mox pro διαβαίνοντες, cum MSS. & Interprete repoſui διαβάντες. item pro ἐς τὰ πυρὰ, ὡς τὰ π.

101 Διελθὼν] Cant. διεξελθών. Pro διαχώρησεν, cum Fl. & Interprete ſcripſi ἀνεχώρησεν.

102 Τὸ τέταρτον μέρος ὥσπερ ἐπίδοσιν ἰσχύος κατεῖχεν] Hoc Iphicra-

μέρος, ὥσπερ ἐνέχυρον ἑκάστου κατέχων, ἵνα μὴ λίποιεν τὸ στρατόπεδον. οὕτως ἄρα καὶ πολλοὺς εἶχεν ἀεὶ τοὺς στρατευομένους, καὶ εὐπόρους· τὸ τέταρτον τοῦ μισθοῦ φυλαττόμενον ἔχοντας.

Ἰφικράτης τοῖς Λακεδαιμονίων συμμάχοις ἀντιστρατοπεδεύων, νύκτωρ τὴν δύναμιν [103] μετημφίασε. τοῖς μὲν στρατιώταις περιθεὶς, τὴν τῶν οἰκετῶν ἐσθῆτα· τοῖς δὲ οἰκέταις τὴν τῶν στρατιωτῶν· οἱ μὲν δὴ στρατιωτικῶς ἠμφιεσμένοι πόρρω τῶν ὅπλων ἐβάδιζον, [104] τὴν τῶν ἐλευθέρων σχολὴν μιμούμενοι. οἱ δὲ οἰκετικῶς κατεσκευασμένοι πλησίον τῶν ὅπλων ἦσαν, ὅσα εἰκὸς διακονούμενοι. ταῦτα ὁρῶντες οἱ πολέμιοι κατὰ ζῆλον τῶν ἐναντίων, οἱ μὲν στρα-

gulis menſibus quartam partem ſubtrahens, quaſi arrabonem uniuſcujuſque retinebat, ne exercitum desererent. Ita & multos ſemper habuit milites, & divites: quippe qui mercedis quartam partem in ſubſidio habebant.

52 Iphicrates e regione Lacedæmoniorum ſociis caſtra ponens, noctu veſtitum exercitus tranſtulit, milites ſervilibus veſtibus induens, ſervos vero militaribus. Qui igitur militari habitu amicti erant, procul ab armis ibant, liberorum otium imitantes. At ſerviliter inſtructi apud arma verſabantur, quemadmodum moris erat ſervientibus. Hæc videntes hoſtes, æmulatione adverſariorum, milites

τιῶται

teum conſilium Romani probarunt, eoque uſi ſunt. Mos enim fuit apud Romanos, ut milites ad ſigna donativi partem deponerent ſequeſtrarentque. Auctores Suetonius in Domitiano, & Flavius Veget. lib. ſecundo cap. xx. *Caſaubonus.*

ἑκάστου] non habet Cant. & ante πολλοὺς collocat articulum.

103 Μετημφίασε] Cant. μετημφίεσε.

104 Τὴν τῶν ἐλευθέρων σχολ.] Priorem articulum ex MSS. addidi. Pro vulgato κατεσκευασμένοι, cum MSS. & Codd Caſauboni ſcripſi κατεσκευασμένοι.

105 Τῶν

oſcitanter extra caſtra ſpatiantes otium agebant. Servi neceſſariis uſibus erant occupati. Ibi tum ſignum tollitur. Iphicratii ſtatim ſumptis armis, ad hoſtium caſtra progreſſi, mancipiis a miniſterio fugientibus, militibus armis deſtitutis, alios occiderunt, alios captivos duxerunt.

πῶται ῥᾳθύμως. ἔξω τοῦ στρατοπέδου βαδίζοντες ἐσχόλαζον· οἱ δὲ οἰκέται ταῖς ἀναγκαίαις ὑπηρεσίαις παρέμενον. ἐνταῦθα δὴ σημεῖον αἴρεται· οἱ δὲ Ἰφικράτειοι, 105 τὰ ὅπλα ταχέως ἀναλαβόντες, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν ἐναντίων ἐλθόντες, τῶν μὲν οἰκετῶν τῶν ἐν τῇ διακονίᾳ φυγόντων· τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀόπλων καταλειφθέντων, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἤγαγον.

53 Iphicrates ex adverſo caſtrametantibus hoſtibus, & ſemper certa hora prandium facientibus, præcepit ſuis militibus, ut ante auroram prandium ſumerent. Hoc facto, pugnam cum hoſtibus commiſit, & jaculationem uſque ad ſeram veſperam protraxit. Poſtquam vero ab ſe invicem diſceſſerant, hoſtes ſe ad

Ἰφικράτης ἀντιστρατοπεδευμένων τῶν πολεμίων, καὶ κατὰ τὴν ὥραν διὰ παντὸς ἀριστοποιουμένων, προσέταξε τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις πρὸ τῆς ἕω προσενέγκασθαι τὸ ἄριστον· τοῦτο πράξας, συνέβαλε τοῖς 106 ἐναντίοις, καὶ τὸν ἀκροβολισμὸν ἄχρι δείλης παρέτεινεν· ἐπεὶ δὲ ἀλλήλων ἐχωρίσθησαν· οἱ μὲν πολέμιοι πρὸς

105 Τῶν μὲν οἰκετῶν] Ante hæc verba deſunt quædam, puta hæc, εἰς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον προσελθόντες. *Caſaubonus.*

Τὰ ὅπλα ταχέως ἀναλαβόντες, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν ἐναντίων ἐλθόντες, τῶν μὲν οἰκετῶν τῶν ἐν τῇ,] Quæ intercedunt inter ἀναλαβόντες & τῶν μὲν οἰκ, ſupplevi ex MSS. cum quibus etiam conſentit Interpres.

106 Ἐναντίοις] Cant. πολεμίοις.

πρὸς τὸ δεῖπνον ὥρμησαν· ὁ δὲ προηριστηκότας ἔχων τοὺς στρατιώτας προσπεσὼν δειπνοποιουμένοις, οὐκ ὀλίγον ὄλεθρον αὐτῶν εἰργάσατο.

cœnam conferebant: at ille cum pranſis antea militibus cœnantes obruens, non exiguam ipſorum ſtragem fecit.

Ἰφικράτης περὶ [107] Φλιοῦντα ὁδοιπορῶν, τῆς φάλαγγος διὰ τὰς δυσχωρίας μακρᾶς ἐκτεταμένης. οἱ πολέμιοι κατὰ τὴν οὐραγίαν ἐπικείμενοι, πολλοὺς ἐτίτρωσκον, καὶ πολλὰ ἥρπαζον. ὁ δὲ μετὰ τῶν περὶ τὴν πλευρὰν ἀνδρῶν ἐπιστρέψας, τῇ μὲν φάλαγγι παρήγγειλε θᾶττον προχωρεῖν· τῶν δὲ ἀπὸ τῆς δεξιᾶς, καὶ [108] ἀπὸ τῆς εὐωνύμου πλευρᾶς ἀνδρῶν, ἐπιλέγων τοὺς ἡγεμόνας, καὶ τοὺς ἀρίστους, [109] μετ' αὐτοὺς συνέτατε· τῆς δὲ οὐραγίας ἐγγὺς [110] γενόμενος, προσπεσὼν τοῖς πολεμίοις κεκμηκόσιν ἐν τῇ διώξει καὶ

54 Iphicrates circa Phliuntem iter faciebat, phalange ob locorum difficultatem in longum protenſa. Hoſtibus ad caudam inſtantibus, & multos vulnerantibus, multaque rapientibus, ille cum his viris qui in latere ibant converſus, phalangi mandavit, ut ocyus procederet. Ex iis vero qui a dextro lævoque latere erant aggregatis ducibus & præſtantiſſimis quibuſque eos ad extremum collocavit. Cum jam prope caudam eſſet, impetum faciens in hoſtes perſequendo

πε-

107 Φλιοῦντα] Cant. Φλιεῦντα.

108 Ἀπὸ τῆς εὐωνύμου πλευρᾶς ἀνδρῶν] Cant ἀπὸ τῶν εὐωνύμων πλ. ἀνδρ. Fl. ἀπὸ τῆς εὐωνύμου π. α. Legendum videtur, ἀπὸ τῆς τῶν εὐωνύμων π. α.

109 Μετ' αὐτοὺς συνέτατε] Ita lego, μετ'..... αὐτοὺς συνέταττε. Vel αὐτοὺς μὲν σ. aut, μετ' αὐτῶν pro μεθ' αυτοῦ. Hoc ita Frontinus, *Tranſeunte autem toto agmine lectiſſimos quoque retinuit.* Sed hæc in Thracia ait Frontinus fuiſſe facta, non ad Phliuntem. *Caſaubonus.*

Μετ' αὐτοὺς] Cant. *μετ' αὐτῶν.* quod probat Caſaubonus. Sed Fl. & Interpres ut Vulgata.

110 Γενόμενος] MSS. γενομένους. non male; ſed Interpres ut Vulgata.

111 Πολ-

fatigatos, & diſſipatos in ſarcinarum rapinis, multos ex ipſis occidit, multo plures etiam captivos abduxit.

πεπραγμένοις ἐν τῇ τῶν σκευοφόρων ἁρπαγῇ, πολλοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειρε, [111] πολλῷ δὲ πλείονας ἤγαγεν αἰχμαλώτους.

55 Iphicrates in Corcyra Crinippo e Sicilia cum ſupplementis undecim adnavigante, ſpeculatoribus eum appellere jam ſignificantibus, cuidam mandans, ut in deſertis ignem amicum accenderet, noctu adnavigans, omnia ſupplementa cepit, uno ſolum effugiente.

Ἰφικράτης ἐν Κερκύρᾳ [112] Κρινίππου προσπλέοντος ἐκ Σικελίας ἕνδεκα πληρώμασιν· [113] τῶν πυρσώρων ἀγγειλάντων ὑφορμεῖν αὐτὸν, νήσῳ τινὶ τῶν ἐρήμων προστάξας [114] πυρσὸν ἀνάπτειν φίλιον, νύκτωρ ἐπιπλεύσας ἐκράτησε τῶν δέκα πληρωμάτων, [115] ἑνὸς ἐκφυγόντος.

56 Iphicrates Acæ

Ἰφικράτης [116] ἐν Ἄκῃ πυθό-

111 Πολλῷ δὲ πλείονας] Fl. πολλοὺς δὲ πλ.

112 Κρινίππου προσπλέοντος] Fl. προσπλέοντος. Qui Noſtro dicitur Κρίνιππος, Xenophonti lib VI. Ἑλλην. eſt Ἄνιππος. & in margine Κρίνιππος. Neque undecim naves, ut Auctor, ſed decem tantum miſſas a Dionyſio refert: ἐκεῖ δὲ πυνθάνεται μὲν ἀκούσας, ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις παρὰ Διονυσίου βοηθήσουσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις. Pro vulgato, ἕνδεκα ναῦς πληρώσαντος τῶν, & quod exhibebant Caſauboni Codd. ἕνδεκα ναῦς πληρώσας τῶν, cum MSS. & Interprete reſtitui ἕνδεκα πληρώμασιν· τῶν, &c. Pro ὑφορμεῖν, MSS. ὑφορμεῖν, quod retineri poteſt, ſi ſcripſeris αὐτῇ. pro νήσῳ, Fl. εἴσω, cui additum ſupra νη.

113 Τῶν πυρσώρων ἀγγειλ.] Vidi quibus hæc vox πυρσώρων eſſet de mendo ſuſpecta: immerito illa quidem: Nam quare πύρσωρος non probabimus, ſi probamus οὔκουρος? Inde etiam πυρσωρεῖν dicti. vide Suidam Caſaubonus.

114 Πυρσὸν ἀνάπτειν φίλιον] Cant. ἐφίλιον Fl. ἐφ' ἴλιον. Caſauboni Codd. ἐφ' ἥλιον. Sed eodem modo loquutus Auctor ſupra II. 28. 2. συνέταξε τοῖς φρυκτωροῖς πυρσὸν φίλιον αἴρειν ἑσπέρας· καὶ πάλιν βαθέος ὄρθρου τὸν αὐτὸν

115 Ἑνὸς ἐκφυγόντος] Fuit illa navis Melanippi Rhodii, teſte Xenophonte dicto loco.

116 Ἐν Ἄκῃ] Caſauboni Codd. ἐν Νάκῃ. Sed nulla neque Ἄκη, neque Νάκη apud Geographos occurrit: quare legendum videtur, ἐν Θρᾴκῃ, cujus jam ante aliquoties mentio facta eſt, & infra fiet.

117 Στρα-

πυθόμενος δύο τῶν ἡγεμόνων προδιδόναι, καλέσας τοὺς ἀρίστους τῶν ἐπὶ τοῦ [117] στρατοπέδου, προσέταξεν, ὁπόταν [118] τοὺς αἰτίους τῆς προδοσίας μεταπεμψάμενος ἐξετάζῃ τὸ πρᾶγμα, προλαβεῖν αὐτοὺς τὰ τούτων ὅπλα, καὶ [119] τῶν ὑπ' αὐτοῖς τεταγμένων λόχων· οἱ μὲν προλαβόντες κατέσχον τὰς πανοπλίας. Ἰφικράτης δὲ τὴν προδοσίαν ἐλέγξας, τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἐκόλασε θανάτῳ· τοὺς δὲ στρατιώτας γυμνοὺς ἐξήλασε τοῦ στρατοπέδου.

cum audiſſet duos duces proditionem moliri, vocatis præſtantiſſimis qui erant in exercitu, mandavit, ut cum adverſarios proditionis cauſſa accerſens, rem perveſtigaret, ipſi confeſtim arma illis & ſequentibus illos manipulis eriperent. Qui mox armaturas occuparunt. Iphicrates vero probata ac demonſtrata proditione, duces quidem mortis ſupplicio affecit, milites vero nudos e caſtris expulit.

Ἰφικράτης [120] δισχιλίων μισθοφόρων πρὸς τοὺς Λάκωνας αὐτομολησάντων, ἀπόρρητα γράμματα ἔπεμψε πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν ἀποστάντων, παρακαλῶν μεμνῆσθαι τοῦ συγκειμένου καιροῦ, [121] καθ' ὃν καὶ [122] τὴν ἐξ Ἀθηνῶν συμμα-

57 Iphicrates cum duo millia mercenariorum ad Lacedæmonios transfugiſſent, clandeſtinas litteras ad duces eorum qui defecerant miſit, admonens, ut conſtituti temporis meminiſſent, quo etiam ex Athenis auxilium expectaret:

χίαν

117 Στρατοπέδου] Ita MSS. nec non Codd. Caſauboni. Vulgata στρατοπέδου μέτοχος.

118 Τοὺς αἰτίους τῆς προδοσίας] MSS. τῶν αἰτίους τῆς πρ. & ſic quoque Interpres. Vulgata tamen videtur præferenda, niſi forte αἰτίους.

119 Τῶν ὑπ' αὐτοῖς τεταγμένων λόχων] Cant. τῶν ὑπ' αὐτοῖς τετ. λόχων.

120 Δισχιλίων] Cant. δύο.

121 Καθ' ὃν] MSS. καθ' ἣν. Paullo poſt ante Λακεδαιμονίους cum Cant. additus articulus.

122 Τὴν ἐξ Ἀθηνῶν συμμαχίαν] ...

ſciens epiſtolam ad cuſtodes viarum perventuram. Poſtquam autem viarum cuſtodes litteras attulerunt Lacedæmoniis, illi comprehendendos transfugas exiſtimarunt. Quibus nihil optatius fuit, quam ut effugere poſſent, cum Athenienſibus perfidi extitiſſent, Lacedæmoniis tantummodo viderentur.

χίαν προσδέχοιτο· εἰδὼς τὴν ἐπιστολὴν ἐμπεσουμένην τοῖς φύλαξι τῶν ὁδῶν. ἐπεὶ δὲ οἱ φύλακες ἐκόμισαν τὰ γράμματα τοῖς Λακεδαιμονίοις, οἱ μὲν ὥρμησαν συλλαμβάνειν τοὺς αὐτομόλους. οἱ δὲ ἀγαπητῶς ἐξέφυγον, Ἀθηναίοις μὲν ἄπιστοι γενόμενοι, Λακεδαιμονίοις δὲ δόξαντες.

58 Iphicrates in Chio redarguere volens eos, qui Laconum partibus faverent, mandavit quibuſdam trierarchis, ut ſolventes per noctem, interdiu cum Laconico cultu habituque appellerent. Eos advenientes conſpicati, qui Lacedæmoniorum partes tuebantur, magna cum lætitia in portum accurrebant. Quos ille circumdatos iis quos ex urbe eduxerat comprehendit, & puniendos Athenienſibus miſit.

Ἰφικράτης ἐν Χίῳ τοὺς Λακωνίζοντας ἐλέγξαι βουλόμενος, ἐνίους τῶν τριηράρχων ἐκέλευσε, νυκτὸς ἐκπλεύσαντας μεθ' ἡμέραν ἐπιπλεῦσαι κόσμῳ Λακωνικῷ. οἱ μὲν Λακωνίζοντες ὡς εἶδον, μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐπὶ τὸν λιμένα κατέδραμον· ὁ δὲ κυκλωσάμενος αὐτοὺς, [123] καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως προελθόντας, συνέλαβέ τε καὶ κολασθησομένους Ἀθηναίοις ἔπεμψεν.

Ἰφι-

προσδέχοιτο] Quidam προσδέχοιντο: Sed & ἀπροσδέχοιτο ferri poteſt: & id quidem, ut puto, melius. *Caſaubonus.*

123 Καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως προελθόντας] MSS. καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς πολ. προσελθοῦσι. Recte, ſi deleatur præcedens copula, quomodo in ſuis fere legiſſe videtur Interpres, nam προσελθοῦσι videtur inveniſſe.

124 Πλη-

Ἰφικράτης ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων τῶν στρατιωτῶν θορυβούντων, καὶ κοινὴν ἐκκλησίαν αἰτουμένων, ἄνδρας ἐμπείρους τῆς Περσίδος γλώττης στολὰς Περσικὰς ἐνδυσάμενος προσέταξε [124] πληθούσης τῆς ἐκκλησίας ἐπιφανῆναι, καὶ παρελθόντας ἀγγέλλειν βαρβαριστὶ, Πλησίον οἱ τὰ χρήματα κομίζοντες· ἡμεῖς δὲ προεπέμφθημεν τοῦτο σημανοῦντες· [125] ταῦτα μηνύσαντες, οἱ στρατιῶται διέλυσαν τὴν ἐκκλησίαν.

59 Iphicrates in inopia pecuniarum conſtitutus, tumultuantibus militibus, & communem concionem poſtulantibus, viros peritos Perſicæ linguæ, ſtolis Perſicis indutos, juſſit frequentiſſima concione ſupervenire, & accedentes barbarice nunciare, In propinquo ſunt qui pecunias adferunt. Nos vero præmiſſi ſumus, ut hoc ſignificaremus: quæ cum indicaſſent, milites concionem dimiſerunt.

Ἰφικράτης [126] ἐκ τῆς Ὀδρυσιάδος λείαν πολλὴν περιήλασεν· ἐδίωκον οἱ Ὀδρυσαῖοι πλήθει πολλῷ. ὁ δὲ ἱππέας ἔχων ὀλίγους, ἔδωκεν αὐτοῖς καιομένας λαμπάδας· καὶ προσελαύνειν

60 Iphicrates ex Odryſiade multam undiquaque prædam egit. Perſequebantur Odryſenſes magna multitudine. Ille cum paucos equites haberet, dedit eis ardentes faces, & in

ἐκε·

124 Πληθούσης τῆς ἐκκλησίας] Cum MSS pro τε repoſui τῆς. Cant. φανῆναι habet pro ἐπιφανῆναι.

125 Ταῦτα μηνύσαντες] Hoc eſt ταῦτα μηνυσάντων αὐτῶν. ut jam ante annotavimus. *Caſaubonus.*

126 Ἐκ τῆς Ὀδρυσιάδος] Venit hoc a recto Ὀδρυσιὰς, unde gentile Ὀδρυσιάδης apud Stephanum. Ὀδρυσιὰς, & gentile Ὀδρυσαῖοι quod ſequitur, Stephano poſſunt addi. Hæc Orphei patria memoratur Tzetzi Chil. vi. 91.

Ὀρφεὺς καὶ τὸ Λειβήθριον ὄρος, ἀλλὰ καὶ πόλις,
Τῆς γῆς Θρᾳκῶν τῶν Ὀδρυσῶν, ὧν ὁ Ὀρφεὺς ὑπῆρχεν.

Lib. 1. Epigram. occurrit,

——— καὶ ὅλας γᾶς ἴδεν Ὀδριάδος.

pro quo Brodæus reponit Ὀδρυσιάδος, ſed Holſtenio rectius videtur Ὀδρυσίας, vel Ὀδρυσίδος.

127 Ἐξελ-

hoſtes invadere juſſit. Odryſorum equi, inſolitum aſpectum ignis non ferentes, in fugam agebantur.

ἐκέλευσε τοῖς ἐναντίοις· οἱ δ' ἵπποι τῶν Ὀδρυσῶν τῆς φλογὸς τὴν ὄψιν ἀσυνήθη μὴ φέροντες, ἀναστρέψαντες [127] ἔφυγον.

61 Iphicrates ad urbem accedens (fluvium enim ab regione per mediam urbem labentem tranſire neceſſum erat) veſperi cum exercitu tranſiit, ut quod ex tranſitione multitudinis turbidum factum eſſet, noctu inſciis civibus dilueretur. Atque ſic ignoratus, poſtero die nihil tale expectantes adortus eſt.

Ἰφικράτης ἐπιὼν πόλει, [128] τὸν ἀπὸ τῆς χώρας ποταμὸν διὰ μέσης τῆς πόλεως ῥέοντα διαβῆναι ἀναγκαῖον ἦν, ἑσπέρας διέβη μετὰ τοῦ στρατεύματος, ἵνα τὸ ἐκ τῆς διαβάσεως τοῦ πλήθους θολερὸν διὰ νυκτὸς παροδεύσῃ, λάθῃ τοὺς ἐν τῇ πόλει. καὶ δὴ λαθὼν μεθ' ἡμέραν ἐπέθετο μὴ προσδοκῶσιν.

62 Iphicrates in Thracia multos Odryſarum ceperat. Illi igitur vehementer jaculando & ſagittando inſtabant. Ipſe vero juxta ſingulos qui primam aciem tenebant, nudum ali-

Ἰφικράτης ἐν Θράκῃ πολλοὺς ἔλαβεν αἰχμαλώτους Ὀδρυσῶν. οἱ μὲν δὴ σφοδρῶς ἐπέκειντο βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες. ὁ δὲ τοῖς [129] πρωτοστάταις ἕκαστον αἰχμάλωτον γυμνὸν παρέ-

127 Ἔφυγον] Cant. ἔφευγον.

128 Τὸν τῆς χώρας ποτ.] Hæc accipe διὰ μέσης, ac notis παρενθέσεως include: nec quicquam deeſt. *Caſaubonus.*

Τὸν ἀπὸ τῆς χώρας, &c.] Præpoſitionem cum MSS. & Interprete adpoſui. & pro μετὰ τὸ στράτευμα cum iiſdem repoſui μετὰ τοῦ στρατεύματος. μεθ' ἡμέραν, pro vulgato μεθ' ἡμέρας. Ita quoque ſtrat. 58.

129 Πρωτοστάταις] Ita reſcripſi cum Fl. pro vulgato προστάταις. Cant. προτοπλάσταις. Pro τῶν χειρῶν δεδεμένον, Cant. τῶν χειρῶν δεδεμένων.

130 O-

παρέστησεν ἐξ ἱμάντος [130] ὀπίσω τὼ χεῖρε δεδεμένον. οἱ δὲ Ὀδρυσαῖοι τοὺς οἰκείους μὴ βουλόμενοι τιτρώσκειν, τοῦ βάλλειν καὶ ἀκοντίζειν ἀπείχοντο.

Ἰφικράτης περὶ Φοινίκην καταπλέων ἑκατὸν τριακοντόροις, ἔνθα πηλώδης αἰγιαλὸς ἦν, ἰδὼν τοὺς Φοίνικας περὶ τὴν ἠιόνα συνθέοντας, παρήγγειλε, ὅταν τὸ σημεῖον ἀναδειχθῇ, τοῖς μὲν κυβερνήταις ἀγκύρας ἀφεῖναι κατὰ πρύμναν, καὶ [131] τὴν καταγωγὴν ἐν τάξει ποιεῖσθαι· τοῖς δὲ στρατιώταις ὡπλισμένοις [132] ἕκαστον κατὰ τὴν αὑτοῦ κώπην, εἰς τὴν θάλασσαν αὑτὸν καθιέναι, καὶ τὴν αὑτοῦ τάξιν διαφυλάττειν· ὡς δὲ ἤδη σύμμετρον ὑπέλαβεν εἶναι τὸ τῆς θαλάσσης βάθος, ἀνέτεινε

quem captivum manibus loro in tergum revinctis collocavit. Odryſenſes ne ſuis vulnera infligerent, a jaciendo & jaculando deſtiterunt.

63 Iphicrates in Phœnicia adnavigans cum centum triacontoris, cœnoſo littore, conſpicatus Phœnices ad littus concurrere, præcepit, ut cum ſignum oſtenderetur, gubernatores e puppi anchoras dimitterent, & ordine appellerent: milites vero armati ſinguli per remum ſuum in mare ſe demitterent. Cum igitur jam mediocrem profunditatem maris eſſe ſuſpicaretur, ſignum egrediendi extendit. Triacontori quidem ordine appelle-

τὸ

130 Ὀπίσω τὼ χεῖρε δεδεμένον] Scribe δεδεμένον vel ὀπίσω τὼ χεῖρε δεδεμένον. ut lib. ſecundo in Hippodam. *Caſaubonus.*

131 Τὴν καταγωγὴν ἐν τάξει π.] Cant. ἢ καταγωγὴν κατὰ γῆν ἐν τ. π.

132 Ἕκαστον] MSS. ἕκαστος. quomodo etiam ex ſuis in margine notarat Caſaubonus. Mox pro διαφυλάττειν, Cant. φυλάττειν. Verba ejus commatis cum non habeat Interpres, verſioni ejus adde, *& ordines ſuos ſervarent.* Paullo poſt pro τριακοντόροι, Fl. τριακοντατέροι. In fine pro ἐμβαλλόμενοι, cum Fl. & Interprete repoſui ἐμβαλόμενοι.

bant, per anchoras. Milites ordinate ſe protegentes, procedebant. Hoſtes ordinem ipſorum & audaciam admirantes, fugam dabant. Iphicratii perſequentes, aliquos interemerunt, aliquos vivos ceperunt: multaque præda circumacta, eaque in naves impoſita, caſtra in terra poſuerunt.

τὸ σημεῖον τῆς ἐκβάσεως. αἱ τριακόντοροι μὲν ἐν τάξει κατήγοντο διὰ τῶν ἀγκυρῶν· οἱ δὲ ἄνδρες ἐν τάξει προβαλλόμενοι προῆγον. οἱ δὲ πολέμιοι καταπλαγέντες τὴν τάξιν αὐτῶν καὶ τὴν τόλμαν ἔφυγον. οἱ δὲ Ἰφικράτιοι τινὰς μὲν διώξαντες ἀπέκτειναν. τινὰς δὲ ἐζώγρησαν, καὶ λείαν πολλὴν περιελάσαντες καὶ ταύτην ἐς τὰς ναῦς ἐμβαλόμενοι στρατόπεδον ἐπὶ τῆς γῆς κατεστήσαντο.

[CAP. X.]

Timotheus.

¶ Timotheus cum in Atticis caſtris maxima eſſet nummi raritas, ſuaſit mercatoribus, ut ipſius ſigil-

Τιμόθεος.

¶ [1] Ἐν Ἀττικῷ στρατοπέδῳ σπάνις ἦν νομίσματος· Τιμόθεος ἔπεισε τοὺς ἐμπόρους χρῆσθαι νομίσματι τῇ ἑαυτοῦ σφραγῖδι· [2] ἀπαλ-

1 Ἐν Ἀττικῷ] Cant. Τιμόθεος, ἐν Ἀττικῷ. legiſſe videtur Interpres, Τιμόθεος, ὡς ἐν Ἀττικῷ στρ. σπ. ἦν νομίσματος, ἔπεισε, &c. ut plerumque Polyænus, præmiſſo ſcilicet nomine proprio, in quo etiam conſentit Cant.

2 Ἀπαλλασσομένους δὲ τὴν σφραγῖδα] Scribo & ſuppico, ὑπαλλασσομένους δὲ καὶ τὴν σφραγῖδα δόντας. hoc eſt, ea conditione, ut quum reverterentur, dato ſigillo pecunias reciperent. Mox quoque lego & diſtinguo, ἐπὶ τῇ σφραγῖδι τοῦ στρατηγοῦ· ὑπαλλασσομένοις αὐτοῖς, ἐν τοῖς πέως ἀπορήσαις χρημάτων, Τιμοθ. *Caſaubonus.*

Ἀπαλλασσομένους δὲ, &c.] Nihil hic a Vulgata abeunt Codd. neque etiam deeſſe quidquam videtur, ſi hoc modo diſtinguas, ἀπαλλασσομένους δὲ τὴν σφραγῖδα, καὶ τὸ ἀργύριον λαμβάνειν, &c. & vertas: *reddentes vero ſigillum, etiam argentum accepturos. Crediderant mercatores, & militibus commeatum præbuere ducis ſigillo. Reddentibus vero illu* (ſigillum ſcilicet) &c. Eodem modo ſcilicet, quo apud Ariſtotelem lib. II. Oeconom. in eodem, ut vi-

ἀλλασσομένους ἢ τὴν σφραγῖδα καὶ τὸ ἀργύριον λαμβάνειν· ἐπίστευσαν οἱ ἔμποροι, καὶ τὴν ἀγορὰν τοῖς στρατιώταις παρέχον [3] ἐπὶ τῇ σφραγῖδι τοῦ στρατηγοῦ. ἀπαλλασσομένοις αὐτοῖς, ἐν τῷ τέως εὐπορήσας χρημάτων Τιμόθεος, τὴν τιμὴν διέλυσε τὴν ὁμολογουμένην.

lo pro numiſmate uterentur. Diſcedentes vero, ſigillum & argentum acciperent. Crediderunt mercatores, & forum militibus præbuerunt ob ducis ſigillum diſcedentibus ipſis. Interea abundans pecuniis Timotheus, conſtitutum pretium perſolvit.

Τιμόθεος ἀνήγετο τῷ στόλῳ παντί. [4] πταρμὸς ἐγένετο·

2 Timotheus ſolvebat cum univerſa claſſe.

νετο·

detur, ſtrategemate, Timotheus dicitur, cum contra Olynthios bellum gereret, & pecuniæ inopia laboraret, æreum nummum percuſſiſſe, cumque ut reciperent mercatores, hiſce rationibus perſuaſiſſe: τοῖς δ' ἐμπόροις προεῖπεν, ὃν ἄν τις λάβῃ χαλκὸν, τοῦτο πάλιν ἀγοράζειν τά τε ἐκ τῆς χώρας ὤνια, καὶ τὰ ἐκ τῶν λειῶν ἀγόμενα. ὃς δ' ἂν περιλειφθῇ αὐτοῖς χαλκὸς, πρὸς αὐτὸν ἀναφέροντας ἀργύριον λαμβάνειν. Hoc Timothei factum imitata quoque, præter alios, præteriti ſæculi anno LXXIV urbs patria, cum obſeſſa ab Hiſpanis ad ſummam redacta inopiam cudit nummos papyraceos, in quorum nonnullis conſpiciebatur leo pileum haſtæ infixum tenens, cum hac inſcriptione. *Hac libertatis ergo.* ab altera parte: *God bewaare Leyden.* in aliis inſignia urbis cum literis denotantibus: *Nummus obſeſſæ urbis Lugduni, ſub gubernatione illuſtriſſimi Principis Auriaci cujus* in aliis denique leo pugnans una cum inſignibus urbis, cum hac inſcriptione: *Pugno pro Patria.* Hi nummi, ſoluta tandem obſidione, fuere collecti, & reddentibus ſtatutum pretium perſolutum: quam plurimis in rei memoriam retinentibus.

3 Ἐπὶ τῇ σφε[illegible] στρατηγοῦ, ἀπαλλασσομένοις αὐτ[illegible] τέως, &c.] Tolle ὑποσιγμένην poſt αὐτοῖς, & colloca poſt στρατηγοῦ· hoc modo: ἐπὶ τῇ σφραγῖδι τοῦ στρατηγοῦ. Pro ἀπαλλασσομένοις αὐτοῖς ἐν τῷ τέως, &c. mallem hoc ordine: ἐν τῷ τέως εὐπορήσας χρημάτων Τιμόθεος, ἀπαλλασσομένοις αὐτοῖς τὴν τιμὴν, &c. Pro ἐπὶ τῇ σφραγῖδι, Cant. ἐν τῇ σφ. & mox pro ὁμολογουμένην, Fl. ὡμολογημένην.

4 Πταρμὸς ἐγένετο.] Idem refert Frontinus lib. I. cap. 12. 11. *Timotheus Atheniensis, claſſe dimicaturus adverſus Corcyreos gubernatori ſuo, qui proficiſcenti jam claſſi ſignum receptui cœperat dare, quia ex remigibus quendam ſternutantem audierat; Miraris (inquit) ex tot millibus unum perfrixiſſe?* Mali ominis habitum a nauta ſternutamentum hoc videtur, non quod factum a læva, ut exiſtimat Scefferus de Militia Navali lib. III. cap. 3. (neque enim Polyænus, neque Frontinus id addunt) ſed quod contigiſſet

inter

inter ſolvendum. Haud obſcure id colligas ex Polyæno, qui immediate hæc conjungit: *Τιμόθεος ἀνήγετο τῷ στόλῳ παντί· πταρμὸς ἐγένετο.* ut & verbis Frontini: *proficiſcenti jam claſſi ſignum receptui cœperat dare, quia ex remigibus quendam ſternutantem audiverat.* Præcipue cum ſternutamentum factum in negotio aliquo ſuſcipiendo mali fuiſſe ominis doceat Ariſtoteles Problem. Sect. XXXIII. quæſt. 11. *Διὰ τί οἱ μὲν ἀπὸ μέσων νυκτῶν ἄχρι μέσης ἡμέρας, οὐκ ἀγαθοὶ πταρμοί· οἱ δὲ ἀπὸ μέσης ἡμέρας ἄχρι μέσων νυκτῶν· ἢ ὅτι ὁ μὲν πταρμὸς μᾶλλον δοκεῖ ἐπέχειν τοὺς ἀρχομένους, καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ· διὸ ὅταν μέλλωσιν ἀρχομένοις συμβῆναι, μάλιστα ἀποτρεπόμεθα τὸ πράττειν· ἡ μὲν οὖν ἕως, καὶ τὸ ἀπὸ μέσων νυκτῶν, οἷον ἀρχή τις· διὸ οὐ λαβόμενοι πταίειν, μὴ κωλύσωμεν ὡρμημένον. πρὸς δείλης δὲ καὶ ἐπὶ μέσης νυκτὸς, οἷον τελευτή τις καὶ ἐναντίον ἐκείνῳ· ὥστε ἐν τῷ ἐναντίῳ τοῦτον αἱρετέον.* & Plutarchus de Genio Socratis, poſtquam retulit Socratem ſternutante alio a dextra, ſive ante, ſive poſt ipſum, cum opus aliquod ſuſcepturus eſſet, ad idem perrexiſſe; ſternutatione vero facta a læva; illud non ſuſcepiſſe, ſubjungit: *τῶν δὲ αὐτοῦ πταρμῶν τὸν μὲν ἔτι μέλλοντος βεβαιοῦν, τὸν δὲ ἤδη πράσσοντος ἐπέχειν καὶ κωλύειν τὴν ὁρμήν.* Auguſtinus quoque lib. 1. de Doctrina Chriſtiana, refert, Veteres lectum repetere ſolitos, ſi, dum calceum inducerent, ſternuiſſent. Sternutamenta autem a dextra per ſe boni fuiſſe ominis non videntur, ſed cum bono quodam auſpicio, dicto, factove ſupervenirent, ita demum illud confirmaſſe. Manifeſtum hoc ex loco Plutarchi in Themiſtocle, cum inquit; *τούτους ἰδὼν Εὐφραντίδης ὁ μάντις, ὡς ἅμα μὲν ἀνέλαμψεν ἐκ τῶν ἱερῶν μέγα καὶ περιφανὲς πῦρ, ἅμα δὲ πταρμὸς ἐκ τῶν δεξιῶν ἐσήμηνε, τὸν Θεμιστοκλέα δεξιωσάμενος, ἐκέλευσε τῶν νεανίσκων κατάρξασθαι, καὶ καθιερῶσαι πάντας ὠμηστῇ Διονύσῳ προσευξάμενον.* & aliis Præſertim cum nec Ariſtoteles citato loco, neque Euſtathius ad Odyſſ. P. neque Theocriti Scholiaſtes ad Idyll. VII. ℣. 90. de dextra aut ſiniſtra ſternutatione meminerint; ſed ſimpliciter quædam ſternutamenta eſſe boni, quædam mali ominis: & Ariſtoteles quidem omnia, ſive dextra ſive ſiniſtra, a media nocte ad medium uſque diem mala, reliqua vero referat eſſe proſpera. In genere autem mali quid portendiſſe videntur ex vetuſtiſſimo cum apud Græcos, tum Romanos quoque, aliaſque gentes, recepto more, quo ſternutantibus *Ζεῦ σῶσον* dicebatur apud Græcos, apud Romanos vero iidem *ſalvere* jubebantur, qui etiam nunc apud pleraſque omnes gentes obtinet. Aliam tamen rationem adfert Ariſtoteles, quem vide dicto loco. Addit Frontinus: *Miraris ex tot millibus unum perfrixiſſe?* non quod *ex frigore oriatur ſternutatio*; contrarium enim docet Ariſtoteles Problem. ſect. XXXIII. quæſt. 2. quærens. *Διὰ τί ἐὰν τις μέλλων πτάρνυσθαι τρίψῃ τὸν ὀφθαλμὸν, ἧττον πτάρνυται; ἢ διότι τὸ ποιοῦν τὸν πταρμὸν, θερμότης τίς ἐστιν· ἡ δὲ τρῖψις, θερμότητα ποιεῖ, ἣ διὰ τὸ πλησίον εἶναι τὸν τῶν ὀφθαλμῶν τόπον, ᾧ πτάρνυται, ἀφαιρεῖ τὴν ἑτέραν, ὥσπερ τὸ ἔλαττον πῦρ ὑπὸ τοῦ πλείονος μαραινόμενον.* Quæſt. 9. *ὅταν γὰρ κρατήσῃ ἡ ἐν τῇ κεφαλῇ θερμότης τὴν ὑγρότητα τὸ πνεῦμα τότε γίνεται πταρμός.* & ſæpe eadem Sect. Hippocrates Aphoriſm. Sect. VII. 51. *Πταρμὸς γίνεται ἐκ τῆς κεφαλῆς, διαθερμαινομένου τοῦ ἐγκεφάλου, ἢ διυγραινομένου τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ κενοῦ. ὑπερχεῖται γὰρ ὁ ἀὴρ ὁ ἐνεὼν ἔξω. Ψοφεῖ δὲ ὅτι διὰ στενοῦ ἡ διέξοδος αὐτῷ ἐστιν.* ad quem locum vid. Galenus. Cur vero Frontinus eum, qui ſternutaret, dixerit *perfrixiſſe*, patet ex Ariſtotele eadem Sect. quæſt 16. ſcribente: *Διὰ τί πταρόντες καὶ οὐροῦντες φρίττουσιν· ἢ ὅτι κενοῦνται αἱ φλέβες ἀμφοτέροις τούτοις, τοῦ προϋπάρχοντος ἀέρος θερμοῦ, κενωθέντων δὲ ἄλλος ἀὴρ ἔξωθεν εἰσέρχεται ψυχρότερος τοῦ προϋπάρχοντος ἐν ταῖς φλεψί. τοιοῦτος δὲ εἰσιὼν, ποιεῖ φρίττειν.*

νετο· ὁ κυβερνήτης ἐπισχεῖν ἐκέλευσεν· οἱ ναῦται τῶν τριήρων ἐπιβαίνειν οὐκ ἐθάρρουν· Τιμόθεος μειδιάσας, ποῖον γὰρ ἔφη γέγονεν οἰώνισμα, εἰ τοσούτων περιεστηκότων, εἷς ἔπταρεν; οἱ ναῦται γελάσαντες ἀνήχθησαν.

Τιμόθεος παράγγελμα ἔδωκεν ἐκβοηθῆσαι τὴν ταχίστην· ὀλίγοι στρατιῶται προῆλθον. ὁ λοχαγὸς ἠγόρευε, χρῆναι καὶ τοὺς λοιποὺς ἀναμεῖναι. ὁ Τιμόθεος οὐκ [5] ἀνέμυεν, ὡς τοὺς μέλλοντας προθύμως μαχεῖσθαι τοῖς πολεμίοις ἔχων ἅπαντας· τοὺς δὲ βραδέως ἐξιόντας, ἀχρήστους ἂν γενέσθαι καὶ παρόντας.

Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ Λευκάδα ἐναυμάχουν, Τιμοθέου στρατηγοῦντος Ἀθηναίων, Νικομάχου ναυμαχοῦντος Λακεδαιμονίων. ἦν [6] ἑορτὴ

Facta ſternutatione, gubernator quieſcere juſſit. Nautæ triremes conſcendere non audebant. Timotheus ſubridens, Qualenam enim, inquit, auſpicium contigit, ſi tot circumſtantibus unus ſternutavit? Nautæ hunc ejus ſermonem cum riſu excipientes, ſolvebant.

3 Timotheus præceptum ſuis dedit, ut quam celerrime ad pugnam exirent. Paucis militibus procedentibus, manipularis ajebat, reliquos etiam expectandos eſſe. Timotheus non expectavit, arbitratus ſe omnes habere, qui alacriter pugnam ſubire vellent: eos vero qui tarde exirent, inutiles fore, etiam ſi præſto eſſent.

4 Athenienſes & Lacedæmonii ad Leucadem navale prælium committebant, Timotheo Athenienſium ducem agente, Nicomacho Lacedæmoniorum.

Σκί-

5 Ἀνέμυεν] Cant. ἀνέμεινεν

6 Ἑορτὴ Σκίρα]. Cant. ἑορτῆς κεῖρα. vocibus per transſcriptorum imperitiam confuſis. Fl. ἑορτὴ Σκεῖρα. ſed & Vulgata recte. Σκίρα quippe, ſive Σκιροφόρια, feſtum Athenienſium in honorem Minervæ, unde & illa Σκιρὰς, & menſis quo celebrabatur,

Σκιρο-

Erat feſtum Scira. Timotheus hoc die myrto coronans triremes, ſolvenſque, ſignum extulit, & navibus vicit. Milites enim cum bona ſpe pugnam faciebant, numen ſe rati ſocium habere.

5 Timotheus urbem exercitu circumdans, militibus locum definivit, unde prædam agerent. Reliquam regionis partem, & omnes ejus fructus vendebat. Non autem permittebat, neque domum neque tugurium deſtruere, neque vero inſititiam arborem exſcindere: ſed ipſos duntaxat fructus capere. & hæc excogitans efficiebat, ut ſi viciſſent, plura tributa colligere

Σκίρα· Τιμόθεος κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν μυρσίνῃ στεφανώσας τὰς τριήρεις, ἦρε τὸ σημεῖον 7 ἀχθεὶς, ναυμαχήσας ἐνίκησεν· οἱ δὲ στρατιῶται μετ' ἐλπίδος ἀγαθῆς ἠγωνίσαντο, θεῖον ἔχειν οἰόμενοι σύμμαχον.

Τιμόθεος 8 πόλιν περιστρατοπεδεύσας, ἀφώριζε τὸν τόπον τοῖς στρατιώταις, ὅθεν δὴ προνομεύσουσι. τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς χώρας, καὶ ὅσον ἦν ὄφελος αὐτῆς, ἀπεδίδοτο. οὐκ 9 ἐπέτρεπε δὲ οὔτε οἰκίαν, οὔτε ἔπαυλιν καθαιρεῖν. οὐ μὴν οὐδὲ ἥμερον δένδρον ἐκκόπτειν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς καρποὺς λαμβάνειν· καὶ τάδε οἱ στρατηγοῦντι 10 περιῆν· εἰ μὲν κρατοῖεν, τὸ πλείους φόρους ἐκλέ-

Σκιροφοριών. De hoc feſto vide quæ congeſſit Petrus Caſtellanus, Syntagm. de Feſtis Græcorum, & Meurſius. Mox pro μυρσίνῃ, uterque Codex μυρσίνην.

7 Ἀχθεὶς, ναυμαχήσας ἐνίκησε] Scribe, ἀναχθεὶς, vel καὶ ἀναχθεὶς, ναυμ. *Caſaubonus.*

8 Πόλιν περιστρατοπεδεύσας] Cum Fl. & Interprete: quomodo etiam in margine conjecerat Caſaubonus. Vulgata, πόλιν στρατοπεδεύσας.

9 Ἐπέτρεπε] Cant. ἐπέτρεπε. & pro καθαιρεῖν, καθαίρειν. Mox quoque οἱ ante στρατηγοῦντι delet.

10 Περιῆν· εἰ μὲν κρατοῖεν, τὸ πλείους φ.] Fl. περὶ ἦν. οἱ μὲν κρατοῦντες πλείους. Cant. περιῆν·· εἰ μὲν κρατοῦντες πλείους. Caſaubonus quoque ex ſuis in margine ſcripſerat, οἱ μὲν κρατοῦντες. Retinenda videtur Vulgata: ſequitur enim pars oppoſita: εἰ δὲ ὁ πόλεμος μηκύνοιτο, τροφὰς αὐτόθεν καὶ κατασκευὰς ἔχειν.

ἐκλέγειν. εἰ δὲ ὁ πόλεμος μηκύνοιτο, τροφὰς ἀφθόνους καὶ καταγωγὰς ἔχειν· τὸ δὲ [11] τούτων μεῖζον, πολλὴν τὴν εὔνοιαν παρὰ τῶν πολεμίων ἐθήρευεν.

[12] Τιμόθεος ναυμαχεῖν Λακεδαιμονίοις μέλλων, αὐτὸς μὲν ἐκ τριήρων τὰ πληρώματα παρὰ πρύμναν ἔχων ἀνέπαυσεν. τὰς δὲ ταχυναυτούσας εἴκοσι προσέταξε τοῖς [13] τριηράρχαις ἀντιπαρεξάγειν ταῖς πολεμίαις ναυσὶ, καὶ πυκνὰς ποιεῖσθαι κινήσεις, καὶ τροπάς. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι πονέσαντες εἰρεσίᾳ, ἀσθενῶς τὰς κώπας ἀνέφερον. Τιμόθεος δὲ ἀκμαῖος πληρώμασιν ἐπαναχθεὶς, ναυμαχῶν ἐνίκησεν.

poſſent: ſin bellum diutius traheretur, victum copioſum & diverſoria haberent. Quod vero his majus eſt, maximam benevolentiam ab hoſtibus venabatur.

6 Timotheus navali prælio cum Lacedæmoniis contendere volens, ipſe triremium implementa in puppi habens quieſcebat. Celeres vero viginti mandavit trierarchis, ut adverſus hoſtiles naves educerent, & crebros motus ac flexus efficerent. Hoſtes igitur defatigati remigando, imbecilliter remos referebant. Timotheus recens cum implementis ſuperveniens, & navale prælium iniens, victoriam adeptus eſt.

Τιμό-

11 Τούτων μεῖζον] Cant. τοῦτο μεῖζον.

12 Τιμόθεος ναυμαχεῖν Λακεδαιμονίοις μέλλων] Videtur idem eſſe στρατήγημα, cum eo quod refertur iterùm infra commate duodecimo: Non enim id novum aut inſolens Polyæno, ut jam ante monuimus. Frontinus quoque hoc non omiſit: ejus vero verba ſic leges, ne te vulgati codices decipiant, hac parte mendoſiſſimi: *Timotheus dux Athenienſium, adverſus Lacedæmonios navali acie decertaturus, cum inſtructa claſſis eorum ad pugnandum proceſſiſſet, ex velociſſimis navibus viginti præmiſit quæ omni arte, varioque flexu eluderent hoſtem. Ut primum ſenſit deinde, minus agiliter moveri adverſam partem, progreſſus prælaſſatos facile ſuperavit.* Caſaubonus.

13 Τριηράρχαις] Cant. τριηράρχοις.

14 Ὀλυν-

7 Timotheus volens Olynthiam tranſire, & Olynthiorum equitatum metuens, ab altera parte exercitus in longum quadratum agmen inſtruxit, ſarcinis & equitatu in medium conjecto, curruſque frequentes agens & connexos, armatos circum hos foris circumdedit. Ita ut Olynthii equites equitatione non poſſent uti.

Τιμόθεος τὴν [14] Ὀλυνθίαν βουλόμενος παρελθεῖν, δεδοικὼς τὸ ἱππικὸν τῶν Ὀλυνθίων, ἔταξε τὸ στρατόπεδον [15] εἰς ἑτερομήκες πλινθίον. τὰ μὲν σκευοφόρα, καὶ τὴν ἵππον εἰς τὸ μέσον λαβὼν, τὰς δὲ ἁμάξας πυκνὰς ἄγων, καὶ συνηρτημένας. τοὺς δὲ ὁπλίτας τούτων ἔξωθεν περιβαλὼν, ὥστε τοῖς Ὀλυνθίοις ἱππεῦσιν ἀδύνατος ἦν ἡ ἱππασία.

8 Timotheus apud Amphipolim caſtra ponebat. Nunciavit quidam veſperi, hoſtes adverſus ipſum coire & eum magna multitudine poſtridie aggreſſuros eſſe. Qui militibus hoſtium multitudinem non prædixit, ne terrorem faceret. Sed quaſi aggreſſurus illos paucos, & confuſim agentes, inutilem multitudinem per invia præ-

Τιμόθεος περὶ Ἀμφίπολιν ἐστρατοπέδευεν· ἤγγειλέ τις ἑσπέρας, ἀθροίζεσθαι τοὺς πολεμίους ἐπ' αὐτόν. καὶ ὡς πολλαπλάσιοι τὸ πλῆθος ὄντες τῆς [16] ὑστεραίας ἐπιθήσοιντο· ὁ δὲ τοῖς μὲν στρατιώταις οὐ προεῖπε τῶν πολεμίων τὸ πλῆθος, ἵνα μὴ καταπλαγεῖεν. αὐτὸς δὲ ὡς ἐπιθησόμενος αὐτοῖς ὀλίγοις οὖσι καὶ ἀτάκτοις, τὸ μὲν ἀχρεῖον τοῦ πλή-

14 Ὀλυνθίαν] Fl. Ὀλυμπίαν, quomodo & Codd. Caſauboni. Male. Deinde pro παρελθεῖν, Cant. ἐπανελθεῖν.

15 Εἰς ἑτερομήκες πλινθίον] MSS. ἑτερόμηκες πλ.

16 Τῆς ὑστεραίας] Cant. τῇ ὑστεραίᾳ.

 17 Πρȣ̃.

πλήθους [17] προὔπεμπε διὰ τῶν δυσπόρων, ᾗπερ ἥκιστα οἱ πολέμιοι παραφυλάξειν ἔμελλον· αὐτὸς δὲ τὴν [18] φάλαγγα ἐκίνησε, τοὺς ψιλοὺς τελευταίους ἐπιτάξας. τὰς δὲ τριήρεις ἐν τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πληρῶσαι οὐ δυνηθεὶς, ἐνέπρησεν. καὶ ταῦτα πάντα μιᾷ νυκτὶ πράξας, ἀσφαλῶς ἀνεχώρησεν.

miſit, ubi minime cuſtodiam hoſtes eſſent habituri. Ipſe phalangem movit, in poſtremo levi armatura prædītos conſtituens. Triremes vero in Strymone fluvio cum implere non poſſet, incendio conſumpſit: & his omnibus una nocte perfectis, abſque periculo diſceſſit.

Τιμόθεος ἐπολιόρκει Σάμον, [19] ξενολογήσας στρατιώτας ἑπτακισχιλίους, οἷς οὐκ ἔχων δοῦναι μισθὸν, ἔγκαρπον ὁρῶν τὴν νῆσον, ἐξελὼν χωρίον ἐς προνομὴν, [20] τοὺς ἄλλους καρποὺς ἀποδόμενος, ἀσφάλειαν τοῖς καρπολόγοις παρασχὼν, εὐπορήσας χρημάτων ἀπὸ τούτων μέρος τῶν μισθῶν διανεί-

9 Timotheus oppugnabat Samum, conſcriptis ſeptem millibus mercenariorum: quibus cum perſolvere ſtipendia non poſſet, videns plenam fructibus inſulam eſſe, loco ad prædandum capto, reliquos fructus vendidit, ſecuritate iis qui legerent præſtita: collectiſque hinc affatim pecuniis, partem ſtipendiorum militibus

μας,

17 Προὔπεμπε] Cant. προσέπεμπε.

18 Φάλαγγα] γρ. φυλακὴν. Caſaubonus.

19 Ξενολογήσας] Cum Cant. quomodo in margine Vulgatæ ſcripſerat etiam Caſaubonus, pro vulgato, ξενολογήσας.

20 Τοὺς ἄλλους καρποὺς] MSS. τῶν ἄλλων καρπῶν· & ita quoque Codd Caſauboni. Pro ἀποδιδόμενος, cum MSS. repoſui ἀποδόμενος. & ſic Interpres. Idem Timothei ſtrategema refert Ariſtoteles lib. II. Occonom. addens, cum fructus ipſis Samiis vendidiſſe: Σάμον δὲ πολιορκῶν, τοὺς καρποὺς καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἀπεδίδοτο αὐτοῖς τοῖς Σαμίοις. ὥστε εὐπόρησε χρημάτων εἰς μισθοὺς τοῖς στρατιώταις.

21 Συχνὰ

diſpertivit, atque ſic uſus obſequentioribus & alacrioribus, Samiorum urbem per vim cepit.

10 Timotheus oppugnans Samum, cum multi peregrini appellentes ea quæ oppugnabantur conſumerent, & idcirco caritas eſſet annonæ, præcepit ne venderent farinam, neque heminam olei, aut vini: ſed frumenti non minus modio: liquidorum vero, ad minus metretam. Nemoque frumentiteras molas haberet, niſi in collibus. Sic accidit, ut cum peregrinis forum non pateret rerum ad quotidianum uſum ſpe-

μας, προθυμοτέροις χρησάμενος τοῖς στρατιώταις, κατὰ κράτος εἷλε τὴν Σαμίων πόλιν.

Τιμόθεος πολιορκῶν Σάμον, ἐπεὶ πολλοὶ ξένοι εἰσπλέοντες [21] συχνὰ τῶν πολιορκιῶν ἀνήλισκον, καὶ διὰ τοῦτο σπάνις ἦν· παρήγγειλε μὴ πωλεῖν ἄλευρον, [22] μὴ δὲ κοτύλην ἐλαίου ἢ οἴνου· [23] ἀλλὰ σίτου μεδίμνου μὴ ἔλαττον. τῶν δὲ ὑγρῶν μετρητὴν τοὐλάχιστον· τὰς δὲ σιτουργοὺς μύλας μηδένα ἔχειν, ἢ ἐν τοῖς λόφοις. οὕτω δὲ συνέβη τοὺς μὲν ξένους οὐκ ἔχοντας τὴν ἀγορὰν τῶν ἐφ' ἡμέραν ἀναγκαίων αὐτοῖς κομί-

21 Συχνὰ τῶν πολιορκιῶν ἀνήλισκον] Emendo, τῶν προσοδιῶν. Nimis fatua eſt vulgata lectio πολιορκιῶν, quæ interpretem miſere fefellit. Ita autem eſſe legendum ex re ipſa, & fine hujus narrationis probari poteſt: ubi eadem vox repetitur. Sed non eſt prætermittendus ſummi philoſophi locus eandem hiſtoriam narrantis; qui locus ſi cum iſto conferatur, & multum ei lucis afferet, & ab eo viciſſim accipiet. Sic ille Oeconom. lib. ſecundo de Timotheo loquens, Τῶν τε ἐπιτηδείων ἐνδεὴς ὢν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, διὰ τοὺς ἀφικομένους, ἀπηγόρευσε μὴ πωλεῖν σῖτον ἀληλεσμένον, μηδὲ μέτρον ἔλαττον ἢ μέδιμνον, μηδὲ τῶν ὑγρῶν μηδὲν ἔλαττον ἢ μετρητήν. οἱ μὲν οὖν ταξίαρχοι τε καὶ λοχαγοὶ, ἀγοράζοντες ἀθρόα, διεδίδοσαν τοῖς στρατιώταις. οἱ δὲ εἰσαφικνούμενοι, ἦγον αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια· καὶ ὁπότε ἀπαλλάττοιντο, εἴ τι περίλοιπον εἴη, αὐτοῖς ἐπώλουν. ὥστε συνέβαινεν εὐπορεῖν τοὺς στρατιώτας τῶν ἐπιτηδείων. Caſaubon.

22 Μὴ δὲ κοτύλην] Lego μηδὲ κοτύλην. Pro ἐλαίου καὶ οἴνου, MSS. ἔλαιον καὶ οἶνον. & pro μετρητὴν, Cant. μετρητῶν.

23 Ἀλλὰ σίτου μεδιμ.] Scribe ἀλλὰ σίτου μὲν, μεδ. Caſaubonus.

κομίζειν· τὴν δὲ παρασκευὴν τῶν σιτίων μόνους ἀναλίσκεσθαι τοὺς στρατιώτας.

Τιμόθεος ναῦς ἔχων τεσσαράκοντα, βουλόμενος ἀπὸ τούτων πέντε προπέμψαι πλειόνων ἡμερῶν ἐχούσας ἐφόδια· μισθὸν οὐκ ἔχων δοῦναι, παράγγελμα ἔδωκεν, ἀνάγεσθαι τὰς ναῦς ἁπάσας [24] τριῶν σιτία ἐχούσας· ἐπεὶ δὲ νήσῳ τινὶ προσωρμίσαντο, τοῖς τριηράρχοις ἐκέλευσεν, ἐξ ἑκάστου πληρώματος αὐτῷ κομίσαι δύο σιτία· ταῦτα ταῖς πέντε ναυσὶ διαδοὺς, τὰς μὲν ἐξέπεμψε πλειόνων ἡμερῶν ἐπισιτισμὰ ἐχούσας· αὐτὸς δὲ [25] μετὰ τῶν τριάκοντα καὶ πέντε νεῶν, εἰς τὸν ἴδιον ὅρμον ἐπανῆλθεν.

Τιμόθεος ναυμαχεῖν

ſtantium, ſecum ipſi ea apportarent, frumenti autem & ciborum apparatum ſoli milites conſumerent.

11 Timotheus cum quadraginta naves haberet, volens ex his quinque præmittere, complurium dierum commeatu inſtructas, cum ſtipendia dare non poſſet, præceptum dedit, ut omnes naves ſolverent, quæ triplum commeatum haberent. Quæ ad inſulam quandam appulerunt. Triremium præfectos juſſit ex ſingulis navibus duplum commeatum ad ſe adferre. Quem in quinque naves diſtribuit, eaſque cum plurium dierum commeatu emiſit. ipſe vero cum triginta quinque navibus ad priſtinam ſtationem rediit.

12 Timotheus nava-

μέλλων

24 Τριῶν σιτία ἐχούσας] Τριῶν, videlicet ἡμερῶν. Ita enim dubio procul vel ſcribendum, vel certe interpretandum, repetita voce ἡμερῶν, quæ eſt initio poſita. ſic & paullo poſt, κομίσαι δύο σιτία, nempe δύο ἡμερῶν. *Caſaubonus.*
Τριῶν σιτία ἐχ.] Cant. τρεῖς σ. ε.
25 Μετὰ τῶν τριάκοντα καὶ πέντε] Ita ſcripſi cum Cant. pro numerorum notis μετὰ τῶν λέ.

Κατα-

lem pugnam ad Leucadem initurus cum Nicolocho Spartiata, præcepit ut pleraque navium implementa ſupra terram juxta mare requieſcerent: & cum viginti optime navigantibus ſolvens, mandavit trierarchis, ne intra teli jactum cum hoſtium triremibus congrederentur, ſed declinarent & tergiverſarentur de induſtria, ut hoſtium remiges defeſſos redderent. Cum igitur hæ tergiverſarentur, atque illæ præ æſtu ac labore ſolverentur. Timotheus receptui cecinit, & eos qui ſupra terram quietem egerant, remigibus egredi juſſis, in naves impoſuit: atque celeriter hoſtes defatigatos perſecutus, multas ipſorum triremes partim ſubmerſit, partim inutiles ad navigandum reddidit.

μέλλων περὶ Λευκάδα Νικολόχῳ τῷ Σπαρτιάτῃ, τῶν μὲν πλειόνων νεῶν τὰ πληρώματα παρήγγειλεν ἐπὶ γῆς ἀναπαύεσθαι παρ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ. ταῖς δὲ ἄριστα πλεούσαις εἴκοσιν ἀναχθεὶς, προσέταξε τοῖς τριηράρχοις μὴ συνάπτειν ταῖς πολεμίαις τριήρεσιν ἐντὸς βέλους· ἐκκλίνειν δὲ καὶ φυγομαχεῖν ἑκουσίως· ἵνα [26] κατακόπους ποιήσωσι τοὺς ἐναντίους ἐρέτας· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν ἐφυγομάχουν· [27] οἱ δὲ ἐλέλυντο καύματι καὶ πόνῳ· Τιμόθεος τὸ ἀνακλητικὸν ἐσήμανεν. [28] καὶ καταχὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἀναπαυσαμένους ἐρέτας ἐμβιβάσας διὰ τάχους τοὺς πολεμίους πεπονηκότας διώξας, πολλὰς αὐτῶν τριήρεις τὰς μὲν κατέδυσε, τὰς δὲ ἄπλους ἐποίησεν.

Τιμό-

26 Κατακόπους] Cant. κατασκόπους. ſed in margine κατὰ κόπους.

27 Οἱ δὲ μέλλον τοῦ κ.] Scribe οἱ δὲ ἐλύοντο, vel ἐξελύοντο τοῦ κ. *Caſaubonus.*

Οἱ δὲ ἐλέλυντο καύματι] Ita repoſui cum MSS. quod ultro apparet quanto lenius in vulgato, οἱ δὲ μέλλον τοῦ, lateat præ eo, quod conjiciebat Caſaubonus. Pro ἐσήμανεν, Cant. ἐσήμαινε. Mox pro ἀναπαυσομένους cum MSS. & Interprete ſcripſi ἀναπαυσαμένους.

28 Καὶ καταχὼν ἐπὶ τὴν γῆν] Ita legendum, & ἀναπαυσαμένους. *Caſaubonus.*

29 Ἐπι-

Τιμόθεος Λακεδαιμονίους καταναυμαχήσας, φοβηθεὶς δέκα ναῦς Λακωνικὰς, ἃς προέπεμψεν ὁ ναύαρχος ἐπὶ καταγωγῇ πλοίων σιταγωγῶν, μή ποτε ἀναχωροῦσι τοῖς Ἀθηναίοις [29] ἐπίθοιντο, παρήγγειλε τοῖς τριηράρχοις τὴν ἀρχαίαν τάξιν μὴ ζητεῖν, ἀλλὰ οὗ ἕκαστος ἐπὶ τοῦ παρόντος χώραν ἔχοι ταύτην φυλάσσειν· ἵνα μὴ μεταγομένων τῶν σκαφῶν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν τάξεις, ἐπιπλεύσαντες οἱ πολέμιοι προσβάλλωσι τῷ ναυτικῷ [30] λελυμένῳ· τάξας δὲ τὰς ναῦς ἐν μηνοειδεῖ σχήματι, τὰ μὲν ἔμβολα τῶν νεῶν, καὶ τὸ περιφερὲς τοῦ σχήματος πρὸς τοὺς ἐναντίους [31] ἐπέστρεψεν· τὰ ναυάγια δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. τῶν νεῶν [32] ἐς τὸ κοίλωμα τοῦ μηνιδικοῦ συναγαγὼν, ἔπλει κατὰ πρύμναν.

13 Timotheus navibus cum Lacedæmoniis belligerans, metuens decem naves Laconicas, quas præmiſerat nauarchus ad appellenda navigia quæ commeatum vehebant, ne in diſceſſu Athenienſes adorirentur, præcepit trierarchis, ne priſtinum ordinem quærerent: ſed quem in præſenti quilibet locum occupaſſet, eum teneret, ne dum in ſuos ordines ſcaphæ traducerentur, adnavigantes hoſtes impetum repente facerent in diſſolutas. Deducens autem naves in falcatam figuram, roſtra navium & circumferentiam in hoſtes direxit. Navigiis vero & captivis navium in concavitatem incluſis, ſecundum puppim navigavit.

Τιμό-

29 Ἐπίθοιντο] Fl. ἐπείθοντο. Cant. ἐπιθοιντο.

30 Λελυμένῳ] Fl. λελυμένων.

31 Ἐπέστρεψεν] MSS & Codd. Caſauboni ἐπιστρέψεν. niſi quod Cant. abſque ν finali. Idem pro δὲ καὶ τοὺς, δ' ἐς τούς.

32 Ἐς τὸ κοίλωμα τοῦ μηνιδικοῦ] Scribo, τοῦ ναυτικοῦ, vel τοῦ μηνοειδοῦς. *Caſaubonus.*

33 Τιμό-

14 Timotheus bellum gerens adverſus Chalcidenſes, una cum Perdicca, Cyprium æs Macedonico numiſmate permiſcens, inſigne percuſſit, quod priſtinas quinque drachmas valore exæquaret. ejus quarta pars conſtabat argento, reliquum ære vitio-

33 Τιμόθεος Χαλκιδεῦσι πολεμῶν μετὰ Περδίκκου Κύπριον χαλκὸν Μακεδονικῷ νομίσματι μίξας, ἐπίσημον ἔκοψεν 34 ὥς τε τὰς παλαιὰς ε' δραχμὰς ἔχειν ἀργυρίου τεταρτημόριον, τὸ δὲ λοιπὸν χαλκοῦ, φαύλου. 35 πλείστης δ' εὐπο-

33 Τιμόθεος Χαλκιδεῦσι πολεμῶν μετὰ Περδίκκου Κύπριον χαλκὸν Μακ. &c.] Infra IV. 10. 2. ubi hoc Perdiccæ ſtrategema refertur, non dicitur quod is cum argento permiſcuerit æs, ſed quod argenteo numiſmate deſtitutus, ſtannum æri admiſcuerit. Locum vide. Non videtur autem diverſum hoc Timothei ſtrategema tum ab eo, quod Auctor primo loco commemoravit (quod ſolet quandoque Polyænus, ut jam notavit Caſaubonus) tum ab eo, quod de eodem refert Ariſtoteles lib. II. Oeconom. licet is factum dicat, non, cum adverſus Chalcidenſes ut dicitur Polyæno, ſed cum adverſus Olynthios bellaret. Locum, ut facilius cum hoc conferatur, ſubjicio: Τιμόθεος Ἀθηναῖος πολεμῶν πρὸς Ὀλυνθίους, καὶ ἀπορούμενος ἀργυρίου, κόψας χαλκὸν, διεδίδου τοῖς στρατιώταις. ἀγανακτούντων δὲ τῶν στρατιωτῶν, ἔφη αὐτοῖς τούς ἐμπόρους τε καὶ ἀγοραίους ἅπαντας ὡσαύτως πωλήσειν. τοῖς δ' ἐμπόροις προεῖπεν, ὃν ἄν τις λάβῃ χαλκὸν, τοῦτο πάλιν ἀγοράζειν τά τ' ἐκ τῆς χώρας ὤνια, καὶ τὰ ἐκ τῶν λειῶν ἀγόμενα. ὃς δ' ἂν περιλειφθῇ αὐτοῖς χαλκὸς, πρὸς αὐτὸν ἀναφέροντας ἀργύριον λαμβάνειν. Plura ſtrategemata, quibus varii, pecuniæ inopia laborantes, de ſtipendio militari ſibi proſpexerint vide eodem libro: quibus & addi poteſt, quod refertur infra VI. 9. 1.

34 Ὥς τε τὰς παλαιὰς δραχμὰς] Deeſt ante iſta verba aliquid. & vox παλαιὰς fuit mihi aliquando ſuſpecta. Velim autem conſideret lector acutus, ſit ne hoc στρατήγημα Timothei, idem cum eo quod refert Ariſtoteles, primum inter omnia quæ ab eo commemorantur. *Caſaubonus.*

Ὥς τε τὰς παλαιὰς ε' δραχμὰς ἔχειν] Numerum, qui in Vulgata deſiderabatur, ſupplevi ex MSS. cum quibus conſentit Interpres. Neque ſic tamen integer hic locus, cujus ſenſum Interpres, prout potuit, adjuvit, ſi modo conſtaret unum tale nummi genus percuſſum fuiſſe, & non fortaſſe varii modi vel magnitudinis, illa tamen in omnibus ſervata proportione, ut quarta modo pars eſſet argentea: cur enim unum modo tanti pretii, quinque nempe drachmarum, percuteret, quum iſto pacto, ſi quid minore pretio conſtaret, emtio fieri non poſſet, aut certe cum alterius partis detrimento? Mox pro τεταρτημόριον, Fl. τετάρτην μοῖραν. Cant. τετάρτην μοῖραν.

35 Πλείστης δ' εὐπορήσας] MSS. πλείστης εὐπορῆσαι. Paullo poſt pro ἀντιπορτιζόμενοι, Fl. ἀντιφορτιζόμενοι. Male. ſic infra VI. 10. 2. ἐπεὶ δὲ ἦν ἐκχρείαν

διαπορήσας μισθοδοσίας, τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἔπεισε, πρὸς χαλκὸν πιπράσκειν· ἀντιφορτιζόμενοι δὲ τὰ παρ' ἀλλήλων οὐδὲν τοῦ νομίσματος ἐφύλαττον· ἀλλὰ τοῦτο περιήει πάλιν εἰς τὴν μισθοφορὰν τὴν στρατιωτικήν.

Τιμόθεος ἐπολιόρκει Τορώνην· οἱ μὲν Τορωναῖοι μεγάλα ὕψη ἀντανέστησαν, φορμῶν ψάμμου πληρουμένων· ὁ δὲ Τιμόθεος [36] μηχανήμασι μακροτέροις [37] ἐξ ἱστῶν ἀκίδας περιθεὶς, καὶ δρέπανα ἐπὶ τὰ ἄκρα τοῦ ἱστοῦ ἐμβαλὼν, [38] ταῖς ἀκίσιν τὰς διφθέρας διερρήγνυεν τοῖς δὲ δρεπάνοις ἀνέτεμνε τοὺς φορμοὺς, ὥς τε

ſo. Ad hunc modum abundans ſtipendiis, perſuaſit mercatoribus, & ejus regionis incolis, ut ære venditiones emptioneſque contraherent. Sic mutuo res commutantes, nihil ex illo numiſmate retinuerunt, ſed illud quaſi circuitu quodam in militare ſtipendium rediit.

15 Timotheus oppugnabat Toronam. Toronenſes altiſſimas moles contra erigebant ſportas arena plenas. Ille longioribus machinis comparatis, ex malis navium cuſpides imponens, & falces in ſummitate mali cuſpidibus affigens, hoſtium opera diſrupit. Falcibus enim ſportas diſſecabat, ita ut arena diſ-

ῥεῖν

χεῖον ὑπὲρ τὸν ὅρους ἀντεφόρτιζεν καρποὺς τὸν ἐπιχωρίους. Fl. eodem modo legit, ἀντιφρέτιζεν. Sequens δὲ poſt ἀντιφορτιζόμενοι delet uterque Codex.

36 Μηχανήμασι μακροτέροις ἐξ ἱστοῦ] Nempe ἀνηρτημένοις vel aliud quid: nam, ut plena ſit ſententia, deeſt verbum unum. planior eſt Cæſaris narratio non abſimilis facti, libro tertio, *Una*, ait, *erat magno uſui res preparata a noſtris, falces præacutæ inſertæ affixæque longuriis*, &c. *Caſaubon.*

37 Ἐξ ἱστῶν] Cum MSS. & Interprete: Vulgata, ἐξ ἱστοῦ. Codd. Caſauboni ἐξίσου. Pro εἰς τὰ ἄκρα cum MSS. repoſui ἐπὶ τὰ ἄκρα.

38 Ταῖς ἀκίσιν] MSS. abſque ν finali. Pro ῥηγνύων, eorundem auctoritate ſcripſi διερρήγνυεν. niſi quod Cant. abſque ν in fine. Pro ὡς ῥεῖν, cum Cant. repoſui ὥς τε ῥεῖν.

39 Νεῶν

flueret. Quod cum vidiſſent Toronenſes, ad fœdus faciendum impellebantur.

16 Timotheus cum Corcyrenſibus, aliiſque ſociis contra Lacedæmonios exercitum ducens, naves optime navigantes primo loco collocavit, jubens, ut inſtructo ordine reliquæ quietem agerent. Cum priores navale prælium facerent, plane defeſſis jam hoſtibus, ſignum quieſcentibus extulit. Qui recentes adhuc & integri, facto impetu defeſſos in fugam verterunt.

17 Timotheus circa Leucadem navali prælio Lacedæmonios devicit. Multis contritis ſcaphis, decem naves hoſtium ſupererant, aptæ navali prælio, quas

ῥεῖν τὴν ἄμμον· τοῦτο δρώμενον ἰδόντες Τορωναῖοι πρὸς ὁμολογίαν ἐτράποντο.

Τιμόθεος μετὰ Κερκυραίων, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων πρὸς Λακεδαιμονίους συμμαχῶν, τὰς ἄριστα πλεούσας τῶν [39] νεῶν προέταξε· κελεύσας ἐν τῷ σχήματι τῆς παρατάξεως ἡσυχίαν ἔχειν· ἐπεὶ δὲ οἱ προτεταγμένοι διεναυμάχησαν, ἐπὶ πολὺ κεκμηκότων ἤδη τῶν πολεμίων, σημεῖον ἦρε τοῖς ἡσυχάζουσιν· οἱ δὲ ἀκμῆτες ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς κεκμηκότας.

Τιμόθεος περὶ Λευκάδα [40] Λακεδαιμονίοις ναυμαχήσας ἐνίκησε· πολλῶν συντριβέντων σκαφῶν, [41] περιῆσαν [42] δέκα νῆες τῶν πολεμίων ἀναυμάχητοι,

39 Νεῶν] Cant. νηῶν. & pro προέταξε, habet προσέταξε. Paullo poſt pro κεκμηκότων πολεμίων, cum MSS. & Interprete reſtitui, κεκμηκότων ἤδη τῶν πολεμίων.

40 Λακεδαιμονίοις] Cant. Λακεδαιμονίους. quomodo etiam legiſſe videtur Interpres. Vulgatam tamen præfero.

41 Περιῆσαν] Cant. περιείησαν. Pro ἀναυμάχητοι, Fl. ναυμάχητοι, quomodo legiſſe quoque videtur Interpres.

42 Δέκα νῆες τῶν πολεμίων ἀναυμάχητοι] Hoc eſt, μήπω μαχεσάμεναι. Sed Interpres videtur legiſſe aliter. Mox ſcribe ὅπως αὐτῷ ἀφορῶσι. *Caſaubonus.*

43 Πρὸς

τι, ἃς ἐδεδοίκει. Τιμόθεος ἐπανιὼν ἐπὶ τὸν ναύσταθμον, καὶ δὴ τὸ ναυτικὸν ἔταξεν ἐν μηνοειδεῖ σχήματι πρὸς τοὺς πολεμίους τὸ κυρτὸν, ἐντὸς τὰ ναυάγια ὑπαγαγών· τὸν δὲ ἀπόπλουν ἐποιεῖτο [43] πρὸς τὴν γῆν, κελεύσας ἐλαύνειν ἐπὶ πρύμναν, ὅπως ἀντίπρωροι τὰς πολεμίας δέκα ναῦς ῥᾳδίως ἀμύνοιντο. τοῦτο τὸ σχῆμα τῆς τάξεως οἱ ἀπὸ τῶν δέκα νεῶν φοβηθέντες οὐκ ἐπέθεντο.

metuebat. Timotheus reverſus ad navale, nauticum exercitum falcata figura inſtruxit, & contra hoſtes circumferentiam vertens, navigiis intus comprehenſis, abnavigationem ad terram inſtituit, jubens ſecundum puppim impellere, ut proris exadvorſum collocatis, facile ſe ab hoſtilibus decem navibus defenderent. Hanc ordinis figuram hi qui decem naves tenebant, metuentes, aggredi non audebant.

[CAP. XI.]

Χαβρίας.

¶ Χαβρίας τοῖς στρατιώταις παρήγγελεν, ἐπειδὰν μέλλωμεν μάχεσθαι, [1] μή τοι νομίζωμεν ὡς πολεμίοις συμβάλλοντες· ἀλλὰ ἀνθρώποις αἷμα καὶ σάρκα ἔχουσι· καὶ τῆς αὐτῆς

Chabrias.

¶ Chabrias militibus dixit: Si pugnam inibimus, ne putemus nos cum hoſtibus manum conſerere, ſed cum hominibus ſanguine ac carne præditis, & qui naturam eandem, com-

φύσεως

43 Πρὸς τὴν γῆν] MSS. εἰς τὴν γῆν. Paullo infra pro ἀντίπρωρος, cum MSS. Interprete & Caſaubono ſcripſi ἀντίπρωροι. Mox pro ἐπέθεντο, Fl. ἐπόθοντο, unde ſerior manus fecit ἐπέθεντο.

Cap. XI. 1 Μή τοι νομίζωμεν ὡς πολεμίοις συμβάλλοντες] Durius pro εἴημεν συμβάλλοντες, vel συμβάλλοιμεν, niſi mendum ineſt. *Caſaubonus.*

Νομίζωμεν] Cant. νομίζοιμεν. & pro σάρκα, Fl. σάρκας.

2 Χα-

munemque nobiſcum habeant.

2 Chabrias ad Naxum prælio navali victoriam conſecutus eſt, Boëdromionis die decima ſexta: pugnæ navali aptam ratus eſſe eam diem, quoniam una ex illis. . . . . erat, quibus my-

φύσεως ἡμῖν κεκοινωνηκόσι.

[2] Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν ἐνίκησε Βοηδρομιῶνος [3] ἕκτῃ ἐπὶ δέκα· αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐπιτήδειον [4] τῇ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἐν μιᾷ τῶν λθ' μυστηρίων. [5] οὕτω γέ

2 Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν] Secundum hoc ſtratagema omiſſum fuerat ab Interprete: non aliam arbitror ob cauſam, quam quod in ejus codicibus fuit corruptiſſimum. Verum ea res nos non deterruit quin & adderemus id & interpretaremur: licet nihilo melius in noſtro codice ſcriptum exſtaret, aut etiam fortaſſe depravatius: ut fuit is mendis omnibus pleriſque locis depravatiſſimus. Sed facile fuit linguæ & hiſtoriæ peritis non aberrantibus a veſtigiis ejus lectionis quantumvis vitioſæ, quæ in ſcriptis codicibus extat, Polyæno & ſententiam ſuam, & ſua etiam verba reſtituere. Quod nos cum toto pæne opere fecimus, tum hoc in primis loco. quam feliciter, non eſt pudoris noſtri pronunciare. Plutarchum in Camillo qui legerit, etiam nobis tacentibus id intelliget. Illud profitemur, nuſquam nos a veſtigiis ſcriptæ lectionis longius aberraſſe. Quædam adhuc ſunt quæ opem melioris codicis deſiderant: & ex quibus me, ut nunc quidem eſt, non facile extrico. In verſione ſcribe *Iacchus*, non *Bacchus*. Caſaubonus.

3 Ἕκτῃ ἐπὶ δέκα· αὐτὴν τὴν ἡμέραν, &c] MSS. & Codd. Caſauboni. ἕκτῃ ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὴν, &c. ſcribe, ἕκτῃ ἐπὶ δέκα· ταύτην τὴν ἡμέραν. Plutarchus in Phocione, verba faciens de Chabria, & prælio navali ad Naxum, ſcribit: Ἐνίκων δὲ μεγάλοις μυστηρίοις· καὶ παρεῖχεν οἰνοχόημα Χαβρίας Ἀθηναίοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Βοηδρομιῶνος.

4 Τῇ ναυμαχίᾳ] Cant. τὴν ναυμαχίαν. Pro ὅτι ἐν μιᾷ, lego, ὅτι ἦν μία, quomodo etiam Caſaubonus notavit in margine, & locum vertit. Numeri ſequentes τῶν λθ' μυστ. corrupti ſunt: quare aut delendi cum MSS. aut legendum cum Meurſio, τῶν δ' μυστηρίων. Fl. μυστηρίων.

5 Οὕτω γέ τοι καὶ Θεμιστοκλῆς τοῖς Πέρσαις ἐναυμάχησε περὶ Σαλαμῖνα· ἀλλὰ οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔσχον τὸν Ἴακχον * γολλάδα μύστῃ] Locus hic obſcurus & male ſanus, male hactenus acceptus. Refert Auctor Chabriam menſis Boëdromionis die decimo ſexto, uno Myſteriorum, victoriam navalem ad Naxum conſequutum: ſubjungit ſimili ratione Themiſtoclem navali prælio ad Salamina Perſas ſuperaſſe, addito quoque victoriæ tempore, quod latet in poſtremis illis verbis: ἀλλὰ οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔσχον τὸν Ἴακχον. Quæ ut recte intelligantur, notandum *Iacchum*, Jovis & Cereris filium, ſexto Myſteriorum die cum choreis, ſaltu, ac cantu e Ceramico in urbem Eleuſinem fuiſſe deductum, ut videre eſt apud Meurſium: unde & dies ille dictus fuit Ἴακχος. Teſtatur id Heſychius,

γέ τοι καὶ Θεμιστοκλῆς τοῖς Πέρσαις ἐναυμάχησε περὶ Σαλαμῖνα· ἀλλὰ οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔχον τὸν Ἴακχον * γολλάδα μύσαι.

Χαβρίας, ναῦς Λακωνικὰς κατασκόπους δώδεκα ἐφορμούσας, οὐ μὴν ἐπ' ἀ-

ſteria celebrabantur. Similiter Themiſtocles de Perſis navale victoriam retulit ad Salaminem. Verum Themiſtoclem quidem ipſe Bacchus Chabriam myſteria juverunt.

3 Chabrias, cum naves Laconicæ ſpeculatrices duodecim appu-

ναχθῆ-

cum exponit Ἴακχον· τὸν Διόνυσον, ἢ μίαν ἡμέραν τῶν Μυστηρίων, ἐν ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξάγουσι. καὶ ἡ ᾠδὴ, ἣν οἱ μεμυημένοι ᾄδουσι. Hic dies incidebat in diem vigeſimum menſis Boëdromionis, teſte Plutarcho in Phocione: Εἰκάδι γὰρ ἡ φρουρὰ Βοηδρομιῶνος εἰσήχθη, Μυστηρίων ὄντων, ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξ ἄστεος Ἐλευσῖνάδε πέμπουσιν. Quod ſi nunc pateat hoc die prælium ad Salamina contigiſſe, nihil certius, quam Polyænum hiſce verbis victoriæ diem deſignaſſe. Atqui apertis id verbis extat apud Plutarchum in Camillo, ubi ſimul notatur dies, quo vicit Chabrias: Ἀθηναῖοι δὲ περὶ Νάξον ἐνίκων ναυμαχίαν, ἧς Χαβρίας ἐστρατήγει, τοῦ Βοηδρομιῶνος περὶ τὴν πανσέληνον. ἐν δὲ Σαλαμῖνι περὶ τὰς εἰκάδας. ὡς ἡμῖν ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν ἀποδέδεικται. Et ſic Polyæno cum Plutarcho de tempore ſaltem victoriæ per Themiſtoclem reportatæ convenit. Reſtant ultima verba γολλάδα μύσαι, pro quibus Caſaubonus in margine ſcripſerat: Χαβρίας δὲ τὰ Μυστήρια. In Florentino codice, γολλάδας μύσαι. In Cant. non melius, γολλάδαι μύσαι; ſed optime in ejuſdem margine ἅλαδε μύσται, uti ſagaciter olim hic reſtituit Joannes Meurſius. Secundus Myſteriorum dies, qui incidit in diem ſextum & decimum menſis Boëdromionis, fuit dictus ἅλαδε μύσται, ut recte obſervavit idem Meurſius: cum enim apud Heſychium dicatur: Ἅλα * δίνυσαι (corrupte, pro ἅλαδε μύσται) ἡμέρα τις τῶν Ἀθήνησι Μυστηρίων. & apud Polyænum dicatur Chabrias ad Naxum viciſſe ἅλαδε μύσται, ſive ἕκτῃ ἐπὶ δέκα Βοηδρομιῶνος, qui eſt ſecundus Myſteriorum, certo conſtat ſecundum feſti illius diem, fuiſſe dictum Ἅλαδε μύσται. Et ſic Plutarchus & Polyænus de hoc quoque tempore conſentiunt: quod enim illi, locis adductis, ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, & περὶ τὴν πανσέληνον, id huic quoque ἕκτῃ ἐπὶ δέκα & Ἅλαδε μύσται. Meurſius duas haſce voces fini demit, & in medio, unde avulſas putat, reponit, hoc ſcilicet loco: αὐτὴν ἡμέραν ἐπιτήδειον τῇ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἦν μία τῶν Μυστηρίων, Ἅλαδε μύσται. ὄντων γε, &c. Nobis contra MSS. conſenſum id non licuit; immo ſuo loco relinquendas exiſtimamus: quamquam enim Polyænus diem menſis jam expreſſerat, hic tamen in recenſione diei victoriæ ad Salamina, phraſi deſumta a Myſteriis, ſimili phraſi diem victoriæ ad Naxum reperit. Ut autem locus ſibi conſtet, eum ſic lego: οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔχον τὸν Ἴακχον· οἱ δὲ περὶ Χαβρίαν Ἅλαδε μύσται.

6 Ναυπ

liſſent, neque amplius auderent ſolvere, ſic eas ut ſolverent elicuit. Naves duodecim binas & binas conjunxit, duarum vela in unam contrahens. Hoſtes iis contemptis, quaſi adverſus ſex, ipſi cum duodecim ſolverunt. Quibus latius in mare progreſſis, Chabrias velis ſublatis ſcaphas disjunctas immiſit, & dimidias hoſtium naves una cum ipſis hominibus cepit.

4 Chabrias per anguſta loca cum paucis diſcedens, inſtantibus multis hoſtibus, ipſe præcedens dux profectionis, robuſtiſſimos in extremo collocavit, ut inſtantes propulſa-

ναχθῆναι θαρρούσας, ἐξεκαλέσατο οὕτως πῶς αὐτὰς ἀναχθῆναι.[6] ναυσὶ δεκαδύο κατὰ δύο ζεύξας ἐπὶ τὰ ἱστία τῶν [7] νεῶν, ἐπὶ μιᾶς ἐρέμενος. οἱ πολέμιοι καταφρονήσαντες, ὡς πρὸς ἓξ τριήρεις, αὐτοὶ δεκαδύο ἔχοντες, ἐπανήχθησαν. Χαβρίας ἐπιπλέον αὐτῶν τοῦ πελάγους προελθόντων, καθελὼν τὰ ἱστία, τὰ σκάφη διαζεύξας ἐπέστρεψε, καὶ τὰς ἡμισείας τῶν πολεμίων ἔλαβεν αὐτάνδρους.

Χαβρίας διὰ στενῶν τόπων ἀναχωρῶν, ὀλίγους ἔχων, πολλῶν πολεμίων ἐπικειμένων, αὐτὸς τῆς πορείας ἡγούμενος, τοὺς μάλιστα εὐρώστους οὐραγεῖν ἔταξεν, ὅπως [7] προσκειμένους

6 Ναυσὶ δεκαδύο] γρ. ναυσὶ δὲ δέκα. Lege ναῦς δεκαδύο κατὰ δύο ζεύξας, καὶ τὰ ἱστία τῶν νεῶν, (vel τῶν δύο) ἐπὶ μιᾶς ἀρεμένος. Confert cum narratione ſecunda, in Diotimo, libro quinto, & libro primo in Thraſyllo. *Caſaubonus.*

Ναυσὶ δεκαδύο κατὰ δύο ζεύξας ἐπὶ τὰ ἱστία τῶν νεῶν] Locus male ſanus, nec MSS. quidquam adferunt, niſi quod pro τῶν νεῶν, uterque habeat, τοῖν δυοῖν. Caſaubonus veriſimiliter videtur reſtituiſſe, niſi quod & ἱστία τῶν νεῶν pleonaſmum fere ſapiant nugatorium: deinde licenter voculam ἐπὶ mutavit in καὶ, quod ideo obſervandum eſt, quia in exemplo Diotimi ſecundo Polyænus omittit copulam, unde videtur hic quoque ab ipſo adhibita non eſſe. Quapropter ſcripſerim: ναῦς δεκαδύο κατὰ δύο ζεύξας, ἔτι τὰ ἱστία τοῖν δυοῖν ἐπὶ μιᾶς ἀρεμένος.

7 Προσκειμένους] Cant. προκειμένους. Paullo infra pro παρελθεῖν uterque Codex, παρελθών.

νους ἀμυνοίντο. οὐδεὶς οὖν τῶν οὐραγούντων ἔφυγεν, οὐ τολμῶν τὸν στρατηγὸν παρελθεῖν ὡς κωλυθεὶς, ἢ καὶ κολασθείς· τῷ σχήματι τούτῳ τῆς πορείας ἀσφαλῶς διήγαγε τὸ στρατόπεδον.

rent. Nemo igitur ex poſtremis fugam capeſſit, non audens ducem præterire, quippe prohibitus, vel etiam punitus. Hac profectionis conſtitutione tuto exercitum traduxit.

[8] Χαβρίας Θάμῳ Αἰγυπτίων βασιλεῖ χρημάτων ἀποροῦντι, συνεβούλευσε τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ κεκτημένους ἱκανὴν οὐσίαν, κελεῦσαι παραχρῆμα εἰσενεγκεῖν [9] ὅσον τις ἔχει χρυσίον ἢ ἀργύριον· [10] κομιδὴν δὲ αὐτοῖς οὐ διδόασι γενέσθαι τῶν φόρων, οὓς κατ᾽ ἔτος ἐτέλουν· οὕτως δὴ πολλὰ συνελέγη χρήματα οὐδενὸς ἀ-

5 Chabrias Thamo Ægyptiorum regi, pecuniis indigenti conſilium dedit ut ditiores regionis incolas juberet confeſtim quantum unuſquiſque poſſet auri vel argenti contribuere: pro iis vero quæ darent, annua tributa eis remitteret. Hoc pacto multas pecunias collegit, neque tamen injuriam cuiquam fecit.

δικη-

8 Χαβρίας Θάμῳ Αἰγυπτίων βασιλεῖ] Sic vocat quem alii Thaum, vel Taum, ut apud Ariſtotelem lib. ſecundo Oeconomic. Diodoro & Plutarcho hic rex Ταχὼς appellatur. *Caſaubonus.*

9 Ὅσον τις ἔχει] Malim cum Fl. ὅσον τις ἔχοι. Cant. ἀργύριον, pro ἀργύρεον. & ſic Ariſtoteles loco ſtatim adducto.

10 Κομιδὴν δὲ αὐτοῖς οὐ διδόασι γενέσθαι τῶν φόρων] Negatio transpoſita ab ipſo, ut puto, auctore. Nam αὐτοῖς οὐ διδόασι γ. dictum, pro αὐτοῖς διδόασιν οὐ γεν. Κομιδὴ φόρων eſt penſio tributorum. *Caſaubonus.*

Κομιδὴν δὲ αὐτοῖς οὐ διδόασι] Lego cum utroque codice, κομιδὴν δὲ αὐτοῖς ὧν διδόασι γενέσθαι τῶν φόρων, οὓς κατ᾽ ἔτος ἐτέλουν. Ariſtoteles II. Oeconom. præter alia quædam per Chabriam regi ſuppeditata conſilia & hoc referens, inquit: Ἐκστρατεύειν δὲ αὐτοῦ μέλλοντι ἐκ τῆς χώρας, εἴ τις τι ἔχοι ἄσημον ἀργύριον ἢ χρυσίον, ἐκέλευσεν ἐπαγγεῖλαι πρὸς αὐτόν. ἐπαγγειλάντων δὲ τῶν πλείστων, ἐκέλευσε τοῦτο μὲν ἐκείνῳ χρῆσαι, τοὺς δὲ δανείσαντας συστῆσαι τοῖς νομάρχαις, ὥστε ἐκ τῶν φόρων αὐτοῖς ἀποδοῦναι. Mox pro συνελέγη, Cant. συνελέχθη.

Sed omnes poſtea, quemadmodum dederant, receperunt.

6 Chabrias in Laconicam faciens impreſſionem, noctu fluvium tranſgreſſus, multa præda capta eam trans fluvium in amicam & ſociam terram miſit. Ipſe vero cum reliquis militibus cibum ſumere juſſis, remanſit uſque ad meridiem, hoc ipſum expectans quod etiam contigit. Nam Lacedæmonii re cognita ad prædam in fluvio recuperandam egreſſi ſunt: & cum ſummo ſtudio ducenta ſtadia percurriſſent, defeſſi, inordinati, diſtractique ad pugnam inutiles erant. At ille ſuos milites cœnatos, quiete refectos, atque ordinatos adducens,

ἀδικηθέντος, ἀλλὰ πάντων ὕστερον [11] ὡς δέδωκαν ἀπολαβόντων.

[12] Χαβρίας εἰς Ἑλλάδα τῆς Λακωνικῆς ἐμβαλὼν [13] νυκτὸς τὸν ποταμὸν διαβὰς λείαν πολλὴν λαβὼν, τὴν μὲν ὑπὲρ τὸν ποταμὸν εἰς τὴν φιλίαν ἀπεπέμψατο. αὐτὸς δὲ τοὺς ἄλλους στρατιώτας φαγεῖν κελεύσας, ἀνέμεινε μέχρι μεσούσης ἡμέρας, τοῦτο προσδοκῶν, ὃ δὴ καὶ ἐγένετο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μαθόντες ἐξεβοήθησαν, ὡς ἀφαιρησόμενοι τὴν λείαν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ. καὶ σπουδῇ δραμόντες διακόσια [14] στάδια κεκμηκότες, ἀσύντακτοι, διεσπαρμένοι, πρὸς μάχην ἦσαν ἄχρηστοι. ὁ δὲ τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας βεβρωκότας, ἀναπαυσαμένους, [15] συντεταγμένους πρὸς διαγω-

11 Ὡς δέδωκαν] Cum utroque Codice & Interprete, pro vulgato ἃ δέδωκαν.

12 Χαβρίας εἰς Ἑλλάδα τῆς Λακωνικῆς ἐμβ.] Scribe, εἰς Ἕλος, quod fuit τῆς Λακωνικῆς oppidum. *Caſaubonus.*

13 Νυκτός] Non habet Cant. Mox pro ἐπέμψατο, cum MSS. repoſui ἀπεπέμψατο. & pro φθάζειν, ut corrupte legebatur in Vulgata; cum iiſdem Codd. reſtitui φαγεῖν.

14 Στάδια] Fl. στάμινα.

15 Συντεταγμένους πρὸς διαγωγὴν] Cant. συντεταγμένος. Unde apparet deſcriptorem ejus exemplaris jam tum dubitaſſe de integritate hujus loci,

διαγωγὴν ῥᾳδίως τοὺς πλείστους αὐτῶν διέφθειρεν.

Χαβρίας ἦν ἐν Αἰγύπτῳ στρατηγῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων. τοῦ Περσῶν βασιλέως ἐπιστρατεύοντος πεζῇ δυνάμει, καὶ ναυτικῇ, ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ναῦς πολλὰς ἔχων ἠπόρει πληρωμάτων συγκεκροτημένων. Χαβρίας καταλέξας Αἰγυπτίων [16] τοὺς νεωτάτους ἱκανοὺς πληρῶσαι ναῦς διακοσίας, ἐξελὼν τὰς κώπας τῶν τριηρῶν ξύλα μακρὰ παραβαλὼν [17] ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, ὥς τε ἐφ᾽ ἕνα καθῆσθαι, δοὺς αὐτοῖς τὰς κώπας, καὶ κελεύσας τῶν διγλώσσων ἐπιστήσας, ὀλίγαις

ἡμέ-

ſine negocio multos ex hoſtibus interfecit.

7 Chabrias in Ægypto regis Ægyptiorum exercitum ducebat. Cum rex Perſarum pedeſtribus ac navalibus copiis expeditionem faceret, Ægyptius navibus abundans, implementis egebat. Chabrias delectis junioribus ex Ægyptiis eo numero, ut ducentis navibus implendis ſufficerent, remos e triremibus ſuſtulit, longiſque contis verſus littus projectis, effecit ut ſinguli ordine ſederent: danſque eis remos, & jubens additis bilinguibus paucos dies ipſos agere, pro-

ci, & quæſiviſſe verbum, unde accuſativi iſti penderent, quod mihi multo melius repeciſſe videtur Interpres, dum pro πρὸς διαγωγὴν, legit προστάγων. In fine hujus ſtrategematis pro διέφθειραν, cum MSS. & Interprete repoſui διέφθειρεν.

16 Τοὺς νεωτάτους] Uterque Codex abſquè atticulo.

17 Ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν] Hic deeſt aliquid, nec ſine ſententiæ damno. Hoc facile tamen intelligimus, quod non vidit Interpres, non aliud hic fuiſſe narratum Chabriæ ſtratagema, quam qua ratione pauciſſimis diebus effecerit is, ut rex Ægyptius remigibus abundaret, iiſque συγκεκροτημένοις, hoc eſt, remigandi peritis. Interea dum meliorem codicem expectas, lege paullo poſt, καὶ κελευστὰς ἐπιστήσας. appellat διγλώσσους eos qui utramque linguam, Græcam & Ægyptiam tenerent. Sic libro ſeptimo in Oronte, ἐπιστήσας ἑρμηνέας διγλώσσους, ἵνα τὰ παρηγγελμένα τοῖς Ἕλλησιν, οὗτοι φράζοιεν τοῖς βαρβάροις. Notum qui ſint κελευσταί. Mox lege ἐλαύνειν αὐτοὺς ἐδίδαξε. *Caſaubonus.*

18 Ὀπέτε

fectus eſt, & conſcriptis remigibus naves implevit.

ἡμέραις ἐλαύνειν αὐτοὺς ἐβάδιζεν ἐρετῶν συγκεκροτημένων ἐπλήρωσεν.

8 Chabrias, ſi recens collectum exercitum haberet, & pugnam initurus eſſet, per præconem juſſit, ut qui male haberent, ſeorſim arma deponerent. Quotquot igitur erant timidi, morbum ſimulantes, arma ſeponebant. His ad pugnam quidem non utebatur, ſed ad præoccupanda loca munita, ut ſaltem ipſorum multitudo apparens, metum hoſtibus faceret. Occaſione vero data, ſtatim eos ſtipendiis privavit.

Χαβρίας [18] ὁπότε νεοσύλλογον ἔχων δύναμιν καὶ μέλλοι παρατάττεσθαι, διὰ τοῦ κήρυκος ἐκέλευσε τοὺς ἀρρώστως ἔχοντας, χωρὶς τίθεσθαι τὰ ὅπλα. ὅσοι δὲ δειλοὶ [19] δι' ἀρρωστίαν προσποιούμενοι χωρὶς ἐτίθεντο τὰ ὅπλα, τούτοις ἐς μὲν τὴν μάχην οὐκ ἐχρῆτο· ἐς δὲ τὰς προκαταλήψεις τῶν ὀχυρῶν τόπων· ἵνα τὸ γοῦν [20] πλῆθος ἐπιφαινόμενον αὐτῶν φόβον ἐνεργάζοιτο τοῖς πολεμίοις· καιροῦ δὲ παραστάντος, ποιεῖ ταχέως αὐτοὺς ἀπομίσθους.

9 Chabrias ad hoſtilem urbem appellens, noctu ſcutatos egredi fecit. Ipſe vero prima luce ad portum navigabat, longe ab urbe

Χαβρίας προσπλεύσας πολεμίᾳ πόλει, νυκτὸς τοὺς πελταστὰς ἀπεβίβασεν. αὐτὸς δὲ ἀρχομένης ἕω, ἐπὶ τὸν λιμένα ἔπλει [21] ἀποτέρω τῆς πόλεως ὄντα. οἱ ἐκ τῆς πόλεως

18 Ὁπότε νεοσύλλογον ἔχων] Scribe ἔχοι. *Caſaubonus.*

19 Δι' ἀρρωστίαν προσποιούμενοι] Malim ὡς δὴ ἀῤῥ. *Idem.*

20 Πλῆθος ἐπιφαινόμενον αὐτῶν] Ita repoſui cum Fl. & Interprete, pro vulgato αὐτῷ. Cant. αὐτοῖ.

21 Ἀποτέρω τῆς πόλεως] Fl ἀπό τε ῥωμῆς πόλεως. Mox pro οἱ ἐκ τῆς γῆς, cum utroque Codice repoſui, οἱ ἐκ τῆς πόλεως, quomodo etiam legiſſe videtur Interpres. Eodem modo ſequenti exemplo. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως.

λεως ἐξέδραμον κωλύσοντες ἀποβῆναι τοὺς ἐκ τῶν νεῶν· οἱ δὲ ἐκ τῆς ἐνέδρας πελτασταὶ ὄπισθεν ἐπιφανέντες τοὺς μὲν διέφθειραν αὐτῶν, τοὺς δὲ ζωγρίᾳ λαβόντες, τῶν νεῶν ἐπιβάντες, ἀνήχθησαν.

Χαβρίας ἀπὸ τῶν πελταστῶν δέκα τοὺς δρομικωτάτους ἐφ' ἑκάστην ναῦν [22] παρεβιβάσατο. καὶ νυκτὸς ἐς τὴν πολεμίαν ἀπεβίβασε· καὶ λεηλατεῖν τὴν χώραν ἐκέλευσεν. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως [23] ἐκβοηθήσαντες, ἐπικρατεῖν τῶν λεηλατούντων ἔμελλον. ὁ δὲ περιϊδὼν, κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν πόλιν ἔπλει. οἱ δὲ ἐκβοηθήσαντες, τὸν ἐπίπλουν ἰδόντες, ἐσπούδασαν, ἵνα μὴ καταλάβοι τὴν πόλιν. ὁ δὲ [24] τὰς ναῦς τῆς χώρας προσορμίσας, τοὺς πελ-

diſſitum. Cives excurrebant, ut e navibus egredi prohiberent. Scutati vero ex inſidiis impetentes a tergo, quoſdam ex iis occiderunt, & quibuſdam captis vivis, iterum in naves ingreſſi ſolverunt.

10 Chabrias ex ſcutatis decem velociſſimos in ſingulas naves impoſuit, & noctu in hoſtile ſolum emiſit, atque prædam ex regione agere juſſit. Cives ex urbe ſuis rebus opem ferentes, capturi prædatores erant. Quo ille viſo, confeſtim ad urbem navigabat. Egreſſi cum adnavigantem vidiſſent, diligentiam adhibuerunt, ne urbem caperet. Ille naves ad terram appellens, acce-

πελταστὰς

22 Παρεβιβάσατο] Cant. παρεσκευάσατο.

23 Ἐκβοηθήσαντες, ἐπικρατεῖν τῶν λεηλατούντων ἔμελλον. ὁ δὲ περιϊδὼν, κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν πόλιν ἔπλει. οἱ δὲ ἐκβοηθήσαντες, τὸν, &c] Lacunam ortam ex repetitione τοῦ, ἐκβοηθήσαντες, intermedia enim in Vulgata aberant, cum MSS. & Interprete ſupplevi. Mox pro καὶ δὴ ἀποπλεύσαντες, Cant. καὶ διαπλεύσαντες.

24 Τὰς ναῦς τῆς χώρας προσορμίσας] Mendoſus locus: τῇ χώρᾳ enim ſcribendum. Sed & mutila eſt iſta narratio, ut ex Interprete apparet. Deeſt enim aliquid ante ἐσπούδασαν. *Caſaubonus*.

25 Πρὸς

ptis ſcutatis & præda, quam ceperant, diſceſſit.

11 Chabrias in Naxo adverſus Pollin navale prælium geſturus, præcepit trierarchis, ut ſi in æquali & ancipiti periculo eſſent, ſuarum navium ſignis abſconditis inſignitas hoſtiles eſſe ſcirent. Hoc facto, Pollidis gubernatores Athenienſium navibus obviam facti, cum non haberent Atticum ſignum, dubii & ancipites præternavigarunt. Athenienſes vero quemadmodum præceptum erat, utrinque in inſignitas naves im-

πεζοὺς καὶ τὴν λείαν ὅσην ἔλαβεν ἀναλαβὼν, καὶ δὴ ἀποπλεύσας ᾤχετο.

Χαβρίας ἐν Νάξῳ μέλλων ναυμαχεῖν [25] πρὸς Πόλλιν, παρήγγειλε τοῖς τριηράρχοις ἐὰν ἰσοπαλεῖς κατὰ τὸν κίνδυνον ὦσι, τὰ σημεῖα τῶν ἰδίων νεῶν λάθρα καθελόντας, εἰδέναι τὰς ἐπισήμους πολεμίας οὔσας. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο, οἱ μὲν τοῦ Πόλλιδος κυβερνῆται ταῖς ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων ἀπαντῶντες, διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτὰς τὸ Ἀττικὸν σημεῖον ἀμφιγνοοῦντες παρέπλεον. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸ παράγγελμα ἐπισήμοις τῶν νεῶν ἔφθανον διαδόντες

25 Πρὸς Πόλλιν] Fl. πρὸς Πόλιν. Utroque modo ſcribitur: unico λ, Æſchini Orat. contra Cteſiphontem: Ὅτι Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίους καὶ Πόλιν ἐνίκησαν. Diogeni Laërtio in Platone, ubi, poſtquam retulit, Dionyſium exoratum ne Platonem necaret, inquit: παρέδωκε αὐτὸν Πόλιδι τῷ Λακεδαιμονίῳ, κατὰ καιρὸν διὰ πρεσβείαν ἀφιγμένῳ, ὥς τε ἀποδόσθαι. κἀκεῖνος ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς Αἴγιναν, ἐπίπρασκεν. Addit paullo poſt: Τὸν μέντοι Πόλιν λόγος ὑπό τε Χαβρίου ἡττηθῆναι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἑλίκῃ καταποντωθῆναι, τοῦ δαιμονίου μηνίσαντος αὐτῷ διὰ τὸν φιλόσοφον. Tzetzes Chiliad. x. 359.

Ὁ Πλάτων ἐπωλήθη γὰρ ἐκ Πώλιδος ναυάρχου,
Τούτῳ δοθεὶς, εἴ τε πραθεὶς παρὰ Διονυσίου.

& 362.

Ἐκ Πώλιδος ναυάρχου μὲν, τῷ γένει Σπαρτιάτου,
Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον ὠνήσατο Ἀρχύτας.

Duplici λλ; Xenophonti lib. v. Hiſt. Diodoro lib. xv. Plutarcho in Dione, aliis. Paullo poſt pro ἰσοπαλεῖς, Bl. ἰσοπαλής.

δόντες διπλᾶς ἐμβολάς. τὸ τέχνασμα τοῦτο νίκην Ἀθηναίοις ἔδωκεν.

Χαβρίας εἰς [26] Αἴγιναν νυκτὸς καταπλεύσας, τριακοσίους ἄνδρας [27] εἴς τινα τόπον ἐπιτήδειον ἀποβιβάσας, αὐτὸς παρέπλει. οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντες, τοῖς ἀποβᾶσι παρετάσσοντο· καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀνῄρουν· ὁ δὲ διὰ τάχους ἐς τὴν πόλιν εἰσέπλευσεν· [28] οἱ δὲ πολῖται φοβηθέντες μὴ τῆς πόλεως ἀποκλεισθῶσι, καταλιπόντες τὴν πρὸς τοὺς τριακοσίους μάχην, ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὴν πόλιν.

[29] Χαβρίας πρὸς τὰς ἐπιβολὰς τῶν κυμάτων ὑπὸ

τὴν

preſſionem fecerunt. Hæc machinatio, victoriam Athenienſibus attulit.

12 Chabrias noctu in Æginam navigans, triginta viris in locum idoneum expoſitis, ipſe præternavigabat. Cives ex urbe progreſſi, pugnam cum egreſſis incipiebant, & multos ex eis perimebant. Ille confeſtim ad urbem navibus contendit. Cives metuentes ne excluderentur, deſerta pugna, quam cum triginta viris inceperant, in urbem reverſi ſunt.

13 Chabrias adverſus impetus fluctuum ſub

26 Αἴγιναν] Cant. Αἰγεῖναν. & ante τριακοσίους inſerit copulam καί.

27 Εἴς τινα τόπον ἐπιτήδειον ἀποβιβάσας.] Ita legendum, vel, ut ſcriptum eſt in quibuſdam codicibus, ἀποδιαβιβάσας. Affinis huic narratio nona ſupra, itemque decima. *Caſaub.*

28 Οἱ δὲ πολῖται] Cant. abſque δέ.

29 Χαβρίας πρὸς ἐπιβολὰς τῶν κυμάτων] Etiam in noſtris codd. hoc ſtratagema corruptum fuit: ſicut & in iis quibus uſus Interpres. Apparet tamen ſententiam eſſe hanc: Chabriam extremas navis partes ad proram & puppim, quæ τὸ κατάστρωμα quod erat in media navi, ubi ſtant propugnatores, altitudine non æquabant, quaſque maris undæ facile ſuperabant, (Græci παρεξειρεσίας vocant, quod extra illas ſint remigum ſedes,) muniſſe pellibus: feciſſeque ut his quaſi pluteis navis utrumque latus, ex omni parte altitudine æquaret τὸ κατάστρωμα. Hæc eſt, niſi fallimur, iſtius narrationis ſumma. Quod ait δέῤῥεις καταλάμβανει, inſolens plane eſt: quum dicendum potius fuerit παρέβαλε: aut certe περιλάμβανει, ut in eadem re apud Xenophontem, Ἑλλην. libro primo, καὶ τοὺς ἐπιβάτας ἐς κοίλην ναῦν μεταβιβάσας, καὶ τὰ παραῤῥύματα παραλαβών. niſi verius eo loco παραβαλών ſcripſiſſe Xenophontem. Thucydides

πα-

Parexireſiam ex utroque latere pelles affixit, & ſeorſim æquales, cataſtromati in altitudine munitionem hanc cum Parexireſiis conjungens. Id impedimento fuit, quominus patens fluctibus navis ferretur, & nautæ minus madeſcerent. Sic etiam cum impetentes fluctus cernere non poſſent, propter obſtructionem, non perterriti ſunt metu, neque navim reliquerunt.

τὴν παρεξειρεσίαν ἑκατέρου τοίχου δέρρεις κατελάμβανεν· καὶ κατὰ μόνας ἀρτίους τῷ καταστρώματι κατὰ τὸ ὕψος φράγμα κατελάμβανεν αὐτὸ πρὸς τὰς παρεξειρεσίας· τοῦτο δὲ ἐκώλυε τὴν ναῦν ὑποβρύχιον φέρεσθαι. καὶ τοὺς ναύτας ὑπὸ τῶν κυμάτων βρέχεσθαι· καὶ τὰ ἐπιφερόμενα κύματα οὐχ ὁρῶντες διὰ τὴν τοῦ φράγματος [30] πρόθεσιν, οὐκ ἐξανίσταντο διὰ τὸν φόβον, οὐδὲ τὴν ναῦν ἔσφαλον.

14 Chabrias adverſus pelagias navigationes, & marinas procellas ſingulis navibus duo gubernacula com-

Χαβρίας πρὸς τοὺς πελαγίους πλοῦς, καὶ τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ χειμῶνας κατεσκεύαζεν ἑκάστῃ τῶν νηῶν διοσσὰ πηδάλια, [31] καὶ τοῖς μὴ

παραφράγματα & παραπετάσματα appellat. alii παραβλήματα aut προκαλύμματα, pelles vel alia quæ in utroque navis latere adverſus fluctuum impetus objici ſolent. Latini *pluteos.* Sequentia verba, καὶ κατὰ μόνας ἀρτίους, &c. corruptiſſima ſunt. ſub finem ſcribe, τὴν τοῦ φράγματος vel παραφράγματος πρόθ. *Caſaubonus.*

Πρὸς τὰς ἐπιβολάς] Articulus ex Fl. additus. Pro ὑπὸ τῆς παρ. lege ὑπὲρ τῆς παρ. Paullo poſt pro κατὰ τὸ, ὕψους, cum utroque Codice lego, κατὰ τὸ ὕψος. Locus autem corruptus admodum, nec a MSS. quidquam præterea opis. Interea, dum certius quid adferatur, legerim: καὶ κατὰ κώπας, ἀρτίους τῷ καταστρώματι κατὰ τὸ ὕψος, φράγμα κατελάμβανεν αὐτὸ πρὸς τὰς παρεξειρεσίας. Per κώπας ἀρτίους τῷ καταστρώματι κατὰ τὸ ὕψος intelligo, quas ſequenti ſtrategemate vocat, τὰς θρανίτιδας κώπας. Simili munimentorum genere propugnatores quoque a telis defendebant: de quo vide Schefferum. Sub finem cum Caſaubono lego φράγματος.

30 Πρόθεσιν] Cant. πρόθεσιν. quod etiam ferri poteſt, ut vel vertas, munimenti appoſitionem, vel, prætentionem.

31 Τῇ μὲν ὑπαρχούσῃ] Scribo, τοῖς μὴ ὑπάρχουσι. *Caſaubonus.*

Καὶ

μὲν ὑπάρχουσι ἐν ταῖς εὐδίαις ἐχρῆτο. [32] εἰ δὲ ἡ θάλασσα κοίλη γένοιτο, θάτερα διὰ τῆς παρεξειρεσίας [33] κατὰ τὰς θρανίτιδας κώπας πατηθῆ, τοὺς αὐχένας ἔχοντα καὶ τοὺς οἴακας ὑπὲρ τοῦ καταστρώματος, ὥστε ἐξαιρουμένης τῆς πρύμνης, τούτοις τὴν ναῦν κατευθύνεσθαι.

Χαβρίας καταλαβὼν τὴν Λακωνικὴν, καὶ λείαν πολλὴν ἁρπάσας, Σπαρτιατῶν ἐκβοηθησάντων ὧν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο, συνα-

paravit, atque priſtinis in tranquillitate utebatur. Sin mare cavum fieret, altera per Parexereſiam juxta ſeſſiles remos apponebat gubernacula ſupra cataſtroma, ut ſublata puppi navem dirigeret.

15 Chabrias cum Laconum terram occupaſſet, multamque prædam abegiſſet, exeuntibus ad ferendum ſuis auxilium

γαγὼν

Καὶ τοῖς μὲν ὑπάρχουσι] Ita reſtitui ex Fl. firmante conjecturam Caſauboni, pro vulgato, καὶ τῇ μὲν ὑπαρχούσῃ. Cant. καὶ τοῖς ὑπάρχουσιν. Idem Codex pro εὐδείαις, εὐδίαις.

32 Εἰ δὲ ἡ θάλασσα κοίλη γένοιτο] Κοίλη, hoc eſt, κοιλαινομένη, vel, τραχυνομένη, quando videlicet, ut Poëta Latinus canit,

——— *unda dehiſcens*
Terram inter fluctus aperit.

vide Pollucem. *Caſaubonus.*

33 Κατὰ τὰς θρανίτιδας κώπας πατηθῆ] Lege, παρετίθη. *Idem.*

Πατηθῆ] Cant πατηθεῖ. Lego cum Caſaubono, παρετίθη. Ceterum verba hæc, θάτερα διὰ τῆς παρεξειρεσίας κατὰ τὰς θρανίτιδας κώπας παρετίθη, τοὺς αὐχένας ἔχοντα καὶ τοὺς οἴακας ὑπὲρ τοῦ καταστρώματος· ὥστε ἐξαιρουμένης τῆς πρύμνης, τούτοις τὴν ναῦν κατευθύνεσθαι, verto: *alia per ſpatium, quod eſt inter remiges & proram, juxta remos ſupremos adaptabat, anſas & clavos habentia ſupra cataſtromata, ita ut elevata puppi hiſce moderaretur navem.* Idem fere, quod hoc & ſuperiore ſtrategemate refertur de Chabria, contra tempeſtatum vim excogitatum quoque a barbaris, ſub Aniceto, Polemonis liberto, Pontum infeſtantibus, ſcribit Tacitus III. Hiſt. cap. 47. *Et tumido mari prout fluctus attollitur, ſumma navium tabulis augent, donec in modum tecti claudantur. Sic inter undas volvuntur, pari utrimque prora, & mutabili remigio, quando hinc vel illinc appellere indiſcretum & innoxium eſt.* Duplex gubernaculum apud eundem vide lib II. Ann. cap. 6. & de Mor. Germ. 44. Quid ſit παρεξειρεσία docet Thucydidis Scholiaſtes ad lib. IV. Παρεξειρεσία ἐστὶν ὁ ἔξω τῆς εἰρεσίας τῆς νεὼς τόπος, καθ᾽ ὃ μέρος οὐκέτι κῶπαι κέχρηνται. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἀκρότατον τῆς πρύμνης καὶ τῆς πρώρας. Heſychio θρανίτιδες κῶπαι per ſyncopen dicuntur, θρανιτίδες κῶπαι, αἷς οἱ θρανῖται χρῶνται, ἐν ταῖς κατατρεχούσαις ναυσί. De iis, ut & quid ſit αὐχὴν, & οἴαξ, vide Schefferum de Militia navali.

34 Καλῶν]

Spartiatis, duce Ageſilao, milites in collem excelſum conduxit: jumentiſque & captivis in munitiſſimum locum impoſitis, caſtra circum ea locavit. Lacones quinque ſtadiorum ſpatio e regione caſtrametabantur. Imperavit Chabrias, ut ignes plurimi per noctem incenderentur: & ſecunda vigilia promulgavit, ut relictis jumentis & pecudibus ipſi per poſteriorem collis partem diſcederent. Qui mandato parentes, clam diſceſſerunt. Lacones & ignem conſpicientes, & jumentorum vocem exaudientes, cum Athenienſes remanere putarent, ſub diluculum vaſis conclamatis, accepta ad ineundam pugnam teſſera, ad collem proceſſerunt. Poſtquam vero appropinquaſſent, & inania caſtra inveniſſent, exclamavit Ageſilaus: Optimus equidem dux eſt Chabrias.

γαγὼν τοὺς στρατιώτας ἐπὶ λόφον ὑψηλὸν, τὰ σκευοφόρα καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀγαγὼν ἐπὶ τὸ ἰσχυρώτατον, περιεστρατοπέδευσεν. οἱ δὲ Λάκωνες ἀπὸ πέντε σταδίων ἀντεστρατοπέδευσαν. Χαβρίας παρήγγειλεν ὡς πλεῖστα πυρὰ [34] καλῶσαι διὰ νυκτός· καὶ περὶ δευτέραν φυλακὴν παρήγγειλε, τὰ μὲν ὑποζύγια καὶ τὰ βοσκήματα καταλιπεῖν. αὐτοὺς δὲ ἀναχωρεῖν κατὰ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ λόφου. οἱ μὲν δὴ λαθόντες ἀνεχώρησαν· οἱ δὲ Λάκωνες τό τε πῦρ ὁρῶντες, τῆς τε φωνῆς τῶν ὑποζυγίων ἀκούοντες, μένειν τοὺς Ἀθηναίους νομίζοντες, ὑπὸ τὴν ἕω διασκευασάμενοι, πρὸς μάχην σύνθημα λαβόντες, τῷ λόφῳ προσῆγον. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς γενόμενοι κενὸν τὸ στρατόπεδον εἶδον, ἀνεβόησεν Ἀγησίλαος, ἄριστός γε στρατηγὸς Χαβρίας.

[CAP.

34 Καλῶσαι] Cant. κακλῶσαι.

1 Εὐθὺς]

[CAP. XII.]

Φωκίων.

¶ Φωκίων Ἀθηναίους ὡρμηκότας στρατεύειν ἐπὶ Βοιωτοὺς ἐκώλυεν· οἱ δὲ πολλῇ ὁρμῇ χρώμενοι τὸν πόλεμον ἐψηφίσαντο, καὶ Φωκίωνα στρατηγόν. ὁ δὲ τὸν κήρυκα ἀνειπεῖν ἐκέλευσεν· ὅσοι Ἀθηναίων μέχρι ἑξήκοντα ἐτῶν ἀπὸ ἥβης, πέντε ἡμερῶν σιτία λαβόντες, [1] εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἕπεσθέ μοι. ὁ θόρυβος ἦν πολύς. οἱ πρεσβύτεροι καὶ μᾶλλον ἐβόων, ἀνεπήδων, ἠγανάκτουν. τότε δὴ Φωκίων, οὐδὲν, ἔφη, δεινὸν ὑπομένετε· κἀγὼ γὰρ ὁ στρατηγὸς ὀγδοηκοστὸν ἔχων [2] ἔτος [3] μεθ' ὑμῶν κείσομαι. τοῦτο ἀκούσαντες Ἀθηναῖοι, τῆς ὁρμῆς τῆς ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐπαύσαντο καὶ μετεβάλλοντο.

Phocion.

¶ Phocion Athenienſibus expeditionem adverſus Bœotos ſuſcipere volentibus, reſtitit. Qui magnis propenſiſque ſtudiis bellum decreverunt, & Phocionem ducem crearunt. At ille præconem juſſit proclamare: Omnes Athenienſes ab ætate puberum uſque ad annum ſexageſimum, aſſumpto quinque dierum commeatu, mox a concione me ſequimini. Ibi tum magnus oriri tumultus, & præ cæteris potiſſimum ſenes vociferari, proſilire, atque indigne ferre. Tum Phocion: Nihil, inquit, vobis grave aut indignum accidet. Nam ego quoque dux octuageſimum annum habens, vobiſcum una jacebo. Hoc audito, Athenienſes belli ſtudium ac voluntatem remiſerunt atque mutarunt.

[CAP.

1 Εὐθύς] Cum MSS. pro εὐθέως. Mox pro ἕπεσθε, Cant. ἕπεσθαι.
2 Ἔτος] MSS. ut & Codd. Casauboni, μέρος.

3 Μεθ' ὑμῶν κείσομαι] Quidam codd. μεθ' ὑμῶν ἔσομαι. Quid ſi, ἐκεῖ ἔσομαι. *Caſaubonus.*

[CAP. XIII.]

Chares.

¶ Chares in exercitu ſuſpicatus exploratores verſari, præſidium foris collocavit, mandavitque ut unuſquiſque proximum apprehenderet: neque ante dimitteret, quam dixiſſet quiſnam eſſet, & cujus ordinis. Ita factum eſt, ut caperentur exploratores, cum neque ordinem, neque manipulum, neque contubernium, neque ſignum indicare poſſet.

Χάρης.

¶ Χάρης ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατασκόπους ὑπονοήσας εἶναι, φυλακὴν ἔξωθεν τοῦ χάρακος ἐπιστήσας, προσέταξεν ἕκαστον ἐπιλαμβάνεσθαι τοῦ πλησίον· καὶ μὴ πρότερον προσαφιέναι, πρὶν εἰπεῖν ὅς τις εἴη, καὶ τίνος τάξεως. οὕτω δὴ συνέβη τοὺς κατασκόπους ἁλῶναι, μὴ δυναμένους εἰπεῖν μήτε τάγμα, μήτε λόχον, μήτε συσσίτιον, μήτε σύνθημα.

2 Chares in Thracia cum vehementiſſima tempeſtas ingruiſſet, conſpicatus milites veſtimentis parcere, & ſegniter imperata facere: mandavit ut veſtes invicem commutarent. Hoc facto cum ſinguli alienarum veſtium nullam rationem haberent, promptius id, quod imperatum fuerat, exequebantur.

Χάρης ἐν Θρᾴκῃ χειμῶνος ὄντος ὑπερβολῇ, τοὺς στρατιώτας ὁρῶν φειδομένους τῶν ἱματίων, [1] καὶ πρὸς τὸ πράττειν ἃ χρὴ διακειμένους ὀκνηρῶς, παρήγγειλεν αὐτοῖς, [2] ἀλλάττειν παρ᾽ ἀλλήλων τὰ ἱμάτια. τούτου γὰρ γινομένου, τῶν ἀλλοτρίων ἐσθήτων ἕκαστος οὐ φειδόμενος, ἑτοιμότερος ἦν πράττειν τὰ κελευόμενα.

Χάρης

1 Καὶ πρὸς τὸ πράττειν] Cant. abſque præpoſitione.

2 Ἀπο-

Χάρης ἀπῆγε στρατόπεδον ἐκ Θρᾴκης, ἐπέκειντο οἱ Θρᾷκες καὶ τὴν οὐραγίαν ἔθραυον· ὁ δὲ βουλόμενος, [2] ἀποσπάσας τοὺς πολεμίους, διελθεῖν ἀσφαλῶς τόπον ὕποπτον, [3] σωιδὼν ἀναβιβάσας τῶν σαλπιγκτῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους, καὶ συμπέμψας αὐτοῖς ὀλίγους τῶν ἱππέων, ἐκέλευσε παριππευσαμένους τὴν ταχίστην, γενομένους ὄπισθεν τῶν πολεμίων, τὸ πολεμικὸν σημῆναι· οἱ μὲν ἐσήμηναν· οἱ δὲ προσκείμενοι Θρᾷκες ἐνέδραν εἶναι νομίσαντες, τὴν τάξιν λύσαντες, φεύγοντες ᾤχοντο· Χάρης δὲ ἀσφαλῆ τὴν ἀποχώρησιν ἐποιήσατο.

3 Chares exercitum e Thracia deducebat. Inſtantibus Thracibus, & poſtremum agmen carpentibus: cum vellet abſtractis hoſtibus, tuto locum ſuſpectum tranſire: impoſitis in equos tubicinibus, & miſſis una paucis equitibus, juſſit ut obequitantes ſtatim ad hoſtium terga penetrarent, & claſſicum canerent. Quibus canentibus, Thraces qui inſequebantur, inſidias eſſe ſuſpicati, perturbatis ordinibus fugam capeſſerunt. Chares vero ſecure ac ſine detrimento diſceſſit.

[CAP. XIV.]

Χαρίδημος.

¶ Χαρίδημος Ἰλιέων λεηλατούντων αὐτοῦ τὴν πόλιν, οἰκέτην Ἰλιέα προελθόντα ἐπὶ λείαν συλλαβὼν, μεγάλοις δώροις ἔ-

Charidemus.

¶ Charidemus Plienſibus urbem ejus deprædantibus ſervum Plienſem progreſſum ad prædam comprehendit, eumque magnis

πεισε

2 Ἀποσπάσας] Uterque codex ἀποσπάσαι. ſed Interpres ut Vulgata.

3 Σωιδὼν] Συχνὰς. *Caſaubonus.*

1 Περι

propoſitis muneribus, ad prodendam urbem adduxit. Verum quo majorem ei fidem haberent portarum cuſtodes, multas oves mancipiaque bis terve dedit, ut adduceret. Cuſtodes vero partientes hæc, ſæpius illi per noctem exeundi poteſtatem fecerunt: cumque eo homines complures, qui prædam agerent. Charidemus ſocios ejus comprehenſos in vincula conjecit. Horum autem veſtibus quoſdam ex ſuorum numero armatos induit, deditque eis tum aliam prædam, tum equitatum quaſi captivum. Cuſtodes ad recipiendum equitatum, totam portam aperuerunt. Milites cum equitibus irruentes, cuſtodes trucidaverunt, reliquamque manum recipientes, urbe potiti ſunt. Itaque ſi quid ludendum eſt, ſecundo equi expugnatione captum eſt Ilium.

πεισε προδοῦναι τὴν πόλιν· ἵνα δὲ πιστὸς φανείη τοῖς φυλάττουσι τὰς πύλας, ἔδωκεν αὐτῷ πολλὰ πρόβατα, καὶ ἀνδράποδα δὶς που καὶ τρὶς ἀγαγεῖν. οἱ δὲ φύλακες ταῦτα νειμάμενοι, συνεχώρουν αὐτῷ πολλάκις ἐξιέναι νύκτωρ, καὶ σὺν αὐτῷ ἄνδρας πλείονας, τὴν λείαν [1] περιελαύνοντας. Χαρίδημος τοὺς μὲν σὺν αὐτῷ συλλαβὼν ἔδησε. τὰ δὲ τούτων ἱμάτια περιβαλὼν ἰδίοις ἀνδράσιν ὡπλισμένοις, ἔδωκεν αὐτοῖς τά τε ἄλλα τῆς λείας, καὶ ἵππον ὡς αἰχμάλωτον. οἱ φύλακες ἵνα δέξαιντο τὸν ἵππον, πᾶσαν τὴν πύλην ἀνέῳξαν· οἱ στρατιῶται τῷ ἵππῳ συνεισπεσόντες τούς τε φύλακας ἀπέκτειναν, καὶ τὴν λοιπὴν δύναμιν δεξάμενοι, τῆς πόλεως ἐκράτησαν. ὥστε, εἰ χρή τι καὶ παῖξαι, δεύτερον ἑάλω τὸ Ἴλιον, πάλιν ἵππῳ καταστρατηγούμενον.

[CAP.

1 Περιελαύνοντας] Cum. MSS. pro vulgato, περιελαύνοντα, errore, ut videtur, operarum.

[CAP. XV.]

Δημήτριος ὁ Φαληρεύς.

¶ Δημήτριος Φαληρεὺς συλλαμβάνεσθαι μέλλων ὑπὸ τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως, καταχρύψας αὐτὸν ἐς ἅμαξαν χορτοφόρον, ἐς τὴν ὅμορον χώραν διεσώθη.

Demetrius.

¶ Demetrius Phalereus cum ſe a Thraciæ rege interceptum, captum iri cerneret, ſemetipſum in currum ſtramine onuſtum abdens, in finitimam regionem ſalvus & incolumis pervenit.

[CAP. XVI.]

Φιλοκλῆς.

¶ Φιλοκλῆς Πτολεμαίου στρατηγὸς Καύνῳ προσεστρατοπέδευσε, καὶ χρήμασι διαφθείρας τοὺς σιτοφύλακας, [1] συνέθετο. οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει παρήγγειλαν· τοῖς στρατιώταις δώσειν. οἱ δὲ τὰς φυλακὰς τῶν τειχῶν ἀπολιπόντες, τὸν σῖτον ἐμετροῦντο. [2] Φιλοκλῆς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ προσπεσὼν ἀφύλακτον ἔλαβε τὴν πόλιν.

Philocles.

¶ Philocles Ptolemæi dux ad Caunum poſuit caſtra; & pecuniis annonæ præfectos corrupit, inſidiaſque paravit. Qui promulgarunt in urbe, ſe frumentum militibus daturos. Illi relictis murorum cuſtodiis, frumentum metiebantur. Interea Philocles nudatam præſidiis urbem adortus cepit.

[3] Τέλος τοῦ γ′ βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

Τάδε

1 Συνέθετο] Cum Cant. & Interprete pro συνέθεντο.
2 Φιλοκλῆς] γρ. Διοκλῆς. *Caſaubonus.*

3 Τέλος τοῦ γ′ βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Cant. Τέλος τῶν Πολυαίνου Στρατηγικῶν, omiſſo libri numero.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in quarto libro

POLYAENI

STRATAGEMATUM.

Argæus	1	Ἀργαῖος, στρατήγημα	α
Philippus	22	Φίλιππος	κβ
Alexander	32	Ἀλέξανδρος	λβ
Antipater	3	Ἀντίπατρος	γ
Parmenio	1	Παρμενίων	α
Antigonus	21	Ἀντίγονος	κα
Demetrius	12	Δημήτριος	ιβ
Eumenes	5	Εὐμένης	ε
Seleucus	6	Σέλευκος	ς
Perdiccas	2	Περδίκκας	β
Caſſander	4	Κάσσανδρος	δ
Lyſimachus	3	Λυσίμαχος	γ
Craterus	1	Κρατερὸς	α
Polyſperchon	1	Πολυσπέρχων	α
Antiochus Seleuci	1	Ἀντίοχος Σελεύκου	α
Antiochus Antiochi	1	Ἀντίοχος Ἀντιόχου	α
Antiochus Hierax	1	Ἀντίοχος Ἱέραξ	α
Philippus Demetrii	2	Φίλιππος Δημητρίου	β
Ptolemæus	1	Πτολεμαῖος	α
Attalus	1	Ἄτταλος	α
Perſeus	1	Περσεὺς	α

Τέλος τοῦ πίνακος.

ΠΟ-

1 *Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων*] Ita repoſui cum Fl. & Interprete, pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου δ' πίναξ. Pro. Φίλιππος κβ. Cant. Φίλιππος κγ. qui numerus etiam in eo expletur, cum ex eo, quod eſt ordine ſeptimum & decimum, facit duo ſtrategemata. Idem codex pro Ἀλέξανδρος λβ, Ἀλεξ. λδ. Nonum autem ſtrategema nec non ſeptimum & decimum, ut & trigeſimum primum, dividit. Pro Ἀντίγονος κα, Ἀντ. κ. Referuntur autem viginti. Pro Δημήτριος ιβ. Δημ. ιγ. Cum Florentino codice inter *Antiochum Seleuci* & *Antiochum Hieracem*, inſerui Ἀντίοχος Ἀντιόχου α. ejuſque ſtrategema ſuo loco refertur. In Cant. ſemel tantum legitur Ἀντίοχος γ. confundens ita quatuor Antiochos. Idem quoque Φίλιππος, abſque Δημητρίου.

1 Στρα-

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

[1] ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιϐλίον τέταρτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

Liber Quartus.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

[2] Καὶ τόδε ὑμῖν τέταρτον βιϐλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· [3] τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἤδιον τῶν ἄλλων συγγράψας, ἐν ᾧ καταμάθοιτε ἂν τὰς ἀρετὰς τῶν ὑμετέρων προγόνων, οἳ τῆς Μακεδονίας ἐϐασίλευσαν.

Etiam hunc librum Stratagematum, ſanctiſſimi imperatores, Antonine & Vere, vobis dedico: eumque ſeparatim ab aliis conſcripſi, in quo veſtrorum parentum ac majorum virtutes conſpiceretis, qui Macedoniæ imperium tenuerunt.

Τέλος τοῦ προοιμίου.

[CAP.

1 Στρατηγημάτων] Cant. Στρατηγικῶν.

2 Καὶ τόδε ὑμῖν τέταρτον βιϐλίον] Ita repoſui cum MSS. atque ita etiam in reliquis omnibus proœmiis poſt primum legitur. Vulgata, καὶ τόδε ὑμῖν τὸ βιϐλίον τὸ τέταρτον.

3 Τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἤδιον] Legitur & ἴδιον, & ita Interpres. Sed ἤδιον malo. *Caſaubonus.*

1 Ἀρ-

[CAP. I.]

Argæus.

¶ Argæus rex Macedonum, Taulantiorum Galaurus. Taulantii contra Macedones exercitum ducunt. Argæus (erat enim ei manus perexigua) jubet virgines Macedonum, ſi hoſtes agmen ſuum adducerent, ipſas e monte Erebœæ ſeſe oſtendere. Appropinquantibus igitur hoſtibus, apparuerunt, & e montibus deſcendebant magno numero virgines, thyrſoſque pro haſtis vibrabant, & ſertis faciem obumbrabant. Galaurus perterrebatur, viros eſſe virgines a longo exiſtimans, & rece-

Ἀργαῖος.

¶ [1] Ἀργαῖος βασιλεὺς Μακεδόνων, Ταυλαντίων [2] Γάλαυρος. Ταυλάντιοι [3] στρατεύουσιν ἐπὶ Μακεδόνας. Ἀργαῖος, ἦν γὰρ αὐτῷ χεὶρ ὀλίγη, κελεύει τὰς παρθένους τῶν Μακεδόνων, ἐπειδὰν οἱ πολέμιοι προσάγωσι τὴν φάλαγγα, αὐτὰς ἐκ τοῦ ὄρους τῆς Ἐρεβοίας ἐπιφανῆναι· οἱ μὲν δὴ προσῆγον· αἱ δὲ ἐπεφάνησαν, καὶ [4] κατήεσαν ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρθένοι πολλαὶ θύρσους ἀντὶ δοράτων πάλλουσαι, καὶ στεφάνοις τὰ πρόσωπα σκιάζουσαι. Γάλαυρος ἐξεπλάγη, ἄνδρας εἶναι τὰς παρ-

1 Ἀργαῖος] Ita quoque ſcribitur nomen hoc Demoſtheni adverſus Ariſtocratem, Diodoro, Harpocrationi, Juſtino, aliis. Scribendum tamen per ει contendit Joſephus Scaliger ad Euſebium, auctoritate adductus nummi, in quo, ΑΡΓΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ut & patronymico Ἀργεάδαι, quomodo ab hoc dicti fuere Macedoniæ reges Sibyllæ apud Pauſaniam in Achaïcis:

Αὐχοῦντες βασιλεῦσι Μακηδόνες Ἀργεάδῃσιν

Eum conſule ad Num. MCCCCXXXIII. & MDCXXIV.

2 Γάλαυρος] Ita reſtitui hujus regis nomen cum MSS. Interprete, & Codd. Caſauboni pro vulgato Τάλαυρος. Veteri Scholiaſti Perſii ad Satyram I. dicitur *Calandrus* Mendoſe, ut videtur, pro *Calaurus*. Vide locum paullo poſt adductum. Perperam ſtatim uterque Codex, Fl. Ταύλαρ & Cant Γαύλαρος.

3 Στρατεύουσιν] Cant στρατεύουσιν.

4 Κατήεσαν] Cant. κατῄεσαν.

παρθένους ἀπὸ μακροῦ νομίζων. καὶ τὸ ἀνακλητικὸν ὑπεσήμαινεν. Ταυλάντιοι δὲ ἔφυγον, τά τε ὅπλα ἀποβαλόντες, καὶ τὰ σκευοφόρα καταλιπόντες. Ἀργαῖος ἀμαχεὶ κρατήσας, ἱερὸν ἱδρύεται Διονύσῳ Ψευδάνορι. [5] καὶ τὰς παρθένους, ἃς πάλαι Κλώδωνας ἔκληζον οἱ Μακεδόνες, αὐτὸς κλήζειν ἔταξε, διὰ τὴν μίμησιν τῶν ἀνδρῶν, [6] Μιμαλλόνας.

ptui ſignum dabat. Taulantii abjectis armis, impedimentiſque relictis, terga verterunt. Argæus ſine prælio victoriam adeptus, templum ædificat Baccho Pſeudanori, quaſi dicas virili ſpecie decipienti: atque virgines, quæ antea *κλώδωνας* Macedones appellabant, ipſe propter virorum imitationem, ut *μιμαλλόνες* dicerentur, decreto juſſit.

[CAP.

5 Καὶ τὰς παρθένους ἃς πάλαι Κλωδώνας ἔκληζον οἱ Μακεδ.] Scribe Κλώδωνας. Jam verba Polyæni cave ita accipias quaſi omnes virgines a Macedonibus appellarentur Κλώδωνες: nam ita tantum Baccho ſacræ, id eſt, Mænades & Bacchæ vocabantur. παρὰ τὸ κλώζειν, ait Etymologici magni Auctor: ὅ ἐστι τὸ διὰ τῆς στομάτων ποιὸν ἦχον ἀποτελεῖν, καὶ θορυβεῖν. Præter Grammaticos, vide Plutarchum in Alexandro. Videtur autem hæc hiſtoria a Callimacho ſumpta: quod innuit Auctor Etymologici in voce Μιμαλλόνες. *Caſaubonus.*

Κλωδῶνας] Cant. Κλωδόνας. Scribe Κλώδωνας, accentu in antepenultima, ut apud Heſychium. Suidas v. Μιμαλλόνας, vocat Κλάδωνας, ἀπὸ τῶν κλάδων, a ramis ſcilicet & thyrſis, quos geſtabant. Sed alio loco inquit: Κλώδονες· αἱ Βάκχαι τοῦ Διονύσου παρὰ Μακεδόσιν. αἱ κληθεῖσαι ὕστερον Μιμαλλόνες ἀπὸ τῆς μιμήσεως. Pro κλήζειν, Fl. κλήσειν. Cum MSS. & Interprete pro ἔλεξε repoſui ἔταξε (niſi quod Fl. ἔταξεν)

6 Μιμαλλόνας] Cant. Μιμαλόνας. Heſychius. Κλώδωνας, τὰς Μιμαλόνας, Μαινάδας, Βάκχας. Sed poſtea, Μιμαλλόνας· τὰς Βάκχας τοῦ Διονύσου. ἀπὸ τῆς μιμήσεως· πρότερον Κλώδωνας καλουμένας. Atque ita dicuntur Straboni lib. x. Nonno Dionyſ lib. XVII. Geminant quoque l Latini: Ovidius lib. I. de Art. Am.

Ecce Mimallonides ſparſis in terga capillis:
Ecce leves Satyri, prævia turba Dei.
Ebrius ecce ſenex pando Silenus aſello
Vix ſedet, & preſſas continet arte jubas.
Dum ſequitur Bacchas, Bacchæ fugiuntque petuntque, &c.

Statius Thebaidos lib. IV.

Poſt exultantes ſpolia armentalia portant,
Seminecesque lupos, ſciſſaſque Mimallonas urſas.

Ad quæ verba Lactantius: *Mimallones*; lingua *Macedonum Bacchæ*. *Hinc Perſius:*

Torva Mimalloneis implerunt cornua bombis.

Eſt

[CAP. II.]

Philippus.

¶ Philippus in exercitu magnæ exiſtimationis quendam Tarentinum, quod calidis balneis fuiſſet uſus, imperatorio munere ac dignitate privavit: inquiens, Neſcire mihi videris Macedonum conſuetudinem ac mores, apud quos ne mulierem quidem puerperam aqua calida lavari videas.

Φίλιππος.

¶ Φίλιππος ἐπὶ στρατοπέδου [1] δέκιμον Ταραντῖνον λουτρῷ θερμῷ χρησάμενον, τὴν ἡγεμονίαν ἀφείλετο· φήσας, ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς τὰ Μακεδόνων· παρ' οἷς οὐδὲ γυνὴ τεκοῦσα θερμῷ λούεται.

2 Philippus in Chæronea commiſſo cum Athenienſibus prælio cedens, quaſi ad fugam inclinabat. Dux Athenienſium Stratocles exclamans, Non prius ab urgendis hoſtibus deſiſtendum eſt, donec eos in Macedoniam concludamus, nihil a perſequendo remiſit. Philippus inquiens,

Φίλιππος ἐν Χαιρωνείᾳ παραταττόμενος Ἀθηναίοις εἴξας ἐνέκλινεν· στρατηγὸς Ἀθηναίων Στρατοκλῆς ἐμβοήσας, οὐ χρὴ ἀποστῆναι προσκειμένους, [2] ἕως ἂν τοὺς πολεμίους κατακλείσωμεν ἐς Μακεδονίαν· οὐκ ἀνῆκε διώκων. Φίλιππος εἰπὼν, οὐκ ἐπί-

στανται

Eſt quidem hic verſus apud Perſium: verum non ab ipſo factus, ſed a Nerone: legitur autem Sat. 1. ad quem locum veteris Scholiaſtis verba, quia Auctorem illuſtrant, ſubjicimus: *Mimallones dicuntur miniſtri Liberi Patris, ἀπὸ τῆς μιμήσεως. Calandrus* (legendum videtur *Calaurus*, ut monitum ſupra) *Illyriorum rex ad Macedoniam cum exercitu venit: Macedones cum parvum exercitum haberent, plurimas mulieres cum cothurnis & thyrſis in modum Baccharum ornaverunt. Illi credentes exercitum adventare diſceſſerunt.*

1 Δόκιμον Ταραντῖνον] Suſpicatus ſum aliquando, ſcribendum eſſe Δόκιμον Ταρ. *Caſaubonus.*

2 Ἕως] γρ. ὡς. *Caſaubonus.*

ϛαντη νικᾶν Ἀθηναῖοι, ἐπὶ πόδα ἀνεχώρει, [3] συνεσπασμένην ἔχων τὴν φάλαγγα, καὶ ἐντὸς ὅπλων πεφυλαγμένος· μετ' ὀλίγον ὑπερδεξίων τόπων λαβόμενος, παραθαῤῥύνας τὸ πλῆθος, ἀναστρέψας, εὐρώστως ἐμβάλλει τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ λαμπρῶς ἀγωνισάμενος ἐνίκησεν.

Neſciunt Athenienſes vincere, contractam habens phalangem pedetentim receſſit: & armis cuſtoditus atque munitus, cum paucis quibuſdam cum excelſiora loca occupaſſet, militibus confirmatis revertitur, & ſumma vi in Athenienſes impetum facit, atque collocatis ſignis egregie ſuperavit.

Φίλιππος ἐπὶ Θηβαίους ἐστράτευεν. Ἀέροπος, καὶ Δαμάσιππος ἡγεμόνες ἀπὸ πανδοκείου μισθωσάμενοι ψάλτριαν, ἐς τὸ στρατόπεδον εἰσήγαγον. οὐ μὴν ἔλαθον Φίλιππον· ἀλλὰ καὶ μαθὼν ἄμφω τὼ ἡγεμόνε τῶν ὅρων τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐξεκήρυξεν.

3 Philippus cum Thebanis bellum gerebat: Aëropus & Damaſippus duces e lupanari conductam mercede pſaltriam in caſtra duxerunt. Neque vero latere Philippum potuerunt: qui re cognita duces ambos e ſui regni finibus exterminavit.

Φίλιππος πρέσβεις ἔπεμψεν ἐς πολεμίων Θρακῶν πόλιν· οἱ μὲν ἐκκλησίαν συνήγαγον, καὶ τοὺς πρεσβευτὰς ἐκέλευον ἀγορεύειν· καὶ ἦν ἁπάντων σπουδὴ περὶ τὴν ἀκρόασιν ὧν

4 Philippus in hoſtium Thracum urbem legatos miſit. Illi convocata concione, miſſos verba facere juſſerunt, omniumque animi erant intenti ad

ἀγ-

3 Συνεσπασμένην] Ita repoſui cum utroque Codice pro vulgato συνεσπαρμένην. Mox Interpres, μετ' ὀλίγων.

4 Oi

audiendum quid adferrent. Interea Philippus nec opinantes adortus, urbem cepit.

ἀγγέλλουσι. Φίλιππος ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ μὴ προσδοκῶσιν ἐπιθέμενος, τῆς πόλεως ἐκράτησεν.

5 Philippus mortuos ab hoſtibus Illyriis ad ſepulturam poſtulavit. Quibus concedentibus, cum extremi apportarentur, dato ſigno ex improviſo eos obruit.

Φίλιππος ᾔτησε παρὰ τῶν πολεμίων Ἰλλυριῶν ὑποσπόνδους νεκροὺς τῶν ἀποθανόντων, ἡνίκα· οἱ ἔσχατοι ἐκομίζοντο, σημήνας ἀφυλάκτοις ἐπῆλθεν.

6 Philippus & Menegetes pancratiaſtes in palæſtra verſabantur. Milites interea circumſtantes, ingenti vociferatione ſtipendia flagitabant. Philippus cum non haberet, acceſſit, ſudore diffluens, pulvere reſperſus, atque arridens eis: Recte, inquit, dicitis, o commilitones. Verum ego quoque nunc ob eam cauſſam adverſus barbarum ungor, ut cumulate vobis gratias rependam. His dictis,

Φίλιππος ἐν παλαίστρᾳ καὶ [5] Μενηγέτης ὁ παγκρατιαστὴς ἐκυλίοντο· οἱ στρατιῶται κύκλῳ περιστάντες καταβοῶν τὴν μισθοφορὰν ἀπαιτοῦντες. οὐκ ἔχων ὁ Φίλιππος προσῆλθεν ἱδρῶτι ῥεόμενος, κεκονιμένος προσμειδιάσας αὐτοῖς, δίκαια, ἔφη, λέγετε, ὦ συστρατιῶται, ἀλλά τοι κἀγὼ διὰ τοῦτο νῦν ἐπὶ τὸν βάρβαρον ἀλείφομαι, ὅπως ὑμῖν πολλαπλασίως ἀποτίσαιμι τὰς χάριτας· ταῦτα εἰπὼν, καὶ ταῖν χεροῖν

4 Οἱ ἔσχατοι ἐκομίζοντο, σημήνας ἀφυλάκτοις ἐπῆλθεν] Σημήνας, quod deſiderabatur in Vulgata, cum MSS. & Interprete addidi.

5 Μενηγέτης] Ita repoſui cum MSS. pro vulgato Μενηγέται. item μισθοφορὰν, pro μισθοφορίαν, quod erat in Vulgata. & paullo poſt pro στρατιῶται, cum utroque Codice & Interprete repoſui συστρατιῶται.

ροῖν κροτῶν [6] διὰ μέσων δραμὼν ἐς κολυμβήθραν ἀπέρριψεν. καὶ οἱ Μακεδόνες ἐγέλασαν. ὁ Φίλιππος μέχρι τοσούτου διαβαπτιζόμενος πρὸς τὸν παγκρατιαστὴν καὶ κατὰ τοῦ προσώπου ῥαινόμενος οὐκ [7] ἀνῆγεν, ἕως ἂν οἱ στρατιῶται καμόντες ἀπερρύησαν· τοῦ στρατηγήματος τούτου καὶ αὐτὸς Φίλιππος παρὰ τοὺς πότους ἐμέμνητο πολλάκις, ὡς ἀστείως διακρουσάμενος τοὺς ἀπαιτοῦντας.

Φίλιππος ἐν Χαιρωνείᾳ γινώσκων τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὀξεῖς καὶ ἀγυμνάστους, τοὺς δὲ Μακεδόνας ἠσκηκότας, καὶ γεγυμνασμένους, [8] ἐπὶ πολὺ τὴν παράταξιν ἐκτείνας, ταχέως παρέλυσε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ εὐχειρώτους ἐποίησε.

manibus plaudens, per medios eos cucurrit, atque ſeipſum in piſcinam abjecit. quam rem Macedones ridebant. Philippus uſque eo ſe immergere contra pancratiaſten, & faciem conſpergere non ante deſtitit, quam milites defeſſi diſcederent. Hujus ſtratagematis Philippus inter pocula perſæpe mentionem faciebat, quod jucundiſſimo ludibrio inſtantes repuliſſet.

7 Philippus in Chæronea cum ſciret Athenienſes eſſe celeres & inexercitatos, Macedones autem frequenti uſu exercitatos, in longum aciem producta, continuo perturbavit Athenienſes, & faciles ad capiendum reddidit.

Φι-

6 Διὰ μέσων] Cant. διὰ μέσον. Pro μέχρι τούτου, cum MSS. edidi, μέχρι τοσούτου.

7 Ἀνῆγεν] Ἀνῆκεν. *Caſaubonus.*

8 Ἐπὶ πολὺ τὴν παράταξιν ἐκτείνας] Hoc eſt, τρίβων τὸν χρόνον ἐν τῇ συστάσει, ut locutus eſt in Iphicrate, libro tertio, commate decimo tertio. Frontinus eleganter & plane ad verbum eandem hiſtoriam ſic retulit, *Philippus ad Chæroneam memor ſibi eſſe militem longo uſu duratum, Athenienſibus acrem quidem, ſed inexercitatum, & impetu tantum violentum, ex induſtria prælium traxit: moxque languentibus jam Athenienſibus, concitatius intulit ſigna, & ipſos cecidit.* Caſaubonus.

Τὴν παράταξιν] Cant. τὴν τάξιν. Idem codex pro εὐχειρώτους, εὐχειρότους.

9 Ἐστρά-

8 Philippus in Amphiſſenſium terram expeditionem parabat. Athenienſes & Thebani anguſtias præoccupaverant: neque quemadmodum tranſiri poſſet, ulla ratio poterat inveniri. Decipit hoſtes Philippus, fictis litteris ad Antipatrum miſſis in Macedoniam, ſe expeditionem, contra Amphiſſenſes ſuſceptam, in aliud tempus rejicere: atque jam in Thraciam feſtinare, quod ejus regionis incolas novis rebus ſtudere audiviſſet. Tabellarius per anguſtias iter facit: quem duces Chares & Proxenus capiunt. cumque epiſtolam legiſſent, fidem habentes ſcriptis, anguſtiarum cuſtodiam relinquunt. Philippus tranquillitatem nactus,

Φίλιππος ἐπὶ τὴν Ἀμφισσέων [9] ἐστράτευεν. Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι τὰ στενὰ προκατέλαβον. καὶ ἦν ἡ δίοδος ἀμήχανος· ἐξαπατᾷ τοὺς πολεμίους Φίλιππος ἐπιστολὴν πεπλασμένην Ἀντιπάτρῳ πέμψας ἐς Μακεδονίαν, [10] ὡς τὴν μὲν στρατιὰν τὴν ἐπ᾽ Ἀμφισσεῖς ἀνεβάλλοιτο, ἀποδιδοίη δ᾽ ἐς Θρᾴκην, [11] πεπυσμένος τοὺς ἐκεῖ νεωτερίζειν. [12] ὁ γραμματοφόρος διὰ τῶν στενῶν ..... οἱ στρατηγοὶ Χάρης, καὶ Πρόξενος αἱροῦσιν αὐτόν· καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνόντες, πιστεύουσι τοῖς γεγραμμένοις· καὶ τὴν φυλακὴν τῶν στενῶν ἀπολείπουσι· Φίλιππος δὲ λαβόμενος ἠρεμίας [13] ἀφυλάκτως διεπέμψατο, καὶ τοὺς στρατηγοὺς ἀνα-

στρέ-

9 Ἐστράτευεν] Cant. ἐστράτευσεν. Infra pro ἀνεβάλλετο, ἀπέδιδε δ᾽ ἐς, cum utroque Codice ſcripſi, ἀναβάλλοιτο, ἀποδιδοίη δ᾽ ἐς. niſi quod Fl. ἀναβάλοιτο.

10 Ὡς τὴν μὲν στρατιάν] Scribe, στρατείαν. millies in iis vocibus peccatum eſt ab antiquis librorum ſcriptoribus. *Caſaubonus.*

11 Πεπυσμένος] γρ. πεπεισμένος. *Idem.*

12 Ὁ γραμματοφόρος διὰ τῶν στενῶν] Deeſt verbum. Lege, παρώδευεν ὁ γραμματοφόρος. vel ὥδευεν. *Idem.*

13 Ἀφυλάκτως διεπέμψατο] Quidam codd. διεβάσατο. probo. *Idem.*

12 Διὰ

ροῖν κροτῶν [6] διὰ μέσων δραμὼν ἐς κολυμβήθραν ἀπέρριψεν. καὶ οἱ Μακεδόνες ἐγέλασαν. ὁ Φίλιππος μέχρι τοσούτου διαβαπτιζόμενος πρὸς τὸν παγκρατιαστὴν καὶ κατὰ τοῦ προσώπου ῥαινόμενος οὐκ [7] ἀνῆγεν, ἔστ' ἂν οἱ στρατιῶται καμόντες ἀπερρύησαν. τοῦ στρατηγήματος τούτου καὶ αὐτὸς Φίλιππος παρὰ τοὺς πότους ἐμέμνητο πολλάκις, ὡς ἀστείως διακρουσάμενος τοὺς ἀπαιτοῦντας.

manibus plaudens, per medios eos cucurrit, atque ſeipſum in piſcinam abjecit. quam rem Macedones ridebant. Philippus uſque eo ſe immergere contra pancratiaſten, & faciem conſpergere non ante deſtitit, quam milites defeſſi diſcederent. Hujus ſtratagematis Philippus inter pocula perſæpe mentionem faciebat, quod jucundiſſimo ludibrio inſtantes repuliſſet.

Φίλιππος ἐν Χαιρωνείᾳ γινώσκων τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὀξεῖς καὶ ἀγυμνάστους, τοὺς δὲ Μακεδόνας ἠσκηκότας, καὶ γεγυμνασμένους, [8] ἐπὶ πολὺ τὴν παράταξιν ἐκτείνας, ταχέως παρέλυσε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ εὐχειρώτους ἐποίησε.

7 Philippus in Chæronea cum ſciret Athenienſes eſſe celeres & inexercitatos, Macedones autem frequenti uſu exercitatos, in longum aciem producta, continuo perturbavit Athenienſes, & faciles ad capiendum reddidit.

Φί-

6 Διὰ μέσων] Cant. διὰ μέσον. Pro μέχρι τούτου, cum MSS. edidi, μέχρι τοσούτου.

7 Ἀνῆγεν] Ἀνῆκεν. *Caſaubonus.*

8 Ἐπὶ πολὺ τὴν παράταξιν ἐκτείνας] Hoc eſt, τείνων τὸν χρόνον ἐν τῇ συστάσει, ut locutus eſt in Iphicrate, libro tertio, commate decimo tertio. Frontinus eleganter & plane ad verbum eandem hiſtoriam ſic retulit, *Philippus ad Chæroneam memor ſibi eſſe militem longo uſu duratum, Athenienſibus acrem quidem, ſed inexercitatum, & impetu tantum violentum, ex induſtria prœlium traxit: moxque languentibus jam Athenienſibus, concitatius intulit ſigna, & ipſos cecidit.* Caſaubonus.

Τὴν παράταξιν] Cant. τὴν τάξιν. Idem codex pro εὐχειρώτους, εὐχερώτους.

9 Ἐστρά-

8 Philippus in Amphiſſenſium terram expeditionem parabat. Athenienſes & Thebani anguſtias præoccupaverant: neque quemadmodum tranſiri poſſet, ulla ratio poterat inveniri. Decipit hoſtes Philippus, fictis litteris ad Antipatrum miſſis in Macedoniam, ſe expeditionem, contra Amphiſſenſes ſuſceptam, in aliud tempus rejicere: atque jam in Thraciam feſtinare, quod ejus regionis incolas novis rebus ſtudere audiviſſet. Tabellarius per anguſtias iter facit: quem duces Chares & Proxenus capiunt. cumque epiſtolam legiſſent, fidem habentes ſcriptis, anguſtiarum cuſtodiam relinquunt. Philippus tranquillitatem nactus,

ʹ Φίλιππος ἐπὶ τὴν Ἀμφισσέων [9] ἐστράτευεν. Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι τὰ στενὰ προκαταλαβόντες. καὶ ἦν ἡ δίοδος ἀμήχανος· ἐξαπατᾷ τοὺς πολεμίους Φίλιππος ἐπιστολὴν πεπλασμένην Ἀντιπάτρῳ πέμψας ἐς Μακεδονίαν, [10] ὡς τὴν μὲν στρατιὰν τὴν ἐπ' Ἀμφισσεῖς ἀνεβάλλοιτο, ἀπίδοι δὲ ἐς Θρᾴκην, [11] πεπυσμένος τοὺς ἐκεῖ νεωτερίζειν. [12] ὁ γραμματοφόρος διὰ τῶν στενῶν ..... οἱ στρατηγοὶ Χάρης, καὶ Πρόξενος αἱροῦσιν αὐτόν· καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνόντες, πιστεύουσι τοῖς γεγραμμένοις· καὶ τὴν φυλακὴν τῶν στενῶν ἀπολείπουσι· Φίλιππος δὲ λαβόμενος ἠρεμίας [13] ἀφυλάκτως διεπέμψατο, καὶ τοὺς στρατηγοὺς ἀναστρέ-

9 Ἐστράτευεν] Cant. ἐστράτευσεν. Infra pro ἀνεβάλλετο, ἀπέδιδε δὲ ἐς, cum utroque Codice ſcripſi, ἀναβάλλοιτο, ἀπίδοι δὲ ἐς. niſi quod Fl. ἀναβάλοιτο.

10 Ὡς τὴν μὲν στρατιάν] Scribe, στρατείαν. millies in iis vocibus peccatum eſt ab antiquis librorum ſcriptoribus. *Caſaubonus.*

11 Πεπυσμένος] γρ. πεπεισμένος. *Idem.*

12 Ὁ γραμματοφόρος διὰ τῶν στενῶν] Deeſt verbum. Lege. παρῄει ὁ γραμματοφόρος. vel ἀπῄει. *Idem.*

13 Ἀφυλάκτως διεπέμψατο] Quidam codd. διεβάσατο. probo. *Idem.*

12 Διὰ

στρέψαντας ἐνίκησε, καὶ τῆς Ἀμφίσσης ἐκράτησεν.

ſine periculo tranſiit, & redeuntes duces ſuperavit, Amphiſſaque potitus eſt.

Φίλιππος οὐκ ἐλάττω δι' ὁμιλίας, ἢ διὰ μάχης κατειργάζετο. καὶ νὴ Δία μεῖζον ἐφρόνει, ἐφ' οἷς [13] διὰ τῶν λόγων [14] ἐκτᾶτο, ἢ διὰ τῶν ὅπλων· τῶν μὲν γὰρ κοινωνεῖν αὐτῷ τοὺς στρατιώτας· τῶν δὲ αὐτῷ μόνῳ μετεῖναι.

9 Philippus non minores res oratione quam prælio confecit: & hercle magis ſibi placebat in his quorum verbis adeptus eſſet victoriam, quam quæ armis in ſuam poteſtatem redegiſſet. Horum enim partem ſibi vendicare milites exiſtimabat: at illa ad ſuam unius laudem pertinere.

Φίλιππος ἤσκει τοὺς Μακεδόνας πρὸ τῶν κινδύνων, [15] ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα τ΄ στάδια πολλάκις ὁδεύοντας φέροντας ὁμοῦ κράνη, πέλτας, κνημίδας, σαρίσας, καὶ μετὰ τῶν ὅπλων ἐπισιτισμὸν, καὶ ὅσα σκεύη καθημερινῆς διαίτης.

10 Philippus exercebat Macedones perinde ac ſi periculum immineret, ita ut aſſumptis armis trecenta ſæpe ſtadia conficerent, ferentes una galeas, ſcuta, tibialia, ſariſſas, & cum his armis etiam commeatum, atque omnia vaſa quæ ad quotidianum victum requirebantur.

Φίλιππος ἀφικόμενος

11 Philippus cum

εἰς

13 Διὰ τῶν λόγων] Ita reſtitui cum Cant. pro διὰ τῶν λόγων. ſic mox διὰ τῶν ὅπλων. Mox pro αὐτῷ μόνῳ, ſcribe αὐτῷ μόνῳ

14 Ἐκτᾶτο] γρ. ἐκράτει. Caſaubonus.

15 Ἀναλαβόντας] Fl. ἀναλαμβάνοντες. & ſic quoque notatum erat in margine Cantabrigienſis. Mox pro σαρίσσας, Cant. σαρίσας. Pro ὅσον σκεῦη, cum utroque Codice reſcripſi, ὅσα σκεύη.

veniſſet Lariſſam, ut Aleuadarum ædificia demoliretur, morbum ſimulabat, ut eos ad viſendum accedentes comprehenderet. Bœſcus Aleuadis inſidias enunciavit, atque ita res ad finem perduci non potuit.

12 Philippus petebat, ut ſibi in Sarnuſiorum concione verba facere liceret. Quibus congreſſis, imperaverat militibus, ut lora ſub axillis ferrent. Cum autem Philippus dextram extenderet quaſi concionaturus, id videlicet ſignum militibus dederat, ut omnes

εἰς Λάρισσαν, [16] ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ, νοσεῖν ὑπεκρίνατο. ὅπως εἰσιόντας αὐτοὺς ὡς ἐπισκεψομένους συλλάβοι. Βοίσκος ἐξήγγειλε τοῖς Ἀλευάδαις τὴν ἐπίθεσιν· καὶ διὰ τοῦτο πέλος οὐκ ἔσχεν ἡ πρᾶξις.

Φίλιππος [17] ἠξίωσε Σαρνουσίοις ἐκκλησιάζουσι διαλεχθῆναι. οἱ μὲν συνίεσαν. τοῖς δὲ στρατιώταις παρηγγέλλετο ἱμάντας ὑπὸ μάλης κομίζειν· ἐπεὶ δὲ ὁ Φίλιππος ἀνέτεινε τὴν δεξιὰν ὡς δημηγορήσων, τοῦτ᾽ ἦν ἄρα σημεῖον τοῖς στρατιώταις τοῦ δῆσαι πάν-

τας

16 Ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ] Suſpectus locus ob vocem ἐξοικίας, fortaſſe pro ſimplici οἰκίας poſitam. Lege mox, ὡς ἐπισκεψομένους. *Caſaubonus.*

Ἵνα τὰς τῶν Ἀλευάδων ἐξοικίας καθέλῃ] Lego cum Cant. ἵνα τῶν τῶν Ἀλευάδων ἐξ οἰκίας καθέλοι. niſi quod pro οἰκίας habeat οἰκείας. Flor. quoque pro καθέλῃ, ut erat in Vulgata, καθέλοι. Mox pro ἐπισκεψαμένους, cum utroque Codice & Caſaubono ſcripſi ἐπισκεψομένους. ut & pro συλλάβῃ, συλλάβοι..

17 Σαρνουσίους, ἐκκλησιάζουσι διαλ.]. Melius, Σαρνουσίοις ἐκκλησιάζουσι διαλ. *Caſaubonus.*

Ἠξίωσε Σαρνουσίοις ἐκκλησιάζουσι διαλ.] Ita ſcripſi cum Cant. adſtipulante quoque Caſaubono, pro vulgato, ἠξίωσε Σαρνουσίους, ἐκκλησ. &c. Mox pro οὕτως Ἀρνούντιοι, lege ſaltem, οὕτω Σαρνούντιοι, quamquam & pro eo cum Cant. & Interprete, ut & ſupra eos Auctor dixit, ſcripſerim Σαρνούσιοι. Stephanus: Σαρνοῦς, ὡς Μυοῦς, πόλις Ἰλλυρική. Τὸ ἐθνικὸν Σαρνούσιος, ὡς Μυούσιος. Niſi forte eadem forma, qua dicitur Σελινοῦς, Σελινούσιος, & Σελινούντιος· Φλιοῦς, Φλιούσιος, & Φλιούντιος· Φοινικοῦς, Φοινικούσιος, & Φοινικούντιος· Ψαμμαθοῦς, Ψαμμαθούσιος, & Ψαμμαθούντιος, aliaque plura; eadem inquam forma dicatur quoque Σαρνοῦς, Σαρνούσιος, & Σαρνούντιος.

18 Περι-

τας τοὺς παρόντας· οὕτως Ἀρνούντιοι δεθέντες εἰς Μακεδονίαν ἤχθησαν πλείους μυρίων.

præſentes vinculis conſtringerent. Hoc modo Sarnuſii vincti ducebantur in Macedoniam plus decem millibus.

Φίλιππος διωκόμενος ὑπὸ Θρακῶν, παρήγγειλεν, ἐπειδὰν ὁ σαλπιγκτὴς φεύγειν σημήνῃ, τοῖς μὲν οὐραγοῦσι[18] προβαλλομένοις μένειν, τοῖς δὲ ἄλλοις φεύγειν· ὅπως τοὺς μὲν πολεμίους ἐπιστήσειε διώκοντας, τοῖς δὲ οἰκείοις[19] προλαβεῖν τῆς ὁδοῦ παράσχοι.

13 Philippus, cum eum Thraces inſequerentur, præcepit ut cum tubicen fugam ceciniſſet, ii qui poſtremum agmen tenebant, objectis armis manerent, ut hoſtes a perſequendo remoraretur, atque ſuis viam præoccupandi facultatem daret.

Φίλιππος τὰς παρόδους τῆς Βοιωτίας Βοιωτῶν φυλαττόντων· ἦν δὲ στενὸς ὄρους αὐχήν· οὐκ ἐπὶ τοῦτον ὥρμησεν· ἀλλὰ τήν τε χώραν πυρπολῶν, καὶ τὰς πόλεις πορθῶν φανερὸς ἦν. Βοιωτοὶ δὲ οὐχ ὑπομένοντες ὁρᾶν τὰς πόλεις πορθουμένας, κατέβησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους. Φίλιππος

14 Philippus cum tranſitus Bœotiæ præſidiis tenerentur (erant autem anguſtæ montis fauces) non ad hunc iter direxit, ſed in oculis omnium agros urbeſque incendio & vaſtitate populabatur. Bœoti cum civitates ſuas vaſtari ob oculos videre non ſuſtinerent, a monte deſcenderunt. Ita Philip-

ὑπο-

18 Περιβαλλομένοις μένειν] Lege προβαλλομένοις μέν. *Caſaubonus.*

Προβαλλομένοις] Cum MSS. pro vulgato, περιβαλλομένοις. Cum iis conſentiunt Codd. Interpretis. Caſaubonus in ora Vulgatæ notarat, γρ. προβαλλομένοις. Paullo poſt pro τοῖς δὲ οἰκείοις π....βεῖν τοῖς ὁδοῦ, ut erat in Vulgata, cum utroque Codd. ſcripſi: τοῖς δὲ οἰκείοις προλαβεῖν τῆς ὁδοῦ.

19 Π.... τοῖς ὁδοῦ παράσχοι] Vel ſic legi debet, πολὺ προχωρεῖν τῆς ὁδ. vel προλαμβάνειν, aut φθάνειν, vel ſimili aliquo modo. *Caſaubonus.*

20 Διεξ-

pus reverſus per montem evaſit.

ὑποστρέψας διὰ τοῦ ὄρους [20] διεξεπέσατο.

15 Philippus Methonenſium mœnibus ſcalas admovebat, & per eas magnum numerum Macedonum ad oppugnandum adducebat. Poſtquam vero aſcendiſſent in muros, ſcalas amovit, ut omni ſpe deſcenſionis interciſa, fortius atque animoſius muros obtinerent.

Φίλιππος τοῖς [21] Μεθωναίων τείχεσι κλίμακας προσήγαγε· καὶ δι' αὐτῶν πολλοὺς Μακεδόνας ἀνεβίβασε πολιορκητάς· ἐπεὶ δὲ ἀνέβησαν ἐπὶ τὰ τείχη, ἀφεῖλε τὰς κλίμακας, ὅπως ἐλπίδα τοῦ καταβῆναι μὴ ἔχοντες, προθυμότερον τῶν τειχῶν κρατήσειαν.

16 Philippus in Arbeliorum regionem irru-

Φίλιππος ἐνέβαλεν [22] εἰς τὴν Ἀρβηλίων χώραν,

20 Διεξεπέσατο] Ita edidi cum MSS. & Interprete, pro vulgato, διεξεπεδύσατο.

21 Μεθωναίων] Ita reſtitui cum MSS. pro vulgato, Μεθωνίων. Fuit enim hæc Thraciæ Μεθώνη, quæ hic dicitur oppugnata Philippo, ejúſque gentile eſt Μεθωναῖος, teſte Stephano; Macedoniæ vero & Laconiæ civitates eodem nomine, formant Μεθωναιεῖς, teſte eodem. Homero, & aliis ſcribitur per η, Μηθώνη. Homerus Iliad. B. 716.

Οἳ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο.

Ad quem locum Euſtathius: Ἱστέον δὲ ὅτι ἡ Μηθώνη, ἐκτείνει ἔπαθε κατὰ τοὺς παλαιοὺς, τῆς ἀρχούσης ἤγουν τῆς μετ συλλαβῆς. Μεθώνη γὰρ ὤφειλε ῥηθῆναι. Et paullo poſt: Ἱστέον δὲ ὅτι καθὰ ἡ Θρᾳκικὴ Μεθώνη παρὰ τὸ μέθυ ἐρρέθη, οὕτω καὶ ἡ Λεσβικὴ Μήθυμνα. Μέθυμνα γὰρ διὰ τὸ Διόνυσον. καὶ ἐκτείνει τὴν ἀρχούσης, Μήθυμνα. ὁμοίως τὸ Μεθώνη Μηθώνη. Plura exempla vide apud eundem ad eundem librum pag. 264. Hæc ſcripturæ diverſitas apparet etiam in nummis, ut docet Vir. Ampl. Ezechiel Spanhemius de Præſt. & Uſu Numiſm. Diſſert. 11.

22 Εἰς τὴν Ἀρβηλίων χώραν] Suſpectus mihi de mendo locus: Non enim legere memini Philippum unquam cum Arbeliis bella geſſiſſe. Et ubi terrarum obſecrò iſtos Arbelios collocabimus? Nihil enim huc pertinent Arbela Alexandri victoria clarus locus. Ni fallit animus, fuit hic alicujus populus Illyrici aut Thracici nomen poſitum. *Caſaubonus.*

Ἀρβηλίων] Nuſquam hic populus nobis occurrit: quare lego, Ἀργιλίων. Ἄργιλος civitas eſt Thraciæ prope Amphipolim, ad fluvium Strymona: cum autem Amphipolim occupavit Philippus, neceſſario per *Argiliorum* terram iter ipſi faciendum fuit. De ea vide Stephanum. Thucydides lib. IV. loquens de Amphipoli, ſcribit: ἦσαν γὰρ Ἀργίλιοι το

ἐν

ραν· ἡ δέ ἐςι φαραγγώδης, καὶ δασεῖα· καταδυομένων τῶν βαρβάρων ἐς τὰ ἄλση, καὶ τοὺς θάμνους, θηρευτικὰς κύνας πολλὰς ἐξήγαγεν· αἳ τοὺς πολεμίους ἐξιχνεύουσαι, τοὺς πλείστους [23] αὐτῶν ἐθήρευον.

Φίλιππος Ἀμφίπολιν ἀπαιτούμενος ὑπὸ Ἀθηναίων, ὁμοῦ δὲ καὶ Ἰλλυριοῖς πολεμῶν, οὐκ [24] ἀπέδωκεν, ἀλλ᾽ ἀφῆκεν ἐλευθέραν· Ἀθηναῖοι δὲ ἠγάπησαν τὸ ἐλευθέραν ἀφεῖσθαι. [25] Φίλιππος ὁπότε τῶν Ἰλλυριῶν κρατήσας μείζω δύναμιν ἐκτήσατο, τηνικαῦτα πάλιν Ἀμφίπολιν κατέσχεν, Ἀθηναίων καταφρονήσας.

Φίλιππος ἐπολιόρκει [26] Φαλκιδόνα πόλιν Θεσσα-

ptionem faciebat. Ea multas habet fauces, atque aſpera eſt. Occultantibus ſeſe barbaris in nemora & aſpreta, canes venatorias permultas eduxit, quæ veſtigia hoſtium perſequentes, plurimos ex ipſis capiebant.

17 Philippus, cum Amphipolim ab eo repeterent Athenienſes, eodem tempore bellum gerens cum Illyriis, non reddidit, ſed liberam dimiſit. Athenienſes hoc ipſo contenti fuerunt, quod libertate eſſet confirmata. Philippus ſuperatis Illyriis majores vires adeptus rurſus Amphipolim, contemptis Athenienſibus, occupavit.

18 Philippus oppugnabat Phalcedonem ur-

ἐν αὐτῇ οἰκήτορες (εἰσὶ δὲ οἱ Ἀργίλιοι Ἀνδρίων ἄποικοι) καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ξυνέπραξαν ταῦτα, οἱ μὲν Περδίκκᾳ πεισθέντες, οἱ δὲ Χαλκιδεῦσι. μάλιστα δὲ οἱ Ἀργίλιοι, ἐγγύς τε προσοικοῦντες, καὶ ἀεί ποτε τοῖς Ἀθηναίοις ὄντες ὕποπτοι. Ipſius urbis meminit idem lib. v. pag. 356. & Herodotus lib. VII. cap. 115. Extat quoque ejuſdem mentio in nummo Antonini Pii, in quo ΑΡΓΙΛΟC.

23 Αὐτῶν] Fl. & Codd. Caſauboni αὐτούς.

24 Ἀπέδωκεν] Cum MSS. pro vulgato ἐπέδωκεν.

25 Φίλιππος ὁπότε] Incipit hic Cant. octavum & decimum Philippi ſtrategema. Male.

26 Φαλκιδόνα] Cant. ubique Χαλκιδόνα, & ſupra additum Φ, ita ut conveniat cum Vulgata. Pro Θεσσαλοῖς, uterque Codex, Θεσσαλονίκην.

bem Theſſalicam. Phalcedonii civitatem tradebant. Cum autem introirent Philippii mercenarii, in inſidias incidunt. Multi enim e tectis & turribus lapides & jacula mittebant. Philippus adverſus inſidias mox conſilium reperit. Poſterior urbis pars erat tranquilla: quippe cives omnes ad inſidias concurrerant. In eo loco Macedones impreſſionem facere juſſit, & ſcalas apponere. Qui cum aſcendiſſent mœnia, Phalcedonii deſiſtentes a jaculandis mercenariis, incitato curſu ad eos repellendos ferebantur qui muros tenebant. At illi, priuſquam in manus veniretur, urbe potiti ſunt.

19 Philippus cum Theſſaliam ſuæ ditionis facere cuperet, ipſe quidem nullum aper-

σαλονίκης· Φαλκιδόνιοι παρέδωκαν τὴν πόλιν· ὡς δὲ εἰσῆλθον οἱ Φιλίππειοι μισθοφόροι, περιπαίουσιν ἐνέδρᾳ· πολλοὶ γὰρ ἀπὸ τῶν στεγῶν καὶ τῶν πύργων [27] ἔβαλλον, καὶ ἠκόντιζον. Φίλιππος πρὸς τὴν ἐνέδραν ὀξέως ἀντεστρατήγησεν· ἦν τὰ ὄπισθεν τῆς πόλεως ἠρεμά, τῶν πολιτῶν συνδραμόντων ἐπὶ τὴν ἐνέδραν· κατὰ ταῦτα τοὺς Μακεδόνας προσβάλλειν ἐκέλευσε, καὶ προστιθέναι κλίμακας· ἀναβάντων δὲ ὑπὲρ τὸ τεῖχος, οἱ Φαλκιδόνιοι τοῦ βάλλειν τοὺς μισθοφόρους ἀποσχόμενοι, σπουδῇ ἔθεον ἀμυνούμενοι τοὺς τειχοκρατοῦντας· οἱ δὲ πρὶν ἥκειν εἰς χεῖρας, ἤδη τῆς πόλεως ἐκράτουν.

Φίλιππος ποθῶν κτήσασθαι Θεσσαλίαν, αὐτοῖς μὲν φανερῶς οὐκ ἐπολέμει

Θεσ-

λὼ, Codd. Caſauboni Θεσσαλικὴν. & ſic quoque Interpres; atque ita rè-ſcripſerim.

27 Ἔβαλλον] Cant. ἐνέβαλλον. Mox pro ἀντεστράτευσεν, cum MSS. repoſui, ἀντεστρατήγησεν. Pro ἐπὶ τὴν αὐτ. Cant. κατὰ τὴν αὐτ.

Θεσσαλοῖς. [28] Πελιννιαίων δὲ πολεμούντων Φαρσαλίοις, καὶ Φεραίων Λαρισσαίοις, τῶν δὲ ἄλλων ἐς τούτους διῃρημένων, ἀεὶ προσεβοήθει τοῖς καλοῦσι· νικῶν δὲ, οὐκ ἀναστάτους ἐποίει τοὺς ἡττωμένους· ὅπλα οὐ παρῃρεῖτο· τείχη οὐ κατέβαλε· τὰς [29] στάσεις ἔτρεφε μᾶλλον ἢ ἔλυεν· τῶν ἀσθενεστέρων ἐπεμελεῖτο· τοὺς δυνατωτέρους καθῄρει. τοῖς δήμοις φίλος ἦν· τοὺς δημαγωγοὺς ἐθεράπευεν· τούτοις τοῖς στρατηγήμασι Φίλιππος ἐκράτησε Θεσσαλίας, οὐ τοῖς ὅπλοις.

te bellum Theſſalis inferebat. Sed cum Pallenenſes cum Pharſaliis bellum gererent, & Pherenſes cum Lariſſæis, aliique alterutrorum partibus adhærerent, ſemper auxilio veniebat iis qui ejus opem implorarent. Victoriam vero nactus, excisionem aut vaſtitatem nullam victis inferebat, arma non eripiebat, muros non demoliri, factiones magis alere *quam diſſolvere, imbecilliorum curam gerere, potentiores affligere, atque de medio tollere, populis amicus eſſe, tribunos plebis & oratores colere. His ſtratagematis Philippus Theſſaliã ſubigebat, non armis.

Φίλιππος πολιορκῶν

20 Philippus oppu-

χρόνῳ

28 Πελλινιαίων δὲ πολεμούντων] Scribe Πελινναίων. & cave ſis confundas Pelinnam Theſſaliæ, cum Pellene Peloponneſi, aut Pallene Thraciæ. *Caſaubonus.*

Πελινναίων] Ita reſtitui, monente etiam Caſaubono pro vulgato Πελληνιαίων. qui error etiam occupavit alios, quos correxit in ſuis ad Stephanum Caſtigationibus Lucas Holſtenius. Vide & Salmaſium ad Solinum pag. 865 Duo nummi, quorum alter in Cimelio Regis Chriſtianiſſimi, alter in Muſeo V. CL. Joannis Harduini: ΠΕΛΙΝΝΑΙΩΝ. Quia autem Stephanus urbem Πελίνναι dictam refert ἀπὸ Πελίνου τοῦ Οἰχαλέως, Ampl. Spanhemius ſcribendum cenſet, Πελίνα & Πελιναῖος, adſtipulantibus nummis, in quibus gentile, Stephano omiſſum: ΠΕΛΙΝΑΙΕΩΝ. Mons Stephano v. v. Πελίννα, & Χίος dictus Πελληναῖον, (pro quo Viri docti repoſuere Πελινναῖον) ὄρος Χίου, Straboni lib. XIII. in Chii deſcriptione, ſcribitur quoque unico ν εἶτα τὸ Πελιναῖον ὄρος ὑψηλότατον τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

29 Στάσεις] Cant. στάσσας.

gnans longo tempore Caras munitiſſimum oppidum, cum nulla ratione capere poſſet, atque diſcedere ſine periculo, & inſtrumenta oppugnationis ſalva deportare cuperet: noctem caliginoſam obſervavit, juſſitque fabros diſſolvere machinas: ipſo tamen ſonitu fabricantium morem referre. Carenſes audito ſonitu, portas intrinſecus firmius claudebant, & machinis contraria tormenta parabant. Cum illi in his occupati tenerentur, Philippus clam una cum ipſis tormentis per noctem diſceſſit.

χρόνῳ μακρῷ Κάρας [30] ὀχυρὸν χωρίον, ἑλεῖν οὐχ οἷός τε ὤν, ἀποχωρῆσαι βουλόμενος ἀσφαλῶς, καὶ τὰ ὄργανα τῆς πολιορκίας περισώσασθαι, νύκτα σκοτεινὴν παραφυλάξας, ἐκέλευσε τοῖς μηχανοποιοῖς διαλύειν μὲν τὰ ὄργανα· μιμεῖσθαι δὲ [31] κτύπον οἷος ἂν γένοιτο συμπηγνυόντων. οἱ δὲ ἐν ταῖς Κάραις ἀκούσαντες τοῦ κτύπου, τὰς πύλας ἔνδοθεν ἀσφαλέστερον ἀπέκλειον, καὶ τοῖς μηχανήμασιν ἀντιμηχανήματα ἐυτρέπιζον. Φίλιππος δὲ περὶ ταῦτα ἀσχολουμένων διὰ νυκτὸς αὐτοῖς μηχανήμασιν ἀφανὴς ἦν.

21 Philippus Byzantios oppugnabat, non exiguam ſociorum manum poſſidentes. Eos ad defectionem ſollicitare machinabatur, miſſis transfugis qui nunciarent, ipſorum

Φίλιππος ἐπολιόρκει Βυζαντίους ἔχοντας [32] οὐκ ὀλίγην χεῖρα συμμάχων. τούτους ἀπολιπεῖν τὴν συμμαχίαν ἐτεχνάσατο, πέμψας αὐτομόλους ἀγγέλλοντας, ὡς αἱ πόλεις αὐτῶν ὑ-

πὸ

30 Ὀχυρόν] Cant. ἐχυρόν.
31 Κτύπον οἷος ἂν γένοιτο] MSS. κτυπούμενοι οἷς ἂν γένοιτο. Caſaubonus quoque ex ſuis in margine ſcripſerat, κτυπούμενοι. Statim pro Κάραις, Fl Κάρραις.
32 Οὐκ ὀλίγην] Cant. negationem delet.

πὸ Φιλίππου πολιορκεῖν-τη, [33] πέμψαντος ἄλλας δυνάμεις ἐκεῖ καὶ οὐ μακρὰν ἁλώσεως αἱ πόλεις. οἱ μὲν ταῦτα ἤγγελον. Φίλιππος δὲ φανερὸς ἦν διαπέμπων μέρη τῆς στρατιᾶς ἄλλο ἀλλαχοῦ εἰς δόκησιν, οὐκ ἐπὶ πρᾶξιν· οἱ σύμμαχοι ταῦτα ὁρῶντες καὶ ἀκούοντες ἀπολιπόντες Βυζαντίους ἐπὶ τὰς αὐτῶν πατρίδας ἐστέλλοντο.

Φίλιππος τὴν Ἀβδηριτῶν καὶ Μαρωνιτῶν καταλαβὼν ἐπανῄει, καὶ ναῦς ἔχων πολλὰς, καὶ στρατιὰν πεζὴν ἄγων· Χάρης περὶ Νεάπολιν ἐναυλόχει, τριήρεις ἔχων εἴκοσι. Φίλιππος [34] ἐπιλεξάμενος τῶν νεῶν τέσσαρας ἄριστα πλεούσας ἐπλήρωσεν ἐρετῶν ἀκμῇ, καὶ τέχνῃ, καὶ

urbes oppugnari a Philippo, qui alias eo copias miſiſſet: neque procul abeſſe, quin urbes capiantur. Qui cum hæc adferrent nuncia, Philippus palam exercitus partes alias in alia loca ad opinionem, non rem gerendam dimittebat. Socii cum id viderent & audirent, deſertis Byzantiis ad ſuam patriam ſinguli proficiſcebantur.

22 Philippus Abderitarum & Maronitarum occupata regione, revertebatur cum navium magno apparatu & pedeſtribus copiis. Chares circa Neapolim inſidias navales habebat, cum viginti triremibus. Philippus delectis juvenibus, in quatuor optime navigantes remiges

ῥώμῃ

23 Πέμψαντος] MSS. ut & Codd. Caſauboni, πέμψας.

34 Ἐπιλεξάμενος τῶν νεῶν] Nequeo hariolari quid hic Interpres legerit: Nam & νέων & νεῶν agnoſcit ejus verſio *Caſaubonus.*

Τῶν νεῶν] Male Interpres νέων, vertit quippe *juvenibus* Male quoque mox pro ἄριστα πλεούσας, Fl. haber ἀρίστας πλεούσας. Vulgata enim proba. Sic ſupra III. 10. 12. ταῖς δὲ ἄριστα πλεούσαις εἴκοσιν ἀναχθείς. infra V. 22. 3. ἐπὶ κάλλιστα πλεούσας τῶν νεῶν αὐτὸς παραλαβών. & alibi. Idem error in Fl. occurrit infra hoc libro, 7. 6. ubi ſimiliter in eo legitur, τὰς ἀρίστας πλεούσας.

35 Ἐπλευ-

impoſuit, annis, arte, atque robore præſtantiſſimos,& mandatum iis dedit,ut priores claſſem univerſam educerent, atque Neapolin præterlegerent, neque longe a terra recederent: illi præternavigabant. Chares vero ad diripiendas quatuor naves, ſuas viginti deduxit. Quatuor vero leves, & remigibus optimis prædítæ, celeriter in altum pelagus provehuntur. Dum autem Chares cum ſuis certo ordine inſequeretur, Philippus clam & tuto Neapolin præternavigavit. Chares vero, ne quatuor illas quidem naves cepit.

ῥώμῃ ἀρίστων. καὶ παράγγελμα ἔδωκε προαναχθῆναι τοῦ στόλου παντός· καὶ παραπλεῖν τὴν Νεάπολιν, οὐ πολὺ τῆς γῆς ἀπέχοντας. οἱ μὲν παρέπλεον· ὁ δὲ Χάρης, ὡς ἀναρπασόμενος τὰς τέσσαρας ναῦς ἐπλωΐχθη ταῖς εἴκοσιν· αἱ δὲ τέσσαρες ἐλαφραὶ καὶ ἀρίστους ἐρέτας ἔχουσαι, ταχέως εἰς τὸ πέλαγος μετεωρίζονται· τῶν δὲ ἀμφὶ τὸν Χάρητα συντεταγμένως διωκόντων, ἔλαθεν ὁ Φίλιππος, Νεάπολιν ἀσφαλῶς παραπλεύσας, Χάρης δὲ οὐδὲ τὰς τέσσαρας ναῦς κατέλαβεν.

[CAP. III.]

Alexander.

¶ Alexander operam dabat, ut omnes homines benevolentia ſuperaret. Itaque decreverat o-

Ἀλέξανδρος.

¶ Ἀλέξανδρος ἐστρατήγει πάντας ἀνθρώπους εἰς εὔνοιαν [1] ὑπεραγαγέσθαι.

καὶ δὴ

35 Ἐπλωΐχθη] Cum Fl. pro vulgato ἀπλωΐχθη. Particulam δὲ ante τέσσαρες cum MSS. & Interprete inſerui. Paullo quoque poſt pro συντεταγμένων διωκόντων, ut erat in Vulgata, cum MSS. Interprete, nec non Codd. Caſauboni reſtitui, συντεταγμένως διωκ.

Cap. III. 1 Ὑπεραγαγέσθαι] Ita edidi pro vulgato, ὑπάγεσθαι, cum MSS. Codd. Caſauboni, ὑπεράγεσθαι.

καὶ δὴ διέγνω πάντας ἀντὶ βροτῶν, [2] καὶ ἀνδρῶν, καὶ φωτῶν, καὶ μερόπων, καὶ ἀνθρώπων, Ἀλεξάνδρους καλεῖν.

mnes non βροτοὺς, id eſt mortales, aut ἄνδρας, id eſt viros, aut μέροπας ſive ἀνθρώπους, id eſt homines, ſed Ἀλεξάνδρους, Alexandros appellare.

Ἀλέξανδρος πολεμῶν προσέταττε τοῖς στρατηγοῖς ξυρεῖν τὰ τῶν Μακεδόνων γένεια, ἵνα μὴ παρέχοιεν πρόχειρον [3] λαβὴν τοῖς ἐναντίοις.

2 Alexander bellum gerens imperabat ducibus, ut barbas Macedonum raderent, ne facilem anſam hoſtibus ad capiendum præberent.

Ἀλέξανδρος πολιορκῶν Τύρον, [4] βουλόμενος μέγα χῶμα τοῖς τείχεσι τῶν Τυρίων μεταβαλεῖν, πρῶτος αὐτὸς κόφινον λαβὼν χοῦν πληρώσας προσήνεγκεν. οἱ Μακεδόνες ὡς εἶδον αὐτουργοῦντα τὸν βασιλέα, παραχρῆμα τὰς χλαμύδας ἀποῤῥίψαντες, τὰ χωρία διὰ τάχους ἤγειραν.

3 Alexander Tyrum oppugnans, cum amplam foſſam mœnibus Tyriorum adjectam ſuperare cuperet, primus ipſe corbem arena refertum appoſtavit. Macedones cum regem ſuis manibus opus facere viderent, confeſtim abjectis chlamydibus, celeriter loca æquarunt.

Ἀλέ-

2 Καὶ ἀνδρῶν, καὶ φωτῶν, καὶ μερόπων] Καὶ φωτῶν, quod in Vulgata deſiderabatur, cum MSS. & Interprete loco ſuo reddidi. Quantus autem honos nomini *Alexandri*, eo cum vivo, tum mortuo, ſit habitus, vide ſis, quæ in Indice Curtiano diligentiſſime collegit Freinshemius, v. *Honorare*.

3 Λαβὴν] Fl. λαβεῖν. Simile factum Theſei vide ſupra I. 4.

4 Χῶμα τοῖς τείχεσι τῶν πολεμίων μεταβαλεῖν] Non placet vox μεταβαλεῖν. Sententia quænam eſſe debeat, ex hiſtoricis non eſt obſcurum: qui teſtantur Alexandrum mole magna Tyrum tunc inſulam, junxiſſe continenti: quod ut præſtare poſſet, quantum ei fuerit laboris exantlandum, quot ſubeunda pericula, Arrianus explicat. *Caſaubonus.*

Βουλόμενος μέγα χῶμα] Vocem μέγα cum utroque Codice & Interprete addidi. Pro μεταβαλεῖν, Cant. μεταβαλών. Statim pro χοῦν πληρώσας, uterque Codex χοῦ πληρώσας.

5 Πε-

4 Alexander ad Tyrum obſidione relicta, in Arabiam proficiſcebatur. Tyrii contempta ejus abſentia, progreſſi extra mœnia, cumque Macedonibus manus conferentes, perſæpe vincebant. Parmenion dux Alexandri revocat. Qui ſubito reverſus, cum fugientes Macedones conſpiceret, non victis auxilio venit: ſed in urbem inanem viris impetum tendens, per vim Tyrum capit. Tyrii captam urbem conſpicati, mox ſemetipſos, & arma Macedonibus tradiderunt.

Ἀλέξανδρος Τύρῳ πολιορκίαν [5] περιβαλὼν ἐπ' Ἀραβίας ἐστέλλετο· Τύριοι τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ καταφρονήσαντες, τῶν τειχῶν [6] προελθόντες, τοῖς Μακεδόσι προσπεσόντες ἐκράτουν πολλαχῇ.[7] Παρμενίων Ἀλέξανδρον ἀνακαλεῖται. ὁ δὲ διὰ τάχους ἐπανελθὼν, Μακεδόνων τοὺς ἐγκλίνοντας ἰδὼν, τοῖς ἡττωμένοις οὐκ ἐβοήθησεν· [8] ἐς δὲ τὴν πόλιν κενὴν ἀνδρῶν ὁρμήσας, κατὰ κράτος αἱρεῖ τὴν Τύρον· Τύριοι τὴν πόλιν ἁλοῦσαν ἰδόντες, αὐτίκα σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ ὅπλα τοῖς Μακεδόσι [9] παρήκαντο.

5 Alexander cum Dario ſigna collaturus, præceptum dedit Macedonibus: Si in conſpectum veneritis Per-

Ἀλέξανδρος Δαρείῳ παρατάσσεσθαι μέλλων, παράγγελμα τοῖς Μακεδόσιν ἔδωκεν· ἢν ἐγγὺς γένησθε τῶν Περσῶν, εἰς γόνυ κλί-

ναντες

5 Περιβαλὼν] Ita reſtitui cum MSS. ita quoque in margine Vulgatæ ſcribente Caſaubono, pro vulgato παραλαβών. Recte vertit Raderus ad Curtium: *circumvallata Tyro*. Pro ἀπουσίας, Caſauboni Codd. παρουσίας.

6 Προελθόντες] Cant. προσελθόντες. ſed Vulgata recte. ſic ſupra I. 18. ὁ χιλίαρχος περιελθών.

7 Παρμενίων Ἀλέξ. ἀνακαλεῖται· ὁ δὲ διὰ τ.] MSS. Παρ. Ἀλέξ. ἀνακαλεῖσθαι διὰ τ.

8 Ἐς δὲ τὴν πόλιν κενὴν, &c.] Multum hic abit Polyænus a Curtio lib. IV. cap. 4. Arriano lib. II. Diodoro lib. XVII. & Plutarcho in Alexandro.

9 Παρήκαντο] Cant. προσήκαντο.

 10 Ταῖν

ναντες [10] ταῖν χεροῖν διατρίβετε τὴν γῆν. ἢν δὲ ἡ σάλπιγξ ἀποσημήνῃ, [11] τότε δὴ ἀναστάντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε. οἱ μὲν δὴ Μακεδόνες οὕτως ἐποίησαν· οἱ δὲ Πέρσαι σχῆμα προσκυνήσεως ἰδόντες, τὴν πρὸς τὸν πόλεμον ὁρμὴν ἐξέλυσαν· καὶ ταῖς γνώμαις ἐγένοντο μαλακώτεροι. [12] Δαρεῖος δὲ ἐκυδριοῦτο, καὶ φαιδρὸς ἦν, ὡς [13] ἀμαχὶ κρατῶν· οἱ Μακεδόνες ὑπὸ τῷ συνθήματι τῆς σάλπιγγος ἀναπηδήσαντες, ῥυμηδὸν ἐμβάλλουσι τοῖς πολεμίοις, [14] καὶ τὴν φάλαγγα ῥήξαντες, ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο.

ſarum, procidentes in genua, terram manibus conterite. ubi vero tuba ſignum dederit, tum conſurgentes, ſtrenue & fortiter impetum in hoſtes edite. Macedones ita fecerunt. Perſæ formam adorationis conſpicati, incitatum ad bellum impetum remiſerunt, animiſque facti ſunt molliores. Darius gloriabatur ac gaudebat ſe abſque prælio victoriam obtinere. Macedones ad ſignum tubæ exilientes, vehementi impetu in hoſtes feruntur, & rupta phalange in fugam convertunt.

Ἀλέξανδρος ἐν [15] Ἀρβήλοις τὴν ὑστάτην μά-

6 Alexander ad Arbela poſtremam pugnam

χὴν

10 Ταῖν χεροῖν] Cum MSS. pro vulgato, ταῖς χερσίν.

11 Τότε δὴ ἀναστάντες, θυμῷ καὶ ῥώμῃ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε. οἱ μὲν Μακεδόνες] Ita lacunam inter τότε δὴ & Μακεδόνες ex MSS. ſupplevi, cum quibus etiam conſentit Interpres. Caſaubonus in margine conjecerat: τότε δὴ ἀναστάντες, ἀθρόως τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλετε.

12 Δαρεῖος δὲ ἐκυδριοῦτο] Ita noſtri codd pro ἐκυδροῦτο, quod eſt uſitatius. *Caſaubonus.*

13 Ἀμαχὶ] Ἀμαχεί. *Idem.*

14 Καὶ τὴν φάλαγγα ῥήξαντες] Freinshemius ad Curtium lib. IV. cap. 16. legit, τῇ φάλαγγι, & vertit, *phalange rumpentes.* addens: *Macedonibus haud dubie phalangem tribuit, ut ejuſdem cap. num.* 16. Sed non facile contra Codicum auctoritatem mutaverim; præſertim cum ſoleat Polyænus aliis quoque tribuere *phalangem.*

15 Ἀρβήλοις] Cant. hic & alibi Ἀρβύλοις.

16 Ο'

cum Dario committebat. Non exiguus Perſarum numerus circumibant, & Macedonum jumenta diripiebant. Parmenio hortabatur Alexandrum, ut jumentis opem ferret. Qui, Nequaquam, inquit, phalanx eſt diſſolvenda; ſed cum hoſtibus ipſis prælium faciendum: nam ſi victi fuerimus, non indigebimus amplius jumentis: ſin evaſerimus victores, non ſolum noſtra, verum etiam hoſtium obtinebimus.

χὴν Δαρείῳ παρετάττετο· μοῖρα Περσῶν οὐκ ὀλίγη περιελθόντες, τὰ σκευοφόρα τῶν Μακεδόνων διήρπαζον. [16] ὁ Παρμενίων Ἀλεξάνδρῳ συνεβούλευε τοῖς σκευοφόροις βοηθεῖν. ὁ δὲ, οὐδὲν, ἔφη, διαλύειν τῆς φάλαγγος χρή· ἀλλὰ τοῖς πολεμίοις αὐτοῖς μάχεσθαι· ἡττηθέντες μὲν γὰρ, οὐκ ἔτι τῶν σκευοφόρων χρήζομεν· νικήσαντες δὲ καὶ τὰ ἡμέτερα καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἕξομεν.

7 Cum Alexander Aſiam deviciſſet, Macedones ei moleſti erant, & graves, atque omnia per vim ab eo volebant extorquere. Qui mandavit, ut armati Macedones ſeorſim a cæteris ſtarent: e regione vero Perſæ. Qui cum diſceſſiſſent: Deligite, inquit, Macedones ducem quem volueritis: Ego vero Perſis utar militibus. Si vi-

Ἀλέξανδρος ἐκράτησε τῆς Ἀσίας· οἱ Μακεδόνες ἦσαν ἐπαχθεῖς αὐτῷ καὶ βαρεῖς· καὶ πάντα, φασὶν, αὐτοῖς ἐβιάζοντο παρ' αὐτοῦ γίγνεσθαι. ὁ δὲ προσέταξεν ὁπλισαμένους ἰδίᾳ στῆναι τοὺς Μακεδόνας· εἰς δὲ τοὐναντίον τοὺς Πέρσας· ἐπεὶ δὲ διέστησαν, ἐπιλέξασθε, οἱ Μακεδόνες, ἔφη, ὃν βούλεσθε τῶν ἡγεμόνων. ἐγὼ δὲ ἡγήσομαι τῶν Περσῶν.

ἦν

16 Ο', Παρμενίων] Cant. ὁ μὲν Παρμενίων.

17 Οὐδὲν]

ἢν μὲν νικήσητε, ποιήσω πάντα ὅσα ἂν κελεύητε, ἢν δὲ ἡττηθῆτε, μαθόντες ὅτι [17] οὐδὲν αὐτοὶ δύνασθε, τὴν ἡσυχίαν ἄγετε. τὸ στρατήγημα ἐξέπληξε τοὺς Μακεδόνας· καὶ τοῦ λοιποῦ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐγένοντο μετριώτεροι.

ceritis, faciam omnia quæ volueritis: ſin victi fueritis, experti vos nihil per voſmetipſos poſſe quidem, quietem agite. Hoc ſtratagema Macedones perterruit, atque in poſterum modeſtiores reddidit.

Ἀλέξανδρος ἐν τῇ πρώτῃ παρατάξει πρὸς τοὺς Πέρσας, ὁρῶν ἐνδιδόντας ἤδη τοὺς Μακεδόνας, παριππεύων ἀνεβόα· ἔτι ἅπαξ ἐπαγάγωμεν ἄνδρες Μακεδόνες, ἔτι γενναίως ἅπαξ. καὶ δὴ τῆς ἐμβολῆς ἐῤῥωμένης γενομένης, ἐς φυγὴν ἐτράποντο οἱ βάρβαροι. [18] παρὰ τοσοῦτον ἡ νίκη γίνεται τότε.

8 Alexander in prima conflictione adverſus Perſas videns jam cedere Macedones, obequitans clamabat: Adhuc ſemel accedamus, viri Macedones, adhuc ſemel ſtrenue. Cumque valida fieret impreſſio, barbari terga vertere cogebantur. Adeo levi momento tunc victoria conſtitit.

Ἀλέξανδρος ἦν ἐν Ἰνδοῖς, καὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν διαβαίνειν ἔμελλε. Πῶρος Ἰνδῶν βασιλεὺς [19] ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ τὴν

9 Alexander in India per Hydaſpen fluvium exercitum traducere volebat. Porus Indorum rex ad alteram ripam

δυνα-

17 Οὐδὲν] Fl. μηδὲν. Pro αὐτοὶ, uterque Codex νῦν.

18 Παρὰ τοσοῦτον ἡ νίκη γίνεται τότε] MSS. παρὰ τοσοῦτον ἡ νίκη γενέσθαι τότε. quomodo ex ſuis in margine etiam notarat Caſaubonus. Paullo poſt cum verbis, Ἀλέξανδρος ἄνω τῶν, &c. incipit Cant. decimum Alexandri ſtrategema.

19 Ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ τὴν δύναμιν ἀντιπαρετάσσετο] Τὴν δύναμιν cum MSS. & Interprete ſupplevi, & pro παρε-

fluminis aciem conſtitutam habebat, atque prorſus omnem tranſitum intercluſerat. Alexander ad ſuperiorem partem fluminis contra manum educebat, atque etiam Porus. eodem Alexander ad inferiorem, & eodem modo faciebat Porus: idque ſæpe, & multis diebus: ita ut Indi timiditatem hoſtium riſui haberent, atque una diſcurrere hinc inde deſiſterent, eo quod nunquam tranſituros flumen exiſtimabant, qui toties auſi non fuiſſent. Alexander vero curſu celerrimo ad ripam aſcendens, conſcenſis navibus ac ratibus & diphtheris plenis gramine fluvium trajecit, deceptis Indis tranſitionis inconſtantia ac levitate.

δύναμιν ἀντιπαρετάσσετο, καὶ διαβαίνειν ἀδύνατον ἦν. Ἀλέξανδρος ἄνω τοῦ ποταμοῦ ἀντιπαρεξῆγεν. καὶ ὁ Πῶρος ἄνω πάλιν· Ἀλέξανδρος τοῦ ποταμοῦ κάτω. καὶ τῷ Πώρῳ ὁμοίως κάτω. τοῦτο ἐγίνετο καὶ πολλάκις καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. ὥς τε οἱ μὲν Ἰνδοὶ κατεγέλασαν τῆς δειλίας τῶν πολεμίων, καὶ συμπαραθέοντες ἐπαύσαντο· ὡς οὐκ ἄν ποτε ἀποβῆναι τολμησόντων, οἳ τοσάκις οὐκ ἐθάρρησαν· Ἀλέξανδρος δὲ ὀξυτάτῳ δρόμῳ παρὰ τὰς ὄχθας ἀναδραμὼν, ἐπιβὰς πλοίων καὶ ζευγμάτων, καὶ διφθερῶν [20] χόρτου πεπληρωμένων, διέβη τὸν ποταμὸν, ἐξαπατήσας Ἰνδοὺς τῷ τῆς διαβάσεως ἀνελπίστῳ.

10 Alexander Indiam in ſuam poteſtatem re-

Ἀλέξανδρος κατέστρεψε τὴν Ἰνδῶν· τῶν δὲ στρατιωτῶν

παρετάσσετο, reſcripſi ἀντιπαρετάσσετο. Mox pro τῷ Πώρῳ, reſcripſerim, uti in margine Vulgatæ notarat Caſaubonus, ὁ Πῶρος. Copulam ante πολλάκις non agnoſcit Fl. Male.

20 Χόρτου] Cant. χόρτῳ.

21 Παρε-

πιωτῶν ἐφελκομένων λάφυρα Περσικά, καὶ πλοῦτον ὑπέρογκον ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν, καὶ τὴν πρὸς Ἰνδοὺς μάχην οὐκ ἀναγκαίαν ἡγουμένων, τοσαῦτα δὲ κεκτημένων· πρώτας ὑπέπρησε τὰς βασιλικὰς ἁμάξας, εἶτα τὰς τῶν ἄλλων. οἱ Μακεδόνες ἐλαφροὶ γενόμενοι, καὶ ἐν χρείᾳ τοῦ πάλιν κτήσασθαι καταστάντες, ἐπὶ τὸν πόλεμον ὥρμησαν προθυμότερον.

Ἀλέξανδρος Θρακῶν [21] παρεσκευασμένων καταγνοὺς ἁμάξας πολλὰς ἐπαφιέναι τοῖς Μακεδόσι, παρήγγειλεν αὐτοῖς ἐκκλίνειν μὲν ὅσας δύναιντο· εἰ δὲ καταλαμβάνοιντο, καθέντας αὐτοὺς πρὸς τὴν γῆν, ὑπερτιθέναι τὰς ἀσπίδας, ὅπως [22] συμβαίνοι φερομέναις ταῖς ἁμάξαις ὑπερπηδᾶν. τοῦτό τοι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πείρᾳ γινόμενον, ἤλεγξε τοῖς Θρᾳξὶν ἀχρη-

σον

degit. Militibus autem contrahentibus ſpolia Perſica, & immenſas divitias in curribus, pugnamque cum Indis non neceſſariam ducentibus, & tot opes adeptis, primum regios currus, poſt alios etiam incendit, & combuſſit. Macedones alacritate quadam affecti, cum alia comparandi neceſſitate ducerentur, majori promptitudine ac ſtudio ad bellum ferebantur.

11 Alexander cum Thraces ita paratos eſſe didiciſſet, ut magnam vim curruum in Macedones immitterent, præcepit eis, ut quos poſſent, devitarent: ſin interciperentur, dimiſſi ipſi in terram ſcuta projicerent, ut ea currus incitati perſilirent. Hoc in experientiam ductum, Thracibus inutilem cur-

21 Παρεσκευασμένων] Cum Cant. pro παρασκευασμένων. Mox pro δύναιντο, idem codex δύναιτο.

22 Συμβαίνοι] Cant. συμβαίνῃ. & pro γενόμενον, γιγνόμενον.

23 Αὐ-

ruum apparatum effecit.

12 Alexander Thebas cepit, maxima copiarum occultata parte, quibus Antipatrum ducem præfecit. Manifeſtam autem ipſe duxit ad loca munitiora. Thebani contra eam exibant, & adverſus eum exercitum qui in conſpectu erat, non inſtrenue pugnabant. Antipater in medio prælio partem abſtruſam educens, & circumveniens, mœnia qua maxime erant infirma, & cuſtodum expertia, civitatem eam occupavit, ſignumque ſuſtulit. Alexander conſpicatus, exclamavit jam ſe Thebas obtinere. Thebani fortiter pugnam facientes, cum converſi aſpicerent urbem captam, in fugam ſeſe conjecerunt.

13 Alexander ſemithoraces ſuis militibus

σον τὴν παρασκευὴν τῶν ἁμαξῶν,

Ἀλέξανδρος ἔλαβε Θήβας τῆς δυνάμεως ἱκανὴν ἀποκρύψας, καὶ τάξας ἐπ' αὐτῆς Ἀντίπατρον· τὴν δὲ φανερὰν[23] αὐτῆς ἦγεν ἐπὶ τοὺς ἐχυροὺς τῶν τόπων. Θηβαῖοι δὲ ἐπεξῆλθον, καὶ πρὸς τὴν ὁρωμένην δύναμιν οὐκ ἀγεννῶς ἀντιπαρετάσσοντο. Ἀντίπατρος ἐν τῷ καιρῷ τῆς μάχης τὴν κεκρυμμένην δύναμιν ἀναστήσας, κύκλῳ περιελθὼν ᾗ σαθρὸν καὶ ἀφύλακτον ἦν τὸ τεῖχος, ταύτῃ κατελάβετο τὴν πόλιν· καὶ σημεῖον ἦρεν. Ἀλέξανδρος ἰδὼν ἀνεβόησεν, ὡς ἤδη τὰς Θήβας [24]ἔχοι· Θηβαῖοι δὲ εὐρώστως μαχόμενοι, ὡς εἶδον ἐπιστραφέντες ἑαλωκυῖαν τὴν πόλιν, ἔφυγον.

Ἀλέξανδρος ἡμιθωράκια τοῖς φάλαγξι στρατιώ-

23 Αὐτῆς ἦγεν] Fl. αὐτοῖς ἦγεν. ſed lego cum Interprete αὐτὸς ἦγεν. Paullo poſt Cant. præpoſitionem ante τὴν ὁρωμένην delet.

24 Ἔχοι] Ita ſcripſi cum MSS. pro ἔχει.

25 Σων-

τιώταις ἀντὶ θωράκων ἔδωκεν, ἵνα μένοντες μὲν, ἀσφάλειαν ἔχοιεν τῶν κατὰ πρόσωπον κρυπτομένων· φεύγοντες δὲ, τὰ ὄπισθεν μέρη φυλάσσειν μὴ δύναιντο. οὐ τοίνυν ἔφυγεν οὐδεὶς, γυμνωθῆναι δεδοικὼς, ἀλλὰ πάντοτε ἐνίκων μένοντες.

Ἀλέξανδρος ὁπότε παρὰ τῶν μάντεων ἤκουσε καλὰ γεγονέναι τὰ ἱερὰ, περιφέρειν ἐκέλευε τὰ ἱερεῖα, καὶ δεικνύειν τοῖς στρατιώταις· ἵνα μὴ μόνον ἀκούοντες, ἀλλὰ καὶ ὁρῶντες, ἀγαθὰς ἔχοιεν περὶ τοῦ κινδύνου τὰς ἐλπίδας.

Ἀλέξανδρος διαβὰς ἐς τὴν Ἀσίαν, Μέμνονα στρατηγοῦντα Πέρσαις ὕποπτον ἐποίησε· προστάξας τοῖς Μακεδόσιν ἐξιοῦσιν ἐπὶ τὰς προνομὰς ἀπέχεσθαι τῶν τοῦ Μέμνονος χωρίων.

Ἀλέξανδρος Γρανικὸν διαβαίνων, Πέρσαις,

pro thoracibus dedit, ut ſi manſiſſent, ſecuritatem ac munitionem haberent, anterioribus partibus occultatis: ſin fugiſſent, averſa hoſtibus nuda paterent. Itaque nemo fugam capeſſere voluit, metuens ne tergum hoſtibus nudaret, ſed manentes omni tempore victoriam parabant.

14 Alexander cum ab aruſpicibus cognoviſſet, deos omnia fauſta portendere, circumferre hoſtias juſſit, & militibus ob oculos demonſtrare, ut non ſolum ex auditione, verumetiam ex aſpectu ſpem bonam de periculo haberent.

15 Alexander cum Aſiam tranſiſſet, Memnonem hoſtium ducem Perſis ſuſpectum fecit. Imperabat enim egredientibus ad prædandum Macedonibus, ut a Memnonis agris abſtinerent.

16 Alexander cum Granicum tranſiiſſet, Perſis ex præcelſis & al-

ἐξ

tiſſimis locis apparentibus, ipſe Macedonibus juxta fluvium reductis, ſupra caput eorum evaſit. Phalanx autem hoſtes aggreſſa, in fugam convertit.

17 Alexander ad Arbela aciem inſtruebat. Darius medium prælii faciendi ſpatium, tribulis reſperſit. Id conſpicatus Macedo, dextrum cornu ducens, recta juſſit ſequi ut circumiret locum tribulis conſtratum. Perſa contra ſuos educere ad lævam conatus, equitatum, quem certis or-

ἐξ ὑπερδεξίων ἐπιόντας αὐτοὺς, αὐτὸς ἐπὶ ὕδωρ τοὺς Μακεδόνας ἀναγαγὼν, ὑπερεκέρασεν· ἡ δὲ φάλαγξ προσπεσοῦσα, τοὺς πολεμίους ἐτρέψατο.

Ἀλέξανδρος ἐν Ἀρβήλοις παρετάσσετο. Δαρεῖος τὸ μεταίχμιον τῆς συμβολῆς τριβόλοις κατέσπειρε· τοῦτο δὴ [25] συνιδὼν ὁ Μακεδὼν, τοῦ δεξιοῦ κέρως ἡγούμενος, ἐπὶ δόρυ παρήγγειλεν ἀκολουθεῖν· [26] ὅπως περιέλθοι τὸν τόπον τὸν κατεσπαρμένον τοῖς τριβόλοις· ὁ δὲ Πέρσης ἀντιπαράγειν πειρώμενος, [27] ἐπ' ἀσπίδα διέσπα συνέ-

χων

25 Συνιδὼν ὁ Μακεδὼν] Ὁ Μακεδὼν ex MSS. conſentiente Interprete additum. Sequentia verba, ἐπὶ δόρυ παρήγγειλεν ἀκολουθεῖν, verte cum Freinshemio ad Curtium lib. IV cap. 14. *obliquato in latus dextrum agmine ſequi ſe juſſit*, non ut Interpres, *recta juſſit ſequi*. Curtius lib. IV. cap. 15, *Alexander agmen obliquum incedere jubet*. Arrianus lib. III. de Expedit. Alexandri: Ἦγε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ Ἀλέξανδρος μᾶλλον, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντιπαρῆγον. & paullo poſt: καὶ Ἀλέξανδρος ἔτι ὅμως ἦγεν ἐπὶ δόρυ.

26 Ὅπως περιέλθοι] Cum MSS. pro ὅπως περιέλθῃ.

27 Ἐπ' ἀσπίδα διέσπα] Et corruptus eſt hic locus & mutilus: nec parum profuerit cum Arriani deſcriptione hujus pugnæ, verba Polyæni conferre. Vocabula rei militaris quæ cum hic, tum alibi paſſim in iſto auctore occurrunt, omnia fuſe ab Æliano ſunt explicata. Pro ἀσπίσματι, quæ eſt mendoſiſſima noſtri codicis lectio, non dubitamus, in melioribus codicibus διασπάσματι, eſſe ſcriptum. mendoſum eſt etiam illud quod ſequitur ἰσοδύνασιν: fortaſſe ἐξέκλινεν. Si conjecturis locus eſt, ſic equidem poſſe iſta legi putem: ὁ δὲ Πέρσης ἀντιπαράγειν πειρώμενος ἐπ' ἀσπίδα, διέσπα συνεχῶς τὴν ἵππον. τοῖς διασπάσμασι δ' ἐμβάλλων Ἀλέξαν. quanquam Interpres διέσπα τὴν τάξιν legiſſe videtur, ut infra commate XXII. *Caſaubonus*.

28 Τοῖς

χων τὴν ἵππον, 28 τοῖς διασπάσμασιν ἐμβαλὼν Ἀλέξανδρος, ὁμοίως δὲ καὶ Παρμενίων ἀπὸ τοῦ λαιοῦ, τὰς μὲν τριβόλους 29 ἐξένευσαν, τοὺς δὲ πολεμίους φεύγειν ἠνάγκασαν.

Ἀλέξανδρος Τίγριν διαβὰς, Περσῶν τὴν χώραν καταπιμπράντων, ἔπεμψε τοὺς κατὰ κράτος
30 διώξοντας, ἵν' ἀγαπη-

dinibus continebat, diſtraxit : atque cum diſtractis impreſſionem faciebat. Alexander ſimiliter & Parmenion a lævo cornu tribulos declinarunt, & hoſtes fugam dare coëgerunt.

18 Alexander Tigrim trajiciens, Perſis terram igni populantibus, miſit qui omni vi & contentione eos perſequerentur, ut ſuæ ſa-

τῶς

28 Τοῖς διασπάσμασιν] Non vana Caſauboni dubitatio, ita ſcilicet ſcriptum eſſe in melioribus Codicibus : uterque enim Codex ita exhibet pro vulgato ἀσπάσμασιν. Sic infra hoc capite ſtrat. 22. Πῶρος διέσπα κατὰ πολλὰ τὴν τάξιν· τῶν δὲ Μακεδόνων τοῖς διασπάσμασιν ἐμπιπτόντων. Pro ἔμβαλον, ut erat in Vulgata, mox cum utroque Codice & Interprete ſcripſi ἐμβαλών. niſi quod Interpres legerit ἐμβάλλων, quomodo etiam conjectarat Caſaubonus. Totum locum cum Caſaubono fere ita lego: ὁ δὲ Πέρσης ἀντιπαράγειν πειρώμενος, ἐπ' ἀσπίδα διέσπα συνεχῶς τὴν ἵππον. τοῖς διασπάσμασιν ἐμβαλὼν Ἀλέξανδρος, &c. verto: *Perſa contra ducere conatus, ſiniſtrorſum confeſtim laxavit equitatum. In laxatos ordines impreſſione facta Alexander ſimul &*, &c. Arrianus dicto loco : Ἀλέξανδρος ἐμβάλλειν κελεύει ἐπ' αὐτούς. Curtius lib. IV. cap. 15. *Darius quoque eodem ſuum obvertit, Beſſo admonito, ut Maſſagetas equites in lævum Alexandri cornu a latere invehi juberet.* & poſtea: *Alexander laxatos ordines invadit, & multa cæde hoſtium invehitur.* Cant (ut & Vulgata nec non Interpres) Ἀλέξανδρος non ſolum diſtinguit a præcedentibus, ac per id quæ Alexandro conveniunt tribuit Perſis; ſed incipit hoc loco octavum & decimum Alexandri ſtrategema.

29 Ἐξένευσαν] Ita reſtitui cum MSS. pro vulgato ἐνένευσαν. Locum, in quem defoſſi murices ferrei, indicatum a transfuga teſtatur Curtius lib. IV. cap. 13. *Nondum ad teli jactum pervenerant, cum Bion quidam transfuga, quanto maximo curſu potuerat, ad regem pervenit : nuncians, murices ferreos in terram defodiſſe Darium, qua hoſtem equites emiſſurum eſſe credebat: notatumque certo ſigno locum, ut fraus evitari a ſuis poſſet. Adſervari transfuga juſſo, duces convocat, expoſitoque quod nunciatum erat, monet, ut regionem monſtratam declinent, equitemque periculum edoceant.* & cap. 15. *Interim Alexander, ut & demonſtratum a transfuga inſidiarum locum circumiret; & Dario qui lævum cornu tuebatur occurreret, agmen obliquum incedere jubet.*

30 Διώξαντος] Cant. διώξαντας.

31 Ἔφη

luti conſulentes, regionem intactam relinquerent.

τῶς αἱρούμενοι σώζεσθαι, τὴν χώραν ἀκέραιον καταλίπειν.

19 Alexander in Hyrcania cum audiſſet malos de ſe jactari ſermones a Macedonibus & Græcis, convocatis amicis, dixit rem poſtulare, ut domum mitteret qui nunciarent eum reverſurum intra triennium. Idem etiam amicos ſuis familiaribus per litteras ſcribere juſſit: qui omnes ad unum ſcripſerunt. Cum vero tabellarii tres ſtathmos abeſſent, revocatis iis, literas reſignavit, & quam ſententiam & opinionem haberent ſinguli, cognovit.

Ἀλέξανδρος ἐν Ὑρκανίᾳ πυθόμενος μοχθηρὰ περὶ αὐτοῦ λογοποιεῖν τοὺς Μακεδόνας, καὶ τοὺς Ἕλληνας· συναγαγὼν τοὺς φίλους, [31] ἔφη βούλεσθαι γράμματα πέμπειν οἴκαδε δηλώσοντα ὡς ἐπανήξοι μετὰ χρόνον ἐτῶν τριῶν· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ τοὺς φίλους ἐκέλευε τοῖς οἰκείοις ἐπιστέλλειν· οἱ μὲν δὴ πάντας ἐνέγραψαν. ἐπεὶ δὲ οἱ γραμματοφόροι τρεῖς ἀπεῖχον σταθμοὺς, ἀνακαλεσάμενος αὐτοὺς, λύσας τὰς ἐπιστολὰς ἔμαθεν τί φρονοῦντες ἕκαστοι διετέλουν.

20 Alexander caſtellum Indiæ valde munitum obſidebat. Indi me-

Ἀλέξανδρος χωρίῳ τῶν Ἰνδικῆς ἐχυρῷ [32] προσεκάθητο. φοβηθέντες Ἰνδοὶ,

31 Ἔφη βούλεσθαι πράγματα πέμπειν οἴκαδε δηλώσοντα] Quid eſt πράγματα δηλώσοντα? Non enim id profecto quod vult Interpres. lege γράμματα. Paullo mox legi malim οἱ μὲν δὴ πάντες ἔγραψαν. vel ἀνέγραψαν certe, non ἐνέγραψαν. *Caſaubonus.*

Γράμματα] Ita repoſui cum Cant. adſentiente Caſaubono. Curtius lib. VII. cap. 2. *Nam quum experiri vellet militum animos; admonuit, qui literas in Macedoniam ad ſuos ſcripſiſſet, iis, quos ipſe mittebat, perlaturis cum fide traderet.* Vide & Diodorum lib. XVII. Juſtinum lib. XII. cap. 26. Simile ſtrategema infra lib. VII. 20. excogitavit Glos.

32 Προσεκάθητο] Ita correxi cum MSS. pro vulgato, προσεθήκατο.

33 Πε-

δοὶ, συνέθεντο μεθ' ὅπλων ἐξελθεῖν· οἱ μὲν ἐξελθόντες λόφον ἕτερον κατελάβοντο, καὶ φυλακὰς καθίσαντο· καὶ Ἀλέξανδρος ἐπῆγε τὴν δύναμιν, τῶν Ἰνδῶν ἐπιβοωμένων τὰς συνθήκας· ὁ δὲ περὶ ἐξόδου μὲν ὡμολόγει συντίθεσθαι. 33 περὶ δὲ ἀφέσεως μηδὲν ὑπεσχῆσθαι.

tu compulſi transfegerunt, ut ſibi cum armis liceret egredi. egreſſi, collem alium occupaverunt, cuſtodiaſque effecerunt. Alexander exercitum adducens, Indis fœderis religionem implorantibus, de exitu duntaxat ſe fidem dediſſe inquit, de dimiſſione nihil a ſe promiſſum fuiſſe.

Ἀλέξανδρος Πιττακοῦ, ὃς ἦν ἀδελφιδοῦς Πώρου, 34 λοχῶντος κατὰ τὴν ὁδὸν, ἣ στενὸς ἦν αὐλὼν, μῆκος μὲν ἱκανῶς ἐκτεταμένος, πλάτος δὲ συνεσταλμένος ἄχρι τεσσάρων σταδίων· ἡ διέξοδος στενὴ παντάπασιν· ἐν τοιαύτῃ χωρίου φύσει τῆς ἵππου διφαλαγγίαν ποιήσας, προσθεὶς παραγγείλας 35 ἐφ' ἡνίαν, καὶ περὶ τὴν κίνησιν ἕκαστον

21 Alexander Pittaco, qui nepos erat Pori, inſidias juxta viam tendente, quæ anguſtam convallem habebat, longitudine ſatis protenſam, latitudine vero ad quatuor ſtadia contractam, tranſitumque difficilem omnino & arctum. In hac loci natura, duplicem equitatus phalangem inſtruxit, & adverſus hoſtes eduxit: dato præcepto, ut

ἕπεσθαι

33 Περὶ δὲ ἀφέσεως] Scriptum erat ἀφύσεως. *Caſaubonus.*

Περὶ δὲ ἀφέσεως] Cant. περὶ ἀφέσεως δὲ, quod ſuavius.

34 Λοχῶντος] γρ. λοχῶν. *Caſaubonus.*

35 Ἐφ' ἡνίαν] Malim cum quibuſdam libris ἐφ' ἡνία. verum ita alibi quoque. Ita autem apud Tacticos appellatur turmæ equitum declinatio, quæ fit in ſiniſtram partem. Lego vero πονήν non προσθείς. & mox, ſi recte eſt ſcriptum, περὶ τὴν κίνησιν, tollerem καὶ. *Idem.*

36 Ὀρ-

ad frenũ, motumque quilibet antecedentem ſequeretur: & ſi hoſtes ad dextrum latus veniſſent, converterent ſe ſecundum haſtam, ac deinceps a freno impreſſionem facerent: cum vero dextram profectionem obtinuiſſent, ad extremum agmen contenderent. His mandatis, ipſe directe iter faciebat, ita ut gnomoni figura non eſſet diſſimilis. Cum igitur qui ſiniſtrum latus obtinebant, extremum a dextera parte agmen conſpicati, clamore ſublato impetum facerent, ſimiliterque a dextro cornu laxatis frenis viam ad Indos affectarent: illi metuentes ne concluderentur omnes ſimul ad anguſtum exitum contenderunt. Itaque nonnulli Macedonum manibus interfici, plures vero a ſeſe mutuo conculcati, mortem occumbere.

ἕπεσθαι τῷ ἡγουμένῳ· καὶ γινομένων μὲν τῶν ἐναντίων κατὰ τὸ δεξιὸν ἐπιστρέφειν ἐπὶ δόρυ, καὶ τοῦ λοιποῦ ἐξ ἡνίας παρεμβάλλειν. ὅταν δὲ τῆς δεξιᾶς πορείας τὴν οὐραγίαν ἴδωσιν, ἐπάγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ταῦτα παραγγείλας, [36] ὀρθίαν αὐτὸς ἐποιεῖτο τὴν πορείαν· ὥς τι γνώμονι σχῆμα παραπλήσιον ἦν· ὁπότ᾽ οὖν οἱ τοῦ λαιοῦ μέρους τὴν δεξιὰν οὐραγίαν ἰδόντες ἀλαλάξαντες προσῆγον· ὁμοίως δὲ [37] καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ἐφ᾽ ἡνίαν στρέφοντες ἐπῆγον τοῖς Ἰνδοῖς. οἱ δὲ συγκλεισθῆναι φοβηθέντες, ὥρμησαν ὁμοῦ πάντες ἐπὶ τὴν στενὴν ἔξοδον· ὥς τε οἱ μὲν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἀνῃροῦντο, οἱ δὲ πλείους ὑπ᾽ ἀλλήλων καταπατούμενοι διεφθείροντο.

22 Alexander in pu-

Ἀλέξανδρος ἐν τῇ πρὸς

36 Ὀρθίαν] Cant ὀρθίαν.
37 Καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ] Cant. non agnoſcit οἱ.

πρὸς Πῶρον μάχῃ, τὸ μὲν ἱππικὸν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως [38] ἔταξεν ἐν τόπῳ· τὸ δὲ λοιπὸν [39] ἐν ἐπικαμπίῳ· τὴν δὲ φάλαγγα, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ τοῦ λαιοῦ κέρως ἔστησεν. [40] καὶ ἀπὸ τούτων ἐπικαμπίων ἔταξεν· Πῶρος δὲ πολλοὺς ἐλέφαντας ἀντιπαραταξάμενος, αὐτὸς μὲν κατὰ τὸ λαιὸν, ἐπὶ τοῦ ἡγουμένου ἐλέφαντος ἦν· [41] τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλέφαντας ἐκ διαστήματος πεν-

gna adverſus Porum partem equitatus in dextro cornu ſeparatim conſtituit, reliquum in campo reflexo. Phalangem autem & elephantos in cornu ſiniſtro collocavit. Porus multis Elephantis oppoſitis, ipſe a parte ſiniſtra in principe fuit elephanto. Reliquos autem elephantos ex intervallo quinquagenum pedum uſque ad cornu dextrum ordinavit. Spatium vero

τήκοντα

38 Ἔταξεν ἐν τόπῳ] Suſpectus mihi eſt hic locus etſi ita quoque interpretis codd. Sed videtur deſiderari nomen τάξεως, certum genus indicans quod, ſequentibus reſpondeat ἐν ἐπικαμπίῳ. quale autem id ſit, cum tot ſint genera inſtruendæ acici, quis divinare auſit? Putet fortaſſe aliquis, ἐν μετώπῳ ſcriptum fuiſſe pro ἐπὶ μετώπου. aut ἐν πλινθίῳ. Paullo poſt lego καὶ ἀπὸ τούτων ἐπικάμπιον, ἔταξεν niſi ſubeſt gravius mendum. Conferat hanc narrationem lector ſtudioſus, cum deſcriptione ejuſdem pugnæ quæ eſt apud Diodorum & Arrianum. *Caſaubonus.*

39 Ἐν ἐπικαμπίῳ] Cant. ἐν ἐπικαμπεῖ τῷ καμπίον. Fl. ἐν ἐπικαμπεῖ καμπίῳ. Male Interpres ἐν ἐπικαμπίῳ. reddit, *in campo reflexo.* De τάξει ἐπικαμπίῳ vide Ælianum de Militar. Ordin. cap XLV. & XLVI Pro ἔταξεν ἐν τόπῳ, quod præcedit, ſi quis conjecturæ locus, ſcripſerim ἔταξεν ἐν μετώπῳ, quod neque Caſaubono diſplicet. Ita quoque inſtructi dicuntur Pori elephanti Arriano lib. V. ἐνταῦθα ἔτασσε τὴν στρατιὰν πρώτους μὲν τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ μετώπου, διέχοντα ἐλέφαντα ἐλέφαντος οὐ μεῖον πλέθρου ὡς πρὸ πάσης τε τῆς φάλαγγος τῶν πεζῶν παρατετάχθαι αὐτῷ τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ μετώπου, καὶ φόβον πάντῃ παρέχειν τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἱππεῦσιν. & Diodoro lib. XVII. τοὺς δ' ἐλέφαντας καταπληκτικῶς κεκοσμημένους κατὰ μέτωπον ἐν ἴσοις διαστήμασιν ἔστησεν.

40 Καὶ ἀπὸ τούτων ἐπικαμπίων ἔτ.] Non habet hæc Interpres. Pro eo cum Caſaubono repoſuerim καὶ ἀπὸ τούτων ἐπικάμπιον ἔτ. *& poſt hos milites inflexos inſtruxit.*

41 Τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλέφαντας ἐκ διαστήματος πεντήκοντα ποδῶν μέχρι τοῦ, &c.] Arrianus lib. V. refert inter ſingulos elephantos ad minimum πλέθρου fuiſſe diſtantiam, id eſt, *centum pedum.* Verba ejus: διέχοντα ἐλέφαντα ἐλέφαντος οὐ μεῖον πλέθρου.

42 Ὡς

relictum inter belluas, pedeſtribus militibus replevit, ita ut ingentis cujuſdam muri imaginem referrent, elephanti turribus ſimiles, pedites vero parietibus inter turres interjectis. Hic Alexander mandans, ut pedeſtres copiæ eos invaderent, ipſe in equitatum vehementiorem impetum dedit, volens ſuperare hoſtium capita. His animadverſis, Porus contra ſuis præceptum dedit. At beſtiæ non evadentes, multis in locis ordinem interrumpebant. Macedonibus laceras partes aggredientibus, cogebatur ſe convertere, & comminus pugnam facere. Interim equites Alexandri circumvenientes a tergo in unum Indos co-

τήκοντα ποδῶν μέχρι τοῦ δεξιοῦ κέρως ἔστησεν· τὰ δὲ μέσα τῶν θηρίων ἀνδράσι πεζοῖς ἀνεπλήρωσεν. [42] ὥς τε ἦν τὸ σχῆμα τείχει μεγάλῳ παραπλήσιον· οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐοικότες πύργοις· οἱ δὲ πεζοὶ μεσοπυργίοις· ἔνθα δὴ παραγγείλας [43] Ἀλέξανδρος τοὺς πεζοὺς ἀντιπαράγειν τοῖς πολεμίοις· αὐτὸς εἰς τὴν ἵππον ἐπὶ δόρυ σφοδρότερον ἤλασεν, βουλόμενος ὑπερκεράσαι τοὺς ἐναντίους· [44] τοῦτο φυλασσόμενος Πῶρος, ἀντιπαρήγγειλεν. τῶν δὲ μὴ φθάνειν τὰ θηρία διέσπα κατὰ πολλὰ τὴν τάξιν· τῶν Μακεδόνων τοῖς διασπάσμασιν ἐμπιπτόντων, ἠναγκάζετο κατὰ πρόσωπον ἐπιστρέφων ἀγωνίζεσθαι· ἐν τούτῳ φθάνουσιν οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἱππεῖς ἐκπε-

ριελ-

42 Ὥς τε ἦν τὸ σχῆμα τείχει μεγάλῳ παραπλήσιον. οἱ μὲν ἐλέφαντες ἐοικότες πύργοις, &c.] Curtius lib. VIII. cap. 14. *Bellua diſpoſita inter armatos ſpeciem turrium procul fecerant.* ad quem locum plura Freinshemius.

43 Ἀλέξανδρος] Flor. ἀλεξάν. Cant. mox præpoſitionem ante δόρυ delet.

44 Τοῦτο φυλασσόμενος Πῶρος, &c.] Curtius lib. VIII. cap. 14. *At Porum, qua equitem invehi ſenſerat, belluas agi juſſit: ſed tardum & pene immobile animal equorum velocitatem æquare non poterat.*

ἐπελθόντες, καὶ κατὰ νώτου περιελάσαντες τοὺς Ἰνδοὺς, τελεωτάτην νίκην ἀνείλοντο.

45 Ἔτι ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς Θεσσαλῶν τὰ Τέμπη φυλασσόντων, τῆς Ὄσσης τὰς ὀρθίας πέτρας ὑπορύξας, καὶ περιπλάσας βαθμίδας μικρὰς, διὰ τούτων αὐτός τε καὶ οἱ Μακεδόνες ἀκροβατοῦντες ἀνέπλησαν ἐπὶ τὰς κορυφὰς, καὶ τὴν Ὄσσαν ὑπερβάντες 46 Θεσσαλίαν ἔχον· Θεσσαλοὶ δὲ τὰ στενὰ τῶν Τεμπῶν ἐφύλασσον. ἔτι νῦν τοῖς διοδεύουσι τὰ Τέμπη, πάρεστιν ὁρᾶν τὰς πέτρας τῆς Ὄσσης κλιμακηδὸν ᾠκοδομημένας· 47 καλοῦσι δὲ αὐτὰς, τὴν Ἀλεξάνδρου Κλίμακα·

Ἀλέξανδρος ἐν μὲν

gunt, perfectiſſimamque victoriam conſequuntur.

23 Alexander rex Indiæ, cum Theſſali Tempe præſidiis impoſitis obtinerent, ſuffoſſis præcipitibus Oſſæ petris, & effectis exiguis gradibus, per eos ipſe & Macedones adſcendentes, in juga evaſerunt: atque Oſſam transgreſſi, Theſſaliam occupaverunt, Theſſalis Tempum anguſtias tenentibus: Etiamnum videre eſt iis, qui Tempe perambulant, petras Oſſæ in ſcalarum modum ædificatas, quam Scalam Alexandri appellant.

24 Alexander ſi in τοῖς

45 Ἔτι ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς] Etſi ita omnes codd. habent, nunquam tamen pro legitima hanc lectionem habebo. Nam vel inducenda vox Ἰνδικῆς videtur, vel adjectis aliquot vocibus, περὶ τῆς Ἰνδικῆς στρατείας legendum, aut ſimili aliquomodo. *Caſaubonus.*

Ἔτι ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς, &c.] Uterque Codex: μετὰ τὴν βασιλεὺς Ἀλέξανδρος Ἰνδικῆς. Sed ſpuria hæc cum videantur, inducenda judicaverim, inchoandumque hoc ſtrategema: Ἀλέξανδρος Θεσσαλῶν τὰ Τέμπη, quomodo repoſui cum MSS. pro Τέμπα. ita enim legitur quoque infra. Fl. Ὄσης habet pro Ὄσσης. & Cant. ὀρθρίας, pro ὀρθίας· & ὑπορρύξας, pro ὑπορύξας.

46 Θεσσαλίαν] Cant. ut & Codd. Caſaub. Θαλασσίαν.

47 Καλοῦσι δὲ αὐτὰς] Cant. καλοῦσιν αὐτάς.

Macedonibus, aut etiam Græcis judicium exerceret, mediocre vulgareque forum probabat: ſin inter barbaros, ſplendidum & imperatorium, ut etiam fori figura metum barbaris incuteret. Cum igitur in Bactris & Hyrcaniis atque Indis judicia daret, tabernaculum hoc fere modo conſtructum habuit. Tabernaculum amplitudine tantum erat, ut centum menſas poſſet capere. Id fulciebatur aureis columnis quinquaginta. Cæli auro obducti variis ornamentis elaborati, ſupremum locum tegebant. Perſæ primo quinquaginta melophori circum tabernaculum intus ſtabant, purpureis, meliniſque veſtibus induti. Poſt hos melophoros pari numero jaculatores, qui veſti-

τοῖς Μακεδόσιν ἢ ἐν τοῖς Ἕλλησι δικάζων, μέτριον καὶ δημοτικὸν ἔχειν τὸ δικαστήριον ἐδοκίμαζεν· ἐν δὲ τοῖς βαρβάροις, λαμπρὸν καὶ στρατηγικὸν, ἐκπλήσσων τοὺς βαρβάρους, καὶ τῷ τοῦ δικαστηρίου σχήματι· ἐν γοῦν Βάκτροις, καὶ Ὑρκανίοις, 48 καὶ Ἰνδοῖς δικάζων, εἶχε τὴν σκηνὴν, ὧδε πεποικιλμένην· ἡ σκηνὴ τὸ μέγεθος ἦν κλινῶν ἑκατόν· χρύσεοι κίονες ὑπετίθεντο αὐτῇ πεντήκοντα· ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι διάχρυσοι, ποικίλμασιν ἐκπεπονημένοι, τὸν ἄνω τόπον ἐσκέπαζον. Πέρσαι μὲν πρῶτοι πεντακόσιοι μηλοφόροι περὶ τὴν σκηνὴν 49 ἐντὸς ἵσταντο, πορφυραῖς καὶ μηλίναις ἐσθῆσιν ἐξησκημένοι, μετὰ δὲ τοὺς μηλοφόρους, τοξόται τὸν ἴσον ἀριθμὸν ἔχοντες, ταῖς ἐσθῆσι διήλλαττον. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν φλόγινα,

48 Καὶ Ἰνδοῖς] Ita repoſui cum MSS. pro vulgato, καὶ Ἰνδικοῖς. Pro πεποικιλμένην, Fl. πεποικιλμένη, quomodo in ſuis quoque reperit Interpres. Mox pro πεντήκοντα, Cant. πεντακόσιοι. Eodem modo paullo poſt pro πεντακόσιοι μηλοφ. in ſuis legit πεντήκοντα.

49 Ἐντός] Fl. ἐν τοῖς.

γινα, οἱ δὲ κυάνεα, οἱ δὲ ὑσγινοβαφῆ· [50] περιεβέβλῃντο· τούτων προεΐσταντο Μακεδόνες ἀργυράσπιδες φ', τῶν μεγίστων ἀνδρῶν· κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆς σκηνῆς, ὁ χρυσοῦς ἔκειτο θρόνος, ἐφ' οὗ προκαθήμενος ἐχρημάτιζε· [51] οἱ σωματοφύλακες, ἀφεστήκεσαν ἑκατέρωθεν τοῦ βασιλέως δικάζοντος ἐν κύκλῳ τῆς σκηνῆς· τὸ τῶν ἐλεφάντων [52] ἄγημα διεσκεδασμένον ἐφεστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι στολὰς Μακεδονικὰς ἔχοντες. ἐπὶ τούτοις φ' Σούσιοι πορφυροσχήμονες· καὶ μετὰ τούτους ἐν κύκλῳ πάντων Πέρσαι μύριοι, [53] πάντων οἱ κάλλιστοι, καὶ μέγιστοι, κεκαλλωπισμένοι παντὶ κόσμῳ Περσικῷ, πάντες ἀκίνακας ἔχοντες. τοιόνδε ἦν Ἀλε-

bus variabant : Nam alii flammeis , alii cæruleis , alii coccineis amiciebantur. Ante hos ſtabant Macedones argentea ſcuta tenentes, quinquaginta immani magnitudine viri. In medio ' tabernaculo aureus thronus poſitus erat , in quo reſidens jus dictabat. Utrunque latus regis judicantis ſatellites cingebant. In circuitu tabernaculi diſperſum hinc inde elephantorum agmen aſtabat, & Macedones mille, ſtolis Macedonicis induti. Poſt hos quingenti Suſii purpurati, poſt quos circumcirca ambibant undique decem Perſarum millia, pulcherrimi, maximique , ornati omni habitu Perſico , omnes acinacibus prædit. Ejuſ-

ξάν-

50 Περιεβέβλῃντο] Fl. περιεβέβληντο. Interpres pro ἀργυράσπιδες φ', legit ἀργυράσπιδες ν'.

51 Οἱ σωματοφύλακες ἀφεστήκεσαν] Scribe ἐφεστήκεσαν. Paullo poſt, illa verba , ἐν κύκλῳ τῆς σκηνῆς cum ſequentibus melius Interpretis Codices conjungunt, poſita poſt vocem δικάζοντος diſtinctione. *Caſaubonus.*

52 Ἄγημα] Cant ἄλγημα.

53 Πάντων οἱ καλ.] Uterque Codd. Περσῶν οἱ καλ. Mox pro ἀκίνακα, errore forſan operarum abſorpta ultima litera, cum iiſdem & Interprete repoſui ἀκίνακας.

54 Ἀλα-

modi fuit Alexandri curia inter barbaros.

ξάνδρου τὸ δικαστήριον ἐν τοῖς βαρβάροις.

25 Alexander per aridam & expertem aquæ viam iter faciens, maxime ſiti laborabat, itemque Macedones: ſpeculatores regionis cum in cavo ſaxo pauxillum aquæ reperiſſent, eam in galeam impoſitam Alexandro attulerunt. Ille oſtendens exercitui, ut apparente aqua bonum animum gererent, nequaquam ipſe bibit, ſed in omnium oculis & conſpectu galeam effudit. Macedones clamore ſublato juſſerunt ut ipſe viam præcederet, fortiter ſiti reſiſtentes, ob regis continentiam atque tolerantiam.

Ἀλέξανδρος τὴν ἄνυδρον ὁδεύων, αὐτός τε ὑπὸ δίψους ἐπόνει, καὶ οἱ Μακεδόνες· οἱ κατάσκοποι τῆς χώρας, ἐν κοίλῃ πέτρᾳ σμικρὸν ὑδάτιον εὑρόντες, τοῦτο βάλλοντες ἐπὶ κράνος Ἀλεξάνδρῳ κομίζουσιν. ὁ δὲ τῇ στρατιᾷ δείξας ὡς εὐθυμεῖν χρὴ, φανέντος ὕδατος, αὐτὸς μὴ πιὼν ἐξέχεε τὸ κράνος πάντων ὁρώντων. οἱ Μακεδόνες [54] ἀλαλάζοντες, ἐκέλευον αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ δίψος εὐρώστως ἀντέχοντες διὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἐγκράτειαν.

26 Alexander ad fluvium Tigrim prævertere Darium feſtinabat: panicum ab extrema acie pervaſit univerſum exercitum. Rex mandavit tubicini, ut

Ἀλέξανδρος ἐπὶ ποταμὸν τὸν Τίγριν [55] φθάσας Δαρεῖον ἠπείγετο· πανικὸν ἀπὸ τῆς οὐραγίας διῆξε τὴν στρατείαν πᾶσαν· ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε τῷ σαλπιγκτῇ

54 Ἀλαλάζοντες] Fl. ἀλαλάξαντες.

55 Φθάσας] Fl. φθάσαι, quomodo etiam legit Interpres. Cant. ὑπείγετο, pro ἠπείγετο.

γινα, οἱ δὲ κυάνεα, οἱ δὲ ὑσγινοβαφῆ· 50 περιεβέβληντο. τούτων προΐσταντο Μακεδόνες ἀργυράσπιδες φʹ, τῶν μεγίστων ἀνδρῶν. κατὰ δὲ τὸ μέσον τῆς σκηνῆς, ὁ χρυσοῦς ἔκειτο θρόνος, ἐφ' οὗ προκαθήμενος ἐχρημάτιζε· 51 οἱ σωματοφύλακες, ἀφεστήκεσαν ἑκατέρωθεν τοῦ βασιλέως δικάζοντος ἐν κύκλῳ τῆς σκηνῆς· τὸ τῶν ἐλεφάντων 52 ἄγημα διεσκεδασμένον ἐφεστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι στολὰς Μακεδονικὰς ἔχοντες. ἐπὶ τούτοις φʹ Σούσιοι πορφυροσχήμονες· καὶ μετὰ τούτους ἐν κύκλῳ πάντων Πέρσαι μύριοι, 53 πάντων οἱ κάλλιστοι, καὶ μέγιστοι, κεκαλλωπισμένοι παντὶ κόσμῳ Περσικῷ, πάντες ἀκινάκας ἔχοντες. τοιόνδε ἦν Ἀλεξάν-

bus variabant: Nam alii flammeis, alii cæruleis, alii coccineis amiciebantur. Ante hos ſtabant Macedones argentea ſcuta tenentes, quinquaginta immani magnitudine viri. In medio * tabernaculo aureus thronus poſitus erat, in quo reſidens jus dictabat. Utrunque latus regis judicantis ſatellites cingebant. In circuitu tabernaculi diſperſum hinc inde elephantorum agmen aſtabat, & Macedones mille, ſtolis Macedonicis induti. Poſt hos quingenti Suſii purpurati, poſt quos circumcirca ambibant undique decem Perſarum millia, pulcherrimi, maximique, ornati omni habitu Perſico, omnes acinacibus prædꞇi. Ejuſ-

50 Περιεβέβληντο] Fl. περιεβέβληντο. Interpres pro ἀργυράσπιδες φʹ, legit ἀργυράσπιδες ν'.

51 Οἱ σωματοφύλακες ἀφεστήκεσαν] Scribe ἐφεστήκεσαν. Paullo poſt, illa verba, ἐν κύκλῳ τῆς σκηνῆς cum ſequentibus melius Interpretis Codices conjungunt, poſita poſt vocem δικάζοντος diſtinctione. *Caſaubonus.*

52 Ἄγημα] Cant ἄλγημα.

53 Πάντων οἱ καλ.] Uterque Codd. Περσῶν οἱ καλ. Mox pro ἀκινάκα, errore forſan operatum abſorpta ultima litera, cum iiſdem & Interprete repoſui ἀκινάκας.

54 Ἀλα-

modi fuit Alexandri curia inter barbaros.

ξάνδρου τὸ δικαστήριον ἐν τοῖς βαρβάροις.

25 Alexander per aridam & expertem aquæ viam iter faciens, maxime ſiti laborabat, itemque Macedones: ſpeculatores regionis cum in cavo ſaxo pauxillum aquæ reperiſſent, eam in galeam impoſitam Alexandro attulerunt. Ille oſtendens exercitui, ut apparente aqua bonum animum gererent, nequaquam ipſe bibit, ſed in omnium oculis & conſpectu galeam effudit. Macedones clamore ſublato juſſerunt ut ipſe viam præcederet, fortiter ſiti reſiſtentes, ob regis continentiam atque tolerantiam.

Ἀλέξανδρος τὴν ἄνυδρον ὁδεύων, αὐτός τε ὑπὸ δίψους ἐπόνει, καὶ οἱ Μακεδόνες· οἱ κατάσκοποι τῆς χώρας, ἐν κοίλῃ πέτρᾳ σμικρὸν ὑδάτιον εὑρόντες, τοῦτο βάλλοντες ἐπὶ κράνος Ἀλεξάνδρῳ κομίζουσιν. ὁ δὲ τῇ στρατιᾷ δείξας ὡς εὐθυμεῖν χρὴ, φανέντος ὕδατος, αὐτὸς μὴ πιὼν ἐξέχεε τὸ κράνος πάντων ὁρώντων. οἱ Μακεδόνες [54] ἀλαλάζοντες, ἐκέλευον αὐτὸν ἡγεῖσθαι τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸ δίψος ἐρρωμένως ἀντέχοντες διὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἐγκράτειαν.

26 Alexander ad fluvium Tigrim prævertere Darium feſtinabat: panicum ab extrema acie pervaſit univerſum exercitum. Rex mandavit tubicini, ut

Ἀλέξανδρος ἐπὶ ποταμὸν τὸν Τίγριν [55] φθάσας Δαρεῖον ἠπείγετο· πανικὸν ἀπὸ τῆς οὐραγίας διῇξε τὴν στρατείαν πᾶσαν· ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε τῷ σαλ-

πικτῇ

54 Ἀλαλάζοντες] Fl. ἀλαλάξαντες.

55 Φθάσας] Fl. φθάσαι, quomodo etiam legit Interpres. Cant. ὑπείγετο, pro ἠπείγετο.

56 Ὑπο.

πιγκτῇ [56] ὑποσημῆναι σημεῖον ἀφοβίας· τοῖς δὲ πρωτοστάταις τῶν πεζῶν θέσθαι τὰ ὅπλα πρὸ τῶν ποδῶν, καὶ τοῦτο φράζειν τοῖς μετ᾽ αὐτούς· καὶ δὴ πάντες ἐφεξῆς τοῦτο ποιήσαντες, ἔμαθον τὴν αἰτίαν τοῦ φόβου. τὸ μὲν πανικὸν [57] ἐλέλυτο. οἱ στρατιῶται δὲ ἀράμενοι τὰ ὅπλα, προΐεσαν.

Ἀλέξανδρος ἐν Ἀρβήλοις [58] Δαρεῖον ἐνίκησεν· Φρασαόρτης Δαρείου συγγενὴς πολλὴν χεῖρα Περσικὴν ἔχων, ἐφύλαττε τὰς Σουσίδας πύλας· αἱ δὲ ἄρα εἰσὶν ὄρη στενὰ καὶ ὑψηλά. [59] τούτοις προσβάλλοντας τοὺς Μακεδόνας ῥᾳδίως ἀπεκρούοντο οἱ βάρβαροι, σφενδόνας, βέλη, πέτρους ἀφιέντες· ὥστε ἀνακαλέσας αὐτοὺς Ἀλέξαν-

ſecuritatis ſignum promulgaret, & anteſignanis militibus, ut ante pedes arma projicerent, atque idem ſequentibus ſe dicerent. Sic omnes ex ordine hoc facientes, cauſſam terroris cognoverunt. Cum panicum ceſſaſſet, milites ſublatis armis proceſſerunt.

27 Alexander in Arbellis Darium ſuperavit. Phraſſaortes Darii cognatus cum magnis copiis Perſicis Suſidas portas cuſtodiebat. Hæ ſunt montes anguſti & excelſi. In hos impreſſionem facientibus Macedonibus, nullo negotio Barbari reſtiterunt, eoſque repulerunt, fundarum, telorum, ſaxorumque jactibus. Itaque revocatis iis, a tri-

δρος

56 Ὑπὸ σημεῖον] Δοῦναι σημ. aut tale quid. *Caſaubonus.*

Ὑποσημῆναι σημεῖον] Ita ſcripſi cum MSS. pro vulgaro, ὑπὸ σημεῖον. item πρωτοστάταις, loco προστάταις.

57 Ἐλέλυτο] Cant. ἐλύετο. Pro τὸ μὲν Interpres legit ὡς μὲν, ſed Vulgata recte habet. Cant. προσίεσαν habet pro προΐεσαν.

58 Δαρεῖον ἐνίκησεν Φρασ.] Flor. Δαρεῖον ἐνίκησεν. Δαρεῖου Φρασ. Pro προσβάλλοντας, typorum errore, cum utroque Codd. ſcripſi προσβάλλοντας.

59 Τούτοις προσβάλλοντας] Scribe προσβάλλοντας, & ſub finem ἀπολαφθέντες, per λ.n. *Caſaubonus.*

60 Ἀπο-

ginta ſtadiis Alexander vallum muniebat. Extabat oraculum Apollinis, peregrinum Lycum itineris ei contra Perſas ducem futurum. Accedit ad Alexandrum bubulcus, meſſoriam veſtem amictus, inquiens ſibi Lycio nomen eſſe, in circuitu montium occultam eſſe viam, quod ſylva continuis arboribus tegeretur. Sibi vero ſoli propter boum paſcua notam eſſe. Recordatus Alexander vaticinii, bubulco fidem habet. Itaque omnem exercitum ſe caſtris jubet continere, & frequentes ignes incendere, qui ad Perſarum conſpectum pertingerent. Philotæ autem & Hephæſtioni mandatum dedit occultum, ut cum in jugis montium conſpexiſſent apparere Macedones, ipſi inferius impetum in hoſtes ederent.

δρος ἀπὸ τριάκοντα [illegible]δίων χάρακα ἐβάλετο. [illegible] δὲ λόγιον Ἀπόλλωνος ὡς ἄρα ξένος Λύκος ἡγεμὼν αὐτῷ τῆς ὁδοῦ τῆς κατὰ Περσῶν γένοιτο· προσεισι δὴ τῷ Ἀλεξάνδρῳ βουκόλος θηρείαν ἔχων στολὴν, ὁμολογῶν ὅτι Λύκιος εἴη, καὶ ὡς κύκλῳ τῶν ὀρῶν ἀτραπὸς εἴη τῷ συνηρεφεῖ τῆς ὕλης [60] ἀποκεκρυμμένη, αὐτῷ δὲ μόνῳ γιγνώσκοιτο διὰ τὴν τῶν βοῶν νομήν. ἀναμνησθεὶς Ἀλέξανδρος τοῦ μαντείου, πιστεύει τῷ βουκόλῳ· τὴν μὲν δὴ πᾶσαν [61] στρατιὰν ἐκέλευσεν ἐν στρατοπέδῳ μένειν· καὶ πολλὰ πυρὰ ἀνακαίειν ἐφελκομένους τὴν τῶν Περσῶν ὄψιν· Φιλώτᾳ δὲ καὶ Ἡφαιστίωνι παράγγελμα δοὺς ἀπόρρητον, ὁπόταν κατὰ κορυφῆς τῶν ὀρῶν ἴδωσι τοὺς Μακεδόνας ἐκφανέντας, αὐτοὺς κάτωθεν [62] προσβαλεῖν. αὐτὸς τοὺς ὑπα-

60 Ἀποκεκρυμμένη] MSS. ἀποκεκρυμμένης. ſed Vulgata recte.
61 Στρατιὰν] Cant. στρατείαν. Uterque Codd. præpoſitionem ante στρατοπέδῳ delet.
62 Προσβαλεῖν] Cant. προσβάλλειν.

…ασπιστὰς ἄγων, καὶ μίαν …λιτῶν φάλαγγα, καὶ τὸ Σκυθικὸν τοξικὸν ὅσον ἦν, διὰ τῆς ἀτραποῦ τῆς λεπτῆς, ὀγδοήκοντα στάδια προελθὼν ηὐλίσατο, πυκαζόμενος ὕλῃ δασυτάτῃ. μέσης δὲ νυκτὸς περιελθὼν ἐπέστη τοῖς πολεμίοις καθεύδουσιν. ἀρχομένης δὲ ἡμέρας αἱ σάλπιγγες ἐσήμαινον, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὀρῶν. Ἡφαιστίων δὲ καὶ Φιλώτας, τοὺς ἐκ τοῦ χάρακος Μακεδόνας προσῆγον· οἱ Πέρσαι μέσοι τῶν ἄνωθεν πολεμίων, καὶ τῶν κάτωθεν ἀπολειφθέντες, οἱ μὲν ἐκτείνοντο· οἱ δὲ κατεκρημνίζοντο. οἱ δὲ ἐζωγροῦντο.

Ἀλέξανδρος ὥρᾳ θέρους [63] ἦγε τὴν στρατείαν παρὰ ποταμὸν, προσκειμένων πολεμίων. ὁρῶν δὲ τοὺς στρατιώτας διψῶντας, καὶ [64] ἀφορῶντας εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ, ἵνα μὴ πίνοντες

Ipſe cum ſatellitibus & uno armatorum agmine, Scythiſque ſagittariis omnibus, per occultam viam progreſſus octoginta ſtadia, caſtrametatus eſt in medio aſperrimæ ſylvæ. Circa mediam vero noctem in circulum confecto itinere non procul ab hoſtibus ſomno quietique deditis conſtitit. Illuceſcente die turbæ concinuerunt a vertice montium. Hephæſtion & Philotas a vallo Macedones eduxerunt. Perſæ in medio ſuperiorum atque inferiorum hoſtium comprehenſi, partim trucidari, partim a præcipitiis devolvi, partim vivi ab hoſtibus capi.

28 Alexander æſtivo tempore exercitum præter fluvium, incumbentibus hoſtibus, duxit. Conſpicatus autem milites ſitire, & in flumen oculos intendere, ne

Δια-

λειπ. item αὐτὰς ἐσὺ, pro αὐτὰς τις.

63 Ἦγε τὴν στρατείαν] Ἦγε τὴν στρατιάν. Caſaubonus.

64 Ἀφορῶντας εἰς τὸ ῥεῦμα] Addita præpoſitio cum MSS. & Interprete.

65 Ἐπεὶ

bibentes ordinem diſſolverent, neque profectionis celeritatem impedirent, præconem juſſit proclamare: Contineamus nos ab hoc flumine: nam aquam habet mortiferam. Illi metu commoti, abſtinebant, & iter accelerabant. Alexander perfecto itinere, & caſtris poſitis, ipſe cum ducibus aperte de fluvio bibit. Ridentes milites, & cauſſam doli animadvertentes, ſine metu omnes e fluvio aquam hauſerunt.

διαλύσειαν τὰς τάξεις, μηδὲ τὸ τῆς ὁδοιπορίας τάχος διακόψειαν, τὸν κήρυκα ἐκέλευσεν εἰπεῖν, ἀπεχώμεθα τοῦ ποταμοῦ· θανατῶδες ἔχει τὸ ὕδωρ. οἱ μὲν φοβηθέντες ἀπείχοντο, καὶ τὴν ὁδὸν [65] ἐπέχωον. Ἀλέξανδρος δὲ διανύσας, καὶ στρατοπεδεύσας, αὐτὸς μετὰ τῶν ἡγεμόνων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ φανερῶς ἔπιεν· γελάσαντες οἱ στρατιῶται, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπάτης νοήσαντες, ἀδεῶς ὑδρεύσαντο ἐκ τοῦ ποταμοῦ πάντες.

29 Alexander in Sogdianorum regionem exercitum inferebat. Ea eſt univerſa aſpera & invia. In medio petra ſurgit, & in altum tendit, ſolis volucrum alis pervia. In ambitu ſylva denſa, crebraque, inacceſſos fructus, magis

Ἀλέξανδρος ἐνέβαλεν εἰς τὴν Σογδιανῶν χώραν· ἡ δέ ἐστι πᾶσα τραχεῖα καὶ δύσβατος· πέτρα δὲ κατὰ μέσην ἀνατείνει ὀρνίθων τοῖς πτίλοις βάσιμος. [66] ἐν κύκλῳ δὲ ὕλη δασεῖα καὶ πυκνὴ τοὺς [67] ἀβάτους καρποὺς ἀβατωτέρους

65 Ἐπέχωον] Fl. ἐπετάχυνον.

66 Ἐν κύκλῳ] Cant. ἐκύκλου. Paullo poſt, τοὺς ἀβάτους καρπους, licet conſtanter ſic habeant Codd. corruptum tamen videtur, legendumque τοὺς ἀβάτους κρημνούς. Ita ſtatim: οἷς ἦν ἄσκησις καὶ τέχνη κρημνοβατεῖν. &, οἱ μὲν δὴ κρημνοβάται. Vertes itaque, *invia præcipitia magis inacceſſa reddebat.*

67 Τοὺς ἀβάτους καρπούς] Quid ſi τοὺς ἀβ. ἀγρευτάς, vel ἀγρευτάς? non affirmo: tamen ſuſpecta mihi eſt vox καρπούς. *Caſaubonus.*

ρους εἰργάζετο. τὴν πέτραν [68] Ἀριομάζης μετὰ πολλῆς χειρὸς, καὶ καρτερᾶς Σογδιανῶν [69] κατελάβετο, πηγὰς ὕδατος ἔχων ἔνδον, καὶ παρασκευὴν σιτίων ἄφθονον. Ἀλέξανδρος [70] περιϊππασάμενος καὶ καταμαθὼν τὰς φύσεις τῆς πέτρας, ἐκέλευσε τριακοσίους λογάδας νεανίας, οἷς ἦν ἄσκησις καὶ τέχνη κρημνοβατεῖν, ἀόπλους κατόπιν τῆς πέτρας διὰ πυκνῆς ὕλης ἀνέρπειν, καὶ λεπτοῖς [71] κάλοις ἀνιμᾶν ἀλλήλους· ἐπειδὰν δὲ τῶν κορυφῶν κρατήσωσιν, ζώνας λευκὰς, ἃς εἶχον, λυσαμένους, κοντοῖς εὐμήκεσι περιάψαι, καὶ τούτους ὑπὲρ τὴν ὕλην ἀνατείνειν, ὥς τε ἀθρόας καὶ λαμπρὰς τὰς ζώνας ἐπιπλεῖστον πι-

impenetrabiles reddebat. Petram Ariomazes cum magna validaque Sogdianorum manu occupavit, intuſque ſcaturientes aquæ fontes habuit, & commeatus non mediocrem copiam. Alexander obequitans, & naturam petræ, opportunitatemque perſpiciens, juſſit trecentis delectis adoleſcentibus, quorum opera atque ars in ſcandendis præcipitiis erat poſita, ut inermes poſt petram per ſylvam denſam aſcenderent, tenuibuſque ſe funibus attraherent. Poſtquam vero juga ſuperaſſent, albis cingulis quæ habebant ſolutis, contos bene longos implicarent, eoſque ſupra ſylvam extenderent, ut confertim ſplendida cingula frequenter

νασο-

68 Ἀριομάζης] Strabo lib. xi. Ἑλεῖν δὲ καὶ πέτρας ἐρυμνὰς σφόδρα ἐκ προδόσεως, τήν τε ἐν τῇ Βακτριανῇ τὴν Σισιμίθρου, ἐν ᾗ εἶχεν Ὀξυάρτης τὴν θυγατέρα Ῥωξάνην, καὶ τὴν ἐν Σογδιανῇ, καὶ τὴν τοῦ Ὄξου· οἱ δ' Ἀριαμάζου φασί. Curtio lib. vii. cap. 11. eſt *Arimazes.* Pro Σουγδιανῶν, cum Cant. reſcripſi Σογδιανῶν.

69 Κατελάβετο] γρ. κατεβάλετο. *Caſaubonus.*

70 Περιϊππασάμενος] Ita reſtitui cum MSS: & Interprete pro vulgato, περιπασάμενος.

71 Κάλοις ἀνιχμᾶν] Scribe ἀνιμᾶν. *Caſaubonus.*

Ἀνιμᾶν] Ita edidi cum Fl. & Caſaubono.

72 Κατὰ

quaſſata a ſuperioribus barbaris, & ab inferioribus Macedonibus conſpicerentur. Præcipitiorum ſcanſores magno labore in jugis, oriente ſole cingula vibrabant. Macedones magnum, clarumque ex inferiore loco clamorem tollere. Ariomazes perterritus, quod omnem exercitum aſcendere, & jam ſe in ſummitate captum exiſtimaret, ſe & petram Alexandro tradidit, divinam ratus ejus eſſe potentiam atque fortunam.

30 Alexander Cal-

νασοιμθύας, καὶ τοῖς ἄνω βαρβάροις, καὶ τοῖς κάτω Μακεδόσιν ὁρᾶσθαι. οἱ μὲν δὴ κρημνοβάται σὺν πολλῷ πόνῳ 72 κατὰ κορυφὴν ἀνίσχοντος ἡλίου τὰς ζώνας ἀνέσειον· 73 οἱ δὲ Μακεδόνες μέγα καὶ λαμπρὸν κάτωθεν ἠλάλαξαν· ὁ δὲ Ἀριομάζης ἐκπλαγεὶς, ὡς πάσης τῆς στρατείας ἀναβαινούσης, καὶ ὡς ἤδη κατὰ κορυφῆς ἑαλωκὼς, αὐτόν τε καὶ τὴν πέτραν παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ, θειοτέραν αὐτοῦ τὴν δύναμιν 74 καὶ τὴν τύχην ἡγούμενος.

Ἀλέξανδρος 75 Καθαίους

72 Κατὰ κορυφὴν] Supple γενόμενοι. quum per magnos labores evaſiſſent in montium juga. *Caſaubonus.*

73 Οἱ δὲ Μακ.] Cum MSS. particulam δὲ addidi. Sub finem pro θειοτέραν αὐτοῦ, MSS. θειοτέραν αὐτὸς.

74 Καὶ τὴν τύχην] Placet quod fuit in Codd. Interpretis, καὶ τὴν τύχην, Contrarium mendum infra in præfat. libri ſexti. *Caſaubonus.*

75 Καλθαίους μοῖραν Ἰνδ.] Scribe Καθαίους. *Idem.*

Καθαίους] Ita reſtitui pro vulgato Καλθαίους, cum Caſaubono. Ita dicuntur Arriano lib. v. Τῶν αὐτονόμων Ἰνδῶν ἄλλους τέ τινας, καὶ δὴ καὶ καλουμένους Καθαίους αὐτούς τε παρασκευάζεσθαι ὡς πρὸς μάχην, &c. Pro Κάθαινα, quæ πόλις Ἰνδικὴ dicitur Stephano, Κάθαια in MS. legi teſtatur Lucas Holſtenius: & pro gentili Καθαιναῖος, in eodem reperiri Καθαιαῖος. Straboni lib xv. Καθέα & Κάθαια apud Diodorum lib. XVII. pro Καθαροῖς reſtituendum Καθαίοις monuit jam Fabricius ad Oroſium. Quia autem Strabo refert hanc eſſe Sophitis regionem, quæcumque Diodorus dicto loco, & Curtius lib. IX. cap. I. tradunt de illius incolis, quod ſcilicet: *genitos liberos non parentum arbitrio tollunt aluntque; ſed eorum, quibus ſpectandi infantium cura mandata eſt. Si quos inſignes aut aliqua membrorum parte inutiles notaverunt, necari jubent*, (de quo belluino more plura Lipſius Cent. I. ad Belgas Epiſt. 81.) ea & plura Strabo tribuit *Catheis*: & tandem, quod peculiare iis, ſubjungit: καὶ τὸ συγκατακαίεσθαι τεθνεῶσι τοῖς ἀνδράσι

θαίων μοῖραν Ἰνδῶν, ἐξ ἀπονοίας ἀντιςᾶσαν ἡβηδὸν ἔκτεινε, [76] καὶ πόλιν αὐτῶν Σαλγαλὰ τὴν καρτερωτάτην κατέσκαψεν. [77] ..... τοὺς Ἰνδοὺς φήμη πονηρὰ ὡς Ἀλεξάνδρου φονικῶς καὶ βαρβαρικῶς πολεμοῦντος. ὁ δὲ μεταβάλλειν τὴν δόξαν βουλόμενος, [78] ἄλλην πόλιν

thæos Indiæ populum ex deſperatione pugnantem ad puberem uſque ætatem occidit, urbemque eorum Salgalatam munitiſſimam ſolo æquavit. Fama pervenit ad Indos mala, Alexandrum latronum ac barbarorum more belligerare. Qui mutare opinionem

διὰ

δράσι τὰς γυναῖκας κατὰ τοιαύτην αἰτίαν· ὅτι ἐρῶσαι ποτὲ τῶν νέων ἀφίςαιντο τῶν ἀνδρῶν, ἢ φαρμακεύοιεν αὐτούς. lib. xv. Idem refert & Diodorus dicto loco, niſi quod unius culpa, quæ veneno maritum ſuſtuliſſet, decretum dicat, lib. xix. tamen cum Strabone conſentit, ibique duarum certamen, utra cum marito exſo combureretur, refert Cicero lib. v. Tuſc. Quæſt. cap. 27. *Mulieres vero in India, cum eſt cujuſque earum vir mortuus, in certamen judiciumque veniunt, quam plurimum ille dilexerit: plures enim ſingulis ſolent eſſe nuptæ. Quæ eſt victrix, ea læta, proſequentibus ſuis, una cum viro in rogum imponitur; illa victa mœſta diſcedit.*

76 Καὶ πόλιν αὐτῶν Σάλγαλα] Scribe Σάγγαλα. *Caſaubonus.*

Σάλγαλα τὴν, &c.] Cant. male conjunctim, Σαλγαλατὴν, quomodo in ſuis quoque invenit Interpres: vertit quippe *Salgalatam*, nam articulus reſpicit πόλιν. Σάγγαλα dicitur Arriano lib. v. ἦν δὲ τὴν τε πόλιν ὀχυρὰν, πρὸς ἣν ἐπενόουν ἀγωνίσασθαι· Σάγγαλα ἦν τῇ πόλει ὄνομα. ubi prolixe ſatis ejus expugnationem deſcribit. Ptolemæo lib. vii. Geogr. cap. 1. Σάγαλα, ἡ καὶ Εὐθυμέδια. Curtius lib. ix. cap. 1. *Ad magnam deinde, ut in ea regione, urbem pervenit, non muro ſolum, ſed etiam palude munitam,* &c. non addito urbis nomine.

77 ..... τοὺς Ἰνδοὺς φήμη πον.] Deeſt verbum, vel κατεῖχε, vel διῆξε, vel ἦλθεν εἰς τοὺς Ἰνδοὺς, aut affine aliud. *Caſaubonus.*

Τοὺς Ἰνδοὺς φήμη] MSS. ἵνα τοὺς Ἰνδούς. in margine vero Fl. additum εἶλε. Mox pro πολεμικῶς, ut erat in Vulgata, cum MSS. & Interprete edidi βαρβαρικῶς.

78 Ἄλλην πόλιν διὰ τῆς Ἰνδ.] Scribo, πόλιν τινὰ, τ. niſi quis putet διὰ τῆς Ἰνδίας, pro ἐν τῇ Ἰνδίᾳ dictum, ut διὰ τῆς τετάρτης βίβλου dicunt pro ἐν τῇ τετάρτῃ βίβλῳ. *Caſaubonus.*

Ἄλλην πόλιν] Curtius lib. ix. cap. 1. *Ipſe ceteros ad urbem validam, in quam aliarum quoque confugerant incolæ duxit. Oppidani, miſſis, qui regem deprecarentur, nihilominus bellum parabant: quippe orta ſeditio in diverſa conſilia deduxerat vulgum: alii omnia ditione potiora; quidam nullam opem in ipſis eſſe ducebant; ſed dum nihil in commune conſulitur, qui deditioni imminebant, apertis portis hoſtem recipiunt. Alexander quamquam belli auctoribus jure poterat iraſci; tamen omnibus venia data, & obſidibus acceptis, ad proximam deinde urbem caſtra movit.* Diodorus lib. xvii. Ἄλλην δὲ ἀξιόλογον πολιορκοῦντος αὐτοῦ, καὶ μεθ' ἱκετηριῶν δεηθέντων τῶν Ἰνδῶν, ἀπέ-

λυσε

de ſe conceptam volens, aliam urbem Indiæ cepit, obſideſque accepit. unde cum ad Pœtam veniſſet, urbem maximam ac populoſam, obſides ante aciem collocavit ſenes, pueros, mulieres. Illi cum ſuos conterraneos & gentiles agnoviſſent, & Alexandri humanitatem ex effectis conſpexiſſent, & cum gentilibus eum receperunt. Ea fama ſtatim diſcurrens, Indis perſuaſit, ut ſua ſponte Alexandrum acciperent.

31 Alexander Coſſæorum terram videbat aſperam eſſe, monteſque præcelſos & inacceſſos habere, atque collocatam in montibus egregiorum hominum multi-

διὰ τῆς Ἰνδίας ἐλθὼν, ὁμήρους λαβὼν ἀπεισάμενος, ἐπὶ τρίτην πόλιν ἦλθεν τὴν μεγίστην καὶ πολυάνθρωπον, τάξας πρὸ τῆς φάλαγγος τοὺς ὁμήρους, γέροντας, παῖδας, γυναῖκας· οἱ δὲ τοὺς ὁμοφύλους γνωρίσαντες, καὶ τὰ ἔργα τῆς Ἀλεξάνδρου φιλανθρωπίας ὁρῶντες, ἀνοίγουσί τε τὰς πύλας, καὶ μετὰ ἱκετηρίων αὐτὸν ἐδέξαντο· αὐτίκα ἡ φήμη διαδραμοῦσα ἔπεισεν Ἰνδοὺς ἑκόντας Ἀλέξανδρον δέχεσθαι.

79 Ἀλέξανδρος τὴν Κοσσαίων χώραν ἑώρα τραχεῖάν τε καὶ ὄρη ὑψηλὰ, καὶ ἀπρόσιτα, καὶ πλῆθος ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀνδρῶν δοκίμων. οὐ πίνω ἑλεῖν

ἐλπὶς

λυσε τῶν κινδύνων αὐτούς. Mox pro ἀπεισάμενος, uterque Codex, ut & Codd. Caſauboni σπεισάμενος. Pro τρίτην πόλιν, Interpres male legit Παίτην. Qui eandem hiſtoriam narrant, urbis nomen ſilent: Curtius dicto loco: *Ad proximam deinde urbem caſtra movit. Obſides ducebantur ante agmen, quos cum e muris adgnoviſſent, utpote gentis ejuſdem, in colloquium convocaverunt. Illi clementiam regis ſimulque vim commemorando, ad deditionem eos compulere.* eſtque illa a *Sangalis* tertia. Impoſuit Interpretis error Ortelio, *Patam* inter Indiæ urbes maximas collocanti, auctore Polyæno. Paullo poſt τάξας πρὸ τῆς φάλαγγος τοὺς ὁμήρους. Cant. ὁμόρους. Sed ut Vulgata; Curtius quoque: *obſides ducebantur ante agmen*. Deinde pro φιλίας, cum Fl. & Interprete repoſui φιλανθρωπίας.

79 Κοσσαίων χώραν ἑώρα τραχεῖαν, &c.] Vide Arrianum lib. VII. & Diodorum lib. XVII.

[80] ἐλπὶς ἦν· ἧκεν τὶς ἀγγέλλων, Ἡφαιστίων ἐν Βαβυλῶνι τέθνηκεν· ὁ δὲ κοινὸν πένθος ἐπαγγείλας ἐπὶ τὴν Ἡφαιστίωνος ταφὴν ἠπείγετο· οἱ σκοποὶ τῶν Κοσσαίων [81] ἀναζευγνυῶτες ὡς εἶδον αὐτοὺς..... διεσπάρησαν. Ἀλέξανδρος νύκτωρ ἱππέας πέμψας τὴν ἐς τὰ ὄρη πάροδον ἀφύλακτον κατελάβετο· καὶ τῆς ὁδοιπορίας ἀποκλίνας, ἐπιφανεὶς τοῖς ἱππεῦσι σὺν αὐτοῖς τὴν Κοσσαίων χώραν ἐχειρώσατο. τοῦτο τὸ ἔργον τῆς [82] ἐπὶ Ἡφαιστίωνι λύπης παρηγόρημα φασὶν Ἀλεξάνδρῳ γενέσθαι.

Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς Περσῶν βασιλείοις, ἀνέγνω τὸ βασιλέως ἄριστον καὶ δεῖπνον,

tudinem. Nulla igitur capiendi ſpes offerri poterat. Unde quidam nuncians, Hephæſtionem Babylone diem ſuum obiiſſe: ille communem luctum imperans, ad Hephæſtionis exequias ac ſepulturam properabat. Speculatores Coſſæorum cum eum vidiſſent, loco moventes, digredi cœperunt. Alexander miſſis per noctem equitibus in montem, tranſitum occupavit: & ab itinere deflectens, cum ſe conjunxiſſet equitibus, una cum eis Coſſæorum regionem ſubegit. Hanc rem geſtam ajunt Alexandro pro conſolatione fuiſſe mortis Hephæſtionis.

32 Alexander in Perſarum regia prandium regis legebat, & cœnam

80 Ἐλπὶς ἦν] MSS. delent ἦν. Cant. ἧκε pro ἧκεν.

81 Ἀναζευγνυῶτες ὡς εἶδον αὐτοὺς διεσπ.] Lego, ἀναζευγνυῶτας ὡς εἶδον αὐτοὺς, αὐτοὶ διεσπ. vel ſine αὐτοί. *Caſaubonus.*

Ἀναζευγνυῶτες ὡς εἶδον αὐτοὺς..... διεσπάρησαν] MSS. αὐτοί. Commode legi poſſe videtur, ἀναζευγνυῶτας ὡς εἶδον, αὐτοὶ διεσπάρησαν. mutata unica litera. Vide Arrianum lib. VII. Sequentia, Ἀλέξανδρος νύκτωρ, &c. male a præcedentibus tamquam novum Alexandri ſtrategema diſtinguit Cant.

82 Τῆς ἐπὶ Ἡφαιστίωνι λύπης] Ita reſtitui cum MSS. pro vulgato τῆς ἐπὶ Ἡφαιστίωνος λύπης. Cum Cant. item pro Ἀλεξάνδρου, ſcripſi Ἀλεξάνδρῳ.

in ærea columna inſcriptam. In qua cæteræ quoque leges inerant, quas Cyrus ſcripſerat. De triticea farina pura quadringentæ artabæ. Artaba autem Medica modium Atticum conficit. De ſecundaria poſtea farina poſt puram artabæ trecentæ: & de tertia, aliæ deinde triginta artabæ De omni triticea farina artabæ ad cœnam mille. De hordeacea farina puriſſima ducentæ artabæ. De ſecunda poſt eam quadringentæ, atque itidem de tertia quadringentæ. Summa hordeaceæ farinæ, artabæ mille. Grani avenarii artabæ du-

δεῖπνον, ἐν κίονι χαλκῷ γεγραμμένον· ὅπου καὶ οἱ ἄλλοι νόμοι, οὓς ἔγραψε Κῦρος. εἶχεν δὲ οὕτως. [83] πυραμηνῶν ἀλεύρων καθαρῶν τετρακοσίας ἀρτάβας· ἡ δὲ ἀρτάβη ἡ Μηδικὴ μέδιμνος ἐστὶν Ἀττικός· τῶν δὲ δευτέρων ἀλεύρων μετὰ τὰ καθαρὰ [84] τριακόσιαι ἀρτάβαι. καὶ τῶν τρίτων τριακόσιαι ἄλλαι ἀρτάβαι. πυραμηνῶν μὲν ἀλεύρων τῶν πάντων ἀρτάβαι εἰς τὸ δεῖπνον χίλιαι. κριθαμηνῶν δὲ ἀλεύρων τῶν κάρτα καθαρῶν διακόσιαι ἀρτάβαι. τῶν δὲ δευτέρων τετρακόσιαι. [καὶ τῶν τρίτων τετρακόσιαι] τὸ σύμπαν δὲ τῶν κριθαμηνῶν ἀλεύρων χίλιαι ἀρτάβαι. χόνδρου δὲ ἐξ ὀλυρῶν πεποιημένου διακόσιαι ἀρτάβαι. παιπάλης ἐν ἀλφίτῳ πεποιημένης ὡς [85] εἰς κυκεῶ-

83 Πυραμηνῶν] Ita repoſui cum utroque Codice pro vulgato πυρινῶν. Caſauboni Codd. πυραμινῶν.

84 Τριακόσιαι ἀρτάβαι. καὶ τῶν τρίτων τριακόσιαι, &c.] Ingentem lacunam, quæ hoc loco in Vulgata poſt τριακόσιαι ἀρτάβαι, uſque ad χόνδρου δὲ ἐξ ὀλυρῶν, conſpiciebatur, partim cum utroque Codice, partim facili conjectura, præeunte Interprete, ſupplevi. In Cantabrigienſi intermedia hæc, τῶν πάντων ἀρτάβαι εἰς τὸ δεῖπνον χίλιαι. κριθαμηνῶν δὲ ἀλεύρων, aberant. Verba hæc, καὶ τῶν τρίτων τετρακόσιαι, quæ in utroque Codice deſiderabantur, cum Interprete addidi, ut numerus millenarius, quem colligit Polyænus, expleretur. Atque ita cum Interprete omnia exactiſſime conveniunt, niſi quod is ſemel pro *trecentæ* habeat *triginta*.

85 Εἰς κυκεῶνας] Cum MSS. & Interprete pro κυκεῶνα. Pro στοιβασμένα, Fl. στοιβασμένα & Cant. in margine

κεῶνας, δέκα ἀρτάβαι. καρδάμου κεκομμένου σεσησμένου λεπτοῦ, ... πτισάνης δέκα ἀρτάβαι· σινήπιος σπέρματος, τρίτον μέρος ἀρτάβης· πρόβατα, οἱ ἄρσενες τετρακόσιοι·[86] βόες ἑκατόν· ἵπποι τριάκοντα. χῆνες σιτευτοὶ τετρακόσιοι· τρυγόνες τριακόσιαι· ὀρνίθια παντοδαπὰ μικρὰ ἑξακόσια· ἄρνες τριακόσιοι· νεοσσοὶ χηνῶν ἑκατόν. δορκάδες τριάκοντα. γάλακτος αὐθημε[illegible] δέκα μάριες· μάρις ἐστὶ δέκα [87] χοεῖς Ἀττικοί. ὀξυγάλακτος ἡδυσμένου δέκα μάριες. σκορόδων τάλαντον σταθμῷ· κρομμύων ἡμιτάλαντον σταθμῷ, τῶν δριμέων· φύλλου ἀρτάβη. [88] ὀ-

centæ. Pollinis in polentam admixtæ pro offis, decem artabæ. Naſturtii inciſi, cribratique, tenuis, ptiſanæ decem artabæ. De ſinapis ſemine tertia pars unius artabæ. Oves maſculi quadringenti. Boves centum. Equi triginta. Anſeres ſaginati quadringenti. Turtures trecentæ. Aviculæ omnis generis ſexcentæ: agni trecenti: pulli anſerini centum: damæ triginta. Lactis recentis decem maries. Maris autem decem valet choas Atticas. Oxygalactis dulcorati decem maries. Allii talentum: ceparum ſemitalentum, de aſperiorum genere: folii artaba: liquoris ſilphii

ποῦ

ne σησαμίνη. Uterque Codex πλισάνης, pro πτισάνης.

86 Χῆνες σιτευτοί] Ante hæc verba adde, ἵπποι τριάκοντα. quæ verba Codd Interpretis habuere. Athenæus quoque in deſcriptione cœnæ regis Perſarum, equorum meminit & aſinorum, quos inter cætera ἱερεῖα ſingulis diebus ſolitos mactari ait, ἐπὶ μὲν γὰρ (inquit) τῷ βασιλεῖ χίλια ἱερεῖα τῆς ἡμέρας καταναλίσκεται. τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ τὰ πλεῖστα πρόβατα. *Caſaubonus.*

Βόες ἑκατόν· ἵπποι τριάκοντα. χῆνες, &c.] Cum MSS. Interprete & Caſaubono inſerui ἵπποι τριάκοντα.

87 Χοεῖς] Cant. Χόες.

88 Σιλφίου, δύο μναῖ] Interpr. *liquoris ſilphii*, hoc eſt, ὀποῦ σιλφίου. & ita lege: nam ſequitur, σιλφίου τάλαντον σταθμῷ. *Caſaubonus.*

Ὀποῦ σιλφίου] Cum MSS. Interprete, & Caſaubono, ὀποῦ addidi. Mox pro κυλικῶνος, Fl. κοκκιῶνας.

89 Ku-

duæ minæ: cucumeris artaba. Silphii, talentum ponderatum. Sacri ex pomis muſti, quarta pars artabæ. Cyceonis ecidum auſterarum artaba. Favi ex cucumere facti, quarta pars artabæ. Grana panici, tria talenta pondere. Anethi floris tres minæ pondere. Melanthryon tertia pars artabæ. De diarrhinis ſemine, duæ ca-

τοῦ σιλφίου δύο μναῖ· 89 κυμίνου ἀρτάβη· σιλφίου τάλαντον σταθμῷ. ἱεροῦ ἐκ μήλων γλυκέος τέταρτον μέρος ἀρτάβης· κυκεῶνος 90 ἐκίδων ὀξέων ἀρτάβη, 91 κηροῦ ἐκ κυμίνου τέταρτον μέρος ἀρτάβης. σταφίδος μελίνης τρία τάλαντα σταθμῷ· κνήθου ἄνθους τρεῖς μνᾶς σταθμῷ· μελανθρύον τρίτον μέρος ἀρτάβης· διαῤῥινὸς σπέρμα δύο 92 καπίτιες· σισάμων κυθα-

89 Κυμίνου, ἀρτάβη] Interpres *cucumeris*; id eſt, σικύου. & ita in ſequentibus aliquot locis. *Caſaubonus.*

90 Ἐκίδων ὀξέων ἀρτ.] Suſpicor corruptum eſſe locum, confuſamque præpoſitionem ἐκ, cum ſequenti voce. *Caſaubonus.*

91 Κηροῦ ἐκ κνιδομήλου] Et hæc corrupta. Interpres ἐκ κυμίνου legiſſe videtur: quod more ſuo vertit *ex cucumere*. Idem Interpres mox, ubi noſter codex habet κνήθου ἄνθους, legit ἀνήθου: ſed anethi paullo poſt fit mentio. lego κνίκου ἄνθους ex Dioſcoride: a quo didici flore cnici uſos veteres ad condimenta; idem uſus fuiſſe videtur & cnici ſeminis, cujus meminit infra Polyænus. Quid ſit autem διαῤῥινὸς σπέρμα, & an ita recte ſcriptum ſit, alii viderint. Suſpicatus ſum aliquando ἀρεῖος σπέρμα legendum eſſe: nam ari ſive aro locum eſſe inter edulia vel ex Dioſcoride liquet. Ubi autem noſter, ἀπὸ τῶν κλιτῶν, Interpres habuit ἀπὸ τῶν τερμίνθων. ego terebinthus atque τέρμινθος quid ſit ſcio: τέρμινθος neſcio, neque tamen ideo ἀπὸ τερμίνθων aut τερεβίνθων hic eſſe legendum affirmaverim: ἐπέχω enim, & totam hanc narrationem ἰατρῶν παισὶ perſanandam relinquo. Pro ὄντος μέλιτος Interpres ῥέοντος. Sed quis παλάθας ſive maſſas μέλιτος ῥέοντος legit? Alioquin non ignoramus commendari mel quod ὑγρὸν διαμένει, cujuſmodi eſt Hymettium, eſſeque optimi mellis notam ὃ μετέωρον αἰρθὲν, ἡσυχῇ ἀποῤῥεῖ, ſi ſublatum ſurſum paulatim diffluat. Quid ſi μέλιτος ἀρχαίου? Vide Plinium. Sub finem, ubi in noſtro codice ſcriptum eſt, καὶ εἰς ἀναλίσκει διαδίδωσι: vel διαδίδους legendum, vel inducenda penitus vox ἀναλίσκει. Malim etiam ἐθαύμασαν ὡς εὐδαίμονος nempe ἀνδρὸς οὔσης, non εὐδαίμονα: & ita deinde ἐγέλασαν ὡς κακοδαίμονος. Vulgata tamen lectio haud temere damnanda. *Caſaubonus.*

Ἐκ κυμίνου] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete, pro vulgato, ἐκ κνιδομίνου. Cant. ἐκ κνιδομήλου. Mox pro μελαίνης, cum MSS. & Interprete reſtitui μελίνης.

92 Καπίτιες] MSS. καπίτεις. In-

καθαρῶν [93] δέκα ἀρτάβαι. γλεύκους ἐξ οἴνου πέντε μάριες· ῥαφανίδων ἑψανῶν, γογγυλίδων ἐσκευασμένων ἐν ἅλμῃ πέντε μάριες· καππάρεως ἐσκευασμένης ἐν ἅλμῃ, [94] ἐξ ἧς τοὺς ἀβυρτάκους ποιοῦσι πέντε μάριες· ἁλῶν δέκα ἀρτάβαι. Αἰθιοπικοῦ κυμίνου ἓξ καπέτιες. ἡ δὲ καπέτις ἐστὶ χοῖνιξ Ἀττική. ἄνηθον αὖον, τριάκοντα μνᾶς ἕλκον. σελίνου σπέρματος τέσσαρες καπέτιες. ἐλαίου σησαμίνου δέκα μάριες· ἐλαίου ἀπὸ γάλακτος πέντε μάριες· ἐλαίου [95] ἀπὸ τῶν κλίνθων πέντε μάριες· ἐλαίου ἀκανθίνου πέντε μάριες· ἐλαίου ἀπὸ ἀμυγδάλων τῶν γλυκέων τρεῖς μά-

petes. Siſami puri decem artabæ. Muſti ex vino quinque maries. Rhaphanorum ſeu gongylidum ſale conditarum quinque maries, Capparis aqua ſalſa præparatæ, unde fiunt abyrtaſi, quinque maries. Salis decem artabæ. Æthiopici cucumeris ſex caperes. Capetis autem eſt chœnix Attica. Anethum aridum triginta minarum pondere. De apii ſemine quatuor capeties. Olei ſiſamini decem maries. Olei lactei quinque maries. Olei terchinthini quinque maries. Olei acanthini quinque maries.

terpres, *capetes*. Heſychius: καπέτις, χοῖνιξ.

93 Δέκα ἀρτάβαι] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete, pro vulgato δύο ἀρτ. Pro ἑψανῶν Fl. αὐψανῶν Cant. αὐψανῶν.

94 Ἐξ ἧς] Ita correxi cum MSS. pro ἐξ οὗ. Pro ἀβυρτάκους, Cant ἀβυρτάκας. Quare neſcio an hujus loci auctoritate Græciæ donari poſſit ὁ ἀβυρτάκος, ut putat Caſaubonus ad Athenæum lib. III cap. 36. Paullo poſt pro ἄνηθον, Cant. ἄνιθον.

95 Ἀπὸ τῶν κλίνθων] MSS. ἀπὸ τερμίνθων. Legendum videtur ἐλαίου ἀπὸ τερμίνθων. illud enim inter olea, quæ Perſarum regi parabantur, numeratur, ab Amynta apud Athenæum lib. II. Ἀμύντας ἐν Σταθμοῖς Περσικοῖς φησί, φέρει τὰ ὄρη τέρμινθον, καὶ σχῖνον, καὶ κάρυα τὰ Περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολύ. Κτησίας δὲ ἐν Καρμανίᾳ φησί, γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθινον, ᾧ χρῆσθαι βασιλέα. ubi utrumque, τέρμινθον & ἀκάνθινον, ut apud Polyænum, conjungitur. Mox pro ἀκανθίου, cum Cant. ſcripſi ἀκανθίνου, quomodo etiam dicitur Athenæo loco ſtatim adducto. Mox ante poſterius γλυκέων cum Fl. addidi articulum.

Olei de amygdalis dulcioribus tres maries. Amygdalarum aridarum dulcium tres artabæ Vini quingentæ maries (quod ſi Babylone aut Suſis cœnam faciant, dimidium vinum de palmis præbet, dimidium de vitibus) lignorum ducenti currus. Materiæ centum currus. Fluentis mellis centum palathæ quadrangulæ, quæ circiter decem minas capiebant. Cum in Media, hæc præſtat. Semen cnici ad tres artabas. Crocum duas minas exæquantem pondere. Hæc in cœnam & prandium. Conſumit autem largiendo triticeæ farinæ puræ quingentas artabas. Hordeaceæ farinæ

ρεες· ἀμυγδάλων αὔων τῶν γλυκέων τρεῖς ἀρτάβαι. οἴνου πεντακόσιαι μάρεες. 96 ὅταν δὲ ᾖ ἐν Βαβυλῶνι, ἢ ἐν Σούσοις, τὸ μὲν ἡμίσεα ἐκ τῶν φοινίκων οἶνον παρέχει, τὸ δὲ ἡμίσεα ἀμπέλινον· ξύλων διακόσιαι ἅμαξαι· ὕλης ἑκατὸν ἅμαξαι· τοῦ ὕοντος μέλιτος ἑκατὸν παλάθαι τετράγωνοι ἀνὰ δέκα μνᾶς ἕλκουσαι. ὅταν ἐν τῇ Μηδικῇ ᾖ, ταῦτα δίδωσι. κνίκου σπέρματος τρεῖς ἀρτάβαι. κρόκου δύο μνᾶς ἕλκοντος σταθμῷ. ταῦτα μὲν 97 εἰς δεῖπνόν τε καὶ ἄριστον· ἀναλίσκεται δὲ δι' ἃ δίδωσι πυραμηνῶν ἀλεύρων τῶν καθαρῶν πεντακοσίας ἀρτάβας· κριθαμηνῶν δὲ καθαρῶν ἀλεύρων χιλίας

96 Ὅταν δὲ ᾖ ἐν Βαβυλῶνι] Cant. non agnoſcit ᾖ, uti nec paulio poſt Interpres, ubi poſſet videri repetitum ex præcedente Μηδικῇ. Pro diverſis anni tempeſtatibus diverſis locis Perſarum reges fuiſſe commoratos teſtis quoque eſt Athenæus lib. XII. Διαβόητοι δὲ ἐπὶ τρυφῇ ἐγένοντο πρῶτοι πάντων ἀνθρώπων Πέρσαι· ὧν καὶ οἱ βασιλεῖς ἐχείμαζον ἐν Σούσοις, ἐθέριζον ἐν Ἐκβατάνοις, &c. ἐν Περσεπόλει δὲ διατρίβουσι φθινόπωρον, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ μέρος. Vide & Briſſonium lib. I. de Regno Perſarum, & Freinshemium ad Curtii verba: *Ille jam Ecbatana pervenerat, caput Mediæ. urbem hanc nunc tenent Parthi, eaque æſtiva agentibus ſedes eſt.* lib V. cap. 8.

97 Εἰς δεῖπνον] MSS. εἰς τόπον. Mox pro vulgato διὰ δόσιν, cum utroque Codice repoſui δι' ἃ δίδωσι. & πυραμηνῶν, pro vulgato πυρινῶν. ut & κριθαμηνῶν, pro κριθίνων. quomodo etiam ex ſuis in margine notarat Caſaubonus, niſi quod πυραμηνῶν, & κριθαμηνῶν.

χιλίας ἀρτάβας. [98] καὶ τῶν ἑτέρων χιλίας ἀρτάβας. σεμιδάλεως πεντακοσίας ἀρτάβας· χόνδρου τοῦ ἐκ τῶν ὀλυρῶν πεντακοσίας μάριας· κριθὰς τοῖς κτήνεσι δισμυρίας ἀρτάβας· ἀχύρων μυρίας ἁμάξας· κάρφους [99] πεντακισχιλίους ἁμάξας· ἐλαίου σησαμίνου διακοσίας μάριας· [100] ὄξους ἑκατὸν μάριας· καρδάμου κεκομμένου λεπτοῦ τριάκοντα ἀρτάβας. ταῦτα μὲν πάντα [101] διαδίδωσι τοῖς στρα-

puræ, mille artabas, aliarumque mille artabas. Siliginis quingentas artabas. Chondri ex farre quingentas marias. Hordeum pro jumentis vicies mille artabas. Palearum decies mille currus. Feſtucarum quinquies mille currus.. Olei ſiſamini ducentas marias. Aceti centum marias. Naſturtii conciſi tenuis, artabas triginta. Hæc omnia diſpertit copiis, quæ ſunt enumerata. Rex autem cum prandio, cœnaque, & iis

παῖς

98 Καὶ τῶν ἑτέρων] MSS. καὶ τῶν δὲ ἑτέρων. unde lego, καὶ τῶν δευτέρων, ut ſupra. Ante χόνδρου τοῦ ἐκ, cum MSS. & Interprete inſerui σεμιδάλεως πεντακοσίας ἀρτάβας. Orta lacuna ex repetitione vocis ἀρτάβας. Mox in Fl. κριθὰς male repetitur.

99 Πεντακισχιλίους] Cant πεντακισχιλίας. Mox poſt διακοσίας, cum Fl. & Interprete inſerui μάριας.

100 Ὄξους ἑκατὸν μάριας] Cteſias & Dinon teſte Athenæo lib. II. recenſentes quæ regi ad cœnam pararentur, *acetum* & *piper* omiſere: ὃς καὶ καταλέγειν ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων τετάρτῳ βιβλίῳ, πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὔτε πεπέρεως μέμνηται, οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ. *Aceti* in hac columna hic mentio: *piperis* nulla. Verum pro eo uſi videntur *naſturtio*, cujus hic crebra mentio, juxta illud Nicandri in Theriacis:

Πολλάκι δ' ἢ πάσσεις κόψας νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων
Κάρδαμον ἐμπίσαιο

Pro καρδάμου, Cant. male καλάμου.

101 Διαδίδωσι] Ita repoſui cum MSS. Interp. & Codd. Caſauboni pro δίδωσι. Mox pro διαδίδωσι, pro quo Caſaubonus in margine repoſuerat διαδιδοὺς, ſcripſerim δι' ἃ δίδωσι, ut ſupra. Quomodo & quibus hæc diſtribuantur, meminit Athenæus lib. IV. Καὶ μέτρα μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἑκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν ὅ, τι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τοῦ ἀρίστου. τὰ δὲ πλεῖστα τούτων τῶν ἱερείων, καὶ σιτίων, ἔξω φέρει βασιλεὺς τῶν τε δορυφόρων καὶ τῶν πελταστῶν, τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλὴν, οὗ οἱ ἰδέχονται ἅπαντα, μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαιροῦνται. Ὥσπερ δὲ οἱ μισθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μισθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὕτως οὗτοι τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. & paullo poſt: ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, ὥς φησι Κτησίας

καὶ Δί-

quæ inſumit, largiendo tantum impendit quotidie in hunc cœnæ apparatum. Reliqui Macedones hæc legentes, tanquam beatum admirabantur: Alexander vero, tanquam infelicem & miſerum deridebat, atque multis negotiis impeditum. Itaque columnam etiam, in qua hæc ſcripta exſtabant, convellere juſſit, dicens ad amicos: Nequaquam utile eſſe regibus, tam intemperanter & prodige cœnare diſcere. Neceſſe enim eſſe, ut magnum luxum ac prodigalitatem, eximia timiditas atque mollities conſequatur. Videtis autem, eos qui tantis cœnis impleri ſolent,

παῖς ὅσα εἴρηται· βασιλεὺς δὲ σὺν τῷ ἀρίστῳ καὶ τῷ δείπνῳ, καὶ οἷς ἀναλίσκει διαδίδωσι, τοσαῦτα ἀναλίσκει τῆς ἡμέρας. ταύτην τοῦ δείπνου τὴν παρασκευὴν οἱ μὲν ἄλλοι Μακεδόνες ἀναγνόντες ἐθαύμασαν ὡς εὐδαίμονα· Ἀλέξανδρος δὲ [102] κατεγέλασεν, ὡς κακοδαίμονος, καὶ μακρᾶς ἀσχολίας ἔχοντος· ὥς τε καὶ τὴν κίονα, ἐν ᾧ ταῦτα ἐγέγραπτο, καθελεῖν προσέταξεν. εἰπὼν πρὸς τοὺς φίλους· οὐδαμῶς συμφέρει τοῖς βασιλεῦσιν οὕτως ἀσώτως δειπνεῖν διδάσκεσθαι· ἀνάγκη γὰρ τῇ πολλῇ ἀσωτείᾳ καὶ τρυφῇ πολλὴν ἀνανδρίαν ἕπεσθαι. [103] ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς τηλικού-

καὶ Δίνων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδείπνει μετ' ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀναλίσκεται εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια.

102 Κατεγέλασεν] Ita ſcripſi cum Fl. pro ἐγέλασεν. Pro μακρᾶς ἀσχολίας, Fl. μακρὰν ἀσχολίας. Cant. μακρὰν ἀσχολίαν.

103 Ὁρᾶτε δὲ καὶ τοὺς τηλικούτων δείπνων πιμπλαμένους, ἐν ταῖς μάχαις ταχέως ἡττωμένους] Ita edidi cum Fl. pro vulgato ἐμπιπλασμένους. Cant. πιπλασμένους. quomodo & Codd. Caſauboni. Eodem modo apud Herodotum lib. IX. cap. 81. Pauſanias, victis Perſis, & caſtris cum omni apparatu regio potitus, juſſis piſtoribus & coquis cœnam veluti Mardonio inſtruere, ſuis vero miniſtris Laconicam, advocatis Græcorum ducibus, oſtendens utrumque apparatum, cum riſu dixiſſe fertur: Ἄνδρες Ἕλληνες, τῶνδε εἵνεκα ἐγὼ ὑμέας συνήγαγον, βουλόμενος ὑμῖν τοῦδε τοῦ Μά-

λικύτων δείπνων πιμπλαμένους, ἐν ταῖς μάχαις ταχέως ἡττωμένους.

in pugnis etiam celeriter hoſtibus victoriam dare.

[CAP. IV.]

Ἀντίπατρος.

¶ Ἀντίπατρος [1] ἐν τῇ Τετραχωρητῶν στρατευόμενος, ἔταξε τὸν χόρτον τῶν ἵππων ἐμπρῆσαι, τὸν περὶ τὴν σκηνήν. οἱ μὲν ἐνέπρησαν· ὁ δὲ σαλπιγκτὴς ἐσήμαινεν. οἱ δὲ Μακηδόνες περὶ τὴν σκηνὴν ἠθροίζοντο, μετέωρα ἔχοντες τὰ δόρατα. ταῦτα ἰδόντες οἱ Τετραχωρῖται, καταπλαγέντες ἐξέλιπον τὸ χωρίον· ἀμαχεὶ δὲ Ἀντίπατρος ἐκράτησεν.

Ἀντίπατρος τὸν Σπερχειὸν διαβῆναι ἠβούλετο· Θετταλῶν δὲ ἱππέων κωλυόντων διαβαίνειν, ὁ μὲν τὴν δύναμιν ἀπήγαγεν [3] εἰς τὴν αὐτὴν στρατοπέδειαν, καὶ παρήγγειλε τοῖς Μακε-

Antipater.

¶ Antipater in Tetrachoritarum regione militans, juſſit in equorum ſtramen, quod circum tabernaculum erat, ignem injicere. Quo inflammato, tubicen ſignum dedit, ac Macedones circa tabernaculum coibant; haſtas in altum tendentes. Quo viſo, Tetrachoritæ perterriti, locum reliquerunt: atque ita ſine prælio Antipater victoriam adeptus eſt.

2 Antipater Sperchium tranſire volebat: Equitibus autem Theſſalis prohibentibus trajicere, copias abduxit in caſtra, & Macedonibus imperavit, ut in

δόσι

δων βασιλῆος τὴν ἀφροσύνην δεῖξαι. ὃς τοιήνδε δίαιταν ἔχων, ἦλθε ἐς ἡμέας οὕτω οἰζυρὴν ἔχοντας ἀπαιρησόμενος.

1 Ἐν τῇ Τετραχωρητῶν] Stephano: Τετραχωρῖται, οἱ Βεσσοὶ, ὡς Στράβων ἑβδόμῃ. Οὗτοι λέγονται καὶ Τετρακώμοι. Thraciæ populus eſt: de eo conſule Ortelium.

2 Ἀντίπατρος] Cant. Ἀλέξανδρος.

3 Ἐς τὴν αὐτὴν στρατοπέδ.] Scribe τὴν αὐτοῦ. *Caſaubonus.*

4 Τὸν

armis permanerent, neque jumenta ſolverent. Theſſali Lamiam equitantes, prandium fecerunt in ſingulis ædibus. Antipater prævertens eos, fluvium copias traduxit, priuſquam excurrerent ad repellendum Theſſali, & Lamiam irruptione facta cepit.

3 Antipater in Theſſalia volens hoſtibus plurimorum equitum opinionem præbere, contractos multos aſinos atque mulos, turmatim inſtruxit & in eos viros impoſuit equeſtri armatura præditos: unicuique vero turmæ primum ordinem verorum equitum addidit. Eos hoſtes conſpicati, & ſequentes etiam equites eſſe ſuſpicati, metu perculſi, ſe fugæ mandaverunt. Hoc ſtratagemate Ageſilaus etiam uſus eſt

δόσι μένειν ἐν τοῖς ὅπλοις, ϗ τὰ σκευοφόρα μὴ λύειν. οἱ Θετταλοὶ δὲ ἐς τὴν Λαμίαν ἀφιππεύσαντες, ἠριστοποιοῦντο κατὰ τὰς οἰκίας· Ἀντίπατρος [4] τὸν ποταμὸν φθάσας διεβίβασε τὴν δύναμιν, πρὶν ἐκβοηθῆσαι Θετταλοὺς, ϗ κατελάβετο τὴν Λαμίαν προσπεσών.

Ἀντίπατρος ἐν Θετταλίᾳ βουλόμενος φαντασίαν τοῖς πολεμίοις παρασχεῖν ἱππέων πολλῶν, συναγαγὼν ὄνους πολλοὺς ϗ ἡμιόνους, συνέταξεν [5] εἰς ἴλας ϗ ἀνεβίβασεν ἄνδρας ὅπλισιν ἱππικὴν ἔχοντας· προσέταξε δὲ ἑκάστῃ ἴλῃ τὸ πρῶτον ζυγὸν ἀληθινῶν ἱππέων. τούτους ὁρῶντες οἱ πολέμιοι, ϗ τοὺς ἑπομένους ἱππεῖς εἶναι νομίσαντες, καταπλαγέντες ἔφυγον. τούτῳ τῷ στρατηγήματι ϗ Ἀγησίλαος ἐχρή-

σατο

4 Τὸν ποταμὸν φθάσας] MSS. τὸν ποταμὸν ϗ φθάσας. & ſic quoque Cod. Caſauboni.

5 Εἰς ἴλας] Cant. εἰς εἴλας. Vulgata εἰς ἴλας utrumque male: dicitur enim ἴλη ſpiritu leni: olim εἴλη. Euſtathius ad Iliad. B. Τοῦ δὲ ἰλαδὸν, χρῆσις ϗ παρ' Ἡσιόδῳ. πρωτότυπον αὐτοῦ ἴλη, ὃ σημαίνει τὴν τάξιν. ϗ πάλαι μὲν ϗ ἡ ἴλη, ϗ τὸ ἰλαδὸν, διὰ τῆς ει διφθόγγου εἶχε τὴν ἀρχοῦσαν. ὡς ἀπὸ τοῦ εἰλῶ, τὸ συστρέφω. ἐξ οὗ τό τε ϗ τὸ ἐπίδειλον. ὕστερον δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῖς ἡ γραφή.

*6 Πιμ-

σατο πρὸς Ἀέροπον ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ Εὐμένης πρὸς Ἀντίγονον ἐν Ἀσίᾳ.

adverſus Aëropum in Macedonia, & Eumenes adverſus Antigonum in Aſia.

[CAP. V.]

Παρμενίων.

¶ Παρμενίων μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην ὑπὸ Ἀλεξάνδρου [1] πεμφθεὶς εἰς Δαμασκὸν ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν πεζῶν, συνῆψε τοῖς σκευοφόροις· ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι φοβηθέντες ἔφυγον, ἐννοήσας Παρμενίων ὅτι μὴ δύναται διασῶσαι τοσαύτην ἀποσκευὴν τῶν κομιζόντων βαρβάρων φυγόντων, τρεῖς ἴλας ἱππέων πέμψας πρὸς αὐτοὺς, ἐκήρυξεν, ὃς ἂν μὴ ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ λάβηται τῶν ἰδίων ὑποζυγίων, φονευθήσεται. τοῦτο τὸ κήρυγμα οἱ βάρβαροι [2] δείσαντες αὐτοὶ προσ-

Parmenion.

¶ Parmenion poſt factum ad Iſſum prælium, ab Alexandro miſſus Damaſcum, ad impedimenta peditum, conflixit cum calonibus. Poſtquam vero barbari metuentes fugam capeſſerent, cogitans Parmenion ſe non poſſe conſervare tantam impedimentorum multitudinem, ſi calones barbari ſe fugæ traderent, miſſis ad eos tribus equitum turmis, promulgavit: Quicunque non propriis manibus ſua jumenta apprehenderit, trucidabitur. Hanc promulgationem veriti barbari, ipſi

6 Πεμφθεὶς εἰς Δάμασκον ἐπὶ τὴν ἀποσκευὴν τῶν πεζῶν] Curtius lib. III cap. 12. *Damaſcum, ubi regia gaza erat, Parmenione præmiſſo.* & cap. 13. *Pecuniam regiam, quam gazam Perſæ vocant, cum pretioſiſſimis rerum afferri jubet.* Quare cum Freinshemio ad cap. 13. n. 9. pro πεζῶν, lego Περσῶν. Mox pro ἔφυγον, Gant. ἐξέφυγον.

7 Δείσαντες] γρ. δείξαντες. *Caſaubonus.*

8 Ἐν

ad jumenta acceſſerunt, & impedimenta tranſportarunt.

προσῆλθον τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ τὴν ἀποσκευὴν διεκόμισαν.

[CAP. VI.]

Antigonus.

¶ Antigonus Corinthum tali ſtratagemate cepit. Alexander arcem Corinthiorum tenens, e vita diſceſſerat. Huic fuerat uxor Nicæa, bene annis affecta. Eam Antigonus filio ſuo Demetrio in uxorem poſtulat: quæ ſe lubenter adoleſcenti regi in matrimonium tradidit. Sacrificium inſtituebat magnificum, & panegyrim Græcorum, atque Amœbeum, ut cithara luderet, conduxerat. Magno ſtudio ad ſpectandum homines confluebant. Nicæam ipſam regiis veſtimentis ornatam, deliciantem ac ſuperbientem ſatellites de-

Ἀντίγονος.

¶ Ἀντίγονος ἐκράτησε Κορίνθου τοιῷδε στρατηγήματι· Ἀλέξανδρος ὁ κατέχων Ἀκροκόρινθον ἐτελεύτησεν· ἦν αὐτῷ γυνὴ Νίκαια ἡλικίας ἅλις ἔχουσα. ταύτην Ἀντίγονος τῷ υἱῷ Δημητρίῳ μνηστεύεται. ἡ δὲ ἀσμένη μειρακίῳ βασιλεῖ καὶ πρὸς γάμον αὐτὴν ἐπέδωκεν. ἦν θυσία μεγαλοπρεπής· πανήγυρις Ἑλληνική. Ἀμοιβεὺς κιθαρῳδεῖν ἔμελλεν· πολλὴ σπουδὴ περὶ τὴν θέαν ἦν· τὴν Νίκαιαν αὐτὴν [1] ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένῳ τρυφῶσαν καὶ θρυπτομένην δορυφόροι παρέπεμπον·

ἐς

[1] Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμημένον] Codd. quidam, κεκοσμημένην nihilo deterius. *Caſaubonus.*

Ἐν φορείῳ βασιλικῶς κεκοσμ.] MSS ἐν φορείῳ βασιλικῷ κεκοσμ. Plutarchus in Arato, ubi eandem rem fuſius narrat, eodem modo ut Vulgata: ἐν φορείῳ κεκοσμημένῳ βασιλικῶς, &c. Interpres legiſſe videtur: βασιλικῶς κεκοσμημένην· dum vertit: *regiis veſtimentis ornatam.* cum nunc ſit: *lectica regium in modum ornata.*

2 Ma-

ἐς δὲ τὸ θέατρον εἰσιούσης, [2] μακρὰ χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ, καὶ τῷ γάμῳ φράσας Ἀντίγονος, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἀκροκόρινθον· καὶ τῶν φυλάκων περὶ τὴν πανήγυριν ἀσχολουμένων, καὶ θέαν κατειληφότων, ῥᾳδίως κατέσχε τὸ χωρίον· καὶ τῆς Κορίνθου πάσης ἐκράτησε, στρατηγήματι τῷ γάμῳ χρησάμενος.

ducebant: quæ cum in theatrum introiiſſet, Antigonus parum de citharœdo & nuptiis ſollicitus amplius, impetum in arcem Corinthiorum fecit, & cuſtodibus circa feſtum & ſpectaculum occupatis, nullo negotio munitionem obtinuit, univerſaque Corintho potitus eſt, hoc uſus nuptiarum ſtratagemate.

Ἀντίγονος ταῖς πρεσβείαις χρηματίζων προσεδίδασκεν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, [3] τίνες εἶεν ὡς αὐτὸν οἱ καὶ πάλαι πρεσβεύσαντες, καὶ μετὰ τίνων, καὶ ὑπὲρ οἵων πραγμάτων· ἐν δὲ ταῖς ἐντεύξεσιν ἀπομεμνημένος ἑκάστου, πρὸς τοὺς πρεσβεύοντας [4] ἐξεποίησεν, ὡς μνήμην ἔχων ὑπερβάλλουσαν.

2 Antigonus cum legationibus agens, ſimul ex monumentis docuit, quinam apud ſe antea legationem obiiſſent, & cum quibus: item de quibus rebus ac negotiis. In mutuis vero colloquiis mentionem ſingulorum faciens, apud legatos effecit, ut præſtantiſſima memoria præditus videretur.

Ἀντί-

2 Μακρὰ χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ καὶ τῷ γάμῳ φθάσας] Scribendum φράσας. *Caſaubonus.*

Χαίρειν τῷ κιθαρῳδῷ, καὶ τῷ γάμῳ φράσας] Ita ſcripſi cum Caſaubono pro vulgato φθάσας. Pro eo Plutarchus d. l. αὐτὸς δὲ χαίρειν μὲν Ἀμοιβέα, χαίρειν δὲ τὸν γάμον ἐάσας.

3 Τίνες εἶεν ὡς αὐτὸν οἱ καὶ πάλαι πρ.] Ita edidi cum Fl. pro vulgato, τίνες ὡς αὐτὸν καὶ οἱ πάλαι πρ. Cant. ὡς αὐτὸν καὶ οἱ π.

4 Ἐξεποίησεν ὡς μνήμην ἔχων ὑπερβάλλουσαν] Legerem libens ἐξεπλήσσεν, vel πάντας ἐξέπληξε. moveor enim inſolenti uſu verbi ἐξεποίησε. *Caſaubonus.*

Ἐξεποίησεν] Cant. ἐποίησεν. Forte ἐξεπόρισεν.

5 Κα-

3 Antigonus in oppugnatione Megarorum elephantos adduxit. Megarenſes, ſues liquida pice ungebant, eaque incenſa dimittebant. Quæ cum urerentur igni, grunnientes incitato curſu in elephantos incidebant. Illi metu perciti & conturbati, alius alio fugam faciebant. Antigonus in poſterum Indis mandavit, ut ſues cum elephantis alerent, ut ad earum adſpectum, clamoremque ferendum, aſſuefierent belluæ.

Ἀντίγονος Μέγαρα πολιορκῶν, τοὺς ἐλέφαντας ἐπῆγεν. οἱ Μεγαρεῖς σύας [5] καταλείφοντες ὑγρᾷ πίσσῃ, καὶ ὑφάπτοντες ἠφίεσαν· αἱ δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καιόμεναι, κεκραγυῖαι, πολλῷ δρόμῳ εἰς τοὺς ἐλέφαντας ἐνέπιπτον· οἱ δὲ οἰστρῶντες καὶ ταρασσόμενοι, ἄλλος ἄλλῃ διέφυγον. Ἀντίγονος τοῦ λοιποῦ προσέταξε τοῖς Ἰνδοῖς τρέφειν ὗς μετὰ τῶν ἐλεφάντων, ἵνα τὴν ὄψιν αὐτῶν καὶ τὴν κραυγὴν τὰ θηρία φέρειν ἐθίζοιτο.

4 Antigonus Antipatrum, cum in periculum veniſſet ut lapidaretur a Macedonibus, eripuit. Inter medium exercitum flumen erat rapidiſſimum, ponte conjunctum. Hinc ſua tabernacula Macedones habebant, inde Antigonus

Ἀντίγονος Ἀντίπατρον [6] κινδυνεύοντα κλιθῆναι ὑπὸ Μακεδόνων, ἔσωσε. τοῦ στρατοπέδου μέσος ἦν ποταμὸς ὀξὺς τὸ ῥεῦμα, γέφυραν ἔχων· ἔνθεν οἱ Μακεδόνες ἐσκήνουν· ἐκεῖθεν Ἀντίπατρος, ἔχων ἱππέας ὁμοφρονοῦντας. οἱ μὲν

μετὰ

5 Καταλείφοντες] Cum MSS. pro κατηλείφοντο. Pro ἠφίεσαν, Cant. ὑφίεσαν. & in fine pro ἐθίζοιτο, Cant. ἐθίζοιντο.

6 Κινδυνεύοντα κλιθῆναι ὑπὸ Μακεδόνων] Vel καταλιθασθῆναι, vel καταλευσθῆναι legendum. Deinde autem βαλεῖν ἀπειλοῦντες, vel ἀνελεῖν, non καλεῖν. *Caſaubonus.*

Κλιθῆναι] Scribo λιθασθῆναι. Mox Cant. μέσος delet.

7 Ἔγω

μετὰ πολλοῦ θορύβου καὶ μεγάλης βοῆς ᾔτουν χρήματα, καλεῖν ἀπειλοῦντες εἰ μὴ λάβοιεν. Ἀντίπατρος δὲ μὴ ἔχων δοῦναι, ἦν ἐν ἀμηχάνῳ. Ἀντίγονος ἔφη πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' [7] ἔγωγέ σοι δώσω καιρὸν ἀφόδου· ταῦτα εἰπὼν, ἐν αὐτῇ τῇ πανοπλίᾳ, διαδραμὼν τὴν γέφυραν, μέσας τεμὼν τὰς φάλαγγας ἑκάστῳ προσῄει ἐοικὼς δημηγορήσοντι· οἱ Μακεδόνες ὡς ἀνδρὶ τῶν ἐπιφανῶν ἐξεχώρουν καὶ παρῄεσαν, καὶ πάντες εἵποντο ἀκουσόμενοι [8] ὧν λέγειν μέλλει. ἐπεὶ δὲ περιέστη τὸ πλῆθος, μακρὰ ἐδημηγόρησεν ἀπολογούμενος ὑπὲρ Ἀντιπάτρου, ἐπαγγελλόμενος, παρακαλῶν, διαλλάσσων· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς μακρᾶς δημηγορίας, Ἀντίπατρος μετὰ τῶν ἱππέων τὴν γέφυραν προελ-

cum quibuſdam ſibi adhærentibus & conſentientibus equitibus. Illi magno cum tumultu & vociferatione ſtipendia petebant, mortem minitantes, niſi accepiſſent. Antipater non habens quod numeraret, in ſummis difficultatibus verſabatur. Cui Antigonus: At, inquit, ego tibi diſcedendi facultatem præſtabo. His dictis, cum ipſa armatura per pontem cucurrit, & medias phalanges dividens, ſingulos adibat concionaturo ſimilis. Macedones viro illuſtri cedebant & deflectebant, omneſque ſequebantur audituri quid dicere vellet. Poſtquam vero circumſtitit multitudo, longam orationem habuit, defendens Antipatrum, promittendo, hortando, conciliando. Inter hanc prolixam concionem, Antipater tranſiens cum equi-

7 Ἔγωγέ σοι] Cant. ἐγώ σοι. 8 Ὧν λέγειν] Fl. προλέγειν. Cant. ἂν προλέγειν. Idem codex pro περιέστη, περιέστι.

9 Περιλ-

tibus pontem, militum lapides effugit.

5 Idem hic Antigonus primus, ſi fortiorem ac validiorem manum haberet, tranquillius & moderatius bellum adminiſtrabat: ſin imbecilliorem quam ut violentum periculum ſuſtinere poſſet, impreſſiones faciebat, viriliter obitam mortem, quam turpem & ignavam vitam, magis expetendam arbitratus.

6 Idem hic Antigonus in Cappadocia hybernabat. Defecerunt ab eo Macedonum armatorum tria millia. Hi collibus munitioribus occupatis, Lycaoniam populabantur, atque jam etiam Phrygiam. Antigonus tot homines morte multare, crudele & inhumanum putabat. Metuebat autem, ne ſecum

[9] προελθὼν, ἐξέφυγεν τοὺς ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν λίθους.

Ἀντίγονος ὁ πρῶτος αὐτὸς ἰσχυροτέραν [10] ἔχων χεῖρα τῷ πολέμῳ σχολαίτερον ἐχρῆτο. εἰ δὲ ἀσθενεστέραν, βιαίου κινδύνου τὰς ἐπιθέσεις ἐποιεῖτο, τοῦ ζῆν ἀγεννῶς, τὸ θνήσκειν ἀνδρείως αἱρετώτερον ἡγούμενος.

[11] Ἀντίγονος οὗτος περὶ Καππαδοκίαν ἐχείμαζεν. ἀπέστησαν αὐτοῦ οἱ Μακεδόνες ὁπλῖται τρισχίλιοι. οὗτοι καταλαβόμενοι λόφους καρτεροὺς, Λυκαονίαν ἐπόρθουν, ἤδη δὲ καὶ Φρυγίαν· Ἀντίγονος κτεῖναι μὲν τοσούτους ὠμὸν ἡγεῖτο· [12] ἐδεδοίκει δὲ καὶ μὴ προσθοῖντο τοῖς πολεμίοις, [13] ὧν Ἀλκέτας

9 Προελθών] παρελθών. Caſaubonus.

10 Ἔχων χεῖρα] Delet hæc Fl. ſed ante αὐτὸς quædam deſunt.

11 Ἀντίγονος οὗτος] MSS. Ἀντίγονος εἰς. Forte, Ἀντίγονος, ὡς περὶ &c. poſito poſt ἐχείμαζεν commate.

12 Ἐδεδοίκει δὲ καὶ μὴ] Καὶ ante μὴ MSS. & Interpres delent. Paullo poſt pro Λυκάτας cum Caſaubono repoſui Ἀλκέτας, cujus ſequente exemplo crebra mentio, ubi & idem error conſpicitur in Cant. Pro τούτου τὶ ἂν, MSS. οὐ προσγοτιοῦν.

13 Ὧν Λυκέτας ἦρχε] Scribe Ἀλκέτας. Caſaubonus.

14 Ἐπὶ

κέτας ἦρχεν· τοιοῦτό τι οὖν ἐμηχανήσατο· καθῆκε πρὸς αὐτοὺς Λεωνίδαν τῶν ἰδίων ἡγεμόνων [14] ἐπὶ κοινοπραγίᾳ τῆς ἀποστάσεως δή· οἱ δὲ ἀσμένοι τὸν ἄνδρα ἐδέξαντο, καὶ στρατηγὸν εἵλοντο· Λεωνίδας πρῶτον μὲν ἔπεισεν αὐτοὺς, προσίθεσθαι μηδενί· ὥστε γε τοῦτο πρῶτον Ἀντιγόνῳ κατώρθωτο· ἔπειτα δὲ κατήγαγεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λόφων ἐς χωρίον ἱππάσιμον, ἀφίππους ὄντας· ἐνταῦθα [15] περιππασάμενος Ἀντίγονος, Ὀλκίαν καὶ δύο τῆς ἀποστάσεως ἐξάρχους συνέλαβεν. οἱ μὲν ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν ἱκέτευον. ὁ δὲ ἀφήσειν τούτους ὑπέσχετο, εἰ μεθ' ἡσυχίας εἰς Μακεδονίαν ἐπανέλθοιεν. ἐπὶ τούτοις ἐσπείσαντο, καὶ ἀνεχώρησαν. Ἀντίγονος Λεωνίδαν τῶν ἀνδρῶν ἡγήσασθαι

hoſtibus, quorum Lacetas principatum tenebat, conjungerent. Itaque talem dolum machinatus eſt. Dimiſit ad eos Leonidam unum de ſuis ducibus, qui ſe participem defectionis præberet. Illi hominem libenter receperunt, eumque ducem crearunt. Leonidas primum eis perſuaſit, ne cum aliquo ſe conjungerent. Hoc igitur primum Antigono pro animi ſententia ſucceſſit. Poſtea deduxit eos a collibus in locum equitibus idoneum, cum ipſi carerent equis. Hic adequitans Antigonus, Holciam atque duos auctores defectionis comprehendit. Illi pro ſalute impetranda, ſupplices illi ſe abjecerunt: qui promiſit ſe eis diſcedendi facultatem permiſſurum, ſi quiete ac ſine turba reverti in Macedoniam vellent. His conditionibus u-

μέχρι

14 Ἐπὶ κοινοπραγίᾳ] Fl. abſque ἐπὶ. loco προσίθεσθαι, quod ſequitur. Cant. προστίθεσθαι.

15 Περιππασάμενος] Cant. πρὸς ἱππασίαν. Lacunam, quæ paullo infra in Vulgata inter ἐξάρχους & ὑπέσχετο conſpiciebatur ex Fl. ſupplevi, cum quo conſentit Interpres. Mox MSS. ἐσπείσατο, καὶ ἀνεχώρησεν, pro ἐσπείσαντο, καὶ ἀνεχώρησαν.

16 Μέχρι

tebantur, ac domum regreſſi ſunt. Antigonus Leonidam eos ducere juſſit uſque in Macedoniam, ut eos ſecure domum deduceret.

[16] μέχρι Μακεδονίας .... ὡς ἀσφαλῶς αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκείαν παραπέμψοντα.

7 Antigonus Attalum, Alcetam, & Docimum duces Macedonum, non parvæ exiſtimationis viros, in Piſidicis anguſtiis caſtrametantes, clam perſequebatur. Elephantis clangorem edentibus atque horrentibus, Antigonum adventare ſenſerunt. Solus enim hic ejuſmodi belluarum apparatum circum ſe habebat. Alcetas aſſumptis ſecum ſcutatis operam dabat, ut aſperam, difficilemque per montana viam occuparet. Antigonus omittens Alcetam, obliquatam aciem ſub latera montium ſumma

Ἀντίγονος Ἄτταλον, Ἀλκέταν, Δόκιμον, στρατηγοὺς Μακεδόνων οὐκ ἀδόξους [17] ἐν αὐλῶνι Πισιδικῷ στρατοπεδεύοντας ἐδίωκε τὸ ζῆν. τῶν δὲ ἐλεφάντων [18] κλαγξάντων καὶ φριξαμένων, ᾔσθοντο ὡς Ἀντίγονος προσάγοι· μόνῳ γὰρ τούτῳ παρασκευὴ τοιούτων θηρίων ἦν. Ἀλκέτας τὸ πελταστικὸν ἀναλαβὼν, τὴν διὰ τῶν ὀρῶν τραχεῖαν καὶ δύσβατον ὁδὸν ἠπείγετο καταλαβέσθαι. Ἀντίγονος [19] Ἀλκέταν μὲν οὐκ ἐδίωξεν· λοξώσας δὲ τὴν στρατιὰν ὑπὸ τοὺς τῶν ὀρῶν λαγό-

16 Μέχρι Μακεδονίας....] Μέχρι Μακεδονίας ἐκέλευσε. *Caſaubonus.*

17 Ἐν αὐλῷ Πισιδικῷ] Scribe ἐν αὐλῶνι. Μοχθίσαντα τὸ ζῆν corruptiſſime noſtri libri: quod multis modis, ſi ſpectes ſententiam, potes emendare. puta ἐγγὺς ὢν ἤδη, vel ἤδη ἐγγίζων, vel λαθὼν, ut videtur legiſſe Interpres. *Idem.*

18 Κλαγξάντων] Cum MSS. & Interprete, pro κραξάντων. Pro προσάγοι, cum utroque Codice ſcripſi προσάγοι.

19 Ἀλκέταν] Cant. Λακέταν. Male. Vide Diodorum lib. XIX. MSS. ὑπὸ τῶν ὀρῶν λαγόνας, pro τοὺς τῶν. Pro ἐσπούδαζεν, Cant. ἐσπούδασεν. & pro κατέλαβε δὲ τὰς, MSS. κατέλαβε τὰς τῶν, niſi quod Fl. addito ν finali, κατέλαβεν.

λαγόνας, ἐπελθὼν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον κατέλαβε· τῶν δὲ πολεμίων τοὺς μὲν ἄρτι ὁπλιζομένους, τοὺς δὲ ἀόπλους, ταραττομένους δὲ πάντας· ὥστε φόνου μὲν ἀπεχόμενος, σωτηρίαν δὲ ὑποσχόμενος, χωρὶς μάχης ἐνίκησεν.

20 Ἀντίγονος νῆας ἔχων ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦν ναύαρχος Νικάνωρ· 21 ἐναυμάχησε πρὸς τὸ Πολυπέρχοντος ναυτικόν. 22 οὗ Κλεῖτος ἐναυάρχει· Ἑλλησπόντῳ, ἔνθα ἡ μάχη· Νικάνωρ, τῶν αὐτοῦ ὑπ᾽ ἀπειρίας πρὸς ἐναντίον κῦμα βιαζομένων, ἀπέ-

cum celeritate adverſus hoſtes ducebat, eoſque de improviſo obruit, partim arma circumdantes, partim innermes, omneſque perturbatos atque perterritos. Quamobrem abſtinens a cæde, promiſſa ſalute ac vita, ſine prælio victoriam adeptus eſt.

8 Antigonus naves habebat centum & triginta, quibus præerat Nicanor. His adverſus Polychoſti claſſem navale prælium committebat, quam ducebat Clitus. In Helleſponto pugna conſerebatur. Nicanor ſuis ob imperitiam in adverſos fluctus coactis, ſeptuaginta naves perdidit.

20 Ἀντίγονος νῆας ἔχων ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦν,] Præfero lectionem MSS. Ἀντιγόνου νῆες ἑκατὸν τριάκοντα, ὧν ἦν ναύαρχος Νικάνωρ, ἐναυμάχησαν. non enim ipſe *Antigonus*, ſed legatus ejus *Nicanor* conflixit. Mox pro corruptiſſimo πολυήχοστον, pro quo Fl. πολυώχοσος, quod nihilo melius, ut nec πολυώστχος, quod in Cant, repoſui Πολυπέρχοντος, ut optime legebatur in ora Cantabrigienſis codicis, niſi quod ſcripſerim Πολυπέρχοντος, ut infra dicitur, & rectius ſcribi notat Xylander ad Plutarchi Pyrrhum. Rem hanc accurate narratam vide Diodoro lib. XVIII. Pro Κλῆτος, ut habebat Vulgata, MSS. auctoritate, quibus adſtipulatur quoque Diodorus, reſtitui Κλεῖτος. Idem jam monuerat Caſaubonus. Cant. mutato tantum accentu, Κλειτός. Mox pro τῶν αὐτοῦ, Fl. τῶν αὐτῶν, ſed lego cum Cant. τῶν ναυτῶν.

21 Ἐναυμάχησε πρὸς τὸ πολυήχοστον ναυτικόν] Mendoſus locus. Errat vero, ut opinor, Interpres, qui Πολυχόστου legit, & quaſi proprium hominis nomen eſſet, *Polychoſti claſſem* vertit. Sane ſi ita ſcripſit πολυχοστον ναυτικὸν appellare videtur *claſſem multis partibus ampliorem*, hoc eſt πολλαπλάσιον. Sed locus mendo non caret. *Caſaubonus.*

22 Οὗ Κλῆτος] Scribe Κλεῖτος. *Idem.*

23 Ἀπί-

Cum victoriam palam hoſtes in manibus haberent, ſub veſperam Antigonus advenit, neque acceptam cladem metuit: ſed eos, qui in reliquis eſſent ſexaginta navibus, paratos & inſtructos ad pugnam navalem iterum ſub noctem eſſe jubet: & ex ſatellitibus fortiſſimimum quemque ad navigia conſtituit, iiſque dat præceptum, ut minentur ſe mortem omnibus allaturos, qui non in pugnam ſucceſſiſſent. & cum Byzantium in propinquo ſitam civitatem ſocietate & amicitia conjunctam haberet, inde confeſtim ad moderandos remos mitti imperat ſcutatos, & levis armaturæ milites, milleque ſagittarios: qui in hoſtium

[23] ἀπέβαλε ναῦς ἑβδομήκοντα. τῶν πολεμίων λαμπρῶς νικησάντων· παρελθὼν Ἀντίγονος ἑσπέρας, καὶ τὴν ἧτταν οὐκ ἔδεισεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν λοιπῶν νεῶν ἑξήκοντα ἑτοίμους εἶναι πρὸς ναυμαχίαν, αὖθις νυκτὸς ἐκέλευσε. τῶν δὲ ὑπασπιστῶν τοὺς ἀλκιμωτάτους ἐπιστήσας τοῖς σκάφεσι προσέταξεν ἀπειλεῖν ὡς ἀποκτενοῦσι τοὺς μὴ χωροῦντας ἐς μάχην· Βυζάντιον δὲ [24] φίλην ἔχων, ἐγγὺς οὖσαν, ἐντεῦθεν ὑπηρεσίαν ναυτικὴν [25] διὰ τάχους ἐκέλευσε πελταστὰς καὶ ψιλοὺς, καὶ τοξότας χιλίους [26] παρὰ τὰς ναῦς τῶν πολεμίων ὁρ-

μου-

23 Ἀπέβαλε ναῦς ἑβδομήκοντα] Diodorus lib. XVIII. Γενομένης δὲ ναυμαχίας οὐ μακρὰν τῆς τῶν Βυζαντίων πόλεως, ἐνίκησε ὁ Κλεῖτος, καὶ κατέδυσε μὲν τῶν ἐναντίων ναῦς ἑπτακαίδεκα. εἷλε δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσι οὐκ ἐλάττω τῶν τεσσαράκοντα. Pro τῶν πολεμίων, Fl. τῶν δὲ πολεμίων. Loco commatis poſt ἑβδομήκοντα interpunxi, & pro ὑποστιγμῇ poſt νικησάντων, poſui comma.

24 Φίλην] Cum Cant. pro φίλον. Pro ἐκέλευσε cum Caſaubono ſcripſerim ἐκάλεσε. Diodorus dicto loco: παρὰ γὰρ τῶν Βυζαντίων μεταπεμψάμενος νυκτὸς ναῦς ὑπηρετικὰς, &c.

25 Διὰ τάχους ἐκέλευσε] Imo ἐκάλεσε: niſi deeſt aliquid. Idem mendum infra libro ſexto in Apollodoro. *Caſaubonus.*

26 Παρὰ τὰς ναῦς] Οὓς παρὰ τ. ν. *Idem.*

μένους, ἀπὸ γῆς ἀκοντίζειν, καὶ τοξεύειν ἔταξεν. ταῦτα μὲν ἐν νυκτὶ μιᾷ διετέτακτο· ἀρχομένης δὲ ἕω, οἱ μὲν ἀπὸ γῆς ἐτόξευον, καὶ ἠκόντιζον· οἱ πολέμιοι δὲ, οἱ μὲν ἔτι καθεύδοντες, οἱ δὲ ἄρτι ἀφυπνίζοντες, ἀφυλάκτως ἐτιτρώσκοντο· ἄλλοι μὲν ἀνέσπων τὰ πρυμνήσια, ἄλλοι δὲ ἀνεῖλκον τὰς ἀποβάθρας· ἄλλοι δὲ ἀγκύρας ἀνιμῶντο· πάντων δὲ βοὴ καὶ τάραχος ἦν· Ἀντίγονος ἐσήμηνεν· καὶ ταῖς ἑξήκοντα ναυσὶ ἐπιπλεῦσαι, καὶ μετὰ θυμοῦ καὶ ῥοθίου ποιεῖσθαι τὰς ἐμβολάς· αὐτίκα δὴ συνέβαινεν, [27] τῶν μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων, ... κρατεῖν τοὺς νενικηκότας.

naves ſolventes jacula, ſagittaſque conjicerent. Hæc per unam noctem adminiſtrata ſunt. Incipiente vero diluculo, cum infeſta pila, ſpiculaque illi mitterent, hoſtes autem tum ſomno nondum ſoluti, tum recens excitati, ſine cautione vulnera acciperent, alii conſcenſorios aſſeres retrahere, alii anchoras levare: breviter, omnes vociferationem ac tumultum ciere. Antigonus ſexaginta quoque navibus ſignum dat, ut appellerent, cumque furore & impetu impreſſionem facerent. Sic ſtatim accidit, ut aliis e littore jaculantibus, aliis naves infeſtas adducentibus, victores a victis ſuperarentur.

Ἀντίγονος μετὰ τὴν νίκην τῆς [28] ἐν Ἑλλησπόντῳ ναυμαχίας πλεῖν τὰς ναῦς ἐπὶ Φοινίκης ἔταξεν, τοὺς μὲν ναύτας ἐστεφανωμένους·

9 Antigonus cum navale prælium in Helleſponto viciſſet, naves Phœniciam verſus navigare imperavit, nautas quidem coronis redimi-

τὰς

27 Τῶν μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων..... κρατεῖν] Τῶν μὲν ἀπὸ γῆς βαλόντων, τῶν δὲ πολεμίας ναῦς προσαγαγόντων, κρατεῖν. Caſaubonus.

Κρατεῖν τούς] MSS. κρατεῖν μὲν τούς.

28 Ἐν Ἑλλησπ.] Cant. ἐπ' Ἑλλησπ.

29 Ἐπι-

tos, puppes vero ſpoliis & captivarum triremium acroſtoliis ornatas. Gubernatoribus autem juſſit, ut omnibus portubus per mare navigantes, cunctiſque civitatibus appropinquarent, ut victoria per univerſam Aſiam celebris evaderet, atque innoteſceret. Phœnicum naves in Roſium Ciliciæ portum appellentes, & grandem Eumenis pecuniam vehentes, Soſigenem nauarchum elegerunt. Soſigenes in Orthiomago tempus terebat, & æſtum pelagi ſpeculabatur. Phœniciæ vero naves cum vidiſſent victrices ſplendidiſſimis ornamentis præditas, direptis pecuniis in Antigoni triremes inſiliebant: quæ ob eam cauſſam repente magnam & pecuniarum & ſociorum copiam abducebant, Soſigene maris motum obſervante.

τὰς δὲ πρύμνας κεκοσμημένας λαφύροις καὶ ἀκροστολίοις αἰχμαλώτων τριήρων· τοῖς δὲ κυβερνήταις, [29] ἐνετείλατο κατὰ τὸ πέλαγος παραπλεῖν πᾶσι μὲν ὅρμοις, πάσαις δὲ πόλεσι προσπελάζοντας ὅπως ἡ νίκη διαβεβόητος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν γένοιτο. Φοινίσσαι νῆες ὁρμοῦσαι Κιλικίας ὑπὸ τῷ Ῥωσίῳ λιμένι χρήματα Εὐμένους ἄγουσαι, Σωσιγένην ναύαρχον [30] εἶχον· ὁ μὲν Σωσιγένης ἐπὶ Ὀρθιουμάγου διέτριβεν ἀποσκοπῶν τὴν τοῦ πελάγους κίνησιν· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Φοινισσῶν νεῶν, ὡς εἶδον τὰς νικώσας λαμπρῶς κεκοσμημένας, ἁρπάσαντες τὰ χρήματα, ἐσεπήδησαν ἐς τὰς Ἀντιγόνου τριήρεις· αἱ δὲ αὐτίκα ἀνήγοντο πολλὰ [31] χρήματα.... καὶ συμμάχους· Σωσιγένης δὲ ὁ ναύαρχος τὸ πέλαγος ἀπεσκόπει.

Ἀντι-

29 Ἐνετείλατο] Ita repoſui cum MSS. pro ἀνετείλατο. Mox uterque Codex προσαπελάζοντος. & paullo poſt Cant. νῆες ὁρμῶσαι.

30 Εἶχον] γρ. εἷλον. Caſaubonus.

31 Χρήματα...] Χρήματα ἄγουσαι καί. Idem.

[32] Ἀντίγονος καὶ Εὐμένης ἐμάχοντο· ἀμφιβόλου τῆς νίκης οὔσης, Εὐμένης κήρυκα περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως ἔπεμψεν· Ἀντίγονος πλείονας ὄντας τοὺς οἰκείους νεκροὺς λαθεῖν βουλόμενος, ἐπὶ τοσοῦτον [33] κατέσχε τὸν κήρυκα, ἐφ᾽ ὅσον αὐτῶν πάντων τὰ σώματα ἔκαυσεν. ἐπεὶ δὲ πέρας ἔσχεν ἡ ταφὴ, τότε τὸν κήρυκα ἀπέπεμψε, συγχωρῶν τὴν ἀναίρεσιν.

10 Antigonus & Eumenes pugnam conſeruere. Ancipiti victoria, de ſepultura cæſorum legatum Eumenes mittit. Antigonus cum ex ſuis majorem numerum cecidiſſe videret, ut id clam haberet, legatum eouſque detinuit, donec eorum omnium corpora igni tradidiſſet. Cumque jam ſepultura finem accepiſſet, præconem dimiſit, conceſſa ſepeliendi poteſtate.

Ἀντίγονος [34] ἐν Γαδαμαρτοῖς τῆς Μηδείας παρεχείμαζεν· Εὐμένης προκατέλαβετο τὴν ὁδὸν ἄχρι σταδίων χιλίων, διατάξας

11 Antigonus Gadamartis in civitate Medorum hyberna agebat. Eumenes viam uſque ad mille ſtadia diſpoſitis undique præſidiis præoccu-

τάξας

32 Ἀντίγονος καὶ Εὐμένης ἐμάχοντο. ἀμφιβόλου τῆς νίκης οὔσης, &c.] MSS. Ἀντ. καὶ Ε. παρετάξαντο· ἀγχωμάλου ἡ νίκη. quod magis cum Polyæni ſtylo conveniat; Interpres tamen ut Vulgata. Eaudem hiſtoriam vide apud Diodorum lib. XIX. Pro Εὐμένης, MSS. Εὐμένης. quomodo ſcribitur etiam Plutarcho & Arriano; Diodorus tamen ut Vulgata.

33 Κατέσχε τὸν κήρυκα, &c.] Fl. παρέσχε. Lacunam ortam ex vocis κήρυκα repetitione (omnia enim a κατέσχε τὸν κήρυκα, ad ἀπέπεμψε, in Vulgata aberant) cum Fl. & Interprete ſupplevi. Caſaubonus ut potuit in margine ſuppleverat: ἕως τὰ τῶν πεσόντων τὰ σώματα πυρὶ παρέδωκε. τελεσθείσης δὲ τῆς ταφῆς, κήρυκα εἶπ.

34 Ἐν Γαδαμαρτοῖς τῆς Μηδίας] Diodorus Γάμαργα τῆς Μηδίας vocat. l. 19. p. 688. *Caſaubonus.*

Ἐν Γαδαμαρτοῖς] Vocat quidem Diodorus lib. XIX. Γάμαργα τῆς Μηδίας, ſed non is locus, cujus hic mentio: quare nihil ad Polyænum. Locus, cujus hic meminit Auctor, Diodoro in eodem libro, ubi idem refertur, dicitur Γαδάμαλα, ut Polyænus fere ſcribens: Ἀντίγονος μὲν χειμάζων ἐν Γαδαμάλοις τῆς Μηδίας, &c. ubi tamen MSS variant, & nonnulli habent Γαδάρλοις.

paverat. Ea via ducebat per inferiores montes. Subjectus erat campus æqualis, carens aqua, inhabitatus, nullo gramine præditus, non arbore, non planta. Sed cum ſulphure, multaque ſalſuginoſa materia ſcateret, neque animalia neque homines per eum iter habere poterant. Antigonus præſidia ſecus viam collocata declinans, per medios duces elapſus planiciem conficere ſtatuebat. Quam ob cauſam decem millia cadorum juſſit conſui, eoſque repleri aqua, commeatumque decem dierum comportatum in promptu habere, & hordea pro equis, & pabulum quantum neceſſitas poſtularet. His rebus comparatis, Antigonus per mediam inhabitabilem planiciem duxit exercitum noctu, ignes incen-

τάξας τὴν δύναμιν πανταχοῦ. ἦν δὲ ἡ μὲν ὁδὸς παρὰ τὰς ὑπωρείας· τὸ δὲ κάτω πεδίον, ὁμαλὸν, ἄνυδρον, ἀοίκητον, οὐ βοτάνην ἔχον, οὐ δένδρον, οὐ φυτόν· ἀσφαλιῶδες δὲ καὶ πλῆθος ἁλμυρίδος· οὐκ ἄρα ἦν διαβατὸν οὔτε ζώοις οὔτε ἀνθρώποις. Ἀντίγονος τὰς κατὰ τὴν ὁδὸν φυλακὰς[35] ἐκκλίνας, στρατηγῶν μέσον ἔγνω τὸ πεδίον ἐπειδὴ· προσέταξε δὴ ῥάψαντας μυρίους ἀσκοὺς, καὶ πλῆσαι τούτους ὕδατος· καὶ [36] σιτία δέκα ἡμερῶν πέμψαντας ἔχειν, καὶ κριθὰς τοῖς ἵπποις, καὶ χιλὸν αὐτάρκη· τὰ μὲν ηὐτρέπιστο· ὁ δὲ διὰ τῆς ἀοικήτου μέσης ἦγε τὴν στρατιὰν [37] τῇ νυκτὶ καίειν οὐκ ἐπιτρέπων, ἵνα μὴ τοῖς φυλάττουσι τὰς ὑπωρ-

35 Ἐκκλίνας] Cant. ἐκκλίνω. Mox pro ἐπειδὴ, Fl. ἐπιέναι. Cant. ἐπιμοσεῖδὴ, ſed quinque literæ intermediæ μοσ ſeriore manu erant adſcriptæ.

36 Σιτία δέκα ἡμερῶν πέμψαντας ἔχειν] Lego πέψαντας. *Caſaubonus.*]

37 Τῇ νυκτὶ καίειν οὐκ ἐπιτρέπων, ἵνα μὴ τοῖς φυλάττουσι, &c.] Simili ratione Cæſar lib. VI. de B. G. cap. 29. *Monet, ut ignes fieri in caſtris prohibeat, ne qua ejus adventus procul ſignificatio fiat.*

ὑπωρείας καταδηλον γένηται· καὶ μέχρι τέλους ἔλαθον ἄν, εἰ ἐπείσθησαν τῷ Ἀντιγόνου παραγγέλματι. ὀλίγοι δὲ αὐτῶν παγετώδους νυκτὸς γενομένης [38] πῦρ ἀνέκαυσαν· ὥς τε τὴν φλόγα ἰδόντες οἱ πολέμιοι, συνῆκαν, καὶ τὸ πεδίον ἐκβαινόντων προσβαλόντες κατὰ τὴν οὐραγίαν, ἔστιν οὓς τῶν ὑστάτων ἀπέκτειναν. ὅσον δὲ ἐπὶ τῷ Ἀντιγόνου στρατηγήματι, ἀβλαβεῖς ἐσώθησαν πάντες.

Ἀντίγονος ἐν παρατάξει ὄρους ὑπωρείαν λαγόνα περιλαβών, ὡς [39] εἶδε τὴν Εὐμένους ἀνὰ τὸ πεδίον ἔκταξιν οὐκ ἐχυράν, τοῖς ὀπισθοφυλακοῦσιν ἐπιπέμψας ἱππικὰ στίφη, πολὺ μέρος τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ κατέσυρεν.

[40] Ἀντίγονος περὶ τὴν

dere vetans, ne qui radices montium tenebant, ex eo profectionem cognoſcerent: & quidem ad finem uſque res animadverſa non fuiſſet, ſi Antigoni præcepto morem geſſiſſent. Verum pauci eorum nocte frigidiore facta ignes incenderunt. Cujus flammam hoſtes conſpicati, rem intellexerunt: cumque jam planiciem egrederentur, adorti eos a tergo, nonnullos ex poſtremis interfecerunt. Quantum vero ad Antigoni ſtratagema, ſine damno omnes evaſerunt.

12 Antigonus in pugna latus acclive montis obſidens, cum videret Eumenis aciem per campum explicatam, nequaquam ſatis firmam, ſummittens poſtremo agmini turmas aliquot equitum, magnam partem impedimentorum ejus diripuit.

13 Antigonus circa

Γαβι-

38 Πῦρ ἀνέκαυσαν] Ita cum Fl. reſtitui pro vulgato, πυρὰς ἔκαυσαν. Similis error ſublatus ſupra 1.48. 4.

39 Εἶδε τὴν Εὐμένους] Cant. εἶδεν Εὐμένους.

40 Ἀντίγονος περὶ τὴν Γαβιηνὴν] Vide Diodorum lib. xix. Mox pro συνιόντων, Cant. συνιόντων.

41 Φι-

Gabienam prælium cum Eumene committebat. Erat campus tenui terra atque arenoſa. In eo congredientibus maximis copiis, excitatur nubilus pulvis, qui tenebras offundebat & amicis & hoſtibus. Prælium erat in manibus. Antigonus vero cum intelligeret Eumeniorum militum impedimenta remanſiſſe, in quibus uxores erant & liberi, ac pellices & ſervi, & aurum & argentum, alia denique omnia quæ in Alexandri exercitu comparaſſent, delectas turmas juſſit impedimenta circumventa in ſua caſtra compellere. Qui hoſtibus circa pugnam occupatis, circumequitarunt, & pulvere caliginem obducente adduxerunt.

Γαβιηνὴν συνέβαλεν Εὐμένει μάχην· τὸ πεδίον λεπτόγεων καὶ ψαμμῶδες· ἐν τούτῳ συνιόντων μεγάλων στρατευμάτων, αἴρεται νεφελώδης κόνις ἐπισκοτοῦσα καὶ [41] φιλίοις, καὶ πολεμίοις· ἡ μάχη μὲν ἐν χερσὶν ἦν. Ἀντίγονος δὲ τῶν Εὐμενείων στρατιωτῶν εἰδὼς ἀπομένειν τὴν ἀποσκευὴν, ἐν ᾗ γυναῖκες ἦσαν αὐτῶν, καὶ τέκνα, καὶ παλλακαὶ, καὶ οἰκέται, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, [42] καὶ ὅσα ἄλλα ἐκτήσαντο ἀπὸ τῆς μετὰ Ἀλεξάνδρου στρατείας· ἐκέλευσεν ἐπιλέκτους ἴλας περιελάσαι τὴν ἀποσκευὴν ἐς τὴν ἑαυτοῦ στρατοπεδείαν· οἱ μὲν περιήλασαν ἀσχολουμένων τῶν πολεμίων περὶ τὴν μάχην, καὶ τῆς κόνεως [43] ἐ-

πισκο-

41 Φιλίοις καὶ πολεμίοις] γρ. φιλίους καὶ πολεμίους. *Caſaubonus.*

42 Καὶ ὅσα ἄλλα] Cant. ἄλλα ὅσα. atque ita quoque Codd. Caſauboni. Mox pro στρατείας, cum Cant. ut & Codd. Caſauboni malim στρατιᾶς & ſic quoque Interpres. Pro ἴλας ubi Cant. εἴλας, ſcripſi ἴλας, ut ſupra cap. IV. 3. Caſauboni Codd. εἴλας.

Mox pro ἑαυτοῦ, uterque Codex, ἑαυτῶν.

43 Ἐπειδὴ πέρας ἔσχε] Lege ἐπεὶ δὴ, & diſtingue cum Interpr. *Caſaubonus.*

Ἐπισκοτούσης· ἐπεὶ δὴ] Ita repoſui cum Fl. monente etiam Caſaubono, pro ἐπισκοτούσης ἐπειδή.

44 Φιλ-

ποσκοτούσης. ἐπεὶ δὲ πέρας ἔσχεν ἡ μάχη, πεντακισχίλιοι μὲν ἔπεσον Ἀντιγόνου, τριακόσιοι δὲ Εὐμένους· μέγα δὴ φρονοῦντες ἐπὶ τῇ νίκῃ διελύθησαν. ἐπεὶ δὲ τὴν ἀποσκευὴν εἶδον ἡρπασμένην, καὶ τοὺς οἰκείους ἀπολωλότας, ἀθυμία καὶ θρῆνος ἦν τῶν νενικηκότων· ὥστε οἱ πλεῖστοι διὰ τὸν ἔρωτα τῶν οἰκείων ἐπρεσβεύοντο παρὰ Ἀντίγονον, ἀξιοῦντες αὐτῷ προστίθεσθαι. Ἀντίγονος τὴν ἀποσκευὴν τῶν Εὐμενείων στρατιωτῶν ἁρπάσας, ἐπειδὴ βαρέως ἔφερον ἀπολέσαντες τὰ [44] φίλτατα, [45] ἐκήρυξε προῖκα ἀποδώσειν τὰ ἡρπασμένα· οἱ δὲ πρὸς τὸ κήρυγμα αὐτίκα μετεβάλλοντο· οὐ μόνον οἱ Μακεδόνες, ἀλλὰ καὶ μύριοι Περσῶν, ὧν ἦρχε Πευκέστης· καὶ γὰρ οὗτος τοὺς Μακεδόνας ἰδὼν [46] Ἀντιγο-

Poſtquam vero deſiit pugna, quinque millia ceciderant ab Antigoni partibus: ab Eumenis ſolum trecenti. Quamobrem hi magnos ſpiritus gerentes ob victoriam, diſceſſerunt. Poſtquam vero abrepta viderunt impedimenta, ſuoſque amiſſos, in mœrore luctuque eſſe cœperunt hi, penes quos victoriæ palma ſteterat: adeo ut plerique, ſuorum amore compulſi, legationem ad Antigonum mitterent, petentes ab eo, ut ſe in ſuorum militum numerum reciperet: Antigonus abreptis impedimentis Eumeniorum militum, cum moleſtiſſime eos ferre ſuorum amiſſionem cerneret, promulgavit ſe gratis redditurum ea quæ rapuiſſet. Qui ad hanc promulgationem continuo tranſierunt, non ſolum Macedones, verum etiam Perſarum decem millia, quibus præerat Peuceſtes.

νίζοντ-

44 Φίλτατα] γρ. φίλτρα. Caſaubonus.

45 Ἐκήρυξε] MSS. ἐκήρυξεν.

46 Ἀντιγονίζοντας] Ita reſtitui pro vulgato, αὐτομολίζοντας, cum Cant. & Interprete. Fl. ἀντιπωνίζοντας.

47 Ἀντι-

Nam is cum videret Macedones ad Antigoni partes deſciſcere, ad hos deflexit. Poſtremo tanta mutatio ſententiarum & fortunæ facta eſt, ut Argyraſpides comprehenſum Eumenem, ac vinctum traderent. Antigonus vero totius Aſiæ rex proclamatus eſt.

14 Antigonus cum audiſſet Pythonem Mediæ præfectum, peregrinum exercitum conſcribere, eo conſilio ut defectionem faceret, ſimulabat ſe fidem non adhibere nunciantibus, inquiens: ego vero nequaquam crediderim hoc agere Pythonem, cui ego quinque millia Macedonum armatorum atque Thracum, & mille præfecturæ cuſtodes paravi, quos ei mitterem. His auditis,

νίζοντας. ὡς τούτους ἐνέκλινε· τέλος δὲ τοσαύτη μεταβολὴ γνώμης καὶ τύχης ἐγένετο, ὥστε οἱ ἀργυράσπιδες συλλαβόντες Εὐμένη δεσμώτην [47] Ἀντιγόνῳ παρέδωκαν· Ἀντίγονος δὲ ἁπάσης τῆς Ἀσίας βασιλεὺς ἀνηγορεύθη.

Ἀντίγονος [48] Πίθωνα σατράπην Μηδείας πυθόμενος ξενολογεῖν, καὶ χρήματα συλλέγειν, ἀποστῆναι βεβουλευμένον, [49] ἀπιστεῖν τοῖς ἀγγέλλουσι προσεποιήσατο, φάσκων, οὐκ ἂν ἐγὼ πιστεύσαιμι ταῦτα Πίθωνα πράττειν, ᾧ πεντακισχιλίους Μακεδόνας ὁπλίτας, καὶ Θρᾷκας, καὶ χιλίους φύλακας τῆς [50] σατραπείας συμπέμψαι παρεσκεύακα. ταῦτα Πίθων ἀκούσας πιστεύει τῇ φιλανθρωπίᾳ· καὶ

διὰ

47 Ἀντιγόνῳ] Non habent. MSS. neque agnoſcit Interpres.

48 Πίθωνα σατρ. Μηδείας] Ita repoſui cum Cant. pro Πύθωνα. Curtius lib x. cap. 10. *Pithon. Mediam, Lyſimachus Thraciam, adpoſitaſque Thraciæ provincias obtinere juſſi.* Ita quoque dicitur Diodoro, Juſtino, in prologo lib. XIII. & plurimis, paucis Πύθων.

49 Ἀπιστεῖν] Cant. πιστεῖν. Mox MSS. poſt φάσκων negationem delent.

50 Σατραπείας] Cum MSS. niſi quod Cant. σατραπίας, pro vulgato σατράπιδος, quam vocem tamen haud temere damnaverim. Pro συμπέμψαι, MSS. πέμψαι.

51 Εἰσ-

διὰ τάχους ἧκε ληψόμενος τὴν ἐπικουρίαν. Ἀντίγονος δὲ ἐς τὸ κοινὸν τῶν Μακεδόνων [51] εἰσαγαγὼν Πίθωνα ἑλὼν, [52] τιμωρησάμενος, ἀπέκτεινεν.

Ἀντίγονος τοὺς ἀργυράσπιδας, οἳ τὸν Εὐμενῆ δεσμώτην αὐτῷ παρέδωκαν, ἐτίμησε δωρεαῖς· τὸ δὲ ἄπιστον αὐτῶν φυλαττόμενος, χιλίους μὲν αὐτῶν ἔδωκε συμμάχους εἶναι [53] Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας. τοὺς δὲ ἄλλους εἰς ἄλλα χωρία φρουροὺς

Python credit humanitati, & confeſtim venit ad recipiendum auxilium. Antigonus vero Pithonem in medium Macedonum introductum cepit, & punitum morte mulctavit.

15 Antigonus Argyraſpides, qui Eumenem vinctum ei tradiderant, muneribus ornavit. Verum ut eorum perfidiam caveret, mille ex eis ſocios tradidit Sigyritio Arabiæ præfecto. Alios vero in alia loca munitiſſima & invia præſidii cauſſa dimiſit, ut

διέ-

51 Εἰσαγαγὼν Πύθωνα ἑλών] Scribe, ut in quibuſdam libris, εἰσαγαγὼν Πύθωνα καὶ ἑλών, τιμωρησάμενος ἀπ. Pytho, hic eſt Pitho hiſtoricis peri. *Caſaubonus.*

52 Τιμωρησάμενος] Ita repoſui cum MSS. nec non Codd. Caſauboni, pro τιμωρησόμενος.

53 Σιγυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας] Ita legendus eſt hic locus: nam lectionem Interpretis quam in noſtro quoque codice reperimus, falſiſſimam eſſe arguit Diodorus libro decimonono: ubi tamen non Σιγύρτιος hic appellatur, ſed Σιβύρτιος. *Caſaubonus.*

Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας] Vera hæc eſt hujus nominis ſcriptura. Diodorus lib. XIX. Καὶ Σιβυρτίῳ μὲν ἔδωκεν Ἀραχωσίαν καὶ Κεδρωσίας. non Σιβύρτιος, ut Caſaubonus, errore forſan operarum. Curtius lib. IX. cap. 10. *Præpoſito igitur regioni Sibyrtio (namque Menon præfectus ejus nuper interierat morbo) in Carmaniam ipſe proceſſit.* Arrianus lib V. ἐς σατραπείαν μὲν Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας. ut & lib. IV. ubi antea fuit Στιγύρτιος. Plutarchus in Eumene: τοὺς ἀργυράσπιδας παρέδωκεν Σιβυρτίῳ (quomodo illic legendum pro corrupto Πυρτίῳ monitum jam viris doctis) τῷ διοικοῦντι τῆς Ἀραχωσίας, πάντα τρόπον ἐκτρίψαι, &c. Juſtinus l. XIII. cap. 4. *Arachoſii Gedroſique Sibyrtio traduntur.* quomodo pro *Aracoſſi* illic legendum tum e locis adductis, tum veteri Juntarum editione, in qua ſic legi teſtis eſt Vir CL. Joh. Georgius Grævius, manifeſtum eſt. Interpres contra quam uterque Codex, Ἀραβίας, cui adſtipulantur Caſauboni Codd. vitioſi.

54 Κιλι-

ipſi regionem cuſtodiæ gratia tenerent. Itaque ſubito omnes evanuerunt.

16 Antigonus Rhodum oppugnabat, filiumque ſuum Demetrium oppugnationi præfecit, promulgans ipſos Rhodios ab omni periculo liberos. Quotquot vero circa Syriam, Phœniciam, Ciliciam, Pamphyliam erant mercatores, & Rhodii qui mare exercerent, etiam his ſecuritatem per mare reliquum conceſſit, ne Rhodum appellerent, ut omnibus auxiliis deſtitutam Rhodum facilius exſcinderet, cum miſſi eis a Ptolemæo ſocii non ſatis virium haberent ad reſiſtendum Demetrio oppugnanti.

17 Antigonus mercenarios milites Gallos certo ſtipendio conduxit, quibus Bedorius præ-

διέπεμψεν ἐχυρὰ καὶ δύσβατα, ἵνα φρουρὰν αὐτοὶ τῆς χώρας ἔχοιεν. διὸ ταχέως ἀφανεῖς πάντες ἐγένοντο.

Ἀντίγονος ἐπολιόρκει Ῥόδον, ἐπιστήσας τῇ πολιορκίᾳ τὸν υἱὸν Δημήτριον, κηρύξας αὐτοῖς Ῥοδίοις εἶναι πᾶσαν ἀσφάλειαν, ὁπόσοι δὲ περὶ Συρίαν, Φοινίκην, [54] Κιλικίαν, Παμφυλίαν ἦσαν ἔμποροι, καὶ θαλασσουργοὶ Ῥόδιοι, καὶ [55] τούτοις ἐκήρυξεν ἀσφάλειαν τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῷ μὴ καταίρειν εἰς Ῥόδον· ἵνα βοηθείας ἐρήμην Ῥόδον ἐξέλοι τῶν παρὰ Πτολεμαίου συμμάχων οὐχ ἱκανῶν ὄντων ἀντισχεῖν Δημητρίῳ πολιορκοῦντι.

Ἀντίγονος μισθοφόρους ἐμισθώσατο Γαλάτας, ὧν [56] Βιδήριος ἦρχε, συν-

θέμενος

54 Κιλικίαν, Παμφυλίαν ἦσαν ἔμποροι] Ita reſtitui hunc locum cum MSS. & Interprete, niſi quod Παμφυλίαν Cant. habeat in margine. Vulgata habebat, καὶ Λυκίαν ἦσαν ἔμποροι.

55 Ἐκήρυξας ἀσφάλειαν τῆς θαλάσσης] Scribe ἐκήρυξεν, & διὰ τῆς θαλ. niſi quid aliud ſubeſt. *Caſaubonus.*

Τούτοις ἐκήρυξεν] Ita repoſui cum MSS. Interprete & Caſaubono, pro ἐκήρυξας. Fl. pro τούτοις, τοῦτο habet. Pro ἐξέλοι, Cant. ἐξίοι.

56 Βιδήριος] Fl. Κιδήριος. Cant. Βιδόριος. quomodo etiam Interpres.

57 Ἐπεὶ

θέμενος ἑκάστῳ δώσειν χρυσοῦν Μακεδονικὸν, ὁμήρους δοὺς τοῦ μισθοῦ ἄνδρας καὶ παῖδας τῶν εὐγενῶν. ἡ μάχη πρὸς Ἀντίπατρον ἐγένετο· [57] ἐπεὶ δ' ἐγένετο, οἱ Γαλάται τὸν μισθὸν ἀπῄτουν. Ἀντίγονος ἑκάστῳ θυρεαφόρῳ τὸν μισθὸν ἀπεδίδου. οἱ Γαλάται καὶ τοῖς ἀόπλοις καὶ ταῖς γυναιξὶ, καὶ τοῖς παισὶν ἀπῄτουν· τοῦτο γὰρ εἶναι, [58] τῶν Γαλατῶν ἐν ἑκάστῳ. ἦν οὖν, εἰ μὲν οἱ μάχιμοι λαμβάνοιεν, τριάκοντα τάλαντα· εἰ δὲ μετὰ τῶν ἀπομάχων, ἑκατόν. ἀφίστανται δὲ τὸ Γαλατικὸν, καὶ τοὺς ὁμήρους ἀποκτείνειν ἠπείλει. Ἀντίγονος δείσας περὶ τοῖς ὁμηρεύουσι, πρεσβευτὴν ἔπεμψεν, ὅσα αἰτοῦσι δώσειν ὑπισχνούμενος, εἰ πέμψειαν, τοὺς ληψομένους τὸ χρυσίον· οἱ δὲ περιχαρεῖς τῷ πλήθει τῶν χρη-

rat, promittens unicuique Macedonicum aureum ſe numeraturum, datis de ſtipendio vadibus viris ac pueris nobiliſſimis. Pugna adverſus Antigonum facta eſt. Qua facta, Galli ſalarium repetebant. Antigonus ſingulis ſcutigeris mercedem perſolvit. Galli etiam inermibus & mulieribus ac liberis ſtipendia flagitare. Hoc enim eſſe unicuique Gallo. Summa vero pecuniæ, ſi bellatores tantum acciperent, triginta talentorum erat; ſin cum imbellibus, centum. Diſcedit Gallicus exercitus, & ſe vadibus mortem allaturum minatur. Antigonus metuens vadibus, legatum ad eos mittere, & quantaſcunque pecunias peterent, ſe daturum polliceri: ſaltem mitterent aliquos qui aurum numeratum capiant. Qui ſummo gaudio affe-

μάτων

57 Ἐπεὶ δ' ἐγένετο] Hæc, quæ in Vulgata deſiderabantur, ex MSS. cum Interprete ſupplevi.

58 Τῶν Γαλατῶν ἐν ἑκάστῳ] ἐν cum utroque Codice addidi. Mox pro ἀφίστανται δὲ, Cant. ἀφίστανται δή.

59 Πέμ-

&c propter multitudinem pecuniæ, primates Gallorum, quibus adferendi auri negocium committerent, miſerunt. Antigonus comprehenſis iis qui venerant, non aliter inquit ſe eos viros Gallis reddere velle, niſi ſuos prius recepiſſet. Galli ſummo ſtudio ſuos redimere cupientes, redditis vadibus, tum denique legatos recipiunt, atque cum eis triginta talenta.

18 Antigonus Caſſandriam oppugnabat, ut Caſſandrenſium tyrannum Apollodorum everteret. Cum ad decimum menſem oppugnatio produceretur, ipſe quidem diſceſſit: Aminiam vero archipiratam subornavit, qui ſocietatem cum Apollodoro coiret. Qui miſſa legatione, ſibi curæ fore promittebat, ut Antigonus placaretur, multumque commeatum atque vinum ſe miſſurum ajebat. Itaque ſatis

μάτων τοὺς ἀρίστους Γαλατῶν οἷα δὴ χρυσοφόρους ἔπεμψαν. Ἀντίγονος καταςχὼν τοὺς ἥκοντας, οὐκ ἄλλως ἔφη τοῖς Γαλάταις τοὺς ἄνδρας ἀποδώσειν, εἰ μὴ * τούτους ἀπολάβοι πάλιν· οἱ Γαλάται σπουδάζοντες ἀνασώσασθαι τοὺς αὐτῶν, ἀποδόντες τοὺς ὁμήρους, τότε τοὺς ἰδίους ἀπολαμβάνουσι, καὶ σὺν αὐτοῖς τὰ τριάκοντα τάλαντα.

Ἀντίγονος Κασσάνδρειαν ἐπολιόρκει, βουλόμενος ἐξελεῖν Ἀπολλόδωρον τὸν Κασσανδρέων τύραννον· δέκα μηνῶν χρόνος ἦν τῇ πολιορκίᾳ αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησεν· Ἀμεινίαν δὲ τὸν ἀρχιπειρατὴν καθῆκεν συνθησόμενον φιλίαν πρὸς Ἀπολλόδωρον· ὁ δὲ κήρυκα πέμψας, πραΰνειν Ἀντίγονον ἐπηγγέλλετο. καὶ σιτία πολλὰ, καὶ οἶνον 59 πέμψειν. ὡς ἐδόκει πιστὸς Ἀμεινίας· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν τύραννον

* Τούτους] Τοὺς ἑαυτοῦ. *Caſaubonus.*

59 Πέμψειν] Ita ſcripſi cum Cant. & Interprete pro πέμπειν.

ραννον τῇ τε Ἀμεινίου φιλίᾳ πιστεύοντες, καὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ Ἀντιγόνου καταφρονοῦντες, οὐκ ἀκριβῶς ἐφύλαττον τὰ τείχη· τῷ δὲ Ἀμεινίᾳ κλίμακες ἰσομήκεις τοῖς τείχεσιν ἐπεποίηντο, καὶ ὑπὸ τὴν καλουμένην Βῶλον, ἀπέχουσαν οὐ πόρρω τῶν τειχῶν 60 ἀπεκρύπτοντο στρατιῶται δισχίλιοι· καὶ μετὰ τούτων Αἰτωλοὶ πειραταὶ δέκα, ὧν Μελώτας ἡγεῖτο· οὗτοι κατὰ τὴν πρώτην αὐγὴν τῆς ἡμέρας ἀραιοὺς τοὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν φρουροὺς ἰδόντες προσέρπουσι τοῖς μεσοπυργίοις· καὶ προσθέμενοι τὰς κλίμακας, αἴρουσι σύνθημα· 61 Ἀμεινίας δὲ μετὰ τῶν δισχιλίων στρατιωτῶν ἀναβὰς διὰ τῶν κλιμάκων ἐκράτησε τῶν τειχῶν· ὥς τε οἱ μὲν ἔνδον ἦσαν· Ἀντίγονος δὲ αὐτίκα παρῆν. καὶ τὴν Κασσάνδρειαν κατασχὼν τὴν Ἀπολλοδώρου τυραννίδα κατέλυσεν.

fidus Aminias videbatur. Tyrannus Aminiæ ſocietati bene fidens, & abſentiam Antigoni contemnens, non exacta cura mœnia cuſtodiebat. Aminias autem ſcalas æquantes muri altitudinem ædificaverat, quas ſub ea, quæ Bolus dicitur, neque ita procul a mœniis diſtabat, occultabant duo millia militum, cumque his Ætolorum piratarum decem, quos Melotas ducebat: ii prima luce raros in muris diſpoſitos milites conſpicati, ad meſopyrgia accedunt, & appoſitis ſcalis, ſignum tollunt. Aminias cum duobus illis millibus aſcendens per ſcalas, muris potitus eſt. Qui cum intra civitatem eſſent, Antigonus rurſus confeſtim adeſt, & occupata Caſſandria, tyrannidem Apollodori ſuſtulit.

Ἀντι-

60 Ἀπεκρύπτοντο] MSS. ἀπέκρυπτον.

61 Ἀμεινίας μετὰ τῶν] Particulam δὲ poſt Ἀμεινίας MSS. & Interpres delent.

62 Προσ-

19 Antigonus cum paucioribus militibus caſtrametabatur adverſus hoſtes, qui Eumenem ſequebantur. Cum autem continuis legationibus inter ſe uterentur, imperavit, ſi legatus veniret, militem quendam procurrere anhelantem, pulvere reſperſum, atque nuntiare: Socii præſto ſunt. Antigonus hac audita voce lætabundus exiliit, dimiſſiſque legatis, poſtero die longitudinem aciei duplicatam extendit, & e vallo deduxit. Hoſtes de adventu ſociorum a legatis certiores facti, cum phalangis extenſam longitudinem conſpicerent, quoniam ipſi profunditatem non ita magnam habebant, manus conſerere timuerunt, fugamque capeſſentes diſceſſerunt.

Ἀντίγονος ἐλάττονας ἔχων στρατιώτας ἀντεστρατοπεδεύετο τοῖς περὶ Εὐμένη πολεμίοις· ἐπικηρυκευομένων δὲ συνεχῶς [62] προσέταξεν, ἐπειδὰν ὁ κήρυξ ἀφίκηται, στρατιώτην ἐκδραμεῖν πνευστιῶντα, κεκονιαμένον, ἀγγέλλοντα, Οἱ σύμμαχοι πάρεισιν. Ἀντίγονος μὲν ἀκούσας, περιχαρὴς ἀνεπήδησε· τοὺς κήρυκας ἀποπεμψάμενος, καὶ τῆς ὑστεραίας τὸ μῆκος τῆς φάλαγγος διπλάσιον ἐκτείνας, τοῦ χάρακος ἐξήγαγεν· οἱ δὲ πολέμιοι παρὰ τῶν κηρύκων ἀκούσαντες τὴν παρουσίαν τῶν συμμάχων, τὴν μὲν ἔκτασιν τοῦ μήκους τῆς φάλαγγος ὁρῶντες. [63] τὸ δὲ βάθος εὐκαταφρόνητον ἔχοντες, μάχην συνάψαι [64] φοβηθέντες, φυγόντες ᾤχοντο.

Ἀντί-

62 Προσέταξεν] Fl. προσσυνέταξεν. Mox ἀγγέλλοντα delet Cant. & περιχαρεῖς habet, pro περιχαρής.

63 Τὸ δὲ βάθος εὐκαταφρόνητον ἔχοντες] Suſpicor deeſſe hic aliquot verba. Nam res ipſa poſtulare videtur, ut ſic legamus. τὸ δὲ βάθος εὐκαταφρόνητον ἔχοντας (vel ἔχειν) ἀγνοοῦντες. *Caſaubonus.*

64 Φοβηθέντες, φυγόντες ᾤχοντο] Cum MSS. & Interprete φυγόντες, quòd in Vulgata aberat, loco ſuo reſtitui.

Ἀντίγονος τὰς Ἀθήνας βουλόμενος λαβεῖν, εἰρήνην ἐσπείσατο τῷ τοῦ φθινοπώρου καιρῷ. Ἀθηναῖοι τὸν σῖτον καταπείραντες, ὀλίγον ἐφύλαξαν, τὸν ἀποχρήσοντα μέχρι τῆς τῶν καρπῶν ἀκμῆς· ἐπεὶ δὲ ἤκμαζον οἱ καρποὶ Ἀντίγονος μετὰ τοῦ στρατεύματος ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐνέβαλεν· οἱ δὲ, τοῦ σίτου τὸν μὲν, καταναλωκότες· τὸν δὲ, κωλυόμενοι θερίζειν, Ἀντίγονον εἴσω τοῦ ἄστεος ἐξεδέξαντο· καὶ ὑπήκουσαν ἅπασιν αὐτοῦ τοῖς προστάγμασι.

20 Antigonus ut Athenas caperet, ſub finem autumni pacem cum eis pepigit. Athenienſes frumentum hinc inde ſeminantes, tantum ejus ſibi reſervarunt quantum ſatis eſſet donec fruges vigere cœpiſſent. Cum vero ad maturitatem jam fruges perveniſſent, Antigonus cum exercitu impreſſionem in Atticam fecit. At illi cum frumentum partim conſumpſiſſent, partim avertere prohiberentur, Antigonum intra mœnia receperunt, omnibuſque ejus mandatis morigeros ſeſe præbuerunt.

[CAP. VII.]

Δημήτριος.

¶ Δημήτριος χρήματα [1] οὐκ ἔχων, διπλασίους συνέλεξε στρατιώτας· καὶ δὴ θαυμάζοντος τινὸς, πόθεν ἡ μισθοφορὰ τοσούτοις, ὅπου μηδὲ τοῖς ἐλάτ-

Demetrius.

¶ Demetrius pecunias non habens, duplicavit militum numerum quos deligebat: & quodam admirante unde ſtipendium tot militibus ſuppeteret, cum ne paucioribus qui-

τοσιν·

65 Τὸν ἀποχρήσαντα] Quidam codd. τὸν ἀπαρκέσοντα. *Caſaubonus.*
Ἀποχρήσοντα] MSS. & Codd. Caſauboni, ἀποχρήσαντα.

Cap. VII. 1 Οὐκ ἔχων] MSS. ut & Codd. Caſaub. οὐχ ἑλών. Mox Cant. μηδὲν, pro μηδέ.

2 Καὶ

dem ſufficeret. Quoniam, inquit, ſi graviores fuerimus, imbecilliores habebimus adverſarios, & eorum terra potiemur, atque alii tributum pendent, coronaſque mittent, jam metuentes militum multitudinem.

τοσιν· ὅτι, ἔφη, βαρύτεροι ὄντες, ἀσθενεστέρους τοὺς ἀντιπάλους ἕξομεν, [2] καὶ τὰς τούτων χώρας κρατήσομεν· καὶ φόρους οἴσουσιν ἄλλοι, καὶ στεφάνους πέμψουσι τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν δεδιότες ἤδη.

2 Demetrius cùm in Europam navigationem inſtitueret, ut ſcirent quo in loco egreſſus eſſet, gubernatorum ſingulis librum tradidit obſignatum, mandans eis, Si ſimul navigaverimus, integra relinquite ſigilla. Sin fuerimus diſtracti, libellis apertis, quem locum notatum inveneritis, in eum navigationem dirigite.

Δημήτριος μέλλων ἐπὶ τὴν Εὐρώπην πλεῖν, [3] βουλόμενος μαθεῖν [4] ὅποι ἀποβαίνειν μέλλοι, τῶν κυβερνητῶν ἑκάστῳ βιβλίον ἔδωκεν ἐσφραγισμένον, προστάξας, εἰ μὲν ὁμοῦ πλέοιμεν, ἐᾶτε μένειν τὰς σφραγῖδας· εἰ δὲ διασπασθείημεν, ἀνοίξαντες τὰ γραμματεῖα ποιεῖσθε τὸν πλοῦν εἰς τὸν γεγραμμένον τόπον.

3 Demetrius ex improviſo Sicyonem adori-

Δημήτριος ἀδοκήτως προσπεσεῖν τῇ Σικυῶνι βουλό-

2 Καὶ τὸ τούτων χ.] Scribe καὶ τὰς τούτων χ. Caſaubonus.

3 Βουλόμενος μαθεῖν] Scribe, καὶ βουλόμενος λαθεῖν, ex libris. Sub finem autem lege, εἰ δὲ διασπασθείημεν, ἀνοίξαντες τὰ γραμματεῖα ποιεῖσθε τὸν π. quo fere modo, etiam ſine libris reſtitueramus. Scil. ἀνοίξαντες τὸ βιβλίον ποιεῖσθε. Idem.

4 Ὅποι] Cum MSS. pro vulgato ὅτι. Ad vocem præcedentem μαθεῖν licet nullam Codd. varietatem iu CL. Gronovii collatione invenerim, cum tamen ſingula arguto adeo luſtraverit oculo, ut in minimis quoque apicibus Codd. a Vulgata differentiam adverterit; quare quin cum Vulgata & Interprete conſentiant non dubito; Præfero tamen lectionem, quam in ſuis inveniſſe teſtatur Caſaubonus. Sub finem ſtrategematis, ἀνοίξαντες τὰ γραμματεῖα, ποιεῖσθε ex MSS. ſupplevi, atque ita in ſuis quoque Interpres.

 5 Τρυ-

βουλόμενος, ἀνεχώρησεν εἰς Κεγχρέας, κἀκεῖ διέτριβεν ἡμέραις πλείοσι, προσέχων ἡδοναῖς καὶ [5] τρυφαῖς· ὁπηνίκα δὲ πόῤῥω τῆς ὑπονοίας ἐγένοντο Σικυώνιοι· τὸ μὲν ξενικὸν μετὰ Διοδώρου νυκτὸς ἔταξε προσβαλεῖν κατὰ τὰς ἐπὶ Παλλήνην πόλιν πύλας· τὸ δὲ ναυτικὸν [6] τοῖς λιμέσιν ἐπιφαίνεσθαι· τὸ δὲ ὁπλιτικὸν αὐτὸς ἤγαγεν ἐπὶ τὴν πόλιν· ὥστε πανταχόθεν τὰς προσβολὰς ποιησάμενος, τῆς πόλεως ἐκράτησεν.

Δημήτριος Διοδώρῳ φρουράρχῳ τὴν Ἔφεσον παραδοὺς, ἔπλευσεν ἐπὶ Καρίας· ὁ δὲ Λυσιμάχῳ συνέθετο προδώσειν τὴν πόλιν ἐπὶ πεντήκοντα ταλάντοις· πυθόμενος Δημήτριος, ἀναλαβὼν τὰς ἡμιολίας, τὰς μὲν ὑπὸ τὴν χώραν ἐκέλευσεν [7] ὑφορμίσαι·

ri volens, ſeceſſit in Cenchreas, atque ibi plurimos dies in luxu atque luxuria conſumpſit. Cum vero jam omnem ſuſpicionem depoſuiſſent Sicyonii, mandavit ut mercenarii milites cum Diodoro ſub noctem impreſſionem facerent apud eas portas, quæ Pallenen verſus ſpectabant: navalis autem exercitus in portu ſe oſtenderet: armatos ipſe in civitatem adduxit: ſic omnibus locis irruptione facta, civitate potitus eſt.

4 Demetrius Diodoro phrurarcho [1] Epheſum cuſtodiendam tradidit, & Cariam verſus navigavit. At ille cum Lyſimacho pactus eſt, ſe quinquaginta acceptis talentis urbem ei proditurum. Quo cognito, Demetrius aſſumptis hemiolis, reliquas in regione clam

5 Τρυφαῖς] Cant. προσαῖς.

6 Τοῖς λιμέσιν ἐπιφαίνεσθαι· τὸ δὲ ὁπλιτικόν] Hæc verba, quæ ex Vulgata aberant, cum MSS. & Interprete loco ſuo reſtitui; niſi quod Fl. ὁπλιτικόν. Cant. pro αὐτὸς ἤγαγεν, inverſo ordine, ἤγαγεν ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτός.

7 Ὑφορμίσαι] Ita repoſui cum Cant. & Interprete, pro vulgato ἐφορμῆσαι.

8 Ὁ μὲν

juſſit appellere. Ipſe in una, adjuncto Nicanore, in portum Epheſiorum adnavigavit. Demetrius in cavitate navis occulebatur: Nicanor autem aperte Diodorum vocabat, quaſi de militibus cum eo locuturus, ut eis tuto diſcedendi facultatem concederet. Ille Nicanorem ſolum venire arbitratus, conſcenſa celoce remigabili, fœdus icere paratus erat. Cum autem appropinquaſſet, exiliens e cava nave Demetrius, celocem una cum ipſis hominibus ſubmerſit, enatanteſque comprehendit, Epheſumque, antevertens proditorem, obtinuit.

5 Demetrius, cum Æginam ac Salaminem in Attica cepiſſet, miſit ad Piræenſes, armaque mille viris poſtula-

μίσῃ· αὐτὸς δὲ ἐπὶ μιᾶς πλέων, καὶ Νικάνορα προσλαβὼν, ἔπλει πρὸς τὸν λιμένα τῆς Ἐφέσου. [8] ὁ μὲν Δημήτριος ἐν κοίλῃ νηῒ κατακέκρυπτο· φανερῶς δὲ ὁ Νικάνωρ ἐκάλει τὸν Διόδωρον, ὡς διαλεξόμενος αὐτῷ περὶ τῶν στρατιωτῶν, ὅπως ἀσφαλῶς αὐτοῖς ἀπελθεῖν [9] ἐπιτρέψειεν· ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἥκειν τὸν Νικάνορα μόνον, ἐπιβὰς ἐπικώπου κέλητος ἕτοιμος ἦν ποιεῖσθαι τὰς συνθήκας· ὡς δὲ ἐγγὺς ἦν, ἐκ νεὼς κοίλης ἀναπηδήσας Δημήτριος, τὸν μὲν κέλητα [10] κατέδυσεν αὐτοῖς ἀνδράσι, τοὺς δὲ ἀπονηξαμένους συνέλαβεν· τὴν δὲ Ἔφεσον κατέσχε, τὸν προδιδόντα φθάσας.

Δημήτριος Αἴγιναν καὶ Σαλαμῖνα λαβὼν ἐν τῇ Ἀττικῇ, [11] στρατόπεδον ἔπεμψε πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ,

8 Ὁ μὲν Δημήτριος.] Sic ſcripſi cum MSS. expuncto δὴ ante Δημήτριος.

9 Ἐπιτρέψειεν] Cant. ἐπιστρέψειεν.

10 Κατέδυσεν] Fl. κατέδυσεν.

11 Στρατόπεδον ἔπεμψε] Manifeſtò falſa eſt hæc lectio. Fortaſſe ſcripſerat, ἐκ πεδίου ἔπεμψε, hoc eſt, e veſtigio. Caſaubonus.

Στρατόπεδον] Non agnoſcit Interpres. Forte στρατηγοῖς ἐπ.

ραιεῖ, αἰτῶν ὅπλα χιλίοις ἀνδράσιν, ὡς ἥκον [12] σύμμαχοι αὐτοῖς κατὰ τυράννου Λαχάρους· οἱ μὲν πιστεύσαντες ἔπεμψαν· ὁ δὲ λαβὼν καὶ ὁπλισάμενος, αὐτοὺς ἐπολιόρκησε τοὺς πέμψαντας.

vit, ut ſocietate facta his adverſus Lacharem tyrannum uterentur. Qui cum ejus promiſſis fiderent, arma miſerunt. At ille acceptis ſuos armavit, eoſque qui miſerant oppugnavit.

Δημήτριος τοῦ Πειραιῶς ἐκράτησεν, οὐχὶ [13] πάντων τῶν ναυτικῶν καταίρας, ἀλλὰ τὰς μὲν πλείστας τριήρεις ὑπὸ τῷ Σουνίῳ ναυλοχεῖν κελεύσας, εἴκοσι δὲ τὰς [14] ἄριστα πλεούσας ἀπολεξάμενος, προσέταξε [15] ῥοθίῳ τῇ εἰρεσίᾳ πλεῖν οὐκ ἐπὶ τὸ ἄστυ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ Σαλαμῖνα. [16] Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς Ἀθηναίων στρατηγῶν, ἐτύγχανε μὲν Κασσανδρίζων· ἀπὸ δὲ τῆς ἀκροπόλεως κατιδὼν τὰς εἴκοσι νέας ἐπὶ Σαλαμῖ-

6 Demetrius Piræeum obtinuit, non omnibus copiis navalibus adductis, ſed plurimis triremibus ad Sunium latitare juſſis, viginti optime ad navigandum inſtructas delegit, eaſque incitatis remis non ad urbem, ſed quaſi Salaminem verſus contendere juſſit. Athenienſium dux Caſſandri partibus favebat. Is conſpicatus ab arce, viginti naves hoſtiles eſſe ſuſpicabatur, atque Corinthum verſus curſum

νος

12 Σύμμαχοι αὐτοῖς] Fl. σύμμαχος αὐτοῖς. quod ſi recipiatur, legendum ὡς ἥκων. Idem Codex addito articulo κατὰ τοῦ τυράννου.

13 Παντὶ τῷ ναυτικῷ] Ita ſcripſi pro vulgato, πάντων τῶν ναυτικῶν. ita quoque Caſaubonus conjecerat in ora Vulgatæ. MSS. πάντων τῷ ναυτικῷ.

14 Ἄριστα πλεούσας] Fl. ἀρίστας πλ. Male. Sed creber hic error in Florentino Codice. Vide ſupra IV. ζ. 22.

15 Ῥοθείῳ] γρ. ῥοθείῳ. Caſaubonus.

16 Δημήτριος ὁ Φαλ.] Cann hæc a prioribus dividit, & tanquam ſeptimum Demetrii ſtrategema refert, hoc modo: Δημήτριος ζ' Δημήτριος ὁ Φαλ. Male.

71 Καὶ

habere. At ii qui viginti naves agebant, recta ad Piræeum connitentes, eum obtinuerunt. Confeſtim autem intellecta re, cæteri claſſem etiam univerſam appulerunt, ita ut multitudo expoſita turres occuparet, & portum. præcones proclamabant, Demetrius Athenas liberat. Athenienſes libertatis præconium adamantes, Demetrium acceperunt.

νος πλεούσας, ἐνόμισεν εἶναι πολεμικὰς, ἐπὶ Κορίνθου πορευομένας· οἱ δὲ ἐπὶ τῶν εἴκοσι, ἐπιστρέψαντες εὐθὺς τοῦ Πειραιῶς κατέσχον. παραχρῆμα δὲ [17] καὶ συνιεὶς ὁ στόλος ἅπας ἐπικατήγετο. ὥστε πολὺ πλῆθος ἐκβάντες κατελάβοντο τοὺς πύργους, καὶ τὸν λιμένα. [18] κήρυκες δὲ ἀνεβόων· Δημήτριος τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῖ. καὶ Ἀθηναῖοι τὸ [19] κήρυγμα τῆς ἐλευθερίας ὁρώμενοι, Δημήτριον [20] προσεδέξαντο.

7 Demetrius Salaminem oppugnabat in Cypro, centum & ſeptua-

Δημήτριος ἐπολιόρκει Σαλαμῖνα τὴν ἐν Κύπρῳ [21] τριήρεσιν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα·

17 Καὶ συνιεὶς ὁ στόλος ἅπας] Fl. καὶ συνϊέντος ὁ σ. Cant. καὶ συνιέντος ὁ σ. in ora vero libri notatum, συνιεὶς ὁ σ. ut Vulgata. Caſauboni Codd συνηθέν. Sub qua Codicum ſcriptura aliud quid latere videbatur, quam συνιεὶς, quod exhibet Vulgata; verum cum hinc me non extricarem, adii, ut ſæpe alias, CL. Gronovium, qui loco inſpecto, e veſtigio præſentiſſimam ei adhibuit medicinam, monuitque legendum: παραχρῆμα δὲ καὶ Σουνιόθεν ὁ στόλος ἅπας ἐπικατήγετο. quod egregie & cum ſenſu Auctoris, & veteris ſcripturæ veſtigiis convenit: initio enim narrationis Auctor ſcripſit: ἀλλὰ τὰς μὲν πλείστας τριήρεις ὑπὸ τοῦ Σουνίου ναυλοχεῖν κελεύσας, εἴκοσι δὲ τὰς ἀρίστας, &c. Inſtructus fuit Demetrius ducentarum & quinquaginta navium claſſe, teſte Plutarcho in Demetrio. Eum vide: ut & Diodorum lib. xx. anno II. Olymp. cxiix.

18 Κήρυκες δὲ ἀνεβ.] Cum MSS. particulam inſerui.

19 Τὸ κήρυγμα τῆς ἐλευθερίας ὁρώμενοι] Codices Interpretis ἐρώμενοι. Non placet. Moviſſe quoſdam videtur inſolentia τῆς φράσεως, τὸ κήρυγμα ὁρώμενοι. Nos vero id non movet, qui ſcimus ſummum philoſophum dixiſſe διόφθαλμον ἀκοῦσαι in ſecundo libro De republica. *Caſaubonus.*

20 Προσεδέξαντο] MSS. ut & Codd. Caſauboni, οὐ προσεδέξαντο.

21 Τριήρεσιν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα] MSS.

κοντα· Πτολεμαίου στρατηγὸς [22] Μενέλεως ἑξήκοντα ναυσὶν ἐφρούρει τὴν πόλιν καὶ αὐτὸς δὲ Πτολεμαῖος προσεδοκᾶτο ναυσὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν ἐπιπλεύσεσθαι. Δημήτριος πρὸς διακοσίας ὁμοῦ τριήρεις ἀξιόμαχος οὐκ ὤν, τὴν Σαλαμῖνος ἄκραν ὑπερέχουσαν περιπλεύσας, ὑπὸ κρημνῷ λιμενίζοντι [23] ναυλοχῶν ἐκρύπτετο· ἐπεὶ δὲ ὁ Πτολεμαῖος τοὺς ὄπισθεν τοῦ κρημνοῦ μὴ προορώμενος, κατῆρεν ἐς θῖνα

ginta triremibus: Ptolemæi dux Menelaus ſexaginta navibus urbem tenebat ac tuebatur, atque ipſum Ptolemæum cum centum & quadraginta navibus venturum expectabat. Demetrius nequaquam æqualis ad pugnandum cum navibus ducentis, terram ſupra Salaminem legens, ſub præcipitio ſtationem figens, in inſidiis occultabatur. Cum vero Ptolemæus ignarus eorum qui poſt præcipitium latitabant, in portum

MSS. nec non Interpres, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. & totidem fere naves præter onerarias enumerat Diodorus lib. xx. Δημήτριος διαπλεύσας εἰς Κιλικίαν, κἀκεῖθεν ναῦς καὶ στρατιώτας προσλαβόμενος, διέπλευσεν εἰς τὴν Κύπρον, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους, ναῦς δὲ ταχυναυτούσας μὲν τριήρεις πλείους τῶν ἑκατὸν δέκα, τῶν δὲ βαρυτέρων στρατιωτικῶν πεντήκοντα καὶ τρεῖς· καὶ πορεῖα τῶν παντοδαπῶν ἱκανὰ τῷ πλήθει τῶν ἱππέων τε καὶ πεζῶν. Plutarchus tamen in Demetrio, ut Vulgata: Δημήτριος δὲ ταῖς μὲν ἑξήκοντα ταύταις ἀντέταξε δέκα ναῦς, (τοσαύτας γὰρ ἤρκει στενὸν ὄντα τὸν λιμένα ἐμφράξαι τὸν ἔκπλουν) αὐτὸς δὲ τὸ πεζὸν ἐκτάξας ἐπὶ τοῖς ἀνατείνουσιν εἰς τὴν θάλασσαν ἀκρωτηρίοις περιεχεάμενος, οὕτως ἀνήχθη ναυσὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα.

22 Μενέλεως ἑξήκοντα ναυσίν] Diodorus dicto loco de numero navium Menelai & Ptolemæi conſentit: εἶχε δὲ (Πτολεμαῖος) τὰς πάσας ναῦς μακρὰς ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα· τούτων δὲ ἦν ἡ μεγίστη, πεντήρης, ἡ δ' ἐλαχίστη τετρήρης· στρατιωτικὰ δὲ πορεῖα ταύταις ἐπηκολούθει πλείω τῶν διακοσίων, ἄγοντα πεζοὺς οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων. οὗτος μὲν οὖν πρὸς τὸν Μενέλαον κατὰ γῆν ἔπεμψε τινὰς, διακελευόμενος τὰς ναῦς, ἂν ᾖ δυνατὸν, κατὰ τάχος ἐκ τοῦ Σαλαμῖνος πρὸς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, οὔσας ἑξήκοντα. ut & paullo poſt, cum ſcribit Ptolemæum, ſi Menelai claſſis cum ſua conjungeretur, ſperaſſe ducentis navibus ſe facile victoriam conſequuturum. Diſſentit Plutarchus qui Menelao quidem naves tribuit ſexaginta, Ptolemæo vero *centum & quinquaginta*. Fuit autem Menelaus ille Ptolemæi frater, teſte eodem Plutarcho.

23 Ναυλοχῶν ἐκρύπτετο· ἐπεὶ δὲ, &c.] Aliter Plutarchus & Diodorus.

24 Κατὰ

tum ſubductionibus commodum & apertum adpelleret, atque milites jam exponeret, reverſus exercitus Demetrii ſupervenit, & ſine mora in naves Ægyptias modo ſubductas impetum facit. Itaque mira celeritate victoria parta eſt: Ptolemæus enim repente ſe fugæ mandabat: Menelaus vero cum ſolviſſet e Salamine, ad ſocios periculo liberandos, etiam ipſe ſe fugienti Ptolemæo comitem præbuit.

θῖνα δίορμον, ἀναπεπταμένον, καὶ περὶ ἔκβασιν ἦν, ἐπιστρέψαντες οἱ περὶ τὸν Δημήτριον ἐξεφάνησαν· καὶ παραχρῆμα ταῖς Αἰγυπτίαις ναυσὶν ἄρτι προσορμιζομέναις, ἐμβάλλουσιν· ὥστε ὀξύτατον γενέσθαι τῆς νίκης τὸ τάχος. Πτολεμαῖος μὲν παραχρῆμα ἔφυγεν, Μενέλεως δὲ ἀπὸ Σαλαμῖνος ἀναχθεὶς ὡς προσβοηθήσων, καὶ αὐτὸς Πτολεμαίῳ φεύγοντι συνέφυγεν.

8 Demetrius noctu Corinthum proditam ingrediebatur, proditoribus portas ad Coryphen patefacientibus. Metuens autem, ne qui erant in urbe ex inſidiis irruptionem facerent, abſtraxit eos, multaſque copias portis ad Lechæum adduxit. Quæ

Δημήτριος ἐς Κόρινθον προδιδομένην νύκτωρ προσῆλθε, τῶν προδιδόντων τὰς κατὰ Κορυφὴν πύλας ἀνοιξάντων, δεδιὼς τοὺς ἐν τῇ πόλει, μὴ λαθόντες ἐπιθοῖντο. περιέσπασε αὐτοὺς πολλὴν στρατιὰν προσβαλὼν ταῖς πύλαις ταῖς [24] κατὰ τὸ Λέχαιον. οἱ μὲν δὴ μεγά-

24 Κατὰ τὸ Λέχαιον] Fl. Λαίχμιον. Cant. Λέχαιον. & mox Λεχαίου. ſed Vulgata recte. *Lechæum* enim Corinthiorum fuit navale. Pauſanias in Corinthiacis: Καθήκει δὲ ὁ τῶν Κορινθίων ἰσθμὸς, τῇ μὲν ἐς τὴν ἐπὶ Κεγχρέαις, τῇ δὲ ἐς τὴν ἐπὶ Λεχαίῳ θάλασσαν. Strabo lib. VIII: Ἀρχὴ δὲ τῆς παραλίας ἑκατέρας, τῆς μὲν τὸ Λέχαιον, τῆς δὲ Κεγχρεαὶ κώμη καὶ λιμὴν, ἀπέχων τῆς πόλεως ὅσον ἑβδομήκοντα στάδια. τούτῳ μὲν οὖν χρῶνται πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας. πρὸς δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας τῷ Λεχαίῳ. τὸ δὲ Λέχαιον ὑποπέπτωκε τῇ πόλει κατοικίαν ἔχον οὐ πολλήν· σκέλη δὲ καθείλκυσται σταδίων περὶ δώδεκα ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς παρὰ τὸ Λέχαιον.

μεγάλα ἠλάλαξαν· οἱ δὲ Κορίνθιοι πρὸς τὴν βοὴν συνέδραμον ἅπαντες· [25] οἱ προδιδόντες, τὰς κατὰ κορυφὴν πύλας ἀνοίξαντες, τοὺς πολεμίους ἐδέξαντο. Δημήτριος δὲ ᾕρηκε Κόρινθον, Κορινθίων τὰς ἐπὶ Λεχαίου πύλας φυλαττόντων.

cum ingentem clamorem tollerent, Corinthii ad vociferationem univerſi concurrebant. Interim proditores apertis portis ad Coryphen, hoſtes receperunt. Ita Demetrius Corinthum cepit. Corinthiis portas Lechæum ſpectantes cuſtodientibus.

Δημήτριος ἀπεστράτευε Λακεδαιμονίοις· ἦν μέσον ἀμφοτέρων ὄρος Ἀρκαδικὸν [26] Λυκαῖος· οἱ Μακεδόνες οὐκ ἀδεῶς εἶχον, ἄπειροι τοῦ ὄρους ὄντες· [27] Βορέας ἐπίφορος ἐπνεύσεν εἰς τοὺς πολεμίους· Δημήτριος [28] πῦρ ἐμβαλὼν,

9 Demetrius adverſus Lacedæmonios caſtrameabatur utroſque in medio interpoſitus mons Arcadius Lycæus a ſe mutuo ſeparabat. Macedones non vacabant metu, quod ejus montis peritiam non haberent. Cum Boreas

Λίχαιον. Mox Cant. ὁ μὲν δὴ, &c. ἠλάλαξαν.

25 Οἱ προδιδόντες] Cant. οἱ δὲ προδιδόντες. Paullo poſt particulam δὲ ante ᾕρηκε delet Cant.

26 Λυκαῖος] MSS. Λυκαῖον. Caſauboni Codd. Λυκαίων. Pauſanias in Arcadicis: Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης, τὸ ὄρος ἐστὶ τὸ Λύκαιον, καλοῦσι δὲ αὐτὸ καὶ Ὄλυμπον, καὶ ἱεράν γε ἕτεροι τῶν Ἀρκάδων κορυφήν. Suidas: Λύκαιον· ὄνομα τόπου. καὶ Λύκαιος. Servius ad 1. Georg. 15. *Menalus & Lycæus montes Arcadiæ ſunt.* Λύκαιος ſubſtantive dicitur, Λύκαιον ὄρος adjective.

27 Βορέας ἐπίφορος ἐπνεύσεν] Interpres videtur ἐπίφορος aut διάφορος legiſſe, non ἐπίφορος. & ſic malim, vel σφοδρός. *Caſaubonus.*

Ἐπίφορος] Ita reſtitui cum MSS. Caſaubono quoque hoc præferente vulgato ἐπίφορος.

28 Πῦρ ἐμβαλὼν ἀνῆψε τὴν πύλην] Mendoſa eſt hæc lectio, ut mihi perſuadeo: magis etiam altera, quam quidam codices habent, τὴν πόλιν. Lego τὴν ὕλην. *Caſaubonus.*

Τὴν πύλην] Lego cum Caſaubono τὴν ὕλην. Mox pro ἐπέστρεψεν, ſcripſi ἀπέστρεψεν cum MSS. Articulus quoque ante Δημήτριον cum Cant. additus.

29 Δυ-

ſecundus flatu in hoſtes ferretur, Demetrius ſubjectis ignibus, portam incendebat. Flamma cum impetu & fumo in Lacedæmonios irruens omnes avertebat. At Demetrii milites inſtantes, furore ac ferro Lacedæmonios ſuperabant.

10 Demetrius per anguſtam viam revertebatur :. cum Spartiatæ extremum agmen adorti, plurimos vulnerarent: ille curruum multitudine coacervata, in anguſtiſſimo, difficillimoque loco ignem ſubdidit. Hoſtes incenſum ignem tranſire non poterant. Donec vero currus omnes comburerentur, Demetrius adhibita feſtinatione perſequentium vim effugit.

11 Demetrius miſſo ad Bœotos feciali, bellum eis denuntiabat. Fecialis quidem Orchomeni Bœotarchis e-

λῶν, ἀνῆψε τὴν πύλην. ἡ δὲ φλὸξ μετὰ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ καπνοῦ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐμπεσοῦσα, πάντας ἀπέστρεφεν· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Δημήτριον ἐπεξελθόντες, θυμῷ καὶ σιδήρῳ Λακεδαιμονίους ἐνίκησαν.

Δημήτριος ἀνεχώρει διὰ στενῆς ὁδοῦ· Σπαρτιάται κατὰ τὴν οὐραγίαν προσβαλόντες, πολλοὺς ἐπίτρωσκον· ὁ δὲ πλῆθος ἁμαξῶν σωρεύσας κατὰ τὸ στενώτατον τῆς [29] δυσχωρείας πῦρ ἐνῆκεν· οἱ μὲν πολέμιοι τὴν πυρκαϊὰν ὑπερβαίνειν οὐκ ἠδύναντο· ἐφ' ὅσον δὲ συνέβαινεν καταφλέγεσθαι τὰς [30] ἁμάξας, Δημήτριος προλαβὼν ἐξέφυγε τοὺς διώκοντας.

Δημήτριος κήρυκα πρὸς Βοιωτοὺς πέμψας, πόλεμον ἐπήγγειλεν· ὁ μὲν κῆρυξ ἐν Ὀρχομενῷ τοῖς Βοιωτάρχαις τοῦ πολέμου τὴν

29 Δυσχωρείας] Ita lego cum Fl. pro vulgato δυσχερείας, ut & ἐνῆκεν cum utroque Codice pro ἀνῆκεν.
30 Ἁμάξας] Cant. ἁμαξίδας.

31 Στειν-

τὴν ἐπιστολὴν ἀνέδωκε· Δημήτριος δὲ ἐν Χαιρωνείᾳ τῇ ὑστεραίᾳ ἐστρατοπέδευσε. κατεπλάγησαν οἱ Βοιωτοὶ πόλεμον ἀγγελλόμενον ὁμοῦ καὶ παρόντα.

piſtolam belli nunciam reddidit. Poſtridie vero Demetrius in Chæronea caſtra locavit. Perterruit Bœotos bellum ſimul annunciatum & præſens.

Δημήτριος Λύκον ποταμὸν ὀξύτατον ἐπεραιοῦτο, πεζοῖς μὲν οὐ διαβατὸν, ἱππεῦσι δὲ, τῶν ἱππέων ὅσοι μεγίστους καὶ [31] στενοβρεθεῖς ἵππους εἶχον. [32] ἐς τετραφαλαγγίαν ἀντέστησε τῷ ῥεύματι· τούτοις τὸ ὀξὺ τοῦ ποταμοῦ περικλώμενον, ῥᾴονα τὴν διάβασιν τοῖς πεζοῖς παρέσχεν.

12 Demetrius Lycum fluvium rapidiſſimum tranſmittebat, peditibus nequaquam pervium, equitibus autem illis duntaxat, qui maximos & robuſtiſſimos equos haberent: triplici acie inſtructa ex adverſo fluctibus collocavit. His fracta rapiditas fluminis, tranſitum peditibus faciliorem præbuit.

[CAP. VIII.]

Εὐμένης.

Eumenes.

¶ Εὐμένης ὑπὸ Γαλατῶν ἐδιώκετο, τοῦ σώματος [1] ἀῤῥώστως ἔχων κο-

¶ Eumenes Galatas perſequentes fugiebat, imbecilla corporis va-

μιζό-

31 Στενοβρεθεῖς] Σθενοβρεθεῖς. *Caſaubonus.*

32 Ὡς τετραφαλ.] Ὥστε τετραφαλ. *Idem.*

Ἐς τετραφαλαγγίαν] Ita edidi cum Fl. pro ὡς τετραφ. Idem Codex pro ἀντέστησε, ἀντίους ἔστησε. Cant. ἐναντίως ἔστησε.

Cap. VIII. 1 Ἀῤῥώστως] Cant. ἀνερρώστως. Mox ante ἰδὼν idem Codex habet προσέταξε, eodem verbo ſtatim quoque repetito. Simili ratione lectica ſuos circumvectus Scipio, teſte Livio lib. XXIV. cap. *Scipio in aciem illatus lecticula conflixit; nec dubia victoria fuit.* Hannibal, teſte Nepote in ejus vita cap. 4. *Qua valetudine quum etiam premeretur, lecticaque ferretur, C. Flaminium conſulem apud Traſimenum cum exercitu inſidiis circumventum*

letudine prædítus, & in lectica decumbens. Cum non ſatis celeriter fugam maturaret, & jam intercipiperetur, conſpicatus ſecus viam collem, mandavit iis qui lecticam portabant, ut in hoc eam deponerent. Barbari proxime ſequentes, arbitrati nunquam hoc Eumenem facturum fuiſſe, niſi magnam aliquam manum in propinquo auxilii cauſſa latitantem haberet, a perſequendo deſtiterunt.

μιζόμϑμος ἐν φορείῳ· βραδεῖαν δὲ τὴν φυγὴν ποιέμϑμος, καὶ ἤδη καταλαμβανόμϑμος, ἰδὼν ἐν τῇ παρόδῳ γεώλοφον, προσέταξε τοῖς κομίζουσιν ἐπὶ τοῦτον θεῖναι τὸ φορεῖον. οἱ βάρβαροι πλησίον ὄντες, καὶ νομίσαντες οὐκ ἄν ποτε τοῦτο ποιῆσαι τὸν Εὐμένη, μὴ ἔχοντα μεγάλην ἔχοντα βοήθειαν ἐγγύς·[2] ἀποκεκρυμμένην, τοῦ διώκειν ἀπέστησαν.

2 Eumenes cum intelligeret Argyraſpides jam novas res moliri, duces autem eorum Antigenes & Teutamates ſuperbe ſe erga illum gererent, & venire ad tabernaculum ejus in-

Εὐμϑμής ἤδη συνιεὶς τῶν ἀργυρασπίδων ἀρχομϑμῶν νεωτερίζειν, [3] μάλιστα δὲ Ἀντιγένους καὶ Τευταμάτου, οἱ στρατηγοὶ [4] τούτων ἦσαν, ὑπερηφάνως πρὸς αὐτὸν διακειμένων, καὶ βαδίζειν

ventum occidit. *Alexander* pede ſaucius apud Curt. VII. 6. 8. *Valerius prætor* apud Valer. Max. VII. 6. 8. De lectica ejuſque uſu vide Lipſium 1. Elector. 19.

2 Ἀποκεκρυμμένην] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro ἀποκειμένην.

3 Μάλιστα δὲ Ἀντ.] Fl. ἀλλὰ μὲν Ἀντ. Cant. ἀλλὰ μὲν Ἀντ. quomodo etiam legit Interpres, & in ſuis quoque invenit Caſaubonus. Duces Argyraſpidum, qui Noſtro dicuntur Ἀντιγένης & Τευταμάτης, Plutarcho in Eumene, & Diodoro lib. XIIX. dicuntur Ἀντιγένης & Τεύταμος. Verum cum plurima Macedonum nomina in *es* terminentur, genuina forſan hujus quoque apud Noſtrum terminatio eſt, aliis auctoribus pro variata dialecti ratione variata; niſi placeat reſcribere Τευτάμης, ut paullo poſt habet Cant.

4 Τούτων] Cant. τοσούτων. & ſtatim πρὸς αὐτὸν, pro πρὸς αὐτόν.

5 Ei

ζειν ἐπὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατοκνούντων· συγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας, ἐνύπνιον ἔφη τοῦτο δεύτερον ἑωρακέναι, διαπειλούμενον, [5] εἰ μὲν πεισθείημεν, κοινὴν σωτηρίαν· εἰ δὲ μή, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον. [6] ἦν δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς σκηνῆς ἐν μέσῳ στρατοπέδῳ τεθείσης προκαθήμενος ἐν θρόνῳ χρυσῷ, σκῆπτρον ἔχων, χρηματίζων ἅπασι· καὶ δὴ προσέταξε τοῖς ἡγεμόσι, μηδὲν τῶν κοινῶν καὶ βασιλικῶν διοικεῖν, ἔξω τῆς βασιλικῆς σκηνῆς· καὶ καλεῖν ταύτην μόνην Ἀλεξάνδρου σκηνήν. προσεκύνησαν οἱ Μακεδόνες τὸν Ἀλέξανδρον· καὶ συνεβούλευσαν ἐκ τῶν βασιλικῶν χρημάτων σκηνὴν κατασκευάσαι βασιλικήν, [7] καὶ θρόνον χρυσοῦν βασιλικῶς

termitterent: convocatis ducibus, hoc inſomnium ſe ajebat ſecundo jam vidiſſe: interminans, niſi mos gereretur, communiter omnes in periculum venturos. Habebat autem in hunc modum: Alexander rex in mediis caſtris ſedens in tabernaculo, ſceptrumque tenens, omnibus jura dabat, & ducibus imperabat, ne quod commune vel regium negotium extra regium tabernaculum tranſigerent, & hoc ſolum appellarent Alexandri tabernaculum. Adorarunt Macedones Alexandrum, & regiis pecuniis, impenſiſque regium tabernaculum ædificandum deliberato conſilio curarunt ſedem auream regiis ornamen-

5 Εἰ μὲν πεισθείημεν, κοινὴν σωτηρίαν, εἰ δὲ μή, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον] MSS. εἰ μὲν πεισθείημεν, κοινὸν ἅπασιν ἔσεσθαι κίνδυνον. intermediis omiſſis, quæ nec Interpres agnoſcit; ſed tum neceſſario cum eo legendum, εἰ μὴ πεισθ.

6 Ἦν δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, σκηνῆς ἐν μέσῳ στρατοπέδῳ τεθείσης προκαθήμενος ἐν θρόνῳ χρυσῷ] MSS. ἦν δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐν μέσῳ στρατοπέδῳ προκαθήμενος ἐν σκηνῇ, σκῆπτρον ἔχων. cum quibus conſentit Interpres; quare vulgato prætulerim. σκηνῇ quoque habent Caſauboni Codd. Idem Eumenis commentum vide apud Diodorum & Plutarchum.

7 Καὶ θρόνον] Cant. non habet copulam.

8 Ἐπὶ

tis inſtructam, atque in ea coronam auream regio diademate præditam: ac juxta ſedem arma, medium inter ea ſceptrum, & ante ſedem menſam auream, atque thura, ſuffituſque odoratos. Item ſellas argenteas etiam in tabernaculo, in quibus duces de rebus communibus conſilia caperent. Hæc ad dictum modum apparabant. Eumenes vero ſuum juxta Alexandri tabernaculum erigebat, aliique duces ex ordine deinceps. Sic accidit, ut Eumenes ingreſſus, omnes duces exciperet: cum quibus Antigenes etiam & Teutamates commeabant, ſi rem ſpectes, ad Eumenem: ſi honorem, ad Alexandrum.

λικῶς κεκοσμημένον· ἐπὶ δὲ τούτου χρυσοῦν στέφανον ἔχοντα διάδημα βασιλικόν· καὶ παρὰ τὸν θρόνον ὅπλα, καὶ μέσον σκῆπτρον, καὶ πρὸ τοῦ θρόνου τράπεζαν χρυσῆν· [8] ἐπὶ δὲ ταύτης ἐσχαρίδα [9] καὶ λιβανωτίδα χρυσῆν· καὶ λιβανωτὸν, καὶ θυμιάματα εὐώδη· ἀλλὰ μὴν καὶ δίφρους ἀργυροῦς [10] εἶναι ἐν τῇ σκηνῇ, ἐφ' ὧν οἱ πάντες ἡγεμόνες βουλεύοιντο περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων. ταῦτα μὲν δὴ κατεσκευάσαντο. Εὐμένης δὲ τὴν αὐτοῦ σκηνὴν ἤγειρε παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρου, καὶ οἱ ἄλλοι ἡγεμόνες ἐφεξῆς· οὕτω δὴ συνέβαινε τὸν Εὐμένη εἰσιόντα πάντας ἐκείνους ἡγεμόνας ὑποδέχεσθαι, μεθ' ὧν Ἀντιγένης καὶ [11] Τευταμάτης, οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀργυρασπίδων, ἐβάδιζον τῷ μὲν ἔργῳ πρὸς Εὐμένη, τῇ δὲ τιμῇ πρὸς Ἀλέξανδρον.

Εὐ-

8 Ἐπὶ δὲ ταύτης] Ita lego cum MSS. pro ἐπὶ δὲ ταῦτα. & verto: *ſuper hanc autem foculum & thuribulum aureum.* Diodorus lib. XIIX. Καὶ κειμένης ἐσχάρας ἐχούσης πῦρ, ἐπέθυον ἐκ κιβωτίου χρυσοῦ πάντες οἱ ἡγεμόνες τὸν λιβανωτὸν, καὶ τῶν ἄλλων εὐωδῶν τὰ πολυτελέστατα, καὶ προσεκύνουν, ὡς θεὸν, τὸν Ἀλέξανδρον.

9 Καὶ λιβανωτίδα χρυσῆν] Codd. Interpr. hæc non agnoſcunt, Sed λιβανωτίδα appellat quod Latini thuribulum. *Caſaubonus.*

10 Εἶναι] MSS. καί.

11 Τευταμάτης] Cant. Τευτάμης.

 12 Ὀργ

Εὐμένης ἐν τῇ Περσίδι τοὺς στρατιώτας ὁρῶν ὑπὸ Πευκέστου δημαγωγουμένους οἴνῳ, καὶ διανομαῖς, δεδοικὼς μὴ περιστάσῃ πᾶσαν τὴν ἡγεμονίαν, ἐπιστολὴν προσήνεγκεν ὡς παρὰ [12] Ὀρόντου τοῦ σατράπου τῆς Ἀρμενίας γεγραμμένην Συρίοις γράμμασι, δηλοῦσαν ὡς Ὀλυμπιὰς ἐξ Ἠπείρου κατελθοῦσα [13] τὸν υἱὸν ἄγουσα τὸν Ἀλεξάνδρου, [14] βιαίως Μακεδονίαν ἔχει Κασσάνδρου ἀναιρεθέντος. Μακεδόνες ταῦτα ἀκούσαντες, Πευκέστου μὲν ἐπελάθοντο, τὴν δὲ Ἀλεξάνδρου μητέρα καὶ τὸν υἱὸν μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ χαρᾶς [15] βασιλέας ἀνηγόρευον.

3 Eumenes cum in Perſide milites videret a Peuceſte ſollicitari vino & largitionibus, metuens ne univerſum imperium ad ſe tranſferret, litteras protulit quaſi ab Oronte Armeniæ ſatrapa Syriacis characteribus ſcriptas, in eam ſententiam: Olympiadem ex Epiro deſcendere, & Alexandrum adducere, atque vi Macedoniæ urbem Caſſandrum tenere. Macedones his auditis, Peuceſtem e memoria depoſuerunt: Alexandri vero matrem, ejuſque filium ſumma cum voluptate & gaudio promulgarunt.

Εὐμένης ἐν τῇ Περσίδι

4 Eumenes in Per-

τὴν

12 Ὀρόντου τοῦ σατράπου] Articulus cum Fl. additus.

13 Τὸν υἱὸν ἄγουσα τὸν Ἀλεξάνδρου] Cant. τὸν υἱὸν ἄγουσα τὸν Ἀλέξανδρον. & ſic quoque Codd. Caſauboni, ſed male, ut videre eſt ex Diodoro, lib. XIX. qui addit, id quod præcipue militum animos mutabat, cum finxiſſe Polyſperchonta cum validiſſima exercitus parte contra Antigonum in Aſiam trajeciſſe, & Cappadociæ jam imminere.

14 Βιαίως Μακεδονίαν ἔχει Κασσάνδρου ἀναιρεθέντος] Apud Diodorum, unde hæc ad verbum deſcripta videntur, non eſt βιαίως, ſed κυρίως. Sic Diodorus, Ἦν δὲ ὁ νοῦς τῶν γεγραμμένων, ὅτι τὸ μὲν Ἀλεξάνδρου παιδίον Ὀλυμπιὰς παραλαβοῦσα κεκόμισται, καὶ τῆς Μακεδονίας βασιλείαν κυρίως, ἀναιρεθέντος Κασσάνδρου. *Caſaubonus.*

Μακεδονίαν] Uterque Codex, Μακεδονίας. ἀναιρεθέντος quoque neuter agnoſcit, ut nec Interpres, qui multo aliter legit, ſed Diodorus ut Vulgata.

15 Βασιλέας ἀνηγόρευον] Nec MSS. nec Interpres βασιλέας agnoſcunt.

15 Πευ-

ſide copias dimiſit vicatim hybernantes. Antigonus hoc audito, viam ad eos cum infeſto exercitu adfectabat. Eumenes miſſis nunciis certiores ipſos fecit, præcepitque duces nocturno tempore cum ſuis pueris ignem in teſtis ferentes, ſublimiora regionis loca, & a conſpectu remota equis peragrarent ad ſeptuaginta ſtadia: relictoque inter ſe viginti cubitorum ſpatio, plurimam materiem incenderent, igneſque

τὴν δύναμιν ἀφῆκε κατὰ κώμας χειμάζουσαν. Ἀντίγονος τοῦτο πυθόμενος ἐπήρχετο. [16] Πευκέστης πέμψας ἤγγειλεν Εὐμένει· ὁ δὲ τοὺς ἡγεμόνας ἐκέλευσε νύκτωρ μετὰ τῶν ἰδίων παίδων, πῦρ ἐν ἀγγείοις ἔχοντας [17] τὰ μετέωρα τῆς χώρας καὶ ἄποπτα [18] περιϊππεύσαντας ἐπὶ στάδια ἑβδομήκοντα, [19] διϊστάντας ἀπ' ἀλλήλων ὅσον πήχεις εἴκοσιν, ὕλην ἱκανὴν καῦσαι, τὰ δὲ πυρὰ καίειν, πρώτης μὲν φυλακῆς δαψιλῆ,

16 Πευκέστης πέμψας ἤγγειλεν Εὐμένει· ὁ δὲ] MSS. Εὐμένης πέμψας ἤγγειλεν αὐτοῖς· τοὺς, &c. quomodo fere Interpres, niſi quod videatur legiſſe ἤγγειλεν αὐτοῖς, καὶ τοὺς, &c. Plutarchus in Eumene: ἀλλὰ τῶν βαρβάρων οἱ τὰ βλέποντα πρὸς τὴν ἀοίκητον ὄρη νεμόμενοι, θαυμάσαντες τὸ τῶν πυρῶν πλῆθος; ἔπεμψαν ἱπποδρομίαις καμήλοις ἀγγέλους πρὸς Πευκέστην. ὁ δὲ ὡς ἤκουσεν, αὐτός τε παντάπασιν ἔκφρων ὑπὸ δέους γενόμενος. καὶ τοὺς ἄλλους ὁρῶν ὁμοίως ἔχοντας, ὥρμητο φεύγειν, ἀναστήσας τοὺς καθ' ὁδὸν ὄντας αὐτοῖς μάλιστα τῶν στρατιωτῶν. Εὐμενὴς δὲ τὴν ταραχὴν ἀνῄρει καὶ τὸν φόβον., & quæ ſequuntur. Vide & Diodorum lib. xix.

17 Τὰ μετέωρα καὶ ἄποπτα] Male vertit Interpres *a conſpectu remota*. Sumitur equidem hoc ſenſu vox ἄποπτος, ſed haudquaquam is huic loco convenit: contrarium quoque ſignificat, teſte Euſthatio ad Homeri Odyſſ. α. ὁ δὲ περίσκεπτος χῶρος, καὶ περιωπὴ [illegible]εία ἄν. καὶ σκοπιά. καὶ τόπος ἄποπτος. qua notione hic ſumenda: ſublimibus quippe locis, quæ non ſunt remota a conſpectu, ſed undique conſpicua, juſſit ignes fieri Eumenes, ut e longinquo ab Antigono cernerentur. Diodorus lib. xix. ἐκλεξάμενος δὲ τὰ μετέωρα χωρία., τόπον ἐστραμμένον ἐπὶ τὴν ἔρημον, καὶ πρὸς τὴν ἀποθεώρησιν πανταχόθεν εὐφυῆ, &c. Plutarchus in Eumene: καὶ τόπον ἐξ ἀπόπτου καταφανῆ τοῖς ὁδεύουσιν τὴν ἔρημον περιβαλλόμενος. Nepos ignes hos excitatos *in infimis montibus* ſcribit.

18 Περιϊππεύσαντας] γρ. παριππ. *Caſaubonus.*

19 Διϊστάντας] MSS. διεστῶτας. & ſic quoque Codd. Caſauboni. Diodorus ut Vulgata: διϊστάντας δ' ὡς ἂν εἴκοσι πήχεις.

λῆ, δευτέρας δὲ ἐλάττω, τρίτης δὲ μικρὰ παντάπασιν· ὡς τὴν μίμησιν ἀληθινῇ στρατοπεδείᾳ προσεοικέναι. ταῦτα ὁρῶντες οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον, ἐνόμισαν συνῆχθαι τῷ Εὐμένει τὴν δύναμιν ἅπασαν. καὶ μὴ θαρρήσαντες ἐπελθεῖν, ἄλλην ὁδὸν ἐτράποντο, τὴν οὐ κατεχομένην ὑπὸ τῶν πολεμίων.

Εὐμένης τοὺς στρατιώτας [20] βουλομένους ἁρπάσαι τὴν ἀποσκευὴν τῶν πολεμίων, ἀπέτρεπεν, ὡς οὐ συμφέρει· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθεν, αὐτὸς πέμψας ὡς τοὺς πολεμίους, προεῖπεν αὐτοῖς τὴν ἀποσκευὴν φυλάττειν· ἰδόντες οἱ στρατιῶται φυλακὰς ἀσφαλεστέρας, [21] ἀπέχοντο.

facerent prima quidem vigilia largiores, ſecunda tenuiores, tertia prorſus exiles, ſic ut imitatio veram caſtrametationem referret. Hæc cernentes Antigoni milites, omnes copias ab Eumene contractas in unum locum arbitrabantur: neque auſi in eos impetum facere, aliam viam capeſſerunt, quæ ab hoſtibus non tenebatur.

5 Eumenes milites hoſtium impedimenta diripere paratos deterrebat, & non prodeſſe affirmabat. Cum vero perſuadere non poſſet, ipſe miſit ad hoſtes, præmonuitque ut impedimenta ſumma cura tuerentur. Milites conſpicati præſidia majora, firmioraque, a propoſito deſtiterunt.

Σέλευ-

20 Βουλομένους] MSS. βουλόμενος. Idem refert Plutarchus in Eumene, cauſſam addens quare noluerit milites diripere Antigoni impedimenta: ἔδεισε μὴ καταπλησθέντες ὠφελείας καὶ λαφύρων οἱ σὺν αὐτῷ, βαρεῖς γένωνται πρὸς τὴν φυγὴν, καὶ μαλακώτεροι τὰς πλάνας ὑπομένειν, καὶ τὸν χρόνον, ἐν ᾧ μάλιστα τῶν πολέμων τὰς ἐλπίδας εἶχεν, ὡς ἀποστρέψων τὸν Ἀντίγονον. & paullo poſt de eo Antigonus: αὐτῷ φθονοῦντι διδοὺς περιθεῖναι πέδας τοιαύτας.

21 Ἀπέχοντο] Cant. ἔσχοντο.

1 Ἐπεὶ

[CAP. IX.]

Seleucus.

¶ Seleucus adverſus Antigonum prælium committebat. Erat æquale pugnæ judicium. Ingruente vero nocte, viſum eſt utriſque conflictum in poſterum diem rejicere ac differre. Interea milites Antigoni armis exuti, caſtrametabantur. At Seleucus præcepit ſuis militibus, ut in armis cœnam ſumerent, & ſomnum caperent, atque aciei figuram conſervarent. Summo mane Seleucii accedebant armati, acie inſtructa. Antigonei vero circumventi, inermes & diſſipati, ſtatim victoriam hoſtibus dederunt.

Σέλευκος.

¶ Σέλευκος Ἀντιγόνῳ παρετάσσετο. ἦν ἴση τῆς μάχης ἡ κρίσις. [1] ἐπεὶ δὲ νὺξ προΐει, ἔδοξεν ἀμφοῖν δεῖν εἰς τὴν ὑστεραίαν ὑπερβαλέσθαι. οἱ μὲν Ἀντιγόνου στρατοπεδεύουσιν [2] ἀφοπλισάμενοι. Σέλευκος δὲ προσέταξεν τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις ἐνόπλοις δειπνῆσαι, καὶ κοιμηθῆναι, τὸ σχῆμα τῆς τάξεως φυλάσσοντας. ὄρθρος ἦν βαθὺς οἱ μὲν Σελεύκειοι προσῆλθον ὡπλισμένοι, καὶ συντεταγμένοι. οἱ δὲ Ἀντιγόνειοι καταληφθέντες ἄοπλοι, καὶ ἀσύντακτοι, [3] ταχέως τοῖς πολεμίοις τὸ νῖκος ἔδωκαν.

2 Seleucus contra Demetrium caſtra figebat. Seleucus quidem

Σέλευκος ἀντεστρατοπέδευε Δημητρίῳ. ἀλλ' ὁ μὲν μέγα φρονῶν Σέλευκος

1 Ἐπεὶ δὲ νὺξ προΐει] Scribe προσῄει. Paullo poſt malim ἐν ὅπλοις δειπνῆσαι. *Caſaubonus.*

προΐει] Cant. προσῄει ſupra lib. II. 2. 5. ἑσπέρας δὲ προσιούσης. Verbum δεῖν delet uterque Codex, neque agnoſcit Interpres.

2 Ἀφοπλισάμενοι] MSS. ἀμφοπλισάμενοι.

3 Ταχέως τοῖς πολεμίοις τὸ νῖκος ἔδωκαν] Hoc ſupra lib. I. 17. ἡ νίκην ἐκ διὰ μακροῦ Λακεδαιμονίοις ἔδωκαν.

λευκος. [4] ἀπεγνωκὼς δὲ τῶν πραγμάτων Δημήτριος. νὺξ ἦν. [5] ἔδοξε νυκτομαχῆσαι Δημητρίῳ, ὡς [6] ἐξ ἐπινοίας τι [7] κατεργασομένῳ. προθύμως ὑπήκουον οἱ στρατιῶται, τὸ παράλογον τὸ τῆς ἐπιθέσεως ἐφόδιον ὑστάτης ἐλπίδος ἔχοντες. οἱ μὲν δὴ ἀνακινούμενοι ὡπλίζοντο. Αἰτωλοὶ δὲ πελτασταὶ Δημητρίου δύο νεανίαι [8] ἐντυχόντες προφυλακῇ Σελεύκου, τὴν ταχίστην ἄγειν αὐτοὺς ἠξίωσαν ὡς βασιλέα. ἐπεὶ δὲ ἦλθον, ἤγγειλαν τῆς νυκτομαχίας τὴν παρασκευήν. Σέλευκος δείσας μὴ τῆς ὁπλίσεως τῶν στρατιωτῶν ὁ-

magnum animum habebat. Demetrius contra rebus deſperatis omnibus, ſub nocte ſtatuit præliari, ſperans ſe repentino motu aliquid memorabile facturum. Milites promptiſſime morem gerebant, & in inſperato incurſu ſpem alebant. Illi moti armabantur. Ætoli vero ſcutati Demetrii duo juvenes cum in primas Seleuci excubias incidiſſent, rogarunt, ut ſe quamprimum ad regem ducerent. Qui poſtquam veniſſent, nocturnique prælii apparatum nunciaſſent, metuens Seleucus, ne ante hoſtes

ξυνέ-

4 Ἀπεγνωκὼς δὲ] Cant. abſque particula.

5 Ἔδοξε νυκτομαχῆσαι Δημητρίῳ] Ita legendum conjecimus ex depravata & confuſa noſtri codicis lectione. Pro ἐξ ἐπινοίας autem, vel ἐξαπιναίως legendum arbitror, vel ἐξ ἀπονοίας, quod minus probo. Pro τυχόντες προφυλακῇ, ſcripſerim ἐντυχόντες. *Caſaubonus.*

Νὺξ ἦν. ἔδοξε νυκτομαχῆσαι] Ita ſupplevi locum cum MSS. pro vulgato, ἔδοξε νυκτομαχῆσαι, quomodo ſe conjeciſſe ait Caſaubonus ex confuſa Codicis ſui lectione. Idem refert Plutarchus in Demetrio: ἐπιφανέντος δὲ τοῦ Σελεύκου, καὶ ποιουμένου τὰς καταλύσεις ἐγγὺς, ἀναστήσας ὁ Δημήτριος τὸ στράτευμα, νυκτὸς ἐβάδιζεν ἐπ' αὐτὸν, ἀγνοοῦντα μέχρι πολλοῦ καὶ κοιμώμενον. αὐτομόλων δέ τινων προαγγελλομένων καὶ φρασάντων τὸν κίνδυνον, ἐκπλαγεὶς καὶ ἀναπηδήσας ὑποδούμενος, καὶ βοῶν πρὸς τοὺς ἑταίρους ὡς θηρίῳ δεινῷ συμπλέκεται. &c.

6 Ἐξ ἐπινοίας] Ἐξαπιναίως. *Caſaubonus.*

7 Κατεργασομένῳ] Cant. κατεργασαμένῳ.

8 Ἐντυχόντες προφυλακῇ] Ita repoſui cum MSS, ſic quoque ex conjectura reſcribente Caſaubono, pro vulgato τυχόντες πρ.

9 Τοῖς

præſto eſſent, quam ſuis armandi facultas daretur, tubicines claſſicum canere juſſit. Milites vero inter armandum maxima vociferatione exclamare, & unuſquiſque in ſingulis tabernaculis ignem præſentibus ſarmentis injicere. Demetrius cum igni circumfulgere exercitum cerneret, tubicinibuſque circumſonare, ac vociferationem edere, exiſtimans apparatos ad pugnam eſſe, non audebat eos aggredi.

ξυτέρα τῶν πολεμίων ἡ ἔφοδος γένοιτο, προσέταξε τοῖς μὲν σαλπιγκταῖς τὸ πολεμικὸν σημαίνειν· 9 τοῖς δὲ στρατιώταις ὁπλιζομένοις ἀλαλάξαι μέγιστον· ἕκαστον δὲ ἀνὰ τὴν κλισίαν πῦρ ἐμβαλεῖν τοῖς παροῦσι φρυγάνοις· ὁρῶν Δημήτριος περιλαμπομένην πυρὶ τὴν στρατιὰν, ταῖς σάλπιγξι περιηχουμένην, ἀλαλαγμὸν ἐγείρουσαν, ὡς ἀντιπαρεσκευασμένην, οὐκ 10 ἐθάῤῥησεν ἐπιθέσθαι.

3 Seleucus, cum Demetrii milites admodum timidi eſſent ac trepidi, fortiſſimos ex ſatellitibus delegit, & elephantos octo in fronte præpoſuit, per anguſtum ſeceſſum ad latus hoſtium incedens, abjecta galea, magna vo-

Σέλευκος τῶν Δημητρίου στρατιωτῶν ἀθύμως διακειμένων, τοὺς ἀνδρωδεστάτους τῶν ὑπασπιστῶν ἐπιλεξάμενος, καὶ προστάξας ἐλέφαντας ὀκτὼ διὰ στενῆς ἀτραποῦ παρὰ πλευρὸν τῶν πολεμίων 11 βαδίζων, ἀποῤῥίψας τὸ κρά-

9 Τοῖς δὲ στρατιώταις ὁπλιζομένοις ἀλαλάξαι μέγιστον· ἕκαστον δὲ ἀνὰ τὴν κλισίαν, &c.] Ita lego & diſtinguo cum MSS. & Interprete. Vulgata, τοῖς δὲ στρ. ὁπλ. ἀλαλάξαι· μέγιστον δὲ ἀνὰ τὴν κλ. Ortus error ex vicinitate & ſimili terminatione vocum μέγιστον & ἕκαστον.

10 Ἐθάῤῥησεν] Fl. ἐθάῤῥησαν.

11 Βαδίζων] Ita repoſui cum Cant. & Interprete pro vulgato, βαδίζειν. Plutarchus in Demetrio: εἶτα μέντοι Σέλευκος αὐτὸς, ἄρας τὸν ἵππον, καὶ τὸ κράνος ἀποθέμενος, καὶ λαβὼν πέλτην, ἀπήντα τοῖς μισθοφόροις, ἐπιδεικνύμενος αὑτὸν καὶ παρακαλῶν.

κράνος, ἀνεβόα, Μέχρι ποῦ [12] μαίνεσθε λῃστάρχῳ λιμώσσοντι παραμένοντες, δυνάμενοι πλουτοῦντι βασιλεῖ μισθοφορεῖν, καὶ βασιλείας μετέχειν οὐκ ἐλπιζομένης, ἀλλὰ παρούσης· τούτων ἀκούσαντες οἱ πλεῖστοι, τὰ δόρατα καὶ ξίφη ῥίψαντες ἀνέσεισαν τὰς χεῖρας, προσεθέμενοι Σελεύκῳ.

Σέλευκος τὴν Σαρδέων ἄκραν ἐπόρθει τοὺς ἐν αὐτῇ θησαυροὺς Θεοδότου φυλάσσοντος· τοῦτον [13] θησαυροφύλακα Λυσίμαχος ἔταξε· μὴ δυνάμενος τὴν ἄκραν ἐχυρὰν οὖσαν ἑλεῖν, ἐκήρυξε τάλαντα ἑκατὸν δώσειν τῷ κτείναντι Θεόδοτον. ἦν οὖν [14] καὶ τῶν στρατιωτῶν πολλοῖς ἐπιθυμία τῶν ἑκατὸν ταλάντων· καὶ τῷ Θεοδότῳ πρὸς τοὺς στρατιώτας ὑποψία καὶ φόβος· ὁ

ce exclamabat: Quouſque tandem inſanitis, prædonumque dominum fame confectum ſequemini: cum apud regem divitiis affluentem ſtipendia merere poſſitis, & regno non in ſpe poſito, ſed præſenti perfrui. His auditis plerique haſtas atque enſes abjecerunt, comploſiſque manibus Seleuco acceſſerunt.

4 Seleucus Sardenſium arcem oppugnabat. In ea Theodotus præerat cuſtos theſauris, quod officium ei a Lyſimacho demandatum fuerat. Cum arcem ob firmitudinem ac munitionem capere non poſſet, proclamari juſſit ſe centum talenta daturum ei qui Theodotum occidiſſet. Unde factum eſt, ut & milites multos centum talentorum cupiditas invaderet, & Theodotus in magna ſuſpicione erga milites ac metu verſare-

μὲν

12 Μαίνεσθε λῃστάρχῳ] Cant. μαίνεσθε λῃστάρχῳ.

13 Θησαυροφύλακα] Ita edidi cum MSS. pro θησαυρὸν φύλακα.

14 Καὶ τῶν στρατιωτῶν πολλοῖς] Ita lego cum MSS. pro καὶ τῶν στρ. πολλῶν.

15 Δημι-

tur. Hic igitur ne prodiit quidem in publicum, ob eam cauſſam. Vulgus vero moleſte ferebat, ſibi fidem non haberi. in hac omnium perturbatione, Theodotus antevertens, noctu portam aperuit, & introducto Seleuco theſauros ei tradidit.

5 Seleucus Demetrio ſub collibus Tauri caſtrametante, metuens, ne clam Syriam verſus diſcederet, Lyſiam cum magna Macedonum manu in montis Amanidis anguſtiis impendentes miſit, qua profectionem erat facturus, mandans ut plurimos ignes incenderent. Demetrius cum hæc loca præoccupata eſſe videret, profectione deſtitit.

6 Seleucus, cum e Cilicia fugiſſet e prælio, quod adverſus barbaros commiſerat, ut ne amici quidem intelligerent eum cum paucis ſe fugæ

μὲν οὖν οὐδὲ προῆλθε· πολλοὶ δ' ἠγανάκτουν ἀπιστούμενοι· τοιαύτης ταραχῆς οὔσης, φθάσας Θεόδοτος, πυλίδα νύκτωρ ἀνοίξας, εἰσαγαγὼν Σέλευκον, ἐξέδωκεν αὐτῷ τοὺς θησαυρούς.

Σέλευκος Δημητρίου στρατοπεδεύοντος ὑπὸ τοῖς λόφοις Ταύρου, δεδοικὼς μὴ λαθὼν ἐπὶ Συρίας ἀναχωρήσῃ, ἔπεμψε Λυσίαν μετὰ πολλῶν Μακεδόνων ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑπερκείμενα τῶν Ἀμανίδων πυλῶν, ᾗ τὴν πορείαν ἔμελλε ποιεῖσθαι, προστάξας πυρὰ καῦσαι πολλά. 15 Δημήτριος προκατειλημμένους ὁρῶν τοὺς τόπους, τῆς πορείας ταύτης ἀπετράπετο.

Σέλευκος ἐς Κιλικίαν 16 φυγὼν, ἐκ τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἵνα μηδὲ οἱ φίλοι μάθοιεν ὅτι μετ' ὀλίγων τυγχάνει

φεύ-

15 Δημήτριος προκατειλημμένους] Vide Plutarchum in Demetrio.

16 Φυγὼν] Φεύγων. Caſaubonus.

φθόγων, [17] Ἀμακτιόνος τοῦ ἡγεμόνος [18] τῆς βασιλικῆς ἤδη ὁπλοφόρος εἶναι προσποιήσασα, ἐσθῆτα λαβὼν ἁρμόζουσαν ὁπλοφόρου σχήματι· ἐπεὶ δὲ πολὺ πλῆθος συνῆλθεν ἱππέων καὶ πεζῶν· τότε [19] τὴν βασιλικὴν στολὴν ἀναλαβὼν, ἑαυτὸν τοῖς στρατιώταις ἔδειξεν.

mandare, Amactionis ducis regiæ jam armigerum ſe eſſe ſimulabat, ſumpta veſte ad habitum armigeri accommodata. Poſtea cum magna multitudo equitum, peditumque confluxiſſet, tum recepta ſtola regia, ſeipſum militibus conſpiciendum, agnoſcendumque præbuit.

[CAP. X.]

Περδίκας.

¶ Περδίκας Ἰλλυριῶν καὶ Μακεδόνων πολεμούντων, ἐπειδὴ [1] πολλοὶ Μακεδόνες ἡλίσκοντο ζωγρεῖν, [2] καὶ οἱ λοιποὶ λύτρων ἐλπίδι πρὸς τὰς μάχας ἦσαν ἀτολμότεροι· ἐπεκηρυκεύσαντο περὶ λύτρων, ἐντειλάμενος τῷ κήρυκι ἐπανελθόντι ἀγγεῖλαι,

Perdicca.

¶ Perdicca, Illyriis & Macedonibus bellum gerentibus, cum multi Macedones caperentur vivi, reliqui etiam redemptionis ſpe ad pugnam minus alacres erant. Quibus legationem inter ſe de redemptoriis muneribus mittentibus, præcepit legato; ut re-

ὡς

17 Ἀμακτιόνος] Cant. ἅμα κτύπον. Pro τῆς βασιλικῆς ἤδη ὁπλοφόρος, ſcribendum forte τῆς βασιλικῆς ἴλης ὁπλ.

18 Τῆς βασιλικῆς ἤδη ὁπλοφόρος εἶναι πρ.] Suſpectus mihi locus. *Caſaubonus.*

19 Τὴν βασιλικὴν στολὴν ἀναλαβὼν] Vocem στολὴν quæ in Vulgata aberat, cum Fl. loco ſuo reddidi. cum quo conſentit Interpres.

Cap. X. 1 Πολλοὶ Μακεδόνες ἡλίσκοντο ζωγρεῖν] Ζωγρεῖν, hoc eſt, ὥστε ζωγρεῖν, vel εἰς τὸ ζωγρεῖν. fuit quando legerem ἡλίσκοντο ζωγρείᾳ. Sed nihil mutandum: ſic alibi ἁλῶναι φυγεῖν & ἁλῶναι ἀποθανεῖν, etſi paullo aliter. *Caſaubonus.*

2 Οἱ λοιποὶ λύτρων] Μακεδόνες, quod legebatur poſt λοιποὶ, cum utroque Codice nec non Interprete ſuſtuli.

3 Ὡς

verſus nunciaret, ſe redemptoria munera Illyriorum non accepturum, ſed condemnatos captivos morte affecturum. Macedones deſperata ſalute redemptiva, audaciores ad pugnandum reddebantur, quippe quibus in ſola victoria ſalus poſita eſſet.

2 Perdicca cum Chalcidenſibus bellum gerens, deſtitutus argenteo numiſmate, ſtannum ære mixtum ſignavit, atque ita ſtipendium militibus ſuppetebat. Mercatores regium numiſma accipiebant. Cum vero extra fines nulli eſſet uſui, pro his regionis ſuæ frumenta ac fructus reddidit.

3 ὡς ἄρα λύτρα Ἰλλυριοὶ μὴ προσίοιντο. ἀλλὰ ψηφίσειεν τοὺς αἰχμαλώτους κτιννύειν. οἱ δὴ Μακεδόνες ἀπογνόντες τῆς διὰ τῶν λύτρων σωτηρίας, εὐτολμότεροι πρὸς τὰς μάχας ἐγένοντο· ὡς ἐν μόνῳ τῷ νικᾷν ἔχοντες τὸ σώζεσθαι.

Περδίκκας Χαλκιδεῦσι πολεμῶν ἀργυροῦ νομίσματος ἀπορούμενος, 4 χαλκόκρατον κασσίτερον ἐχάραξε· καὶ οὕτως ἦν μισθοφορὰ τοῖς στρατιώταις· οἱ μὲν ἔμποροι τὸ βασίλειον νόμισμα ἐλάμβανον· ἐπεὶ δὲ ἦν ἀχρεῖον ὑπὲρ τοὺς ὅρους 5 ἀντιφόρτιζεν καρποὺς τοὺς ἐπιχωρίους.

[CAP.

3 Ὡς ἄρα λύτρα Ἰλλυριοὶ] MSS. ut & Codd Caſauboni λύτρα Ἰλλυριῶν, quomodo etiam legit Interpres. Recte tamen Vulgata: juſſerat enim Perdiccas ut legatus reverſus nunciaret, Illyrios non recepturos lutrum, &c. ut hoc pacto Macedones ad pugnam redderet alacriores. Pro προσίοιντο, Cant. προσίοιντο. Pro ψηφίσειεν, uterque Codex ψηφίσαι. Item δὴ ante Μακεδόνες delet Cant.

4 Χαλκόκρατον] Cant. χαλκόκρατον. Paullo poſt pro ὑπὲρ τοὺς ὅρους, Cant ut & Codd. Caſauboni ὑπὲρ τῶν ὅρων. Pro ἀντιφόρτιζεν, Fl. ἀντεφόρτιζεν. Vide ſupra III. 10. 14.

5 Ἀντιφόρτιζεν καρποὺς τοὺς ἐπιχ.] Scribendum ἀντεφόρτιζεν. *Caſaubonus.*

[CAP. XI.]

Κάσσανδρος.

¶ [1] Κάσσανδρος Νικάνορα φρουροῦντα τὴν Μουνυχίαν, καὶ πρὸς αὐτὸν κακοήθως ἔχοντα, τέχνῃ συνέλαβεν· ἀποπλεῖν τῆς Ἀττικῆς προσεποιήσατο· μέλλοντι δὲ αὐτῷ τοῦ σκάφους ἐπιβαίνειν προσελθὼν γραμματοφόρος, ἐπέδωκε γράμματα περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ φίλων, ὡς Μακεδόνων [2] αὐτὸν καλούντων ἐς τὴν βασιλείαν διὰ τὴν πρὸς Πολυσπέρχοντα ὀργήν· ταῦτα ἀναγνοὺς Κάσσανδρος, φαιδρὸς καὶ περιχαρὴς ἐγένετο. καὶ τὸν Νικάνορα παραπέμποντα ἐπισπασάμενος ἐνηγγελίσατο. καὶ, Νῦν, ἔφη, [3] ἄλλων ἡμῖν περὶ τῶν πραγμάτων ἐστὶ βουλευτέον· καὶ κοινῇ γνώμῃ τὴν ἀρχὴν διατάξωμεν· ταῦτα

Caſſander.

¶ Caſſander Nicanorem præſidentem Munichiæ, & iniquo animo erga ſe affectum, dolo cepit. Etenim ſe diſceſſurum ex Attica cum navibus præferebat. Cui jam conſcenſuro navim, tabellarius litteras reddidit ab amicis qui eſſent in Macedonia, quarum hæc erat ſententia: Macedones eum ad regnum capeſſendum accerſere, propter civium in Polyſperchontem odium. His lectis, Caſſander lætabundus atque hilaris factus eſt. Et Nicanorem comitantem complexus, gratulabatur: &, Nunc, ajebat, aliter nobis de rebus conſultandum eſt, ac de communi ſententia imperium ordinandum. Hæc

λέγων

1 Κάσσανδρος Νικ.] In Cantabrigienſi codice ſecundum *Caſſandri* ſtrategema primo præmittitur.

2 Αὐτόν] Cant. αὐτούς.

3 Ἄλλων ἡμῖν περὶ τῶν πρ.] Quidam codd. ἄλλως. ſed ἄλλων magis probo. & mox διαλεξόμενος. Sub finem οἱ ἐπὶ τ' ἐκελ ſcripſimus, cum in noſtro codice mendoſe τὸ ἐπὶ τ, legeretur. *Caſaubonus.*

4 Ἀἰα-

dicens, tacite perduxit eum in vicinam quandam domum, hoc prætextu, ut cum ſolo de rebus arcanis diſſereret. Erat autem in domo manipulus ſatellitum abſtruſus, qui comprehenſum Nicanorem cuſtodierunt. Caſſander extemplo concionem convocavit, iiſque qui Nicanorem vellent accuſare, poteſtatem conceſſit. Interea dum in eum crimina conferuntur, Munychiam recepit. Nicanorem vero, qui multa ſcelera contra jus & fas licenter patrarat, morti in concione adjudicarunt.

2 Caſſander eodem tempore Salaminem oppugnabat, & cum Athenienſibus navali prælio confligebat. parta victoria, omnes, quotquot cum Athenienſibus vicerat, Salaminios ſine redemptoriis pretiis miſit.

λέγων ἡσυχῆ παρήγαγεν αὐτὸν εἴς τινα τῶν πλησίον οἰκιῶν, ὡς μόνῳ περὶ μεγάλων ἀποῤῥήτων διαλεγόμενος· ἦν δ' ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀποκεκρυμμένος λόχος ὑπασπιστῶν, οἳ συλλαβόντες Νικάνορα ἐφρούρουν. Κάσανδρος δὴ παραχρῆμα συνήγαγεν ἐκκλησίαν· καὶ τοῖς βουλομένοις κατηγορῆσαι Νικάνορος ἐπέτρεψε· παρὰ δὲ τὸν καιρὸν τῆς κατηγορίας τὴν Μουνυχίαν [4] ἀνωχυρώσατο· Νικάνορος ἀδεῶς πολλὰ δράσαντος παρανόμως, [5] θάνατον οἱ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας κατεψηφίσαντο.

Κάσανδρος ὁμοῦ μὲν ἐπολιόρκει Σαλαμῖνα, ὁμοῦ δὲ καὶ Ἀθηναίοις ἐναυμάχησε· νικήσας τῇ ναυμαχίᾳ ὅσους μετ' Ἀθηναίων [6] εἷλε Σαλαμινίους ἄνευ λύτρων ἀφῆκε· πυθόμενοι δὲ οἱ τὴν Σαλαμῖνα οἰκοῦντες

προσε-

4 Ἀνωχυρώσατο] Ita ſcripſi cum Fl. pro ἐχυρώσατο. Cant. ἀνεχυρώσατο.

5 Θάνατον οἱ ἐπὶ τῆς &c.] MSS. θάνατον τῶν ἐπὶ τῆς.

6 Εἷλε] Uterque Codex εἶς.

7 Ἀλοὺς

προσεχώρησαν Κασσάνδρῳ, πιστεύσαντες αὐτοῦ τῇ φιλανθρωπίᾳ.

Κάσσανδρος Ὀλυμπιάδα καθείρξας ἐς Πύδναν τῆς Μακεδονίας, ἐπολιόρκει πολέμῳ. Πολυσπέρχων νύκτωρ ἔπεμψε πεντηκοντήρη πλησίον ὑφορμοῦσαν. ἧς ἐπιβῆναι τὴν Ὀλυμπιάδα προὔτρεπε διὰ γραμμάτων· ὁ γραμματοφόρος [7] ἁλοὺς ἀχθεὶς παρὰ Κάσσανδρον ὡμολόγει [8] τὴν πρᾶξιν ἐφ᾽ ἣν ἐστέλλετο· ὁ δὲ τὴν μὲν ἐπιστολὴν ἐσφραγισμένην τῇ σφραγῖδι τῇ Πολυσπέρχοντος ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσκομίσαι· μὴ μέν τοι προσειπεῖν ὡς Κάσσανδρος ταῦτα ἔγνω. [9] καὶ ὁ μὲν εἰσεκόμισε· Κάσσανδρος δὲ τὴν πεντηκοντήρη συλλαβών, ἐποίησεν ἀφανῆ. Ὀλυμπιὰς

Qua re audita, qui Salaminem habitabant, freti humanitate Caſſandri, ſe ei dediderunt.

3 Caſſander Olympiadem concluſam in Pydnam Macedoniæ civitatem, bello oppugnabat. Polyſperchon noctu miſit pentecontorum proxime appellentem, Olympiademque ut eum conſcenderet, per litteras hortabatur. Tabellarius captus, & ad Caſſandrum adductus, confitebatur qua de cauſſa miſſus eſſet. Ille litteras obſignatas Polyſperchontis ſigillo, eum intro ferre juſſit, neque dicere quod Caſſander eas legiſſet. Qui cum intro ferret, Caſſander pentecontorum interceptum de medio removit. Olympias habita

πιστεύ-

7 Ἁλοὺς ἀχθεὶς] Vulgata ἁλοὺς καὶ ἀχθεὶς, ſed copulam cum utroque Codice delevi. Ita quoque apud Polybium III. Hiſt cap. 104. Ἀννίβας δὲ τὰ μὲν ἀκούων τῶν ἁλισκομένων αἰχμαλώτων, τὰ δὲ, &c. & Ælianum lib. II. Var. cap. 9. τούς γε μὴν ἁλισκομένους αἰχμαλώτους Σαμίων στίζειν κατὰ τοῦ προσώπου.

8 Τὴν πρᾶξιν] MSS. τὴν τάξιν. & ſic quoque Codd. Caſauboni. Mox Cant. μὲν ante ἐπιστολὴν delet.

9 Καὶ ὁ μὲν εἰσεκόμισε] Deſiderantur hæc in Cant. Codd. vero Caſauboni, καὶ οἱ μὲν εἰσεκόμισαν.

10 Τὸ

fide Polyſperchontis ſigillo & litteris, ſub noctem ex urbe progreſſa, cum pentecontorum non reperiret, inſigniter doluit, & ſe a Polyſperchonte quoque deceptam exiſtimavit: atque ſeipſam, urbemque Pydnenſium Caſſandro tradidit.

πιστεύσασα τῇ σφραγῖδι τῇ Πολυσπέρχοντος καὶ τοῖς γράμμασι, τῆς πόλεως προελθοῦσα νύκτωρ, οὐχ εὑροῦσα τὴν πεντηκοντήρη, ὡς δὴ καὶ Πολυσπέρχοντος ἐξαπατῶντος, ἠθύμησεν, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὴν, [10] καὶ τὸ ἄστυ τὸ Πυδναῖον Κασσάνδρῳ.

4 Caſſander ab Illyride revertens, cum abeſſet unius diei itinere ab Epidamno, copias equeſtres, pedeſtreſque deſcripſit, iiſque miſſis incendit vicos excelſos, poſitos in finibus Illyridis & Atintanidis. Illi diſceſſiſſe Caſſandrum arbitrati, progrediebantur ex urbe, colendoque ruri operam

Κάσσανδρος ἀπὸ τῆς Ἰλλυρίδος ἐπανιὼν, ἀπέχων ὁδὸν ἡμέρας Ἐπιδάμνου, [11] τὴν δύναμιν ὑπογράψας, ἱππέας καὶ πεζοὺς πέμψας, ἐνέπρησε κώμας ὑψηλὰς κειμένας ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἰλλυρίδος καὶ [12] Ἀτιντανίδος, [13] καταφρονήσασιν τοῖς Ἐπιδαμνίοις. οἱ μὲν δὴ νομίσαντες ἀπεληλυθέναι Κάσσανδρον, προελθόντες τῆς πόλεως, ταῖς γεωργίαις προσεῖχον· ὁ δὲ τὴν

10 Τὸ ἄστυ τὸ Πυδναῖον] In Cant. erat τὸ ἄστυ τῶν Πυδναίων. Pro ἀπέχων Caſaubonus in margine reſcripſerat ἀπέχων.

11 Τὴν δύναμιν ὑπογράψας] Scribo ὑποκρύψας. *Caſaubonus.*

Ὑπογράψας] MSS. cum Interprete ἀπογράψας. ſed legendum cum Caſaubono ὑποκρύψας. ſequitur enim, τὴν κεκρυμμένην δύναμιν ἀποστήσας.

12 Ἀτιντανίδος] Ita edidi pro vulgato Ἀτιτάνιδος. Male Cant. Ἀτιτάριδος. Stephanus: Ἀτιντανία. μοῖρα Μακεδονίας. οἱ οἰκήτορες. καὶ Ἀτιντᾶνες, καὶ Ἀτιντάνιοι. εἴρηται ἀπὸ Ἀτιντᾶνος, υἱοῦ Μακεδόνος. λέγεται καὶ Ἀτιντανὶς τὸ θηλυκόν. λέγεται καὶ Ἀτιντὰν, καὶ Ἀτιντανία, καὶ Ἀτιντάνιον οὐδέτερον.

13 Καταφρονήσασαν τοῖς Ἐπιδαμνίοις] Legendum cenſeo τὰς συμφρονησάσας τοῖς Ἐπ. vel τὰς ταυτὰ φρονο. Codd. Interpretis hæc videntur non habuiſſe. *Caſaubonus.*

14 Ἐπεισ-

τὴν κεκρυμμένην δύναμιν ἀναστήσας, ἀπὸ μὲν τῆς ἔξω τῆς πόλεως ἔλαβεν οὐκ ἐλάττους ἀνδρῶν δισχιλίων· καὶ τὰς πύλας δὲ τῆς πόλεως ἀνεῳγμένας εὑρὼν, [14] ἐπεισελθὼν τὴν Ἐπίδαμνον κατέσχεν.

dabant. At ille occultis copiis excitatis extra urbem, non minus ex his mille viris cepit: cumque portas urbis patefactas reperiſſet, ingreſſus Epidamno potitus eſt.

[CAP. XII.]

Λυσίμαχος.

¶ Λυσίμαχος Αὐταριατῶν τὰς ἀποσκευὰς ἀπολεσάντων ἐν τῇ πρὸς Δημήτριον μάχῃ [1] περὶ Λάμψακον, φοβηθεὶς μή τι νεωτερίσωσιν οἱ βάρβαροι, πάντα ὅσα εἶχον ἀπολέσαντες, περιαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω τοῦ χάρακος, [2] ὡς ἐπὶ σιτομετρείαν, σύνθημα δοὺς ἀπέκτεινεν ἅπαντας. [3] ἦσαν ἄνδρες πεντακισχίλιοι.

Lyſimachus.

¶ Lyſimachus cum Autariatæ ſuis impedimentis ſpoliati eſſent in pugna adverſus Demetrium facta, metuens ne quid novarum rerum inciperent barbari omnibus poſſeſſionibus exuti, productos eos extra vallum tanquam ad frumenti diſtributionem, dato ſigno omnes ad unum interfecit. Erant univerſi numero ſexcenti.

Au-

14 Ἐπεισελθών] Ita reſtitui cum MSS. cum quibus conſentire videntur Codd. Interpretis. Vulgata, ἀπεισελθών.

Cap. XII. 1 Περὶ Λάμψακον] MSS. περὶ Λάμψακα. In verſione deſiderantur.

2 Ὡς ἐπὶ σιτομετρίαν] Scribendum σιτομετρείαν. ut alibi σῖτον μετρεῖν τοῖς στρατιώταις. *Caſaubonus.*

Σιτομετρείαν] Ita reſcripſi cum Cant. monente quoque Caſaubono. Multum a Græcis abit Interpres, dum pro πεντακισχίλιοι habet *ſexcenti.*

3 Ἦσαν ἄνδρες πεντακισχίλιοι] Quidam Codd. ἦσαν δὲ ἀνδρῶν πέντε χιλιάδες, ſicut in Dromichæte libro ſeptimo. *Caſaubonus.*

4 Ἐπεὶ

2 Lyſimachus cum Amphipolim cepiſſet Andragathi proditione, magnis eum muneribus ornavit: majoraque promiſit, ſi in Aſiam ſecum una proficiſceretur. Poſtquam vero ad Thracias anguſtias deventum eſſet, non ſolum omnibus bonis quæ poſſidebat, eum ſpoliavit: verumetiam tormentis confectum, vita privavit.

Λυσίμαχος Ἀμφιπόλεως κρατήσας Ἀνδραγάθου προδόντος, πολλὰ καὶ μεγάλα χαρισάμενος αὐτῷ, μείζονα δὲ ὑποσχόμενος, ἐὰν εἰς τὴν Ἀσίαν αὐτῷ συναποδημήσῃ. [4] ἐπεὶ δὲ πρὸς ταῖς Θρᾳκείαις πύλαις ἐγένετο, οὐ μόνον [5] πάντα ὅσα ἐτύγχανεν ἔχων ἀφείλετο· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν βασανίσας ἀπέκτεινεν.

3 Lyſimachus Ariſtonem Autoleontis filium ad Pæonas in paternum regnum deduxit, ut cognito regio juve-

Λυσίμαχος [6] Ἀρίστωνα τὸν Αὐτολέοντος πρὸς Παίονας ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν κατῆγεν, ἵνα γνωρίσαντες τὸ βασιλικὸν μει-

4 Ἐπεὶ δὲ πρὸς] Quidam Codd. ἐπειδὴ mutata diſtinctione. *Idem.*

Ἐπεὶ δὲ] Cant. ἐπειδὴ.

5 Πάντα ὅσα ἐτύγχανεν ἔχων ἀφείλετο] Iidem Codd. πάντα ὅσα ἐτύγχανεν αὐτῷ χαρισάμενος ἀφείλετο. *Caſaubonus.*

6 Ἀρίστωνα τὸν Αὐτολέοντος] Memoratur *Ariſto* præfectus Pæonum equitatui ſub Alexandro, Curtio lib. IV. cap. 9. *Præfectum Pæonum equitum Ariſtona laxatis habenis invehi juſſit. Inſignis eo die pugna equitum, & præcipue Ariſtonis fuit: præfectum equitatus Perſarum Satropatem, directa in gutture haſta transfixit; fugientemque per medios hoſtes conſequutus ex equo præcipitavit, & obluctanti caput gladio dempſit: quod relatum magna cum laude ante regis pedes poſuit.* Plutarcho in Alexandro, μνημονεύσομαι δὲ ὀλίγων ὑπερίστων. (male, pro μνημονεύσομαι δὲ ὀλίγων. Ἀρίστων) ὁ τῶν Παιόνων ἡγεμὼν, ἀποκτείνας πολέμιον ἄνδρα καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιδειξάμενος αὐτῷ, Τοῦτο, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, παρ᾽ ἡμῖν ἐκπώματος χρυσοῦ τιμᾶται τὸ δῶρον. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος γελάσας, κενοῦ γε, εἶπεν, ἐγὼ δέ σοι μεστὸν ἀκράτου προπίομαι. Arriano lib. III. De expedit. Alex. οἵ τε ἱππεῖς καὶ οἱ Παίονες, ὧν Ἀρέτης Ἀρίστων ἡγοῦντο. *Autoleontis* Pæonum regis filiam in matrimonio habuiſſe dicitur. Pyrrhus apud Plutarchum in ejus vita. *Autoleonti* Pæonum regi contra Autariatas bellum gerenti auxilium tuliſſe dicitur Caſſander apud Diodorum lib. XX. Apud Tzetzen Chiliad. VI. 53. perperam ſcribitur Αὐδολέοντος Παιόνων βασιλέως, pro Αὐτολέοντος.

μειράκιον προσιοῦντο φιλοφρόνως αὐτόν. 7 ἐπεὶ δὲ τὸν Ἀρίστωνα ἔλουεν τὸ βασιλικὸν λουτρὸν ἐπὶ 8 τοῦ Ἀστυκοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν τράπεζαν τὴν βασιλικὴν 9 παρέθηκαν παρὰ τὸ πάτριον ἔθος· Λυσίμαχος ἐσήμηνεν ἐξοπλίσασθαι· Ἀρίστων μὲν 10 φυγὼν ἀφιππάσατο εἰς τὴν. 11 Σαρδιέων· Λυσίμαχος δὲ Παιονίαν κατέσχεν.

ne, benevole & amice eum exciperent. Ubi vero Ariſtonem regio lavacro in Ariſtibo fluvio laviſſent, & menſam regiam more patrio appoſuiſſent, Lyſimachus ſignum ſuis dedit, ut ſeſe armarent, Ariſton correpta fuga ad Sardenſes equo evaſit. Ita Lyſimachus Pæoniam obtinuit.

[CAP. XIII.]

Κρατερός.

Κρατερὸς, Τυρίων ἐ-

Craterus.

Craterus, Tyriis Ma-

πιθε-

7 Ἐπεὶ δὲ τὸν Ἀρίστωνα ἔλουεν] Scribe ἔλουον. Pro ἐπὶ τοῦ Ἀστυκοῦ ποτ. legit Interpres τοῦ Ἀριστίβου ποτ. & κατὰ τὸ πάτριον ἔθ. cum male noſter Cod. παρὰ τό. *Caſaubonus.*

8 Τοῦ Ἀστυκοῦ ποταμοῦ] Interpres Ἀριστίβου ποταμοῦ. Legendum forte Ἀρίσβου, qui Straboni lib. XIII. fluvius dicitur Thraciæ influens Hebrum. Ejuſdem meminit Stephanus, voce Ἀρίσβη· Ἔστι καὶ ποταμὸς Θρακῶν Ἄρισβος. Pro παρὰ τὸ πάτρ. Cant. ἐπὶ τὸ πατρ. Lego cum Caſaubono κατὰ τὸ πατρ.

9 Παρέθηκαν] γρ. παρέθετο. *Caſaubonus.*

10 Φυγὼν ἀφιππάσατο] Ita edidi cum MSS. pro φυγῇ ἀφιππάσατο.

11 Σαρδιέων] MSS. Σαρδιανέων quod poſitum forte per μετάθεσιν, addito initio Σ, pro Ἀδρανέων, ab Ἀδράνη, quæ Thraciæ civitas Stephano. Niſi magis arrideat Σαρδικέων, a Σαρδικῇ ſive Σερδικῇ, quæ Thraciæ regio & urbs Ptolemæo lib. III. cap. 11. Apud Gruterum pag. DXL. Inſcr. 11. DIOGENES. MIL. COH. X. PR. &c. NAT. THRAX. CIVITATE. SERDICA. Hadr. Valeſius ad Excerpta Dionis Σαρδιεῖς eoſdem putat cum Σαρδιαίοις Strabonis, apud quem Caſaubonus reponendum cenſet Ἀρδιαῖοι, (Ἀρδία enim unde Ἀρδιαῖοι, pariter urbs Illyridis) quem ſequutus Valeſius, apud Noſtrum, nec non Dionem, & Zonaram ſic quoque corrigit. Verum cum Σαρδιαῖοι, ſive Ἀρδιαῖοι, ſint in Illyride, a loco in quem ſe fuga ſervavit Ariſton, videntur remoti nimis. Deinde dubitari poſſet, an apud alios opus hac correctione, propter conſenſum Codicum Dionis, Zonaræ & Strabonis, Σαρδιαῖοι ſcribentium; quin & Strabo, in quo corrigendo vacillat Caſaubonus, unde & ab Ortelio refellitur, Σαρδιαίους & Ἀρδιαίους commemorat.

1 Ma-

cedones in muniendo vallo occupatos adorientibus, mandavit, ut prius cederent. Poſtquam vero Tyrii longa perſecutione vehementer eſſent defatigati, ſignum dedit ſuis, ut converſi in Tyrios impetum darent: ſtatimque factum eſt, ut perſequentes fugerent, & fugientes perſequerentur.

τιθεμένων, τοῖς ἐργαζομένοις τὸ χῶμα [1] Μακεδόσι τροπῆς αὐτῶν γινομένης ὑποχωρεῖν παρήγγειλεν· ἐπεὶ δὲ οἱ Τύριοι σφοδρῶς ἐπὶ μακρὸν διώξαντες ἔκαμον· ἐσήμηνεν ἀναστρέψαντας ἐμβαλεῖν τοῖς Τυρίοις. αὐτίκα δὴ οἱ μὲν διώκοντες ἔφυγον· οἱ δὲ φεύγοντες ἐδίωκον.

[CAP. XIV.]

Polyſperchon.

Polyſperchon, Peloponneſiis aditum obſidentibus, milites ſuos ad periculum adeundum confirmavit. Pileum Arcadicum impoſuit, & tunicam duplicem indutus, acceptoque baculo, dixit ad eos: Qui nos in periculum vocant, o commilitones, ejuſmodi ſunt homines. Poſt, his

Πολυσπέρχων.

Πολυσπέρχων τὰ ὄρια φυλασσόντων Πελοποννησίων, [1] τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας προὔτρεψε πρὸς τὸν κίνδυνον, πῖλον Ἀρκαδικὸν ἐπιθέμενος, καὶ τρίβωνα διπλοῦν ἐμπορπησάμενος, καὶ βακτηρίαν λαβὼν ἔφη πρὸς αὐτούς· πρὸς οὓς μὲν κινδυνεύειν μέλλομεν, ὦ συστρατιῶται, τοιοῦτοι τυγ-

χάνου-

1 Μακεδόσι τροπῆς αὐτῶν γιν.] MSS. Μακεδόσι περὶ τὸ αὐτῶν γινομένης, quod ſedulo, licet abſque ullo ſenſu, ſequutus eſt Interpres. Videtur innuere Auctor, Craterum mandaſſe militibus, cum impune pedem referrent Tyrii, ut ſimulata fuga in eum locum eos deducerent, unde tuto ſe recipere ſe non poſſent.

Cap. XIV. 1 Τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας] Cant. τοὺς αὐτοῦ τοὺς στρατιώτας. Cum MSS. repoſui προὔτρεψε pro vulgato προέτρεψε, niſi quod Cant. προὔτρεπε. Mox pro ἐπιθέμενος, iidem Codd. ἐπιθέμενοι.

 1 Ἀντι-

χάνουσιν ὄντες. ταῦτα δὲ ἀποθέμενος, καὶ τὴν πανοπλίαν λαβών· οἱ δὲ μέλλοντες πρὸς αὐτοὺς πολεμεῖν, τοιοῦτοι, μέχρι νῦν πολλοὺς καὶ μεγάλους ἀγῶνας νενικηκότες· ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται ἠξίωσαν μηκέτι μέλλειν· ἀλλ' εὐθὺς ἄγειν ἐπὶ τὴν μάχην.

depoſitis, & armatura recepta: Qui vero cum iis manum conferent (inquit) ejuſmodi, uſque in hoc tempus multorum, magnorumque bellorum victores. Quo audito, milites obſecrabant, ne amplius moram aliquam interponeret, ſed recta ad ineundam pugnam duceret.

[CAP. XV.]

[1] Ἀντίοχος Σελεύκου.

Antiochus Seleuci filius.

Ἀντίοχος βουλόμενος κρατῆσαι Δαμασκοῦ, ἣν ἐφύλασσε Δίων Πτολεμαίου στρατηγὸς, ἐπήγγειλε τῇ στρατιᾷ, καὶ τῇ χώρᾳ πάσῃ, [2] Περσικὴν ἑορτὴν θαλιάζειν· προστάξας ἅπασι τοῖς ὑπάρχοις ἀμφιλαφῆ κομίζειν εὐωχίας παρασκευήν. ἐφ' ᾗ πανταχοῦ πανηγυρίζοντος Ἀντιόχου μετὰ πάντων, [3] καὶ ὁ Δίων πυνθανόμενος τὴν τρυφὴν τῆς ἑορτῆς,

Antiochus volens Damaſcum in ſuam poteſtatem redigere, quam Dinon Ptolemæi dux cum præſidio tenebat, præcepit exercitui atque univerſæ regioni, ut convivium Perſicum ſumma celebritate obirent: mandavitque omnibus principibus, ut copioſum adferrent convivii apparatum. in quo celebrando cum prorſus occuparetur Antiochus, cum omnibus ſuis: etiam

ἐχα-

1 Ἀντίοχος Σελεύκου.] Ita edidi cum Fl. cum quo conſentit Interpres, nec non Index libro huic præfixus. Vulgata, Περὶ Ἀντιόχου βουλομένου κρατῆσαι Δαμασκοῦ.

2 Περσικὴν ἑορτὴν] MSS. addita copula, καὶ Περσικὴν ἑορτ.

3 Καὶ ὁ Δίων] Uterque Codex καὶ ὁδόν. orto errore ex ſcriptionis compendio.

4 Πι-

Dinon audito celebritatis luxu, aliquantum de excubiarum diligentia remiſit. Antiochus autem imperans, ut incoctum frumentum ad quatuor dies ſecum portarent, duxit exercitum per ſolitudinem, & vias obſcuras ac præcipites, atque ex improviſo irruptione facta, capit Damaſcum.

ἐχάλασε τὸ σφοδρὸν τῆς φυλακῆς. Ἀντίοχος δὲ προστάξας ἄπυρα σιτία τεσσάρων ἡμερῶν κομίζειν, ἤγαγε τὴν στρατιὰν, διά τε ἐρημίας, καὶ ἀτραπῶν [4] περικρήμνων καὶ ἀπροσδοκήτως ἐκφανεὶς, αἱρεῖ Δαμασκὸν, Δίνωνος οὐ δυνηθέντος ἀντισχεῖν, Ἀντιόχῳ παρόντι.

[CAP. XVI.]

Antiochus Antiochi filius.

Antiochus oppugnabat Cypſela, Thraciam urbem, multoſque ſecum habebat Thraces nobili genere natos, quibus præerant Tiris & Dromichætes. Hos ornavit torquibus aureis, & armis argenteis, atque ſic ad pugnam faciendam prodiit. Illi proſpicientes e Cypſelis propinquos & vernaculos ſuos multo auro argen-

[1] Ἀντίοχος Ἀντιόχου.

Ἀντίοχος ἐπόρθει Κύψελα Θρᾴτταν πόλιν, ἔχων σὺν αὐτῷ Θρᾳκῶν εὐπατρίδας πολλοὺς, ὧν ἡγοῦντο Τίρις, καὶ Δρομιχαίτης. τούτους κοσμήσας στρεπτοῖς χρυσοῖς, καὶ ὅπλοις ἀργυροπάστοις προῆλθεν ἐπὶ τὴν μάχην. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Κυψέλων ἰδόντες τοὺς ὁμοφύλους καὶ ὁμογλώσσους πολλῷ χρυ-

σῷ

4 Περικρήμνων] MSS. παρὰ κρημνόν. Male. Interpres addit *obſcuras*, quod non eſt in contextu. Pro ἀπροσδοκήτως, Fl. ἀπροσδόκητοι. & pro Δίνωνος, Cant. Δίωνος.

Cap. XVI. 1 Ἀντίοχος Ἀντιόχου] Ita edidi cum Fl. Interprete, & Indice. Vulgata, Περὶ Ἀντιόχου πορθοῦντος Κύψελα.

σῷ καὶ [2] ἀργύρῳ κεκοσμημένους, μακαρίσαντες αὐτοὺς τῆς μετ' Ἀντιόχου στρατείας, τὰ ὅπλα καταβαλόντες, Ἀντιόχῳ προσέθεντο· καὶ ἦσαν ἀντὶ πολεμίων σύμμαχοι.

toque exornatos, beatos eos ac felices prædicabant, qui ſub Antiocho ſtipendia mererent, & abjectis armis, Antiocho ſe dediderunt, & pro hoſtibus ſocii facti ſunt.

[CAP. XVII.]

[1] Ἀντίοχος Ἱέραξ.

Antiochus Hierax.

Ἀντίοχος Σελεύκου τοῦ ἀδελφοῦ ἀποστὰς ἔφυγεν εἰς τὴν μέσην τῶν ποταμῶν. [2] ὅτε καὶ αὐτὸν τὰ Ἀρμενίων ὄρη διελθόντα φίλος ὢν Ἀρσάβης ὑπεδέξατο· στρατηγοὶ Σελεύκου Ἀχαιὸς καὶ Ἀνδρόμαχος μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐδίωκον· πολλὴ μὲν [3] αὐτῶν ἐγένετο ἡ

Antiochus a Seleuco fratre defectione facta, profugit in Meſopotamiam. Itaque eum Armeniorum montes tranſgreſſum, Arſabes, cum quo ei amicitia intercedebat, excepit. Duces Seleuci Achæus & Andromachus cum infinitis copiis perſeque-

2 Ἀργύρῳ] Cant. ἀργυρῷ. Mox pro στρατείας, cum Cant. & Codd. Caſauboni ſcripſi στρατιᾶς.

Cap. XVI. 1 Ἀντίοχος Ἱέραξ] Ita repoſui cum Interprete & Indice. Vulgata, Περὶ Ἀντιόχου ἀποστάντος Σελεύκου τοῦ ἀδελφοῦ. Hujus a fratre Seleuco Callinico defectionem fuſius vide apud Juſtinum lib XXVII. cap. 2. & 3. qui addit eum, denuo a fratre Seleuco victum, benigne fuiſſe exceptum, non ab *Arſabe*, ut auctor eſt Polyænus, ſed *a ſocero ſuo Artamene, rege Cappadociæ.* Ad quem locum Vir doctus: *Puto verum eſſe Ariamenem. Nam Diodori Epitome habet* Ἀριαμένης. *Hujus Antiochi ſororem Stratonicen uxorem duxerat Ariamenes.* Socerum *itaque eſſe* [illegible] *vocat Juſtinus.* Verum haudquaquam refert Diodorus *Ariamnem* uxorem duxiſſe *Stratonicen*, hujus Antiochi ſororem, ſed eam tradidiſſe in matrimonium *Ariarathi* filio natu majori. Verba ejus ſunt Ecloga 3. lib. XXXI. Ἀριάμνης ἐπιγαμίαν πρὸς Ἀντίοχον ποιησάμενος, τὸν ἐπονομασθέντα Θεὸν, τὴν τούτου θυγατέρα Στρατονίκην συνῴκισε τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν υἱῶν Ἀριαράθῃ.

2 Ὅτε καὶ αὐτὸν τὰ τῶν Ἀρμενίων ὄρη δ.] Cant. ὥστε καὶ αὐτὸν μὲν Ἀρμενίων ὄρη δ. Fl. ὥστε καὶ αὐτὸν μὲν Ἀρμ.

3 Αὐτῶν] γρ. αὐτοῦ. Caſaubonus.

bantur, & magno quidem impetu manus conſerebant. Tandem Antiochus accepto vulnere, profugit in montis colles ſuperiores, exercitu ſine ordine ſub lateribus montis caſtrametante: & famam divulgavit, Antiochum in prælio cecidiſſe. Exercitus vero non exiguam partem noctu colles montis occupare juſſit. Sequenti die legatos miſerunt Antiochi milites, Philetærum Cretenſem, & Dionyſium Lyſimacheum, certiſque conditionibus Antiochi corpus ad ſepeliendum poſtularunt, ſeipſos atque arma tradentes. Andromachus nondum, inquit, Antiochi corpus inventum eſſe: quærerent in-

παράταξις· τέλος τρωθεὶς Ἀντίοχος ὑποφεύγει ἐς τὴν ὑπερκειμένην ὑπώρειαν τῆς στρατιᾶς, [4] ἢ ἣν ὁμαλεῖ στρατοπεδεύουσα ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους. Φήμην δὲ διέδωκεν ὡς Ἀντίοχος ἐν τῇ μάχῃ πεπτωκώς· τῆς δὲ στρατιᾶς οὐκ ὀλίγον μέρος νύκτωρ ἐκέλευσε καταλαβέσθαι τὰς ὑπωρείας· μεθ' ἡμέραν πρεσβευτὰς ἔπεμψαν οἱ Ἀντιόχου στρατιῶται, [5] Φιλέταιρον ἡγεμόνα Κρῆτα, καὶ Διονύσιον Λυσιμαχέα, ὑπόσπονδον Ἀντιόχου τὸ σῶμα αἰτούμενοι, καὶ σφᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ ὅπλα [6] παραδιδόντες. Ἀνδρόμαχος οὐδέπω μὲν ἔφη τὸ Ἀντιόχου σῶμα εὑρέσθαι. ζητεῖσθαι δὲ πεπτωκὸς εἴσω ἐν τοῖς δεσμοῖς. πέμψειν δὲ τοὺς παρα-

4 Ἢ ἣν ὁμαλεῖ στρατοπεδεύουσα ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους] Fl. ἣν ὁμαλεῖ στρατοπεδεύουσιν. Codd Caſauboni ἣν ὁμ. στρατοπεδεύουσαν. Legiſſe videtur Interpres: ἀνομαλεῖ στρατοπεδευούσης ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους, poſito commate poſt ὑπώρειαν. Verum ut minus diſcedatur a Vulgata, malim ἢ ἀνομαλεῖ στρατοπεδεύουσα ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους, φήμην διέδωκεν, omiſſa particula δὲ poſt φήμην cum utroque Codice. Pro πεπτωκώς, quod ſequitur, Fl. πεπτώκοι.

5 Φιλέταιρον] Cant Φιλέτηρον. ſed Vulgata recte. Idem Codex copulam ante Διονύσιον delet.

6 Παραδιδόντες] Fl. παραδιδόντας. Mox pro εὑρέσθαι, Cant. εὑρῆσθαι. Sequens πεπτωκὸς non agnoſcit Interpres.

παραληψομένους τά τε ὅπλα καὶ τοὺς στρατιώτας· ἧκον ἄνδρες τετρακισχίλιοι, οὐ πρὸς μάχην ἐσκευασμένοι, ἀλλὰ πρὸς παράληψιν αἰχμαλώτων ἐσταλμένοι· ἐπεὶ δὲ ὑπὸ ταῖς λαγόσι τοῦ ὄρους ἐγένοντο, οἱ τὰς ὑπωρείας προκαταλαβόντες, ἄνωθεν ἐπιχυθέντες πολὺν αὐτῶν φόνον εἰργάσαντο. Ἀντίοχος δὲ σχῆμα τὸ βασίλειον ἀναλαβὼν, ἐπεφάνη, δείξας αὐτὸν καὶ ζῶντα καὶ νικῶντα.

terius in vinculis: ſe miſſurum qui arma & milites acciperent. Venerunt quatuor millia virorum, non ad pugnam faciendum parati, ſed ad accipiendos captivos inſtructi. Qui poſtquam ad latera montis veniſſent, hi qui colles occuparant, deſuper effuſi, magnam eorum ſtragem ediderunt. Antiochus vero regio habitu recepto apparuit, & viventem & vincentem ſe oſtendens.

[CAP. XVIII.]

Φίλιππος Δημητρίου.

Philippus Demetrii filius.

¶ Φίλιππος Ῥοδίων [1] πόλιν ἐν τῇ περαίᾳ Περ-

§ Philippus Rhodiorum urbem in oppoſi-

νασσὸν

1 Πόλιν ἐν τῇ περαίᾳ Παρνασσόν] Rhodo oppoſita in continente fuit Caria: in qua regione Κρυασσὸς fuit oppidum, cujus præter Geogtaphos ipſe Polyænus meminit lib. octavo Parnaſſum in eo tractu legiſſe non memini. Videndum ergo, ne pro Παρνασσὸν ſit legendum, Κρυασσόν. Paullo poſt ante vocem νύκτωρ, quædam videntut fuiſſe in libris interpretis, quæ noſtri non habent. *Caſaubonus.*

Πόλιν ἐν τῇ Περαίᾳ Περνασσόν] Ita edidi pro vulgato, πόλιν ἐν τῇ Περαίᾳ Παρνασσόν. Atque ita reſcribendum monuit jam Ortelius, auctoritate Stephani, apud quem: Περνασσός, πόλις Καρίας· τὸ ἐθνικὸν Περνασσεῖς. Firmatur hæc lectio auctore Polybio, Hiſt. lib. XVI. 10. ubi hanc Philippi expeditionem deſcribens, inquit: ὅθεν ἀπαλλαττόμενος, προσεστρατοπέδευσε τῇ Περνασσῷ. ad quem locum vid. Palmerius. & Paullo poſt: Τὰς μὲν οὖν ἀρχὰς ὑπέμενον οἱ Περνασσεῖς εὐγενῶς. Eum vide. Pro *in oppoſita continente*, ut vertit, non male, Interpres ἐν τῇ Περαίᾳ, malim *in Peræa*, ſic præeunte Livio lib. XXXIII. cap. 33. *Rhodii* Peræam (*regio eſt continentis adverſus inſulam, vetuſta eorum ditionis*) *repetebant.* & cap. 35. *Rhodiis regionem, quam* Peræam *vocant, reddere.* Ejus mentio quoque apud Polybium,

ta continente Parnaſſum oppugnabat. Muros inſigni firmitudine præditos, ſtatuit ſuffodere. Cum autem inter ſuffodiendum ſolidiſſima petra ſe offerret, & foſſoriis inſtrumentis nequaquam cederet, Philippus interdiu ad foſſionem juſſit deſcendere. Eos vero qui opus faciebant, etiam tegumentis extenſis occultabat, ut putaretur velle eos occultare. Hæc autem omnia manifeſto hoſtes intuebantur, ut nullo modo eos clam eſſe poſſent. Noctu vero imperavit, ut milites a ſtadiis octo ſeu decem ex profundo quodam ſpecu pulverem adferrent, & pro fauce foſſionum conjicerent.

ναστὸν ἐπόρθει. τῶν δὲ τειχῶν καρτερῶν ὄντων, ἐπεχείρησεν ὑπορύττειν. πέτρας δὲ στερεωτάτης ἐν τῇ διώρυχι φανείσης, καὶ τοῖς μεταλλευτικοῖς ὀργάνοις μηδαμῶς εἰκούσης, ἐκέλευσε Φίλιππος μεθ' ἡμέραν μὲν ἐπὶ τὴν διώρυχα καταβαίνειν· [2] τοῖς ὑπορυττομένοις δὲ καὶ προκαλύμματα ὑπερέτεινεν ὡς βουλόμενος λανθάνειν· τὰ δὲ ἦν ἄρα φανερὰ τοῖς πολεμίοις ἀπὸ τῶν τειχῶν ὁρῶσι· νύκτωρ δὲ ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας ἀπὸ σταδίων ὀκτώ, ἢ δέκα, ἔκ τινος βαθείας φάραγγος ἀνακομίζοντας χοῦν μεταβάλλειν περὶ τὸ στόμα τῶν ὀρυγμάτων· ἐπεὶ δὲ [3] πολὺς χοῦς ἐγήγερτο σωρηδὸν, μεθ' ἡμέ-

bium, Excerpt. Leg. LXV 1. Μικροῖς δὲ αἰνώτερον χρόνοις ἐκ τῶν Λυκιακῶν ἀναξαινομένης τῆς διαφορᾶς, ἐκ τινων ὀρυγμάτων καὶ χώρας, ἣν συνέβαινε κεῖσθαι ἐπὶ μὲν τῆς ἐσχατιᾶς τῆς τῶν Ῥοδίων Περαίας, &c. Appianum lib. III. B. C. Διέπλευσεν ἐς Λώρυμα, Ῥοδίων τι φρούριον ἐν τῇ Περαίᾳ.

2 Τοῖς ὑπορυττομένοις δὲ καὶ] MSS. ut & Codd. Caſauboni: ὡς ἐργαζομένοις δὴ καὶ, &c. Mox pro λανθάνειν, Cant. μανθάνειν.

3 Πολὺς χοῦς ἐγήγερτο] Vocem χοῦς, quæ a Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete revocavi. Mox pro ἐκείνῳ ἐπίστευσαν, Cant. ἐκεῖνο ἐπίστευσαν, quod vulgato videtur præferendum. In fine ſtrategematis pro κατωλοφύροντο, (licet eodem res redeat, propter conſenſum tamen Codicum) repoſui κατωδύραντο.

ἡμέραν οἱ ἀπὸ τῶν τειχῶν ἰδόντες τοῦτο, ἐκείνῳ ἐπίστευσαν, ὡς ἡ πόλις κάτωθεν ὑπορώρυκται· οὗτος ὁ φόβος ἔπεισεν αὐτοὺς παραδοῦναι Φιλίππῳ τὴν πόλιν· ὕστερον δὲ τὴν ἀπάτην μαθόντες, πολλὰ τὴν αὐτῶν ἄνοιαν κατωδύραντο.

Multo autem pulvere acervatim excitato interdiu, qui muros defenſabant, id ipſum conſpicati, civitatem inferne ſuffoſam eſſe crediderunt. Is metus eos impulit, ut urbem Philippo dederent. Poſtea vero cognito dolo, multis lacrymis ſuam amentiam deploraverunt.

Φίλιππος Δημητρίου πολεμῶν Ἀττάλῳ βασιλεῖ, καὶ Ῥοδίοις, ἀποδρᾶναι [4] κατὰ τὴν θάλατταν βουλευσάμενος, αὐτόμολον Αἰγύπτιον ἔπεμψεν· ὃς ἤγγειλε τοῖς πολεμίοις ὅτι παρασκευάζοιτο διαναυμαχεῖν τῆς ὑστεραίας· καὶ διὰ νυκτὸς πυρὰ πολλὰ ἔκαυσεν ὡς τῆς στρατιᾶς μενούσης. τῶν δὲ ἀμφὶ τὸν Ἄτταλον τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν παρασκευαζομένων, καὶ τὴν κατὰ τὸν ἔκπλουν φυλακὴν διαλυσάντων, Φίλιππος λαθὼν [5] ἀπέπλευσεν.

2 Philippus Demetrii filius bellum gerens cum Attalo rege, & Rhodiis, & quemadmodum per mare effugere poſſet deliberans, transfugam Ægyptium miſit, qui hoſtibus nunciaret, eum ad navale prælium ſequenti die committendum præparari, noctuque multos ignes fecit, ut manere exercitus videretur. At cum Attali milites ad navalem pugnam ſe inſtruerent, & ex eo loco per quem exitus navibus erat præſidia deducerent, Philippus clam omnibus adnavigavit.

[CAP.

4 Κατὰ τὴν θάλατταν] Additus articulus cum Cant.

5 Ἀπέπλευσεν] Cant ἐπέπλευσεν. quomodo etiam legiſſe videtur Interpres; ſed Vulgata recte: quare vertendum *abnavigavit*. Idem quoque Codex pro λαθὼν, iterum μαθών.

1 Πο-

[CAP. XVIII.]

Ptolemæus.

Ptolemæus cum Perdicca flumen juxta Memphim tranſmitteret, & jam magna pars tranſiiſſet, contraxit ex omni regione greges caprarum, ſuumque & boum armenta, mandavitque ut quam plurima ſarmentorum onera ex unoquoque jumento ſuſpenderentur, ut attracta maximum pulverem excitarent. Quæ a paſtoribus atque etiam ab equitibus agitata, magnam vim pulveris ſuſcitaverunt. Ille vero iis equitibus aſſumptis, qui erant reliqui, contra hoſtes duxit: qui ex pulvere conjecturantes innumerabiles copias adventare, repente fugæ ſe mandarunt, & plurimi flumine perierunt, multi etiam vivi capti ſunt.

Πτολεμαῖος.

[1] Πτολεμαῖος Περδίκκου κατὰ Μέμφιν διαβαίνοντος τὸν ποταμὸν, καὶ ἤδη συχνῶν διαβεβηκότων, συναγαγὼν ἐκ τῆς χώρας αἰπόλια συφόρβια, βουκόλια πλεῖστα ὅσα, προσέταξεν ἑκάστου ζώου φρυγάνων φορτία ἐκδῆσαι, ὅπως ἐπισυρόμενον κονιορτὸν [2] ἐγείροι πλεῖστον. τὰ μὲν δὴ ὑπὸ τῶν νομέων, πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ἱππέων ἐλαυνόμενα κονιορτὸν ἀνέστησε μέγιστον· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τῶν ἱππέων τοὺς λοιποὺς, τοῖς πολεμίοις προσῆγε· οἱ δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ κονιορτοῦ πολὺ πλῆθος ἐπιέναι νομίσαντες, αὐτίκα ἔφευγον· καὶ οἱ πλεῖστοι μὲν ἐν τῷ ποταμῷ διεφθάρησαν. πολλοὶ δὲ καὶ ζῶντες ἑάλωσαν.

[CAP.

1 Πτολεμαῖος Περδίκκου, &c.] Idem refert Frontinus lib. IV. cap. 7. 20.

2 Ἐγείροι] Cant. ἐγείρῃ. Pro ἐλαυνόμενα, quod ſequitur, uterque Codex, nec non Codd. Caſauboni ἐλαυνόμενων.

1 Συδί-

[CAP. XIX.]

Ἄτταλος.

Ἄτταλος Γαλάταις μεγάλην δύναμιν ἔχουσι παρατάττεσθαι μέλλων, ὁρῶν τοὺς στρατιώτας καταπεπληγότας, εὐθύμους ποιῆσαι βουλόμενος πρὸ τοῦ κινδύνου τῆς μάχης ἱερεῖα παρεσκεύασε, [1] Σουδίνου Χαλδαίου μάντεως θυσίαν πράττοντος. ὁ μὲν εὐξάμενος καὶ σπείσας ἀνέτεμε τὸ ἱερεῖον· ὁ δὲ βασιλεὺς [2] κηκίδα τρίψας, ἐπέγραψεν ἐπὶ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν, βασιλέως νίκη· ποιησάμενος τὴν

Attalus.

Attalus cum Gallis magnum numerum habentibus prælium commiſſurus, milites ſuos timore perculſos confirmare atque alacres reddere volens, ante conflictus periculum victimam apparavit, Sudino Chaldæo vate ſacrificium obeunte: ipſe deos precatus libavit, & victimam diſſecuit. Rex contrito gummi, inſcripſit in dextram manum, *Regis victoria*: inſcriptionem efficiens, non a

1 Σουδίνου χαλδαίου μάντεως θυσίαν πράττοντος] Quidam Codd. pro πράττοντος habent κραδεύοντος. mendoſe quidem: ſed quod merito tamen noſtram lectionem reddat ſuſpectam. Num vero legendum ex illius lectionis veſtigiis, ἱερατεύοντος, aut ἱερεύοντος? Uſitatius, fortaſſe etiam verius, θυσίαν τελοῦντος, vel ἐπιτελοῦντος. Sudines vates, eſt qui *Innides* Frontino dicitur in eadem hiſtoria corrupte. *Caſaubonus.*

Μάντεως] Uterque Codex μαντείως. Pro πράττοντος, Cant. κραδεύοντος. Fl. βραδεύοντος. Lego cum CL. Gronovio βραβεύοντος.

2 Κηκίδα] MSS. κικίδα, ut & paullo poſt κικίδος. Utroque modo ſcribitur. Minus recte Interpres vertit *gummi*, cum κηκὶς, ſive κικὶς ſit *galla*, fructus ſcil. quercus, quæ contrita & madefacta colorem exhibet atrum, atque adeo ſacerdoti exta ſcrutanti conſpicuum. Simile commentum Alexandri refert Frontinus lib. 1. cap. XI. 14. *Alexander Macedo ſacrificaturus inſcripſit medicamento aruſpicis manum, quam ille extis erat ſuppoſiturus. Literæ ſignificabant, victoriam Alexandro dari, quas cum jecur calidum rapuiſſet, & a rege militi eſſet oſtenſum, auxit animum, tanquam Deo ſpondente victoriam.* Quod vero Polyænus adſcribit Attalo, id a Frontino, eodem loco, tribuitur Eumeni.

3 Ἐπι-

ſiniſtris ad dextra, ſed contra a dextris ad ſiniſtra: & cum viſcera extraherentur, ſuppoſuit manum in calidiorem ac fungoſum locum, abſterſitque inſcriptionem. Vates percurrens fruſta reliqua, ac bilem, portaſque & menſam, atque omnia ſigna perſpiciens, convertit particulam quæ inſcriptionem continebat, qua regis victoria ſignificabatur. Itaque tum ipſe gaudium concepit, tum univerſis militibus ſignum oſtendit. Qui accedentes, ac legentes, fiducia replebantur: omneſque vociferabantur, jubentes ducere adverſus barbaros: & alacribus animis in pugnam ruentes, Gallorum multitudinem ſuperarunt.

τὴν ἐπιγραφὴν, οὐκ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ δεξιὰ, ἀλλ' ἔμπαλιν, ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ τῶν σπλάγχνων ἐξαιρουμένων ὑπέσχετο τὴν χεῖρα τῆς κηκῖδος εἰς θερμὸν καὶ ἀραιὸν τόπον, ἀπομαξάμενος τὴν ἐπιγραφήν· ὁ μάντις [3] ἐπιδιεξιὼν τοὺς λοβοὺς καὶ τὴν χολὴν, πύλας τε δὴ καὶ τράπεζαν, καὶ ὅσα ἄλλα σημεῖα κατανοῶν, ἀνέστρεψε τὸν λοβὸν τὸν ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν, δι' ἧς ἐδηλοῦτο βασιλέως νίκη· αὐτός τε οὖν ὑπερχαρὴς ἐγένετο, καὶ τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν ἔδειξε τὸ σημεῖον· οἱ δὲ ἐλθόντες, καὶ ἀναγνόντες θάρσους ἐνεπλήσθησαν, καὶ πάντες ἀνεβόησαν κελεύοντες ἄγειν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, καὶ προθύμως ἀγωνισάμενοι, τοὺς [4] πλείστους Γαλάτας ἐνίκησαν.

[CAP.

3 Ἐπιδιεξιὼν τῶν λοβοὺς] MSS. ἐπεξιών. Pro *percurrens fruſta reliqua*, malo, *percurrens lobos*, &c. Eorum nomina quædam recenſet Auctor: omnia enumerat Nicandri Scholiaſtes ad vſ. 599. τράπεζα, καὶ πύλαι, μέρη τινὰ εἰσὶ ἐξημμένα τοῦ ἥπατος ὥσπερ καὶ ὄνυξ, καὶ μάχαιρα, καὶ χάνον.

4 Πλείστους] MSS. πολίτας. & ſic quoque Codd. Caſauboni.

1 Φο-

[CAP. XX.]

Περσεύς.

Περσεὺς Ῥωμαίων ἐλέφαντας ἀγόντων, τοὺς μὲν ἐκ Λιβύης, τοὺς δὲ Ἰνδοὺς παρὰ Ἀντιόχου Συρίας βασιλέως, ἵνα μὴ καινὸν καὶ [1] φοβερὸν τοῖς ἵπποις τὸ θηρίον φανείη, προσέταξε τοῖς χειροτέχναις εἴδωλα ξύλινα κατασκευάζειν, ἐλεφάντων ἰδέαν καὶ χρόαν ἔχοντα· ἐπεὶ δὲ ἡ κλαγγὴ τοῦ θηρίου μάλιστα δεινή, προσέταξεν εἰς τὸ ξύλινον εἴδωλον ἐμβαίνειν

Perſeus Philippi filius.

Perſeus Romanis elephantos ducentibus partim ex Libya, partim Indos ab Antiocho Syriæ rege, ne nova ac formidabilis equis bellua primo aſpectu exiſteret, præcepit opificibus, ut lignea ſimulacra fabricarentur, elephantorum figura atque colore prædita. Quoniam vero fremitus beſtiæ terribilis ſupra modum eſſet, juſſit ligneum ſimulacrum virum cum tuba conſcen-

ἄν-

1 Φοβερὸν τοῖς ἵπποις] Codd. Cauſauboni, ἐανερόν. ſed Vulgata recte. Imitatus in eo fuit Perſeus Semiramin, quæ contra Indos, ingenti elephantorum numero inſtructos, profectura, e coriis boum nigrorum ſtramine repletis, ſimulacra belluas Indicas repræſentantia effinxit: &, ut e longinquo elephantorum ſpeciem referrent, camelis occultatis, incluſo intus homine ferri juſſit: quibus ſubjungit Diodorus lib. II. Καὶ πρὸς αὐτὰς τοὺς ἵππους οἱ στρατιῶται συνάγοντες, συνήθεις ἐποίουν τοῦ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἀγριότητα τῶν θηρίων. παραπλήσιον δὲ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἔπραξε Περσεύς, ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, ὅτε πρὸς Ῥωμαίους ἔμελλε διακινδυνεύειν, ἔχοντας ἐκ Λιβύης ἐλέφαντας. Cæſar quoque contra Jubam & Scipionem dimicaturus (apud Dionem lib. XLIII.) elephantos ex Italia tranſportari juſſerat, præcipue ut ejus equi eorum uſu atque voce aſſuefacti hoſtium elephantos timere deſinerent: idem teſtante Hirtio de Bello Afr. Auctor infra lib. VIII. 22. 5. ubi refert Britannos unius elephanti metu in fugam conjectos, addit: περὶ γὰρ τῶν ἵππων τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅπου καὶ παρ' Ἕλλησιν, ἢν καὶ γυμνὸν ἐλέφαντα ἴδωσιν ἵπποι, φεύγουσιν, &c. Eodem modo Antigonus, cum elephanti ejus a Megarenſibus porcorum grunnitu eſſent fugati, Indis mandavit, ut ſues cum elephantis nutrirent, ut hac ratione vocem earum in poſterum non expaverent. ut narrat Auctor ſupra lib. IV. 6. 3. Equos vero conſpectum & ſtridorem elephantorum ferre non poſſe, vide notata Freinshemio ad Florum I. 18. 18. & Curtium VIII. 14. 23.

2 Ἀπο-

dere, qui per os tubam dirigens, acutum & horribilem ſonum emitteret. Ad hunc modum equi Macedonum aſſuefacti ſunt ad elephantorum fremitum & aſpectum contemnendum.

ἄνδρα αὐλὸν ἔχοντα, ὃς διὰ τοῦ στόματος τὸν αὐλὸν ἰθύνων, ὀξὺν καὶ [2] ἀπηνῆ φθόγγον προΐειη· οὕτως ἔμαθον οἱ Μακεδόνων ἵπποι καταφρονεῖν τῆς ἐλεφάντων [3] κλαγγῆς.

2 Ἀπηνῆ] Cant. ἀπεινῆ. Loco προΐειη, uterque Codex προΐεται. Casauboni Cod. προΐεται.

3 Κραυγῆς] Fl. κλαγγῆς καί. Forte κλαγγῆς, καὶ ὀσμῆς, vel ὄψεως, quomodo legiſſe videtur Interpres: quæ duo quoque junguntur Arriano lib. v. De exped. Alexandri: οἱ τε ἵπποι οὐκ ἂν ἐδόκουν αὐτῷ ἐθελῆσαι οὐδὲ ἐπιβῆναι τὰς ὄχθας τοῦ πέραν, προσκειμένων σφίσιν εὐθὺς τῶν ἐλεφάντων, καὶ τῇ τε ὄψει ἅμα καὶ τῇ φωνῇ φοβούντων. Elephantorum autem odorem, ſtridorem, nec ſpeciem ferunt equi. In fine pro Στρατηγημάτων, Cant. Στρατηγικῶν.

1 Τάδε

Τέλος τοῦ δʹ βιβλίου τοῦ Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

Τάδε

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in quinto libro

POLYAENI
STRATAGEMATUM.

Φάλαρις στρατηγήματα	δ	Phalaris	4
Διονύσιος	κβ	Dionyſius	22
Ἀγαθοκλῆς	η	Agathocles	8
Ἱππαρῖνος	α	Hipparinus	1
Θεοκλῆς	β	Theocles	2
Ἱπποκράτης	α	Hippocrates	1
Δαφναῖος	α	Daphnæus	1
Λεπτίνης	β	Leptines	2
Ἄννων	α	Annon	1
Ἱμίλκων	ε	Himilcon	5
Γέσκων	α	Geſcon	1
Τιμολέων	γ	Timoleon	3
Ἀρίστων	β	Ariſton.	2

Θερ-

1 Τάδε ἔνεστιν, &c.] Ita repoſui cum MSS. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου ε΄ πίναξ. Pro Διονύσιος κα΄, cum Cant. ſcripſi κβ. Totidem enim ejus ſtrategemata recenſentur. Poſt *Geſconem* in Cant. ſequitur Ἄμιλκος α. Pro Διόπιμος γ. cum Cant. ſcripſi Διόπιμος δ. quia totidem ejus ſtrategemata referuntur. Pro Εὐδόκιμος, Fl. Εὐδόνιμος. & loco Παυσίστρατος, Cant. Ναυσίστρατος. ſed male, ut loco ſuo patebit Pro Θεόγνις, Fl. Θεόγνης. Pro Χίλιος, Cant. Μίλιος. Idem Codex poſt Νίαρχος delet Κρῆς. ut & Λδυκάδιος, poſt Δαρέϊθος, pro quo Fl. Λδυκάδιος. recte: quare ita repoſuimus. Pro Ἀριστοκράτης β. Cant. Ἀριστοκράτης α. Unum quoque ſtrategema de eo tantum extat. Cum Fl pro Παριμφίνης, ſcripſi Χαριμφίνης, quomodo & ſuo loco dicitur. Pro Φιλόμηδες, quomodo legebatur in Vulgata, repoſui Φιλόμηλος. In Cant. erat Φιλόδημος, quomodo in ſuis quoque inveniſſe videtur Interpres. Pro Δημοκλῆς, Cant. Διοκλῆς. Duo poſtrema nomina, Πυθαίχμας & Σάτυρος, in Cant. non extant.

1 Πο-

Thraſymedes	2	Θρασυμήδης	β
Megaclides	1	Μεγακλῆς	α
Pammenes	5	Παμμένης	ε
Heraclides	2	Ἡρακλείδης	β
Agathoſtratus	1	Ἀγαθόστρατος	α
Lycus	1	Λύκος	α
Menecrates	1	Μενεκράτης	α
Athenodorus	1	Ἀθηνόδωρος	α
Diotimus	4	Διότιμος	δ
Tynnichus	1	Τύννιχος	α
Clitarchus	1	Κλείταρχος	α
Timarchus	1	Τίμαρχος	α
Eudocimus	1	Εὐδόκιμος	α
Pauſiſtratus	1	Πανσίστρατος	α
Theognis	2	Θεόγνις	β
Diocles	1	Διοκλῆς	α
Chilius	1	Χίλιος	α
Cypſelus	1	Κύψελος	α
Teleſinicus	2	Τελεσίνικος	β
Pompiſcus Cres	6	Πομπίσκος	ϛ
Nicon	1	Νίκων	α
Nearchus Cres	1	Νέαρχος Κρῆς	α
Dorotheus	1	Δωρόθεος Λευκάδιος	α
Soſiſtratus	1	Σωσίστρατος	α
Diognetus	1	Διόγνητος	α
Archebius	1	Ἀρχέβιος	α
Ariſtocrates	2	Ἀριστοκράτης	β
Ariſtomachus	1	Ἀριστόμαχος	α
Parimenes	1	Χαρμένης	α
Calliades	1	Καλλιάδης	α
Memnon	5	Μέμνων	ε
Philodemus	1	Φιλόμηλος	α
Democles	1	Δημοκλῆς	α
Panætius	1	Παναίτιος	α
Pyræchmes *		Πυραίχμης, οὐκ ἔχει	
Satyrus *		Σάτυρος, οὐκ ἔχει.	

Τέλος τοῦ πίνακος.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
βιβλίον πέμπτον.

POLYAENI
STRATAGEMATUM
Liber Quintus.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν πέμπτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· οὐχ [2] οὕτως ἐμαυτὸν ἄξιον ἐπαίνου ἡγούμενος ἐπὶ τῷ συγγράφειν, ὡς ὑμᾶς ἐπὶ τῷ σπουδάζειν ἀναγινώσκειν τοσοῦτα συγγράμματα, τοσαύτης ἀρχῆς προεστηκότας· νυνί γε μὴν μάλιστα, ὁπότε μὴ μόνον τὰ δίκαια τῆς εἰρήνης [3] πρυτα-

Etiam hunc librum quintum Stratagematum, ſanctiſſimi imperatores, Antonine & Vere, vobis offero. Neque mihi tantùm laudis arrogo, quod conſcripſerim, quam vobis tribuo, qui diligenter hæc ſcripta & ſummo cum ſtudio legitis, in tanta poteſtate & imperio conſtituti: in hoc præſertim tempore, quo non ſolum pacis leges tractantur, ve-

νεύεται

1 Πολυαίνου, &c.] Ita edidi pro vulgato, Πολυαίνου τοῦ σοφωτάτου Στρατηγ. β. πε.

2 Οὐχ οὕτως] Cant. οὐχ ὡς, ſed in margine οὐχ οὕτως.

3 Πρυτανεύεται] Ita edidi cum MSS. Interprete, nec non Codd. Caſauboni, pro vulgato πρυτανεύεσθε. ut & διαιτᾶσθαι, pro διαιτᾶσθε, iiſdem adſentientibus. Item pro τὶ τοῦτο, cum utroque Codice & Interprete reſtitui καὶ τοῦτο. Pro ἡγούμενοι, cum

rum etiam bellicæ res adminiſtrantur. Et hoc ſane victoriæ ſtratagema judico, ſi quorum auxilio veteres duces ſæpe victoriam pepererunt, hæc vos legendo addiſcatis. Regibus enim bella gerentibus convenire exiſtimatur rerum tractatio. Nam dicendi ſtudium ac facultas iis qui in ocio vitam degunt, plurimum utilitatis adfert. Rerum vero ſcientia, his qui armis præſunt, optima magiſtra eſt, quæ facienda ſint ad imitationem eorum, qui priſcis temporibus vicerunt. Quemadmodum igitur veterum virtutes atque victorias perſequamini, hæc ſtratagemata ob oculos ponent.

νδύεται, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα τοῦ πολέμου διαπράσσεται· καὶ τοῦτο ἄρα στρατήγημα νίκης ἡγοῦμαι, εἰ δι' ὧν ἐνίκησαν οἱ παλαιοὶ στρατηγοὶ, ταῦτα καταμανθάνοιτε· βασιλεῦσι γὰρ πόλεμον ἐκπράσσουσι προσήκειν ⁴ ὑπολαμβάνεται, καταvoεῖν ἔργων ἀγώνισμα. λόγων μὲν γὰρ σπουδὴ τοῖς ἄγουσι σχολὴν, χρῆμα ὠφέλιμον· ἔργων δὲ ἐπιστήμη τοῖς ὅπλων ἄρχουσιν ἀρίστη διδάσκαλος, ὧν χρὴ δρᾶν κατὰ ζῆλον, τῶν πάλαι κρατησάντων. ὅπως οὖν ζηλώσητε τὰς τῶν ἀρχαίων ἀρετὰς καὶ νίκας, αὐτὰ δείξει τὰ στρατηγήματα.

Τέλος τοῦ προοιμίου.

[CAP.

cum Caſauboni Codd. & Interprete ſcripſerim ἡγοῦμαι, vel ἡγούμενος.

4 Ὑπολαμβάνεται] Ita edidi cum Fl. Caſauboni Codd. & Interprete, pro vulgato ὑπολαμβάνειν. Cant. ὑπολαμβάνεσθ., ſed poſtremæ ſyllabæ impoſitum τ. Sub finem pro κρατησάντων, Cant. habet στρατηγησάντων, non male. Pro αὐτὰ δείξει, cum Caſauboni Codd. ſcripſerim ταῦτα δ'.

[CAP. I.]

Φάλαρις.	*Phalaris.*
¶ Φάλαρις Ἀκραγαντῖνος τελώνης, τῶν πολιτῶν κατασκευάσαι [1] βουλομένων Διὸς Πολιέως νεὼν, [2] ἀπὸ.... ταλάντων ἐπὶ τῆς ἄκρας ὡς πετρώδους, καὶ στερεωτάτης, [3] καὶ ἄλλως ὁσίαν ἄνισχον ἐν ὑψηλοτάτῳ [4] τὸν θεὸν ἰδιώσασθαι. αὐτὸς ὑπέσχετο τοῦ ἔργου ἐπιστάτης ἂν γενέσθαι, καὶ τοὺς ἀρίστους τεχνίτας ἕξειν· καὶ τὴν ὕλην λυσιτελῶς παρέξειν, καὶ τῶν χρημάτων ἀσφαλεῖς ἐγγυητὰς δώσειν. ἐπίστευσεν ὁ δῆμος, ὡς διὰ τὸν τελωνικὸν βίον ἐμπειρίαν τῶν τοιούτων ἔχοντι. λαβὼν δὴ τὰ κοινὰ χρήματα, πολ-	¶ Phalaris, Agrigentinus publicanus, cum cives Jovis Gubernatoris templum ædificare decreviſſent in arce, quod ea ſaxis prædita & firmiſſima exiſtimaretur, & alioquin etiam religioſum putarent in celſiſſimo loco deum conſtituere: ipſe promiſit ſe operi curando præfuturum, & fabros optimi generis habiturum, materiamque utiliter ſuppeditaturum, ac pecuniarum certos arbitros daturum. Credidit populus, quod eum ob genus vitæ, qui eſſet publicanus, harum rerum experientiam habere putaret. Acceptis igitur publicis pecuniis,

λοὺς

1 Βουλομένων] Cant. βουλόμενος. Pro ἀπὸ ταλάντων, quomodo emendaſſe teſtatur Caſaubonus; uterque Codex ἀποσταλέντων, atque ita in ſuo quoque fuiſſe teſtis eſt idem Caſaubonus: unde cum Caſaubono exiſtimaverim ſcriptum fuiſſe ἀπὸ σʹ ταλάντων. Pro ἄνισχον uterque Codex ἀνίσχων.

2 Ἀπὸ.... ταλάντων] Sic emendavimus, cum ſcriptum reperiſſemus in noſtro codice ἀποσταλέντων, orto errore a ſupinitate librariorum, aut ab ignoratione hujus loquendi generis. Talentorum numerum ſine libris fruſtra tentem conjectura aſſequi. Fortaſſe tamen ſic fuerat ſcriptum prius, ἀπὸ σʹ ταλάντων. *Caſaub.*

3 Καὶ ἄλλως ὁσίαν ἄνισχον] Fortaſſe, ὅσιον νομίζοντες. *Idem.*

4 Τὸν θεὸν ἰδιώσασθαι] Malim ἱδρύσασθαι. *Idem.*

5 Σι-

magnum numerum conducit mercenariorum, multoſque captivos coëmit, & materiam non paucam in arcem comportat lapidum, lignorum, atque ferri. Cumque jam ædificarentur fundamenta, ſubornavit quendam promulgantem: Quicumque ſignificarit eos qui lapides ac ferrum in arce ſubtrahunt, is tantum argenti accipiet. Populus indigne ferebat materiam per furtum ſubduci. Ille, igitur, inquit, concedite mihi poteſtatem muniendi arcem. Permiſit civitas, ut eam muniret, valloque circundaret. Ille captivos vinculis liberavit, eoſque lapidibus, bipennibus ac ſecuribus armavit: cumque Cereris feſtum celebraretur, ex inſperato cives adortus, magnam virorum ſtragem edidit: & ipſe mulierum ac puerorum domi-

λοὺς μὲν μισθοῦται ξένους, πολλοὺς δὲ ὠνεῖται δεσμώτας, πολλὴν δὲ ὕλην ἐς τὴν ἄκραν ἀνακομίζει, λίθων, ξύλων, [5] σιδήρου. ἤδη δὲ τῶν θεμελίων ὀρυσσομένων, καθῆκε τὸν μηνύσοντα, ὃς ἂν μηνύσῃ τοὺς κλέψαντας τῶν ἐν τῇ ἄκρᾳ λίθου καὶ σιδήρου, λήψεται ἀργύριον τόσον. ἠγανάκτησεν ὁ δῆμος ὡς τῆς ὕλης κλεπτομένης· ὁ δὲ, οὐκοῦν, ἔφη, συγχωρήσατέ μοι περιφράξαι τὴν ἀκρόπολιν· συνεχώρησεν ἡ πόλις περιφράξαι, [6] καὶ περιβόλαιον ἐγεῖραι· λύσας τοὺς δεσμώτας, τοῖς λίθοις, καὶ τοῖς πελέκεσι, καὶ ταῖς ἀξίναις ὁπλίσας, Θεσμοφορίων ὄντων ἐπιθέμενος, τοὺς πλείστους τῶν ἀνδρῶν ἀποκτείνας, γυναικῶν καὶ παίδων κύριος καταστὰς, ἐτυράν-

νησε

5 Σιδήρου] Ita ſcripſi cum utroque Codice & Interprete, pro vulgato σιδήρεον. Pro μηνύσοντα, Fl μηνύσαντα & pro ὃς ἂν μηνύσῃ, Fl. ὅσα μηνύσῃ. Cant. ὅσα μηνύσῃ. Idem Cod. conjunctionem ante σιδήρου delet.

6 Καὶ περιβόλαιον ἐγεῖραι] Fl. καὶ περίβολον ἐγεῖραι. Cant. vero hæc verba delet.

νησε τῆς Ἀκραγαντίνων πόλεως.

Φάλαρις Ἀκραγαντίνων τὰ ὅπλα παρελέσθαι βουλόμενος, ἀγῶνα γυμνικὸν λαμπρότατον ἔξω τῆς πόλεως ποιήσειν ἐπήγγειλεν· τῶν δὲ πολιτῶν ἁπάντων ἐπὶ τὴν θέαν προελθόντων, τὰς πύλας κλείσας, προσέταξε τοῖς δορυφόροις τὰ ὅπλα τῶν οἰκιῶν ἐκφέρειν.

Φάλαρις πολιορκούντων Ἀκραγαντίνων Σικανοὺς, οὐ δυνάμενος ἀνελεῖν αὐτοὺς, πολὺν σῖτον παρεσκευασμένους, διελύσατο τὸν πόλεμον. ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου σῖτον αὐτοῖς [7] παρακατέθετο. συνθέμενος ἀπολήψεσθαι τὸν θερίζεσθαι μέλλοντα· ἀσμένως ἐδέξαντο οἱ Σικανοί· ὁ δὲ Φάλαρις τοὺς σιτοφύλακας [8] αὐτῶν ἐποίησεν ἀργυρίῳ διαφθεί-

nus factus, tyrannidem in Agrigentinorum Repub. exercebat.

2 Phalaris ut Agrigentinis arma eriperet, ludos gymnicos ſplendidiſſimos extra civitatem ſe facturum affirmavit: cumque univerſa multitudo civium ad ſpectaculum egrederetûr, clauſis portis, mandavit ſatellitibus, ut arma ex ædibus auferrent.

3 Phalaris in eo bello, quo Sicanos Agrigentini oppugnabant, cum eos exſcindere nulla ratione poſſet, multo frumento comportato, finem belli fecit: ad hæc, frumentum quod in caſtris habebat, eis reliquit ea conditione, ut ejus loco reciperet, quod poſt meteretur. Gratis animis receperunt Sicani. Phalaris effecit, ut qui frumento præerant, pecuniis corrupti, tecta æ-

ρας,

7 Παρακατέθετο.] Ita ſcripſi cum Cant. pro παρεκατέθετο. Mox uterque Codex, ut & Codd. Caſauboni, Σικανόντες,

8 Αὐτῶν] Cant. αὐτόν. Pro οἰκοδομημάτων, Fl. οἰκημάτων.

9 Τὰς

dificiorum diſſiparent, quo facilius frumentum computreſceret. Quod vero metebatur, ipſe ex pacto accepit. Itaque quum omnem a regione fructum dediſſent Phalaridi, eum vero, qui in urbe tenebatur, corruptum invenirent, neceſſitate compulſi, ob frumenti inopiam ei ſe dediderunt.

ρας, ἢ τὰς ὀροφὰς τῶν οἰκοδομημάτων διελεῖν, ὅπως ὁ σιτούμενος κατασαπείη· τὸν δὲ θερισθέντα κατὰ συνθήκας αὐτὸς ἀπέλαβεν· ἀναγκαίως οὖν τὸν μὲν ἀπὸ τῆς χώρας τῷ Φαλάριδι ἀποδόντες, τὸν δὲ ἐν τῇ πόλει διεφθαρμένον εὑρόντες, ὑπήκουσαν αὐτῷ διὰ τὴν σιτοδείαν.

4 Phalaris ad Teutum Veſſæ principem, quæ florentiſſima, maximaque inter omnes Sicanorum civitates habebatur, miſit qui ſibi ejus filiam in matrimonium peterent. Qui cum eam addixiſſet, milites imberbes in curribus collocatos miſit cum habitu veſtituque muliebri, quaſi famulas, quæ puellæ munera ferrent. Qui cum

Φάλαρις πρὸς Τεῦτον ἄρχοντα Οὐέσσης, ἥπερ εὐδαιμονεστάτη καὶ μεγίστη Σικανῶν πόλις, ἔπεμψε τοὺς μνηστευσομένους αὐτῷ τὴν ἐκείνου θυγατέρα. ὑποσχομένου δὲ, στρατιώτας ἀγενείους ἐπὶ τῶν ζευγῶν καθίσας, ἔπεμψε, στολὰς γυναικῶν ἔχοντας, ὡς θεραπαινίδας δῶρα τῇ κόρῃ κομιζούσας. ἐπεὶ δὲ

κατε-

9 Τὰς ὀροφὰς τῶν οἰκοδομημάτων διελεῖν ὅπως ὁ σιτούμενος] Poſtrema verba ita emendanda ſunt: ὅπως ὁ σῖτος ὑόμενος. hoc eſt, *ut frumentum compluium putreſceret*. Hæc ſcripſeramus, quum poſtea incidimus in Frontini hæc verba: *Phalaris Agrigentinus*, inquit, *cum quædam loca munitione tuta in Sicilia oppugnaret, ſimulato fœdere, frumenta quæ reſidua ſe habere dicebat, apud eos depoſuit: deinde data opera ut tectorum cameræ in quibus id conferebatur, reſciſſa pluviam reciperent, fiducia conditi commeatus proprio tritico abuſos, initio æſtatis aggreſſus, inopia compulit ad deditionem.* διελεῖν vero legendum, non ἀνελεῖν, ut apud Xenophontem ſexto Ἑλλην. ἀναβάντες ἐπὶ τὸν ναὸν, καὶ τὴν ὀροφὴν διελόντες. *Caſaubonus.*

κατελάβοντο τὴν οἰκίαν, οἱ μὲν τὰς μαχαίρας ἐσπάσαντο. 10 Φάλαρις δ' εὐθὺς ἐπιφανεὶς τὴν Οὐέσσαν ἐχειρώσατο.

domum occupaſſent, gladios diſtrinxere. Phalaris autem extemplo ſuperveniens, Veſſam in ſuam poteſtatem redegit.

[CAP. II.]

Διονύσιος.

¶ Διονύσιον Σικελίας τύραννον ὥρμησαν οἱ μισθοφόροι κτεῖναι, ἀθρόοι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ περιστάντες ἀπὸ συνθήματος· ὁ δὲ προῆλθεν ἐσθῆτα ἐλεεινὴν λαβών, 1 καὶ τὴν κόμην κόνιν καταχεάμενος, παρέχων ἑαυτὸν ἔκδοτον ὡς βούλοιντο χρῆσθαι οἱ μισθοφόροι τὴν εἰς τὸ ταπεινὸν αὐτοῦ μεταβολὴν ἐλεήσαντες, ἀθῷον ἀφῆκαν. Διονύσιος οὐκ εἰς μακρὰν ἐν Λεοντίνοις περιστήσας αὐτοῖς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἅπαντας κατηκόντισεν.

Dionyſius.

¶ Dionyſius Siciliæ tyrannus, cum mercenarii ad eum interficiendum impetum feciſſent, confertimque domum ejus, quemadmodum inter eos convenerat, circumſiſterent, miſerabili veſte amictus prodiit, comamque pulvere reſperſit, & poteſtati militum ſuam vitam permiſit, ut ſe pro libito tractarent. Mercenarii humilem & abjectam ejus commutationem miſerati, ſalvum & incolumen dimiſerunt. Dionyſius eos non ita multo poſt in urbe Leontinorum circumventos ſuis copiis, ad unum omnes trucidavit.

Διο-

10 Φάλαρις δ' εὐθὺς] Cant. Φάλαρις εὐθὺς, abſque conjunctione. Simili nuptiarum ſtrategemate Corintho potitus eſt Antigonus ſupra IV. 6. 1. An vero Οὐέσσαν mendoſe ſit editum pro Ἰέσσαν, (de qua Cluverius lib. 1. Sicil. Antiq. cap. 20) ambigit Ortelius.

Cap. II. 1 Καὶ τὴν κόμην κόνιν καταχεάμενος] Scribe τὴν κόμην, vel τῇ κόμῃ, quod rectum eſt. *Caſaubonus.*

2 Διο-

2 Dionyſius, cum Hermocrates Syracuſanis operam navaret, & ſcribæ ducibus, cum Syracuſani in bello quod adverſus Carthaginienſes habuerant, perſæpe victoriam hoſtibus dediſſent, atque duces accuſarent, auſus eſt eos proditionis inſimulare. Qui cum partim morte mulctati, partim in exilium pulſi eſſent, ſimulabat inſidias ſibi parari ab his in quorum inimicitiam & odium veniſſet, propter damnatos: atque

[2] Διονύσιος Ἑρμοκράτους Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος, καὶ γραμματέων τοῖς στρατηγοῖς, ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς Καρχηδονίους [3] ἡττωμένων πολλάκις Συρακουσίων, καὶ τοὺς στρατηγοὺς αἰτιωμένων, ἐτόλμησε προδοσίας αὐτοὺς γράψασθαι· [4] οἱ μὲν οὖν αὐτῶν ἑάλωσαν ἀποθανεῖν, οἱ δὲ φυγεῖν, ὁ δὲ ὡς ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ τῶν διὰ τοὺς ἁλόντας ἐχθρῶν γενομένων, καὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Καρχηδονίους

2 Διονύσιος Ἑρμοκράτους Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος] Lege ſic totum iſtum locum, ex hiſtoriæ veritate, Διονύσιος Ἑρμοκράτους Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος, καὶ γραμματεύοντος τοῖς στρατηγοῖς. Nam Hermocrates Dionyſii pater fuit Syracuſanorum ὑπηρέτης, & ducibus ἐγραμμάτευσε. Adi Diodori Siculi lib. XIII. *Caſaubonus.*

Διονύσιος Ἑρμοκράτους Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος, καὶ γραμματέων, &c.] Non video quomodo hic poſſit legi: Ἑρμοκράτους Συρακουσίοις ὑπηρετοῦντος, καὶ γραμματεύοντος τοῖς στ. Cum *Hermocrates*, Dionyſii pater a Syracuſanis occiſus ſit anno 1. Olymp. XCIII. quo & ipſe *Dionyſius* ejectus fuit in exilium, & id quod Polyæno narratur, acciderit anno 3 ejuſdem Olympiadis. quo certe ſcribæ munere occiſus jam Hermocrates fungi non potuerit. Totum itaque locum cum MSS. ſic lege: Διονύσιος Ἑρμοκράτους, Συρακουσίοις ὑπηρετῶν, καὶ γραμματεύων τοῖς στρατηγοῖς, ἐν τῷ πολέμῳ πρὸς Καρχ. &c. niſi quod MSS. habeant γραμματέων, ut Vulgata. Videndus Diodorus lib. XIII. pag. 371. & 380. cui etiam dicitur Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτους. & pag. 383. ubi inquit: Διονύσιος μὲν οὖν ἐκ γραμματέως, καὶ τοῦ τυχόντος ἰδιώτου τῆς μεγίστης πόλεως τῶν Ἑλλήνων ἐγενήθη τύραννος. Laërtius in Platone: ὅτι καὶ Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτους, τύραννος ὤν, &c.

3 Τυπτομένων πολλάκις Συρακουσίων] Lego κοπτομένων, vel ἡττωμένων. *Caſaubonus.*

Ἡττωμένων] Ita emendavi cum MSS. & Caſaubono, pro vulgato τυπτομένων.

4 Οἱ μὲν οὖν] MSS. abſque οὖν. Paullo poſt, ante διὰ τὸν δῆμον, copulam delet uterque Codex. Paullo poſt pro ὡμολόγησαι, uterque Codex ὁμολογήσοι.

νέους ἀκμάζοντος φυλακὴν τοῦ σώματος αἰτήσας, καὶ παρὰ τοῦ δήμου λαβὼν, τύραννος ἐγένετο Συρακουσίων μέγιστος· καὶ μέχρι γήρως τὴν ἀρχὴν κατασχὼν, προσέτι καὶ τῷ υἱῷ κατέλιπεν.

¶ Διονύσιος [5] τοὺς ἐπιβουλεύοντας φωρᾶν μάλιστα πάντων ἐσπούδαζε· τῶν ξένων τις περιῄει τὴν πόλιν, φάσκων, μόνος δύνασθαι [6] διδάξαι προγιγνώσκειν τοὺς ἐπιβουλεύοντας. κληθεὶς εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἔφη πρὸς τὸν Διονύσιον, μόνον αὐτὸν διδάσκειν, ἵνα μὴ φανερὰ γένοιτο πᾶσιν ἡ τέχνη· μεταστάντων ὅσοι παρῆσαν, ἰδίᾳ πρὸς αὐτὸν ἔφη· ὁμολόγησαι ὅτι μεμάθηκας τὴν τέχνην τοῦ προγιγνώσκειν· καὶ οὐδεὶς ἐπι-

etiam bello Carthaginienſi adhuc vigente, præſidium corporis a populo petiit. Quod cum impetraſſet, tyrannus Syracuſanorum evaſit longe truculentiſſimus, & uſque ad extremum ſpiritum imperium obtinuit, atque etiam filio ſuo quaſi per manus traditum reliquit.

3 Dionyſius ſummam curam ac diligentiam adhibere ſolebat, ut inſidiatores deprehenderet. Peregrinus quidam obambulabat in urbe, dicens ſe poſſe ſolum viam ac rationem demonſtrare, qua inſidiatores prænoſcerentur. Vocatus in arcem, inquit ad Dionyſium, ſe ei ſoli planum hoc facturum, ne ars vulgaris, omnibuſque perſpicua fieret. Cum omnes quotquot ei aderant seceſſiſſent, ſeorſim ad eum ait: Confitere te prænoſcendi artem didi-

βου-

5 Τοὺς ἐπιβουλεύοντας φωρᾶν] Ita emendavimus: cum in noſtris Codd. partim φορᾶν, partim ὑφορᾶν, partim etiam ἐφορᾶν eſſet ſcriptum. *Caſaubonus.*

6 Διδάξαι προγιγνώσκειν ἐπι ἐπ.] Προγιγνώσκειν, quod in Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete ſuo loco reddidi.

7 Ἡγ-

ciſſe, neque quiſquam amplius inſidias tibi ſtruere audebit. Ille delectatus commento, muneribus ampliſſimis hominem ornavit. Satellitibus dixit, ſe mirabilem rationem cognoſcendi inſidiatores edoctum eſſe. Qui credentes, non amplius audebant inſidias ei ponere.

βουλεύειν ἔτι τολμήσει. ὁ δὲ ἡσθεὶς τῷ σοφίσματι, τὸν μὲν ἄνθρωπον δώροις λαμπροῖς ἐτίμησε, πρὸς δὲ τοὺς σωματοφύλακας καὶ τοὺς στρατιώτας ἀπήγγειλεν, ὡς θαυμαστὸν εἴη γνώρισμα τῶν ἐπιβουλευόντων δεδιδαγμένος. οἱ δὲ πιστεύσαντες, καὶ ἐπιβουλεύειν ἐτόλμων οὐκέτι.

4 Dionyſius expeditionem ſuſcipiens, Androni arcis ac pecuniarum cuſtodiam commendavit. Eum Hermocrates hortabatur, ut ſibi operam ſuam accommodaret, ad obtinendam arcem atque pecunias. Poſtquam vero ſalvus Dionyſius poſt paucos dies revenit, cum nihil audiret ab Androne, dixit ſe ab aliis audiviſſe omnia: verum ab ipſo quoque ſe velle cognoſcere, quiſnam potiſſimum occaſionem arripere vo-

Διονύσιος [7] ἠγγέλλε καταστήσας Ἀνδρῶνα φύλακα τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τῶν χρημάτων. Ἑρμοκράτης παρεκάλει συλλαβεῖν αὐτῷ πρὸς τὸ [8] κατασχεῖν ἀκροπόλεως καὶ τῶν χρημάτων. ἐπεὶ δὲ σῶος κατέπλευσεν ὁ Διονύσιος μετ' ὀλίγας ἡμέρας, οὐδὲν πυθόμενος τοῦ Ἀνδρῶνος, ἔφη· πάντα μὲν πέπυσμαι παρ' ἄλλων· ὅμως δὲ καὶ παρ' αὐτοῦ βούλομαι μαθεῖν, τίς ἦν ὁ μάλιστα σπουδάσας [9] ἐπιπηδῆσαι τῷ καιρῷ. ὁ δὲ ἐξαπατη-

7 Ἠγγέλλε] MSS. ἠγγέλη. Forte ἀπήχθη, vel ſimile quid. Caſaubonus in ora Vulgatæ ſcripſerat ἐστράτευε. Pro καταστήσας Ἀνδρῶνα, MSS. κατὰ Ἀνδρῶνα.

8 Κατασχεῖν ἀκροπόλεως καὶ τῶν χρημάτων] Ita repoſui cum MSS. pro vulgato ἀκρόπολιν καὶ τὰ χρήματα, niſi quod Cant. omittat articulum.

9 Ἐπιπηδῆσαι] Fl. ἐπιπηδήσας.

10 Ἑρμο-

πατηθεὶς ὡμολόγησε τὸν Ἑρμοκράτην. Διονύσιος τὸν μὲν Ἄνδρωνα προσέταξεν ἀναιρεθῆναι, ὅτι εὐθὺς αὐτῷ καταπλεύσαντι μὴ τοῦτο ἐμήνυσε. τὸν δὲ [10] Ἑρμοκράτην καθεῖρξεν, ἄνδρα ὄντα τῆς ἀδελφῆς· δι' ἣν ὕστερον καὶ λύσας αὐτὸν ἐς Πελοπόννησον ἀπεπέμψατο.

Διονύσιος συνθέμενος πρὸς τοὺς ἐνδιδόντας Νάξον, αὐτὸς μὲν ὀψὲ τῆς ὥρας

luerit. Qui deceptus, prodebat Hermocratem. Dionyſius Andronem quidem interficiendum curavit, quod non confeſtim ſibi poſt reditum hoc indicaſſet. Hermocratem vero in cuſtodiam dedit, qui ſororem ejus in matrimonio habebat: in cujus gratiam eum poſtmodum liberavit, & in Peloponneſum dimiſit.

5 Dionyſius pactus cum iis qui Naxum prodere inſtituerant,

10 Ἑρμοκράτην καθεῖρξεν, ἄνδρα ὄντα τῆς ἀδελφῆς] Diodorus videtur. Noſtro oppoſitus: ſcribit enim lib. XIII. Ὁ δ' οὖν Διονύσιος εὐθέως ἔγημε τὴν Ἑρμοκράτους θυγατέρα τοῦ καταπολεμήσαντος Ἀθηναίους, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἔδωκε Πολυξένῳ τῷ Ἑρμοκράτους γυναικὸς ἀδελφῷ. Niſi quis eandem poſtea tranſiiſſe in Hermocratis thorum putet, aut Dionyſio præter hanc aliam fuiſſe ſororem, quæ Hermocrati nupſerit, quod tamen non videtur: nam Plutarchus in Dione de Dionyſio juniore ſcribit: Ἀρετὴν ἄκοντος ἑνὶ τῶν φίλων, Τιμοκράτει δίδωσιν· οὐ μιμησάμενος τὴν κατά γε τοῦτο τοῦ πατρὸς ἐπιείκειαν. ἐγεγόνει γὰρ (ὡς ἔοικεν) κἀκείνῳ Πολύξενος, ὁ τὴν ἀδελφὴν ἔχων αὐτοῦ Θέστην, πολέμιος· ἀποδράντος οὖν αὐτοῦ διὰ φόβον, καὶ φυγόντος ἐκ Σικελίας, μεταπεμψάμενος ᾐτιᾶτο τὴν ἀδελφὴν, ὅτι συνειδυῖα τὴν φυγὴν τοῦ ἀνδρὸς οὐ κατεῖπεν πρὸς αὐτόν. ἡ δ' ἀνεκπλήκτως καὶ νὴ Δί' ἀφόβως· Εἶθ' οὕτως σοὶ δοκῶ Διονύσιε φαύλη γυνὴ γεγονέναι καὶ ἄνανδρος, ὥστε προεγνωκυῖα τὴν φυγὴν τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἂν συνεκπλεῦσαι, καὶ μετασχεῖν τῆς αὐτῆς τύχης· ἀλλ' οὐ προέγνων. ἐπεὶ καλῶς εἶχέ μοι μᾶλλον, Πολυξένου γυναῖκα φεύγοντος, ἢ σοῦ τυραννοῦντος ἀδελφὴν λέγεσθαι. ταῦτα τῆς Θέστης παῤῥησιασαμένης, θαυμάσαι λέγουσι τὸν τύραννον. ἐθαύμασαν δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι τὴν ἀρετὴν τῆς γυναικὸς, ὥστε καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίδος, ἐκείνῃ τιμὴν καὶ θεραπείαν βασιλικὴν ὑπάρχειν· ἀποθανούσης δὲ δημοσίᾳ πρὸς τὴν ταφὴν ἐπακολουθῆσαι τοὺς πολίτας. Quare, cum Dionyſiorum res apud Polyænum confundantur, ut ex cap. 7. & 8. quod utrumque pertinet ad Dionyſium juniorem, manifeſtum eſt, hoc quoque caput ad eundem referendum, ſcribendumque pro Ἑρμοκράτης, Τιμοκράτης toto hoc capite: is enim Dionyſii minoris ſororem Areten, Dioni per injuriam ablatam, duxerat uxorem, teſte Plutarcho d. l. Ejuſdem nomen depravatum quoque apud Ælianum, lib. XII. cap. 47. ubi pro Πολυκράτει reſcribendum Τιμοκράτει recte monuit Vir doctus.

11 Ὥρας

ipſe quidem ſero ad muros cum ſeptem militibus acceſſit. Naxii intellecta proditione, in turres aſcenderunt. Proditores e turribus Dionyſium vocabant cum univerſis copiis. Ille vero minabatur iis qui muros tuebantur, niſi traderent ſibi civitatem ſe omnes eos morte affecturum. Sub idem tempus juſſu Dionyſii in portum Naxiorum appellebat Dionyſiaca pentecontorus, quæ fiſtulantes tubicines & hortantes hortatores duxit, quorum ſinguli triremem unam appellabant. Naxii totidem triremes adnavigare putantes, quot hortatores videbant, metu perterriti, ſponte Dionyſio civitatem dedidere.

[11] ὥρας προσῆλθε τοῖς τείχεσιν, [12] ἑπτὰ στρατιώτας ἔχων· οἱ δὲ Νάξιοι τῆς προδοσίας αἰσθόμενοι, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς πύργους· οἱ δὲ προδιδόντες, ἀπὸ τῶν πύργων ἐκάλουν τὸν Διονύσιον μετὰ τῆς δυνάμεως ἁπάσης· ὁ δὲ ἠπείλει τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους, εἰ μὴ [13] προδοῖεν τὴν πόλιν ἑκόντες, ἀποσφάξειν αὐτοὺς ἅπαντας· ὑπὸ δὲ τὴν αὐτὴν ὥραν Διονυσίου προστάξαντος, εἰς τὸν λιμένα τῶν Ναξίων κατέπλει πεντηκόντορος Διονυσιακὴ, αὐλητὰς αὐλοῦντας ἄγουσα, καὶ κελευστὰς κελεύοντας [14] ὧν ἂν ἕκαστος ἀνεκάλει τριήρη μίαν· οἱ δὲ Νάξιοι νομίσαντες ἐπιπλεῖν τοσαύτας τριήρεις, ὅσους ἑώρων κελευστὰς, φοβηθέντες παρέδωκαν ἑκόντες Διονυσίῳ τὴν πόλιν.

Διο-

11 Ὥρας] MSS. χώρας. Pro ἑπτὰ στρατιώτας omnino ἑπτακισχιλίους στρατ. legendum cum Interprete, quem ita legiſſe teſtatur Caſaubonus : quare perperam mutatum in Vulgata. Paullo poſt pro προδιδόντες, Cant. προϊντες.

12 Ἑπτὰ στρατιώτας ἔχων] Interpres legit ἑπτακισχιλίους, hoc eſt, ͵ζ, non ζ΄. *Caſaubonus.*

13 Προδοῖεν] Ita ſcripſi cum MSS. pro προσδοῖεν.

14 Ὧν ἂν] ὡς ἄν. *Caſaubonus.*

15 Διο-

15 Διονύσιος Ἱμίλκωνος ἐπιπλεύσαντος, καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος τοῦ Μοτυαίων ἀποφράξαντος, αὐτός τε ἀπὸ τῆς Μοτύης τὸ πεζὸν ἀναστήσας ἐστρατοπέδευσε κατ' ἀντικρὺ, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ναύτας καὶ στρατιώτας θαῤῥεῖν, καὶ παρασκευάζεσθαι τὴν 16 διαγωγὴν τῶν τριήρων· ὑπὸ τῆς περιεχούσης ἄκρας τὸν λιμένα τόπος ἦν ὁμαλὸς καὶ πηλώδης, εὖρος κ' σταδίων. 17 τοῦτον οἱ στρατιῶται ξύλοις φαραγγώσαντες, ὑπερήνεγκαν π' τριήρεις ἡμέρᾳ μιᾷ. Ἱμίλκων φοβηθεὶς μὴ Διονύσιος τὸ ναυτικὸν 18 ἀπολαβὼν ὑπὲρ

6 Dionyſius Himilcone adnavigante, atque oſtium portus Motyſenſium muniente, copiis a Motya deductis, ipſe caſtra e regione conſtituebat, nautaſque & milites, ut bonum animum gererent, hortabatur, navibuſque ſtationem pararent. Sub promontorio quod portum continebat, locus erat planus, & luto cœnoque plenus, latitudine viginti ſtadiorum. Hoc milites lignis munito, ſubduxerunt octoginta triremes uno die. Himilcon veritus, ne Dionyſius aſſumpta claſſe

τὴν

15 Διονύσιος, &c.] Eandem hiſtoriam vide apud Diodorum lib. XIV. Mox pro Μοτυαίων, uterque Codex Μοτυλαίων. Utrumque male. Scribe Μοτυαίων, uti olim hic & apud Stephanum, quem idem error occupat, correxit Philippus Cluverius lib. II. Sicil. Antiq. cap. I. uti & tribus nummis, a Phil. Paruta editis, in quibus ΜΟΤΥΑΙΩΝ, probavit Lucas Holſtenius in Notis ad Stephanum, v. Μοτύη. quomodo & ſtatim recte ſcribitur: pro quo Cant. Μοτύλη. Male.

16 Διαγωγὴν] Ita repoſui cum Cant. & Codd. Caſauboni. Sequentem præpoſitionem uterque Codex omittit.

17 Τοῦτον οἱ στρατιῶται ξύλοις φαραγγώσαντες] Mendoſus locus, Interpres *munito*, quaſi legiſſet, φράξαντες. Quid ſi φράξαντες, φάλαγξιν ὑπερήνεγκαν: Nam φάλαγξι, quas palangas Latini vocant, naves ad littora ſubducuntur. Hiſtoriam planiſſime refert Diodorus Siculus lib. XIIII. in anno ultimo Olympiadis nonageſimæ quintæ. Paullo ante pro τὴν ἀναγωγὴν τῶν τριήρων, quidam libri habent τὴν διαγωγὴν, ut apud Diodorum, διελκύσαι τὰ σκάφη. Interpres καταγωγὴν, prorſus male & ἀνιστορήτως. *Caſaubonus.*

18 Ἀπολαβὼν] MSS. nec, non

Codd.

ſupra promontorium adnavigaret, & Carthaginienſes in oſtio portus concluſos intus conficeret, ſpirante Borea, ſecundis ventis diſceſſit. Dionyſius vero & portum & Motyam & claſſem recuperavit.

7 Dionyſius contra Dionem arcem obtinens, legationem ad Syracuſanos miſit, quæ de pace concilianda tranſigeret. Illis reſpondentibus, Si dimittit imperium, accipimus petitionem: ſin minus, inexpiabile bellum eſto. Dionyſius rurſus miſſo præcone, juſſit mittere legatos, quibus remitteret imperium, & quibuſcum fœdus faceret. Illi miſerunt, & præ nimio gaudio præſidia effuderunt, quod tyrannum jam impe-

τὴν ἄκραν ἐπιπλεύσας, τοὺς Καρχηδονίους ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος κατακλείσας ἔνδον ἐξέλοι, βορέου πνεύσαντος οὔριον ἀπόπλουν ἐποιήσατο. Διονύσιος δὲ καὶ τὸν λιμένα, καὶ τὴν Μοτύην, καὶ τὸ ναυτικὸν ἀνεσώσατο.

[19] Διονύσιος ὑπὸ Δίωνος τὴν ἀκρόπολιν [20] κατεχὼν, ἐπρεσβεύσατο πρὸς Συρακουσίους ὑπὲρ διαλλαγῶν. οἱ δὲ ἀπεκρίναντο· εἰ μὲν ἀφίησι τὴν ἀρχὴν, δεχόμεθα πρεσβείαν· εἰ δὲ μὴ, ἄσπονδος ὁ πόλεμος ἔστω. Διονύσιος πάλιν κήρυκα πέμψας, [21] ἐκέλευσε πέμπειν πρεσβευτὰς, ὡς ἀφήσων τὴν ἀρχὴν, καὶ πρὸς αὐτοὺς σπονδὰς ποιησόμενος, οἱ μὲν ἔπεμψαν, καὶ ὑπὸ χαρᾶς ἐξέχυσαν τὰς φυλακὰς, ὡς ἤδη τυράννου τὴν ἀρχὴν ἀφέν-

Codd. Caſauboni ἀποβαλών. Paullo poſt pro οὐρίου ἀπόπλουν, cum MSS. repoſui οὔριον ἀπόπλουν. Sub finem pro Μοτύην, Cant. Μοτύλην. Fl. ἐμοτύλην, quomodo & Caſauboni Codd. Male.

19 Διονύσιος ὑπὸ Δίωνος] Adde ἐκπεσὼν, vel ἐξελαθεὶς, aut ſimile verbum. *Caſaubonus.*

20 Κατεχὼν] Cant. κατέχων. De hoc Dionyſii ſtrategemate, Plutarchus, Diodorus, Juſtinus.

21 Ἐκέλευσε πέμπειν] Non habet Cant.

22 Ἀφέν-

[22] ἀφέντος· ὁ δὲ τοὺς μὲν πρέσβεις κατασχὼν, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐξαγαγὼν, μετὰ πολλῆς βοῆς καὶ ὁρμῆς ἐλθὼν πρὸς τὰ διατειχίσματα, προσβολῇ καρτερᾷ χρησάμενος, ἐμπεσὼν ταῖς Συρακούσαις, τήν τε ἀκρόπολιν οὐκ ἀπέδωκε, [23] καὶ τὴν πόλιν ἀπέλαβεν.

Διονύσιος τοὺς πρεσβευτὰς Συρακουσίων, οὓς κατέσχε τῆς ὑστεραίας ἀντέπεμψε τοῖς πολίταις· [24] συνηκολούθησαν δὲ αὐτοῖς καὶ γυναῖκες ἐπιστολὰς φέρουσαι πρὸς Δίωνα, καὶ Μεγακλέα, παρὰ τῆς ἀδελφῆς, καὶ τῆς γυναικὸς, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Συρακουσίους, ὧν ἦσαν γυναῖκες πολιορκούμεναι· ταύτας τὰς ἐπιστολὰς [25] εὑρόντες ἐν

rium deponere arbitrarentur. At ille legatos retinuit, & militibus eductis, cum inſigni impetu & vociferatione ad munitiones acceſſit, vehementique irruptione facta, Syracuſas invaſit. Sic neque arcem reddidit, & urbem ſimul recuperavit.

8 Dionyſius legatos Syracuſanorum, quos apud ſe tenebat, poſtridie civibus remiſit. Sequebantur autem eos mulieres, quæ ad Dionem & Megaclem litteras habebant, a ſorore & uxore, atque etiam ad reliquos Syracuſanos, quorum uxores in oppugnatione tenebantur. His litteris acceptis, in concione palam recitari juſſerunt.

ἐκκλη-

22 Ἀφέντος] Fl. ἀφιέντος. & ſic quoque Interpres. Vulgata tamen videtur præferenda.

23 Καὶ τὴν πόλιν ἀπέλαβεν] Immo, ut præter Plutarchum & Diodorum Juſtinus XXI. 2. *Victus, cum iterato non felicius fortunam tentaſſet, legatos ad Syracuſanos mittit, ſpondens* ſe depoſiturum tyrannidem, ſi mitterent ad eum, quibuſcum ſibi de pace conveniret. *In quam rem miſſos primores in carcere retinet, atque ita incautis omnibus, nec quidquam hoſtile metuentibus, exercitum ad delendam civitatem mittit. Fit igitur in ipſa urbe anceps prælium; in quo oppidanis multitudine ſuperantibus Dionyſius pellitur*, &c.

24 Συνηκολούθησαν δὲ αὐτοῖς καὶ γυναῖκες] Plutarchus ſolummodo: Κήρυκες δὲ παρὰ τοῦ Διονυσίου κατέβαινον, ἐπιστολὰς πρὸς Δίωνα παρὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν κομίζοντες. Megacles, cujus mox mentio, frater erat Dionis.

29 Εὑρόντες] γρ. διερόντες. *Caſaubon.*

Εὑρόν-

Reliquorum fœminæ maritos & cognatos orare, & obſecrare, ne ſe perire, aut in Dionyſii poteſtatem venire paterentur. Una vero quædam epiſtola exterius inſcriptum ha-

ἐκκλησίᾳ φανερῶς ἀναγινώσκειν [26] ἠξίουν· [27] αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες, ὧν ἦσαν ἱκετεῖαι καὶ δεήσεις, μὴ περιιδεῖν σφᾶς ἀπολλυμένας, ἀλλὰ διαλλαγῆναι πρὸς Διονύσιον· [28] μιᾶς δὲ ἐπι-

Εὑρόντες ἐν ἐκκλησίᾳ] Uterque Codex, διερόντες ἐκκλησίαν.

26 Ἠξίουν] γρ. ἠξίου. *Caſaubonus.*

27 Αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες ὧν] Lego, αἱ μὲν ἄλλαι, γυναικῶν ἦσαν ἱκ. Reliquæ epiſtolæ nihil aliud continebant, quam uxorum preces & ſupplicationes ad maritos, *&c.* Idem.

Αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες, ὧν ἦσαν, &c.] Ex Interprete deeſſe quid videtur, vertit enim, *reliquorum femina maritos & cognatos*, &c. Mox ἀλλὰ ante διαλλαγῆναι delent MSS. ubi longe aliter, quam habet Vulgata, legiſſe videtur Interpres, dum vertit, *aut in Dionyſii poteſtatem venire paterentur.* quæ certe huic loco non conveniunt: erant enim jam in Dionyſii poteſtate. Quare vertendum cum Vulgata: *ne negligerent ſe, quæ perirent, ſed in gratiam redirent cum Dionyſio.*

28 Μιᾶς δὲ ἐπιστολῆς ἔξωθεν ἐγέγραπτο, Παρὰ Ἱππαρίωνος τῷ πατρί] Ita quoque dicitur Dionis filius Æliano lib. 11. cap. 41. Φιλοπόται δὲ λέγονται γενέσθαι, Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος, καὶ Νισαῖος, καὶ οὗτος τύραννος, καὶ Ἀπολλοκράτης ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱός, καὶ Ἱππαρίων Διονυσίου ἀνεψιός. Verum ut apud hunc pro Ἱππαρίων, Ἱππαρῖνος reponendum monuit Schefferus, ita & hoc quoque loco παρ' Ἱππαρίνου ſcribendum eſſe evincit Plutarchi locus in Dione: Κήρυκες δὲ παρὰ τοῦ Διονυσίου κατέβαινον, ἐπιστολὰς πρὸς Δίωνα παρὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν κομίζοντες. μία δ' ἦν ἔξωθεν ἐπιγεγραμμένη, τῷ πατρὶ παρ' Ἱππαρίνου· (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τοῦ Δίωνος υἱοῦ, καίτοι φησὶ Τίμαιος Ἀρεταῖον αὐτὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς Ἀρετῆς καλεῖσθαι. Τιμωνίδῃ δὲ μᾶλλον, ὡς οἴομαι, περί γε τούτων πιστευτέον, ἀνδρὶ φίλῳ, καὶ συστρατιώτῃ Δίωνος). Apud Ælianum pro Διονυσίου ἀνεψιός, reſcribit Schefferus Διονυσίου ὢν καὶ υἱός. addens, *cum hic non ἀνεψιὸς Dionyſii fuerit, ſed filius*: citato Theopompi apud Athenæum lib. x. teſtimonio, qui ſcribit: Καὶ Ἱππαρῖνος δὲ ὁ τοῦ Διονυσίου φησὶν ὑπὸ μέθης τυραννοῦντα ἀποσφαγῆναι. Sed non opus videtur hac emendatione, cum hæc non pugnent: Dionyſius enim ſenior filium habuit nomine *Hipparinum*, qui occupata, obtentaque per duos annos poſt fratrem ejectum, ſublatumque per Callippum Dionem, tyrannide, teſtibus Diodoro & Euſebio, mero extinctus dicitur Theopompo: & Dionyſius junior habuit ἀνεψιὸν, nomine Hipparinum, hunc ſcilicet Dionis filium ex Arete ejuſdem Dionyſii ſorore ſuſceptum, cujus hic apud Noſtrum & Plutarchum mentio, quique inter φιλοπότας recenſeri poſſe videtur, ſcribente de eo Nepote in Dione cap. IV. *Nam puero, priuſquam pubes eſſet, ſcorta adducebantur: vino epuliſque obruebatur, neque ullum tempus ſobrio relinquebatur. Is uſque eo vitâ ſtatum commutatum ferre non potuit, poſtquam in patriam rediit pater, (namque appoſiti erant cuſtodes, qui eum a priſtino victu deducerent) ut ſe de ſuperiore parte ædium dejecerit, atque ita interierit.*

ἐπιστολῆς ἔξωθεν ἐγέγραπτο, Παρὰ Ἱππαρίωνος τῷ πατρί· τοῦτο δὲ ἦν ὄνομα τῷ Δίωνος υἱῷ. τοῦ δὲ γραμματέως τὴν ἐπιγραφὴν ἀναγνόντος καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀνοίξαντος· ὁ δὲ υἱὸς οὐδὲν ἦν γεγραφώς. Διονύσιος δὲ Δίωνι φιλικῶς καὶ συγγενικῶς ἐπιστέλλων καὶ μεγάλα ὑπισχνούμενος· τούτων ἀναγνωσθέντων διεβλήθη πρὸς τοὺς Συρακουσίους ὁ Δίων. καὶ οὐκ ἔθ' ὁμοίως πιστὸς ἦν· ὅγε δὴ μάλιστα Διονύσιος ἐσπουδάκει.

Διονύσιος Καρχηδονίων

buit, *Hipparion patri.* Hoc autem nominis erat filio Dionis: cumque ſcriba legiſſet inſcriptionem, ac litteras aperiret: filius quidem nihil ſcripſerat, ſed Dionyſius peramanter ac familiariter ad Dionem, magniſque pollicitationibus eum ſollicitabat. His lectis Dion in infamiam apud Syracuſanos & ſuſpicionem venit, neque ejus fides amplius momentum aliquod habuit: id quod efficere maxime in votis erat Dionyſio.

9 Dionyſius Cartha-

Duo fuere Dionis filii, non tres: alter *Hipparinus*, de quo jam diximus: alter poſthumus, natus in carcere, poſt patrem Callippi ſcelere necatum, qui Callippo, poſtquam XIII. menſes arcem obtinuerat, per *Hipparinum* Dionyſii ſenioris filium ejecto, una cum matre & amita Ariſtomache carcere liberatus, poſtea ab Icete Syracuſano cum iiſdem perfide in mare ſubmerſus eſt. Plutarchus enim & Nepos ante & poſt reditum Dionis, unius tantum, hujus ſcil. *Hipparini*, meminere: eoque ſpontanea præcipitatione interemto, ſcribit Plutarchus: ἐν τοιούτοις δὲ τῶν Δίωνος ὄντων, ὁ Κάλλιππος ἔτι μᾶλλον εἶχε τὸ τῆς ἐπιβουλῆς· καὶ λόγον εἰς τοὺς Συρακουσίους ἐξέδωκεν· ὡς Δίων ἄπαις γεγονώς, ἔγνωκε τὸν Διονυσίου καλεῖν Ἀπολλοκράτην, καὶ ποιεῖσθαι διάδοχον, ἀδελφιδοῦν μὲν ὄντα τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, θυγατριδοῦν δὲ τῆς ἀδελφῆς. Ita ut is, quem Dio, qui a Platone epiſt. VIII. quæ ſcripta eſt domeſticis Dionis & ſociis, loquens introducitur, cuique ſermo rebus præſentibus conveniens tribuitur, regem a Syracuſanis legi ſuadet, non videatur alius quidam, Dione adhuc ſuperante ſuſceptus, ſed poſthumus ille, cujus mentio eſt apud Plutarchum. Ex verbis μιᾶς δὲ ἐπιστολῆς ἔξωθεν ἐγέγραπτο· Παρὰ Ἱππαρ. &c. apud Noſtrum & Plutarchum, colligunt nonnulli, quæ in capite & fronte epiſtolarum apud Veteres leguntur, ea tabellarii cauſſa ſcripta fuiſſe in earum dorſo.

ginienſibus cum trecentorum millium exercitu adventantibus, complures in regione munitiones & caſtella ædificanda curavit: & cum Carthaginienſibus egit ut pacem facerent, atque præſidia eorum recepit. Carthaginienſes admodum libentibus animis munitiones abſque prælio recipiebant, multoſque ex militibus præſidii & cuſtodiæ cauſſa in ſingulis relinquebant. Cum bona pars copiarum eſſet diſperſa, diviſaque præſidiis & cuſtodiis, tum demum reliquos aggreſſus Dionyſius profligavit.

νίων ἐπιόντων χειρὶ μυριάδων λʹ, πολλὰ κατὰ τὴν χώραν ἐρύματα, καὶ φρούρια κατεσκεύασε, συντάξας διαλύεσθαι πρὸς Καρχηδονίους, καὶ τὰς φρουρὰς αὐτῶν δέχεσθαι· οἱ Καρχηδόνιοι πάνυ ἀσμένως τὰ χωρία παρελάμβανον ἄνευ μάχης, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν [29] φρουρὰς καὶ φυλακὰς ἐν ἑκάστῳ κατέλιπον· ὁπηνίκα τὸ πλεῖστον τῆς δυνάμεως διεσπάρη μεριζόμενον φρουραῖς καὶ φυλακαῖς, τηνικάδε τοῖς ὑπολοίποις Διονύσιος ἐπιθέμενος ἐνίκησεν.

10 Dionyſius ut Himeram ſuæ ditionis faceret, amicitiam cum Himerenſibus coivit. Propinquis autem oppidis bellum intulit, caſtriſque non procul ab Himera poſitis, legationem amicitiæ petendæ

Διονύσιος χειρώσασθαι βουλόμενος Ἱμέραν, πρὸς μὲν τοὺς Ἱμεραίους [30] φιλίαν συνέθετο· πρὸς δὲ τὰ πλησίον αὐτῶν πολίσματα πόλεμον ἐξήνεγκε· καὶ δὴ στρατοπεδεύσας οὐ μακρὰν τῆς Ἱμέρας ἐπεκηρυκεύετο πρὸς

29 Φρουρὰς καὶ φυλακάς] MSS. φρουρ. & pro καὶ φυλακάς, Fl. φύλακας, deleta quoque copula.

30 Φιλίαν συνέθετο] MSS. φιλίαν οὐ συνέθετο. Mox pro περὶ δὲ τὰ πλ. cum Fl ſcripſi πρὸς δὲ τὰ πλ.

πρὸς τοὺς ἐν τοῖς πολίσμασιν· Ἱμεραῖοι δὲ μέχρι πολλοῦ μὲν τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ τὴν ἀγορὰν [31] ἔπεμπον· ἐπειδὴ δὲ χρόνου προϊόντος δῆλος ἦν οὐδὲν πράττων, ὑπιδόμενοι δύναμιν τηλικαύτην παραστρατοπεδεύουσαν, πέμποντες τὴν ἀγορὰν ἐπαύσαντο· Διονύσιος ἔχθρας ἀρχὴν ποιησάμενος, τὴν ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων, ἧκεν ἐπὶ τὴν Ἱμέραν αὐτήν, καὶ βίᾳ προσβαλὼν ἐξεῖλε τὴν πόλιν.

Διονύσιος τοὺς πρεσβυτέρους τῶν στρατιωτῶν ἀπομίσθους ἐβούλετο ποιῆσαι· οἱ δὲ ἠγανάκτουν πρὸς αὐτόν, καὶ οἱ νέοι, ὡς ἄδικον, εἰ γηρῶντες ἐκβάλλοιντο· ὁ δὲ τὸν θόρυβον μαθών, συναγαγὼν ἐκκλησίαν, ἀπηγόρευε τάδε· τοὺς μὲν νεωτέρους ἐς τὸν κίνδυνον τῆς μάχης τάττω. τοὺς δὲ πρε-

cauſſa miſit ad eos, qui in caſtellis habitabant. Himerenſes per longum tempus militibus ejus commeatum ſuppeditavere. Poſtquàm vero procedente tempore nihil rerum gerere eum viderent, ſuſpectum habentes tantum exercitum in proximo caſtra habentem, res ad victum neceſſarias mittere deſierunt. Dionyſius ab inopia ac deſtitutione commeatuum exordium ſumens inimicitiæ, ad Himeram ipſam copias adduxit, & civitatem, per vim impreſſione facta, cepit.

11 Dionyſius milites ætate provectiores privare ſtipendiis volebat. Eà re juniorum etiam erga ſe indignationem commovebat, qui indignum cenſebant, ſenio confectos jam rejici. Ille cognito tumultu, concionem convocat, & in hanc ſententiam verba facit. Juniores in pericu-

σβυτέ-

31 Ἔπεμπον] Ita edidi cum MSS. pro vulgato ἐπόριζον. Ita mox, πέμποντες τὴν ἀγορὰν ἐπαύσαντο.

32 Πο-

lum pugnæ colloco, ſeniores in præſidia munitionum, æquale ſalarium merentes. Nam qui experimentum fidei exhibuerint, munitiones ſumma cura tuebuntur, atque minus laboris ſuſtinebunt. Ea res ſummam omnibus lætitiam attulit, atque omnes a ſe mutuo diſtrahebantur hilares. Poſtquam vero multitudo in varias partes diſceſſit, & in ſingula præſidia pauci diviſi: tum ſingulis veteranis ademit ſtipendia, cum non amplius auxilium aliquod in multitudine paratum haberent.

σβυτέρους ἐς τὰς φυλακὰς τῶν χωρίων ἴσην σύνταξιν λαμβάνοντας· πεῖραν γὰρ πίστεως δεδωκότες, ἐπιμελῶς τὰ χωρία φυλάξουσι, καὶ [32] πονήσουσιν ἔλαττον· ἥσθησαν οἱ στρατιῶται πάντες· καὶ διῃρέθησαν ἀπ' ἀλλήλων ἄσμενοι· ἐπειδὴ δὲ διελύθη τὸ πλῆθος, καὶ κατ' ὀλίγους εἰς πολλὰς φυλακὰς ἐμερίσθη, καὶ δὴ τότε ἑκάστους τῶν πρεσβυτέρων ἀπομίσθους ἐποίησεν, οὐκ ἔτι τὴν παρὰ τοῦ πλήθους ἐπικουρίαν ἔχοντας.

12 Dionyſius per mare civitatem aggreſſurus, ut fidem trierarchorum perſpiceret, neque quiſquam ſciret quo navigaturus eſſet, libellum nullis litteris ſcriptum obſignatum tamen, cuilibet trierarcho dedit, mandans, ut poſtquam deductis navibus ſignum tolleretur, libellos ſol-

Διονύσιος βουλόμενος ἐπιθέσθαι πόλει κατὰ θάλατταν, καὶ γνῶναι τοὺς πιστοὺς τῶν τριηράρχων, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ προειδέναι τινὰ ποῦ μέλλει πλεῖν· βιβλίον ἄγραφον ἐσφραγισμένον ἔδωκεν ἑκάστῳ τριηράρχῳ, προστάξας, ἐπειδὰν ἀναχθέντων ἀρθῇ τὸ σημεῖον, τότε λύειν τὰ βιβλία.

32 Πονήσουσι] MSS. πιέσουσι. Paullo poſt pro ἐπειδὴ δὲ, Cant. ἐπεὶ δ'.

βλία· καὶ μαθόντας ἐκεῖσε πλεῖν, οἷ κελεύει τὰ γεγραμμένα. οἱ μὲν δὴ ἀνήχθησαν· ὁ δὲ πρὶν ἆραι τὸ σημεῖον ἐπιβὰς ὑπηρετικοῦ, περιέπλει, καὶ παρ' ἑκάστου τριηράρχου τὸ βιβλίον ἀπῄτησεν· ὅσους μὲν εὗρε τὴν σφραγῖδα λελυκότας, ὡς προδότας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι τὴν ἐπὶ θανάτῳ· τοῖς δὲ ἄλλοις ἔδωκεν ἕτερα βιβλία, ἐν οἷς ἀληθῶς ἐγέγραπτο ποίᾳ πόλει βούλοιτο ἐπιπλεῦσαι· 33 καὶ δὴ τὸ ἀπόρρητον οὕτω φυλαχθὲν, παρέσχεν αὐτῷ τὴν Ἀμφίπολιν ἀφύλακτον λαβεῖν.

Διονύσιος βουλόμενος μαθεῖν, οἷα περὶ αὐτοῦ φρονοῖεν καὶ λέγοιεν οἱ ἀρχόμενοι, τὰς μουσουργοὺς καὶ τὰς ἑταίρας ἐκέλευσεν ἀπογράψασθαι· 34 οἱ μὲν δὴ

verent: iiſque lectis, eo curſum tenerent, quo ſcripta juberent. Qui cum ſolviſſent, ille, priuſquam ſignum datum eſſet, expeditam navem conſcendit, & circumnavigans, a ſingulis trierarchis libellum repetiit. Quos quidem deprehenderet reſignaſſe ſigillum, quaſi proditores ad mortis ſupplicium trahi juſſit. Reliquis alios libellos dedit, in quibus revera ſcriptum erat, quam ad civitatem navigaturus eſſet. Eaque res ad hunc modum arcana habita, effecit ut Amphipolim nihil tale ſperantem, & præſidiis deſtitutam caperet.

13 Dionyſius ut cognoſceret, quam de ſe ſententiam haberent, & quid dicerent ſubditi, muſicas fœminas & meretrices conſcribi juſſit. Quæ cum magnis

πολλοῦ

33 Καὶ δὴ τὸ ἀπόρρητον οὕτω φυλαχθὲν] Idem relatum ſupra de Demetrio lib IV. 7. 2 & hoc lib X. 2.

34 Οἱ μὲν δὴ] Scribe αἱ μὲν δή. ἐπιπλεῖν ſcripſimus, non ἐπιβουλεῖν, ut noſter Codex habuit. Quid ſit autem ἐπιπλεῦσαι πόλεις omnes ſciunt præter Interpretem, cujus facetus eſt hic error. *Caſaubonus.*

35 Ἐπι-

præmiis ſe donatum iri putarent, ille nihil eis donavit: ſed meretrices ſingulas exploravit, adhibitis tormentis quidnam ab amatoribus audirent de tyrannide. Ita cognitis obtrectatoribus, partim morte affecit, partim in exilium miſit.

πολλοῦ πίλους [35] ἐπιβολὼν ἐνόμισαν τιμήσεσθαι· ὁ δὲ πίλον μὲν οὐκ ἐπέβαλεν· ἑκάστην δὲ τῶν ἑταιρῶν ἀνέκρινε βασανίζων τίνα περὶ τῶν ἐραστῶν συνιέντων ἀκούσειαν περὶ τῆς τυραννίδος· οὕτω τοὺς βλασφημοῦντας μαθὼν, οὓς μὲν ἀπέκτεινεν, οὓς δὲ ἐδίωξεν.

14 Dionyſius, cum arma civibus eripuiſſet, quo tempore adverſus hoſtes periculum erat ſubeundum, cum eos ad centum ſtadia ex urbe produxiſſet, arma his reddidit. Poſt pugnam, antequam in urbem reverterentur, & portas aperirent, rurſus eos deponere armaturas juſſit.

Διονύσιος τὰ ὅπλα τῶν πολιτῶν παρελόμενος, ἡνίκα πρὸς τοὺς πολεμίους κινδύνου καιρὸς ἦν, [36] προάγειν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως ρ' σταδία κελεύσας, τούτοις ἀπεδίδου τὰ ὅπλα· μετὰ δὲ τὴν μάχην, πρὶν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὰς πύλας ἀνοῖξαι, πάλιν αὐτοὺς ἐκέλευσεν ἀποτίθεσθαι τὰς πανοπλίας.

15 Dionyſius cum ſcire cuperet, quinam iniquo animo tyrannidem ferrent, navigavit ab Italia in occultum nava-

Διονύσιος βουλόμενος εἰδέναι τίνες εἶεν οἱ πρὸς τὴν τυραννίδα ἀλλοτρίως ἔχοντες, κατέπλευ-

σεν

35 Ἐπιβολὼν] Cant. ἐπιβαλεῖν. Mox pro ἐπέβαλεν, Fl. ἐπέλαβεν. & pro οὕτω, Cant. οὕτως.

36 Προάγειν] MSS. προάγων. & pro πόλεως, Cant. ἀκροπόλεως, cum punctis quibuſdam ſub duabus poſterioribus ſyllabis. Sub finem pro ἀνοῖξαι, Cant. ἀνοίξας.

σεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὸ κρυπτὸν νεώριον, 37 ὡς ἀποθανὼν ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν· οἱ δὲ δυσμενῶς ἔχοντες συνθέοντες μετὰ χαρᾶς, ἀλλήλοις τὸ πταῖσμα διηγοῦντο. ὁ δὲ συναρπάσας τοὺς ἐφηδομένους ἀπέκτεινεν.

Διονύσιος ἀῤῥωστεῖν προσποιησάμενος, λόγον διέδωκεν ὡς ἐσχάτως εἴη διακείμενος· ἐπεὶ δὲ πολλοὶ πρὸς τὴν φήμην ὑπερήσθησαν, αὐτὸς μετὰ τῶν δορυφόρων ἐπεξελθὼν ἅπασιν ἐφάνη· καὶ τοὺς ἐφηδομένους ἀπαχθῆναι προσέταξεν·

Διονύσιος Καρχηδονίους ἐπὶ μεγάλοις λύτροις ἀπεδίδου· τοὺς δὲ Ἕλληνας 38 ἄνευ λύτρων. Καρχηδόνιοι τὴν τυράννου φιλανθρωπίαν ὑποπτεύσαντες, οὓς εἶχον μισθοφόρους Ἕλληνας ἀπέ-

le : famamque ſparſit Dionyſium a propriis militibus interfectum eſſe. Qui ægre imperium ejus tulerant, concurrunt cum ſummo gaudio, ſibique mutuo caſum narrant. Ille comprehenſis iis quibus ea res lætitiæ erat, omnes trucidavit.

16 Dionyſius morbum ſimulans, rumorem divulgavit, regem in extremo periculo verſari. Cum multis ea fama gaudium faceret, ipſe cum ſatellitibus progreſſus, omnibus conſpiciendum ſeſe præbuit, gaudenteſque ad mortem rapi imperavit.

17 Dionyſius Carthaginienſium captivos magna mercede redemptos reddidit, Græcos vero ſine pretio. Carthaginienſes, tyranni humanitatem ac benevolentiam ſuſpectam habentes, mercenarios Græcos, quos

πεμ-

37 Ὡς ἀποθανὼν ὑπὸ τῶν] MSS. ὡς ἁλίσκων τῶν. Codd Caſauboni, ὡς λίχνως ὑπὸ τῶν. Unde legendum forte ὡς ἀπολωλεκὼς ὑπὸ τῶν. Mox ὁ δὲ ante συναρπάσας delet uterque Codex.

38 Ἄνευ λύτρων] γρ. ἄνευ λύτρων ἀπεδίδου. Caſaubonus.

39 Ἀπολ-

habebant, dimiſerunt. Dionyſio vero commode hoc evenit, ut ab hoſtibus Græcis liberaretur.

πέμψαν· τῷ Διονυσίῳ δὲ ἄφνως εἶχε πολεμίων Ἑλλήνων [39] ἀπαλλαχθῆναι.

18 Dionyſius bellum gerens cum Meſſaniis, apud quos aliqui in proditionis ſuſpicionem venerant, ut eis terrorem ac perturbationem injiceret, cum reliquorum omnium fundos depopularetur, ab eorum prædiis abſtineri juſſit, in quos calumnia & crimen conferebatur. Hoc etiam ab aliis ducibus memini factitatum. Dionyſius vero præter hæc, militem etiam in urbem miſit, qui auri talentum iis ad quos ſuſpicio pertinebat, adferret. Hunc Meſſanii cum auro deprehenderunt: cumque cognoviſſent quibus illud ferret, indicatos proditores ſupplicio afficiendos cenſuerunt: ii vero cum poteſtate erant, at-

Διονύσιος πολεμῶν Μεσσηνίοις, παρ' οἷς ἦσαν ὕποπτοί τινες ὡς προδιδόντες, βουλόμενος αὐτοὺς ταράττειν, τὴν τῶν ἄλλων χώραν [40] λυμαινόμενος, τῶν τῶν διαβαλλομένων ἐκέλευσεν ἀπέχεσθαι· τοῦτο μὲν δὴ καὶ ἄλλοις οἶδα στρατηγοῖς πεπραγμένον. Διονύσιος δὲ πρὸς τούτῳ, καὶ στρατιώτην εἰσέπεμψε τάλαντον χρυσίου κομίζοντα τοῖς ὑποπτευομένοις· [41] τοῦτον οἱ Μεσσήνιοι μετὰ χρυσίου λαβόντες, ἀνακρίναντες, μαθόντες οἷς ἐκόμιζεν, τοὺς μὲν ὡμολογημένους προδότας ὥρμησαν κολάζειν· οἱ δὲ ἦσαν ἐν δυνάμει· καὶ αὐτοὶ σφο-

39 Ἀπαλλαχθῆναι] Cant. ἀπαλλάχθαι. Caſauboni Codd. ἀπηλλάχθησαν.
40 Λυμαινόμενος] Cant. λυμαινομένους.

41 Τοῦτον οἱ Μεσσήνιοι] Cant. τοῦτον δὲ οἱ Μεσ. Sub finem pro παρέστησε, cum Fl. ſcribo παρίστη...

 42 Σπα-

σφόδρως ἀντέστησαν· ἐγένετο στάσις, ἣ παρέσχε Διονυσίῳ Μεσσήνης κρατῆσαι.

Διονύσιος ἐν [42] σπάνει χρημάτων παρὰ τῶν πολιτῶν εἰσφορὰς ᾔτει· τῶν δὲ πολλάκις [43] δεδωκέναι φασκόντων, βιάζεσθαι μὲν οὐκ ἔγνω· διαλιπὼν δὲ ὀλίγον, ἐκέλευσε τοὺς ἄρχοντας, ὅσα ἦν ἀναθήματα ἐν Ἀσκληπιοῦ· πολλὰ δὲ ἦν [44] ἀργυρέου καὶ χρυσίου· ταῦτα ἔξω τοῦ ἱεροῦ κομίσαντας, ὡς βέβηλα, προκηρύττειν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς· οἱ Συρακούσιοι μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἐπρίαντο· ὥς τε ἠθροίσθη χρημάτων πλῆθος· ὧν κρατήσας Διονύσιος, [45] προσέταξε κηρύττειν, εἴ τις τι τῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀναθημάτων ἠγόρασεν, αὐτίκα εἰς τὸ ἱερὸν κομί-

que ei conſilio vehementer reſiſtebant. Itaque ſeditione concitata, factum eſt ut Dionyſius Meſſana potiretur.

19 Dionyſius in egeſtate pecuniarum conſtitutus, tributum civibus imperavit. Qui cum ſæpe jam ſe contuliſſe dicerent, vim eis abhibendam eſſe non exiſtimabat. Intermiſſis vero paucis diebus mandavit principibus, ut anathemata (quibus Aſclepii templum erat exornatum, quæ multa fuerunt ex auro & argento confecta) e fano deportata, quaſi profana in foro proſcriberent. Ea ſummo ſtudio coëmebant Syracuſani, ita ut magna vis pecuniæ colligeretur. quibus potitus Dionyſius, edictum proponere juſſit: Si quis anathema ad Aſclepium pertinens

42 Σπάνει] κ. σπάνῃ. *Caſaubonus.*
43 Δεδωκέναι] Cant. δεδωκότων.
44 Ἀργυρέου] Fl. ἀργύρου.
45 προσέταξε κηρύττειν] Melius προσέταξε κηρύξας, *voce præconis juſſit.* Contra alibi, ἐκήρυξε προστάττων. *Caſaubonus.*

Κηρύττειν] MSS. κηρύξαι. ſed lego cum Caſauboni Codd. κηρύξας. Sequens τι delet uterque Codex. Infra pro εἰσκομίζειν, καὶ ἀποδ. ſcripſi cum MSS. κομίζειν, καὶ ἀποδ. quomodo & Codd. Caſauboni. Copulam tamen MSS. non agnoſcunt.

46 Ἐπεὶ

emiſſet, mox in templum reportaret, Deoque reſtitueret, aut morte pœnam lueret. Illi Deo ſua reddiderunt. Dionyſius pecunias obtinuit.

κομίζειν, καὶ ἀποδιδόναι τῷ θεῷ, ἢ θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. οἱ μὲν ἀπέδωκαν τῷ θεῷ· Διονύσιος δὲ εἶχε τὰ χρήματα.

20 Dionyſius cum urbem cepiſſet, cujus cives partim mortui, partim in exilium erant acti, cum urbs amplior eſſet, quam ut modicum præſidium ad eam tuendam ſufficeret, Paucos quidem ibi in præſidio reliquit. Captis vero ſervis, dominorum filias in matrimonium dedit, ut ſummas inimicitias adverſus eos gerentes, fideliter civitatem cuſtodirent ac defenderent.

Διονύσιος πόλιν ἑλὼν, ἧς τῶν πολιτῶν οἱ μὲν τεθνηκότες, οἱ δὲ πεφευγότες ἦσαν, [46] ἐπεὶ μείζων ἡ πόλις ἦν, ἢ ὥς τε ὑπὸ ὀλίγων φυλάττεσθαι, φρουροὺς μὲν ὀλίγους αὐτόθι καταλείπει· τοῖς δὲ ἀλοῦσιν οἰκέταις, τῶν δεσποτῶν θυγατέρας συνῴκισεν· [47] ἵνα πολεμιώτατοι φανέντες αὐτῶν πιστοὶ φύλακες τῆς πόλεως γένοιντο.

21 Dionyſius in Tyrrheniam navigans centum triremibus, cum navis quæ equites vehebat, tranſiſſet ad Leucotheæ fanum, acceptis ſeptuaginta talentis numiſmatis, confeſtim navigavit.

Διονύσιος ἐς Τυῤῥηνίαν πλεύσας ρʹ τριήρεσι, καὶ ἱππαγωγοῖς, παρελθὼν ἐς τὸ τῆς Λευκοθέας ἱερὸν, λαβὼν νομίσματος τάλαντα φʹ, [48] παραχρῆμα ἔπλευσεν. μαθὼν δὲ ἐν ἀπρ-

46 Ἐπεὶ μείζων ἡ πόλις ἦν, ἢ ὥς τε] MSS. ἦν δὲ μεῖζον, ἢ ὥς τε. quomodo etiam Codd. Caſauboni: quare ſcripſerim, ἦν δὲ μείζων, ἢ ὥς τε.

47 Ἵνα πολεμιώτατοι φανέντες αὐτῶν] Fortaſſe, φανέντες αὐτοῖς, αὐτῶν π. *Caſaubonus.*

48 Παραχρῆμα ἔπλευσεν] Lego παραχρῆμα ἀπέπλευσ[illegible]ost verbum [illegible] deeſſe aliquid videtur. *Id.*

49 Χρυ-

προρρήτῳ [49] χρυσίου τάλαντα α, ἀργύρου πολλῷ πλείονα ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ναυτῶν διηρπάσθαι, πρὶν ἐπιβῆναι τῆς γῆς, ἐκήρυξε τοῖς ἔχουσι τὰ χρήματα προστάσσων· [50] τὰ μέν τοι ἡμίσεα ἀφαιρεῖν, τὰ δὲ ἡμίσεα συγχωρεῖν· ἢ θανάτῳ ζημιώσειν τοὺς μὴ πεισθέντας· οἱ μὲν τὰ ἡμίσεα προσεκόμισαν. ὁ δὲ ἀπὸ τούτων καὶ τὰ λοιπὰ εἰσπράξας, δωρεὰν [51] ἔδωκεν αὐτοῖς μηνὸς σιταρχίαν.

Cumque intellexiſſet in occulto mille argenti talenta, aut amplius, milites ac nautas diripuiſſe, antequam eos in terram exponeret, promulgavit, his qui pecunias haberent, imperans, ut dimidium ſummæ ad ſe deferrent, dimidium vero ſe ipſis relinquere. Qui morem non gererent, eos ſe morte mulctaturum. Qui cum dimidiam partem ſinguli attuliſſent, ab his ille reliqua etiam exegit, & dono eis dedit ad menſem frumentarias præfecturas.

Πα-

49 Χρυσίου τάλαντα ,α] Aliter hic Codd. Interpretis,

50 Τὰ μὲν τοι ἡμίσεα ἀφαιρεῖν, &c.] Fl. τὰ μὲν ἡμίσεια ἀναφέρειν. Cant. τὰ μὲν ἡμίσεα διαφέρειν. quomodo & Codd. Caſauboni. Legendum videtur: τὰ μὲν ἡμίσεα ἀναφέρειν, τὰ δὲ ἡμίσεα συγχωρεῖν. Pro ἡμίσεα, quod bis ſequitur, uterque Codex ἥμισυ. Pro πεισθέντας, Cant. παθόντας. Idem Dionyſii factum refert Ariſtoteles lib. II. Οἰκονομ. Εἰς Τυῤῥηνίαν τε πλεύσας ναυσὶν ἑκατὸν, ἔλαβεν ἐκ τοῦ τῆς Λευκοθέας ἱεροῦ χρυσίον τε καὶ ἀργύριον πολὺ, καὶ τὸν ἄλλον κόσμον οὐκ ὀλίγον. εἰδὼς δὲ ὅτι καὶ οἱ ναῦται πολλὰ ἔχουσι, κήρυγμα ἐποίησε, τὰ ἡμίσεα ὧν ἔχει ἕκαστος, ἀναφέρειν πρὸς αὐτόν· τὰ δ' ἡμίσεα ἔχειν τὸν λαβόντα· τῷ δὲ μὴ ἀνενέγκαντι, θάνατον ἔταξε τὸ [illegible]. ὑπολαβόντες δὲ οἱ ναῦται, ἀνενέγκαντες τὰ ἡμίσεα, τὰ καταλειπόμενα ἕξειν ἀδεῶς, ἀνήνεγκαν. ὁ δὲ ἐπείπερ ἐκεῖνα ἔλαβεν, ἐκέλευσε πάλιν τὰ ἡμίσεα ἀναφέρειν. & Diodorus lib. XIV. qui tamen in navium numero diſſentit, ſcribens: Διονύσιος χρημάτων ἀπορούμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ Τυῤῥηνίαν, ἔχων τριήρεις ἑξήκοντα, πρόφασιν μὲν φέρων, τὴν λῃστῶν κατάλυσιν, τῇ δ' ἀληθείᾳ συλήσων ἱερὸν ἅγιον, γέμον μὲν ἀναθημάτων πολλῶν, καθιδρυμένον δ' ἐν ἐπινείῳ πόλεως Ἀγύλλης Τυῤῥηνίδος. Recte autem hinc apud Ælianum lib. I. cap. 20. ubi tangit idem hoc Dionyſii ſacrilegium, pro εἰς Τερίζηνίους, ſcribendum εἰς Τυῤῥηνίους, monuit Schefferus.

51 Ἔδωκεν αὐτοῖς μηνὸς σιταρχίαν] Scribo σιταρχίαν. atque hanc γραφῆς depravationem multis locis obſervavimus. Caſaubonus.

52 Ἐπὶ

22 Parii æmulatores Pythagorearum diſputationum, in regionibus circa Italiam degebant. Dionyſius Siciliæ tyrannus legationem de amicitia facienda ad Metapontios & cæteros Italos miſit. Euephenus juvenibus, qui diſcendi cauſſa ad eum commeabant, eorumque parentibus, ſuadebat, nullo modo tyranni verbis adhibendam eſſe fidem. Quæ res ad iram vehementiſſime Dionyſium inflammabat. Itaque operam dabat, quemadmodum eum in ſuam poteſtatem redige-

Πάριοι, ζηλωταὶ λόγων Πυθαγορείων, διῆγον ἐν τοῖς περὶ Ἰταλίαν χωρίοις. Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος [52] ἐπεκηρυκεύετο πρὸς Μεταποντίνους, καὶ τοὺς ἄλλους Ἰταλιώτας περὶ φιλίας. [53] Εὐήφενος προσφοιτῶσι νέοις καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν γνώμην ἠγόρευε, μηδαμῶς τυράννῳ πιστεύειν· Διονύσιος [54] ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον ὠργίζετο· ὥς τι καὶ λαβεῖν αὐτὸν ὑποχείριον ἐσπούδασεν ἐκ Μεταποντίου [55] διακομιζόμε-

νον

52 Ἐπεκηρυκεύετο] Ita repoſui cum MSS. pro vulgato ἀπεκηρυκεύετο. Pro Μεταποντίνους, uterque Codex Μεταποντίους. Utrumque recte. Stephanus hac voce: ὁ πολίτης Μεταποντῖνος. ἀφ᾽ οὗ Φίλων ὁ αὐλητὴς, καὶ ποιητής· λέγεται καὶ Μεταπόντιος, ὡς Βυζάντιος, καὶ Μεταποντίνη. De hac urbe videndus Cluverius lib. IV. Ital. Antiq. cap. 14. & Salmaſius in Plinian. Exercit. pag. LXV. *Metapontinorum* nummos tres citat Joannes Harduinus, in quibus META. In uno illorum viſitur *ſpica* cum *noctua*, Palladis ſymbolo, quod explicat de Minervæ templo, quod *Metaponti* fuit, & cujus meminit Juſtinus lib. XX. cap. 2.

53 Εὐήφενος] Quod Polyæno dicitur eveniſſe *Euepheno* & *Eucrito*, aliis accidiſſe dicitur *Damoni* & *Phintiæ*, Ciceroni lib. III. de Off. cap. 10. Valerio lib. IV. cap. 7. Diodoro in Excerptis Peireſcii pag. CCCXLIII. Aliter iterum eos nominat Hyginus cap. CCLVII. *Maerum* ſcilicet & *Selinuntium*. Deinde Hyginus non ſex menſes abeunti ad ordinanda ſua conceſſos ſcribit, ut Polyænus; ſed trium tantum dierum ſpatium. Cicero quoque d. l. *paucos ſibi dies commendandorum ſuorum cauſſa poſtulaviſſet*. Pro προσφοιτῶσι, Fl. τοῖς φοιτῶσι.

54 Ἐπὶ τούτῳ] γρ. τοῦτο. *Caſaubonus*.

55 Διακομιζόμενον εἰς Ῥήγιον] Interpres legiſſe videtur διακομισθέντα. minus recte. Tangit lepidam hanc hiſtoriam M. Tull. Tuſc. Quæſt libro quinto: quem locum mirifice hæc Polyæni noſtri narratio illuſtrat. *Caſaubonus*.

56 Ἐπὶ

νον ἐς Ῥήγιον ἐπεὶ δὲ ἔλαβεν, [56] ἐπὶ τοῦ συνεδρίου κατηγορήσας ἔδειξεν ἡλίκων δι' αὐτὸν εἴη πραγμάτων ἀφῃρημένος· ὁ δὲ ὁμολογῶν, δικαίως ἔφη ταῦτα ποιῆσαι. [57] τοὺς μὲν γὰρ εἶναι φίλους αὐτῷ καὶ μαθητάς· [58] τύραννον οὐδὲ ὄψει γνώριμον αὐτῷ· ὁ δὲ αὐτοῦ θάνατον κατέγνω. Εὐήφενος οὐδὲν ταραχθεὶς, πρὸς Διονύσιον ἔφη· τοῖς μὲν δεδογμένοις πείθομαι· ἐπεὶ δὲ ἀνέκδοτος ἀδελφή ἐστί μοι ἐν Παρίῳ, ταύτην ἐκδοῦναι πρότερον βούλομαι διαπλεύσας εἰς τὴν πατρίδα, καὶ συντόμως ἐπανελθὼν θνήξομαι· πάντων [59] γελασάντων ἐπὶ τῷ λόγῳ, Διονύσιος ἐθαύμασε· καὶ ἤρετο· τίς ἂν οὖν

re poſſet; & e Metapontio in Rhegium tranſportare. Quem poſteaquam cepit, in concilio accuſationem in eum intendens demonſtravit, quantis rebus ob eum ſolum eſſet ſpoliatus. Ille confitens, recte ſe feciſſe prædicabat. Illos enim amicitia & diſcendi conſuetudine ſibi devinctos eſſe: tyrannum ſe ne aſpicere quidem inter diſcipulos ſuos poſſe. Qui eum ob hæc morti adjudicavit. Euephenus nihil perterritus, ad Dionyſium inquit: Decretis quidem pareo, verum quia ſororem adhuc innuptam habeo, eam prius in Pario collocare alicui in animum induxi. Itaque in patriam navigabo, brevique reverſus mortem obibo. Cum omnes hoc audito ſermo-

πιστὸς

56 Ἐπὶ τοῦ συνεδ.] Cant. ἐκ τοῦ συνεδ. Infra pro ὁμολογῶν, Cant. ὁμολογῶ.

57 Τοὺς] Τούτους. *Caſaubonus.*

58 Τύραννον οὐδὲ ὄψει γνώριμον αὐτῷ] Aliter hic Interpres; ſed convenientius Vulgata, quæ vertenda: *tyrannum ſibi ne de facie quidem cognitum.* MSS. αὐτῷ· ὁ δὲ delent: Mox pro Εὐήφανος, cum Cant. repoſui Εὐήφενος, ut dicitur ſupra. Idem Codex addit articulum ante Διονύσιον.

59 Γελασάντων] Cant. θλασάντων. Infra pro μεταπεμψάμενος, uterque Codex καταπεμψάμενος. & pro ἐπίνδυσε, Cant. ἐπέδυσε.

60 Πι-

ne in riſum effunderentur, Dionyſius admirabatur, & interrogabat: Quiſnam igitur pro te ſponſurus eſt. Ille: Vadem, inquit, mortis dabo. Eucritumque acceerſitum, vadem præbuit. Qui admodum lubens hanc pro morte ſponſionem recepit, tranſigens, ut ille digreſſus intra ſex menſium ſpatium reverteretur. Se vero ibidem permanentem, interea temporis cuſtodiri & aſſervari juſſit. Admirandum quidem factum erat: verum longe mirabilius aliud conſecutum eſt. Etenim poſt ſex menſes, is qui eum vadem dederat, collocata ſorore ſua, reverſus in Siciliam, ſeipſum tyranno reddidit, juſſitque vadem dimitti. Dionyſius utriuſque virtutem ſupra modum complexus, & admiratus, ambos liberos dimiſit: petiitque ut data fide tertium ipſum in a-

60 πιστὸς γένοιτο; ὁ δὲ, ἐγγυητὴν, ἔφη, τοῦ θανάτου καταστήσω. καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Εὔκριτον, ἠξίωσεν ἐγγυήσασθαι. ὁ δὲ μάλ' ἀσμένως ἐπένευσε τοῦ θανάτου τὴν ἐγγύην συντάξας, τὸν μὲν ἐξιέναι, ὡς ἐν μησὶν ἓξ ἐπανήξοντα. αὐτὸν δὲ φυλάττειν αὐτόθι μένοντα καὶ φρουρούμενον. ἦν τὸ χρῆμα ἤδη 61 θαυμαστόν· θαυμαστότερον δὲ ἐγένετο. καὶ γὰρ μετὰ τοὺς ἓξ μῆνας, ὁ τὴν ἐγγυητὴν παρασχὼν, τὴν ἀδελφὴν ἐκδοὺς ἐπανελθὼν, ἐν Σικελίᾳ παραδοὺς ἑαυτὸν, ἠξίωσε τὸν ἐγγυησάμενον ἀφεῖναι. Διονύσιος ὑπεραγασθεὶς ἀμφοτέρων τὴν ἀρετὴν, ἀμφοτέρους ἀφῆκεν. καὶ τὰς δεξιὰς λαβὼν, ἠξίου τρίτον αὐτὸν εἰς τὴν ἑαυτῶν φιλίαν συγκατατάτ-

τειν,

60 Πιστὸς] Πίστις. *Caſaubonus.*

61 Θαυμαστόν] Delet uterque Codex. γὰρ quoque poſt καὶ non agnoſcit Cant.

62 Παρόντων ἀγαθῶν] Ἀγαθῶν, quod in Vulgata aberat, cum MSS. & Interprete inſerui.

63 Oi

τειν, καὶ μένειν παρ' αὐτῷ κοινωνοῦντας τῶν παρόντων ἀγαθῶν. 62 οἱ δὲ τὴν μὲν προαίρεσιν ἀπεδέξαντο τοῦ τυράννου· ᾐτήσαντο δὲ εἰ τὸ ζῆν αὐτοῖς βούλοιτο παρασχεῖν, συγχωρῆσαι ἀναστρέφειν ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβὰς μετὰ τῶν νέων· 63 συνεχώρησε Διονύσιος. τοῦτο τὸ ἔργον ἔπεισε πολλοὺς Ἰταλιωτῶν Διονυσίῳ πιστεύειν.

micitiam ſuam adſcriberent,& apud ſe manerent, præſentibuſque bonis una fruerentur. Qui animum quidem tyranni, propoſitumque comprobaverunt: at petebant, ſi vitam ſibi concedere vellet, reverti ſe ad conſuetas cum adoleſcentibus exercitationes pateretur. Dionyſius hoc facto multos Italos adduxit, ut majorem ſibi fidem haberent.

[CAP. III.]

Ἀγαθοκλῆς.

¶ Ἀγαθοκλῆς Σικελίας τύραννος ὀμόσας τοῖς πολεμίοις, παρέβη τοὺς ὅρκους, καὶ κατασφάξας τοὺς ἁλόντας, ἐπιχλευάζων πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγε. Δειπνήσαντες ἐξεμέσωμεν τοὺς ὅρκους.

Ἀγαθοκλῆς νικήσας Λεοντίνους, 1 Δεινοκράτην τῶν στρα-

Agathocles.

¶ Agathocles datum hoſtibus jusjurandum tranſgreſſus eſt: occiſiſque captivis, ridens ad amicos dixit: Cœnati, juramenti religionem evomamus.

2 Agathocles cum ſuperaſſet Leontinos,

62 Οἱ δὲ τὴν μὲν προαίρεσιν ἀπεδέξαντο τοῦ τυράννου· ᾐτησ.] Ita locum hunc edidi cum MSS. In Vulgara: οἱ δὲ τὴν μὲν τοῦ τυράννου..... ἐπῄνεσαν· ᾐτησ. Caſaubonus in margine quoque adſcripſerat προαίρεσιν. Pro εἰ τὸ ζῆν, Cant. εἰς τὸ ζῆν. ut & βούλοιντο pro βούλοιτο.

63 Συνεχώρησε Διονύσιος] Omiſſa hæc ab Interprete, verte, *conceſſit Dionyſius.*

Cap. III. 1 Δεινοκράτην] Cant. Δειν-

Dinocratem ducem ſuum miſit in urbem qui diceret, ei cum Dionyſio gloriæ contentionem eſſe, quod velit eos conſervare, quemadmodum ille conſervavit Italos ad Eleporum fluvium prælio devictos. Crediderunt Leontini, pecuniaſque dederunt. Agathocles ingreſſus, juſſit eos in concionem inermes convenire. Dux interrogabat, cui videretur idem quod Agathocli, is manum tolleret. Agathocles igitur, Mihi, inquit, placet omnes occidere. Decem vero millia militum qui circumſiſtebant, omnes in concione trucidarunt.

τὸν στρατηγὸν αὐτῶν ἐς τὴν πόλιν ἔπεμψε, λέγοντα, ὡς ἄρα φιλοτιμοῖτο πρὸς Διονύσιον; εἰ βούλοιτο σῶσαι αὐτοὺς, ὡς ἐκεῖνος ἔσωσε τοὺς [2] περὶ τὸν Ἐλέπορον ποταμὸν παίσαντας Ἰταλιώτας. ἐπὶ τούτοις Λεοντῖνοι, καὶ ὄλβους ἔδωκαν. Ἀγαθοκλῆς εἰσελθὼν ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀόπλους ἐς τὴν ἐκκλησίαν συνελθεῖν. ὁ στρατηγὸς ἐπηρώτησεν, ὅτῳ δοκεῖ ὅπερ καὶ Ἀγαθοκλεῖ, αἱρέτω τὴν χεῖρα. ὁ τοίνυν Ἀγαθοκλῆς, δοκεῖ μοι, ἔφη, πάντας ἀνελεῖν [3] ἦσαν δὲ μύριοι· καὶ δὴ περιστάντες οἱ στρατιῶται πάντας ἀνεῖλον ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας.

Ἀγα-

Δεινοκράτη. Pro στρατηγὸν αὐτῶν, lege cum Interprete στρατηγὸν αὑτοῦ. Diodorus, lib xx. de Agathocle verba faciens, inquit: Δεινοκράτην στρατηγὸν μέρους τῆς δυνάμεως ἀπέδειξε, καὶ διετέλεσε πεπιστευκὼς τὰ μέγιστα. Pro ſequente εἰ βούλοιτο, ſcripſerim καὶ βούλοιτο, ut Caſaubonus notarat in margine

2 Περὶ τὸν Ἐλέπορον] Articulum cum Fl. addidi. Fluvius hic Diodoro lib. xiv. ubi cladem illam Italorum narrat, dicitur Ἔλωρις, Interpreti per adſpirationem *Helorus*: Polybio lib. Hiſtor. cap. etiam hujus prælii mentionem facienti Ἐλλέπορος. ad quem locum videndus Caſaubonus. Pro Ἰταλιώτας, uterque Codex Ἰταλιωτῶν. Infra pro εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσελθεῖν, cum Fl & Interprete ſcripſi εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνελθεῖν. Pro vulgato ἠρώτησεν, cum Fl. repoſui ἐπηρώτησεν. Cant. ut & Codd. Caſauboni habent ἠπόρησεν.

3 Ἦσαν δὲ μύριοι] Multum a Vulgata abit Interpres in ea enim decem millia dicuntur a militibus occiſi; ille vero numerum iſtum tribuit militibus, non addito interfectorum numero.

Ἀγαθοκλῆς πυθόμενος [4] τοὺς ἐν τέλει Συρακουσίων νεωτερίζειν, Καρχηδονίους νικήσας θύων ἐπινίκια, φ' ἄνδρας τοὺς ὑπόπτους ἐπὶ τὴν ἑστίαν ἐκάλεσεν· ἦν μὲν δὴ μεγαλοπρεπὴς ἡ τῶν κληθέντων ἑστία· αὐτὸς δὲ ἤδη μεθυόντων ἐς μέσους παρελθὼν, [5] κροκωτὸν ἐν-

3 Agathocles cum audiſſet principes Syracuſarum novis rebus ſtudere, Carthaginienſibus devictis, gratulatoria diis ſacrificia peragens, quingentos viros, quos ſuſpectos habebat, ad convivium convocavit. Erat ſane magnificentiſſimum vocatorum, & ſupra modum opiparum convivium. Ipſe vero, cum omnes jam largius vinum hauſiſſent, in medium eo-

δὺς

4 Τοὺς ἐν τέλει Συρ.] MSS. ut & Codd. Caſauboni τοὺς ἐντελεῖς. orto, ut videtur, errore ex σ vocis ſequentis. Elegantius quippe τοὺς ἐν τέλει.

5 Κροκωτὸν ἐνδὺς Ταραντῖνον, περιβαλλόμενος κύλικα] Levis menda in non levem errorem Interpretem impulit: fallitur enim quum Tarentinam fiſtulam ſomniat. Nam certum fuit veſtimenti genus quod Tarentinum vocabant. Quare lego vel ita, κροκωτὸν ἐνδὺς Ταραντῖνον, περιαλλόμενος κύλικα. vel ſic, κροκωτὸν ἐνδὺς, ταραντῖνόν τε περιβαλλόμενος. *Caſaubon.*

Κροκωτὸν ἐνδὺς Ταραντῖνον, περιβαλλόμενος κύλικα] Diſtinguo: κροκωτὸν ἐνδὺς, Ταραντῖνον περιβαλλόμενος, κύλικα, &c. Fuit κροκωτὸν proprie veſtis mulierum, ſed utebantur quoque eadem molles, effeminati, & diſſoluti. Ariſtophanis Scholiaſtes ad Θεσμοφορ. Κροκωτὸν δέ ἐστι Διονυσιακὸν φόρημα, ἢ γυναικεῖον ἐκπρεπὲς ἔνδυμα καὶ ἱμάτιον, οὗ μέμνηται ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ τετάρτῳ, ἐνδυόμενον λέγων τινὰ κροκωτὸν, καὶ σικυώνια ὑποδυόμενον διατελεῖν ὀρχούμενον. Verba Athenæi ex Duride Samio ſunt hæc Δοῦρις δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἑπτακαιδεκάτῃ· Πολυσπέρχοντά φησιν, εἰ μεθυσθείη, καὶ τοι πρεσβύτερον ὄντα, ὀρχεῖσθαι, καίτοι τὸς Μακεδόνα ὄντα οὐδένα πρότερον, οὔτε κατὰ τὴν στρατηγίαν, οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν· καὶ ἐνδυόμενον αὐτὸν κροκωτὸν, καὶ ὑποδυόμενον σικυώνια, διατελεῖν ὀρχούμενον. Ejuſdem meminit & lib. IV. Ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπὴν ἄγαλμα Διονυσίου δεκάπηχυ, σπένδον ἐκ Καρχησίου χρυσοῦ, χιτῶνα πορφυροῦν ἔχον διάποζον, καὶ ἐπ' αὐτῷ κροκωτὸν διαφανῆ. περιεβέβλητο δὲ ἱμάτιον πορφυροῦν χρυσοποίκιλον. Dicitur & κροκωτὸς, Pollux lib. IV. cap. 18. ὁ δὲ κροκωτὸς ἱμάτιον. Διόνυσος δὲ αὐτῷ ἐχρῆτο, καὶ μασχαλιστῆρι ἀνθεινῷ, καὶ θύρσῳ. & Suidas hac voce. Latinis eſt *crocota* & *crocotula*. *Crocotam* inter molliores veſtes recenſet Novius apud Nonium v. *rica*: *Mollicinam*, *crocotam*, *chiridotam*, *ricam*. Eſt *crocota*, teſte eodem, *crocei coloris*, unde Virgilio, lib. IX. Æneid. ubi Numanus exprobrat Trojanis mollitiem:

Vobis picta croco & fulgenti murice veſtis,
Deſidiæ cordi, juvat indulgere choreis.

Hinc infectores earum Plauto in Aulular. III. v. 47. *crocotarii* dicuntur. *Crocotula* eſt apud Varronem de Ling. Lat. & Plautum in Epid. II. II. 45. ad quem locum conſule Taubmannum.

rum ingreſſus, crocotumque indutus & amictus, Tarentina fiſtula cecinit, citharaque luſit atque ſaltavit, ita ut e nimia voluptate tumultus ſtrepituſque conſequeretur. Interim dum omnes indulgent genio, ipſe e convivio ſe ſubduxit quaſi defatigatus, & ſe veſtem mutaturum ſimulavit. Circumdederant eum locum ubi convivium agitabatur, magnus armatorum numerus & ex iis mille diſtrictis gladiis bini ſingulos aggreſſi, diſcumbentes ad unum omnes peremerunt.

δὺς Ταραντῖνον, περιβαλλόμενος ηὔλησεν, ἐκιθάρισεν, ὠρχήσατο· ὥς τε ὑφ' ἡδονῆς θόρυβος καὶ κρότος ἐκ πάντων ἦν· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἡδονῆς, [6] ὑπεξῆλθε τοῦ συμποσίου ὡς κεκμηκὼς, τὴν ἐσθῆτα ἀλλάξων· ἐκυκλώσαντο τὸν ἀνδρῶνα ὁπλῖται πολλοί· χίλιοι δὲ ξίφη σπασάμενοι, δύο κατὰ ἕνα στάντες πάντας ἀπέσφαξαν τοὺς κατακειμένους.

4 Agathocles Ophelam Cyrenenſem cum ingentibus copiis militantem, audiens amantem eſſe puerorum, obſidem

Ἀγαθοκλῆς Ὀφέλαν Κυρηναῖον σὺν πολλῇ δυνάμει στρατεύοντα πυθόμενος εἶναι [7] φιλόπαιδα, ὅμηρον

num Plura Ferrarius lib. III. de Re Veſtiaria cap. 5. & 20. Muliebre quoque veſtimentum fuit Ταραντῖνον, quod & Ταραντινον, & Ταραντινίδιον. Heſychius: Ταραντινόν, (ſcribe Ταραντῖνον) ἱμάτιον γυναικεῖον λεπτόν, κροσσοὺς ἔχον ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους. & Pollux lib. VII. cap. 16. καὶ μὴν τό γε Ταραντινίδιον, διαφανές ἐστιν ἔνδυμα, ὀνομασμένον ἀπὸ τῆς Ταραντίνων χρήσεως καὶ τρυφῆς. & Suidas: Ταραντινίδιον· λεπτὸν καὶ διαφανὲς ἱμάτιον. οὐ πάντως πορφυροῦν, ὥς τινες ὑπέλαβον. οὕτω Νικόστρατος. οἱ δὲ τὸ διάδημα, &c. Athenæus lib. XIV. οἱ δὲ ἰχθύφαλλοι φησὶ καλούμενοι, προσωπεῖον μεθυόντων ἔχουσιν, καὶ ἐστεφάνωνται χειρίδας ἀνθινὰς ἔχοντες. χιτῶσι δὲ χρῶνται μεσολεύκοις, καὶ περιέζωνται Ταραντῖνον καλύπτρον αὐτοὺς μέχρι τῶν σφυρῶν.

6 Ὑπεξῆλθε] Ita reſtitui cum MSS. & Interprete pro vulgato ἐπεξῆλθε. Sub finem pro ἐπέσφαξαν, cum utroque Codice ἀπέσφαξαν ſcripſi, quomodo legitur quoque apud Diodorum lib. XX.

7 Φιλόπαιδα] Cant. φιλόπαιδα. Quod ſequitur, ὡραῖον ὄντα, non habet Fl.

ρον αὐτῷ τὸν ἴδιον υἱὸν ἔπεμψεν Ἡρακλείδην ὡραῖον ὄντα, ἐντολὴν δοὺς τῷ παιδὶ ἀντισχεῖν τῇ πείρᾳ μέχρις ὀλίγων ἡμερῶν. ἧκεν ὁ παῖς· ὁ Κυρηναῖος τῆς ὥρας ἡττώμενος περιεῖπεν αὐτὸν, καὶ περὶ τὴν θεραπείαν αὐτοῦ [8] μόνην ἠσχολεῖτο. Ἀγαθοκλῆς ἄφνω τοὺς Συρακουσίους ἐπαναγαγὼν, τόν τε Ὀφέλαν ἀπέκτεινε, καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πάσης ἐκράτησε. καὶ τὸν υἱὸν ἀπέλαβεν οὐχ ὑβρισθέντα.

Ἀγαθοκλῆς ἐπὶ Καρχηδόνα διαπλεῦσαι βουλόμενος, ἤδη μέλλων ἀνάγεσθαι, [9] δοκιμάζει τίνες αὐτῷ συνδιαπλεῦσαι δύναιντο· καὶ δὴ προέγραψεν ἐπιτρέπων τοῖς βουλομένοις ἑαυτοὺς σώζειν, ἐξιέναι τῶν νεῶν μετὰ τῶν ἰδίων κτημάτων· ἐξῆλθον συχνοί. [10] καὶ τούτους μὲν δὴ ἔκτεινε πάντας ὡς δειλοὺς καὶ ἀπίστους· τοὺς δὲ μείναντας,

ei proprium filium miſit Heraclidem, egregia forma præditum: præceptumque dedit puero, ut paucos dies reſiſteret. Venit puer. Cyrenenſis elegantia ac ſpecioſitate victus, eum amplectebatur, omnique ſtudio eum colebat. Agathocles repente Syracuſanis adductis, Ophelam occidit: omnemque exercitum ejus ſuperavit, & filium nulla injuria affectum aut corruptum recepit.

5 Agathocles Carthaginem verſus navigationem inſtituens, delectum habuit, quinam una navigare poſſent: & promulgavit concedens, ut qui vitæ ſuæ conſultum vellent, e navibus cum ſupellectile ſua egrederentur. Exierunt multi, quos univerſos, quaſi timidos & infidos, morte affecit. Eos vero qui manſerant,

ὡς

8 Μόνην] Cant. μόνον. Pro ἄφνω τοὺς Συρ. uterque Codex ἄμφω.
9 Δοκιμάζει] Δοκιμάζειν. Caſaubon.

10 Καὶ τούτους μὲν] MSS. abſque copula. Pro δειλοὺς, Cant. δηλοὺς.

11 ξ' ναυ-

ob fortitudinem ac fidem laudibus vehebat, & in Libyam cum ſexaginta navibus trajecit. Cumque in terram eos expoſuiſſet, extemplo naves igne ſubjecto incendit, ut milites ſe fortius in pugnando gererent, fuga per naves deſperata. His uſus ſtratagematis Agathocles, ipſos Carthaginienſes, multaſque in Libya civitates ſuperavit.

6 Agathocles milites in aciem inſtructos petiit a Syracuſanis, quaſi in Phœniciam tranſmiſſurus, inquiens ſe ab aliquibus ejus regionis incolis, quo commodius proditionem tranſigant, ſummo ſtudio accerſi. Syracuſani credentes dederunt. Quos cum accepiſſet, Phœnicibus longum vale dixit: & ad-

ὡς ἀνδρείους καὶ πιστοὺς ἐπαινέσας, διέβαλεν εἰς τὴν Λιβύην [11] ξʹ ναυσὶ, καὶ τῆς γῆς ἐπιβὰς παραχρῆμα τὰς ναῦς ἐνέπρησεν, ὅπως ἀγωνίζοιντο γενναιότερον οἱ στρατιῶται, τὸ δύνασθαι φεύγειν ἐπὶ τῶν νεῶν ἀπεγνωκότες. τούτοις τοῖς στρατηγήμασι χρησάμενος Ἀγαθοκλῆς, αὐτῶν τε Καρχηδονίων, καὶ πολλῶν ἐν Λιβύῃ πόλεων ἐκράτησεν.

Ἀγαθοκλῆς [12] βʹ στρατιώτας συντεταγμένους ᾔτησε παρὰ Συρακουσίων ὡς διαβησόμενος εἰς τὴν Φοινίκην, φάσκων τῶν ἐκεῖ τινὰς προδιδόντας μετὰ σπουδῆς αὐτὸν καλεῖν· πιστεύσαντες ἔδωκαν οἱ Συρακούσιοι· ὁ δὲ λαβὼν τοὺς στρατιώτας Φοίνιξι μὲν μακρὰν χαίρειν ἔφη· ὁρμήσας δὲ ἐπὶ τοὺς συμμάχους, τὰ

περὶ

11 ξʹ ναυσὶ] Cant. ἐξ ναυσί. Ortus error ex imperitia librariorum & ſcripturæ compendio. Diodorus lib. xx. πληρώσας ἑξήκοντα ναῦς, ἐπετήρει καιρὸν οἰκεῖον πρὸς τὸν ἔκπλουν. Mox cum utroque Codice & Interprete pro vulgato αὐτοὺς ἐνέπρησεν, edidi τὰς ναῦς ἐνέπρησεν.

12 βʹ στρατιώτας] Cant. ut & Codd. Caſauboni δύο στρατιώτας, ſimili cum præcedenti errore.

περὶ τὴν [13] Ταυρομενίαν φρούρια κατέσκαψεν.

versus ſocios expeditione facta, caſtella circa Tauromeniten diruit.

Ἀγαθοκλῆς πρὸς [14] Ἀμίλκαν ἀνοχὴν ἔθετο· ὥς τε ὁ μὲν Λιβύην ἀπῆρεν, ὁ δὲ συναγαγὼν ἐκκλησίαν τῶν Συρακουσίων, ταύτην, ἔφη, τὴν ἡμέραν ηὐξάμην ἐν ᾗ τοὺς πολίτας ὄψομαι τὴν ἐλευθερίαν ἔχοντας. ταῦτα λέγων, τὴν χλαμύδα περιελὼν, καὶ τὴν μάχαιραν, [15] αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε τῶν Συρακουσίων, ὡς ἀνδρὶ δημοτικῷ καὶ μετρίῳ τὴν πολιτείαν ἐπιτρεψάντων· ὁ δὲ μετὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν πολλοὺς φονεύσας τῶν πολιτῶν, διώξας δὲ πλείους τῶν ε' χιλιάδων, αὐτὸς τὴν ἀρχὴν τῶν Συρακουσίων κατέσχεν.

7 Agathocles cum Amilca inducias fecit: Itaque hic in Libyam diſceſſit: Ille vero congregata Syracuſanorum concione: Hanc; inquit, horam ſemper omnibus votis optavi, qua cives videbo libertate præditos. His dictis, depoſita chlamyde & enſe, ſeipſum idiotam Syracuſanorum eſſe declaravit, quaſi viro populari & moderato Rempub. commendaſſent. At ille poſt diem ſextum multis interfectis civibus, & fugatis plus quinque millibus, ipſe Syracuſanorum imperium obtinuit.

Ἀγα-

13 *Ταυρομενίαν*] MSS. Interpres & Codd. Caſauboni, *Ταυρομενίτην*. ita ut de regione eſſet capiendum: *Taurômenium* enim & *Tauromenia* urbs Siciliæ. Cluverio *Ταυρομενίτης* & *Ταυρομένεια* Græce dici haud poſſe de regione creditur, unde legit *Ταυρομένιον*. Sed cum ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΤΑΝ occurrat in nummis, & *Ταυρομενίτης* ſit apud Auctores, nec non Latinis incolæ dicantur *Tauromenitani*, ſive *Taurominitani*, & apud Plinium lib. II. cap. 97. *Taurominitanus euripus*. & lib. XIV. cap. 6. *Tauromenitana vina*. *Ταυρομενίτης*, quod hic in MSS. legitur, temere Græciæ abjudicari videtur.

14 *Ἀμίλκαν*] MSS. *Μίλκαν*. Paullo poſt, *ἐὰν* non agnoſcunt MSS.

15 *Αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε τῶν Συρακουσίων*] Non dubito deeſſe hic aliquid. Sic autem lego, *αὐτὸν ἰδιώτην ἀπέφηνε. πάλιν δὲ τῶν Συρακουσίων*. *Caſaubonus*.

16 Ἐπι-

8 Agathocles cum reſciſſet, a Tiſarcho, Anthropino, & Diocle ſibi inſidias parari, accerſivit eos, magnumque exercitum ipſis commiſit, ut egreſſi ſociæ cuidam civitati, quæ ab hoſtibus oppugnabatur, auxilio venirent. Et cras, inquit, in Timoleontium conveniemus cum armis & equis, omnemque expeditionem ordinabimus. Illi libentibus animis hæc receperunt, quod etiam ſe militares copias ad aggrediendum regem habituros putabant. Poſtridie cum in Timoleontium conveniſſent, Agathocles ſignum ad eos comprehendendos dedit. Reliqui audito ſigno Dioclem, Tiſarchum, & Anthropinum cum univerſo ſatellitio ad ducentos confoderunt: omneſque quotquot his opem vellent adferre, ſimul neci

Ἀγαθοκλῆς μαθὼν τοὺς περὶ Τίσαρχον, καὶ Ἀνθρώπινον, καὶ Διοκλέα φίλους ἐπιβουλεύειν αὐτῷ, καλέσας αὐτοὺς, [16] ἐνεχείρισεν αὐτοῖς πολλὴν στρατιὰν, ἵνα πόλει συμμάχῳ πολεμουμένῃ βοηθεῖεν ἐξελθόντες· καὶ αὔριόν γε, ἔφη, συνελθόντες εἰς τὸ Τιμολεόντιον μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν ἵππων διαπέξομεν τὴν ἔξοδον· οἱ μὲν ἄσμενοι ταῦτα ἐδέξαντο ὡς μέλλοντες καὶ δύναμιν στρατιωτικὴν ἔχειν πρὸς τὴν ἐπίθεσιν· [17] ἐπὶ δὲ τῆς ὑστεραίας εἰς τὸ Τιμολεόντιον συνῆλθον· ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς ἐσήμηνε τὴν σύλληψιν. οἱ δὲ τὸ σύνθημα δεξάμενοι, [18] τοὺς περὶ Διοκλέα καὶ Τίσαρχον, καὶ Ἀνθρώπινον, ἄνδρας τε σ' πλείονας ἐξεκέντησαν· ὅσοι δὲ βοηθεῖν τούτοις ἐπειρῶντο, καὶ οὗτοι προσανῃρέθησαν,

16 Ἐνεχείρισεν] Cant. ἐνεχείρησεν. Pro πολεμουμένῃ, quod ſequitur, Cant. πολεμουμένῳ. Pro βοηθεῖεν, Fl. βοηθοῖεν.

17 Ἐπὶ δὲ τῆς ὑστεραίας] Scribo ἐπεὶ δὲ, & ὁ μὲν Ἀγαθ. *Caſaubonus.*

18 Τοὺς περὶ Διοκ.] Cant. τὸ περὶ Διοκ.

θησαν, οὐκ ἐλάττους τῶν ἑξακοσίων.

dederunt, non minus ſexcentis.

[CAP. IV.]

Ἱππαρῖνος.

Ἱππαρῖνος ἐν Λεοντίνοις ὤν, αἰσθόμενος τὴν Συρακουσίων πόλιν ἔρημον γενομένην, διὰ τὸ μετὰ Καλλίππου τοὺς πολίτας [1] εἴς τινα τόπον ἐξορμηκέναι νομίσας, ἐκ Λεοντίνων ἐλθὼν [2] ἐπὶ Συρακούσας νυκτὸς, πέμψας τινὰς ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐκέλευσε τοὺς παραφυλάττοντας τὴν ἐφοδίαν ἀποκτεῖναι. οἱ μὲν ἔκτειναν τοὺς παραφυλάσσοντας, καὶ πυλίδας τινὰς τοῦ τείχους διεῖλον· Ἱππαρῖνος δὲ διὰ τούτου τοὺς ξένους εἰσαγαγὼν, κατέσχε τὴν Συρακουσίων πόλιν.

Hipparinus.

Hipparinus cum in Leontinorum urbe degens, Syracuſas audiret vacuas eſſe defenſoribus, quod cives in locum quendam cum Calippo profecti ex urbe dicerentur, ſtatuit ab Leontinis Syracuſas verſus exercitum ducere: noctuque miſit aliquos ad urbem, qui vigiles & excubitores de medio tollerent. Qui cum hoc præſtitiſſent, & portas aliquas civitatis aperuiſſent, Hipparinus per eas mercenarios introduxit, civitatemque Syracuſanorum occupavit.

[CAP. V.]

Θεοκλῆς.

¶ Θεοκλῆς Χαλκι-

Theocles.

¶ Theocles Chalci-

δέας

1 Εἴς τινα τόπον ἐξωρμηκέναι νομίσας] Mendoſa omnino eſt vox νομίσας. Sed libros expectemus. *Caſaubon.*

2 Ἐπὶ Συρακούσας] Cant. addito articulo, ἐπὶ τὰς Συρ. Mox uterque Codex ὑποκτεῖναι.

1 Ἐπεὶ

denſibus ab Eubœa adductis, Leontinorum civitatem invaſit, obtinuitque cum Siculis, qui antea ſedes in ea habuerant. Cum vero Platæenſes ex Megaris coloniam deducere in Leontinorum civitatem vellent, ad eamque veniſſent, ſe quidem juramenti religione impediri dicebat, quo minus inhabitantes Siculos expellere poſſet: ipſis vero portas noctu patefacturum. Itaque ingreſſi, Siculos pro hoſtium conſuetudine tractarent. Qui cum portas aperuiſſet, Megarenſes occupato foro & arce, Siculos armati adoriebantur. Qui cum inermes obrutos ſe viderent, relicta civitate, fugam capeſſerunt. Megarenſes vero pro Siculis

δέας τοὺς ἀπ' Εὐβοίας ἀγαγὼν, τὴν Λεοντίνων κατέσχεν μετὰ Σικελῶν, οἳ προενοικοῦντες ἐτύγχανον· [1] ἐπεὶ δὲ καὶ Πλαταιεῖς ἐκ Μεγάρων [2] ἀποικίαν ἀναγαγόντες τῇ Λεοντίνων προσβάλλουσιν, αὐτοὺς μὲν ἐκβαλεῖν ἔφη τοὺς συνοικοῦντας Σικελοὺς μὴ δύνασθαι, διὰ τοὺς ὅρκους· [3] ἐκείνοις δὲ νυκτὸς ἀνοίξειν τὰς πύλας, καὶ παρελθόντας αὐτοὺς χρῆσθαι τοῖς Σικελοῖς ὡς πολεμίοις. ὁ μὲν ἀνέῳξεν· οἱ δὲ Μεγαρεῖς καταλαβόμενοι τὴν ἀγορὰν, καὶ τὴν ἀκρόπολιν, ὡπλισμένοι προσέπιπτον τοῖς Σικελοῖς· οἱ δὲ καταλειφθέντες ἄοπλοι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες ἔφυγον· Μεγαρεῖς δὲ ἀντὶ Σι-

κελῶν

1 Ἐπεὶ δὲ καὶ Πλαταιεῖς ἐκ Μεγάρων] Megara accipe Siciliæ oppidum: quod a Dorienſibus quondam eſt habitatum. Platæenſes hic, non carent apud me mendi ſuſpicione. *Caſaubonus.*

2 Ἀποικίαν ἀναγαγόντες] Cant. ἀποικίαν ἀγαγόν. Fl. ἀποικίαν ἀγαγόν. Scribe, ἀποικίαν ἀγαγόν· ortus quippe error ex repetitione ſyllabæ præcedentis, ut ſupra lib. II. 10. 1. pro Τίγρανα ἀγαγών, in Vulgata fuerat Τίγρην ἀναγαγών & alibi Pro προσβάλλουσιν, Fl. ut & Codd. Caſauboni προσβάλλειν. Cant. προσβάλλειν.

3 Ἐκείνοις] Cant. ἐκεῖνο. Idem Codex pro ἀνοίξειν, ἀνοίξας. & pro παρελθόντας αὐτοὺς, παρελθὼν τὰ σαυτῶ.

 4 Οὐχ

κελῶν Χαλκιδεῦσι συνωμολόγησαν.

Θεοκλῆς Μεγαρέας Χαλκιδεῦσι συνοικήσαντας ἓξ μῆνας, τῆς πόλεως ἐξέβαλε, φήσας, εὔξασθαι κατὰ τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν, ἐὰν κρατήσωμεν τῆς πόλεως ἀσφαλῶς, θύσειν τοῖς δώδεκα θεοῖς, καὶ πέμψειν πομπὴν ὅπλοις κεκοσμημένην· τῶν δὲ Μεγαρέων [4] οὐχ ὑπιδομένων, ἀλλὰ θύειν ἀγαθῇ τύχῃ κελευόντων. Χαλκιδεῖς παρ᾽ αὐτῶν εἰς τὴν πομπὴν χρησάμενοι τὰς πανοπλίας, τῆς θυσίας γινομένης, αὐτοὶ νόμῳ πομπῆς βαδίζοντες· ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὡπλισμένοι κατέστησαν, Θεοκλῆς ἐκέλευσεν ἀνειπεῖν τὸν κήρυκα, Μεγαρεῖς, ἐκ τῆς πόλεως ἀπιόντων πρὸ δύνοντος ἡλίου· [5] οἱ δὲ ἐπὶ τοὺς βωμοὺς

ſocietatem cum Chalcidenſibus inierunt.

2 Theocles Megarenſes, cum ſex menſes Chalcidenſibus cohabitaſſent, ejecit ex urbe. Dicebat enim ſe belli tempore votum nuncupaſſe, ſi urbe potiti ſine periculo fuiſſent, duodecim diis ſacrificia peracturum, pompamque armis ornatam celebraturum. Megarenſibus nihil ſuſpicantibus mali, ſed bonis avibus ſacra jubentibus litare: Chalcidenſes ad obeundam pompam ab iis arma mutuati, dum ſacrificium peragеretur, ipſi in morem pompæ gradientes, poſtquam in foro armati conſtitiſſent, Theocles præconem juſſit proclamare, Megarenſes ante ſolis occaſum ex urbe diſcedant. Illi ad aras ſuppli-

ἱκέ-

4 Οὐχ ὑπιδομένων] Negationem non agnoſcunt MSS. Male; ſed ſcribendum οὐχ ὑπ. Mox Cant. οἱ Χαλκιδεῖς, addito articulo.

5 Οἱ δὲ ἐπὶ τοὺς βωμοὺς οἰκέται] Scribe ἱκέται. Deinde Τρωΐλιον κατῴκησαν, non Τρωΐλον, ex Geographis. *Caſaub.*

Ἱκέται] Ita edidi cum MSS. Interprete, & Caſaubono, pro vulgato οἰκέται. Sub finem pro μέχρι, Cant. μέχρις. Pro Τρωΐλον ſcripſerim Τρώτιλον, ex Thucydide, lib. VI.

1 Τῶν

ces confugerunt, & ne ſe in exilium pelleret, rogaverunt, aut cum armis ex urbe emitteret. Theocles conſilio cum Chalcidenſibus habito, non tutum eſſe cenſuit tot hoſtes armis munitos ejicere. Itaque inermes Megarenſe e Leontino pulſi, Troïlum inhabitaverunt, unam duntaxat hiemem. Tamdiu enim permiſerant Chalcidenſes.

ἱκέται καταφυγόντες, ἠξίουν μὴ διώκεσθαι, ἢ μετὰ τῶν ὅπλων ἐκπέμπεσθαι. Θεοκλῆς μετὰ τῶν Χαλκιδέων ἐβουλεύσατο οὐκ ἀσφαλῶς ἔχειν ἐκβαλεῖν πάντας ἐχθροὺς ὡπλισμένους· καὶ δὴ γυμνοὶ Μεγαρεῖς τῶν Λεοντίνων ἐκπεσόντες Τρωΐλον κατῴκησαν, μέχρι ἑνὸς χειμῶνος· μέχρι γὰρ τοσούτου συνεχώρησαν οἱ Χαλκιδεῖς.

[CAP. VI.]

Hippocrates.

Hippocrates ad occupandam Ergetinorum urbem animum intendens, quos quidem Ergetinos ſecum ſtipendiarios habebat, his ſemper maximam prædæ partem diſtribuit, amplioremque merce-

Ἱπποκράτης.

Ἱπποκράτης κρατῆσαι [1] τῆς Ἐργετίνων πόλεως ἐσπουδακώς, οὓς Ἐργετίνους εἶχε μισθοφόρους, τούτοις ἔνειμεν ἀεὶ τῆς λείας τὸ πλεῖον μέρος, καὶ μισθοὺς μείζονας, ὑπερεπαινῶν αὐτοὺς ὡς προθυμοτάτους, [2] καὶ μάλιστα χαρί-

1 Τῶν Ἐργετίνων] Non ſolum Ἐργέτιον, unde formatum gentile Ἐργετῖνος, ut & apud Plinium lib. III. cap. 8. occurrit, dictum fuit hoc oppidum, ſed & *Hergentum*. Silio lib. XIV. unde mutata adſpiratione in σ, Σεργέντιον. Σεργέντιον dicitur Diodoro lib. XIV. & Ptolemæo, lib. III. cap 4. De ea Cluverius lib. II. Sicil. Antiq. cap 8.

2 Καὶ μάλιστα χαρίεντος] Suſpicabar legi poſſe. καὶ μάλιστα στοχαζόμενος. Paullo poſt autem legere potes, οἱ δὲ ζηλώσαντες τὸν πλοῦτον, vel τὸν ὄλβον τῶν ἑτ. qua voce alibi utitur Polyænus. Interpres τὴν δόξαν. *Caſaubonus.*

χαρίεντος] Forte Χαριζόμενος. Paullo infra pro πολιάν, Cant. τὴν πολιάν.

3 Ἐργε-

χαρῖνος, ὡς πλείονας ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἔχοι συμμάχους· ταῦτα ἠγγέλλετο τοῖς ἐν τῇ πόλει· οἱ δὲ ζηλώσαντες πολιὰν τῶν στρατευομένων, ἐθέλοντες πάντες ἐξῆλθον, καταλιπόντες ἔρημον τὴν πόλιν. Ἱπποκράτης φιλοφρόνως δεξάμενος τοὺς ἄνδρας, αὐτῆς νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, διὰ τοῦ Λαιστρυγονίου πεδίου περιῆγε. τοὺς μὲν Ἐργετίνους τάξας πρὸς τὴν θάλατταν· τὴν δὲ ἄλλην στρατιὰν πρὸς τὴν ἤπειρον· ἐπεὶ δὲ [3] ἐφράχθησαν πρὸς ταῖς ῥαχίαις τῶν κυμάτων οἱ Ἐργετῖνοι, τοὺς ἱππεῖς περιπέμψας Ἱπποκράτης, τὴν πόλιν αὐτῶν ἔρημον οὖσαν κατελάβετο· καὶ τὸν κήρυκα πόλεμον αὐτοῖς προειπεῖν ἐκέλευσε, καὶ σύνθημα Γελώοις καὶ Καμαριναίοις ἔδωκε κτείνειν ἀδεῶς Ἐργετίνους ἅπαντας.

dem dedit, ac ſummis eos laudibus tanquam ad ſubeunda pericula promptiſſimos affecit: in primiſque operam dedit ut plurimos ex hac urbe in exercitu ſuo haberet: hæc civibus in urbem nunciabantur. Qui æmulantes militantium famam, ac fortunam, omnes urbe relicta, ad ſtipendia ſub Hippocrate merenda exierunt. Hippocrates amice ſuſceptis hominibus, eadem nocte copiis aſſumptis per Læſtrygonium campum eas duxit: Ergetiniſque ad mare collocatis, reliquo exercitu in continente, cum Ergetini ſeparati eſſent, & fluctibus impediti, præmiſſis equitibus Hippocrates, urbem eorum deſertam, ac præſidiis nudatam, occupavit, præconemque miſit qui bellum ipſis indiceret, & Gelois atque Camarinæis ſignum dedit, ut audacter Ergetinos ad unum omnes conciderent.

[CAP.

3 Ἐφράχθησαν] Cant. ἀπεφράχθησαν. & pro κυμάτων, κομάτων. Idem Codex pro ἔρημον οὖσαν, ἐρημοῦσαν.

1 Περσ-

[CAP. VII.]

Daphnæus.

Daphnæus Syracuſanis & Italis adverſus Carthaginienſes prælium committentibus, dextrum cornu tenentibus Syracuſanis, ſiniſtrum Italis, cum audiſſet magnum clamorem ferri a lævo, accurrit: conſpicatuſque laborantes, & pene victos Italos, reverſus ad dextrum cornu, lætum nuncium Syracuſanis attulit, Italoſque in ſiniſtro cornu victoriam adeptos prædicabat: egregiumque eſſe, ſi ab ipſis etiam præclarum aliquod facinus ederetur. Syracuſani ducem vera dicere arbitrati, exclamarunt, Omnibus viribus in hoſtes irruamus: alacriterque impetu facto, barbaros in fugam verterunt.

Δαφναῖος.

Δαφναῖος Συρακουσίων, καὶ Ἰταλιωτῶν πρὸς Καρχηδονίους παραταττομένων. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἐχόντων Συρακουσίων· τὸ δὲ εὐώνυμον Ἰταλιωτῶν, ἀκούσας μεγάλης βοῆς φερομένης ἀπὸ τῆς λαιᾶς τάξεως, [1] προσδραμών, τοὺς Ἰταλιώτας ἰδὼν πονοῦντας καὶ ἡττωμένους, ἐπανελθὼν ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας, εὐηγγέλιζε τοῖς Συρακουσίοις τῶν Ἰταλιωτῶν κατὰ τὴν εὐώνυμον τάξιν νενικηκότων· καλῶς δὲ ἔχειν, καὶ παρ᾽ αὐτῶν ἔργον τι γενναῖον γενέσθαι· ὑπολαβόντες οἱ Συρακούσιοι, τὸν στρατηγὸν ἀληθῆ λέγειν, ἀνεβόησαν, Παντὶ θυμῷ τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλωμεν. καὶ δὴ προθύμως ἐμβαλόντες ἐτρέποντο τοὺς βαρβάρους.

[CAP.

1 Προσδραμών] Ita ſcripſi cum Cant. & Interprete pro vulgato προδραμών. Mox pro εὐηγγελίζετο, cum utroque Codice edidi εὐηγγέλιζε. Pro τῶν Ἰταλιωτῶν, Caſauboni Codd. ὡς τῶν Ἰταλ. quod videtur recipiendum. Pro καλῶς δὲ ἔχει, cum utroque Codice & Interprete ſcripſi καλῶς δὲ ἔχειν.

2 Καὶ

[CAP. VIII.]

Λεπτίνης.

¶ Λεπτίνης Καρχηδονίων ἐπέκεινα τοῦ Παχυνοῦ παραπλεόντων, καὶ ἀποβαινόντων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ, [1] καὶ γῇ ἁρπαζόντων, παρακαθίσας νύκτωρ ἱππεῖς ἐνεδρεύοντας· προπέμψας κρύφα τινὰς ἐκέλευσεν ἐμπιπρᾶναι τοὺς σταθμούς· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι [2] πρὸς τὰ καιόμενα προσθέοντες ὡς ἁρπασόμενοι τὰ ἐν τοῖς σταθμοῖς, περιέπιπτον τοῖς ἐνεδρεύουσιν ἱππεῦσιν, ὑφ' ὧν διωκόμενοι μέχρι τῶν τριήρων, οἱ πλεῖστοι διεφθείροντο.

Λεπτίνης, ἐκ Λακεδαίμονος ἀνακομιζόμενος Τάραντι προσέσχεν· ἐκβάντων δὲ τῶν ναυτῶν, οἱ Ταραντῖνοι τούτους μὲν οὐκ ἠδίκουν, ὄντας Λακωνικούς· τὸν δὲ Λεπτίνην ἐζήτουν συλλα-

Leptines.

¶ Leptines Carthaginienſibus Pachynum præternavigantibus, & in terram egredientibus; & prædam terra marique facientibus, ſub noctem inſidiis collocatis, clam equites aliquot præmiſſos juſſit eorum ſtationes incendere. Carthaginienſes igne conſpecto accurrentes, ut quæ in ſtatione habebant, exportata conſervarent, in equites inſidiantes incidunt: a quibus fuſi, fugatique ad triremes uſque, magnum ſuorum numerum amiſerunt.

2 Leptines a Lacedæmone profectus, navem ad Tarentum ſubduxit. Expoſitis nautis, Tarentini nullam his quidem injuriam aut vim attulerunt, ob eam cauſſam quod eſſent La-

1 Καὶ γῇ ἁρπαζόντων] MSS. καὶ θ' τῇ ἁρπαζόντων. Pro παρακαθίσας, uterque Codex προκαθίσας.

2 Πρὸς τὰ καιόμενα προσθέοντες] Noſtri Codd. προσθέντες. quod minus probandum. *Caſaubonus.*

3 Τὰ

cedæmonii. Leptinem vero inquirebant, ut eum comprehenderent. Ille abjectis ſuis veſtimentis, acceptis vaſis, & lignorum onere ſublato, conſcendit navim, funeque reſecto navigium deduxit, & nautis adnatantibus receptis, ad Dionyſium navigavit.

συλλαβεῖν· ὁ δὲ τὴν ἰδίαν στολὴν ἀποθέμενος, καὶ λαβὼν [3] τὰ αὐτοῦ σκεύη, καὶ φορτίον ξύλων ἀράμενος, ἐπέβη τῆς νεώς. καὶ ἀποκόψας τὰ πρυμνήσια τὸ σκάφος ἐπανῆγε, καὶ τοὺς ναύτας προσνηξαμένους ἀπολαβὼν ἀνέπλευσεν ὡς Διονύσιον.

[CAP. IX.]

Annon.

Annon cum Carthaginienſibus Siciliam præterlegebat. Dionyſius tyrannus naves adverſus eum non paucas numero miſit, quæ propemodum jam accedebant. Annon ſuis navibus vela detrahit: idem faciunt hoſtes. Annon ſuis mandat, ut celeriter explicent vela:

Ἄννων.

Ἄννων [1] σὺν Καρχηδονίοις ἀνακομιζομένοις παρέπλει Σικελίαν· Διονύσιος τύραννος ἐξέπεμψε ναῦς ἐπ' αὐτὸν οὐκ ὀλίγας. αἱ μὲν ὅσον οὐκ ἤδη συνῆγον. ὁ δὲ Ἄννων τῶν αὐτοῦ νεῶν καθαιρεῖ τὰ ἱστία. καὶ οἱ πολέμιοι τὸ αὐτὸ ἐποίησαν. Ἄννων δὲ συνέταξεν ὀξέως ἆραι τὰ ἱστία· καὶ οὕτω διέφυγε τοὺς ἐναντίους μέλλοντας, καὶ παρασ-

3 Τὰ αὐτοῦ] Cant. abſque articulo.

Cap. IX. 1 Σὺν Καρχ.] Fl. præpoſitionem non agnoſcit. Mox pro ἐξέπεμψε ναῦς οὐκ ὀλίγας, cum MSS. & Interprete edidi ἐξέπεμψε ναῦς ἐπ' αὐτὸν οὐκ ὀλίγας. Pro αἱ μὲν ἂν ἤδη, ut erat in Vulgata, Cant. αἱ μὲν οὐκ ἤδη. Fl. αἱ μὲν ὅσον οὐκ ἤδη. optime: quare ita edidi. Sub finem pro μένοντας, cum Fl. & Interprete ſcripſi μέλλοντας. Poſtrema verba καὶ ἀπειροτέρους ὄντας ναυτικῆς ἐπιστήμης, quæ omiſſa in verſione, verte, *& rei nauticæ imperitos.*

παρασοιμένους, καὶ ἀπειροτέρους ὄντας ναυτικῆς ἐπιστήμης.

la, & hoc pacto cunctantes & perturbatos effugit.

[CAP. X.]

Ἰμίλκων.

¶ Ἰμίλκων Καρχηδόνιος εἰδὼς τῶν Λιβύων τὸ φίλοινον, κεράμια οἴνου πολλὰ μανδραγόρᾳ διαφθείρας, καὶ ἐν τοῖς προαστείοις ἐπικλίνας, ἐπιόντων ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πόλιν, [1] ὡς οὐχ οἷός τε ὢν βιαζομένοις ἀντιστῆναι· οἱ δὲ ὑπερεχάρησαν ὡς κατακλείσαντες εἴσω τειχῶν Καρχηδονίους, καὶ τὰ κεράμια εὑρόντες τοῦ οἴνου χανδὸν ἐνεφορήθησαν· καὶ αὐτίκα ὕπνῳ βαρυτάτῳ καταλαμβάνονται.

Imilcon.

¶ Imilcon Carthagínienſis non ignorans Libycorum in vino luxuriem, multa vini vaſa mandragora corrupit: iiſque depoſitis in ſuburbiis, cum illi accederent, in urbem rediit, quaſi vim adhibentibus reſiſtere cum ſuis copiis non poſſet. Illi gaudio elati, quod Carthaginienſes intra mœnia concluſiſſent, inventis vaſis, largiſſime ſe vino ingurgitarunt, ſtatimque in ſomnum graviſſimum inciderunt.

Ἰμίλκων [2] σὺν Καρχηδονίοις νύκτωρ ἀναγόμενος ἐκ Λιβύης εἰς Σικελίαν, γράψας καὶ σημηνάμενος

2 Imilcon cum Carthaginienſibus noctu ſolvens e Libya in Siciliam, ſcriptos obſigna-

μένος

1 Ὡς οὐχ οἷος] Ita ſcripſi cum Cant. pro ὡς ὢν οἷος. Pro corrupto ὑπερεχώρησαν, quod erat in Vulgata, cum Cant. & Interprete reſtitui ὑπερεχάρησαν. Cum Cant. convenit quoque Fl. niſi quod habeat ὑπερχάρησαν.

2 Σὺν Καρχ.] Cant. ſine præpoſitione. Snb finem pro λαμπτῆρα, Cant. λαμπτῆρας. Pro τὸ πρόσθεν προφερόμενον, cum Fl. repoſui, τὸ πρόσθεν μέρος τῆς.

3 Ἵνα

toſque libellos gubernatoribus tradidit: conſtituitque ſi diſtraherentur in pelago, quo curſum dirigere & convenire deberent; ne per transfugas hoſtibus enunciaretur, luminibus ab anteriore parte obductis & occultatis, ne hoſtes ex ſplendore de adventu conjecturam facere poſſent.

3 Imilcon in Libya urbem capere nitebatur, ad quam duæ viæ difficiles & arduæ ferebant. Eas Libyes impoſitis præſidiis cuſtodiebant. Amilcar transfugam ad eos miſit, qui diceret hoſtes alteram viam eſſe munituros aggere, ut ſit ad ingrediendum idonea: alteram obſepturos, ne ab hoſtibus per eam venientibus includantur. Hæc

μένος εἰς γραμματεῖα τοῖς κυβερνήταις ἔδωκε, συντιθέμενος, ἐὰν ἀποσπασθῶσιν ἐν τῷ πελάγει, ποῖ χρὴ συνάπτειν, ³ ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν αὐτομόλων ἐξαγγελθῇ· λαμπτῆρα τὸ πρόσθεν μέρος πεφραγμένον, ὅπως μὴ γνωρίζοιεν ἀπὸ τοῦ φωτὸς οἱ πολέμιοι τὸν ἐπίπλουν.

Ἱμίλκων ἐν Λιβύῃ καταλαβεῖν ⁴ ἐσπούδαζε πόλιν, ἐφ' ἣν ἦσαν ὁδοὶ δύο δύσποροι· ταύτας οἱ μὲν Λίβυες ἐφύλαττον· ὁ δὲ Ἱμίλκων ἔπεμψε πρὸς αὐτοὺς αὐτόμολον φράσοντα· ἡ μὲν ἑτέρα τῶν ὁδῶν ἐγχωσθήσεται, ὅπως εὔπορος γένοιτο· ἑτέρα δὲ ἀποσκαφήσεται, ⁵ ὅπως μὴ διὰ ταύτης ὁρμήσαντες κυκλωθήσονται· καὶ δὴ ταῦτα γινόμενα ὁρῶντες οἱ πολέ-

3 Ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν αὐτομ.] Scribe ἵνα δὲ μή. niſi malis cum ſuperioribus iſta connectere, tranſlata diſtinctione poſt vocem ἐξαγγελθῇ. deinde ſcribendum, λαμπτῆρα δὲ ἦρε, ſicut lib. ſexto in Ariſtide Eleata. Frontinus lib. primo, *Hamilcar dux Pœnorum ut in Siciliam inopinatus veniret*, &c. Lege *Himilcon*. Præter Polyænum vide Diodorum lib. decimo quarto. *Caſaubonus.*

4 Ἐσπούδαζε] MSS. σπουδάζων.

5 Ὅπως μὴ διὰ ταύτης ὁρμήσαντες κυκλωθήσονται] Scribe ὁρμησάντων, videlicet τῶν ἐκ τοῦ ἄστεος, vel τῶν πολεμίων. *Caſaubonus.*

πολέμιοι, πιστὸν ἡγούμενοι τὸν αὐτόμολον, [6] ὁρμήσαντες ἐπὶ τὴν ἐγχωννυμένην ὁδὸν ὡς ἀνείρξοντες· ὁ δὲ νύκτωρ παρεσκευασμένοις ξύλοις [7] τὴν ἀνεστρεμμένην ὁδὸν γεφυρώσας, διὰ ταύτης ἀγαγὼν τὸ στρατόπεδον εἷλε τὴν πόλιν, τῶν πολεμίων τὴν ἑτέραν ὁδὸν φυλαττόντων.

Ἰμίλκων ἐν Ἀκράγαντι πλησίον τοῦ τείχους ἐστρατοπέδευσε· προῆλθε τῆς πόλεως στρατιὰ πολλή· ὁ δὲ διελὼν τὸ στρατόπεδον, ἑνὶ μέρει συνέβαλε, παράγγελμα δοὺς ἀπόρρητον, εἰς φυγὴν ἑκόντας τραπέσθαι· οἱ μὲν δὴ ἔφευγον, οἱ δ' Ἀκραγαντῖνοι διώ-

fieri hoſtes conſpicati, & fidelem transfugam exiſtimantes, ad eam viam quæ muniebatur, concurſum fecerunt, ut hoſtium conatum & opus impedirent. At ille noctu, præparatis ad eam rem lignis, averſam viam ponte conſtravit: per eumque copiis adductis, dum hoſtes alteram ſumma cura tuerentur, urbem cepit.

4 Imilcon Agrigentum oppugnans, non procul a civitate caſtra metabatur. Egredientibus ex urbe copiis innumerabilibus, per exercitum obambulans, cum ſingulis loquebatur occulte, præcepto dato, ut ultro ſe in fugam verterent. Quibus fugienti-

6 Ὁρμήσαντες ἐπὶ τὴν ἐγχ.] Scribe ὥρμησαν, vel ὡρμήσαντο. *Caſaubon.*

Ὡρμήσαντο] Ita reſtitui cum MSS. Interprete, & Caſaubono pro vulgato ὁρμήσαντες. Statim loco παρεσκευασμένοις, Cant. προπαρεσκευασμένοις. Pro ἀνεστρεμμένην. Cant. ἀνεστραμμένην, quod proxime accedit ad ἀνεσκαμμένην, quomodo legendum cum Caſaubono.

7 Τὴν ἀνεστρεμμένην ὁδὸν γεφυρώσας] Legendum, τὴν ἀνεσκαμμένην, vel ἀπεσκαμμένην. Præcedit enim paullo ante ἡ δ' ἑτέρα ἀποσκάπτεται. & infra in Pompiſco comm. pr. atque alibi. Duarum viarum δυοτέρων, alteram Imilcon ἀνεχώννυε, hoc eſt, complanabat aggeſta terra, reddebatque εὔπορον. alteram ἀπέσκαπτε, hoc eſt, foſſa ducta reddebat prorſus ἄβατον & ἄπορον. Interpres hic ſolenne illud ſuum obſervat, viam facillimam lectori ſuo obſtruit, redditque inviam. *Caſaubonus.*

8 Ἀραιῶ

bus, Agrigentini inter perſequendum longius ab urbe diſtrahebantur. Imilcon ante civitatem incenſa ſylva, reliquos in latentes inſidias conjecit. Qui perſequebantur, fumum ſurgere a mœnibus conſpicati, a civitate ignes ſurgere putabant: ſeſeque convertentes ad urbem, revertebantur, inſtantibus, urgentibuſque iis qui prius fugerant. Cum vero in eum locum ventum eſſet, ubi poſitæ erant inſidiæ, conſurgens Imilcon cum ſuis, partim eos in captivitatem redegit, partim morte affecit.

διώκοντες πολὺ τῆς πόλεως ἀπεσπῶντο· Ἰμίλκων πρόσθεν τῶν τειχῶν ὕλην ἐμπρήσας, τοὺς ὑπολοίπους εἰς ἐνέδραν [8] ἀφανῆ κατέστησεν· οἱ διώκοντες τὸν καπνὸν αἰρόμενον ἰδόντες ἀπὸ τῶν τειχῶν, [9] ᾠήθησαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνακαλεῖσθαι· καὶ μεταβαλλόμενοι, πρὸς τὴν πόλιν ἀνέστρεφον. ἐπικειμένων αὐτοῖς τῶν πρότερον φευγόντων· ὡς δὲ κατὰ τὴν ἐνέδραν ἐγένοντο, οἱ μετὰ Ἰμίλκωνος ἐξαναστάντες. [10] τοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν· τοὺς δὲ ἐζώγρησαν.

5. Imilcon juxta Cronium adverſus Dionyſii duces caſtra conſtituebat. Cum ii qui Cronium inhabitabant, Carthaginienſes urbe recipere vellent, neque du-

Ἰμίλκων περὶ τὸ Κρόνιον ἀντεστρατοπεδεύε τοῖς τοῦ Διονυσίου στρατηγοῖς· τῶν δὲ Κρόνιον οἰκούντων βουλομένων δέξασθαι τοὺς Καρχηδονίους, οὐ μὴν τῶν στρα-

τηγῶν

8 Ἀφανῆ] Cant. ἀποφανῆ. Pro ἀνακαλεῖσθαι, Cant. ἀνακλεῖσθαι. Fl. ἀνακαίεσθαι, & ſic quoque Interpres, nec non Codices quidam, quos vidiſſe teſtatur Caſaubonus, qui tamen lectionem vulgatam præfert. Statim pro πρότερον, Cant. πρώτερον.

9 Ὠιήθησαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνακαλεῖσθαι] Quidam Codd. ἀνακαίεσθαι, idque ſequutus Interpres: haud recte. *Caſaubonus.*

10 Τοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν, τοὺς δὲ ἐζώγρησαν] Interpres, τοὺς μὲν αὐτῶν ἐζώγρησαν, τοὺς δὲ διέφθ. *Idem.*

τηγῶν ἐπιτρεπόντων· τοῦτο μαθὼν Ἰμίλκων, τὴν ὕλην, ὅση περὶ τοῦ στρατοπέδου τῶν πολεμίων ἦν· [11] πολλὴ δὲ ἦν· παραφυλάξας ἄνεμον ἐναντίον τοῖς πολεμίοις, ἐνέπρησεν. ὁ μὲν δὴ καπνὸς πολύς, καὶ βιαίως ἐς τὰς ὄψεις τῶν πολεμίων ὑπὸ πνεύματος ἐφέρετο. Ἰμίλκων δὲ ἔλαθε διελθὼν πρὸς τὰ τείχη, καὶ ἀνέῳξαν αὐτῷ τὴν πύλην οἱ βουλόμενοι δέξασθαι, καὶ [12] παρῆλθεν εἴσω, τῶν στρατηγῶν ἀγνοούντων.

ces poteſtatem facerent, Imilcon hac re cognita, ſylvam omnem, quæ pro caſtris hoſtium erat ſane magna, captato adverſo hoſtibus vento, ſubjectis ignibus incendit. Fumus magna copia & turbine in vultus hoſtium vi venti deferebatur. Interea temporis Imilcon clam ad mœnia tranſivit, eique portas aperuerunt ii, qui recipere eum cupiebant, in urbemque ducibus ignorantibus ingreſſus eſt.

[CAP. XI.]

Γέσκων.

[1] Ἀμίλκας Καρχηδονίων ἄριστος στρατηγός, τῶν ἐν Λιβύῃ στρατηγῶν, πολλοὺς πολέμους κατορθώσας, φθονηθεὶς ὑπὸ τῶν διαπολιτευομένων διαβληθείς, ὡς ἐπιθέμενος τυραννίδι· αὐτός τε ἀνῃρέθη, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ

Geſcon.

Amilcar Carthaginienſium excellentiſſimus Libycarum copiarum ductor, multis bellis feliciter confectis, in invidiam vocatus, & ab adverſarum partium factione in crimen affectatæ tyrannidis adductus, cum ipſe morte

Γέσ-

11 Πολλὴ δὲ ἦν] Fl. πολλὴ δὲ ἦν καίειν. Sub finem pro τὴν πύλην, uterque Codex τὴν πόλιν.

12 Παρῆλθεν] Cant. περῆλθεν. & ſic quidam Codd. Caſauboni.

Cap. XII. 1 Ἀμίλκας] Cant. Ἀμίλκος.

2 Αὐτῷ]

mulctatus eſt, tum ejus frater Geſcon in exilium actus ſolum vertit. Eorum vero bona publicata inter ſe cives partiti ſunt. His ita geſtis, Carthaginienſes aliis ducibus uſi, cum plerunque turpiter ſuperarentur, & in extremum ſervitutis periculum veniſſent, pœnitudine ducebantur ob Geſconis exilium, & necem Amilcaris. Sed Amilcarem morte affectum, non erat ab inferis excitare. Geſconem autem ab exilio revocarunt, eique ſummam belli commiſerunt, eorumque inimicos ad ſupplicium tradiderunt. quocumque modo eos punire illi collibitum eſſet. Geſcon vinculis affectos juſſit in conſpectu populi in ventrem humi procumbere: atque ter levi pede ſingulorum colla conculcavit, inquiens, Se ſatis magnas pœnas fraternæ

Γέσκων φυγαδευθεὶς ἐξέπεσε· τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν δημευθέντα ἐνείμαντο οἱ πολῖται· τούτων πραχθέντων, οἱ Καρχηδόνιοι στρατηγοῖς ἄλλοις χρησάμενοι, καὶ πολλάκις ἡττώμενοι, καὶ ἁλῶναι κινδυνεύοντες, μετέγνωσαν ἐπὶ τῇ τοῦ Γέσκωνος φυγῇ, καὶ τῇ ἀναιρέσει τοῦ Ἀμίλκου. ἀλλὰ τὸν μὲν Ἀμίλκαν τεθνηκότα, οὐχ οἷόν τε ἦν ἀνακαλέσασθαι· τὸν Γέσκωνα δὲ ἀπὸ τῆς φυγῆς ἀνεκαλέσαντο, καὶ αὐτοκράτορα στρατηγὸν ἀπέδειξαν, καὶ τοὺς ἐχθροὺς [2] αὐτῷ παρέδωκαν εἰς τιμωρίαν καθ' ὃν ἂν βούληται τρόπον. Γέσκων δὲ παραλαβὼν αὐτοὺς δεδεμένους, προσέταξε τοῦ πλήθους ἐναντίον, κατὰ γαστέρα κατακλίναι χαμαί· τρὶς δὲ ἑκάστοις ἐλαφρῷ τῷ ποδὶ ἐπὶ τὸν τράχηλον ἐπιβὰς, ἱκανὴν ἔφη τιμωρίαν

2 Αὐτῷ] Uterque Codex αὐτῶν. atque ita quoque Interpres. Paullo poſt pro ἑκάστοις ἐλαφρῷ τῷ ποδὶ, Cant. ἑκάστους ἐλαφρῶς τὲ ποδί. Fl. ἑκάστοις ἐλαφρῶς τῷ ποδί. Interpres tamen ut Vulgata, *levi pede*.

ρίαν ἔχειν τῆς τοῦ ἀδελφοῦ προαναιρέσεως· τοῦτο πράξας, ἀφῆκε τοὺς ἐχθροὺς, προσειπών· οὐ κακῷ κακὸν ἠμυνάμην, ἀλλ' ἀγαθῷ κακόν. τοιγαροῦν αὐτοί τε οἱ ἐχθροὶ, καὶ οἱ τούτων οἰκεῖοι, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι πάντες πειθαρχοῦντες τῷ Γέσκωνι διετέλεσαν, ὡς ἀγαθῷ στρατηγῷ, καὶ αὐτίκα μεταβολὴ τῆς τοῦ πολέμου νίκης ἐγένετο, νικῶντος τοῦ Γέσκωνος ἐν ταῖς μάχαις διὰ τὴν παρὰ τῶν ἀρχομένων εὔνοιαν καὶ προθυμίαν.

cædis ab iis repetiviſſe. His factis, inimicos dimiſit, inquiens: Non malo malum ultus ſum, ſed bonum pro malo rependi. Quo factum eſt, ut cum ipſi inimici, tum horum etiam familiares, atque omnes Carthaginienſes perpetuo obedientiam Geſconi præſtiterint, tanquam viro militari ac duci: ſtatimque commutatio victoriarum in bellis conſecuta eſt, ſuperante in præliis Geſcone, propter ſubditorum erga ſe benevolentiam ac promptitudinem.

[CAP. XII.]

Τιμολέων.

¶ Τιμωλέων ἐν Σικελίᾳ τὴν δύναμιν ἐξήγαγε παραταξομένην Καρχηδονίοις ἐς τὴν νῆσον διαπεπλευκόσιν· [1] ἡμίονος ἀπηντᾶτο αὐτοῖς κομίζων σέλινα· οἱ στρατιῶται τὸ σημεῖον ἐφοβήθησαν, ὅτι ἄρα παρ' αὐτοῖς

Timoleon.

¶ Timoleon in Sicilia copias eduxit ad pugnam ineundam cum Carthaginienſibus, qui in inſulam trajecerant: obviam factum eſt mulus portans apium. Milites omen perhorruerunt, quod apud ipſos defunctorum monumen-

τὰ

1 Ἡμίονος ἀπηντᾶτο αὐτοῖς] Scribe αὐτοῖς. *Caſaubonus.*

2 Σπερ-

ta coronabantur apio. Timoleon: Atqui, inquit, manifeſtiorem Dii nobis victoriam ſignificant. Nam eos qui Iſthmica certamina vicerunt, Corinthii ſertis ex apio factis coronant. His dictis, tum ipſe ſe apio redimivit, tum etiam duces ſuos coronavit. Ex quo accidit, ut reliqui milites ab ſe mutuo apium ſumentes, audaciores ad pugnam redderentur.

τὰ μνημεῖα τῶν ἀποθανόντων· [2] στεφανοῦται σελίνοις. Τιμολέων, καὶ μὴν μᾶλλον, ἔφη, φανερὰν νίκην οἱ θεοὶ δηλοῦσιν ἡμῖν· τοὺς γὰρ τὰ Ἴσθμια νικῶντας οἱ Κορίνθιοι [3] τῶν σελίνων στεφανοῦσιν. ταῦτα εἰπὼν, αὐτός τε τῶν σελίνων ἀνεστέψατο, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἡγεμόνας ἀνέστεψεν· ὥς τε καὶ οἱ στρατιῶται, ἄλλος πρὸς ἄλλου τῶν σελίνων λαβόντες εὐτολμότεροι πρὸς τὴν μάχην ἐγένοντο.

2 Timoleon oppugnabat Milarcum ty-

Τιμολέων πολιορκῶν [4] Μάμερκον τὸν τύραννον πολ-

2 Στεφανοῦται σελίνοις] Quidam Codd κοσμοῦνται σελίνοις. *Idem.*

Στεφανοῦται] Ita edidi cum Fl. pro στεφανοῦνται. Sub finem pro πρὸς ἄλλους, Cant. πρὸς ἄλλου.

3 Τῶν σελίνων στεφανοῦσι] Quum ita in meo Codice reperiſſem, vel τοῖς σελίνοις στε. putabam legendum: vel ita dictum ut φαγεῖν ἄρτου. ſed vera eſt lectio quorundam librorum, quam poſtea reperi, στεφάνοις τῶν σελίνων στεφανοῦσι. Iidem mox, ἐκ τῶν σελίνων ἄνθους. *Caſaubonus.*

4 Μίλαρκον τὸν τύραννον] Scribe Μάμερκον, ex libris, & hiſtoria. Sic & paullo poſt. *Caſaubonus.*

Μάμερκον] Ita edidi, monente jam Caſaubono, pro vulgato Μίλαρκον. Fuit *Mamercus* hic Catanæ tyrannus, quæ civitas cum tradita eſſet *Timoleonti*, inde Meſſanam ad Hipponem ejus oppidi tyrannum ſe contulit, ſed perſequente eos & obſidente *Timoleonte*, Hippo fugam moliens captus eſt: ultro ſeſe fidei *Timoleontis* permiſit *Mamercus*, ea lege ne eum accuſaret *Timoleon*, ut cum Polyæno refert Plutarchus in Timoleonte, addens *Mamercum* Syracuſas delatum, & pro concione verba facientem, cum cerneret populum obſtrepentem ſibi & implacabilem, projecto pallio, e theatro ſeſe proripuiſſe, & illiſo in unum ex cuneis, ad conſciſcendam ſibi necem, capite, ſpirantem tamen fuiſſe ſublatum, & latronum more necatum. Nepos in Timoleonte cap. 2. *Cepit & Mamercum, Italicum ducem, hominem bellicoſum & potentem, qui tyrannos adjutum in Siciliam venerat.* Meminit ejuſdem & Diodorus lib XVI. ubi pro Μάρκος reponendum quoque Μάμερκος monitum jam viris doctis.

 5 Ο᾽ μὲν

πολλοὺς ἐξαπατήσαντα, καὶ παρὰ τοὺς ὅρκους ἀποκτείναντα, κατεστρατήγησεν. [5] ὁ μὲν τύραννος..... κριθῆναι παρὰ Συρακουσίοις μὴ κατηγοροῦντος Τιμολέοντος. ὁ δὲ ὤμοσε μὴ κατηγορήσειν. ἐπὶ τούτοις ὁ Μάμερκος ἧκεν εἰς τὰς Συρακούσας. Τιμολέων παραγαγὼν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κατηγορῆσαι μὲν οὐδαμῶς ἔφη· τοῦτο γὰρ συνεθέμην· ἀποκτεῖναι δὲ τὴν ταχίστην αὐτὸν κελεύω· τὸν γὰρ πολλοὺς ἐξαπατήσαντα δίκαιον ἂν εἴη καὶ αὐτὸν ἅπαξ ὁμοίως ἐξαπατηθῆναι.

Τιμολέων συμμαχῶν Συρακουσίοις, ἐλθὼν ἐπί τινα λόφον ὑψηλὸν, καὶ μετέωρον, ἰδὼν Καρχηδονίους πεντακισμυρίους

rannum, qui multos dolis circumvenerat, & neglecta jurisjurandi religione trucidaverat. Tyrannus ſimulabat ſe judicium apud Syracuſanos ſubiturum, ſi Timoleon non accuſaret. Ille juravit ſe non accuſaturum. His intercedentibus conditionibus, Milarcus Syracuſas venit. Timoleon cum eum in concionem portraxiſſet, Nequaquam, inquit, eum accuſabo: ſic enim pactus ſum: verum interfici celerrime jubeo. Nam æquum eſt, qui multis verba dedit, eum aliquando ſimili ratione circumveniri.

3 Timoleon pro ſocietatis jure Syracuſanis auxilium ferens, in collem quendam altiſſimum & excelſum adſcendit. Cum vidiſſet

ἐκπ-

5 Ὁ μὲν τύραννος] Deeſſe vocem ὁμολογήσας ex conjectura annotavimus: poſtea didicimus in melioribus Codicibus eam eſſe. In quibuſdam vero libris ita locus hic legitur, ὁ μὲν τύραννος ὡμολόγησε Τιμολέοντι παραδώσειν ἑαυτὸν, ἐφ' ᾧ κρ. Caſaubon.

Ὁ μὲν τύραννος..... κριθῆναι] Uterque Codex, ὁ μὲν τύραννος ὡς κριθείη. ſed lege cum Caſaubono ὡμολόγησε, qui ita in melioribus libris inveniri teſtis eſt.

6 Ἐναν-

quinquaginta millia Carthaginienſium explicata, locum vero procellis infeſtum, & ventum hoſtibus adverſum ferri, congregata concione: in hoc tempore, inquit, hoſtes capi neceſſe eſt. Etenim oraculum extare, eos qui in illo loco aciem collocaſſent, interituros: comprobari autem oraculum tempeſtate repentina. Græci magnis animis ſumptis, pauci complures fuderũt.

ἐκπεπταμένους, τὸ δὲ καταστήμα κινούμενον [6] ἐναντίον τοῖς πολεμίοις· ἐκκλησίαν συναγαγὼν ἠγόρευσε· νυνὶ ἁλῶναι χρὴ τοὺς πολεμίους· εἶναι γὰρ χρησμὸν· ὡς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ παραταξάμενοι,[7] διαφθαρήσονται· τεκμήριον δὲ τὸν χρησμὸν [8] ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινούμενος· οἱ Ἕλληνες ἐπὶ μέγα ταῖς γνώμαις ἀρθέντες ὀλίγοι πολλοὺς ἐνίκησαν.

[C A P. XIII.]

Ariſton.

¶ Ariſton una navi tres actuarias commeatum ferentes comitabatur. Oſtendebat ſe triremis hoſtilis. Cum prorſus omnia deficerent, conductis in unum locum a-

Ἀρίστων.

¶ Ἀρίστων κυβερνήτης, μιᾷ [1] νηῒ τρεῖς ὁλκάδας σῖτον ἀγούσας παρέπεμψε· πολεμία τριήρης ἐπεφάνη [2] τοῦ πνεύματος ἐπιλείποντος· ὁ δὲ τὰς

τρεῖς

6 Ἐναντίον τοῖς πολεμίοις] Cant. τοῖς ἐναντίοις.

7 Διαφθαρήσοιντο] Cant. διαφθαρήσονται. Pro χειμὼν ἐξαμειωύμενος· οἱ δ᾽ Ἕλλωνες ἐπὶ μεγάλαις ταῖς γν. ut erat in Vulgata, cum utroque Codice, nec non Interprete, edidi, ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινούμενος· οἱ Ἕλληνες ἐπὶ μέγα ταῖς γν.

8 Ὁ χειμὼν ἐξαμειωύμενος] Reſcribe, ὁ χειμὼν ἐξαπίνης κινούμενος.

οἱ δ᾽ ἑλ. ἐπὶ μέγα ταῖς γν. ex melioribus Codicibus, in quibus etiam paullo ante ἐκπεπταμένους ſcriptum eſt, non ἐκπεταμένους. *Caſaubonus.*

Cap XIII. 1 Νηὶ] Cant. νυκτί. In fine pro ἀπολαμβάνοι, Cant. ἀπολαμβάνει.

2 Τοῦ πνεύματος ἐπιλείποντος] Interpres aliter. Nihil mutandum diſces ex ſimillima hiſtoria, eodem lib. in Diotimo, comm. 1. *Caſaubon.*

 3 Κρυ-

τρεῖς ὁλκάδας συναγαγὼν, ἐγγὺς αὐτῶν παρέπλει· ἵνα, ἐὰν μὲν ἡ πολεμία τριήρης προσάγοι σιτηγοῖς, ὑπὸ τῶν ἐν τῇ νηῒ προσβάλοιτο βέλεσι πολλοῖς· εἰ δὲ ταῖς ὁλκάσιν αὐταῖς πειρῷτο προσβάλλειν καὶ βιάζεσθαι, αὐτὸς περιπλέων ἐκ πλαγίων βλάπτοι τὴν πολεμίαν τριήρη, καὶ ἀπολαμβάνοι μέσην αὑτοῦ καὶ τῶν ὁλκάδων.

ctuariis, propter eas navigabat: ut ſi hoſtium triremis in eos qui frumentum vehebant, impetum feciſſet, ab his qui navem obtinebant, innumeris telis premerentur. Sin in ipſas actuarias conarentur impreſſionem facere, ac vim adhibere, ipſe circumcirca navigans ab lateribus hoſtilem triremem incommodo afficeret, eamque inter ſuam & onerarias concluderet.

Ἀρίστων Κορίνθιος κυβερνήτης, ναυμαχούντων Ἀθηναίων καὶ Συρακουσίων, καὶ μενόντων ἀμφοτέρων, πέμψας πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἐκέλευσε τὴν ἀγορὰν τῶν τροφῶν μεταγαγεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐκεκόμιστο, [3] κρουσάμενοι πρύμναν ἀνεχώρησαν ἐπὶ γῆν, καὶ ἀποβάντες εὐθὺς ἠριστοποιοῦντο· οἱ Ἀθηναῖοι, νομίσαντες αὐτοὺς ἡττωμέ-

2 Ariſton Corinthius gubernator, Athenienſibus & Syracuſanis navale prælium committentibus, & utriſque manentibus, miſit ad principes, juſſitque cibaria in mare transferre. Quæ cum eſſent allata, verſis navibus in terram receſſerunt: egreſſique, celeriter prandium ſumpſerunt. Athenienſes exiſtimantes eos victos diſcedere, magnos animos ob victoriam gerentes, e na-

νους

3 Κρουσάμενοι πρύμναν ἀνεχώρησαν] Ita edidi cum MSS. pro ἐχώρησαν. Paullo infra poſt ἐκβαίνουσι, Cant. τε delet: & pro ἐπιμάζοντες, habet ἐπιμάζοντο. & pro ἐμβαινόντων, uterque Codex, ἐκβαινόντων.

1 Θα-

vibus egrediuntur, obambulanteſque tum alia fecerunt, tum etiam omnia ad prandium inſtruxerunt. Adnavigarunt repentino Syracuſani. Tumultus erat inter Athenienſes, qui ſine prandio naves conſcendebant. Illi vero pranſi, minori negocio hoſtes profligarunt.

ους ἀναχωρῆσαι, μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῇ νίκῃ, ἐκβαίνουσί τε καὶ περιήεσαν, τά τε ἄλλα πράττοντες, καὶ ὅσα πρὸς ἄριστον ἑτοιμάζοντες. ἐπέπλευσαν ἐξαίφνης οἱ Συρακούσιοι· θόρυβος ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀσίτων ἐμβαινόντων· οἱ δὲ ἠριστηκότες εὐκολώτερον ἐκράτησαν.

[CAP. XIV.]

Thraſymedes.

Thraſymedes filius Philomeli filiæ Piſiſtrati amore captus, eam in pompa ingredientem accurrens oſculabatur. Fratribus virginis ægre ferentibus, & non ferendam contumeliam exiſtimantibus, Piſiſtratus, Si, inquit, amantes pœnis affecerimus, quid iis faciemus, qui nos odio proſequuntur? Thraſymedes, amore magis magiſque in dies accreſcente, aſſumptis æqualibus

Θρασυμήδης.

Θρασυμήδης Φιλομήλου, τῆς Πεισιστράτου θυγατρὸς ἐρασθεὶς πομπευούσαν αὐτὴν προσδραμὼν ἐφίλησεν· τῶν δὲ ἀδελφῶν τῆς παρθένου βαρέως φερόντων, καὶ δεινὴν ὕβριν ἡγουμένων, ὁ Πεισίστρατος, Εἰ τοὺς φιλοῦντας, ἔφη, κολάτωμεν; τοὺς μισοῦντας τί ποιήσομεν; [1] Θρασυμήδης ἐπὶ μεῖζον αἰρομένου τοῦ ἔρωτος, ἡλικιώτας παραλαβὼν συμμά-

χους

1 Θρασυμήδης] Cant. Θρασυμήδης β. Θρασυμ. incipiens hic alterum *Thraſymedis* ſtrategema, conveniens ita cum Indice huic libro præfixo, in quo duo ejus ſtrategemata referuntur.

2 Ἐμ-

χους τὴν κόρην ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ θυσίαν τελοῦσαν παρεφύλαξεν· οἱ μὲν δὴ σπασάμενοι τὰ ξίφη τὸν ὄχλον σκεδάσαντες εἰς σκάφος [2] ἐμβάλλοντες ἐπ' Αἰγίνης ἀνήγοντο. Ἱππίας δὲ ὁ πρεσβύτερος τῶν Πεισιστράτου παίδων τὰ λῃστρικὰ τῆς θαλάσσης ἀναιρῶν, καὶ τοῦτο τὸ σκάφος, διὰ τὴν σπουδὴν τῆς εἰρεσίας [3] νομίσας εἶναι τῶν λῃστῶν, αὐτήν τε ἀνεσώσατο, καὶ τοὺς ἁρπάσαντας συλλαβὼν ἐπανήγαγεν· Θρασυμήδης καὶ οἱ φίλοι τῷ τυράννῳ παραστάντες, οὐχ ἱκέτευσαν, οὔκ, ἀλλὰ μάλα ἀνδρείως, χρῆσθαι αὐτοῖς [4] ὡς βούλοιτο τρόπῳ [5] προεκαλέσαντο, φήσαντες, ἔκτοτε θανάτου καταφρονῆσαι, ὁπότε τὴν ἁρπαγὴν ἐβουλεύσαντο. Πει-

ſuis ſociis, puellam in mari ſacrificium obeuntem obſervavit. Qui diſtrictis gladiis turbam disjecerunt, inque navim ingredientes, Æginam verſus diſceſſerunt. Hippias, adultior Piſiſtrati filius, mare ab lacrociniis repurgans, hanc etiam navem ob remorum celeritatem latronum eſſe exiſtimans, ſororem recuperavit, eoſque, qui rapuerant, comprehenſos reduxit. Thraſymedes, aliique coram tyranno conſtituti, nullo modo ſupplices ſe præbuerunt, ſed admodum viriliter, ut pro libitu ſe tractaret, hortabantur: dicentes, ex eo tempore ſe contemnere mortem, ac pro nihilo ducere cœpiſſe, cum primum de raptu conſilium iniviſſent.

σίστρα-

2 Ἐμβάλλοντες] Cant ἐμβαλόντες. Pro πρεσβύτης, ut erat in Vulgata, cùm Fl. & Interprete repoſui πρεσβύτερος.

3 Νομίσας εἶναι τῶν λῃστῶν, αὐτήν τε ἀν.] Uterque Codex, νομίσας εἶναι τὴν ἀδελφήν, αὐτήν τε ἀν.

4 Ὡς βούλοιτο τρόπῳ] Ita edidi cum utroque Codice pro ὅπως. Loco προεκαλέσαντο, Cant. προσεκαλέσαντο. Caſaubonus quoſdam Codd παρεκαλέσαντο habere teſtis eſt, ſed Vulgatam verto *provocabant*.

5 Προεκαλέσαντο φήσαντες] Quidam Codd. παρεκαλέσαντο. quod minus probo. *Caſaubonus*.

6 Κ'

Piſiſtratus admiratus in juvenibus animi celſitudinem, filiam ſuam Thraſymedi adoleſcenti in matrimonium collocavit. Hoc facto, benevolentiam & amicitiam eorum ſibi conciliavit, non amplius tyrannum ſe gerens, ſed benignum patrem, ac popularem civem.

σίςρατος καταπλαγεὶς τὴν γενναιότητα τῶν νεανίσκων, πρὸς γάμον ἐξέδωκε τῷ νεανίσκῳ τῷ Θρασυμήδει τὴν θυγατέρα· τοῦτο ποιήσας, εὔνοιαν καὶ φιλίαν ἐκτήσατο παρ' αὐτῶν, οὐκ ἔτι τύραννος, ἀλλὰ χρηστὸς πατὴρ, καὶ δημοτικὸς πολίτης.

[CAP. XV.]

Megacles.

Megacles Meſſanius, ejus Meſſanæ quæ in Sicilia eſt, Agathocli Syracuſanorum tyranno rebus omnibus adverſabatur, multoſque Sicilienſes contra eum concitabat, iiſque qui eum de medio ſuſtuliſſent, ampliſſima munera promiſit. Agathocles irritatus, Meſſanam oppugnare parabat, miſſoque præcone Megaclem a civibus expoſcebat. Quem

Μεγακλῆς.

Μεγακλῆς Μεσσήνιος τῆς ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνης, Ἀγαθοκλεῖ τῷ Συρακουσίων τυράννῳ τἀναντία πράττων διετέλει, καὶ πολλοὺς Σικελιώτας κατ' αὐτοῦ [1] σωίςη, καὶ τοῖς ἀνελοῦσιν αὐτὸν ἐκήρυξε μεγάλας δωρεάς. Ἀγαθοκλῆς προσχωσθεὶς πολιορκεῖν Μεσσήνην παρεσκευάζετο· καὶ πέμψας κήρυκα [2] ἐξήτει Μεγακλέα·

εἰ δὲ

6 Οὐκ ἔτι τύραννος] Ita ſcripſi cum utroque Codice, pro οὐκ ἐκέτι τυρ.

Cap. XV. 1 Σωίςη] Cant. συνίςη. Paullo poſt pro vulgato ἐζήτει Μεγακλέα, cum Caſaubono reſtitui ἐξήτει Μεγακλέα. Pro ἐξανδραποδιεῖσθαι, uterque Codex ἐξανδραποδισθῆναι.

2 Ἐζήτει Μεγακλέα] Scribe ἐξήτει. Caſaubonus.

3 E-

εἰ δὲ μὴ λάβοι, τὴν πόλιν ἐξανδραποδιεῖσθαι κατὰ κράτος [3] ἑλὼν ἠπείλει. Μεγακλῆς τὸν θάνατον οὐκ ἔδεισεν· ἀλλ' ἑκὼν αὐτὸν εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐπέδωκεν, εἰ πέμποιτο πρεσβευτής. ψηφισαμένων ταῦτα Μεσσηνίων ἐλθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἀγαθοκλέους· ἐγώ τοι, ἔφη, καὶ πρεσβεύων παρὰ τῆς πόλεως, καὶ τεθνηξόμενος ἥκω. πρότερον δὲ [4] τῆς πρεσβείας ἄκουσον μετὰ τῶν φίλων. Ἀγαθοκλῆς συνήγαγε τοὺς φίλους. [5] ἐπὶ τούτων ὁ Μεγακλῆς διεξελθὼν τὰ δίκαια τῆς πατρίδος, τελευταῖον ἔφη· εἰ δὲ ἐπὶ τὰς Συρακούσας ἐστράτευον Μεσσήνιοι, πότερον ἂν ὑπὲρ Συρακουσίων, ἢ Μεσσηνίων ταῦτα ἔπραττες; τοῦ δὲ Ἀγαθοκλέους πρὸς τὸ ἐρώτημα μειδιάσαντος, οἱ παρόν-

niſi accepiſſet, omnino ſe eos urbe per vim capta in ſervitutem redacturum interminabatur. Megacles mortem non perhorruit: ſed ultro ſe tradendum tyranno obtulit, ſi legatus mitteretur. Decernentibus hæc Meſſaniis, accedens in caſtra Agathoclis: Ego vero, inquit, & legatus civitatis nomine venio, & moriturus. Sed ante de legatione cum amicis audias. Cum Agathocles amicos convocaſſet, in horum conſeſſu Megacles patriæ jura percenſens ad extremum inquit: Si ad exſcindendas Syracuſas expeditionem Meſſanii ſuſcepiſſent, utrum pro Syracuſanis an pro Meſſaniis omnia faceres? Cum ad hanc interrogationem ſubrideret Agathocles, amici qui præ-

τες

3 Ἑλών] Ita reſtitui cum utroque Codice nec non Interprete, pro vulgato ἐλθών.

4 Τῆς πρεσβείας ἄκουσον] Scribo περὶ τῆς πρεσβείας. *Caſaubonus.*

5 Ἐπὶ τούτων] Ita edidi cum MSS. & Interprete, pro vulgato ἔπειτα. Paullo poſt pro πότερον, Fl. πρότερον. Infra pro ταῦτα ἔπραττες, Caſaubonus in margine Vulgatæ notarat πάντα ἐπρ. & ſic quoque Interpres.

1 Τίς

ſto erant, eum hortabantur, legato verba facienti parceret. Ille depoſito bello, Megaclem ſalvum & incolumen domum remiſit, amicitiamque cum Meſſaniis fecit.

τες φίλοι παρεκάλεσαν αὐτὸν φείδεσθαι πρεσβεύτου διαλεγομένου· ὁ δὲ διαλυσάμενος τὸν πόλεμον, καὶ τὸν Μεγακλέα σῶον ἀπέπεμψε, καὶ φιλίαν συνέθετο πρὸς τοὺς Μεσσηνίους.

[CAP. XVI.]

Pammenes.

¶ Pammenes per Phocidem Thebas verſus exercitum ducebat. Hoſtes Philobœotum caſtellum occuparant, ad quod duæ viæ ducebant: quarum cum altera jam hoſtium præſidiis teneretur, Pammenes rectis ordinibus in profundum diductis, exercitumque ad proficiſcendum amplificatum ita inſtruxit in dextro latere, quaſi in eam partem ducturus. Illi relicta parte ſiniſtra, ad dextram deflectebant, ut profectionem

Παμμένης.

¶ Παμμένης διὰ τῆς Φωκίδος ἦγε τὸ στρατόπεδον εἰς Θήβας· οἱ πολέμιοι [1] τὸν Φιλοβοιωτὸν καλούμενον κατελάβοντο, ἔχοντα ὁδοὺς δύω στενάς, ὧν τῆς ἑτέρας ἤδη κατειλημμένης, ὁ Παμμένης ὀρθίας τὰς τάξεις βαθύνας, καὶ ποιήσας τὸ στρατόπεδον εὔογκον, καὶ πορευτικὸν, ἐσχημάτισεν ἐπὶ τὸ δεξιὸν ὡς ἔνθεν ἄξων· οἱ δὲ τὸ εὐώνυμον ἐκλιπόντες ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἔδραμον

1 Τὸν Φιλοβοιωτὸν καλούμενον κατελάβοντο] Unde habet Interpres eſſe hoc caſtelli nomen: num legit τὸ Φιλοβ. χωρίον κατ. *Caſaubonus.*

Φιλοβοιωτόν] Verte *collem Philobœotum nomine.* Plutarchus in Sylla: Γενόμενοι δὲ κοινῇ, καταλαμβάνοντες βουνὸν ἐκ μέσου ἱστῶτα τῶν Ἐλατικῶν πεδίων, εὔγειον καὶ ἀμφιλαφῆ, καὶ παρὰ τὴν ῥίζαν ὕδωρ ἔχοντα. Φιλοβοιωτὸς καλεῖται, καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ, καὶ τὴν θέσιν ἐπαινεῖ θαυμασίως ὁ Σύλλας. Interpretem ſequutus Ortelius, *Philobœotum* caſtellum vocat.

2 Κυ-

μον ὡς [2] κωλύσοντες. ὁ δὲ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον σπουδῇ δραμὼν ἀσφαλῶς διήγαγε τὸ στρατόπεδον.

impedirent. Ille ad ſiniſtram incitato curſu cum ſuis properabat, copiaſque ſine omni periculo traducebat.

Παμμένης [3] πολλὴν ἵππον καὶ μάχην ἔχων, πολλοὺς πελταστὰς τῶν πολεμίων ἐχόντων, ὀλίγους τῶν αὐτοῦ πελταστὰς, καὶ τὴν κούφην στρατιὰν ἔταξε κατὰ τὸ κράτιστον τῶν πολεμίων, καὶ παρήγγειλεν ἑκόντας ὑποφεύγειν, ἵνα ἀποσπάσῃ ἐναντίους πελταστὰς ἀπὸ τῆς ἄλλης φάλαγγος· ἐπεὶ δὲ τοῦτ' ἐγένετο, λαβὼν τοὺς ἱππεῖς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου κέρατος, παρίππευσεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ κυκλωσάμενος ἐνίκησε, τῶν τε ἱππέων ἐπικειμένων, καὶ τῶν φεύγειν δοκούντων, ἀναστρεψάντων.

2 Pammenes magnum equitum numerum in exercitu ducens, hoſtibus ſcutatorum multitudinem infinitam habentibus, paucos quos in ſuo exercitu habebat ſcutatos & levis armaturæ milites ea parte, ubi validiſſimus erat hoſtium exercitus, oppoſuit: iiſque præcepit, ut data opera ſe in fugam conjicerent, quo adverſariorum ſcutatos a reliqua acie diſtraheret. Quod poſtquam contigit, aſſumptis equitibus ab altero latere obequitans, in eo impetum fecit, & undiquaque circumdatos ſuperavit, inſtantibus equitibus, iiſque, qui fugere exiſtimabantur, ſe convertentibus.

Παμμένης μετὰ Θηβαίων κρατῆσαι βουλόμε-

3 Pammenes, ut Thebanis portum Sicyo-

νος

2 Κωλύσοντες] Ita edidi cum MSS. & Interprete. Vulgata κωλύοντες. Pro διήγαγε, Cant. διῆγε.

3 Πολλὴν ἵππον καὶ μάχην ἔχων] Lego, πολλὴν ἵππον σύμμαχον ἔχ. *Caſaubonus.*

Καὶ μάχην] Lege cum Cl. Gronovio κατὰ μάχην.

4 Τοῦ

niorum caperet, ipſe quidem in terra ſtatuit irruptionem facere, navem vero turbinatam plenam militibus armatis per mare miſit. Qui navigantes, ante portum appulerunt. Sub veſperam pauci inermes in terram egrediebantur, quaſi mercatores aliqui a navi ad coëmendas merces, & forum venientes. Pammenes poſtquam navis in portum venit, veſpere magno cum tumultu civitatem aggrediebatur. Qui circa portum habitabant, concurrentes ad tumultum, auxilium ferre ſuis nitebantur. Armati e navi turbinata egredientes, nullo impediente, portum obtinuerunt.

4 Pammenes contrario modo tubarum lege uſus, hoſtes decepit, mandans ſuis mi-

νος [4] τοῦ Σικυωνίων λιμένος, αὐτὸς μὲν κατὰ γῆν παρεσκευάζετο προσβαλεῖν· πλοῖον δὲ στρογγύλον πληρώσας ὁπλιτῶν, ἔπεμψεν· οἱ δὲ πλεύσαντες προσέσχον περὶ τοῦ λιμένος. δείλης δὲ ἀπέβησαν αὐτῶν ὀλίγοι γυμνοὶ, ὡς ἐμποροκοί τινες ἀπὸ πλοίου πρὸς ἀγορὰν ἐπιτηδείων ἥκοντες. ὁ δὲ Παμμένης [5] ἐπεὶ τὸ πλοῖον ἐφώρμει τῷ λιμένι, καὶ ἐν ἑσπέρᾳ προσέβαλε τῇ πόλει σὺν θορύβῳ πολλῷ· οἱ δὲ περὶ τὸν λιμένα πρὸς τὸν θόρυβον ὁρμήσαντες, βοηθεῖν ἐπειρῶντο. [6] ἐκ τοῦ πλοίου δὲ τοῦ στρογγύλου ἀποβάντες οἱ ὁπλῖται, μηδενὸς κωλύοντος, τὸν λιμένα κατέσχον.

Παμμένης τοὺς πολεμίους ἐξηπάτησε χρησάμενος τῷ νόμῳ τῆς σάλπιγγος ὑπεναντίον, προπαραγγεί-

4 Τοῦ Σικυωνίων λιμένος] Ita ſcripſi cum utroque Codice & Interprete. Vulgata Σικυωνίου. Paullo poſt Cant. præpoſitionem ante τοῦ λιμένος non agnoſcit.

5 Ἐπὶ τὸ πλοῖον] Interpr. ἐπεί. Caſaubonus.

6 Ἐκ τοῦ πλοίου δὲ τοῦ στρ.] Particulam δὲ; quæ in Vulgata aberat, cum MSS. addidi.

γείλας τοῖς ἑαυτοῦ στρατιώταις, πρὸς μὲν τὸ ἀνακλητικὸν ἐπιθέσθαι, πρὸς δὲ τὸ ἐπικελευστικὸν ἀναχωρῆσαι· τοῦτο ποιήσας, ἐν ἀμφοτέροις μεγάλα τοὺς πολεμίους ἔβλαψεν.

litibus, ut cum receptui caneretur, impreſſionem facerent: cum vero ad pugnam vocarentur, diſcederent. His utriſque magnam cladem hoſtibus inflixit.

Παμμένης ὀλίγην ἔχων δύναμιν, ὑπὸ πλειόνων 7 ἀποληφθείς, ἔπεμψεν αὐτόμολον ἐς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον· ὁ δὲ τὸ σύνθημα ἐκμαθὼν, ἐπανελθὼν ἤγγειλε τῷ Παμμένει. ὁ δὲ νυκτὸς ἐπιθέμενος τοῖς πολεμίοις, πολλοὺς αὐτῶν φθείρας διεξιππάσατο αὐτὸς σύνθημα· τοῖς δὲ ἦν ἀπορία, γνωρίζειν ἐν σκότῳ τοὺς οἰκείους μὴ δυναμένοις διὰ τοῦ συνθήματος.

5 Pammenes cum exigua manu a pluribus interceptus, transfugam in hoſtium caſtra miſit, qui cognita pugnæ teſſera, reverſus Pammeni nunciavit. Ille per noctem hoſtes aggreſſus magnum eorum numerum interfecit, atque per medios dicta teſſera equitavit. Qui ad difficultatem maximam redigebantur, cum in tenebris ſuos per teſſeram cognoſcere non poſſent.

[CAP. XVII.]

Ἡρακλείδης.

Heraclides.

¶ Δημήτριος Ἡρακλείδην φύλακα τῶν Ἀθη-

¶ Demetrius Heraclide Athenis præſidii

ναίων

7 Ἀποληφθείς] Cant. ἀπολειφθείς. Cum eodem Codice articulum ante σύνθημα addidi. Mox pro αὐτὸς σύνθημα, ſcripſerim, δοὺς τὸ σύνθημα, quomodo Caſaubonus in ora Vulgatæ notarat. Pro γνωρίζειν, uterque Codex γνωρίζει. & pro δυναμένοις, Cant. δυναμένους.

1 Κα-

cauſſa relicto, ipſe in Lydia verſabatur. Duces Athenienſium occulto habito conſilio, Hieroclem, natione Carem, mercenariorum ducem impulerunt, ut portas noctu patefaceret, & milites Atticos reciperet qui Heraclidem interficerent. Hæc ad Iliſſum transſigebant, ubi luſtratio fieri conſuevit minoribus Myſteriis, Hipparcho & Mneſidamo ducibus jusjurandum dantibus & accipientibus. Hierocles fidelis Heraclidi, totam rem ſignificavit. Qui conſenſit ut eos reciperent, aperta quadam parte duntaxat portarum. Ac noctu receperunt quadringentos & viginti viros, quibus præerant Mneſidamus, Polycles, Calliſthenes, Theopompus, Satyrus, Onetori-

ναίων συντάξας, αὐτὸς μὲν ἦν περὶ τὴν Λυδίαν. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀπορρήτῳ βουλευσάμενοι, τὸν ξεναγὸν Ἱεροκλέα Κᾶρα τῷ γένει ἔπεισαν νυκτὸς ἀνοῖξαι τὰς πύλας, καὶ δέξασθαι στρατιώτας Ἀττικούς, οἳ [1] κτενοῦσιν Ἡρακλείδην. ταῦτα μὲν δὴ συνέθεντο [2] παρὰ τὸν Ἰλισσόν, οὗ τὸν καθαρμὸν τελοῦσι τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις, Ἱππάρχου καὶ Μνησιδήμου στρατηγῶν ὅρκια δόντων καὶ λαβόντων. Ἱεροκλῆς δὲ πιστὸς Ἡρακλείδῃ γενόμενος, ἐμήνυσε τὴν πρᾶξιν. ὁ δὲ συνέπραττεν [3] ὕδωρ αὐτοὺς εἰσδέξασθαι, διορύξαντας τι μέρος πυλῶν· καὶ δὴ νυκτὸς εἰσεδέξαντο υʹ καὶ κʹ ἄνδρας, ὧν ἡγοῦντο Μνησίδαμος, Πολυκλῆς, Καλλισθένης, Θεόπομπος, Σάτυρος, Ὀνητορίδης, Σθενο-

1 Κτενοῦσιν Ἡρακλείδην] Cant. κτεινοῦσι τὸν Ἡρακλείδην.

2 Παρὰ τὸ Ἰλισσόν, οὗ τὸν καθαρμὸν τελοῦσι τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις] De hoc more conſule Joannem Meurſium, Eleuſin. cap. VII. Pro Ἱππάρχου, Fl. Ἱππάρχου. Cant. Ἱππάρχους. & pro Μνησιδήμου. Cant. Μνησίδου.

3 Ὕδωρ αὐτοὺς εἰσδέξασθαι] Scribe νύκτωρ. Non tamen agnoſcit Interpres. Pro διορύξαντας, Cant. διορύξαντες.

Σθενοκράτης, Πυθίων. Ἡρακλείδης δὲ στρατιώτας δισχιλίους ὡπλισμένους ἐπαφῆκεν, οἳ πάντας αὐτοὺς εἰσελθόντας ἐφόνευσαν.

[4] Ἡρακλείδης Ταραντῖνος ἀρχιτέκτων ὑπέσχετο Φιλίππῳ τῷ πατρὶ Περσέως μόνος καταπρήσειν τὸ Ῥοδίων ναυτικόν· καὶ δὴ τότε στρατηγῶν περιῆλθεν ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ Φιλίππου, σημεῖα ἀδικίας ἔχων· καὶ βωμῷ προσέφυγεν ἱκετηρίας λαβὼν, καὶ παρὰ τοῦ πλήθους ἔλεον αἰτούμενος· ὥς τε ἦσαν τῶν Μακεδόνων, [5] οἷς ἐδόκει ταῦτα μὴ δικαίως. ὁ δὲ πορθμίδος ἐπιβὰς καθῆκεν εἰς Ῥόδον, φάσκων, [6] ἱκέτης ἥκω περιπηλακιζόμενος δι' ὑμᾶς, ἐπειδὴ Φίλιππον ἐκώλυον πολεμεῖν ὑμῖν· ἵνα δὲ πιστεύσητε

des, Sthenocrates & Pythion: iis Heraclides duo millia militum armatos immiſit, qui omnes ingredientes trucidarunt.

2 Heraclides Tarentinus architectus Philippo Perſei patri promiſit, ſe ſolum Rhodiorum claſſem incenſurum. Atque tum ficta arte progreſſus ex aula Philippi, ſigna injuriæ ferebat, & ad aram ſupplex confugit, & a populo miſericordiam flagitabat. Erant nonnulli Macedones, quibus hæc indigna viderentur. Ita conſcenſa cymba Rhodum devenit, inquiens: Supplex venio ad vos injuriis affectus, quoniam Philippum impedivi ne vobis bellum inferret. ut autem fidem his quæ

τοῖς

4 Ἡρακλείδης Ταραντῖνος ἀρχιτέκτων] Male hæc cum ſuperiori narratione junguntur. Sunt enim diverſi Heraclidæ, ſola nominis ταυτότητι conjuncti. *Caſaubonus.*

5 Οἷς ἐδόκει ταῦτα μὴ δικαίως] Nempe γίνεσθαι. vel δίκαια ſcribendum. *Idem.*

6 Ἱκέτης ἥκω] Cant. & Codd. Caſauboni ἦλθε. Fl. ἦλθον. Verte περιπηλακιζόμενος δι' ὑμᾶς, *injuriis affectus propter vos.* aliter Interpres. Paulo poſt pro πιστεύσητε, Cant. πιστεύσηται. Fl. πιστεύσητι. ſed recte Vulgata.

7 Πρὸς

dico adhibeatis, epiſtolam Philippi oſtendo, ſcriptam ad Cretas, qua bellum adverſus Rhodios ſuſcipere inſtituunt. Rhodii credentes litteris, Heraclidem recipiunt, eumque ſibi uſui fore contra Philippum arbitrantur. Ille noctu animadvertens ventum procelloſum navibus incumbere, navalia Rhodiorum incendit. Tredecim navalia perierunt, & quotquot triremes in iis fuerunt. Ille conjecto igne, mox ſcapham conſcendit, ac ſolvit: trajicienſque in Macedoniam, primum locum inter amicos Philippi Heraclides tenuit.

τοῖς λεγομένοις, καὶ δὴ ἐπιστολὰς Φιλίππου δεικνύω γεγραμμένας [7] πρὸς Κρῆτας, ἐν αἷς συντίθενται κατὰ Ῥοδίων τὸν πόλεμον ἐξοίσειν. Ῥόδιοι ταῖς ἐπιστολαῖς πιστεύσαντες, Ἡρακλείδην ὑποδέχονται, ὡς δυνησόμενον αὐτοῖς ὠφέλιμον [8] κατὰ Φιλίππου γενέσθαι. ὁ δὲ νύκτωρ πνεῦμα ἐπίφορον παραφυλάξας, τὰ νεώρια Ῥοδίων κατέπρησεν. τρισκαίδεκα νεώσοικοι διεφθάρησαν, καὶ ὅσαι τριήρεις ἐν αὐτοῖς. τὸ δὲ πῦρ ἐμβαλὼν, παραχρῆμα σκάφους ἐπιβὰς ἀνήχθη, καὶ διαβαλὼν ἐς Μακεδονίαν, ἦν παρὰ Φιλίππῳ κορυφαῖος τῶν φίλων Ἡρακλείδης.

[CAP. XVIII.]

Agathoſtratus.

Rhodii bellum gerentes cum rege Ptolemæo, apud Epheſum erant. Chremonides Ptolemæi

Ἀγαθόστρατος.

[1] Ῥόδιοι βασιλεῖ Πτολεμαίῳ πολεμοῦντες περὶ Ἔφεσον ἦσαν· Χρεμωνίδης Πτο-

7 Πρὸς Κρῆτας] γρ. πρὸς Κρῆτας. Caſaubonus.
8 Κατὰ Φιλίππου] Cant. τῶν Φιλ.

Cap. XVIII. 1 Ῥόδιοι βασιλεῖ Πτολεμαίῳ] MSS. Ῥοδίους βασιλεὺς Πτολεμαίων.

Πτολεμαίου ναύαρχος ἀνήχθη [2] ναυμαχήσων. [3] Ἀγαθόστρατος Ῥόδιος ἐξῆγεν ἐπὶ μέλειαν ναῦν. καὶ φανερὸς γενόμενος τοῖς ἐπιπλέουσι, μετέστρεψε μετωπηδόν. [4] χρόνον τ' ἐπισχὼν βραχὺν, ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὅρμον. οἱ πολέμιοι [5] νομίσαντες ὅτι μὴ θαῤῥοῦσι διαναυμαχεῖν, αὐτοὶ παιωνίσαντες ἐς λιμένα ἐπανήεσαν. Ἀγαθόστρατος ἐπιστρέψας, καὶ τὸ ναυτικὸν πυκνώσας ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κεράτων ἐπέπλευσε τοῖς πολεμίοις, ἐκβαίνουσι περὶ τὸ Ἀφροδίτης τέμενος, καὶ ἀπροσδοκήτως προσπεσὼν ἐνίκησεν.

nauarchus ſolvit, ut navalem pugnam faceret. Agathoſtratus Rhodios eduxit ad Meliam navem, viſusque ab adnavigantibus hoſtibus, retro naves reduxit. Brevi tempore interjecto, ad eundem portum reverſus eſt. Hoſtes arbitrati eos non audere prælium committere, clamore ſublato, in portum redierunt. Agathoſtratus reverſus, & claſſe condenſata ab utroque latere hoſtibus adnavigavit, apud Veneris templum egredientibus: & ex inſperato irruptione facta, victoriam eſt conſecutus.

[CAP.

2 Ναυμαχήσων] Cant. ναυαρχήσων. Pro ἐπὶ μέλειαν ναῦν, Cant. ἐπὶ μελίαν ναῦν. Sed legendum cum CL. Gronovio ἐπὶ μίαν ναῦν. Firmatur hæc lectio eo, quod ſtatim ſequatur, καὶ τὸ ναυτικὸν πυκνώσας.

3 Ἀγαθόστρατος Ῥόδιος ἐξῆγεν ἐπὶ Μίλειαν ναῦν] quidam libri ἐπὶ Μελίαν τὰς ναῦς. Utrumque mendoſe. Meliam Cariæ oppidum fuiſſe teſtatur Steph. Id ſi huc pertineret Ῥοδίων legendum eſſet, non Ῥόδιος. Verum non puto. Potius crediderim, latere hic ſtationis illius nomen, cujus mox fit mentio, his verbis, ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὅρμον. Ejus ſtationis nomeu ſi apud Geographos in deſcriptione oræ Epheſinæ extaret, poſſe inde locus hic etram ſine libris emendari: qui nunc neceſſario expectandi. *Caſaubonus.*

4 Χρόνον τ' ἐπισχὼν] Cant. abſque τε.

5 Νομίσαντες ὅτι μὴ θαῤῥοῦσι διαναυμαχεῖν, αὐτοὶ παιωνίσαντες ἐς λιμένα ἐπ.] Ita locum hunc edidi & ſupplevi cum MSS. pro vulgato, νομίσαντες μὴ θαῤῥεῖν αὐτοὺς συμβάλλειν,.... ἐς λιμένα ἐπ. Caſaubonus quoque in ora Vulgatæ ſupplerat παιωνίσαντες.

1 Τὸν

[CAP. XIX].

Lycus.

Lycus dux Lyſimachi, cum Anetus Demetrii dux Epheſum cuſtodiret, multiſque piratis finitimorum terram infeſtaret, archipiratam Andronem pecuniis corrupit, & Epheſum occupavit. Archipirata Lyci milites inermes, tunicis ac palliis amictos, vinctoſque quaſi captivos in urbem induxit: cumque arci appropinquaſſet, juſſit ut enſibus uterentur, quos ſub axilla ferebant abſconditos. Trucidatis janitoribus & cuſtodibus qui arcem tenebant, ſignum iis qui cum Lyco erant oſtenditur. Qui per vim ingreſſi, Ænetum ceperunt, & Epheſum obtinuerunt, pirataſque, perſoluta eis

Λύκος.

Λύκος Λυσιμάχου στρατηγὸς, Αἰνήτου στρατηγοῦ Δημητρίου φυλάσσοντος Ἔφεσον, καὶ πολλοῖς πειραταῖς τοὺς ὁμόρους καταστρέχοντος, [1] τὸν ἀρχιπειρατὴν Ἄνδρωνα [2] χρήμασι διαφθείρας, κατελάβετο τὴν Ἔφεσον. ὁ μὲν ἀρχιπειρατὴς τοὺς Λύκου στρατιώτας ἀόπλους ἐν ἱματίοις καὶ τριβῶσι, δεδεμένους, ὡς αἰχμαλώτους λαβὼν, εἰσήγαγε, καὶ πλησίον τῆς ἀκροπόλεως γενόμενος, παρήγγειλε χρᾶσθαι τοῖς ἐγχειριδίοις ἃ κεκρυμμένα ἐκόμιζον ὑπὸ μάλην· τῶν δὲ περὶ τὴν ἀκρόπολιν πυλωρῶν, καὶ φυλάκων φονευομένων, αἴρεται σημεῖον τοῖς περὶ τὸν Λύκον· οἱ δὲ εἰσπεσόντες, καὶ τὸν Αἴνητον συνέλαβον, καὶ τὴν Ἔφεσον κατέσχον [3] καὶ τοῖς μὲν πειραταῖς . τὸν μι-

1 Τὸν ἀρχιπειρατὴν Ἄνδρωνα] Quidam appellant *Mandronem*, ut Frontinus lib tertio. *Caſaubonus.*

2 Χρήμασι] MSS. κατα χρήμασι. Mox cum utroque Cod. pro τῶν Λύκου στρατιώτας, edidi τῶν Λύκου στρ.

3 Καὶ τοῖς μὲν πειραταῖς] Tolle τὸ μὲν, niſi quid deeſt. tum lege ἀπέπεμψαν. & αὐτῶν. *Caſaubonus.*

τὸν μισθὸν [4] ἀποδόντες, παραχρῆμα τῆς πόλεως [5] αὐτοὺς ἀπέπεμψαντο ἄπιστον αὐτῶν περὶ τοὺς πρώτους φίλους οὐκ ἀσφαλὲς ὑπάρχειν ἡγούμενοι.

mercede, ex urbe confeſtim emiſerunt, perfidiam eorum in prioribus amicis non tutam eſſe rati.

[CAP. XX.]

Μενεκράτης.

Μενεκράτης Σαλαμῖνα τὴν ἐν Κύπρῳ βουλόμενος ἑλεῖν, [1] δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν ἀπεκρούσθη, τῶν στρατιωτῶν εἰς τὰς ναῦς φυγόντων· τρίτον προσβαλὼν, σημεῖον ἦρε τοῖς κυβερνήταις ἀπολῦσαι, καὶ ὑπὲρ τὴν παρακειμένην ἄκραν ναῦς ἀποκρύψαι. οἱ στρατιῶται προσβάλλοντες, πάλιν ἔφυγον· ὡς δὲ εἶδον τὰς ναῦς ἀφανεῖς, οὐκ

Menecrates.

Menecrates Salaminem in Cypro capere volens, bis muros aggreſſus eſt, totieſque militibus in naves fugientibus re infecta diſceſſit. Cum tertio oppugnationem inſtitueret, gubernatoribus ſignum dedit, ut ſolutas naves abducerent, & ſub ſuppoſito promontorio occultarent. Milites adorti mœnia, rurſus ſe fugæ mandabant: cumque nullibi vi-

ἔχον-

4 Ἀποδόντες] Ita ſcripſi cum Cant. necnon Interprete pro ἀποδιδόντες.

5 Αὐτοὺς ἀπέπεμψαν· τὸ ἄπιστον αὐτῶν περὶ τοὺς πρώτους φίλους οὐκ ἀσφαλὲς ὑπάρχειν ἡγούμενοι] Ita fere MSS. quibuſcum etiam convenit Interpres: nam pro ἀπέπεμψαν· τὸ ἀπ. habent. ἀπεπέμψαντο· ἄπ. & pro αὐτῶν, Fl. αὐτὸν, impoſito ſecunda manu ω. In Vulgata erat, αὐτὸν ἀπέπεμψε· τὸ ἄπιστον αὐτοῦ περὶ τοὺς πρώτους φίλους οὐκ ἀσφαλὲς ὑπάρχειν ἡγούμενος.

Cap. XX. 1 Δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν ἀπεκρούσθη, τῶν στρατιωτῶν εἰς τὰς ναῦς φυγόντων· τρίτον προσβαλὼν, σημεῖον ἦρε] Ita edidi locum hunc cum MSS. niſi quod Fl. τρίτων, pro τρίτον. Vulgata, δὶς τῷ τείχει προσβαλὼν, τῶν στρατιωτῶν εἰς τὰς ναῦς. . . . . φυγόντων . . . . ἀνεχώρησε. ὅτε δὲ τρίτον ἔγνω προσβάλλειν, σημεῖον ἦρε. & in margine notatum Caſaubono ἄπρακτος inſerendum ante ἀνεχώρησε. Paullo poſt pro προσβάλλοντες, Cant. προσβαλόντες. Mox ante εἶδον, cum Fl. δὲ additum.

1 Ἀθ.

dere naves poſſent, nulla ſpe fugiendi relicta, reverſi ex deſperatione pugnam fecerunt: & hoſtibus devictis, Salamine potiti ſunt.

ἔχοντες ἐλπίδα τοῦ διαφυγεῖν, ἀναστρέψαντες, ἐξ ἀπονοίας ἐμαχέσαντο, καὶ νικήσαντες κατέσχον τὴν Σαλαμῖνα.

[CAP. XXI.]

Athenodorus.

Athenodorus ducum culpa ad Atarnam ſuperatus a Phocione, religione jurisjurandi obſtrinxit milites, atque duces eorum, ut ſingularia certamina ſubirent quamdiu eis vita ſupereſſet. Qui rurſus in eodem loco pugnam inierunt propter jusjurandum: eoque tempore licebat videre victores vinci, & victos vincere.

Ἀθηνόδωρος.

1 Ἀθηνόδωρος βασιλεῖ στρατηγῶν ἡττηθεὶς ὑπὸ Φωκίωνος περὶ Ἀταρνέα, ὥρκισε τοὺς στρατιώτας, καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν μονομαχήσασθαι μέχρις ἂν ζῶσι· καὶ δὴ συνέβαλον πάλιν ὡς διὰ τὸν ὅρκον. καὶ ἦν ἰδεῖν τοὺς μὲν νικήσαντας ἡττημένους· τοὺς δὲ ἡττημένους νικήσαντας.

[CAP. XXII.]

Diotimus.

¶ Diotimus navigia

1 Διότιμος.

¶ Διότιμος πλοῖα σιτηγὰ

1 Ἀθηνόδωρος βασιλεῖ στρατηγῶν] Longe aliter Interpres: ſed hanc lectionem ſimiles loci confirmant, ut in Iphicrate commate XXXVIII. Ἰφικράτης βασιλεῖ στρατηγῶν. *Caſaubonus.*

Cap. XXII. 1 Διότιμος] Æliano lib. II. Hiſt. cap. 41. memoratur *Diotimus* quidam *Athenienſis*, qui, quod ori infundibulo impoſito, abſque reſpiratione vinum infunderet, *infundibulum* dictus eſt. Mox δίκα τριήρεσι edidi cum utroque Cod. & Interprete, pro vulgato ἐν τριήρεσι. Et pro ἐν ναῦς cum iiſdem Codd. & Interprete emendavi εἴκοσι ναῦς, niſi quod Fl. per numeri notam κ.

 2 Πα-

τηγὰ [2] παραπέμπων δέκα τριήρεσι, καταληφθεὶς περὶ τὴν Χίον ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐχόντων εἴκοσι ναῦς διωκόμενος ἐν γαλήνῃ, κύκλῳ τῶν ὁλκάδων φεύγων, ταχύτερα ἔχων τὰ σκάφη ἔπασχε μὲν οὐδὲν ὑπὸ τῶν διωκόντων, ἀεὶ δὲ [3] κατὰ πρύμναν ἁπτόμενος τῶν ἐσχάτων νεῶν, τὰς δέκα κατέδυσεν, ὥστε ἦν τὸ χρῆμα παράλογον· οἱ γὰρ φεύγοντες ἐνίκησαν τοὺς διώκοντας.

commeatum vehentia cum decem triremibus deducens, deprehenſus apud Chium a Lacedæmoniis, qui viginti naves habebant, inſtantibus hoſtibus, quiete circum onerarias fugiens & celeriores habens naves, nihil damni a perſequentibus paſſus eſt: ſemperque puppibus in extremas impetu facto cum ſuis decem, ſubmerſit: eratque admirabilis pugna, qua a fugientibus perſequentes vincebantur.

Διότιμος δέκα ναῦς ἔχων ἀνθώρμει Λακεδαιμονίοις, τὰς ἴσας ναῦς ἔχουσιν· οἱ μὲν οὐκ ἐθάῤῥουν συμβάλλειν, τὰς Ἀττικὰς ἐμπειρίας [4] δεδιότες. ὁ δὲ τοὺς ταρσοὺς τῶν τριήρων ἐξελών, ζεύξας πρὸς ἀλλήλας, τὰ ἱστία τῆς μιᾶς

2 Diotimus cum decem navibus obviam ibat Lacedæmoniis, totidem naves habentibus. Hi non audebant confligere, peritiam Atticarum metuentes. Ille remigio dempto, binas inter ſe conjunxit, uniuſque ſolum velis ſublatis,

ἐπαρά-

2 Παραπέμπων κ' τριήρ.] Codd. Interpretis ι', id eſt, δέκα. & mox κ', non ιέ. *Caſaubonus.*

3 Τὰς δὲ κατέδυσε] Quidem Codd. τὰς δέκα δὲ κατέδυσε. At Interpres τὸ δὲ non agnoſcit, quod verborum aliquot defectum arguit: ſed ita legit, ἀεὶ δὲ κατὰ πρύμναν ἁπτόμενος τῶν ἐσχάτων νεῶν ταῖς ἑαυτοῦ δέκα, κατέδυσε. *Idem.*

Κατὰ πρύμναν ἁπτόμενος τῶν ἐσχάτων νεῶν, τὰς δέκα κατέδυσε] Ita edidi cum MSS. pro vulgato, κατὰ πρύμναν ἁπτόμενος τῶν νεῶν..... τὰς δὲ κατέδυσεν.

4 Δεδιότες] Fl. δεδοικότες.

5 Τρι-

in pelagus ſolvebat. Lacedæmonii quinque velis apparentibus, quinque duntaxat naves eſſe ſuſpicati, contempta paucitate adnavigabant. Diotimus ſolutis vinculis ſe convertit, & in adverſarios impetum cum decem navibus fecit: & uſus Attica ſcientia, ſex Lacedæmoniarum navium ſubmerſit: reliquas quatuor una cum hominibus cepit.

3 Diotimus Athenienſis nauarchus maritimam navigationem ſuſcepturus, clam convocatis trierarchis, dixit eis, ſe iis navibus quæ optime navigarent aſſumptis ſoluturum. Hoc autem prædixit, ne reliqui trierarchi deſtituerentur, abundanteſque naves haberent.

4 Diotimus ſub no-

ἐπαραγόμενος εἰς τὸ πέλαγος ἀνήγετο. Λακεδαιμόνιοι ε′ ἱστίων φαινομένων, πέντε ναῦς εἶναι νομίσαντες, καταφρονήσαντες ἐπέπλευσαν. Διότιμος τὰ ζεύγματα λύσας, ἐπιστρέψας ἐναντίοις ἐμβαλὼν ι′ ναυσὶ, προσούσης τῆς Ἀττικῆς ἐπιστήμης, τὰς μὲν ἐξ τῶν Λακωνικῶν κατέδυσεν, τὰς δὲ τέσσαρας ἔλαβεν αὐτάνδρους.

Διότιμος Ἀθηναῖος ναύαρχος πελάγιον πλοῦν μέλλων πλεῖν, κρύφα συναγαγὼν τοὺς τριηράρχους, προεῖπεν αὐτοῖς ὅτι τὰς κάλλιστα πλεούσας τῶν νεῶν αὐτὸς παραλαβὼν ἀναχήσεται· τοῦτο δὲ προεῖπεν, ἵνα οἱ ἄλλοι [5] τριηράρχαι μὴ ἀπολείποιντο [6] ὡς πλειστὰς τριήρεις ἔχοντες.

Διότιμος, καταπλεύ-

σας

[5] Τριηράρχαι] Cant. τριηράρχοι.
[6] Ὡς πλειστὰς τριήρεις ἔχοντες] Malim ἔχοντος. ut ſit hic ſenſus Diotimum illa prædixiſſe, ut reliquis trierarchis ſtudium accelerandi accenderet: quum intelligerent diligentia opus eſſe maxima, ſi nollent a Diotimo deſeri, & a tergo relinqui, quum ille navibus optimis & eximiis, hoc eſt, ἀρίσταις veheretur. Vulgata lectio, etſi ferri fortaſſe poteſt, minus placet. *Caſaubonus.*

7 Ὅτι

σας νυκτὸς εἰς χωρίον τῆς πολεμίας, ἀφ' ἑκάστης νεὼς συχνοὺς ἄνδρας ἐκβιβάσας, τοὺς μὲν εἰς ἐνέδραν ἀπέκρυψεν· ἀρχομένης δὲ ἡμέρας κατὰ τοὺς ἐνεδρεύοντας ταῖς ναυσὶν ἀνεκώχευε. παραγγείλας τοῖς μὲν ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων διασκευάζεσθαι πρὸς μάχην. τοῖς δὲ ἐρέταις ἀνὰ μέρος, ὁτὲ μὲν τὰς θαλαμίας, ὁτὲ δὲ τὰς ζυγίας,[7] ὁτὲ δὲ τὰς θρανίτιδας κώπας ἀναφέρειν, [8] καὶ τινὰ τῶν σκαφῶν τῇ γῇ προσάγειν ἐπειρᾶτο· οἱ μὲν πολέμιοι προσδραμόντες ἐκώλυον τὴν ἀπόβασιν· τοῦ δὲ τὸ [9] προκείμενον σημεῖον ἄραντος, οἱ μὲν ἐκ τῶν ἐνεδρῶν ἐπιφανέντες πολλοὺς τῶν πολεμίων ἐφόνευσαν· τοὺς δὲ λοιποὺς ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο.

ctem in hoſtilem terram navigans, ab unaquaque navi plurimis viris expoſitis, eos in inſidiis occultavit. Summo mane juxta eos qui in inſidiis latebant, naves movebat, mandans iis qui erant in cataſtromatis, ut ſe ad pugnam accingerent: remigibus vero ut viciſſim nunc infimos, nunc medios, nunc ſummos remos agitarent, & quaſdam ſcaphas ad terram adducere conabatur. Hoſtes accurrentes, egredi prohibebant. Illo ſignum, de quo convenerat, tollente, milites ex inſidiis conſurgentes, multos hoſtium occiderunt, reliquos in fugam pepulerunt. Hoc pacto Diotimus

ὁ δὲ

7 Ὁτὲ τὰς μὲν θαλαμίας, ὅτε δὲ τὰς ζυγίας, ὅτε δὲ τὰς θρανίτιδας κώπας ἀναφέρειν] MSS. ὁτὲ μὲν τὰς θαλαμηγὰς, ὁτὲ δὲ τὰς ζυγίας (Cant. συζυγίας), ὁτὲ δὲ τὰς θρανίδας κώπας ἀναφέρειν. Sed recte Vulgata. Pollux lib. I. cap. 9. Καὶ τὸ μὲν ἔδαφος τῆς νεὼς, κύτος, καὶ γάστρα, καὶ ἀμοιμάτειον ὀνομάζεται. καλοῖτο δ' ἂν καὶ θάλαμος, οὗ οἱ θαλάμιοι ἐρέττουσι. τὰ δὲ μέσα τῆς νεὼς ζυγὰ, οὗ οἱ ζύγιοι κάθηνται. τὸ δὲ περὶ κατάστρωμα, θρᾶνος, οὗ οἱ θρανῖται. & ſupra lib. III. 11. 14.

8 Καὶ τινὰ τῶν σκαφῶν προσάγειν ἐπειρᾶτο] Suſpectus locus. Videtur neſcio quid deeſſe. *Caſaubonus.*

Τινὰ τῶν σκαφῶν τῇ γῇ προσάγειν] Ita edidi cum MSS. & Interprete. Vulgata abſque τῇ γῇ.

9. Προκείμενον] Cant. προσκείμενον. Fl. πρὸς συγκείμενον.

1 Στρα-

ſine periculo milites expoſuit.

ὁ δὲ Διότιμος ἀσφαλῆ τὴν ἀπόβασιν ἐποιήσατο.

[CAP. XXIII.]

Tynnichus.

Tynnichus, cum Theudoſia Ponti civitas a vicinis tyrannis oppugnaretur, & ne caperetur, periculum eſſet, oppugnationes disjecit, veniens ab Heraclea cum navi turbinata, & una triremi. Nam aſſumptis tot militibus, quot quidem poterat, & tribus tubicinibus, ſcaphiſque ex uno ligno conſtantibus, quarum ſingulæ virum unum capere poſſent, per noctem adnavigans, cum ad civitatem appropinquaſſet, eximens ſcaphas, attribuit ſingulis buccinatorem unum: dato præcepto, ut mediocri intervallo a ſe mutuo diſtantes, poſtquam e triremi, navique turbinata ſignum dediſ-

Τύννιχος.

Τύννιχος Θευδοσίας τῆς ἐν τῷ Πόντῳ πολιορκουμένης ὑπὸ τῶν πλησίον τυράννων, καὶ κινδυνευούσης ἁλῶναι, τὴν πολιορκίαν ἔλυσεν, ὁρμηθεὶς μὲν ἐξ Ἡρακλείας νηῒ στρογγύλῃ, καὶ τριήρει μιᾷ, δεξάμενος δὲ [1] στρατιώτας, ὅσους οἷόν τε ἦν, καὶ σαλπικτὰς τρεῖς, [2] καὶ σκάφας, ἢ μονοξύλους, ἑκάστην ἕνα ἄνδρα δέξασθαι δυναμένην, νυκτὸς ἐπιπλεύσας, τῆς πόλεως ἐγγὺς γενόμενος, ἐξελὼν τὰς σκάφας, [3] ἐμβιβάσας ἑκάστῃ σαλπικτὴν ἕνα, συνέταξεν ἀποσχόντας ἀλλήλων διάστημα μα σύμμετρον, ἐπειδὰν ἐκ τῆς τριήρους, καὶ τῆς στρογγύλης ὑποσημαίνοι, διαδεξα-

1 Στρατιώτας, ὅσους οἷόν τε ἦν] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro vulgato, στρατιώτας, ὅσα τε οἷον τε ἦν.

2 Καὶ σκάφας ἢ μονοξύλους] Ferri poteſt: Sed Interpres uſitatius, σκαφὰς μονοξύλους. Idem προσέταξεν, non συνέταξεν. *Caſaubonus.*

3 Ἐμβιβάσας] Uterque Codex ἐμβιβάσαι. Paullo poſt pro ὑποσημαίνοι, uterque Codex ὑποσημήνῃ. & pro διαδεξαμένους, Cant. δεξαμένους.

4 Περ-

δεξαμένους σημαίνειν παραλλάσσοντας τοῖς χρόνοις ὡς μὴ σάλπιγγος μιᾶς προσπίπτειν ἦχον, ἀλλὰ πλειόνων· οἱ μὲν ἐσήμηναν, ἤχῳ σαλπίγγων τὸν περικείμενον ἀέρα τῇ πόλει πληροῦντες· οἱ δὲ πολιορκοῦντες νομίσαντες ἐπίπλουν εἶναι στόλου μείζονος, οὐδενὶ κόσμῳ τὰς φυλακὰς ἐκλιπόντες ᾤχοντο· Τύννιχος δὲ [4] προσπλεύσας, τὴν Θεοδο-

ſet, excipientes ipſi, viciſſim ſignum canerent certis cum intervallis temporum, ne unius tubæ duntaxat ſonus audiretur, ſed plurium. Illi cecinerunt, tubarumque fremitum univerſum urbi circumdatum aërem impleverunt. Qui oppugnabant, majorem aliquam claſſem adnavigare arbitrati, nullo ordine relectis excubiis, ſe fugæ tradiderunt. Tynnichus autem adductis

σίαν

4 Προσπλεύσας, τὴν Θεοδοσίαν ἠλευθέρωσε] Ita edidi cum MSS. pro vulgato προσπλεύσας τῇ Θεοδοσίᾳ, ἠλευθέρωσε. Interpres pro Θεοδοσίαν legiſſe videtur τὴν πόλιν. Non ſolum Noſtro urbs hæc dicitur Θεοδοσία, ſed & Demoſtheni adverſus Leptinem, ubi poſtquam retulit *Leuconem* Boſpori dominum civitate ab Athenienſibus donatum, Athenas miſiſſe quotannis σίτου μεδίμνους περὶ πεντακισχιλίους (?) περὶ πεντήκοντα, & quidem condonata Athenienſibus triceſima, addit: Τοσοῦτον τοίνυν δ᾽ εἰς ταύτην ἀποστερῆσαι τὴν δωρεὰν τὴν πόλιν, ὥστε προσκατασκευάσας Εὐδοσίαν (corrupte pro Θεοδοσίαν), ὅ φασιν οἱ πλέοντες οὐ χεῖρον εἶναι τοῦ Βοσπόρου οὐδοτιοῦν, κἀν ταῦθα δέδωκε τὴν ἀτέλειαν ἡμῖν. Ad quæ verba Ulpianus: ἐμπόριον Θεοδοσίαν. τὸ μὲν ὄνομα τοῦ ἐμπορίου, ἢ ἀπὸ ἀδελφῆς, ἢ ἀπὸ τῆς γαμετῆς Λευκῶνος γυ. ἄλλως· Θεοδοσία, χωρίον Βοσπόρου. Harpocrationi: Θεοδοσίαν Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτελειῶν, ὅτι Σάτυρος Θεοδοσίαν πολιορκῶν ἐτελεύτησεν· ἔστι δὲ χωρίον κείμενον ἐγγὺς Σκυθῶν. Suidæ: Θεοδόσιος. ὁ Θεοδόσιος. καὶ Θεοδοσία χώρα, κειμένη ἐντὸς Σκυθῶν, ἣν πολιορκῶν Σάτυρος ἐτελεύτησεν. Immo & Appiano in Mithridat. Ὅσα δὲ ἐγγὺς ἦν φρούρια, ἀρτίκτιστα τῷ Μιθριδάτῃ γενόμενα, πρὸς τὴν δημιουργίαν τῶν Φαναγορέων ἀφίστατο τοῦ Μιθριδάτου, Χερσόνησός τε καὶ Θεοδοσία, καὶ Νυμφαῖον, καὶ ὅσα ἄλλα περὶ τὸν Πόντον ἦν εὔκαιρα ἐς πόλεμον. nec non Stephano Edit. Xylandr. Θεοδοσία, Ταυρικὴ πόλις παρ᾽ Ἀρριανῷ Στράβων ζ΄. τὸ ἐθνικὸν Θεοδοσιανός, καὶ Θεοδοσιεύς. Straboni tamen lib. VII. Μετὰ δὲ τὴν ὀρεινὴν λεχθεῖσαν ἡ Θεοδοσία (in marg. *Antiqua lectio* Θεοδοσία) κεῖται πόλις, πεδίον εὔγαιον ἔχουσα, καὶ λιμένα ναυσὶ καὶ ἑκατὸν ἐπιτήδειον. Οὗτος δὲ ὅρος ἦν πρότερον τῆς τῶν Βοσπορανῶν καὶ Ταύρων γῆς. ad quem locum Caſaubonus: *Videtur legiſſe apud Strabonem iſto loco Stephanus* Θεοδοσία, *quomodo* Θεόγνιδος *pro* Θεόγνιδος *dictum eſt. Verum & Græci & Latini omnes* Theo-

doſiam

navibus, urbem oppugnatione liberavit.

σίαν ἠλευθέρωσε τῆς πολιορκίας.

[CAP. XXIV.]

Clitarchus.

Κλείταρχος.

Clitarchus adventantibus hoſtibus, ne intra muros incluſus oppugnaretur, ex oppido copias eduxit, imperans, ut obfirmatis portis claves ſupra mœnia conjicerent. Quas etiam militibus oſtendit. qui cum intelligerent nullam ſibi ſpem in urbem fugiendi ſupereſſe, fortiter pugnantes, cum victoria diſceſſerunt.

Κλείταρχος πολεμίων ἐπελθόντων, ἵνα μὴ φρουροῖτο τειχήρης, προήγαγε τὴν δύναμιν ἔξω τοῦ τείχους, προστάξας κλεῖσαι τὰς πύλας, καὶ βαλεῖν τὰς βαλανάγρας ὑπὲρ τὸ τεῖχος· ἃς δὴ καὶ λαβὼν, ἔδειξε τοῖς στρατιώταις· οἱ δὲ μαθόντες ὡς οὐκ ἔχοιεν ἐλπίδα εἴσω τῆς πόλεως φεύγειν, ἐνίκων ἀνδρείως μαχόμενοι.

[CAP. XXV.]

Timarchus.

Τίμαρχος.

Timarchus Ætolus expoſitis militibus in Aſiæ locum multitudine hominum abundantem, ne milites multitudi-

Τίμαρχος Αἰτωλὸς ἀποβὰς τῆς Ἀσίας ἐς πολυάνθρωπον χωρίον, ἵνα μὴ φύγοιεν οἱ στρατιῶται τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, τὰς

doſiam *nominant*. De Latinis videtur verum; Græci non omnes. Ptolemæo ut & Arriano in Periplo Ponti Euxini dicitur Θευδοσία. Quare, cum Græce dicatur Θεύγνις & Θεόγνις· Θευξένια & Θεοξένια· Θεύδοτος & Θεόδοτος· Θεῦς Ἄρης & Θεὸς Ἄρης, aliaque plura, exiſtimaverim cum Holſtenio ſcripſiſſe Stephanum, Θεοδοσία, ἢ Θευδοσία, veteremque lectionem abſque MSS. auctoritate haud temere fuiſſe mutandam.

I Τὰς

[1] τὰς ναῦς κατέπρησεν. οἱ δὲ ἐλπίδα φυγῆς οὐκ ἔχοντες, ἀγωνισάμενοι γενναίως ἐνίκησαν.

nem hoſtium metuentes, fugam capeſſerent, naves incendit. Illi omni ſpe fugæ interciſa, ſtrenue prælium facientes, victoria potiti ſunt.

[CAP. XXVII.]

Εὐδόκιμος.

Εὐδόκιμος ὁρῶν τοὺς στρατιώτας στασιάζοντας καταπαῦσαι τὴν στάσιν οὐ δυνάμενος· ἤδη δὲ καὶ ἐπ' ἀλλήλους ὁρμώντων τοῖς [2] δρομοκήρυξι προσέταττε κηρύττειν· ὡς ἥκοιεν οἱ πολέμιοι διαρπασόμενοι τὸν χάρακα· οἱ δὲ φοβηθέντες, τῆς μὲν στάσεως ἐπαύσαντο· τὰς δὲ αὐτῶν τάξεις ἀπολαβόντες, τὸν χάρακα ἐφύλαττον.

Eudocimus.

Eudocimus videns milites inter ſe tumultum movere, cum ſedare diſcordiam nullo modo poſſet, jamque etiam armis ſe mutuo peterent, currentibus nunciis mandavit, ut proclamarent hoſtes adventare, ac vallum diſcerpere velle. Qui metu hoſtium abſtracti, ſeditionem reliquerunt: inque ſuum locum quiſque recurrens, vallum tuebantur.

[CAP.

1 Τὰς ναῦς κατέπρησεν] Idem factum ab Agathocle ſupra hoc libro 3. 5. & præter alios quoque imiratus egregium hoc commentum, poſtremo præteriti ſæculi anno accerrimus libertatis noſtræ Aſſerror & Vindex Sereniſſimus Arauſionenſium Princeps Mauritius, nobiliſſimo illo adverſus Albertum Auſtriæ Archiducem, Hiſpanorum ducem, prælio; eo ſolum diſcrimine, quod, majori publicæ rei commodo, naves non incenderit, ſed altum petere juſſerit.

2 Παυ-

[CAP. XXVII.]

Pauſiſtratus.

Pauſiſtratus Rhodiorum nauarchus numerum & armaturam militibus imperavit. Qui cum ſplendidiſſimis armis induti progrederentur, in naves eos deduxit, omnibuſque impoſitis, juſſit arma ſingulos ſuo loco deponere: certoſque homines præfecit, qui ne qua arma efferrentur, caverent.

Παυσίστρατος.

[1] Παυσίστρατος ναύαρχος Ῥοδίων [2] παρήγγειλεν ἀριθμὸν, καὶ [3] ἐξόπλισιν τοῖς στρατιώταις· ἐπειδὴ προῆλθον ἐν τοῖς καλλίστοις ὅπλοις, ἀναλαβὼν αὐτοὺς ἦγεν ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ πάντας ἐμβιβάσας ἐκέλευσεν ἀπερείσασθαι τὰ ὅπλα κατὰ κόσμον ἕκαστον, καὶ τοῦ μηδὲν ὅπλον ἐκκομισθῆναι φύλακας κατέστησε.

[CAP. XXVIII.]

Theognis.

¶ Theognis Athe-

Θεόγνις.

¶ Θεόγνις [1] Ἀθηναῖος στρα-

1 Παυσίστρατος] Ita edidi cum Fl. ſic quoque reſtituente Henr. Valeſio ad Fragmenta Polybii, apud quem legitur Πασίστρατος. Appiano in Syriacis dicitur Παυσίμαχος. *Pauſiſtratus* Livio lib. XXXIII. cap. 18. *Rhodii quoque ad vindicandam a Philippo continentem regionem (Peræam vocant) poſſeſſam a majoribus ſuis, Pauſiſtratum prætorem cum octingentis Achæis peditibus, mille & noningentis fere armatis ex vario genere auxiliorum collectis miſerunt.* & lib. XXXVIII. cap. 10.

2 Παρήγγειλεν ἀριθμὸν καὶ ἐξόπλησιν τοῖς στρατιώταις] Scribe ἐξόπλισιν per ι. Diodorus eo ſenſu ἐξοπλισίαν dicit. Intelligit autem luſtrationem exercitus, quæ fit ad recognoſcendum militum numerum, & eorum arma. Sic libro quinto in Jaſone, παρήγγειλεν ἐπὶ ἀριθμὸν καὶ μισθοδοσίαν ἐξοπλισαμένους. lib. 7. in Autophradate, ὡς ἕνεκα ἀριθμοῦ ποιοῖτο τὴν ἔξοδον. *Caſaubonus.*

Ἐξόπλισιν] Ita repoſui cum Cant. monente quoque Caſaubono. Vulgata ἐξόπλησιν. Pro ἐπειδὴ, idem Codex ἐπεὶ δὴ. Sub finem pro μηδὲν ὅπλον, habet quoque μηδενὸς ὅπλου.

Cap. XXIX. 1 Ἀθηναῖος στρατηγός] Cant. Ἀθηναίων στρατηγός. Sed ut Vulgata, Auctor quoque alibi. Mox pro προςέταξε, ſcripſi προςέταξεν.

στρατηγὸς ὁρῶν τοὺς στρατιώτας περὶ τῶν ἡγεμονιῶν, καὶ τῶν τάξεων στασιάζοντας, νύκτωρ προσέταξε πέμψαι ²τινὰς τῶν ἱππέων, καὶ τῶν κορυφῶν, παραγγείλας ἐπιφανῆναι ὡς πολεμίους, κατ' ἄλλο τι χωρίον ἀφ' οὗ μάλιστα ἔμελλον ὀφθήσεσθαι ἐπιφανέντων. ὁ Θεόγνις μετὰ θορύβου καὶ ταραχῆς παρεκάλει τοὺς στρατιώτας· ὡς ἤδη τῶν πολεμίων ἐπιφαινομένων, αὐτοὺς καταλαμβάνεσθαι τάξιν τὴν προσήκουσαν. οἱ δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν πολεμίων ³τοῦ φιλονεικεῖν ἀλλήλοις ἀποστάντες, εἰς τὰς συνήθεις τάξεις καθίσταντο· ἐπεὶ δὲ κατέστησαν, ὡμολόγησεν ὁ Θεόγνις, τοὺς μὲν πολεμίους εἶναι φίλους. ὑμεῖς δὲ, ἔφη, ταξάντες ἑαυτοὺς ἄνευ στάσεως, καὶ εἰσαῦθις φυλάττεσθε τὴν τάξιν ἣν αὐτοῖς δεδώκατε.

Θεόγνις ἐν τῷ στρατοπέδῳ,

nienſium dux, videns milites de ducibus & ordinibus diſceptare, noctu quoſdam equites ac duces miſit, præcipiens ut quaſi hoſtes in alio quodam loco oſtenderentur, in quo maxime conſpici ab exercitu poſſint. Quibus apparentibus, Theognis cum tumultu ac perturbatione milites ipſos, quaſi jam hoſtes in conſpectum veniſſent, juſta loca capere juſſit. Illi metu hoſtium adducti, contentione depoſita, priſtinos ordines conſtituerunt. Qui cum ordines ſtruxiſſent, Theognis hoſtes amicos & ſocios eſſe fatebatur. Vos autem, inquit, in poſterum ordinibus abſque ſeditione factis, eam ſtationem tenete, quam vobis ipſi dediſtis.

2 Theognis explora-

2 Τινὰς τῶν ἱππέων καὶ τῶν κορυφῶν] Interpr. τῶν κορυφαίων. Vereor ne gravior menda ſubſit. *Caſaubonus.*

3 Τοῦ φιλονεικεῖν ἀλλήλοις ἀποστάντες] Cant. φιλονεικεῖν ἀλλ' ἀποστάντες σιν, &c. εἰς ante τὰς συνήθεις neque Fl. agnoſcit. Pro ὁμολογήσας, cum utroque Codice repoſui ὡμολόγησεν. Sub finem pro φυλάττεσθε, Cant. φυλάττεσθαι.

4 Mé-

toreſ in caſtris eſſe ſuſpicatus, extra vallum præſidio conſtituto, mandavit ut quilibet in ſuis arcis permaneret: cumque diviſi ac diſtributi eſſent; facile exploratores deprehendit.

δὲ κατασκόπους ὑπονοήσας ὑπάρχειν, φυλακὴν ἔξωθεν τοῦ χάρακος περιτειχίσας παρήγγειλεν ἕκαστον ⁴μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὄντας καὶ χωριζομένους εὐχερῶς κατασκόπους ὄντας ἁλίσκεσθαι.

[CAP. XXIX.]

Diocles. Διοκλῆς.

Diocles Athenienſium dux in hoſtili ſolo militibus nullo ordine diſperſis, arma ferre nolentibus, teſſeram datam ſæpe commutavit. Milites arbitrati non longe hoſtes abeſſe, receptis armis, inſtructa acie profectionem faciebant.

Διοκλῆς Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐν τῇ πολεμίᾳ τῶν στρατιωτῶν ἀτάκτως διαλελυμένων τὰ ὅπλα φέρειν οὐ βουλομένων, σύνθημα ἔδωκεν ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ. [1] οἱ δὲ στρατιῶται νομίσαντες πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα ἐν τάξει πάντες ἐβάδιζον.

[CAP. XXX.]

Chilius. Χίλιος.

Chilius Arcas Lace-

[1] Χίλιος Ἀρκὰς ἐν Λα-

4 Μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὄντας καὶ χω.] Deeſt aliquid: Sententia lectionem hujuſmodi poſtulat. μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὅπλων ὅθεν συνέβη τοὺς ἄνευ ὅπλων ὄντας καὶ χωριζομένους, δι χερῶς κατασκόπους ὄντας ἁλίσκεσθαι. *Caſaubonus.*

Cap. XXX. 1 Οἱ δὲ στρατιῶται] Cant. abſque particula adverſativa.

Cap. XXXI. 1 Χίλιος] Cant. Μίλιος. Paullo poſt pro τῶν λοιπῶν uterque Codex τῶν ἄλλων.

Λακεδαίμονι διατρίβων, μαθὼν Σπαρτιάτας βεβουλευμένους τὸν Ἰσθμὸν τειχίζειν, [2] Ἀθηναίους δὲ καὶ ἔξω Πελοποννήσου περιορᾶσθαι, προεῖπεν, Ἀθηναίων καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων τὰ οἰκεῖα πρὸς τοὺς Πέρσας διατιθεμένων, πολλὰς διαβάσεις ἕξουσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον οἱ βάρβαροι. τούτῳ τῷ λόγῳ πεισθέντες οἱ Λάκωνες, τῷ Ἰσθμῷ μακρὰν χαίρειν εἰπόντες, ἐκοινώνησαν τοῦ πολέμου πᾶσι τοῖς Ἕλλησι.

dæmone degens, cognito quod Spartiatæ de muniendo Iſthmo conſilium agitarent, Athenienſes autem extra Peloponneſum egrederentur, prædixit: Si Athenienſes, cæterique Græci privatim ſibi conſuluerint in hoc adverſus Perſas, multos aditus in Peloponneſum habebunt barbari. Hoc ſermone perſuaſi Lacones, Iſthmo longum vale dixerunt, ſeque omnibus Græcis belli ſocios adjunxerunt.

[CAP. XXXI.]

Κύψελος.

Κύψελος [1] τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Βακχιαδῶν θεωροὺς πέμψας εἰς Δελφοὺς ὡς περὶ τῆς κοινῆς Κορινθίων σωτηρίας χρώμενος, ἀπεῖπεν αὐτοῖς τὸ

Cypſelus.

Cypſelus cum clariſſimos ex Bacchiadum familia Delphos miſiſſet, qui de communi ſalute Corinthiorum oraculum conſulerent, interdixit eis, ne Corinthum in-

Κορινθ-

2 Ἀθηναίους καὶ δὲ ἔξω Πελοποννήσου περιορᾶσθαι] Emenda, Ἀθηναίους δὲ καὶ τοὺς ἔξω Πελοποννήσου περιορᾶσθαι. hoc eſt, *Athenienſes vero & quotquot ſunt extra Peloponneſum deſerere.* Hiſtoria nota ex Herodoti Calliope, ubi *Chileus* hic vocatur non *Chilius*. Caſaubonus.

Cap. XXXIII. 1 Τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Βακχιαδῶν] Cant. τῶν ἐπιφ. τῶν Βακχιαδῶν. De *Cypſelo* ſupra 1. 7.

1 Δια

grederentur: atque in poſterum nobiliſſimis ejectis, ſecure tyrannidem obtinuit.

Κορινθίας μὴ ἐπιβαίνειν. καὶ τὸ λοιπὸν τὴν τυραννίδα κατεῖχεν ἀσφαλῶς, τοὺς εὐγενεστάτους ἐκβαλών.

[Cap. XXXII.]

Teleſinicus.

¶ Teleſinicus Corinthius in portu Syracuſanorum adverſus Athenienſes navali prælio confligebat. Cum ad multum diem obita pugna defatigarentur, celocem in urbem Syracuſanorum miſit, ac cibaria in portum deportari juſſit. Quæ cum inſtructa videret, ſublato ſigno, dum anceps adhuc prælium eſſet, in portum ſe recepit. Athenienſes etiam ipſi in terram diſcedentes, prandium faciebant, alius alio diſperſi. Ille militibus præparato victu refectis, ſolvens continuo cum ſagittariis & jaculatoribus in cata-

Τελεσίνικος.

¶ Τελεσίνικος Κορίνθιος ἐν τῷ λιμένι τῶν Συρακουσίων ἐναυμάχει πρὸς Ἀθηναίους· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἡμέρας ναυμαχοῦντες ἐπόνουν, κελήτιον πέμψας ἐς τὴν πόλιν τῶν Συρακουσίων τὴν ἀγορὰν ἐκέλευσεν ἐπὶ τὸν λιμένα κομίζειν. ὡς δὲ κεκοσμημένην ἴδε, σημεῖον ἄρας, ἀκρίτου τῆς ναυμαχίας οὔσης, ἀπῆλθεν ἐπὶ τὸν λιμένα. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ αὐτοὶ, [1]διὰ τάχους μὲν ὡς ἀπαλλαγέντες ἐπὶ τὴν γῆν ἠριστοποιοῦντο, ἄλλος ἄλλῃ διασπαρέντες. ὁ δὲ, τῶν στρατιωτῶν ἑτοίμῃ τῇ ἀγορᾷ χρησαμένων, ἀναχθεὶς, αὐτίκα σὺν τοξόταις καὶ ἀκοντι-

1 *Διὰ τάχους μὲν ὡς ἀπαλλαγ.*] Puto legendum, *ἀσμένως ἀπαλλ.* aut tollendum *τὸ μέν. Caſaubonus.*

κοντισαῖς ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, πολλοῖς προσπεσὼν ἄφνω τοῖς Ἀθηναίοις ἀνακομιζομένοις ἀτάκτως, [2] καὶ μετὰ θορύβου ποιεῖσθαι τὴν ἔμβασιν, ἀντιπρώροις ταῖς τριήρεσιν ἐμβαλὼν ἐνίκησε.

Τελεσίνικος ἀπὸ τῶν αὐτῶν σημείων ἀριστοποιουμένων τῶν πολεμίων, καὶ τὰ λοιπὰ πραττόντων ὁμοίως, προσέταξε τοὺς ἐν ταῖς ἄριστα πλεούσαις τριήρεσιν, [3] αὐτοὺς πρὸ ἡμέρας ἀριστήσαντας ἡσυχάζειν ἐμβάντας· ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἀρίστου παρῆν, κατὰ τὸ ἔθος ἐσήμηνεν· οἱ μὲν οὖν ἐν τοῖς ἄλλοις σκάφεσιν ἠριστοποιοῦντο [4] συνιδόντες πρὸς τῇ παρασκευῇ τῶν σιτίων ἦσαν· οἱ δὲ

ſtromatis repentine ſuperveniens, Athenienſibus ſine ordine diſcurrentibus, & cum tumultu egreſſis, in obverſas triremium proras impetu facto victor diſceſſit.

2 Teleſinicus cum iiſdem ſignis hoſtes prandium ſumererent, & reliqua ſimiliter facerent, mandavit iis qui optime navigantes triremes habebant, ut ipſi ante lucem ſumpto cibo egreſſi quieſcerent. Cum tempus inſtaret prandii, conſueto more ſignum dedit. Qui igitur in reliquis erant navigiis, prandium faciebant. Reliqui Syracuſani pro-

τῶν Συ-

2 Καὶ μετὰ θορύβου ποιεῖσθαι τὴν ἔμβασιν] Scribo, ποιουμένοις τὴν ἔμβασιν. *Caſaubonus.*

Τὴν ἔμβασιν] Ita reſcripſi cum Fl. & Caſaubono, pro vulgato τὴν ἔκβασιν.

3 Αὐτούς] Fl. αὐτάς.

4 Συνιδόντες πρὸς τῇ] Corruptiſſimus locus: quem ſi liceat ex conjectura emendare, ſic legerim, οὓς συνιδόντες οἱ πολέμιοι, πρὸς τῇ παρασκευῇ τῶν σιτίων ἦσαν. οἱ δὲ τῶν Συρ. ἐπὶ τὰς ν. ἐπιβάντες καὶ ἐπιπλεύσαντες. poteſt & aliter concipi. Ubi autem nos παρασκευῇ legimus erat in noſtro Cod. πορμῇ. An pro πόσει, ſicut dicitur πόρος χρημάτων, aut pro περισμῷ? ſed noſtram lectionem plurimi loci ſimillimi confirmant Quod ſequitur, οἱ δὲ τῶν Συρακουσίων προενδεδυκότες, vereor ut ſit integrum: Suſpicor, legendum προενδεδυκότες τὰ ὅπλα. ſicut in Memnone infra commate quarto in ſimili hiſtoria legitur, ἐνδεδυκότας αὐτοὺς τὰ ὅπλα. *Caſ.*

Συνι-

greſſi, conſcenſis navibus in hoſtes impetum dabant, multaſque triremes eorum perdiderunt, dum ipſi in capiendo cibo occuparentur.

τῶν Συρακουσίων προεμβεβηκότες ἐπὶ τὰ καταστρώματα τοὺς ἐπιβάντας ἐπιπλεύσαντες, πολλὰς διέφθειραν τριήρεις τῶν πολεμίων περὶ τὰς τροφὰς [5] ἀσχολουμένων.

[CAP. XXXIII.]

Pompiſcus.

¶ Pompiſcus Arcas in more habebat, ut quotieſcumque caſtra poneret, ſemper vias eas quæ ad caſtra ducerent, partim ſuffoderet, partim vallo munitas obrueret. Ipſe vero novas alias parabat, ut exploratores, aut qui nocte aggredi exercitum vellent, per vias priſtinas profecti, in foſſas inciderent, novarumque peritiam non haberent.

Πομπίσκος.

¶ Πομπίσκος Ἀρκὰς, ἀεὶ στρατοπεδεύων τὰς ὁδοὺς τὰς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀγούσας, τὰς μὲν ἀπέσκαπτε, [1] τὰς δὲ ἀπεχαράκου χωννυμένας· αὐτὸς δὲ καινὰς κατεσκεύαζεν ἄλλας, ὅπως οἱ κατάσκοποι ἢ οἱ νύκτωρ ἐπιθέμενοι διὰ τῶν ἀρχαίων ἐδῶν προϊόμενοι, ἐμπίπτοιεν τοῖς ὀρύγμασι· τῶν δὲ καινῶν ἀπείρως ἔχοιεν.

Συνιδόντες πρὸς τῇ παρασκευῇ τῶν σιτίων ἦσαν· οἱ δὲ τῶν Συρακουσίων προεμβεβηκότες ἐπὶ τὰ κατ.] Ita reſcripſi cum utroque Codice pro vulgato, συνιδόντες πρὸς τῇ...... τῶν σιτίων ἦσαν· οἱ δὲ τῶν Συρ. προσιδεδυκότες ἐπὶ τὰ κατ. Ex conjectura πρὸς τῇ παρασκευῇ jam legit Caſaubonus. Rectum eſſe προεμβεβηκότες probatu βάντας, quod præcedit, ſed quod male vertitur *egreſſi*. Ut autem locus ſibi conſtet, cum Caſaubono legendum, οὐ συνιδόντες οἱ πολέμιοι.

5 Ἀσχολουμένων] Uterque Codex ἀσχολούμενοι.

Cap. XXXV. 1 Τὰς δὲ ἀπεχαράκου χωννυμένας· αὐτὸς δὲ καινὰς κατεσκεύαζεν ἄλλας] MSS. intermedia hæc χωννυμένας· αὐτὸς δὲ non agnoſcunt, & ante κατεσκεύαζεν (pro quo operarum errore in Vulgata erat κασκεύαζεν) addunt δέ. Pro ἄλλας, Cant. habet ἀλλ'. Ante νύκτωρ cum utroque Codice addidi articulum. Pro ἐπιθέμενοι, Cant. ἐπιθεμένους.

Πομπίσκος τῶν πολεμίων ἐγγύθεν τὰ σημεῖα καὶ τὰ κηρύγματα αὐτοῦ παραφυλαττόντων ἐν ἀπορρήτῳ, παρήγγειλε τοῖς φανεροῖς παραγγέλμασι καὶ κηρύγμασι χρῆσθαι τοὺς στρατιώτας εἰς τοὐναντίον.

2 Pompiſcus, hoſtibus ex propinquo ſigna & promulgationes ipſius obſervantibus, in occulto præcepit militibus, ut manifeſto data præcepta & promulgationes, ſemper in contrarium verterent.

Πομπίσκος περιστρατοπεδεύων πόλιν, ἐπὶ μὲν τὴν πολλὴν τῆς χώρας ἐξιέναι τοὺς πολεμίους ἐκώλυσεν· [2] ἐπὶ δὲ τόπον ἕνα συνεχῶς. . . . . καὶ τοῖς ληϊζομένοις ἀπέχεσθαι τοῦ τόπου τούτου προσέταξεν. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως ἀδεῶς ἐνταῦθα προσῄεσαν· ὁ δὲ παρὰ τῶν σκοπῶν ὡς ἔμαθεν τοὺς ἥκοντας πολλοὺς, ἐπιθέμενος, τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐχειρώσατο.

3 Pompiſcus urbem cingens caſtris, in maximam regionis partem hoſtes exire prohibuit. In unum vero locum continenter venire permiſit, iiſque, qui ad agendam prædam mitterentur, præcepit, ut ab eo ſolo loco abſtinerent. Qui in urbe erant, ſine metu eo commeabant. Ille cum multos venire ex ſpeculatoribus cognoviſſet, facto in eos impetu, magnum numerum ſubegit.

Πομπίσκος χωρίον πολιορκῶν, ἑλεῖν οὐχ οἷός τε ὢν [3] καθίστα αὐτόμολον ἀγγέλλοντα ὡς Ἀρκάδων

4 Pompiſcus cum oppidum quoddam oppugnatione capere non poſſet, transfugam ſub-

αὐτὸν

2 Ἐπὶ δὲ τόπον ἕνα συνεχῶς] Scribe συνεχώρησε. *Caſaubonus.*
Συνεχῶς] Cum Caſaubono ſcripſerim συνεχώρησε. In contextum tamen non admiſi quia incertum, an ita ſcribendum monuerit ex MSS.
3 Καθίστα] Cant. καθιστήκει.

4 Μετ'

ornat, qui nunciaret: Arcades ipſum accerſere, & ob eam cauſſam animi pendere quemadmodum oppugnationem relinqueret. Illi ſummo gaudio affecti, cum non multo poſt exercitum diſcedere viderent, transfugam vera dixiſſe arbitrati, effuſi ex urbe, multa in caſtris diripiebant. Pompiſcus reverſus, & deprehenſos aggreſſus, tum ipſos ſuperavit, tum etiam oppidum.

αὐτὸν μεταπεμπομένων, ἀποροίη πῶς ἂν ἀπολίποι τὴν πολιορκίαν· οἱ δὲ ἡσθέντες, [4] μετ' οὐ πολὺ τὴν στρατιὰν ἀναχωροῦσαν ἰδόντες, πιστὸν εἶναι τὸν αὐτόμολον ἡγούμενοι, προσελθόντες, πολλὰ ἐκ τοῦ στρατοπέδου διήρπαζον. ὁ δὲ Πομπίσκος [5] ἀναστρέψας ἐπιθέμενος, καταλαβὼν ἐκράτησεν αὐτῶν τε καὶ τοῦ χωρίου.

5 Pompiſcus, quo citius exploratores hoſtium caperentur, paucas vias habebat, ad quas in excelſo loco caſtra ponebat: iiſque, qui prædatum exirent, præcipiebat, ut ſecus viam ingrederentur.

Πομπίσκος, ἵνα θᾶττον οἱ κατάσκοποι τῶν πολεμίων ἁλίσκοιντο, [6] εἰσόδους ὀλίγας..... τὸ στρατόπεδον ἐτίθει παρ' αὐτὰς ἐπὶ ὑψηλοῦ· καὶ τοῖς προϊεμένοις εἰς τὰς προνομὰς παρηγγέλλετο [7] παρὰ τὴν πύλην διέρχεσθαι·

4 Μετ' οὐ πολὺ] MSS. ut & Codd. Caſauboni οὐ μετ' οὐ πολύ. Unde lego οὐ μετὰ πολύ. Statim pro πιστὸν εἶναι, uterque Codex ἄπιστον εἶναι. Forte καὶ πιστὸν εἶναι. Pro προσελθόντες, Cant. προεξελθ.

5 Ἀναστρέψας ἐπιθέμενος, καταβαλὼν] Mendum hic eſſe, meliores Codices, ut opinor, arguent. Fortaſſe, καὶ συμβαλών. *Caſaubonus.*

6 Εἰσόδους ὀλίγας] Nempe παρασκευάζων, vel ſimile quid: niſi deſint pluſcula verba. Quid vero depravatius ſequentibus his verbis, παρηγγέλλετο παρὰ τὴν πύλην διέρχεσθαι? Interpres quidem παρὰ τὴν ὁδὸν legiſſe videtur quæ ſi vera eſt lectio, interpretere *extra viam*, non *ſecus viam*. Ego malo ἐπέχειν, in tanta noſtri Codicis depravatione. *Idem.*

7 Παρὰ τὴν πύλην] MSS. παρὰ τὴν πίλον.

σθαι· οἱ δὴ κατάσκοποι τὰς διόδους [8] ταύτας ὡς φανερὰς φυλαττόμενοι διὰ τῶν πλαγίων ὑπιέναι πειρώμενοι ταχέως ἡλίσκοντο.

tur. Exploratores has vias quaſi perſpicuas caventes, perque obliquas ſubire conantes, celeriter capiebantur.

Πομπίσκος κατασκόπους [9] ἔπεμψεν ἄνδρας ἀγνῶτας ἀλλήλοις, ἵνα μὴ συντίθοιντο, μηδὲ ψευδάγγελοι γίγνοιντο. ἀπηγόρευεν δὲ αὐτοῖς μηδενὶ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ διαλέγεσθαι, ὅπως μή τινες αὐτοῖς φθονοῦντες ἐξαγγείλωσι τοῖς πολεμίοις τὴν μέλλουσαν αὐτῶν ἄφιξιν.

6 Pompiſcus exploratum miſit viros ſibi invicem ignotos, ne conſpirationem facerent, & res falſas referrent: iiſque interdixit, ne cum aliquo in caſtris ſermones miſcerent, ne qui eis invidentes, hoſtibus futurum illorum adventum ſignificarent.

[CAP. XXXIV.]

Νίκων.

Νίκων Σάμιος κυβερνήτης πλησίον τριήρων πολεμίων [1] ὁρμουσῶν, βουλόμενος παραπλεύσας λαθεῖν, τὴν ἀλοιφὴν τῆς αὐτοῦ νεὼς ὁμοίαν κατασκευάσας ταῖς πολεμίαις τριήρεσι, τάξας τοὺς ἀρίστους,

Nicon.

Nicon Samius gubernator, cum hoſtium naves in propinquo navigarent, quo commodius illis ignorantibus præteriret, eodem modo ſuam unxit quemadmodum hoſtiles triremes unctas eſſe intel-

ἐξ

8 Ταύτας ὡς φανεράς] Ita edidi cum MSS. & Interprete pro ταύτας φανεράς.

9 Ἔπεμψε] Fl. ἔπεμπεν.

Cap. XXXVI. 1 Ὁρμουσῶν] Fl. ὁμοῦσαι.

2 Εὐ-

καὶ τοῖς σώμασιν [2] εὐρρώστους ἐρέτας, [3] ἔπλει παρ' αὐτὰς τὰς πρώρας τῶν πολεμίων τριήρων, ὡς φίλος ὢν ναύταις· προσελθὼν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ὁρμουσῶν νεῶν [4] ἐξέπλευσε, καταπεπληγότων, καὶ θαυμαζόντων τὸ δρώμενον τῶν πολεμίων· καὶ τότε ἐγνώσθη πολέμιος ὤν, [5] ὅτε μὴ καταληφθῆναι οἷός τε ἦν.

ligebat: fortiſſimiſque & corporis robore validiſſimis viris remos committens, proras ipſas hoſtilium navium prælegebat, & tanquam amicus nautis appropinquans, per ultimas naves evaſit, obſtupeſcentibus ac mirantibus id factum hoſtibus. Et tum demum eum hoſtem eſſe cognitum eſt, cum eum capere jam non amplius poſſent.

[CAP. XXXV.]

Νέαρχος.

[1] Νέαρχος Κρὴς κατίσχε Τελμισσὸν Ἀντιπατρίδου κρατοῦντος. κατέ-

Nearchus.

Nearchus Cretenſis Telmeſſum in ſuam poteſtatem redegit cum

2 Εὐρρώστους] Εὐρρώστους, aut εὐρρωστοτάτους, vel ἰσχυροτάτους. nam Codd. habent duo ρ. *Caſaubonus.*

3 Ἔπλει παρ' αὐτὰς πρώρ.] Scribe, & diſtingue, ἔπλει παρ' αὐτὰς τὰς πρώρας τῶν πολ. τριήρων. deinde προσελθὼν δ' ἐπ'. *Idem.*

Παρ' αὐτὰς τὰς πρώρας] Ita edidi cum MSS. & Caſaubono, pro παρ' αὐταῖς πρώραις. Paullo poſt pro φίλος ὢν αὐταῖς, cum iiſdem, nec non Interprete, ſcripſi φίλος ὢν ναύταις. Pro προσελθὼν, Cant. προσελθ. quomodo in ſuis quoque legiſſe videtur Interpres, ſed præfero lectionem vulgatam, & verto, *provectus ad poſtremas naves.*

4 Ἐξέπλευσε] Fl. ἐξέπλευσεν. Cant. ἐξέπλευσε.

5 Ὅτε μὴ καταληφθῆναι οἷός τε ἦν] Fl. ὅτε μὴ καταληφθῆναι ἴσως τε νέαρχος. & tum ſequitur rubrica Κρής. Cant. ὡς τε μὴ καταληφθῆναι ἴσως τε νέαρχος. ſed recte Vulgata.

Cap. XXXVII. 1 Νέαρχος] Uterque Codex ναύαρχος. Paullo poſt cum iiſdem Codd. & Caſaubono pro δεομένους reſcripſi δεδεμένους. Deinde pro Ἀντιπατρίδι, cum iiſdem repoſui Ἀντιπατρίδης. Sequentia hæc ἐν δὲ τοῖς κιβωτίοις τῶν αὐλῶν ἦν ἐγχειρίδια γυμνά, quæ in Vulgata deſiderabantur, cum Fl. ſupplevi, cum quo conſentit Interpres. Cum utroque Codice pro πέλτας, reſtitui πέλτας.

πλεῦσε

2 Καὶ

Antipatridas eam antea tenuiſſet. Navigavit in portum Nearchus. Cum igitur Antipatridas pro veteri amicitia ad eum ab arce deſcenderet, & eum qua de cauſſa veniſſet, interrogaret: Cres inquit, ſe mulieres quaſdam & vinctos ſervos apud eum velle deponere. Conceſſit Antipatridas. Servi vincti vaſa mulierum muſicarum portabant. In tibiarum arculis exigui quidam inerant enſes: in ciſtis vero pila. Cum in arcem ventum eſſet, ii qui mulieres ac pueros ducebant, ſtrictis gladiis arcem occupant, & Telmiſſum Nearchus obtinuit.

πλεῦσε μὲν ἐς τὸν λιμένα Νέαρχος· ἐπεὶ δὲ Ἀντιπατρίδας, παλαιὸς ὢν φίλος, ἀπὸ τῆς ἄκρας κατέβη πρὸς αὐτὸν, καὶ διελέξαντο περὶ ὧν ἐβούλοντο· ὁ Κρὴς ἔφη, βούλεσθαι γυναῖκας ἀποθέσθαι παρ᾽ αὐτῷ, [2] καὶ παῖδας δεδεμένους· ὁ μὲν Ἀντιπατρίδης ἐπέτρεψεν· οἱ δὲ παῖδες οἱ [3] δεδεμένοι τὰ σκεύη τῶν μουσουργῶν γυναικῶν ἀνεκόμισαν· ἐν δὲ τοῖς κιβωτίοις τῶν αὐλῶν ἐνῆν ἐγχειρίδια γυμνά· ἐν δὲ ταῖς κύσταις πέλται· ὡς δὲ εἴσω τῆς ἄκρας ἐγένοντο, οἵ τε τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας ἄγοντες, σπασάμενοι τὰ ἐγχειρίδια καταλαμβάνουσι τὴν ἄκραν, καὶ τῆς Τελμισοῦ Νέαρχος ἐκράτησεν.

[CAP. XXXVI.]

Dorotheus.

Dorotheus Leuca-

Δωρόθεος.

[1] Δωρόθεος Λευκάδιος

2 Καὶ παῖδας δεσμίους] Scribe δεδεμένους, ut paullo poſt. Scribe etiam ὁ μὲν Ἀντιπατρίδας *Caſaubonus.*

3 Δεδεμένοι] γρ. δεδομένοι. *Idem.*

Cap. XXXVIII. 1 Δωρόθεος Λευκάδιος ναυμαχίαν ἔχων] Legendum cenſeo ναῶν μίαν. neque parum in ea emendatione momenti ad Intel-

dius inter navale prælium in portum quendam confugit, hoſtibus non longe inſequentibus: & prætergens finem portus extremum, navem convertit. Prior hoſtium triremis perſequens Dorotheum, impetu delata in portum tendebat. In quam Dorotheus irruptione facta, eam ſubmerſit. Altera navis videns priorem ſubmergi, ſtatim fugam capeſſebat.

διος ναυμαχίαν ἔχων κατῆλθεν εἰς λιμένα, προηγούμενος αὐτῶν οὐ πολύ· κάμψας δὲ τὴν ἄκραν τοῦ λιμένος, εὐθὺς [2] ἐπέστρεψε τὴν ναῦν· ἡ δὲ προτέρα τῶν πολεμίων τριήρων διώκουσα τὸν Δωρόθεον, ῥύμῃ φερομένη τὸν εἴσπλουν ἐποιεῖτο. Δωρόθεος ἐμβαλὼν κατέδυσεν· ἡ δ' ἑτέρα ναῦς τὴν προτέραν ἰδοῦσα καταδυομένην εὐθὺς ὥρμησε φεύγειν.

[CAP. XXXVII.]

Soſiſtratus.

Soſiſtratus populo Syracuſano perſuaſit, ut eos quibus cum Agathocle neceſſitudo aliqua intercederet, quique ad tyrannidem aſſequendam ſuam operam ei

Σωσίστρατος.

Σωσίστρατος ἔπεισε τὸν Συρακούσιον δῆμον ἄνδρας φίλους Ἀγαθοκλεῖ, πρός τε τὴν τυραννίδα συμπράττοντας, φεύγειν μετὰ τῶν οἰκετῶν ψηφίσασθαι.

intelligendum hunc locum. Nam hoc tantum docere nos voluit Polyænus, qua ratione Dorotheus quum unicam haberet navim, duas hoſtiles naves, quæ ipſum perſequebantur effugerit, alteram etiam demerſerit. Diſtingue autem προηγούμενος αὐτῶν οὐ πολύ. nec dubito ego deeſſe aliquid in hac ſententia puta διωκόμενος ὑπὸ δύο ante illa κατῆλθεν εἰς λ. *Caſaubonus.*

2 Ἐπίστρεψε τὴν ναῦν] Ita edidi cum Fl. niſi quod legat ἐπίστρεψεν τὴν ναῦν, & ſic quoque Interpres. Vulgata ἀπέστρεψε.

1 Oi

σιν. ἐπεὶ δὲ τῆς πόλεως ἔξω ἐγένοντο ἄνδρες χίλιοι [1] οἱ προπέμποντες αὐτοὺς ὁπλῖται καὶ ἱππεῖς, οὓς μὲν συλλαβόντες ἀπέκτειναν· οὓς δὲ διαφυγόντας Σωσίστρατος ἐπικηρύξας ἀναιρεῖν ἐπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ τὰς τῶν φυγάδων οὐσίας κατέσχεν· καὶ συναγαγὼν στρατιώτας Ἕλληνας, καὶ βαρβάρους, καὶ τοὺς ἐκ τῶν λιθοτομιῶν λύσας, ὑπὸ τούτων φυλασσόμενος ἦρχε τῶν Συρακουσίων.

præſtitiſſent, communi decreto cum omni familia in exilium mitterent. Qui cum extra civitatem veniſſent, mille viri comitantes eos partim armati, partim equites, alios comprehenſos interfecerunt: alios, qui effugerant, Soſiſtratus facta promulgatione occidere conceſſit. Ipſe vero exulum bonis potitus, conductis militibus Græcis ac barbaris, iiſque qui in latomiis vincti tenebantur ſolutis, ſtipatus his, ac ſatellitibus uſus, imperium in Syracuſanos tenuit.

[CAP. XXXVIII.]

Διόγνητος.

Διόγνητος Ἀθηναῖος βουλόμενος κρατῆσαι πόλεως τινὸς, ἀποβιβάσας κρύφα στρατιώτας νυκτὸς, καὶ λόχον ἐγκαθίσας μεθ᾽ ἡμέραν αὐτὸς ἐπιπλεῖ φανερῶς· οἱ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς ναῦς ἐβοή-

Diognetus.

Diognetus Athenienſis civitatem quandam capere volens, clam ſub noctem expoſitis militibus, inſidiiſque collocatis, interdiu palam ipſe naves appulit. Cives undique proruentes, ex urbe ad naves decurre-

θουν.

1 Οἱ προπέμποντες] Cant. abſque articulo.

1 Περ

bant. Qui in inſidiis latebant, in urbem impetum faciunt, eamque ſine labore occupant. Diognetus adnavigans, & appellens, expoſitis his qui in navibus erant, eos qui ad defendendum excurrerant, domuit.

θωσιν. οἱ δὲ ἐνεδρεύοντες ὥρμησαν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ῥᾳδίως αὐτῆς ἐκράτησαν. Διόγνητος προσπλεύσας καὶ καθορμισθεὶς, ἐκβιβάσας τοὺς ἐκ τῶν νεῶν, ἐχειρώσατο τοὺς ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἐξελθόντας.

[CAP. XXXIX.]

Archebius.

Archebius Heracleotes, hoſtibus continenter abeuntibus, piſcatoria navigia contraxit, eaque per carinas vinculis inſertis immobilia fecit, atque ipſe cum aliquibus hoſtium adventum in inſidiis expectabat. Tubicen qui in arbore ſpeculandi cauſſa ſtabat, conſpicatus hoſtes adnavigare cum navi longa, & duabus triacontoris, & egreſſos partim prædam agere, partim navigiorum vincula ſolvere, ſignum tuba dedit. Archebius iis quos in inſidiis poſue-

Ἀρχέβιος.

Ἀρχέβιος ὁ Ἡρακλεώτης τῶν πολεμίων ἀποβάσεις ποιουμένων συνεχεῖς, πλοῖα τῶν ἁλιευτικῶν ἀνασπάσας, καὶ διὰ τῶν τροπίας δεσμοῖς αὐτὰ δυσκίνητα ποιήσας, αὐτὸς μετά τινων ἐνήδρευε. σαλπικτὴς ἦν ἐπὶ δένδρου σκοπός. οὗτος ἰδὼν τοὺς πολεμίους [1] προσορμισθέντας νηῒ μακρᾷ, καὶ τριακοντόροις δυσὶν, καὶ ἀποβάντας, καὶ τοὺς μὲν ἁρπάζοντας· τοὺς δὲ τὰ πλοῖα τῶν δεσμῶν [2] ἀπολύοντας, ἐσήμηνε τῇ σάλπιγγι· Ἀρχέβιος τοὺς ἐνεδρεύοντας ἀνα-

1 Προσορμισθέντας] Ita edidi cum Cant. pro vulgato προσορμισθέντας.

2 Ἀπολύοντας] Uterque Codex ἀπολύοντας.

1 Ἀν.

ἀναστήσας, τοὺς μὲν πολεμίους διέφθειρε, τὰς δὲ τριακοντόρους αὐτῶν, καὶ τὴν ναῦν τὴν μακρὰν εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως κατήγαγεν.

rat excitatis hoſtes perdidit: triacontoros autem & navem longam in portum civitatis adduxit.

[CAP. XL.]

Ἀριστοκράτης.

Ἀριστοκράτης Ἀθηναῖος ναῦν λαβὼν Λακωνικήν, ταύτην ἔχων ἀνέπλευσεν ἐς πόλιν συμμαχίδα Σπαρτιατῶν, ἔχων ἐν τῇ νηῒ συχνοὺς [1] ἄνδρας ἔνδοθεν ἐγχειριδίοις ὡπλισμένους· οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ λιμένος τὴν ναῦν ὡς φίλην ὑπεδέξαντο· οἱ δὲ τῆς νεὼς ἐκβάντες ἄφνω προσπεσόντες τοῖς περιπατοῦσι, δέκα μὲν αὐτῶν ἀπέσφαξαν· κ΄ δὲ καὶ πέντε, συναρπάσαντες, ἀπέπλευσαν. [2] οὓς πολλῶν χρημάτων Ἀριστοκλῆς ἀπελυτρώσατο.

Ariſtocrates.

Ariſtocrates Athenienſis Laconica navi ſumpta, cum ea in urbem quandam ſocietate Lacedæmoniis devinctam navigavit, habens in navi plurimos viros clandeſtinis enſibus armatos. Qui portui præerant, navem quaſi ſociam & amicam receperunt. Illi autem egreſſi, ex improviſo deambulantes adorti, decem ex iis trucidarunt, & viginti quinque captivos abduxerunt, quos Ariſtocles multis pecuniis redemit.

[CAP.

1 Ἄνδρας ἔνδοθεν ἐγχειριδίοις ὡπλ.] Ἔνδοθεν, quod in Vulgata aberat, cum utroque Codice & Interprete ſupplevi. Caſauboni Cod. ἔνδον. Mox ἐπὶ ante τοῦ λιμένος, uterque Codex delet.

2 Οὓς πολλῶν χρημάτων Ἀριστοκλῆς ἀπελυτρώσατο] Lege Ἀριστοκράτης. Nam ἀπελυτρώσατο, non eſt *redemit*, ſed *pro redemptione exegit*. Caſaubonus.

1 Αὐ

[CAP. XLI.]

Ariſtomachus.

Ariſtomachus triremibus Cardianorum captis, impoſuit remiges, ſuarumque navium inſignibus eas ornavit, cum concentu ſuas naves ſub multam veſperam appellens, Cardiani ad naves, affundebantur ex urbe, quaſi ſuas & victrices: Ariſtomachii e navibus egreſſi, multos Cardianorum occiderunt.

Ἀριστόμαχος.

Ἀριστόμαχος Καρδιανῶν τριήρεις λαβὼν μετεμβιβάσας τοὺς ἐρέτας, καὶ κοσμήσας τοῖς ἀκρωτηρίοις τῶν αὐτοῦ νεῶν, [1] αὐλούμενος κατέπλει, τὰς ἰδίας ναῦς ἐφέλκων τὴν καταγωγὴν ὀψὲ ποιούμενος. Καρδιανοὶ μὲν πρὸς ναῦς ὥρμησαν ἐκ τῆς πόλεως ὡς οἰκείας καὶ νικώσας· οἱ δὲ Ἀριστομάχειοι τῶν νεῶν ἐκβάντες, πολλοὺς Καρδιανῶν ἀπέκτειναν.

[CAP. XLII.]

Charimenes.

Charimenes Mileſius cum in Phaſelidem confugiſſet, supervenientibus ei longis navibus Periclis Lycii, habitu alio ſumpto, pedes per regionem Periclis evaſit.

Χαριμένης.

[1] Χαριμένης Μιλήσιος καταφυγὼν ἐς Φασηλίδα, ἐφορμούντων αὐτῷ νεῶν μακρῶν Περικλέους τοῦ Λυκίου, περιθέμενος περίθετον πεζῇ [2] διὰ τῆς Περικλέους χώρας ἐσώθη.

[CAP.

1 Αὐλούμενος] Cant. αὐλούμενος: Cap. XLII. 1 Χαριμένης] Cant. Παριμένης Caſauboni Cod. Ἀριμένης. Mox περιθ. περίθετον i. ſubintelle cto κόσμον, verte *ſumpto capillamento*. Idem commentus quoque Hannibal apud Polybium lib. III. cap. 78. quem locum vide.

2 Διὰ τῆς Περικλέους χώρας] Articulus additus ex ... Fl.

[CAP. XLIII.]

Καλλιάδης.

[1] Καλλιάδης κυβερνήτης καταλαμβανόμενος ὑπὸ νεὼς ταχυτέρας τὸ πηδάλιον ἔχαζε συχνῶς, καθ' ὁπότερον ἂν ἐμβάλλειν μέλλοι· [2] ἵνα ὁ διώκων προσκρούων ταῖς ἐπωτίσι πρὸς τὸ πηδάλιον ἐμβαλεῖν μὴ δύνηται, τὴν ἐμβολὴν εἶναι κατὰ τὰς πρώτας θρανίτιδας.

Calliades.

Calliades gubernator interceptus a nave celeriore, gubernaculum frequenter inhibuit, a quacunque parte eſſet incurſura, ut perſequentes alliſis ad gubernaculum remis impreſſionem facere non poſſent, quæ fere primis remis ſeſſilibus fieri conſuevit.

[CAP. XLIV.]

Μέμνων.

¶ Μέμνων [1] ἐπιθέμενος Λεύκωνι τῷ Βοσπόρου τυράννῳ, βουλόμενος καταμαθεῖν τὰ μεγέθη τῶν πολεμίων, [2] καὶ τὰ πλήθη τῶν ἐνοικούντων, ἔπεμψεν Ἀρχεβιάδην Βυζάντιον ἐπὶ τριήρους, πρεσβευτὴν

πρὸς

Memnon.

¶ Memnon inſidias Leuconi Boſphori tyranno ponens, cum explorare vellet quanta hoſtium eſſet magnitudo, & incolentium in ea terra multitudo, Archibiadem Byzantium in triremi lega-

1 Καλλιάδης] Cant. Θαλλιάδης.

2 Ἵνα ὁ διώκων προσκρούων ταῖς νεπωτίσι] Tolle litterulam ν, veram lectionem habebis, ταῖς ἐπωτίσι. Ἐπωτίδες enim appellantur prominentia in prora navis ligna: qua parte, hoſtium naves impetebant. Vide ſeptimam Thucydidis hiſtoriam. *Caſaubonus.*

Cap. XLI. 1 Ἐπιθέμενος] Fl. ἐπιτιθέμενος, quomodo etiam legiſſe videtur Interpres. Mox pro τὸ πλῆθος, cum Cant. nec non Caſaubono reſcripſi τὰ πλήθη. Pro Ἀρχεβιάδην, Cant. Ἀλκιβιάδην.

2 Καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐνοικ.] Quidam Codd. καὶ τοὺς πλήθεσι. unde nos veram lectionem elicimus, καὶ τὰ πλήθη. ut modo τὰ μεγέθη. *Caſaubonus.*

3 Στα-

tum ad Leuconem miſit, ut de amicitia & hoſpitio cum eo loqueretur. Miſit autem una cum illo citharœdum, Olynthium, nomine Ariſtonicum, propter artem celeberrimum, & in primis eo tempore apud Græcos: ut in tranſitu, ſi appellerent, ſpecimen edente citharœdo, incoliſque in theatra ſummo ſtudio confluentibus, multitudo hominum nota legato fieret.

2 Memnon hoſtibus munitiſſima loca tenentibus, neque ad pugnam deſcendentibus, longius a munitis caſtris diſcedens, & dimidiam tantum militum partem in aciem inſtruens, ut alii ſeditionem adverſus eum concitaſſe viderentur, transfugam ad hoſtes miſit, juſſitque dicere, Seditionem inter eos eſſe coortam,

πρὸς Λεύκωνα, ὡς ὑπὲρ φιλίας, καὶ ξενίας διαλεξόμενον. συνέπεμψε δὲ αὐτῷ καὶ Ὀλύνθιον κιθαρῳδὸν Ἀριστόνικον, εὐδοκιμοῦντα μάλιστα δὴ πάντων τότε παρὰ τοῖς Ἕλλησιν· ὅπως ἐν τῷ παράπλῳ προσορμιζομένων, ἐπιδεικνυμένου τοῦ κιθαρῳδοῦ, τῶν ἐνοικούντων εἰς τὰ θέατρα σπουδῇ συνιόντων, τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων κατάδηλον τῷ πρεσβευτῇ γένοιτο.

Μέμνων ἐρυμνὰ χωρία τῶν πολεμίων καταλαβόντων, καὶ οὐ καταβαινόντων ἐς μάχην, ἀποχωρήσας ἀπωτέρω τῶν ὀχυρῶν τόπων, καὶ ἀντιταχθεὶς μετὰ τῶν ἡμίσεων στρατιωτῶν, ὡς τῶν ἄλλων στασιαζόντων πρὸς αὐτὸν, πέμψας πρὸς αὐτοὺς αὐτόμολον, ἐκέλευσε φράζειν ὅτι [3] στασιάζοιεν, καὶ μέλλοιεν ἀλλήλοις μάχεσθαι· καὶ διὰ

τοῦτο

3 Στασιάζοιεν]. Cant. στασιάζειν. Mox ὑμᾶς φοβηθέντες emendavi cum utroque Codice, pro vulgato ἡμᾶς, Pro ὁπλίζοιντο, Cant. ὁπλίζοντο.

4 Χαρ

τούτου ἀνεχώρησαν ἀποτέρω, ἄνωθεν ὑμᾶς φοβηθέντες· καὶ δὴ ὡς ἀντιπαρατάξεσθαι μέλλοντες ὁπλίζοιντο. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως τοῖς τῶν αὐτομόλων λόγοις ὅμοια καὶ τὰ ἔργα ὁρῶντες, καταβαίνουσιν, ἀπὸ τῶν ἐρυμνῶν πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ Μεμνόνειοι τοὺς πολεμίους ὁρῶντες ἐν τῷ ἰσοπέδῳ, οὐκ ἐπ' ἀλλήλους, ἀλλὰ μετ' ἀλλήλων ἐπ' αὐτοὺς ὁρμήσαντες, ὑποχειρίους ἅπαντας ἐποιήσαντο.

atque inteſtinum bellum movere, ob eamque cauſſam longius receſſiſſe, metuentes ne ipſi deſuper impetum facerent. Itaque ad faciendam pugnam armis ſe cingebant. Qui erant in urbe, cum transfugæ verbis rem conſentaneam viderent, a munitionibus adverſus eos deſcendunt. Memnonii hoſtes in æquali, planoque campo conſpicati, non contra ſe mutuo, ſed una & conjuncti adverſus ipſos arma ferentes, omnes ad unum ſubegerunt.

Ἀριστώνυμον ἐν Μηθύμνῃ [4] Χάρης πολιορκῶν, πρεσβείαν ἔπεμψεν πρὸς Μέμνονα, ἀξιῶν αὐτὸν μὴ [5] φοβηθῆναι Ἀριστωνύμῳ αὐτῷ κατὰ κράτος· καὶ γὰρ εἶναι πατρικὸν φίλον, καὶ ξένον· καὶ τῆς γε νυ-

3 Ariſtonymum in Methymna Chares oppugnabat. Miſit ad eum Memnon legationem, petens ne quid per vim Ariſtonymo faciat. Etenim eſſe ſibi patrium amicum & hoſpitem: & ſequenti nocte ſe cum

κτὸς

4 Χάρης πολιορκῶν πρεσβ.] Mire hic variant Codices. Nam in ſuis ita reperit Interpres, Ἀρ. ἐν Μηθ. Χάρης ἐπολιόρκει. πρεσβείαν ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν Μέμνων, ἀξιῶν μὴ.... Ἀριστωνύμῳ αὐτῷ κατὰ κράτος. atque hujuſcemodi lectionem poſtulat hiſtoriæ veritas. Sed voce φοβηθῆναι quid fiet? Non enim hic quadrat. an προσοίσεσθαι, aut βιάζεσθαι ferri poſſunt? *Caſaubonus.*

5 Φοβηθῆναι] Interpres legiſſe videtur πτηθῆναι.

6 Ἄραι

omnibus militibus ibi affuturum. Chares legatis hæc referentibus, contempſit: quod fieri non poſſe exiſtimaret, ut exercitus tanto numero atque onere, ſequenti nocte in eum locum pervenire poſſet. Memnon quinque confectis itinere ſtadiis milites ad mille & ducentos in naves impoſuit: iiſque præceptum dedit, ut cum egreſſi ad arcem veniſſent, ſublato igne ſignificationem facerent, & hoſtes aggrederentur. His factis, adortio in tenebris præter ſpem & expectationem accidit. Ignis vero ſublatus, in fugam Charetem vertit, quaſi Memnon cum univerſis copiis arcem occupaſſet.

4 Memnon quinque millia militum ducens, cum quadraginta ſtadiis abeſſet a Magneſia,

κτὸς τῆς ἐπιούσης μετὰ πάντων τῶν στρατιωτῶν ἐκεῖ γενήσεσθαι. Χάρης, τῶν πρεσβευτῶν ἀγγειλάντων ταῦτα, κατεφρόνησεν, ὡς ἀδύνατον, πολὺ καὶ βαρὺ στρατόπεδον, ἐπιούσης νυκτὸς ἐνταυθοῖ γενέσθαι· ὁ δὲ Μέμνων ὁδεύσας ε΄ στάδια ἑσπέρας, ἐς πλοῖα χιλίους διακοσίους στρατιώτας ἐμβιβάσας, σύνθημα ἔδωκεν, ὅταν ἀποβάντες ἐς τὴν ἀκρόπολιν παρέλθωσιν, [6] ἆραι πυρσὸν, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐπιτίθεσθαι. τούτων πραχθέντων, ἡ μὲν ἐπίθεσις ἐν τῷ σκότῳ παράδοξος ἐφάνη. ὁ δὲ πυρσὸς ἀρθεὶς ἐς φυγὴν ἐτρέψατο τὸν Χάρητα, ὡς τοῦ Μέμνονος μετὰ πάσης δυνάμεως τὴν ἀκρόπολιν καταληφότος.

[7] Μέμνων τετρακισχιλίους στρατιώτας ἔχων, Μαγνησίας ἀπέχων μ΄ στάδια,

τεῖ-

6 Ἆραι] Uterque Codex ἀνῆραι, quomodo & Codd. Caſauboni. Pro καὶ αὐτοῖς πολ. cum utroque Codice edidi καὶ τοῖς πολ.

7 Μέμνων τετρακισχιλίους στρ.] Codd. Interpretis πεντακισχιλίους. Caſaubonus.

τεῖχος. [8] ἤγειρε κύκλῳ τοῦ στρατοπέδου. Παρμενίων καὶ Ἄτταλος ἦσαν ἐν Μαγνησίᾳ, μυρίους ἔχοντες. ὀχυρωσάμενος δὲ τὸ στρατόπεδον ὁ Μέμνων ἐξήγαγεν αὐτοὺς διεσκευασμένους ἐς μάχην ὅσον ἐπὶ στάδια δέκα. τῶν δὲ πολεμίων ἐκβοηθησάντων, ὁ Μέμνων ἀνακλητικὸν σημήνας, ἀνεχώρησεν εἴσω τείχους. καὶ οἱ πολέμιοι δὲ [9] ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ Μέμνων [10] περιελθὼν, τοὺς πολεμίους ὁρῶν ἀντιπαραταξομένους, ἀνεχώρησε. καὶ οἱ πολέμιοι ἀνεχώρουν. καὶ τοῦτο πολλάκις τῆς ἡμέρας. [11] τέλος δὲ ὁπότε... ἐκδεδυκότας αὐτοὺς τὰ ὅπλα περὶ ἀριστοποιΐαν ἀσχολεῖσθαι, πάλιν ἐπεφάνη· τῶν δὲ οὐ φθασάντων ἀριστῆσαι, πολλῶν μὲν

caſtra muro erecto cinxit. Parmenion & Attalus erant in Magneſia cum decem millibus. Munitis caſtris Memnon eduxit eos inſtructos ad pugnam ad decem ſtadia. Hoſtibus excurſionem facientibus, Memnon receptui ſigno dato. intro muros conceſſit. Similiter etiam hoſtes diſceſſerunt. Rurſus Memnon progreſſus, cum hoſtes aciem inſtruere cerneret, diſceſſit, atque etiam hoſtes, idque ſæpius eodem die. Poſtremo cum exutis armis in faciendo prandio diſtinerentur, iterum apparuit. Qui cum nondum abſolviſſent prandium, aliis inermibus, aliis jam arma ſu-

γυμνῶν

8 Ἤγειρε] Ita ſcripſi cum utroque Codice pro ἦρε.

9 Ὁμοίως ἀπηλλάγησαν πάλιν] Scribe ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ M. *Caſaubonus.*

10 Περιελθὼν, τοὺς πολεμίους ὁρῶν ἀντιπ.] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro περιελθὼν τοὺς πολεμίους ὁρῶν, &c.

11 Τέλος δ' ὁπότε] Fortaſſe τέλος δ' ὁπότε ἑώρα. Paullo poſt σωιδὼν meliores Codd. agnoſcunt, non ἰδὼν, ut paſſim. *Idem.*

Ὁπότε.... ἐκδεδυκότας] Cant. ὁπότε ὥστε ἐκδεδ. Lego cum Caſaubono ἑώρα. Poſt πολλῶν. Cant. non agnoſcit μέν. Pro διεσκευασμένην, cum utroque Codice ſcripſi διεσκευασμένους. In fine pro Μαγνησίᾳ, Fl. Μαγνησίων.

12 Ἐπὶ

mentibus, omnibuſque perturbatis, cum diſſipatam phalangem conſpicaretur, inſtructis ordinibus multos ex eis interfecit, multoſque vivos cepit, ita ut reliqui in urbem confugere cogerentur.

5 Memnon Cyzicenos aggrediens, cauſiam Macedonicam capiti impoſuit, cum ipſe, tum qui eum ſequebantur. Duces Cyziceni eos accedentes conſpicati e mœnibus, arbitrari Chalcum Macedonem amicum & ſocium auxilio venire, portis apertis eos expectabant. Quem cum propius accedentem cognoviſſent, portas clauſerunt. At Memnon agris vaſtatis revertebatur.

γυμνῶν, πολλῶν δὲ ἄρτι τὰ ὅπλα λαμβανόντων, πάντων δὲ ἀτάκτων συνιδὼν διεσπασμένην αὐτῶν τὴν φάλαγγα, συντεταγμένος πολλοὺς αὐτῶν διαφθείρας, πολλοὺς δὲ ζωγρήσας, τοὺς λοιποὺς καταφυγεῖν εἰς Μαγνησίαν ἠνάγκασεν.

Μέμνων Κυζικηνοῖς ἐπιών, τῇ κεφαλῇ καυσίαν [12] ἐπέθετο Μακεδονικήν, [13] αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἡγεμόνες. οἱ Κυζικηνοὶ προσιόντας ἀπὸ τῶν τειχῶν ὁρῶντες, νομίσαντες ὅτι ὁ Χαλκὸς ὁ Μακεδὼν φίλος ὢν καὶ σύμμαχος [14] ἥκοι βοηθήσων, προσεδέχοντο, τὰς πύλας ἀνοίγοντες. ἐπεὶ δὲ πλησίον γενομένων ἐγνώρισαν, οἱ μὲν ἀπέκλεισαν τὰς πύλας· Μέμνων δὲ τὴν χώραν λεηλατήσας ἀπηλλάττετο.

[CAP.

12 Ἐπέθετο] Cant. ἐπέθεντο. Pro οἱ ὑφ' ἑαυτὸν, cum MSS. edidi οἱ ἀμφ' αὐτόν. Pro Κυζικηνοὶ, Cant. Κυζικηνοί. Paullo poſt pro ἥκοι, Cant. ἥκει.

13 Αὐτός τε, καὶ οἱ ὑφ' ἑαυτὸν ἡγεμόνες] Scribe, ὑπ' αὐτὸν niſi malis, αὐτῷ τε τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν ἡγεμόσι. *Caſaubonus.*

ἀριθμεῖν καὶ δοκιμάζειν ἐπειρᾶτο. τοὺς δὲ ἵππους, τοῖς ἡνιόχοις παραδοὺς, ἐκέλευσεν ἄγειν ἐς νομήν· ³ χ´ δὲ πελταστὰς ἔχων εὐτρεπεῖς πρὸς τὴν ἐπανάστασιν, τῷ μὲν τούτων ἄρχοντι τὴν ἐξαρίθμησιν τῶν ὅπλων ἐπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ ὡς σκιᾶς δεόμενος, ὑπὸ τὰ δένδρα ἀνεχώρησε, καὶ τοὺς ἡνιόχους ἔπεισεν ἐπιθέσθαι τοῖς δεσπόταις. οἱ δὲ ἐπιβάντες τῶν ἵππων ἐπέδραμον αὐτοῖς, καὶ τὰ ὅπλα ἐξαριθμούμενα ἁρπάσαντες, γυμνοὺς καὶ ἀόπλους ἐφόνευσαν· καὶ οἱ πελτασταὶ δὲ συνεψηφίσαντο τοῦ φόνου, καὶ πολλῇ σπουδῇ δραμόντες κατελάβοντο τὴν πόλιν· καὶ Παναίτιον τύραννον ἀνηγόρευσαν.

habere inſtituit. Equos aurigis traditos pabulatum ducere juſſit. Sexcentos vero ſcutatos habens, idoneos & expeditos ad eruptionem, horum principi numerationem armorum permiſit. Ipſe vero ſub arbores capturus umbram conceſſit, aurigiſque perſuaſit, ut impetum in dominos facerent. Illi conſcenſis equis incurſionem in eos fecerunt, atque armis, quorum numerus habebatur, direptis, nudos & inermes trucidaverunt, atque ſcutati in eam cædem conſenſerunt, citatoque curſu urbem occupaverunt, & Panætium tyrannum conſtituerunt.

Τέλος τοῦ ε´ βιβλίου τοῦ Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

ΠΟΛΥ-

3 Χ´ δὲ πελταστὰς ἔχων] Ita edidi cum utroque Codice & Interprete pro vulgato ξ´ δὲ ἔχων πελτ. *Satyri*, cujus ſtrategema in fine libri hujus omittitur, præter Diodorum meminit quoque Noſter lib. VIII. 54. In fine pro Τέλος τοῦ ε´ βιβλίου τοῦ Πολυαίνου Στρατηγημάτων, Cant. Τέλος τοῦ Πολυαίνου Στρατηγικῶν βιβλίου ε´.

1 Τάδε

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in ſexto libro

POLYAENI

STRATAGEMATUM.

Ἰάσων, Στρατηγήματα	ζ	Jaſon	7
Ἀλέξανδρος Φεραῖος	β	Alexander Pheræus	2
Ἀθηνοκλῆς	α	Athenocles	1
Φιλοποίμην	γ	Philopœmen	3
Ἄρατος	α	Aratus	1
Πύῤῥος	β	Pyrrhus	2
Ἀπολλόδωρος	β	Apollodorus	2
Αἴγυπτος	α	Ægyptus	1
Λεύκων	δ	Leucon	4
Ἀλέξανδρος φρούραρχος	α	Alexander Phrur.	1
Ἀρισείδης Ἐλεάτης	α	Ariſtides Eleates	1
Ἀλέξανδρος Λυσιμάχου	α	Alexander Lyſimachi	1
Ἀμφικτύονες	α	Amphictyones	1
Σαυνῖται	α	Samnites	1
Καμπανοὶ	α	Campani	1
Χαρχηδόνιοι	ε	Carthaginienſes	5
Ἀμπρακιῶται	α	Ambraciotæ	1
Φωκεῖς	β	Phocenſes	2
Πλαταιεῖς	γ	Platæenſes	3
Κερκυραῖοι	α	Corcyræi	1
Αἰγεσταῖοι	α	Ægcltæi	1
Λοκροὶ	α	Locri	1

Κορί-

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου ς' πίναξ.

Κορίνθιοι	α	Corinthii	1
Λαμψακηνοὶ	α	Lampſaceni	1
Χαλκηδόνιοι	α	Chalcedonii	1
Αἰτωλοὶ *	α	Ætoli	1
Λακεδαιμόνιοι *	γ	Lacedæmonii	3
Μεσσήνιοι *	γ	Meſſenii	3
Ἴβηρες *	α	Iberes	1
Ἡρακλεῶται *	α	Heracleotæ	1
Ἀργεῖοι *	α	Argivi	1
Χῖοι *	β	Chii	2
Ἀμπρακιῶται *	α	Ambraciotæ	1
Βουχέτιοι *	α	Buchetii	1
Σάμιοι *	α	Samii	1
Ἠλεῖοι *	α	Elei	1
Πάριοι *	α	Parii	1
Ἀννίβας *	α	Annibas	1
Θεσσαλοὶ *	α	Theſſali	1
Μασσανάσσης *	α	Maſſiniſſa	1
Ἀμίλκας *	α	Amilcar	1
Ἀσρούβας *	β	Aſarubas	2
Νασάμων *	α	Naſamon	1
Ἱερεὺς *	α	Hiereus	1
Συλοσῶν	α	Solyſon	1
Ἀλέξανδρος Θετταλὸς	α	Alexander Theſſalus	1
Θρασύβουλος	α	Thraſybulus	1
Μέντωρ	α	Mentor	1
Ἀναξαγόρας	α	Anaxagoras	1
Πίνδαρος	α	Pindarus	1
Θήρων	α	Theron	1
Σίσυφος	α	Siſyphus	1
Ἅγνων	α	Agnon	1
Ἀμφίρητος	α	Amphiretus	1

Τέλος τοῦ πίνακος.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

[1] ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον ἕκτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

Liber Sextus.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Etiam hunc ſextum librum ſtratagematum vobis dedico, ſanctiſſimi imperatores Antonine & Vere: ſummis votis exoptans veſtra quoque, qui victores omnibus in bellis extitiſtis, multa, pulchraque ſtratagemata conſcribere. Quanto enim potentia, fortunaque veteri-

Καὶ τόδε ὑμῖν ἕκτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· εὐχόμενος καὶ ὑμῶν νικώντων [2] ἐν τοῖς πολεμίοις, πολλὰ καὶ καλὰ τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς ἀναγράψαι στρατηγήματα· ὅσῳ γὰρ δυνάμει καὶ τύχῃ [3] μείζονές

ἐστε

1 Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον ἕκτον] Ita edidi expuncto vulgato συνεωτάτω. Pro Στρατηγημάτων, Cant. Στρατηγικῶν.

2 Ἐν τοῖς πολεμίοις] Scribe, πολέμοις. Idem mendum in præfatione libri octavi. Paullo poſt etiam legit Interpres πολλοὺς πολέμους κατειργασθαι κατὰ τῶν βαρβάρων, verius ut arbitror: etſi uſitatius, πολεμίους κατεργάζεσθαι. *Caſaubonus.*

3 Μείζονές ἐστε] Cant. abſque ἐστέ. & eleganter poſſet abeſſe. Mox poſt βελδυσάμενοι, cum utroque Codice & Interprete inſerui καλῶς. Paullo poſt pro Παρθυαίων, Cant. Παρθυίων, ut & in præfat. libr. 1. Pro βεβιασμένοι περὶ πολέμων, Cant. βεβι. περὶ πολεμίων.

4 Τί-

ἐστὲ τῶν πάλαι στρατηγῶν· καὶ δὴ τόσῳ πλεονεκτεῖτε πάντας ἐμπειρίᾳ καὶ τέχνῃ. μεθ' ἧς ἤδη πολλοὺς πολέμους κατείργασθε πολλῶν βαρβάρων, βουλευσάμενοι καλῶς μετὰ τοῦ πατρός. Μαυρουσίων ἁλόντων, Βρεττανῶν ἁλισκομένων, Γετῶν πεπτωκότων. ἄγε δὴ κατὰ Περσῶν καὶ Παρθυαίων ἐξιόντες αὐτοὶ μετὰ τῶν θεῶν δείξατε τὴν ὑμετέραν [4] τύχην, ὡς καὶ βουλευόμενοι περὶ πολέμων, καὶ πολεμοῦντες αὐτοὶ [5] τῶν ἐπανισταμένων .... δύνασθε. ἐγὼ δὲ καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἀξιομνημόνευτα ὄντα ἐν τῷ δέοντι καιρῷ διὰ μακροτέρων συγγράψαι προθυμήσομαι· νυνὶ δὲ ὅσα θεραπείαν ὑμετέραν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ τῶν πάλαι γεγονότων ἀλήθειαν, προσθήσω καὶ ταῦτα τοῖς προλελεγμένοις.

bus ducibus eſtis ſuperiores, tanto magis omnibus præſtatis experientia & arte, qua multa jam bella contra barbaros confeciſtis, bona ſalubriaque conſilia una cum patre capientes: Mauruſiis victis, captis Britannis, ſuperatis Getis. agite in bello contra Perſas & Parthos ſuſcepto, deorum auxilio veſtram oſtendite fortunam, quod & recte de bellis inire conſilia, & ipſi manu vincere hoſtes poſſitis. Ego vero etiam hæc, ut memoratu digna, ſuo tempore longioribus verbis perſcribere conabor. Nunc ea quæ non noſtram continent induſtriam, ſed veterum memoria geſtorum veritatem, prædictis adjungam,

Τέλος τοῦ προοιμίου.

[CAP.

4 Τύχην] Τέχνην. *Caſaubonus.*
5 Τῶν ἐπανισταμένων] Τῶν ἐπανισταμένων περιγίνεσθε. *Idem.*

1 Mr

[CAP. I.]

Jaſon.

¶ Jaſon, cum in animo haberet urbem quandam Theſſalicam aggredi, juſſit prorſus ignaros oppugnationis ad habendum delectum, accipiendumque ſalarium armatos convenire. Qui cum omnes eſſent armati corporibus, armiſque valentes, ſedentibus nuncii citato curſu ſuperveniunt, & hoſtes in agros impreſſionem feciſſe nunciant, tantoque ſpatio abeſſe, quanto] diſtaret civitas, quam oppugnare inſtituerat. Milites ad pugnam parati, rogare, ne moram rebus injiciat, ſed quam primum ſe adverſus

Ἰάσων.

¶ Ἰάσων βουλόμενος ἐπιθέσθαι πόλει Θετταλικῇ [1] μηδὲν εἰς τὴν ἐπίθεσιν προειδότας παρήγγειλεν, ἐπὶ ἀριθμὸν, καὶ μισθοδοσίαν ἐξοπλίσασθαι· οἱ μὲν δὴ πάντες ἐξωπλίσαντο, καὶ τῶν σωμάτων εὖ, καὶ τῶν ὅπλων ἔχοντες. [2] ἄγγελοι δὲ καθέμενοι θέοντες ἧκον, ἀγγέλλοντες πολεμίους ἐμβεβηκέναι τῇ χώρᾳ, τοσοῦτον ἀπέχοντας, ὅσον ἀπεῖχεν ἡ πόλις, ᾗ προσαπολεμεῖν ἐσπουδάκει. οἱ δὲ στρατιῶται πρὸς μάχην εὐτρεπεῖς ὄντες, ἠξίωσαν αὐτοὶ [3] μὴ μέλλειν, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἄγειν·

ὁ δὲ

1 Μηδὲν εἰς τὴν ἐπίθεσιν προειδότας] Ita edidi cum utroque Codice & Interprete. Vulgata μηδενὸς τὴν ἐπίθεσιν προειδότος. Infra pro ἄλλοι δὲ καθ. cum utroque Codice & Interprete ſcripſi ἄγγελοι δὲ καθ'. Pro καθήμενοι cum Caſaubono lego καθειμένοι.

2 Ἄλλοι δὲ καθήμενοι θέοντες ἧκον] Placet lectio quæ in aliis libris reperitur, καθήμενοι δὲ ἄγγελοι θέοντες ἧκον, modo legas, καθειμένοι. Nam καθειμένοι ἄγγελοι ſunt, nuncii quos Jaſon clam aliis miſit, hoc eſt οὓς καθῆκε. quo illo verbo paſſim hac notione utitur, ut quum toties dicit καθῆκε λογοποιούς. Errant enim & Interpres & alii magni viri, qui ſedentes, aut ad ſedentes, iſtos nuncios veniſſe volunt. *Caſaubonus.*

3 Μὴ μέλλειν] Ἰάσονα poſt μέλλειν cum utroque Codice & Interprete delevi. Pro ὁ δὲ Ἰάσων, uterque Codex ὁ δὲ ἀγάθων. & pro προϊόντος, Cant. ut & Codd. Caſauboni προσιόντος.

4 Εἰς

τεῖχος. [8] ἤγειρε κύκλῳ τοῦ στρατοπέδου· Παρμενίων καὶ Ἄτταλος ἦσαν ἐν Μαγνησίᾳ, μυρίους ἔχοντες· ὀχυρωσάμενος δὲ τὸ στρατόπεδον ὁ Μέμνων ἐξήγαγεν αὐτοὺς διεσκευασμένους ἐς μάχην ὅσον ἐπὶ στάδια δέκα· τῶν δὲ πολεμίων ἐκβοηθησάντων, ὁ Μέμνων ἀνακλητικὸν σημήνας, ἀνεχώρησεν εἴσω τείχους· καὶ οἱ πολέμιοι δὲ [9] ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ Μέμνων [10] περιελθὼν, τοὺς πολεμίους ὁρῶν ἀντιπαραταξομένους, ἀνεχώρησε· καὶ οἱ πολέμιοι ἀνεχώρουν. καὶ τοῦτο πολλάκις τῆς ἡμέρας. [11] τέλος δὲ ὁπότε... ἐκδεδυκότας αὐτοὺς τὰ ὅπλα περὶ ἀριστοποιίαν ἀσχολεῖσθαι, πάλιν ἐπεφάνη· τῶν δὲ οὐ φθασάντων ἀριστῆσαι, πολλῶν μὲν

caſtra muro erecto cinxit. Parmenion & Attalus erant in Magneſia cum decem millibus. Munitis caſtris Memnon eduxit eos inſtructos ad pugnam ad decem ſtadia. Hoſtibus excurſionem facientibus, Memnon receptui ſigno dato. intro muros conceſſit. Similiter etiam hoſtes diſceſſerunt. Rurſus Memnon progreſſus, cum hoſtes aciem inſtruere cerneret, diſceſſit, atque etiam hoſtes, idque ſæpius eodem die. Poſtremo cum exutis armis in faciendo prandio diſtinerentur, iterum apparuit. Qui cum nondum abſolviſſent prandium, aliis inermibus, aliis jam arma ſu-

γυμνῶν

8 Ἤγειρε] Ita ſcripſi cum utroque Codice pro ἦρε.

9 Ὁμοίως ἀπηλλάγησαν πάλιν] Scribe ὁμοίως ἀπηλλάγησαν. πάλιν ὁ M. *Caſaubonus.*

10 Περιελθὼν, τοὺς πολεμίους ὁρῶν ἀντιπ.] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro περιελθὼν τοὺς πολεμίους ὁρῶν, &c.

11 Τέλος δ' ὁπότε] Fortaſſe τέλος δ' ὁπότε ἑώρα. Paullo poſt συνιδὼν meliores Codd. agnoſcunt, non ἰδὼν, ut paſſim. *Idem.*

Ὁπότε..... ἐκδεδυκότας] Cant. ὁπότε ὥστε ἐκδεδ. Lego cum Caſaubono ἑώρα. Poſt πολλῶν. Cant. non agnoſcit μὲν. Pro διεσπαρμένην, cum utroque Codice ſcripſi διεσκευασμένην. In fine pro Μαγνησίᾳ, Fl. Μαγνησίαν.

12 Ἐπὶ

mentibus, omnibuſque perturbatis, cum diſſipatam phalangem conſpicaretur, inſtructis ordinibus multos ex eis interfecit, multoſque vivos cepit, ita ut reliqui in urbem confugere cogerentur.

γυμνῶν, πολλῶν δὲ ἄρτι τὰ ὅπλα λαμβανόντων, πάντων δὲ ἀτάκτων συνιδὼν διεσπασμένην αὐτῶν τὴν φάλαγγα, συντεταγμένος πολλοὺς αὐτῶν διαφθείρας, πολλοὺς δὲ ζωγρήσας, τοὺς λοιποὺς καταφυγεῖν εἰς Μαγνησίαν ἠνάγκασεν.

5 Memnon Cyzicenos aggrediens, cauſiam Macedonicam capiti impoſuit, cum ipſe, tum qui eum ſequebantur. Duces Cyziceni eos accedentes conſpicati e mœnibus, arbitrari Chalcum Macedonem amicum & ſocium auxilio venire, portis apertis eos expectabant. Quem cum propius accedentem cognoviſſent, portas clauſerunt. At Memnon agris vaſtatis revertebatur.

Μέμνων Κυζικηνοῖς ἐπιὼν, τῇ κεφαλῇ καυσίαν [12] ἐπέθετο Μακεδονικὴν, [13] αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἡγεμόνες. οἱ Κυζικηνοὶ προσιόντας ἀπὸ τῶν τειχῶν ὁρῶντες, νομίσαντες ὅτι ὁ Χαλκὸς ὁ Μακεδὼν φίλος ὢν καὶ σύμμαχος [14] ἥκοι βοηθήσων, προσεδέχοντο, τὰς πύλας ἀνοίγοντες. ἐπεὶ δὲ πλησίον γενομένων ἐγνώρισαν, οἱ μὲν ἀπέκλεισαν τὰς πύλας· Μέμνων δὲ τὴν χώραν λεηλατήσας ἀπηλλάττετο.

[CAP.

12 Ἐπέθετο] Cant. ἐπέθεντο. Pro οἱ ὑφ' ἑαυτὸν, cum MSS. edidi οἱ ἀμφ' αὐτόν. Pro Κυζικηνοὶ, Cant. Κυζικηνοί. Paullo poſt pro ἥκοι, Cant. ἥκει.

13 Αὐτός τε, καὶ οἱ ὑφ' ἑαυτὸν ἡγεμόνες] Scribe, ὑπ' αὐτὸν niſi malis, αὐτῷ τε τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν ἡγεμόσι. Caſaubonus.

 Φιλέα

[CAP. XLV.]

Φιλόμηλος.

1 Φιλόμηλος Φωκεῦσι πολεμουμένοις ὑπὸ Θηβαίων, καὶ Θετταλῶν, ὑποσχόμενος κατορθώσειν τὸν πόλεμον ἡγεμὼν ἀποδειχθεὶς, 2 τὴν τοῦ πολέμου πρόφασιν, ἐξενολόγει. κρατῶν δὲ τοῖς ἱεροῖς χρήμασιν ἀναίδην ἀποχρώμενος, τὴν ἡγεμονίαν μετέβαλεν εἰς τὴν τυραννίδα.

Philomedus.

Philomedus Phocenſibus, qui a Thebanis ac Theſſalis bello petebantur, promittens ſe bellum feliciter confecturum, cum dux eſſet creatus, belli prætextu mercenarios collegit, affatimque ſacris pecuniis ad eam rem abuſus, ductum belli in tyrannidem convertit.

[CAP. XLVI.]

Δημοκλῆς.

Δημοκλῆς πρεσβεύσας 1 κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν, ὅτι μεγά-

λας

Democles.

Democles legationem obiens, cum a reliquis legatis accuſaretur, magnis Dionyſii

1 Φιλόμηλος] Ita edidi pro vulgato Φιλόμηδος, monente quoque Bongarſio ad Juſtinum lib. VIII. cap. 1. De eo conſule Pauſaniam in Phocicis, & Diodorum lib. XVI. Paullo poſt pro ἡγεμὼν, uterque Codex ἥττων· & pro ἐξενολόγει. κρατῶν δὲ, iidem Codd. ξενοκρατῶν.

2 Τὴν τοῦ πολέμου πρόφασιν ἐξενολόγει] Ita emendavimus, quum in noſtro Codice eſſet ſcriptum, τῇ τοῦ πολέμου προφάσει, ἐξενοκρατῶν; fortaſſe tamen erit alicui vox κρατῶν ſuſpecta, mendi gravioris. *Caſaubonus.*

Cap. XLVI. 1 Κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν πρεσβευτῶν] Lege συμπρεσβευτῶν. In fine hujus libri deſunt ſtratagemata duorum, *Tyrachmæ* & *Satyri. Tyrachmes* hic quiſnam fuerit, & quale ſit quod hic deſideratur ejus ſtratagema, ſi lubet ſcire, ex Strabonis libro VIII. & Pauſaniæ Ἠλιακ. α. initio intelliges. *Satyrum* fuiſſe unum ex Boſpori Cimmerii regibus, facile ut puto perſuaderi ſibi ſinet, paullo qui ſit veteris hiſtoriæ callentior: at quodnam ejus ſtratagema hoc loco fuerit a Polyæno commemoratum, id vero haud facile equidem divinarim. *Idem.*

2 Δη.

rebus obſtitiſſe, iraſcente tyranno: Mihi cum his, inquit, controverſia fuit, quod poſt cœnam Steſichori & Pindari Pæanas canerent: ego vero eos quos tu compoſuiſti, atque ſimul ejus carmina cecinit. Dionyſius lætitia affectus, non amplius ob crimina in eum collata iraſcebatur.

λας τοῦ [2] Διονυσίου πράξεις ἔβλαψεν· ὀργισθέντος τοῦ τυράννου, Ἐμοὶ πρὸς τούτοις, ἔφη, γέγονε διαφορὰ, ὅτι μετὰ τὸ δεῖπνον ᾖδει μὲν τοὺς Στησιχόρου καὶ Πινδάρου παιᾶνας ᾖδον, ἐγὼ δὲ τοὺς ὑπὸ σοῦ πεποιημένους· καὶ [3] συνῆψε τοὺς παιᾶνας αὐτοῦ. Διονύσιος ἡσθεὶς, οὐκ ἔτι ἐνεῖχετο τῶν ἐγκλημάτων.

[CAP. XLVII.]

Panætius.

Panætius, cum Leontini bellum adverſus Megarenſes gererent, de finibus agrorum, dux belli creatus, primum egenos & pedites adverſus mercatores atque equites irritavit, quod illi longe deterrima conditione in pugnis uterentur, hi vero commodiſſima. Deinde pro portis armorum numerum atque dele-

Παναίτιος.

[1] Παναίτιος Λεοντίνων Μεγαρεῦσι πολεμούντων περὶ γῆς ὅρων, πολεμαρχῶν, πρώτους μὲν τοὺς πένητας, καὶ πεζοὺς, τοῖς ἐμπόροις, καὶ ἱππεῦσι [2] συνέκρουεν, ὡς ἐκείνων πλεονεκτούντων ἐν ταῖς μάχαις, αὐτῶν δὲ πολλὰ ἐλαττουμένων· ἔπειτα δὲ καὶ πρὸ τῶν πυλῶν ἐξόπλισιν ποιήσας, τὰ μὲν ὅπλα ἀ-

ριθ-

2 Διονυσίου] Ita ſcripſi cum MSS. pro vulgato Διονύσου. Pro ἐμοὶ πρὸς τούτοις, Cant. ἐμοὶ μὲν πρὸς τούτους. & mox pro ᾖδον, Fl. εἶδον.

3 Συνῆψε] Συνῆσε. *Caſaubonus.*

Cap. XLVII. 1 Παναίτιος, &c.] Invaſit tyrannidem in Sicilia *Panætius* Olympiade XLI. teſte Euſebio.

2 Συνέκρουεν] Cant. συνέκρουσεν. Mox cum eodem Codice pro ἐξόπλισιν. ſcripſi ἐξόπλισιν.

ἀριθμεῖν καὶ δοκιμάζειν ἐπειρᾶτο. τοὺς δὲ ἵππους, τοῖς ἡνιόχοις παραδοὺς, ἐκέλευσεν ἄγειν ἐς νομήν· [3] χ' δὲ πελταστὰς ἔχων εὐτρεπεῖς πρὸς τὴν ἐπανάστασιν, τῷ μὲν τούτων ἄρχοντι τὴν ἐξαρίθμησιν τῶν ὅπλων ἐπέτρεψεν· αὐτὸς δὲ ὡς σκιᾶς δεόμενος, ὑπὸ τὰ δένδρα ἀνεχώρησε, καὶ τοὺς ἡνιόχους ἔπεισεν ἐπιθέσθαι τοῖς δεσπόταις. οἱ δὲ ἐπιβάντες τῶν ἵππων ἐπέδραμον αὐτοῖς, καὶ τὰ ὅπλα ἐξαριθμούμενα ἁρπάσαντες, γυμνοὺς καὶ ἀόπλους ἐφόνευσαν· καὶ οἱ πελτασταὶ δὲ συνεψηφίσαντο τοῦ φόνου, καὶ πολλῇ σπουδῇ δραμόντες κατελάβοντο τὴν πόλιν· καὶ Παναίτιον τύραννον ἀνηγόρευσαν.

habere inſtituit. Equos aurigis traditos pabulatum ducere juſſit. Sexcentos vero ſcutatos habens, idoneos & expeditos ad eruptionem, horum principi numerationem armorum permiſit. Ipſe vero ſub arbores captaturus umbram conceſſit, aurigiſque perſuaſit, ut impetum in dominos facerent. Illi conſcenſis equis incurſionem in eos fecerunt, atque armis, quorum numerus habebatur, direptis, nudos & inermes trucidaverunt, atque ſcutati in eam cædem conſenſerunt, citatoque curſu urbem occupaverunt, & Panætium tyrannum conſtituerunt.

Τέλος τοῦ ε' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

3 Χ' δὲ πελταστὰς ἔχων] Ita edidi cum utroque Codice & Interprete pro vulgato ξ' δὲ ἔχων πελτ. *Satyri*, cujus ſtrategema in fine libri hujus omittitur, præter Diodorum meminit quoque Noſter lib. VIII. 54. In fine pro Τέλος τοῦ ε' βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων, Cant. Τέλος τῶν Πολυαίνου Στρατηγικῶν βιβλίου ε'.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in ſexto libro

POLYAENI
STRATAGEMATUM.

Ἰάσων, Στρατηγήματα	ζ	Jaſon	7
Ἀλέξανδρος Φεραῖος	β	Alexander Pheræus	2
Ἀθηνοκλῆς	α	Athenocles	1
Φιλοποίμην	γ	Philopœmen	3
Ἄρατος	α	Aratus	1
Πύῤῥος	β	Pyrrhus	2
Ἀπολλόδωρος	β	Apollodorus	2
Αἴγυπτος	α	Ægyptus	1
Λεύκων	δ	Leucon	4
Ἀλέξανδρος φρούραρχος	α	Alexander Phrur.	1
Ἀριστείδης Ἐλεάτης	α	Ariſtides Eleates	1
Ἀλέξανδρος Λυσιμάχου	α	Alexander Lyſimachi	1
Ἀμφικτύονες	α	Amphictyones	1
Σαυνῖται	α	Samnites	1
Καμπανοὶ	α	Campani	1
Καρχηδόνιοι	ε	Carthaginienſes	5
Ἀμπρακιῶται	α	Ambraciotæ	1
Φωκεῖς	β	Phocenſes	2
Πλαταιεῖς	γ	Platæenſes	3
Κερκυραῖοι	α	Corcyræi	1
Αἰγεσταῖοι	α	Ægeſtæi	1
Λοκροὶ	α	Locri	1

Κορίν-

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου ς' πίναξ.

1 ΠΟ-

Κορίνθιοι	α	Corinthii	1
Λαμψακηνοὶ	α	Lampſaceni	1
Χαλκηδόνιοι	α	Chalcedonii	1
Αἰτωλοὶ *	α	Ætoli	1
Λακεδαιμόνιοι *	γ	Lacedæmonii	3
Μεσσήνιοι *	γ	Meſſenii	3
Ἴβηρες *	α	Iberes	1
Ἡρακλεῶται *	α	Heracleotæ	1
Ἀργεῖοι *	α	Argivi	1
Χῖοι *	β	Chii	2
Ἀμπρακιῶται *	α	Ambraciotæ	1
Βουχέτιοι *	α	Buchetii	1
Σάμιοι *	α	Samii	1
Ἠλεῖοι *	α	Elei	1
Πάριοι *	α	Parii	1
Ἀννίβας *	α	Annibas	1
Θεσσαλοὶ *	α	Theſſali	1
Μασσανάσσης *	α	Maſſiniſſa	1
Ἀμίλκας *	α	Amilcar	1
Ἀσρούβας *	β	Aſarubas	2
Νασάμων *	α	Naſamon	1
Ἱερεὺς *	α	Hiereus	1
Συλοσῶν	α	Solyſon	1
Ἀλέξανδρος Θετταλὸς	α	Alexander Theſſalus	1
Θρασύβουλος	α	Thraſybulus	1
Μέντωρ	α	Mentor	1
Ἀναξαγόρας	α	Anaxagoras	1
Πίνδαρος	α	Pindarus	1
Θήρων	α	Theron	1
Σίσυφος	α	Siſyphus	1
Ἄγνων	α	Agnon	1
Ἀμφίρητος	α	Amphiretus	1

Τέλος τοῦ πίνακος.

[1] ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ

βιβλίον ἕκτον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM

Liber Sextus.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Etiam hunc ſextum librum ſtrat agematum vobis dedico, ſanctiſſimi imperatores Antonine & Vere: ſummis votis exoptans veſtra quoque, qui victores omnibus in bellis extitiſtis, multa, pulchraque ſtratagemata conſcribere. Quanto enim potentia, fortunaque veteri-

Καὶ τόδε ὑμῖν ἕκτον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων· εὐχόμενος καὶ ὑμῶν νικώντων [2] ἐν τοῖς πολεμίοις, πολλὰ καὶ καλὰ· τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς ἀναγράψαι στρατηγήματα· ὅσῳ γὰρ δυνάμει καὶ τύχῃ [3] μείζονές ἐστε

1 Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίον ἕκτον] Ita edidi expuncto vulgato συνεωτάτῳ. Pro Στρατηγημάτων, Cant. Στρατηγικῶν.

2 Ἐν τοῖς πολεμίοις] Scribe, πολέμοις. Idem mendum in præfatione libri octavi. Paullo poſt etiam legit Interpres πολλοὺς πολέμους κατείργασθε κατὰ τῶν βαρβάρων, verius ut arbitror: etſi uſitatius, πολεμίους κατηργάζεσθε. Caſaubonus.

3 Μείζονές ἐστε] Cant. abſque ἐστέ. & eleganter poſſet abeſſe. Mox poſt βελτιούμενοι, cum utroque Codice & Interprete inſerui καλῶς. Paullo poſt pro Παρθυαίων, Cant. Παρθυίων, ut & in præfat. libr. 1. Pro βελτιούμενοι περὶ πολέμων, Cant. βελ. περὶ πολεμίων.

4 Τί-

ἐστὲ τῶν πάλαι στρατηγῶν· καὶ δὴ τόσῳ πλεονεκτεῖτε πάντας ἐμπειρίᾳ καὶ τέχνῃ. μεθ' ἧς ἤδη πολλοὺς πολέμους κατείργασθε πολλῶν βαρβάρων, βουλευσάμενοι καλῶς μετὰ τοῦ πατρός. Μαυρουσίων ἁλόντων, Βρεττανῶν ἁλισκομένων, Γετῶν πεπτωκότων. ἄγε δὴ κατὰ Περσῶν καὶ Παρθυαίων ἐξιόντες αὐτοὶ μετὰ τῶν θεῶν δείξατε τὴν ὑμετέραν [4] τύχην, ὡς καὶ βουλευόμενοι περὶ πολέμων, καὶ πολεμοῦντες αὐτοὶ [5] τῶν ἐπανισταμένων .... δύνασθε. ἐγὼ δὲ καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἀξιομνημόνευτα ὄντα ἐν τῷ δέοντι καιρῷ διὰ μακροτέρων συγγράψαι προθυμήσομαι· νυνὶ δὲ ὅσα θεραπείαν ὑμετέραν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ τῶν πάλαι γεγονότων ἀλήθειαν, προσθήσω καὶ ταῦτα τοῖς προλελεγμένοις.

bus ducibus eſtis ſuperiores, tanto magis omnibus præſtatis experientia & arte, qua multa jam bella contra barbaros confeciſtis, bona ſalubriaque conſilia una cum patre capientes: Mauruſiis victis, captis Britannis, ſuperatis Getis. agite in bello contra Perſas & Parthos ſuſcepto, deorum auxilio veſtram oſtendite fortunam, quod & recte de bellis mire conſilia, & ipſi manu vincere hoſtes poſſitis. Ego vero etiam hæc, ut memoratu digna, ſuo tempore longioribus verbis perſcribere conabor. Nunc ea quæ non noſtram continent induſtriam, ſed veterum memoria geſtorum veritatem, prædictis adjungam,

Τέλος τοῦ προοιμίου.

4 Τύχην] Τέχνην. *Caſaubonus.*
5 Τῶν ἐπανισταμένων] Τῶν ἐπανισταμένων περιγίνεσθε. *Idem.*

[CAP. I.]

Jaſon.

¶ Jaſon, cum in animo haberet urbem quandam Theſſalicam aggredi, juſſit prorſus ignaros oppugnationis ad habendum delectum, accipiendumque ſalarium armatos convenire. Qui cum omnes eſſent armati corporibus, armiſque valentes, ſedentibus nuncii citato curſu ſuperveniunt, & hoſtes in agros impreſſionem feciſſe nunciant, tantoque ſpatio abeſſe, quanto] diſtaret civitas, quàm oppugnare inſtituerat. Milites ad pugnam parati, rogare, ne moram rebus injiciat, ſed quam primum ſe adverſus

Ἰάσων.

¶ Ἰάσων βουλόμενος ἐπιθέσθαι πόλει Θετταλικῇ [1] μηδὲν εἰς τὴν ἐπίθεσιν προειδότας παρήγγειλεν, ἐπὶ ἀριθμὸν, καὶ μισθοδοσίαν ἐξοπλίσασθαι· οἱ μὲν δὴ πάντες ἐξωπλίσαντο, καὶ τῶν σωμάτων εὖ, καὶ τῶν ὅπλων ἔχοντες. [2] ἄγγελοι δὲ καθέμενοι θέοντες ἧκον, ἀγγέλλοντες πολεμίους ἐμβεβηκέναι τῇ χώρᾳ, τοσοῦτον ἀπέχοντας, ὅσον ἀπεῖχεν ἡ πόλις, ἣν προσπολεμεῖν ἐσπουδάκει. οἱ δὲ στρατιῶται πρὸς μάχην εὐτρεπεῖς ὄντες, ἠξίωσαν αὐτοὶ [3] μὴ μέλλειν, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἄγειν·

ὁ δὲ

1 Μηδὲν εἰς τὴν ἐπίθεσιν προειδότας] Ita edidi cum utroque Codice & Interprete. Vulgata μηδενὸς τὴν ἐπίθεσιν προειδότος. Infra pro ἄλλοι δὲ καθ. cum utroque Codice & Interprete ſcripſi ἄγγελοι δὲ καθ'. Pro καθήμενοι cum Caſaubono lego καθειμένοι.

2 Ἄλλοι δὲ καθήμενοι θέοντες ἧκον] Placet lectio quæ in aliis libris reperitur, καθήμενοι δὲ ἄγγελοι θέοντες ἧκον, modo legas, καθειμένοι. Nam καθειμένοι ἄγγελοι ſunt, nuncii quos Jaſon clam aliis miſit, hoc eſt οὓς καθῆκε. quo illo verbo paſſim hac notione utitur, ut quum toties dicit καθῆκε λογοποιούς. Errant enim & Interpres & alii magni viri, qui ſidentes, aut ad ſedentes, iſtos nuncios veniſſe volunt. *Caſaubonus.*

3 Μὴ μέλλειν] Ἰάσωνα poſt μέλλειν cum utroque Codice & Interprete delevi. Pro ὁ δὲ Ἰάσων, uterque Codex ὁ δὲ ἀγάθων. & pro προεγνοιτος, Cant. ut & Codd. Caſauboni προσιόντος.

4 Εἰς

ὁ δὲ Ἰάσων ἐπὶ τὴν πόλιν προσβαλὼν ἀδοκήτως ἐκράτησε, μηδενὸς προγνόντος μήτε τῶν νικώντων, μήτε τῶν νικωμένων.

hoſtes ducat. Jaſon ad urbem copiis adductis, & irruptione facta, præter omnium expectationem ea potius eſt, nemine præſciente neque ex victoribus neque ex victis.

Ἰάσων Θετταλὸς ἀπαιτούμενος ἀπὸ τῶν μισθοφόρων ἀργύριον, οὐκ ἔχων, [4] εἰσέδραμε πρὸς τὴν μητέρα ὡς διωκόμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν· ἀφ' ὧν δύο καὶ τρεῖς αὐτῷ [5] συνέπεσον, ὡς διώκοντες. ἡ μήτηρ· πολυχρήματος γὰρ ἦν· τοὺς μισθοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ διέλυσεν.

2 Jaſon Theſſalus cum ſtipendium ab eo milites flagitarent, neque eſſet ſolvendo, cucurrit ad matrem intro quaſi perſequentibus militibus: quorum duo treſve veluti perſequentes eum, ſimul irruebant. Mater, quæ multis pecuniis abundabat, mercedem pro eo diſſolvit.

Ἰάσων πολέμῳ νικήσας ἔφη πρὸς τὴν μητέρα τοὺς Διοσκούρους φανερωτάτους αὐτῷ γενέσθαι συμμάχους. καὶ διὰ τοῦτο εὔξασθαι, νικήσας ξενίσαι τοὺς θεούς· κεκληκέναι δὲ ἐπὶ τὴν δοχὴν τοὺς ἡγεμόνας τοῦ στρατεύματος, καὶ λοχαγοὺς, καὶ ταξιάρχους, καὶ τοὺς ἐν τέλει πάν-

3 Jaſon, cum bellum dextre confeciſſet, dixit ad matrem, Dioſcuros manifeſtiſſimum ſibi auxilium præſtiſſe, & ob eam cauſſam voviſſe ſe poſt victoriam deos hoſpitio recepturum. Vocaſſe autem ad convivium duces exercitus, & manipularios, atque tribunos militum, omneſque qui aliquam digni-

τα.

4 Εἰσέδραμε πρὸς τὴν μητέρα] Ita edidi cum MSS pro vulgato εἰσέδραμεν εἰς τὴν μητέρα.

5 Συνέπεσον] Συνεισέπεσον. Caſaubonus.

6 Κεχ-

tatem gererent. Illa fidem habens ejus verbis, quicquid habebat ornatus, poculorum, craterum, menſarum ex argento & auro, omnia miſit. Qui magnam pecuniam aſſecutus, ſalarium mercenariis perſolvit.

τας· ἡ δὲ πιστεύσασα ὅσον εἶχε κόσμον ἐκπωμάτων, [6] κρατήρων, τραπεζῶν, ἀργύρου, χρυσοῦ, πάντα ἔπεμψεν· ὁ δὲ πολλῶν χρημάτων κύριος γενόμενος, τὸν μισθὸν ἀπέδωκε τοῖς μισθοφόροις.

4 Jaſon capta urbe pecuniis affluente multa ſplendidaque ſpolia conſecutus miſit ad matrem, omnes famulas mittere jubens, quotquot variæ, magnificæque veſtis experientiam & artem haberent, quæ ipſi pulcherrima quæque deligerent. Illa famulas omnes quotquot habuit, ad veſtes eligendas miſit. Jaſon iis conprehenſis, mercedem pro redimendis ipſis a matre poſtulavit.

Ἰάσων πόλιν πλουτοῦσαν ἑλὼν, πολλὰ καὶ λαμπρὰ λάφυρα κομίζων, ἔπεμψε πρὸς τὴν μητέρα κελεύων πέμψαι [7] θεραπαίνας, ὅσαι ποικίλης καὶ πολυτελοῦς ἐσθῆτος ἐμπειρίαν καὶ τέχνην εἶχον, [8] ὅπως ἐπιλέξαιντο αὐτῇ τὰ κάλλιστα· ἡ δὲ πάσας ὅσας εἶχε θεραπαίνας ἔπεμψεν ἐπὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐσθήτων. Ἰάσων συγκλείσας αὐτὰς, λύτρα ὑπὲρ αὐτῶν ᾔτησε τὴν μητέρα.

5 Jaſon ad matrem, in loco eo, ubi famulæ

Ἰάσων πρὸς τὴν μητέρα [9] ἐν τοῖς ἱστῶσι τῶν ταλασιουρ-

6 Κρατήρων] Ἀργυρῶν. Caſaubonus.
7 Θεραπαίνας] Cant. θεραπαίνας πάντας, pro πάσας. Eandem vocem in ſuis quoque invenit Interpres. Pro ὅσαι idem Codex ὅσας, male.
8 Ὅπως ἐπιλέξαιτο αὐτῇ] Scribe ἐπιλέξαιντο. Caſaubonus.

9 Ἐν τοῖς ἱστῶσι τῶν ταλ. τῶν θεραπαινῶν ἐπιμέμφεται] Malim, μετὰ τῶν θεραπαινῶν, & ἐπιμέμψεσθαι vel εἰσελθεῖν ἐπιμέμφεται. Notabis elegantem vocem, ἱστῶνας, pro textrina & eo loco ubi ſunt multi ἱστοὶ textorii. Paullo poſt συμπεπτωγμένον lege, non συμπεπταγμένος:

συνεργίας τῶν θεραπαινῶν ἐπιμένειν εἰσελθὼν μετὰ ἑνὸς τῶν ἀδελφῶν ὡς [10] συμβούλῳ χρησόμενος περὶ τῶν ἀναγκαίων τῆς ἀρχῆς, μεταστῆναι ταύτας ἐκέλευσε· δορυφόροις μὲν δὴ συντεταγμένος ἦν ἀπάγειν ἁπάσας. αὐτὸς δὲ μετὰ μακρὰν ὁμιλίαν ἐξιὼν, μειδιῶν τῇ μητρὶ προσέταξε περὶ τῶν θεραπαινῶν ἀργύριον αὐτῷ πέμψαι.

Ἰάσων ἀδελφὸν εἶχε [11]Μηριόνην ἄγαν πλουτοῦντα, φιλάργυρον, μηδὲν αὐτῷ διδόντα· [12]καὶ δή ποτε παιδίου γεννηθέντος αὐτῷ, μέλλων ὄνομα τίθεσθαι, τοὺς ἀρίστους Θετταλῶν καλέσας, παρεκάλεσε τὸν ἀδελφὸν προστῆναι τῆς ὑποδοχῆς. ὁ μὲν δὴ περὶ ταῦτα εἶχεν· Ἰάσων δὲ κατὰ πρόφα-

textoriam artem exercere conſueverant, commorantem, ingreſſus cum uno ex fratribus, quaſi in concilium eam de rebus imperii neceſſariis adhibiturus, eas removere juſſit. Satellitibus imperatum erat, ut omnes eas abducerent. Ipſe poſt longum colloquium egreſſus, ac ſubridens, matri præcepit, ut pro famulabus argentum ſibi mitteret.

6 Jaſon fratrem habuit Merionem, maximis opibus præditum, ſed tenacem, nihilque ipſi largientem. Qui puero ſibi procreato, ad imponendum ei nomen principibus Theſſalorum convocatis, advocabat fratrem, ut primas in eo negocio partes ipſe ſuſciperet. Merione

σιν

μένος: ut in ultimo commate, τοῦτο ἦν ἄρα προσυγκείμενον. *Caſaubonus.*

Ἐπιμένειν] Ἐπιμένουσαν. *Idem.*

10 Συμβούλῳ χρησόμενος περὶ τῶν ἀν.] Uterque Codex συμβόλῳ χρησόμενος τῶν ἀν. niſi quod Fl. χρησάμενος. Pro ταύτας, Cant. ταῦτα.

11 Μηριόνην] Cant. Μυριόνην. & ſic quoque infra.

12 Καὶ δή ποτε παιδίου γεννηθέντος αὐτῷ, μέλλων ὄνομα τιθ.] Ita ſcripſi cum utroque Codice. Vulgata, καὶ δή ποτε παιδίου γεννηθέντος αὐτῷ μέλλοντι ὄνομα τιθ.

13 Κα-

in his rebus occupato, Jaſon venationem præ ſe ferens, ad Pagaſas uſque egreſſus eſt, ubi Meriones ſedem ac familiam habebat: milites haſtigeros circumdedit, vimque diſpenſatoribus adhibuit: & abreptis viginti argenti talentis, ſummo ſtudio ad cœnam rediit, ac fratri litationum principatum conceſſit, eique poteſtatem nomen puero indendi dedit. Meriones cum domum vaſtatam eſſe a nunciis accepiſſet, nomen impoſuit infanti Porthaon, quod eſt vaſtator.

σιν θήρας ἐξελθὼν εἰς Παγασὰς ἔνθα Μηριόνης κατῴκει, περιστήσας τοὺς αἰχμοφόρους, βιασάμενος τοὺς οἰκονόμους, εἴκοσιν ἀργυρίου τάλαντα λαβὼν, μετὰ σπουδῆς ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἦλθε, καὶ τῷ ἀδελφῷ σπονδῶν [13] κατάρχειν ἐπέτρεψεν καὶ κύριον αὐτὸν εἶναι τῆς θέσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ παιδίου. [14] Μηριόνης ἀγγελίαν τοῦ πεπορθῆσθαι τὴν οἰκείαν δεξάμενος, τὸ ὄνομα ἔθετο τῷ παιδίῳ Πορθάονα.

7 Jaſon fratrem Polydorum ad civitatem jam capiendam adduxit, ut ſpolia divenderet: cumque tempus eſſet balnei, fratrem mo-

Ἰάσων τὸν ἀδελφὸν Πολύδωρον ἤγαγεν ἐπὶ πόλιν ἁλίσκεσθαι μέλλουσαν, λαφυροπώλην γενησόμενον· ἐπεὶ δὲ ἦν ὥρα λουτροῦ,

13 Κατάρχειν ἐπέτρεψεν] Ita edidi cum utroque Codice (niſi quod Cant. abſque ν finali) & Interprete pro vulgato ἔπεμψαν. Item pro κύριον αὐ εἶ, ut erat in Vulgata, cum iiſdem Codd. κύριον αὐτὸν εἶ. Pro τοῦ παιδίου, cum Cant. ſcripſerim τῷ παιδίῳ, multo ſuavius, (niſi quod Cant. omiſſo articulo) ſic ſtatim ὄνομα ἔθετο τῷ παιδίῳ.

14 Μηριόνης ἀγγελίαν τοῦ πεπ.] Uterque Codex, Μηριόνης ἤγγειλεν αὐτῷ πεπ. Pro τὸ ὄνομα, Cant. τὸ χαρίεν ὄνομα. quomodo fere etiam habuiſſe videtur Fl. in eo enim τὸ χαρμί... ὄνομα, exeſis a vermibus literis reliquis, ita tamen ut videatur fuiſſe εν, vel αν. Pro Πορθάονα, Cant. πορθεινὸν, ſed duæ poſteriores ſyllabæ ſunt ab alia manu.

τρεῦ, παρεκάλεσε τὸν ἀδελφὸν, 15 σφοδρῶς αὐτοῦ τὸ σῶμα τρίψαι, καὶ διαγυμνάσαι. ὁ μὲν ἐπειρᾶτο τρίβειν εὐτόνως. Ἰάσων δὲ ὡς ἐνοχλούμενος ὑπὸ τοῦ δακτυλίου παρεκάλεσεν αὐτὸν παρὰ τὴν τρίψιν ἀποθέσθαι. Πολύδωρος δὲ ἐξελὼν τῆς χειρὸς 16 ἀπέδωκεν ἀνδρὶ πιστῷ τῶν παρόντων. τούτῳ δὲ ἦν ἄρα προστεγκείμενον, δραμεῖν πρὸς τὴν γυναῖκα Πολυδώρου, 17 καὶ τὸν δόντα τὸ δακτύλιον, ἀντὶ δέκα τάλαντα χρυσίου λαβεῖν παρ' αὐτῆς. ἡ δὲ τῷ δακτυλίῳ τοῦ ἀνδρὸς πιστεύσασα, παραχρῆμα ἔδωκε τὸ χρυσίον. ὡς δὲ ἐπανῆλθεν ὁ τὸ δακτύλιον παρὰ Πολυδώρου λαβὼν, τότε Ἰάσων τριβόμενος ἐπαύσατο..

nebat, ut vehementer ſibi corpus fricaret & exerceret. Qui cum rite & apte fricare conaretur, Jaſon ſimulans annulum quem frater digito geſtabat, ſibi moleſtum eſſe, eum inter fricandum juſſit deponere. Polydorus abſtractum e manu, viro cuidam fido ex iis qui forte aderant, conſervandum dedit. Huic autem injunctum erat, ut feſtinanter ad uxorem Polydori curreret: datoque annulo, decem auri talenta ab ea poſtularet: illa mariti annulo fidem habens, confeſtim aurum dedit, cumque is, qui annulum a Polydoro acceperat, rediiſſet, tum demum Jaſon fricari deſiit.

[CAP.

15 Σφοδρῶς αὐτοῦ τὸ σῶμα] Ita edidi cum MSS. Vulgata abſque αὐτοῦ. Caſauboni Cod. τοῦτο τὸ σῶμα. Interpres legiſſe videtur αὐτοῦ τὸ σῶμα.

16 Ἀπέδωκεν] Fl. ἐπέδωκεν.

17 Καὶ δόντα τὸ δακτ.] Sic legimus in noſtro Cod. καὶ τὸν δόντα τὸ δ αὐτῇ δέκα ταλ. corruptiſſime. *Caſaubonus.*

Καὶ τὸν δόντα] Ita edidi cum MSS. Pro τὸ δακτύλιον, Fl. τὸν δακτύλιον. Pro αἰτεῖν δέκα, cum utroque Codice ſcripſi ἀντὶ δέκα. Mox pro τῷ δακτυλίῳ, uterque Codex τοῦ δακτυλίου.

Ἀλέξαν

[CAP. II.]

Alexander Pherenſis.

¶ Alexander Panormum oppugnante Leoſthene, adverſus omnes naves Atticas manifeſto prælio non audens contendere, ſub noctem ad milites qui erant Acanthii miſit, ut ſi quæ naves ſtationem vigiliamque relinquerent, præter ignem prius ſublatum, tollerent alium iis qui Magneſiæ commorabantur, atque illi rurſus iis qui Pagaſis. Leoſthenes tres triremes dimiſit, unam verſus Samum, alteram ad Thaſum, tertiam ad Helleſpontum. Qui oppugnabantur, igne ſignum dabant. Alexander appellens, de improviſo impetu facto, navali pugna Athenienſes ſuperavit.

Ἀλέξανδρος ὁ Φεραῖος.

¶ [1] Ἀλέξανδρος Πάνορμον πολιορκοῦντος Λεωσθένους πρὸς ἁπάσας τὰς Ἀττικὰς ναῦς φανερῶς ναυμαχεῖν οὐ θαῤῥῶν, [2] διέπεμψεν ἐπὶ Ἀκάνθιον νύκτωρ πρὸς τοὺς ἔνδον στρατιώτας, ὅπως εἴ τινες τῶν νεῶν ἐκλίποιεν τὴν φυλακὴν πρὸς τῷ πρότερον αἰρομένῳ πυρσῷ, δεύτερον ἀνάσχοιεν τοῖς ἐν Μαγνησίᾳ, κἀκεῖνοι τοῖς ἐν Παγασαῖς. Λεωσθένης μὲν τρεῖς τριήρεις διέπεμψε, τὴν μὲν ἐπὶ Σάμου, τὴν δὲ ἐπὶ Θάσου, τὴν δὲ ἐπὶ Ἑλλησπόντου. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τοὺς πυρσοὺς ἀνέσχον. Ἀλέξανδρος ἐπιπλεύσας ἄφνω, καὶ προσπεσὼν ἐνίκησε τῇ ναυμαχίᾳ τοὺς Ἀθηναίους.

Ἀλέ-

1 Ἀλέξανδρος] Qua ratione hic a *Thebe* uxore ſit interfectus vide apud Ciceron. De Offic. lib. II. Valer. Max. IX. 13. Photium in Conone Narrat. 2.

2 Διέπεμψεν ἐπὶ Ἀκάνθιον] Quidam Codd. ἐπὶ Ἀκάνθιοι. non probo, ſed ἐπὶ ἀκρωτήρι potius: cæterum διέπεμψε quum ait, innuit in varias partes miſſos fuiſſe homines, quod & ſequentia confirmant. Quare deeſſe aliquid videtur quod totam hanc narrationem mirifice obſcurat. *Caſaubonus.*

Ἐπὶ

Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν ἐν Πεπαρήθῳ ναυμαχίαν, ἐλπίσας λήψεσθαι τοὺς Ἀθηναίους, ἀφυλάκτως μετὰ νίκην [3] καὶ ἀμελῶς ἔχοντας· συνέταξε τοῖς ἐπὶ τῶν νεῶν [4] διὰ τάχους προσπλεῦσαι τῷ Δείγματι τοῦ Πειραιῶς, καὶ ἀπὸ τῶν τραπεζῶν ἁρπάσαι τὰ χρήματα. τῶν δὲ προσπλεόντων, οἱ Ἀθηναῖοι φιλίας τὰς ναῦς εἶναι νομίσαντες ἀπεσκόπουν. οἱ δὲ ἀποβάντες τὸ πολεμικὸν ἐσήμηναν, καὶ σπασάμενοι τὰς μαχαίρας ὥρμων ἐπὶ τὰς τραπέζας· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι σπουδῇ ἔθεον ἐς τὸ ἄστυ, τοῖς στρατηγοῖς ἀγγέλλοντες τὴν κα-

2 Alexander poſt commiſſam in Peparetho navalem pugnam, in ſpem adductus, ſe Athenienſes capere poſſe, ſine cuſtodia, vacuóſque cura poſt victoriam agentes, mandavit iis qui in navibus erant, ut celeriter in Piræeum ad Digma naves appellerent, eque menſis pecunias diriperent. Quibus adnavigantibus Athenienſes amicas naves eſſe rati, nullam earum rationem ducebant. Illi egreſſi claſſicum cecinerunt, diſtrictiſque gladiis in menſas impreſſionem fecerunt. Athenienſes ſummo ſtudio in urbem currebant,

τάληψιν

Ἐπὶ Ἀκανθίου] Ita ſcripſi cum Cant. probante Caſaubono. Pro ἐπὶ Σάμον, ἐπὶ Θάσον, ἐπὶ Ἑλλήσποντον cum utroque Codice ſcripſi ἐπὶ Σάμου, ἐπὶ Θάσου, ἐπὶ Ἑλλησπόντου.

3 Καὶ ἀμελῶς] Fl. abſque copula. Mox pro vulgato τῷ παρὰ δείγματι, cum MSS. & Interprete ſcripſi, τῷ Δείγματι, quomodo legendum monuerat quoque Caſaubonus. Meurſius in Piræeo cap. 10. legebat, προσπλεῦσαί τε παρὰ Δεῖγμα τὸ τοῦ Πειραιῶς. Unde nomen habeat Δεῖγμα, docet Ariſtophanis Scholiaſtes in Equit. Τὸ Δεῖγμα τόπος ἐστὶν ἐν τῷ Πειραιεῖ. & paullo poſt: ἐκεῖ οἱ ἔμποροι τὰ δείγματα τῶν πωλουμένων ἐτίθεσαν. & Harpocration: Δεῖγμα, κυρίως μὲν τὸ δεικνύμενον ἀφ' ἑκάστου τῶν πωλουμένων. ἤδη δὲ τόπος τις ἐν τῷ Ἀθήνησιν ἐμπορίῳ, εἰς ὃν τὰ δείγματα ἐκομίζετο, οὕτως ἐκαλεῖτο. Plura vide apud Meurſium. Pro Πειραιῶς, Cant. Πειραιέως & infra male tranſpoſitis literis Πειραίεως. Mox pro ἁρπάσαι χρήματα, cum Fl. ſcripſi ἁρπάσαι τὰ χρήματα.

4 Διὰ τάχους προσπλεῦσαι τῷ παραδείγματι τοῦ Πειραιῶς] Omnino τῷ Δείγματι τοῦ Πειρ. legendum. *Digma* enim dicta pars Piræi olim, cujus præter grammaticos Xenophon meminit Ἑλλην. libro quinto. *Caſaubon.*

1 Ἐμπ-

nunciaturi ducibus Piræei occupationem. Interim illi pecuniis ablatis diſceſſerunt.

κατάληψιν τοῦ Πειραιῶς· οἱ δὲ τὰ χρήματα ἁρπάσαντες, ἀπεπλεύσαν.

[CAP. III.]

Athenocles.

Athenocles oppugnatus, adverſus arietes ac terebra, trabes plumbeas comparavit, eaſque tranſverſas in propugnaculis oppoſuit: Quibus irruentes hoſtium machinæ confringebantur. At illi tormentum aliud adducere machinabantur, quod extremitate trabis concuſſa, eam per vim de propugnaculis rectam dejiceret, ita ut neminem in terra conſiſtentem læderet. Rurſus hoſtes teſtudinibus admotis quaſſabant mœnia. Illi e mœnibus liquefactum plumbum æreis vaſis deſuper effundebant, quo teſtudo diſſoluta eſt. Hoſtes

Ἀθηνοκλῆς.

Ἀθηνοκλῆς πολιορκούμενος, πρὸς τοὺς κριοὺς, καὶ τὰ τρύπανα, δοκοὺς μολίβδου ποιήσας, πλαγίας παρέτεινεν ἐπὶ ταῖς ἐπάλξεις, αἷς [1] ἐμπιπτόντων τῶν πολεμίων τὰ μηχανήματα συνετρίβετο. οἱ δὲ ἐτεχνάσαντο ἄλλο μηχάνημα [2] προσάγειν, ὅπερ τὸ ἄκρον τῆς δοκοῦ πλῆξαν, τὴν δοκὸν ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων πίπτειν ὀρθὴν [3] ἐβιάζετο, μηδένα [4] βλάπτουσαν τῶν ἐπὶ γῆς ἑστηκότων· πάλιν οἱ μὲν πολέμιοι χελώνας προσάγοντες, τὰ τείχη συνέσειον. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τειχῶν μόλιβδον τηκτὸν ἐν χαλκείοις [5] προσωθοῦντες κατέχεον [6] ὑφ' οὗ συνέβαινε τὴν χελώνην

1 Ἐμπιπτόντων] Ἐμπίπτοντα. Caſaubonus.
2 Προσάγειν] Cant. προάγειν.
3 Ἐβιάζετο] γρ. ἐβαδίζετο. Caſaub.
4 Βλάπτουσαν] Cant. βλάπτουσα.

5 Προσωθοῦντες] Conſule Caſaubonum ad Æneam cap. XXXII.
6 Ὑφ' οὗ] Ita repoſui cum Fl. pro ὑφ' ὧν. Cant. ὑφ. ὧ.

χελώνην διαλύεσθαι. οἱ δὲ πολέμιοι [7] μετὰ τῆς χελώνης ἐκ πύργων προσαγομένων ὄξος ἐπέχεον, καὶ κατεσβέννυον τόν τε μόλιβδον, καὶ ὅσα ἄλλα ἀπὸ τῶν τειχῶν καιόμενα ἠφίετο. σβεστήριον γὰρ πυρὸς μάλιστα ὄξος εἶναι δοκεῖ· ἄριστον δὲ κώλυμα πυρὸς ἐπαλειφόμενον ὄξος· ἥκιστα γὰρ τούτου πῦρ ἅπτεται. καὶ σπόγγος ὕδατος πλήρης [8] προσαρτώμενος. ἔνιοι δὲ [9] πρὸς τὸν καταχεόμενον μόλιβδον πλείους τοῖς μηχανήμασιν ἐπιθέντες, χοῦν καὶ πηλὸν τετειχωμένον προσῆγον.

cum teſtudine de turribus adductis acetum infundebant, plumbumque & quæcunque alia candentia de muris demitterentur, reſtinguebant (etenim ad extinguendum ignem aptiſſimum eſſe acetum videtur. Optimum vero impedimentum ignis inunctum acetum. Minime enim ignis in eo poteſt hærere) & ſpongia aqua plena appenſa. Quidam vero adverſus defuſum plumbum, inque machinas injectum, pulverem ac lutum permixte adduxerunt.

[CAP.

7 Μετὰ τῆς χελώνης ἐκ πύργων προσαγομένων ὄξος ἐπ.] Cum MSS. & Interprete pro vulgato, μετὰ τῆς χελώνης τοῖς ἐκ πύργων προσαγομένοις ὄξος ἐπ. niſi quod Fl. προσαγομένων. Ante κατεσβέννυον cum Cant. inſerui copulam, & cum Fl. κατεσβέννυον ſcripſi pro κατασβέννυον.

8 Προσαρτώμενος] Fl. προσαρτυόμενος. Cant. προσαρτυνόμενος. Sed recte Vulgata.

9 Πρὸς τὸν καταχεόμενον μόλιβδον πλείους τοῖς μ.] Vox πλείους, non eſt hic quidem nauci. Quid ſi μόλιβδον πηκτὸν, ut paullo ante? Quod ſequitur πηλὸν τετειχωμένον, de luto cui fuerint immixti pili, vel ſetæ, videtur accipiendum. Sed Interpres vocem τετειχωμένον non agnoſcit. Mihi aliquando venerat in mentem, deeſſe vocabulum δέρμα. Nam certum eſt cilicia & cruda coria in hos ſolita adhiberi uſus. *Caſaubonus.*

Πλείους] Latet ſub hac voce tegumenti nomen ad arcendos machinis ignes. Æneas cap. XXXIII. Ἐπὴν δ' ἄν τινες ἀπὸ τῆς πόλεως ξύλινοι μόσυνες ὦσι τοῦ τείχεος, τί χρὴ τούτοις ὑπάρχειν πρὸς τὸ μὴ ἐμπίπρασθαι ὑπὸ τῶν πολεμίων. πλείους καὶ βύρσας ἢ τάξιν.

I Ἀπο-

[CAP. IV.]

Philopœmen.

¶ Philopœmen non exiſtimabat decere fortem ducem, phalangem præcedere: ſed nunc apud primos, nunc apud poſtremos, aliquando etiam per medios obequitans, & omnes inſpiciens, ſemper ubi quid peccatum, aut non rite adminiſtratum eſſet, corrigebatur.

Φιλοποίμην.

¶ Φιλοποίμην οὐκ ἐνόμιζε προσήκειν ἀγαθῷ στρατηγῷ τῆς φάλαγγος ἡγεῖσθαι· ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐν πρώτοις, ποτὲ δὲ ἐν ἐσχάτοις, πολλάκις δὲ καὶ κατὰ μέσους παριππεύων καὶ πάντας ἐφορῶν, ἀεὶ τὸ ἁμαρτανόμενον ἐπανορθοῦτο.

2 Philopœmen a Lacedæmoniis fugatus, & propemodum deprehenſus, cùm Eurotam fluvium trajeciſſet, equitibus mandavit, ut equis frena detraherent, & ex aqua potum haurire ſinerent. Cum vicinus locus aſper eſſet, multaque ſylva abundaret, Lacedæmonii magnam fiduciam conſpicati, equos effrenantium ac potum ducentium, ſuſpicabantur in nemore magnas ali-

Φιλοποίμην ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐδιώκετο καὶ ὅσον οὔπω καταλαμβανόμενος τὸν Εὐρώταν διαβὰς, προσέταξε τοῖς ἱππεῦσιν [1] ἀποχαλινοῦν τοὺς ἵππους, καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ποτίζειν τοῦ παρακειμένου τόπου δασέος ὄντος, καὶ πολλὴν ὕλην ἔχοντος· οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ τὸ θάρσος ἰδόντες τῶν ἀποχαλινωσάντων τοὺς ἵππους καὶ τῶν ποτιζόντων, ὑπώπτευσαν ἐν τῇ ὕλῃ συμμα-

μα-

1 Ἀποχαλινοῦν] Fl. ἀποχαλινοῦσι. Cant. ἀποχαλινοῦσθαι.

2 Ἀπο-

μάχους τοῦ Φιλοποίμενος πολλοὺς ἀποκεκρύφθαι, καὶ μὴ τολμήσαντες διαβῆναι τὸν ποταμὸν ἀνέστρεψαν.

quas copias ſociorum Philopœmenis lateret neque tranſmittere fluvium audentes, revertebantur.

Φιλοποίμην ἐδίδαξε τοὺς Ἀχαιοὺς ἀντὶ μὲν θυρεοῦ καὶ δόρατος ²ἀσπίδα καὶ σάρισσαν λαβεῖν· κράνεσι δὲ καὶ θώραξι, καὶ περικνημίσι φράξασθαι. μόνιμον δὲ καὶ βεβηκυῖαν μάχην ἀσκεῖν, ἀντὶ δρομικῆς καὶ πελταστικῆς. τρυφὰς δὲ καὶ πολυτελείας ἐσθήτων, καὶ δείπνων ἀφελεῖν· μόνοις δὲ τοῖς ἀναγκαίοις ἐν στρατείᾳ χρησίμοις ἀρκεῖσθαι. ταῦτα διδάξας Φιλοποίμην, ἐν ταῖς πλείσταις μάχαις εὐδοκιμοῦντας εἶχεν τοὺς στρατιώτας.

2 Philopœmen inſtruxit Achivos, ut pro ſcuto & haſta, clypeum, ſariſſamque caperent, galeiſque & loricis atque tibialibus ſeſe munirent: ſtabilemque & pedeſtrem pugnam exercerent, pro curſu & ſcutatorum jaculatione: omneſque delicias & operoſitates veſtium, cœnarumque de medio removerent, & ſolis iis quæ neceſſitas poſtularet, ad uſum militarem, contenti viverent. His præceptis Philopœmen in pleriſque conflictibus ſtrenuos atque præſtantes milites habuit.

[CAP. V.]

Ἄρατος.

Ἄρατος ἐκράτησεν Ἀκροκορίνθου ¹φρουρὰς ἔ-

Aratus.

Aratus Acrocorinthum cepit præſidiis

χοντος,

2 Ἀσπίδα] Cant. non habet. Idem Codex paullo poſt βιβαίαν, pro βεβηκυῖαν. & ἀφελεῖς pro ἀφελεῖν.

Cap. VI. 1 Φρουρὰς ἔχοντος, ἕως ἐγκ.] Fl. φρουρὰς ἔχοντας, ἕως ἐγκ. Cant. φρουρὰς ἔχων, ἕως ἐγκ. Pro φύλακας, uterque

munitam quæ Antigonus impoſuerat, eiſque Perſeum philoſophum & Archelaum ducem præfecerat. Ejuſmodi autem uſus eſt ſtrategemate. Erant Corinthi quatuor fratres natione Syri, quorum unus erat Diocles, ex eorum numero qui Acrocorinthum tuebantur. Tres reliqui regium aurum furati, Sicyonem ad Æſiam numularium pervenerunt, quo etiam Aratus in faciendis numis plurimum utebatur. Apud hunc aurum commutabant. Unus eorum ſæpenumero frequentans nu-

χοντος, οὓς ἐγκατέστησεν Ἀντίγονος φύλακας τάξας ἐπ' αὐτοὺς Περσαῖον τὸν φιλόσοφον, καὶ Ἀρχέλαον τὸν στρατηγόν. ἦν δὲ ἄρα τὸ στρατήγημα τοιόνδε. ἦσαν ἐν Κορίνθῳ τέσσαρες ἀδελφοὶ Σύροι τὸ γένος, ὧν εἷς ἦν Διοκλῆς, τῶν φρουρούντων Ἀκροκόρινθον· οἱ τρεῖς κλέψαντες βασιλικὸν χρυσίον ἧκον ἐς Σικυῶνα πρὸς [2] Αἰσίαν τραπεζίτην, ᾧ καὶ Ἄρατος διὰ τὴν τοῦ νομίσματος ἐργασίαν ἐχρῆτο· [3] Παρὰ γοῦν τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον· εἷς αὐτῶν Ἐργῖνος πλεονάκις φοιτῶν, καὶ τῷ τραπεζίτῃ

uterque Codex, φύλακα. & pro ἐπ' αὐτούς, Fl. ἐπ' αὐτοῖς. Pro Περσαῖον, Cant. Χερσαῖον. quomodo & ſub finem ſtrategematis. Sed recte Vulgata. Male Interpreti *Perſeus*, cum ſcribendum *Perſaus*.

2 Αἰσίαν] Plutarcho dicitur Αἰγίας.

3 Παρὰ γοῦν τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον] In Codice noſtro hic locus turpiſſime fuit depravatus. Nos vero veſtigiis ejus lectionis, quam in eo reperimus, quoad ejus fieri potuit inſiſtentes, ex Plutarchi Arato ita reſtituimus, donec certius aliquid ex melioribus libris ſit allatum. Obſervavimus enim Polyænum pæne ad verbum multa ex eo graviſſimo ſcriptore ſumpſiſſe, aut aliis certe, unde prior Plutarchus ſumpſerat. quod mihi quidem ſit vero ſimilius, quum pæne coævi Plutarchus & Polyænus fuerint. *Caſaubonus*.

Παρὰ γοῦν τούτῳ τὸ χρυσίον κατήλλαττον] Fl. παρέχη τούτῳ τὸ χρυσίον κατ. ſed lego cum Cant. παρεῖχεν τούτῳ τὸ χρυσίον καταλλάσσειν. Paullo poſt pro πλαγίαν, Fl. παγίαν. Pro καὶ χθαμαλὸν καὶ ἐπίβατον ἐστί, Fl. ἢ χθαμαλὸν καὶ διεπίβατον ἐστι. Cant. ὁ χθαμαλὸν καὶ ἐπίβατον ἐστι. unde lego ἢ χθαμαλὸν καὶ δι' ἐπίβατον εἴη quomodo in ſuis quoque legiſſe videtur Interpres.

ζίτῃ κοινωνήσας ἑστίας καὶ σπονδῶν λόγου παραπεσόντος περὶ τῆς φρουρᾶς τοῦ Ἀκροκορίνθου, ὡμολόγησε, παρὰ τὸ κρημνῶδες ἐντομὴν ἑωρακέναι πλαγίαν· καὶ χθαμαλὸν καὶ ἐπίβατον εἶναι τὸ τεῖχος. ὁ τραπεζίτης ἀνήγγειλεν Ἀράτῳ. ⁴ὁ δὲ πολλῇ σπουδῇ τὸν Ἔργινον φιλοποιησάμενος ⁵ συντίθεται τάλαντα ἑπτὰ δώσειν, εἰ δι' αὐτοῦ κρατήσειεν Ἀκροκορίνθου. Ἔργινος ὑπισχνεῖται μετὰ τῶν ἀδελφῶν τοῦτο πρᾶξαι· ἤδη δὲ πάντα πρὸς τὴν ἐπίθεσιν εὐτρεπῆ. Ἄρατος δὲ κελεύει τὴν ἄλλην δύναμιν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐγρηγορέ-

mularii domum, ejuſque conviviorum particeps, cum forte ſermo incidiſſet de præſidio Acrocorinthi, fatebatur ſe in præcipitiis ſciſſuram animadvertiſſe tranſverſam & concavam, qua ad mœnia ſit aſcenſus. Numularius hæc Arato nunciat: qui ſummo ſtudio Erginum in amicitiam pertrahens, pactus eſt ſe talenta ſeptem ei daturum, ſi Acrocorinthum obtinuiſſet. Erginus recepit, ſe cum fratribus hoc effecturum. Omnibus rebus ad oppugnationem paratis. Aratus reliquum exer-

4 Ὁ δὲ πολλῇ] Fortaſſe πολλῇ σπουδῇ. *Caſaubonus.*

Ὁ δὲ πολλῇ σπουδῇ τὸν Ἔργινον] Ita edidi cum utroque Codice, quomodo & conjecerat Caſaubonus, pro vulgato ὁ δὲ πολλῇ τὸν Ἔργ. Pro πολλῇ Caſanbonus quoque in margine Vulgatæ notarat γρ. πολύ.

5 Συντίθεται τάλαντα ἑπτὰ δώσειν] Mirum eſt quantum hac in parte differant Plutarchus & Polyænus. Illius ſiquidem verba ſunt hæc, Ὁ δὲ Ἄρατος ἐκείνοις μὲν ἑξήκοντα δώσειν κατορθώσας ὡμολόγησεν, ἂν δὲ ἀποτύχῃ, σωθῇ δὲ μετ' ἐκείνων, οἰκίαν ἑκατέρῳ καὶ τάλαντον. *Caſaubonus.*

Τάλαντα ἑπτὰ] Error videtur non Polyæni, ſed librariorum: facile quippe notæ ζ' & ξ' confunduntur. Quare cum Plutarcho ſcripſerim ἑξήκοντα. Corrigendum autem ex eo Polyænum, inde manifeſtum, quod ſubjungat ille, quia ſummam tantam non poſſidebat Aratus, multa cum ex poculis ſuis & mundo uxoris ſuæ, *Ægiæ* argentario pignoraſſe, & quæ ſequuntur: quod de ſeptem tantum talentis dici poſſe non videtur.

6 Αὐτὸς

citum in armis excubias agere jubet: ipſe quadringentis electiſſimis aſſumptis, ſub noctem venit ad mœnia: ſcaliſque ad foſſas appoſitis eas ſuperavit. Cum ii qui intus erant, rem intellexiſſent, nocturnum prælium eſt coörtum duriſſimum, luna nunc lumen pugnantibus ſuppeditante, nunc in nubibus demerſa. atque in tenebris formidoloſiſſimam pugnam committentes ad extremum Arati copiæ victoriam aſſecutæ ſunt, & ſub ortum ſibi portis apertis reliquas copias receperunt. Aratus Archelaum quidem captum dimiſit: Theophraſtum autem diſcedere nolentem interfecit. Perſeus philoſophus arce capta, in

γορέναι· [6] αὐτὸς δὲ υ′ λογάδας ἀναλαβὼν νύκτωρ ἧκε πρὸς τὸ τεῖχος· [7] καὶ κλίμακας τῷ χθαμαλῷ προσβαλὼν ὑπερέβη· τῶν δὲ ἔνδον αἰσθομένων ἐγίνετο νυκτομαχία κρατερά, τῆς σελήνης ποτὲ μὲν φῶς παρεχούσης τοῖς μαχομένοις, ποτὲ δὲ ὑπὸ τὰ νέφη δυομένης. καὶ τοῦ σκότους ποιοῦντος τὴν μάχην φοβερωτέραν, τέλος οἱ περὶ τὸν Ἄρατον ἐκράτησαν· καὶ ἀνατέλλοντος ἡλίου τὰς πύλας ἀνοίξαντες, τὴν λοιπὴν δύναμιν εἰσεδέξαντο. Ἄρατος δὲ Ἀρχέλαον μὲν ἁλόντα ἀφῆκε· Θεόφραστον δὲ ἀνεῖλεν οὐ βουλόμενον ἀπαλλάσσεσθαι. Περσαῖος δὲ ὁ φιλόσοφος τῆς ἄκρας

ἁλισκ-

6 Αὐτὸς δὲ υ′ λογάδας] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete. Vulgata, omiſſo numero. αὐτὸς δὲ λογάδας.

7 Καὶ κλίμακας τῷ χθαμαλῷ προσβ.] Ita edidi cum utroque Codice. Vulgata, καὶ κλίμακας ... τὸ χθαμαλόν. Lacunam ſuppleverat Caſaubonus, addito in margine κατά. Pro προσβαλὼν, idem notarat, γρ. προσλαβών. Mox pro κρατερά, Cant. καρτερά. Sub finem pro ἁλόντα, idem Codex ἁλωθέντα. & pro Περσαῖος, Cant. Χερσαῖος.

8 Υ'πο-

ἁλισκομένης, εἰς Κεγχρεὰς διαφυγὼν, ἐκεῖθεν πρὸς Ἀντίγονον ᾤχετο.

in Cenchreas fuga delatus, ad Antigonum abiit.

[CAP. VI.]

Πύῤῥος.

¶ Πύῤῥος ἡττηθεὶς ὑπὸ Ῥωμαίων, τοὺς ἐλέφαντας ἀπολέσας, πρὸς Ἀντίγονον πρεσβευσάμενος περὶ συμμαχίας, ἀποτυχὼν προσέταξε τοῖς πρεσβευταῖς τἀναντία πρὸς ἅπαντας ἀγγέλλειν, ὡς Ἀντίγονος μεγάλῃ δυνάμει βοηθήσειν [1] ὑπέσχετο. ὥστε οἱ Ταραντῖνοι, καὶ ὅσοι Σικελῶν καὶ Ἰταλῶν σύμμαχοι, τὸν Πύῤῥον καταλιπεῖν βουλόμενοι, συνέμειναν ἐλπίδι τῆς Ἀντιγόνου συμμαχίας.

Pyrrhus.

¶ Pyrrhus a Romanis prælio ſuperatus, amiſſis elephantis, ad Antigonum petendi auxilii cauſſa legationem miſit: cumque non impetraſſet, præcepit legatis, ut omnibus contraria nunciarent, Antigonum ſe cum magnis copiis auxilio venturum promiſiſſe. Itaque Tarentini, omneſque Siculi & Itali, qui deſerere Pyrrhum volebant, remanſerunt ſpe Antigoni ſocietatis.

Πύῤῥος ἐς τὴν Πελοπόννησον [2] ἐσβαλὼν, [3] Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἀπαντώντων περὶ Ἀρκαδίαν, φιλανθρώπως αὐτοὺς ὑπ-

2 Pyrrhus in Peloponneſum expeditione ſuſcepta, Spartiatis omnibus per Arcadiam legatos de pace mittentibus perhumaniter

ἐδέ-

1 Ὑπέσχετο.] Cant. ὑπόσχεται. Fl. ὑπίσχεται.

2 Ἐσβαλών] Cant. ἐμβαλών. Pro πρεσβευόντων ἀπάντων, monente Caſaubono, edidi πρεσβευτῶν ἀπαντώντων. Pro ὑπεδέξατο τοὺς ἰδίους, cum Fl. diſtinxi & edidi ὑπεδέξατο, καὶ τοὺς ἰδίους.

3 Σπαρτιατῶν πρεσβευόντων ἀπάντων περὶ Ἀρκαδίαν] Legendum eſt, Σπαρτιατῶν πρεσβευτῶν ἀπαντώντων περὶ Ἀρκ. Res probatione non indiget. Meminit & Plutarchus. *Caſaubonus.*

1 Ἀπολ-

eos recepit, ſuoſque filios ad Spartiatas miſſurum pollicebatur, ut Lycurgeis diſciplinis imbuerentur. Hæc legatis Spartam renunciantibus, Pyrrhus cum exercitu infeſto acceſſit. Incuſantibus Spartanis eum alia quam prædixerat, facere, ridens ait: Neque enim vos conſuevistis prædicere, ſi cui bellum vultis inferre. Itaque ne male vos habeat, ſi contra Lacones uſus ſum Laconico ſtratagemate.

3 Pyrrhus ante bellum hoſtes in ſuam ſententiam adducere conabatur metu, cupiditate, voluptate, miſericordia, conditionibus juſtis, legitimis, utilibus, & quas præſtare facile poſſent.

ἐδέξατο, καὶ τοὺς ἰδίους υἱοὺς ὑπέσχετο πέμψειν Σπαρτιάταις παιδευθησομένους τὴν Λυκούργειον πολιτείαν. οἱ μὲν πρεσβευταὶ ταῦτα ἤγγελλον· ὁ δὲ Πύῤῥος τῇ Σπάρτῃ προσέβαλεν. ἐγκαλούντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὡς ἄλλα προειπὼν, ἄλλα πράττει· γελάσας ἔφη· οὐ δὲ γὰρ ὑμεῖς εἰώθατε προλέγειν, μέλλοντες πολεμεῖν· μὴ τοίνυν ἀγανακτεῖτε εἰ πρὸς τοὺς Λάκωνας ἐχρησάμην Λακωνικῷ στρατηγήματι.

Πύῤῥος συνεβούλευσεν πρὸ τοῦ πολέμου πείθειν τοὺς πολεμίους φόβῳ, πλεονεξίᾳ, ἡδονῇ, οἴκτῳ, δικαίῳ, νομίμῳ, συμφέροντι, δυνατῷ.

[CAP. VII.]

Apollodorus.

¶ Apollodorus Caſ-

Ἀπολλόδωρος.

¶ [1] Ἀπολλόδωρος ὁ Κασ-

1 Ἀπολλόδωρος ὁ Κασσανδρεὺς] Legit hic Nicolaus Heinſius Ἀπολλόδωρος ὁ Κασσανδρεύς. Fuit enim Caſſandriæ tyrannus. Supra lib. IV. de Antigono 6. 8. Ἀντίγονος Κασσάνδρειαν ἐπολιόρκει, βουλόμενος ἐξελεῖν Ἀπολλόδωρον τὸν Κασσανδρείας τύραννον, & infra exemplo 2. Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος παρὰ Κασσανδρεῦσι. Ovidius lib. II. De Ponto epiſt. II.

Non tibi Caſſandreus pater eſt, gentiſve Pheraa,
Quive repertorem torruit arte ſua.

Ad quem locum conſulendus Heinſ.

2 Ικα-

Κασσάνδρου δίκην φεύγων ὡς ἐπιτιθέμενος τυραννίδι, προσελθὼν ἐν μελαίνῃ ἐσθῆτι, τὴν γυναῖκα, καὶ τὰς θυγατέρας ἐν ὁμοίῳ σχήματι προαγαγὼν, [2] ἱκετηρίας προτείνων, αὐτὸν ἐς πᾶσαν τιμωρίαν ἐξέδωκε τοῖς δικασταῖς· [3] οἱ παθόντες ἄφεσιν αὐτῷ τοῦ ἐγκλήματος ἐψηφίσαντο· ἀφεθεὶς Ἀπολλόδωρος οὐκ ἐς μακρὰν [4] τὴν τυραννίδα κατέσχεν· καὶ μάλιστα δὴ [5] τοὺς ἀφέντας δικαστὰς ὠμῶς ἐκόλασε, τὴν σωτηρίαν ἀναφέρων εἰς τὴν ἑαυτοῦ στρατηγίαν, οὐκ εἰς τὴν ἐκείνων φιλανθρωπίαν.

ſandri filius de affectata tyrannide in judicium vocatus, pulla veſte amictus progreditur, uxoremque & filias habitu ſimili induťas produxit ſupplices: ad eamque pœnam quam ſtatuiſſent, ſe judicibus tradidit. qui re intellecta, eum crimine ſuffragiis ſuis liberaverunt. Dimiſſus Appollodorus, non ita multo poſt tyrannidem occupavit, in primiſque judices, qui eum adſolverant, crudeliſſimis ſuppliciis affecit, ſalutem ſuæ induſtriæ acceptam referens, non illorum humanitati.

Ἀπολ-

2 Ἱκετηρίας προτείνων, αὐτὸν ἐς πᾶσαν τιμωρίαν, &c.] Cant. ἱκετηρίας πρός τινων αὐτὴν ἀποσώζων τιμωρίαν, &c. Mox pro οἱ παθόντες, Interpres legit οἱ μαθόντες, ſed Vulgata recte. Paullo poſt pro ἔκαυσε, cum MSS. & Interprete edidi ἐκόλασε.

3 Οἱ παθόντες] Putet aliquis deſiderari voculam τι. Nam notum eſt παθεῖν τι poni ſolitum pro tangi miſericordia, quod σπλαγχνίζεσθαι elegantiſſime ſacræ litteræ vocant. Sed & πάσχειν tantum ita Polyænus aliquando uſurpat libro VIII. de Coriolano: Κοριολανὸς ἔπαθεν, ἐδάκρυσεν, ἀνέζευξεν. Sic libro ſeptimo in Cyro. ὡς δὲ εἶδον τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας, παθόντες ἐπ' αὐτοῖς, ἀνέστρεψαν. *Caſaubonus.*

4 Τὴν τυραννίδα κατέσχεν] Aſtamatis videlicet Gallis, quos ingentibus donis ſibi couciliarat, eoſque fidos ſatellites, & ob inſitam ſævitiam ad omne facinus pararos miniſtros habens, teſte Diodoro in Excerptis Peireſcii pag. CCLXV.

5 Τοὺς ἀφέντας δικαστὰς ὠμῶς ἔκαυσε] Crudelis licet fuerit, aut etiam ſi vis crudeliſſimus, Apollodorus hic, non puro tamen eo crudelitatis veniſſe illum, ut hos ſuos εὐεργέτας cremarit. Lego ἐκόλασε non ἔκαυσε: non repugnantibus Codd. Interpretis. *Caſaubonus.*

6 Ἀπολ-

2 Apollodorus rempub. gerens apud Caſſandrenſes, omnia dicta factaque ſic gubernavit, ut ex iis infeſtiſſimus tyrannis haberetur. Nam & contra Lacharem tyrannum decretum ſcripſit, ut eum e terra Caſſandrenſium in nexum abducere liceret: Etenim eum cum Antiocho rege amicitiam, ſocietatemque facere, eique Rempublicam prodere. Etiam Theodoto referenti, ut præſidium corporis ipſi daretur, reſtitit: Eurydicenque quæ libertatem Caſſandrenſibus reſtituerat, adjuvit, eamque Eurydicen appellavit: & milites arcem relinquentes, civitate do-

[6] Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος παρὰ Κασανδρεῦσι, πάντα ἔλεγεν καὶ ἔπραττεν, ἀφ' ὧν ἔδοξεν εἶναι μισοτύραννος. [7] καὶ γὰρ κατὰ Λαχάρους τοῦ τυράννου ψήφισμα ἔγραψεν ἀγώγιμον ἐκ τῆς χώρας εἶναι τῆς Κασανδρέων· καὶ γὰρ Ἀντίοχον τὸν βασιλέα ποιεῖσθαι φίλον, καὶ σύμμαχον, αὐτῷ τὴν πολιτείαν ἐπιτρέποντα. ὃς καὶ Θεοδότῳ γράψαντι φυλακὴν αὐτῷ δοῦναι τοῦ σώματος, αὐτὸς ἀντεῖπεν καὶ τῆς ἀποδούσης Κασανδρεῦσι τὴν ἐλευθερίαν [8] Εὐρυδίκης.... ἣν κατεστήσατο· ἣν ἐκάλεσεν Εὐρυδικείαν. καὶ τοῖς ἐξελθοῦσι τῆς ἄκρας στρατιώ-

ταις

6 Ἀπολλόδωρος πολιτευόμενος παρὰ Κασανδρεῦσι] Hinc venit Ovidio ſub nomine *Caſſandrea domini*, in Ibide ꝟ 461.

Aut Caſſandrea domino non mitior urbis

Saucius ingeſta contumuleris humo.

quomodo locum illum reſtituit Nicol. Heinſius, cum ante legeretur.

Aut ut Caſſandreus, domino non mitior illo, &c.

Hunc forte ſpectat caput Æliani 41. lib. XIV.

7 Καὶ γὰρ κατὰ] Fl. abſque γάρ. Paullo poſt pro Θεοδότῳ, Cant. Θεοδωρήτῳ. Pro ἀντεῖπεν, Fl. ἀντειπεῖν. Infra pro Εὐρυδικείαν, malim Εὐρυδίκεια.

8 Εὐρυδίκης.... ἣν κατεστήσατο] Non dubitamus vere nos ſupplere mancum hunc locum in noſtris, & Interpretis Codd. Legendum enim Εὐρυδίκης ἑορτὴν κατεστήσατο. Iſo ἐκάλεσεν, γρ. ἐκάλουν. *Caſaubonus.*

ταῖς πολιτείαν ἔγραψε, καὶ κλήρους ἐν τῇ Παλλήνῃ δοθῆναι· ἵνα παραμένοιεν φύλακες τῆς ἐλευθερίας. ἐν δὲ τοῖς συμποσίοις.... εἴ τις ἔφη δεινὸν, ἀλλὰ καὶ σχέτλιον. [10] Τούτοις... ἐξαπατήσας, ὡς δημοτικώτατος ὤν, ἐπανέστησεν οἰκέτας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων τεχνίτας, [11] καὶ μειράκιον Καλλιμέλη συναρπάσας, καὶ θύσας ἐπέστησεν αὐτῷ μάγειρον Λεοντομένη. οὗτος δειπνοποιήσας,

navit, ſorteſque in Pallena dedit, ut ibi permanerent, vindiceſque libertatis ſe præberent. In conviviis præ cæteris omnibus rem gravem ac pernicioſam eſſe tyrannidem prædicabat. His plebem decipiens, cum maxime omnium popularis haberetur, ſervos atque operas concitavit, & correptum adoleſcentem Callimelem mactavit, eumque coquo Leontomeni coquen-

10 Τούτοις... ἐξαπατ.] Cant. Τούτοις οὖν... ἐξαπατ. Caſaubonus in ora Vulgatæ ſuppleverat, τούτοις τὸν δῆμον ἐξαπατ.

11 Καὶ μειράκιον Καλλιμέλη] Idem refertur in Diodori Excerptis Peireſcii pag. CCLXV. Ὅτι Ἀπολλόδωρος ἐπιθέμενος τυραννίδι, καὶ βεβαιώσαι χρείας τὴν συνωμοσίαν, μειρακίσκον τινὰ φίλον αὐτοῦ καλέσας, ὡς ἐπὶ θυσίαν, καὶ σφαγιάσας τοῖς θεοῖς, τά τε σπλάγχνα τοῖς συνομόσασιν ἔδωκε φαγεῖν, καὶ τὸ αἷμα κεράσας οἴνῳ πιεῖν παρεκελεύσατο. Ita apud Herodotum lib. III. cap. II. Cares aliique Græci Ægyptiorum auxiliarii Phanis Halicarnaſſenſis, qui ab Amaſi Ægyptiorum rege ad Cambyſem defecerat, liberos in patris conſpectu, ad firmandos in prælium animos, & quo magis inter ſe fidi forent, obtruncarunt, ipſorumque ſanguinem aqua & vino permixtum omnes delibarunt. Simili ſcelere in conjurationis ſacramentum adacti Catillnæ ſocii, teſte Dione lib. XXXVII. Καὶ ἐς ἀθεμίτων ὁρκωμοσιῶν ἀνάγκην προσήγαγε· παῖδα γάρ τινα καταθύσας, καὶ ἐπὶ τῶν σπλάγχνων αὐτοῦ τὰ ὅρκια ποιήσας, ἔπειτα ἐσπλάγχνευσεν αὐτὰ μετὰ τῶν ἄλλων, &c. Salluſtio B Cat *Fuere eo tempore, qui dicerent, Catilinam, oratione habita, cum ad jusjurandum populares ſceleris ſui adigeret, humani corporis ſanguinem vino permixtum in pateris circumtuliſſe; inde cum poſt exſecrationem omnes deguſtaviſſent, ſicut in ſolennibus ſacris fieri conſuevit, aperuiſſe conſilium ſuum; atque eo dictitare feciſſe, quo inter ſe magis fidi forent, alius alii tanti facineris conſcii.* & Floro lib. IV. cap. I. *Additum eſt pignus conjurationis, ſanguis humanus, quem circumlatum pateris, bibere: ſummum nefas, niſi amplius eſſet, propter quod biberunt.* Ad quæ loca plura Commentatores. Paullo poſt pro παρέθηκε, Cant. παρέθετο.

12 Φοι-

dum dedit: is viſcera hominis cocta conjuratoribus epulanda appoſuit. Quibus veſcentibus, & ſanguinem vino permiſcendo atrum efficientibus, corpus eis oſtendit, ſceleris communione fidem conjurationis firmans, & his uſus ſociis, tyrannidem occupavit, tyrannuſque truculentiſſimus evaſit, & crudeliſſimus omnium, quotquot unquam vel apud Græcos, vel apud barbaros tyrannidem exercuerant.

σας, τὰ σπλάγχνα παρέθηκε τοῖς συνωμόταις· ὧν δειπνησάντων, καὶ πιόντων τὸ αἷμα οἴνῳ μέλανι μεμιγμένον, ἔδειξεν αὐτοῖς τὸ σῶμα· τῇ κοινωνίᾳ τοῦ μιάσματος ἐμπεδῶν τὸ πιστὸν τῆς ἐπιθέσεως· καὶ δὴ τούτοις χρησάμενος συμμάχοις κατέλυσε τὴν τυραννίδα· καὶ τύραννος ἐγένετο [12] φονικώτατος καὶ ὠμότατος πάντων, ὅσοι παρ' Ἕλλησιν ἢ παρὰ βαρβάροις ἐτυράννησαν.

[CAP. VIII.]

Ægyptus.

Ægyptus a Mauſolo ablegatus Miletum, ut eos qui civitatem prodere inſtituerant, ſua ope juvaret. Cum appuliſſet, & inſidias ſibi ſtrui præſenſiſſet, feſtinans ad navem prior venit. Inſidiatores pro-

Αἴγυπτος.

Αἴγυπτος ὑπὸ Μαυσώλου πεμφθεὶς ἐς Μίλητον συμπράξων τοῖς προδιδοῦσι τὴν πόλιν, καταπλεύσας, προαισθόμενος ὡς ἐπιβουλεύοιτο, σπεύσας ἐπὶ τὴν ναῦν προανέβη· οἱ μὲν ἐπιβουλεύοντες ἐγ-

γὺς

12 Φονικώτατος, καὶ ὠμότατος πάντων] Καὶ ὠμότατος, quod in Vulgata aberat, cum utroque Codice & Interprete ſupplevi. Tyrannidis autem monitore uſus eſt ac magiſtro Calliphonte Siculo, qui in multorum Siciliæ tyrannorum aula diu verſatus fuerat, teſte Diodoro.

γὺς τῆς θαλάττης ἐφέδρευον· ὁ δὲ ἐκ τῆς νεὼς [1] ἐκπέμπει τινὰ, φράσας, [2] τὸν κυβερνήτην ζητήσας Αἴγυπτον ἄγε· ἤδη γὰρ ἀνάγεσθαι χρή. τοῦτ' ἀκούσαντες οἱ παραφυλάσσοντες Μιλήσιοι, τῆς νεὼς ἀποχωρήσαντες, ἐζήτουν Αἴγυπτον ἀνὰ τὴν πόλιν. ὁ δὲ ἀφικομένου τοῦ κυβερνήτου ἀποκόψας τὸ ἀπόγειον, ἀπέπλευσεν ἀκινδύνως.

pe mare latitabant. Ille quendam e navi miſit gubernatorem, inquiens, Ægyptum quære, & eum huc adducito. Jam enim ſolvendum eſt. Quo ſermone audito, qui Mileſiam libertatem cuſtodiebant, diſcedentes a navi, Ægyptum per urbem quærebant. Ille cum gubernator rediiſſet, reſecto fune, ſine periculo abnavigavit.

[CAP. IX.]

Λεύκων.

¶ Λεύκων, χρημάτων δεόμενος ἐκήρυξεν ὅτι [1] μέλλοι κόπτειν ἄλλο νόμισμα, καὶ δέοι προσφέρειν αὐτῷ τὸ ὑπάρχον ἑκά-

στῳ

Leucon.

¶ Leucon pecuniis indigens, promulgavit ſe aliam monetam percuſſurum. itaque adferret quilibet ſuos numos, ut alia forma excu-

1 Ἐκπέμπει] MSS. nec non Codd. Caſauboni ἐκπέμπει.

2 Τὸν κυβερνήτην ζητήσας Αἴγυπτον, ἄγε] Suſpicio eſt legendum eſſe καὶ τὸν Αἰγ. Nam duos velle ſe præſtolari fingit: navis gubernatorem, & Ægyptum: quorum ille re vera aberat, & expectabatur. Itaque ſtatim ut eſt reverſus, ſolvit Ægyptus. Paret manifeſto ex ſequentibus, ὁ δὲ ἀφικομένου τοῦ κυβερνήτου ἀποκόψας τὸ ἀπόγειον ἀπέπλευσεν ἀκινδύνως. Pro ἀνάγεσθαι, γρ. ἀναλέγεσθαι. *Caſaubonus.*

Cap. IX. 1 Μέλλοι, &c. καὶ δέοι] Cant. μέλλει & δεῖ. Paullo poſt pro δόκιμον εἴη, uterque Codex δόκιμον γένοιτο. Sub finem poſt συλλεγέντος, Fl. συλλέγοντος. Simile Dionyſii factum refert Ariſtoteles lib. II. Οἰκον. Δανειζόμενός τε παρὰ τῶν πολιτῶν χρήματα ἐπ' ἀποδόσει, ὡς ἀπῄτουν αὐτὸν, ἐκέλευσεν ἀναφέρειν ὅσον ἔχοι τις ἀργύριον πρὸς αὐτόν· εἰ δὲ μὴ, θάνατον ἔταξε τὸ ἐπιτίμιον. ἀνενεχθέντος δὲ τοῦ ἀργυρίου, ἐπικόψας χαρακτῆρα, ἐξέδωκε τὴν δραχμὴν δύο δυναμένην δραχμὰς, τό, τε ὀφειλόμενον πρότερον, ἀπήνεγκεν πρὸς αὐτόν.

2 Λεύ-

ſi valerent. Quibus omne quicquid habebant adferentibus, aliud ſignum impreſſit, duplicique precio eſſe unumquemque numum juſſit. Itaque dimidiam partem eorum quæ collegerat lucratus, neminem civium damno affecit.

2 Leucon cum intellexiſſet ſibi amicos multoſque cives conjuratos, inſidias parare, convocatis mercatoribus omnibus, tantum pecuniarum a ſingulis mutuo accepit, quantum habebant, inquiens, hoſtes ſibi per proditionem dedi. Mercatores promptis animis mutuo pecunias dederunt. Ille conductis ipſis in aulam, confeſſus eſt hoſtium inſidias: hortatuſque eſt, ut ſui corporis eſſent cuſtodes. Etenim tum demum

σῳ, ὅπως μετακοπὲν δόκιμον εἴη· οἱ μὲν προσήνεγκαν ὅσον εἶχον· ὁ δὲ ἄλλον χαρακτῆρα ἐπιβαλὼν ἐπέτρεψε τὸ τίμημα διπλάσιον ἑκάστῳ νομίσματι. ὥς τε τοῦ συλλεγέντος τὸ ἥμισυ κερδάνας, οὐδένα τῶν πολιτῶν ἐζημίωσεν.

² Λεύκων μαθὼν ὡς ἐπιβουλεύοιεν αὐτῷ φίλοι καὶ πολῖται συνομοσάμενοι πολλοὶ, τοὺς ἐμπόρους καλέσας ἅπαντας, χρήματα ἴσα εἶχεν ἕκαστος ἐδανείζετο. φάσκων τοὺς πολεμίους αὐτῷ προδιδόασι· ³ οἱ μὲν ἔμποροι προθύμως ἐδάνειζον τὰ χρήματα. ὁ δὲ συναγαγὼν αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν, ὡμολόγησε τὴν ἐκ τῶν πολλῶν ἐπίθεσιν· καὶ παρεκάλεσε φύλακας τοῦ σώματος αὐτοῦ γενέσθαι. ὡς τὰ χρήματα κομιουμένους εἰ σώζοιν-

2 Λεύκων μαθὼν, &c.] Plura ſtrategemata, quibus amici vel cives dubii & ſuſpecti ſub ſpecie mutuandæ pecuniæ oppignorantur, vide apud Gruterum in Diſcur. Polit. ad Tacitum cap. LVI.

3 Οἱ μὲν ἔμποροι] Μὲν cum utroque Codice inſerui. Mox cum Fl. pro πολλῶν ſcripſerim πολιτῶν, quia ſupra ὡς ἐπιβουλεύοιεν αὐτῷ φίλοι καὶ πολῖται. Interpres legiſſe videtur πολεμίων. Paullo poſt pro ἐθέλοντες, Cant. θέλοντες.

σώζοιντο αὐτόν. καὶ δὴ τὰ χρήματα σῶσαι ἐθέλοντες οἱ ἔμποροι ὅπλα παραλαβόντες, οἱ μὲν δορυφόροι τοῦ σώματος· οἱ δὲ [6] τῶν ἀρχείων φύλακες ἐγένοντο. Λεύκων δὲ μετὰ τούτων, καὶ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν πιστοτάτων, τοὺς κοινωνοῦντας τῆς ἐπιθέσεως συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀσφαλῶς καταστησάμενος ἀπέδωκε τὰ χρήματα.

eos pecunias recuperaturos, ſi ſe incolumem & ſalvum conſervaſſent. Quo factum eſt, ut pecuniarum cauſſa mercatores armis ſumptis, alii corpus Leuconis ſtiparent, alii regiam tuerentur. Leucon horum, atque amiciſſimorum quos circa ſe habebat auxilio, participes conjurationis comprehenſos, trucidavit: imperioque in ſecuritatem redacto, pecunias reddidit.

Λεύκων ἐν τῷ πρὸς Ἡρακλεώτας πολέμῳ αἰσθόμενος τῶν τριηραρχῶν τινὰς προδιδόντας καὶ αὐτομολεῖν μέλλοντας, συλλαβὼν αὐτοὺς, ἀκοῦσαι μὲν ἔφη περὶ αὐτῶν λόγους οὐκ ἐπιτηδείους. οὐ πιστεῦσαι γε μήν. [7] ὅπως οὖν μὴ καὶ κατὰ τύχην ἥττης γενομένης αὐτοὶ δοκοῖεν αἴτιοι τοῦ σφάλματος, αὐτοὺς μὲν ἡσυχάζειν ἐκέλευσεν, ἄλλους δὲ τριη-

3 Leucon in bello contra Heracleotas, animadvertens, aliquos ex trierarchis proditionem moliri, & tranſitionem ad hoſtes parare, comprehendi eos juſſit, & ad ſe inquit parum honeſtos ſermones de ipſis deferri, verum ſe fidem iis non habere. Ne igitur, ſi fortuna & caſus victoriam hoſtibus dediſſet, ipſi in ſuſpicionem criminis venirent,

ράρχους

5 Τῶν ἀρχείων] γρ. τῶν ἀρχαίων. Caſaubonus.

6 Ὅπως] Ita reſtitui cum Fl. pro ὤμως. Mox poſt μὴ copulam delet Cant. Paullo poſt ante δίκαιον ἄρχη, inſerit Cant. πρὸς αὐτούς.

7 Ὅπω

eos quieſcere juſſit, aliosque trierarchos in eorum locum ſuffecit. Familiaribus autem ſuſpectorum magiſtratus, vicorumque principatus commiſit, quaſi amico erga eos animo affectus. Cum vero bello finem impoſuiſſet: Juſtum inquit eſſe ut in ſuſpectos inquiſitio fieret: ne ſine ratione fidem illis non habuiſſe putaretur. Qui cum in curiam veniſſent una cum familiaribus, incluſos armata militum manu omnes ad unum morte affici juſſit.

ηράρχους ἀπέδειξε. τοῖς δὲ οἰκείοις τῶν ὑπόπτων ἀρχὰς καὶ ἐπιμελείας ἐνεχείριζε κωμῶν, ὡς δὴ φιλοφρόνως ἔχων πρὸς αὐτούς, ἐπεὶ δὲ τὸν πόλεμον κατελύσατο. δίκαιον ἔφη κριθῆναι τοὺς ὑπόπτους, ἵνα μὴ δόξῃ ἀλόγως αὐτοῖς ἀπιστῆσαι· παρελθόντων δὲ εἰς τὸ δικαστήριον ὁμοῦ τοῖς οἰκείοις, περιστησάμενος ὡπλισμένην δύναμιν, ἅπαντας αὐτοὺς ἀναιρεθῆναι προσέταξεν.

4 Leucon Heracleotis ſibi bellum inferentibus, cum magna navium multitudine, & egredientibus in terram, ubicumque libitum ipſis fuiſſet, cum videret ſuos milites pugnam detrectare, neque eos egreſſu prohibere, in

Λεύκων ἐπιστρατευσάντων Ἡρακλεωτῶν ναυσὶ πολλαῖς, καὶ ἀποβαινόντων [7] ὅπῃ τῆς χώρας ἐβούλοντο, ὁρῶν τοὺς αὑτοῦ στρατιώτας ἐθελοκακοῦντας καὶ οὐκ ἀνείργοντας, ἔταξε [8] τοὺς ὁπλίτας πρώτους πρὸς τὴν ἀπό-

7 Ὅπῃ] Uterque Codex ὅποι. Pro τῆς χώρας, Cant. τῆς γῆς. Mox poſt ἐθελοκακοῦντας inſerui copulam cum Fl.

8 Τοὺς ὁπλίτας πρώτους.... τὴν ἀπόβασιν] Deeſt verbum, κωλύειν, ut puto Caſaubonus.

Τοὺς ὁπλίτας πρώτους πρὸς τὴν ἀπόβασιν] Ita lacunam, quæ erat in Vulgata cum Fl. ſupplevi. In ora Cant. notatum erat, ὅπῃ, vel κωλύειν forte. Mox pro τοξεύειν τῶν κτείνειν, cum utroque Codice edidi τοξεύειν καὶ κτείνειν. Item διερρώσως cum utroque Codice (niſi quod Cant. ἐῤῥωμένως) & Interprete inſerui.

ἀπόβασιν τῶν πολεμίων. ἐπὶ δὲ τούτοις ὄπισθεν, τοὺς Σκύθας. καὶ φανερῶς παρήγγειλε τοῖς Σκύθαις, ἐὰν οἱ ὁπλῖται ὀκνῶσι, καὶ τοὺς πολεμίους ἀποβαίνοντας [9] παρέχωνται, τηνικαῦτα τοξεύειν καὶ κλινύειν αὐτούς· τοῦτο μαθόντες οἱ ὁπλῖται εὐρώστως τοὺς πολεμίους ἀποβαίνειν ἐκώλυον.

prima acie conſtituit armatos ad hoſtium egreſſionem arcendam. Poſt hos a tergo Scythas: & manifeſto Scythis præcepit, ſi armati rem ſegniter adminiſtrarent, hoſteſque egredi paterentur, tum in ipſos tela mitterent, atque occiderent. Quo cognito, armati fortiter, ne hoſtes egredi poſſent reſtiterunt.

[CAP. X.]

Ἀλέξανδρος ὁ Φρούραρχος.

Alexander.

¶ Ἀλέξανδρος φρούραρχος τῶν περὶ τὴν Αἰολίδα χωρίων μισθωσάμενος τῶν ἀπ' Ἰωνίας τοὺς ἀρίστους ἀγωνιστὰς, αὐλητὰς μὲν Θέανδρον καὶ Φιλόξενον, ὑποκριτὰς δὲ Καλλιπίδην, καὶ Νικόστρατον, θέαν ἐπήγγειλε· [1] πρὸς μὲν οὖν τὴν δόξαν τῶν ἀγωνιστῶν συνέ-

¶ Alexander præfectus iis præſidiis, quæ oppida Aeolidis & munitiones tenebant, conductis ex Ionia ludionibus præſtantiſſimis, tibicinibus Theandro & Philoxeno, hiſtrionibus vero Callipede & Nicoſtrato ſpectaculum indixit. Ad famam & celebritatem ludionum

9 Παρέχωνται] Παρέρχωνται. Caſaubonus.

CAP. X. 1 Πρὸς μὲν οὖν τὴν δόξαν] Οὖν neque Interpres neque MSS. agnoſcunt. Pro ἐκ τῶν πλησίον πόλεων, Cant. ἐκ τῶν πλησίων πόλεων. In fine pro αὐτὸς δὲ τὰ χωρία .... δὺς ἀπηλλάγη, Cant. αὐτὸς δὲ τὰ χωρία φρουράρχοις δοὺς ἐπάρχας ἀπηλλάγη Fl. αὐτὸς δὲ τὰ χωρία Θίβρωνι ἐπάρχας δοὺς ἀπηλλάγη. Caſauboni quoque Codd. ante δοὺς habebant ἐπάρχας. Unde cum Interprete legerem αὐτὸς δὲ τὰ χωρία Θίβρωνι δοὺς ἀπηλλάγη. Cantabrigienſis Codex hic deficit.

2 Τὰ

omnis vicinarum urbium multitudo confluebat. Cum plenum jam eſſet hominibus theatrum, immiſſis militibus ac barbaris cum quibus oppida tenebat, ſpectatores omnes una cum liberis & uxoribus comprehendit: magnoque accepto pretio, eos liberos dimiſit. Ipſe vero munitionibus Thibroni traditis, ex iis locis diſceſſit.

συνέδραμον ἐκ τῶν πλησίον πόλεων ἅπαντες· ἐπεὶ δὲ πλῆρες τὸ θέατρον ἦν, περιστήσας τοὺς στρατιώτας, καὶ τοὺς βαρβάρους, μεθ᾽ ὧν ἐφρούρει τὰ χωρία, πάντας τοὺς θεατὰς συλλαβὼν αὐτοῖς παισὶ καὶ γυναιξὶ, λύτρα μεγάλα λαβὼν, τοὺς μὲν ἀπέλυσεν· αὐτὸς δὲ [2]τὰ χωρία.....δοὺς ἀπηλλάγη.

[CAP. XI.]

Ariſtides Eleates.

¶ Ariſtides Eleates Dionyſio Cauloniam oppugnanti, cum duodecim triremibus adnavigabat. Qui cum re intellecta cum duodecim navium implementis, contra ſolveret, Ariſtides revertens diſcedebat, & ingruente nocte juſſit faces tollere, quas Dionyſii naves ſequebantur. Paulatim his abſtractis facibus, alias in mare ſubmiſerunt, magnis ſuberibus adaptatas,

Ἀριστείδης.

¶ Ἀριστείδης Ἐλεάτης Διονυσίῳ πολιορκοῦντι Καυλωνίαν ἐπέπλει μετὰ ιβ' τριήρων· ὁ δὲ συνιδὼν ἐπανήχθη πέντε καὶ δέκα ναῦς πληρώσας. Ἀριστείδης ὑποστρέψας ὑποχωρεῖ, καὶ νυκτὸς γενομένης, ἐκέλευσεν ἆραι τοὺς λαμπτῆρας, οἷς αἱ τοῦ Διονυσίου νῆες εἵποντο. μετὰ μικρὸν δὲ τούτους καθελόντες, ἑτέρους καθῆκαν ἐς τὴν θάλατταν φελλοῖς με-

2 Τὰ χωρία .... δοὺς ἀπηλλάγη] In noſtro Codice mendoſe ſcriptus erat hic locus. Sed Interpres Θίβρωνι δοὺς in ſuis legit. De hoc Thibrone egit libro ſecundo. Thimbronem reliqui vocant. *Caſaubonus.*

μεγάλοις ἐφηρμοσμένους, κἀκ τοῦ φωτὸς ἐς τὸ πλάγιον ἐπιστρέψαντες, ³ ἔφθασαν ἐς τὴν Καυλωνίαν καταπλεύσαντες, τῶν περὶ Διονύσιον πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν φελλῶν αὐγὴν πλανωμένων.

& a lumine in obliquum ſe convertentes, ad Cauloniam adnavigaverunt, Dionyſio cum ſuis ad ſuberum ſplendorem curſum dirigentibus.

[CAP. XII.]

Ἀλέξανδρος ὁ Λυσιμάχου.

Alexander.

¶ Ἀλέξανδρος, ¹ Λυ-

¶ Alexander Lyſima-

σι-

3 Ἔφθασαν ἐς τὴν Καυλωνίαν καταπλεύσαντες, τῶν περὶ, &c.] Ita diſtinxi pro vulgato, ἔφθασαν ἐς τὴν Καυλωνίαν, καταπλεύσαντες τῶν περὶ, &c.

CAP. XII. 1 Λυσιμάχου καὶ Μηκρίδης υἱός] In noſtro Codice corruptiſſime fuit καὶ Μηστρίου δ' υἱός. Scribe mox Κοτυάϊον τῆς Φρυγίας vel etiam Κοτυάειον cum Stephano. Clara quondam fuit Phrygiæ Epicteti urbs: & nunc quoque eſt celeberrima totius Beglerbegatus ſive ſatrapiæ Anatoliæ caput. *Caſaubonus.*

Μηκρίδης υἱός] Fl. Μηκρίδου υἱός. Palmerius Ἀμάστριδος υἱὸς legit: eumque ſequitur Vir Ampliſſimus Ezechiel Spanhemius De Præſtant. & Uſu. Numiſm. Diſſertat. v. niſi quod malit Ἀμήστριος, vel Ἀμάστριος. Sed Vulgata ſollicitanda non videtur. Refert quidem Photius Narrat. ccxxiv. cap. 5. ex Memnone, ut & Diodorus lib. xx. *Amaſtrin*, *Oxyathra*, fratris Darii filiam, poſt Crateri (cui ab Alexandro tradita erat in matrimonium, ſed qui eam deſeruerat) & Dionyſii, Heracleæ tyranni, nuptias, a *Lyſimacho* adſcitam in matrimonium; verum liberorum ex *Lyſimacho* ſuſceptorum non meminit, cum tamen liberos ex Dionyſio ſuſceptos, *Craterum* ſcil. *Oxyathrin*, & filiam *Amaſtrin* enumeret; nec non eam, *Lyſimacho* *Arſinoës* amore irretito, deſerto, Heracleæ a filiis ſuis, *Cratero* & *Oxyathre* interfectam; crimen vero illud a *Lyſimacho* nece parricidarum fuiſſe vindicatum. Verum tamen, inquies, potuit *Alexander* eſſe filius *Lyſimachi* & *Amaſtris*, quia argumentum a Photii ſilentio nihil concludit. Sed obſtat locus Pauſaniæ in Atticis, qui poſtquam retulit mortem Agathoclis, filii *Lyſimachi* & *Lyſandræ*, ſororis *Arſinoës*, ab *Arſinoë* interfecti, inquit: Λύσανδρα παρὰ Σέλευκον ἐκδιδράσκει, τούς τε παῖδας ἅμα ἀγομένη, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς αὐτῆς, οἳ περιελθόντος τούτου, ἐς Πτολεμαῖον κατέφυγον. τούτοις ἐκδιδράσκουσι, παρὰ Σέλευκον, καὶ Ἀλέξανδρος ἠκολούθησεν, υἱὸς μὲν Λυσιμάχου, γεγονὼς δὲ ἐξ Ὀδρυσιάδος γυναικός. Et paullo poſt, relata cæde *Lyſimachi* prælio contra Seleucum: Ἀλέξανδρος δὲ ὃς ἐκ τῆς γυναικὸς Ὀδρυσιάδος ἐγεγόνει οἱ. πολλὰ Λυσάνδραν παραιτησάμενος ἀναιρεῖταί τε, καὶ ὕστερον τούτων ἐς Χερρόνησον κομίσας ἔθαψεν. Cum autem *Amaſtris* dici non poſſit Ὀδρυσίας γυνή, patet huc eam referri non poſſe,

2 Κω-

chi & Mecridæ filius, volens clam iis qui ſequebantur in Cotilium Phrygiæ caſtellum pervenire, noctu exercitum in cavum locum juxta civitatem abdidit. Ipſe vero prima luce diploidem Phrygiam aſperam ſordidamque indutus, pileo capiti impoſito, duobuſque pueris adjunctis, utrique lignorum onus impoſuit, enſemque ſub axillam dedit. Introivit per portam, agreſti & ruſtica ſpecie deceptis hoſtibus. Ingreſſus pileum depoſuit, cognoſcendumque ſe præbens, omnium dextras prehenſabat, quaſi ad ſalutem civitatis vindicandam adveniſſet. Occultati vero, quemadmodum conſtitutum erat, apertis portis irruentes, Cotilium occupant.

σιμάχου καὶ Μηκρίδης υἱὸς εἰς [2] Κωτίλιον τῆς Φρυγίας βουλόμενος ἐλθεῖν, καὶ λαθεῖν· τοὺς μὲν ἀκολουθοῦντας νυκτὸς ἔκρυψεν εἴς τι κοῖλον χωρίον περὶ τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ ἕωθεν [3] διπλοΐδα Φρυγίαν τραχεῖαν καὶ ῥυπῶσαν περιβαλλόμενος, πίλιον κεφαλῇ περιθέμενος, δύο παῖδας παραλαβὼν, ἑκατέρῳ φορτίον ξύλων ἐπιθεὶς, καὶ μάχαιραν ὑπὸ μάλης δοὺς, εἰσῆλθε διὰ τῆς πύλης, ἄγροικος εἶναι νομιζόμενος· εἰσελθὼν δὲ, τὸ μὲν πίλιον ἀπέθετο. γνωρισθεὶς δὲ ἐδεξιοῦτο πάντας, ὡς ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πόλεως ἥκων. οἱ δὲ καταπεκρυμμένοι κατὰ συγκείμενον ἀνεῳγμένῃ τῇ πύλῃ προσπεσόντες, αἱροῦσι τὸ Κωτίλιον.

2 Κωτίλιον] Strabo lib. XIII. pag. 602. meminit collis *Cotyli* Ἔστι γὰρ λόφος τις τῆς Ἴδης Κότυλος· ὑπέρκειται δὲ ὥστε ἑκατόν που καὶ εἴκοσι σταδίοις Σκήψεως. & Sozomenes lib. VI. Hiſt. Eccleſ. cap. 24. Κωτυαεῖς. ſed hoc ab Henr. Valeſio mutatum in Κωτυαεῖς, de quo Stephanus & Comment. ad illum locum. Caſaubonus in margine notarat. γρ. Κωτίλιον.

3 Διπλοΐδα] Videtur hic poni eo ſenſu, quo apud Horatium lib. I. Epiſt. 17. *pannus duplex*. pro veſte ſcilicet craſſiore & viliore. Quid ſit διπλοΐς, ut & *duplex pallium*, & *duplicare pallium*, vide apud Salmaſium ad Tertullianum De pallio.

[CAP. XIII.]

Ἀμφικτύονες. | *Amphictyones.*

¶ [1] Ἀμφικτύονες Κίρ- | ¶ Amphictyones in op-

ῥαν | ῥαν

1 Ἀμφικτύονες Κίῤῥαν ἐπολιόρκουν] Frontinus aliter, his verbis, *Cliſthenes Sicyonius ductum aquarum in oppidum Criſaorum ferentem rupit: mox affectis ſiti reſtituit aquam elleboro corruptam, qua uſos profluvio decipiens cepit.* Ubi peſſimè in noviſſimis editionibus leges *affectus*. Et nos *decipiens*, niſi eſt Græcum, λαθοῦσα, quid ſit neſcio: valdeque ne ipſa nos decipiat vereor. Quid ſi *repens* vel *ingens*, ut apud Græcos διάῤῥοια ἀκρατής? *Caſaubonus.*

Ἀμφικτύονες Κίῤῥαν ἐπολιόρκουν] Ita edidi pro vulgato Κύῤῥαν, quia ſic dicta urbs hæc ſupra III. 5. & aliis: Livio lib. XLII. cap. 15. *Adſcendentibus ad templum a Cirrha, priuſquam perveniretur ad frequentia ædificiis loca maceria erat*, &c. Plinio lib. IV. cap. 3. *Ultra Cyrrhæi Phocidis campi, oppidum Cirrha.* Hinc Apollo *Cirrhæus vates* Juvenali Sat. XIII. vſ. 79. Ptolemæo tamen lib. III. cap. 15, ſcribitur Κύῤῥα. Non diſſentit a Polyæno Frontinus, dum lib. III. cap. 7. 6. ſcribit *Cliſthenes Sicyonius ductum aquarum in oppidum Criſſaorum ferentem rupit: mox affectis ſiti reſtituit aquam elleboro corruptam, qua uſos profluvio ventris decipiens cepit.* Civitas enim, quæ Noſtro Κίῤῥα, priſco nomine dicta fuit Κρίσσα, teſte Pauſania in Phocicis, ſub finem: Λέγεται δὲ ἐς τὴν Κίῤῥαν, καὶ ἀπὸ τῆς Κίῤῥας τὸ ὄνομα τὸ ἐφ᾽ ἡμῶν τεθῆναι τῷ χωρίῳ φασίν. Ὅμηρος μέντοι, Κρίσαν ἔν τε Ἰλιάδι, ὁμοίως καὶ ὕμνῳ τῷ εἰς Ἀπόλλωνα ὀνόματι ἐξ ἀρχῆς καλεῖ τὴν πόλιν. Ad quem locum Homeri, citatum Pauſaniæ, ſcribit Euſtathius pag. CCLXXIII. Ἐξ ἧς καὶ πεδίον (ita ſcribo pro corrupto παιδίον) Κρισσαῖον· καὶ κόλπος ἐκεῖ Κρισσαῖος· ὁ δὲ αὐτὸς καὶ Κιῤῥαῖος. διὰ τὸ καὶ τὴν Κρίσσαν διπλάζουσαν κατὰ τοὺς νεωτέρους τὸ σ Κίῤῥαν λέγεσθαι. ὡς γὰρ πυρσὸς πυῤῥὸς τροπῇ τοῦ ἑνὸς σ εἰς ρ, καὶ πυρσινὸς πυῤῥινός, οὕτω καὶ ὁ Κρισσαῖος κόλπος, Κιῤῥαῖος. Adducit deinde Strabonis locum, qui eſt lib. IX. ubi Κίῤῥαν & Κρίσσαν diſtinguit, quod & faciunt Ptolomæus lib. XIII. cap. 15. & Plinius lib. IV. cap. 3. Cum Pauſania quoque facit Etymologici Magni Auctor: & Stephanus voce Κρίσσα, haud ita falſo ſcribens: τινὲς δ᾽ αὐτὴν τῇ Κίῤῥᾳ φασί. Nicolaus quoque Damaſcenus Lycurgum obiiſſe ſcribit *Criſſa*, quod Plutarcho contigiſſe dicitur *Cirrhæ*. Hinc ergo Κίῤῥα Frontino dicitur *Criſſeorum* (ſcribe *Criſſaorum*) oppidum. Diverſa tamen oppida ſtatuit a Grentemeſnil, auctoritate Strabonis, Plinii, & Ptolæmei. Eum vide. *Cliſthenes* ille *Sicyonius*, cujus meminit Frontinus, ut & Auctor ſupra III. 5. dux belli contra *Cirrhæos* erat electus ab *Amphictyonibus*; cujus inventum non fuit hoc ſtrategema, ut innuere videtur uterque, ſed *Solonis*, qui *Cliſtheni* ab *Amphictyonibus* conſiliarius erat additus. Rem omnem diſtincte narrat Pauſanias, cujus verba ſupra lib. III. cap. 5. adduxi; quæ autem apud eundem ſequuntur, quia huc faciunt, hic ſubjicio: Εὑρέθη δὲ καὶ ἕτερον τῷ Σόλωνι σόφισμα ἐς τοὺς Κιῤῥαίους. Τοῦ γὰρ Πλείστου τὸ ὕδωρ ῥέον διὰ ὀχετοῦ σφίσιν ἐς τὴν πόλιν ἀπέστρεψεν ἀλλαχόσε ὁ Σόλων. Καὶ οἱ μὲν πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας ἔτι ἀντεῖχον ἔκ τε φρεάτων καὶ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ πίνοντες. ὁ δὲ τοῦ ἐλλεβόρου τὰς ῥίζας ἐμβαλὼν ἐς τὸν Πλεῖστον, ἐπειδὴ ἱκανῶς τοῦ φαρμάκου τὸ ὕδωρ ᾔσθετο ἔχον, ἀπέστρεψεν αὖθις ἐς τὸν ὀχετόν. καὶ ἐνεφορήσαντο γὰρ ἄδην οἱ Κιῤῥαῖοι τοῦ ὕδατος, καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ ἀπαύ-

pugnatione Cyrrhæ abſtruſum aquæductum invenerunt copioſo latice fluentem, & de conſilio Eurylochi magnam ellebori multitudinem ab Anticyra collectam aquæ permiſcuerunt. Cyrrhenſes aquam bibentes, ventribus pernicie contracta, omnes diſſoluti jacebant. Amphictyones ſine labore proſtratis hoſtibus, urbem ceperunt.

ῥαν ἐπολιόρκουν· καὶ δὴ κρυπτὸν ὑπόνομον εὗρον ἄγοντα ναματιαῖον ὕδωρ πολύ. καὶ τῇ Εὐρυλόχου γνώμῃ συλλέξαντες Ἀντικύροθεν πολὺ πλῆθος ἐλλεβόρου κατέμιξαν τῷ ὕδατι· Κιῤῥαῖοι πιόντες διαφθείρονται τὰς γαστέρας, καὶ πάντες ἐκλυθέντες ἔκειντο· Ἀμφικτύονες ἀπονητὶ τὴν Κίῤῥαν πόλιν ἔλαβον, κειμένων τῶν πολεμίων.

[CAP. XIV.]

Samnites.

¶ Samnites cum hoſtibus jusjurandum inierunt, & fœdus de pace conſtituerunt, ea conditione, ut nihil aliud quam lapidem per univerſum murorum circuitum eximerent. Quibus eam rem tolerabilem exiſtimantibus, hoſtes infimos lapi-

Σαυνῖται.

¶ Σαυνῖται πρὸς τοὺς πολεμίους ὅρκους ἐποιήσαντο, καὶ συνθήκας εἰρήνης πέρι· οἱ δὲ συνέθεντο ποιήσειν μηδὲν ἄλλο, ἢ λίθον ἐν κύκλῳ τοῦ τείχους ἐξελεῖν. τῶν δὲ οὐδὲν μέγα ἡγησαμένων, οἱ πολέμιοι τοὺς κάτω λίθους τῶν τειχῶν ἐξεῖλον, ὅπως εἰς

γῆν

ςυ τῆς διαῤῥοίας ἐξέλιπον οἱ ἐπὶ τοῦ τείχους τὴν φρουράν. Ἀμφικτύονες δὲ ὡς εἷλον τὴν πόλιν, ἱερὰ ἔξαντο ὑπὲρ Θεοῦ δίκας παρὰ Κιῤῥαίων. καὶ ἐπίνειον Δελφῶν ἐστὶν ἡ Κίῤῥα. Belli hujus etiam meminit Strabo dicto loco. Apud Frontinum pro *qua uſos profluvio ventru decipiens cepit*, pro quo MS. *deinceps*, Freinshemius *deſipientes*, Caſaubonus *repens* vel *ingens*, ſi quid mutandum, ſcripſerim *decumbentes*, quod conveniet cum Polyæno, qui ſcribit: Ἀμφικτύονες ἀπονητὶ τὴν Κίῤῥαν πόλιν ἔλαβον, κειμένων τῶν πολεμίων. In fine ſtrategematis pro τὴν Κίῤῥαν πόλιν, Fl. ſimpliciter τὴν πόλιν.

1 Ἡμί-

γῆν εὐκόλως καταφέροιτο.

des e mœnibus eruerunt, ſic ut facile moles univerſa collaberetur.

[CAP. XV.]

Καμπανοί.

¶ Καμπανοὶ, σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς τοὺς πολεμίους, ἐπὶ τῷ, δοῦναι τὰ [1] ἡμίσεα τῶν ὅπλων αὐτοῖς, καὶ διατεμόντες τὰ ὅπλα ἐκέλευον τούτους τὰ ἡμίση λαμβάνειν.

Campani.

¶Campani fœdus cum hoſtibus pepigerunt ea lege, ut eis dimidiam armorum partem traderent, & diſſectis armis dimidium eos recipere juſſerunt.

[CAP. XVI.]

Καρχηδόνιοι.

¶ Καρχηδόνιοι κατακλεισθέντες εἰς χωρίον ἄνυδρον ὑπὸ Διονυσίου, περὶ συμβάσεως ἐπεκηρυκεύσαντο. ὁ δὲ ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποστῆναι πάσης Σικελίας, τὴν δαπάνην ἀποδόντας, ἣν ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ πεποίηται. οἱ σύμβουλοι τῶν Καρχηδονίων ὡμολόγουν ταῦτα ποιήσειν· οὐ μὴν εἶναι σφᾶς αὐτοὺς κυρίους ἄνευ τοῦ ναυάρχου δοῦναι βέβαιον ἀπόκρισιν· ἠξίουν δὴ μετα-

Carthaginienſes.

¶ Carthaginienſes in locum aqua vacantem concluſi a Dionyſio, de conſtituenda pace legationem ad eum miſerunt. Ille conditionem hanc tulit, ut ab omni Sicilia abſtinerent, ſumptuſque præſtarent, quos in poſtremum bellum impendiſſet. Conſiliarii Carthaginienſium ſe imperata facturos receperunt: verum ſe plenam poteſtatem, ſine nauarcho, non habere, conſtans aliquod

ϛρα-

1 Ἡμίσεα] Fl. ἡμίση.

2 Σιωπ

reſponſum reddendi. Itaque rogabant, ut ſibi ad eum caſtra transferre liceret. Conceſſit Dionyſius, quamvis repugnante Leptine. Carthaginienſes mutatis caſtris, Dionyſio legatos re infecta remiſerunt.

2 Carthaginienſes Siciliam vaſtantes, ut celeriter a Libya ſibi commeatus, reſque neceſſariæ adferrentur, duas clepſydras æquales magnitudine fecerunt, & in utraque circulos æquales deſcripſerunt, eandem habentes inſcriptionem. Inſcriptum autem erat, alibi opus eſſe navibus, alibi turbinatis navigiis, alibi auro, alibi machinis, & rurſus frumento, iterumque beſtiis, & iterum armis ac pedeſtribus, equeſtribuſque copiis. Ad eum modum omnibus circulis conſcriptis, alteram clepſydram in Sicilia retinentes, alteram Carthaginem miſerunt, man-

στρατοπεδεῦσαι πρὸς ἐκεῖνον. Διονύσιος μὲν ἐπέτρεψεν, καίπερ ἀντιλέγοντος Λεπτίνου· Καρχηδόνιοι δὲ μεταστρατοπεδεύσαντες Διονυσίῳ τοὺς κήρυκας ἀπράκτους ἀνέπεμψαν.

Καρχηδόνιοι Σικελίαν πορθοῦντες ὅπως αὐτοῖς ἀπὸ Λιβύης διὰ τάχους τὰ ἀναγκαῖα κομίζοιτο, κλεψύδρας δύο ποιήσαντες ἴσας τοῖς μεγέθεσι, κύκλους ἐν ἑκατέρᾳ διέγραψαν ἴσους, ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἐπιγραφήν. ἐπεγέγραπτο γὰρ οὗ μὲν, χρεῖα νεῶν· οὗ δὲ, στρογγύλων πλοίων, ἀλλαχοῦ δὲ χρυσίου, καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ μηχανημάτων· καὶ πάλιν σίτου, καὶ πάλιν θηρίων, καὶ πάλιν ὅπλων, καὶ πεζῶν, καὶ ἱππέων. οὕτω δὴ πάντας τοὺς κύκλους ἐπιγράψαντες, τὴν ἑτέραν τῶν κλεψυδρῶν ἐν Σικελίᾳ κατασχόντες ἐξέπεμψαν εἰς Καρχηδόνα, [2] συντάξαντες, ἣν ἴδωσιν

ἀρ-

2 Συντάξαντες, ἣν ἴδωσιν ἀρθέντα πυρσὸν πᾶσαι αὐτὰς ἀποκ.] Lege, ἣν ἴδ, & περ' αὐτῶν. Inventum autem hoc pluribus alias explicabimus, quum

de

ἀρθέντα πυρσὸν παρ᾽ αὐτῶν ἀποσκοπεῖν, ὅτ᾽ ἂν ὁ δεύτερος ἀναδειχθῇ πυρσὸς, ποίῳ κύκλῳ τοῦτο συμβήσεται· καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἀναγνόντας ὅτι τάχος τὸ σημαινόμενον διὰ τῶν γραμμάτων, ἐκπέμπειν· τοῦτον τὸν τρόπον ὀξυτάτην εἶχον Καρχηδόνιοι τὴν κομιδὴν τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαίων.

3 Καρχηδόνιοι ναυσὶ καὶ τριήρεσιν ἔπλεον ἐπὶ Σικελίαν. Διονύσιος αἰσθανόμενος, ναυσὶ πολλαῖς ἐπέπλευσεν. παριδόντες Καρχηδόνιοι τὸν στόλον, τὰς μὲν στρογγύλας τῶν νεῶν κύκλῳ περιεστήσαντες ἑτέραν ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἱκανὸν διάστημα· τὰς δὲ τριήρεις ἐς τὸ μέσον αὐτῶν ἀθροίσαντες, συχνοὺς δὲ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ

dantes, ut cum ignem apud ipſos ſublatum vidiſſent, animadverterent, quando ſecundus ignis oſtenderetur, quo in circulo hoc contingeret: ejuſque inſcriptionem legentes, ſtatim id quod litteris eſſet ſignificatum, mitterent. Hac ratione Carthaginienſes celerrimam devectionem habuerunt rerum ad bellum neceſſariarum.

3 Carthaginienſes cum rotundis navibus atque triremibus in Siciliam navigabant. Dionyſius re cognita, infinitas naves eis obviam duxit. Carthaginienſes claſſem conſpicati, turbinatas quidem naves in ambitu quodam & circuitu alteram ab altera ſatis magno intervallo conſtituerunt, & in harum medium triremes collegerunt,

τὰς

de tota veteri πυρσείας ratione diſputabimus. Eſt enim res ſcitu digniſſima, nec multis bene cognita. *Caſaubonus.*

Ἣν ἴδωσιν ἀρθέντα πυρσὸν παρ᾽ αὐτῶν] Ita edidi, monente Caſaubono, Fl. quoque pro παρ᾽, exhibente παρ᾽. De variis Pyrſiæ rationibus Pluribus diſputantem vide Polybium Hiſtor. lib. x cap. 39. & ſeqq. & Caſaubonum in Epiſtolis.

3 Καρχηδόνιοι ναυσὶ] Supple, στρογγύλαις ναυσί. Paullo poſt lege, καὶ διὰ τῶν διας. *Caſaubonus.*

4 Ἐπα-

& in harum medium triremes collegerunt, magnoque virorum numero in onerarias impoſito, ſe ab impetu hoſtium defenderunt, perque relicta intervalla cum triremibus enavigarunt: & in Dionyſii naves incurſione facta, partim eas ſubmerſerunt, partim armamenta earum plane contriverunt, & ad nihilum redegerunt.

τὰς ὁλκάδας ⁴ ἐπιβιβάσαντες, ἠμύνοντο τοὺς πολεμίους ἐπιόντας· καὶ τῶν διαστημάτων ταῖς τριήρεσι διεκπλέοντες, καὶ τοῖς τοῦ Διονυσίου σκάφεσιν ἐμβαλόντες τινὰ μὲν αὐτῶν κατέδυσαν, τὰ δὲ ὅπλα πάντων ἀχρεῖα τελείως ἐποίησαν.

4 Carthaginienſes bellum cum Hierone gerentes, noctu adnavigaverunt Meſſanæ. Prope urbem Agrigentum in portu naves ſuas habebant. Magna triremium & turbinatarum navium copia in oſtio ſubductæ ſtabant, reliquæ cuſtodiam age-

Καρχηδόνιοι πολεμοῦντες Ἱέρωνι, νύκτωρ ἐπιπλεύσαντες Μεσσήνῃ, ⁵ πλησίον τῆς πόλεως ὑπὸ Ἀκραγαντίνων καθωρμίσθησαν. ἐν τῷ λιμένι πολλαὶ τριήρεις, καὶ στρογγύλαι νῆες ⁶ ὥρμουν. ἐπὶ τοῦ στόματος ἄλλαι παρεφύλασσον· ὁ στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων ἄριστα

4 Ἐπιβιβάσαντες] γρ. Ἐπιβιάσαντες. *Caſaubonus.*

5 Πλησίον τῆς πόλεως ὑπὸ Ἀκραγαντίνων κατωρμίσθησαν] Peritus locorum difficile, ut puto, ſibi perſuadere quibit hanc lectionem non eſſe mendoſam: longius enim Agrigentum abfuit a Meſſana, quam ut fieri potuerit quod vult iſta lectio. & ſane interpres paullo aliter legit. Nos vero vel ita legendum eſſe ſuſpicamur, ὑπὸ ἄκρας τινὸς κατωρ. vel ὑπὸ ἄκρας Ἀργέννου. Argennum enim appellabant promontorium quoddam Meſſanæ vicinum. Adi Ptolemæum. *Idem.*

Καθωρμίσθησαν] Ita edidi pro κατωρμίσθησαν.

6 Ὥρμουν ἐπὶ τοῦ στόματος] Malim equidem ſic diſtingui, ὥρμουν. τοῦ στόματος ἄλλαι π. *Caſaubonus.*

ἄριστα πλεούσης νεὼς τὸν τριήραρχον καλέσας, προσέταξεν αὐτῷ παρὰ τὸν λιμένα πλεῖν ἐγγίζοντα τοῦ στόματος· εἰ δὲ οἱ πολέμιοι διώκοντες ἐπαναχθεῖεν, φεύγειν ἄνω πελάγους· ὁ μὲν τριήραρχος ἐπέλαζε τῷ στόματι. οἱ δὲ κυβερνῆται τῶν ἐφορμουσῶν νεῶν ὑπολαβόντες εἶναι κατάσκοπον τὴν ναῦν, ἐδίωκον κατὰ κράτος. ὡς δὲ μακρὰν ἀπεσπάσθησαν, ἄχρι πελάγους διώκοντες· οἱ Καρχηδόνιοι τοῖς λοιποῖς σκάφεσι σπουδῇ πλεύσαντες ἐπὶ τὸν λιμένα, τὰς μὲν τριήρεις κενὰς οὔσας ἐνέπρησαν· τῶν δὲ ὁλκάδων τὰς πλείστας ἐξειλκύσαν.

bant. Dux Carthaginienſium, præſtantiſſimæ navis trierarchum advocat: ei præcepit, ut portum navi obeat, & ad oſtium appropinquet. Quod ſi hoſtiles ad eam perſequendam ſolverent, in altum fugam peteret. Trierarchus appropinquat oſtio, Gubernatores ſtantium navium exploratorem eſſe rati, navim ſumma contentione perſequebantur. Quibus, longius perſequendo, in altum provectis, Carthaginienſes cum reliquis navibus ſumma celeritate in portum adnavigarunt, & triremes vacuas incenderunt, onerariarum vero magnam vim extraxerunt.

Καρχηδόνιοι περὶ Σικελίαν μαθόντες ὅτι Ῥωμαῖοι ναῦς πλείονας αὐτῶν ἔχοιεν, βουλόμενοι ταύτας περισπάσαι, πείθουσι τῶν ἰδίων πολιτῶν τινὰς αὐτομόλους γενέσθαι. οἱ πρὸς τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν

5 Carthaginienſes cum in Sicilia cognoviſſent Romanos majorem navium copiam habere, ut eos diſtraherent, ac diſſiparent, quibuſdam ſuis civibus perſuadent, ut tranſitionem faciant, Qui cum ad Romanum

Γναῖον

ducem Cn. Cornelium perveniſſent, promiſerunt ſe Liparam inſulam Siciliæ objectam ei prodituros. Qui fidem eorum verbis habens, in dimidiam claſſem impoſitis militibus, Liparam verſus navigavit. Carthaginienſes contra ſolverunt, Romanis navibus prætereuntibus, legatoſque ad Cornelium miſerunt, qui ſuppliciter conſulem deprecati de pace eumque conſpicati, rogaverunt ut in navigium tranſcenderet, quod Carthaginienſium dux gravi morbo conflictaretur, ut juſtis conditionibus de pace liquidius tranſigerent. Romanus perſuaſus, tranſcendit ad Carthaginienſem. Libyci cum ducem in ſua poteſtate haberent, cum univerſis navibus impetu facto, facile victoriam conſecuti ſunt.

7 Γναῖον Κορνήλιον ἐλθόντες, ὑπέσχοντο Λιπάραν τὴν νῆσον, τὴν παρακειμένην τῆς Σικελίας αὐτῷ προδώσειν. ὁ μὲν δὴ πιστεύσας τὰ ἡμίση σκάφη πληρώσας κατέπλευσεν ἐς Λιπάραν. Καρχηδόνιοι δὲ ἐπαναχθέντες 8 τῶν Ῥωμαϊκῶν νεῶν παρωρμήσαντο πρεσβευτὰς πρὸς τὸν Κορνήλιον ἔπεμψαν· οἳ τὸν ὕπατον ἐξικετεύσαντες, εἰρήνην πείσοντες καὶ δόντες, ἐδεήθησαν εἰς τὸ σκάφος αὐτῶν μεταβῆναι, τοῦ Καρχηδονίων στρατηγοῦ χαλεπῶς νοσοῦντος, ὅπως ἐφ' οἷς δεῖ τὴν εἰρήνην ἀσφαλέστερον συνθοῖντο· πεισθεὶς ὁ Ῥωμαῖος, μετέβη πρὸς τὸν Καρχηδόνιον· οἱ δὲ Λίβυες ἐγκρατεῖς αὐτοῦ γενόμενοι, ταῖς πάσαις ναυσὶν ἐπιθέμενοι, ῥᾳδίως ἐκράτησαν.

[CAP.

7 Γναῖον] Fl. Γνναῖον.

8 Τῶν Ῥωμαϊκῶν νεῶν παρωρμηκότων] Ineſt mendum. Interpres quidem legit παρορμησάντων, vulnere diſſimulato, non ſanato. *Caſaubonus.*

 1 ὑπὸ

[CAP. XVII.]

Ἀμπρακιῶται.

Ἀμπρακιώτας Ῥωμαῖοι πολιορκοῦντες, ἐπειδὴ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐπιτρώσκοντο, πολλοὶ δὲ διεφθείροντο, σύριγγα στενὴν [1] ὑπώρυξαν κάτωθεν, [2] τὴν πό-

Ambraciota.

Ambraciotas Romani oppugnabant. Cum multi eorum vulnerarentur, non pauci etiam interficerentur, anguſtum ſub terra

1 Ὑπώρυξαν] Fl. ἐπώρυξαν. Infra pro ὑπαντήσαντες, cum eodem Cod. nec non Interprete ſcripſi ἀπαντήσαντες. Sub finem pro διέκαιον exhibet δίκαιον.

2 Τὴν πόλιν ἐκπορθεῖν δυνάμενοι] Mendum ſubolet: etſi ſcio poſſe hæc quoquo modo excuſari. Enimvero ſi jam poterant cur non fecerunt? Interpres, *ut poſſent*, id eſt, ὡς δύναιντο, vel δυνησόμενοι. Fortaſſe verborum facta eſt trajectio, & ita legendum, τὴν πόλιν ἐκπορθεῖν οὐ δυνάμενοι, σύριγγα στενὴν ὑπώρυξαν κατ. Sic Livius in eadem hiſtoria: *Romani ad Ambraciam pluribus locis quatiendo arietibus muros aliquantum urbis nudaverant: nec tamen penetrare in urbem poterant.* Atque ut lector ſtudioſus, cui gratum erit Græca cum Latinis in eodem argumento conferre, (qui fructus eſt ſtudiorum meo judicio maximus,) intelligat qua animi alacritate Græcam hanc Polyæni noſtri editionem debeat accipere, placet eandem hiſtoriam ex Livio totidem pæne Latinis verbis narratam deſcribere: quod etſi præter inſtitutum facimus noſtrum, ſperamus tamen lectori φιλομαθεῖ non fore ingratum: cujus ad ſimilia præſtanda in reliquis hujus auctoris partibus diligentiam accendere, & quaſi exemplo noſtro præire voluimus. Sic ergo Livius libro XXXVIII. *Itaque cum aperta vi parum procederet COS. res, cuniculum, vineis ante contecto loco, agere inſtituit. & aliquandiu, cum dies noctesque in opere eſſent, non ſolum ſub terra fodientes, ſed egerentes etiam humum, feſellere hoſtem: tumulus terræ repente eminens, index operis oppidanis fuit. pavidique ne jam ſubrutis muris facta in urbem via eſſet, foſſam intra murum, e regione ejus operis quod vineis contectus erat, ducere inſtituunt.* Paullo poſt. *Momento enim ad inane, ſuſpenſo fulturis ab hoſtibus muro pervenerunt. ibi commiſſis operibus, cum e foſſa in cuniculum pateret iter, primo ipſis ferramentis quibus in opere uſi erant, dein celeriter armati etiam ſubeuntes, occultam ſub terram ediderunt pugnam. Segnior deinde ea facta eſt, interſepientibus cuniculum ubi vellent nunc ciliciis prætentis, nunc foribus raptim objectis. Nova etiam haud magni operis adverſus eos qui in cuniculo erant excogitata res eſt. Dolium a fundo pertuſum, qua fiſtula modica inſeri poſſet, & fiſtulam ferream, operculumque etiam dolii ferreum, & ipſum pluribus locis perforatum fecerunt. Hoc tenui pluma completum dolium ore in cuniculum verſo poſuerunt: per operculi foramina prælongæ haſtæ, quas ſariſſas vocant, ad ſummovendos hoſtes eminebant: ſcintillam levem ignis inditam plumæ, folle fabrili ad caput fiſtulæ impoſito flando accenderunt. Inde non ſolum magna vis fumi, ſed acrior etiam*

meatum foderunt, ut ex inferiore loco civitatem expugnare poſſent. Quæ res hoſtes diu latuit. Poſtquam vero magna pulveris copia congregabatur, intelligentes Ambraciotæ quid ageretur, etiam ipſi meatum intrinſecus e regione foderunt, atque in extremitate meatus obliquam foſſam ducentes, æra tenuiſſima ordine conjecerunt: ut cum in hæc inciderent Romani, ſtrepitus excitaretur: factoque ſonitu procedentes eis obviam, pugnabant ſariſſis. Qui cum in anguſta foſſa & tenebris obruta nihil admodum proficerent, cadum apparaverunt æqualem foſſæ, ejuſque fundum perforantes, ferream fiſtulam alligantes, levibuſque plumis implentes, ignem injecerunt, operculumque plenum ſcobibus adaptarunt, &

πόλιν ἐκπορθεῖν δυνάμενοι. μέχρι μὲν δὴ πολλοῦ τοὺς πολεμίους ἐλάνθανον. ἐπεὶ δὲ χοῦς πολὺς ἐσωρεύετο, συνέντες Ἀμπρακιῶται τὸ δρώμενον, καὶ αὐτοὶ σύριγγα ἔνδοθεν ἀνθυπώρυξαν, καὶ τῆς σύριγγος ἐπ' ἄκρῳ τάφρον ἐγκαρσίαν τεμόντες, λεπτὰ χαλκώματα ἐφεξῆς ἔθηκαν· ὅπως τῶν Ῥωμαίων τούτοις ἐντυγχανόντων, ψόφος γένοιτο. καὶ δὴ γενομένου ψόφου, ὑπὸ γῆς ἀπαντήσαντες, ἀπεμάχοντο ταῖς σαρίσσαις· ἐπεὶ δὲ ἐν ὀρύγματι στενῷ καὶ σκότος ἔχοντι μέγα οὐδὲν ἤνυον, πίθον κατασκευάσαντες ἴσον τῷ ὀρύγματι, τρήσαντες αὐτοῦ τὸν πυθμένα, σιδηροῦν αὐλίσκον διέντες, πτίλων πληρώσαντες λεπτῶν, πῦρ ὀλίγον ἐμβαλόντες, πῶμα πλῆρες πρισμάτων ἐπιθέντες, νεύσαντες πρὸς τοὺς

ἐναν-

tiam fœdo quodam nidore ex aduſta pluma, cum totum cuniculum compleſſet, vix durare quiſquam intus poterat. Hactenus Livius. *Caſaubonus.*

ἐναντίους, τῇ σύριγγι τῶν πολεμίων προσήρεισαν. ὄπισθεν δὲ τοῦ πίθου χαλκοῦν πυκνὸν ἀσκὸν προσαρμόσαντες εἰς τὸν διατεταγμένον αὐλίσκον, φῶς ἐνέντες διέκαιον· ὥστε τῆς σύριγγος πληρουμένης καπνοῦ πολλοῦ καὶ δριμέος, οἱ Ῥωμαῖοι μὴ φέροντες, ἐξέλιπον τὴν ὑπὸ τῇ γῇ πολιορκίαν.

cadum in adverſarios converſum hoſtium meatui applicarunt. Poſt cadum vero retro vas æneum admoventes, in conſtitutam fiſtulam igne conjecto combuſſerunt. Ita factum eſt, ut meatus fumo multo acerboque compleretur, hoſteſque ſubterraneam oppugnationem relinquere cogerentur.

[CAP. XVIII.]

Φωκεῖς.

¶ Φωκεῖς ἐς τὸν Παρνασσὸν κατακλεισθέντες, [1] αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα νυκτὶ πανσελήνῳ, ἐπικαταβάντες, τοῖς πολεμίοις ἐπέθεντο· οἱ δὲ ὥσπερ φάσμα ξένον καὶ ἀλλόκοτον φοβηθέντες, ἔνιοι δὲ καὶ νομίσαντες ἄλλους εἶναι τοὺς ἐπιτιθεμένους, ἡττήθησαν. καὶ πτῶμα ἐγένοντο Θετταλικὸν ἄνδρες τετρακισχίλιοι.

Phocenſes.

¶ Phocenſes in Parnaſſum cum armis incluſi, ſub multam noctem deſcendentes, in hoſtes impetum fecerunt. Illi partim quaſi ſpectrum novum & inuſitatum perhorreſcentes, partim etiam alios eſſe qui aggrederentur, exiſtimantes, victoriam hoſtibus dederunt. & ſtrages Theſſalica contigit ad quater millium virorum.

Φωκεῖς τὴν Θετταλι-

2 Phocenſes Theſſa-

κὴν

1 Αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα] Quid ſi mendoſum locum ita ſanaris? κατακλεισθέντες αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα, νυκτὶ πανσελήνῳ ἐπῆλθον. *Caſaubonus.*

1 Πλα.

licum equitatum ad perniciem redegerunt. Foſſam enim ſecundum urbem ædificantes, eam vacuis & inanibus amphoris impleverunt, paulumque terræ inſuper injecerunt. In hanc foſſam cum incidiſſent equites, una cum ipſis equis perierunt.

τὴν ἵππον διέφθειραν, τάφρον ὀρύξαντες κατὰ τὴν πόλιν, καὶ πληρώσαντες αὐτὴν κενῶν ἀμφορέων. καὶ γῆν ὀλίγην ἐπέβαλον· εἰς ταύτην τὴν τάφρον ἐμπεσόντες οἱ ἱππεῖς, αὐτοῖς ἵπποις διεφθάρησαν.

[CAP. XIX.]

Platæenſes.

¶ Platæenſes Thebanos aliquot in prælio ceperant. Cum autem in Platæida impreſſionem Thebani facerent, legatum Platæenſes miſerunt, & ſe captivos eorum morte affecturos interminabantur, niſi e terra decederent. Platæenſes vero captivos interficiebant.

Πλαταιεῖς.

¶ Πλαταιεῖς Θηβαίων ἔλαβον αἰχμαλώτους· ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν Πλαταιΐδα ἐνέβαλον Θηβαῖοι κήρυκα πέμψαντες ἠπείλησαν ἀποκτεῖναι τοὺς αἰχμαλώτους, εἰ μὴ τῆς χώρας ἐξέλθοιεν· [1] Πλαταιεῖς δὲ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν.

2 Platæenſes cum a Lacedæmoniis oppugnarentur, noctu vallum aggrediebantur. Lacedæmonii ſublatis ignibus hoſtilibus ad

Πλαταιεῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων πολιορκούμενοι, νύκτωρ ἐπέθεντο τῷ περιτειχίσματι. Λακεδαιμόνιοι πυρσοὺς πολεμίους ἐς τὰς Θήβας ἀνέσχεν, συμμαχίαν

1 Πλαταιεῖς δὲ τοὺς αἰχ.] Deeſt membrum integrum ante hæc verba. *Caſaubonus.*

μαχίαν καλοῦντες. Πλαταιεῖς ἐκ τῆς πόλεως ἀντανέσχον πυρσοὺς φιλίους· ἵνα διὰ τῆς ἐπιπυρσίας ἀπαντήσαντες, Θηβαίους πείσωσιν ἀποστῆναι τῆς βοηθείας. οὕτω γε τοῖς πυρσοῖς ἐναντίοις ἀμφιδοξήσαντες Θηβαῖοι, βοηθῆσαι κατώκνησαν.

Πλαταιεῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Θηβαίων ἐπολιορκοῦντο· ἄνδρες διακόσιοι Πλαταιέων ἀσέληνον νύκτα καὶ χειμέριον παραφυλάξαντες, τοῖς ἄλλοις πολίταις παρήγγειλαν κατὰ τὸ ἐναντίον μέρος τοῦ τείχους προσβαλέντας βοηθῆσαι. τῶν Λακεδαιμονίων [2] ἔξωθεν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον παραβοηθούντων· οἱ δὲ κατὰ τὸ ἐναντίον προσθέμενοι κλίμακας, ὑπερέβησαν τὸ τεῖχος. οὐ μὴν οὐδὲ τὴν ἐπ' Ἀθηνῶν ὁδὸν ἐτράποντο. ἀλλὰ τὴν ἐπὶ Θηβῶν· ὡς ἥκιστα ἂν κατὰ ταύ-

Thebas, auxilium vocabant. Platæenſes ex urbe contra ignes amicos excitarunt, ut ignium ambiguitate decepti Thebani, ab ope ferenda deſiſterent. Sic ignibus contrariis in dubitationem conjecti Thebani auxilium ferre intermiſerunt.

3 Platæenſes a Lacedæmoniis & Thebanis oppugnabantur. viri ducenti Platæenſium obſervata nocte tenebricoſa & procelloſa, reliquis civibus præceperunt, ut in contrariam partem murorum aſcenderent, ibique pugnam facerent, quod per eum locum extrinſecus Lacedæmonii irruptionem facerent. At ipſi in altera parte ſcalis appoſitis, muros ſuperarunt: neque vero Athenas ducentem viam ingrediebantur, ſed Thebas verſus, quod per eam

τὴν

2 Ἔξωθεν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον παραβοηθούντων] Ita locum hunc emendavi & ſupplevi cum Fl. & Interprete, pro ἔξωθεν πρὸς ἐκεῖνο βοηθούντων.

1 Κρύ-

hoſtes minime inſecuturos putarent. Sic enim etiam accidit. Lacedæmonii per Cithæronem perſequebantur. Platæenſes a via Thebaica paulum declinantes, Thebas venerunt, atque inde Athenas uſque evaſerunt.

τὴν διωχθέντες. καὶ γὰρ οὕτω συνέβη. Λακεδαιμόνιοι μὲν διὰ τοῦ Κιθαιρῶνος ἐδίωκον· οἱ δὲ Πλαταιεῖς ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Θηβαϊκῆς ἐκκλίναντες ἐπανῆλθον ἐς τὰς Θήβας, κἀκεῖθεν Ἀθήναζε διεσώθησαν.

[CAP. XX.]

Corcyrenſes.

¶ Athenienſes, cum expeditionem adverſus Corcyrenſes exules Iſtones montem tenentes ſuſcepiſſent, illi arma tradiderunt, deferentes Athenienſium populo de ſe ſtatuendi poteſtatem. Quod ſi qui ipſorum fugam parare deprehenderentur, irritum eſſe fœdus debere. Corcyrenſes veriti ne nimis humaniter Athenienſium populus de cis ſtatueret, clam ad

Κερκυραῖοι.

Ἀθηναῖοι στρατεύουσιν ἐπὶ Κερκυραίους φυγάδας καταλαβομένους τὸ τῆς Ἰστώνης ὄρος· οἱ δὲ ὅπλα παρέδωκαν, ἐπιτρέποντες τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν. ἐὰν δέ τινες αὐτῶν φεύγοντες ἁλῶσι, λελύσθαι τὰς σπονδάς· Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ φιλανθρώπως βουλεύσηται περὶ αὐτῶν ὁ Ἀθηναίων δῆμος· [1] κρύφα ἔπεμψαν πρὸς Ἀρ-

1 Κρύφα ἔπεμψαν πρὸς Ἀργείους] Scribendum πρὸς τοὺς ὄρειους, id eſt, *ad eos qui erant in monte.* vel, quod ſimplicius & verius, πρὸς αὐτούς. Omnino enim vox Ἀργείους eſt a mala manu. Hiſtoria fuſe a Thucydide eſt relata in tertia hiſtoria. In ſexta ejuſdem ſequens Ægeſtanorum τέχνασμα legere memini. *Caſaubonus.*

1 Κρύφα ἔπεμψαν πρὸς Ἀργείους, ἀποδρᾶναι συμβουλεύοντες] Caſaubonus in ora Vulgatæ pro Ἀργείους notarat αὐτούς. Sed nihil contra Codd. fidem mutandum: Optime ſe habebit locus, ſi tranſpoſita diſtinctione legas, κρύφα ἔπεμψαν, πρὸς Ἀργείους ἀποδρᾶναι συμβουλεύοντες· *clanculum miſerunt, ut ad Argivos ſeſe conferrent*

ſua-

Ἀργείους, ἀποδρᾶναι συμβουλεύοντες, καὶ πλοῖον αὐτοῖς παρασχόντες· ἵνα πεισθέντων φυγεῖν· αἱ σπονδαὶ λυθεῖεν. Ἀθηναῖοι δὲ ὡς παρασπονδήσαντας αὐτοὺς, ἐξέδωκαν τοῖς Κερκυραίοις· οἱ δὲ παραλαβόντες ἅπαντας ἀπέκτειναν.

Argivos miſerunt, ſuadentes ut ſe in fugam conjicerent: navemque ſuppeditaverunt, ut ſi morem geſſiſſent ac fugiſſent, fœdus diſſolveretur. Athenienſes eos quaſi fœderum ruptores Corcyrenſibus tradiderunt. Qui eos receptos, ad unum omnes morte mulctarunt.

[CAP. XXI.]

Αἰγεσταῖοι.

Αἰγεσταῖοι τῆς Ἀθηναίων συμμαχίας δεόμενοι, πολλὰ καὶ μεγάλα χρήματα ὑπέσχοντο. πεμψάντων δὲ πρέσβεις τοὺς ὀψομένους τὴν παρασκευὴν τῶν χρημάτων, [1]χρησάμενοι ἐκ τῶν πλησίον πόλεων ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, τά τε ἱερὰ τῶν θεῶν ἐκόσμησαν, καὶ τὰς τῶν ἰδιωτῶν οἰκίας. οἱ πρεσβευταὶ πλοῦτον ἰδόντες, ἤγγειλαν Ἀθηναίοις· οἱ δὲ τὴν συμμαχίαν ἔπεμψαν.

Ægeſtenſes.

Ægeſtenſes auxilium ab Athenienſibus petentes, infinitas, ingenteſque pecunias eis promittebant. Qui cum legatos mitterent ad pecuniarum apparatum perſpiciendum, Ægeſtenſes mutuantes a vicinis urbibus argentum & aurum, fana deorum itemque privatorum ædificia ſplendidiſſime ornabant. Legati divitias conſpicati, nunciaverunt Athenienſibus: iique auxilium miſerunt.

[CAP.

ſuadentes. Hiſtoria apud Thucydidem eſt lib. IV. Ad quos autem fugerent non addit.

1 Χρησάμενοι ἐκ τῶν πλησίον χρημά

τῶν ἀργύρου καὶ χρυσοῦ] Ita edidi cum Fl. & MSS. Caſauboni. Vulgata ἄργυρον καὶ χρυσόν.

1 Τὴν

[CAP. XXII.]

Locri.

Locri Italici fœdus cum Siculis facientes, allii capita ſub tunicis ſuper humeros impoſuerunt, & terram injectam calceis ſub pedibus habentes, jurarunt ſe firmam ac ſolidam ipſis Remp. conſervaturos donec eam terram calcarent, & capita in humeris ferrent. Jurijurando fidem habentes Siculos omnes poſtridie Locri interfecerunt: quaſi jam non amplius in eadem terra ingredientes, neque capita ſuper humeros ferentes.

Λοκροὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι.

Οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Λοκροὶ, σπονδὰς ποιούμενοι πρὸς Σικελοὺς σκορόδων κεφαλὰς ὑπὸ τοῖς χιτωνίσκοις [1] ὑπὸ τοὺς ὤμους ἐπιθέντες, καὶ γῆν ἐμβεβλημένην τοῖς ὑποδήμασιν ὑπὸ τοῖς ποσὶν ἔχοντες, ὤμοσαν, πρὸς τὸ βέβαιον αὐτοῖς φυλάξειν τὴν πολιτείαν, ἐφ᾽ ὅσον ἂν τὴν γῆν αὐτῶν πατῶσιν, καὶ τὰς κεφαλὰς ἐπὶ τοῖς ὤμοις φέρωσι. τοῖς ὅρκοις πιστεύσαντας τοὺς Σικελοὺς, ἀνεῖλον οἱ Λοκροὶ [2] μετὰ μίαν ἡμέραν· ὡς οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς ἐπιβαίνοντες, οὐδὲ τὰς κεφαλὰς ἐπὶ τοῖς ὤμοις φέροντες.

[CAP. XXIII.]

Corinthii.

Corinthii Syracuſanis auxilium mittentes,

Κορίνθιοι.

Κορίνθιοι Συρακουσίοις βοήθειαν πέμποντες,

1 Ὑπὸ τοὺς ὤμους ἐπιθέντες] Scribe, ἐπὶ τοὺς ὤμους. vel ὑπὲρ τῶν ὤμων. *Caſaubonus.*

2 Μετὰ μίαν ἡμέραν, ὡς οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς ἐπιβαίνοντες] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro μετὰ μίαν, ὡς οὐκ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπιβ. Neque ſic tamen integer locus, quippe pro ὡς οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς ἐπιβ. ſcribendum, ὡς οὐκ ἔτι τῆς αὐτῆς, &c cum Interprete. Similis fallacia eſt infra lib. VII. cap. 34. & apud Herodotum lib. IV. cap. 201.

1 Ἐξα-

τες, [1] ἀκούσαντες ἑξακοσίους ναῦς Ἀττικὰς περὶ Ναύπακτον ἐφορμεῖν παραφυλαττούσας, πληρώσαντες ὀκτὼ καὶ πέντε τριήρεις, [2] ταύτας μὲν ἐν [3] Πανόρμῳ τῆς Ἀχαΐας ἀνθώρμουν ἀντικρὺ τῶν Ἀττικῶν. τούτων δὲ παραφυλαττόντων ἀλλήλους, ὁλκάδες μεσταὶ Κορινθίων ὁπλιτῶν ἀπῆραν ἐκ Πελοποννήσου σύμμαχοι Συρακουσίοις. Ἀθηναῖοι δὲ προσεῖχον ταῖς ἀνθορμούσαις τριήρεσιν.

cum intellexiſſent viginti naves Atticas apud Naupactum appellere, quæ cuſtodias agerent ac ſpecularentur, impletis viginti quinque triremibus, eas in Panormo Achajæ e regione Atticarum navium ſubduxerunt. Dum hæc ſe mutuo obſervant, naves onerariæ plenæ Corinthiorum armatorum e Peloponneſo ſolverunt, ad opem Syracuſanis ferendam. Athenienſes vero iis navibus quæ e regione ſtationem habebant, animos intenderunt.

[CAP. XXIV.]

Λαμψακηνοί.

Λαμψακηνοὶ καὶ Παριανοί, [1] περὶ γῆς ὁρίων

Lampſaceni.

Lampſaceni & Pariani de agrorum finibus

ἀμ-

1 Ἑξακοσίους ναῦς Ἀττικὰς] Ita erat ſcriptum in noſtris Codd. mendoſiſſ. Interpres vero & hic εἴκοσι legit, & infra εἴκοσι πέντε. *Caſaubonus.*

Ἀκούσαντες ἑξακοσίους] Fl. μαθόντες χʹ ναῦς. ſed legendum cum Interprete κʹ ναῦς. Hæ quippe notæ facile confunduntur. & paullo poſt cum eodem εἴκοσι καὶ πέντε.

2 Ταύτας] Ταύταις. *Caſaubonus.*

3 Πανόρμῳ Ἀχαΐας] Portus hujus meminit Pauſanias in Achaicis: Πλέοντι δὲ ἐς Αἴγιον ἐκ Πατρῶν, ἄκρα πρῶτόν ἐστιν ὀνομαζομένη Ῥίον, σταδίους δὲ Πατρῶν πεντήκοντα ἀπέχουσα· λιμὴν δὲ ὁ Πάνορμος σταδίους πέντε καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆς ἄκρας. τοσούτους δὲ ἀφεστηκὸς ἑτέρους ἀπὸ Πανόρμου τὸ Ἀθηνᾶς καλούμενον τεῖχος. Meminit & Ptolemæus lib. III. cap. 15. Καὶ ἐν Αἰγαίῳ πελάγει ἀνὰ πολίχνης πλευρᾶς περιγραφῇ, Πάνορμος λιμήν.

Cap. XXIII. 1 Περὶ γῆς ὁρίων] Fl. abſque præpoſitione. Mox pro ἄδωσι,

litem habentes, conſtituerunt ſub primum galli cantum viros ex utraque civitate ad ſe invicem mittere. Ubicumque vero ſibi miſſi obviam fierent, hunc terminum ac finem regionis eſſe debere. Quod cum omnium ſententiis eſſet approbatum, aliquos in iis locis per mare opus facientes perſuaſerunt, ut cum Parianos viderent præterire, maximam piſcium copiam in ignem imponerent, & circum circa vinum libarent, quaſi Neptuno ſacra facientes, eoſque fauſtis auſpiciis advocarent ad honorandum Deum, & litationis ſocietatem: Quod cum piſcatores facerent, illi piſcatoribus morem gerentes: ſimul epulabantur & bibebant, remittentes aliquantum ex itineris contentione. Lampſaceni vero con-

ἀμφισβητοῦντες, συνέθεντο· ἐπειδὰν ὄρνιθες ᾄδωσι πρῶτοι, πέμψειν ἄνδρας ἐξ ἑκατέρας πόλεως ἐς ἀλλήλους· ὅπου δ᾽ ἂν οἱ πεμφθέντες ἀπαντήσωσιν, τοῦτον ἀμφοτέροις ὅρον τῆς γῆς γενέσθαι. ἐπειδὴ ταῦτα ἔδοξεν, οἱ Λαμψακηνοὶ τῶν ἐν τοῖς τόποις θαλασσουργῶν, ἔπεισάν τινας, ὅταν ἴδωσι [2] τοὺς Παριανοὺς παριόντας, ἰχθῦς ἀφθόνως ἐπιβάλλειν τῷ πυρὶ, καὶ οἶνον πολὺν ἐπισπένδειν ὡς Ποσειδῶνι θύοντας, καὶ παρακαλεῖν αὐτοὺς μετ᾽ εὐφημίας τιμῆσαι τὸν θεὸν, σπονδῶν κοινωνήσοντας. οἱ μὲν ἁλιεῖς.... οἱ δὲ πεισθέντες τοῖς ἁλιεῦσι συνήσθιον καὶ συνέπινον τὸ σπουδαῖον τῆς πορείας ἀνέντες. Λαμψακηνοὶ δὲ συντείναντες ἐπὶ τὸ Ἑρμαῖον φθά-

σι, Fl. ᾄσωσι, & pro ἐς ἀλλήλους, πρὸς ἀλλ.

2 Τὰς Παριανὰς παριόντας;] Παριανὰς, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete repoſui. Paullo poſt pro κοινωνήσοντες, cum eodem Cod. ſcripſi κοινωνήσοντας. Lacunam ſequentem in ora Vulgatæ expleverat Caſaubonus, addito, τοῦτ᾽ ἐποίησαν. Pro συνέπινον, Fl. συνέπιον. Sub finem pro ἀπήτιμον, Fl. ἀπετίμοντο. & pro συστησάμενοι, στησάμενοι.

1 Ἀνα.

φθάσαντες ἦλθον. τοῦτο δὲ Παρίου μὲν ἀπέχει στάδια ο΄, Λαμψάκου δὲ σ΄. τοσαύτην γῆν ἀπέτεμον τῇ τέχνῃ Λαμψακηνοὶ Παριανῶν, μεθόριον συστησάμενοι τὸ Ἑρμαῖον.

tendentes, ad Hermæum priores venerunt. Id a Pario ſeptuaginta ſtadiis diſtat: a Lampſaco autem ducentis. Tantum ſoli per fallaciam Lampſaceni Parianis ademerunt, finibus in Hermæo conſtitutis.

[CAP. XXV.]

Χαλκηδόνιοι.

Χαλκηδόνιοι Βυζαντίοις πολεμοῦντες [1] ἀνοχὰς ε΄ ἡμερῶν συνθέμενοι. περιεχειρίσαντο ἄνδρας ἑκάτεροι δέκα περὶ τῆς εἰρήνης βουλευσομένους. τρισὶν ἡμέραις ἐβουλεύσαντο· τῇ τετάρτῃ [2] παραλείψειν ἔφασαν οἱ Χαλκηδόνιοι διά τινας ἀσχολίας ἀναγκαίας. συγχωρησάντων Βυζαντίων, οἱ δὲ νύκτωρ πληρώσαντες τὰς ναῦς ἄφνω προσέπεσον μὴ προσδοκῶσι Βυζαν-

Chalcedonii.

Chalcedonii cum Byzantiis bellum gerentes, induciis aliquot dierum conſtitutis, utrique viros ad capiendum de pace conſilium miſerunt. Tres dies conſilium agitabant. Quarto Chalcedonii ſibi diſcedendum eſſe dicebant, ob incumbentia quædam negotia. Concedentibus Byzantiis, illi per noctem impletis navibus, ex improviſo Byzantios nihil de bel-

1 Ἀνοχὰς ε΄ ἡμερῶν συνθέμενοι] Sic emendavimus: Nam etiam in noſtro Codice deerat littera ε, ſed qui non negligenter totam narrationem legerit, facile mihi aſſentietur ſic eſſe legendum. *Caſaubonus.*

Ἡμερῶν] Neque Fl. neque Interpres agnoſcunt ε΄ ſimilem fallaciam vide infra hoc libro cap. 53. & lib. VII. cap. 43.

2 Παραλείψειν] γρ. Παραλείψειν. *Caſaubonus.*

lo ſuſpicantes obruerunt.

Hic deſunt duces novendecim, & ſtrategemata vigintiquinque.

τοῖς πόλεμον ³ διὰ τὸ λοιπὰς τῶν ἀνοχῶν εἶναι ἡμέρας δύο.

Λείπει.

[CAP. XLV.]

Solyſon.

Solyſon Callitelis filius, popularis viri opinionem apud Samios habens in ducem electus eſt, cum Samii adverſus Æoles bellum gererent, neque ſolemne feſtum celebrarent in

Συλοσῶν.

Συλοσῶν. Καλλιτέλους Σαμίοις δημοτικὸς εἶναι δοκῶν, στρατηγὸς ᾑρέθη. Σαμίων δὲ πολεμούντων τοῖς Αἰολεῦσι, καὶ τὴν ¹ πανήγυριν οὐκ ἀγόντων ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἥρας πορρωτέρω

3 Διὰ τὸ λοιπὰς ἀνοχῶν εἶναι ἡμέρας δύο] Fl. διὰ τὰς λοιπὰς τῶν ὄχλων, &c. ὄχλων quoque habent Codd. Caſauboni. Sequitur jam in Florentino Codice pagina puta, unde tot ducum ſtrategematibus, donec e melioribus Codd. ſuppleantur, carendum.

CAP. XXV. 1 Πανήγυριν οὐκ ἀγόντων] Ita edidi cum Fl. & Interprete: atque ita quoque in margine Vulgaræ conjecerat Caſaubonus, pro vulgato πανήγυριν οὐ.... τῆς. Eodem hoc Junonis feſto (de quo videndus Meurſius De Feſtis Græcorum in Ἡραῖα) Samiorum tyrannidem occupaſſe Polycraten, retulit Auctor ſupra lib. 1. 23. 2. adjutantibus *Syloſonte* & *Pantagnoſto*, ejus fratribus; potitus vero *Samiorum* imperio, & cum fratribus tripartito, necato deinde *Pantagnoſto*, *Syloſontem* juniorem ejecit, teſte Herodoto lib. III. cap. 39. is vero poſt fratris necem, cui ſucceſſerat Mæandrius, a Dario ob donatum ſibi ab eo amiculum, Samiorum imperio remuneratus eſt, Samumque ob *Charilei*, fratris Mæandrii, in Perſas irruptionem, eorumque cædem, viris deſolatam accepit, teſte eodem cap. 139. & ſeqq. Qui modus occupandi imperii, cum plurimum differat ab eo quem refert Auctor, nullus dubito, quin illud tempus reſpiciatur, quo ſimul cum fratribus *Polycrate* & *Pantagnoſto*, quod ſupra lib. 1. eſt commemoratum, Samiorum dominium invaſit, licet haud ita multo poſt eodem a *Polycrate* fuerit ejectus. Niſi quis exiſtimet diverſum hunc eſſe ab eo, quod Auctori dicatur Συλοσῶν Καλλιτέλους, cum Herodoto ſit Συλοσῶν ὁ Αἰάκεος & ὁ Αἰακαῖος. ſed emendandum putem noſtrum ex Herodoto; cum nomen illud diverſis Locis apud eum extet, & *Syloſon* quoque habuerit filium nomine referentem avum, ſcribente eodem lib. VII. cap. 13. Ὁ δὲ Αἰάκης, παρ᾽ ὅτεῳ ἐν λόγῳ ἐδέκοντο οἱ Σάμιοι, παῖς μὲν ἦν Συλοσῶντος τοῦ Αἰάκεος, τύραννος δὲ ἐὼν Σάμου, ὑπὸ τοῦ Μιλησίου Ἀρισταγόρεω ἀπεστέρητο τὴν ἀρχὴν, κατάπερ οἱ ἄλλοι τῆς Ἰωνίης τύραννοι.

τέρω τῆς πόλεως ὄντι. [2] Συλοσῶν οὐκ ἂν ἔφη στρατηγὸν ἀμελῆσαι τῆς εἰς τὴν θεὸν εὐσεβείας, ὡς καὶ μᾶλλον ἐκπλήξων τοὺς πολεμίους, [3] εἰ τὴν πάτριον ἀνάγοι πανήγυριν. οἱ Σάμιοι τὸν στρατηγὸν ἐπαινέσαντες τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀνδρείας, ἐλθόντες ἐπὶ τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν ἐσκηνοποιοῦντο, καὶ ὅσα εἰς πανήγυριν καθίσαντο· ὁ δὲ Συλοσῶν νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν εἰσελθὼν, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν τριήρων ναύτας εἰσκαλέσας, τὴν Σαμίων ἀρχὴν κατέσχεν.

templo Junonis longius ab urbe remoto: Solyſon inquit, ſe in eo magiſtratu nequaquam commiſſurum, ut honor Deæ negligeretur, quo ſtuporem etiam hoſtibus incutiens, eos ad patrium conventum pelliceret. Samii collaudata ducis pietate & fortitudine, venientes ad Junonis templum, ſcenas, omniaque quæ ad feſti celebritatem pertinerent, ſumma alacritate parabant. Solyſon per noctem in urbem ingreſſus, a triremibus nautas intro revocavit, & Samiorum imperium occupavit.

[CAP. XLV.]

Ἀλέξανδρος ὁ Θετταλός.

Ἀλέξανδρος Θετταλὸς ναυμαχεῖν μέλλων, πολλοῖς ἐπιβάταις ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων διέδωκε πολλὰ σαυνία, καὶ παρήγ-

Alexander.

Alexander Theſſalus navale prælium initurus, multis conſcenſoribus magnum miſſilium lapidum numerum in cataſtromatis diſpertivit, eiſque præcepit, ut, cum hoſtium navis appropinquaſſet,

γειλεν

2 Συλοσῶν, οὐκ ἂν ἔτι στρατηγὸν] Scribe στρατηγῶν. *Caſaubonus.*

3 Εἰ τὴν πάτριον ἀνάγοι] Pro eo Fl. εἰς τὴν πάτριον ἀγάγοι.

1 Τὸ

his in nautas jaculis uterentur, ut plurimi eorum nullum uſum præſtare navibus poſſent.

γειλεν, ὅσην παραβάλῃ ναῦς ἀκοντίζειν ἐπὶ τὰς ναύτας, ἵνα οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἀχρεῖοι γίγνοιντο.

[CAP. XLVII.]

Thraſybulus.

Θρασύβουλος Μιλησίων τύραννος.

Thraſybulus Mileſiorum tyrannus, cùm Halyattes Miletum oppugnaret, eamque confectam fame capere in animo haberet, miſiſſetque legatum de induciis, donec templum Arſiæ Minervæ condidiſſet, mandavit civibus, ut pro ſe quiſque frumentum omne quod haberet, in forum efferrent, ibique diſcumbentes convivium agitarent. Hæc conſpicatus præco, nunciavit Halyattæ: qui innumerabilem copiam ciborum Mileſios habere exiſtimans, oppugnationem dimiſit.

Θρασύβουλος, Μιλησίων τύραννος, Ἀλυάττου πολιορκοῦντος Μίλητον, καὶ λιμῷ τὴν πόλιν αἱρήσειν μέλλοντος, πέμψαντος δὲ κήρυκα περὶ σπονδῶν ἕως ἂν [1] τὸν νεὼν κατασκευάσῃ τῆς Ἀσσησίας Ἀθηνᾶς, τοῖς πολίταις προσέταξεν ὅσον ἕκαστος ἔχοι σῖτον πάντα ἐξενεγκεῖν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ κατακειμένους εὐωχεῖσθαι. ὁ κῆρυξ ταῦτα ἰδὼν ἤγγειλεν Ἀλυάττῃ· ὁ δὲ, [2] ὡς ἀφθόνων τροφῶν παρασκευὴν Μιλησίων ἐχόντων, διέλυσε τὴν πολιορκίαν.

[CAP.

1 Τὸν νεὼν κατασκευάσῃ τῆς Ἀσσησίας Ἀθηνᾶς] Non dubitavimus ita emendare: cum in noſtro quoque Codice eſſet Ἀρσίας Ἀθ. ex Herodoti Muſa prima. *Caſaubonus.*

Ἀσσησίας Ἀθηνᾶς] Ita reſtitui pro Ἀσσίας Ἀθ. Fl. nec non Codd. Caſauboni Ἀρσίας. ſed, uti repoſuimus, ſcribendum docet Herodotus lib. 1. cap. 19. ubi idem ſtrategema refertur: Stephanus quoque: Ἀσσησός, πόλις Μιλησίας γῆς· Θεόπομπος Φιλιππικῶν εἰκοστῷ τετάρτῳ. ὁ οἰκήτωρ Ἀσσήσιος. καὶ Ἀσσησία Ἀθηνᾶ παρ᾽ Ἡροδότῳ.

3 Ἀφθόνων τροφῶν] Ita edidi cum Fl. pro vulgato ἀφθόνως τε.

 1 Πολ-

[CAP. XLVIII.]

Μέντωρ.

Μέντωρ Ἑρμείου κρατήσας, πρὸς τὰς πόλεις τὰς ἀρχομένας ὑπ' αὐτοῦ ἔγραψε, τῇ ἐπιστολῇ σφραγῖδα ἐπιθεὶς τὴν ἐκείνου. καὶ προσέταξε παραδιδόναι τὰ πράγματα τοῖς κομίζουσι τὰ γράμματα. οἱ δὲ τὴν Ἑρμείου σφραγῖδα γνωρίσαντες, ἔλαθον αὐτοὺς Μέντορι παραδόντες τὰς πόλεις.

Mentor.

Mentor cum Hermiam in ſua poteſtate haberet, ad eas civitates quæ ejus imperio parebant, litteras ſcripſit illius ſigillo obſignatas, & præcepit, ut iis qui litteras attuliſſent, ſummam rerum traderent. Illi cognito ſigillo Hermiæ, civitates inſcii Mentori dediderunt.

[CAP. XLIX.]

Ἀναξαγόρας.

Ἀναξαγόρας, Κόδρος, Διόδωρος, [1] παῖδες Ἐχεάνακτος, Ἡγησίαν τύραννον Ἐφεσίων ἀπέκτειναν· Φιλόξενος Ἀλεξάνδρου βασιλέως [2] ὕπαρχος Ἰωνίας, τοὺς ἄνδρας παρὰ τῶν Ἐφεσίων ἐξαιτῶν, οὐ λαβὼν, φρουρὰν εἰς τὴν πόλιν εἰσα-

Anaxagoras.

Anaxagoras, Codrus, & Diodorus compedibus vinctum Hegeſiam, Epheſiorum tyrannum, interfecerunt: Philoxenus ab Alexandro rege præfectus Ioniæ, viros ab Epheſiis poſtulavit: cumque non impetraſſet, præſidium in urbem adduxit, & hos

1 Παῖδες ἰχεάνακτος] Interpres πέδαις συνέχοντες, vel ἰχόμενον. non placet. ita enim perſpicue Codex noſter Emendavimus etiam φίλου ῥίνην, cum φιλουρίνην in noſtro Cod. eſſet ſcriptum, & apud Interpretem *philurine*, facete. *Caſaubonus.*

Παῖδες Ἐχεάνακτος] Fl. πέδαις ἰχεινάνακτος.

2 Ὑπάρχου] Ὕπαρχος. *Caſaubonus.*

3 Διὰ

tres viros per vim rapuit, eoſque ferreis catenis ligatos in arcem Sardianorum miſit. Qui diu multumque cruciati, ſeipſos liberaverunt, accepta ab amico lima, cujus auxilio uſi vincula diſſiparunt: & ſervilibus veſtimentis induti, per noctem quaſi ſervi e carcere egreſſi, fune & veſtimentis pro longitudine diſſectis, ea conſtrinxerunt, ſeſeque de mœnibus demiſerunt. Diodorus ſubito decidens ex alto, clauduſque factus, in eo loco remanſit: captuſque à Lydis, ad Alexandrum miſſus eſt, ut ſupplicium dependeret. Cum autem Alexander Babylone ſummum diem obiiſſet, Epheſum ad Perdiccam miſſus eſt, ut legum judicium ſubiret. Anaxagoras vero & Codrus diſceden-

εἰσαγαγὼν, τοὺς τρεῖς ἄνδρας ἐξαρπάσας ἐν κλοιῷ δεδεμένους ἐς τὴν ἄκραν τὴν ἐν Σάρδεσιν ἔπεμψεν· οἱ δὲ ἐπὶ μακρὸν ταλαιπωρηθέντες, ἔλυσαν αὐτοὺς, φίλου ῥίνην εἰσπέμψαντος· ᾗ χρησάμενοι τὰ δεσμὰ διέσπασαν, καὶ οἰκετικαῖς ἐσθήσεσι μετασκευασάμενοι [3]διὰ νυκτὸς ὡς οἰκέται τοῦ δεσμωτηρίου περιελθόντες σχοινίῳ καὶ ἱματίοις κατὰ μῆκος παραχιζομένοις, συνδήσαντες αὐτοὺς ἀπὸ τῶν τειχῶν [4]καθῆκαν. ἐκπεσὼν ἀπὸ ὕψους ὁ εἷς αὐτῶν παραχρῆμα χωλωθεὶς ἄμφω πόδε, ληφθεὶς ὑπὸ Λυδῶν ὡς Ἀλέξανδρον ἐπέμφθη, δίκας δώσων. Ἀλεξάνδρου ἐν Βαβυλῶνι τελευτήσαντος, εἰς Ἔφεσον ὑπὸ Περδίκκου κατεπέμφθη, κριθησόμενος κατὰ τοὺς νόμους. Ἀναξαγόρας δὲ καὶ Κόδρος διά-

3 Διὰ νυκτός] Voces has, quæ in Vulgata deſiderabantur, cum Fl. & Interprete ſupplevi.

4 Καθῆκαν. ἐκπεσὼν ἀπὸ ὕψους ὁ εἷς αὐτῶν] Fl. καθῆσαν. Κόδρος μὲν ἐκπεσὼν ἀπὸ ὕψους παρ. ſed ſcribe cum Interprete: καθῆκαν. Διόδωρος μὲν ἐκπεσὼν ἀπὸ ὕψους, παρ. Mox pro χωλωθεὶς, Fl. χωλευθεὶς.

διάραντες ἐς Ἀθήνας ἐσώθησαν· τὴν δὲ Ἀλεξάνδρου τελευτὴν ἀκούσαντες, εἰς Ἔφεσον ἐπανελθόντες, καὶ τὸν ἀδελφὸν Διόδωρον ἀνέσωσαν.

tes, Athenas pervenerunt: & audita morte Alexandri, revertentes Epheſum, etiam fratrem ſuum Diodorum liberaverunt.

[CAP. L.]

Πίνδαρος.

Κροίσου τοῦ Λυδοῦ πολιορκοῦντος Ἔφεσον, ἐπειδὴ τῶν πύργων τις, ὁ προδότης [1] κληθεὶς, ἔπεσε, καὶ τὸ δεινὸν τῆς ἁλώσεως ἐν ὀφθαλμοῖς ἦν, Πίνδαρος ὁ τυραννεύων τῆς πόλεως συνεβούλευσε τοῖς Ἐφεσίοις ἐκ τῶν πυλῶν καὶ τῶν τειχῶν θώμιγγας συνάψαι τοῖς κίοσι τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ὥσπερ ἀνατιθέντας τῇ θεῷ τὴν πόλιν. Κροῖσος τιμῶν τὴν θεὸν, ἐφείσατο τῆς πόλεως, ὥσπερ ἀναθήματος, καὶ πρὸς τοὺς Ἐφεσίους ἐπὶ ἐλευθερίᾳ συνθήκας ἐποιήσατο.

Pindarus.

Pindarus Crœſo Epheſum oppugnante, cum turris, quæ proditrix appellabatur, cecidiſſet, & periculum coram ob oculos cerneretur, Pindarus, qui imperium in urbe tenebat, conſilium Epheſiis dedit, ut per funes portas, mœniaque Dianæ templi columnis connecterent, atque urbem univerſam Deæ conſecrarent. Crœſus in honorem numinis, urbi quaſi anathemati pepercit: & cum Epheſiis, permiſſa eis libertate, fœdus pepigit.

[CAP. LI.]

Θήρων.

Θήρων Ἀκραγαντίνων

Theron.

Theron Agrigentino-

δορυ—

1 Κληθεὶς] Fl. κλιθεὶς. & pro δεινὸν, habet δεῖπνον.

1 Ἀθη—

rum mercenarios in occulto paratos & inſtructos habens, cum ei pecuniæ ad ſtipendia perſolvenda non ſuppeterent, & civitas Minervæ templum magnificentiſſimum extrueret, ſuffuratus eas pecunias quas opificibus diſtribuere debuerat, ſuaſit, ut ſummatim opus totum ad exſtruendum locarent, in eamque rem vades dignos acciperent, certumque tempus definirent, quo templi ædificationem abſolvi vellent. Viſus eſt non inutilem ſententiam adferre: & ei civitas aſſenſa, opus perficiendum locavit. Argentum accipiebat Gorgus, Theronis filius. Poſtquam igitur argentum civitatis accepiſſet, neque architectos, neque lapidicidas, neque alios opifices conducebat, ſed contra civitatem ſatellitibus mercedem dabat, &

δορυφόρους μὲν ἔχων ἐν ἀπορρήτῳ παρεσκευασμένους, χρημάτων δὲ οὐκ εὐπορῶν πρὸς τὰς μισθοδοσίας, τῆς πόλεως [1] Ἀθηνᾶς μεγαλοπρεπῆ ναὸν ἐγειρούσης, ἐπειδὴ τὰ χρήματα ἐν ταῖς ἐργασίαις διεκέκλεπτο, ἔπεισεν ἀθρόαν ἔκδοσιν ποιήσασθαι τοῦ νεὼ, καὶ λαβεῖν ἐγγυητὰς ἀξιοχρέους, καὶ ὁρίσαι προθεσμίαν, ἐν ᾗ τὸ ἱερὸν συντελεσθήσεται· ἔδοξεν ὀρθῶς λέγειν, καὶ ἡ πόλις πεισθεῖσα, τὸ ἔργον ἐξέδωκεν. [2] ἠργολαβεῖτο Γόργος ὁ Θήρωνος. ἐπεὶ δὲ τὸ τῆς πόλεως ἀργύριον [3] ἔλαβεν, οὔτε τέκτονας, οὔτε λιθοξόους, οὔτε τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς ἐμισθώσατο· ἀλλὰ κατὰ τῆς δούσης πόλεως μισθὸν τοῖς δορυφόροις ἔδωκε· καὶ τοῖς ἰδίοις χρήμα-

σιν

1 Ἀθηνᾶς] Scripſerim Ἀθηνᾶ cum Caſaubono, uti monuerat in Omiſſis. Mox ἠργολαβεῖτο Γόργος, vertè, *opus ſuſcipiebat Gorgus*.

2 Ἠργολαβεῖτο Γόργος ὁ Θήρωνος] Noſter Codex Γόργος ὁ Θήρ. Sed *Gorgus* nomen eſt Græcanicum *Gorus* non. *Caſaubonus*.

3 Ἔλαβεν] Fl. ἔλαβον, ut & ἐμισθώσαντο.

Pp 3 Mé-

σιν Ἀκραγαντῖνοι ὑπὸ Θήρωνος ἐτυραννεύθησαν.

Agrigentinos ſuis pecuniis in tyrannidem redegit.

[CAP. LII.]

Σίσυφος.

Σίσυφος, Αὐτολύκου τὰς βόας αὐτοῦ κλέπτοντος πολλάκις, ταῖς χηλαῖς τῶν βοῶν ἐνέτηξε [1] μόλυβδον, ᾧ χαρακτῆρα ἐνήρμοσε γράμματα ἐκτυποῦντα, Αὐτόλυκος ἔκλεψεν. ὁ μὲν δὴ Αὐτόλυκος νύκτωρ ἀπήλασε [2] τὰς βόας· ὁ δὲ Σίσυφος μεθ' ἡμέραν τοῖς γείτοσι γεωργοῖς ἔδειξε τὰ ἴχνη τῶν βοῶν κατηγοροῦντα τὴν Αὐτολύκου κλοπήν.

Siſyphus.

Siſyphus Autolyco boves ejus ſæpius clam abducente, plumbum eorum veſtigiis adaptavit, in eoque quaſi characterem, has literas impreſſit, Autolycus furatus eſt. Autolycus ſub noctem boves abducebat. Siſyphus interdiu vicinis agricolis boum oſtendit veſtigia, quæ Autolyci furtum redarguerent.

[CAP. LIII.]

Ἄγνων.

Ἄγνων Ἀττικὴν ἀποικίαν ἤγαγεν οἰκίσαι βουλόμενος τὰς καλουμένας θ' ὁδοὺς ἐπὶ τῷ Στρυμόνι· [1] ἦν γὰρ καὶ λό-

Agnon.

Agnon Atticam coloniam deduxit, ad inhabitandum eum locum ad Strymonem, qui Novem viarum nomen habet. Erat enim oracu-

1 Μόλυβδον, ᾧ χαρ.] Fl. μόλιβον, οἷς χαρ. Paullo poſt pro τοὺς βόας, Fl. τὰς βόας & ſic jam ſupra.

Cap. LIII. 1 Ἦν γὰρ καὶ λόγιον Ἀθηναίοις] Ita ſcripſi cum Fl. Vulgata. ἦν γὰρ καὶ λ. Ἀθηναίων. Paullo poſt pro ἐναίως cum Fl. & Caſaubono repoſui δι' αγέως.

2 Τὸ

lum apud Athenienſes ejuſmodi:

Multiviam noviter quid vultis condere terram,
Palladii cives, ſine diis res ardua vobis
Eſt: nec id ante licet quam Troja ex urbe feratis
Inventam Rheſi ſtipulam, terræque paternæ
Mandetis ſancte tum tum decus inde legetis.

Cum hæc Deus prodidiſſet, Dux Agnon viros aliquot Trojam miſit, qui Rheſi monumento per noctem effoſſo, ejus oſſa ſuſtulerunt, & in chlamydem purpuream oſſa conjecta, ad Strymonem deportarunt. Barbari terram eam tenentes, flumen tranſire prohibebant. Agnon factis trium dierum induciis, barbaros amandavit: noctuque Strymonem cum exercitu trajecit, & oſ-

λόγιον Ἀθηναίοις τοιόνδε.

[2] Τίπτε νέως κτίσσαι πολύπυν μεμαῶτε χῶρον
Κῦροι Ἀθηναίων; χαλεπὸν δὲ θεῶν ἄτερ ὔμμιν.
Οὐ γὰρ θέσφατόν ἐστι, πρὶν ἂν κομίσητ᾽ ἀπὸ Τροίης
Ῥήσου ἀνευρόντες καλάμην, πατρίῃ δὲ ἀρούρῃ
Κρύψητ᾽ εὐαγέως τότε δ᾽ ἂν τότε κῦδος ἄροισθε.

Ταῦτα δὲ τοῦ Θεοῦ χρήσαντος, ὁ στρατηγὸς Ἅγνων ἐς Τροίαν ἔπεμψεν ἄνδρας, οἳ, τὸ Ῥήσου σῶμα νύκτωρ ἀνορύξαντες, ἀνείλοντο τὰ ὀστᾶ· καὶ καταθέντες τὰ ὀστᾶ ἐς χλαμύδα πορφυρᾶν, κομίζουσιν ἐπὶ τὸν Στρυμῶνα. οἱ μὲν δὴ κατέχοντες βάρβαροι τὴν χώραν διαβαίνειν τὸν ποταμὸν ἐκώλυον. Ἅγνων δὲ [3] σπονδὰς ποιησάμενος τρεῖς ἡμέρας, ἀπέπεμψεν τοὺς βαρβά-

2 Τίπτε νέως κτ.] Meus Codex, νεώς, ſed νέως Interpr. vel νέον: quanquam ſuſpicione locus non caret. Pro ἐνθέως, lege διαγέως, aut ſi mavis ἐνδυκέως. illud malo. *Amphipolin* κτίσιν Thucyd. refert, itemque Diodorus in duodecimo: ubi ſcribe, πάλιν ἐκτίσαν τὴν πόλιν, Ἅγνωνος ἡγουμένου. male enim Ἀπίωνος. *Caſaubonus.*

2 Σπονδὰς ποιησάμενος τρεῖς ἡμέρας] Ita Codex noſter. Quidam ἐς τρεῖς ἡ. *Idem.*

βάρους, καὶ διὰ τῆς νυκτὸς τὸν Στρυμῶνα μετὰ τοῦ στρατεύματος διελθὼν, τά τε ὀστᾶ τοῦ Ῥήσου κατώρυξε παρὰ τὸν ποταμόν· καὶ τὸ χωρίον ἀποταφρεύσας ἐτείχιζε πρὸς τὴν σελήνην· ἡμέρας δὲ οὐκ εἰργάζοντο. Καὶ δὴ πᾶν ἔργον ἐξετελέσθη τριῶν νυκτῶν. ὡς δὲ οἱ Βάρβαροι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐλθόντες [5] τὸ τεῖχος εἶδον ἐγηγερμένον, ἐνεκάλουν Ἄγνωνι ὡς παραβάντι τὰς σπονδάς· ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη ἀδικεῖν· στήσασθαι γὰρ τρεῖς ἡμέρας οὐ τρεῖς νύκτας. τούτῳ τῷ τρόπῳ τὰς θ' ὁδοὺς Ἄγνων οἰκίσας, τὴν πόλιν Ἀμφίπολιν ἐκάλεσεν.

ſa Rheſi ad flumen defodit: eumque locum foſſa ac vallo munivit ad Lunam: interdiu autem ab opere ceſſabant: totaque munitio tribus noctibus perfecta eſt. Barbari poſt triduum reverſi, cum murum ædificatum cernerent, Agnonem violati fœderis accuſarunt. At ille, non, inquit, ſe injuriam facere. Conveniſſe enim inter ipſos de tribus diebus, ſe vero tribus noctibus murum erexiſſe. Hoc pacto Agnon Novem vias condidit, urbemque Amphipolim appellavit.

[CAP. LIV.]

Ἀμφίρετος.

Ἀμφίρετος Ἀκάνθιος λῃσταῖς ἁλοὺς ἐς Λῆμνον ἀχθεὶς ἐν δεσμοῖς ἐφρουρεῖτο, τῶν λῃστῶν λύτρα

Amphiretus.

Amphiretus Acanthius captus a piratis, in Lemnum deductus, in vinculis conſervaba-

με-

5. Τὸ τεῖχος εἶδον ἐγηγ.] Εἶδον, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Caſaubono ſupplevi. Lacunam quoque ſequentem, quæ in Vulgata conſpiciebatur inter ἀδικεῖν & οἰκίσας, partim cum Fl. & Interprete ita explevi, στήσασθαι γὰρ τρεῖς ἡμέρας, οὐ τρεῖς νύκτας. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τὰς θ' ὁδοὺς Ἄγνων. Pro οἰκίσας, Fl. οἰκήσας. Simile ſtrategema occurrit infra l. VII. c. 43.

1 Ἀλιάς

tur, prædonibus magnam pecuniæ vim redemptitiam ſperantibus. Ille a cibo abſtinens, minium aqua ſalſa commixtum bibit. Cum igitur alvum vacuaret, prædones exiſtimantes in ſanguinis fluxum incidiſſe, vinculis ſolverunt, ne ob morbum e vita diſcederet, atque ita ipſis pecuniæ ſperatæ perirent. Ille ſolutus noctu aufugit, conſcenſaque navi piſcatoria Acanthum pervenit.

μεγάλα ἐλπιζόντων. ὁ δὲ τροφῆς ἀπεχόμενος μίλτον ὕδατι ἁλμυρῷ μίξας ἔπιεν· ἐπεὶ δὲ διεχώρησεν, οἱ λῃσταὶ νομίσαντες αἵματος ῥύσιν αὐτῷ γεγονέναι, τῶν δεσμῶν ἀνῆκαν, ὡς μὴ διὰ τὴν νόσον ἀποθάνοι· καὶ δὴ τῶν λύτρων ἀπολουμένων. ὁ δὲ λυθεὶς νύκτωρ ἀποδρὰς, [1] ἁλιάδος ἐπιβὰς, εἰς Ἀκάνθας διεσώθη.

Τάδε

1 Ἁλιάδος ἐπιβάς] Has voces, cum Fl. & Interprete inſerui. Pro Ἀκάνθας Caſaubonus in margine, γρ. Ἄκανθον, & ſic quoque Interpres.

Τέλος τοῦ ϛʹ βιβλίου τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἑϐδόμῳ τ̃

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in ſeptimo libro

POLYAENI
STRATAGEMATUM.

Διοκλῆς, Στρατήγημα	α	Diocles	1
Ἀλυάττης	β	Alyattes	2
Ψαμμήτιχος	α	Pſammetichus	1
Ἄμασις	α	Amaſis	1
Μίδας	α	Midas	1
Κῦρος	ι	Cyrus	10
Ἅρπαγος	α	Harpagus	1
Κροῖσος	β	Crœſus	2
Καμϐύσης	α	Cambyſes	1
Οἰϐάρης	α	Oebares	1
Δαρεῖος	ζ	Darius	7
Σιράκης	α	Siraces	1
Ζώπυρος	α	Zopyrus	1
Ὀρόντης	ε	Orontes	5
Ξέρξης	ε	Xerxes	5
Ἀρταξέρξης	β	Artaxerxes	2
Ὦχος	α	Ochus	1

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ ἑϐδόμῳ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum Fl. & Interprete: Vulgata, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιϐλίου ζ' πίναξ. Poſt *Artaxerxem*, cum Fl. inſerui Ὦχος α. Τισσαφέρνης β. niſi quod Fl. duplici σσ. Τισσαφέρνης. quia horum Strategemata hoc ordine in Vulgata quoque referuntur, non vero eo, quo horum nomina in Indice hic legebantur, inter *Borgen* ſcilicet & *Dromichætem*. Pro Ἀλῶς, pro quo Fl. Γλαίωσι, repoſui Γλῶς, quomodo ſcribendum ſuo loco patebit. Pro Ἀρυάδης, cum Fl. & Interprete ſcripſi Ἀρυάνδης. Pro Κάϊθης, cum iiſdem edidi Σάϊθης. Pro Χίλης. Fl. Σίλης, & pro Βέρζος, Ὀϐόρζος. Pro Ταῦρος cum Fl. & Interprete repoſui Ταῦροι, ut & Τεριϊάδης, pro Θρυϊάδης.

Τι-

1 Πο-

Tiſaphernes	2	Τισαφέρνης	β
Pharnabazus	1	Φαρνάβαζος	α
Halos	1	Γλῶς	α
Datames	7	Δατάμης	ζ
Coſingas	1	Κοσίγγας	α
Mauſolus	2	Μαυσωλὸς	β
Borges	1	Βόργης	α
Dromichetes	1	Δρομιχέτης	α
Ariobarzanes	1	Ἀριοβαρζάνης	α
Autophradates	3	Αὐτοφραδάτης	γ
Arſames	2	Ἀρσάμης	β
Mithridates	2	Μιθριδάτης	β
Mempſis	1	Μέμψις	α
Cerſobleptes	1	Κερσοβλέπτης	α
Seuthes	1	Σεύτης	α
Artabazus	3	Ἀρτάβαζος	γ
Aryandes	1	Ἀρυάνδης	α
Brennus	2	Βρέννος	β
Mygdonius	1	Μυγδόνιος	α
Pariſades	1	Παρισάδης	α
Seuthes.	1	Σεύθης	α
Seiles	1	Χήλης	α
Oborzus	1	Βόρζος	α
Surenas	1	Σουρήνας	α
Celtæ	1	Κελτοὶ	α
Thraces	1	Θρᾷκες	α
Scythæ	2	Σκύθαι	β
Perſæ	1	Πέρσαι	α
Perſides	1	Περσίδες	α
Tauri	1	Ταῦροι	α
Troades	1	Τρωϊάδες	α
Salmatides	1	Σαλματίδες	α
Tyrrhenides	1	Τυῤῥηνίδες	α
Celtæ	1	Κελτοὶ	α

Τέλος τοῦ πίνακος.

[1]ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
βιβλίον ἕβδομον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM
Liber Septimus.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν ἕβδομον βιβλίον ἱερώτατοι βασιλεῖς Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων, ἐν ᾧ καταμάθοιτε ἂν καὶ τὰς τῶν βαρβάρων γνώμας οὐ παντάπασιν ἀστρατηγήτους· ἀλλὰ καὶ παρ' ἐκείνοις μηχανὴ[2] καὶ δόλος καὶ ἀπάτη σπουδάζεται. ὥστε αὐτοί τε ὑμῖν αὐτοῖς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τοῖς ὑπὸ ὑμῶν πεμπομένοις πολεμάρχοις, ὀρθῶς ἂν παραγγέλλοιτε μὴ κατα-

Etiam hunc ſeptimum Stratagematum librum vobis dedico, ſanctiſſimi imperatores Antonine & Vere: in quo perſpicere poteſtis, etiam barbarorum animos non plane fuiſſe ad rem militarem incallidos. Sed apud ipſos quoque in machinas, dolos ac deceptiones multum ſtudii conferri. Itaque non abs re facietis, ſi vobis ipſis in bello, iiſque qui a vobis mittuntur, Polemar-

Φρο-

1 Πολυαίνου Στρατηγ.] Ita edidi expuncto σοφωτάτου, quod in Vulgata erat.

2 Καὶ δόλος] Cum Fl. & Interprete inſerui, in Vulgata quippe deſiderabatur. Sic paullo poſt ante καὶ ἀπατηλὸν, iiſdem auctoribus inſerui καὶ ἄπιστον.

3 Οἷς

chis mandabitis, ne eos quaſi inſipientes & expertes doli contemnant: ſed e diverſo nihil in eis tam caveant, quam dolum, perfidiam, & deceptionem: quibus longe plus gaudent barbari, quam armis. Itaque nihil eſt quo facilius aut melius ſe tueri ac defendere ab iis poſſint, quam incredulitas: cum qua robur ac vires conjunctas habebimus, artemque adverſus eos efficaciorem uſurpabimus, ſi prius ſtratagematum, quibus utuntur, conſilium ac vim cognoverimus.

φρονεῖν ὡς ἀνοήτων, ἢ ἀδόλων. ἀλλὰ τοὐναντίον μηδὲν οὕτως αὐτῶν πεφυλάχθαι, ὡς τὸ δολερὸν, καὶ ἄπιστον, καὶ ἀπατηλὸν, [3] οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται..... τὸ βαρβαρικὸν, ἢ τοῖς ὅπλοις. [4] ἄπιστον δὴ φυλακτήριον, καὶ ἀνάλωτον ἔσω πρὸς αὐτοὺς ἀπιστία· μεθ᾽ ἧς ἰσχὺν τῶν ὅπλων ἕξομεν, καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς τέχνην ὀξυτέραν μελετήσομεν, προμαθόντες αὐτῶν τὰς ἐννοίας τῶν στρατηγημάτων.

Τέλος τοῦ προοιμίου.

[CAP.

3 Οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται......]. Vel χαίρειν vel νικᾷν. *Caſaubonus.*
Οἷς μᾶλλον ἀγγέλλεται..... τὸ β.] Nihil deeſſe videtur, ſed pro ἀγγέλλεται, reſcribendum ἀγάλλεται. Paullo poſt pro ἄπιστον, ſcripſerim ῥᾷστον.

4 Ἄπιστον δὴ φυλακτήριον] Ἄπιστον, hoc eſt *mirum*, & *incredibile*. Sed ne inſit mendum. Fortaſſe putet aliquis ἄπειστον, vel ἀπαράπειστον. ne id quidem placet. *Caſaubonus.*

[CAP. I.]

Δηϊόκης.

[1] Δηϊόκης ὁ Μῆδος ἐπέθετο τῇ Μήδων ἀρχῇ ὧδε. Μῆδοι νομάδες ἦσαν, πόλιν [2] οὐκ ἔχοντες, ἄνευ νόμου καὶ δίκης ἄγοντες καὶ φέροντες ἀλλήλους. Δηϊόκης ἐδίκαζε τοῖς γείτοσι, καὶ τὸ ἴσον ἔχειν αὐτοὺς ἐδίδασκεν· ἥσθησαν τῷ δικαστῇ, καὶ αὐτίκα κλέος ἦν ἐν Μήδοις αὐτοῦ, καὶ συνέθεον ἐπ᾽ αὐτὸν, ὡς ἴσον δικαστήν. ἐπεὶ δὲ τῇ δόξῃ πάντας παρεστήσατο, [3] τὰς φρουρὰς καταχίσας νύκτωρ αὐτὸς, καὶ λίθων πλήσας τὴν τύρσιν, ἔδειξε μεθ᾽ ἡμέραν τοῖς Μήδοις, ὡς ταῦτα δι᾽ αὐτοὺς παθὼν, καὶ κινδυνεύσας ἀ-

Diocles.

Diocles Medus hoc pacto Medorum tyrannidem occupavit. Medi ſparſim habitabant, nullamque civitatem habentes, ſine legibus ac judiciis vitam agebant: & agebant, rapiebantque ſeſe mutuo. Diocles vicinis jura dabat, eoſque æqualitatem ſervare docebat. Eo delectabantur judice. cujus nomen ſtatim celebre apud Medos evaſit, factuſque eſt ad eum concurſus tanquam ad æquabilem ac juſtum judicem. Cum omnium benevolentiam ſibi fama & gloria conciliaſſet, præſidia comparavit, iiſque uſus, per noctem lapidibus turrim implevit, & inter-

πεθα-

1 Δηϊόκης] Ita edidi cum Fl. pro vulgato Δηϊοκλῆς, niſi quod in eo Δηϊοκῆς. Caſaubonus quoque in margine Vulgatæ pro περὶ Δηϊοκλέους, notarat περὶ Δηϊόκου. Hiſtoriam vide apud Herodotum lib. 1. cap. 96. & ſeqq. aliter narratam.

2 Οὐκ ἔχοντες] Fl. οὐκ εἶχον ἔχοντες.

3 Τὰς φρουρὰς κατασχίσας νύκτωρ αὐτός] Longe aliter Interpres legit. Appellat vero φρουρὰς, ſi ita ſcripſit, eas partes domus quam inhabitabat, ubi nocturni cuſtodes collocari ſolebant. Ego θύρας vel θυρίδας legerim: quod & vox κατασχίσας ſuadet potius. Scribe etiam τύρσιν. Deinde vel πάθοι κινδυνεύσας, vel παθὼν κινδυνεύσειε, non παθὼν & κινδυνεύσας. Sub finem autem, χορηγίαν δὲ τροφ. & διὸ ταύτην π. *Caſaubonus.*

Φρουρὰς] Fl. ἱεράς. Paullo poſt pro παθὼν, κινδυνεύσας, cum Fl. & Interprete ſcripſi παθὼν, καὶ κινδυνεύσας.

4 Οὖς

diu Medis oſtendit, quaſi eorum cauſſa hæc paſſus, & in mortis periculum adductus, quod inter eos jus diceret. Multitudo indignabatur, & ad corporis ſecuritatem decernebat ei locum munitiſſimum inhabitandum, arcem Ecbatanorum & corporis ſtipatores quos ipſe delegiſſet, eique victum de ſacris pecuniis ſuppeditandum conſtituit. Hanc ille conſecutus ſtipatorum multitudinem, in dies his plures adjecit,& pro judice Rex factus eſt.

ἀποθανεῖν, ὅτι αὐτοῖς δικάζοιτο· τὸ πλῆθος ἠγανάκτησαν, καὶ ἀσφάλειαν αὐτῷ τοῦ σώματος ἐπεψηφίσαντο, χωρίον μὲν ἐνοικεῖν ὀχυρώτατον, τὴν ἐν Ἐκβατάνοις ἄκραν· φύλακας δὲ τοῦ σώματος, [4] οὓς αὐτὸς αἱροῖτο· χορηγίαν δὲ τροφῶν συνέταξαν ἀπὸ τῶν ἱερῶν χρημάτων, ὁ δὲ ταύτην περιβαλλόμενος τὴν δορυφορίαν, καὶ πλείονας ἀεὶ προσλαμβάνων, ἀντὶ δικαστοῦ βασιλεὺς ἐγένετο.

[CAP. II.]

Alyattes.

¶ Alyattes Cimmeriis, inuſitata ac belluina corporum magnitudine præditis, ei bellum inferentibus, cum reliquis copiis robuſtiſſimos etiam canes ad pugnam eduxit, qui barbaros quaſi belluas

Ἀλυάττης.

¶ Ἀλυάττης Κιμμερίων ἐπιστρατευσάντων, ἀλλόκοτα καὶ θηριώδη σώματα ἐχόντων μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως, καὶ τοὺς ἀλκιμωτάτους κύνας ἐπὶ τὴν μάχην ἐξήγαγεν· οἱ προσπλακέντες τοῖς βαρ-

4 Οὓς αὐτός] Ita ſcripſi cum Fl. pro οὓς αὐτοὺς, errore forſan operarum. Pro vulgato χορηγία, cum Fl. & Caſaubono edidi χορηγίαν. Mox pro διὰ ταύτην, cum Fl. & Interprete ſcripſi ὁ δὲ ταύτην.

1 Ἐβια-

βαρβάροις, ὡς θηρίοις, πολλοὺς μὲν αὐτῶν διέφθειραν, τοὺς δὲ λοιποὺς φεύγειν αἰσχρῶς [1] ἐβιάσαντο.

Ἀλυάττης Κολοφωνίους πολλὴν δύναμιν ἔχοντας ἀφελέσθαι βουλόμενος τοὺς ἵππους, συμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς ἐποιήσατο, καὶ τὰς ἐκ τῶν [2] στρατιωτῶν ὠφελείας, ἀεὶ μείζονας ἔνεμε τοῖς ἱππεῦσι· τέλος δὲ ὁ μὲν ἐν Σάρδεσιν ἦν, λαμπρὰν ἀγορὰν αὐτοῖς παρασκευάζων, καὶ διπλῆν τὴν μισθοφορὰν ἑτοιμάζων· οἱ δὲ ἱππεῖς ἔξω τῆς πόλεως τὸ στρατόπεδον ἔχοντες, τοῖς ἱπποκόμοις παραδόντες τοὺς ἵππους εἴσω τειχῶν παρῆλθον, ἐπὶ τὴν διπλῆν μισθοφορὰν σπουδῇ θέοντες· Ἀλυάττης τὰ τείχη κλείσας, [3] τοὺς ἰδίους ὁπλίτας περιστήσας, ἀπέκτεινε, τοὺς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν τοῖς ἰδίοις ὁπλίταις ἔδωκεν.

adorti, magnum eorum numerum confecerunt; & reliquos turpiter ſe fugæ mandare coëgerunt.

2 Alyattes ut Colophonios magnum exercitum habentes equitatu ſpoliaret, ſocietatem cum eis conſtituit, ſemperque ex militibus equites majoribus amplioribuſque muneribus affecit. Poſtremo Sardibus ſplendidum eis commeatum inſtruebat, & duplex ſtipendium apparabat. Equites extra civitatem caſtra habentes, equiſonibus equos tradiderunt, & confeſtim in urbem venerunt, ſummo ſtudio ad duplicatum ſtipendium feſtinantes. Alyattes clauſis portis, ſuis armatis eos circumdedit, & equites ad unum omnes interfecit, atque eorum equos ſuis armatis conceſſit.

[CAP.

1 Ἐβιάσαντο] Ita reſtitui cum Fl. & Interprete, pro vulgato ἐποιήσαντο.

2 Στρατιωτῶν] Στρατειῶν. Caſaubonus.

3 Τοὺς ἰδίους ὁπλίτας περιστήσας, ἀπέκτεινε τοὺς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ, &c.] Ita diſtinxi pro vulgato τοὺς ἰδίους ὁπλίτας περιστήσας ἀπέκτεινε, τοὺς ἱππεῖς ἅπαντας, καὶ, &c.

1 Βα-

[CAP. III.]

Pſammetichus.

Pſammetichus Tementhen Ægypti regem ſuſtulit. Deus Ammon Tementhi oraculum conſulenti de regno reſponderat, Caveret a gallis. Pſammetichus Pigrete Care familiariter utens, cum ab eo cognoviſſet, primos Cares galeis impoſuiſſe vertices, oraculi mentem intellexit, & magnam Carum mul-

Ψαμμήτιχος.

Ψαμμήτιχος Τεμένθην τὸν Αἰγύπτου [1] βασιλέα κατέλυσεν· ὁ μὲν θεὸς Ἄμμων χρωμένῳ Τεμένθῃ περὶ τῆς βασιλείας ἀνεῖλε φυλάξασθαι τοὺς ἀλεκτρυόνας· Ψαμμήτιχος δὲ [2] Πίγρητα τὸν Κᾶρα συνόντα ἔχων, παρ' αὐτοῦ μαθὼν ὡς πρῶτοι Κᾶρες ἐπέθεντο τοῖς κράνεσι λόφους, συνῆκεν [3] τοῦ λογίου, καὶ [4] πολλοὺς

1 Βασιλέα] Ita reſtitui cum Fl. pro corrupto βασιλέως. Fuit hic *Tementhes* unus e duodecim illis regibus, qui poſt Sabaconem Æthiopem ſumma concordia Ægypto annos xv. ſimul præfuerunt, teſtibus Herodoto lib. II. cap. 147. & Diodoro lib. 1. Nomen *Tementhis* tamen apud eos non extat.

2 Πίγρητα τὸν Κᾶρα] Fl. Πίγρητα. Suidas, Πίγρης, Κὰρ, ἀπὸ Ἀλικαρνασσοῦ. ἀδελφὸς Ἀρτεμισίας, τῆς ἐν τοῖς πολέμοις διαπρεπούς, Μαυσώλου γυναικός. ὃς τῇ Ἰλιάδι παρενέβαλε κατὰ στίχον ἐλεγεῖον, οὕτω γράψας·

Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Μοῦσα· σὺ γὰρ πάσης πείρατ' ἔχεις σοφίης.

Ἔγραψε δὲ εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον Μαργίτην, καὶ Βατραχομυομαχίαν.

3 Τοῦ λογίου] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro vulgato τῶν λόγων.

4 Πολλοὺς Κᾶρας ξενολογήσας] Refert Herodotus lib. II. cap. 152. *Pſammetichum* ab oraculo Latonæ, quod in urbe Buti erat, reſponſum tuliſſe, ultionem ipſi adfuturam a mari apparentibus viris æreis: non longo autem intervallo, Iones & Cares piraticam exercentes in Ægyptum delatos, navibuſque ære armatos egreſſos terram vaſtaſſe, nuntiatúmque *Pſammeticho* æreos viros agrum populari; illum vero agnito oraculo amicitiam cum iis feciſſe, & inter auxilia adſciviſſe, & ſuperatis hoſtibus habitandam iis dediſſe inſulam medio Nilo ſitam, *Caſtra* inde dictam, aliquantulum ſupra Bubaſtim ad oſtium Nili Peluſiacum. Hinc eos longo poſt ab Amaſi Memphim fuiſſe tranſlatos. Videndus & Diodorus lib. 1. Hi *Cares*, ut intelligerentur hoſpites eſſe, non Ægyptii, in feſto Iſidis aliter multo quam Ægyptii, gladiis ſcilicet frontes concidebant, teſte eodem Herodoto lib. II. cap. 62.

λοὺς Κάρας ξενολογήσας εἰσήγαγεν ἐπὶ τὴν Μέμφιν. καὶ περὶ τὸ τῆς Ἴσιδος ἱερὸν [5] εἴσω τῶν βασιλείων ἀπέχει στάδια πέντε, συμβαλὼν μάχην ἐνίκησεν· ἀπὸ τῶν Καρῶν ἐκείνων μέρος τι τῆς Μέμφεως κέκληται Καρομεμφῖται.

titudinem conduxit, eoſque duxit verſus Memphin, & juxta templum Iſidis caſtra poſuit in regia quæ diſtabat ab urbe quinque ſtadia. Commiſſaque pugna, victoriam adeptus eſt. Ab his Caribus pars quædam Memphis Caromenphitæ dicta eſt.

[CAP. IV.]

Ἄμασις.

Ἄμασις ἐν τῷ πρὸς Ἄραβας πολέμῳ, κατόπιν τῶν Αἰγυπτίων ἔθηκε τὰ τῶν θεῶν ἱδρύματα τῶν μάλιστα τιμωμένων παρ' αὐτοῖς· [1] ἵν' οὕτως προθυμότερον κινδυνεύοιεν, νομίζοντες ἔχειν θεατὰς τοὺς θεοὺς, ἐκδότους δοῦναι τοῖς πολεμίοις οὐχ ὑπομένοντες.

Amaſis.

Amaſis in eo bello quod adverſus Arabes habebat, a tergo Ægyptiorum conſtituit ſtatuas eorum Deorum, qui apud ipſos ſummo honore & religione colebantur, ut hoc modo alacrius pericula ſubirent: arbitrantes ſe Deos habere ſpectatores, quos nequaquam hoſtibus prodere aut relinquere deberent.

[CAP.

5 Εἴσω τῶν βασιλείων ἀπέχει σταδ.] Scribe, ſi ſequeris Interpretem, εἴσω τῶν βασιλείων ἐστρατοπέδευσεν, ἃ ἀπ. *Caſaubonus.*

Cap. IV. 1 Ἵν' οὕτω] Ita emendavi cum Fl. & Interprete, pro vulgato ὅπως.

1 Ὥς

[CAP. V.]

Midas.

Midas ſimulans ſe diis magnis rem divinam facturum, per noctem Phryges cum tibiis, tympanis, ac cymbalis eduxit, quibus enſes occulte geſtandos dederat. Cives e domibus egrediebantur ad ſpectaculum. Illi tympana, cymbalaque pulſantes, ſpectatores trucidaverunt, & in ædes apertas impetu facto, Midam tyrannum conſtituerunt.

Μίδας.

Μίδας προσποιησάμενος τελετὴν ποιεῖν τοῖς μεγάλοις θεοῖς, νυκτὸς ἐξήγαγε τοὺς Φρύγας μετ' αὐλῶν καὶ τυμπάνων, καὶ κυμβάλων κρυπτὰ ἔχοντας ἐγχειρίδια. οἱ μὲν πολῖται τῶν οἰκιῶν ἐξῆλθον ἐπὶ τὴν θέαν· οἱ δὲ τυμπανίζοντες, καὶ κυμβαλίζοντες, τοὺς μὲν θεατὰς κατεφόνευσαν· τὰς δὲ οἰκίας αὐτῶν ἀνεῳγμένας καταλαβόντες, Μίδαν τύραννον ἀνηγόρευσαν.

[CAP. VI.]

Cyrus.

¶ Cyrus cum Medis ſigna contulit, & ter victus diſceſſit. Cum autem Perſarum uxores & liberi Paſargadis eſſent, quartum prælium in eo loco commiſit. Rurſus in fugam Perſæ vertebantur: cumque liberos & conjuges

Κῦρος.

¶ Κῦρος Μήδοις παραταξάμενος τρὶς ἡττήθη. ἐπεὶ δὲ τῶν Περσῶν αἱ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα ἦσαν ἐν Πασαργάδαις, τὴν τετάρτην μάχην ἐνταῦθα συνῆψε· πάλιν ἔφυγον οἱ Πέρσαι· [1] ὡς δὲ εἶδον τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας

πα.

1 Ὡς δὲ εἶδον τὰ τέκνα, &c.] Aliam rationem vide apud Juſtinum lib. 1. cap. 6. Sub finem pro Κῦρον, Fl. κύριον.

[2] παθόντες ἐπ' αὐτοῖς, ἀνέστρεψαν, καὶ τοὺς Μήδους ἀτάκτως διώκοντας τρεψάμενοι νίκην τηλικαύτην ἐνίκησαν, ὡς μηκέτι Κῦρον πρὸς αὐτοὺς ἄλλης δεηθῆναι μάχης.

Κῦρος ἐν ταῖς πρὸς Κροῖσον ἀνοχαῖς ἀπήγαγε τὴν δύναμιν· ὡς δὲ νὺξ ἐπῆλθε, συντόμως ἀναστρέψας ἐπὶ τὰς Σάρδεις ἤγαγεν· καὶ προσπεσὼν τοῖς τείχεσιν ἀφυλάκτως προσθέμενος κλίμακας, κατέσχε τὰς Σάρδεις.

Κῦρος ἐκράτησε Σάρδεων· Κροῖσος κατέσχε τὴν ἀκρόπολιν, ἀναμένων τὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος βοήθειαν. Κῦρος τοὺς οἰκείους, τῶν μετὰ Κροίσου τὴν ἀκρόπολιν [3] κατασχόντων δήσας ἔδειξε τοῖς πολιορκουμένοις· τῷ κήρυκι προστάξας ἀνειπεῖν, ὡς παραδοῦσι μὲν τὴν ἀκρόπολιν, ἀποδώσει τὰ οἰκεῖα σώματα· μὴ βουλο-

aſpicerent, eos miſerati regrediebantur, Medoſque ſine ordine perſequentes fugant: ſic victoriam tantam adepti ſunt, ut nullo in poſterum de ſumma rerum prælio indigerent.

2 Cyrus induciis factis cum Crœſo, exercitum per id tempus abduxit. Ingruente vero nocte, copmendio reverſus ad Sardes duxit: & adortus mœnia de improviſo, ſcalis applicatis Sardes occupavit.

3 Cyrus Sardibus potitus, cum arcem Crœſus teneret, præſtolans auxilium e Græcia, neceſſarios ac familiares eorum qui arcem cum Crœſo obtinebant, vinculis affecit, & iis, qui in oppugnatione erant, oſtendit, præcone juſſo proclamare, ſi traderent arcem, ſe quoque familiares & conſanguineos ipſis redditu-

μένων

2 Παθόντες ἐπ' αὐτοῖς] Vide libro ſexto, in Apollodoro. *Caſaubonus.*

3 Κατασχόντων] Fl. κατεχόντων.

4 Μαζά-

rum. Si dedere nollent, ſe omnes ſuſpendio necaturum. Illi, ut domeſticos incolumes ſervarent, arcem tradiderunt, nequaquam ſecuti vanas Crœſi ſpes de Græcorum auxilio.

4 Cyrus Lydis, poſt Crœſi captivitatem, iterum deficientibus, ipſe Babylonem verſus profectus, Mazarem Medum cum præcepto miſit, ut cum regionem ſubegiſſet, arma pariter & equos adimeret, veſtitumque muliebrem geſtare eos cogeret, ac neque ad jaculandum, neque ad equitandum amplius exerceri permitteret: ſed omnes texere ac pſallere compelleret: ut his nimirum ſtudiis eorum animi molleſcerent, & effœminarentur. Sic deinceps omnium barbarorum inutiliſſimi ad bellum evaſerunt Lydi, cum antea bellicoſiſſimi extitiſſent.

μένων δὲ παραδοῦναι, κρεμάσειε πάντας. οἱ δὲ, τὴν ἀκρόπολιν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶν οἰκείων παρέδωκαν, οὐκ ἀναμείναντες Κροίσου τὰς κενὰς τῶν Ἑλλήνων ἐλπίδας.

Κῦρος μετὰ τὴν ἅλωσιν Κροίσου Λυδῶν πάλιν ἀποστάντων, ἐλαύνων ἐπὶ Βαβυλῶνος, [3] Μαζάρην τὸν Μῆδον κατέπεμπε, προστάξας ὅταν κατάσχῃ τὴν χώραν, ἀφελέσθαι τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἵππους καὶ στολὴν γυναικείαν αὐτοὺς ἀναγκάσαι φορεῖν· καὶ μήτε τοξεύειν, μήτε ἱππεύειν ἔτι μανθάνειν· ὑφαίνειν δὲ καὶ ψάλλειν ἅπαντας· τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις, ὡς ἔοικε τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκθηλύνειν προαιρούμενος. ἀμέλει βαρβάρων ἀπολεμώτατοι γεγόνασιν οἱ Λυδοὶ, πρόσθεν ὄντες πολεμικώτατοι.

Κῦρος

4 Μαζάρην]. Fl. Μαράζην.

1 Κυ

Κῦρος Βαβυλῶνα πολιορκῶν, ἐπειδὴ συνετέλεσε τὰς διώρυχας τοῦ Εὐφράτου διὰ τῆς πόλεως ῥέοντος, ἀνήγαγε τὸ στρατόπεδον μακροτάτω. Βαβυλώνιοι νομίσαντες αὐτὸν ἀπεγνωκέναι τῆς πολιορκίας, τὸ σφοδρὸν τῆς φυλάκων ἀνῆκαν· ὁ δὲ τὸν ποταμὸν ἀποστρέψας, τὴν δύναμιν ἐπαγαγὼν, συντόμως κατὰ τὴν χώραν τοῦ ἀρχαίου ῥεύματος ὑπεισήγαγε τοὺς στρατιώτας, καὶ τῆς Βαβυλῶνος ἐκράτησεν.

[5] Κῦρος Κροίσῳ παρετάσσετο. Λυδοῖς ἦσαν οἱ ἱππεῖς πολλοὶ, καὶ μέγα ἐπὶ τούτοις [6] ἐφρόνει Κροῖσος. ἀχρεῖον τὸ ἱππικὸν ἀπέφηνε Κῦρος, προτάξας τῶν ἱππικῶν ὁπλιτῶν καμήλους πολλάς· [7] ἵπ-

5 Cyrus Babylonem oppugnans, cum ſuffoſſiones Euphratæ per urbem labentis effeciſſet, exercitum abduxit longiſſime. Babylonii exiſtimantes eum de expugnatione deſperaſſe, multum de cuſtodum diligentia remiſerunt. Ille vero averſo flumine, copias inſtructas per alveum priſtinum adducens, clam in urbem cum militibus pervenit, & Babylone potitus eſt.

6 Cyrus adverſus Crœſum pugnam faciebat. Lydis equitum erat ingens copia: quamobrem magnos ſibi ſpiritus ſumebant. Cyrus equitatum Crœſi inutilem reddidit, collocatis adverſus equites armatos multis camelis. E-

πος

5 Κῦρος Κροίσῳ παρετάσσετο] Scribe, ἀντιπαρετάσσετο ex libris, καὶ μέγα ἐπὶ τ. ἐφ. Κροῖσος. Κροίσῳ ἀχρ. Caſaubonus.

6 Ἐφρόνει Κροῖσος. ἀχρεῖον, &c.] Fl. ἐφρόνει Κροῖσον ἀχρεῖον. Interpres legiſſe videtur ἐφρόνουν. Κροίσου ἀχρεῖον, &c.

7 Ἵπποι δὲ καμήλων] Iidem Codd. ἵππος δὲ καμήλου φθέγγεται καὶ τὴν ὀσμήν. & mox, τοὺς Λυδοὺς ὑπεξέφερον. Caſaubonus.

Ἵππος δὲ καμήλου φθέγγεται καὶ τὴν ὄψιν, καὶ τὴν ὀσμὴν αὐτ.] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro ἵπποι δὲ καμήλων καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ὀσμὴν ἀποστρέφοντας. quæ lectio unde ſit, equidem neſcio, cum & Caſaubonus affirmet Codices eandem præ ſe ferre lectionem: qui quidem Codices quos identidem in Notis

qui autem ea natura eſt, ut & aſpectum & odorem cameli fugiat. Statim igitur equites in fugam converſi, Lydos obruebant: ſic ut ante prælium victoria Cyro veniret.

7 Cyrus hoc modo Perſas adduxit, ut defectionem a Medis facerent. Oſtendens eis locum incultum atque ſpinoſum, eum juſſit excolere & ædificare. Qui ſummo labore eum excoluerunt. Poſtridie juſſit lotos advenire. Qui cum veniſſent, epulum eis lautiſſimum præbuit: & finito convivio rogavit eos utram diem meliorem exiſtimarent. Illis affirmantibus, hodiernam tanto meliorem heſterna fuiſſe, quanto felicitas miſeriis præſtet. Habebitis igitur, inquit Cyrus, felicitatis commoda, ſi a Medorum ſervitute diſceſſeritis. Per-

πες δὲ καμήλου φθόγγ καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ὀδμήν· αὐτίκα δὴ φεύγοντες οἱ ἵπποι, τοὺς Λυδοὺς [8] ὑπεξέφερον· ὥς τε ἦν Κύρῳ νίκη καὶ πρό γε τῆς μάχης.

Κῦρος Πέρσας ἀποστῆναι Μήδων ἔπεισεν ὧδε· δείξας χωρίον αὐτοῖς ἀργὸν, καὶ ἀκανθῶδες, ἐκέλευσεν ἡμερῶσαι. οἱ δὲ σὺν πολλῷ πόνῳ ἡμέρωσαν. τῆς ὑστεραίας ἐκέλευσε λουσαμένους ἥκειν. ἐπεὶ δὲ ἧκον, παρέθηκεν αὐτοῖς εὐωχίαν ἄφθονον. καὶ μετὰ τὴν εὐωχίαν ἤρετο, πότερα κρείττων ἡμέρα. οἱ δὲ ὡμολόγησαν [9] τῆς χθὲς τὴν σήμερον τοσῷ κρείττονα, ὅσῳ κακοδαιμονίας εὐδαιμονίαν· οὐκοῦν, ὁ Κῦρος ἔφη, τὰ τῆς εὐδαιμονίας ἀγαθὰ ἕξετε, [10] εἰ τῆς Μήδων δουλείας ἀποστῆτε. Πέρσαι μὴ μελλή-

Notis citat, quales & unde ſint ſæpe etiam mirari ſubit, cum ipſe Caſaubonus in Præfatione teſtetur, ſe unicum ſolummodo Codicem habuiſſe MS; ære ſuo comparatum, eumque corruptiſſimum.

8 Ὑπεξέφερον] Ita ſcripſi cum Fl. pro ἀπεξέφερον.

9 Τῆς χθὲς τὴν σήμερον] Fl. τὴν χθὲς τὴν σήμερον.

10 Εἰ τῆς Μήδων] Fl. ἦν τῆς Μήδων. Pro Πέρσαι μὴ μελλήσαντες, aliter in ſuis legit Interpres.

μελλήσαντες ἀφίστανται· καὶ βασιλέα Κῦρον στησάμενοι, αὐτούς τε Μήδους κατέλυσαν, καὶ τῆς Ἀσίας ἄλλης ἦρξαν.

ſæ re conſiderata deficiunt, Cyrumque regem creant. quo duce tum ipſos Medos ad nihilum redegerunt, tum etiam reliquæ Aſiæ imperium ſibi comparaverunt.

Κῦρος Βαβυλῶνα ἐπολιόρκει· Βαβυλώνιοι πολλῶν ἐτῶν σιτία ἔχοντες, κατεγέλων τῆς πολιορκίας· Κῦρος διὰ μέσης τὸν Εὐφράτην ῥέοντα, διώρυχα τεμὼν, [11] εἰς τὸ πλησίον ἕλος ὑπεξήγαγεν. Βαβυλώνιοι πιεῖν ὕδωρ οὐκ ἔχοντες, αὐτίκα σφᾶς αὐτοὺς τῷ Κύρῳ παρέδωκαν.

8 Cyrus Babylonem oppugnabat. Babylonii cum frumentum in multos annos haberent, oppugnationem deridebant. Cyrus Euphratem qui per mediam urbem fluebat, interceptum, in vicinam paludem deduxit. Babylonii cum aquæ bibendæ copiam non haberent, confeſtim ſe Cyro dediderunt.

Κῦρος [12] ἡττώμενος Μήδοις, καταφυγὼν εἰς Πασαργάδας· πολλῶν Περσῶν αὐτομολούντων, ἔφη πρὸς αὐτοὺς, Αὔριον ἀφίξονται ἡμῖν σύμμαχοι, δέκα μυριάδες ἀνδρῶν πολεμίων Μήδοις· ἀλλὰ εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῶν συμμάχων ἕκαστος ὑμῶν κο-

9 Cyrus ſuperatus a Medis confugit ad Paſargadas. Multis Perſis ad hoſtes tranſeuntibus, inquit ad eos: Craſtino die nobis auxilio venient centum millia, ab hoſtibus Medorum: Vos igitur ad ſocios excipiendos ſinguli faſcem lignorum ferte. Qui-

μισά-

11 Εἰς τὸ πλησίον ἕλος ὑπεξήγαγεν] Fl. abſque præpoſitione. ὑπεξήγαγεν edidi cum Fl. pro vulgato ἐπεξήγαγε.

12 Ἡττώμενος Μήδοις] Fl. ἡττώμενος Μήδων. Paullo poſt pro ἕκαστος ἡμῶν, cum Fl. ſcripſi ἕκαστος ὑμῶν.

13 Ξύ-

bus ferentibus, tranſfugæ Medis hæc enunciaverunt. Cum nox appetiſſet, Cyrus imperat, ut quilibet ſuum faſcem incendat. Medi flammam lucentem conſpicati, putantes hoſtium copias adventare, ſe in fugam conjecerunt.

μισάτω φάκελον ξύλου. οἱ μὲν ἐκόμισαν, οἱ δὲ αὐτόμολοι ταῦτα Μήδοις ἀνήγγειλαν. ἐπεὶ δὲ νὺξ ἦν, κελεύει Κῦρος ἕκαστον ὑφάψαι τὸν ἑαυτοῦ φάκελον· Μῆδοι πολλὴν φλόγα λάμπουσαν ἰδόντες, πιστεύσαντες ἥκειν τοὺς συμμάχους, ἔφυγον.

13 Cyrus in oppugnatione Sardium plurima ligna mœnibus æqualia comparavit, impoſitiſque in ea ſimulacris, barbas habentibus, & Perſicas veſtes, pharetramque ex humeris, & arcus in manibus geſtantibus, per noctem adduxit, ita ut illa ſimulacra ſuperarent arcis mœnia. Ipſe vero prima luce ſuperiorem urbis partem aggrediebatur. Crœſi exercitus Cyri impetum propul-

Κῦρος πολιορκῶν Σάρδεις [13] ξύλα πολλὰ ἰσομήκη τοῖς τείχεσιν ἐπιστήσας, αὐτοῖς εἴδωλα πώγωνας ἔχοντα καὶ Περσικὴν ἐσθῆτα, καὶ φαρέτρας κατὰ νώτου, καὶ τόξα μετὰ χεῖρας, νύκτωρ προσήγαγεν,[14] ὑπερέχοντα περὶ τῶν τειχῶν τῆς ἄκρας· ὁ δὲ κατὰ τὰ ἄκρα μέρη τῆς πόλεως προσέβαλεν ἀρχομένης ἡμέρας. ἡ δὲ στρατεία τοῦ Κροίσου ἀπομαχομένη ταῖς τοῦ Κύρου προσβολαῖς, ἐπειδή τι-

νες

13 Ξύλα πολλὰ ἰσομήκη] Quidam Codd ξ. πολλὰ μακρὰ, ἰσ. & ἐπιστήσας αὐτοῖς. *Caſaubonus.*

Ξύλα πολλὰ ἰσομήκη τοῖς τ.] Fl. ξύλα πολλά, μακρὰ, ἰσομήκη τοῖς τ. Mox pro φαρέτρας, idem Codex φαρέτρας. & pro ὑπερέχοντα περὶ τῶν τ. habet ὑπερέχοντας περὶ τ.

14 Ὑπερέχοντα περὶ τῶν τειχῶν τῆς ἄκρας] Scribe: τὰς ἄκρ. ut etiam meliores Codd. habent. Deinde, ὁ δὲ κατὰ τὰ ὕστερα μέρη. Scribe etiam ἡ δὲ στρατιὰ τοῦ Κρ. etſi omnes libri στρατεία. Iidem Codd. καὶ ἀνέβησαν, non ἐβόησαν: & πάντας δὴ non δέ. *Caſaubonus.*

νες αὐτῶν ἐπιστραφέντες, εἶδον ἀπὸ μακροῦ τὰ εἴδωλα ὑπὲρ τὴν ἄκραν, ἐβόησαν· πάντας δὲ εἷλε φόβος, ὡς ἤδη τῆς ἄκρας ὑπὸ Περσῶν κατειλημμένης· [15] τὰς πύλας δὲ ἀνοίξαντες, ἄλλος ἄλλη ἔφυγον. Κῦρος δὲ Σάρδεις κατὰ κράτος εἷλεν.

ſabat: cumque ex eis nonnulli converſi, a longo ſimulacra ſupra arcem cernerent, clamorem ſuſtulerunt: omneſque metus invaſit, quaſi jam arce a Perſis occupata. Itaque portis apertis, alius alio fugam capeſſebat. Cyrus vero Sardes per vim cepit.

[CAP. VII.]

Ἅρπαγος.

Ἅρπαγος ἐπιστολὴν Κύρῳ κρύφα πέμπων, ἀνέτεμε λαγὼν, καὶ τὰ γράμματα ἔνδον κατακρύψας, πάλιν αὖθις συνέρραψε, καὶ τῷ κομίζοντι λίνα θηρατικὰ περιέθηκεν, ἵνα λάθη τοὺς φύλακας τῶν ὁδῶν.

Harpagus.

Harpagus, quo clam Cyro epiſtolam mitteret, leporem diſſecuit, & litteris intus occultatis, rurſus eum conſuit: eumque qui ferebat, venatoriis linis, ut viarum ſpeculatores falleret, induit.

[CAP. VIII.]

Κροῖσος.

¶ Κροῖσος τῶν Ἑλλήνων συμμάχων βραδυνόντων, τοὺς ἰσχυροτάτους καὶ μεγίστους τῶν Λυδῶν Ἑλληνικοῖς ὅπλοις κατεσκεύασεν· οἱ δὲ τοῦ Κύρου στρατιῶται, τὸ ἀή-

Crœſus.

¶ Crœſus Græcis auxiliis cunctantibus, robuſtiſſimos ac maximos Lydorum Græcanicis armis ſubornavit. Cyri milites inuſitatam armaturæ Græ-

θες

15 Τὰς πύλας δὲ] Fl. non agnoſcit N.

1 Τειῶν

canicæ ſpeciem extimuerunt, atque etiam haſtarum cum ſcutis colliſarum fremitus terrorem Perſis injecit, & æneorum ſcutorum ſplendor, Perſicorum equorum aciem perſtrinxit, atque avertit. Itaque Cyrus ſuperatus, trium dierum inducias cum Crœſo fecit.

2 Crœſus in Cappadocia victus a Cyro ut commode fugam facere poſſet, militibus imperavit, ut magnam lignorum multitudinem comportarent. His viam anguſtam & arctam ſtravit: cumque nox ingrueret, per eam copias abduxit ſumma celeritate. Equites vero leviſſimos & celerrimos reliquit: qui cum primum illuxiſſet, ſylvam incenderent. Hoc pacto Crœſus per fu-

θες τῆς Ἑλληνικῆς ὁπλίσεως καταπλάγησαν· ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν δοράτων κρουομένων πρὸς τὰς ἀσπίδας, ὁ ψόφος τοὺς Πέρσας ἐτάραττεν· ἥ γε μὴν αὐγὴ τῶν ἐπιχάλκων ἀσπίδων τὰς ὄψεις τῶν Περσικῶν ἵππων ἀπέστρεφεν· ὥστε Κῦρος ἡττηθεὶς, [1] τριῶν μηνῶν σπονδὰς πρὸς Κροῖσον ἐποιήσατο.

Κροῖσος ἡττηθεὶς περὶ Καππαδοκίαν ὑπὸ Κύρου, βουλόμενος ἀποδρᾶναι, προσέταξε τοῖς στρατιώταις ξύλα πολλὰ κομίζειν· ταῦτα νήσας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, στενῆς οὔσης, ἐπεὶ νὺξ ἦν, αὐτὸς μὲν τὴν δύναμιν ἐπεξῆγε σπουδῇ πολλή, ἱππεῖς δὲ τοὺς ἐλαφροτάτους κατέλιπον ὑπαυγαζούσης ἕω, τὴν ὕλην καταπρήσοντας· [2] Κροῖσος μὲν δὴ τῇ φυγῇ προέλαβεν·

Κῦ-

1 Τριῶν μηνῶν] Interpres ἡμερῶν.

2 Κροῖσος μὲν δὴ τῇ φυγῇ κατέλαβεν] Deeſſe aliquid vel cæcus videat. Puto voluiſſe eum dicere quod alibi, τῇ φυγῇ πλείστην ὁδὸν προὔλαβε. Caſaubonus.

Προέλαβεν] Ita reſtitui cum Fl. pro κατέλαβεν

3 Ἐμβε.

Κῦρος δὲ ὑπὸ τῆς φλογὸς ἐκώλυετο.

gam evaſit. Cyrum autem a perſequendo flamma prohibebat.

[CAP. IX.]

Καμβύσης.

Καμβύσης Πηλούσιον ἐπολιόρκει· Αἰγύπτιοι καρτερῶς ἀνθιστάμενοι, ἀποκλείοντες τῆς Αἰγύπτου τὰς [1] ἐμβολάς, [2] καὶ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα ἐφίεσαν καταπέλτας ὀξυβελεῖς, πέτρους, καὶ πῦρ. Καμβύσης ὅσα σέβουσιν Αἰγύπτιοι ζῷα, κύνας, πρόβατα, αἰλούρους, ἴβεις, [3] πρὸ τῆς ἑαυτοῦ στρατείας ἔταξεν· Αἰγύπτιοι

Cambyſes.

Cambyſes Peluſium oppugnabat, Ægyptii fortiter reſiſtentes, aditus Ægypti clauſerunt, multaſque machinas immiſerunt, catapultis acuta tela mittentes, ſaxa atque ignem. Cambyſes, quotquot animalia Ægyptii deorum honore colunt, canes, oves, feles, ibides ante ſuum exercitum collocavit. Ægyptii jaculari

δὲ

1 Ἐμβολάς]. Fl. εἰσβολάς. Pro καὶ πρὸς τὸν προσάγοντας μηχανήματα ἐφίεσαν κ. ſcripſi cum Fl. Interprete, nec non Cod. Caſauboni, καὶ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα, ἐφίεσαν κ. *Peluſiotæ* quippe obſeſſi admovebant machinas, e quibus ſaxa aliaque tela in Perſas mittebant, ut locum inſpicienti manifeſtum eſt: quare etiam Cambyſes dicitur animalia Deorum loco ipſis culta, ante exercitum locaſſe, ut jaculari deſiſterent.

2 Καὶ πρὸς τὸν προσάγοντας μηχανήματα ἐφίεσαν καταπέλτας ὀξ.] In noſtro Codice ita ſcriptum erat, καὶ πολλὰ προσάγοντες μηχανήματα, ἐφίεσαν κατὰ τὰς ὀξυβελεῖς πέτρους καὶ πύργους. mendoſiſſime. Jam illud primum πολλὰ προσάγοντες μηχ. mendoſum eſt non enim Peluſiotæ obſeſſi machinas admovebant, ſed Perſæ obſidentes. quare legendum, καὶ πρὸς τὸν προσάγοντας μηχ. Deinde ſcribendum, ἱέντων vel ἀφίεσαν καταπέλτας: ut apud Ariſtotelem ὁ τὴν καταπέλτην βελέμνον ἀφεῖναι. & inde dicti οἱ καταπελταφέται. Vocem ὀξυβελεῖς haud facile dixerim debeaſne cum καταπέλτας conjungere, an ſubſtantive accipere. nam ὀξυβελὴς appellatur affinis catapultæ machina militaris, qua tela in hoſtem mittuntur. Sed malo ἐπιθετικῶς accipere. Ut apud Diodorum Siculum libro decimo quarto, ἀπὸ δὲ τῆς γῆς, τοῖς ὀξυβελέσι καταπέλταις οἱ Συρακούσιοι χρώμενοι, συχνοὺς τῶν πολεμίων ἀνῄρουν. At Interpres καταπέλταις legit. *Caſaubonus.*

3 Πρὸ τῆς ἑαυτοῦ στρατείας] Στρατιᾶς. *Id.*

1 Καὶ

deſtiterunt, metuentes ne ſacrum aliquod animal læderent. Ad hunc modum Cambyſes Peluſio capto, in Ægyptum pervenit.

δὲ βάλλοντες ἐπαύσαντο φόβῳ τοῦ πλῆξαί τι τῶν ἱερῶν ζώων. οὕτω Καμβύσης Πηλούσιον ἑλὼν εἴσω τῆς Αἰγύπτου παρῆλθεν.

[CAP. X.]

Oebares.

Septem cum Dario ſatrapæ Magis principibus Perſarum de medio ſublatis, conſilium de imperio agitabant. Viſum eſt equis inſidentes extra urbem egredi: & cujus equus primum hinniret, is rex conſtitueretur. Oebares equiſo Darii cum, quid conſilii initum eſſet, comperiſſet, ante unum diem equum ejus in conſtitutum locum adduxit: adjunctaque equa, maſculum immiſit. Quo facto, equum poſtridie reduxit. Darius equo vectus, cum reliquis ſatrapis venit. Equus autem

Οἰβάρης.

Οἱ περὶ Δαρεῖον ἑπτὰ σατράπαι, τοὺς μάγους ἄρχοντας Περσῶν καταλύσαντες, ἐβουλεύοντο τῆς ἀρχῆς πέρι· ἔδοξεν ἵππους ἐποχουμένους ἄστεος ἔξω προελθεῖν. ὅτου δ᾽ ἂν πρῶτος ἵππος χρεμετίσῃ, καὶ δὴ βασιλεὺς ἔστω οὗτος· Οἰβάρης ἱπποκόμος Δαρείου μαθὼν τὰ βεβουλευμένα, ἤγαγεν αὐτοῦ τὸν ἵππον πρὸ μιᾶς ἡμέρας εἰς τὸ προκείμενον χωρίον, καὶ [1] παραστησάμενος θήλειαν ἵππον ἐπαφῆκεν τὸν ἄρρενα. τοῦτο πράξας ἐπανήγαγεν τὸν ἵππον· τῆς ὑστεραίας ὁ Δαρεῖος ἐποχούμενος ἧκε

μετὰ

1 Καὶ παραστησάμενος θήλειαν ἵππον, ἐπαφῆκεν τὸν ἄρρενα. τοῦτο πράξας ἐπανήγαγεν τὸν ἵππον τῆς ὑστεραίας, &c.] Ita ſupplevi locum hunc cum Fl. & Interprete: intermedia quippe inter θήλειαν ἵππον & τῆς ὑστεραίας in Vulgata aberant. Caſaubonus in ora Vulgatæ ſupplerat προσήγαγεν αὐτῇ τὸν Δαρείου ἵππον.

1 Δα

μετὰ τῶν ἄλλων σατραπῶν· ὁ δὲ ἵππος αὐτοῦ γνωρίσας τὸν τόπον τῆς συνουσίας, ἐρωτικόν τι παθὼν, πρῶτος ἐχρεμέτισεν. οἱ σατράπαι καταπηδήσαντες, Δαρεῖον προσεκύνησαν, καὶ βασιλέα Περσῶν ἐστήσαντο.

ejus cognito loco, in quo cum equa rem habuiſſet, amatorio quodam deſiderio primus hinniit. Satrapæ ex equis ſuis deſilientes, Darium adoraverunt, & regem Perſarum conſtituerunt.

[CAP. X.]

Δαρεῖος.

¶ Δαρεῖος παρετάσσετο Σκύθαις. [1] λαγὼς διήλαξε παρὰ τὴν Σκυθικὴν φάλαγγα· Σκύθαι μὲν ἐδίωκον τὸν λαγωόν· Δαρεῖος δὲ ἄξιον ἔφη Σκύθας φεύγειν, οἳ τοσοῦτον ἡμῶν καταφρονοῦσιν, ὥς τε Πέρσας καταλιπόντες, [2] τὸν λαγωὸν διώκουσιν· καὶ δὴ τὸ ἀνακλητικὸν σημήνας, περὶ ἀναχωρήσεως ἐβουλεύσατο.

Darius.

¶ Darius adverſus Scythas prælium committebat. forte accidit, ut lepus juxta Scythicam phalangem decurreret. Scythæ leporem inſequebantur. Darius vero: Operæ precium, inquit, eſt a Scythis fugere, quibus adeo contemptui ducimur; ut relictis Perſis leporem perſequantur: & receptui ſigno dato, de diſceſſu conſilium cepit.

Δα-

1 Λαγὼς διήλαξε παρὰ τὴν σκ. φαλ.] Dum veſtigia litterarum ſpecto, in ſuſpicionem adducor ſcripſiſſe Polyæ. διῆξε, ut apud Herodotum in eadem hiſtoria, vel διῆλθε, aut neſcio quid hujuſmodi: dum Interpretem, διέδραμε, vel διέτρεχε. Idem Interpres lacunam noſtri Codicis ita explet, καὶ τὸ ἀνακλητικὸν σημήνας, περὶ φυγῆς (vel ἀφόδου) ἐβουλεύσατο. *Caſaubonus.*

Διήλαξε] Ita edidi cum Fl. pro vulgato διήλεξε Caſaubonus in margine Vulgatæ notarat διῆλθε.

2 Τὸν λαγωὸν διώκουσιν· καὶ δὴ τὸ ἀναχωρήσεως ἐβουλεύσατο] Ita edidi cum Fl. & Interprete, niſi quod Fl ἐβουλεύσαντο. Vulgata τὸν λαγωὸν διώκουσι.... λεύσατο, omiſſis intermediis.

3 Τια-

2 Darius Magos nocturno tempore adorturus, cum ſeptem Perſis, ut in tenebris ſe mutuo poſſent agnoſcere, conſilium dedit, ut vinculum tiaræ, quod a poſteriore capitis parte tiaram connectit, in frontem reducerent, ut pro ſigno eſſet tiaræ nodus, frontem attrectantibus.

Δαρεῖος μέλλων τοῖς μάγοις νύκτωρ ἐπιτίθεσθαι μετὰ τῶν ἑπτὰ Περσῶν, ἵνα ἐν σκότῳ δύναιντο γιγνώσκειν ἀλλήλους, συνεβούλευσε [3] παρίδεσμον, ὃ τῆς κεφαλῆς ὄπισθεν ἀποσφίγγει τὴν τιάραν, αὐτοὺς ἐς μέτωπον περιαγαγεῖν, [4] ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμμα τῆς τιάρας καὶ τῆς μίτρας ἁπτομένους τοῦ μετώπου.

3 Darius primus tributa gentibus impoſuit.. Verum ne moleſte ferrent, non ipſe exegit, ſed ſatrapas conſtituere juſſit. Quibus ingentia tributa deſcribentibus ipſe ſubſcripſit, dimidiam partem remittens ſubditis. Qui libentibus animis dimidium pependerunt, quaſi magno jam beneficio ab rege affecti.

Δαρεῖος πρῶτος φόρους ἔταξε τοῖς ἔθνεσιν· ὅπως δὲ μὴ χαλεπήνειαν, οὐκ αὐτὸς ἔταξεν, ἀλλὰ τοῖς σατράπαις τάξαι προσέταξεν· τῶν δὲ ὁρισάντων μεγάλους φόρους, αὐτὸς προσέγραψε, τοὺς ἡμίσεις χαριζόμενος τοῖς ὑπηκόοις. οἱ δὲ ἄσμενοι τοὺς ἡμίσεις τελεῖν ὑπέστησαν, ὡς ἤδη μεγάλην εὐεργεσίαν παρὰ τοῦ βασιλέως λαβόντες.

3 Darius adverſus Scythas expeditione ſuſce-

Δαρεῖος ἐπὶ Σκύθας ἐλάσας, οὔτε Σκύθας ἑλεῖν

οἷός

3 Τιαρίδεσμον, ὃ τῆς κεφ.] Quidam Codd. παρόδεσμον. Iidem mox ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμμα τῆς τιάρας καὶ τῆς μίτρας ἁπτομένοις τοῦ μετώπου. quo etiam modo Interpres legit, niſi quod illa καὶ τῆς μήτρας non agnoſcit. *Caſaubon.*

4 Ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμμα τῆς τιάρας καὶ τῆς μίτρας ἁπτομένους] Fl. ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμμα τῆς τιάρας χειμίτρας ἁπτομένοις. Lego ἵνα σημεῖον ᾖ ἅμμα τῆς τιάρας καὶ τῆς μίτρας ἁπτομένοις.

5 Οὔτε

οἷός τε ἦν, ⁵ οὔτε σιτίων εὐπορία περὶ δρασμοῦ σκέψις ἦν· ὅπως οὖν λάθοι τοὺς Σκύθας, τὸ στρατόπεδον ὡς εἶχεν ἐᾷ κατὰ χώραν μένειν. ἦσαν ἐν αὐτῷ τραυματίαι πολλοὶ, ὄνοι, ἡμίονοι, κύνες· ἀλλὰ καὶ πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτὸς ἐκέλευσεν ἀνακαῦσαι· ⁶ ταῦτα δὴ ὁρῶντες οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τοῦ ταράχου τῶν ζώων, καὶ τὰς σκηνὰς ἀκεραίους ὁρῶντες, ᾤοντο παρεῖναι τοὺς Πέρσας· οἱ δὲ ἄρα ἦσαν πρὸ πολλοῦ πεφευγότες. Σκύθαι δὲ ὀψὲ τὴν ἀπόδρασιν μαθόντες, ἐπεχείρουν διώκειν, οὓς καταλαβεῖν αὐτοῖς δυνατὸν ἦν οὐκέτι.

Δαρεῖος Χαλκηδόνα ἐπολιόρκει, Χαλκηδόνιοι τειχῶν ὀχυρότητι, καὶ πα-

pta, cum neque capere Scythas poſſet, neque frumenti ſatis haberet, de fuga deliberationem inſtituebat. Quo igitur facilius Scythas falleret, caſtra quemadmodum erant, ſivit in priſtino loco remanere. Erant in eis multi vulnerati, aſini, muli, canes, aliaque, item ignium magna copia. Eos per noctem juſſit incendere. Quo viſo Scythæ, audientes animalium purturbationem & tabernacula integra conſpicientes, Perſas adeſſe putabant. At illi longe ante fugam fecerant. Scythæ ſero tandem fuga cognita, perſequi conabantur, quos comprehendere amplius nequaquam poterant.

5 Darius Chalcedonem oppugnabat. Chalcedonii murorum firmitudine, & ciborum

ρασκευῇ

5 Οὔτε σιτίων εὐπορία] Scribe, οὔτε σιτίων ἦν εὐπ. vel εὐπορίαν εἶχεν. ἀλλὰ περὶ δρ. Caſaubonus.

6 Ταῦτα δὴ ὁρῶντες οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τοῦ ταράχου τῶν ζώων, καὶ τὰς σκηνὰς ἀκεραίους ὁρῶντες, ᾤοντο παρεῖναι] Ita locum hunc ſupplevi cum Fl. & Interprete. In Vulgata, οἱ Σκύθαι, ἀκούοντες τοῦ ταράχου τῶν ζώων, καὶ τὰς σκηνὰς ἀκεραίους ὁρῶντες, deſiderabantur.

7 Ἀλλ'

apparatu freti, parum de oppugnatione ſolliciti erant. Darius exercitum quidem mœnibus non admovit; ſed reliquam omnem regionem populabatur: ſimulanſque ſe majores copias auxiliares expectare, quietem agebat. Chalcedoniis mœnia cuſtodientibus, a colle nomine Aphaſio, qui abeſt ab urbe decem ſtadiis, ſubterraneum meatum Perſæ fodere cœperunt. cumque ad forum urbis opus produxiſſent, conjectura ſumpta de radicibus olivarum quæ in foro naſcebantur, noctem expectantes, aperto meatu

ῥᾳστώνῃ τροφῶν θαῤῥοῦντες, ἥκιστα τῆς πολιορκίας ἐφρόντιζον· Δαρεῖος τὴν μὲν στρατιὰν οὐ προσῆγε τοῖς τείχεσιν· [7] ἀλλ' οὐδὲ τὴν χώραν ἔβλαπτεν· προσποιούμενος δὲ ἀναμένειν συμμαχίαν μείζονα, τὴν [8] ἡσυχίαν ἦγε· τῶν δὲ Χαλκηδονίων τειχοφυλακτούντων, ἀπὸ τοῦ καλουμένου Ἀφασίου λόφου, πεντεκαίδεκα στάδια τῆς πόλεως ἀπέχοντος, ἤρξαντο μεταλλεύειν ὑπόνομον οἱ Πέρσαι· [9] ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὀρύσσοντες ἐγένοντο, τεκμαιρόμενοι ῥίζαις τῶν ἐλαιῶν, αἳ περὶ τὴν ἀγορὰν ἐπεφύκεσαν, νύκτα ἀναμείναντες, τὸν ὑπόνομον ἀνα-

7 Ἀλλ' οὐδὲ τὴν χώραν ἔβλ.] Ita melius noſter, quam Interpretis Codices, ἄλλην δὲ τὴν χώραν ἔβλαπτεν. In ſequentibus, non dubitavimus illa verba ἐπεὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν ..... ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν αἱ Polyæno reddere: cum is, a quo noſter liber fuit deſcriptus, his omiſſis ad poſita ſecundo loco illa κατὰ τὴν ἀγορὰν tranſvolaſſet. In hiatu illo, quem reliquimus inter ἀγορὰν & ἀπὸ, deſunt hujuſmodi quædam, ἐγένοντο, τεκμαιρόμενοι. vel ὤρυξαν aut προήχθη τὸ ἔργον, ὡς ἐτεκμαίροντο. *Caſaubonus.*

8 Ἡσυχίαν ἦγε] Fl. τὴν ἡσυχίαν ἦγε. Mox Fl. τῶν ἀπὸ τοῦ καλ. quomodo etiam Codd. Caſauboni.

9 Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὀρύσσοντες ἐγένοντο, τεκμαιρόμενοι ῥίζαις τῶν ἐλαιῶν] Ita edidi cum Fl. niſi quod is habeat ῥίζαις, ſuppoſito poſteriori ſyllabæ αι, ut & ἐλαῶν. In Vulgata erat, ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν ..... ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν. Pro αἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν, ut exhibebat Vulgata, cum Fl. ſcripſi αἱ περὶ τὴν ἀγορὰν.

ἀναστομώσαντες, ἀνέβησαν ἐς τὴν ἀγορὰν. καὶ τὴν πόλιν ἄνευ μάχης κατὰ κράτος εἷλον, Χαλκηδονίων τὰ τείχη φυλαττόντων.

Δαρεῖος ἐπολέμει Σάκκαις τριχῇ διῃρημένοις· μιᾶς ἐκράτησε μοίρας·
10 τῶν δὲ Σακκῶν ἰζόντων τὰς ἐσθῆτας, καὶ τὸν κόσμον, καὶ τὰ ὅπλα περιέθηκε τοῖς Πέρσαις, καὶ προσῆγεν αὐτοὺς τῇ δευτέρᾳ μοίρᾳ τῶν Σακκῶν, νόμῳ φιλίας ἠρέμα βαδίζοντας. οἱ δὲ Σάκκαι τῷ σχήματι τῶν ἐσθήτων καὶ τῶν ὅπλων ἐξαπατώμενοι φιλοφρόνως προσελθόντες ὡς οἰκείους ἠσπάζοντο. Πέρσαι δὲ, ἦν γὰρ αὐτοῖς παράγγελμα, πάντας ἐφόνευσαν. καὶ μεταβάντες ἐπὶ τὴν τρίτην μοῖραν Σακκῶν ἀμαχὶ τούτων ἐκράτησαν· οὐδὲ γὰρ

aſcenderunt in forum; & urbem ſine prælio per vim ceperunt, Chalcedoniis in muris excubias agentibus.

6 Darius cum Saccis tripartito diviſis bellum gerebat: cum unam partem debellaſſet, Saccarum devictorum veſtibus & armis Perſas amicivit, eoſque ad alterum Saccarum exercitum duxit, amicorum ſpecie ſenſim ambulantes. Saccæ veſtium & armorum habitu decepti, amice accedentes, quaſi ſuos ſalutabant. At Perſæ (habebant enim hoc præceptum) omnes occiderunt: & ad tertiam partem tranſeuntes Saccarum, eos abſque pugna vicerunt. Neque enim

ἀντι-

10 Τῶν δὲ Σακκῶν ἰζόντων] Quid eſt *ἰζόντων*? num fuit prius *αὐτομολιζόντων*? haud puto. Interpr. *devictorum*. hoc eſt, *κρατηθέντων*, vel *εἰξάντων*. *Caſaubonus.*

Σακκῶν ἰζόντων. τὰς ἐσθῆτας] Fl. Σακκῶν ἰζόντων ἁλόντων τὰς ἐσθῆτας. Suſpicor vocem *ἰζόντων* ex margine irrepſiſſe in textum, quare lego Σακκῶν (aliis Σάκαι ſcribuntur unico κ.) ἁλόντων τὰς ἐσθῆτας, &c. *αὐτομολιζόντων*, quomodo num forte fuerit hæſitat Caſaubonus, nihili quidem eſt, cum Græcum ſit *αὐτομολέω*, non *αὐτομολίζω*. Paullo poſt pro *προσῆγαγεν*, Fl. *προσῆγεν*. In fine ſtrategematis, pro *μειζὸν*, Fl. *μειζῶν*.

11 Δα-

reſtiterunt, binis copiis ante ſuperatis.

7 Darius Ægyptiis non ferentibus Oruandri ſatrapæ crudelitatem, ob eamque cauſſam deficientibus, ipſe per deſertum Arabiæ profectus, Memphin pervenit. Per id tempus Ægyptii Apin amiſſum, communi luctu proſequebantur. Darius promulgavit, ſe ei qui Apin adduxiſſet, centum auri talenta daturum. Illi pietatem ejus admirati, non amplius cum defectoribus ſtabant, ſed Dario ſeſe tradebant.

8 Darius adverſus Saccas expeditionem ſuſcepit. Reges Saccarum Sacephares, Homarges, Thamyris, in

ἀντέστησαν, τῶν δύο μοιρῶν προηττημένων.

Δαρεῖος, Αἰγυπτίων οὐ φερόντων Ὀρυάνδρου τοῦ σατράπου τὴν ὠμότητα, καὶ διὰ τοῦτο ἀποστάντων, αὐτὸς διὰ τῆς ἐρήμης Ἀραβίας ὁδεύσας, ἧκεν εἰς Μέμφιν· ἔτυχον δὲ Αἰγύπτιοι τὸν Ἄπιν ἀφανῆ γεγονότα κατ᾽ ἐκείνας τὰς ἡμέρας πενθοῦντες. Δαρεῖος προέγραψε τῷ ἀγαγόντι τὸν Ἄπιν δώσειν ρ᾽ τάλαντα χρυσίου. οἱ δὲ τὴν εὐσέβειαν αὐτοῦ θαυμάσαντες, οὐκέτι μετὰ τῶν ἀποστάντων ἐτράποντο, ἀλλὰ σφᾶς αὐτοὺς Δαρείῳ παρέδωκαν.

[11] Δαρεῖος ἐπὶ Σάκκας ἐστράτευσεν· οἱ βασιλεῖς τῶν Σακκῶν, Σακεσφάρης, [12] Ὁμάργης, Θάμυρις

11 Δαρεῖος ἐπὶ Σάκκας] Hic debuit alius eſſe titulus. nam ſtratagema quod hic refertur non eſt Darii; ſed Syracæ. Darii autem ſtratagemata, etiam index ſeptem tantum promiſerat. In nominibus propriis differunt aliquid Codd. noſter & Interpretis. Lector ſequatur quod libitum fuerit. Mox, ἐπὶ δὲ Περσῶν ferri vix poteſt. Interpr. διὰ Περσῶν. Mendoſa ſub finem ſunt illa, καὶ, ἦν γὰρ ἐπὶ πολὺ, ηὔξατο. neſcio quid ſcripſerit. niſi cui placet, καὶ, ἦν γὰρ διοστῶς. ηὔξ. Sed aliter longe Interpres. videtur ejuſmodi ſententia deſiderari qualis eſt illa apud Thucydidem in non diſſimili re, libro ſeptimo. καὶ ὁ Νικίας, (ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος) οὐδ᾽ ἄν. *Caſaubonus.*

12 Ὁμάργης] Ita edidi cum Fl. & Interprete, pro Ὁμάρης.

μυρις ἐβουλεύοντο ἐν ἐρήμῳ χωρίῳ περὶ τῶν παρόντων. ἱπποφορβὸς ἀνὴρ Συράκης προσῆλθεν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενος διαφθείρειν τὸ Περσῶν στράτευμα, ἐὰν τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐγγόνοις δώσειν οἴκους καὶ χρήματα ἐμόσωσιν· οἱ μὲν ὤμοσαν· ὁ δὲ σπασάμενος τὴν παραξιφίδα ἀφεῖλεν αὐτοῦ ῥῖνα, καὶ ὦτα, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα δεινῶς ἐλωβήσατο. καὶ αὐτομολήσας πρὸς Δαρεῖον, [13] ταῦτα ἔφη παθεῖν ὑπὸ τῶν ἐν Σάκαις βασιλέων. Δαρεῖος ἐπίστευσε τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς· ὁ δὲ Συράκης ἐπικαλούμενος πῦρ ἀθάνατον καὶ ἱερὸν ὕδωρ, τιμωρίαν παρὰ Περσῶν ἔφη λαβεῖν ἐσπούδακα. ὁ δὲ τρόπος· Σάκαι τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀπαίρειν μέλλουσιν· εἰ δὲ ἡμεῖς διὰ συντομωτέρας ὁδοῦ προλάβωμεν τὴν χώραν, ἐφ' ἣν ἐκεῖ-

loco deſerto de præſentibus rebus conſilium capiebant. Equiſo quidam nomine Riſaces eos acceſſit, promittens, ſe Perſarum copias ad nihilum redacturum, ſi juramento confirmarent, ſe liberis & poſteris ejus equos ac pecunias daturos. Quibus jurantibus, ille ſtricto cultro nares & aures ſuas abſcidit, ac reliquum corpus vehementer mutilavit, transfugienſque ad Darium, hanc inquit calamitatem ſe a Saccarum regibus accepiſſe. Darius magnitudini calamitatis fidem adhibuit. Riſaces vero ignem ſempiternum obteſtans, & ſacram aquam: Supplicium, inquit, per Perſas volui ab ipſis ſumere. Hoc autem pacto id fieri poterit: Saccæ nocte ſequenti caſtra movere conſtituerunt. Quod

voi

13 Ταῦτα ἔφη παθεῖν] Fl. ταῦτα ἰδεῖ παθεῖν.

14 P'a-

ſi nos per aliam compendioſiorem viam præoccupaverimus eum locum, quo illis iter eſt, tanquam in reti omnes capiemus. Ego cum paſtor ſim equorum & omnium locorum notitiam habeam, viam facile monſtrabo. Sed res poſtulabit, ut eſculenta, poculentaque ſeptem dierum nobiſcum vehamus. Qui cum viam præmonſtrans milites ſeptem dies duxiſſet, eoſque in aridam Mediam conjeciſſet, deficiente aqua & cibariis, chiliarchus Rhanosbates, Quamobrem, inquit, decipere regem tantum ac Perſarum tantam multitudinem apud animum ſtatuiſti, & in locum omni aqua carentem deducere, in quo neque avem videmus, neque beſtiam, & neque progrediendi, neque revertendi poteſtas conceditur? At ille, comploſis manibus, in cachin-

νοι στέλλονται, ὥσπερ ἐν πάγῃ πάντας αἱρήσομεν· ἐγὼ δὲ ἱπποφορβὸς ὢν, καὶ τὴν ἐπιστήμην τῆς χώρας ἁπάσης ἔχων, ἡγήσομαι· σιτία δὲ καὶ ποτὰ ζ ἡμερῶν ἐπαγώμεθα. ὁ μὲν ἡγήσατο τῆς ὁδοῦ προάγων δὲ τῶν στρατιωτῶν ἡμέρας ζ, καὶ καταστήσας ἐς μέσην τὴν ἄνυδρον, ἐπιλιπόντος τοῦ ὕδατος, καὶ τῶν σιτίων, τοῦ χιλιάρχου [14] Ῥανοσβάτου, Τί σοι ἔδοξεν, εἰπόντος, ἐξαπατῆσαι τηλικοῦτον βασιλέα, καὶ τοσοῦτον πλῆθος Περσῶν, καὶ ἀγαγεῖν ἐς χώραν ἄνυδρον, ἐν ᾗ μήτε ὄρνεον ὁρῶμεν, μήτε θηρίον, καὶ οὔτε προϊέναι δυνατὸν, οὔτε ἀναχωρεῖν; ὁ δὲ συγκροτήσας τὼ χεῖρε, καὶ μεγάλα ἀναγελάσας· ἐγὼ, ἔφη, νενίκηκα, βουλόμενος γὰρ σῶσαι Σάκας τοὺς ἐμοὺς πολίτας, δίψει καὶ λιμῷ Πέρσας ἀπολώλεκα. ὁ μὲν χιλίαρχος τοῦ Συράκου παραχρῆμα τὴν

14 Ῥανοσβάτου] Ita ſcripſi cum Fl. nec non Interprete pro Ἀνοσβάτου.

τὴν κεφαλὴν ἀπέκοψε· Δαρεῖος δ' ἀναβὰς ἐπὶ λόφον ὑψηλὸν, τὸν κάνδυν, καὶ τὴν τιάραν τῷ σκήπτρῳ περιθεὶς, καὶ τὸ διάδημα τὸ βασιλικὸν περιδήσας, κατέπηξεν ἐπὶ γῆς. [15] καὶ, ἣν γὰρ ἐπὶ πολὺ, ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι, εἰ χρεὼν σωθῆναι Πέρσας, ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ παρασχεῖν. ὁ θεὸς ἐπήκουσε· καὶ ὄμβρος κατεῤῥάγη πολύς. τοῦτον ὑποδεξάμενοι δέρμασι καὶ ἀγγείοις οἱ Πέρσαι, διεσώθησαν ἐπὶ Βάκτρον ποταμὸν, τῷ θεῷ χάριν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας εἰδότες· ὅσον δ' ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ τοῦ ἱπποφορβοῦ πάντες διεφθάρησαν. τοῦτον ἱπποφορβὸν ὕστερον καὶ Ζώπυρος μιμησάμενος, καὶ ἀ-

num effuſus: Ego, inquit, victoriam adeptus ſum. Nam ut a Saccis civibus meis periculum depellerem, ſiti ac fame Perſas enecavi. chiliarchus confeſtim Riſaci caput abſcidit. Darius autem aſcendens in excelſum quendam collem, ſceptrum candy ac tiara involutum, colligato ad hæc diademate regio, in terram defixit: ſic enim præceperat Deus: precatuſque eſt Apollinem, ſi quo modo incolumes Perſæ ſervari poſſent, aquam cælitus præberet. Audivit preces Deus, imberque copioſus depluit. Hunc excipientes pellibus ac vaſis Perſæ, ad Bactrum fluvium evaſerunt, Deo pro ſalute gratiam habentes. Quemadmodum autem equiſonis dolo pene univerſus exercitus inte-

κρω-

15 Καὶ, ἣν γὰρ ἐπὶ πολὺ, ηὔξατο] Fl. καὶ ἣν γὰρ ἐπὶ τολη. . . . . ηὔξατο. Unde lego abſque ulla immutatione, καὶ, ἣν γὰρ ἐπιτολὴ, ηὔξατο. quomodo etiam legiſſe videtur Interpres. ἐπιτολὴ enim non tantum *ortum* notat, ut ſumitur plurimum apud Auctores, ſed etiam idem ſignificat, quod ἐπιπολὴ, raro licet ita inveniatur, teſte Euſtathio ad Homeri Iliad. Λ. pag. DCCCXXIX. Pro ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι ὕδωρ δ' ἐξ οὐρανοῦ, ut erat in Vulgata, cum Fl. & Interprete ſcripſi ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι, εἰ χρεὼν σωθῆναι Πέρσας, ὕδωρ δ' ἐξ οὐρανοῦ, &c.

1 Καὶ

riit, ſic in poſterum Zopyrus imitatus equiſonem, mutilata facie deceptos Babylonios ſubegit.

χρωτηριάσας τὸ πρόσωπον, Βαβυλωνίους ἐξαπατήσας ἐχειρώσατο.

[CAP. XII.]

Zopyrus.

Darius Babylonem oppugnans, longo tempore civitatem capere non potuit. Zopyrus Darii ſatrapa mutilata facie, transfugæ ſpecie ad hoſtes venit, quaſi his damnis a Dario affectus. Babylonii vultus calamitati fidem adhibent, Zopyroque adminiſtrationem civitatis permittunt. Qui per noctem portas aperuit, & Darius Babylone potitus eſt. Sed hanc vocem plane regalem emiſit, ſe viginti Babylonibus æquo animo carere poſſe, ne da-

Ζώπυρος.

Δαρεῖος πολιορκῶν Βαβυλῶνα, χρόνῳ μακρῷ τὴν πόλιν ἑλεῖν οὐχ οἷός τε ἦν. Ζώπυρος Δαρείου σατράπης ἀκρωτηριάσας τὸ πρόσωπον, ἧκεν αὐτόμολος, ὡς ταῦτα δὴ ὑπὸ Δαρείου παθών· Βαβυλώνιοι πιστεύουσι τῇ ὄψει τῆς συμφορᾶς, καὶ τῷ Ζωπύρῳ τὴν πόλιν ἐπιτρέπουσιν· ὁ δὲ νύκτωρ ἀνοίγει τὰς πύλας. [1] καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· ἀλλ' οὐδὲ κ' Βαβυλῶνας ἔχειν ἐβουλόμην ἄν, ἐφ' ᾧτε ὁρᾶν

τοι-

1 Καὶ Δαρεῖος κρατήσας, Βαβυλῶνος ἔχειν] Lege ſic, καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο, Ἀλλ' οὐδὲ κ' Βαβυλῶνας ἔχειν ἐβουλόμην ἄν, ἐφ' ᾧτε ὁρᾶν τοιαῦτα παθόντα Ζώπυρον. ex Libris. Inſignis vero Frontini error, &, ut puto, μνημονικὸς, qui Cyrum pro Dario in hac hiſtoria nominat. III. 3. 4. *Caſaubonus.*

Καὶ Δαρεῖος κρατήσας Βαβυλῶνος, ἐκεῖνο δὴ τὸ λαμπρὸν ἐφθέγξατο· ἀλλ' οὐδὲ κ' Βαβυλῶνας ἔχειν ἐβουλόμην ἂν ἐφ' ᾧτε ὁρᾶν, &c.] Ita edidi & diſtinxi cum Fl. & Interprete, nec non Caſaubono, pro vulgato, καὶ Δαρεῖος κρατήσας, Βαβυλῶνος ἔχειν ἐβουλόμην ἄν, ἔφη, ἐφ' ᾧ τε ὁρᾶν, &c.

 1 Τῶν

τοιαῦτα παθόντα Ζώπυρον.

mnum hoc Zopyri videret.

[CAP. XIII.]

Ἀρταξέρξης.

Βασιλεὺς Ἀρταξέρξης Ὀρόντῃ προσέταξε, Τηρίβαζον Κύπρου σατράπην ἄγε μοὶ δεδεμένον. Ὀρόντης· ἐδεδοίκει γὰρ Τηρίβαζον· λόχῳ τὸν ἄνδρα εἷλε. ὁ δὲ λόχος ἦν, οἶκος ἐν ᾧ βόθρος βαθύς· ἄνω τοῦ βόθρου κλίνην ἔθηκεν οὐκ ἐντεταμένην, ἀλλὰ στρώμασι ποικίλοις κεκοσμημένην. καλεῖ Τηρίβαζον, ὡς διαλεξόμενος ἀπόρρητα. Τηρίβαζος εἰσέρχεται, καὶ καθιζάνει, καὶ διὰ τῆς κλίνης εἰς τὸν βόθρον καταφέρεται, καὶ συλληφθεὶς ἀναπέμπεται βασιλεῖ δεδεμένος.

Artaxerxes.

Rex Artaxerxes Oronti mandavit, ut Teribazum Ægypti Satrapam vinctum ſibi mitteret. Orontes (metuebat enim Teribazum) per inſidias hominem cepit, hoc fere pacto. Domus erat quæ ſpecum profundam habebat. Super ſpecu lectum collocavit, non intenſum, ſed variis tapetibus ornatum. vocat Teribazum, quaſi colloquium cum eo habiturus. Teribazus clam ingreſſus, conſedit, & per lectum in foſſam defertur, atque comprehenſus ad regem vinctus mittitur.

[CAP. XIV.]

Ὀρόντης.

Ὀρόντης ἀποστὰς ἐπολέμει τοῖς βασιλέως στρατηγοῖς, καὶ καταφυγὼν ἐπὶ

Orontes.

Orontes facta defectione cum regis ducibus bellum gerebat, confugienſque in collem

λόφον

Tmoli, eum vallo circumdedit, ne expeditiones, aut excubias decernentes, conſpicerentur ab hoſtibus. Ipſe per noctem delectis equitibus aſſumptis, eruptionem fecit, ac per eam viam quæ Sardes ducebat, commeatum devectum ad hoſtes per vim rapuit, magnamque prædam a Sardianis abegit: miſſoque nuncio eos qui intra munitionem relicti erant, de his certiores fecit: & ut poſtridie hoſtem aggrederentur, imperavit. Qui ſumma cum fiducia impetum fecerunt. Orontes autem a tergo hoſtium accedens, aliis interfectis, aliis captis, ſine periculo diſceſſit.

λόφον τοῦ Τμώλου, χαράκωμα περιεβάλετο· [1] τῶν πολεμίων ἀντιστρατοπεδευσάντων, παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις ὀχυροῦν μάλιστα δὴ τὸ χαράκωμα, καὶ τὰς ἐφοδίας, καὶ τὰς φυλακὰς συγκροτοῦντας ὁρᾶσθαι τοῖς πολεμίοις. αὐτὸς δὲ νύκτωρ ἐπιλέκτους ἱππέας λαβὼν ἐξώρμησε, καὶ διὰ τῆς ἐπὶ Σάρδεις ὁδοῦ τὴν ἀγορὰν τὴν κομιζομένην τοῖς πολεμίοις ἥρπασε, καὶ λείαν πολλὴν τῶν Σαρδιανῶν ἀπήλασεν, καὶ πέμψας ἄγγελον τοῖς ἐν τῷ χάρακι ταῦτα ἐμήνυσε, καὶ συνέταξε τῆς ὑστεραίας ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. οἱ μὲν δὴ θαῤῥοῦντες ἐπεξῆλθον. Ὀρόντης δὲ κατὰ νώτου τῶν πολεμίων γενόμενος, τοὺς μὲν ἀποκτείνας, τοὺς δὲ ζωγρήσας, ἀσφαλῶς ἀπηλλάττετο.

Ὀρόν-

1 Τῶν πολεμίων ἀντιστρατοπεδ.] Hic multa deſiderantur in Interprete, quorum ſententia hæc eſt: Cum e regione caſtrametarentur hoſtes, præcepit Orontes militibus ut ſua ſummo ſtudio caſtra munirent: efficerentque ut ab hoſtibus & cuſtodias diſponentes & eas obeuntes ſæpius cernerentur. *Caſaubonus.*

2 Ὀρόντης ἐν Κύμῃ παρετάξατο Αὐτοφραδάτῃ μυρίους ὁπλίτας ἔχοντι, αὐτὸς ἔχων μυρίους ὁπλίτας Ἕλληνας. πρῶτον μὲν δὴ προσέταξε τοῖς Ἕλλησιν ἐπιστραφῆναι· καὶ ἰδεῖν τὸ πεδίον, ἡλίκον ἐμφανίζων, ὡς οὐκ ἄν τις τὴν τάξιν λύσας τοὺς ἱππέας διαφύγοι· ἐπεὶ δὲ συμβάλλοντες ἔστησαν πεφραγμένοι, τῶν ἱππέων τὴν φάλαγγα διιππεῦσαι μὴ δυνηθέντων, καὶ διὰ τοῦτο ἀποστραφέντων· Ὀρόντης ἐκέλευσε τοὺς Ἕλληνας, ἐὰν πάλιν ἐπάγειν ἐγχειρῶσιν οἱ ἱππεῖς, τρία βήματα μόνον εἰς τοὔμπροσθεν ἐμβῆναι· οἱ μὲν δὴ ἀπέβησαν· οἱ δὲ ἱππεῖς νομίσαντες ἐπάγειν αὐτοὺς, ἐκκλίναντες ἔφυγον.

2 Orontes cum decem millibus Græcorum armatorum, adverſus Autophradatem itidem decem millia armatorum habentem prælium commiſit. Primum Græcis præcepit, ut reſpicerent, & campi magnitudinem intuerentur: demonſtrans, neminem, ordine diſſipato, equorum impetum poſſe effugere. Qui cum in acie condenſato agmine ſtarent, equitibus phalangem perfringere non valentibus, ob eamque cauſſam averſis, Orontes Græcos juſſit, ſi rurſus impreſſionem facere conarentur equites, tribus paſſibus pro ſe progrederentur. Quibus progredientibus, equites arbitrati ipſos irruptionem facere, declinantes fugam capeſſerunt.

Ὀρόντης πολλοὺς τῶν

3 Orontes magno ſo-

συμ-

2 Ὀρόντης ἐν Κύμῃ] Ita Codex noſter. Interpres Cumæ non meminit. Diſtingue mox, ἐπιστραφῆναι καὶ ἰδεῖν τὸ πεδίον ἡλίκον, ἐμφανίζων ὡς οὐκ ἄν. Deinde etiam ἐπέβησαν aut προσέβησαν ſcribe potius quam ἀπέβησαν. *Caſaubonus.*

Ἐν Κύμῃ] Ita quoque Fl. Interpres in ſuis non videtur inveniſſe.

3 Ἐπηγ-

ciorum numero amiſſo, quos Autophradates inſidiis peremerat, ſubornavit aliquos qui rumorem ſpargerent, ac nunciarent, mercenarios in propinquo eſſe: ſic ut etiam is ſermo ad Autophradatem perferretur. Nocte vero valentiſſimos barbarorum armavit Græcanicis armis, eoſque prima luce cum reliquis Græcis in acie collocavit, adhibitis interpretibus, qui utramque linguam callerent, ut hi ea quæ præcepta Græcis eſſent, barbaris enunciarent. Autophradates arma Græcanica conſpicatus, exiſtimans mercenarios venire, de quibus audierat, congredi non auſus, aſſumptis copiis ſe fugæ mandavit.

συμμάχων ἀποβαλὼν, οὓς Αὐτοφραδάτης ἐνέδρᾳ διέφθειρε, καθῆκε λογοποιοὺς, διαγγέλλοντας ὡς ἐγγὺς εἴησαν οἱ μισθοφέροι, ὥστε καὶ τῷ Αὐτοφραδάτῃ τοῦτο [3] ἐπηγγέλλετο· τῶν δὴ βαρβάρων τοὺς ἰσχυροτάτους νυκτὸς ὥπλισεν ὅπλοις Ἑλληνικοῖς, καὶ ἀρχομένης ἕω παρέταξεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐπιστήσας ἑρμηνέας διγλώσσους, ἵνα τὰ [4] παραγγέλματα τοῖς Ἕλλησιν οὕτω φράζοιεν τοῖς βαρβάροις. Αὐτοφραδάτης ἰδὼν τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα, οἰηθεὶς ἥκειν τοὺς μισθοφόρους περὶ ὧν ἐπέπυστο, συμβαλεῖν οὐ θαῤῥήσας, ἀναλαβὼν τὸ στρατόπεδον ἔφυγε.

[CAP. XV.]

Xerxes.

¶ Xerxes expeditio-

Ξέρξης.

¶ Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα

3 Ἐπηγγέλλετο] Fl. ἐξηγγέλλετο.
4 Παραγγέλματα] γρ. παρηγγελμένα. *Caſaubonus.*

1 Ἐω-

λάδα στρατεύων, πολλὰ ἔθνη συνήγαγεν, λογοποιοὺς διασκεδάσας, ὡς οἱ κορυφαῖοι τῶν Ἑλλήνων ὡμολογήκασι προδοσίαν τῆς Ἑλλάδος· δόξαντες οὖν οὐκ ἐς μάχην, ἀλλὰ ἐς ὠφέλειαν φανερὰν καλεῖσθαι, προθυμότερον ἠθροίζοντο. πολλοὶ δὲ τῶν βαρβάρων, καὶ αὐτεπάγγελτοι συνεμάχησαν.

ne contra Græciam ſuſcepta, multas gentes conduxit, dimiſſis paſſim qui evulgarent, principes Græcorum, proditionem Græciæ addixiſſe. Arbitrantes igitur ſe non ad pugnam, ſed ad manifeſtam utilitatem evocari, promptius congregabantur. Multi etiam barbari ſua ſponte ſe ſocios adjunxerunt.

Ξέρξης κατασκόπων Ἑλλήνων ἁλόντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ, κολάζει μὲν τοὺς ἄνδρας οὐδαμῶς· κελεύει δὲ περιαχθέντας ἰδεῖν τὴν δύναμιν ἅπασαν. ἐπεὶ δὲ εἶδον. Ἄπιτε τοίνυν, ἔφη, καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἀπαγγείλατε ὅσα ἐμοῦ δεικνύντος [1] ἑωράκατε.

2 Xerxes exploratoribus Grœcis in exercitu deprehenſis, nequaquam homines ſupplicio affecit, verum circumductos univerſas copias luſtrare juſſit. Cum inſpexiſſent, Abite igitur, inquit, & Græcis renunciate, quæ me monſtrante conſpexiſtis.

Ξέρξης ἐναυλόχει περὶ Ἄβυδον·[2] σιτηγαὶ νῆες Ἑλληνικαὶ παραπλέουσαι ἁλίσκονται ὑπὸ τῶν βαρβάρων. τοῖς μὲν δὴ ἔδοξε κα-

3 Xerxes circa Abydum cum navibus in inſidiis latebat: Frumentariæ naves Græcorum prænavigantes capiuntur a barbaris,

ταδύ-

1 Ἑωράκατε] γρ. ἑωρακότες. Caſaubonus.

2 Σιτηγαὶ νῆες] Fl. σιτηγοὶ νῆες.

3 Ἔπιμ-

quibus viſum eſt ſubmergere naves onerarias una cum ipſis hominibus. Xerxes contra quærebat, quo curſum tenerent. Quibus reſpondentibus, in Græciam: Etiam nos inquit, eo navigabimus. Itaque frumentum quod Græcis advehitur, noſtrum eſt: Abite igitur. Qui evaſerant, Græcis hanc rem nunciantes, non exiguum eis ſtuporem injecerunt.

καταδῦσαι τὰς ὁλκάδας αὐτοῖς ἀνδράσι. Ξέρξης δὲ τοὐναντίον, εἴρετο, ποῖ πλέοιεν; φησάντων, ἐς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἡμεῖς, ἔφη, ἐκεῖσε. ὥστε ὁ σῖτος τοῖς Ἕλλησιν ἀγόμενος ἡμέτερός ἐστιν. ἄπιτε δή. ταῦτα οἱ σωθέντες ἀπαγγείλαντες τοῖς Ἕλλησιν, οὐ μικρὰν ἔκπληξιν αὐτοῖς παρέσχον.

4 Xerxes in Thermopylis, cum magnus barbarorum numerus in acie cecidiſſet, occultans mortuorum multitudinem, præcepit eorum familiaribus, ut per noctem eos terra obruerent.

Ξέρξης ἐν Θερμοπύλαις, πολλῶν βαρβάρων πεσόντων, ἀποκρυπτόμενος τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν, προσέταξε τοῖς οἰκείοις αὐτῶν διὰ νυκτὸς τοὺς αὐτοῖς προσήκοντας γῇ κατακρύψαι.

5 Xerxes in Thermopylis, propter anguſtias montium multis Perſis amiſſis, Trachinio quodam homine Ephialte in montibus anguſtam viam aliquam monſtrante, miſit centum mil-

Ξέρξης ἐν Θερμοπύλαις διὰ τὴν στενότητα τῶν ὀρῶν πολλοὺς Περσῶν ἀποβαλὼν, Τραχινίου ἀνδρὸς Ἐφιάλτου δείξαντος ἀτραπὸν περὶ τοῖς ὄρεσι στενὴν, [3] ἔπεμψεν ἄνδρας δισμυρίους.

3 Ἔπεμψεν ἄνδρας δισμυρίους] Interpres, δεκάκις μυρίους. falſo. Diodorus Siculus, ὁ δὲ βασιλεὺς περιχαρὴς ἐγένετο, καὶ τιμήσας δωρεαῖς τὸν Τραχίνιον συνεξέπεμψεν αὐτῷ στρατιώτας δισμυρίους. Caſaubonus.

1 Περὶ

ρίας. οἱ περιελθόντες, κατὰ νώτου γενόμενοι τῶν Ἑλλήνων, ἀπέκτειναν ἅπαντας, ὧν ἡγεῖτο Λεωνίδας.

lia hominum. Qui circumeuntes, ad tergum Græcorum evaſerunt: omneſque occiderunt, quos Leonidas ducebat.

[CAP. XVI.]

Ἀρταξέρξης.

¶ Ἀρταξέρξης ἐπὶ τὴν Τισσαφέρνους σύλληψιν κατέπεμψε Τιθραύστην δύο ἐπιστολὰς κομίζοντα· τὴν μὲν πρὸς αὐτὸν [1] περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, [2] ἐπιτρέπων αὐτῷ τὰ πάντα. τὴν δὲ πρὸς Ἀριαῖον ὅπως αὐτὸν συλλάβοι μετὰ Τιθραύστου. Ἀριαῖος ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἐν [3] Κολασσαῖς τῆς Φρυγίας, καλεῖ Τισσαφέρνην ὡς ὁμοῦ βουλεύσασθαι δέοι, τά τε ἄλλα, καὶ περὶ τῶν Ἑλλήνων. ὁ δὲ μηδὲν ὑπιδόμενος, τὸ

Artaxerxes.

¶ Artaxerxes ad compreheudendum Tiſſaphernem miſit Tithrauſtam, duas epiſtolas ferentem: unam ad ipſum, de bello contra Græcos, ſummam omnium rerum ei permittens: alteram ad Ariæum, ut eum cum Tithrauſta comprehenderet. Ariæus lectis litteris, in urbe Phrygiæ Colaſſis, Tiſſaphernem vocavit ad communicanda conſilia, cum de rebus aliis, tum in primis de Græcis. Ille nihil ſuſpicatus mali, co-

περὶ

1 Περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς Ἑλλ.] Articulum ante πρὸς cum Fl. inſerui. Pro ἐπιτρέπων αὐτοῖς, cum eodem Codice ſcripſi ἐπιτρέπων αὐτῷ, probante Caſaubono.

2 Ἐπιτρέπων αὐτοῖς] Scilicet Tiſſapherni & Tithrauſtæ. Sed melius alii Codd. αὐτῷ. Græci Κύρειοι ſunt, qui fuerant in expeditione Cyri ut lib primo notavimus ad Xenoph. *Caſaubonus.*

3 Κολασσαῖς] Fl. Κολοσσαῖς. Scribitur utroque modo, Κολοσσαί, & Κολασσαί. Illud ut probetur non opus eſt: hoc occurrit in Novi Teſtamenti quibuſdam Codd. unde Roberto Stephano & aliis ſic editum. Occurrit quoque in MS. FR. Euſebii, teſte Scaligero, quem vide; adeo ut immerito rejiciatur ab Ortelio.

4 Λεω

pias Sardis reliquit. Ipſe vero cum trecentis delectis Arcadibus & Mileſiis profectus, apud Ariæum divertit: jamque balneis operam dans, acinacem depoſuerat. Ariæus cum famulis eum comprehendit, concluſumque in currum obductum, Tithrauſtæ agendum dedit. Qui Celænas uſque inſutum duxit. Ibi abſciſſum ejus caput regi tulit. Rex matri Paryſatidi miſit, quæ maxime pœnas ob Cyri mortem ab Tiſſapherne repetere cupiebat: Græcorumque omnium, qui Cyrum erant ſecuti, matres aut uxores ſupplicium Tiſſaphernis probarunt, eo quod Græcos fraude circumvenerat.

μὲν στρατόπεδον κατέλιπεν ἐν Σάρδεσιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν [4] λογάδων Ἀρκάδων καὶ Μιλησίων ἀφικόμενος, ἐν Ἀριαίου κατέλυεν. ἤδη δὲ περὶ λουτρὸν ἔχων τὸν ἀκινάκην ἀπέθετο. Ἀριαῖος μετὰ τῶν θεραπευτήρων συναρπάσας αὐτὸν, καθείρξας [5] εἰς ἁρμάμαξαν κατερραμμένην ἄγειν Τιθραύστῃ παρέδωκεν. ὁ δὲ μέχρι μὲν Κελαινῶν ἐγκατερραμμένον ἤγαγεν. ἐντεῦθεν δὲ ἀποτεμὼν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀνεκόμισε βασιλεῖ. βασιλεὺς δὲ ἔπεμψε τῇ μητρὶ Παρυσάτιδι. ἡ δὲ ἄρα μάλιστα ἐσπουδάκει τίσασθαι Τισαφέρνην ἐπὶ τῇ Κύρου τελευτῇ. ἔμελλον δὲ ἄρα καὶ ὅσαι τῶν Ἑλλήνων τῶν Κυρείων μητέρες, ἢ γυναῖκες, λαμπρὸν ὀλολύζειν, Τισαφέρνους δίκας δόντος τῆς ἐς τοὺς Ἕλληνας ἀπάτης.

2 Artaxerxes bellum

Ἀρταξέρξης τὸν πόλεμον ἀγω-

4 Λογάδων Ἀρκάδων καὶ Μιλησίων] Ἀρκάδων, quod in Vulgata aberat, cum Fl. & Interprete revocavi.

5 Εἰς ἁρμάμαξαν κατερραμμένην ἄγειν] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro vulgato εἰς ἁρμάμαξαν, κατερραμμένον ἄγει. Paullo post pro ἡ δὲ ἄρα μάλιστα, Fl. ἣν μάλιστα.

Τὴν

ἠγωνοθέτει τοῖς Ἕλλησιν, ἀεὶ προστιθέμενος τοῖς ἡττωμένοις. ἀεὶ γὰρ ἐπανισῶν τὸ ἐλαττούμενον, [6] τὴν ἰσχὺν τοῦ νικῶντος κατέλυεν.

inter Græcos ſerens, victorum partes ſemper fovebat. Semper enim eam partem quæ deficeret, æqualem hoſtibus reddens, victoris robur ac vires atterebat.

[CAP. XVII.]

Ὦχος.

Ὦχος Ἀρταξέρξου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος, εἰδὼς ὅτι περιὼν μὲν ὁ πατὴρ φοβερὸς ἦν τοῖς ὑπηκόοις, μετὰ δὲ τὴν τούτου τελευτὴν, αὐτὸς δὲ καταφρόνητος ἔσοιτο, τοῖς εὐνούχοις, καὶ κατακοιμισταῖς, καὶ τῷ χιλιάρχῳ συνθέμενος, ἔκρυψε τὸν θάνατον ἐπὶ μῆνας δέκα. ἐν δὲ τούτοις τὴν βασιλικὴν σφραγῖδα διαπέμπων, ἐξ ὀνόματος τοῦ πατρὸς προσέταξεν Ὦχον ἀναγορεῦσαι βασιλέα· ἐπεὶ δὲ πάντες ἀνηγόρευσαν καὶ ὑπήκουσαν, τότε ὡμολόγησε τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, καὶ

Ochus.

Ochus, Artaxerxe patre ſuo vita defuncto, cum ſciret patrem ſuperſtitem adhuc formidabilem ſubditis extitiſſe, ſe vero poſt ejus obitum pro nihilo habitum iri, cum eunuchis, cubiculariis, & chiliarcho pactum iniit, ac mortem ad decem menſes celavit. Interea temporis regium ſigillum circummittens, nomine parentis edixit, ut Ochum regem promulgarent: cumque omnes eum regem ſalutarent, & obedientiam præſtarent, tum denique confeſſus eſt patris mortem, regiumque luctum con-

τὸ

[6] Τὴν ἰσχὺν τοῦ νικῶντος κατέλυε] Quidam Codd. τὸ χαίρειν ἰσχὺν probe, ſi addas τὸ καὶ. *Caſaubonus.*

1 Πα-

ſuetudine Perſarum imperavit.

τὸ βασίλειον πένθος ἐπήγγειλε κατὰ τοὺς Περσῶν νόμους.

[CAP. XVIII.]

Tiſaphernes.

¶ Tiſaphernes adjunctis viris bellicoſiſſimis, cum Clearcho fœdus percuſſit. Eadem autem fœdera cum cæteris etiam ducibus ſe facturum affirmavit. Venerunt reliqui, Proxenus Bœotius, Menon Theſſalus, Agis Arcas, Socrates Achivus. Sequebantur hos viginti manipulorum præfecti, militeſque ducenti. Tiſaphernes duces in vincula conjectos miſit ad regem: reliquos omnes ipſe interfecit.

Τισσαφέρνης.

¶ Τισσαφέρνης πρὸς Κλέαρχον ἐσπείσατο [1] παρακαθισάμενος τὰς παλλακίδας· τὰς δὲ αὐτὰς ἔφη σπονδὰς ἐθέλειν ποιεῖσθαι καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἡγεμόνας· ἧκον οἱ λοιποὶ, Πρόξενος Βοιώτιος, Μένων Θετταλὸς, [2] Ἄγις Ἀρκὰς, Σωκράτης Ἀχαιός· εἵποντο τούτοις λοχαγοὶ κʹ, στρατιῶται διακόσιοι. Τισσαφέρνης τοὺς μὲν στρατηγοὺς δήσας ἔπεμψεν ὡς βασιλέα, τοὺς δὲ ἄλλους αὐτὸς ἀπέκτεινε πάντας.

2 Tiſaphernes in Miletum irruptionem facere, & exules reducere cogitabat. Verum

Τισαφέρνης [3] ἐμβαλεῖν ἐς Μίλητον, καὶ τοὺς φυγάδας καταγαγεῖν ἐβούλετο. ἀπαράσκευος μὲν δὴ

1 Παρακαθισάμενος τὰς παλλακίδας] Hoc Xenophon reticet: Tantum ait, humaniter admodum a Tiſapherne fuiſſe Clearchum exceptum, atque ad cœnam vocatum. At Interpres ita legit, παρακαθισάμενος ἐν Παλλαδικοῖς. facete ſane. *Caſaubonus.*

2 Ἄγις Ἀρκάς] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete, quomodo & in margine Vulgatæ notatum Caſaubono. Vulgata, Ἀγίας Ἀρκάς.

3 Ἐμβαλεῖν] Ita lego cum Fl. & Interprete pro vulgato ἐμβαλών. Paullo poſt pro παρασκευασάμενος, Fl. παρεσκευασμένος.

δήων, πρόδηλον ἐποίει τὸ ἔργον ὡς τοῦτο δράσων αὐτίκα· ὥστε καὶ Μιλήσιοι τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς ἄστυ ἀνεκομίσαντο. παρασκευασάμενος δὲ, τὸ στρατόπεδον διαλύειν προσεποιήσατο, καὶ οὐ μακρὰν ἀπεπέμψατο. Μιλήσιοι τὰς γνώμας μεταβαλλόμενοι, διαλυθὲν τὸ στράτευμα ὁρῶντες, ἐς τοὺς ἀγροὺς ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ ὑπὸ συνθήματι τὸ στράτευμα συλλέξας, διὰ τάχους πάντας Μιλησίους ἔξω τῆς πόλεως διεσπαρμένους ἐχειρώσατο.

imparatus cum eſſet, rem in omnes homines divulgavit, quaſi mox jam id facturus: ita ut Mileſii omnia ex agris in urbem deportarent. Paratus autem, ſe exercitum dimiſſurum ſimulavit, eumque non longe dimiſit. * Mileſii animis mutatis, cum exercitum dimiſſum viderent, in agros redierunt. Ille certo ſigno collectis copiis, celeriter omnes Mileſios extra civitatem diſperſos interfecit.

[CAP. XIX.]

Φαρνάβαζος.

Φαρνάβαζος κατὰ Λυσάνδρου Λακεδαιμονίοις ἔγραψεν· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας αὐτὸν ἀνεκαλέσαντο, σκυτάλην πέμψαντες. Λύσανδρος ἱκέτευε Φαρνάβαζον ἄλλην ἐπιστολὴν ὑπὲρ αὐτοῦ γράψαι φιλάνθρωπον· Φαρνάβαζος ὑποσχόμενος, [1] φανερῶς μὲν

Pharnabazus.

Pharnabazus adverſus Lyſandrum ſcripſit Lacedæmoniis, qui eum hanc ob cauſſam miſſa ſcytala ab Aſia revocarint. Lyſander ſuppliciter orat Pharnabazum, ut alias litteras pro ſe mittat leniores. Pharnabazus pollicitus, aperte qui-

1 Φανερῶς μὲν οἷαι] Scribe, φανερῶς μὲν ἔγραψεν οἷαι. *Caſaubonus.*

Φαν-

dem ejuſmodi ſcripſit, quales Lyſander petebat. alias vero ſcriptas clam habebat. Itaque dum ſigillum imprimit, commutatis libellis, qui ſpecie nihil differebant, eam ei tradit quam occulte ſcripſerat. Lyſander reverſus Lacedæmonem, Ephoris, quemadmodum moris erat, litteras reddit. Qui cum legiſſent, epiſtolam ei monſtraverunt, præfati nihil ei opus eſſe defenſione, cum adverſus ſe ipſum litteras attulerit.

μὲν ἔγραψεν οἵαν ὁ Λύσανδρος ἠξίωσε· κρύφα δὲ εἶχεν ἑτέραν γεγραμμένην. ² ἐν δὲ τῷ τὴν σφραγῖδα ἐπιβαλεῖν, ὑπαλλάξας τὰ βιβλία, μηδὲν διαφέροντα τῇ ὄψει δίδωσιν αὐτῷ τὴν κρύφα γεγραμμένην. Λύσανδρος ἐπανελθὼν εἰς Λακεδαίμονα τοῖς Ἐφόροις κατὰ τὸ ἔθος ἀπέδωκε τὰ γράμματα· οἱ δὲ ἀναγνόντες ἔδειξαν αὐτῷ τὴν ἐπιστολὴν, προειπόντες μηδὲν ἀπολογίας δεῖσθαι αὐτὸν ³ καθ' αὐτοῦ γράμματα κομίσαντα.

[CAP. XX.]

Glos. / Γλῶς.

Glos in Cypro bellum gerebat, cumque Græci, quos apud ſe

¹ Γλῶς ἦν ἐν Κύπρῳ· τῶν δὲ ἀμφ' αὐτὸν Ἑλλήνων τοῖς ἐν Ἰωνίᾳ κατ' αὐτοῦ γρα-

Φανερῶς μὲν ἔγραψεν οἵαν ὁ Λ.] Ἔγραψεν, quod a Vulgata aberat, cum Fl. Interprete, & Caſaubono inſerui.

2 Ἐν δὲ] γρ. δὴ. *Caſaubonus.*

3 Κατ' αὐτοῦ γράμματα κομίσαντα] Plura literas hujuſmodi Bellerophonteas ferentium exempla vide apud Piccartum, Obſervat. Hiſtorico Polit. dec. xvi. 9.

Cap. XX. 1 Γλῶς ἦν ἐν Κύπρῳ] Scribo Ταῶς, ex Diodori Bibliotheca libro decimo quinto. Deeſt autem vox πολεμῶν, ſi fides Interpreti qui etiam in fine legit βασιλεύσας ἀποκτεῖναι. *Caſaubonus.*

Γλῶς] Recte nomen hoc ſcribitur, neque opus ut mutetur in Ταῶς, ut putavit primum Caſaubonus, ſed poſtea retractavit in Notis ad Æneam, quas vide.

γραφόντων, βουλόμενος εὑρεῖν τοὺς αἰτίους, τριήρη καθείλκυσε, καὶ τοῖς ἐρέταις ἔδωκεν ἐφόδιον, καὶ πλεῖν ἐκέλευσεν ἐπὶ Ἰωνίας. τοῦ κυβερνήτου τὴν ἀναγωγὴν ἐπίτηδες ἀναβαλλομένου, πολλοὶ πολλὰς ἐπιστολὰς τοῖς ἐρέταις ἔδωκαν. οἱ μὲν δὴ ἀνήχθησαν, καὶ βραχὺ τῆς πόλεως ἀποτέρω προσωρμίσαντο. ὁ δὲ παρελθὼν πεζῇ πρὸς τὴν τριήρη προσέταξε τοῖς ἐρέταις πάσας προσκομίσαι τὰς ἐπιστολάς. ἐν αἷς τοὺς κατ' αὐτοῦ γράφοντας εὑρὼν, οὐδένα τούτων οὐχὶ παραχρῆμα [2] βασανίσας ἀπέκτεινεν.

habebat, iis qui in Ionia verſabantur, litteras contra ipſum mitterent, ut nocentes deprehenderet, triremem adduxit, remigibuſque viaticum præbuit, atque in Ioniam navigare juſſit. Cum gubernator navigationem data opera protraheret, multi multas epiſtolas remigibus dederunt. Qui ſolventes, non procul ſupra urbem appulerunt. Ille pedes in eum locum profectus, ubi triremis ſtabat, præcepit remigibus, ut omnes ſibi epiſtolas adferrent: in quibus cum inveniſſet eos qui contra ſe ſcripſerant, non ſubito, ſed in quæſtionibus examinatos interfecit.

[CAP. XXI.]

Δατάμης.

¶ [1] Δατάμης ὑπὸ τῆς στρα-

Datames.

¶ Datames cum a

2 Βασανίσας] Ita edidi cum Fl. & Interprete, monente quoque Caſaubono. Vulgata, βασάνοις.

Cap. XXI. 1 Δατάμης ὑπὸ στρατιωτῶν ἀπαιτούμενος μισθὸν μηνῶν πλειόνων] Fuit mihi aliquando ſuſpecta vox Δατάμης: Nam Ariſtoteles, qui eandem hiſtoriam refert, non *Datamen* hunc, ſed *Didalem* vocat: ſed verius eſt emendandum Ariſtotelis locum. Ita igitur lege Oeconom. libro ſecundo, Δατάμης Πέρσης ἔχων στρατιώτας, τὰ μὲν καθ' ἡμέραν πορίζειν ἐδύνατο ἐκ τῆς πολεμίας αὐτοῖς. νόμισμα δὲ οὐκ ἔχων διδόναι, ἀπαιτούμενος δὲ, &c. *Caſaubonus.*

2 Τριῶν

militibus ſtipendia plurium menſium flagitarentur, convocavit eos in concionem, & ſe multas habere pecunias affirmavit in loco trium dierum itinere diſtanti: quare ſumma contentione ad eum feſtinemus, inquit. Crediderunt milites atque ſecuti ſunt. Cumque unius diei itinere abeſſent, juſſit eos in iſto loco manere, & quietem capere. Aſſumptis autem ſecum camelis, & mulis, cum perveniſſet ad templum vernaculis opibus ornatum, accepit talenta argenti triginta. Hæc camelis & mulis impoſita devexit ad exercitum, pauciſque impletis vaſis, alia multa ad ſimilitudinem impletorum comparavit: cumque aliquot impleta militibus oſtenderet, in bonam ſpem addu-

στρατιωτῶν ἀπαιτουμένου μισθὸν μηνῶν πλειόνων, ἐς ἐκκλησίαν συναγαγὼν αὐτοὺς, ἔφη πολλὰ χρήματα ἔχειν ἐν χωρίῳ [2] τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχοντι· καὶ δὴ τὴν ταχίστην εἰς τοῦτο ἐπειγώμεθα. ἐπίστευσαν οἱ στρατιῶται, καὶ ἠκολούθησαν. ἀπέχοντας δὲ ἡμέρας ὁδὸν, ἐκέλευσε [3] κατὰ χώρας μένειν ἀναπαυομένους. ἀναλαβὼν δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ καμήλους καὶ ἡμιόνους, [4] ἐλθὼν ἐς ἱερὸν ἐγχωρίῳ πλούτῳ κεκοσμημένον, ἔλαβεν ἀργύρου τάλαντα τριάκοντα. ταῦτα ἐπὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ἡμιόνων ἤγαγεν εἰς τὸ στρατόπεδον, ὀλίγα μὲν ἀγγεῖα πληρώσας, πολλὰ δὲ κατασκευάσας ὁμοίως τοῖς πεπληρωμένοις. ἐπεὶ δέ τινα τῶν πεπληρωμένων ἔδειξε τοῖς στρα-

2 Τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχοντι] Ὁδὸν, quod in Vulgata deſiderabatur, cum Fl. & Interprete ſupplevi.

3 Κατὰ χώρας] Χώραν. Caſaubonus.

4 Ἐλθὼν ἐς ἱερὸν ἐγχωρίῳ πλούτῳ κεκοσμημένον, ἔλαβεν] Ariſtoteles εἶτα ὡς ἐγγὺς τῆς χώρας ἐγένετο, προσελθὼν εἰς αὐτὸ, ἔλαβεν ἐκ τῶν ἐνόντων ἱερῶν ὅσον ἦν κοῖλον ἀργύριον. Caſaubonus.

Ἐγχωρίῳ] γρ. ἐγχωρίου. Idem.

5 Ὁδ

στρατιώταις, οἱ μὲν εὐέλπιδες ἐγίνοντο ὡς χρήματα ἕξοντες. [5] ὁ δὲ ἔφη δεῖν ἐς Ἀμισὸν ἀφικομένους κόψαι νόμισμα. ἦν δὲ ἄρα Ἀμισὸς ἡμερῶν πολλῶν ὁδὸν ἀπέχουσα, καὶ χώρα δυσχείμερος. [6] τὸν δὲ χειμῶνα ὅλον οἱ στρατιῶται ἡσύχασαν οὐκ ἀπαιτοῦντες.

cebantur, & affatim ſuppetere pecunias exiſtimabant. At ille, Amiſum profectos numiſma cudere dicebat oportere. Amiſus autem aberat multorum dierum itinere, regionemque difficilem ad hybernandum habebat. Totam igitur hyemem milites ſalaria flagitare ceſſarunt.

Δατάμης ἐπιβουλεύων Σινωπεῦσι ναυτικὸν ἔχουσιν, αὐτὸς ναυπηγῶν καὶ τεκτόνων ἀπορούμενος, φιλίαν συνθέμενος πρὸς αὐτούς, ἐπηγγείλατο Σηστὸν αὐτοῖς ἐκπολιορκήσας παραδώσειν, [7] ἣν μάλιστα πολεμιωτάτην ἡγοῦντο. ἐπίστευσαν οἱ Σινωπεῖς, καὶ παρεκάλεσαν, ὧν ἂν ἐς τὸν πόλεμον δέοιτο, παρ᾽ αὐτῶν λαμβά-

2 Datames bellum gerens cum Sinopenſibus claſſem habentibus, cum ipſe naves fabricare vellet, & fabri deeſſent, amicitiam cum eis fecit, promittens ſe Seſtum expugnatam eis traditurum, quam omnium infeſtiſſimam exiſtimabant. Crediderunt Sinopenſes, & hortabantur, ut quibuſcumque rebus opus ad bellum haberet, ab

νειν.

5 Ὁ δ᾽ ἔφη δεῖ εἰς Ἀμισὸν ἀφικομένους] Scribe, δεῖν. Ariſtoteles ὁ δ᾽ ἔφη δεῖν εἰς Ἀμισὸν ἐλθόντας ἐπισημήνασθαι. ἦν δ᾽ εἰς τὴν Ἀμισὸν ὁδὸς, πολλῶν τε ἡμερῶν καὶ χειμέριος. Nunquid tibi videtur hæc verba Ariſtotelis Polyænus deſcripſiſſe. *Caſaubonus.* Ὁ δ᾽ ἔφη δεῖν ἐς Ἀμισὸν] Ita lego cum Fl. Interprete & Caſaubono, pro ὁ δὲ ἔφη δεῖ ἐς Ἀμισόν. Mox οἱ στρατιῶται, addito articulo cum Fl.

6 Τὸν δέ] Τὸν δή. *Caſaubonus.*

7 Ἣν μάλιστα πολεμιωτάτην] Vox μάλιστα a quibuſdam Codd. abeſt haud neceſſario. *Idem.*

8 Ὁ δὲ

ipſis acciperet. Ille ſe nulla re alia dixit indigere, cum haberet ſummam facultatem pecuniarum, atque hominum: verum qui machinas, arietes, & teſtudines fabricarent, ſe nullos habere, quæ res maximum uſum præſtarent oppugnantibus. Sinopenſes omnes ex urbe fabros & architectos ei miſerunt. Qui eorum artibus uſus, cum magnam copiam navium & tormentorum ædificaſſet, oppugnationem a Seſto ad Sinopam convertit.

νειν· ὁ δὲ ἄλλου μὲν οὐδενὸς ἔφη δεῖσθαι, ὡς λαμπρὰν χορηγίαν ἔχων, καὶ χρημάτων, καὶ σωμάτων· τοὺς δὲ τὰ μηχανήματα κριοὺς καὶ χελώνας κατασκευάζοντας οὐκ ἔχειν, ἃ δὴ μάλιστα ὠφέλιμα τοῖς πολιορκοῦσιν· οἱ Σινωπεῖς πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει τεχνίτας, καὶ ἀρχιτέκτονας ἔπεμψαν αὐτῷ. ὁ δὲ ταῖς τέχναις αὐτῶν χρησάμενος, ναῦς πολλὰς καὶ μηχανήματα κατασκευάσας, ἀντὶ Σηστοῦ τὴν Σινώπην ἐπολιόρκησεν.

3 Datames Euphratem tranſgreſſus, Magno regi bellum faceſſebat. Ille cum innumerabilibus copiis obviam ei progrediebatur, non admodum commeatu & rebus neceſſariis abundans tardius iter faciens. Datames ſupra fluvium magnam

Δατάμης, Εὐφράτην διαβὰς, ἐπολέμει μεγάλῳ βασιλεῖ· [8] ὁ δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπῄει, οὐ πάνυ τῶν ἐπιτηδείων εὐπόρως ἔχων, σχολαίτερον ὁδεύων· Δατάμης ἄνω τοῦ ποταμοῦ πολλὴν ὁδὸν παρελάσας, τὰς ἁμάξας συνδυο ζεύξας ἐπέθηκεν ἄλλους

8 Ὁ δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐπῄει] Quidam Codd. ἐξῄει. deinde, ἐπέθηκε καὶ ἄλλας δύο. & ἐπισύραντας, non ἐπισύραντα. itemque ἡμέρας δέκα. Caſaubonus.

λους δύο κατ' αὐτὸν, καὶ συνήλωσε πρὸς ἀλλήλας, καὶ περὶ τοὺς κανθοὺς κάτω σανίδας προσήλωσεν, ὅπως οἱ τροχοὶ ἐς τὴν ἰλὺν τοῦ ποταμοῦ μὴ καταδύοιντο. ἄνδρας δὲ ἐρρωμενεστάτους τὰ γενναιότατα τῶν ὑποζυγίων ἐπισύροντας ἀπὸ κάλου διανήξασθαι προσέθηκεν. ἔπειτα ἐνῆγε τὰς προσηλωμένας ἁμάξας εἰς τὸν ποταμὸν, τῶν μὲν ὄπισθεν ὠθούντων, τῶν δὲ διανηξαμένων ἔμπροσθεν ἑλκόντων κάλοις μεγάλοις ἐξηρτημένοις· καὶ ἐπιβαλὼν ἄνω κλήματα, καὶ ξύλα διέβη τὸν ποταμὸν μετὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως, καὶ ἐς τὴν αὐτοῦ ἀφίκετο ἡμέρας δέκα πρότερον, ἢ τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀφικέσθαι.

Δατάμης μαθὼν ὡς ἐπιβουλεύοιτο ὑπὸ στρατιωτῶν ἰδίων, [9] ἐν πεδίῳ μέλλων συμβάλλειν πολεμίοις,

viam contendit, & curribus binis conjunctis, binos alios impoſuit, eoſque clavis inter ſe compegit, & juxta canthos ab inferiori parte tabulas affixit, ut ne rotæ in limum fluminis deprimerentur. Viros autem valentiſſimos, qui optima jumenta fune attraherent, tranare juſſit. Poſtea currus compactos in fluvium immiſit. Hoc pacto cum poſteriores impellerent, ii vero qui trajecerant, ab anteriore parte traherent magnis funibus ſuſpenſos, injectis ſuperius ſarmentis, atque lignis, fluvium cum ſuis copiis tranſmiſit, & decem dierum itinere prius quam rex ad flumen perveniret, domum rediit.

4 Datames cum intellexiſſet ſibi inſidias a ſuis militibus parari, in campo pugnam cum

9 Ἐν πεδίῳ μέλλων συμβ.] Quidam Codd. ἐν Ἀσπενδίῳ. Tu ſic, ἐν Ἀσπενδίῳ πεδίῳ, cum melioribus libris. Probus, cui vel propter Datamen hunc, cujus res geſtas ſolus pæne nos docet, debemus mirum quantum, hanc hiſtoriam paullo refert aliter. *Caſaubonus.*

Ἐν πεδίῳ] Fl. ἐν Ἀσπενδίῳ. quare cum Caſaubono addendum putem,

10 Κατὰ

hoſtibus conſerturus, alium quendam accinxit armatura ſua: atque ipſe aliam indutus, periculum ſubiit. Sic inſidiatores ſpecie falſi, cogniti ſunt.

μίοις, ἄλλον διεσκεύασε τῇ αὐτοῦ πανοπλίᾳ· ἐν ἄλλῃ δὲ αὐτὸς ἐκινδύνευεν. οἱ δὲ ἐπιθέμενοι ἐγνώσθησαν, ὑπὸ τοῦ σχήματος ἐξαπατηθέντες.

5 Datames Sinopam oppugnans, cum litteras accepiſſet a rege, ut oppugnatione deſiſteret, lectam epiſtolam adoravit, & ſacrificia gratulatoria fecit, quaſi magnum ab rege commodum accepiſſet, & nocte conſcenſa navi diſceſſit.

Δατάμης πολιορκῶν Σινώπην, γράμματα παρὰ βασιλέως δεξάμενος, οὐκ ἐῶντος πολιορκεῖν, ἀναγνοὺς, προσεκύνησε τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἔθυσεν εὐαγγέλια, ὡς μεγάλα δὴ ἀγαθὰ παρὰ βασιλέως λαβών· καὶ νυκτὸς ἐπιβὰς τῆς νεὼς, ἀπέπλευσεν.

6 Datames Autophradatem perſequentem fugiens, cum ad flumen prope veniſſet, tranſitum metuens, caſtra ſe poſiturum ſimulavit. Maximis autem & altiſſimis tabernaculis ab anteriore parte ædificatis, jumenta poſterius ſolvere non permiſit, neque militibus arma deponendi poteſtatem

Δατάμης Αὐτοφραδάτην διώκοντα φεύγων ἧκεν ἐγγὺς ποταμοῦ, τὸν δὲ πόρον ἐκκλίνας προσεποιήσατο στρατοπεδεύειν. τὰς μὲν μεγίστας καὶ ὑψηλοτάτας σκηνὰς, [10] κατὰ πρόσωπον σκηνώσας, τὰ δὲ σκευοφόρα λύειν ὄπισθεν οὐκ ἐάσας· ἀλλ' οὐδὲ τοῖς στρατιώταις ἀποθέσθαι τὰ ὅ-

πλα

10 Κατὰ πρόσωπον σκηνώσας] Alii Codd. σκηνῶσαι κελεύσας. Caſaubonus.

Σκηνώσας] Fl. σκηνῶσαι. Paullo poſt pro διεσκευασμένην. cum Fl. & Caſaubono ſcripſi διεσκεδασμένην, Caſaubonus in margine ediderat διεσπαρμένην.

11 Δισ-

πλα ἐπιτρέψας. οἱ πολέμιοι τὰς σκηνὰς ὁρῶντες, καὶ αὐτοὶ κατεσκήνωσαν· καὶ τὰ σκευοφόρα διέλυσαν· καὶ τοὺς ἵππους ἀφῆκαν ἐπὶ νομὴν, καὶ παρασκευὴν τοῦ δείπνου προσεῖχον. Δατάμης ἑτοίμην καὶ διεσκευασμένην ἔχων τὴν δύναμιν, διὰ τοῦ ποταμοῦ διήγαγεν. οἱ πολέμιοι[12] διεσκεδασμένην τὴν δύναμιν αὐτῶν ἕως ἀνεκάλουν, καὶ συνέλεγον, καὶ συνέταττον, καὶ τοὺς ἵππους ἐνεσκεύαζον, καὶ τὰ ὅπλα ἀνελάμβανον, οἱ περὶ Δατάμην φθάσαντες ᾤχοντο.

Δατάμης πολεμίοις παρεπάσσετο. ἐν τῷ κινδύνῳ τῆς μάχης ἵππαρχος ἀπὸ κέρως εὐωνύμου τοὺς ἱππέας ἀναλαβὼν, ηὐτομόλει πρὸς τοὺς ἐναντίους. ὁ δὲ τοῖς πεζοῖς καταπεπληγόσι τὴν προδοσίαν παραθέων, ὅλην τὴν φάλαγγα τηρεῖν παρεκελεύετο· ὡς καὶ τῶν ἱππέων [13] ἐν και-

concessit. Hostes tabernacula conspicati, etiam ipsi contra scenas erigere jumentaque dissolvere, & equos pabulatum mittere, ac coenam omni studio parare. Datames cum instructo & accincto rebus omnibus exercitu, fluvium trajecit. Hostes donec suos milites dispersos revocarent, congregarent, in ordines componerent, equos denique instruerent, & arma caperent, Datames transmisso flumine, cum suis discessit.

7 Datames cum hostibus congrediebatur. In pugnae discrimine tribunus equitum assumptis a sinistro cornu equitibus ad hostes transitionem fecit. Ille per obstupefactos ac perterritos proditione pedites discurrens, hortabatur, ut totam aciem conservarent: tanquam

ῥᾳ

12 Διεσκευασμένην τὴν δύναμιν] Scribe διεσκεδασμένην. Casaubonus.

13 Ὡς αὐτὸς εἴη δεδωκώς;] Sic noster Codex: mendose. Suspicabar legendum, κατὰ τὰ συνθήματα, ἃ αὐτ. vel ἐκ σημείων, ὧν α. aut nescio quid

equitibus etiam ſimul opportuno tempore impreſſionem facturis, quod ipſe præſcripſiſſet. Crediderunt pedites, & equitibus victoriam præripere conabantur: ipſique conferto agmine in hoſtes irruentes, victores diſceſſerunt, poſtque victoriam tandem equitum proditionem cognoverunt.

ρῶ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἴη δεδωκώς. ἐπίστευσαν οἱ πεζοὶ, καὶ προλαβεῖν τῶν ἱππέων τὴν νίκην ἔσπευσαν, καὶ αὐτοὶ πάντες εὐρώστως ἐμβαλόντες τοῖς πολεμίοις, ἐνίκησαν· καὶ μετὰ τὴν νίκην ἔμαθον τὴν προδοσίαν τῶν ἱππέων.

[CAP. XXII.]

Coſingas.

Thracia gentes habet Ceronias & Scæboas. Hi conſuetudinem habent, ut Junonis ſacerdotibus in bello ducibus utantur. Erat eis ſacerdos & dux Coſingas. Thraces ei dicto

Κοσίγγας.

1 Θράκια ἔθνη Κεῤῥήνιοι καὶ .... βοαι· παρὰ τούτοις νόμος, τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἥρας ἡγεμόνας ἔχειν. ἦν αὐτοῖς ἱερεὺς, καὶ ἡγεμὼν Κοσίγγας. οἱ Θρᾶκες οὐκ ἐπειθάρχουν. ὁ Κοσίγ-

γας

quid hujuſmodi. Sed alii Codd. habent ὃν αὐτ. videlicet καιρὸν. Lector peritus judicet. *Idem.*

. Ἐν καιρῷ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἴη δεδωκώς] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete pro ἐν καιρῷ συνεπιθησομένων, ὧν αὐτὸς εἴη δεδωκώς. Mox καὶ ante προλαβεῖν. Fl. non agnoſcit.

Cap. XXII. 1 Θράκια ἔθνη Κεῤῥήνιοι καὶ..... βοαι] Interpres hiatum noſtri Codicis ita explet, καὶ Σκαιβόαι. Ego vero puto pertinere huc duorum oppidorum nomina. *Geranium*, & *Bercoben*, quæ Scytharum quidem Aroterum fuere, ſed Thraciæ finitima, & a Plinio in deſcriptione Thraciæ commemorata, libro quarto, capite undecimo. *Caſaubonus.*

Κεῤῥήνιοι καὶ.... .βόαι] Fl. Κεῤῥήνιοι καὶ Συκαιβόαι. Straboni lib. XIII. & aliis, inter Thraciæ gentes recenſentur Κεβρήνιοι, unde ſic forte ſcribendum pro Κεῤῥήνιοι. Paullo poſt pro συνθεὶς ἄλλας. καὶ λόγος ἦν, cum Fl. & Interprete edidi συνθεὶς ἄλλας ἐπ' ἄλλαις. καὶ λόγος ἦν.

2 Ka-

γας κλίμακας πολλὰς καὶ μεγάλας ξυλίνας ἤγειρε, συνθεὶς ἄλλας ἐπ' ἄλλαις. καὶ λόγος ἦν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναβῆναι [2] καταίρων.... πρὸς τὴν Ἥραν τῶν Θρακῶν ὡς ἀπειθούντων. οἱ δὲ, οἷα δὴ Θρᾶκες, ἀνόητοι καὶ ἄλογοι δείσαντες τὴν ἐς οὐρανὸν, τοῦ ἡγεμόνος ἀνάβασιν, ἱκέτευσαν καὶ ὤμοσαν ἦ μὴν ὑπακούσεσθαι πᾶσιν αὐτοῦ τοῖς προστάγμασιν.

audientes eſſe recuſarunt. Coſingas ſcalas plurimas, ingenteſque ligneas ædificabat, aliaſque aliis impoſuit. Fama erat, cum in cælum ad Junonem aſcendere, in animo habere: ac Thraces accuſare, quod obedientiam præſtare nollent. Illi, ut Thraces ſtupidi & inertes, metuentes ducis in cælum aſcenſum, ſuppliciter obſecrabant, & juramento ſe obſtringebant, imperata ejus omnia ſe prompte facturos.

[CAP. XXIII.]

Μαύσωλος.

Mauſolus.

¶ Μαύσωλος βασιλεὺς Καρίας χρήματα παρὰ τῶν φίλων [1] ἐβούλετο λαβεῖν, [2] καὶ φανερῶσαι τὸν ὄ-

¶ Mauſolus Cariæ rex pecunias ab amicis colligere volebat, & prodere metum ſimulabat,

κνον

2 Καταίρων.... πρὸς τὴν Ἥραν τῶν Θρακῶν] Quis non intelligat, κατηγορήσοντα legendum eſſe, vel κατηγοροῦντα? *Caſaubonus.*

Cap. XXIII. 1 Ἐβούλετο] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete, pro vulgato ἐβουλεύετο. Paullo poſt τοιαῦτα Fl. non agnoſcit.

2 Καὶ φανερῶσαι τὸν ὄκνον ὑπεκρίνατο] Ita fuit, ut apparet, etiam in Codd. Interpretis: mendoſe ſane. Sententiam qualis eſſe debeat, non dubitamus eſſe nos conjectura aſſecutos. Nam cum vellet Mauſolus ab amicis ſuis pecunias extorquere, quas honeſte exigere non poterat, rationem excogitavit, qua factum eſt, ut quas ille pecunias petere non audebat, ipſi ultro offerrent Quid igitur ille? Nempe fingit ſe a rege magno ſpoliatum iri regno Cariæ niſi tantam ſummam conficere: quantam ipſe poſtularet Hanc querelam dum in ſinum amicorum effundit,

regem imperio ſpoliatum iri: iiſque convocatis, equos in eorum conſpectu producit, theſauros, aurum, argentum, veſtem, aliaque ejus generis regi ſe miſſurum dictitans, ne patrio principatu ſpoliaretur. His Mauſoli verbis amici fidem adhibent, eodemque die infinitam pecuniarum multitudinem ei miſerunt.

2 Mauſolus, ut Latmum urbem munitam caperet, amicitiam præ ſe ferebat erga La-

κνον ὑπεκρίνατο. . . . βασιλεὺς ἀφαιρεῖταί με τὴν ἀρχήν· [3] καὶ καλέσας, τοὺς ἵππους, ἀντίον αὐτῶν προκομίζει τὰ κειμήλια, χρυσὸν, ἄργυρον, ἐσθῆτα, καὶ ὅσα δὴ τοιαῦτα, ὡς ταῦτα πάντα βασιλεῖ πέμψων, ἐφ' ᾧ τε μὴ ἀφαιρεθῆναι τὴν πατρῴαν ἀρχήν. οἱ φίλοι πιστεύουσι Μαυσώλῳ ταῦτα λέγοντι, καὶ αὐτῆς ἡμέρας πλῆθος ἀμήχανον αὐτῷ χρημάτων ἔπεμψαν.

Μαύσωλος βουλόμενος λαβεῖν Λάτμον πόλιν ὀχυρὰν, προσεποιεῖτο φιλικῶς ἔχειν πρὸς τοὺς Λατμίους

fundit, &, (ne videlicet res ficta videretur) ante ipſorum oculos, reliquis omnibus bonis regnum conatur redimere, ab amicis, quas voluerat, pecunias aufert. Similia ejuſdem *Mauſoli* ſtratagemata recenſet magnus Ariſtoteles Oeconom. libro ſecundo: quæ ſi legas, videbis, non eſſe quod de noſtra conjectura admodum dubites. Multum enim ille nos juvit ad eruendam hujus loci ſententiam. Nunc verba videamus (ſcitum enim illud, *Rem bene praviſam verba haud invita ſequentur*) καὶ φανερῶσαι τὸν ὄκνον ὑπεκρίνατο. Duæ ſententiæ in unam ſunt confuſæ. Hoc enim voluit, *Mauſolum* non eſſe auſum, conſilium illud ſuum ac voluntatem extorquendi ab amicis pecunias, ipſis aperire: ſed figmento eſſe uſum. Satin' ergo clarum ita eſſe aut ſimili certe modo legendum? καὶ τοῦτο φανερῶσαι αὐτοῖς ὀκνῶν, ὑπεκρίνατο, Βασιλεὺς ἀφαιρεῖταί με) peſſ. enim Codd. μὲν) τὴν ἀρχήν. id eſt, *atque hoc conſilium ſuum, quum ipſis aperire non auderet, ſimulatione uſus. Rex ait, regno me ſpoliat.* Caſaubonus.

3 Καὶ καλέσας τοὺς ἵππους] Legit Interpr. καὶ καλέσας αὐτοὺς, τοὺς ἵππους ἀντίον αὐτῶν προκομίζει. Sed κομίζειν ἵππους durum eſt & grave: etſi ſcimus φέρειν τὴν ἵππον uſitatiſſimum eſſe Græcis recentioribus loquendi genus; atque adeo Zoſimum elegantiſſimum ſcriptorem dixiſſe τὰ τάγματα φέρειν pro ἄγειν. Suſpicabar legendum καὶ καλέσας τοὺς εὐπόρους, ut apud Ariſtotelem in *Mauſoli* hiſtoria, συναγαγὼν τοὺς εὐπορωτάτους ἐν τῇ χώρᾳ. *Idem.*

4 Υ'πο-

τμίους. ἀπέδωκε μὲν αὐτοῖς τὰ ὅμηρα, ὅσα πολεμῶν Ἱδριεὺς ἔλαβε· φυλακὰς δὲ περὶ τὸ σῶμα Λατμίους εἶχεν, ὡς μόνους πιστούς. 4 ὑπηρετεῖτο δὲ αὐτῶν προθύμως ὅσα ἐβούλετο· καὶ δὴ χειρωσάμενος αὐτοὺς ἐς ἀκρότατον εὐνοίας, ᾔτησε παρ' αὐτῶν ἄνδρας τριακοσίους φύλακας ἐς Πύγελα παριών, ὡς δεδιὼς 5 Προφυτὸν Ἐφέσιον· οἱ δὲ παραχρῆμα ἐπιλέξαντες τοὺς τριακοσίους ἔπεμψαν· Μαύσωλος λαβὼν τούτους, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν ἔχων, παρὰ 6 τὴν Λάτμον ἐπορεύετο βαδίζων ἐς τὰ Πύγελα· οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πάντες ἐξελθόντες, 7 ἐπὶ

tmios. Obſides eis reddidit, quotquot bello ceperat Hidrieus. Stipatores autem corporis habuit Latmios, quaſi ſolos fideles. Inſerviebat eis prompto animo, quacunque in re vellent: cumque eos ſumma benevolentia obſtrinxiſſet, petiit ab iis viros trecentos ſtipandi corporis cauſſa, ad Pygela iter habens, quaſi metuens Phytum Epheſium. Illi confeſtim delectos miſerunt. Mauſolus his acceptis, alias etiam copias habens, Latmium tranſibat, proficiſcens ad Pygela. Cives omnes egrediebantur, ad ſpe-

τὴν

4 Ὑπηρετεῖτο δὲ αὐτῶν προθύμως ὅσα ἐβούλετο] Interp. ὑπηρετεῖτο δὲ αὐτοῖς πρ. ὅσα ἐβούλοντο. & Φύτον non Πρόφυτον. nec τοὺς τριακοσίους: ſed τριακοσ. tantum. *Caſaubonus.*

Ὑπηρετεῖτο δὲ αὐτῶν] Fl. ὑπηρέτει δὲ αὐτοῖς. male pro δὲ.

5 Πρόφυτον Ἐφέσιον] Ἐφέσιον cum Fl. & Interprete addidi. Pro Πρόφυτον. Interpres Phytum.

6 Τὴν Λάτμον] Male Interpres *Latmium.* Λάτμος enim dicitur. Quo ſtrategemate capta hæc urbs ab Artemiſia vide infra lib. VIII. 52. 4. Urbs quæ Noſtro, necnon aliis Πύγελα, Suidæ dicitur Φύγελλα.

7 Ἐπὶ τὴν θέαν τῆς παριούσης δυνάμεως ἔδραμον. Μαυσώλου δὲ .... πολυάνθρωπος] Fl. ἐπὶ τὴν θέαν τῆς παριούσης δυνάμεως. ἐνέδρα δὲ Μαυσωλὸς πολ. ſuperpoſito υ poſtremæ ſyllabæ vocis Μαύσωλος, ut ſit Μαυσώλου. Lego itaque totum locum: οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πάντες ἐξελθόντες ἐπὶ τὴν θέαν τῆς παριούσης δυνάμεως· ἐνέδρα δὲ Μαυσώλου πολυάνθρωπος προπαρεσκευασμένη νύκτωρ, προκατελάβετο τὴν πόλιν. ut etiam legiſſe videtur Interpres. Ne

autem

ctandas tranſeuntes copias. Interim magna militum multitudo per noctem in inſidiis collocata præoccupavit urbem vacuam hominibus, portiſque apertis. Mauſolus converſus introivit cum univerſo exercitu, & Latmi dominus evaſit.

τὴν θέαν τῆς παρελθούσης δυνάμεως ἐνέδραμον. Μαυσώλου δὲ.... πολυάνθρωπος προπαρεσκευασμένη, νύκτωρ προκατελάβετο τὴν πόλιν κενὴν, ἀνεῳγμένων τῶν πυλῶν· καὶ ὁ Μαύσωλος ἐπιστρέψας εἰσῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως ἁπάσης, καὶ Λάτμου κύριος κατέστη.

[C A P. XXIV.]

Borges.

Borges Eione in urbe ad Strymonem ſita imperium tenebat, accepto principatu ab rege magno. Græci Eionem oppugnabant. Borges ad multum tempus oppugnationem ſuſtinuit. Cum autem deſperaſſet ſe creditum a rege oppidum tueri poſſe, neque hoſtibus tradere vellet, ignem urbi ſubjecit, ut ipſe cum uxore ac liberis, totaque urbe ſimul combureretur.

Βόργης.

Βόργης Ἠϊόνος τῆς ἐπὶ Στρυμῶνος ἦρχε, δόντος αὐτῷ τὴν ἀρχὴν μεγάλου βασιλέως. Ἕλληνες ἐπολιόρκουν τὴν Ἠϊόνα· ὁ δὲ Βόργης ἐπὶ μακρὸν ἀντεῖχε τῇ πολιορκίᾳ. ὡς δὲ ἀπηγόρευεν, οὐχ ὑπομένων τὸ πιστευθὲν ἐκ βασιλέως χωρίον πολεμίοις προέσθαι, τῇ πόλει πῦρ 1 ἐνῆκεν· ὥς τε αὐτός τε, καὶ γυνὴ, καὶ τέκνα, καὶ πόλις ὁμοῦ συγκατεφλέγησαν.

[C A P.

autem offendat Græciſmus in prioribus verbis, ubi nominativus abſolute poſitus, ſimiliter loquitur Auctor ſupra lib. 1. 18. ad quem locum videndus Caſaubonus.

Cap. XXIV. 1 Ἐνῆκεν] Ita reſtitui cum Fl. & Interprete: atque ita quoque in margine notarat Caſaubonus.

1 Στρα-

[CAP. XXV.]

Δρομιχαίτης.

Δρομιχαίτης Θρακῶν βασιλεὺς, Λυσίμαχος Μακεδόνων· ἐστράτευσεν ὁ Μακεδὼν ἐπὶ τὴν Θρᾴκην· ὁ Θρᾷξ τὸν Μακεδόνα ἐξηπάτησε· [1] στρατηγὸς αὐτοῦ Αἴθης, αὐτόμολος δὴ πρὸς Λυσίμαχον ἥκειν ἐσκήψατο, καὶ πιστὸς εἶναι δόξας, ἐς [2] δυσχωρείας ἐμβάλλει τοὺς Μακεδόνας. ἔνθα λιμῷ καὶ δίψει κακοπαθοῦντας, [3] Δρομι-

Dromichætes.

Dromichætes rex erat Thracum, Lyſimachus Macedonum. Macedo Thraciæ bellum inferebat. Thrax Macedonem dolo circumvenit. Dux ejus Æthis transfugæ ſpecie ad Lyſimachum tranſire ſe velle dicebat. Qui cum fidelis eſſe crederetur, Macedones in locorum difficultates conjecit. Ibi conflictantes

χαίτης

1 Στρατηγὸς αὐτοῦ Αἴθης] Fl. στρατηγὸς αὐτοὺς Αἴθης. male quidem, ſed in quo tamen apparere videntur veræ lectionis veſtigia: ſcribendum quippe reor στρατηγὸς αὐτοῦ Σεύθης, ſed hiſtoriam male referri, ut mox patebit.

2 Δυσχωρείας] Ita repoſui cum Fl. & Interprete pro vulgato ἐς δυσχωρείας.

3 Δρομιχαίτης, &c. αὐτόν τε Λυσίμαχον καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ ἀνεῖλεν] Superatum quidem a Dromichæte Lyſimachum & captum, verum humaniter dimiſſum referunt. Strabo lib. VII. Ὅ τε Δρομιχαίτης κατὰ τοὺς διαδόχους ἦν τοῦ Ἀλεξάνδρου Γετῶν βασιλεύς. ἐκεῖνος τοίνυν λαβὼν ζωγρίᾳ Λυσίμαχον ἐπιστρατεύσαντα αὐτῷ, δείξας τὴν πενίαν τήν τε αὑτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνους, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν αὐτάρκειαν, ἐκέλευσε τοῖς τοιούτοις μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις χρῆσθαι· ταῦτα δὲ εἰπὼν, ξενίσας, καὶ συνθέμενος φιλίαν, ἀπέλυσεν αὐτόν. Plutarchus in Demetrio: οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον ἁλίσκεται Λυσίμαχος ὑπὸ Δρομιχαίτου, καὶ πρὸς τοῦτο κατὰ τάχος ἐξορμήσαντος ἐπὶ Θρᾴκην τοῦ Δημητρίου, ὥσπερ ἔρημα καταληψομένου, πάλιν ἀπέστησαν οἱ Βοιωτοὶ, καὶ Λυσίμαχος ἅμα διειμένος ἀπηγγέλλετο. & poſtea: Καὶ Σέλευκος ἤκουσε τε κακῶς, καὶ μετενόησεν οὐ μετρίως, ἐν ὑποψίᾳ τὸν Δημήτριον θέμενος τότε. καὶ μήτε Δρομιχαίτην, ἄνδρα βάρβαρον Θρᾷκα μιμησάμενος, οὕτω φιλανθρώπως καὶ βασιλικῶς ἁλόντι Λυσιμάχῳ κεχρημένον. Diodorus in Excerptis Peireſcii pag. CCLVII. Ὁ Δρομιχαίτης ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς κατὰ πάντα τὸν Λυσίμαχον τὴν βασιλείαν δεξιωσάμενος καὶ φιλήσας, ἔτι δὲ πατέρα προσαγορεύσας, ἀπήγαγε μετὰ τῶν τέκνων εἰς πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἧλιν. & quæ ſequuntur notatu digna. Photius Narrat. CCXXIV. cap. 6. ex Memnone,

fame, ſitique, Dromichætes adortus cum ipſum Lyſimachum, tum omnes qui eum ſequebantur interfecit. Erat Lyſimachiorum qui ceciderant numerus, ad centum millia.

χαίτης προσπεσὼν, αὐτόν τε Λυσίμαχον, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας ἀνεῖλεν. ἦσαν οἱ πεσόντες Λυσιμάχειοι ἀνδρῶν μυριάδες δέκα.

[CAP. XXVI.]

Ariobarzanes.

Ἀριοβαρζάνης.

Ariobarzanes Andramytium tenens, ab Autophradata terra marine,

Ἀριοβαρζάνης [1] Ἀδραμύτειον κατέχων, ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ Αὐτοφραδάτου,

ne, de Clearcho loquens ſcribit: *ἐν αἷς καὶ κατὰ Γετῶν Λυσιμάχῳ στρατευόμενος, ἑάλω τε σὺν αὐτῷ, καὶ ἀνεθέντος τῆς αἰχμαλωσίας ἐκείνου, καὶ αὐτὸς ὕστερον τῇ Λυσιμάχου προνοίᾳ ἀφίετο.* Trogus Pompejus in Prologo lib. XVI. *Ut Lyſimachus in Ponto captus ac miſſus a Dromichate.* quomodo illic pro *Andromache* reponendum monuerunt viri docti. Pauſanias in Atticis mentionem faciens hujus belli, non *Lyſimachum*, ſed filium ejus Agathoclem a *Dromichate* captum, ipſum vero aufugiſſe; nonnullos vero ipſum quoque *Lyſimachum* captum referre ait, verum, pace cum *Dromichate* facta, incolumem abiiſſe. Periit *Lyſimachus* poſtea, bello contra Seleucum, ultimo illo certamine commilitonum Alexandri: interfectus eſt autem a *Malacone* viro Heracleinſi, haſta trajectus dum fortiter dimicaret, teſte Memnone apud Photium. Narrat. CCXXIV. cap. 9. Idem tamen Photius ex Arriano Narrat. XCII. *Lyſimachum* a *Seutha* Thrace interfectum tradit his verbis: *Λυσίμαχος δὲ Σεύθῃ τῷ Θρακὶ πολεμῶν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς διαβεβηκὼς, σὺν ὀλίγοις τοῦ καὶ ἀδυνάμων ὅμως ἀπηνδρίσθη.* Male. Diodorus, qui pugnæ cum *Seutha* meminit, pari prælio diſceſſiſſe ait *Lyſimachum*, licet numero eſſet multo inferior, lib. XVIII. ut & alio tempore lib. XIX. Unde ortus forte Polyæni error, *Dromichatem* & *Seutham*, necnon *Lyſimachi* res confundentis. Ἀπηνδρίσθη apud Arrianum *debellatus* interpretatur Freinshemius; verum ſignificationem hanc Polyæni locus non admittit, cum ſubjungat, *ἦσαν οἱ πεσόντες*, inter quos retulerat & *Lyſimachum*.

Cap. XXVI. 1 Ἀδραμύτειον] Recte unico τ. Stephanus Ἀδραμύττειον, *πόλις τῆς κατὰ Κάϊκον Μυσίας. ἡ γραφὴ διχῶς, διὰ τοῦ τ, καὶ διὰ τοῦ δ, καὶ διὰ διφθόγγου, καὶ διὰ τοῦ ι, καὶ δι' ἑνὸς τ, καὶ διὰ δύο. ἀλλὰ καὶ δι' ἑνὸς τ, ὅταν ἔχῃ δίφθογγον, καὶ διὰ δύο τοῦ ι μόνου. κέκληται ἀπὸ Ἀδραμύττου κτίσαντος, παιδὸς μὲν Ἀλυάττου, Κροίσου δὲ ἀδελφοῦ, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν πολιτείαις καὶ ἄλλοι.* Probatur etiam hæc ſcriptura diverſis nummis, in quibus ΑΔΡΑΜΥΤΤΗΝΩΝ, teſtibus Ampl. Spanhemio, nec non Holſtenio, & Harduino.

του, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. βουλόμενος δὲ τὰ ἐπιτήδεια, καὶ στρατιώτας εἰσαγαγεῖν, ὑπὸ τῶν πολιορκούντων εἰργόμενος, ἐντέλλεται [2] τῷ φρουροῦντι Πτελεοῦντι τὴν προκειμένην νῆσον ὑποκρίνασθαι προδιδόναι τῷ Αὐτοφραδάτῃ, ὁ μὲν πιστεύσας τῷ φρουράρχῳ, καὶ πέμπει τὸ ναυτικὸν [3] ὡς ἂν παραλάβῃ τὸ χωρίον. ὁ δὲ Ἀριοβαρζάνης, ἕως αἱ νῆες πρὸς τὴν νῆσον ἔπλεον, ἔφθασεν εἰσκομίσας πλῆθος ἐπιτηδείων καὶ συμμάχων.

que oppugnabatur. Cum autem res neceſſarias ac milites in urbem cuperet inducere ; & ab oppugnantibus impediretur, mandatum dat Preleunti, qui objectam inſulam tum præſidio tenebat, ut ſimularet ſe eam Autophradatæ proditurum. Qui cum præſidii præfecto crederet, & claſſem ad accipiendam inſulam mitteret: Ariobarzanes interea dum naves ad inſulam contendunt, eas prævertens, magnam commeatuum ac militum copiam in urbem importavit.

[CAP. XXVII.]

Αὐτοφραδάτης.

¶ Αὐτοφραδάτης [1] ἐμβαλεῖν Πισίδαις βουλόμενος, τὴν εἰσβολὴν στενοπόρον καὶ φυλαττομένην ὁρῶν, προσήγαγε μὲν τὸ στρατόπεδον· πάλιν δὲ ἀπη-

Autophradates.

¶ Autophradates volens in Piſidas impreſſionem facere, aditum anguſtum & præſidiis munitum cernens, adduxit exercitum. Rurſusque eum retro ad ſex

γαγὼν

2 Τῷ φρουροῦντι Πτελεοῦντι τὴν προκειμένην νῆσον] Movet me analogia, ut Πτελεοῦντα putem legendam: Nam Πτελεὺς loci potius quam viri nomen. *Caſaubonus.*

3 Ὡς ἂν] Fl. ἕως ἄν.

Cap. XXVII. 1 Ἐμβαλεῖν Πισίδαις] Fl. ἐμβ. Πισίδας.

ſtadia reduxit. Impetente nocte Piſidæ, qui cuſtodiam adminiſtrabant, diſceſſerunt, exiſtimantes hoſtium exercitum abiiſſe. Ille levis armaturæ militibus & armatis expeditiſſimis aſſumptis, citato curſu anguſtias penetravit, & Piſidarum regionem vaſtavit.

2 Autophradates Epheſiis e regione caſtra figentibus, videns multitudinem nugantem obambulare, principes eorum ad colloquium de communibus rebus habendum evocavit. Qui progreſſi colloquebantur. Duces equitum & armatorum multo ante præceptum acceperant, ut colloquentibus principibus impetum facerent in Epheſios, ſine ordine diſperſos, & curis vacuos. Itaque magnus Epheſiorum numerus partim occiſi, partim vivi capti ſunt.

ραχῶν ὀπίσω, μέχρι σταδίων ϛʹ. νὺξ ἐπῆλθεν· οἱ μὲν φυλάττοντες τῶν Πισιδῶν ἀπηλλάγησαν, οἰόμενοι τοὺς πολεμίους ἀπεληλυθέναι. ὁ δὲ τῶν ψιλῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν τοὺς ἐλαφροτάτους λαβὼν, πολλῇ σπουδῇ δραμὼν, διῆλθε τὰ στενὰ, καὶ τὴν Πισιδῶν χώραν ἐπόρθησεν.

Αὐτοφραδάτης Ἐφεσίων ἀντιστρατοπεδευόντων, ὁρῶν τοὺς πλείονας ἀδολεσχοῦντας, καὶ περιπατοῦντας, προὐκαλέσατο τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν προελθεῖν καὶ διαλέξασθαι περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. οἱ μὲν προῆλθον, καὶ διελέγοντο· οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν ἱππέων καὶ τῶν ὁπλιτῶν πρὸ πολλοῦ παράγγελμα εἶχον, τῶν ἀρχόντων διαλεγομένων ἐμβαλεῖν εἰς τοὺς Ἐφεσίους [2] ἀτάκτως καὶ ἀμελῶς ἔχοντας· καὶ δὴ πολλοὶ τῶν Ἐφεσίων μὲν ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ ζωγρηθέντες ἑάλωσαν.

Αὐ-

2 Ἀτάκτως καὶ ὁμαλῶς ἔχοντας] Scribendum ἀμελῶς. *Caſaubonus.*

πλα ἐπιτρέψας. οἱ πολέμιοι τὰς σκηνὰς ὁρῶντες, καὶ αὐτοὶ κατεσκήνωσαν· καὶ τὰ σκευοφόρα διέλυσαν· καὶ τοὺς ἵππους ἀφῆκαν ἐπὶ νομήν, καὶ παρασκευῇ τοῦ δείπνου προσεῖχον. Δατάμης ἑτοίμην καὶ διεσκευασμένην ἔχων τὴν δύναμιν, διὰ τοῦ ποταμοῦ διήγαγεν. οἱ πολέμιοι[12] διεσκεδασμένην τὴν δύναμιν αὐτῶν ἕως ἀνεκάλουν, καὶ συνέλεγον, καὶ συνέταττον, καὶ τοὺς ἵππους ἐνεσκεύαζον, καὶ τὰ ὅπλα ἀνελάμβανον, οἱ περὶ Δατάμην φθάσαντες ᾤχοντο.

Δατάμης πολεμίοις παρετάσσετο. ἐν τῷ κινδύνῳ τῆς μάχης ἵππαρχος ἀπὸ κέρως εὐωνύμου τοὺς ἱππέας ἀναλαβὼν, ηὐτομόλει πρὸς τοὺς ἐναντίους. ὁ δὲ τοῖς πεζοῖς καταπεπληγόσι τὴν προδοσίαν παραθέων, ὅλην τὴν φάλαγγα τηρεῖν παρεκελεύετο· ὡς καὶ τῶν ἱππέων[13] ἐν και-

conceſſit. Hoſtes tabernacula conſpicati, etiam ipſi contra ſcenas erigere jumentaque diſſolvere, & equos pabulatum mittere, ac coenam omni ſtudio parare. Datames cum inſtructo & accincto rebus omnibus exercitu, fluvium trajecit. Hoſtes donec ſuos milites diſperſos revocarent, congregarent, in ordines componerent, equos denique inſtruerent, & arma caperent, Datames tranſmiſſo flumine, cum ſuis diſceſſit.

7 Datames cum hoſtibus congrediebatur. In pugnæ diſcrimine tribunus equitum aſſumptis a ſiniſtro cornu equitibus ad hoſtes tranſitionem fecit. Ille per obſtupefactos ac perterritos proditione pedites diſcurrens, hortabatur, ut totam aciem conſervarent: tanquam

ρῷ

12 Διεσκευασμένην τὴν δύναμιν] Scribe διεσκεδασμένην. Caſaubonus.

13 Ὡς αὐτὸς εἴη δεδωκώς] Sic noſter Codex: mendoſe. Suſpicabar legendum, κατὰ τὰ παραγγέλματα, ὡς αὐτ. vel ἐκ σημείων, ὡς α. aut neſcio quid

equitibus etiam ſimul opportuno tempore impreſſionem facturis, quod ipſe præſcripſiſſet. Crediderunt pedites, & equitibus victoriam præripere conabantur: ipſique conferto agmine in hoſtes irruentes, victores diſceſſerunt, poſtque victoriam tandem equitum proditionem cognoverunt.

ρῷ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἴη δεδωκώς. ἐπίστευσαν οἱ πεζοὶ, καὶ προλαβεῖν τῶν ἱππέων τὴν νίκην ἔσπευσαν, καὶ αὐτοὶ πάντες εὐρώστως ἐμβαλόντες τοῖς πολεμίοις, ἐνίκησαν· καὶ μετὰ τὴν νίκην ἔμαθον τὴν προδοσίαν τῶν ἱππέων.

[CAP. XXII.]

Coſingas.

Thracia gentes habet Ceronias & Scæboas. Hi conſuetudinem habent, ut Junonis ſacerdotibus in bello ducibus utantur. Erat eis ſacerdos & dux Coſingas. Thraces ei dicto

Κοσίγγας.

1 Θράκια ἔθνη Κεῤῥήνιοι καὶ .... βοαι· παρὰ τούτοις νόμος, τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἥρας ἡγεμόνας ἔχειν. ἦν αὐτοῖς ἱερεὺς, καὶ ἡγεμὼν Κοσίγγας. οἱ Θρᾷκες οὐκ ἐπειθάρχουν. ὁ Κοσίγγας

quid hujuſmodi. Sed alii Codd. habent ὃν αὐτ. videlicet καιρὸν. Lector peritus judicet. *Idem.*

. Ἐν καιρῷ συνεπιθησομένων, ὃν αὐτὸς εἴη δεδωκώς] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete pro ἐν καιρῷ συνεπιθησομένων, ὧν αὐτὸς εἴη δεδωκώς. Mox καὶ ante προλαβεῖν. Fl. non agnoſcit.

Cap. XXII. 1 Θράκια ἔθνη Κεῤῥήνιοι καὶ .... βοαι] Interpres hiatum noſtri Codicis ita explet, καὶ Σκαιβόαι. Ego vero puto pertinere huc duorum oppidorum nomina, *Geranium*, & *Borcoben*, quæ Scytharum quidem Aroterum fuere, ſed Thraciæ finitima, & a Plinio in deſcriptione Thraciæ commemorata, libro quarto, capite undecimo. *Caſaubonus.*

Κεῤῥήνιοι καὶ .... βοαι] Fl. Κεῤῥήνιοι καὶ Συκαιβόαι. Straboni lib. XIII. & aliis, inter Thraciæ gentes recenſentur Κεβρήνιοι, unde ſic forte ſcribendum pro Κεῤῥήνιοι. Paullo poſt pro συνθεὶς ἄλλας. καὶ λόγος ἦν, cum Fl. & Interprete edidi συνθεὶς ἄλλας ἐπ' ἄλλαις. καὶ λόγος ἦν.

2 Κα-

γας κλίμακας πολλὰς καὶ μεγάλας ξυλίνας ἤγειρε, συνθεὶς ἄλλας ἐπ᾽ ἄλλαις. καὶ λόγος ἦν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναβῆναι ² καταίρων.... πρὸς τὴν Ἥραν τῶν Θρακῶν ὡς ἀπειθούντων. οἱ δὲ, οἷα δὴ Θρᾷκες, ἀνόητοι καὶ ἄλογοι δείσαντες τὴν ἐς οὐρανὸν, τοῦ ἡγεμόνος ἀνάβασιν, ἱκέτευσαν καὶ ὤμοσαν ἦ μὴν ὑπακούσεσθαι πᾶσιν αὐτοῦ τοῖς προστάγμασιν. ....

audientes eſſe recuſarunt. Coſingas ſcalas plurimas, ingenteſque ligneas ædificabat, aliaſque aliis impoſuit. Fama erat, cum in cælum ad Junonem aſcendere, in animo habere: ac Thraces accuſare, quod obedientiam præſtare nollent. Illi, ut Thraces ſtupidi & inertes, metuentes ducis in cælum aſcenſum, ſuppliciter obſecrabant, & juramento ſe obſtringebant, imperata ejus omnia ſe prompte facturos.

[CAP. XXIII.]

Μαύσωλος.

Mauſolus.

¶ Μαύσωλος βασιλεὺς Καρίας χρήματα παρὰ τῶν φίλων [1] ἐβούλετο λαβεῖν, [2] καὶ φανερῶσαι τὸν ὄ-

¶ Mauſolus Cariæ rex pecunias ab amicis colligere volebat, & prodere metum ſimulabat,

xvcv

2 Καταίρων..... πρὸς τὴν Ἥραν τῶν Θρακῶν] Quis non intelligat, κατηγορήσοντα legendum eſſe, vel κατηγοροῦντα? Caſaubonus.

Cap, XXIII. 1 Ἐβούλετο] Ita ſcripſi cum Fl. & Interprete, pro vulgato ἐβουλεύετο. Paullo poſt τοιαῦτα Fl. non agnoſcit.

2 Καὶ φανερῶσαι τὸ ἐκείνου ὑπεκρίνατο] Ita fuit, ut apparet, etiam in Codd. Interpretis: mendoſe ſane. Sententiam qualis eſſe debeat, non dubitamus eſſe nos conjectura aſſecutos. Nam cum vellet Mauſolus ab amicis ſuis pecunias extorquere, quas honeſte exigere non poterat. rationem excogitavit, qua factum eſt, ut quas ille pecunias petere non audebat, ipſi ultro offerrent Quid igitur ille? Nempe fingit ſe a rege magno ſpoliatum iri regno Cariæ niſi tantam ſummam conficere: quantam ipſe poſtularet Hanc querelam dum in ſinum amicorum effundit,

fundit,

regem imperio ſpoliatum iri: iiſque convocatis, equos in eorum conſpectu producit, theſauros, aurum, argentum, veſtem, aliaque ejus generis regi ſe miſſurum dictitans, ne patrio principatu ſpoliaretur. His Mauſoli verbis amici fidem adhibent, eodemque die infinitam pecuniarum multitudinem ei miſerunt.

2 Mauſolus, ut Latmum urbem munitam caperet, amicitiam præ ſe ferebat erga La-

κνον ὑπεκρίνατο. . . βασιλεὺς ἀφαιρεῖται μὲν τὴν ἀρχήν·[3] καὶ καλέσας, τοὺς ἵππους, ἀντίον αὐτῶν προκομίζει τὰ κειμήλια, χρυσὸν, ἄργυρον, ἐσθῆτα, καὶ ὅσα δὴ τοιαῦτα, ὡς ταῦτα πάντα βασιλεῖ πέμψων, ἐφ᾽ ᾧ τε μὴ ἀφιρεθῆναι τὴν πατρῴαν ἀρχήν. οἱ φίλοι πιστεύουσι Μαυσώλῳ ταῦτα λέγοντι, καὶ αὐτῆς ἡμέρας πλῆθος ἀμήχανον αὐτῷ χρημάτων ἔπεμψαν.

Μαύσωλος βουλόμενος λαβεῖν Λάτμον πόλιν ὀχυρὰν, προσεποιεῖτο φιλικῶς ἔχειν πρὸς τοὺς Λατμίους

fundit, &, (ne videlicet res ficta videretur) ante ipſorum oculos, reliquis omnibus bonis regnum conatur redimere, ab amicis, quas voluerat, pecunias aufert. Similia ejuſdem *Mauſoli* ſtratagemata recenſet magnus Ariſtoteles Oeconom. libro ſecundo: quæ ſi legas, videbis, non eſſe quod de noſtra conjectura admodum dubites. Multum enim ille nos juvit ad eruendam hujus loci ſententiam. Nunc verba videamus (ſcitum enim illud, *Rem bene praviſam verba haud invita ſequentur*) καὶ φανερῶσαι τὸν ὄκνον ὑπεκρίνατο. Duæ ſententiæ in unam ſunt confuſæ. Hoc enim voluit, *Mauſolum* non eſſe auſum, conſilium illud ſuum ac voluntatem extorquendi ab amicis pecunias, ipſis aperire: ſed figmento eſſe uſum. Satin' ergo clarum ita eſſe aut ſimili certe modo legendum? καὶ τοῦτο φανερῶσαι αὐτοῖς ὀκνῶν, ὑπεκρίνατο, Βασιλεὺς ἀφαιρεῖταί με) peſſ. enim Codd. μὲν) τὴν ἀρχήν. id eſt, *atque hoc conſilium ſuum, quum ipſis aperire non auderet, ſimulatione uſus. Rex ait, regno me ſpoliat.* Caſaubonus.

3 Καὶ καλέσας σὺν ἵπποις] Legit Interpr. καὶ καλέσας αὐτοὺς, σὺν ἵπποις. ἀντίον αὐτῶν προκομίζει. Sed κομίζειν ἵππους durum eſt & grave: etſi ſcimus φέρειν τὴν ἵππον uſitatiſſimum eſſe Græcis recentioribus loquendi genus; atque adeo Zoſimum elegantiſſimum ſcriptorem dixiſſe τὰ πράγματα φέρειν pro ἄγειν. Suſpicabar legendum: καὶ καλέσας σὺν ἀπόρους, ut apud Ariſtotelem in *Mauſoli* hiſtoria, συναγαγὼν τοὺς εὐπορωτάτους ἐν τῇ χώρᾳ. *Idem.*

4 Τὴν

τμίους. ἀπέδωκε μὲν αὐτοῖς τὰ ὅμηρα, ὅσα πολεμῶν Ἱδριεὺς ἔλαβε· φυλακὰς δὲ περὶ τὸ σῶμα Λατμίους εἶχεν, ὡς μόνους πιστούς. 4 ὑπηρετεῖτο δι' αὐτῶν προθύμως ὅσα ἐβούλετο· καὶ δὴ χειρωσάμενος αὐτοὺς ἐς ἀκρότατον εὐνοίας, ᾔτησε παρ' αὐτῶν ἄνδρας τριακοσίους φύλακας ἐς Πύγελα περιιών, ὡς δεδιὼς 5 Προφυτὸν Ἐφέσιον· οἱ δὲ παραχρῆμα ἐπιλέξαντες τοὺς τριακοσίους ἔπεμψαν. Μαύσωλος λαβὼν τούτους, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν ἔχων, παρὰ 6 τὴν Λάτμον ἐπορεύετο βαδίζων ἐς τὰ Πύγελα· οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πάντες ἐξελθόντες, 7 ἐπὶ

tmios. Obſides eis reddidit, quotquot bello ceperat Hidrieus. Stipatores autem corporis habuit Latmios, quaſi ſolos fideles. Inſerviebat eis prompto animo, quacunque in re vellent: cumque eos ſumma benevolentia obſtrinxiſſet, petiit ab iis viros trecentos ſtipandi corporis cauſſa, ad Pygela iter habens, quaſi metuens Phytum Epheſium. Illi confeſtim delectos miſerunt. Mauſolus his acceptis, alias etiam copias habens, Latmium tranſibat, proficiſcens ad Pygela. Cives omnes egrediebantur, ad ſpe-

τὴν

4 Ὑπηρετεῖτο δι' αὐτῶν προθύμως ὅσα ἐβούλετο] Interp. ὑπηρετεῖτο δι' αὐτοῖς πρ. ὅσα ἐβούλοντο. & Φύτον non Περόφυτον. nec τοὺς τριακοσίους: ſed τριακοσ. tantum. *Caſaubonus.*

Ὑπηρετεῖτο δι' αὐτῶν] Fl. ὑπηρέτει δι' αὐτοῖς. male pro δέ.

5 Περόφυτον Ἐφέσιον] Ἐφέσιον cum Fl. & Interprete addidi. Pro Περόφυτον. Interpres Phytum.

6 Τὴν Λάτμον] Male Interpres *Latmium.* Λάτμος enim dicitur. Quo ſtrategemate capta hæc urbs ab Artemiſia vide infra lib. VIII. 52. 4.

Urbs quæ Noſtro, necnon aliis Πύγελα, Suidæ dicitur Φύγελλα.

7 Ἐπὶ τὴν θέαν τῆς παριούσης δυνάμεως ἔδραμον. Μαυσώλου δὲ .... πολυάνθρωπος] Fl. ἐπὶ τὴν θέαν τῆς παριούσης δυνάμεως. ἐνέδρα δὲ Μαυσωλὸς πολ. ſuperpoſito ου poſtremæ ſyllabæ vocis Μαύσωλος, ut ſit Μαυσώλου. Lego itaque totum locum: οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πάντες ἐξελθόντες ἐπὶ τὴν θέαν τῆς παριούσης δυνάμεως· ἐνέδρα δὲ Μαυσώλου πολυάνθρωπος προπαρεσκευασμένη νύκτωρ, προκατελάβετο τὴν πόλιν. ut etiam legiſſe videtur Interpres. Ne

autem

ctandas tranſeuntes copias. Interim magna militum multitudo per noctem in inſidiis collocata præoccupavit urbem vacuam hominibus, portiſque apertis. Mauſolus converſus introivit cum univerſo exercitu, & Latmi dominus evaſit.

τὴν θέαν τῆς παρούσης δυνάμεως ἐνέδραμον. Μαυσώλου δὲ .... πολυάνθρωπος προπαρεσκευασμένη, νύκτωρ προκατελάβετο τὴν πόλιν κενήν, ἀνεῳγμένων τῶν πυλῶν· καὶ ὁ Μαύσωλος ἐπιστρέψας εἰσῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως ἁπάσης, καὶ Λάτμου κύριος κατέστη.

[CAP. XXIV.]

Borges.

Borges Eione in urbe ad Strymonem ſita imperium tenebat, accepto principatu ab rege magno. Græci Eionem oppugnabant. Borges ad multum tempus oppugnationem ſuſtinuit. Cum autem deſperaſſet ſe creditum a rege oppidum tueri poſſe, neque hoſtibus tradere vellet, ignem urbi ſubjecit, ut ipſe cum uxore ac liberis, totaque urbe ſimul combureretur.

Βόργης.

Βόργης Ἠϊόνος τῆς ἐπὶ Στρυμῶνος ἦρχε, δόντος αὐτῷ τὴν ἀρχὴν μεγάλου βασιλέως. Ἕλληνες ἐπολιόρκουν τὴν Ἠϊόνα· ὁ δὲ Βόργης ἐπὶ μακρὸν ἀντέσχε τῇ πολιορκίᾳ. ὡς δὲ ἀπηγόρευεν, οὐχ ὑπομένων τὸ πιστευθὲν ἐκ βασιλέως χωρίον πολεμίοις προέσθαι, τῇ πόλει πῦρ [1] ἐνῆκεν· ὥς τε αὐτός τε, καὶ γυνή, καὶ τέκνα, καὶ πόλις ὁμοῦ συγκατεφλέγησαν.

[CAP.

autem offendat Græciſmus in prioribus verbis, ubi nominativus abſolute poſitus, ſimiliter loquitur Auctor ſupra lib. 1. 18. ad quem locum videndus Caſaubonus.

Cap. XXIV. 1 Ἐνῆκεν] Ita reſtitui cum Fl. & Interprete: atque ita quoque in margine notarat Caſaubonus.

1 Στρα·

[CAP. XXV.]

Δρομιχαίτης.

Δρομιχαίτης Θρακῶν βασιλεὺς, Λυσίμαχος Μακεδόνων· ἐςράτευσεν ὁ Μακεδὼν ἐπὶ τὴν Θρᾳκῶν· ὁ Θρᾷξ τὸν Μακεδόνα ἐξηπάτησε· [1] ςρατηγὸς αὐτοῦ Αἴθης, αὐτόμολος δὴ πρὸς Λυσίμαχον ἥκειν ἐσκήψατο, καὶ πιςὸς εἶναι δόξας, ἐς [2] δυσχωρείας ἐμβάλλει τοὺς Μακεδόνας. ἔνθα λιμῷ καὶ δίψει κακοπαθοῦντας, [3] Δρομιχαίτης

Dromichætes.

Dromichætes rex erat Thracum, Lyſimachus Macedonum. Macedo Thraciæ bellum inferebat. Thrax Macedonem dolo circumvenit. Dux ejus Æthis transfugæ ſpecie ad Lyſimachum tranſire ſe velle dicebat. Qui cum fidelis eſſe crederetur, Macedones in locorum difficultates conjecit. Ibi conflictantes

1 Στρατηγὸς αὐτοῦ Αἴθης] Fl. ςρατηγὸς αὐτοὺς Αἴθης. male quidem, ſed in quo tamen apparere videntur veræ lectionis veſtigia: ſcribendum quippe reor ςρατηγὸς αὐτοῦ Σεύθης, ſed hiſtoriam male referri, ut mox parebit.

2 Δυσχωρείας] Ita repoſui cum Fl. & Interprete pro vulgato ἐς δυσχερείας.

3 Δρομιχαίτης, &c. αὐτόν τε Λυσίμαχον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀνεῖλεν] Superatum quidem a Dromichæte Lyſimachum & captum, verum humaniter dimiſſum referunt. Strabo lib. VII. Ὅτε Δρομιχαίτης κατὰ τὸν διαδόχους ἦν τῶν Ἀλεξάνδρου Γετῶν βασιλεύς. ἐκεῖνος τοίνυν λαβὼν ζωγρείᾳ Λυσίμαχον ἐπιςρατεύσαντα αὐτοῖ, δείξας τὴν πενίαν τήν τε αὑτοῦ, καὶ τοῦ ἔθνους, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν αὐτάρκειαν, ἐκέλευσε τοῖς τοιούτοις μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ φίλοις χρῆσθαι· ταῦτα δὲ εἰπὼν, ξενίσας, καὶ συνθέμενος φιλίαν, ἀπέλυσεν αὐτόν. Plutarchus in Demetrio: οὐ πολλῷ δὲ ὕςερον ἁλίσκεται Λυσίμαχος ὑπὸ Δρομιχαίτου, καὶ πρὸς τοῦτο κατὰ τάχος ἐξορμήσαντος ἐπὶ Θρᾴκην τοῦ Δημητρίου, ὥσπερ ἔρημα καταληψομένου, πάλιν ἀπέςησαν οἱ Βοιωτοὶ, καὶ Λυσίμαχος ἅμα διειμένος ἀπηγγέλλετο. & poſtea: Καὶ Σέλευκος ἤκουσε τὰ κακῶς, καὶ μετενόησεν οὐ μετρίως, εἰ ὑπόψια τὸν Δημήτριον θέμενος τότε. καὶ μήτε Δρομιχαίτην, ἄνδρα βάρβαρον Θρᾷκα μιμησάμενος, οὕτω φιλανθρώπως καὶ βασιλικῶς ἁλόντι Λυσιμάχῳ χρησάμενον. Diodorus in Excerptis Peireſcii pag. CCLVII. Ὁ Δρομιχαίτης ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς κατὰ πάντα τὸν Λυσίμαχον τὸν βασιλέα δεξιωσάμενος καὶ φιλήσας, ἔτι δὲ πατέρα προσαγορεύσας, ἀπήγαγε μετὰ τῶν τέκνων εἰς πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἥλιν. & quæ ſequuntur notatu digna. Photius Narrat. CCXXIV. cap. 6. ex Memnone,

fame, ſitique, Dromichætes adortus cum ipſum Lyſimachum, tum omnes qui eum ſequebantur interfecit. Erat Lyſimachiorum qui ceciderant numerus, ad centum millia.

χαίτης προσπεσὼν, αὐτόν τε Λυσίμαχον, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ πάντας ἀνεῖλεν. ἦσαν οἱ πεσόντες Λυσιμάχοι ἀνδρῶν μυριάδες δέκα.

[CAP. XXVI.]

Ariobarzanes.

Ariobarzanes Andramytium tenens, ab Autophradata terra mari-

Ἀριοβαρζάνης.

Ἀριοβαρζάνης [1] Ἀδραμύτειον κατέχων, ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ Αὐτοφραδάτου,

ne, de Clearcho loquens ſcribit: ἐν οἷς καὶ κατὰ Γετῶν Λυσιμάχῳ στρατευόμενος, ἑάλω τε σὺν αὐτῷ, καὶ ἀνεθέντος τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖνος, καὶ αὐτὸς ὕστερον τῇ Λυσιμάχου προνοίᾳ αἴτιος. Trogus Pompejus in Prologo lib. XVI. *Ut Lyſimachus in Ponto captus ac miſſus a Dromichate.* quomodo illic pro *Andromache* reponendum monuerunt viri docti. Pauſanias in Atticis mentionem faciens hujus belli, non *Lyſimachum*, ſed filium ejus Agathoclem a *Dromichate* captum, ipſum vero aufugiſſe; nonnullos vero ipſum quoque *Lyſimachum* captum referre ait, verum, pace cum *Dromichate* facta, incolumem abiiſſe. Periit *Lyſimachus* poſtea, bello contra Seleucum, ultimo illo certamine commilitonum Alexandri: interfectus eſt autem a *Malacone* viro Heraclienſi, haſta trajectus dum fortiter dimicaret, teſte Memnone apud Photium. Narrat. CCXXIV. cap. 9. Idem tamen Photius ex Arriano Narrat. XCII. *Lyſimachum* a *Seutha* Thrace interfectum tradit his verbis: Λυσίμαχος δὲ Σεύθῃ τῷ Θρακὶ πολεμῶν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς παραβόλως, σὺν ὀλίγοις τε καὶ ἀδεκμῶν ὅμως ἀνῃρέθη. Male. Diodorus, qui pugnæ cum *Seutha* meminit, pari prælio diſceſſiſſe ait *Lyſimachum*, licet numero eſſet multo inferior, lib. XVIII. ut & alio tempore lib. XIX. Unde ortus forte Polyæni error, *Dromichatem* & *Seutham*, necnon *Lyſimachi* res confundentis. Ἀνῃρέθη apud Arrianum *debellatus* interpretatur Freinshemius; verum ſignificationem hanc Polyæni locus non admittit, cum ſubjungat, ἦσαν οἱ πεσόντες, inter quos retulerat & *Lyſimachum*.

Cap. XXVI. 1 Ἀδραμύτειον] Recte unico τ. Stephanus Ἀδραμύτειον, πόλις τῆς κατὰ Κάϊκον Μυσίας. ἡ γραφὴ διχῶς, διὰ τοῦ τ, καὶ διὰ τοῦ δ, καὶ διὰ διφθόγγου, καὶ διὰ τοῦ ι, καὶ δι' ἑνὸς τ, καὶ διὰ δύο. ἀλλὰ καὶ δι' ἑνὸς τ, ὅταν ἔχῃ δίφθογγον, καὶ διὰ δύο τοῦ ι μόνου. κέκληται ἀπὸ Ἀδραμύτου κτίσου, παιδὸς μὲν Ἀλυάττου, Κροίσου δὲ ἀδελφοῦ, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν πολιτείαις καὶ ἄλλοι. Probatur etiam hæc ſcriptura diverſis nummis, in quibus ΑΔΡΑΜΥΤΤΗΝΩΝ, teſtibus Ampl. Spanhemio, nec non Holſtenio, & Harduino.

του, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Βουλόμενος δὲ τὰ ἐπιτήδεια, καὶ στρατιώτας εἰσαγαγεῖν, ὑπὸ τῶν πολιορκούντων εἰργόμενος, ἐντέλλεται [2] τῷ φρουροῦντι Πτελεοῦντι τὴν προκειμένην νῆσον ὑποκρίνασθαι προδιδόναι τῷ Αὐτοφραδάτῃ, ὁ μὲν πιστεύσας τῷ φρουράρχῳ, καὶ πέμπει τὸ ναυτικὸν [3] ὡς ἂν παραλάβῃ τὸ χωρίον. ὁ δὲ Ἀριοβαρζάνης, ἕως αἱ νῆες πρὸς τὴν νῆσον ἔπλεον, ἔφθασεν εἰσκομίσας πλῆθος ἐπιτηδείων καὶ συμμάχων.

que oppugnabatur. Cum autem res neceſſarias ac milites in urbem cuperet inducere, & ab oppugnantibus impediretur, mandatum dat Preleunti, qui objectam inſulam tum præſidio tenebat, ut ſimularet ſe eam Autophradatæ proditurum. Qui cum præſidii præfecto crederet, & claſſem ad accipiendam inſulam mitteret: Ariobarzanes interea dum naves ad inſulam contendunt, eas prævertens, magnam commeatuum ac militum copiam in urbem importavit.

[CAP. XXVII.]

Αὐτοφραδάτης.

¶ Αὐτοφραδάτης [1] ἐμβαλεῖν Πισίδαις βουλόμενος, τὴν εἰσβολὴν στενόπορον καὶ φυλαττομένην ὁρῶν, προσήγαγε μὲν τὸ στρατόπεδον· πάλιν δὲ ἀπη-

Autophradates.

¶ Autophradates volens in Piſidas impreſſionem facere, aditum anguſtum & præſidiis munitum cernens, adduxit exercitum. Rurſuſque eum retro ad ſex

γαγὼν

2 Τῷ φρουροῦντι Πτελεοῦντι τὴν προκειμένην νῆσον] Movet me analogia, ut Πτελεοῦντα putem legendum: Nam Πτελεὼς loci potius quam viri nomen. *Caſaubonus.*

3 Ὡς ἂν] Fl. ἕως ἄν.

Cap. XXVII. 1 Ἐμβαλεῖν Πισίδαις] Fl. ἐμβ. Πισίδας.

2 A-

ſtadia reduxit. Impetente nocte Piſidæ, qui cuſtodiam adminiſtrabant, diſceſſerunt, exiſtimantes hoſtium exercitum abiiſſe. Ille levis armaturæ militibus & armatis expeditiſſimis aſſumptis, citato curſu anguſtias penetravit, & Piſidarum regionem vaſtavit.

2 Autophradates Epheſiis e regione caſtra figentibus, videns multitudinem nugantem obambulare, principes eorum ad colloquium de communibus rebus habendum evocavit. Qui progreſſi colloquebantur. Duces equitum & armatorum multo ante præceptum acceperant, ut colloquentibus principibus impetum facerent in Epheſios, ſine ordine diſperſos, & curis vacuos. Itaque magnus Epheſiorum numerus partim occiſi, partim vivi capti ſunt.

χαγὼν ὀπίσω, μέχρι σταδίων ς'. νὺξ ἐπῆλθεν· οἱ μὲν φυλάττοντες τῶν Πισιδῶν ἀπηλλάγησαν, οἰόμενοι τοὺς πολεμίους ἀπεληλυθέναι. ὁ δὲ τῶν ψιλῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν τοὺς ἐλαφροτάτους λαβὼν, πολλῇ σπουδῇ δραμὼν, διῆλθε τὰ στενὰ, καὶ τὴν Πισιδῶν χώραν ἐπόρθησεν.

Αὐτοφραδάτης Ἐφεσίων ἀντιστρατοπεδευόντων, ὁρῶν τοὺς πλείονας ἀδολεσχοῦντας, καὶ περιπατοῦντας, προὐκαλέσατο τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν προελθεῖν καὶ διαλέξασθαι περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων. οἱ μὲν προῆλθον, καὶ διελέγοντο· οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν ἱππέων καὶ τῶν ὁπλιτῶν πρὸ πολλοῦ παράγγελμα εἶχον, τῶν ἀρχόντων διαλεγομένων ἐμβαλεῖν εἰς τοὺς Ἐφεσίους [2] ἀτάκτως καὶ ἀμελῶς ἔχοντας· καὶ δὴ πολλοὶ τῶν Ἐφεσίων μὲν ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ ζωγρηθέντες ἑάλωσαν.

Αὐ-

2 Ἀτάκτως καὶ ὁμαλῶς ἔχοντας] Scribendum ἀμελῶς. *Caſaubonus.*

Αὐτοφραδάτης μισθοφόρους ἐξαγαγεῖν βουλόμενος ἐπὶ μάχην, λογοποιοὺς καθῆκεν ὡς ἕνεκα ἀριθμοῦ ποιοῖτο τὴν ἔξοδον· [3] ἵνα τῶν μὴ παραγινομένων μηδὲ καθωπλισμένων τὸν μισθὸν ἀποστερήσειεν. οἱ στρατιῶται σπουδῇ πάντες ἐξωπλίσαντο, καὶ προῆλθον· ἦν δὲ ἄρα οὐκ ἐπίδειξις ἀριθμοῦ τὸ δρώμενον· ἀλλὰ παρασκευὴ πολέμου τῷ πλήθει τοὺς ἐναντίους ἐκπλήττουσα.

3 Autophradates mercenarios ad pugnam volens educere, ſubmiſit qui rumorem ſererent, eum habendi numeri cauſſa expeditionem facere, ne præſentes aut armatos ullos juſto ſtipendio privaret. Milites ſumma alacritate omnes aptatis armis progrediebantur. Tum ipſa res declaravit, non eſſe numerum, ſed apparatum belli multitudine hoſtes terrentem.

[CAP. XXVIII.]

Ἀρσάβης.

¶ [1] Ἀρσάβης ἐπολιόρκει Βαρκαίους· τῶν δὲ πρὸς αὐτὸν πρεσβευσαμένων περὶ διαλύσεως, ὡμολόγησε, καὶ δεξιὰν αὐτοῖς ἔπεμψε νόμῳ Περσικῷ, καὶ τὴν

πολιορ-

Arſames.

¶ Arſames Barcæos oppugnabat. Quibus legatos ad eum mittentibus de pace, conceſſit, dextramque eis miſit Perſica conſuetudine, & oppugnatio-

3 Ἵνα τῶν μὴ παρ.] Ita edidi monente Caſaubono, pro vulgato ἵνα μὴ τῶν παρ.

Cap. XXVIII. 1 Ἀρσάβης ἐπολιόρ.] Conſtanter noſter Codex per β hoc nomen habuit ſcriptum: Interpretis per μ. ut facile confuderunt olim ſcribæ imperiti β & μ, quas litteras eodem fere modo ſcribebant. *Caſaubonus.*

Ἀρσάβης] Scribendum videtur Ἀρσάμης, quomodo in ſuis reperit Interpres, & uti dicitur in Indice libro huic præfixo. Certe *Arſames*, filius Darii & Artyſtonæ, Cyri filiæ, memoratur inter duces Xerxis Herodoto lib. VII. cap. 69. & cum hic dicatur *Barcæos*, ut ſe cum rege in expeditione adverſus Græciam conjungerent, fuiſſe hortatum, idem videri poſſit cum eo, cujus hic mentio.

2 Καὶ

nem ſolvens, hortabatur Barcæos, ut cum rege ſe conjungerent, in expeditione adverſus Græciam ſuſcipienda: eique curruum auxilia mitterent. Qui principes ſuos miſerunt, qui cum eo de ſocietate conſilium caperent. Arſames opiparo convivio parato, principes invitavit, omnibuſque Barcæis forum abundans rebus omnibus aperuit. Quibus ad emendum progreſſis, ſignum dedit Perſis. Qui enſibus armati, portas occuparunt, & irruentes urbem diripuerunt, interfectis omnibus qui reſiſtere conarentur.

πολιορκίαν διαλύσας, παρεκάλει Βαρκαίους βασιλεῖ κοινωνῆσαι τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείας, [2] καὶ πέμπειν αὐτῷ τὴν τῶν ἁρμάτων βοήθειαν. οἱ δὲ τοὺς ἄρχοντας ἔπεμψαν βουλευσομένους μετ᾽ αὐτοῦ περὶ τῆς συμμαχίας. Ἀρσάβης λαμπρὰν ὑποδοχὴν παρασκευασάμενος εἱστία τοὺς ἄρχοντας, καὶ παρέθηκεν ἀγορὰν πᾶσι Βαρκαίοις ἐπιτηδείων ἀφθόνων. τῶν δὲ ἐπὶ τὴν ἀγορὰν προσελθόντων, σημεῖον ἦρε τοῖς Πέρσαις· οἱ δὲ μετ᾽ ἐγχειριδίων καταλαβόμενοι τὰς πύλας, καὶ εἰσπεσόντες διήρπασαν τὴν πόλιν, τοὺς ἐγχειροῦντας κωλύειν φονεύοντες.

2 Arſames defectione ab Rege facta, potitus majore Phrygia cum iis qui contra eum ab rege miſſi fuerant, prælium conſerere inſti-

Ἀρσάβης ἀποστὰς βασιλέως, Φρυγίας τῆς μεγάλης κρατῶν, συμβαλεῖν μάχην ἔμελλε τοῖς ἐκ βασιλέως ἐς αὐτὸν ἥκουσιν. ἵπ-

2 Καὶ πέμπειν αὐτῷ] Fl. καὶ πέμπειν αὐτῶν. Mox cum Fl & Interprete pro βουλευσαμένους, edidi βουλευσομένους. Ad Ἀρσάβης, quod ſequitur, Caſaubonus in margine notarat γρ. Σαρσάβης, ſed ortum σ illud ex voce præcedente συμμαχίας. Infra pro παρέθηκεν, Fl. προέθηκεν.

[3] Ἵππαρχος ἱππέων συνέθετο τοῖς πολεμίοις, ἐπειδὰν [4] προσάγοι αὐτομολήσειν πρὸς αὐτούς· τὴν προδοσίαν ἔμαθεν Ἀρσάβης· καὶ νύκτωρ ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀφικόμενος, ἐβασάνισε τὸν ἵππαρχον. ἐπειδὴ ὡμολόγησε, τὰ ὅπλα τῶν ἱππέων, καὶ τὰς ἐσθῆτας περιέθηκεν ἄλλοις, μάλιστα δὴ πιστοῖς, καὶ τῇ τοῦ ἱππάρχου σκευῇ ἄλλον ὥπλισεν ἵππαρχον, καὶ προσέταξεν αὐτοῖς, ὅταν ἴδωσι τὸ σημεῖον ἀρθὲν ἀπὸ τῶν ἐναντίων, αὐτομολεῖν· παριππεύσαντας δὲ καὶ παραλλάξαντας αὐτῶν τὴν φάλαγγα, ἐπιστρέψαντας, κατὰ νώτου τὴν ἐμβολὴν ποιήσασθαι. τούτων οὕτως συγκειμένων [5] κατὰ νώτου μὲν ἐνέβαλλον· ἐξ ἐναντίου δὲ τὴν δύναμιν Ἀρσάβης προσήγαγεν. οἱ πολέμιοι δὲ λύσαντες τὴν

tuit. Præfectus equitum cum hoſtibus paciſcebatur, ſe, cum in aciem ventum eſſet, ad eos tranſiturum. Arſames proditione cognita, per noctem ad præfecti equitum tabernaculum adiens, eum in quæſtionibus examinavit. Qui cum facinus confiteretur, equitum arma, veſteſque aliis induendas dedit, quibus ſummam fidem habebat: & equitum præfecti armatura quendam alium hipparchum inſtruxit, eiſque præcepit, ut cum ſignum ab hoſtibus ſublatum cernerent, ad eos tranſirent, & obequitantes, prætereunteſque eorum agmen, a tergo converſi impetum in eos darent. His ita conſtitutis, a tergo impreſſionem faciebant. Arſames autem a facie exercitum adduxit. Hoſtes ordini-

τάξιν

3 Ἵππαρχος ἱππέων συνέθετο] Mihi hæc elegantia iſto loco eſt ſuſpecta. *Caſaubonus.*

4 Προσάγοι] Fl. προσαγάγῃ.

5 Κατὰ νώτου μὲν ἐνέβαλλον· ἐξ ἐναντίου] Fl. κατὰ νώτου μὲν ἐνέβαλλον οἵτοι ἐξ ἐν. Unde lego, κατὰ νώτου μὲν ἐνέβαλλον αὖτοι· ἐξ ἐν, &c.

1 Mi-

bus diſſolutis terga verterunt, & complures ex eis inter fugiendum perierunt.

τάξιν ἔφυγον· καὶ οἱ πλείονες αὐτῶν ἐν τῇ φυγῇ διεφθείροντο.

[CAP. XXIX.]

Mithridates.

¶ Mithridati rex præcepit, ut Datamen, qui defectionem fecerat, occideret, aut vivum adduceret. Mithridates etiam ipſe ſimulabat ſe defecturum a rege. Datames ejus verbis credere noluit, niſi prius magnum damnum regis ditioni intuliſſet. Qui magnam intulit vaſtitatem, caſtella regis ſolo æquavit, vicos incendit: tributa per

Μιθριδάτης.

¶ [1] Μιθριδάτῃ ὁ βασιλεὺς προσέταξεν, ἀποστάντα [2] Δατάμην κτεῖναι, ἢ ἄγε. Μιθριδάτης ὑποκρίνεται καὶ αὐτὸς [3] ἀποστῆναι βασιλέως. οὐ μὴν ὅγε Δατάμης ἐπίστευσεν, εἰ μὴ πρόσθεν πολλὰ λυμανεῖται τῇ βασιλέως ἀρχῇ. καὶ δὴ πολλὰ ἐλυμήνατο. Φρούρια βασιλέως κατέσκαψε, κώμας κατέπρησε, φόρους ἥρπασε, λείαν ἤλασεν· [4] ἔδειξεν

1 Μιθριδάτῃ ὁ βασιλεὺς, &c.] Fl. Μιθριδάτης ὁ βασ. Sed recte Vulgata. Nepos in Datame cap. x. *Hic tamen tam callidus vir extremo tempore captus eſt Mithridatis, Ariobarzanis filii, dolo: namque is pollicitus eſt regi, ſe eum interfecturum, ſi ei rex permitteret, ut quodcumque vellet liceret impune facere: fidemque de ea re, more Perſarum, dextra dediſſet.* Pro Μιθριδάτης ὑποκρ. idem Cod. Μιθριδάτην ὑποκρ.

2 Δατάμην κτεῖναι ἢ ἄγε] Quidam Codd. ἢ ἀγαγεῖν. Noſtram lectionem confirmat nonnihil ſimilis locus in Artaxerxe libro eodem. Sequentem hiatum ita explebis, οὐ μὴν ὅγε Δατάμης ἐπίστευσεν. εἰ μὴ πρόσθεν πολλὰ λυμανεῖται τῇ βασιλέως ἀρχῇ. καὶ δὴ πολλὰ ἐλυμήνατο. φρούρια βασιλέως κατέσκαψε. ex libris. Scriba impurus, quicquid erat inter ἀποστῆναι βασιλέως, & βασιλέως κατέσκαψε omiſit. Mox ἔδειξε malo cum noſtro Cod. quam ἔδειξεν, ut in aliis. Scribe vero, ὅλλο ἀλλ' & ὥστε ἐχρῆν εἰ & προσταχθέντα. *Caſaubonus.*

3 Ἀποστῆναι βασιλέως. οὐ μὴν ὅγε, &c.] Hiatum, qui in Vulgata inter ἀποστῆναι βασιλέως & κατέσκαψε conſpiciebatur, cum Fl., Interprete, nec non Caſaubono, qui eodem modo in ſuis quoque invenit, explevi.

4 Ἔδειξεν] Ita repoſui cum Fl. & In-

ξεν ἄρα πολέμιος εἶναι βασιλεῖ. ἄμφω δή ποτε συνηλθέτην γυμνὼ διαλεξομένω περὶ ὧν χρή. Μιθριδάτης ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ προκατεσκευάσατο νύκτωρ ἐγχειρίδια πολλὰ, κεκρυμμένον ἄλλο ἀλλαχοῦ· καὶ τούτοις ἐπέκειτο σημεῖον· διαλεγόμενος δὴ προσῆγεν αὐτὸν ἠρέμα βαδίζων. ἐπεὶ δὲ ἅλις ἦν τοῦ λόγου, Δατάμης ἀσπασάμενος ἀπῄει· Μιθριδάτης ἓν τῶν ἐγχειριδίων ἀνελόμενος διὰ τάχους, καὶ ὑπὸ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ κρύψας, ἀνεκαλέσατο Δατάμην, ὡς ἐπιλαθόμενος δή τινων ἃ ἐχρῆν εἰπεῖν· προελθόντα δὲ ἐκεῖνο τὸ ὄρος ἐκέλευσεν ὀχυρῶσαι μάλιστα. οὕτως ἀφορῶντα Δατάμην ἐς τὸ ὄρος τοῦ ἐγχειρι-

vim rapuit, prædam abegit. Cum multis rebus oſtendiſſet ſe regi infeſtum eſſe, ambo ſimul inermes convenerunt ad colloquendum, conſultandumque quid fieri oportet. Mithridates in eo loco multos pugiones noctu comparaverat, aliumque alibi abdiderat, & his ſignum impoſuerat. Colloquendo igitur eum adduxit, pedetentim ambulans. Cum ſatis eſſet diſſertum, Datames dicta ſalute abitum parabat. Mithridates unum ex pugionibus celeriter arripiens, eoque ſub manu ſiniſtra occultato, revocavit Datamen, quaſi oblitus aliquid, quod dicere neceſſe eſſet. Advenientem autem juſſit montem illum munire: ſic Datamen ſtudioſe montem intuentem Mithridates

διὰ

& Interprete: atque ita quoque in aliis Codd. præterquam in ſuo, legi teſtis eſt Caſaubonus. Pro eo Nepos: *Regis provincias vexat, caſtella expugnat, magnas prædas capit, quarum partem ſuis diſpertit, partem ad Datamen mittit. Pari modo complura caſtella ei tradit. Hæc diu faciendo, perſuaſit homini ſe infinitum adverſus regem ſuſcepiſſe bellum.* In Vulgata erat. ἔδοξεν.

5 Οὕτως

pugione percuſſum interfecit.

2 Mithridates in Paphlagonia confugiens in quandam civitatem, ut longo itinere perſequentes hoſtes anteverteret, quotquot in ædibus reperiebat utenſilia, vaſaque in publico foris collocavit, & ſub noctem ipſe fugam capeſſit. Perſequentes cum in urbem irruiſſent, vaſa in medio propoſita conſpicati, ad rapinam convertebantur. Ducibus autem perſequi jubentibus morem gerere noluerunt, non commodum eſſe rati, manifeſtam utilitatem ex manibus dimittere. Mithridates interea temporis magna via confecta evaſit.

δίῳ Μιθριδάτης πλήξας ἀπέκτεινεν.

Μιθριδάτης ἐν Παφλαγονίᾳ καταφυγὼν ἐς πόλιν, [5] ὅπως ἂν προλάβοι ὡς πλείστην ὁδὸν τοὺς [6] διώκοντας πολεμίους, ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις ἔπιπλα καὶ σκεύη προὔθηκεν ἔξω· καὶ νύκτωρ αὐτὸς ἀπέδρα. οἱ διώκοντες ἐμβαλόντες τῇ πόλει, καὶ τὰ σκεύη προκείμενα ἰδόντες, πρὸς ἁρπαγὴν ὥρμησαν· τῶν δὲ ἡγεμόνων διώκειν κελευόντων οὐχ ὑπήκουσαν· ὠφέλειαν φανερὰν οὐ καλὸν ἡγούμενοι προέσθαι. Μιθριδάτης δὲ πολλοῦ τῆς ὁδοῦ προλαβὼν αὐτῶν ᾤχετο.

[CAP.

5 Ὅπως ἂν προλάβοι ὡς πλείστην ὁδὸν τῶν διώκοντας π.] Malim, ὅπως ἂν πρ. ὡς πλ. ὁδὸν, φθάσειε τοὺς διώκ. π. Caſaubonus.

6 Διώκοντας] Fl. διώξοντας. Sub finem pro vulgato κωλυόντων cum Fl. & Interprete repoſui κελευόντων. Pro πολλοῦ Caſaubonus in margine reſcripſerat πολύ.

[CAP. XXX.]

Μέμψις.

Μέμψις Ἀριββαίου στρατεύσαντος, ὅπως τειχήρης μὴ γένοιτο πάντα ἔξω τείχους [1] περιήγαγεν, καὶ περὶ τῆς πόλεως ἔταξε γυναῖκας, τέκνα, χρήματα· τὰς δὲ πύλας τοῦ τείχους ἀπῳκοδόμησεν. Ἀριββαῖος τὴν παρασκευὴν τῆς ἀπονοίας αὐτῶν φοβηθεὶς, καὶ ὅτι μέχρι θανάτου μαχοῦνται, τὴν στρατιὰν ἀπήγαγεν.

Mempſis.

Mempſis Aribæo bellum inferente, ne intra mœnia concluderetur, omnia protulit extra murum, & pro civitate collocavit uxores, liberos, pecunias: portas autem civitatis deſtruxit. Aribæus apparatum eorum deſperationi ſimilem veritus, metuenſque ne ad mortem uſque prælium facerent, exercitum abduxit.

[CAP. XXXI.]

Κερσοβλέπτης.

Κερσοβλέπτης ἀποστάντων αὐτοῦ συγγενῶν πολλὰ χρήματα ὑπεκτεθειμένων, διαλυσάμενος πρὸς αὐτοὺς, κατέστησε πόλεων ἄρχοντας, διαστήσας ἀπ' ἀλλήλων. ἐπεὶ δὲ χρόνου διαγενομένου τὰ ὑποκείμενα χρήματα μετεπέμψατο, συλλαβὼν αὐτοὺς [1] τῶν πόλεων

Cerſobleptes.

Cerſobleptes cum ejus cognati deſciſcentes, magnam pecuniarum vim clam extuliſſent, facta pace, civitatum eis præfecturas attribuit, eoſque ab ſe invicem disjunxit. Cum aliquantum temporis interceſſiſſet, pecuniaſque exigeret, com-

λεων

1 Περιήγαγεν] Fl. προσήγαγεν.
Cap. XXXI. 1 Τῶν πόλεων] Fl. τῶν πολεμίων.

1 Σ[illegible]]

prehenſos eos ex urbibus ejecit, & pecunias ipſe poſſedit.

λεων ἐξήλασε, καὶ τῶν χρημάτων αὐτὸς ἐκράτησεν.

[CAP. XXXII.]

Peuthes.

Peuthes præfectus equitum Cerſobleptæ, in ſumma pecuniarum inopia conſtitutus, mandavit. Ut quilibet agricola quinque modiorum agrum ſibi ſereret. Qui ſeruerunt, magna ſcilicet colonorum multitudo. Cum igitur ingens frumenti copia proveniſſet, devectum illud in mare vendidit, remittens aliquantum de precio. Ea ratione multas ſubito pecunias Cerſobleptæ confecit.

Σεύθης.

[1] Σεύθης ἵππαρχος Κερσοβλέπτου ἐν σπάνει χρημάτων προσέταξε τῶν γεωργῶν ἑκάστῳ πέντε μεδίμνων χωρίον αὐτῷ καταςπεῖραι· οἱ μὲν κατέσπειραν, πολὺ πλῆθος γεωργῶν· σίτου δὲ παμπόλλου γενομένου, καταγαγὼν αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν ἐπίπρασκεν, ὑφέμενός τι τῆς τιμῆς, ὥστε ταχέως τῷ Κερσοβλέπτῃ πολλὰ χρήματα συνελέξατο.

[CAP. XXXIII.]

Artabazus.

¶ Artabazo oppu-

Ἀρταβάζης.

¶ Ἀρταβάζῳ [1] πολιορκοῦντι

1 Σεύθης ἵππαρχος Κερσοβλ.] Probo lectionem aliorum Codd. Σεύθης. & ſtatim ἐν σπάνει χρ. γενόμενος, προςέταξε. Sub finem ὑφειμένος τι τῆς τ. Caſaubonus.

Σεύθης] Ita edidi cum Fl. aliiſque Codd. in quibus ita legi teſtis eſt Caſaubonus, pro vulgato Κεύθης. atque ita quoque dicitur ſupra in hujus libri Indice. Pro ἵππαρχος, Fl. ὕπαρχος. Infra pro ὑφέμενος τῆς τιμῆς, cum Fl. Interprete, & Caſaubono ſcripſi, ὑφιέμενός τι τῆς τιμῆς.

Cap. XXXIII. 1 Πολιορκοῦντί τινα πόλιν] Fl. πολ. τὴν πόλιν. Pro Σικυώνιος, Fl. Σικυωναῖος. Interpres Σικυωναῖος, quod unde derivet, ipſe viderit: a Σικυὼν enim eſt, Σικυωναῖος, quod eſt in Fl. ſed a Σικυὼν eſt Σικυώνιος, non Σικυωναῖος. Pro προςσπεύσαντες, Fl. προσπεύσαντες.

2 Ἐκεῖ-

κοῦντί τινα πόλιν, Τιμόξενος Σικυώνιος προεδίδου τὴν πόλιν. ἀμφότεροι συνέθεντο, τῷ βέλει προσάψαντας βραχὺ βιβλίδιον, τοξεύειν εἴς τινα τόπον συγκείμενον, κἀκεῖθεν τὰς ἐπιστολὰς ἀναλαμβάνειν.

Ἀρτάβαζος ὑποπτεύσας Παμμένη κοινολογεῖσθαι τοῖς πολεμίοις, [2] ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς δῶρα δώσων, καὶ σῖτον τοῖς στρατιώταις μετρήσων. ἐλθόντα συλλαβὼν, τὸ στρατόπεδον τοῖς ἀδελφοῖς Ὀξύθρᾳ καὶ Διβικτῷ παρέδωκεν.

Ἀρτάβαζος Φαρνάκου φεύγων ἐκ Πλαταιέων, προῆλθεν ἐς Θετταλίαν. τῶν δὲ Θετταλῶν ἐρομένων περὶ τῆς μάχης, δείσας ὁμολογῆσαι τὴν ἧτταν· αὐτὸς μὲν ἔφη σπεύδειν ἐς Θρᾴκην πράξων βασιλέως ἀπόρρητα· Μαρδόνιος δὲ

gnanti civitatem quandam, Timoxenus Sicyonæus urbem prodidit. Convenit inter utroſque, exiguum libellum in telo ſuſpenſum, in locum conſtitutum ejaculari, atque inde epiſtolas recipere.

2 Artabazus cum ſuſpicaretur Pammenem cum hoſtibus conſilia inire, vocavit eum quaſi munera largiturus, & militibus frumentum menſurus. venientem in caſtra comprehendit, eumque fratribus Oxythræ atque Dibicto tradidit.

3 Artabazus Pharnacis filius, fugiens a Platæis, in Theſſaliam venit. Theſſalis interrogantibus de pugna, non audens confiteri calamitatem, reſpondebat ſe in Thraciam properare, & arcanum regis

γεῖ-

2 Ἐκάλεσεν] Fl. ἐκέλευσεν. Pro ἐλθόντα συλλαβὼν, τοῖς ἀδελφοῖς, &c. cum Fl. ſcripſi ἐλθόντα συλλαβὼν, τὸ στρατόπεδον τοῖς ἀδελφοῖς, &c. Videtur autem ille quinque millium Thebanorum exercitus, cui a Thebanis præfectus *Pammenes*, & cum quo in Aſiam trajicere ad ferendam opem Artabazo contra regios ſatrapas juſſus erat, de quo Diodorus lib xvi.

3 Τὸν

mandatum perficere velle: Mardonius autem victor ſequitur, & ipſe victoriæ nuncium apportat. Artabazus victoriam prætendens, Theſſaliam tranſiit. Theſſali vero ſtatim Perſarum cladem perceperunt.

νενικηκὼς ἕπεται, καὶ τὰ ἔργα τῆς νίκης αὐτὸς ἀπαγγέλλει. Ἀρτάβαζος μὲν ἀπάτῃ νίκης Θετταλίαν διεξῆλθεν· Θετταλοὶ δὲ αὐτίκα [3] τὴν Περσῶν ἧτταν ἐμάνθανον.

[CAP. XXXIV.]

Aryandes.

Aryandes Barcæorum urbem oppugnans, nocte foſſam duxit, lignis imbecillibus tranſverſim poſitis, exiguaque terra injecta. Interdiu Barcæos ad fœdus ineundum vocat, ſtanſque cum iis qui fœdus percuterent, ſuper latentem foſſam juravit: Quamdiu terra permaneret, ſe con-

Ἀρυάνδης.

[1] Ἀρυάνδης τὴν Βαρκαίων πόλιν πολιορκῶν, νυκτὸς ὀρύξας τάφρον, ξύλα ἀσθενῆ διατείνας, καὶ γῆν ὀλίγην ἐπιβαλὼν, μεθ' ἡμέραν προκαλεῖται Βαρκαίους ἐπὶ σπονδὰς, καὶ στὰς μετὰ τῶν τὰ ὅρκια τεμνόντων ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου, ὤμοσεν [2] ἐφ' ὅσον οὕτως ἡ

γῆ

3 Τὴν Περσῶν ἧτταν] Ita ſcripſi cum Fl. & Caſaubono, qui ita in margine Vulgatæ reſtituerat pro τῶν Περσῶν ἧτταν.

Cap. XXXIV: 1 Ἀρυάνδης] Ita edidi cum Fl. & Interprete pro Ἀρυάδης, ut & infra Ἀρυάνδην pro Ἀρυάδην. Strategema hoc Herodoto non *Aryandæ* tribuitur, ſed *Amaſi*, qui ab *Aryande*, Ægypti prætore, *Pheretimæ* precibus ad ulciſcendum *Arceſilaum* a *Barcæis* interemptum, pedeſtrium copiarum dux ad eos miſſus fuit. Eum vide lib. IV. cap. 167. & 201. Ab hoc *Aryande* nomen accepit argentum *Aryandicum*, de quo idem Herodotus lib. IV. cap. 166.

2 Ἐφ' ὅσον οὕτως ἡ γῆ μένῃ] Ita edidi cum MS. addito οὕτως, conſentiente Herodoto, unde hæc deſumpta: ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου τάμνοντες ὅρκια, ἔστ' ἂν ἡ γῆ αὕτη οὕτω ἔχῃ, μένειν τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην. Paullo poſt, pro μηκέτι, MS. οὐκέτι Herodotus d. l. οὐκέτι ἔμενε τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην. Ita quoque ſupra lib. VI. cap. 22. ubi ſimile refertur ſtrategema, pro ἐκ ἐπὶ τῆς

αὐτῆς

γῆ μένῃ, φυλάξειν τὰ συγκείμενα· οἱ Βαρκαῖοι μετὰ τοὺς ὅρκους ἀνέῳξαν τὰς πύλας. οἱ περὶ τὸν Ἀρυάνδην καταῤῥήξαντες τὴν τάφρον, κατελάβοντο τὴν πόλιν· ὡς μηκέτι τῆς γῆς μενούσης ἐφ᾽ ἧς ὤμοσαν.

conventa ſervaturum. Barcæi acceptis juramentis, portas aperuerunt. Aryandæ milites effracta foſſa civitatem occuparunt, cum non amplius terra maneret, in qua juraverant.

[CAP. XXXV.]

Βρέννος.

¶ [1] Βρέννος Γαλατῶν βασιλεὺς πεῖσαι βουλόμενος αὐτοὺς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεῦσαι, συναγαγὼν ἐκκλησίαν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, προήγαγεν αἰχμαλώτους Ἕλληνας, ἐλαχίστους τὰ σώματα καὶ ἀσθενεστάτους, τὰς κεφαλὰς ἀπεξυρημένους, τριβώνια ῥυπῶντα περιβεβλημένους· καὶ παρέστησεν αὐτοῖς τῶν Γαλατῶν τοὺς μεγίστους καὶ τοὺς εὐειδεστάτους, Γαλατικὴν ὅπλισιν ἔχοντας. τοῦτο ποιήσας, ἡμεῖς, εἶπεν, οἱ τηλικοῦτοι, καὶ τοιοῦ-

Brennus.

¶ Brennus rex Gallorum volens eis perſuadere, ut expeditionem in Græciam ſuſciperent, convocatis in concionem viris & mulieribus, produxit captivos Græcos, viliſſimis corporibus & infirmiſſimis præditos, capitibus raſis, & ſordidis palliis amictos: juxtaque eos maximos Gallorum collocavit & ſpecioſiſſimos, Gallicam armaturam indutos. Hoc facto, nos, inquit, tanti ac tales contra homines ita imbecilles &

τοι

αὐτῆς γῆς ἐπὶ &c. legendum ὡς ἔτι τῆς αὐτῆς γῆς ἐπὶ &c. ut monui ad illum locum. Pro μένῃ, Caſaubonus in margine repoſuerat μένει.

Cap. XXXV. 1 Βρέννος] γρ. Ἀρέννος. *Caſaubonus.*

2 Περὶ

parvos bellum geremus. Hoc modo Galli, contemptis Græcis, adducti ſunt, ut proficiſci cum exercitu in Græciam non dubitarent.

2 Brennus Gallos ducens in Græciam, cum Delphis aureas ſtatuas conſpexiſſet, accerſivit Delphos captivos, eoſque per interpretem interrogavit, an ſolidum eſſet aurum donariorum. Quibus affirmantibus intus æs eſſe, foris autem aurum leviter aſperſum: mortem omnibus minabatur, ſi hoc aliis enunciarent. imo contrarium dicere juſſit, nihil eſſe præter aurum fabricatum. Tum duces intro vocavit, & eundem modum captivos interrogavit. Quibus, ut imperatum erat, reſpondentibus au-

πι, πρὸς τοὺς οὕτως ἀσθενεῖς καὶ μικροὺς πολεμήσομεν. οὕτως ἐπείσθησαν Γαλάται, καταφρονήσαντες Ἑλλήνων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

Βρέννος Γαλάτας ἀγαγὼν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, θεώμενος τοὺς ἐν Δελφοῖς χρυσοῦς ἀνδριάντας, προσκαλεσάμενος Δελφοὺς αἰχμαλώτους διὰ τοῦ ἑρμηνέως ἤρετο, εἰ στερεὸν εἴη τὸ χρυσίον τῶν ἀναθημάτων· εἰπόντων δὲ, τὰ μὲν ἔνδον ἐστὶ χαλκὸς, τὰ δὲ ἔξωθεν χρυσὸς ἐπελήλαται λεπτός· ἠπειλήσατο θάνατον ἅπασιν, εἰ τοῦτο [2] πρὸς ἀλλήλους ὁμολογήσουσιν. ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον λέγειν παρήγγειλεν, ὡς ἔστιν [3] ἅπαντα χρυσοῦς αὐτῷ δὴ σφυρηλάτης. καὶ δὴ τῶν ἡγεμόνων ἔνδον τινὰς καλέσας, τοὺς αἰχμαλώτους ὁμοίως ἤρετο. τῶν

δὲ τὰ

2 Πρὸς ἀλλήλους] Scribe cum Interprete πρὸς ἄλλους. Pro ὁμολογήσουσιν, MS. ὁμολογήσειαν, quod præfero. Sub finem pro ἀγγέλλειν. cum eodem & Interprete repoſui ἀναγγέλλειν. Pro ὀξυθυμότερον quoque MS. προθυμότερον.

3 Ἅπαντα χρυσοῦς αὐτῷ δὴ σφυρ.] Suſpecta vox αὐτῷ ſaltem αὐτὸς legerem. *Caſaubonus.*

4 Προσ-

δὲ τὸ [4] προσταχθὲν εἰπόντων, ὡς πάντα εἴη χρυσὸς, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀναγγέλλειν τοῖς πλήθεσιν, ἵνα μάχοιντο εὐθυμότερον, ὡς ἐπιληψόμενοι χρυσοῦ μοίρας μεγίστας.

rum eſſe purum, juſſit eos multitudini renunciare, ut ſperantes ſe maximas auri portiones accepturos, alacrius pugnam facerent.

[CAP. XXXVI.]

Μυγδόνιος.

Μυγδόνιος πολεμίων προσκαθημένων, λιμῷ πιεζόμενος, σωροὺς ὑπερμεγέθεις γῆς καὶ λίθων ἐν τῇ ἀγορᾷ νήσας, καὶ περιαλείψας πηλῷ, τοῖς μὲν πυροὺς, τοῖς δὲ κριθὰς [1] ἔβαλε, καὶ θρέψας ἡμιόνους μεγίστους, καὶ πιοτάτους ἐκτὸς τείχους ἀφῆκεν. τούτους μὲν οἱ πολέμιοι συνέλαβον· ὁ δὲ κήρυκα πέμψας ἠξίωσε [2] πέμψειν τοὺς περὶ λύτρων συμβησομένους· κήρυκές ἧκον, πρὸς οὓς ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Μυγδόνιος συνέβαινεν. οἱ δὲ σωροὺς μεγάλους πυρῶν καὶ κριθῶν ἰδόντες,

Mygdonius.

Mygdonius hoſtibus obſidentibus fame laborans, acervos maximos terræ, lapidumque in foro exſtruxit, eoſque compingens luto, in alios triticum, in alios hordeum injecit, & mulos ingenti magnitudine, pinguiſſimoſque alens extra mœnia dimiſit. Eos hoſtes comprehenderunt. Ille præcone miſſo juſſit, ut mitterent qui de redemptitio precio tranſigerent. Venerunt legati, quos Mygdonius in foro convenit. Illi maximos acervos tritici,

καὶ ὑπ-

4 Προσταχθὲν.] γρ. παραχθὲν. Caſaubonus.

Cap. XXXVI. 1 Ἔβαλε] MS. Ἐπέβαλε. *Idem.*
2 Πέμψειν] MS. πέμψαι.

3 Πρὸς

hordeique videntes, & miniſtros alios alibi jubere metiri, reverſi hæc hoſtibus nunciarunt. Qui pinguedinem mulorum conſpicati, fidemque de ciborum apparatu legatis habentes, longo tempore ſe civitatem capere non poſſe exiſtimarunt, & ob eam cauſſam diſceſſerunt.

καὶ ὑπηρέτας, καὶ ἄλλους ἀλλαχόθεν ἀξιοῦντας μετρεῖσθαι. ταῦτα ἐπανελθόντες τοῖς πολεμίοις ἤγγειλαν· οἱ δὲ καὶ τὸ εὐτραφὲς τῶν ἡμιόνων ἑωρακότες, καὶ τὴν παρασκευὴν τῶν τροφῶν, τοῖς κήρυξι πιστεύσαντες, ὡς οὐκ ἂν δυνάμενοι χρόνῳ μακρῷ τὴν πόλιν ἑλεῖν, ἀνέζευξαν.

[CAP. XXXVII.]

Pariſades.

Pariſades rex Ponti aliam veſtem habere ſolebat, cum militum inſpectionem faceret: aliam, cum periculum adverſus hoſtes ſubiret: in alia, ſi quando fugam tempus poſtularet, fugiebat. Nam ordines inſtruens, ab omnibus cognoſci: periclitans, nemini hoſtium notus eſſe: fugiens autem, neque ſuos neque hoſtes ſcire, quis eſſet, voluit.

Παρισάδης.

Παρισάδης Πόντου βασιλεὺς, ἐν ἄλλῃ μὲν ἐσθῆτι τοὺς στρατιώτας ἐξήταζεν· ἐν ἄλλῃ δὲ [1] πρὸς τοὺς πολεμίους ἐκινδύνευεν· ἄλλῃ δὲ, εἰ φυγῆς καιρὸς ἦν, ἔφευγεν. ἐκτάττων μὲν γὰρ ἐβούλετο εἶναι πᾶσιν ἐπιφανής· κινδυνεύων δὲ μηδενὶ τῶν πολεμίων καταφανής. φεύγων δὲ μήτε τοῖς οἰκείοις, μήτε τοῖς ἐναντίοις γνώριμος.

[CAP.

1 Πρὸς τοὺς πολεμίους] Additus articulus cum MS.

[CAP. XXXVIII.]

Σεύθης.

Σεύθης Ἀθηναίων τὰ ἐπὶ θαλάττῃ διὰ τῆς Χερρονήσου πορθούντων, μισθωσάμενος Γέτας ψιλοὺς δισχιλίους δι' ἀπορρήτων συνέταξεν ὡς πολεμίους ἐμβαλόντας πυρπολεῖν τὴν χώραν, καὶ βάλλειν τοὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν. Ἀθηναῖοι ταῦτα ὁρῶντες, καὶ πολεμίους τῶν Θρακῶν ἡγησάμενοι τοὺς Γέτας ἀπὸ τῶν δρωμένων, ἐκβάντες θαῤῥοῦντες τῶν νεῶν, προσῆγον τοῖς τείχεσιν· ὁ μὲν Σεύθης προεξῆλθε τῶν τειχῶν ἐναντίος τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ οἱ Γέται δὲ ὡς μετ' αὐτῶν παρατάττεσθαι μέλλοντες· ἐπεὶ δὲ κατόπιν ἐγένοντο, λαβόντες ὀπίσω τοὺς πολεμίους, ἔνθεν μὲν οἱ Θρᾷκες, ἔνθεν δὲ οἱ Γέται, πάντας αὐτοὺς διέφθειραν.

Seuthes.

Seuthes Athenienſibus maritimas regiones per Cherroneſum populantibus, duo millia Getarum levis armaturæ conduxit, eoſque more hoſtium irruptionem facere, ignique regionem vaſtare juſſit, & in eos qui in muris conſiſterent, tela conjicere. Hæc Athenienſes conſpicati, & hoſtes eſſe Thracum ex his quæ patrabantur conjicientes, audacter e navibus egreſſi, ad mœnia contendebant. Seuthes extra muros obviam Athenienſibus prodiit, & Getæ quaſi cum illis ſe conjuncturi, poſtquam ad tergum evaſerunt, intercluſis retro hoſtibus, hinc Thraces, illinc Getæ magnum eorum numerum occiderunt.

[CAP.

[CAP. XXXIX.]

Seiles.

Seilês, ut tria millia Perſarum, qui novis rebus ſtudebant, morti traderet, finxit Seleucum per litteras ſibi graviter minari. Se vero ipſorum auxilio, ad prævertendum ejus iram uti ſtatuiſſe. Ad conſilium vero agitandum conſtituit, ut omnes in vicum quendam nomine Rhaudam convenirent. Illi credentes ejus ſermonibus, venerunt. At ipſe (erat enim palus ſub vico profunda[1]) in eo loco Macedonum & Thracum equitibus trecentis, armatiſque ter mille collocatis, præcepit, ut cum peltam ferream tolli vidiſſent, excurſione facta omnes ibi

Χείλης.

[1] Χείλης τρισχιλίους Περσῶν νεωτερίζοντας κτεῖναι βουλόμενος, ἐσκήψατο Σέλευκον αὐτῷ δι' ἐπιστολῆς χαλεπῶς ἀπειλεῖν· αὐτὸς δὲ τῇ τούτων συμμαχίᾳ χρησάμενος ἐθέλειν αὐτὸν προλαβεῖν, ὅπως δ' ἂν βουλὴν ἀγάγοιεν. συνέταξεν αὐτοῖς ἀπαντᾶν ἐς κώμην, Ῥάνδαν καλουμένην. οἱ μὲν πιστεύσαντες ἧκον. ὁ δὲ ἦν γὰρ ἕλος βαθὺ καὶ κοῖλον ὑπὸ τὴν κώμην· ἐνταῦθα Μακεδόνων καὶ Θρακῶν ἱππεῖς τριακοσίους, ὁπλιτῶν τρεῖς χιλιάδας ἀποκρύψας, συνέταξεν, ὅταν ἴδωσι πέλτην χαλκῆν ἀρθεῖσαν, ἐκδραμόντας ἀναιρῆσαι πάντας τοὺς ἠθροισμένους·

συνε-

1 Χείλης] Malim Σείλης cum MS; & Interprete, qui conſtanter in ſuis quoque ita videtur inveniſſe, non ſolum hoc loco, verum etiam in Indice, & ut MS. hic per Σ, Σείλης, ita quoque in Indice, niſi quod illic Σίλης. Paullo poſt pro συνέταξεν αὐτοῖς ἀπαντᾶν, MS. αὐτούς. Pro Ῥάνδαν, MS. Ῥάνδα, impoſito ˋ poſteriori α. Genuinum tamen exiſtimaverim Ῥάνδα. Male Interpres *Rhaudam*. Ptolemæus lib. VI. cap. 19. Καὶ κατέχουσι τὰ μὲν πρὸς τῇ Ἀρείᾳ Ῥάνδαι. Infra pro ὁπλιτῶν, MS. ὁπλίτας.

1 Βίᾳ-

ἀνεδείχθη μὲν ἡ πέλτη· οἱ δὲ ἐκδραμόντες τοὺς τρισχιλίους Πέρσας κατεφόνευσαν.

collectos perimerent. Qui oſtenſa pelta excurrentes, tria millia Perſarum ad unum omnes conciderunt.

[CAP. XL.]

Βόρζος.

[1] Βόρζος τρισχιλίους ἄνδρας, τῶν ἐν τῇ Περσίδι κατοίκων, ἐπιβουλεύοντας αἰσθόμενος ἀπεπέμψατο, δοὺς ἡγεμόνας τῶν ὁδῶν, οἳ περιήγαγον αὐτοὺς εἴς τινα τόπον τῆς Περσίδος ὃς καλεῖται Κωμαστὸς, ἔνθα κῶμαι πυκναὶ, καὶ λεὼς πολὺς, καὶ σταθμοὶ πολλοί· ἐπεὶ δὲ ἄλλος ἐν ἄλλῳ σταθμῷ κατήγετο, φυλακῆς ἰσχυρᾶς [2] κυκλωσαμένης τὰς κώμας, ἕκαστος τῶν σταθμούχων τὸν ἴδιον ἐπίσταθμον εὖ μάλα καταμεθύσας ἀπέκτεινε· τὰ δὲ σώματα τῶν τρισχιλίων ταφέντα, διὰ νυκτὸς ἀφανῆ ἐγένοντο.

Aborzus.

Aborzus cum a tribus millibus hominum in Perſide incolentium, ſibi inſidias parari ſenſiſſet, eos ablegavit, additis viarum ducibus, qui deduxerunt eos in locum quendam Perſidis nomine Comaſtum. Ibi vicorum inſignis multitudo, hominumque magna frequentia, multaque diverſoria. Cum autem alius apud alium hoſpitem diverteret, fortiſſimo præſidio vicos cingente, quilibet hoſpes ſuum diverſorem inebriatum occidit. corpora vero trium millium terræ mandata per noctem, deque medio ſublata ſunt.

[CAP.

1 Βόρζος] MS. Ὀβόρζος, quomodo Interpres etiam legit in Indice, ubi MS. Ὀβέρζος. Infra articulum ante καλεῖται MS. non agnoſcit. Sub finem pro σταθμεύτων, cum eodem reſtitui σταθμούχων.

2 Κυκλωσαμένης] γρ. κυκλωσαμένοις. *Caſaubonus.*

1 Κεχε-

[CAP. XLI.]

Surenas.

Surenas Parthorum dux, cum Craſſus turpiter prælio fugatus diſcederet, & per montana iter facere conaretur, metuens ne pugnam ex deſperatione redintegrarent, legatum ad eum miſit, qui in hunc modum referret: Componit tecum amicitiam rex magnus, & cum fortitudinem ſuam Romanis oſtenderit, nunc humanitatem etiam oſtendere conſtituit. Craſſus dolum ſuſpiciens, morem gerere nolebat. Milites, quorum animi eſſent fracti & defeſſi, coëgerunt eum complosis armis barbaro credere. Craſſus invitus pedibus iter faciebat. Surenas ſumma uſus humanitate, equum au-

Σουρήνας.

Σουρήνας Παρθυαίων ἡγεμὼν [1] Κράσσον μετὰ πολλῆς ἥττης ἀναχωροῦντα, καὶ διὰ τῶν [2] ὀρεινοτέρων ὁδεύειν πειρώμενον, τὴν ἐξ ἀπονοίας μάχην φοβούμενος, ἔπεμψε πρεσβευτὴν ὡς αὐτὸν, λέγοντα, συντίθεταί σοι φιλίαν βασιλεὺς μέγας, δείξας Ῥωμαίοις ἀνδρίαν, νῦν δεῖξαι βούλεται φιλανθρωπίαν. Κράσσος δόλον ὑφορώμενος, οὐκ ἐπείθετο. οἱ στρατιῶται ἀθυμοῦντες, καὶ ἀπειρηκότες, ἐβιάσαντο αὐτὸν τὰ ὅπλα κρούοντες, πιστεῦσαι τῷ βαρβάρῳ. Κράσσος ἄκων πεζὸς ἐβάδιζεν. Σουρήνας φιλοφρονούμενος δὴ ἵππον χρυσοχάλινον αὐτῷ παρέστησεν, ἐφ' οὗ καθίσαι προσέτα-

1 Κράσσον μετὰ πολλῆς ἥττης ἀναχωροῦντα] Vel Κράσσον ἰδὼν vel Κράσσου ἀναχωροῦντος & πειρωμένου ſcribendum. Quem Polyænus *Exathrem* vocat, is eſt Plutarcho Πομαξαίθρης, Appiano Plutarchi ſimiæ Μαξάρθης. Verſus Euripidis ex ipſo poëta emendavimus. *Caſaubonus.*

2 Ὀρεινοτέρων] MS. ἐρεινοτέρων. Infra pro δείξας idem δεῖξαι.

προσέταξεν·[3] ὁ μὲν δὴ ἀναβαίνει τὸν ἵππον. ὁ δὲ βάρβαρος ἱπποκόμος κεντρίσας ἐπετάχυνε τοῦ ἵππου τὸν δρόμον, ὅπως τὸν Κράσσον ἐς τὸ πλῆθος ἐξενέγκοι τῶν Παρθυαίων. Ὀκταούιος τῶν περὶ Κράσσον ἡγεμόνων συνεὶς τῆς ἀπάτης, λαμβάνεται τῶν χαλινῶν, καὶ μετ' ἐκεῖνον εἷς τῶν χιλιάρχων Πετρώνιος· ὥστε τὸν μὲν ἱπποκόμον Ὀκταούιος [4] κτείνει σπασάμενος τὸ ξίφος· τὸν δὲ Ὀκταούιον ἄλλος τις τῶν Παρθυαίων· τὸν δὲ Κράσσον Ἐξαίθρης Παρθυαῖος, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν δεξιὰν ἀποκόψας, ἐκόμισε πρὸς μέγαν βασιλέα Παρθυαίων, Ἡρώδην. ἔτυχε δὲ βασιλεὺς κατ' ἐκεῖνο τῆς ὥρας ἑστιώμενος, καὶ παρὰ τὸν πότον ἀ-

reo freno præditum ei tradidit, in quo eum ſedere juſſit. Barbarus autem equorum curator, admotis calcaribus, equi curſum accelerabat, ut Craſſum in mediam Parthorum multitudinem conjiceret. Octavius unus ex Craſſi legatis intellecta fallacia, frenum apprehendit, & poſt eum unus tribunorum Petronius. Sic Octavius extracto gladio equi curatorem interficit, Octavium alius quidam Parthorum. Craſſum vero exiliens Parthus occidit, ejuſque caput & dextram abſciſſam ad regem magnum Parthorum Herodem deportavit. Erat eo tempore rex in convivio, & inter potandum, Jaſonem Trallia-

κροώ-

3 Ὁ μὲν δὴ ἀναβαίνει τὸν ἵππον.] Omiſſa hæc ab Interprete verte: *ille quidem equum conſcendit*. Pro Ὀκταύιος, uti legebatur, repoſui Ὀκταούιος.

4 Κτείνει] MS. κτινεῖ. Pro Ἐξαίθρης, MS. ut & Codd. Caſauboni, ἐξαρθεὶς. Non opus videtur, ut poſt Ἐξαίθρης inſeratur ἀνεῖλε, ſicuti in margine Vulgatæ fecerat Caſaubonus: locus enim videtur integer, ſi ſubintelligas, τὸ κτείνει, quod præcedit. Interpres tamen in ſuis videtur reperiſſe. Pro Ἡρώδην, MS. Ὑρώδην, quomodo & Caſaubonus in ota Vulgatæ notarat. Plutarcho, in Craſſo, dicitur Ὑρώδης, in Antonio Ἡρώδης, Appiano Ὀρώδης, Latinis *Orodes*.

5 Φί-

num tragœdum Bacchas Euripidis agentem auſcultabat. Tragœdus canebat illos verſus,

Ex montibus afferimus
Vitulum laniatum modo,
Prædam felicem.

Qui vero Craſſi caput habebant, ad regem illud attulerunt. Ob eam rem ingens vociferatio, ingenſque plauſus oriebatur. Itaque Exathres exiliens inquit, Mihi potius hos verſus canere convenit, quam tragœdo. Rex ea re gaviſus, hunc quidem iis donis honoravit, quibus mos erat ejuſmodi homines afficere: tragœdo vero talentum donavit.

κροώμενος Ἰάσονος Τραλλιανοῦ τραγῳδοῦ ὑποκρινομένου Βάκχας Εὐριπίδου. ὁ μὲν δὴ τραγῳδὸς ᾖδεν ἐκεῖνα τὰ μέλη,

5 Φέρομεν ἐξ ὀρέων ἕλικα
Νεότομον ἐπὶ μέλαθρα,
Μακάριον θήραμα.

οἱ δὲ τὴν Κράσσου κεφαλὴν κομίζοντες τῷ βασιλεῖ προσήνεγκαν. ἐπὶ τούτῳ μεγάλη βοὴ, καὶ πολὺς κρότος ἐγένετο. ὥστε ὁ μὲν Ἐξαίθρης ἀναπηδήσας ἔφη· ἐμοὶ ταῦτα μᾶλλον τὰ μέλη προσήκει ᾄδειν, ἢ τῷ τραγῳδῷ. βασιλεὺς ἡσθεὶς, τοῦτον μὲν ἐτίμησεν οἷς πάτριον ἦν· τῷ Ἰάσονι δὲ τῷ τραγῳδῷ τάλαντον ἔδωκεν.

[CAP. XLII.]

Galli.

Galli expeditionem adverſus Autariatas ſuſceperunt. Cum diu bellum duceretur, Celtæ

Κελτοί.

Κελτοὶ στρατεύουσιν ἐπὶ Αὐταριάτας, καὶ ἦν πόλεμος μακρός· οἱ μὲν Κελτοὶ τὰς τροφὰς καὶ τὸν οἶνον, πόαις

5 φέρομεν ἐξ ὀρέων ἕλικα νεότομον ἐπὶ μέλαθρα, μακάριον θήραμα] MS. φέρομεν μὲν ἐξ ὄρεος νεότομον ἐπὶ μέλαθρα, μακάρειον θήραν. Sed reſtituit ex Euripide Caſaubonus. In Plutarcho tamen etiam eſt ὄρεος & θήραν. Sub finem MS. βασιλεὺς μὲν ἡσθείς.

πόαις δηλητηρίοις καταφαρμακεύουσι, καὶ καταλιπόντες ἐν ταῖς σκηναῖς, αὐτοὶ νύκτωρ ἔφυγον. οἱ δὲ Αὐταριᾶται πιστεύσαντες, ὡς φοβηθέντες ἀποδιδράσκοιεν, καταλάβοντο [1] τὰς σκηνάς, καὶ τῷ οἴνῳ, καὶ ταῖς τροφαῖς ἀνέδην ἐχρήσαντο. καὶ παραυτίκα [2] ὑπὸ διαρροίας ἀκρατοὺς ληφθέντες.. Κελτοὶ δὲ ἐπελθόντες κειμένους φονεύουσιν.

cibaria & vinum herbis venenoſis inficiunt, & ipſi noctu relictis caſtris fugam capeſſunt. Autariatæ credentes eos metu profugiſſe, caſtra invadunt, & vino cibariiſque largiter fruuntur, ſtatimque immoderato ventris profluvio prolabuntur. Celtæ ſupervenerunt, ac proſtratos occiderunt.

[CAP. XLIII.]

Θρᾶκες.

Θρᾶκες παραταξάμενοι Βοιωτοῖς περὶ τὴν Κωπαΐδα λίμνην, ἡττηθέντες, ἐς τὸν Ἑλικῶνα καταφυγόντες, ἐσπείσαντο [1] τοῖς Βοιω-

Thraces.

Thraces prælio cum Bœotis facto ad Copaidem paludem victi, in Heliconem confugerunt, & inducias cum Bœotis ad dies aliquot

Βοιω-

1 Τὰς σκηνὰς καὶ τοῦ οἴνου, καὶ ταῖς] Καὶ τοῦ οἴνου, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete ſupplevi.

2 Ὑπὸ διαρροίας] Simile ſtrategema vide ſupra lib. VI. 13.

Cap. XLIII. 1 Τοῖς Βοιωτοῖς] MS. σὺν Βοιωτοῖς. Paullo poſt pro Ἰτωνίαν, MS. Ἰτωνίαν. Sed Vulgata recte. Strabo lib. IX. in Theſſalicis: Τούτου δ' ὑπέρκειται ὁ Ἴτων, ὅπου τὸ τῆς Ἰτωνίας ἱερόν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. & in Bœoticis: Κρατήσαντες δὲ τῆς Κορωνείας (vitioſe Κοραιείας editum) ἐν τῷ πρὸ αὐτῆς πεδίῳ τὸ τῆς Ἰτωνίας (uti reſtituendum monuit Caſaubonus pro vulgato Ἰωνίας) Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἱδρύσαντο, ὁμώνυμον τοῦ Θετταλικοῦ. Ad quæ loca videndus Caſaubonus. Pauſanias in Bœoticis: Πρὶν δὲ ἐς Κορώνειαν ἐξ Ἀλαλκομενῶν ἀφικέσθαι, τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἐστι τὸ ἱερόν. καλεῖται δὲ ἀπὸ Ἰτωνίου τοῦ Ἀμφικτύονος. καὶ ἐς τὸν κοινὸν συνίασιν ἐνταῦθα οἱ Βοιωτοὶ σύλλογον. Dicitur & Ἰτωνὶς Apollino Rhodio Argonaut. lib. I. ℣. 551.

Ἔργον Ἀθηναίης Ἰτωνίδος, &c.

Ad quem locum inter alia Scholiaſtes: Ἀρμενίδας ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς Ἀμφικτύονος υἱὸν ἐν Θεσσαλίᾳ ἡγεμονεῦσαι,

δε

fecerunt. in quibus Bœoti inito conſilio diſcedunt, freti victoria, & induciis confidentes, atque Minervæ Itoniæ pro victoria ſacrificantes, convivia celebrant. Thraces per noctem in ſacrificantes & convivantes impetu cum

Βοιωτοῖς ἡμέρας τινὰς, ἐν αἷς βουλευσάμενοι ἀπαλλάξονται. οἱ Βοιωτοὶ τῇ νίκῃ θαῤῥοῦντες, καὶ ταῖς σπονδαῖς πεποιθότες, [2] τῇ

. . . Ἀθη-

αἰρ' ἣ Ἴτων πόλις καὶ Ἰτωνὶς Ἀθηνᾶ. & eodem libro, ℣. 721.

Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισι θεᾶς Ἰτωνίδος ἔργον.

Ubi idem Scholiaſtes: Ἐν Θεσσαλίᾳ θεὰ Ἰτωνὶς τιμᾶται, καὶ ἐν Κορωνείᾳ πόλει τῆς Βοιωτίας, ἀπὸ Ἴτωνε τοῦ ἱερέως. Ubi pro ἱερέως lego ἥρωος. Conſule & Stephanum voce Ἴτων, apud quem & Ἰτωνιάς dicitur, uti & Callimacho, Hymno in Delum ℣. 74.

Ἤϊθον Ἰτωνιάδος μὲν Ἀθηναίας Ὀρμενίδαι καλέοντες. (ἐπ' ἄεθλα

Male Achilles Statius in Catullum ſcribit, *Quo tamen loco prave in impreſſis* Ἰτωνίας. *Urbs enim* Ἰθώμη *non* Ἴτωνη. *Neque enim ſi qua ejus nominis urbs eſſet, eam Strabo, Pauſanias, Stephanus, Interpres Apollonii præteriiſſent e quibus auctoribus templum tantum illud fuiſſe, & a ſacerdote ſic etiam dictum conſtat: id autem opinor* Ἰτώνιον *dicebatur, Latino* Itonium, *unde eſt, quod in MSS. omnibus legimus* Itonii, *per ii geminum,* Itonis *tametſi eſſe etiam poſſit.* Iton *autem nullo modo civitas eſt intelligenda, ſed vel mons vel campus de quo Strabo*, &c. addens Strabonis locum, quem jam adduximus. Male inquam hæc, cum diſerte & Stephano, & Apollonii Scholiaſti Ἴτων, ſive Ἴτωνη urbs dicatur. Strategematis hujus meminit quoque Strabo lib. IX. Φησὶ δὲ Ἔφορος τοὺς μὲν Θρᾷκας, ποιησαμένους σπονδὰς πρὸς τοὺς Βοιωτούς, ἐπιθέσθαι νύκτωρ στρατοπεδεύουσιν ὀλιγωρότερον, ὡς εἰρήνης γεγονυίας· διαγκρουσαμένων αὐτούς, αἰτιωμένων τε

ἅμα, ὅτι τὰς σπονδὰς παρέβαινον, μὴ παραβῆναι φάσκειν ἐκείνους· συνθέσθαι γὰρ ἡμέρας, νύκτωρ δὲ ἐπιθέσθαι· ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι, Θρᾳκικὴ παρεύρεσις. Simile in Laconicis de Cleomene refert Plutarchus Ἀναχὰς δὲ ἑπταημέρους πρὸς Ἀργείους ποιησάμενος, φυλάξας αὐτοὺς τῇ τρίτῃ νυκτὶ κοιμωμένους, διὰ τὸ πεποιθέναι ταῖς σπονδαῖς, ἐπέθετο· καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἔλαβεν. ὀνειδιζόμενος δὲ ἐπὶ τῇ παραβάσει τῶν ὅρκων, οὐκ ἔφη προσομωμοκέναι ταῖς ἡμέραις τὰς νύκτας· ἄλλως τε καὶ ὅ, τι ἂν κακόν τις ποιῇ τοὺς πολεμίους, τοῦτο καὶ παρὰ θεοῖς, καὶ παρὰ ἀνθρώποις δίκης ὑπέρτερον νομίζεσθαι. Verum aliter multo de ejuſmodi fallaciis ſentit Cicero lib. I. De Off. cap. 10. *Exiſtunt etiam injuria ſæpe calumnia quadam, & nimis callida & malitioſa juris interpretatione: ex quo illud;* ſummum jus ſumma injuria, *factum eſt jam tritum ſermone proverbium. Quo in genere & in republica multa peccantur: ut ille, qui, cum triginta dierum eſſent cum hoſte pacta induciæ, noctu populabatur agros, quod dierum eſſent pactæ non noctium induciæ.* Simile quoque Strategema vide ſupra lib. VI. cap. 53. De proverbio, Θρᾳκία παρεύρεσις conſule Eraſmum.

2 Τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Ἰτωνίᾳ] Scriptum invenimus τῇ Ἀθανάτῃ Ἰτωνίᾳ, & apud Interpretem, *immortali Eteonia.* Nos nullo negotio veram lectionem reſtituimus ex hiſtoria. *Caſaubonus.*

Ἀθηνᾷ τῇ Ἰτωνίᾳ θύοντες, ἑόρταζον ἐπινίκια. οἱ Θρᾷκες θύουσι καὶ πανηγυρίζουσιν ἀόπλοις νύκτωρ ἐπιθέμενοι, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλον, πολλοὺς δὲ ζῶντας εἷλον. αἰτιωμένων δὲ τῶν Βοιωτῶν, ὅτι παρεσπόνδησαν, ἀπεκρίναντο οἱ Θρᾷκες, οὐδαμῶς παραβῆναι τὰς σπονδάς· ἡμέρας γὰρ συνθέσθαι ῥητὰς τῶν ἀνοχῶν· περὶ δὲ τῶν νυκτῶν μηδεμίαν συνθήκην πρὸς αὐτοὺς πεποιῆσθαι.

armis facto, multos interfecerunt, multoſque vivos ceperunt. Bœotis eos violati fœderis incuſantibus, reſponderunt Thraces ſe nullo modo fœdera eſſe transgreſſos. Dierum enim inducias certis conditionibus factas eſſe. De noctibus ſibi nullum fœdus cum eis interceſſiſſe.

[CAP. XLIV.]

Σκύθαι.

¶ Σκύθαι Τριβαλοῖς παρατάσσεσθαι μέλλοντες παρήγγειλαν τοῖς γεωργοῖς, καὶ τοῖς ἱπποφορβοῖς, ἐπειδὰν αἴσθωνται συμβαλόντας αὐτοὺς τοῖς πολεμίοις, ἐπιφανῆναι πόρρωθεν τὰς ἀγέλας τῶν ἵππων ἀπελαύνοντας· οἱ μὲν ἐπεφάνησαν· οἱ δὲ Τριβαλοὶ πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων καὶ ἵππων πόρρωθεν ἰδόντες, κονιορτὸν ἐγειρόμενον,

Scythæ.

¶ Scythæ cum Tribalis pugnam inituri, præceperunt agricolis & equorum paſtoribus, ut cum ſenſiſſent ipſos cum hoſtibus manus conſerere, procul ſeſe oſtendentes, equorum greges agerent. Quibus apparentibus, Tribali magnam multitudinem hominum & equorum a longinquo conſpicati, cum pulvis excitaretur, arbitrati Scythas

βολὼ

ſuperiores auxilio eis venire, metu perterriti ſe in fugam conjecerunt.

2 Scythæ in Aſia bellum gerebant. Interea temporis Scythiades ex ſervis liberos procreaverant. Servi reverſos dominos recipere noluerunt, bellumque conflatum eſt. Servi inſtructa acie dominis obviam progrediebantur armati. Scytha quidam metuens ne ex deſperatione prælium committerent, ſuis conſilium dedit, ut arma & arcus deponerent, flagelliſque protenſis obviam ſervis irent. Qui cum extenſis flagellis impetum facerent, illi conſcientia ſervitutis ſtimulati, repente ſe fugæ mandarunt.

βολὴν αἰρομένην, νομίσαντες τοὺς ἄνω [1] Σκύθας ἥκειν αὐτοῖς συμμάχους, ἔφυγον φοβηθέντες.

Σκύθαι τὴν Ἀσίαν κατέτρεχον· αἱ Σκυθιάδες γημάμεναι τοῖς οἰκέταις ἐπαιδοποιήσαντο. ἐπανελθόντας οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας οὐκ ἐδέξαντο. πόλεμος ἦν· οἱ μὲν οἰκέται φαλαγγηδὸν [2] ἀπήντησαν ὡπλισμένοι. Σκύθης δὲ ἀνὴρ δείσας αὐτῶν τὴν ἐξ ἀπονοίας μάχην, συνεβούλευσεν ὅπλα μὲν καὶ τόξα καταβαλεῖν· μάστιγας δὲ ἀνατειναμένους ἐπὶ τοὺς οἰκέτας βαδίζειν· οἱ μὲν ἀνατεινάμενοι τὰς μάστιγας ἐφώρμησαν· οἱ δὲ τὸ συνειδὸς τῆς δουλείας οὐ φέροντες, αὐτίκα φεύγοντες ᾤχοντο.

[CAP.

1 Σκύθας ἥκειν αὐτοῖς] Ita repoſui cum MS. & Interprete, pro vulgato, Σκύθας εἶναι αὐτοῖς.

2 Ἀπήντησαν] MS. ἐπιέσαν. Paullo poſt pro κατατειναμένους, cum MS. reſtitui ἀνατειναμένους, quomodo & ſtatim ipſe Auctor.

[CAP. XLV.]

Πέρσαι.

¶ Πέρσαι περὶ Μυκάλην Σαμίους καὶ Μιλησίους ὑπόπτους ἔχοντες, ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὰ τῆς Μυκάλης ἄκρα φυλάττειν, λόγῳ μὲν ὡς ἐμπείρους τῆς χώρας· ἔργῳ δὲ, ἵνα μὴ παρόντες διαφθείροιεν καὶ τοὺς ἄλλους Ἴωνας.

Πέρσαι Μήδοις παρετάσσοντο· Περσῶν Κῦρος ἡγεῖτο· Κύρου σατράπης Οἰβάρης ἦρξε φυγῆς. καὶ ἴσων ἡγεῖτο Περσῶν, πάντες [1] τῷ Οἰβάρῃ συνέφευγον· ἔνθα δὴ αἱ Περσίδες ἀπαντώμεναι τοῖς φεύγουσιν, ἀνασυράμεναι τοὺς χιτωνίσκους, Ποῖ, ἔφασαν, φεύγετε; ὅθεν ἐξέδυτε, πάλιν ἐκεῖ καταδῦναι σπεύδετε; ὁ λόγος τῶν γυναικῶν ἤσχυνε τοὺς Πέρσας. καὶ ἀναστρέψαντες ἐπὶ τὴν μάχην, τοὺς Μήδους ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο.

Perſæ.

¶ Perſæ, cum circa Mycalem Samios & Mileſios ſuſpectos haberent, juſſerunt eos montes & juga Mycales occupare: verbo quidem, quod regionis peritiam haberent: re autem, ne ſua præſentia reliquos etiam Græcos corrumperent.

2 Perſæ cum Medis prælium committebant, duce Cyro. Satrapa Cyri Oebares fugam incepit, & quantum is præibat, omnes Perſæ ſequebantur. Tum Perſides fugientibus obviam proceſſerunt, ſublatis tunicis: & , Quo, inquiunt, contenditis? Unde egreſſi eſtis, eo introire rurſus vultis? Hæc mulierum verba pudorem attulerunt Perſis. Itaque reverſi ad pugnam, Medos in fugam converterunt.

[CAP.

1 Τῷ Οἰβάρῃ] MS. τῷ σατράπῃ. Infra pro ὅθεν, idem ἴωθεν, orto errore ex confuſione poſtremæ literæ vocis præcedentis.

1 Παρα-

[CAP. XLVI.]

Tauri.

Tauri, gens Scythica, ſemper prælium commiſſuri, vias omnes a tergo ſubruunt, inviaſque reddunt: & ſic pugnam ineunt, ut cum fugere non poſſint, aut vincant aut moriantur.

Ταῦροι.

Ταῦροι Σκυθικὸν γένος, ἀεὶ, [1] παρατάττεσθαι μέλλοντες, [2] τὰς ὄπιθεν ὁδοὺς ἀνασκάπτουσιν, καὶ ποιήσαντες ἀβάτους, οὕτως ἀγωνίζονται· ἵνα, μὴ δυνάμενοι φυγεῖν, ἢ κρατοῖεν, ἢ ἀποθνήσκοιεν.

[CAP. XLVII.]

Pallenenſes.

Pallenenſes ab Troja navigantes, ad Phlegram appulerunt. Captivæ Troades cum Græci in terram deſcendiſſent, tædio peregrinationis affectæ naves incenderunt. Ca-

Παλληνεῖς.

[1] Παλληνεῖς ἀναπλέοντες ἐκ Τροίας, κατέσχον ἐς τὴν Φλέγραν. αἰχμάλωτοι Τρωάδες, τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ γῆν ἀποβάντων, οὐ φέρουσαι τὴν ἄλην, τὰς ναῦς κατέπρησαν· ἔπειθε τὰς αἰχ-

1 Παρατάττεσθαι] γρ. Ταράττεσθαι. *Caſaubonus.*

2 Τὰς ὄπισθεν ὁδοὺς] Ὄπισθεν, quod a Vulgata aberat cum MS. & Interprete inſerui, niſi quod in eo Dorica dialecto ὄπιθεν.

Cap. XLVII. 1 Παλληνεῖς ἀναπλέοντες ἐκ Τροίας, κατέσχον ἐς τὴν Φλέγραν] Pellenenſes hos vocat Thucydides libro quarto, Φασὶ δὲ οἱ Σκιωναῖοι Πελληνῆς μὲν εἶναι ἐκ Πελοποννήσου, πλέοντας δ' ἀπὸ Τροίας σφῶν τὰ πρῶτα κατενεχθῆναι ἐς τὸ χωρίον τοῦτο. Sed nos infinitis prope locis obſervavimus *Pallenenſes* cum *Pellenenſibus* confundi, & in hoc quoque Thucyd. loco, atque aliquot ſequentibus ita reſtituendum. Αἰθία autem ſcripſimus ſecuti noſtrum Codicem, non Εὐθρία. & Σκιώνην ſcribendum non Σικυωνίαν. *Caſaubonus.*

Παλληνεῖς] MS. Πελληνεῖς. Mox ante ἄλην cum MS. addidi articulum. Pro ἔπειθε τὰς, MS. ἐπιθέντες, addito in apice ultimæ ſyllabæ α, & accentu in prima ſyllaba, adeo ut videatur emendatum ἐπιθεν ταῖς.

2 Ἀ'ι-

αἰχμαλώτυς ² Ἄνθια Πριάμυ ἀδελφή· οἱ δὲ Ἕλληνες ἀπορίᾳ σκαφῶν, καταλαβόντες τὴν νῦν καλυμένην ³ Σκιώνην· καὶ πό-

ptivas prima in eam ſententiam adduxit Euthria, Priami ſoror. Græci navigiorum inopia coacti, terram Sicyoniam occuparunt, & ex-

λιν

2 Ἄνθια] Apollodorus lib. III. Biblioth. enumerans liberos Laomedontis, inter filias recenſet Ἡσιόνην, καὶ Κίλλαν, καὶ Ἀστυόχην. Ad quem locum notatur: *Tzetzes in Lycophronem videtur hic legiſſe Αἰθύλλαν. Idem Tzetzes alibi alterius Κίλλας meminit. Ceterum Αἰθύλλαν hanc Euſtathius ad Il. α. vocat Ἀνθύλλαν.* Illa, cujus meminit Euſtathius, ſoror eſt Memnonis: verba ejus ſunt ad Il. α. pag. CXVII. Ἄνθυλλα, ἀδελφὴ Μέμνονος, ἀφ᾽ ἧς ἐν τῷ Νείλῳ πόλις ὁμώνυμος. Apud Noſtrum ſcribendum Αἰθίλλαν, & apud Apollodorum pro καὶ Κίλλαν, Αἰθίλλαν. Probat hoc locus Cononis apud Photium Narrat. XIII. qui quia Auctorem haud parum illuſtrat, dignus, qui totus hic inſeratur: Ἡ δὲ τρισκαιδεκάτη, τὰ περὶ Αἰθίλλας διέξεισιν, ἥτις ἦν θυγάτηρ μὲν Λαομέδοντος, ἀδελφὴ δὲ Πριάμυ. ταύτης Πρωτεσίλαος ἐξ Ἰλίυ μετὰ τῶν ἄλλων νυσὶν ἄγων αἰχμαλώτων, εἰς τὸ μεταξὺ Μένδης καὶ Σκιώνης μετὰ πολλὺς χειμῶνας μόλις ὁρμίζονται. καὶ πρὸς ὑδρείαν τῶν περὶ Πρωτεσίλαον ἁπάντων τῷ αἰγιαλῷ ἄνωθεν πρὸς τὴν χώραν ἀναδραμόντων. ἀλλά τε ἡ Αἰθίλλα ταῖς συναιχμαλώτισιν εἶπεν, καὶ ὡς, εἰ ἀφίκοιντο σὺν τοῖς Ἕλλησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, χρυσὸς ἂν αὐταῖς δόξειε τὰ τῆς Τροίας κακά. πείθει πῦρ ἐνεῖναι ταῖς ναυσὶ, καὶ καταμφλέξασι σὺν αὐταῖς ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ἄκοντες οἱ Ἕλληνες, καὶ πόλιν κτίζυσι Σκιώνην, καὶ συνοικίζυσιν. Ex loco Tzetzis, in quo eadem referuntur, Janus Rutgerſius Variot. lib. VI. cap. 2. legebat apud Noſtrum Αἴθυλλα. Addit Tzetzes: Πλύταρχος δὲ Ῥώμην εἶναι αἰχμάλωτον Τρωικὴν, τὴν συμβυλεύσασαν ταῖς λοιπαῖς, καῦσαι τὰς Ἑλληνικὰς ὁλκάδας· ὁ δὲ Λυκόφρων ἕτερος Σίταιαν εἶναι ταύτην φησὶ, βοηδρομῦντα Λυδίοις, συμμαχῦντα, ὡς εἶπον, τοῖς Ῥοδίοις. Confundi videtur hiſtoria, cum Philoſophus, lib. De Mirab. Auſcultat. refert *Daunios*, omnéſque accolas, tam viros quam fœminas, atratis tantum uſos veſtibus, eo quod Trojanæ mulieres, dum captivæ ad ea loca eſſent traductæ, metuentes ne gravem ſervitutem ſub mulieribus Græcis experirentur, naves incendiſſent, ut viros, manendi neceſſitate impoſita detinerent: item cum etymologia fluvii Ναυαίθυ apud Lycophronem derivatur a navibus, per Αἰθίλλαν incenſis; *Æthilla* quippe, Priami ſoror, captiva, naves incendit in Thracia, inter Græcos; illud vero, teſte Plutarcho, factum quidem a muliere etiam Trojana, ſed nomine *Rome*, neque captiva; ſed, ut Plutarchus in Romulo, quæ cum Trojanis, una cum conjugibus Troja profugis, Italiæ appulerant. Ejuſdem quoque meminit Noſter lib. VIII. cap. 24. 2. *Romen* tamen captivam quoque facit Servius ad lib. I. Æn.

3 Σκιώνην] Ita repoſui pro vulgato Σκιονίω. Stephanus: Σκιώνη, πόλις Θρᾴκης, ἔνθα λέγεται τὰς Τρῳάδας αἰχμαλώτυς, διὰ τὸ μὴ ὑπὸ τῶν Ἑλληνίων εἰς δυλείαν ἀπενεχθῆναι τῶν αὐτῶν γυναικῶν, ἐμπρῆσαι τὰς ναῦς. Οἱ δὲ πλοίων ἀπορῦντες, ἐξ ἀνάγκης κατέμειναν αὐτῇ, πόλιν Σκιώνην οἰκίσαντες. ὁ πολίτης Σκιωναῖος, καὶ Σκιωνίδης.

4 Παλ-

tructa civitate regionem pro Phlegra Pallenen appellarent.

λιν οἰκίσαντες, τὴν χώραν ἀντὶ Φλέγρας τὴν Παλλήνην [4] προσηγόρευσαν.

[CAP. XLVIII.]

Annibal.

Annibal in Iberia magnam civitatem Salmatidem oppugnabat. Pactum cum eis fecit, ut trecentis argenti talentis, & trecentis obſidibus acceptis, oppugnationem dimitteret. Cum Salmatenſes non traderent de quibus inter eos convenerat, Annibal reverſus immiſit milites, quaſi direpturos urbem. Roga-

Ἀννίβας.

Ἀννίβας ἐν Ἰβηρίᾳ [1] πόλιν μεγάλην Σαλματίδα ἐπολιόρκει. καὶ δὴ συνθήκας ἐποιήσατο, λαβὼν [2] ἀργυρίου τάλαντα τʹ, καὶ ὁμήρους τʹ [3] ἀνείη τὴν πολιορκίαν· τῶν δὲ Σαλματαίων οὐκ ἀποδωσάντων τὰ συγκείμενα, Ἀννίβας ἐπιστρέψας ἐπαφῆκε τοὺς στρατιώτας ὡς ἁρπασομένους τὴν πόλιν. ἱκετεύουσιν οἱ βάρ-

4 Παλλήνην προσηγόρευσαν] Παλλήνη dicitur quoque Herodoto lib. VII. cap. 123. Cononi apud Photium Narrat. x. Stephano in Παλλήνη. Parthenius in Erotic. cap. VI. nec non Photius d. l. nomen urbi inditum referunt a *Pallene*, Sithonis, Hodomantum regis, filia. Regis ejus nomen apud Photium perperam ſcribitur Οἴθων, pro Σίθων, facili literarum O & C confuſione. *Pallenen* ante quoque dictam *Phlegram*. teſtis non ſolum Herodotus d. l. ſed & alii.

Cap. XLVIII. 1 Πόλιν μεγάλην Σαλματίδα] Sic eſt ſcribendum: *Salmanticam* autem intelligit, quam πόλιν μεγάλην Σαλματικήν, Plutarchus in eadem hiſtoria nuncupat ἐν τῷ περὶ γυναικῶν ἀρετῆς: quem librum pæne totum tranſcripſit hic noſter. Græci enim aliis atque aliis modis barbarum iſtius urbis nomen extulere. *Caſaubonus*.

2 Ἀργυρίου τάλαντα τʹ, καὶ τʹ ὁμήρους] Ita reſtitui cum MS. & Interprete, pro ἀργυρίου τάλαντα τʹ, καὶ υʹ ὁμήρους. Lectionem hanc confirmat Plutarchus, ſcribens: συνέθεντο ποιήσειν τὸ προςταττόμενον, Ἀννίβᾳ τριακόσια δόντες ἀργυρίου τάλαντα καὶ τριακοσίους ὁμήρους. Cum eodem Codice pro vulgato ἀνεῖλε, reſtitui ἀνείη.

3 Ἀνεῖλε τὴν πολιορκίαν] Scribe ἀνῆκε τ. Nam ει & η itemque λ & κ ſemper fere confunduntur in ſcriptis libris. Præterea Plutarchus ita habet, ἀνέντος δὲ τὴν πολιορκίαν ἐκείνου. Scribendum etiam ex eodem ἐν ἱματίῳ, non ἐνὶ. *Caſaubonus*.

4 Τὰ

βάρβαροι συγχωρήσωσι αὐτοῖς, ἐνὶ ἱματίῳ μετὰ τῶν γυναικῶν ἐξελθεῖν, ὅπλα δὲ καὶ χρήματα, καὶ ἀνδράποδα καταλιπεῖν· αἱ γυναῖκες ἐν τοῖς κόλποις κρύψασαι τὰ ξίφη, τοῖς ἀνδράσι συνεξῆλθον. οἱ μὲν δὴ [4] τοῦ Ἀννίβα στρατιῶται τὴν πόλιν διήρπαζον, αἱ δὲ γυναῖκες ἐκβοήσασαι τοῖς ἀνδράσι τὰ ξίφη προσέδωκαν· ἔνιαι δὲ καὶ αὐταὶ σπασάμεναι, μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπέθεντο τοῖς διαρπάζουσι τὴν πόλιν· ὥς τε τοὺς μὲν κατέλαβον, τοὺς δὲ ἐτρέψαντο, [5] καὶ ἀθρόοι διεξεπέσαντο. [6] Ἀννίβας τὴν ἀνδρείαν τῶν γυναικῶν θαυμάσας, ἀπέδωκε δὴ αὐτὰς τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, τήν τε πατρίδα, καὶ τὰ χρήματα.

bant barbari, ut ſibi liceret amictis una veſte cum uxoribus exire: arma, pecunias & mancipia ſe relicturos. Uxores in finibus gladios occultantes, cum viris exierunt. Annibalis milites urbem diripuerunt. Mulieres egreſſæ, maritis enſes tradiderunt. Quædam etiam ipſæ ſtrictis gladiis cum viris ſimul in eos qui civitatem vaſtabant, impetum fecerunt, alios in fugam conjecerunt, & confertim ex urbe excurrebant. Annibal mulierum fortitudinem admiratus, non ſolum illas ſuis maritis reddidit, verumetiam patriam & pecunias eis reſtituit.

[C A P.

5 Τοῦ Ἀννίβα] MS. τοῦ Ἀννίβου.

6 Καὶ ἀθρόοι διεξεπέσαντο] Plutarchus habet διεξέπεσον ἀθρόοι μετὰ τῶν γυναικῶν. & ita lege. *Caſaubonus.*

7 Ἀννίβας τὴν ἀνδρείαν, &c.] Aliter Plutarchus: Πυθόμενος δὲ ὁ Ἀννίβας καὶ διώξας τοὺς μὲν καταλειφθέντας ἀνεῖλεν (ita lego cum Interprete, pro vulgato εἷλεν) οἱ δὲ τὴν ὀρεινὴν ὑπολαβόμενοι, παραχρῆμα μὲν διέφυγον, ὕστερον δὲ πέμψαντες ἱκετηρίαν, εἰς τὴν πόλιν ὑπ' αὐτοῦ κατήχθησαν, ἀδείας καὶ φιλανθρωπίας τυχόντες.

I Τυρ.

[CAP. XLIX.]

Tyrrhenides.

Tyrrheni, qui Lemnum & Imbrum inhabitabant, expulſi ab Athenienſibus, in Tænarum appellentes Spartiatis ad bellum Eiloticum auxilium tulerunt. Itaque civitate donati, conjugiorumque participes facti, cum non ad imperia, neque in Senatum admitterentur in ſuſpicionem novarum rerum venerunt, & comprehenſi a Lacedæmoniis cuſtodiebantur. Vinctorum uxores ad carcerem venientes, petunt a cuſtodibus, ut ſibi tantiſper adire viros liceat,

Τυῤῥηνίδες.

[1] Τυῤῥηνῶν οἱ Λῆμνον καὶ Ἴμβρον κατασχόντες ἐξελαθέντες ὑπ᾽ Ἀθηναίων, ἐς Ταίναρον κατασχόντες, Σπαρτιάταις περὶ τὸν Εἰλωτικὸν πόλεμον [2] συνεμάχοντο· πολιτείας δὲ καὶ ἐπιγαμίας τυχόντες, οὐ μὴν ἀρχῆς, οὐδὲ βουλῆς μετασχόντες, ὑπόνοιαν ἔσχον ὡς νεωτερίζοντες, καὶ συλληφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐφυλάσσοντο. αἱ δὲ τῶν φρουρουμένων γυναῖκες ἐπὶ τὴν εἱρκτὴν ἀφικόμεναι, τοὺς φύλακας ἱκετεύουσι παρεῖναι αὐτὰς, [3] ὅσον ἰδεῖν καὶ προσεῖναι

1 Τυῤῥηνῶν οἱ Λῆμνον, &c.] Eadem hiſtoria, ſed mutila extat infra lib. VIII. cap. poſtremo.

2 Συνεμάχοντο] MS. συνεμαχέσαντο. Infra pro προσεῖναι, idem Cod προσῆναι. προσειπεῖν, quomodo conjectura primum emendaverat, & poſtea in Plutarchi autographo invenerat Caſaubonus, quamvis eleganter huic loco conveniat, reſpondens utique τῷ *alloqui*, quod pro *conſolari* Valerio lib. IV. cap. 7. in eadem hiſtoria ponitur, quia tamen nimium a Codd. ſcriptura abit, nihil muto, ſed verto: αἱ δὲ τῶν φρουρουμένων γυναῖκες ἐπὶ τὴν εἱρκτὴν ἀφικόμεναι, τοὺς φύλακας ἱκετεύουσι παρεῖναι αὐταῖς, ὅσον ἰδεῖν καὶ προσεῖναι τοὺς ἄνδρας: *Eorum vero qui in cuſtodia erant uxores, ad carcerem cum perveniſſent, ſupplices rogabant cuſtodes, ut tranſeundi poteſtatem ſibi concederent, ut viderent] & adirent maritos.*

3 Ὅσον ἰδεῖν καὶ προσεῖναι τοὺς ἄνδρας] Emendaveram ex conjectura, καὶ προσειπεῖν τοὺς ἄνδρας. Poſtea animadverti ita eſſe in autographo Plutarchi. ὅσον ἀσπάσασθαι, καὶ προσειπεῖν τοὺς ἄνδρας. *Caſaubonus.*

τοὺς ἄνδρας· ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον μετημφιέννυντο τὰς ἐσθῆτας· καὶ τὰς μὲν τῶν γυναικῶν οἱ ἄνδρες ἐνδύονται περικαλυψάμενοι· [4] περιούσης δὲ ἑσπέρας ἐξίασι. τὰς δὲ τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες λαβοῦσαι [5] ὑπομένουσιν ἔνδον, ἐπὶ τῷ πανοποῦν παθεῖν διασωσόμεναι τοὺς ἄνδρας. οὐ τοίνυν οὐδὲ οἱ ἄνδρες τῶν γυναικῶν ἠμέλησαν· [6] ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὰ Ταΰγετα κατελάβοντο, καὶ τὸ Εἱλωτικὸν ἀπέστησαν. ὥστε δείσαντες οἱ Λάκωνες ἐπεκηρυκεύσαντο.

donec viderent, & cum eis coirent. Quæ cum introiſſent, ſtatim veſtes permutarunt, virique uxorum veſtibus induti & occultati ingruente veſpera exierunt. Mulieres virorum ſumptis indumentis, intus remanſerunt, quodcunque periculum ſubire paratæ, ad maritorum ſalutem vindicandam. Neque vero mariti uxorum obliti ſunt, aut eas reliquerunt. Sed & ipſi Tynetum occuparunt, & Eilotas ad defectionem pertraxerunt;

το.

4 Περιούσης δὲ ἑσπέρας] MS. abſque particula adverſativa, quemadmodum in ſuis quoque, ſublata στιγμῇ poſt περικαλυψάμενοι, legit Interpres.

5 Ὑπομένουσιν ἔνδον, ἐπὶ τοῦ πανοπῦν παθεῖν] Eleganter omnino Plutarchus, αἱ μὲν ὑπέμειναν αὐτοῦ παρατεταγμέναι πρὸς πάντα τὰ δεινά. *Caſaubon.*

6 Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ταύτας κατελάβοντο] Mendum ineſſe iſtis verbis ſemper exiſtimavi. Veram vero lectionem conjectura aſſequi, & certi aliquid ſtatuere difficile fuiſſet, niſi Plutarchus omnem ſcrupulum exemiſſet. Lege ergo, καὶ αὐτοὶ τὰ Ταΰγετα κατελάβοντο. Plutarchus, ἐκ δὲ τούτου καταλαβομένων αὐτῶν τὰ Ταΰγετα, καὶ τοὺς εἵλωτας ἀφιστάντων. *Idem.*

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὰ Ταΰγετα κατελάβοντο] Ita edidi, ſic emendante quoque Caſaubono ex Plutarcho. Vulgata ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ταύτας κατελ. Pro ταύτας in MS. erat ταυτόν. Interpres *Tynetum.* Utrumque male. Firmatur præterea hæc lectio auctoritate Herodoti lib. iv. cap. 145. ubi idem refertur: Τῶν ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπιβατέων παίδων παῖδες, ἐξελαθέντες ὑπὸ Πελασγῶν, ἐκ Βραυρῶνος ληϊσαμένων τὰς Ἀθηναίων γυναῖκας, ὑπὸ τουτέων ἐξελαθέντες ἐκ Λήμνου, οἴχοντο πλέοντες ἐς Λακεδαίμονα. ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Τηϋγέτῳ, πῦρ ἀνέκαιον. Et ſequenti capite: οἱ δὲ Μινύαι ἐνδύντες τὴν γυναικηΐην ἐσθῆτα, ἅτε γυναῖκες ἐξῄισαν ἔξω. ἐκφυγόντες δὲ τῷ τρόπῳ τούτῳ, ἵζοντο αὖτις ἐς τὸ Τηΰγετον. ut & Valerii Maximi lib. iv. cap. 6. ext. 3. *Minyæ, quorum origo ex inclyto ſociorum Jaſonis numero Lemniorum in inſula concepta, per aliquot ſæculorum vices ſtabilis in ſede manſerat, a Pelaſgis expulſi armis, aliena opis indigi, excelſa Taygetorum montium juga ſupplices occupaverunt.*

7 Ὡς

ita ut Lacedæmonii metuentes de pace legatos mitterent, compoſitaque controverſia uxores eis redderent. Pecuniis item, navibuſque ſuppeditatis. quaſi colonos Lacedæmoniorum ablegarunt.

τι· καὶ διαλλαγέντες ἀπέδωκαν αὐτοῖς τὰς γυναῖκας, ἔδωκαν δὲ καὶ χρήματα, καὶ ναῦς [7] καὶ ὡς ἀποίκους Λακεδαιμονίων ἐξέπεμψαν.

[CAP. L.]

Gallæ.

Galli inteſtina ſeditione laborabant. Qui cum jam ad bellum arma ſumpſiſſent, uxores

Κελτοί.

Κελτοῖς στάσις ἦν [1] ἐμφύλιος· ἤδη δὲ καὶ ἐς πόλεμον ὡπλισμένων, [2] αἱ γυναῖκες

7 Ὡς ἀποίκους Λακεδαιμονίων ἐξέπεμψαν] Non omnes, ſed quoſdam, quia plerique ad *Paroreatas* & *Cauconas* migrarant. Deduxit eos ſimul cum aliis Lacedæmoniis *Thera*, tribus navibus triginta remorum, inſulam, Καλλίστην prius, ſed Θήραν deinceps ex nomine ducis dictam, teſte Herodoto lib. IV. cap. 148. Coloniæ hujus meminit quoque Strabo lib. VIII. dum refert fluvii *Minyi* etymon, ſcribens: ἔχει δ' ἐπωνυμίας καὶ ἄλλας ἀφορμάς. εἴτ' ἀπὸ τῶν μετὰ Χλωρίδος τῆς Νέστορος μητρὸς ἐλθόντων ἐξ Ὀρχομενοῦ τῆς Μινυείου ἐλθόντων Μινυῶν, οἱ τῶν Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ὄντες ἐκ Λήμνου μὲν εἰς Λακεδαίμονα ἐξέπεσον· ἐντεῦθεν δ' εἰς Τριφυλίαν, καὶ ᾤκησαν περὶ τὴν Ἀρήνην, ἐν τῇ χώρᾳ τῇ νῦν Ὑπαισίᾳ καλουμένῃ, ἰχνος οὐκέτι τὰ τῶν Μινυῶν κτίσματα· ὧν τινες μετὰ Θήρα τῆς Αὐτεσίωνος (ἦν δ' οὗτος τῆς Πολυνείκους ἀπόγονος) πλεύσαντες εἰς τὴν μεταξὺ Κυρηναίας, καὶ τῆς Κρήτης νῆσον,

Καλλίστην τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον οὔνομα Θήρην,

ὥς φησι Καλλίμαχος, ἔκτισαν τὴν μητρόπολιν τῆς Κυρήνης Θήραν, ὁμώνυμον δ' ἀπέδειξαν τῇ πόλει καὶ τὴν νῆσον. Locus Callimachi eſt Epigramm. XXXI. Meminit & Pauſanias in Achaïcis: Γενεᾷ δὲ μιᾷ πρότερον ἢ ἐξέπλευσαν ἐξ Ἀθηνῶν Ἴωνες, Λακεδαιμονίους τε καὶ Μινύας, τοὺς ἐκβληθέντας ὑπὸ Πελασγῶν ἐκ Λήμνου, Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος ἤγαγεν ἐς τὴν νῆσον, ἣ νῦν μὲν ἀπὸ τοῦ Θήρα τούτου, πρότερον ὀνομαζομένην Καλλίστην. & Scholiaſtes Pindari ad Pyth. Od. IV. Οἱ γὰρ ἀπὸ τούτων ἐκπεσόντες ἐκ Λήμνου, εἰς Λακεδαίμονα παρεγένοντο. ἐκεῖθεν δὲ ἀπῴκησαν εἰς τὴν πρότερον καλουμένην Καλλίστην νῆσον. Θήρα τὴν ἀποικίαν ἀγαγόντος, ἀφ' οὗ Θήρα μετωνομάσθη.

Cap. L. 1 Ἐμφύλιος] MS. ἔμφυλος. Infra pro ἑκάστῳ γνώμῃ, &c. cum eodem ſcripſi, ἑκάστα γνώμῃ τῶν γυν. ἐβραβεύετο. uti monuit etiam Caſaubonus.

2 Αἱ γυναῖκες αὐτῶν στᾶσαι τῆς παρατάξεως] Lege, ἐν μέσῳ στᾶσαι τῆς παρατ. Plutarch. αἱ δὲ γυναῖκες ἐν μέσῳ τῶν ὅπλων γενόμεναι. Deinde ita diſ-

Xx 2 tingue,

γυναῖκες αὐτῶν στᾶσαι τῆς παρατάξεως τὰ ἐγκλήματα διῄτησαν, καὶ διέκριναν, ὥστε τοὺς ἄνδρας φίλους γενομένους διαλλαγὰς ποιήσασθαι, καὶ κατὰ οἴκους, καὶ κατὰ πόλεις. αὖθις εἴποτε Κελτοὶ βουλεύοιντο πολέμου πέρι καὶ εἰρήνης, ἢ τῶν ἄλλων ὅσα κοινὰ πρὸς ἀλλήλους, ἢ τοὺς συμμάχους,[3] ἕκαστα γνώμῃ τῶν γυναικῶν ἐβραβεύετο. ἐν γοῦν ταῖς πρὸς Ἀννίβαν συνθήκαις γέγραπται,[4] Κελτῶν μὲν ἐγκαλούντων Καρχηδονίοις, τοὺς Καρχηδονίων ἱππάρχους καὶ στρατηγοὺς εἶναι δικαστάς· ἐὰν δὲ Καρχηδόνιοι Κελτοῖς ἐγκαλῶσι, τὰς Κελτῶν γυναῖκας δικάζειν.

eorum ſe inter medias acies opponentes, crimina deprecabantur: & tranſegerunt, ut viri in gratiam redeuntes, litem deponerent. Et vicatim, oppidatimque in poſterum, ſi quando Galli conſilium ineunt, de bello, de pace, aut etiam aliis, quæ communiter ad ipſos aut ad ſocios pertinent, ſingula de mulierum ſententia adminiſtrantur. In fœderibus igitur cum Annibale factis continetur, Si de Carthaginienſibus Galli conquerantur, equitum præfectos & duces litem dirempturos: ſin de Gallis Carthaginienſes, judicaturas Gallorum mulieres.

Τάδε

Τέλος τοῦ ζ βιβλίου τοῦ Πολυαίνου Στρατηγημάτων.

tingue, ὥστε τοὺς ἄνδρας φίλους γενομένους διαλλαγὰς ποιήσασθαι, καὶ κατὰ οἴκους, καὶ κατὰ πόλεις. αὖθις, &c. ex Plutarcho. *Caſaubonus.*

3 Ἑκάστῳ γνώμη τῶν γυναικῶν ἐβραβεύετο] Legendum, ἕκαστα γνώμῃ τῶν γ. ἐβρ. Plutarchi verba nonnihil immutat, καὶ τὰ πρὸς τοὺς συμμάχους ἀμφίβολα δι᾽ ἐκείνων βραβεύοντες. *Idem.*

4 Κελτῶν μὲν ἐγκαλούντων] Ita noſter Codex: optime, ut ex Plutarcho liquet: Interpres in alia omnia iverat: fraude, ut puto, ſuorum librorum. *Idem.*

a Τάδε

[1] Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ η΄ τῶν

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ.

Hæc inſunt in Octavo libro

POLYAENI
STRATAGEMATUM.

Amulius	1	Ἀμούλιος, Στρατήγημα	α
Numitor.	1	Νυμίτωρ	α
Romulus	2	Ῥώμυλος	β
Numa	1	Νουμᾶς	α
Tullus	1	Τύλλος	α
Tarquinius	1	Ταρκύνιος	α
Camillus	2	Κάμιλλος	β
Mutius	1	Μούκιος	α
Sylla	2	Σύλλας	β
Marius	3	Μάριος	γ
Marcellus	1	Μάρκελλος	α
Attilius	1	Ἀτίλιος	α
Gajus	1	Γάϊος	α
Fabius	4	Φάβιος	δ
Scipio	8	Σκηπίων	η
Porcius	1	Κάτων	α
Faunus	1	Φαῦνος	α
Titus	1	Τίτος	α

Γάϊος

1 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ η΄ τῶν Πολυαίνου Στρατηγημάτων] Ita edidi cum MS. & Interprete, pro vulgato, Πολυαίνου Στρατηγημάτων βιβλίου η΄ πίναξ. Pro Ἀμούλιος, MS. geminato λλ Ἀμούλλιος. Pro Νομήτωρ, idem Νεμίτωρ, & pro Τύλλος, Τοῦλλος. Ordinem quoque Vulgatæ in quibuſdam non ſervat: *Attilium* enim præmittit *Marcello*, præterquam quod ſcribat Ἀτίλιος· *Fabium* præponit *Gajo*, legitque Γνάϊος· *Catonem* locat ante *Scipionem*, & *Titum* recenſet ante *Faunum*, pro quo etiam habet Δαῦνος. Pro Σεβαστὸς η΄, cum eodem repoſui Σεβαστὸς ζ΄, totidem enim ſtrategemata ejus numerantur.

Γάϊος	α	Cajus	1
Πινάριος	α	Pinarius	1
Σερτώριος	α	Sertorius	1
Καῖσαρ	λγ	Cæſar	33
Σεβαστὸς	ζ	Auguſtus	7
Ῥωμαῖοι	γ	Romani	3
Σεμίραμις	α	Semiramis	1
Ῥοδογούνη	α	Rhodogune	1
Τόμυρις	α	Tomyris	1
Νίτητις	α	Nitetis	1
Φιλῶτις	α	Philotis	1
Κλοιλία	α	Clœlia	1
Πορκία	α	Porcia	1
Τελεσίλλα	α	Teleſilla	1
Χιλωνὶς	α	Philonis	1
Πιερία	α	Pieria	1
Πολυκρήτη	α	Polycreta	1
Φωκαεῖς	α	Phocenſes	1
Ἀρεταφίλα	α	Aretaphila	1
Κάμμα	α	Camma	1
Τιμόκλεια	α	Timoclea	1
Ἐρυξὼ	α	Eryxo	1
Πυθόπολις	α	Pythopolis	1
Χρυσάμη	α	Chryſame	1
Πολύκλεια	α	Polyclea	1
Λέαινα	α	Leæna	1
Θεμιστὼ	α	Themiſto	1
Φερετίμα	α	Pheretima	1
Ἀξιόθεα	α	Axiothea	1
Ἀρχίδαμις	α	Archidamis	1
Λαοδίκη	α	Laodice	1
Θεανὼ	α	Theano	1
Δηιδάμεια	α	Deidamia	1
Ἀρτεμισία	ε	Artemiſia	5

Tania	I	Τάνια	α
Tirgatao	I	Τιργαταίω	α
Amage	I	Α'μάγη	α
Arſinoë	I	Α'ρσινόη	α
Crateſipolis	I	Κρατησίπολις	α
Hiereia	I	Ι'έρεια	
Cynnane	I	Κυννάνη	α
Pyſta	I	Πύςα	α
Epicharis	I	Ε'πίχαρις	α
Mileſiæ	I	Μιλησίαι	α
Meliæ	I	Μηλίαι	α
Phocides	I	Φωκίδες	α
Chiæ	I	Χίαι	α
Thaſiæ	I	Θάσιαι	α
Argolides	I	Α'ργολίδες	
Acarnanes	I	Α'καρνᾶνες	α
Cyrenenſes	I	Κυρluαῖοι	α
Lacænæ	I	Λάκαιναι	α

Τέλος τοῦ πίνακος.

ΠΟΛΥΑΙΝΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ
βιβλίον ὄγδοον.

POLYAENI

STRATAGEMATUM
LIBER OCTAVUS.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Καὶ τόδε ὑμῖν ὄγδοον βιβλίον, ἱερώτατοι βασιλεῖς, Ἀντωνῖνε καὶ Οὐῆρε, προσφέρω τῶν Στρατηγημάτων. [1] ὥστε συντετελεσμένης τῆς συντάξεως, ἣν ὑπεσχόμην, εὔχομαι ὑμῖν μετὰ τῆς στρατηγικῆς ἀρετῆς τέλος ἀγαθὸν, ἐν τοῖς πολέμοις γενέσθαι· ἐμαυτῷ δὲ ψῆφον παρ᾽ ὑμῶν δικαίαν. ὅτι προαιρέσει βίου καὶ λόγου δικανικοῦ χρώμενος, οὐκ ἀμελῶς συγγράφω ὅσα γένοιτ᾽ ἂν ὠφέλιμα ὑμῖν τε αὐτοῖς,

Etiam hunc octavum librum Stratagematum vobis dedico, ſanctiſſimi imperatores, Antonine & Vere. Atque perfecto volumine quod promiſeram, precor & opto, ut vobis a militari virtute bonus & fauſtus exitus bellorum contingat: mihique juſtum a vobis ſuffragium, quod inſtitutum vitæ & orationis forenſis ſecutus, non indiligenter conſcripſi quæ uſui eſſe poſſint vobis ipſis

1 Ὥστε] Ita edidi cum MS. pro ὡς. Infra pro συγγράφω, idem συγγεγράφειν. & paullo poſt pro πολεμῶν, ἣν τ᾽ εἰρήνην, confuſis vocibus πολεμουμένων τ᾽ εἰρήνην.

2 Ac

& Romanorum imperio & Græcis, ſive bella geramus, ſive pacem colamus. Nam in bello hæc ſunt adipiſcendæ victoriæ exercitia: in pace conſilii capiendi præcepta, quæ gloriam immortalem a veſtro regno conſequentur.

αὐτοῖς, καὶ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ, καὶ τοῖς Ἕλλησιν· ἤν τε πολεμῶμεν, ἤν τ' εἰρήνην ἄγωμεν. ἐν μὲν γὰρ πολέμῳ ταῦτα ἐστὶ νίκης γυμνάσματα· ἐν δὲ εἰρήνῃ γνώμης παιδεύματα, τὴν δόξαν ἀθάνατον παρὰ τῆς ὑμετέρας βασιλείας [2] λαβόντα.

Τέλος τοῦ προοιμίου.

[CAP. I.]

Amulius.

Amulius & Numitor fratres extitere. Junior Amulius cum exercitu & copiis Albæ regnum invaſit. Fratrem ſuum Numitorem in cuſtodia ſervabat: ejuſque filiam Sylviam, ne ex ea liberi progignerentur, vindices Amulii ſceleris & injuriæ, ſacerdotem Veſtæ effecit. Legem enim habebant Veſtales, ut perpetuam virginitatem conſervarent.

Ἀμούλιος.

[1] Ἀμούλιος καὶ Νομήτωρ ἀδελφοί· νεώτερος Ἀμούλιος δυνάμει βιασάμενος, βασιλεὺς Ἄλβης ἐγένετο, τὸν μὲν δὴ Νομήτορα τὸν ἀδελφὸν ἐφρούρει, θυγατέρα δὲ αὐτοῦ Σιλουίαν, ἵνα μὴ παῖδες ἐξ αὐτῆς γένοιντο τιμωροὶ τῆς Ἀμουλίου παρανομίας, ἀπέφηνεν ἱέρειαν τῆς Ἑστίας· ἐπειδὴ νόμος ταῖς Ἑστιάσιν ἀεὶ παρθενεύεσθαι.

[CAP.

2 Λαβόντα] γρ. λαβόντας. Caſaubonus.

Cap. I. 1 Ἀμούλιος καὶ Νομήτωρ] MS. Ἀμύλλιος καὶ Νομέτωρ. Pro Σιλουίαν, idem Σιλπίαν.

[CAP. II.]

Νομήτωρ.

[1] Ῥῶμος καὶ Ῥωμύλος Ἄρεως καὶ Σιλουίας παῖδες ἐπέθεντο Ἀμουλίῳ. θόρυβος ἀπὸ τῆς ἄκρας ἐς τὴν πόλιν ἐφέρετο. Νομήτωρ εἰδὼς τὰ δρώμενα πρὸς τοὺς πολίτας ἔφη, Πολεμίων ἔφοδος γέγονεν. Ἀμούλιος δὲ προδοὺς τὴν πόλιν πέφευγεν. ἀλλὰ ὁπλισάμενοι εἰς τὴν ἀγορὰν [2] ἀθροιζώμεθα· οἱ μὲν ὡπλίζοντο, καὶ ἠθροίζοντο. Ῥῶμος δὲ καὶ Ῥωμύλος ἀνελόντες Ἀμούλιον ἐξεπήδησαν τῆς ἄκρας, καὶ τοῖς πολίταις ἠθροισμένοις ἀνήγγειλαν. οἵτινες ὄντες, οἷα παθόντες, τῷ πάππῳ δικαίως ἐτιμώρησαν. ὁ δὲ δῆμος ἐπαινέσας τὸ ἔργον, Νομήτορι τὴν βασιλείαν ἀπέδωκεν.

Numitor.

Remus & Romulus Martis & Sylviæ filii, Amulium per inſidias aggrediebantur. Tumultus ab arce in urbem perferebatur. Numitor conſcius quid fieret, ad cives dixit hoſtilem aggreſſionem eſſe; Amulium urbe prodita fugiſſe. Sed, inquit, armati in forum conveniamus. Civibus ſe armantibus, & congregantibus, Remus & Romulus Amulio ſublato, ex arce exilierunt, & * congregatis civibus renunciarunt, quinam & quo damno affecti, avi injurias perſecuti ſint. Populus factum collaudans, Numitori regnum tradidit.

[CAP.

1 Ῥῶμος] MS. Ῥίμος. Sub finem pro οἱ τινες οἷα παθόντες, cum eodem edidi οἵ τινες ὄντες. οἷα παθόντες.

2 Ἀθροιζώμεθα] γρ. ὁπλιζώμεθα. *Caſaubonus.*

[CAP. III.]

Romulus.

¶ Romulus cum Romani uxoribus omnino carerent, promulgavit per finitimas civitates, ſe publicos ludos inſtituturum Neptuno equeſtri, & equeſtria certamina, maximis propoſitis præmiis. Magna hominum multitudo ex vicinis urbibus ad ſpectaculum convenit, omnis generis, virorum, mulierum, virginum. Romulus ſuis præceptum dederat, ut a viris & mulieribus abſtinerent, ſolas autem virgines raperent, non ad ſtuprum, ſed ad ineunda connubia. Hæc connubia Romanis principium extiterunt procreandorum liberorum.

Ῥωμύλος.

Ῥωμύλος, Ῥωμαίων γυναῖκας οὐκ ἐχόντων, ἐκήρυξεν ἀνὰ τὰς γείτονας πόλεις ὡς ἑορτὴν ἄξοι δημοτελῆ [1] Ποσειδῶνος Ἱππείου, καὶ ἀγῶνας ἵππων ἐπὶ ἄθλοις μεγίστοις· πολλοὶ δὴ συνῆλθον ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τὴν θέαν. πᾶν γένος ἀνδρῶν, γυναικῶν, παρθένων. Ῥωμύλος παράγγελμα ἔδωκεν, ἀπέχεσθαι μὲν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· ἁρπάζειν δὲ μόνας παρθένους, καὶ ταύτας [2] οὐκ ἐς ὕβριν, ἀλλ' ἐς γάμον. οὗτος ὁ γάμος Ῥωμαίοις ἀρχὴ παιδοποιΐας ἐγένετο.

Ῥω-

1 Ποσειδῶνος Ἱππείου] MS. Ποσειδῶνος Ἱππίου. Utrumque invenitur. Ut MS., Ariſtophanes quoque in Νεφέλαις· Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονὶ τὸν Ἵππιον. Pauſanias in Achaicis: Τόσαι δὲ ἐς ἅπαντα γεγόνασιν ἐπικλήσεις αὐτῷ· Πελαγαῖος, καὶ Ἀσφαλίτιός τε, καὶ Ἵππιος. Ὀνομάζεσθαι δὲ Ἵππιον τὸν θεὸν πείθοιτο μὲν ἄν τις καὶ ἐπ' αἰτίαις ἄλλαις· ἐγὼ δὲ εὑρετὴν ἱππικῆς ὄντα ἀπὸ τούτου ἔχειν τὸ ὄνομα εἰκάζω, &c. In Arcadicis vero: Τὴν δὲ Δήμητρα τεκεῖν φασιν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα, ἧς τὸ ὄνομα ἐς ἀτελέστους λέγειν οὐ νομίζουσι, καὶ ἵππον τὸν Ἀρείονα. Ἐπὶ τούτῳ δὲ παρὰ σφίσιν Ἀρκάδων πρώτους Ἵππιον Ποσειδῶνα ὀνομασθῆναι.

Οὐκ ἐς ὕβριν, ἀλλ' ἐς γάμον] Supplevimus duo verba ἐς γάμον, quæ in noſtro Codice deerant. *Caſaubonus.*

1 Περσ-

Ῥωμύλος τῆς Φιδηναίων πόλεως ἀποσχὼν δέκα που στάδια, κατεστρατοπέδευσε. νύκτωρ δὲ τοῦ χάρακος ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν, τοὺς ἡμίσεις τῶν λόχων εἰς μέτωπον καταστήσας, τοὺς δὲ λοιποὺς ὀρθίους ἐκτάξας, καὶ τοῖς ἡγεμόσιν ἐν ἀπορρήτῳ παραγγείλας ἃ χρὴ πράττειν, αὐτὸς ὀλίγους ἔχων εὐζώνους, πελέκεις φέροντας, τοῖς τείχεσι [1] προσῆλθε. κελεύσας τὴν ἄλλην δύναμιν ἐφεδρεύειν ἐγγύθεν. ἤδη δὲ ὑπαυγαζούσης ἕω, προσέταξε τὰς πύλας ἐκκόπτειν. τῶν δὲ Φιδηναίων τῇ παραλόγῳ τόλμῃ ταραχθέντων, καὶ τὰς πύλας ἀνοιξάντων, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐμπεσόντων ἀσυντάκτως, Ῥωμαῖοι μὲν ὑπεχώρουν· Φιδηναῖοι δὲ τοὺς κατὰ μέτωπον ὁρῶντες, τοὺς δὲ ὄπισθεν οὐ βλέποντες, τῶν ὁρωμένων καταφρονοῦντες, ἐνέκειντο σφοδρῶς, τούτων οἰόμενοι

2 Romulus ab urbe Fidenatum circiter decem ſtadiis caſtra fixit. Per noctem e vallo copias eduxit, dimidiiſque manipulis ad frontem explicatis, reliquos rectis ordinibus collocavit, & ducibus ſeorſim præcepit. quid fieri vellet. Ipſe paucos expedites bipennibus armatos ducens, ad mœnia acceſſit reliquis copiis in propinquo inſidias agere juſſis. Aurora jam ſublucente, pprtas bipennibus effringere juſſit. Fidenatibus improviſa audacia perturbatis, portaſque aperientibus, & in hoſtes irruentibus nullo ordine, Romani paulatim retroceſſerunt. Fidenates, eos qui in fronte conſiſtebant, videntes, poſteriores non conſpicati, contemptis iis qui videbantur, vehementer urgebant, eos ſe facile vincere poſſe exiſtimantes. Cum lon-

κρα-

1 Προσῆλθε] MS. προσῆλθον.

2 Καρ

gius proceſſiſſent, duces rectos manipulos poſt eos qui in fronte ſtabant, collocarunt, eoſque una ſedere juſſerunt, ne ab hoſtibus conſpicerentur. His factis qui in fronte erant tergiverſantes, circuibant manipulos in profundum explicatos, & perſequentibus ex adverſo obviam veniebant. Qui autem latebant conſurgentes, cum vociferatione & tumultu in hoſtes invadunt, perſequendo defatigatos, cumque his manus conferunt: & qui fugere videbantur, Fidenates in fugam converſos occidunt, eorumque urbe potiuntur.

κρατήσειν· ἐπεὶ δὲ περαιτέρω προῆλθον, οἱ μὲν ἡγεμόνες τοὺς ὀρθίους λόχους τοῖς κατὰ μέτωπον ὑπέταξαν, καὶ συγκαθίσαι παρήγγειλαν, ὅπως ὑπὸ τῶν πολεμίων μὴ βλέποιντο. τούτων δὲ γενομένων, οἱ μὲν κατὰ μέτωπον φυγόντες, περιῆλθον τοὺς ὀρθίους λόχους· [2] καὶ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγένοντο· οἱ δὲ συγκαθήμενοι διαναστάντες μετὰ βοῆς ἐμβάλλουσι τοῖς πολεμίοις ἀκμῆτες κεκμηκόσι. μετὰ τούτων δὲ συμβάλλουσι καὶ οἱ πεφευγέναι δοκοῦντες, καὶ Φιδηναίους ἐς φυγὴν τραπομένους ἀνελόντες, τῆς πόλεως αὐτῶν ἐκράτησαν.

[CAP. IV.]

Numa.

Numa, ut Romanos a bellis & invidia ad pacem atque leges deduceret, ab urbe ſe-

Νουμᾶς.

Νουμᾶς Ῥωμαίους ἐκ πολέμου [1] καὶ φόνου βουλόμενος μεταβαλεῖν ἐς εἰρήνην

2 Καὶ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγένοντο· οἱ δὲ συγκαθήμενοι, &c.] Ita locum hunc reſtitui cum MS. & Interprete. In Vulgata peſſime legebatur, οἱ καὶ ἀντιπρόσωποι τοῖς διώκουσιν ἐγένοντο· καὶ συγκαθήμενοι.

Cap. IV. 1 Καὶ φόνου] Interpres perperam καὶ φθόνου.

2 Νέ,

ρεόλην καὶ νόμους, ἀναχωρῶν τῆς πόλεως εἰς τέμενος ἱερὸν νυμφῶν, ἐν τούτῳ μόνος διαιτώμενος ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας ἐπανῆκε, παρὰ τῶν νυμφῶν θεοπρόπια κομίζων, ἃ συνεβούλευεν ἡγεῖσθαι [2] νόμους. τούτοις ἐπείθοντο Ῥωμαῖοι. ὅσαι μέχρι νῦν ἑορταὶ, θυσίαι, τελεταὶ, ἱερουργίαι, ταῦτα πάντα Νουμᾶς, οἷα δὴ νόμους νυμφῶν κατεστήσατο. [3] δοκεῖν δὲ ἐμοὶ, ζηλωτὴς ἐγένετο Μίνω καὶ Λυκούργου· καὶ γὰρ οὗτοι τοὺς νόμους, ὁ μὲν παρὰ Διὸς, ὁ δὲ παρὰ Ἀπόλλωνος μαθόντες, ἢ μαθεῖν φάσκοντες, ἔπειθον αὐτοῖς χρῆσθαι, ὁ μὲν Κρῆτας, ὁ δὲ Λάκωνας.

ceſſit in ſacroſanctum Nympharum templum. In eo cum ſolus per multos dies vitam egiſſet, reverſus, oracula ab Nymphis apportavit, quæ ſuaſit ut pro legibus haberentur: iis Romani ſe obedientes præbuerunt. Quæcumque igitur in hunc uſque diem feſta, litationes, ſolennitates, ſacrificia ſunt, hæc omnia Numa quaſi leges Nympharum conſtituit. Mihi equidem Minoëm & Lycurgum æmulatus eſſe videtur. Nam ex iis leges alter ab Jove, alter ab Apolline diſcentes, aut ſaltem ſe didiciſſe profitentes, alter Cretenſibus, alter Laconibus, ut his uterentur, perſuaſit.

[CAP. V.]

Τύλλος.

Τύλλος ἦρχε Ῥω-

Tullus.

Tullus Romanorum

μαίων

2 Νόμους] MS. νόμοις. Paullo poſt pro οἷα δὴ νόμους, idem habet οἷα δὴ νόμιμα ſed ſupra additum ους. Eodem modo ſupra lib. VII. cap. 22. Οἱ δὲ, οἷα δὴ Θρᾷκες, ἀνόητοι καὶ ἄλογοι.

3 Δοκεῖν δὲ ἐμοί] Ita reſtitui cum MS. pro vulgato, δοκεῖ δὲ ἐμοί. De Helleniſmo hoc conſule Budæi Comment. Ling. Gr. Pro vulgato ζηλωτὸς cum MS. edidi ζηλωτής.

Ῥω-

imperium tenebat. Fidenatibus pugnam adverſus Romanos committentibus, Albani proditione facta lævum cornu reliquerunt, & in montes diſceſſerunt. Eques celeriter ad Tullum contendens, proditionem nunciavit. Ille vero magna voce exclamavit: Tu vero tuum locum tene. Albani enim abierunt meo juſſu, ut hoſtes circumventos includant. Quo audito, Romani fortiſſime vociferabantur. Verum non latebat Fidenates vociferantium lætitia. Itaque ſummo ſtudio & feſtinatione fugam petebant, veriti ne ab Albanis circumvenirentur.

μαίων παραταττομένων Φιδηναίοις. [1] Ῥωμαίους προδόντες Ἀλβανοὶ τὸ λαιὸν κέρας λιπόντες, ἐς τὰ ὄρη παρεχώρουν· ἱππεὺς διὰ τάχους Τύλλῳ προσδραμὼν ἤγγειλε τὴν προδοσίαν· ὁ δὲ ἀνεβόησε μέγιστον· Ἀλλὰ σὺ μὲν τὴν σαυτοῦ τάξιν φύλαττε· Ἀλβανοὶ δὲ ἀπίασι κυκλωσόμενοι τοὺς πολεμίους, ἐμοῦ προστάξαντος. τοῦτ' ἀκούσαντες Ῥωμαῖοι λαμπρὸν ἠλάλαξαν. οὐ μὴν οὐδὲ Φιδηναίους ἔλαθεν ἡ τῶν ἀλαλαξάντων χαρά. σπουδῇ δὲ καὶ τάχει φεύγειν ὥρμησαν, ὑπ' Ἀλβανῶν κυκλωθῆναι φοβηθέντες.

[CAP. VI.]

Tarquinius.

Tarquinius cum Gabios longo tempore op-

Ταρκυΐνιος.

[1] Ταρκυΐνιος Γαβίους πολιορκῶν χρόνῳ μακρῷ,

μὴ

1 Ῥωμαίους προδόντες] Ita edidi cum MS. & Codd. Caſauboni, pro Ῥωμαίους παραδόντες. niſi quod pro Ῥωμαίους; MS. Ῥωμαίοις.

Cap. VI. 1 Ταρκύνιος] MS. Ταρκυΐνιος. Paullo poſt pro αἰκισμένον, cum MS, repoſui ᾐκισμένον, niſi quod in eo ſcribatur ſpiritu aſpero, atque ita in margine Vulgatæ notarat Caſaubonus.

2 Ὥστε

μὴ δυνάμενος ἑλεῖν, τὸν νεώτατον τῶν παίδων Σέξτον πληγαῖς αἰκισάμενος αὐτόμολον ἔπεμψεν· οἱ δὲ τὸ σῶμα πικρῶς ᾐκισμένον ἰδόντες, ἐδέξαντο, πολλὰ καὶ μεγάλα ἐπαγγειλάμενον κατὰ τοῦ πατρός· ὧν τὰ πλεῖστα δράσας πιστὸς ἦν. ἐληΐζετο Ῥωμαίους, εἰς φυγὴν ἐτρέπετο, αἰχμαλώτους ἐλάμβανε, μάχας ἐνίκα πολλάς· [2] ὥστε καὶ οἱ Γάβιοι θαυμάσαντες, αὐτοκράτορα στρατηγὸν αὐτὸν ἀπεφήναντο· ὁ δὲ ἄγγελον κρύφα πέμψας τὸν πατέρα ἤρετο, τί δρᾶν κελεύοι. Ταρκυίνιος δὲ· καὶ γὰρ ἔτυχεν ὁμιλῶν ἐν κήπῳ· τοὺς ὑψηλοτάτους μήκωνας ἀποκλάσας, ἔφη, πρὸς τὸν ἄγγελον, [3] φράζε μου τῷ παιδὶ τοῦτο πράττειν. ὁ μὲν ἤγγειλεν. ὁ δὲ Σέξτος τοὺς προέχοντας τῶν Γαβίων δια-

pugnatos capere non poſſet, minimum natu filium Sextum plagis affectum transfugæ ſpecie miſit. Qui corpus acerbis verberibus caſtigatum videntes, eum receperunt. Ille contra patrem multa, magnaque pollicitus, cum pleraque factis exequeretur, fidelis habebatur. Prædas ex Romanorum agris agebat, in fugam eos convertebat, captivos cepit, multas pugnas vincebat. Quam ob cauſſam Gabii admirati virtutem, eum imperatorem ac ſummum belli ducem creaverunt. Ille autem clam nuncio ad patrem miſſo, eum interrogavit, quid fieri vellet? Tarquinius (nam in horto colloquebantur) ſummo papaverum capita decutiens inquit ad nuncium: Refer filio, me hoc facere quod vides. Sextus Gabiorum

φθειρ

2 Ὥστε καὶ οἱ Γάβιοι] Copulam neque MS. neque Interpres agnoſcit.

3 Φράζε μου τῷ παιδὶ τοῦτο πράττειν] Scribo, ταυτὸ πρ. *Caſaubonus.*

1 Αὐ-

potentiſſimos de medio ſuſtulit, atque ita ad ſolitudinem & imbecillitatem Gabios redigens, civitatem eorum prodidit.

φθείρας, οὕτω μηχανησάμενος ἐρημίαν καὶ ἀσθένειαν Γαβίοις, τὴν πόλιν αὐτῶν παρέδωκε Ῥωμαίοις.

[CAP. VII.]

Camillus.

¶ Camillus cum Faleriis bellum gerebat. Qui Faleriorum pueros inſtituebat, eductos eos extra urbem, quaſi exercitandi cauſſa, Romanis tradidit. Camillus ludimagiſtri proditionem ſceleratam judicans, manus ejus in tergum religari juſſit, pueroſque hortabatur, ut proditorem ad ſuos parentes deducerent. Falerii ludimagiſtrum quidem verberibus confectum necarunt: Camilli vero pietatem & juſtitiam admirati, ſeipſos ei abſque prælio tradiderunt. Ita Camillus eos qui diuturna oppugnatione capi non po-

Κάμιλλος.

¶ Κάμιλλος Φαλερίοις ἐπολέμει. τῶν Φαλερίων παίδων ὁ διδάσκαλος περιαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω τείχους, ὡς γυμνασομένους, παρέδωκε Ῥωμαίοις. Κάμιλλος δὲ ἀσεβῆ τὴν τοῦ διδασκάλου προδοσίαν ἡγησάμενος, προσέταξεν ὀπίσω τὰ χεῖρε [1] αὐτοῦ περιαχθῆναι, καὶ δεθῆναι, καὶ τοῖς παισὶν ἐπέτρεψεν ἀπάγειν τὸν προδότην ὡς τοὺς πατέρας. Φαλέριοι τὸν μὲν διδάσκαλον αἰκισάμενοι κατέφθειραν· τοῦ δὲ Καμίλλου θαυμάσαντες τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην, σφᾶς αὐτοὺς ἄνευ μάχης παρέδωκαν. Κάμιλλος δὲ τοὺς πολλῷ χρόνῳ ἁλῶναι μὴ δυναμένους,

1 Αὐτῷ] γρ. ἑαυτῷ. *Caſaubonus.*

νους, εὐσεβεῖ στρατηγήματι παρεστήσατο.

Κελτοὶ Βρέννου βασιλέως ἡγουμένου κατὰ κράτος τὴν Ῥώμην ἑλόντες, ἑπτὰ μησὶ κατεῖχον. Κάμιλλος τοὺς ἔξω τῆς πόλεως Ῥωμαίους συναγαγὼν ἐξήλασε Κελτοὺς, καὶ τὴν πόλιν ἀνέστησε. [2] πάλιν αὖ Κελτοὶ μετὰ τρία ἔτη καὶ δέκα ἐς τὴν Ῥώμην ἐμβαλεῖν τολμήσαντες, ἐστρατοπεδεύσαντο περὶ τὸν Ἀννίωνα ποταμὸν, ἐλάχιστον τῆς πόλεως ἀπέχοντα. Κάμιλλος αἱρεθεὶς πέμπτον δικτάτωρ, καὶ τὴν [3] στρατείαν ἀναλαβὼν, πρὸς μὲν τὰς τῶν Κελτῶν μαχαίρας, αἷς καταφέροντες τὰς κεφαλὰς διέκοπτον, ἐκέλευσεν ἀντιχαλκεύσασθαι τὰ κράνη ὁλοσίδηρα, καὶ λεῖα, ὅπως αἱ μάχαιραι ἀπολισθάνοιεν, ἢ [4] κατεάγοιντο. τοῖς

terant, pio quodam ſtratagemate ſubegit.

2 Galli cum duce Brenno rege per vim Romam occupaſſent, ſeptem menſibus eam tenuerunt. Camillus Romanis, qui extra urbem erant, collectis, expulit Gallos, urbemque reſtituit. Rurſus Galli poſt annos tredecim in Romanorum regionem invadere auſi, ad Anienem fluvium, non procul ab urbe, caſtra metabantur. Camillus quintum Dictator creatus, acceptis copiis, contra Gallorum gladios, quibus impetentes capita abſcindebant, juſſit comparare galeas omnino ferreas ac leves, ut enſes retunderentur, aut confringerentur. Clypeis autem undique æneum tegumentum induxit, ligno ictus non ferente.

ἢ θυ-

2 Πάλιν αὖ Κελτοὶ μετὰ τρία ἔτη καὶ δέκα] Ne quis putet aliter ſcripſiſſe Polyænum, ita ſcriptum eſt apud Plutarchum in Camillo: ταύτην ἢ μάλιστα ἔτεσιν ὕστερον τρισκαίδεκα γενέσθαι λέγουσι τῆς Ῥώμης ἁλώσεως.

quam recte alias viderimus. Nam ex aliis apparet XXIII. annorum ad minimum eſſe hoc intervallum. *Caſaubonus.*

3 Στρατείαν] Στρατιάν. *Caſaub.*

4 Κατεάγοιντο]. MS. κατεάγοιντο.

Milites vero longis haſtilibus cominus uti docuit, & hoſtium gladiis ſeipſos opponere, ictuſque excipere. Gallorum enim ferrum cum eſſet molle, maleque fabricatum, repente flectebatur, eorumque enſes recurvabantur, & ad pugnam erant inutiles. Sic nullo negocio victi, multi eorum cadebant. Reliqui vero ſe fugæ mandabant.

δὲ θυρεοῖς κύκλῳ περιήρμοσε λεπίδα χαλκῆν τοῦ ξύλου τὰς πληγὰς μὴ στέγοντος. τοὺς δὲ στρατιώτας ἐδίδαξε [5] τοῖς ξυστοῖς μακροῖς ἀπὸ χειρὸς χρήσασθαι, καὶ τοῖς ξίφεσι τῶν πολεμίων σφᾶς αὐτοὺς ὑποβαλόντας ἐκδέχεσθαι τὰς καταφοράς. ὅτε γὰρ σίδηρος τῶν Κελτῶν μαλακὸς ὢν, καὶ πονηρῶς ἐληλασμένος ἐκάμπτετο ταχέως, αἵ τε μάχαιραι αὐτῶν ἐδιπλοῦντο, καὶ ἦσαν ἄχρηστοι πρὸς τὴν μάχην. οὕτως γέ τοι καὶ ῥᾳδίως ἡττηθέντες, οἱ πλεῖστοι μὲν αὐτῶν ἔπιπτον, οἱ λοιποὶ δὲ φυγόντες ᾤχοντο.

[CAP. VIII.]

Mutius.

Tyrrheni cum Romanis bellum gerebant. Tyrrhenorum rex erat Porſennas, Romanorum imperator Publicola, tertium conſul.

Μύκιος.

Τυῤῥηνοὶ Ῥωμαίοις ἐπολέμουν. Τυῤῥηνῶν βασιλεὺς ἦν Πορσίνας, Ῥωμαίων ἦρχε Ποπλικόλας τρίτον ὑπατεύων. [1] Μύκιος

πε. corrupte forte pro κατεάγνυντο.

5 Τοῖς ξυστοῖς μακροῖς ἀπὸ χειρὸς χρήσασθαι] Plutarchus habet ὑσσοῖς. Sunt autem hæc ad verbum ex eo deſcripta. Scribe vero ὑποβαλόντας. *Caſaubonus.*

Cap. VIII. 1 Μύκιος Ῥωμαῖος ἀνὴρ] Ita edidi cum MS. & Interprete, niſi quod in MS. Ῥωμαίοις.

κιος Ῥωμαῖος ἀνήρ, [2] ἄριστος τὰ πολέμια, Πορσίναν βουλόμενος ἀνελεῖν, ἐς τὸ Τυρρηνικὸν στρατόπεδον ἦλθεν, ἐσθῆτα ἔχων [3] Τυρρηνίδα, καὶ τῇ φωνῇ Τυρρηνίζων καὶ δὴ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν βασιλέα τὸν Πορσίναν οὐκ εἰδὼς ὅστις ἦν, ὃν ᾠήθη μάλιστα τῶν καθεζομένων ἐοικέναι βασιλεῖ, καὶ δὴ τοῦτον ἔκτεινε, σπασάμενος τὸ ξίφος· συλληφθεὶς ὡμολόγησεν ὅστις ἦν. Πορσίνας μὲν δὴ ἔθυεν ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῖς θεοῖς· Μούκιος δὲ τῆς ἐσχάρας πῦρ ἐχούσης, ὑπερέσχε τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν, καὶ τῆς χειρὸς καιομένης, εἱστήκει τῷ Πορσίνᾳ διαλεγόμενος [4] φαιδρῷ καὶ ἀτρέπτῳ τῷ προσώπῳ· ὡς δὲ Πορσίνας τὴν ἀρετὴν ὑπερεθαύμαζε, Μούκιος, Μη-

Mutius civis Romanus in re militari præſtantiſſimus, interficiendi Porſennæ cauſſa in Tyrrhenorum caſtra venit, habitu Tyrrheno, vocem etiam Tyrrhenorum imitatus. Qui accedens ad tribunal, cum regem Porſennam non noſſet, quinam eſſet, ex aſſidentibus, quem maxime regi ſimilem eſſe putabat, eum ſtricto gladio interfecit. Comprehenſus, faſſus eſt quinam eſſet. Porſenna ob datam ſalutem diis ſacrificabat. Mutius autem in focum igne plenum rectam manum injecit: & dum manus combureretur, ſtans cum Porſenna loquebatur, hilari & intrepido vultu. Cum Porſenna ſupra modum hominis virtutem admi-

δα-

2 Ἄριστος τὰ πολέμια] Ἀντὶ τοῦ τὰ πολεμικά. quod apud optimos quoſque tamen ſcriptores reperias. In fine ſcribe, καὶ δὴ τὸ πόλεμον πρ. nam καὶ fuit in noſtro Cod καὶ δὴ autem valet, τὸ λοιπὸν ἤδη. Ut quidam Grammatici interpretantur: vel potius *continuo*, *ſtatim*. Caſaubonus.

3 Τυρρηνίδα] γρ. Τυρσηνίδα. *Id.*

4 Φαιδρῷ καὶ ἀτρ. τ. π.] Similem conſtantiam refert Clemens lib. iv. Στρωμ. Πόστουμος ὁ Ῥωμαῖος ληφθείς, ὑπὸ Πευκετίωνος οὐχ ὅπως τι τῶν κεκρυμμένων ἐξεδήλωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ πῦρ θείς, καθάπερ εἰς χαλκὸν κατέθηκεν, ἀτρέπτῳ πάνυ τῷ παραστήματι.

5 Καὶ

raretur, Mutius; Nequaquàm, inquit, mireris. Trecenti Romani eadem tolerantia & virtute præditi, qua ego, in caſtris oberrant, tempus captantes te interficiendi. Porſenna credens his verbis, metuque perterritus, bellum cum Romanis compoſuit.

δαμῶς, ἔφη, θαυμάσῃς· τριακόσιοι Ῥωμαῖοι τὴν αὐτὴν ἐμοὶ καρτερίαν ἔχοντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ σου πλανῶνται, παραφυλάσσοντες καιρὸν τῆς σῆς ἀναιρέσεως. Πορσίνας πιστεύσας τοῖς λεγομένοις, [5] καὶ φοβηθεὶς, τὸν πόλεμον πρὸς Ῥωμαίους διελύσατο.

[CAP. IX.]

Sylla.

¶ Sylla in bello ſociali viri militaris & ætate provecti Albini, lapidibus ac fuſtibus interempti, mortem non ultus eſt: ſed auctores cædis neglexit, inquiens ſe eos alacriores hac re ad pugnandum reddere, cum inſigne peccatùm inſigni aliqua fortitudine expiare deberent. Itaque in pugnis multo virilius dimicabant, ut oblivionem ſuo in Albinum ſceleri inducerent.

Σύλλας.

¶ [1] Σύλλας ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ τῶν στρατιωτῶν στρατηγικὸν ἄνδρα καὶ πρεσβύτην, Ἀλβῖνον λίθοις καὶ ξύλοις διαχρησαμένων, οὐκ ἐπεξῆλθεν· ἀλλὰ παρεῖδε τοὺς ἀποκτείναντας, φάσκων ποιεῖν αὐτοὺς ἐν τούτῳ προθυμοτέρους ἐς τὸν πόλεμον, ὡς ὀφείλοντας ὑπὲρ ἁμαρτήματος μεγάλου, διὰ μεγάλης ἀνδραγαθίας ἀπολογήσασθαι. τοιγάρτοι καὶ ἐν ταῖς μάχαις πολλῷ γενναιότερον ἠγωνίσαντο· ὥς τε καὶ λήθην ἐμποιῆσαι τῆς εἰς τὸν Ἀλβῖνον παρανομίας.

Σύλ-

5 Καὶ φοβηθεὶς, τὸν πόλεμον πρὸς Ῥωμ.] Ita edidi cum MS. & Interprete. Vulgata, καὶ πόλεμον πρὸς Ῥωμ.

Cap. IX. 1 Σύλλας ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ τῶν στρατιωτῶν τὸν στρ., &c.] Pro eo legitur in MS. Σύλλας ἐν τῷ συμ-

Σύλλας Ἀρχελάῳ τῷ Μιθριδάτου στρατηγῷ περὶ Ὀρχομενὸν παρετάσσετο. ὁρῶν δὲ τοὺς Ῥωμαίους ἡττωμένους καὶ φεύγοντας, αὐτὸς ἀποπηδήσας τοῦ ἵππου, καὶ σημεῖον ἁρπάσας, ὠθεῖτο διὰ τῶν φευγόντων, ἐς τοὺς πολεμίους, βοῶν, Ἐμοὶ μὲν ἐνταῦθα καλὸν, ὦ Ῥωμαῖοι, τελευτᾶν· ὑμεῖς δὲ τοῖς πυνθανομένοις ποῦ προδεδώκατε Σύλλαν, [1]μέμνησθε φράζειν, Ἐν Ὀρχομενῷ. τοῦτον τὸν λόγον Ῥωμαῖοι καταιδεσθέντες, ἀνέστρεψαν· καὶ προθύμως ἐμβαλόντες ἐτρέψαντο τοὺς πολεμίους.

2 Sylla adverſus Archelaum Mithridatis ducem ad Orchomenum præliabatur. Videns autem Romanos victos fugam capeſſere, ipſe ab equo deſiliens, arrepto vexillo per fugientes ad hoſtes tendebat, clamans: Mihi hic glorioſum eſt, ô Romani, mortem obire. Vos autem interrogantibus ubi Syllam prodideritis, facite ut reſpondeatis, In Orchomeno. Hoc ſermone pudefacti Romani, reverterunt, & alacriter in adverſarios impetu facto, eos in fugam compulerunt.

[CAP. X.]

Μάριος.

¶ Μάριος Κιμβρίων καὶ [1]Τευτόνων ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐμβαλόντων ἀγρίων ἀνθρώπων, μεγάλων, τὰς ὄψεις ἀλλοκότων, θηριώδη

Marius.

¶ Marius Cimbris & Teutonibus in Italiam impreſſionem facientibus, qui homines erant agreſtes, immani magnitudine, facie

τὴν

συμμαχικῷ πολέμῳ, ὁ στρατηγικὸν ἄνδρα, &c. Paullo poſt pro παρεῖδε, MS. παρίδε, & pro ἀποκτείναντας, ἀποκτείνοντας.

1 Μέμνησθε] MS. μεμνῆσθε.

Cap. X. Τευτόνων ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐμβ.] Ἐς τὴν Ἰταλίαν, quod in Vulgata deſiderabatur, cum MS. & Interprete ſupplevi.

2 Πόρ.

monſtroſa, & belluina voce præditi, diu moratus, manus non conſeruit: ſed milites juſſit ad vallum accedentes, intro tela conjicere: proculque conſiſtentes in hoſtes intuendo, aſſuefecit, ut eorum formam ſuſtinere, & vocem tolerare poſſent, faciemque uſitatam redderent. Sic milites ſtuporem barbarorum abjicientes, eos deſpexerunt: atque ipſi Marium hortabantur, ut ſe ad ineundam pugnam educeret: commiſſoque prælio cum centum millibus hoſtium, partim occiderunt, partim vivos ceperunt.

τὴν φωνὴν ἐχόντων, ἐπὶ πλεῖστον ὅσον οὐ συνέβαλεν εἰς μάχην, ἀλλὰ ἐκέλευε τοὺς στρατιώτας τοῦ χάρακος ἐμβάλλειν προσιόντας, [1] πόῤῥωθεν ἱσταμένους, ὁρῶντας τοὺς πολεμίους, ἤθιζε τῆς μορφῆς αὐτῶν ἀνέχεσθαι· καὶ τὴν φωνὴν ὑπομένειν, καὶ τὴν ὄψιν χειροήθη ποιεῖσθαι. οὕτως ἄρα οἱ στρατιῶται τὸ θάμβος τῶν βαρβάρων ἐκλύσαντες, κατεφρόνησαν αὐτῶν· καὶ τὸν Μάριον αὐτοὶ παρεκάλουν ἐξάγειν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν μάχην· καὶ δὴ συμβαλόντες δέκα μυριάσι τῶν πολεμίων, τοὺς μὲν ἔκτειναν, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον.

2 Marius cum Teutonibus & Cimbris pugnam conflicturus in montium lateribus inæqualibus, Marcellum per noctem juſſit cum tribus millibus armatorum per invia mon-

Μάριος Τεύτοσι καὶ Κίμβροις μέλλων συμβάλλειν ἐν ὑπωρείαις ἀνωμάλοις, Μάρκελλον διὰ νυκτὸς ἐκέλευσε τρισχιλίους ὁπλίτας ἄγοντα, [2] δι' ἀβάτων ὀρῶν περιελθόντα, κατὰ νώτου τῶν πολεμίων γενέσθαι.

1 Πόῤῥωθεν ἱσταμένους] Scribe, καὶ πόῤ. & ἤθιζε vel ἠθίζοντο· Caſaubonus.
2 Δι' ἀβάτων ὀρῶν] Ita emendavi cum MS. & Interprete. Vulgata δι' ἀβάτων ἰδῶν. Sub finem pro συῤῥήξαντες, cum MS. ſcripſi συῤῥήξαντες.

δῆ. ἐπεὶ δὲ [3] συνέβαινε, παράγγελμα τοῖς στρατιώταις ἔδωκεν, ἐκ τῶν ἀνωμάλων ἠρέμα ὑποβαίνειν ἐς τὸ πεδίον· ὅπως οἱ πολέμιοι φεύγειν αὐτοὺς οἰόμενοι διώκειν ἐγχειροῖεν, καὶ οὕτως ἐς τὸ ὁμαλὸν κατέλθοιεν. ὡς δὲ κατῆλθον, κατὰ πρόσωπον μὲν οἱ περὶ τὸν Μάριον, κατὰ νώτου δὲ οἱ περὶ τὸν Μάρκελλον, συῤῥήξαντες κατέκοψαν τοὺς πολεμίους, καὶ νίκην λαμπροτάτην ἐνίκησαν.

Μάριος Κιμβρίοις συμβαλὼν ἀπὸ χειμερίων τόπων ὁρμωμένοις, ἠπίστατο κρύος μὲν καὶ χιόνα φέρειν δυναμένους, καῦμα δὲ καὶ ἥλιον οὐδαμῶς. [4] ἦν μὲν δὴ μὴν Αὔγουστος. Μάριος δὲ κατὰ νώτου τῶν στρατιωτῶν προκατελάβετο τῆς μάχης τὸν τόπον· οἱ βάρβαροι δὲ ἐπιστραφέντες κατὰ πρόσωπον τὸν ἥλιον ἔχοντες, ἀντιλάμπουσαν τὴν αὐγὴν οὐ φέροντες, ὑπὸ τοῦ θάλπους

ἱδρῶ-

tium circumire, & ad terga hoſtium evadere. Quod poſtquam accidit, militibus præceptum dedit, ut ex montanis paulatim ſe in campum reciperent, ut hoſtes fugere eos arbitrati, perſequi conarentur, & ſic in planiciem deſcenderent. Qui cum deſcendiſſent, a facie Marius, a tergo Marcellus irruptione facta, hoſtes conciderunt, victoriamque ſplendidiſſimam reportarunt.

3 Marius cum Cimbris bellum gerens ex frigidis regionibus profectis, ſciebat eos glaciem ac nives perferre poſſe, æſtum & ſolem non item. Agebatur menſis Auguſtus. Marius a tergo militum, præoccupavit occaſionem pugnæ. Barbari converſi cum ſolem adverſum haberent, neque affulgentem ſplendorem ferre poſſent, æſtu

3 Συνέβαινε] Συνέβαλλε. Caſaubon.
4 Ἦν μὲν δὴ μὴν Αὔγουστος] Ita edidi cum MS. pro ἦν δὲ μὴν Αὐγ.

1 Ἐλα-

confecti plurimum ſudorem cum ſpiritu emittentes, clypeos pro oculis objecerunt, quod ſolis radios ſuſtinere nequirent. Corpora vero eorum nudata vulnerantes, Romani ceciderunt. Cadunt barbarorum centum & viginti millia, vivique capiuntur ad ſexaginta millia.

ἱδρῶτα πολὺν μετὰ ἄσθματος ἀφιέντες, τοὺς μὲν θυρεοὺς προεβάλλοντο πρὸ τῶν προσώπων, τὴν ἀκμὴν τοῦ ἡλίου μὴ φέροντες· τὰ δὲ σώματα αὐτῶν γυμνούμενα τιτρώσκοντες οἱ Ῥωμαῖοι, κατέκοψαν. πίπτουσι τῶν βαρβάρων δωδεκάκις μύριοι· ἁλίσκονται ζῶντες ἑξάκις μύριοι.

[CAP. XI.]

Marcellus.

¶ Marcellus Syracuſas oppugnans, cum ab Archimedis machinis vinceretur, aggredi mœnia non amplius audebat. Ad tempus autem oppugnationem omiſit, & longe poſt Damippum Spartiatam, Syracuſis enavigantem cepit, ab eoque cognovit turrim quandam in muris eſſe, in qua negligenter cuſtodiæ adminiſtrarentur, eam multos homines capere poſſe, murumque in

Μάρκελλος.

Μάρκελλος Συρακούσας πολιορκῶν, ὑπὸ τῶν τοῦ Ἀρχιμήδους μηχανημάτων ἡττώμενος, προσβάλλειν μὲν οὐκ ἔτι τοῖς τείχεσιν ἐθάρσει· χρόνῳ δὲ τὴν πολιορκίαν ἐπέτρεψεν, καὶ δὴ μετὰ πολὺ Δάμιππον Σπαρτιάτην Συρακουσῶν ἐκπλέοντα ἑλὼν αἰχμάλωτον, [1] ἔλαβε παρὰ τούτου, πύργον εἶναι τοῦ τείχους φυλασσόμενον ἀμελῶς, δυνάμενον δέξασθαι ἄνδρας ea parte non difficilem συ-

1 Ἔλαβε] Ἔμαθε. *Caſaubonus.*

συχνοὺς, τοῦ τείχους ἐπιβάτου ὄντος· πρὸς δὴ τὸ ὕψος αὐτοῦ συμμέτρους κλίμακας κατασκευάσας, [2] Μάρκελλος, Συρακουσίων ἑορτὴν ἀγόντων Ἀρτέμιδι, καὶ περὶ μέθην καὶ παιδιὰν ἐχόντων, τόν τε πύργον κατέσχε, καὶ κύκλῳ τὸ τεῖχος ὅπλων ἐπλήρωσε, [3] καὶ πρὸ τῆς ἕω τὰ ἑξάπυλα διακόψας, κατέσχε τὴν πόλιν· οἱ μὲν στρατιῶται γενναίως ἀγωνισάμενοι τῆς πόλεως ἁρπαγὴν ᾐτήσαντο· οὐ μὴν ἔδωκε Μάρκελλος, ὅτι μὴ ἀπὸ μόνων ἀνδραπόδων καὶ χρημάτων ὠφελεῖσθαι· [4] τῶν δὲ ἱερῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων σωμάτων ἀπέχεσθαι προσέταξεν.

aſcenſum habere. Qua re cognita, ſcalas ad altitudinem ejus congruentes fabricavit, Marcellus Syracuſanis feſtum in honorem Dianæ obeuntibus, & vino indulgentibus, ludicraque exercentibus, turrim occupavit, & circumcirca murum armis implevit, ac ſub auroram hexapylis effractis, urbe potitus eſt. Milites fortiter pugnantes, ut ſibi civitatem diripere liceret, poſtulabant. At Marcellus nihil præter mancipiorum & pecuniarum uſum conceſſit. A ſacerdotibus autem & liberis hominibus abſtinere juſſit.

[CAP. XII.]

Ἀτίλιος.

Attilius.

Ἀτίλιος ἁλοὺς ὑπὸ Καρχηδονίων, ὤμοσεν αὐ-

Attilius captus a Carthaginienſibus jura-

τοῖς

2 Μάρκελλος, &c.] Hæc cum præcedentibus, utpote idem Strategema, conjunxi cum Indice.

3 Καὶ πρὸς τὴν ἕω] Scribe, πρὸ τῆς ἕω. Ex Plutarcho pæne hæc ad verbum. *Caſaubonus.*

4 Τῶν δὲ ἱερῶν, καὶ τῶν ἐλευθέρων σωμ.] Articulum ante ἐλευθέρων cum MSS. addidi. Caſaubonus ad marginem Vulgatæ, ut videtur, ediderat κ. τῶν ἱερῶν.

1 Ἢν

vit eis, ſi dimitteretur, ſe perſuaſurum ſenatui, ut bellum componeret: ſin perſuadere non poſſet, reverſurum. Cum Romam veniſſet, contrarium ſenatui ſuaſit. Tum vero magis etiam quod Carthaginienſium occultam imbecillitatem, & modum quo capi facilius poſſent, oſtendit. Senatu eum hortante, ut maneret, & neceſſarium juramentum, injuratum exiſtimaret, conpl[illegible]entibus liberis, conjuge, amicis, cognatis, noluit fidem jurisjurandi tranſgredi. Sed renavigans ad Carthaginienſes, ſuum eis ſtratagema & Romanorum conſilium pariter indicavit. Qui eum in carcerem conjectum, verberibus affecerunt, & longo tempore cruciatum necarunt.

τοῖς, [1] ἢν ἀφεθῇ, πείσειν ἂν τὴν σύγκλητον διαλύσασθαι τὸν πόλεμον· μὴ πείσας δὲ ὡς αὐτοὺς ἀναστρέψαι. ἀφικόμενος ἐς Ῥώμην, τοὐναντίον ἔπεισε τὴν σύγκλητον· [2] τότε δὴ καὶ τοσόνδε μᾶλλον, ὡς Καρχηδόνιοι ἀπαγορεύουσι, καὶ τὰ τῆς ἀσθενείας αὐτῶν ἀπόρρητα, καὶ ὃν τρόπον εἶησαν ἁλώσιμοι προηγόρευσε. τῆς δὲ συγκλήτου παρακαλούσης αὐτὸν μένειν, καὶ τὸν ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὅρκον ἀνώμοτον ἡγεῖσθαι, περιπλεκομένων τέκνων, γυναικὸς, φίλων, συγγενῶν, οὐχ ὑπέμεινε παραβῆναι τὸν ὅρκον· πλεύσας δὲ ὡς τοὺς Καρχηδονίους, ἀνήγγειλεν αὐτοῖς, τό, τε αὐτοῦ στρατήγημα, καὶ τὴν Ῥωμαίων γνώμην. οἱ δὲ καθείρξαντες αὐτὸν ἐς χαλεάγραν, αἰκίσαντές τε χρόνῳ μακρῷ, καὶ βασανίσαντες ἔκτειναν.

[CAP.

1 Ἢν ἀφεθῇ] MS. ἵν' ἀφεθῇ.

2 Τότε δὴ καὶ τοσόνδε μᾶλλον] Cum MS. ſcripſerim τότε δὴ καὶ μᾶλλον. Pro τότε, Caſaubonus in margine notarat. γρ. τοῦτο. Pro ὡς Καρχηδόνιοι ἀπαγορεύουσι, MS. Καρχηδονίοις ὡς ἀγορεύουσι, & ſic quoque Codd. Caſauboni. Pro εἶησαν ἁλώσιμοι, MS. εἶεν ἁλώσιμοι. In fine copulam ante βασανίσαντες idem non agnoſcit.

1 Ἐπὶ

[CAP. XIII.]

Γάϊος.

Γάϊος παράγγελμα ἔδωκε τοῖς ἐν τῷ στρατοπέδῳ μένειν ἐπὶ τῶν ὅπλων. ἐπεὶ δὲ ὥρᾳ θέρους υἱὸς αὐτοῦ τὸν ἵππον διψῶντα ἤγαγεν [1] ἐπὶ τὸν ποταμὸν παραρρέοντα, προσέταξεν ἀφελεῖν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, ὡς οὐ πεισθέντος τῷ παραγγέλματι. τούτῳ τῷ ἔργῳ τοὺς στρατιώτας ἐδίδαξε μηδέποτε παρακοῦσαι παραγγέλματος.

Cajus.

Cajus præceptum dederat iis qui in caſtris erant, ut in armis manerent. Sub tempus autem æſtuantis ſolis filius ejus equum ſitientem deduxit ad fluvium præterlabentem. Ejus caput abſcindi juſſit, quod edicto non paruiſſet. Hoc facto milites docuit, ne mandatum unquam negligerent.

[CAP. XIV.]

Φάβιος.

¶ Φάβιος ἐν τῷ πρὸς Ἀννίβαν πολέμῳ [1] μὴ παρατασσόμενος [2] κακῶς ἤκουεν ἐν τῇ συγκλήτῳ. ὁ δὲ υἱὸς

Fabius.

¶ Fabius in bello contra Annibalem, quod manum cum hoſtibus non confereret, male audiebat in* ſenatu. Filio

1 Ἐπὶ τὸν ποταμόν.] MS. articulum non agnoſcit.

Cap. XIV. 1 Μὴ παρατασσόμενος κακῶς ἤκουεν ἐν τῇ συγκ.] Ita lacunam, quæ in Vulgata erat ſuſtuli & locum mutatione ſanavi cum MS. & Interprete. In Vulgata erat, μὴ παρατασσόμενος .... κακὸς ὢν ἐν τῇ συγκ. Caſaubonus in margine ſuppleerat ἐλοιδορεῖτο ὡς. Eodem fere modo, ut Noſter, Plutarchus: καὶ κακῶς μὲν ἤκουεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ.

2 Κακὸς ὢν ἐν τῇ συγκλήτῳ] Deeſt aliquid, puta, ἤκουε, vel ἐκακίζετο, vel ἐλοιδορεῖτο. Lego deinde ἀποτρίψασθαι τὴν ἀδοξίαν, non ἀποτρίψασθαι. Reſtituimus etiam, ἀποκυβεῦσαι περὶ τῶν ὅλων, pro illis monſtris quæ erant in noſtro Cod. Reſtat illud, συμβουλὴν μὴ συμβ. pro συμβουλεύω μὴ συμ. Sed Interpretis Codd. aliud quid habuere. *Caſaubonus.*

3 Ἀπο-

hortante, ut depelleret infamiam, oſtendit ei ſingulas agminis partes. Quibuſdam vero non ſatis robuſta corpora habentibus: Vides, inquit, non eſſe commodum inito prælio armis fortunam tentare. Perſæpe enim univerſum agmen certaminis periculum non fecit. Sigillatim vero peritum rei militaris non latet, ſuperari ac vinci poſſe. Itaque hoc in medium conſulo, non in manus venire, ſed per montana ſequi, & urbes ad defectionem perducere. Hæc dicens ac faciens, primo quidem timidus exiſtimabatur, Poſtmodum autem cum reliqui maximos exercitus amiſiſſent, iterum Romani ad Fabium confugerunt, & ducem iterum conſtituerunt, adeo ut etiam dictator ſit

δὲ ὑπὸ τοῦ παρακαλοῦντος ἀποτρέψασθαι τὴν ἀδοξίαν, ἐπέδειξεν αὐτῷ μέρος ἕκαστον τῆς φάλαγγος· ἐνίων δὲ οὐκ ἐρρωμένως ἐχόντων, Ὁρᾷς, ἔφη, ὡς οὐ καλὸν συμβαλόντας [3] ἀποκυβεῦσαι περὶ τῶν ὅλων· πολλάκις γὰρ ὅλη μὲν ἡ φάλαγξ οὐκ εἴληφεν ἀγῶνος πεῖραν· κατὰ μέρος δὲ τὸ ἔμπειρον οὐκ ἔλαθεν ἡττᾶσθαι δυναμένη. τοιγάρτοι συμβουλεύω μὴ συμβαλεῖν, ἀλλ' ἕπεσθαι, τὰς ὑπωρείας κατέχοντα, καὶ τὰς πόλεις ἀφιστάντα. ταῦτα λέγων καὶ πράττων, ἐν μὲν τῷ παραυτίκα, ἐνομίσθη δειλός. ὕστερον δὲ ἄλλων πολλὰς δυνάμεις ἀπολλυόντων, πάλιν οἱ Ῥωμαῖοι κατέφυγον ἐπὶ Φάβιον, καὶ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ στρατηγίαν· ὥστε καὶ δικτάτωρ ἀπεδείχθη, καὶ Μάξιμος ἀνηγορεύθη,

3 Ἀποκυβεῦσαι περὶ τῶν ὅλων] MS. περὶ τῶν ὅπλων. Caſauboni Codd. uti in margine notarat, ἀποκυβεῦσαι περὶ τῶν ὅπλων. Sed Vulgata recte. Plutarchus in Fabio de Terentio Varrone ſcribit: δῆλος ἦν αὐτοῖς ἀπειρίᾳ καὶ θρασύτητι τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀναρρίψων κύβον. Infra pro ἐπὶ Φάβιον, καὶ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ στρ. MS. ἐπὶ Φάβιον καὶ τὴν αὐτοῦ στρ. In fine pro μέγιστος, MS. μέγιστον.

4 Καὶ

ρύθη, τούτου δ' ἂν εἴη μέγιστος.

creatus, & Maximus nuncupatus, quod eſt, ſi Græce vertas, μέγιστος.

Φάβιος ἐπεκλήθη μέγιστος, Σκηπίων μέγας· ἐζηλοτύπει τῆς δόξης ὁ Σκηπίων τὸν Φάβιον. ὥς τε καὶ ἤρετο· τί δή ποτε, σὺ μὲν διατηρήσας μόνον τὰ στρατόπεδα κληΐζῃ μέγιστος, ἐγὼ δὲ μέγας ὁ συμβαλὼν [4] καὶ κατὰ στόμα νικήσας Ἀννίβαν. Φάβιος ἔφη, Ἀλλ' εἰ μὴ ἐγώ σοι διεφύλαξα τοὺς στρατιώτας, [5] οὐκ ἂν ἔσχες μεθ' ὧν μαχόμενος νικῆσαι.

2 Fabius cognomen accepit Maximi, Scipio Magni. Scipio quadam æmulatione erga Fabii gloriam afficiebatur. Itaque rogabat eum: Qui fit, ut tu conſervandis duntaxat exercitibus, Maximi cognomen adeptus ſis: ego cum hoſtibus confligendo, Magni, cum Annibalem cominus facto prælio devicerim? Reſpondit Fabius: At niſi ego tibi milites conſervaſſem, tu non habuiſſes quibus cum potuiſſes vincere.

Φάβιος εἷλε τὴν Ταραντίνων πόλιν, Ἀννίβου συμμαχοῦντος αὐτοῖς, δόλῳ καὶ τέχνῃ. [6] στρατιώτης Ταραντῖνος [7] ἦν παρὰ Φαβίῳ· τούτου τῆς ἀδελφῆς

3 Fabius Tarentinorum urbem, Annibale ipſis auxilium ferente, arte ac dolo cepit. Erat apud Fabium miles Tarentinus. Ejus ſororem, inſigni forma prædi-

καλῆς

4 Καὶ κατὰ στόμα νικήσας Ἀν.] Νικήσας, quod in Vulgata aberat, cum MS. & Interprete nec non Caſaubono ſupplevi.

5 Οὐκ ἂν ἔσχες μεθ' ὧν μαχ.] Ita edidi cum MS. pro vulgato οὐκ ἔσχες μεθ' ἡμῶν μαχ. Pro νικῆσαι, idem Cod. νικήσεις.

6 Στρατιώτης παρ. τὴν ἐπὶ Φαβίῳ] Malim παρὰ Φαβίῳ, ut Plut. ἐστρατεύετο· παρ' αὐτῷ νεανίας Ταραντῖνος. *Caſaubonus.*

7 Ἦν παρὰ Φαβίῳ] Ita emendavi cum MS. nec non Caſaubono, pro vulgato τὴν ἐπὶ Φαβίῳ.

8 Ἀβρίν-

tam, Tarenti Abrentius deperibat, cui eidem murorum cuſtodia ab Annibale demandata fuerat. Hac re cognita, Fabius Tarentinum militem in urbem ad ſororem mittit. Qui ſororis opera amicitiam cum Abrentio fecit, eumque ad Romanorum partibus favendum adduxit. Itaque Abrentius facta cum eo pactione demonſtravit, qua parte aggredi mœnia deberent. Fabius erectis ſcalis aſcendens, per vim urbem capit. Hoc facto, maximam omnium admirationem meruit, quod Annibalem ſtratagemate ſuperaſſet, qui plerunque fallaciis & dolis vinceret.

καλῆς οὔσης ἐν Τάραντι [8] Ἀβρέντιος ἤρα, ἀνὴρ ὑπὸ Ἀννίβου τὰ τείχη φυλάττειν πεπιστευμένος. τοῦτο μαθὼν Φάβιος τὸν Ταραντῖνον στρατιώτην ἐσέπεμψε πρὸς τὴν ἀδελφήν. ὁ δὲ δι' αὐτῆς τὸν Ἀβρέντιον φίλον ποιησάμενος, ἔπεισε τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν. ὥς τε καὶ συνθέμενος Ἀβρέντιος ἔδειξε, καθ' ὃ μέρος χρὴ προσβαλεῖν τοῖς τείχεσι. Φάβιος κλίμακας προσθεὶς, ἐπαναβὰς, κατὰ κράτος αἱρεῖ τὴν πόλιν. ἐπὶ τούτῳ μάλιστα πάντων ἐθαυμάσθη, στρατηγήματι κρατήσας Ἀννίβου, τοῦ τέχναις καὶ δόλοις τὰ πλεῖστα νικῶντος.

[C A P.

8 Ἀβρέντιος ἤρα, ἀνὴρ ὑπό, &c.] Lege & diſtingue, ὁ Βρέττιος ἤρα ἀνήρ, ὑπὸ, &c. quomodo Plutarchus in Fabio: ἤρα δὲ ταύτης ἀνὴρ Βρέττιος τῶν τεταγμένων ὑπ' Ἀννίβου τὴν πόλιν φρουρεῖν ἡγεμονίας. Sic infra quoque pro τὸν Ἀβρέντιον, ſcribe τὸν Βρέττιον, & pro Ἀβρέντιος ἔδειξε, repone ὁ Βρέττιος ἔδειξε. Ejuſdem nomen non extat, forte quia ſimul cum Brutiis, quos omnes Fabius *ad extinguendam proditionis famam, ut vi potius atque armis captum Tarentum videretur*, juſſerat interfici, & ipſe & nomen ejus interiit. Paullo poſt pro τοῦτο μαθὼν, MS. τοῦτον μαθών.

1 Κοίν·

[CAP. XV.]

Κοΐντος.

[1] Κοΐντος Φάβιος τὸν υἱὸν αἱρεθῆναι στρατηγὸν βουλόμενος, αὐτὸς ἤδη γεγηρακὼς, ἐδεῖτο Ῥωμαίων μηδαμῶς αὐτῷ δοῦναι τὴν ἀρχὴν, ἵνα μὴ ἀναγκάζοιτο συναποδημεῖν ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐπὶ γήρᾳ μακρῷ. οἱ δὲ νομίσαντες ἄμεινον ἕξειν τὰ τῆς πόλεως, τούτου παρόντος, ἐψηφίσαντο τὸν νεανίσκον ἄρχοντα. ὁ δὲ Φάβιος οὐ συναπεδήμησεν· ἵνα μὴ παρέλκεται τὸν υἱὸν τὴν δόξαν τῆς ἀρχῆς.

Quintus.

Quintus Fabius filium ſuum ducem eligi cupiens, ipſe jam ætate affectus, contendebat a Romanis, ne imperium ei traderent, ne in extrema ſenectute cum ipſo ſimul ad bellum proficiſci cogeretur. Illi rem civitatis melius habituram arbitrati, ſi hic præſens omnibus rebus intereſſet, adoleſcentem imperatorem declaraverunt. At Fabius non una profectus eſt, ne imperatoriæ dignitatis ſplendorem filio detraheret.

[CAP. XVI.]

Σκηπίων.

¶ [2] Σκηπίων ἐν Ἰβηρίᾳ μαθὼν ὡς τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον ἄσιτον ἀφίκοιτο ἐς τὴν μάχην ἐμή-

Scipio.

¶ Scipio cum in Iberia cognoviſſet, hoſtium exercitum impranſum ad pugnam ineundam venire, educens ſuum

1 Κόϊντος Φάβιος] Φάβιος cum MS. & Interprete inſerui. Pro αἱρεθῆναι στρατηγεῖν, ut erat in Vulgata cum MS. edidi αἱρεθῆναι στρατηγόν. In Indice autem Strategema hoc novo titulo a præcedentibus non diſtinguitur, ſed inter *Fabii* ſtrategemata quartum eſt.

Cap. XVI. 1 Σκηπίων ἐν Ἰβηρίᾳ μαθὼν, ὡς τὸ, &c.] Ita ſupplevi cum MS. & Interprete. In Vulgata μαθὼν aberat.

2 Και-

agmen, in longitudinem explicavit. Circiter autem horam ſeptimam afflictos jam fame & ſiti aggreſſus, facile ſuperavit.

ἐμήκυνεν ἐξάγων, καὶ παραπέτων τὴν αὐτοῦ φάλαγγα. ἀμφὶ δὲ ὥραν ἑβδόμην πιεζομένοις ἤδη λιμῷ καὶ δίψει συμβαλὼν ῥᾳδίως ἐκράτησεν.

2 Scipio omnes meretrices e caſtris ejecit, jubens eas in urbem conviviis deditam recedere. Imperavit etiam, ut novæ menſæ, ſcyphi, omniaque vaſa, præter ollam, veru, & poculum fictile exportarentur. Ex argenteis poculum non amplius duarum librarum permiſit, ſi quis habere vellet. Balneis uti vetuit. Qui ungerentur, juſſit ut ipſi ſeſe fricarent. Nam jumenta fri-

Σκηπίων ἐκ τοῦ στρατοπέδου τὰς πόρνας ἐξήλασε, κελεύσας ἐς πόλιν ἀπιέναι πανηγυρίζουσαν. προσέταξε δὲ ἀποπέμψασθαι [2] καινὰς τραπέζας, ἐκπώματα, καὶ σκεύη πάντα, πλὴν [3] χύτρας, καὶ ὀβελίσκου, καὶ ποτηρίου· ἀργυροῦν δὲ ἔκπωμα μὴ ἔχειν, πλέον διχοτύλου, καὶ λούεσθαι μηδένα· τῶν δὲ ἀλειφομένων ἕκαστον τρίβειν ἑαυτόν. τὰ γὰρ ὑποζύγια δεῖσθαι τῶν τριβόντων. ἀρι-

στᾶν

2 Καινὰς τραπέζας] Quid hic καινὰς τραπέζας? An non æque veteres inſervire poterant luxui? Lipſius lib. v. De Milit. Rom. Dial. 16. legit καὶ τὰς τραπέζας, quod Caſaubonus in ora Vulgatæ ſequutus eſt. Verum tum ſaltem ſcribendum foret καὶ τὰς τραπέζας, καὶ ἐκπώματα, καὶ σκεύη πάντα, repetita ubique copula. Sed nimium a Codd. lectio hæc abit. Veriſſime in ora libri ſui emendaverat CL. Gronovius κλίνας, τραπέζας, ἐκπ. &c.

3 Χύτρας] γρ. κιθάρας. Caſaubonus. Χύτρας] MS. κύθρας. ſed hoc Ionice Plutarchus in Apopthegm. Μάντεις μὲν εὐθὺς ἐξήλασε καὶ θύτας καὶ πορνοβοσκούς· σκεύη δὲ προσέταξεν ἀποπέμπειν ἅπαντα, πλὴν χύτρας, ὀβελίσκου, καὶ ποτηρίου κεραμεοῦ· τῶν δὲ ἀργυρίων ἔκπωμα οὐ μεῖζον δύο λιτρῶν συνεχώρησε τοῖς βουλομένοις ἔχειν. λούεσθαι δὲ ἀπεῖπε. τῶν δὲ ἀλειφομένων τρίβειν ἕκαστον ἑαυτόν. τὰ γὰρ ὑποζύγια χεῖρας οὐκ ἔχοντα ἑτέρου τρίψοντος δεῖσθαι.

στᾶν δὲ ὀρθοὺς, ἄπυρον ὄψον· δειπνοῦντας δὲ προσφέρεσθαι καὶ κρέας ὀπτὸν, ἢ ἑφθόν. ἱματίῳ δὲ χρῆσθαι σισύρᾳ Γαλατικῇ. καὶ πρῶτος ἐνεπορπήσατο σισύραν μέλαιναν. τοὺς δὲ στρατηγοὺς, [4] ἐπὶ στιβάδος ἀνακειμένους ἑωρᾶτο, φάσκων πενθεῖν τὴν τοῦ στρατεύματος ἀσωτίαν καὶ μαλακίαν.

cantibus indigere. Pranderent autem expers ignis obſonium. In cœna etiam carnem ſeu coctam, ſeu aſſatam adderent. Veſtimento uterentur, ſago Gallico: & prius ipſe ſago pullo amictus, duces in ſtratis recumbentes circumiens inſpexit, dicens ſe deplorare exercitus luxuriam & mollitiem.

Σκηπίων στρατιώτην ἰδὼν χάρακα κομίζοντα, [5] Θλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὦ συστρατιῶτα· τοῦ δὲ, Καὶ πάνυ, φήσαντος· Εἰκότως ἔφη· ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις, οὐκ ἐν τῇ μαχαίρᾳ.

3 Scipio militem conſpicatus vallum ferentem: Premi, inquit, mihi onere videris, o commilito. Quo reſpondente, Valde equidem. Sane, inquit. In ligno enim ſpem ſalutis repoſitam habes, non in gladio.

Σκηπίων στρατιώτην ἰδὼν μέγα φρονοῦντα ἐπὶ θυρεῷ κεκοσμημένῳ αἰσχρὸν, ἔφη, Ῥωμαῖον ἄνδρα τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ

4 Scipio militem videns clypei pulchritudinem identidem oſtentare: Turpe, inquit, eſt

μᾶλ-

4 Ἐπὶ στιβάδος ἀνακειμένους ἑωρᾶτο] Interpres, *circumiens inſpexit*. nimirum aliter legit, idque melius. *Caſaubonus*.

5 Θλίβεσθαί μοι δοκεῖς, εἶπεν, ὦ συστ.] Εἶπεν, quod in Vulgata aberat cum MS. & Interprete loco ſuo reſtitui. Cum iiſdem pro vulgato, ἐν γὰρ τούτῳ τὴν ἐλπίδα ἔχεις, emendavi ἐν γὰρ τῷ ξύλῳ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχεις. In MS. σωτηρίας ſcriptum per compendium.

6 Ὑπὸ

lævæ manui fidere magis, quam dextræ.

μᾶλλον, ἢ τῇ δεξιᾷ πιστεύειν.

5 Scipio tumultuantis populi vociferatione impeditus, Me, inquit, ne militum quidem armatorum clamor unquam terruit, neque hominum tumultus terrebit, quorum Italiam ſcio novercam eſſe, non matrem. His verbis repreſſi ſunt, & tumultuari deſierunt.

Σκηπίων [6] ὑπὸ τοῦ δήμου θορυβούμενος, Ἐμὲ, ἔφη, οὐδὲ στρατιωτῶν ἐνόπλων ἀλαλαγμὸς ἐξέπληξεν, οὔτι γε συγκλύδων ἀνθρώπων θόρυβος, [7] ὧν οἶδα τὴν Ἰταλίαν μητρυιὰν, οὐ μητέρα. τούτῳ τῷ λόγῳ συνεστάλησαν, καὶ τοῦ θορυβεῖν ἐπαύσαντο.

6 Scipio cum ſubegiſſet in Iberia urbem Phœniciam, cum captivorum ductores virginem inſigni formæ elegantia præditam adducerent, patrem requiſivit, eique filiam donavit. Qui cum adfer-

Σκηπίων δορυάλωτον λαβὼν ἐν Ἰβηρίᾳ πόλιν, [8] Φοίνισσαν, ὡς οἱ φυλαγωγοὶ παρθένον ἤγαγον κάλλους ὑπερφυῶς ἔχουσαν, τὸν πατέρα αὐτῆς ἀναζητήσας, ἐχαρίσατο αὐτῷ τὴν θυγατέρα. τοῦ δὲ δῶρα προσκομίσαντος, ὁ δὲ

6 Ὑπὸ τοῦ δήμου] Additus articulus cum MS. Paullo poſt pro συγκλύδων, Caſauboni Codd. συγκλύων. Plutarchus in Apophth. ἐμὲ (εἶπεν) οὐδέποτε στρατιωτῶν ἀλαλαγμὸς ἐθορύβησεν, οὔτι γε συγκλύδων ἀνθρώπων, ὧν οὐ μητέρα τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ μητρυιὰν οὖσαν ἐπίσταμαι. Pro ὧν οἴδατε τὴν Ἰτ. ſcripſi ὧν οἶδα τὴν Ἰτ.

7 Ὧν οἴδατε τὴν Ἰταλίαν μητρυιὰν οὐ μητέρα] Non ſemel in Polyæno attentus lector obſervabit, ejuſdem nominis perſonas ab eo confundi: ut hic duos Scipiones. Nam hoc στρατήγημα, ſive potius ἀπόφθεγμα, Scipionis eſt junioris, auctore Plutarcho in Apophthegm. *Caſaubonus.*

8 Φοίνισσαν]. MS. Οἴνισσαν. Οἴνισσα quidem dicta fuit etiam *Carthago* Africæ, teſte Stephano Byzantino, verum an ita *Carthago Nova* (ab Aſdrubale condita, teſte Strabone lib. 1 1.) de qua hic ſermo? Idem de Scipione referunt Livius lib. xxvi. cap. 42. Val. Maximus lib. iv. 3. 1. Gellius lib. vi. cap. 8. & Plutarchus in Apophthegm. Interpres in errorem deduxit Ortelium, qui ex eo citat *Phœnicem* urbem Hiſpaniæ.

ὁ δὲ καὶ ταῦτα [9] συνεχαρίσατο, προῖκα φήσας ἐπιδιδόναι τῇ κόρῃ. ὅσαι δὲ καὶ ἄλλαι γυναῖκες τῶν δι᾽ γεγονότων, ἢ θυγατέρες ἢ παῖδες, ὥραν ἔχοντες, ἑάλωσαν, τούτοις ἐπέστησε δύο Ῥωμαίων σωφρονεστάτους ἐκ τῶν πρεσβυτέρων. [10] οἱ θεράπευτῆρες, καὶ χορηγίαν ἔνεμον τοῖς αἰχμαλώτοις κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Σκηπίωνος ἡ σωφροσύνη πολλὰς πόλεις Ἰβηρικὰς Ῥωμαίοις φίλας καὶ συμμάχους ἑκούσας ἐποίησεν.

ret munera, etiam hæc ſimul largitus eſt, dotem, inquiens, ſe hæc puellæ dare. Quotquot autem etiam aliæ vel uxores hominum ſummo loco natorum, vel filiæ, vel pueri ætate florentes caperentur, his duos Romanorum moderatiſſimos attribuit ex ſenibus, qui curam eorum gererent, & ſumptum captivis pro dignitate ſuppeditarent. Scipionis continentia multas urbes Ibericas ad amicitiam & ſocietatem Romanorum volentes perduxit.

Σκηπίων [11] Σύφακα τὸν

7 Scipio cum Sypha-

Ma-

9 Συνεχαρίσατο] MS. συνεδωρήσατο. Paullo poſt pro ἢ θυγατέρες, ἢ παῖδες, ὥραν ἔχουσαι, cum MS. repoſui ἢ θυγατέρες, ἢ παῖδες, ὥραν ἔχοντες. Pro δύο Ῥωμαίους σωφρονεστάτους, cum eodem emendavi δύο Ῥωμαίων σωφρονεστάτους. Livius in eadem hiſtoria lib. XXVI. cap. 49. *Spectatæ deinde integritatis viro tradidit eas, tuerique haud ſecus verecunde ac modeſte, quam hoſpitum conjuges ac matres juſſit.* Polybius, ut Noſter, plurium meminit, lib. X. Hiſt. cap. 18. Τῆς δὲ καταστασιαζούσης, ἐκέλευσε τοὺς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν γυναικῶν ἀποτεταγμένους. ὧν παραγενομένων, καὶ διασαφούντων, ὅτι πάντα, &c. & paullo poſt, intellecta querelarum cauſſa: διὸ δὴ καὶ τότε φανερὸς γενόμενος, ὅτι συνῆκε τὸ ῥηθὲν καὶ λαβόμενος τῆς δεξιᾶς, θαῤῥεῖν αὐτήν τε ταύτην ἐκέλευσε, καὶ τὰς ἄλλας ὁμοίως· ποιήσεσθαι γὰρ πρόνοιαν ὡς ἰδίων ἀδελφῶν καὶ τέκνων· συστήσασθαι δὲ καὶ πρὸς τὴν τούτων ἐπιμέλειαν ἀκολούθως τοῖς προειρημένοις πιστοὺς ἄνδρας. Pro κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, MS. κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. In fine pro καὶ συμμάχους ἐποίησεν, cum MS. & Interprete reſtitui καὶ συμμάχους ἑκούσας ἐποίησεν.

10 Οἱ θεραπευτῆρες] Scribe θεραπευτῆρας, vel θεραπευτῆρες εἶεν aut γένοιντο. ut videntur Codd. Interp. habuiſſe. *Caſaubonus.*

11 Σύφακα τὸν Μασαισυλίων βασιλέα] Ita Codex meus: mendoſe quidem: ſed longe tamen melius quam

cem Maſſylienſium regem ſocium feciſſet, in Siciliam trajecit. Aſdrubal admirabili pulchritudine filiam habens, hanc ſe collocaturum Syphaci promiſit, ſi a Romanis deficeret. Ille ducens virginem in uxorem, Carthaginienſium partes ſequebatur, & confeſtim miſſis ad Scipionem litteris, vetuit eum in Libyam venire. Scipio intelligens Romanos in Syphacis ſocietate magnam fiduciam habere, quod ſi audiviſſent ad hoſtes eum deſciviſſe, non auſuros in Libyam tranſire: convocatis in concionem, in contrariam ſententiam Syphacis litteras convertit: quod Romanos in Li-

Μασαισυέων βασιλέα σύμμαχον ποιησάμενος, διέβαλεν ἐς Σικελίαν. Ἀσδρούβας θυγατέρα παρθένον ἔχων θαυμαστὴν τὸ κάλλος, ἐκδώσειν ὑπέσχετο τῷ Σύφακι τῆς Ῥωμαίων συμμαχίας ἀποστάντι. ὁ δὲ γήμας τὴν κόρην, προσέθετο Καρχηδονίοις, καὶ παραχρῆμα ἐπέστειλε Σκηπίωνι ἀπαγορεύων ἐπιβῆναι Λιβύης· Σκηπίων εἰδὼς Ῥωμαίους ἐπὶ τῇ Σύφακος συμμαχίᾳ μέγα φρονοῦντας, εἰ δὲ μάθοιεν προστιθέμενον τοῖς πολεμίοις, οὐκ ἂν τολμήσοντας εἰς Λιβύην διαβαίνειν, ἐκκλησίαν αὐτῶν συναγαγὼν, ἐς τοὐναντίον μετεποίησε τὰ γράμματα τοῦ Σύφακος·

ὡς

quam Interpretis, qui *Maſſylienſium* habet. Non enim *Maſſylienſium*, ſed *Maſaſulorum* rex fuit Syphax. Scribe ergo Μασαισυλίων. De *Maſſylis* & *Maſſaſylis*, & eorum errore, qui duas has gentes confundunt, diximus ad Strabonem. *Caſaubonus*.

Σύφακα] MS. Σίφακα. & ſic quoque Codd. Caſauboni.

Μασαισυέων] MS. Μασαισυάνων, quod proximum vero: ſcribendum quippe Μασαισυλίων, ſæpiſſime enim α & λ in MSS. confunduntur. Stephanus Μασαισυλία, χώρα Λιβύης προσεχὴς τῇ τῶν Μαυρουσίων. τὸ ἐθνικὸν, Μασαισύλιοι, καὶ Μασαισυλεῖς, καὶ Μασαισυλῖται. Quare cum lectio hæc ſit & ex Codice, & eam probet Stephanus, præfero τὸ Μασαισυλίων, quomodo legendum monuit Caſaubonus. Pro ἀπέστειλε Σκηπίωνι ἀπαγορεύων cum Cod. edidi ἐπέστειλε Σκηπίωνι, ἀπαγορεύων, &c.

ὡς [12] καλοῦντος τοὺς Ῥωμαίους [13] ἐπὶ τὴν Λιβύην· καὶ ὡς θαυμάζοντος ὅτι καὶ νῦν βραδύνοιεν, καὶ ὡς δέον μὴ ἐκλύειν αὐτοὺς τὴν ἀκμὴν τῆς συμμαχίας. τοιαῦτα εἰπὼν, ὁρμὴν καὶ θάρσος τοῖς Ῥωμαίοις ἐνεποίησεν. οἱ δὲ εὐθὺς ἡμέραν ᾔτησαν, καθ' ἣν διαπλεῦσαι προσήκοι.

byam accerſeret, & admiraretur eos tam diu moram trahere. Itaque ejus ſocietatis vigorem diſſolvi non oportere. His dictis, cupiditatem & confidentiam Romanis injecit: qui ſtatim diem poſtularunt, quo tranſmittere oporteret.

Σκηπίων κατασκόπους Καρχηδονίων τρεῖς συλληφθέντας, νόμου Ῥωμαίων κελεύοντος [14] πολεμίων κατασκόπους ἀναιρεῖσθαι, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε· προσέταξε δὲ αὐτοῖς περιελθεῖν τὴν στρατιὰν ἅπασαν. οἱ δὲ ἰδόντες Ῥωμαίους, τοὺς μὲν βάλλοντας, τοὺς δὲ ἀκοντίζοντας, τοὺς δὲ πηδῶντας, τοὺς δὲ ὅπλα ἐπισκευάζοντας, τοὺς δὲ ξίφη ἀκονῶντας, πάλιν ἤχθησαν ἐπὶ

8 Scipio ſpeculatoribus Carthaginienſium ter comprehenſis, lege Romanorum jubente hoſtium exploratores interficere, id quidem non fecit, ſed eos juſſit circumire univerſum exercitum. Qui cum viderent Romanos, alios tela mittere, alios jaculari, alios gladios acuere, rurſus ad Scipionem adducti ſunt. Qui dato eis prandio: Renunciate, inquit, quæ

τὸν

12 Καλοῦντος τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ τὴν Λιβύην] Ita edidi: ejecto cum MS. & Interprete, nec non Caſaubono καὶ, quod ante ἐπὶ τὴν Λιβύην in Vulgata legebatur. Articulum quoque ante Ῥωμαίους MS. non habet. Pro τοῖς Ῥωμαίοις ἐποίησεν, cum eodem ſcripſi τοῖς Ῥωμαίοις ἐνεποίησεν.

13 Καὶ ἐπὶ τὴν Λιβ.] Dele τὸ καὶ, niſi loco ſuo mota eſt. *Caſaubonus.*

14 Πολεμίων κατασκόπους ἀναιρ.] A quibuſdam Codd. abeſt vox πολεμίων: deinde αὐτοῖς non αὐτοὺς. & mox, Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, ἃ ἴδ. & καὶ τά τε. *Idem.*

15 Ἀπαγ-

vidiſtis, ei qui vos miſit. Qui reverſi, Annibali, aliiſque Carthaginienſibus hæc renunciantes, terrorem eis injecerunt, & Romanorum apparatione, & Scipionis magnanimitate.

τὸν Σκηπίωνα. ὁ δὲ δοὺς ἀέρισον αὐτοῖς, [14] Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, ἃ τεθέασθε πρὸς τὸν πέμψαντα ὑμᾶς. οἱ δὲ ἐπανελθόντες τῷ τε Ἀννίβᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις Καρχηδονίοις ταῦτα ἀπαγγείλαντες, ἐξέπληξαν αὐτοὺς, καὶ τῇ Ῥωμαίων παρασκευῇ, καὶ τῇ Σκηπίωνος μεγαλοψυχίᾳ.

[CAP. XVII.]

Porcius.

Porcius Cato in Hiſpanorum terram impreſſionem fecit. Ex omnibus civitatibus legati venerunt; ſeſe ejus, Romanorumque poteſtati permittentes. Ille, ut obſides ad definitum tempus adducerent, imperavit. Eos cum adducerent, uniuſcujuſque civitatis duobus viris unam epiſtolam tradidit, præcipiens, ut omnes

Πόρκιος Κάτων.

Πόρκιος Κάτων ἐνέβαλεν εἰς τὴν [1] Ἰβήρων. ἐκ δὲ τῶν πόλεων ἁπασῶν ἧκον πρεσβευταὶ, σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίζοντες αὐτῷ τε καὶ Ῥωμαίοις. ὁ δὲ προσέταξεν αὐτοῖς ἀγαγεῖν ὅμηρα ἐπὶ ὥραν ὡρισμένην. ἐπεὶ δὲ ἦγον, ἑκάστης πόλεως δυσὶν ἀνδράσι μίαν ἐπιστολὴν ἔδωκε, κελεύσας ἅπαντας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν

14 Ἀπαγγείλατε, εἶπεν, ἃ τεθ.] Ita edidi, addito, εἶπεν, cum MS. & Interprete.

Cap. XVII. 1 Εἰς τὴν Ἰβήρων] Ita emendavi cum MS. nec non Interprete, pro vulgato εἰς τὴν Ἰβηρίαν. Vide ſupra lib. 1. cap. 1. 3. Statim pro αὐτῷ καὶ Ῥωμαίοις, cum eodem ſcripſi αὐτῷ τε καὶ Ῥωμαίοις. Mox pro ἐπεὶ δὲ ἧκον, cum MS. Interprete, & Cod. Caſauboni reſtitui ἐπεὶ δὲ ἦγον.

μέραν ἐπανελθόντας τοῖς πολίταις ἀναγνῶναι. ἐπεὶ δὲ ἐπανῆλθον, ἀνέγνωσαν τὰ γράμματα· Κατασκάψατε τὰ τείχη σήμερον. ἑκάστη τοίνυν πόλις καιρὸν οὐκ ἔχουσα πρὸς τὰς πλησίον πόλεις διαπέμψασθαι· φοβούμενοι δὲ ἕκαστοι μὴ τῶν ἄλλων ὑπακουσάντων, αὐτοὶ μόνοι μὴ πειθέντες ἐξανδραποδισθῶσιν· οὕτως ὁμοῦ πάντες Ἴβηρες τὰ τείχη κατέσκαψαν ἡμέρᾳ μιᾷ.

eodem die reverſi, civibus eas recitarent. Qui cum rediiſſent, ſcripta recitarunt: Diruite muros hodierno die. Cum igitur ſingulæ civitates tempus non haberent ad finitimas urbes mittendi, metuerentque ſingulæ ne cæteris morem gerentibus, ſi ipſæ ſolæ dicto audientes non fuiſſent, in ſervitutem redigerentur, imperata fecerunt, omneſque Iberi uno die mœnia deſtruxerunt.

[CAP. XVIII.]

Φαῦνος.

Φαῦνος Διομήδους ἐν Ἰταλίᾳ τελευτήσαντος, ἐπιτάφιον ἀγῶνα ποιῶν, πρώτῃ μὲν ἡμέρᾳ τῶν Ἑλλήνων ὡπλισμένων πομπὴν ἔπεμψε· δευτέρᾳ δὲ τῶν βαρβάρων. καὶ δὴ συνέταξε τοῖς βαρβάροις χρήσασθαι παρὰ τῶν Ἑλλήνων τὰ ὅπλα. οἱ δὲ χρήσαντες, [1] ὑπὸ τῶν βαρβάρων τοῖς ἰδίοις ὅπλοις ἀπώλοντο.

Faunus.

Faunus cum Diomedes in Italia e vita deceſſiſſet, funebres ludos inſtituens, primo die Græcorum armatorum pompam duxit: Secundo barbarorum. Præcepit autem, ut barbari a Græcis arma mutuarentur: Qui cum eis accommodaviſſent, a barbaris propriis armis ſunt interfecti.

1 ὑπὸ τῶν βαρβάρων] Additus articulus cum MS.

[CAP.

2 Καλῶς

[CAP. XIX.]

Titus.

Cleonymus cum Titum cepiſſet, pro eo dimittendo duas civitates poſtulabat, Epidamnum & Apolloniam. Titi pater eas non dedit, ſed eum retinere juſſit. Titus comparato ſui dormientis ſimulacro, in ædibus depoſuit, atque ipſe conſcenſo navigio, clam aufúgit, cuſtodibus ſimulachrum cuſtodientibus.

Τίτος.

Τίτον αἰχμάλωτον λαβὼν Κλεώνυμος, λύτρα ἐπράττετο δύο πόλεις Ἐπίδαμνον, καὶ Ἀπολλωνίαν. ὁ τοῦ Τίτου πατὴρ οὐκ ἔδωκεν, ἀλλὰ σώζειν αὐτὸν ἐκέλευσεν. Τίτος εἴδωλον αὑτοῦ κατασκευάσας καθεύδοντος, ἐν τῷ οἴκῳ καθῆκε. καὶ αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἀκατίου λαθὼν ἔφυγεν· οἱ δὲ φύλακες τὸ εἴδωλον ἐφύλαττον.

[CAP. XX.]

Cajus.

Cajus Carthaginienſibus apud Tyndaridem appellentibus cum navibus octoginta, ipſe ducentas habens triremes, cum hoſtes multitudinem navium veriti, non ad pugnam ſolverent, centum triremium velis collectis, reliqua rite adaptavit, ac ſolvit. Carthaginienſes

Γάϊος.

Γάϊος περὶ τὴν Τυνδαρίδα Καρχηδονίων ἐφορμούντων π΄ ναυσὶν, αὐτὸς ἔχων σ΄ τριήρεις, ἐπειδὴ οἱ πολέμιοι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, οὐκ ἀντανήγοντο, τῶν ρ΄ τοὺς ἱστοὺς καταθέμενος, τῶν λοιπῶν ἐκπετάσας τὰ ἱστία, καὶ διὰ τούτων ἀποκρυπτόμενος, τὰς ἄλλας [1] καλῶς ἐξηρ-

1 Καλῶς ἐξηρτημένας] Lege κάλοις ἐξηρτημένας, ut in margine libri ſui no-

ἐξηρτημένας ἀπέπλευσεν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι νομίσαντες ἴσας εἶναι τὰς ναῦς τῷ πλήθει τῶν φαινομένων ἱστίων, θαρρήσαντες πρὸς τὸν κίνδυνον ὥρμησαν· Γάϊος πολλαῖς πρὸς ὀλίγας ἀγωνισάμενος, ῥᾳδίως ἐνίκησεν.

pares naves eſſe multitudini apparentium velorum arbitrati, ſumpta fiducia periculum adierunt. Cajus cum multis adverſus paucas conflictione facta, nullo negotio ſuperavit.

[CAP. XXI.]

Πεινάριος.

Πεινάριος φρούραρχος, Ἐνναίων ἀποστάντων τῆς Ῥωμαίων συμμαχίας, καὶ τὰς κλεῖς τῶν πυλῶν [1] ἀπαιτούντων, Ἐὰν ὁ δῆμος ἅπας, ἔφη, αὔριον εἰς ἐκκλησίαν συνελθὼν τοῦτο ψηφίσηται, πεισθήσομαι τῷ ψηφίσματι. οἱ μὲν τῆς ὑστεραίας ἐς τὸ θέατρον συνελέγησαν· ὁ δὲ νύκτωρ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν πολλοὺς στρατιώτας ἐφεδρεύειν ἔταξεν ὑπερδεξίους· ἄλλους

δὲ πε-

Pinarius.

Pinarius præfectus cuſtodiæ, cum Ennenſes a Romanorum ſocietate deſciviſſent, & portarum claves repeterent: Si univerſus, inquit, populus craſtino die in concionem convenerit, & hoc decreto ſanxerit, morem decreto geram. Illi poſtridie in theatrum congregabantur. At ipſe noctu ſub arcem multos milites inſidiari in

notarat CL. Gronovius, & verte, *aliis funibus alligatu.* Pro eo ſupra lib. I. cap. 47. I. τῶν δὲ πρὸς τὸ ζυγὸν καλωδίοις περιλαβεῖν, τῇ δεξιᾷ παραθεῖσαν. Vide & lib. III. cap. II. 3. & V. 22. 2.

1 Ἀπαιτούντων· Ἐὰν ὁ δῆμος] Ita emendavi cum MS. & Interprete, pro vulgato ἀπαιτοῦντας, Ἦν ὁ δῆμος. Sub finem pro ἐπ' ἀλλήλους, MS. ἐπ' ἀλλήλοις. Pro οἱ δι' ὕπνον. cum MS. & Caſaubono reſtitui ἢ δι' ὕπνον. niſi quod MS. δ', pro δι'.

2 Οἱ δι'

ſuperioribus locis juſſit, alios vero circumſiſtere theatrum, & aditus occupare, atque ad ſignum accipiendum attentos eſſe. Ennenſes convenientes defectionem decreto confirmarunt: præfecto cuſtodiæ ſignificationem dante, milites partim miſſis e loco ſuperiore telis, partim impetu per aditus facto, ſtrictiſque gladiis populum occiderunt, ita ut cumulatim invicem caderent omnes, paucis exceptis, qui per muros ſe demiſerant, perque ſubterraneos meatus furtim exciderant.

δὲ περιστῆναι τὸ θέατρον, καὶ τὰς διόδους, παραφυλάττοντας τὸ σημανθησόμενον. οἱ μὲν Ἐνναῖοι συνελθόντες τὴν ἀπόστασιν ἐψηφίζοντο. τοῦ δὲ φρουράρχου σημήναντος, οἱ στρατιῶται, οἱ μὲν ἄνωθεν ἀφιέντες τὰ βέλη, οἱ δὲ κατὰ τὰς διόδους προσπεσόντες, καὶ σπασάμενοι τὰς μαχαίρας, τὸν δῆμον κατέκοψαν, ὥς τε σωρηδὸν ἐπ' ἀλλήλοις ἔπιπτον ἅπαντες, πλὴν ὀλίγων, ὅσοι κατὰ τῶν τειχῶν αὑτοὺς καθῆκαν, [2] ἢ δι' ὑπονόμου ἔλαθον ἐκπεσόντες.

[CAP. XXII.]

Sertorius.

Sertorius in Iberia hinnulum candidæ cervæ a venatoribus dono acceptum, aluit, cicuremque reddidit, ita ut accedentem ſequeretur, & cum aſcenden-

Σερτώριος.

Σερτώριος ἐν Ἰβηρίᾳ νεβρὸν ἐλάφου λευκῆς παρὰ κυνηγῶν δῶρον λαβὼν ἔθρεψε, καὶ τιθασὸν ἐποίησεν, ὥς τε [1] προσιόντι μὲν εἵπετο· ἐπὶ τὸ

2 Οἳ δι' ὑπονόμου ἐλ,] Scribe, ἢ δι' ὑπ. *Caſaubonus.*

Cap. XXII. 1 Ὥς τε προσιόντι εἵπετο] Scribo προϊόντι. prodeunti in publi-

τὸ βῆμα δὲ ἀναβαίνοντι συνανέβαινεν, καὶ δικάζοντι τὸ στόμα προσέφερεν· ἔπεισε δὴ τοὺς βαρβάρους, ὡς ἄρα τὸ ζῶον ἱερὸν Ἀρτέμιδος. καὶ ἡ θεὸς δι' αὐτοῦ προλέγοι πάντα αὐτῷ τὰ μέλλοντα, καὶ σύμμαχος ἐν τοῖς πολέμοις γίγνοιτο. ὅσα γε μὴν ὑπὸ κατασκόπων ἀπόρρητα ἠγγέλλετο [1] ἀποκρυπτόμενος, αὐτὸς προέλεγεν, [2] ὡς διὰ τοῦ νεβροῦ μανθάνων παρὰ τοῦ θεοῦ πολεμίων ἐφόδους, ἐνέδρας, αἰφνιδίους καταδρομάς, τούτων ἔφασκεν ἄγγελον ἔχειν τὴν νεβρόν· ὅσαι δὲ καὶ νῖκαι πολέμων ἠλπίζοντο, καὶ ταῦτα διὰ τοῦ νεβροῦ μανθάνειν παρὰ τοῦ θεοῦ φάσκων, ἐξέπληξε τοὺς βαρβάρους· καὶ προσεκυνεῖτο, καὶ πάντες αὐτῷ προσέφευγον ὡς δαιμονιωτέραν ἰσχὺν ἔχοντι.

te in tribunal ſimul aſcenderet, atque ei os admoveret. Perſuaſit igitur barbaris, animal hoc ſacrum eſſe Dianæ, deamque per illud omnia prædicere, quæ ſibi eventura ſint, ſociamque in bellis præſto eſſe. Quæcunque igitur ab exploratoribus arcana nunciabantur, ipſe occultata prædixit, ſimulans per hinnulum ſe a dea perdiſcere hoſtiles adortiones, & repentinas incurſiones. Horum nuncium hinnulum ſe habere ajebat. Quotquot etiam victoriæ bellorum acciderent, has etiam per hinnulum ſe a dea cognoſcere affirmans, ſtuporem barbaris injecit: qui eum adorabant, omneſque ad eum quaſi divinis viribus ſeptum confugiebant.

[CAP.

publicum. Paullo poſt, ἐν τοῖς πολέμοις. *Caſaubonus.*

Προσιόντι μὲν εἵπετο] Mῖν, quod in Vulgata aberat, cum MS. inſerui. Infra, pro ἐν τοῖς πολεμίοις, cum MS. Interprete, & Caſaubono edidi ἐν τοῖς πολέμοις.

2 Ὡς διὰ τοῦ νεβροῦ μανθάνων παρὰ τοῦ θεοῦ πολεμίων ἐφ.] Ita edidi cum MS. & Interprete. In Vulgata παρὰ τοῦ θεοῦ deſiderabantur. Paullo poſt quoque pro ὅσαι δὲ νῖκαι, cum eodem Codice & Interprete ſcripſi ὅσαι δὲ καὶ νῖκαι.

1 Μετὰ

[CAP. XXIII.]

Cæſar.

¶ Cæſar Nicomediam verſus navigans, juxta Maleam a latronibus Cilicibus captus eſt. Qui cum magnam mercedem pro ejus liberatione peterent, ille duplicem ſummam promiſit. Appulerunt ad Miletum. Homines extra mœnia accurrebant. Cæſar Epicratem Mileſium ſervum mittit ad Mileſios, rogans ut ſibi pecunias mutuo darent. Qui eas confeſtim miſerunt. Epicrates mandatum habens a Cæſare, ut cum pecuniis magnum convivii apparatum apportarent, & hydriam plenam enſibus, vinumque mandragora mixtum. Cæſar duplicatam latronibus pecuniæ ſummam numeravit, eiſque convivium appoſuit. Illi exul-

Καῖσαρ.

¶ Καῖσαρ ὡς Νικομήδη πλέων περὶ Μαλέαν ὑπὸ λῃστῶν ἥλω Κιλίκων· οἱ μὲν ᾔτησαν λύτρα μεγάλα· ὁ δὲ τὰ διπλάσια ἐπηγγείλατο· κατέσχον ἐς Μίλητον, καὶ τειχῶν ἔξω προσωρμίσαντο. Καῖσαρ Ἐπικράτη Μιλήσιον οἰκέτην πέμπει πρὸς Μιλησίους, παρακαλῶν χρήματα ἐπιδανεῖσαι· οἱ δὲ παραχρῆμα ἔπεμψαν. Ἐπικράτης ἐντολὴν ἔχων παρὰ Καίσαρος [1] μετὰ τῶν χρημάτων παρασκευὴν εὐωχίας μεγάλης κομίζειν καὶ ὑδρείαν πλήρη ξιφῶν, [2] καὶ οἶνον μανδραγόρᾳ κεκερασμένον. Καῖσαρ διπλᾶ τὰ λύτρα τοῖς λῃσταῖς ἀπαριθμήσας, παρέθηκεν αὐτοῖς τὴν εὐωχίαν. οἱ δὲ ὑπερχαίροντες τῷ πλήθει τῶν χρημάτων, ὥρμη-

σαν

1 Μετὰ τῶν χρημάτων παρασκευὴν] Ita ſupplevi locum hunc cum MS. & Interprete. In Vulgata τῶν χρημάτων deſiderabantur.

2 Καὶ οἶνον μανδραγόρᾳ κεκερασμένον] Idem factum ab Imilcone ſupra lib. v. cap. 10. 1. Simile ſtrategema vide ſupra lib. vi. cap. 13.

3 Ἡγ-

σαν ἀνέδην εὐωχεῖας· καὶ τὸν οἶνον πεφαρμακωμένον πιόντες ἀπεκοιμήθησαν. Καῖσαρ καθεύδοντας ἀναιρεθῆναι κελεύσας, παραυτίκα τοῖς Μιλησίοις ἀπέδωκε τὰ χρήματα.

tantes pecuniarum multitudine, largiter genio indulgebant, & vinum infectum bibentes, in ſoporem incidebant. Cæſar dormientes interficere juſſit, ſtatimque pecunias Mileſiis reddidit.

Καῖσαρ ἐν Γαλατίᾳ προσιὼν ταῖς Ἄλπεσιν· [3] ἠγγέλθη στρατόπεδον τῶν ὀρείων βαρβάρων τὰς παρόδους φυλάττειν. ὁ δὲ τὴν φύσιν τῶν Ἀλπέων παρεφύλαξε. τοῦ ὄρους κάτω ποταμοὶ πολλοὶ διαῤῥέουσι, καὶ πολλὰ ἕλη βαθύνεται. ἀπὸ τούτων ὁμίχλη [4] ἐξαίρεται πολλὴ, ἅμα αὐγῆς ἀρχομένης ἕω. κατὰ τὴν ὥραν Καῖσαρ μέρος ἥμισυ

2 Cæſar cum in Gallia ad Alpes perveniſſet, barbarorum montanorum copiæ aditus obſidere nunciabantur. Ille naturam Alpium ſpeculabatur: Infra montem flumina multa labuntur, eximiam profunditatem habentia. Ab his magna oritur nubes prima luce ſubortum auroræ. Cir-

τοῦ

3 Ἠγγέλθη] MS. ἠγγέλη. & pro στρατόπεδον, στρατόπεδα. Pro καὶ πολλὰ ἐπιβαθύνεται, MS. καὶ πολλὰ ἔτι βαθ. quomodo & Caſaubonus in margine Vulgatæ ex Codd. notarat. Sed legendum cum CL. Gronovio, qui locum inſpiciens præſentiſſimam eidem adhibuit medicinam, reſcribens: καὶ πολλὰ ἕλη βαθύνεται. Mox καὶ ante ἀπὸ τούτων, cum MS. & Interprete ſuſtuli. Ante ἅμα idem copulam non agnoſcit. Pro κατὰ τὴν ὥραν, cum MS. edidi, κατὰ τὴν δὲ τὴν ὥραν. Similis ex lacu Thraſymeno exorta nebula memoratæ illius Pop. Romani cladis cauſſa extitit. Præter Polybium lib. III. Hiſt. cap. 84. Livius XXII. 4. *Eo magis Romanis ſubita atque improviſa res fuit, quod orta ex lacu nebula, campo quam montibus denſior ſederat, agminaque hoſtium ex pluribus vallibus ipſa inter ſe ſatis conſpecta, eoque magis pariter decurrerunt.* & Florus II. 6. *Traſimenus lacus tertium fulmen Annibalis, imperatore Flaminio. ibi quoque ars nova Punica fraudis: quippe nebula lacus paluſtribusque virgultis tectus eques, terga ſubito pugnantium invaſit.*

4 Ἐξαίρεται πολλή] Diſtingue cum Interprete, ἐξαίρεται πολλὴ ἅμα αὐγῇ ἀρχομένης ἕω. *Caſaubonus.*

5 Δεῖ-

ca id tempus Cæſar dimidias copias ducens, montem circumiit. Barbari nube tenebras afferente, nihil videntes, quietos ſe tenebant. Ille cum ſupra caput hoſtium evaſiſſet, clamorem ſuſtulit. Tum dimidia pars exercitus ab inferiore loco vociferationem excepit, monteſque ab omnibus partibus reſonantes, inexplicabilem barbaris terrorem injecerunt: qui repente fugam petentes, diſceſſerunt. Ita ſine pugna Cæſar Alpes ſuperavit.

τῆς στρατιᾶς ἀγαγὼν, κύκλῳ τὸ ὄρος περιήρχετο. οἱ μὲν δὴ βάρβαροι τῆς ὁμίχλης ἐπισκοτούσης, οὐδὲν ὁρῶντες ἡσύχαζον. ὁ δὲ ὑπὲρ κορυφῆς τῶν πολεμίων γενόμενος, ἠλάλαξεν. οἱ δὲ ἡμίσεις κάτωθεν ἀντηλάλαξαν, καὶ τὰ ὄρη πανταχόθεν συναπηχήσαντα, ἀμήχανον [5] δεῖμα ἐνέβαλε τοῖς βαρβάροις. οἱ μὲν αὐτίκα φεύγοντες ᾤχοντο. Καῖσαρ ἀμαχὶ τὰς Ἄλπεις ὑπερέβαλεν.

3 Cæſar cum Helvetiis bellum gerebat. Hi in Gallorum & Romanorum fines egrediebantur, circiter octo-

Καῖσαρ Ἐλουητίοις ἐπολέμει. [6] οὗτοι μοῖρα Γαλατῶν καὶ Ῥωμαίοις ἐπῄεσαν η΄ μυριάδες. ὧν κ΄ τὸ

μαχ-

5 Δεῖμα] MS. δεῖγμα.

6 Οὗτοι μοῖρα Γαλατῶν ἐπῄεσαν, κ΄ μυριάδες· ὧν κ΄ τὸ μαχιμόν] Ridicula omnibus modis lectio. Interpres legit κ΄, ut non viginti μυριάδες, ſed viginti millia intilligantur. Ego ex Plutarcho legerim ἐπῄεσαν λ΄ μυριάδες. ὧν κ΄ τὸ μάχιμον. Plutarchus enim auctor eſt myriadas Helvetiorum fuiſſe omnino triginta. hoc eſt, ccc. hominum millia: eorum autem qui ad arma eſſent apti, viginti myriadas, una dempta, hoc eſt cxc. hominum millia. Sed quis neſcit & Cæſaris ipſius Codd. & Plut. & Strabonis, & aliorum qui hoc tetigerunt, corruptos eſſe, ut vix certe quicquam ſtatui de hoc queat? *Caſaubonus.*

Γαλατῶν καὶ Ῥωμαίοις ἐπῄεσαν] Καὶ Ῥωμαίοις, quod a Vulgata aberat, inſerui cum MS. Longe aliter Interpres. Paullo poſt MS. ποταμὸν Ῥοδανὸν abſque articulo.

7 Καὶ

μαχικὸν ἦσαν. Καῖσαρ ἀεὶ μίαν ἡμέραν ὑπανεχώρει· οἱ βάρβαροι ταύτῃ καὶ πλέον θαῤῥοῦντες ἐδίωκον. ἐπεὶ δὲ τὸν ποταμὸν Ῥοδανὸν διαβαίνειν ἔμελλον, οὐ πρὸ πολλοῦ ὁ Καῖσαρ ἐστρατοπεδεύσατο. τῶν δὲ βαρβάρων τραχὺν ποταμὸν σὺν πόνῳ πολλῷ διαβάντων, οὐ πάντων, ἀλλὰ τρισμυρίων, τῆς ὑστεραίας τῶν λοιπῶν διαβαίνειν μελλόντων· οἱ μὲν διαβάντες παρὰ ταῖς ὄχθαις ἀνεπαύοντο κεκμηκότες· Καῖσαρ δὲ νύκτωρ ἐπιφανεὶς κατέκοψε πάντας, ἀναχωρῆσαι διὰ τὸν ποταμὸν οὐκ ἔχοντας.

ginta millia, quorum viginti millia, arma ferre poterant. Cæſar unum diem ſemper cedebat. Barbari majori fiducia ob eam rem ſumpta perſequebantur. Cum autem Rhodanum fluvium tranſmittere vellent, Cæſar non multo ante caſtrametatus eſt. Cum barbari aſperum fluvium magno cum labore tranſiſſent, nondum omnes, ſed triginta millibus poſtridie trajicere vellent: qui tranſierant, in ripis defeſſi quietem captabant. Cæſar noctu eos adortus, omnes interfecit, revertendi per flumen poteſtate interciſa.

Καῖσαρ Γερμανῶν ἐπιόντων, οὐ θαῤῥῶν συνάψαι μάχην, ὁπότε ἔγνω τοὺς παρ᾽ αὐτοῖς μάντεις προειρηκότας πρὸ νέας σελήνης ἀπέχεσθαι μάχης, τότε τὴν αὐτοῦ στρατιὰν ἐπήγαγεν, ὡς ἀθυμότερον διὰ τὴν μαντείαν μαχου-

4 Cæſar Germanis accedentibus, non audens pugnam committere, cum cognoviſſet eorum vates ante novilunium pugnare vetuiſſe, tum ſuum exercitum adduxit, quaſi timidius & minori cum alacritate ob vatici-

μένοις

nium pugnaturis. Sic Romani opportuno uſi tempore, Germanos devicerunt.

5 Cæſar in Britannia ingentem fluvium trajicere conabatur. Rex Britannorum Caſſovellanus cum multis equitibus & eſſedis eum tranſitu arcebat. Cæſarem maximus elephas ſequebatur, animal Britannis inviſum. Eum ferreis ſquamis muniit, & altiſſimam in eo turrim extruxit, in qua ſagittarios & funditores

μένοις. 7 καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμενος, λαμπρῶς Γερμανοὺς ἐνίκησεν.

Καῖσαρ ἐν Βρεττανίᾳ ποταμὸν μέγαν ἐπεχείρει περαιοῦσθαι· βασιλεὺς Βρεττανῶν 8 Κασόλαυλος ἀνεῖργε μετὰ πολλῶν ἱππέων, καὶ ἁρμάτων. Καίσαρι μέγιστος ἐλέφας εἵπετο, ζῶον Βρεττανοῖς οὐχ ἑωραμένον. 9 τοῦτον σιδηραῖς φολίσιν ὀχυρώσας, καὶ πύργον ἐπ' αὐτοῦ μέγαν ὑψώσας, καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας ἐπιστή-

7 Καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμενος λαμπρῶς Γερμανοὺς ἐνίκησεν] MS. καὶ δὴ ἀρίστῳ καιρῷ χρησάμενοι, λαμπρῶς Γερμανοὺς ἐνίκησαν. Recte ſi addatur Ῥωμαῖοι cum Interprete.

8 Κασόλαυλος] MS. Κασόλαυνος Cæſari lib. v. cap. 11. eſt *Caſſivellaunus*. Dioni lib. XL. dicitur Συέλλας. Verba ejus: Καὶ μετὰ τοῦτο χειμῶνος αὖθις τὰς ναῦς αὐτῶν λυμηνομένου, συμμάχους τε προσμετεπέμψαντο, καὶ ἐπ' αὐτὸ τὸ νεώριον σφῶν ὥρμησαν. καὶ Συέλλαν δὴ τῶν τὰ πρῶτα ἐν τῇ νήσῳ δυναστῶν φερόμενον προστησάμενοι, καὶ αὐτοῖς ἀπαντήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι, τὸ μὲν πρῶτον, &c. Verum pro καὶ Συέλλαν τὸν, reponendum eſſe Κασσουέλλαυνον monuit Leunclavius. Camdenus contra *Caſſivellaunum* dictum cenſet, quod fuerat Caſſiorum princeps: eodem ſcilicet modo, quo *Catti* ſuum *Cattimarum*, *Teutones* ſuum *Teutomarum*, *Daci* ſuum *Decebalum*, *Gotti* ſuum habuère Gotiſonem: & recte Dioni dici Συέλλαν, pro Οὐέλλαν, quaſi fuerit illud proprium vel viri, vel dignitatis nomen; unde & Ninio Britanno eundem *Bellinum* dici teſtatur, trito in Britannia nomine: & quoſdam exiſtimare *Cinobellinum*, qui inter Icenos regnum tenuit, quaſi *Icenorum Bellinum* fuiſſe dictum.

9 Τοῦτον σιδηραῖς, &c.] Ita edidi cum MS. & Interprete, pro vulgato τοῦτο σιδηραῖς, &c. Lacunam quoque quæ erat in Vulgata, inter ὀχυρώσας & καὶ τοξότας, additis intermediis hiſce, καὶ πύργον ἐπ' αὐτοῦ μέγαν ὑψώσας, cum MS. & Interprete ſupplevi. Infra pro πυργοφόρον, MS. ut & Codd. Caſauboni, ἱπποφόρον. Equos vero elephanti conſpectum non ferre dictum quoque ſupra lib. IV. cap. 20.

πιστήσας, ἐκέλευσεν ἐς τὸ ῥεῦμα ἐμβαίνειν. Βρεττανοὶ δὲ ἐξεπλάγησαν, ἀόρατον καὶ ὑπερφυὲς θηρίον ἰδόντες. περὶ γὰρ τῶν ἵππων τί χρὴ καὶ γράφειν; ὅπου καὶ παρ' Ἕλλησιν, ἣν καὶ γυμνὸν ἐλέφαντα ἴδωσιν, ἵπποι φεύγουσιν. πυργοφόρον δὲ καὶ ὡπλισμένον, βέλη καὶ σφενδόνας ἐξαφιέντα, οὐδὲ ἰδεῖν τὴν ὄψιν ὑπέμειναν. Βρεττανοὶ μὲν δὴ αὐτοῖς ἵπποις καὶ ἅρμασιν ἔφευγον. Ῥωμαῖοι δὲ ἀκινδύνως τὸν ποταμὸν διέβησαν, ἑνὶ ζώῳ τοὺς πολεμίους φοβήσαντες.

Καῖσαρ πυθόμενος Κικέρωνα ὑπὸ Γαλατῶν πολιορκούμενον ἀπαγορεύειν, ἔπεμψε στρατιώτην ἀκοντιστὴν κελεύσας ἐπιστολὴν προσδήσαντα τῇ λόγχῃ, νύκτωρ βαλεῖν ὑπὲρ τὸ τεῖχος. ὁ μὲν ἠκόντισεν.[10] οἱ δὲ τειχοφύλακες

conſtitutos juſſit flumen ingredi. Britanni perterrebantur, inviſum & grande ſupra modum animal conſpicati. Nam de equis quid attinet referre? cum etiam apud Græcos, equi viſo nudo elephante, fugiant. Turrigerum autem & armatum, tela, fundaſque conjicientem aſpicere non potuerunt. Itaque Britanni cum equis & curribus in fugam ſe conjecerunt. Romani vero ſine periculo flumen tranſmiſerunt, per unam beſtiam metu hoſtibus facto.

6 Cæſar audiens Ciceronem a Gallis obſeſſum, oppugnationem ferre non poſſe, miſit militem cum præcepto, ut per noctem epiſtolam jaculo alligatam ſupra murum emitteret. Quam cum conjeciſſet, mœniorum

δρον-

10 Οἱ δὲ τειχοφύλακες εὑρόντες] Cæſar lib. v. de B. G. cap. 48. *Tum quidam ex equitibus Gallis magnis præmiis perſuadet, uti ad Ciceronem epiſtolam deferat. Hanc Græcis conſcriptam literis mittit, ne intercepta epiſtola, noſtra ab hoſte conſilia cognoſcerentur: ſi adire non poſſit, monet ut tragulam cum epiſtola ad amentum deligata intra munitiones caſtrorum abjiciat. In literis ſcribit:*

cuſtodes repertam ad Ciceronem attulerunt: qui in ea legit, *Cæſar Ciceroni fiduciam optat. Expecta auxilium.* Paulo poſt fumus ac pulvis cernebatur. Cæſare terram vaſtante. Itaque repente interciſa oppugnatione non ſolum Ciceronem liberavit, ſed etiam oppugnantes repulit.

7 Cæſar ſeptem millia ducens in exercitu, bellum Gallis inferebat. Is volens opinionem hoſtibus facere, pauciores etiam ſe his habere, vallum anguſtiſſime juſſit muniri. Ipſe vero cum pluribus militibus, locum ſublimem aſperumque interim occupavit, ibique latuit. Procedebant equites pauci extra vallum, & barbaros laceſ-

εὑρόντες ἐκόμισαν Κικέρωνι. ἀνέγνω δὲ, Καῖσαρ Κικέρωνι θαῤῥεῖν. Προσδέχου βοήθειαν. μετ᾽ ὀλίγον ἐφάνη καπνὸς καὶ κονιορτὸς, Καίσαρος τὴν χώραν πορθοῦντος. ὥστε αὐτίκα τὴν πολιορκίαν διακόψας, οὐ μόνον ἀνεσώσατο Κικέρωνα, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ἐτίσατο.

Καῖσαρ ζ ἔχων ἐπολέμει Γαλάταις. ἐμποιῆσαι δόξαν βουλόμενος ὡς καὶ τῶν ὄντων ὀλιγωτέρους ἔχοι, τὸ μὲν χάρακα στενώτατον ἐκέλευσε τειχίζειν. αὐτὸς δὲ χωρίον ὑπερδέξιον δασὺ καταλαβόμενος, ἐν τούτῳ [11] μετὰ τῶν πλειόνων στρατιωτῶν ἐκέκρυπτο. προῆλθον ἱππεῖς ὀλίγοι τοῦ χάρακος ἐκκαλούμενοι τοὺς βαρβάρους. οἱ δὲ κατα-

bit: ſe cum legionbus profectum celeriter adfore: *hortatur*, ut priſtinam virtutem retineat. *Gallus periculum veritus, ut erat preceptam, tragulam mittit. Hæc caſu ad turrim adhæſit, neque a noſtris biduo animadverſa: tertio die a quodam milite conſpicitur, dempta ad Ciceronem defertur*, &c. Videndus & Dio.

11 Μετὰ τῶν πλειόνων] Additus articulus cum MS. Paullo poſt pro ἔχειν, cum MS. repoſui ἔχοι, quomodo etiam legendum monuit Caſaubonus. Item pro τὴν τάφρον, cum eodem Cod. reſtitui τὰς τάφρους.

κατασκιρτῶντες τῆς ὀλιγότητος τῶν ἱππέων, ἐπῆλθον τῷ χάρακι. 12 οἱ μὲν ἔχουν τὰς τάφρους· οἱ δὲ ἀνέσπων τὰ σταυρώματα. ἐν τούτῳ σημαίνει μὲν ἡ σάλπιγξ· ὁμοῦ δὲ συνεξώρμησαν, ἐκ μὲν τοῦ χάρακος ἄρτιοι πεζοί· ἀπὸ δὲ τοῦ ὑπερδεξίου μετὰ Καίσαρος ἱππεῖς κατὰ νώτου. ὥστε ἐν μέσῳ τοὺς βαρβάρους ἀπολειφθέντας διαφθαρῆναι τοὺς πλείονας.

Καῖσαρ ἐπολιόρκει φρούριον Γαλατικόν· τῶν δὲ βαρβάρων ἐπὶ μακρὸν ἀντεχόντων, 13 ὑετὸς ἀμήχανος κατεῤῥάγη, ὥς τε καὶ ὅσοι φύλακες τειχῶν, ἢ φρουροὶ, λείπουσιν, οἱ μὲν τὰς φυλακὰς, οἱ δὲ τὰς ἐπάλξεις. Καῖσαρ δὲ παρήγγειλεν ὁπλίσασθαι τότε, καὶ παραχρῆμα τοῖς τείχε-

ſebant. Illi deſpecta paucitate equitum, ad vallum accedebant. Alii foſſas obruere, alii aggeres revellere. Interea cum ſignum tuba ceciniſſet, ſimul eruptionem fecerunt e vallo integri pedites, eque ſuperiori loco cum Cæſare equites a tergo, ut barbari in medio intercepti, plurimos ex ſuis amitterent.

8 Cæſar Gallicum quoddam caſtellum oppugnabat, cum Barbari longo tempore reſtitiſſent, imber procelloſus ingruit, ita ut qui cuſtodiendis tuendiſque mœnibus præerant, cuſtodias & propugnacula relinquerent. Cæſar ſuis mandat, ut ſe armis accingant, eoſque confeſtim ad muros ad-

σι

12 Οἱ μὲν ἔχουν τὰς τάφρους] Voluit dicere, alios foſſas congeſta terra repleviſſe. Sed χοῦν id eſt, non χέειν: Lege ergo ἔχουν τὰς τάφ. *Caſaubonus.*

13 Ὑετὸς ἀμήχανος κατεῤῥάγη, ὥστε καὶ ὅσοι φύλακες τειχῶν, ἢ φρουροὶ, λείπουσιν] Simili ratione per tempeſtatem adjutus Alexander Hydaſpen ſuperavit. De eo Curt. lib. VIII. cap. 13. *Hujus conſilii effectum primo morata tempeſtas eſt, mox adjuvit; incommoda quoque ad bonos eventus vertente fortuna.* & paullo infra: *Obſcuritatem, qua ceteros terrebat, ſuam occaſionem ratus, dato ſigno, ut omnes ſilentio adſcenderent in rates, eam, qua ipſe vehebatur, primam juſſit expelli,* &c.

14 Ἔξει

duxit, ac defendentibus vacuos occupans, facile ſuperavit, & caſtellum exſcidit.

9 Cæſar adverſus Gergobiam urbem totius Galliæ maximam expeditionem ſuſcepit. Ei e regione caſtra poſuit rex Gallorum Vercingetorix Magnus eos in medio ſeparabat fluvius navigabilis, tranſituque difficillimus. Cæſar ad ripam multis diebus ſuos eduxit. Barbari eum contemptui habere cœperunt, quod tranſmittere non auderet. Ille noctu duas legiones in profundis ſylvis occuluit: qui dum Galli Cæſarem obſervarent, ipſi ad ſuperiorem fluminis partem, ponte olim interrupto, ſtrata compacta etiamnum habente, ſupre-

σι προσήγαγε, καὶ ἀφύλακτα καταλαβὼν, εὐκόλως ὑπερβὰς [14] ἐξεῖλε τὸ φρούριον.

Καῖσαρ ἐπὶ [15] Γεργοβούλην πόλιν τὴν ἐν Γαλατίᾳ μεγίστην ἐστράτευσεν· ἀντεστρατοπέδευεν αὐτῷ βασιλεὺς Γαλατῶν Οὐεργιγγετόριξ. μέγας ἦν ποταμὸς ναυσίπορος, καὶ ἡ διάβασις ἀμήχανος· Καῖσαρ παρὰ τὴν ὄχθην πολλαῖς ἡμέραις ἀντιπαρεξῆγεν. οἱ βάρβαροι κατεφρόνουν, ὡς διαβῆναι μὴ θαρροῦντος. ὁ δὲ νύκτωρ δύο τάγματα βαθείαις ὕλαις ἐγκατέκρυψεν· οἱ τῶν Γαλατῶν τοὺς ἀμφὶ τὸν Καίσαρα παραφυλαττόντων, αὐτοὶ κατὰ τὸ ἄνω [16] τοῦ ποταμοῦ μέρος ἀρχαῖον, γεφύρας διακεκομμένης, τὰ μὲν στρώμα-

τα

14 Ἐξεῖλε τὸ φρούριον] Ita edidi cum MS. pro ἐξεῖλέ τε τὸ φρουρ.

15 Γεργοβούλην] MS. Γοργοβούλην. Straboni eſt Γοργουΐα. Paullo poſt pro Οὐερκιγγετόριξ, MS. Οὐεργετόριξ.

16 Τὸ ποταμοῦ μέρος ἀρχαῖον γεφύρας διακεκομ.] Ita emendavi hunc locum cum MS. & Interprete pro vulgato τοῦ ποταμοῦ μέρος ἔρχονται· γεφύρας δὲ διακεκομ. Simili Strategemate, quo hic Cæſar *Gallos*, hoſtes quoque eluſit Hieron ſupra lib. I. cap. 29. nec non Alexander apud Curtium lib. VIII. cap. 13. ad quem locum plura Freinſhemius.

τὰ πεπηγότα ἐχούσης, τὰς δὲ ἐπάνω δοκίδας ἀφῃρημένας, αὐτοὶ τεμόντες ἐκ τῆς ὕλης, διὰ τάχους ἐγεφύρωσαν καὶ διῆλθον. οἱ δὲ Γαλάται τῷ παραλόγῳ τῆς διαβάσεως ἐκπλαγέντες ἔφευγον· Καῖσαρ δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν διὰ τῆς αὐτοσχεδίου γεφύρας [17] διαβὰς τοῖς Γαλάταις φοβερώτερος.

mis dumtaxat trabibus ademptis, ex nemore comparatis lignis, celeriter pontem refecerunt, & tranſierunt. Galli inſperato tranſitu perterriti, fugam capeſſebant. Cæſar vero cum reliquis per extemporalem pontem tranſiens, majorem Gallis metum injecit.

Καῖσαρ ἐπολιόρκει [18] Γεργοβίαν, πόλιν καὶ τείχεσιν ἐχυρὰν, καὶ τῇ φύσει ἐχυρωτάτην. ἦν γὰρ ἡ πόλις λόφος ἐρυμνὸς, τὰς κορυφὰς ὁμαλὰς ἔχων· κατὰ δὲ τὸ λαιὸν μέρος, ὗλαι χθαμαλαὶ [19] καὶ πυκναὶ, καὶ τοῦ λόφου συνιόντων. κατὰ δὲ τὸ

10 Cæſar Gergobiam oppugnabat, urbem & mœnibus admodum firmam, & natura munitiſſimam. Sita enim urbs erat in colle munitiſſimo, verticem æqualem habente. Ad ſiniſtrum latus ſylvæ humiles atque denſæ collem attingebant. Ad

δὲ

17 Διαβὰς] MS. διαβάσιν. Caſaubonus ante φοβερώτερος in margine Vulgatæ addiderat ἐγένετο. Sed elegantius videtur, ſi ſubintelligas.

18 Γεργοβίαν] MS. Γεργοβίαν. Aſteriſcos, qui in Vulgata poſt συνιόντων conſpiciebantur, ſuſtuli: locus quippe integer, ſi ſub verbis ὗλαι χθαμαλαὶ καὶ πυκναὶ, intelligas ἦσαν. Locum autem verto: *erant in inferioribus partibus ſylvæ denſa, & eum clivo adſcendebant.* Cæſar lib. VII. *Conſtabat inter omnes, quod jam ipſe Cæſar per exploratores cognoverat, dorſum eſſe jugo prope æquum, ſed ſylveſtre, & anguſtum, qua eſſet aditus ad alteram partem oppidi.* & paullo poſt; *Legionem unam eodem jugo mittit, & paullo progreſſam inferiore loco conſtituit, ſylviſque occultat.* Infra pro Γεργοβιαῖοι, MS. Γεργοβεῖοι.

19 Καὶ πυκναὶ, καὶ τοῦ λόφου συνιόντων] Tolle τὸ καὶ. vel ſic lege, αἳ καὶ τοῦ. Sic nihil videtur deſiderari. ὑπερέχουσιν autem ſcribe, non περιέχουσιν. *Caſaubonus.*

20 Ἐρ-

dextram præceps erat, anguſtumque aditum habebat, quem Gergobienſes cum magna manu obſidebant. Cæſar promptiſſimos & tolerantiſſimos ex ſuis militibus armavit, eoſque in ſylvis occuluit: mandans, ut brevia jacula, convenienteſque gladios aſſumerent, ne per humiles ſylvas adhæreſcerent, ipſique non erecto corpore graderentur, & demiſſis poplitibus ſine tumultu pervaderent. Qui prima luce per nemus repentes, in collem a læva parte aſcenderunt. Cæſar reliquas copias a dextro latere adducebat, & exercitum in ipſos barbaros immittebat. Illi propulſare palam aggredientes conabantur. Interim occulti

δεξιὸν ἀπότομον ἦν, στενὴν δίοδον ἔχων, καθ' ἣν οἱ Γεργοβυαῖοι μετὰ πολλῆς χειρὸς ἐφύλαττον. Καῖσαρ τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν τοὺς μάλιστα φιλοπόνους, καὶ καρτερικοὺς ὁπλισαμένους νύκτωρ ἐγκατέκρυψε ταῖς ὕλαις, κελεύσας ἔχειν ἀκόντια βραχέα, καὶ ξιφίδια σύμμετρα, ὅπως τὰς χαμαιπετεῖς ὕλας μὴ περιέχοιεν· ἀλλὰ μηδὲ αὐτοὺς ὀρθοὺς βαδίζειν, ἐς γόνυ δὲ ὀκλάσαντας, ἠρέμα διαδύεσθαι. οἱ μὲν δὴ ἐρχομένης ἕω διὰ τῆς ὕλης [20] ἕρποντες ἐπὶ τὸν λόφον κατὰ τὸ λαιὸν ἀνήεσαν. ὁ δὲ Καῖσαρ κατὰ τὸ δεξιὸν προσῆγε τὴν στρατιὰν, περιιστῶν [21] εἰς αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους. οἱ μὲν δὴ ἀπομάχεσθαι τοὺς φανερῶς προσβάλλοντας ὥρμηντο. οἱ δὲ ἀφανῶς ἐκ τῆς ὕλης ἀνερ-

20 Ἕρποντες ἐπὶ τὸν λόφον κατὰ λαιὸν ἀνήεσαν] Ita locum hunc, addito ἐπὶ τὸν λόφον, cum MS. & Interprete ſupplevi. Cum iiſdem Καῖσαρ ante κατὰ inſerui.

21 Εἰς αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους] Ita emendavi cum MS. nec non Interprete pro εἰς αὐτὸν τὸν βαρβ. In fine quoque cum corrupte in Vulgata eſſet, ἀνήρπυσαν τὸν λόφον, iiſdem auctoribus, reſtitui & ſupplevi ἀνερπύσαντες, ἐκράτησαν τοῦ λόφου.

ἀνερπύσαντες ἐκράτησαν τοῦ λόφου.

Καῖσαρ [22] Ἀλαισίαν πόλιν τῆς Γαλατίας ἐπολιόρκει· Γαλατῶν ἐπ' αὐτὸν ἀθροίζονται μάχιμοι μυριάδες κε΄. ὁ δὲ νύκτωρ ὁπλίτας τρισχιλίους, καὶ τοὺς ἱππέας πάντας διελὼν, ἐκ πλαγίου μέρους ἑκατέρωθεν ἐκέλευσεν ἀναχωρήσαντας τῆς ὑστεραίας ἀμφὶ δευτέραν ὥραν κατόπιν τῶν πολεμίων ἐπιφανέντας ἔργου ἔχεσθαι· αὐτὸς δὲ ἀρχομένης ἡμέρας ἐξῆγε τὴν στρατιὰν ἐς μάχην. ὥς τε οἱ βάρβαροι τῷ πλήθει θαῤῥοῦντες γελῶντες ἐδέχοντο· τῶν δὲ κατὰ νώτου φανέντων, καὶ ἀλαλαξάντων, καὶ κυκλουμένων, φυγεῖν ἀπογνόντες [23] ἐξεπλάγη-

e ſylvis aſcendentes, colle potiti ſunt.

11 Cæſar Alæſiam urbem Galliæ oppugnabat. Gallorum ad eos congregabantur ducenta quinque millia. Ille per noctem armatos ter mille, omneſque equites ſeparans, ab obliqua parte utrinque juſſit revertentes poſtero die circiter horam ſecundam a tergo hoſtium ſe oſtendere, & fortunam tentare. Ipſe ſub primam lucem exercitum ad pugnam eduxit; quos barbari multitudine freti, cum riſu excipiebant. Verum cæteris a tergo apparentibus, & clamorem tollentibus, deſperata fuga in maximum terrorem ac perturbationem

σαν

22 Ἀλαισίαν] Conſule Cæſaris Comment. lib. VII. Straboni lib. IV. dicitur urbs Ἀλεξία. Dioni Σαλισία, quod ortum videri poſſit ex confuſione præcedentis εἰς, ſed potius ſtatuerim Σ additum per proſtheſin, veluti in Ἀρδιαῖοι, Σαρδιαῖοι, Ἰνδικὴ, Σινδικὴ, *Androcottus*, *Sandrocottus*, & multis aliis. (In editione tamen Hieronymi Bononii Tarviſini, quæ prodiit Venetiis a. 1499. legitur *Alexia*) Vera ſcriptura eſt Ἀλησία, teſte Diodoro lib. IV. cum ſcribit: Ἡρακλῆς ἔκτισε πόλιν μεγάλην τὴν ὀνομαζομένην ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν στρατείαν ἄλης Ἀλησίαν. & ſic ipſi Cæſari, *Aleſia*, nec non Vellejo lib. II. c. 47. Circa *Aleſiam vero tantæ res geſtæ, quantas audere vix hominis, perficere, pæne nullius, niſi Dei, fuerit.*

23 Ἐξεπλάγησαν καὶ ἐταράχθησαν καὶ τοῦτο] Ita edidi cum MS. niſi quod in

inciderunt, & eo tempore maximam ſtragem Gallorum editam eſſe dicunt.

σαν καὶ ἐπαρεσάχθησαν· καὶ τότε πλεῖστος φόνος Γαλατῶν ὁμολογεῖται γεγονηκώς.

12 Cæſar Dyrrhachium occupatum a Pompejo capere volens, paucos ipſe quidem equites habebat: At illi magna equitum multitudine abundabant. Verumtamen multitudinem illam, uſus arte, in fugam vertit: paucis enim equitibus cum incitatis equis impetum facere juſſis, ante illos tres manipulos peditum conſtituit, præcipiens ut nihil aliud facerent, quam pedibus excitarent pulverem, quantum maximum poſſent. Magna nebula ſublata, ingentis equitum multitudinis opinionem hoſtibus fecit: itaque ſubito perterriti, fugam petebant.

Καῖσαρ Δυῤῥάχιον κρατούμενον ὑπὸ Πομπηΐου βουλόμενος ἑλεῖν, αὐτὸς μὲν ὀλίγους εἶχεν ἱππέας, τοῖς δὲ ἦν πολὺ πλῆθος ἱππέων· ἀλλὰ καὶ τοὺς πολλοὺς [24] τέχνῃ χρησάμενος ἐτρέψατο, τοὺς ὀλίγους ἱππεῖς ἐπελαύνειν κελεύσας, ἔμπροσθεν αὐτῶν λόχους δ΄ πεζῶν ἔταξε· [25] παραγγείλας μηδὲν ἄλλο δρᾷν, ἢ τοῖς ποσὶν ἀνεγείρειν κόνιν ὅσην πλείστην δύναιντο. πολὺ δὴ νέφος ἀρθὲν, φαντασίαν πολλοῦ πλήθους ἱππέων ἐνεποίησε τοῖς πολεμίοις· ὥστε παραχρῆμα φοβηθέντες ἔφυγον.

Καῖ-

in eo copula inter duo verba abſit, & Interprete. Vulgata ἐξεπλάγησαν· καὶ τότε.

24 Τέχνῃ χρησάμενος ἐτρέψατο] Ἐστρέψατο. Mox ſcriptum erat λόγχας δ΄ quod loquendi genus ſermo noſter Gallicus uſurpat: ſed nos quam plurimis locis λόγχας pro λόχους vitio poſitum obſervavimus. Quare lectionem Codd. Interpr. ſumus ſecuti. Idem legit γ°. *Caſaubonus.*

25 Παραγγείλας μηδὲν ἄλλο δρᾷν, ἢ τοῖς ποσὶν ἀνεγείρειν κόνιν ὅσην πλείστην δύναιντο] Similia ſtrategemata vide ſupra I, 3, 14. IV, 19. & VIII, 44.

26 Πομ-

Καῖσαρ ἀνεχώρει μετὰ τῆς στρατιᾶς διὰ στενῆς ὁδοῦ· κατὰ τὸ λαιὸν ἕλος ἦν, κατὰ τὸ δεξιὸν θάλασσα· κατὰ τὴν οὐραγίαν οἱ πολέμιοι προσέκειντο. τούτους μὲν δὴ ἀνέκοπτεν ἐπιδρομαῖς καὶ ἀναστροφαῖς. ἐκ δὲ θαλάσσης τὸ Πομπηΐου ναυτικὸν παραπλέον ἐτόξευεν, καὶ τοῖς βέλεσι κατετίτρωσκεν. ὁ δὲ Καῖσαρ ἐκέλευσε τοῖς στρατιώταις τοὺς θυρεοὺς ἀπὸ τῆς εὐωνύμου χειρὸς ἐς τὴν δεξιὰν μεταβαλεῖν. οὕτως ἐγένετο ἀχρεῖα τὰ βέλη τοῖς τοξεύουσιν ἐκ τῆς θαλάττης.

13 Cæſar revertebatur cum exercitu per anguſtam viam, ad lævam paludem habens, ad dextram mare. Hoſtes extremum agmen carpentes, inſtabant. Hos propellebat incurſionibus & reflexionibus. E mari vero Pompejana claſſis adnavigans, jaculis ac telis miſſis: vulnera patrabat. Cæſar juſſit milites ſcuta a ſiniſtra manu in dextram transferre. Ad hunc modum nihil proficere tela jaculantium e mari potuerunt.

Καῖσαρ καὶ Πομπήϊος ἐν Θεσσαλίᾳ, ὁ μὲν ἐφυγομάχει, ἀφθονίαν ἔχων ἐπιτηδείων· [26] Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε μάχῃ κριθῆναι. [27] Καῖσαρ δὲ ἠρέθιζε τοὺς πολεμίους, ἀναζευγνύειν σκηψάμενος ἐπὶ σιτολογίαν, καὶ διεκίνει τοὺς λόχους·

14 Cæſar & Pompejus erant in Theſſalia: ille, quum commeatum abunde haberet, pugnam differebat: hic quamprimum ferro cernere geſtiebat. Cæſar hoſtes irritat, ſimulans loco movere ad comparandum frumentum: itaque ma-

οἱ

26 Πομπήϊος δὲ ἔσπευδε] Lege ſic, ὁ μὲν ἐφυγομάχει ἀφθονίαν ἔχων ἐπιτηδείων Πομπήϊος· ὁ δὲ ἔσπευδε μάχῃ κριθῆναι Καῖσαρ. Καῖσαρ ἠρέθιζε. Tale illud libro quarto in Seleuco. *Caſaub.*

27 Καῖσαρ δὲ ἠρέθιζε. ἐσὺ π.] MS. Καῖσαρ ἠρέθιζε δὲ ἐσὺ π. Unde lego: ἀ. ἐ. ἐπιτηδείων Πομπήϊος· ὁ δὲ ἔ. μ. κριθῆναι Καῖσαρ· ἠρεθ. δὲ. Mox pro σιτολογίαν, idem σιτολογία. & paullo poſt pro αὐτοὺς, αὐτόν.

28 Ἔγνω

nipulos promovet: Pompejani quaſi metu fugientes deſpexerunt, neque ſe continuerunt, ſed confeſtim proſiliebant, cogentes Pompejum ſe contra hoſtes educere. Quos ſequentes Cæſar in campum deduxit: atque ibi converſus, egregie pugnans victoriam obtinuit.

οἱ δὲ τοῦ Πομπηΐου ὡς ὑπὸ δέους φευγόντων καταφρονήσαντες, οὐ κατέσχον αὐτοὺς, ἀλλὰ παραχρῆμα ἐξεπήδησαν, βιασάμενοι τὸν Πομπήιον ἡγεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρουν, ὁ Καῖσαρ ἐς τὸ πεδίον αὐτοὺς προήγαγε· καὶ δὴ τότε ἀναστρέψας, λαμπρῶς ἀγωνισάμενος ἐνίκησεν.

15. Cæſar, militib[illegible] factionem moventibus, & ut militia ſe liberaret, clamantibus, progreſſus in multitudinem confidenti & læta facie: Quid, o commilitones, inquit, vultis? Illi vociferabantur, ut militia diſcedere liceret. Ille reſpondens. Quod

Καῖσαρ τῶν στρατιωτῶν στασιασάντων, καὶ τῆς στρατείας καταβοώντων, προελθὼν ἐς τὸ πλῆθος εὐθαρσεῖ καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, Τί, ἔφη, ὦ συστρατιῶται, βούλεσθε; οἱ δὲ κατεβόησαν, Τῆς στρατείας ἀφεθῆναι· ὁ δὲ ὑπολαβὼν [28] ἔφη, Ἀγαθῇ τύχῃ, παρ-

αινῶ

28 Ἔφη] MS. εἶπεν. & pro πολί-ται, πολῖται Excitata ſeditio hæc a decumanis, teſte Suetonio in Julio cap. 70. *Decumanos autem Romæ cum ingentibus minis, ſummoque etiam Urbis periculo miſſionem & præmia flagitantes, ardente tum in Africa bello, neque adire cunctatus eſt, quamquam deterrentibus amicis, neque dimittere. Sed una voce*, qua Quirites *eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit & flexit, ut ei* milites *eſſe confeſtim reſponderint, & quamvis recuſantem ultro in Africam ſint ſecuti.* Hinc tumultuantes legiones Germanicas inter alia his quoque inſectatur Germanicus apud Tacitum lib. 1. Ann. cap. 42. *Quod nomen huic cœtui dabo?* milites *ne appellem? qui filium Imperatoris veſtri vallo & armis circumſediſtis. An* cives? *quibus tam projecta Senatus auctoritas. Hoſtium quoque jus, & ſacra legationis, & fas gentium rupiſtis. Divus Julius ſeditionem exercitus verbo uno compeſcuit*, Quirites *vocando, qui Sacramentum ejus detrectabant.* Eadem voce dimiſſi milites ab *Alexandro Severo*, teſte Ælio Lampridio cap. 52. *Severitatis autem tanta fuit in milites, ut ſæpe legiones integras exauctoraverit, ex militibus* Quirites *appellans.* Verba

αινῶ πολίταις μὴ στασιάζειν. οἱ δὲ πολῖται ἀκούσαντες, ἀντὶ τοῦ στρατιῶται, ἠγανάκτησαν, καὶ παραχρῆμα τὰς γνώμας μετέβαλλον· καὶ πάλιν κατεβόησαν· Ἀλλ' ἡμεῖς γε συστρατιῶται μᾶλλον ἢ πολῖται καλεῖσθαι βουλόμεθα. γελάσας ὁ Καῖσαρ, Οὐκοῦν, ἔφη, συστρατευώμεθα.

bene vertat, ait, hortor cives, ne ſeditionem agitent. Illi ſe cives pro militibus appellari, moleſte ferebant, & confeſtim animos mutabant, rurſuſque clamabant; Sed nos commilitones potius quam cives appellari volumus. Itaque Cæſar: Igitur, inquit, commilitemus.

Καῖσαρ παραταττόμενος πρὸς Πομπήϊον τὸν νεώτερον, ὁρῶν τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας φεύγοντας, αὐτίκα τοῦ ἵππου καταβὰς ἐξεβόησεν, Ἐμὲ, ὦ συστρατιῶται, καταλιπόντες ταῖς χερσὶ τῶν πολεμίων, φεύγειν

16 Cæſar acie confligens cum Pompejo juniore, videns ſuos milites fugere, ſtatim ab equo deſcendens vociferabatur, Me, inquit, o commilitones, relinquentes manibus hoſtium, fugere non pude-

μὴ

ba ipſius Severi, poſtquam variis modis tumultuantes ſedare fruſtra tentaſſet, ſunt cap. 53. *Continete igitur vocem truculentam; campo ac bellis neceſſariam, ne vos hodie omnes uno ore atque una voce,* Quirites, *dimittam: & incertum, an* Quirites. *Non enim digni eſtis, qui vel Romanæ plebi ſitis, ſi jus Romanum non agnoſcitis.* Et paullo poſt, cum majori etiam fremitu perſeverarent: *Quirites diſcedite, atque arma deponite.* Subjungit Lampridius: *Milites, mirando exemplo, depoſitis armis, depoſitis etiam ſagulis militaribus, omnes, non ad caſtra, ſed ad diverſoria varia receſſerunt.* Qua autem ratione idem auctor cap. 12. ſcribat: *Si quidem ſolus inventus ſit, qui tumultuantes legiones exauctoraverit.* equidem neſcio, cum idem quoque fecerit Cæſar; niſi cum Caſaubono ſtatuas eſſe auctoris ἀνιστορησίας, aut σφάλμα μνημονικόν. ut enim, quod Salmaſius pro Lampridio adfert, *Cæſarem* ſcilicet, *cum legiones exauctoravit, nondum fuiſſe dictatorem perpetuum, vel imperatorem ad eam formam, qua ſequentes imperatores fuere,* locum habeat in Cæſare; in Auguſto certe non poteſt; de quo Suetonius ſcribit cap. 24. *Decimam legionem, contumacius parentem, cum ignominia totam dimiſit: item alias immodeſte miſſionem poſtulantes citra commoda emeritorum præmiorum exauctoravit.*

bit? Hunc ſermonem reveriti, in pugnam redierunt.

17 Cæſar milites ſemper inſtructos eſſe jubebat, quaſi in feſto & in imbri, nocte dieque ſubito exercitum educturus: ob eamque cauſſam neque tempus neque diem antea definiebat.

18 Cæſar eruptiones facere incitato curſu ſolebat, ne deprehenderetur á cunctantibus.

19 Cæſar, ſi tumultuari videret milites, quod expectarentur hoſtium majores copiæ, non ſolum non inficias ibat, ſed vehementioribus verbis etiam augens, & amplificans, eos confirmabat, ut adverſus plures fortius dimicandum putarent.

μὴ αἰδεῖσθε; τὸν λόγον αἰδεσθέντες οἱ φεύγοντες, ἀνέστρεφον ἐπὶ τὴν μάχην.

Καῖσαρ [28] τοῖς στρατιώταις ἀεὶ παρασκευάσασθαι προσέταττεν ὡς καὶ ἐν ἑορτῇ, καὶ ἐν ὄμβρῳ, καὶ νυκτὸς, καὶ ἡμέρας μέλλων ἐξάγειν ἄφνω τὴν δύναμιν. καὶ διὰ τοῦτο οὔτε τὸν καιρὸν οὔτε τὴν ἡμέραν προέλεγεν.

Καῖσαρ τὰς ἐξόδους ἐποιεῖτο σὺν πολλῷ δρόμῳ, ἵνα μὴ [29] προκαταλαμβάνοιτο πρὸς τῶν ὑστεριζόντων.

Καῖσαρ εἰ τεθορυβημένους ἑώρα τοὺς στρατιώτας, ὡς [30] προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις μείζονος δυνάμεως, οὐ μόνον ἔξαρνος οὐκ ἦν· ἀλλ᾽ ἔτι καὶ πλέονα ὄγκον προστιθεὶς, καὶ μεγαλύνων, [31] ἐθάρσυνεν, ὡς πρὸς πλείονας χρὴ γενναιότερον ἀγωνίζεσθαι.

Καί-

28 Τοῖς στρατιώταις] MS. τοῖς συστρατιώταις.

29 Προκαταλαμβάνοιτο] MS. καταλαμβάνοιτο.

30 Προσδοκωμένης τοῖς πολεμίοις μ.] Quidam, τῆς πολεμίων. noſtra lectio magis placet: Scribe deinde προστιθεὶς. *Caſaubonus.*

31 Ἐθάρσυνεν] MS. ἐθάρρυνεν.

32 Πολύ-

Καῖσαρ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλεν ὅπλα ἔχειν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιλμένα, μάλιστα μὲν κόσμου χάριν· οὐχ ἥκιστα δὲ, ὅπως καὶ οἱ στρατιῶται τὰ [32] πολύτιμα περιμάχητα [33] ἡγοῖντο.

20 Cæſar militibus præcepit, ut arma haberent auro argentoque ornata, maxime quidem ornamenti cauſſa: ſed ideo etiam, ut milites res precioſas acrius defendendas ac propugnandas exiſtimarent.

Καῖσαρ τὰ ἁμαρτήματα τῶν στρατιωτῶν οὐ πάντα παρεφύλασσεν· ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἁμαρτάνοντας κατὰ τὴν ἀξίαν ἐτιμωρεῖτο, τὴν συγγνώμην ἀνδρείας ποιητικὴν ἡγούμενος. εἰ μέντοι τις [34] ἐστασίασεν, ἢ τὴν τάξιν ἔλειπεν, οὐκ ἂν τοῦτον ἀτιμώρητον παρῆκεν.

21 Cæſar delicta militum non omnia obſervabat: ſed neque a peccantibus ſatis dignum ſupplicium ſumpſit, veniam fortitudinis effectricem eſſe ratus. At ſi quis tumultum inciperet, aut aciem relinqueret, eum impune ferre nequaquam patiebatur.

Καῖσαρ τοὺς στρατιώτας ἐκάλει συστρατιώτας, τῷ ἰσοτίμῳ τοῦ ὀνόματος προθυμοτέρους ποιῶν ἐς τὰς μάχας.

22 Cæſar milites commilitonum vocabulo ſolebat appellare, æqualitate nominis promptiores reddens ad ſubeunda in pugnis pericula.

Καῖσαρ πυθόμενος ἐν Γαλατίᾳ κατακοπῆναι φάλαγγας στρατιωτῶν, ὤ-

23 Cæſar audiens in Gallia aliquot militum agmina conciſa eſſe, ju-

μοσε

32 Πολύτιμα] χ. πολιτικά. *Caſaubonus.*

33 Ἡγοῖντο] MS. ἡγῆντο.

34 Ἐστασίασεν] MS. ἐστίασεν. Quare Cæſar in tumultuantes ſevere animadverterit, vide in gregia ejuſdem ad ſeditioſos apud Placentiam oratione, quæ eſt apud Dionem lib. XLI.

35 Ἐπεξ-

ravit ſe non ante capillos raſurum, quam ab interfectoribus pœnas repetiviſſet. Hæc res magnam ei benevolentiam omnium conciliavit.

24 Cæſar in fame militibus panes diſtribuebat, quos ex herbis paraverat. Cum Pompejus bellum adverſus eum gerens, ejuſmodi panem unum videret, occultavit eum, nolens ſuis militibus hoſtium continentiam oſtendere.

25 Cæſar cum Pompejo in campis Pharſalicis prælium committebat. Cum videret multos hoſtium juvenes & formoſos ſe ob pulchritudinem efferre, præcepit ſuis militibus, ne corporibus hoſtium haſtas & pila inferrent, ſed in ipſas facies intenderent. Illi veriti: ne forma

μοσε μὴ πρότερον ἀποκείρασθαι, πρὶν [35] ἐπεξελθὼν τιμωρῆσαι τοῖς ἀνῃρημένοις. τοῦτο πλείστην εὔνοιαν αὐτῷ παρὰ πάντων ἐπεσπάσατο.

Καῖσαρ ἐν λιμῷ τοῖς στρατιώταις ἄρτους διέδωκε, σκευάσας ἐκ βοτάνης· Πομπήϊος δὲ πολεμῶν πρὸς αὐτὸν ἕνα ἄρτον προσενεχθέντα τοιοῦτον, ἀπέκρυψεν, οὐ βουλόμενος τοῖς ἑαυτοῦ στρατιώταις ἐπεδεῖξαι τὴν τῶν πολεμίων ἐγκράτειαν.

Καῖσαρ Πομπηΐῳ παρετάσσετο περὶ Φάρσαλον. ὁρῶν δὲ πολλοὺς τῶν πολεμίων νέους καὶ καλοὺς ἐπὶ τῷ κάλλει φρονοῦντας, καὶ σοβαροὺς, παρήγγειλε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις, τὰς λόγχας καὶ τοὺς ὑσσοὺς μὴ φέρειν ἐπὶ τὰ σώματα τῶν πολεμίων· ἀλλ᾽ ἐς αὐτὰ τὰ πρόσωπα. οἱ δὲ λωβηθῆναι τὸ κάλλος τῶν προσώπων φοβηθέντες,

35 Ἐπεξελθών] Ita edidi cum MS. pro vulgato ἐπελθών.

36 Οὐχ

θέντες, καὶ δὴ ἀποστραφέντες ἔφυγον.

mutilaretur, in fugam ſe conjiciebant.

Οἱ Καίσαρος στρατιῶται περὶ Δυῤῥάχιον ἡττηθέντες, ἑαυτοὺς δεκατωθησομένους παρέδωκαν. Καῖσαρ, [36] οὐχ ὡς περὶ τιμωρίας αὐτῶν ἐβουλεύετο, ἀλλὰ καὶ παραμυθησάμενος, ἀναμαχέσασθαι τὴν ἧτταν, αὐτοὺς προέτρεψεν. οἱ δὲ ἐν ταῖς λοιπαῖς μάχαις ἀεὶ παραταξάμενοι πολὺ πλείοσιν ἐκράτησαν.

26 Cæſaris milites ad Dyrrhachium victi, ſeipſos decimandos tradiderunt. Cæſar non de ſupplicio eorum cogitabat, ſed eos confirmans ad recuperandam victoriam adhortabatur. Illi in cæteris pugnis confligentes, cum longe pluribus ſemper victoriam deportarunt.

Καῖσαρ Πομπηΐου κηρύξαντος ἔχθραν καὶ τοῖς μηδετέρῳ προστιθεμένοις, ἀντεκήρυξε, καὶ φίλους ἡγήσεσθαι κατ' ἴσον τοῖς ἑαυτῷ συμμαχήσασιν.

27 Cæſar, Pompejo denunciante eos inimicos, qui neutros ſequerentur, contra denunciavit, ſe illos amicorum numero habiturum, æque ac ſi ſibi auxilium ferrent.

Καῖσαρ ἦν ἐν Ἰβηρίᾳ [37] πρὸς τῇ Ἰλέρδῃ· γενομένων ἀνοχῶν, οἱ πολέμιοι προσπεσόντες, πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπροσδοκήτως

28 Cæſar in Iberia ad Derdam agebat. Factis induciis, hoſtes ex improviſo multos milites adorti proſtraverunt. I-

κατέ-

36 Οὐχ ὡς περὶ τιμωρίας αὐτῶν ἐβουλεύετο] Lego οὐχ ὅτι. Deeſt autem negatio, uſitato Græcis ac Latinis loquendi genere, id eſt. Non modo de eorum ſupplicio nihil cogitavit. *Caſaubonus.*

Περὶ τιμωρίας] MS. περὶ τιμωρίαν.

37 Πρὸς τῇ Δέρδῃ] Certum eſt ex hiſtoricis, Ἰλέρδῃ eſſe ſcribendum. Sub finem, σώους δῆκε, pro χερσὶ ut apud Xenophontem toties, τὸ στράτευμα δῆκε. *Caſaubonus.*

38 Ἐπὶ-

pſe vero quos illorum in ſuis caſtris invenerat, ſalvos dimiſit: magnumque favorem hoc pacto apud milites conſecutus eſt.

κατέστρωσαν. αὐτὸς δὲ οὓς ἐκείνων εὗρεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ σώους ἀφῆκε· καὶ πολλὴν εὔνοιαν 37 ἐπὶ τοῦτο παρὰ τῶν πολεμίων ἐκτήσατο.

29 Cæſar apud Pharſalum Pompejum ſuperavit. Cum videret ſuos milites immoderate uti victoria, exclamabat, ut hoſtibus parcerent.

Καῖσαρ ἐν Φαρσάλῳ Πομπήϊον ἐνίκησεν. θεασάμενος τοὺς ἰδίους στρατιώτας ἀμέτρως τῇ νίκῃ χρωμένους, ἀνέκραγε 38 φείδεσθαι τῶν πολεμίων.

30 Cæſar omnibus hoſtibus debellatis, unicuique ex ſuis militibus poteſtatem fecit, ut unum aliquem quem vellet, ex iis conſervaret. Sic omnes Romanos qui adverſariorum factionem ſequebantur, ex fuga revocatos, benevolentiſſimos in urbe reddidit.

Καῖσαρ τοὺς 39 πολέμους ἅπαντας κατορθώσας, ἑκάστῳ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν ἐπέτρεψεν ἕνα 40 ὃν ἂν βούληται τῶν πολεμίων διασώζειν. οὕτω δὴ τοὺς ἀντιστασιώτας Ῥωμαίους ἅπαντας ἐκ τῆς φυγῆς ἀνακαλεσάμενος, εὐνουστάτους ἑαυτῷ κατεσκεύασεν ἐν τῇ πόλει.

31 Cæſar ſtatuas Pompeji ac Syllæ inimicorum ſuorum dejectas a multitudine, ipſe rurſus erexit: magnamque ea re benevolentiam a-

Καῖσαρ τοὺς ἀνδριάντας Πομπηΐου καὶ Σύλα τῶν ἐχθρῶν καταβληθέντας ὑπὸ τοῦ πλήθους, αὐτὸς ἀνέστησε, καὶ μεγάλην εὔνοιαν παρὰ

37 Ἐπὶ τοῦτο] Ἐπὶ τούτῳ. *Caſaubonus.*

38 Φείδεσθαι τῶν πολ.] Vel φείδεσθε. *Idem.*

39 Πολέμους] γρ. πολεμίους. *Idem.*

40 Ὃν ἂν βούληται] Ἂν, quod in Vulgata aberat, cum MS. addidi.

παρὰ Ῥωμαίων ἐκτήσατο.

pud Romanos adeptus eſt.

41 Καῖσαρ τοιούτου λέγοντος ἄπαισια τὰ ἱερὰ, Καὶ μὴν ἀμείνω ἔφη γενήσεσθαι, ἐπειδὰν αὐτὸς ἐθελήσῃ. καὶ οὕτως ἐπέῤῥωσε τοὺς στρατιώτας.

32 Cæſar cum vates diceret, inauſpicata eſſe ſacra: Atqui, inquit, meliora futura eſſe, ſi ipſe velit. & ita militum animos confirmavit.

Καῖσαρ ἀκαρδίου θύματος εὑρεθέντος, Καὶ τί παράδοξον, ἔφη, εἰ ἄλογον ζῶον καρδίαν οὐκ ἔχει; οἱ στρατιῶται τοῦτ' ἀκούσαντες, ἐθάῤῥησαν.

33 Cæſar victima ſine corde reperta. Et quid, inquit, mirum ſi brutum animal cor non habet? Hoc audito milites fiduciam aſumpſerunt.

[CAP. XXIV.]

Σεβαστός.

Auguſtus.

¶ Σεβαστὸς τοὺς ἐν ταῖς μάχαις καθυφιεμένους οὐκ ἀνῄρει πάντας, ἀλλ' ἐδεκάτευεν.

¶ Auguſtus eos qui in pugnis eſſent prævaricati, non interficiebat omnes, ſed decimabat.

Σεβαστὸς τοῖς διὰ δειλίαν ἀπολειπομένοις, κριθὰς ἀντὶ πυρῶν ἐκέλευε μετρεῖσθαι.

2 Auguſtus iis qui ob timiditatem minus dextre rem adminiſtraſſent, hordeum pro tritico juſſit menſurari.

Σεβαστὸς τοὺς ἐπὶ στρατοπέδου διαμαρτόντας ἐκέλευσε [1] πρὸ τοῦ στρατηγείου.

3 Auguſtus eos qui in exercitu deliquiſſent, juſſit ante ducem flexis

λυσι-

41 Καῖσαρ τοιούτου λέγοντος] Dubium, τοῦ ἱερέως ne, an τοῦ μάντεως. Caſaubonus.

Cap. XXIV. 1 Πρὸ τοῦ στρατηγοῦ λυγιζόντας ἑστάναι] *flexu genibus*, hoc eſt, γονυπετεῖς. non probo, Lego vero

genibus ſtare: nonnunquam etiam lateres totum diem ferre.

λυπιζώνας ἑστάναι· ἔστι δ' ὅτε [2] καὶ πλινθοφορεῖν δι' ὅλης ἡμέρας.

4 Auguſtus ſuis ducibus imperabat, ut maxime ſecuritatis curam agerent. & continenter hoc iterabat Feſtina lente: Nam cautus dux, confidenti longo eſt præferendus.

Σεβαστὸς τοῖς ἑαυτοῦ στρατηγοῖς παρήγγελλεν, ἀσφαλείας πεφροντικέναι μάλιστα, καὶ συνεχῶς ἐπέλεγε τό, Σπεῦδε βραδέως. καὶ τό, Ἀσφαλὴς γὰρ ἐσθ' ἀμείνων, [3] ἢ θρασὺς στρατηλάτης.

5 Auguſtus eos qui ſingularem virtutem in præliis edidiſſent, ampliſſimis auri, argentique muneribus ornare ſolebat.

Σεβαστὸς τοῖς ἀνδραγαθοῦσιν ἀργυρέας καὶ χρυσίας μεγάλας ἐδίδου δωρεάς.

6 Auguſtus, eos qui nullo uſu poſtulante ſe in pericula conjicerent, dicebat nihil ab iis differre, qui aureis hamis piſcarentur.

Σεβαστὸς τοὺς ἄνευ λυσιτελείας ῥιψοκινδύνους ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν τῶν χρυσοῖς ἀγκίστροις ἁλιευομένων.

7 Auguſtus in bello contra Brutum & Caſ-

Σεβαστὸς ἐν τῷ πρὸς Κάσσιον καὶ Βροῦτον πολέμῳ

πε-

ro πρὸ τῆς στρατηγίδος hoc eſt, *ante prætorium*. Suetonius in Auguſto, *Pro cætero delictorum genere variis ignominiis affecit, ut ſtare per totum diem juberet ante prætorium, interdum tunicatos diſcinctoſque*. Caſaubonus.

2 Καὶ πλινθοφορεῖν] Suetonio in Aug. cap. 24. *Vel etiam ceſpitem portantes*. Immo integram quandoque legionem cum ignominia dimittebat, teſte eodem ibidem, imitatus in eo Cæſarem, qui nonam legionem apud Placentiam tumultuantem. punitis ſeditionis auctoribus, totam dimiſit, ut idem teſtatur in Julio cap. 69. nec non Lucano lib. v. Dione lib. XLI. & Appiano lib. II. de B. C.

3 Ἢ θρασὺς στρατηλάτης.] Scriptum erat στρατιώτης. Ex Suetonio repoſuimus veram lectionem. Mirum vero apud eum auctorem in omnibus, quas adhuc vidi, editionibus confundi has duas χρείας, ac pro una haberi. *Caſaubonus*.

⁴ περαιοῦσθαι τὸν Ἀδρίαν ἐβούλετο· Μούκιος ναύαρχος τῶν πολεμίων ἐφορμῶν ἐν τῇ νησίδι τῇ κατὰ Βρεντήσιον κωλύσων δῆλος ἦν. ὁ Σεβαστὸς ἐξαπατᾷ τὸν Μούκιον, ὡς μέλλων πρὸς αὐτὸν ναυμαχεῖν· καὶ τὰς μὲν τριήρεις ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀδρίου παρὰ τὴν Ἰταλίαν ἔταξε πλεῖν, ὡς τῇ νησίδι ἐπιπλευσουμένας. αὐτὸς δὲ φορτίδας πύργων ἐπλήρου καὶ μηχανημάτων. Μούκιος δὲ ἐξαπατηθεὶς τῇ παρασκευῇ τῆς ναυμαχίας, ἐς τὸ πέλαγος ἀνεχώρησεν, [5] ὡς ἐν εὐρυτέρῳ μᾶλλον ἢ στενῷ ναυμαχήσων. ὁ δὲ Σεβαστὸς οὐ συνῆψε μάχην, ἀλλὰ ἐν τῇ νησίδι καθωρμίσατο. Μουκίου δὲ ἄλλον ὅρμον οὐκ ἔχοντος, ἀλλὰ βιασθέντος ὑπὸ τῶν πνευμάτων ἐς τὴν Θεσπρωτίδα περαιοῦσθαι. ὁ

ſium, trajicere Adriam volebat. Mutius nauarchus hoſtibus in inſulam appellentibus juxta Brunduſium, prohibiturus eos manifeſto videbatur. Auguſtus decipit Mutium, ita ſe gerens, quaſi navali prælio adverſus ipſum decertaturus eſſet, & triremes ad dextram Adriæ verſus Italiam navigare juſſit, tanquam ad inſulam adnavigaturas. Ipſe onerarias turribus implebat, & machinis. Mutius deceptus navalis pugnæ apparatu, in pelagus receſſit, ut in latiori potius quam anguſto mari pugnam faceret. Auguſtus vero prælium non commiſit, ſed in inſula naves ſubducebat. Mutius nullum alium portum habens, in Theſprotidem

Σεβα-

4 Περαιοῦσθαι]. MS. περιοῦσθαι. Infra pro ἐπιπλευσομένας, idem ἐπιπλευσουμένας.

5 Ὡς ἐν εὐρυτέρῳ μᾶλλον ἢ στενῷ ναυμαχήσων. ὁ δὲ Σεβαστὸς οὐ συνῆψε μάχην, ἀλλὰ ἐν τῇ νησίδι καθωρμίσατο] Ita locum hunc cum MS. & Interprete ſupplevi. Media inter μᾶλλον & νησίδι in Vulgata deſiderabantur, relicta poſt καθωρμίσατο lacuna. Paullo poſt τὸν Ἀδρίαν edidi, addito cum MS. articulo.

1 Τὴν

coactus eſt tranſmittere. Auguſtus Adriam ſine periculo tranſiens, in Macedoniam pervenit.

Σεβαστὸς τὴν Ἀδρίαν ἀκινδύνως, διαπλεύσας, τῇ Μακεδονίᾳ προσέσχεν.

[CAP. XXV.]

Romani.

¶ Celtæ Urbem ceperant: Romani fœdus cum eis fecerunt his conditionibus, ut tributa eis penderent, portamque apertam omni tempore præberent, & terram exercendam concederent. His factis, Celtæ caſtrametabantur: Romani tanquam amici, multa hoſpitalia munera miſerunt, vinique magnam copiam. Barbari (natura autem Celtica gens ad vinum proclivis eſt) hauſto vino, præ nimia ebrietate proſtrati jacebant. Romani impetu facto, eos omnes occiderunt. Ut autem ex fœderum conditionibus omnia viderentur agere, in ſaxo inacceſſo portam apertam ædificarunt.

Ῥωμαῖοι.

¶ Ῥωμαῖοι, Κελτῶν [1] τὴν πόλιν λαβόντων, συνθήκας πρὸς αὐτοὺς ἐγράψαντο· φόρους τελεῖν, πύλην ἀνεῳγμένην παρέχειν διὰ παντός, καὶ γῆν ἐργάσιμον. Κελτοὶ μὲν ἐπὶ τούτοις ἐστρατοπέδευον· Ῥωμαῖοι δὲ ὡς φίλοις ξένια πολλὰ ἔπεμψαν, καὶ οἶνον πάμπολυν· οἱ βάρβαροι· φύσει δὲ τὸ Κελτικὸν ὑπέροινον· πολὺν ἀφυσσάμενοι τὸν οἶνον, ὑπὸ μέθης ἔκειντο. Ῥωμαῖοι δὲ ἐπελθόντες, ἅπαντας κατέκοψαν. ἵνα δὲ κατὰ τὰς συνθήκας ἅπαντα ποιῆσαι δοκοῖεν, ἐπὶ πέτρας ἀπροσβάτου πύλην ἀνεῳγμένην κατεσκεύασαν.

Οἱ

1 Τὴν πόλιν] MS. τὴν Ῥώμην. Infra pro ἀφυσσάμενοι, idem ἀφυσσάμενοι, quod idem. Ante Συνθήκας cum eodem inſerui articulum. Pro ἀνεῳγμένην, idem ἀνεωγμένην.

2 Ἐμ-

Οἱ περὶ Αἰνείαν Τρῶες φεύγοντες, Ἰταλίᾳ προσέσχον, καὶ ἀμφὶ ταῖς ² ἐμβολαῖς τοῦ ποταμοῦ τοῦ Θύμβρεδος ἐναυλόχουν. οἱ μὲν δὴ Τρῶες ἀνὰ τὴν χώραν ἠλῶντο· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν βουλεύονται. Ῥώμη Τρῳὰς ἀγορεύει, Μέχρι τοῦ πλανώμεθα; μέχρι τοῦ πλεόμεθα; τὰ πλοῖα ³ κα-

2 Trojani Æneæ comites profugi in Italiam appulerunt, & in oſtiis fluvii Tyberis latitarunt. Trojani per regionem vagabantur. Uxores eorum conſilium ineunt clandeſtinum. Rhome Troas inquit: Quouſque erramus? quouſque pelago circumagimur? Agite, na-

πα-

2 Ἐμβολαῖς] Malim ἐκβολαῖς. Vide ſupra 1. 3. 5. Pro Θύμβρεδος, MS. Θύβρεδος corrupte pro Θύβρεδος. Utrumque dicitur, ut & *Tiberis* & *Tibris*. Primum eſt apud Maronem lib. VIII. 330.

Tum reges, aſperque inmani corpore Thybris:

A quo poſt Itali fluvium cognomine Thybrim

Diximus. ———

alterum præter alios apud Dionyſium in Periegeſi:

Θύμβρις ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει,

Θύμβρις ἐΰρρείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,

Θύμβρις, ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα Ῥώμην.

Ad quem locum inter alia Euſtathius Θύμβρις ὁ ποταμὸς, ὁ καὶ Τίβερις. Nominiſque etymon deducit non a *Thybri*, ut Maro, ſed a *Tiberio*: Ὁ Τίβερις Ἄλβουλος πρότερον καλούμενος, οὕτω μετεκλήθη, ὡς βασιλέως Τιβερίου ἐν αὐτῷ θανόντος, ἄλλαι τε ἱστορίαι βοῶσι, καὶ ὁ τοῦ Διονύσου. Τίβεριν δὲ ἐνταῦθα ἡ ἱστορία φησὶν, οὐ τὸν μετὰ τὸν Αὔγουστον, ἀλλ᾽ ἕτερον ἀρχαιότερον, ὅς, φασὶν, ἐν μάχῃ τελευτήσας, καὶ ὑπὸ τοῦ ῥεύματος παρενεχθεὶς, ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὸν ποταμὸν ἀφῆκε. Stephanus: Θύμβρις, ποταμὸς Ῥώμης, ὁ καὶ Τίβερις. Plura ejuſdem nomina recenſet Ortelius.

3 Καταφλέξωμεν, καὶ τοὺς ἄνδρας εἰς ἀνάγκην καταστήσωμεν τὴν δὲ, &c.] Ita lacunam; quæ erat inter καταφλέξωμεν & τὴν δὲ τῆς γῆς, cum MS. & Interprete ſupplevi. Caſaubonus in margine Vulgatæ ſuppleverat: καὶ τοὺς ἄνδρας ἀναγκάσωμεν. Idem de *Rome* refert Plutarchus in Romulo, ubi addit ex hujus nomine urbi Romæ juxta nonnullos nomen fuiſſe inditum: ut & Dionyſius Halicarn. Rom. Antiq. lib. I. Ὁ δὲ τὰς ἱερείας τὰς ἐν Ἄργει καὶ τὰ καθ᾽ ἑκάστην πραχθέντα συναγαγὼν, Αἰνείαν φησὶν ἐκ Μολοττῶν εἰς Ἰταλίαν ἐλθόντα μετ᾽ Ὀδυσσέως, οἰκιστὴν γενέσθαι τῆς πόλεως. ὀνομάσαι δ᾽ αὐτὴν ἀπὸ μιᾶς τῶν Ἰλιάδων Ῥώμης· ταύτην δὲ λέγει ταῖς ἄλλαις Τρῳάσι παρακελευσαμένην, κοινῇ μετ᾽ αὐτῶν ἐμπρῆσαι τὰ σκάφη βαρυνομένην τῇ πλάνῃ. ὁμολογεῖ δ᾽ αὐτῷ καὶ Δαμάστης ὁ Σιγεὺς, καὶ ἄλλοι τινές. & Servius ad lib. I. Æn. ✝. 1. *Clinias refert Telemachi filiam* (lege Telephi filiam ex Plutarcho) Romen *nomine, Æneæ nuptam fuiſſe, ex cujus vocabulo* Romam *appellatam.* & poſtea: *At ejus adſerit*, Romam *ante adventum Evandri diu* Valentiam *vocitatam.* Alii a filia

ves comburamus, viroſque ad neceſſitatem hujus incolendæ terræ redigamus. His dictis, prima ignem in naves injecit: poſtque eam reliquæ Troades. Trojani, navibus deſtituti, Italiam incoluerunt.

ταφλέξωμεν καὶ τοὺς ἄνδρας εἰς ἀνάγκην καταστήσωμεν τὴν δὲ τὴν γῆν κατοικίσαι. ταῦτα εἰποῦσα, πῦρ πρώτη ἐνῆκε ταῖς ναυσὶ, καὶ μετ᾽ αὐτὴν αἱ λοιπαὶ Τρωάδες. οἱ δὲ Τρῶες ἀπορούμενοι νεῶν Ἰταλίαν κατῴκισαν.

3 Romani Coriolanum in exilium agebant. Ille exul Tyrrhenam pervenit, victoriam eis contra Romanos promittens. Fidem habent ei duces; eumque ſummum imperatorem deligunt. Ille multis prælius ſuperatis, ad extremum ipſam petebat Urbem, ut per

Ῥωμαῖοι Κοριολανὸν ἐδίωξαν· ὁ δὲ φυγὰς ἧκεν εἰς Τυῤῥηνίαν, νίκην κατὰ Ῥωμαίων ὑπισχνούμενος. πιστεύουσι Τυῤῥηνοὶ, καὶ στρατηγὸν ἀποφαίνουσιν· ὁ δὲ νικήσας ἐν μάχαις πολλαῖς, πλέον ἐπ᾽ αὐτὴν ἔφερε τὴν πόλιν, αἱρήσων κατὰ κράτος. Ῥωμαίων αἱ μητέρες· ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν

filia Euandri ita dictam: alii à fatidica, quæ prædixiſſet Euandro, his eum locis oportere conſidere. Heraclides ait Romen nobilem captivam Trojanam huc appuliſſe, & tædio maris ſuaſiſſe ſidem, ex cujus nomine urbem vocatam. Locus, in quo naves combuſtæ, dictus inde *Cajeta*. Auctor Originis Gentis Romanæ: *At vere Cæſar & Sempronius ajunt Cajeta cognomen fuiſſe, non nomen: ex eo ſcilicet inditum, quod ejus conſilio impulſuque matres Trojanæ tædio longi navigii claſſem ibidem incenderint, Græca ſcilicet appellatione ἀπὸ τοῦ καίειν, quod eſt incendere.* & Servius ad VII. Æn. v. 2.

Tu quoque litoribus noſtris Æneïa nutrix
Æternam moriens famam Cajeta dediſti.

ſcribit: *Lectum tamen eſt in Philologis in hoc loco claſſem Trojanorum caſu concrematam. Unde Cajeta dicta eſt ἀπὸ τοῦ καίειν.* Vide & ſupra lib. VII. 48. Addit Plutarchus d. l. viros ob incenſam a mulieribus claſſem iratos, oſculo ab iiſdem fuiſſe exceptos & delinitos; indeque morem poſteris traditum, ut cognatos ſuos feminæ oſculo ſalutent. Stephanus v. Σκαταίας, non *Romen*, ſed *Setæa* hortatu incenſas naves refert: verba ejus ſunt: *Σηταίαν μίαν τῶν αἰχμαλώτων πείσασαν τὰς ἄλλας τῶν Ἑλλήνων ἐμπρῆσαι τὰς ναῦς, αὐτὴν ἐσταυρῶσθαι.*

τῶν Οὐετουρία μήτηρ Κοριολανοῦ· προελθοῦσαι τῆς πόλεως ἀπλώτων τοῖς πολεμίοις ὡπλισμένοις· καὶ Κοριολανῷ προσπεσοῦσαι, ἱκετηρίας προεῖχον· τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς ἱκεσίας ἦν, [4] Εἰ μὲν τὴν πόλιν αἱρεῖν ἔγνωκας πρότερον τὴν μητέρα τὴν σὴν, καὶ πάσας τὰς Ῥωμαίων μητέρας ἀπόκτεινον. Κοριολανὸς ἔπαθεν, ἐδάκρυσεν, ἀνέζευξεν. ἡ μὲν ἀνάζευξις εὐσεβής· ὀλέθριος δὲ τῷ στρατηγῷ. Τυῤῥηνοὶ γὰρ, ὡς προδόντα νίκην φανερὰν, ἐψηφίσαντο θανάτῳ κολασθῆναι.

vim eam caperet. Romanorum matronæ, quarum ducem ſe gerebat Veturia, mater Coriolani, ex Urbe procedentes, obviam ibant hoſtibus armatis; & Coriolani genibus accidentes ſupplicum more eum obſecrabant. Caput autem obſecrationis erat: Si urbem capere ſtatuiſti, antea matrem tuam, omneſque Romanorum matronas interfice. Coriolanus miſericordia motus, lacrymavit atque diſceſſit. Pia quidem diſceſſio: ſed exitioſa duci: Tyrrheni enim, quod manifeſtam certiſſimamque victoriam prodidiſſet, publico decreto eum morte mulctarunt.

[CAP. XXVI.]

Σεμίραμις.

Σεμίραμις λουομένη τὴν [1] Σιράκων ἤκουσε τὴν ἀπό-

Semiramis.

Semiramis inter lavandum de Siracum defectione cognovit: &

στασιν·

4 Εἰ μὲν] Duas haſce particulas non agnoſcit MS. Poſſunt quoque eleganter abeſſe, ſi hoc modo reſcribas. & interpungas: τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς ἱκεσίας· ἦν πόλιν, &c. Sub finem pro ψηφίσαντο, cum MS. ſcripſi ἐψηφίσαντο. Pro κολασθῆναι, idem, ut & Codd. Caſauboni, κομισθῆναι.

Cap. XXVI. 1 Σιράκων] MS. ut & Codd. Caſauboni Σιρακῶν ſed Vul-

repente ſine calceis, nondum compoſitis crinibus, ad bellum exivit. Columnæ autem ejus hæc inſcripta ſunt: Me natura quidem mulierem finxit: at ego rebus geſtis nullo fortiſſimorum virorum inferior extiti. Ego Nini regnum tenui, ad orientem terminans fluvium Hinamamem: ad meridiem eam terram quæ thure ac myrrha abundat: ab hyeme Saccas & Sogdos. Mare antea nemo Aſſyriorum vidit: Ego vero quatuor, quibus propter longinquitatem appropinquare nemo poteſt. Quis enim ea impetu continet? Fluvios coëgi fluere, quocunque

ϛασιν· καὶ παραυτίκα ἀνυπόδητος, μηδὲ τὰς τρίχας ἀναπλεξαμένη ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξῆλθε. τῇ δὲ ϛήλῃ αὐτῆς ἐπιγέγραπται τάδε, Ἐμὲ γυναῖκα μὲν ἡ φύσις ἐποίησεν· ἐγὼ δὲ τοῖς ἔργοις τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν οὐδενὸς χείρων ἐγενόμην. [2] ἐγὼ Νίνου βασιλεύουσα, πρὸς ἕω μὲν ὥρισα ποταμὸν Ἱναμάμην· πρὸς δὲ μέσον ἡλίου, τὴν φέρουσαν λιβανωτὸν καὶ σμύρναν· ἀπὸ δὲ χειμῶνος Σάκκας, καὶ Σόγδους. θάλασσαν πρότερον οὐδεὶς Ἀσσυρίων εἶδεν. ἐγὼ δὲ τέσσαρας, [3] αἷς οὐκ ἔϛιν..... πόῤῥω πελάσαι· τίς γὰρ αὐτὰς ὁρμὴ περιέχει; ποταμοὺς ἠνάγκασα ῥεῖν

Vulgata recte. Conſule Strabonem lib. xı. Regio eorum *Siracena* dicitur. Pro ϛύλῃ cum MS. & Interprete edidi ϛήλῃ.

2 Ἐγὼ Νίνου βασιλεύουσα] Fortaſſe μετὰ Νῖνον. Quis eſt autem *Inamames* fluvius? nempe is quem Plinius non uno loco *Iomanem* vocat. Eum vide lib. vı. cap. 19. Ex Strabone autem intelliges vix perveniſſe uſque in Indiam regni Semiramidis fines. Notabis ὥρισα pro ὅριον ἐποίησα, & μέσον ἡλίου pro μεσημβρία. Deinde quid appellat ὁρμὴν, aut quid eſt, τίς ὁρμὴ περιέχει? Legendum etiam ὅπου βουλοίμην, vel ἐβουλόμην. Recte vero Codex noſter ἐμοῖς ὀχήμασι, non χεύμασι, ut Interpretis. Sequitur enim ἃς οὐδὶ θηρία διῆλθε. In fine ſcribe, ὅν ἐμαυτῇ, non οὐ. *Caſaubonus.*

3 Αἷς οὐκ ἔϛιν.... πόῤῥω πελάσαι] Αἷς οὐκ ἔϛιν διὰ τὸ πόῤῥω πελάσαι. *Idem.*

 4 Bu-

ῥεῖν ὅπου [4] βουλοίμην. ἐβουλόμην δὲ ὅπου συνέφερε. γῆν ἄκαρπον ἐδίδαξα σπαρέσθαι· ποταμοῖς γὰρ αὐτὴν ἔμιξα ἐμοῖς. ἀνάλωτα τὰ τείχη παρέσχον. πέτρας ἀβάτους σιδήρῳ κατειργασάμην. ὁδοὺς ἔτεμον ἐμοῖς ὀχήμασιν, ἃς οὐδὲ θηρία διῆλθε. καὶ τῶν ἔργων χρόνος μοι περισσὸς ἐγένετο πολύς, ὃν ἐμαυτῇ καὶ φίλοις ἐχαρισάμην.

vellem. Volui autem, quo conduceret. Terram ſterilem fœtam reddidi. Fluviis enim meis eam temperavi. Munitiones invictas conſtitui. Invias petras ferro domui. Vias meis pecuniis ſtravi, quas ne feræ quidem prius ambulaverant. & a rebus gerendis ſatis mihi ſuperfuit temporis, quod mihi & amicis impertivi.

[CAP. XXVII.]

Ῥοδογούνη.

Ῥοδογούνη λουομένη τὰς τρίχας ἐῤῥύπτετο. ἧκέ τις ἀγγέλλων, ἔθνος ὑπήκοον ἀφέστηκεν. ἡ δὲ οὐκ [1] ἀποκρυψαμένη τὰς τρίχας,

Rhodogune.

Rhodogune lavans crines abſtergebat. Venit quidam nuncians, ſubditam gentem defeciſſe. Illa non abſterſis capillis, ſed ita ut erant

4 Βουλοίμην] Ita emendavi cum MS. pro vulgato βουλόμην atque ita quoque reſcribendum monuerat Caſaubonus. Pro σπαρέσθαι, MS. σπείρεσθαι. Pro ἔσμιξα, cum MS. edidi ἔμιξα. Item in fine cum eodem nec non Caſaubono pro οὐ ἐμαυτῇ, ſcripſi ὃν ἐμαυτῇ.

Cap. XXVII. 1 Ἀποκρυψαμένη] MS. ἀπορυψαμένη, ut & paullo poſt pro ἀπεκρύψατο, ἀπερύψατο. Interpres priore loco ἀπορρυψαμένη, ſed poſteriore ut Vulgata. In fine pro Ῥοδογούνην, cum MS. edidi Ῥοδογούνη. [Enumerat figuras quaſdam, quibus in ſignando uterentur Perſarum reges, Thucydidis Scholiaſtes, ſed cujus mentionem facit Polyænus, ei poſſet addi. Locus is eſt lib. 1. ad hæc verba: Καὶ παρὰ Παυσανίαν ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν ἀντεπιτίθει αὐτῷ, ὡς τάχιστα διαπέμψαι, καὶ τὴν σφραγῖδα ἀποδεῖξαι, ſcribens ἡ σφραγὶς τοῦ Περσῶν βασιλέως εἶχε, κατὰ μέν τινας, τοῦ βασιλέως εἰκόνα· κατὰ δέ τινας, τοῦ Κύρου πρώτου βασιλέως αὐτῶν

κατὰ

revinctis, equum conſcendit, & exercitum eduxit, juravitque non ante ſe crines purgaturam, quam a defectoribus victoriam reportaſſet longoque tempore bellum ducens, tandem victoria potita eſt. Poſt victoriam lavabat, & crines colligebat: unde Perſarum regnum ſigillum etiamnum imaginem impreſſam habet, Rhodogunem disjectis capillis præditam.

χας, ἀλλὰ ὡς εἶχεν ἀναδησαμένη, τόν τε ἵππον ἀνέβη, καὶ τὴν στρατιὰν ἐξήγαγε, καὶ ὤμοσε μὴ πρότερον ἀποκρύψαι τὰς τρίχας, εἰ μὴ κρατήσειε τῶν ἀποστάντων. καὶ δὴ πολλῷ χρόνῳ πολεμήσασα, ἐκράτησε. μετὰ τὴν νίκην ἐλούσατο, καὶ τὰς τρίχας ἀπεκρύψατο. τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι σφραγὶς βασιλικὴ εἰκών ἐστιν [2] ἀναδεδυμένη τὰς τρίχας ἔχουσα Ῥοδογούνη.

[CAP. XXVIII.]

Tomyris.

Tomyris Cyro adverſus ipſam expeditionem faciente, ſimulabat ſe hoſtes metuere. Cum in fugam ſe Amazonum exercitus conjeciſſet, &

Τόμυρις.

[1] Τόμυρις, Κύρου στρατεύοντος ἐπ' αὐτήν, προσεποιήσατο δεδοικέναι τοὺς πολεμίους. ἔφυγε μὲν τὸ Μασσαγετικόν· ἐπῆλθε

κατὰ δή τινας, ἢ Δαρείου ἵππων, δι' ὃν χρηματίσαντα ἐβασίλευσεν.

2 Ἀναδεδυμένην] Ἀναλελυμένην *Caſaubonus.*

Cap. XXVIII. 1 Τόμυρις, &c.] Hic omnia narrantur ordine inverſo: non enim Perſæ hoc modo a Maſſagetis, ſed contra Maſſagetæ a Perſis ſunt decepti, Conſule Herodotum lib. 1. in fine, & Juſtin. lib. 1. 8. Paullo poſt pro ἐν τῷ στρατοπέδῳ, in MS. ut & Codd. Caſauboni legitur ἐν τῷ Περσικῷ. Unde inducor, ut vix ita credam perverſe contra omnem hiſtoriæ fidem ſcripſiſſe Polyænum, ſed omnem hanc narrationem mutilam, & miſere a tranſcriptoribus eſſe depravatam; Obſtare tamen videtur, quod in fine dicat: ἐπελθοῦσα Τόμυρις, δυσκινήτως (ita edidi pro δισκινήτως) ἔχοντας Πέρσας αὐτῷ Κύρῳ διέφθειρεν. Infra, ἔλαβον MS. non agnoſcit.

2 Ἀνι-

ἦλθε δὲ τὸ Περσικὸν, καὶ κατέλαβεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ πλῆθος οἴνου, τροφῶν, ἱερείων, οἷς [2] ἀνέδην ἐχρήσαντο, καὶ δαψιλῶς, διὰ νυκτὸς ὅλης, ὥσπερ νενικηκότες. ἐπεὶ δὲ πολὺν οἶνον καὶ τροφὴν ἔλαβον, ἔκειντο καθεύδοντες· ἐπελθοῦσα Τόμυρις, δυσκινήτως ἔχοντας Πέρσας αὐτῷ Κύρῳ διέφθειρεν.

ſequeretur Perſicum agmen, deprehendit in Amazonum caſtris magnam copiam vini, commeatus, victimarum, quibus affatim & largiter fruebantur, per totam noctem quaſi victoriam conſecuti. Cum multo vino, luxuque obruti jacerent, ac ſomnum caperent, ſuperveniens Tomyris, Perſas, qui ſe loco movere vix poterant, una cum ipſo Cyro trucidavit.

[CAP. XXIX.]

Νιτῆτις.

Κῦρος Περσῶν βασιλεὺς, [1] Ἄμασιν Αἰγύπτου βασιλέα μίαν τῶν θυγατέρων ᾔτησε πρὸς γάμον· ὁ δὲ Νιτῆτιν θυγατέρα Ἀπρίου βασιλέως, ὃν καταλύσας αὐτὸς ἦρχεν, ἔπεμψεν ὡς αὐτόν· Νιτῆτις ὑποκριναμένη μέχρι πολλοῦ Κύρῳ συνῆν ὡς θυγάτηρ Ἀμάσιδος. ἡνίκα δὲ πολλῶν τέκνων ἐγε-

Nitetis.

Cyrus Perſarum rex ab Amaſi Ægyptiorum rege petiit, ut unam filiarum ſibi in matrimonium collocaret. Ille Niteten filiam Apriæ regis, quo devicto ipſe regnum capeſſerat, ad eum miſit. Nitetis ad multum tempus Amaſis filiam ſimulans, cum Cyro conſuetudinem habebat. Cum vero

γεγο

2 Ἀνέδην] γρ. Ἀναίδην. *Caſaubonus.*

Cap. XXIX. 1 Ἄμασιν] γρ. Ἀμασίαν. *Idem.*

2 Καὶ τὰ γήμαντα ἐς δύνασιν ἐνεχείρετο] Suſpicor legendum [illegible]. hoc eſt, quum Nitetis multos libe-

multorum liberorum mater evaſiſſet, & mariti ſummam benevolentiam ſibi adjunxiſſet, confeſſa eſt. Apriam ſuum patrem fuiſſe, dominum Amaſis. Sed etiam cum Amaſis vitam obierit, filium ejus Pſammetichum ulciſci pulchrum eſſe. Morem ei gerit Cyrus. At etiam Cyrus antequam ſuſciperet expeditionem, diem ſuum obiit: At filius ejus Cambyſes, a matre perſuaſus, bellum illud finiit, & Ægyptiorum imperium in Apriæ ſtirpem vindicavit.

γενομένη μήτηρ, [2] καὶ τὸν γήμαντα ἐς εὔνοιαν ἐνεχύρωτο, ὡμολόγησεν Ἀπρίην αὐτῇ πατέρα, τὸν δεσπότην Ἀμάσιδος, γενέσθαι. ἀλλ' εἰ καὶ τέθνηκεν Ἄμασις, τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ Ψαμμήτιχον τίσασθαι καλόν. πείθεται Κῦρος· ἀλλὰ καὶ Κῦρος μὲν πρὸ τῆς στρατείας ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ Καμβύσης τῇ μητρὶ πεισθεὶς ἐστράτευσε· καὶ τὴν Αἰγυπτίων χώραν ἀρχὴν ἐς τὸ Ἀπρίου γένος ἀνεκτήσατο.

[CAP. XXX.]

Philotis.

Adverſus Romanos militabant Latini, ducem habentes Poſthu-

Φιλωτίς.

Ἐπὶ Ῥωμαίους ἐστράτευσαν Λατῖνοι, ἡγεμόνα

Ποστου-

liberos peperiſſet, qui eſſent futuri pignora amoris erga ſe Cyri. Notum eſt liberos appellari pignora. ut & apud Æſchylum Clytemneſtra ſuum maritum alloquens appellat Oreſtem ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριον πιστωμάτων. & Ariſtoteles quoque ἐξομηρεύεσθαι ταῖς τεκνοποιΐαις in prim. Oeconomic. dixit. Si quis hanc emendationem non probet, viderit an legi malit, ἐνεχειρέσατο aut ἐχειρώσατο, a χειροῦσθαι, quod eſt ſubigere, & vel invitum quo velis aliquem trahere. Vix enim putem verbo ἐχυροῦσθαι hic eſſe locum. Sub finem lege, καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων χώρας ἀρχ. *Caſaubonus.*

Ἐνεχείρωτο] MS. ἐνεχείρωτο. Unde patet legendum ἐνεχείρωτο, quod etiam inter conjecturas eſt Caſauboni. Sub finem cum MS. & Interprete χώραν ſuſtulerim. Pro ἐκτήσατο, cum MS. ſcripſi ἀνεκτήσατο.

2 Πο-

[1] Ποσούμην ἔχοντες· καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐζήτουν πρὸς γάμον, ὥσπερ αὐτοὶ τὰς Σαβίνων ἥρπασαν, ἐπὶ τῷ σπείσασθαι τὴν εἰρήνην. Ῥωμαῖοι τὸν μὲν πόλεμον ἐφοβοῦντο· τὰς δὲ θυγατέρας οὐχ ὑπέμενον ἐκδοῦναι· ἔνθα δὴ Φιλωτὶς θεράπαινα τὴν ὄψιν εὐπρεπὴς, συνεβούλευσεν αὐτήν τε καὶ ἄλλας θεραπαίνας, ὅσαι τὴν ὄψιν ἀστεῖαι, κοσμῆσαι, καὶ τοῖς πολεμίοις ὡς θυγατέρας ἐκπέμψαι· προσυνθεμένη, ἐπειδὰν οἱ πολέμιοι λαβόντες αὐτὰς, [2] ἀναπαύσωνται, νύκτωρ ἀνασχεῖν πυρσόν. οἱ μὲν Λατῖνοι συνεκάθευδον ταῖς κόραις. ἡ δὲ ἀνέσχε τὸν πυρσόν· οἱ Ῥωμαῖοι δὲ ἐπανελθόντες τοὺς Λατίνους καθεύδοντας, ἀπέκτειναν.

mium, eorumque filias ad contrahenda cum iis matrimonia poſtulabant, quemadmodum ipſi Sabinorum virgines rapuerant, ſi fœdus ac pacem conſtitui vellent. Romani bellum quidem metuebant: filias autem ſuas tradere non ſuſtinebant. Tum Philotis ſerva, facie liberali prædita, conſilium dedit, ut ſe aliaſque ſervas, quæ decora forma eſſent, ornarent, ac hoſtibus quaſi filias mitterent: inito ſimul pacto, ſe, cum hoſtes ipſis acceptis quieti dediſſent, noctu igni ſignificationem daturam. Latini cum puellis cubabant. Illa ignem ſuſtulit. Romani reverſi, Latinos dormientes interfecerunt.

[CAP.

1 Ποσούμην] Πεσούμιον. *Caſaubonus.*

2 Ἀναπαύσωνται] Ita repoſui cum MS. & Interprete, pro vulgato ἀπτῶνται.

1 Θύμ.

[CAP. XXXI.]

Clœlia.

Romani cum Tyrrhenis bellum gerentes, conſtituto fœdere obſides eis dederunt, nobiliſſimorum virorum filias virgines. Quæ obſidum loco datæ erant, acceſſerunt ad fluvium Thybrim loturæ. Ex his una Clœlia reliquas omnes hortabatur, ut tunicas circum capita religarent, & fluvii curſum ob profundos gurgites difficilem tranſitu, tranarent. Cum tranaſſent, Romani virtutem quidem earum & fortitudinem admirabantur, ſed tamen eas Tyrrhenis remiſerunt, ut religionem fœderum inviolatam conſervarent. Porſenna rex ſciſcitabatur, quænam eſſet quæ hujus facinoris eis auctor

Κλοιλία.

Ῥωμαῖοι Τυῤῥηνοῖς πολεμοῦντες ποιησάμενοι συνθήκας, ἔδωκαν αὐτοῖς ὁμήρους τῶν ἐπιφανεστάτων ἀνδρῶν θυγατέρας παρθένους. αἱ δὲ ὁμηρεύουσαι προσῆλθον ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν [1] Θύμβριν λούσασθαι· μία δὲ ἐξ αὐτῶν Κλοιλία προὔτρεψεν ἁπάσας ἀναδήσασθαι τοὺς χιτωνίσκους περὶ τὰς κεφαλὰς, καὶ διανήξασθαι τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ δίναις βαθείαις δύσπορον. ἐπεὶ δὲ διενήξαντο, Ῥωμαῖοι τὴν μὲν ἀρετὴν αὐτῶν, καὶ τὴν ἀνδρίαν ἐθαύμασαν· ἀντέπεμψαν δὲ αὐτὰς Τυῤῥηνοῖς, τὸ πιστὸν τῶν συνθηκῶν φυλάσσοντες. Πορσίνας βασιλεὺς Τυῤῥηνῶν ἀνέκρινε τὰς κόρας, τίς ἦν αὐτῶν ἡ τοῦτο πρᾶξαι πείσασα. Κλοιλία προλαβοῦσα

σα

1 Θύμβριν] MS. Θύβριν. Vide ſupra hoc libro, cap. 24. Paullo poſt pro ἐπὶ τὰς κεφαλὰς, cum MS. & Interprete edidi περὶ τὰς κεφαλάς. Infra pro ἀντέπεμψαν δὲ αὐτὰς Τυῤῥηνοῖς, MS. ἀντέπεμψαν δὲ αὐτοῖς Τυῤῥηνοῖς. Deinde pro ἡ πρᾶξαι πείσασα, cum eodem & Interprete ſcripſi ἡ τοῦτο πρᾶξαι πεισ.

Ddd 2

σα τὰς ἄλλας, ὡμολόγησε. Πορσίνας ὑπεραγαϑεὶς τὸ ἀνδρεῖον τῆς κόρης, ἵππον αὐτῇ λαμπρῶς κεκοσμημένον ἐδωρήσατο, καὶ τὰς παρϑένους πάσας ἐπαινέσας Ῥωμαίοις ἀπέπεμψεν.

extitiſſet. Clœlia reliquas prævertens, confitebatur. Porſenna virilem admodum virginis animum admiratus, equum ei ſplendide ornatum dono dedit, omneſque virgines collaudatas Romanis remiſit.

[CAP. XXXII.]

Πορκία.

Πορκία ϑυγάτηρ Κάτωνος, γυνὴ Βρούτου τὸν ἄνδρα Βροῦτον, ὑπονοοῦσα ἐπιβουλεύειν Καίσαρι, μαχαιρίῳ κουρέως τὸν ἑαυτῆς μηρὸν ἀπέσχισεν, ἐπιδεικνυμένη καρτερίαν σώματος, καὶ ψυχῆς ἐγκράτειαν· τότε δὴ Βροῦτος ἐπίστευσεν αὐτῇ τὸ ἀπόρρητον. ἡ δὲ τοὺς χιτωνίσκους αὐτῆς προσεκόμισε τῷ ἀνδρὶ, καὶ τῶν χιτώνων ἔνδον τὸ ξίφος· προσελϑὼν Βροῦτος μετὰ τῶν κοινωνούντων ἐπιϑέμενος κτείνει Καίσαρα. ἐπεὶ δὲ μετὰ Κασσίου παραταξάμενος ἐν Μακεδονίᾳ πρὸς τὸν Σεβαστὸν, ἥττης γενομένης, αὐ-

Porcia.

Porcia filia Catonis, Uxor Bruti, maritum ſuum Brutum ſuſpicata inſidias Cæſari ſtruere, novaculo femur ſuum abſcidit, oſtentans corporis tolerantiam & patientiam animi. Tum demum Brutus rem arcanam ei credidit. Illa vero tuniculas ſuas viro attulit, & intra tunicas enſem. Accedens Brutus cum ſociis conjurationis in Cæſarem impetu facto, eum occidit. Ubi vero cum Caſſio adverſus Auguſtum prælio commiſſo victus eſſet, mortem ipſe ſibi conſcivit. Por-

τὸς

cia primum quidem inedia vitam finire conabatur: verum domeſticis & cognatis non ſinentibus, ignes quaſi unctura ſeſe juſſit adferri: multoſque candentes carbones manibus arreptos in os injecit, & ante devoravit, quam quiſquam ex præſentibus ſuccurrere poſſet. Ita vitam cum morte commutavit Porcia, militaris & fortis ad mortem, virique in primis amans.

πὸς ἑαυτὸν ἀνεῖλεν· Πορκία τὸ μὲν πρῶτον ἀποκαρτερεῖν ἐπειρᾶτο· οἰκείων δὲ καὶ συγγενῶν οὐκ ἐώντων, ἐσχάραν ἐκέλευσε κομισθῆναι πυρὸς, ὡς ἀλειψομένη· καὶ τῶν ἀνθράκων ἁρπάσασα πολλοὺς ταῖς χερσὶν ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα, καὶ κατέπιεν, φθάσασα πρὶν τινα τῶν παρόντων βοηθῆσαι δυνάσθαι. οὕτως ἐτελεύτησε Πορκία στρατηγικὴ καὶ ἀνδρεία πρὸς θάνατον, καὶ φίλανδρος γενομένη.

[CAP. XXXIII.]

Teleſilla.

Cleomenes Spartiatarum rex, interfectis in prælio Argivis viris ad ſeptem millia ſeptingentos, ſeptuaginta ſeptem, iter Argos direxit, ut per vim urbem caperet. Teleſilla muſica Argivas armatas ad pugnam eduxit: quæ armatæ in propu-

Τελέσιλλα.

Κλεομένης Σπαρτιατῶν βασιλεὺς κτείνας ἐν παρατάξει Ἀργείων ἄνδρας [1] ,ζψοζʹ, ἐβάδιζεν ἐπὶ τὸ Ἄργος ὡς κατὰ κράτος αἱρήσων τὴν πόλιν. Τελέσιλλα ἡ μουσικὴ τὰς Ἀργείας ὁπλίσασα, προήγαγεν εἰς μάχην· αἱ δὲ ἔνοπλοι παρὰ ἔπαλξιν ἱστά-

1 ,ζψοζʹ] Totidem numerat Plutarchus, in Apophtheg. ſed pro fabula habet: Ἐπεὶ δὲ Κλεομένης ὁ βασιλεὺς τῶν Σπαρτιατῶν, πολλοὺς ἀποκτείνας, (οὐ μὴν, ὥς ἔνιοι μυθολογοῦσιν, ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτακοσίους πρὸς ἑπτακισχιλίους) ἐβάδιζε πρὸς τὴν πόλιν, &c.

ἱστάμεναι, κύκλῳ τὰ τείχη φραξάμεναι, Κλεομένη μὲν ἀπεκρούσαντο. ² Δημάρατον δὲ τὸν ἕτερον βασιλέα ἐξώσαντο· καὶ τὴν πόλιν ἁλῶναι κινδυνεύουσαν ἀνέσωσαν. τοῦτο τὸ στρατήγημα τῶν γυναικῶν μέχρι νῦν Ἀργεῖοι τιμῶσι· ³ νουμηνίᾳ μηνὸς Ἑρμαίου, τὰς μὲν γυναῖκας ἀνδρείοις χιτῶσι καὶ χλαμύσι, τοὺς δὲ ἄνδρας πέπλοις γυναικείοις ἀμφιεννύντες.

gnaculis ſtantes, circumcirca muros tuentes, Cleomenem repulerunt. Demaratum vero alterum regem etiam expulerunt, urbemque a periculo vindicarunt. Et hoc mulierum ſtratagema uſque in hodiernum diem Argivi celebrant numenia cujuſque menſis, mulieres virilibus tunicis & chlamydibus, viros autem peplis muliebribus amicientes.

[C A P.

2 Δημάρατον δὲ τὸν ἕτερον βασιλέα ἐξώσαντο] Plutarchus d. l. τὸν δὲ ἕτερον βασιλέα Δημάρατον, (ὥς Σωκράτης φησὶν) ἐντὸς γενόμενον καὶ κατασχόντα τὸ Παμφυλιακόν, ἐξέωσαν.

3 Νουμηνίᾳ μηνὸς Ἑρμαίου] Pugna hæc juxta nonnullos primo, juxta alios ſeptimo menſis die accidit, teſte Plutarcho: Τὴν δὲ μάχην οἱ μὲν ἑβδόμῃ λέγουσιν ἱσταμένου μηνός, οἱ δὲ νουμηνίᾳ γενέσθαι τοῦ νῦν μὲν τετάρτου, πάλαι δὲ Ἑρμαίου παρ᾽ Ἀργείοις. Dictum fuit hoc feſtum Ὑβριστικά, ut refert ibidem Plutarchus, qui addit: ταῖς δὲ σωθείσαις ὑπόμνημα τῆς ἀριστείας ἔδοσαν ἱδρύσασθαι τὸ ἐνυάλιον. De eo conſule Meurſium De Feſtis Græcorum. *Teleſilla*, poëtriæ meminit Pauſanias in Corinthiac. ſtatuamque illi erectam refert in columna, in fano Veneris, depoſitis ad pedes Carminum voluminibus, ipſa vero adſpiciente galeam, quam manu tenet, capiti eam impoſitura. Et ex Herodoto refert Carmen, quo hæc mulieris fortitudo longe ante erat prædicta. Illud ex Herodoti lib. vi. cap. 77. quod in eo duobus verſiculis auctius extet, ſubjicio.

Ἀλλ᾽ ὅταν ἡ θήλεια τὸν ἄρσενα νικήσασα
Ἐξελάσῃ, καὶ κῦδος ἐν Ἀργείοισιν ἄρηται,
Πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφέας τότε θήσει.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει καὶ ἐπεσσομένων ἀνθρώπων,
Δεινὸς ὄφις τριέλικτος ἀπώλετο δουρὶ δαμασθείς.

Poëmatum ejuſdem meminit Pauſanias in Corinth. Ἐπὶ δὲ τῇ ἄκρᾳ τοῦ ὄρους κορυφαίας ἐστὶν ἱερὸν Ἀρτέμιδος, οὗ καὶ Τελέσιλλα ἐποιήσατο ἐν ᾄσματι μνήμην. & poſtea: Τούτοις γὰρ Ἑλλήνων πρώτοις ἀείσεσθαι Τελέσιλλά φησι τὸν Πυθαέα ἐς τὴν χώραν Ἀπόλλωνος παῖδα ὄντα. Ejuſdem meminit Clemens Alexandr. Stromat. lib. iv. Φασὶ δὲ καὶ τὰς Ἀργολικάς, ἡγουμένης αὐτῶν Τελεσίλλης τῆς ποιητρίας, Σπαρτιάτας τοὺς ἀλκίμους τὰ πολέμια, φανείσας μόνον τρέψασθαι, καὶ ἐκείναις τὸ ἀδεὲς τοῦ θανάτου περιποιήσασθαι. Conſule & Suidam.

[CAP. XXXIV.]

Chilonis.

Chilonis Cleandri filia, uxor Theopompi, cum maritum ſuum captivum aſſervari ab Arcadibus didiciſſet, ultro ad hoſtes venit. Arcades ejus humanitatem admirati, poteſtatem ei in carcerem introëundi fecerunt. Illa ſuam veſtem marito circumdedit, ejuſque ipſa ſumpſit, & illum clam egredi juſſit. Ipſa vero pro eo apud hoſtes remanſit. Theopompus uxoris ſtratagemate ſervatus, etiam ipſe ſacerdotem quandam Dianæ in Pheneum pompam ducentem rapuit. Tegeatæ,

Χιλωνίς.

Χιλωνὶς Κλεάδα θυγάτηρ, Θεοπόμπου γυνὴ, μαθοῦσα τὸν ἄνδρα ὑπὸ Ἀρκάδων αἰχμάλωτον φυλάττεσθαι, ἦλθεν ἐς τοὺς πολεμίους ἑκοῦσα· θαυμάσαντες αὐτῆς τὸ φιλάνθρωπον Ἄρκαδες, ἐπέτρεψαν εἰς τὸ δεσμωτήριον αὐτὴν παρελθεῖν. [1] ἡ δὲ τὴν αὐτῆς ἐσθῆτα τῷ ἀνδρὶ περιθεῖσα, τὴν ἐκείνου δὲ αὐτὴ λαβοῦσα, ἔπεισεν αὐτὸν ὑπεξελθεῖν· αὐτὴ δὲ ἀντ' αὐτοῦ παρὰ τοῖς πολεμίοις ἔμεινε· Θεόπομπος τῷ στρατηγήματι τῆς γυναικὸς διασωθεὶς, καὶ αὐτὸς τὴν ἱέρειαν τῆς Ἀρτέμιδος εἰς [2] Φενεῖον πομ-

πεύου-

1 Ἡ δὲ τὴν αὐτῆς ἐσθῆτα, &c.] Simile factum vide ſupra lib. VII. 50.

2 Φενεῖον] Scribendum videtur Φενεὸν, cum Caſaubono. Ita dicitur Homero Iliad. β. 605.

> Οἳ Φενεόν τ' ἐνέμοντο, καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον.

Straboni, Pauſaniæ, Stephano, aliis. Callimachi tamen Scholiaſtes ad ℣. 71. Hymno in Delum, ubi ſermo de lacu: — φεῦγεν δ' ὁ γέρων μετόπισθε Φεναιός. ſcribit: Φεναιὸς, πόλις Ἀρκαδίας ἀρχαία. ſed ipſe lacus quoque media ſyllaba correpta profertur Ovidio lib XV. Metam. ℣ſ.

> *Eſt lacus Arcadiæ, Pheneum dixere priores,*
> *Ambiguus ſuſpectus aquis.*

Plinio lib. IV. cap. 6. *Oppida*, Arcadiæ, *Pſophis*, *Mantinea*, *Stymphalum Tegea*, *Antigonea*, *Orchomenum*, *Pheneum*, *Palantium*, *unde Palatium Roma.* & paullo poſt: *amnes Ladon, e paludibus Phenei.*

πλεῖστον ἤρεσε. Τεγεάται τὴν ἀπολαβεῖν θέλοντες, ἀπέδωκαν αὐτῷ τὴν Χιλωνίδα.

ut hanc reciperent, Chilonidem ei reſtituerunt.

[CAP. XXXV.]

Πιερία.

Οἱ ἐν Μιλήτῳ Ἴωνες πρὸς τοὺς Νηλέως παῖδας στασιάσαντες, ἀνεχώρησαν ἐς Μυοῦντα, κἀκεῖθεν ἐπολέμουν· οὐ μὴν ὅγε πόλεμος ἄσπονδος ἦν· ἀλλὰ ἐν ταῖς ἑορταῖς ἦν αὖθις ἐπιμιξία. Πύθου ἀνδρὸς ἐνδόξου θυγάτηρ Πιερία, ἑορτῆς οὔσης παρὰ Μιλησίοις, ἣν Νηληΐδα κλήζουσιν, ἧκεν ἐς Μίλητον. [1] τῶν Νηλέως παίδων... ὄνομα Φρύγιος, Πιερίας ἐρασθεὶς, ἤρετο τί ἂν αὐτῇ μάλιστα γίγνοιτο κεχαρισμένον. ἡ δὲ ἔφη· Εἴ μοι διαπράξαιο, πολλάκις καὶ μετὰ πολλῶν ἐνθάδε βαδίζειν δύνασθαι. συνῆκεν ὁ Φρύγιος ὡς εἰρήνης καὶ φι-

Pieria.

¶ Inhabitantes Miletum Iones commota ſeditione adverſus Nelei poſteros, diſceſſerunt in Myuntem, atque inde bellum inferebant. Non tamen inexpiabile bellum hoc fuit. Sed in feſtorum ſolennitatibus coibant. Pythæ viri clariſſimi filia Pieria cum feſtum apud Mileſios celebraretur, quod Neleidem appellant, Miletum profecta eſt. Ex Nelei poſteris unus nomine Phrygius, amore Pieriæ captus, rogabat quidnam potiſſimum ei gratum accidere poſſet. Mihi, inquit illa, gratiſſimum fuerit, effici ut quam ſæpiſſime & cum quamplurimis in hunc locum

λίας

1 Τῶν Νηλέως παίδων..... ὄνομα Φρυγ.] Τῶν Νηλέως παίδων εἷς, ὄν. Φρ. In autographo Plutarchi ſic ſcriptum eſt, τῶν δὲ Νηλέως παίδων ὁ δυνατώτατος, ὄνομα Φρύγιος τῆς Πιερίας ἐρασθείς, &c. *Caſaubonus.*

1 Ὧν

venire liceat. Intellexit Phrygius, eam, pacem & concordiam civium velle, bellumque ſuſtulit. Celebris igitur erat Phrygii & Pieriæ amor, qui pacem pro bello præbuiſſet.

λίας τοῖς πολίταις δέοιτο· καὶ τὸν πόλεμον ἔπαυσε. καὶ ἔνδοξος ὁ Φρυγίου καὶ Πιερίας ἔρως, εἰρήνην ἀντὶ πολέμου παρασχών.

[CAP. XXXVI.]

Polycreta.

Mileſii cum Naxiis bellum gerebant. Erythræi Mileſiis auxilium ferebant. Diognetus Erythræorum dux magnam prædam Naxiorum ceperat, mulieres etiam & virgines plurimas, in quibus erat Polycreta. Eam cum vehementer amaret, non ut cum captiva, ſed velut cum uxo-

Πολυκρήτη.

Μιλήσιοι Ναξίοις ἐπολέμουν· Ἐρυθραῖοι Μιλησίοις συνεμάχουν. Διόγνητος Ἐρυθραίων στρατηγὸς λείαν τῶν Ναξίων ἔλαβε πολλήν, καὶ δὴ γυναῖκας καὶ παρθένους πολλάς, [1] ὧν ἦν Πολυκρήτη. ταύτης ἐρασθείς, οὐχ ὡς αἰχμαλώτῳ συνῆν, ἀλλ' ὡς γα-

μετῇ

1 ὧν ἦν Πολυκρίτη] Apud Plutarch. Πολυκρίτη. *Caſaubonus.*

Πολυκρίτη] Non ſolum Plutarcho, ſed & Parthenio in Erot. cap. 9. ex Theophraſto De Rebus Naxicis, & Theophraſto lib. Περὶ τῶν καιρῶν, dicitur Πολυκρίτη, ubi idem multo fuſius refertur: iſque ſimul cum Ariſtotele apud Plutarchum *Polycritam* non captivam facit, ſed eam in loco ſacro (in Delio templo dicit Parthenius) conſpectam Diogneto, eundem in ſui amorem pellexiſſe; ſui vero copiam facere noluiſſe, niſi data fide ſe, quod ea petiiſſet, præſtiturum; eam vero poſtulaſſe, ut regionem (Delium dictam auctor eſt Ariſtoteles apud Plutarchum) Naxiis proderet. Addit Partheuius, *Diognetum* quoque per ignorantiam a Naxiis fuiſſe occiſum; *Polycritam* vero poſtridie, (quod & Plutarchus refert) cum Naxii certatim vittas & ſerta honoris cauſſa in puellam congererent, eandem nimio oppreſſam pondere (ſicuti Tarpeja fere apud Romanos) interiiſſe; ambos vero eodem loco apparatu publico fuiſſe exuſtos.

μετῆ γυναικί. [2] ἦν δὲ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Μιλησίων πάτριος ἑορτή· καὶ πάντες ἀνέκειντο μέθῃ καὶ θυμηδίᾳ. Πολυκρήτη παρεκάλει Διόγνητον ἐπιτρέψαι τῶν πεμμάτων μερίδας πέμψαι τοῖς ἀδελφοῖς· ἐπιτρέψαντος, ἐμβάλλει μολιβοῦν γραμματεῖον ἐς τὸν πλακοῦντα, τῷ κομίζοντι ἐντειλαμένη φράσαι τοῖς ἀδελφοῖς, ὅπως αὐτὸν μόνοι φάγοιεν ἀπὸ στόματος τῆς ἀδελφῆς. οἱ δὲ εὑρόντες τὸν μόλιβον, καὶ ἀναπτύξαντες, ἀναγινώσκουσι, [3] νύκτωρ ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις διὰ τὴν ἑορτὴν μεθύουσι, καὶ καθεύδουσι, καὶ ἀφυλάκτοις. οἱ στρατηγοὶ ταῦτα μαθόντες, νύκτωρ ἐπέθεντο, καὶ τῶν πολεμίων ἐκράτησαν. τὸ μέν τοι Διόγνη-

re conſuetudinem habebat. Agebatur in caſtris Mileſiorum patrium & ſolenne feſtum, omneſque vino & lætitia proſtrati jacebant. Polycrete rogabat Diognetum, ut ſibi liceret bellariorum aliquot portiones ad fratres tranſmittere. Quo permittente, plumbeum libellum in placentam conjecit, mandans ei qui ferebat, dicere fratribus, ut ipſi ſoli comederent ex ore ſororis profectam. Illi repertum plumbum aperientes, legunt, ut per noctem adoriantur hoſtes, ob feſtum inebriatos, ac ſine cura dormientes. Quo cognito, duces noctu eruptionem in caſtra fecerunt, hoſteſque ſuperarunt. Dio-

γνη-

2 Ἦν δὲ ἐν τῷ στρατοπ.] Particulam adverſativam cum MS. & Interprete deleverim. Feſtum, cujus meminit Auctor, dictum fuit Θαργήλια, teſte Parthenio: Καὶ ἐν τοῖς Μιλησίοις ἑορτῇ μετὰ τρίτην ἡμέραν Θαργήλια ἐπιστάσει ἡ πολλοῦ ἄκρατον εἰσφερόντων, καὶ τὰ πλείστου ἄξια καταναλίσκειν, τότε παρεσκευάζετο προδιδόναι τὸ χωρίον. De eo conſule Petrum Caſtellanum, & Meurſium. Paullo poſt pro μερίδα, cum MS. & Interprete ſcripſi μερίδας· atque ita quoque Plutarchus.

3 Νύκτωρ ἐπιθέσθαι] Fortaſſe Νύκτωρ ἐπίθεσθε. quod magis convenit Polyæni ſtylo. Plutarchus paullo aliter, κελεύουσα νυκτὸς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις. Caſaubonus.

1 Θο-

gnetum autem Polycrete a civibus petivit.

γνῆλον ἡ Πολυκρήτη γέρας παρὰ τῶν πολιτῶν ᾐτήσατο.

[CAP. XXXVII.]

Phocæenſes.

Phocæenſes Phoxum ducem ſecuti, Mandroni Bebrycum regi, qui a finitimis barbaris oppugnabatur, auxilium ferebant. Mandro Phocæenſibus perſuaſit, ut partem aliquam regionis atque urbis delectam incolerent. Qui cum ſæpenumero victores e pugnis reverterentur, magnamque ſpoliorum copiam acquirerent, invidiam Bebrycum erga ſe concitarunt. Qui Mandronis inſidiis ac dolo utentes, de inquilinorum cæde conſilium inibant. Mandronis filia Lampſa-

Φωκαεῖς.

Φωκαεῖς [1] Φοξὸν ἡγεμόνα ἔχοντες Μάνδρωνι βασιλεῖ Βεβρύκων συνεμάχησαν ὑπὸ τῶν προσοίκων βαρβάρων πολεμουμένῳ. Μάνδρων ἔπεισε τοὺς Φωκαεῖς [2] ἐνοικεῖν μέρος τῆς χώρας καὶ τῆς πόλεως λαβόντας. ἐπεὶ δὲ πολλάκις μὲν ἐν ταῖς μάχαις ἐνίκων. πολλὰ δὲ λάφυρα ἐκτῶντο, ἐπίφθονοι τοῖς Βέβρυξιν ἐγένοντο· [3] ὥστε ἀποδημοῦντος Μάνδρωνος, λόχῳ καὶ δόλῳ τοὺς Ἕλληνας ἐβουλεύσαντο διαφθεῖραι· Μάνδρωνος θυγάτηρ Λαμψάκη παρθένος, μαθοῦσα τὴν ἐπι-

1 Φοξόν] Φόβον. *Caſaubonus.*

2 Ἐνοικεῖν μέρος τῆς χώρας] Scriptum erat ἐνίκων perperam. Plutarchus eadem, etſi non iiſdem prorſus verbis: eum vide. *Idem.*

3 Ὥστε ἀποδημοῦντος Μάνδρωνος, λόχῳ καὶ δόλῳ, &c.] Verto: *ita ut, peregre profecto Mandrone, inſidiis atque dolo Græcos deliberarint necare.* In MS. eſt ἀποδημοῦντας, quomodo etiam legiſſe videtur Interpres, dum, male, vertit: *qui Mandronis inſidiis ac dolo utentes, de inquilinorum cæde conſilium inibant.* Sed Vulgata recte. Plutarchus: ἐπιθυμοῦντες οὖν αὐτῶν ἀπαλλαγῆναι, τὸν μὲν Μάνδρωνα, χρηστὸν ὄντα καὶ δίκαιον ἄνδρα περὶ τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἔπεισαν· ἀποδημήσαντος δὲ ἐκείνου, παρεσκευάζοντο τοὺς Φωκαεῖς δόλῳ διαφθεῖραι. Quem Φόξον Strategematis initio dicit Auctor, is Plutarcho eſt Φόβος, atque ita in margine Vulgatæ notarat Caſaubonus.

ἐπιβουλὴν ἀποτρέπειν ἐπειρᾶτο. ὡς δὲ οὐκ ἔπειθε, κρύφα τοῖς Ἕλλησι μηνύει τὰ κατ' αὐτῶν βεβουλευμένα· οἱ δὲ θυσίαν παρασκευάσαντες λαμπρὰν ἔξω τειχῶν, καλοῦσι τοὺς βαρβάρους ἐς τὸ προάστειον· οἱ μὲν δὴ κατακλεισθέντες εὐωχοῦντο. οἱ δὲ Φωκαεῖς δίχα διελόντες αὐτοὺς, οἱ μὲν τὰ τείχη [4] κατεβάλοντο, οἱ δὲ τοὺς εὐωχουμένους ἀνεῖλον, καὶ τὴν πόλιν αὐτοὶ κατέσχον. τὴν δὲ Λαμψάκην μεγαλοπρεπῶς ἐτίμησαν, καὶ τὴν πόλιν ἀπ' αὐτῆς [5] Λάμψακον ἀνηγόρευσαν.

ce virgo, cognitis inſidiis, cum eos deterrere [a propoſito non poſſet, clam Græcis conſilium contra eos initum enunciat. Qui ſacrificium ſplendidum extra mœnia parantes, barbaros in ſuburbium ad epulas invitant. Illi concluſi epulabantur. Phocæenſes in duas ſeſe partes diviſerunt: quorum alteri muros occuparunt, alteri convivantes & vino indulgentes peremerunt, urbemque ipſi obtinuerunt. Lampſacen autem honorificentiſſimis præmiis affecerunt, & civitatem ab ea Lampſacum nominarunt.

C A P.

4 Κατελάβοντο] Ita emendavi pro vulgato κατεβάλοντο. Plutarchus: τοῖς μὲν τὰ τείχη κατελάβοντο, τοῖς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἀνεῖλον.

5 Λάμψακον ἀνηγόρευσαν] MS. Λάμψαν. Idem urbis *Lampſaci* etymon refert Stephanus: Λάμψακος, πόλις κατὰ τὴν Προποντίδα, ἀπὸ Λαμψάκης ἐπιχωρίας τινὸς κόρης, ἔστι δὲ Φωκαιέων κτίσμα, πάλαι Πιτύουσα λεγομένη. Hinc Plutarcho dicitur Πιτυόεσσα, & *Mandronis* cives Πιτυοεσσηνοὶ, uſitata υ in οι ſeu ιο reſolutione, vel horum in illud contractione. Aliud, ἀπὸ τοῦ λάμπειν ſcil. adducit Mela lib. I. cap. XIX. *Lampſacum, Phocæis appellantibus, nomen ex eo traxit, quod conſulentibus in quaſnam terras potiſſimum tenderent, reſponſum erat, ubi primum fulſiſſet, ibi ſedem capeſſerent.* Quamquam Græce Λάμψακος, Latine tamen dicitur *Lampſacum*, juxta morem uſitatum, quo Latini Auctores nomina urbium, Græce in ος terminata, per *um* efferunt, ut monet Voſſius ad illum locum. Quia autem ibidem Voſſius citans Etymologici Magni Auctorem, qui etymologiam a Mela allatam confirmat, addit, *qui eſt Nicias Grammaticus*, nullo quidem, unde id conſtare poſſit, addito argumento, lubet adſcribere locum ex pſeudo-Didimo, Homeri Scholiaſte (quem indicavit mihi, dum ſub CL. Ryckio ſimul melioribus literis operam navaremus, Vir doctiſſimus Anton. Schultingius; unde quis alium ejus

lexici

[CAP. XXXVIII.]

Aretaphila.

Nicocrates Cyrenenſium tyrannus, cum aliis multis magniſque calamitatibus cives afflixit, tum ſacerdote Apollinis Melanippo ſua manu interfecto, uxorem ejus Aretaphilam egregia facie præditam duxit. Illa pro patria, maritoque ſuo pœnas a tyranno repetere conabatur. Primum igitur per venena inſidias ſtruxit. Tyrannus Aretaphilam comprehendere juſſit, quæ longis acerbiſque tormentis examinata, for-

Ἀρεταφίλα.

Νικοκράτης [1] Κυρηναίων τύραννος, ἄλλα τε πολλὰ καὶ δεινὰ εἰργάσατο τοὺς πολίτας· καὶ δὴ τὸν ἱερέα τοῦ Ἀπόλλωνος Μελάνιππον αὐτοχειρὶ κτείνας, [2] γυναῖκα αὐτοῦ Ἀρεταφίλαν καλὴν οὖσαν ἔγημεν. ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἀνδρὸς, τίσασθαι τὸν τύραννον ἐσπούδαζε. τὸ μὲν δὴ πρῶτον ἐπιβουλεύει φαρμάκοις· [3] ἁλοῦσα δ' ἔφασκεν οὐ δηλητήριον, ἀλλὰ φίλτρον παρασκευάσαι, ὅπως ἐρῶντα αὐτῆς ἔχοι τὸν ἄν-

lexici ſtatuat auctorem. Is eſt ad Iliad N. ỷ. 130. πευθηλύμενοι· ἐπαλλήλοις· Ἀνδρόμαχος ἐν Ἐτυμολογικοῖς φησι κυρίως λέγεσθαι τὰ ἐπ' ἀλλήλους κλάδους ἔχοντα δένδρα, διὰ τὸ ἐπηλυματεῖν. Eaque in Etymologici Magni Auctore leguntur, voce. Verum fortaſſis ne hinc quidem ſequitur *Andromachum* Etymologici, quod vulgo *Magnum* audit, eſſe auctorem: cum opus illud recens ex variis, inter quos forte & Ἀνδρομάχου Ἐτυμολογικά, videri poſſit collectum.

1 Κυρηναίων] MS. Κρηναίων. Verum recte Vulgata. Videndus Plutarchus De Virtut. Mulier. Infra ἁλοῦσα δ' ἔφασκεν, &c. quæ omiſſa ab Interprete, verte: *comprehenſa autem non venenum, ſed philtrum miſcuiſſe confeſſa eſt, ut amantem ſui haberet maritum: Tyranni mater tormentis de Aretaphila quæri conſuluit: quæ quidam longis*, &c.

2 Γυναῖκα αὐτοῦ Ἀρεταφίλαν] Diſcedit a Plutarcho, qui Aretaphilam, non Melanippi ſacerdotis, ſed Phædimi cujuſdam, qui & ipſe a Nicocrate fuerit occiſus, uxorem fuiſſe narrat. *Caſaubonus.*

3 Ἁλοῦσα δ' ἔφασκεν] Interp. Codd. mutili hac in parte fuere. Noſtra lectio optime cum Plutarcho congruit. Scribe mox, Ἀρεταφίλαν. Deinde, ὁ μὲν ἔγημε, καὶ. Paullo poſt κατέδησαν scripſimus, quum eſſent monſtra mera in noſtro Codice. ἐχρήσατο pro διεχρήσατο, vitio ſcribæ legitur. *Idem.*

 4 Ἡ δὲ μή-

ἄνδρα. ⁴ ἡ μήτηρ τοῦ τυράννου βασανίσαι τὴν Ἀρεταφίλαν συνεβούλευσε. καὶ δὴ βασανισθεῖσα μακροῖς καὶ πικροῖς βασανιστηρίοις ἀντέσχε, μηδὲν πλέον ὁμολογοῦσα φίλτρου. ὁ τύραννος ὡς οὐδὲν ἀδικοῦσαν ἀφῆκε, καὶ συνοῦσαν εἶχεν· καὶ πλέον αὐτὴν ἐθεράπευεν ⁵ ὡς βασανισθεῖσαν οὐ δικαίως. ἡ δὲ θυγατέρα ἔχουσα ὥρᾳ καὶ κάλλει διαφέρουσαν, ταύτην ὑφῆκεν ἀδελφῷ τοῦ τυράννου μειρακίῳ Λεάνδρῳ· ὁ δὲ ἁλοὺς ἔρωτι, παρακαλεῖ τὸν ἀδελφὸν γῆμαι τὴν κόρην. ἔγημε, καὶ τῇ μητέρι τῆς κόρης πειθαρχῶν, ὑπ' αὐτῆς πείθεται τὴν πόλιν ἐλευθερῶσαι. ⁶ ὁ δὲ διαφθείρας Δάφνιν, κατευνάστην τοῦ τυράννου, διὰ τούτου τὸν Νικοκράτην διεχρήσατο.

tiſſime reſtitit, neque aliud quicquam niſi de philtro confeſſa eſt. Tyrannus quaſi nullius injuriæ ream abſolvit, eamque in matrimonio habuit, & majori ſtudio ac benevolentia proſequebatur, quaſi injuſte tortam & examinatam. Illa cum filiam haberet ætate & forma præſtantiſſimam eam ſummiſit fratri tyranni adoleſcenti Leandro. Qui ejus amore captus, rogat tyrannum ut ſibi eam ducere liceat. Quo impetrato duxit, & matri puellæ morem gerens, inducitur ab ea ad vindicandam civitatis libertatem. Qui cubicularium tyranni muneribus corrupit, ejuſque opera Timocratem de medio ſuſtulit.

[CAP.

4 Ἡ δὲ μήτηρ] Nomine *Calbia*.
5 Ὡς βασανισθεῖσαν οὐ δικαίως] Ita emendavi cum MS. & Interprete, pro οὐ βασαν. δικ.
6 Ὁ δὲ διαφθείρας Δάφνιν] MS. τὸ δὲ διαφθείρας Δάφνιν.

I Ἐλ·

[CAP. XXXIX.]

Camma.

Eraſinorix & Sinatus tetrarchias in Gallia obtinebant. Sinati uxor Camma corporis pulchritudine & animi virtute nobilis habebatur. erat enim ſacerdos Dianæ, quam Galli ſumma religione colunt, & in pompis ac ſacrificiis ſemper magnificentiſſimum ornatum geſtabat. Hanc Eraſinorix, neque perſuadere, neque per vim cogere poſſe vivo marito arbitratus, Sinatum per dolum occidit. Non longo poſt tempore, Cammam ambiebat. Illa frequenter renuebat. Familiaribus autem & amicis inſtantibus, & blandiſſime rem adminiſtrantibus, ſimulavit ſe eis aſſentiri. Et quidem inter eos convenit. venie-

Κάμμα.

Τῶν ἐν Γαλατίᾳ τετράρχων ἦσαν Σινόριξ, καὶ Σίνατος· τοῦ Σινάτου γυνὴ κάλλει σώματος καὶ ἀρετῇ ψυχῆς εὐκλεεστάτη Κάμμα· καὶ γὰρ τῆς Ἀρτέμιδος ἱέρεια, ἣν μάλιστα Γαλάται σέβουσι. καὶ τὴν ἔν τε πομπαῖς καὶ θυσίαις ἀεὶ μεγαλοπρεπῶς καὶ σεμνῶς κεκοσμημένη· ταύτης ἐρᾷ Σινόριξ. καὶ ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς οὔτε πείσειν ἐλπίζων, οὔτε βιάσασθαι, τὸν Σίνατον [1] ἐδολοφόνησεν· οὐκ εἰς μακρὰν δὲ Κάμμαν ἐμνᾶτο. ἡ δὲ ἐπὶ πλεῖστον μὲν ἀντέλεγεν· οἰκείων δὲ καὶ φίλων ἐγκειμένων, καὶ λιπαρῶς θεραπευόντων, ὑπεκρίνατο συγκατατίθεσθαι. καὶ δὴ συνέθεντο. [2] ἡκέτω Σινόριξ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ παρὰ

τῇ

1 Ἐδολοφόνησεν] γρ. ἐλοδοφρόνησεν.

2 Ἤκετο Σινόριξ] Lege, ἡκέτω Σινόριξ. Verba ſunt Cammæ, quod ſequentia indicant. Deinde lege, ἐκέλευσεν αὐτὴ πιεῖν. aut tollenda omnino vox αὐτόν. *Caſaubonus.*

Σινόριξ] MS. Σινήριξ. & ſic Codd. Caſauboni. Plutarcho dicitur Σινώριξ. Male Interpres *Eraſinorix*, qui error ortus ex confuſione verbi & nominis proprii ἐρᾷ Σινόριξ, quod paullo poſt occurrit.

1 Κτ.

τῇ θεῷ τὰς συνθήκας τοῦ γάμου ποιησώμεθα. ἧκε Σινόριξ, καὶ σὺν αὐτῷ πάντες ὅσοι Γαλατῶν ἐντελεῖς ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἡ δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν δεξαμένη προσάγει τῷ βωμῷ καὶ ἀπὸ χρυσῆς φιάλης ἔσπεισε· καὶ τὸ μὲν ἐξέπιεν αὐτή, τὸ δὲ ἐκεῖνον ἐκέλευσεν αὐτὴν πιεῖν. ὁ δὲ οἷα δὴ νυμφίος παρὰ νύμφης λαβὼν, ἡδέως πίνει. τὸ δὲ ποτὸν ἄρα ἦν μελίκρατον πεφαρμαγμένον. ἡ δὲ πεπωκότα ὡς εἶδεν, λαμπρὸν ἀνωλόλυξε, καὶ τὴν θεὸν προσεκύνησεν, εἰποῦσα, Χάριν οἶδά σοι, ὦ πολύτιμε Ἄρτεμις, ὅτι μοι παρέσχες ἐν τῷ σῷ ἱερῷ δίκας ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς λαβεῖν, ἀδίκως δ᾽ ἐμὲ ἀναιρεθέντος· ταῦτα εἰποῦσα παραχρῆμα αὐτή τε ἀπέθνησκε, καὶ ὁ νυμφίος αὐτῇ συναπέθνησκε παρὰ τῷ βωμῷ τῆς θεοῦ.

bat Eraſinorix, & cum eo omnes Galli perfecta ætate viri, ac mulieres. Quem illa perhumaniter exceptum ad aram adducit, & ex aurea phiala bibit, partimque ipſa ebibit, partim illum bibere juſſit. Qui tanquam ſponſus a ſponſa cum voluptate acceptum bibit. Potus autem hic erat mulſum veneno mixtum. Illa cum eum bibiſſe cerneret, magna voce exclamavit deamque in genua procumbens adoravit, inquiens: Gratiam habeo tibi, veneranda Diana, quod mihi conceſſeris in tuo templo, pro marito mea cauſſa interfecto ſupplicium exigere. His dictis confeſtim & ipſa mortem obiit, & ſponſus cum ea ſimul ad aram Deæ vitam reliquit.

[CAP.

[CAP. XL.]

Timoclea.

Timoclea Thebana ſoror Theagenis, ejus qui in Chæronea cum Philippo prælium commiſit, quique exclamanti, uſque quo perſequeris? reſpondit, uſque in Macedoniam. Huic mortuo ſupererat ſoror. Thebas Alexandro diruente, alii alias civitatis partes vaſtabant. Timocleæ vero domum invaſit Thrax quidam Hipparchus. Qui poſt cœnam Timocleam in thalamum accerſivit: neque hoc ſolum, ſed aurum etiam & argentum, ſicubi reconditum haberet, de his quoque confiteri eam cogebat. Illa ſe multum quidem ornatum auri argentique dicebat habuiſſe, in por-

Τιμόκλεια.

Τιμόκλεια Θηβαία, Θεαγένους ἀδελφή, τοῦ παραταξαμένου Φιλίππῳ περὶ Χαιρώνειαν· ὃς καὶ πρὸς τὸν ἐμβοήσαντα, Μέχρι ποῦ διώκεις; ἀπεκρίνατο, Μέχρι τῆς Μακεδονίας. τούτῳ τελευτήσαντι, περιῆν ἀδελφή. Θήβας κατέσκαψεν Ἀλέξανδρος. ἄλλοι μὲν δὴ ἄλλα τῆς πόλεως ἐπόρθουν. Τιμοκλείας δὲ τὴν οἰκίαν κατελάβετο Θρᾶξ [1]Ἵππαρχος οὗτος ὁ Θρᾶξ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐκάλει τὴν Τιμόκλειαν ἐς τὸν θάλαμον· καὶ οὐδὲ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον εἴ πού κεκρυμμένον ἔχοι, καὶ ταῦτα ὁμολογεῖν ἐβιάζετο· [2] ἡ δὲ πολὺν μὲν κόσμον ἔχειν ἔφη

1 Ἵππαρχος] Minus recte vertit Interpres *Hipparchus*, cum vertendum *equitum dux*. Plutarchus: Ἀνθρωπος οὐκ ἐπιεικὴς, οὐδὲ ἥμερος, ἀλλ' ὑβριστὴς καὶ ἀνόητος· ἦρχε δὲ Θρακίου τινὸς εἴλης, καὶ ὁμώνυμος ἦν τῷ βασιλέως, οὐδὲν ὅμοιος. Notavit id quoque Freinshemius ad Curtium.

2 Ἡ δὲ πολὺν μὲν κόσμον ἔχειν εἶπεν, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ καὶ νομίσματος] Si quis malit ἀργυρόν τε καὶ χρυσὸν, habebit Plutarchum auctorem: apud quem ita legitur, ἐμοὶ περὶ σῶμα κόσμος ἦν, καὶ ἄργυρος ἐν ἐκπώμασιν. ἦν τι καὶ χρυσοῦ καὶ νομίσματος. Non eſt neceſſe quicquam mutare. *Caſaubonus.*

3 Ἀρ

[CAP. XLI.]

Ἐρυξώ.

1 Λάαρχος Κυρηναίων βασιλεὺς ἀποδειχθεὶς ὡς Βάττῳ τῷ Ἀρκεσιλάου τὴν ἀρχὴν φυλάττων, ἐγένετο ἀντὶ βασιλέως τύραννος, πάσῃ παρανομίᾳ χρησάμενος κατὰ τῶν πολιτῶν. τοῦ δὴ παιδὸς τοῦ Βάττου μήτηρ ἦν Ἐρυξὼ, σώφρων γυνὴ, καὶ δικαιοτάτη. ταύτης ἐρασθεὶς Λάαρχος ἐμνηστεύσατο. ἡ δὲ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτὸν ἠξίου διαλέγεσθαι. τῶν δὲ 2 ἐξεπίτηδες ἀναβαλλομένων, ἔπεμψεν Ἐρυξὼ θεράπαιναν, ἀπαγγέλλουσαν, νῦν μὲν ἀντιλέγειν τοὺς ἀδελφούς· 3 εἰ δὲ σύλλογος αὐτῶν καὶ ὁμιλία γένοιτο, καὶ δὴ συγχωρήσειν τοὺς ἀδελφούς. 4 τῆς ἀρχῆς τοῦ

Eryxo.

Nearchus Cyrenenſium rex declaratus, ut Batto Arceſilai filio imperium ſervaret, pro rege tyrannus evaſit, omni ſcelere uſus in ſuos cives. Battus autem ex Eryxo natus erat, fœmina modeſta, omniumque juſtiſſima. Hanc amans Learchus, in matrimonium petebat. Illa cum fratribus ſuis eum colloqui juſſit. Quibus dedita opera cunctantibus, miſit Eryxo famulam nunciantem, jam quidem fratres contradicere. Quod ſi conventus eorum, & colloquium haberetur, fore ut hoc fratres concederent. Initio facto conjugii, facile conditionem ſuſcipit, & per

γάμου

1 Λάαρχος] Non recte Interpres *Nearchus*, & *Learchus*. Vide Plutarchum.

2 Ἐξεπίτηδες] MS. ἐπιτηδές. Pro Ἐρυξὼ, MS. Ἐρυθρώ. Casauboni Codd. Ἐρυθρώ. Infra pro Ἐρυξοῦς, MS. Ἐρυξοῦς.

3 Εἰ δὲ σύλλογος αὐτῶν] Plutarchus habet συνίοδος. *Caſaubonus.*

4 Τῆς ἀρχῆς τοῦ γάμου γενομένης ἀσμένως δέχεται] Hæc confuſa ſunt & mutila. Apparet ex Plutarcho ut ſit legendum. Ejus verba ſunt quæ adſcripſimus: Δεῖ οὖν αὐτὸν εἰ βούλεται τυχεῖν ἀφικέσθαι πρὸς αὐτήν. καλῶς γὰρ ἕξειν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀρχῆς γενομένης. ἦν οὖν ταῦτα πρὸς ἡδονὴν τῷ Λεάρχῳ. Legere ergo potes, τῆς ἀρχῆς τοῦ γάμου γενομένης. ταῦτα δὲ Λάαρχος ἀσμένως δ. *Caſaubonus.*

1 Ἀλ-

abire, & bonum animum gerere. Ipſa vero convocatis aurifabris, præcepit eis, ut aureos piſces facerent, bellaria matura, obſonia, cibos, omnia ex auro. Pythes reverſus e peregrinatione, cœnam petebat. Uxor auream ei menſam apponit, in qua nihil eduliorum erat, ſed omnia facta ex auro eduliis ſimilia. Pythes collaudata artis effictione, poſtulabat quod ederet. Illa aliud quoddam aureum edulium ei affert, & hoc iterum. Indignanti marito, ac famere ſe dicenti, reſpondit: At tu omnem agricolationem & artificium ſuſtuliſti, & aurum inutile fodere juſſiſti, quod nemini hominum uſui eſt, niſi fructus etiam ſeminatos plantatoſque habeant. Hac uxoris prudentia Pythes edoctus metallorum opera reliquit, & cives ad agriculturam, a-

θαῤῥεῖν· αὐτὴ δὲ τοὺς δημιουργοὺς τοῦ χρυσίου καλέσασα, ἐκέλευσε ποιεῖν ἰχθῦς χρυσοῦς, πέμματα, ὡραῖα, ὄψα, βρώματα, πάντα χρυσᾶ. Πύθης ἐξ ἀποδημίας ἧκε, καὶ δεῖπνον ᾔτει. ἡ γυνὴ παρέθηκεν αὐτῷ χρυσῆν τράπεζαν, ἐφ' ἧς παρέκειτο οὐδὲν ἐδώδιμον, ἀλλὰ πάντα χρυσᾶ ἐδωδίμοις ὅμοια. Πύθης ἐπαινέσας τὴν μίμησιν τῆς τέχνης, ᾔτει φαγεῖν. ἡ δὲ προσέφερεν αὐτῷ ἄλλο τι χρυσοῦν ὅμοιον ἐδώδιμον, καὶ τοῦτο πάλιν. δυσχεραίνοντος δὲ, καὶ λιμώττειν ὁμολογοῦντος· [1] ἀλλὰ γεωργίαν μὲν καὶ τέχνην πᾶσαν κατέλυσας· ἐκέλευες δὲ ὀρύσσειν ἄχρηστον χρυσίον, οὐ ἔτι τοῖς ἀνθρώποις ὄφελος, εἰ μὴ τοὺς σπειρομένους καὶ φυτευομένους καρποὺς ἔχοιεν. τῇ σοφίᾳ τῆς γυναικὸς ἐδιδάχθη Πύθης καταλῦσαι μὲν τὴν τῶν μετάλλων ἐργασίαν, ἀφεῖναι δὲ τοὺς πολί-

1 Ἀλλὰ γεωργίαν μὲν] Deſunt hæc verba, ἡ γυνὴ ἔφη vel ἔφη ἡ Πυθόπολις. aut lege cum Plutarch. Ἀλλὰ σὺ γεωργίαν μὲν εἶπεν, καὶ τ. Caſaubonus.

πολίτας ἐπὶ γεωργίαν, καὶ τὰς ἄλλας τέχνας.

liaſque artes exercendas dimiſit.

[CAP. XLIII.]

Χρυσάμη.

[1] Τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας ἐς τὴν Ἀσίαν ἀφικομένης, τοῖς Ἐρυθρὰς κατέχουσιν ἐπολέμει Κνῶπος τῶν Κοδριδῶν γένους· ὁ θεὸς ἔχρησεν αὐτῷ στρατηγὸν παρὰ Θεσσαλῶν [2] λαβεῖν τὴν ἱέρειαν τῆς Ἐνοδίας· ὁ δὲ πρεσβεύεται πρὸς Θεσσαλοὺς, καὶ μηνύει τὸ λόγιον τοῦ θεοῦ. οἱ δὲ ἔπεμψαν αὐτῷ τὴν ἱέρειαν τῆς θεοῦ Χρυσάμην. αὕτη φαρμάκων ἔμπειρος οὖσα, ταῦρον ἐξ ἀγέλης [3] μέγιστον καὶ κάλλιστον συλλαβοῦσα, τὰ μὲν κέρατα κατεχρύσωσε, καὶ τὸ σῶμα κατεκόσμησε στέμμασι καὶ χρυσοπάστοις ἁλουργίσι. καὶ μετὰ τῆς τροφῆς ἀναμίξασα μανιοποιὸν φάρμακον ἔδωκεν

Chryſame.

Cnopus ex Codridarum genere oriundus, cum iis qui Erythram incolebant, cum Ionica colonia in Aſiam deduceretur, bellum gerebat. Deus oraculo prodiderat, ut ducem itineris a Theſſalis ſumeret ſacerdotem Hecates. Qui miſſa ad Theſſalos legatione, ſententiam oraculi eis indicabant. Illi ſacerdotem ei deæ miſerunt Chryſamen. Ea cum pharmacorum magnam peritiam haberet, taurum de grege ſumens, maximum & pulcherrimum, ejus cornua inauravit, & corpus ornavit ſertis, auroque intertextis purpuris, atque cum pabulo furioſum pharmacum mi-

αὐτῷ

1 Τῆς Ἰαονικῆς ἀποικίας] Ita erat in noſtro Codice. poëtice nimium pro Ἰωνικῆς. quod quare hic uſurparet Polyænus cauſæ nihil erat. *Caſaubonus*

Ἰωνικῆς] Ita repoſui cum MS. pro Ἰαονικῆς.

2 Λαβεῖν] γρ. λαβών. *Caſaubonus.*

3 Μέγιστον κ. κάλλιστον] Καὶ κάλλιστον, quod in Vulgata aberat. cum MS. & Interprete ſupplevi. Infra pro ἀντισεχετεπτοίδοντο, idem Cod. ἀντισεχεπτοίδοντο.

4 Καὶ

ſtens, comedendum ei propoſuit. Pharmacum hoc cum ipſum taurum in furorem adegit, tum omnes qui ejus carne veſcerentur, in rabiem poterat convertere. Hoſtes e regione caſtra locabant. Illa in conſpectu & oculis hoſtium extructa ara, omnibuſque rebus, quæ ad ſacrificium pertinerent, paratis, taurum juſſit adducere. Ille propter pharmacum furens, & œſtro percitus, exiliit, magniſque mugitibus editis fugit. Hoſtes videntes inauratis cornibus, & coronatum, ab hoſtium ſacrificiis in ſua caſtra ferri, quaſi bonum ſignum ac fauſtum omen ſuſcipiebant; comprehenſumque diis immolabant, ac de mortuo quilibet partem arripit, ut numinis & divini ſacrificii participes fierent. Continuoque univerſus

αὐτοῦ φαγεῖν. τὸ δὲ φάρμακον αὐτόν τε τὸν ταῦρον ἐξέμηνε· καὶ τοὺς γευσαμένους αὐτοῦ μανικὸς γενέσθαι ἔμελλεν. οἱ μὲν δὴ πολέμιοι ἀντεστρατοπεδεύοντο. ἡ δὲ ἐν ὄψει τῶν πολεμίων βωμὸν παραστῆσα, καὶ ὅσα πρὸς θυσίαν, ἐκέλευσε προσάγειν τὸν ταῦρον. ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ φαρμάκου μεμηνὼς καὶ οἰστρῶν ἐξεπήδησεν, καὶ μέγα μυκώμενος ἔφυγεν. οἱ πολέμιοι χρυσόκερων κατεστεμμένον ὁρῶντες, καὶ φερόμενον εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον ἀπὸ τῆς θυσίας τῶν ἐναντίων, ὡς ἀγαθὸν σημεῖον; [4] καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξαντο, καὶ συλλαβόντες καλλιεροῦσι τοῖς θεοῖς, καὶ τῶν κρεῶν ἕκαστος φιλοτίμως ἐδέξαντο, ὡς δαιμονίας, καὶ θείας ἱερουργίας μεταλαγχάνοντες. αὐτίκα δὴ πᾶν τὸ στρατόπεδον ὑπὸ μανίας καὶ παραφροσύνης

4 Καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξαντο, καὶ συλλαβόντες καλλιεροῦσι τοῖς θεοῖς, καὶ τῶν κρεῶν ἕκαστος φιλοτίμως ἐδέξατο, ὡς δαιμ.] Hoc modo locum hunc mutilum cum MS. & Interprete ſanavi: Vulgata enim καὶ οἰώνισμα αἴσιον ἐδέξατο, ὡς δαιμ. orta lacuna ex repetitione τοῦ ἐδέξατο. Pro δαιμονίας quoque cum eodem nec non Interprete, ſcripſi δαιμονίως.

 ἐξίστα- 1 Ἀρ-

ἐξίστατο. πάντες ἀνεπήδων, διέθεον, ἀνεσκίρτων, τὰς φυλακὰς ἀπέλιπον. Χρυσάμη ταῦτα ἰδοῦσα τὸν Κνῶπον ἐκέλευσε διὰ τάχους ὁπλίσαι τὴν στρατιάν· καὶ τοῖς πολεμίοις ἐπάγειν, ἀμύνασθαι μὴ δυναμένοις. οὕτω δὴ Κνῶπος ἀνελὼν ἅπαντας, ἐκράτησε τῆς Ἐρυθραίων πόλεως, μεγάλης τε καὶ εὐδαίμονος.

eorum exercitus furore, & amentia corripiebatur. Omnes exiliebant, diſcurrebant, ſaltabant, cuſtodias relinquebant. Chryſame hæc conſpicata, Cnopum ſumma celeritate jubet exercitum expedire, & contra hoſtes ducere, qui defendendi facultatem non haberent. Ita Cnopus omnibus interfectis, Erethrienſium urbe magna florentiſſimaque potitus eſt.

[CAP. XLIV.]

Πολύκλεια.

Ἐπὶ Βοιωτοὺς οἱ πάλαι Θεσσαλίαν ᾤκουν ἐστράτευσεν Αἴατος ὁ Φιλίππου, Πολύκλειαν ἀδελφὴν ἔχων· Ἡρακλεῖδαι τὸ γένος ἄμφω. χρησμὸς ἦν [1] ἄρξειν ὃς ἐκ τοῦ γένους πρῶτος διαβὰς τὸν Ἀχελῷον, ἐπιβῇ τῆς πολεμίας. ἡ μὲν στρατιὰ τὸν ποταμὸν διαβαίνειν ἔμελλε. Πολύκλεια δὲ τὸν πόδα ἐπιδησαμένη, φάσκου-

Polyclea.

Æatus ſororem habens Polycleam, ambo ab Herculis ſtirpe genus ducebant. Oraculum extabat: Qui primus ex hoc genere tranſmiſſo Acheloo terram attigerit, urbem cum imperio tenebit. Cum exercitus flumen tranſiturus eſſet, Polyclea pedem obligavit, inquiens plantam ſibi vulneratam eſſe. Ro-

σα

1 Ἄρξειν ὃς ἐκ τῶν γένους]. MS. Male, confuſis vocibus, ἄρξειος ἂν ἐκ τῶν γ. | Unde lego, ἄρξειν ὃς ἂν ἐκ τῶν γ. Infra pro ἀπέδυσε, idem Cod. ἐπέδυσε.

1 Ἡ

gat fratrem Æatum, ut ſe trans fluvium portet. Ille nihil mali ſuſpicatus, ſed tanquam ſorori inſervire volens, ſcutum armigeris tradidit: ſublataque in humeros Polyclea, alacriter per fluvium veſtigia ferebat. Qui cum ad ripam appropinquaſſet, illa prævertens exiliit, & converſa ad fratrem, inquit: Mihi regnum debetur ex oraculi ſententia. Nam prima omnium terram ingreſſa ſum. Æatus intellecto dolo, nequaquam ægro animo tulit: ſed puellæ ſolertiam amplexus, eam in uxorem duxit; ſimulque imperii gubernacula tenentes, filium Theſſalum genuerunt, a quo civitatem etiam Theſſaliam nuncuparunt.

ου πιτρῶσαι τὸ σφυρόν, παρακαλεῖ τὸν ἀδελφὸν Αἴατον διενεγκεῖν αὐτὴν ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ. ὁ δὲ μηδὲν ὑποπτεύσας, ἀλλ' ὡς ἀδελφῇ βουλόμενος ὑπουργῆσαι, τὴν μὲν ἀσπίδα ἀπέδωκε τοῖς ὁπλοφόροις, τὴν δὲ Πολύκλειαν ἀράμενος, ἐβάδιζε διὰ τοῦ ποταμοῦ προθύμως. [z] ἡ δὲ γενομένη πλησίον τῆς ὄχθης, φθάσασα ἐξήλετο· καὶ μεταστραφεῖσα πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἔφη· ἐμὸν γέρας ἡ βασιλεία κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμόν· πρώτη γὰρ ἁπάντων τῆς χώρας ἐπέβην. Αἴατος αἰσθόμενος τῆς ἀπάτης, οὐκ ἐχαλέπηνε· τὸ δὲ φρόνημα τῆς κόρης ἀγάμενος αὐτὴν ἔγημε. καὶ ὁμοῦ βασιλεύοντες, παῖδα Θεσσαλὸν ἐποιήσαντο, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πόλιν Θεσσαλίαν προσηγόρευσαν.

[CAP. XLV.]

Leæna.

Ariſtogiton & Armo-

Λέαινα.

Ἀριστογείτων καὶ Ἁρμόδιος

z Ἡ δ', γινομένη πλ.] Vel γενομένη. Nam utroque modo legi poteſt. *Caſaubonus.*

 1 Ἡ δ'

μόδιος πῶς ἐπέθεντο τοῖς τυράννοις, οὐδεὶς Ἑλλήνων ἀγνοεῖ.[1] ἦν γοῦν Ἀριστογείτονι ἑταίρα, ὄνομα Λέαινα. Ἱππίας τὴν Λέαιναν συλλαβὼν ἐβασάνισεν ἐφ' ᾧ τι ἐξειπεῖν τοὺς κοινωνήσαντας τῆς ἐπιθέσεως. ἡ δὲ πλεῖστον ὅσον [2] ἀντεῖχεν· ἐκνικωμένη δὲ ὑπὸ τῶν βασάνων, ἵνα μὴ ἐξείποι, αὐτὴ [3] τὴν αὐτῆς γλῶτταν ἀπέδακεν.

dius, quemadmodum in tyrannos impetum fecerint, nemo eſt Græcorum qui ignoret. Erat Ariſtogitoni ſcortum nomine Leæna. Hippias comprehenſam Leænam in quæſtionibus examinavit, ut conjurationis ſocios indicaret. Illa pro virili parte reſtitit: ſed tormentorum vi ſuperata, ne aliquid excideret,

1 Ἦν γοῦν Ἀριστογείτονι ἑταίρα, ὄνομα Λέαινα] *Harmodii* fuiſſe amicam teſtatur Athenæus lib. xiv. Ἔνδοξος δέ ἐστι καὶ Λέαινα, ἡ ἑταίρα Ἁρμοδίου, τοῦ τυραννοκτονήσαντος, ἥτις καὶ αἰκιζομένη ὑπὸ τῶν περὶ Ἱππίαν τὸν τύραννον οὐδὲν ἐξειποῦσα ἐναπέθανε ταῖς βασάνοις. Clemens Alexandr. Στρωματ. lib. iv. Ἦ γὰρ οὐχὶ καὶ βασάνους ἤνεγκεν ἀνδρείως Λέαινα ἡ Ἀττική, συνειδυῖα αὐτῇ τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα τῆς κατὰ Ἱππάρχου ἐπιβουλῆς; οὐδ' ὅπως τι οὖν ἐξεῖπεν, καὶ μάλα στρεβλουμένη.

2 Ἀντεῖχεν]. MS. ἀντεῖπεν. ſed Vulgata recte: ſic infra quoque cap. 61. de Epichari: ἡ δὲ ἀντεῖχεν. Paullo poſt pro corrupto ἀπέδωκεν, emendavi ἀπέδακεν, uti jam hic legit Meurſius in Piſiſtrato. Tertullianus in Apologet. cap. L. *Attica meretrix carnifice jam fatigato, poſtremo linguam ſuam jam comeſtam in faciem tyranni ſævientis exſpuit, ut exſpueret & vocem, ne conjuratos confiteri poſſet, ſi etiam victa voluiſſet.* Similem aliorum inter tormenta conſtantiam refert Clemens Alexand. Στρωματ. lib iv. Καθάπερ οἱ παλαιοὶ δίκαιοι, ἀπαθείας ψυχῆς, καὶ ἀπαρεγξίας κηρύττειν ἐπεὶ οὐ μόνον Αἰσώπιοι καὶ Μακεδόνες καὶ Λάκωνες στρεβλούμενοι ἐκαρτέρουν, ὥς φησιν Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν· ἀλλὰ καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης ἀναγκαζόμενος κατειπεῖν τι τῶν ἀπορρήτων, ἀντέσχεν πρὸς τὰς βασάνους, οὐδὲν ἐξομολογούμενος· ὅς γε καὶ τελευτῶν, τὴν γλῶσσαν ἐκτρώγων, προσέπτυσε τῷ τυράννῳ· ὃν οἱ μὲν, Νέαρχον· οἱ δὲ, Δήμυλον προσαγορεύουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ Θεόδοτος ὁ Πυθαγόρειος ἐποίησεν, καὶ Παῦλος ὁ Λακύδου γνώριμος, ὥς φησι Τιμόθεος ὁ Περγαμηνὸς ἐν τῷ Περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων ἀνδρείας, καὶ Ἀχαϊκὸς ἐν τοῖς Ἠθικοῖς. Ad quem locum vid. Sylburgius.

3 Τὴν αὐτῆς γλῶτταν ἀπέδωκεν] Scribo ἀπέκοψεν, vel ἀπέπτυσεν. Quod ſequitur, αὐτὴν μὲν οὐκ ἴσασιν ἐν ἀκροπόλει, τὸ δὲ ζῶον τῆς λεαίνης χαλκῆν δημιουργήσαντες, explicabit tibi Pauſaniæ eadem de re ambiguum locum, & proinde male vulgo acceptum, in Atticis: Ἀντὶ δὲ τούτων ἐπεὶ τυραννίδος ἐπαύσθησαν οἱ Πεισιστρατίδαι, χαλκῆ λέαινα Ἀθηναίοις ἐστὶν ἐς μνήμην τῆς γυναικός. Adi Lactantium lib. primo cap. xx. *Caſaubonus.*

4 Αὐ

ſuam ipſa linguam abſcidit. Athenienſes honore meretricem afficere volentes, ipſam quidem non in arce ſtatuerunt: ſed animal leænam æneam fabricantes conſecrarunt. Si quis in arcem aſcenderet, in veſtibulo ſtatim leænam æneam conſpiciebat, ad memoriam rei geſtæ, lingua carentem.

δακεν. Ἀθηναῖοι τὴν ἑταίραν τιμῆσαι θέλοντες, ⁴ αὐτὴν μὲν οὐκ ἔστησαν ἐν ἀκροπόλει· τὸ δὲ ζῶον τὴν λέαιναν χαλκῆν δημιουργήσαντες, ἀνέθηκαν. εἴ τις ἀνῆλθεν εἰς ἀκρόπολιν, ἑώρακεν ἐν τῷ προπυλαίῳ τὴν λέαιναν χαλκῆν, γλῶσσαν οὐκ ἔχουσαν ὑπόμνημα τοῦ διηγήματος.

[CAP. XLVI.]

Themiſto.

Themiſto fuit Crithonis Oeantii filia. Hanc deperibat Phricodemi tyranni filius Philo. Tyrannus poſtulavit in matrimonium virginem. Pater contradicebat. Tyrannus filios Crithonis abſtractos, in conſpectu patris ac matris feris eſurientibus objecit: virgineque abrepta, nuptias

Θεμιστώ.

Θεμιστὼ Κρίθωνος Οἰανθέου θυγάτηρ· ταύτης ἤρα Φρικοδήμου τοῦ ¹ τυράννου παῖς Φίλων. Τύραννος ἐξῄτει πρὸς γάμον τὴν κόρην. ὁ πατὴρ ἀντέλεγεν. ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς τοῦ Κρίθωνος ἀποσπάσας ἐν ὄψει τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, παρέβαλεν θηρίοις πεινῶσι.

τὴν

4 Αὐτὴν μὲν οὐκ, &c.] Pauſaniæ locum Caſaubono adductum male accipit Scaliger ad Euſebii Chron. Num. ClↃCCCCXCVIII. Eodem modo ut Noſter, etiam Plutarchus De Garrulitate.

Cap. XLVI. 1 Τυράννου παῖς Φίλων. Τύραννος ἐξῄτει πρὸς γάμον τὴν κόρην. ὁ πατὴρ ἀντέλεγεν. ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς τοῦ Κρίθωνος ἀποσπάσας ἐν ὄψει τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, παρέβαλεν θηρίοις πεινῶσι. τὴν δὲ κόρην ἀποσπάσας ἐπιστέλλει πρὸς γ.] Ita utramque lacunam, quæ erat in Vulgata, ortam ex repetitione vocum τύραννος & ἀποσπάσας, cum MS. & Interprete explevi. Antea legebatur τοῦ τυράννου παῖς Φίλων. . . . . ὁ τύραννος τοὺς υἱοὺς τοῦ Κρίθωνος ἀποσπάσας. . . . . ἐπιστέλλει πρὸς γ.

τὴν δὲ κόρην ἀποσπάσας, ἐπετέλει τοὺς γάμους. Θεμιστὼ διὰ τὴν ἀνάγκην ὑποκρινομένη, ξίφος εἰσεκόμισε ὑπὸ τῷ χιτωνίσκῳ, καὶ τὸν νυμφίον καθεύδοντα ἐν τῷ θαλάμῳ [2] παρακλίνασα, τὸν τράχηλον εὐκόλως ἀπέσφαξεν, ὡς μηδὲ φωνὴν τοῦ φονευομένου γενέσθαι. [3] ταῦτα δὲ πάντα νύκτωρ λαθοῦσα, πάλιν ἐπὶ θάλασσαν κατελθοῦσα, ἀκάτιον εὑροῦσα, πνεύματος ἐπιτυχοῦσα, τὸ ἀπόγειον ἑλκύσασα, μόνη ἀναχθεῖσα κατέπλευσεν. [4] ἐς Ἑλί-

perfecit. Themiſto neceſſitate compulſa, diſſimulans, enſem ſub tunica importavit, & ſponſum dormientem in thalamo, collum petens, facile interemit, ut ne vox quidem occiſi audiretur. His omnibus per noctem clam patratis, ad mare progreſſa, naviculam invenit: ventumque nacta, eam ab terra abſtraxit, & ſola ſolvens navigavit in Græcam quandam Achajæ civitatem, in qua ſacrum erat Neptuni templum: in illud ſupplex confugit. Phrico-

κην

2 Κατακλίνασα] MS. παρακλίνασα. Omiſſam hanc vocem ab Interprete verte *juxta cubans*.

3 Ταῦτα δὲ πάντα] Lege ταῦτα δὲ πάντα ἐργασαμένη. Infra ſcribe, τῆς ἱκέτιν. *Caſaubonus*.

4 Ἐς Ἑλίκην πόλιν] Ita edidi pro Vulgato ἐς πόλιν, MS. exhibebat ἐς Ἑλλωνικὴν πόλιν, quomodo in ſuis quoque videtur inveniſſe Interpres; vertit quippe: *in Græcam quandam Achajæ civitatem*. Sed a facili hoc lapſu Auctorem vindicavi, eique veram lectionem reſtitui. Probatur ea tum ſequentibus mox verbis: ἐξαιτήσοντα παρὰ τῶν Ἑλικαίων τὴν κόρην tum ſub finem Strategematis: οἱ δὲ τὴν Ἑλίκην οἰκοῦντες. *Neptunus*, ad cujus fanum *Themiſto* confugiſſe teſtis eſt Polyænus, ab urbis hujus templo cognomine dictus eſt *Heliconius*. Ejus meminere Homerus Iliad. Υ. ϛ. 404. Strabo lib. IX. Pauſanias in Achaïcis, & alii. Gentile Ἑλικαίων, quod eſt apud Noſtrum, apud alium vix reperias. Ἑλικεῦς certe eſt apud Strabonem, ut & Stephanum voce Ἑλίκη. Quomodo autem ab Ἑλίκη formetur Ἑλικώνιος, docet Euſtathius ad citatum jam Homeri locum: Παράγωγον δὲ τοῦτο Ἑλικώνιος οὕτως· οἱ Αἰολεῖς ἐκ πρωτοτύπου φασὶ πληθυντικῆς γενικῆς ποιοῦσι κτήτικα. οἷον, ὄπερον, ὀπέρων ὀπερώνιος. ἄλλων, ἀλλώνιος. ἐτύμων, ἐτυμώνιος. ἀνέμων, ἀνεμώνιος, καὶ δι' ἀφαιρέσεως ἀνεμώλιος. οὕτω φασὶ καὶ Ἑλίκαι, Ἑλικῶν, ὄνομα γένους, Ἑλικώνιος. ἵνα ᾖ φασιν, ὁ ἐν Ἑλίκαις τῆς Ἀχαΐας τιμώμενος. Cum MS. quoque & Interprete pro Ποσειδῶνος ἱερὸν, ſcripſi Ποσειδῶνος ἱερὸν ἅγιον. Pauſaniæ in Achaicis dicitur ἱερὸν ἁγιώτατον Ποσειδῶνος Ἑλικωνίου. Quemadmodum vero Auctor

demus alterum filium, occiſi fratrem, Heracontem miſit, ut ab Elicenſibus puellam repoſceret. Qui eam tradiderunt. Cum autem ſolviſſent, ingens coorta tempeſtas navigium depulit ad Rhium Achajæ: ubi appellentibus ſupervenerunt biremes duæ Acarnanorum ſummas inimicitias cum tyranno exercentium: qui abreptam navem deduxerunt in Acarnaniam. Vulgus Acarnanorum re cognita, vinctum Heracontem puellæ poteſtati permiſerunt. Tyrannus legationem ad

κλην, πόλιν τῆς Ἀχαΐας, ἔνθα Ποσειδῶνος ἱερὸν ἅγιον ἦν. τούτῳ προσέφυγεν ἱκέτης. Φιλόδημος τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν ἀδελφὸν τοῦ φονευθέντος Ἡράκοντα ἔπεμψεν, ἐξαιτήσοντα παρὰ τῶν Ἑλικαίων τὴν κόρην. οἱ μὲν δὴ ἐξέδωκαν· ἐπεὶ δὲ ἀνήχθησαν, χειμὼν μέγας ἐξέωσε τὸ σκάφος ἐπὶ τὸ Ῥίον τῆς Ἀχαΐας· οὗ προσορμισαμένοις ἐπεφάνησαν ἡμιολίαι δύο Ἀκαρνάνων ἐχθρῶς πρὸς τὸν τύραννον ἐχόντων, οἳ τὸ σκάφος ἐξαψάμενοι, κατῆγον ἐς Ἀκαρνανίαν. τὸ πλῆθος τῶν Ἀκαρνάνων μαθόντες τὰ πεπραγμένα, οἰκτείρουσι τὴν κόρην, καὶ τὸν Ἡράκοντα [5] καταδήσαντες, αὐτῇ παρέ-

ctor *Helices* everſionem adſcribit Neptuno, indignanti quod *Themiſto* ſupplicem templo ſuo abſtraxerant, ita quoque eidem tribuit Pauſanias, non quidem propter unam *Themiſto* abreptam, ſed varios ſupplices interfectos, cum ait: Χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀχαιοῖς τοῖς ἐνταῦθα, ἱκέτας ἄνδρας ἀποστήσασιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἀποκτείνασιν, οὐκ ἐμέλλησε τὸ μήνιμα ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος· ἀλλὰ σεισμὸς ἐς τὴν χώραν σφίσιν αὐτίκα κατασκήψας, τῶν τε οἰκοδομημάτων τὴν κατασκευὴν, καὶ ὁμοῦ τῇ κατασκευῇ καὶ αὐτὸ τῆς πόλεως τὸ ἔδαφος ἀφανὲς ἐς τὸν ἔπειτα ἐποίησε. Poſt ſimilium deinde caſuum relationem addit & tempus, quo ruina hæc accidit: Ἐγένετο δὲ τῆς Ἑλίκης ἀπώλεια Ἀστείου μὲν Ἀθήνησιν ἔτι ἄρχοντος, τετάρτῳ δὲ ἔτει τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν, ἣν Δάμων Θούριος ἐνίκα τὸ πρῶτον. Cum quo convenit Strabo, dum ſcribit: κατεκλύσθη δ' Ἑλίκη δυεῖν ἔτεσι πρὸ τῶν Λευκτρικῶν. (licet aliam addat cauſſam) contigit quippe pugna Leuctrica anno II. Olymp. CII.

5 Καταδήσαντες] MS. δήσαντες. Infra pro γονεῖς idem Cod. γονέας, quemadmodum dixit Auctor paullo ante.

παρέδωκαν· ὁ τύραννος πρεσβεύεται ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πρὸς αὐτήν· ἡ δὲ εἰ τοὺς γονέας ἀπολάβοι, τότε τὸν υἱὸν ἀποδώσειν ἐπηγγείλατο. Φρικόδημος πιστεύσας, ἐξέπεμψεν αὐτῇ τοὺς γονεῖς. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες οὐδὲν ἔλαττον τὴν Ἡρακοντὼ αἰκισάμενοι πικρῶς ἀπέκτειναν. τὸν δὲ Φρικόδημον οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας οἱ πολῖται διέφθειραν· οἱ δὲ τὴν Ἑλίκην οἰκοῦντες, σὺν εἰς μακρὰν κατεπόθησαν αὐτοί τε καὶ ἡ πόλις, τῆς μὲν γῆς σεισθείσης, τοῦ δὲ πελάγους ἐπικλυσθέντος. ἔδοξε τὸ μήνιμα γενέσθαι τοῦ Ποσειδῶνος, ὅτι τὴν ἱκέτειαν αὐτοῦ παρθένον τοῖς πολεμίοις ἐξέδωκαν.

eam pro filio mittit. Illa ſe, ſi parentes receperit, filium reddituram recepit. Phricodemus his promiſſis credens, tranſmiſit ei parentes. At Acarnani Heracontem nihilo minus acerbiſſimis verberibus confectum occiderunt. Phricodemo poſt non multos dies ſui cives mortem attulerunt. Qui vero Elicen incolebant, non longe poſt demerſi ſunt tum ipſi, tum eorum civitas, facto terræmotu, pelagoque procellis exundante. Viſumque eſt hoc Neptuni indignatione accidiſſe, quod ſibi ſupplicem virginem hoſtibus tradidiſſent.

[CAP. XLVII.]

Φερετίμα.

Pheretima.

Ἀρκεσίλαος Βάττου τοῦ Κυρηναίου βασιλέως καταστασιασθεὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Φερετίμα

Arceſilaus Batti Cyrenenſium regis filius, per ſeditionem exactus a multitudine, imperio privatus eſt. Mater ejus Phe-

retima, ad Euelthontem regem Salaminis, quæ eſt in Cypro, adnavigans, ſuppliciter rogabat, ut auxilium ferret. Cyprius ſupplicationem ac preces neglexit. Ad extremum Arceſilaus in Græcorum exercitu militans, magnas opes nactus, rediens, imperium recuperavit: cumque acerbiſſimis ſuppliciis inimicos ſuos puniret, a finitimis barbaris interfectus eſt. Pheretima in tantis calamitatibus animum non abjecit, ſed ad Ægypti principem Aryandem confugiens, & quædam ſua in Cambyſem merita commemorans, magnis copiis terreſtribus ac navalibus coactis, intolerabilem ſe Cyrenenſibus præbuit: ſic ut etiam filii mortem perſequeretur, & generi imperium reſtitueret.

[1] πρὸς Εὐέλθοντα βασιλέα Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ πλεύσασα, ἱκέτευσεν, αἰτουμένη συμμαχίαν. ὁ μὲν Κύπριος τῆς ἱκεσίας ἠμέλησεν. ἐν δὲ τῷ τέως Ἀρκεσίλαος Ἑλλήνων [2] συμμάχων εὐπορήσας κατελθὼν, τὴν ἀρχὴν ἀναλαβὼν, πικρῶς τιμωρούμενος τοὺς λελυπηκότας ὑπὸ τῶν ὁμόρων βαρβάρων ἀνῃρέθη. Φερετίμα πρὸς τὸ δεινὸν οὐκ ἀπηγόρευσεν· ἀλλὰ ὡς τὸν Αἰγύπτου σατράπην Ἀρυάνδην καταφυγοῦσα, καὶ τινὰς εὐεργεσίας ἐς Καμβύσην προβαλλομένη, πολλὴν δύναμιν πεζικὴν καὶ ναυτικὴν συλλαβοῦσα, προσβαλοῦσα τοῖς Κυρηναίοις ἀνυπόστατος ἐγένετο. ὥστε καὶ δίκας ὑπὲρ τοῦ παιδὸς λαβεῖν, καὶ τῷ γαμβρῷ τὴν ἀρχὴν ἀπολαβεῖν.

[CAP.

1 Πρὸς Εὐέλθοντα βασιλέα Σαλαμῖνος] Ita legendum auctore Herodoto *Caſaubonus*.

Εὐέλθοντα] MS. προσελθόντα. Infra pro Ἀρυάνδην, cum MS. & Interprete edidi Ἀρυάνδην. Nomen hoc & ſupra male erat exaratum. Pro συλλαβοῦσα τοῖς Κυρηναίοις, cum MS. edidi συλλαβοῦσα, προσβαλοῦσα τοῖς Κυρηναίοις.

2 Συμμάχων] γρ. συμμαχιῶν. *Caſaubonus*.

1 Ἀξιο-

[CAP. XLVIII.]

Ἀξιοθέα.

1 Ἀξιοθέα Νικοκλέους γυνὴ Κυπρίων βασιλέως, πολλῶν ἡκόντων 2 παρὰ Πτολεμαίου βασιλέως Αἰγύπτου καταλυσόντων τὴν ἀρχὴν· ἐπειδὴ Νικοκλῆς μὲν αὑτὸν ἀνεκρέμασεν· οἱ δὲ ἀδελφοὶ αὐτοῦ σφᾶς αὐτοὺς κατέσφαξαν, αὕτη τὰς τῶν τετελευτηκότων ἀρετὰς ἐζήλωσε. καὶ τάς τε ἀδελφὰς αὐτῶν, καὶ μητέρας, καὶ γυναῖκας συγκαλέσασα, ἔπεισε μηδὲν ἀνάξιον ὑπομεῖναι τοῦ γένους· αἱ δὲ πεισθεῖσαι, συνέκλεισαν μὲν ἀσφαλῶς τῆς γυναι-

Axiothea.

Axiothea Nicoclis regis uxor, magna multitudine militum veniente ab Ptolemæo Ægypti rege, ad diſturbandum regnum, cum Nicocles vitam laqueo finiiſſet: fratreſque ejus ſibi ipſis mortem conſciviſſent, ipſa mortuorum virtutes æmulata eſt: ſororeſque eorum ac matres, uxoreſque convocavit, & iis perſuaſit, ne quid indignum genere committerent. Quæ perſuaſæ fortiter januas muliebris aulæ concluſerunt: recurrenteſque ad tecta, multi-

κωνί-

1 Ἀξιοθέα Νικοκλέους, &c.] Eandem hanc hiſtoriam omnino vide apud Diodorum lib xx. cui *Nicocles* non Κυπρίων βασιλεὺς, ſed βασιλεὺς τῶν Παφίων, ita ut fuerit tantum *Paphi*, urbis inſulæ *Cypri*, rex ſive tyrannus. Cyprus quippe diſtincta in varia regna. Curtius lib. IV. cap. 8. *Cypriorum quoque regibus, qui & a Dario defecerant ad ipſum, & oppugnanti Tyrum miſerant claſſem, pro merito honos habitus eſt.* Lucem a Noſtro mutuare poteſt Diodorus, qui tantum ſcribit *Nicoclem* manus ſibi intuliſſe; cum Polyænus ſcribat laqueo eum vitam finiiſſe. Ceterum hic eſt *Nicocles*, ad quem Iſocrates ſcripſit Orationes. Varie nomen ejus apud Auctores ſcribitur, *Nicocreon* ſcilicet, *Nicocles*, & *Nicothon*. Vide Paullum Leopardum lib. I. Emend. cap. 10. & Caſaubonum ad Athenæum lib. VIII. cap. 9. Et quæ Polyæno *Axiothea*, Athenæo eſt *Biothea*: unde Leopardus Ovidii locum, qui eſt in Ibide ỷ. 517.

Quodque ferunt Brotean feciſſe cupidine mortis,
Des tua ſuccenſa membra cremanda pyra.

explicat de *Axiothea*, legens pro *Brotean*, *Biotheam*.

2 Παρὰ Πτολεμαίου, βασιλέως Αἰγύπτου] Πτολεμαίου cum MS. & Interprete inſerui.

3 Ἀπὸ

tudine civium confluente, liberos, quos in ulnis ferebant, interfecerunt, & igne tectis injecto, aliæ gladiis ſemetipſas occiderunt, aliæ confidenter in flammam inſilientes perierunt. Axiothea vero ducem ſe in periculis optimam præſtabat. Cum enim videret omnes egregie jacere, tum etiam ipſa ſummiſſo gladio per cædem ſe in flammam conjecit, ut ne mortuo quidem corpore hoſtes potirentur.

κωνίπεδος τὰς θύρας· ἀναδραμοῦσαι δὲ ἐπὶ τὰ στέγη, καὶ πλήθους τῶν πολιτῶν συνδεδραμηκότος· τὰ μὲν τέκνα φερόμενα ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀπέσφαξαν, πῦρ δὲ ἐνεῖσαι τοῖς ὀρόφοις, αἱ μὲν τοῖς ξίφεσιν αὑτὰς διεχρήσαντο, αἱ δὲ εὐθαρσῶς τῇ φλογὶ περιστρέχουσαι διεφθείροντο. Ἀξιοθέα δὲ στρατηγὸς ἦν ἐν τοῖς δεινοῖς ἀρίστη· ὅτε γὰρ εἶδεν εὐγενῶς ἁπάσας κειμένας, τότε καὶ αὐτὴ τὸ ξίφος καθεῖσα [3] διὰ τῆς σφαγῆς, αὑτὴν ἔρριψεν εἰς τὴν φλόγα· ἵνα μηδὲ νεκροῦ σώματος οἱ πολέμιοι κρατήσωσιν.

[CAP. XLIX.]

Archidamis.

Ἀρχίδαμις.

Pyrrhus Epirotes bellum in Lacedæmonem

Πύῤῥος Ἠπειρώτης ἐ-

στρα-

3 Διὰ τῆς σφαγῆς] Interpres *per cædem*. Verte *per jugulum*. Simili ratione Aſdrubalis uxor, poſtquam maritus ad Scipionem ſupplex ſe contuliſſet, jugulatis duobus filiis, & in ignem conjectis, ſemet quoque ſuperinjecit, teſtibus Appiano, & Floro lib. II. cap. 15. Cimbrorum quoque uxores, poſt cæſos per Marium maritos, ſuffocatis eliſiſque paſſim infantibus, vel ſemet interemerunt, vel mutuis vulneribus conciderunt. apud Florum lib. III. cap. 3. Simili quoque propoſito Phocides maritis ſuis victoriam peperere, infra hoc libro cap. 65. Φωκίων συμβάλλειν ἐς μάχην, αἱ Φωκίδες ἐψηφίσαντο· Τὴν παμμεγέθη νησίδα(?) ἐπειδὰν δὲ αἰσθώμεθα τοὺς ἄνδρας ἡττωμένους, αὐταὶ τὴν πυρὰν μετὰ τῶν τέκνων ἐπιβᾶσαι, καὶ τὴν ὕλην ὑφάψασαι καταπρησόμεθα.

1 Καὶ

στράτευσεν ἐπὶ Λακεδαίμονα· μάχης ἰσχυρᾶς περὶ τῆς πόλεως γενομένης, ἀναχωρήσαντες οἱ Λάκωνες ἐβουλεύσαντο, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἐς Κρήτην ὑπεκθέσθαι· αὐτοὶ δὲ κινδυνεύειν μέχρι νίκης ἢ θανάτου. Ἀρχιδαμὶς Κλεάδα βασιλέως θυγάτηρ ἀντεῖπε τῇ γνώμῃ, [1] καὶ καλὸν ταῖς Λακαίναις μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἀποθανεῖν, ἢ ζῆν μετ' αὐτῶν. καὶ δὴ [2] πρὸς αὐτὰς ἐνείμαντο τὰ ἔργα τοῦ πολέμου· ἐτάφρευον, ὤρυττον, ὅπλα προσέφερον, δόρατα ἔθηγον, τοὺς τιτρωσκομένους ἐθεράπευον. ὥστε καὶ οἱ Λάκωνες εὐτολμότεροι πρὸς τὸν ἀγῶνα ἐγένοντο, τὴν ἀνδρίαν τῶν γυναικῶν ὁρῶντες, καὶ τὸν Πύρρον ἀπεκρούσαντο.

inferebat. Acri prælio pro urbe commiſſo, diſcedentes Lacedæmonii, conſilium inierunt, ut liberos atque conjuges in Cretam exponerent: ipſi vero periculum tantiſper ſubirent, donec aut victoriam aſſequerentur, aut vitam amitterent. Archidamis Cleadæ regis filia hoc conſilium improbavit, inquiens pulchrum eſſe Lacænis, ut cum viris una mortem oppeterent, aut ſimul cum eis viverent. Itaque opera bellica inter ſe partiebantur: foſſas ducebant, fodiebant, arma adferebant, haſtas acuebant, vulneratos curabant. Qua re factum eſt, ut Lacones ad certamen audaciores evaderent, mulierum virtutem conſpicati, Pyrrhumque repellerent.

CAP.

1 Καὶ καλὸν ταῖς Λακ.] Scribe, καὶ καλὸν ἔφη ταῖς Λ. vel ὡς καλόν. Caſaubonus.

2 Πρὸς αὐτάς] MS. περὶ αὐτάς.

I Λακ.

[CAP. L.]

Laodice.

Antiochus, qui Deus appellabatur, Laodicen uxorem duxit, ex qua natus eſt ei filius Seleucus. Secundam duxit Berenicen Ptolemæi regis filiam, ex qua relicto filio infante mortem obiit, ſucceſſoremque regni Seleucum deſignavit. Laodice operam dabat, ut

[1] Λαοδίκη.

Ἀντίοχος ὁ προσαγορευθεὶς Θεὸς, ἔγημε Λαοδίκην [2] ὁμοπατρίαν ἀδελφὴν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖς ἐγένετο Σέλευκος. δεύτεραν ἔγημε Βερονίκην Πτολεμαίου βασιλέως θυγατέρα, ἐξ ἧς ἀπολιπὼν παῖδα νήπιον ἐτελεύτησε, [3] διάδοχον

1 Λαοδίκη] Σασαρίση. *Caſaubonus.*
2 Ὁμοπατρίαν ἀδελφήν] Omittit has voces Interpres, quæ tamen tanti ſunt, ut abſque iis ſtemma regum Syriæ eſſet corruptiſſimum: ex his enim corrigitur locus Appiani, qui in errorem deduxit viros maximos. Eſt is in Syriacis pag. cxxx. Ἀλλὰ τὸ μὲν τὸ (Ἀντίοχον) Θεὸν ἐκάλουν ἡ γυνὴ ἀπεφάρμαξε· δύο δὲ εἶχε, Λαοδίκην καὶ Βερενίκην, τὴν μὲν ἐξ ἔρωτός τε καὶ ἐγγύης, Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου θυγατέρα. Hic quippe peſſime legitur θυγατέρας, quaſi habuiſſet Antiochus Deus duas Ptolemæi Philadelphi filias uxores, cum altera ſolum fuerit ejuſdem filia, *Berenice* ſcilicet, altera vero juxta Polyænum; filia Antiochi Soteris, Antiochi Dei ſoror. Quare Palmerius a Grentemeſnil, qui primus Appiani locum reſtituit, dum monet aliquid videri deeſſe, recte legit, τὴν ἐξ ἔρωτός τε καὶ ἐγγύης, τὴν μὲν ὁμοπάτορον ἀδελφὴν, τὴν δὲ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου θυγατέρα.
3 Διάδοχον τῆς ἀρχῆς ἀποδείξας Σέλευκον] Non ipſe ſed ſub ſpecie illius *Artemon* quidam, quem *Laodice*, necato jam marito, eodemque fratre, forma & voce eidem ſimillimum, in lectulo ejuſdem collocaverat, teſte Val. Maximo lib. ix. cap. 14. ext. 1. *Regi* Antiocho, *unus ex æqualibus, & ipſe regia ſtirpis, nomine* Artemon, *perquam ſimilis fuiſſe traditur. Quem* Laodice *uxor* Antiochi, *interfecto viro, diſſimulandi ſceleris gratia, in lectulo perinde quaſi ipſum regem ægrum collocavit. Admiſſumque univerſum populum & ſermone ejus & vultu conſimili fefellit: crediderúntque homines ab* Antiocho *moriente* Laodicen *& natos ejus ſibi commendari.* Idem quoque tradit Plinius lib. vii. cap. 12. niſi quod in eo a Valerio abeat, quod *Artemonem* illum non regii generis, ſed e plebe fuiſſe dicat. Verba ejus: Antiocho *regi Syriæ e plebe nomine* Artemon *in tantum ſimilis fuit, ut* Laodice *conjunx regia, necato jam* Antiocho, *mimum per eum commendationis, regnique ſucceſſionis peregerit.* Et ex eo Solinus cap. 1. pag 8. *Regem* Antiochum Artemon *quidam e plebe Syriatica ſic facie æmula mentiebatur, ut poſtmodum* Laodice, *uxor regia, objecto populari iſto tamdiu diſſimulaverit defunctum maritum, quoad ex arbitratu*

χον τῆς ἀρχῆς ἀποδείξας Σέλευκον. Λαοδίκη τὸν ἐκ τῆς Βερονίκης ὑποτρεφόμενον ἀναιρεθῆναι διεπράξατο. Βερονίκη προσῆλθεν ἐς τὸ πλῆθος ἱκέτις, ἔλεον καὶ βοήθειαν παρὰ τῶν ἀρχομένων αἰτουμένη· οἱ δὲ τὸν παῖδα πεφονευκότες, ἕτερον ἐπιεικῶς ὅμοιον προσήγαγον ἐς τὸ πλῆθος, ὡς αὐτὸν ἐκεῖνον ὄντα, περιστήσαντες αὐτῷ τὴν βασιλικὴν δορυφορίαν· τῇ δὲ Βερονίκῃ φυλακὴν μισθοφόρων Γαλατῶν ἐπέστησαν, [4] καὶ τόπον ἔδωκαν τῶν βασι- λείων

is qui ex Berenice genitus fuerat, circumventus per dolum e medio tolleretur. Berenice ſupplex ad multitudinem prodiit, miſericordiam & auxilium a ſubditis flagitans. Qui vero interfecerant puerum, alium quendam interfecto ſimillimum produxerunt in populum, eumque ut ille eſſe videretur, regio ſatellitio ſtipaverunt. Berenicæ vero præſidium ſtipendiariorum Gallorum dederunt, locumque ei regiæ firmiſſimum tradiderunt, & jusjurandum at-

ru ejus regni ſucceſſor ordinaretur. Idque vero eſt propius. Quæ noſtro Λαοδίκη, Latinis eſt *Laudice*, eadem forma, qua *Laudicea* pro *Laodicea*, *Laucoon* pro *Laocoon*, *Laumedon*, pro *Laomedon*, & qua *eu* diphthongus reſolvitur in *eo*, de quo jam ſupra lib. v. cap. 23. & quæ Græcis Βερονίκη, Latinis, mutato *e* in *o*, quod in aliis quoque obtinet, eſt *Berenice*.

4 Καὶ τόπον ἔδωκαν τῶν βασιλείων ὀχυρώτατον] Loco huic nomen fuiſſe *Daphnen* (quod fuit Antiochiæ ſuburbium, de quo Caſaubonus ad Julii Capitolini M. Antonin. Philoſophum cap. 8.) tradit Juſtinus lib. XXVII. cap. 1. ubi eandem hanc erga *Berenicen* perfidiam refert, tribuens *Seleuco*, quæ noſtro nec non Appiano rectius adſcribuntur *Laudicæ*: *Porro* Beronice, *cum ad ſe interficiendos miſſos didiciſſet*, Daphnæ *ſe claudit. Ubi cum obſideri eam cum parvulo filio nuntiatum Aſiæ civitatibus eſſet, recordatione paternæ, majorumque ejus dignitatis, caſum tam indignæ fortunæ miſerantes, auxilia ei omnes miſere.* Non autem pater *Laudicæ* ad filiæ auxilium advolavit, ut ſcribit mox his verbis Polyænus: ἐπεὶ οὖν μεταπεμφθεὶς ἀπ' αὐτῶν Πτολεμαῖος ἧκεν, ὁ πατὴρ πεφονευμένης. Sed frater: diſerte quippe Juſtinus d. l. *Frater quoque* Ptolemæus *periculo ſororis exterritus, relicto regno omnibus viribus advolat. Sed* Beronice *ante adventum auxiliorum, cum vi expugnari non poſſet; dolo circumventa trucidatur.* Cum quo conſentit quoque Appianus, dum ſcribit: καὶ αὐτὸν ἔκτεινε Λαοδίκη, καὶ ἐπ' ἐκείνῳ Βερονίκην τε καὶ τὸ Βερονίκης βρέφος· καὶ Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Φιλαδέλφου ταῦτα τιμωρούμενος, Λαοδίκην τε ἔκτεινε, καὶ ἐς Συρίαν

que fœdus inibant. Ariſtarcho medico, quem ſecum Berenice habebat, ſuadente, ut pacem cum eis faceret, credidit. At illi juramento quaſi ſtratagemate uſi, Berenicem ſtatim adorti jugularunt. Quæ vero circa eam erant mulieres defenſionem parantes, plurimæ ceciderunt. Panariſte autem, Mania, & Gethoſyne corpus Berenices obruentes terra, aliam quandam in lectum collocarunt, quaſi illam adhuc viventem, & vulnus acceptum ex eo ſanaturam: ac tantiſper ſubditis perſuaſerunt, donec accerſitus ab ipſis Ptolemæus interfectæ parens veniret, & circummittens occiſi filii & peremptæ Berenices, quaſi ſuperſtitum adhuc, nominibus inſcriptas litteras, a

λείων ὀχυρώτατον, καὶ ὅρκους καὶ συνθήκας ἐσπείσαντο. Ἀριστάρχου δὲ ἰατροῦ Βερονίκῃ συνόντος, [5] καὶ πείσαντος αὐτὴν συνθέσθαι, ἡ μὲν ἐπίστευσεν· οἱ δὲ τῷ ὅρκῳ στρατηγήματι χρησάμενοι, τὴν Βερονίκην αὐτίκα προσπεσόντες ἔκτειναν. αἱ δὲ ἀμφ' αὐτὴν γυναῖκες ὑπερασπίζουσαι προσαπέθανον αἱ πλείονες. Παναρίστη δὲ καὶ Μανία καὶ Γηθοσύνη τὸ σῶμα τῆς Βερονίκης κρύψασαι κατὰ γῆν, ἑτέραν κατέκλιναν ὡς ἐκείνην ἔτι ζῶσαν, [6] καὶ τὸ τραῦμα θεραπευομένην ἀπὸ τούτων. καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἔπεισαν τοὺς ὑπηκόους ἐφ' ὅσον μεταπεμφθεὶς ἀπ' αὐτῶν Πτολεμαῖος ἧκεν ὁ πατὴρ τῆς ἀνῃρημένης, καὶ διαπέμπων ἀπὸ τῆς προσηγορίας τοῦ πεφονευμένου παιδὸς, καὶ τῆς ἀνῃρημένης Βερονίκης, ὡς ἔτι

Συρίαν ἐνέβαλλε, καὶ ἐς Βαβυλῶνα ἤλασε.

5 Καὶ πείσαντος αὐτὴν συν.] Ita edidi cum MS. & Interprete expuncto δὲ poſt πείσαντος, quod erat in Vulgata.

6 Καὶ τὸ τραῦμα θεραπευομένην, ἀπὸ τούτων] Verba ἀπὸ τούτων non improbarim cum ſequentibus conjungi. *Caſaubonus.*

τιζώντων, ἐπιστολὰς, ἀπὸ τοῦ Ταύρου μέχρι τῆς Ἰνδικῆς χωρὶς πολέμου καὶ μάχης ἐκράτησε τῷ στρατηγήματι τῆς Παναρίστης χρησάμενος.

Tauro uſque ad Indiam abſque bello ac pugna ſuperavit, uſus Panariſtes ſtratagemate.

[CAP. LI.]

Θεανώ.

Θεανὼ Παυσανίου μήτηρ ἡνίκα Παυσανίας μηδίζων ἁλοὺς κατέφυγεν ἱκέτης ἐς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Χαλκιοίκου, ὅθεν [1] ἀποσπάσαι τὸν ἱκέτην οὐκ ἦν θέμις· [2] αὕτη πρὸ τῶν ἄλλων ἀφικομένη, πλίνθον πρὸς ταῖς θύραις ἀπηρείσατο· οἱ Λάκωνες θαυμάσαντες τὴν ἀνδρείαν ὁμοῦ καὶ τὴν σοφίαν, ἕκαστος πλίνθον ἐνήρμοσε ταῖς θύραις· ὥστε ἄμφω γενέσθαι, οὔτε τὸν ἱκέτην ἀπέσπασαν, καὶ τὸν προδότην ἐναποικοδομήσαντες διέφθειραν.

Theano.

Theano Pauſaniæ mater, cum Pauſanias Medorum partibus ſtudere deprehenſus, ſupplex in templum Minervæ Chalciœcæ confugit, unde ſupplicem abſtrahere non licebat: (hoc jus præ cæteris obſervabatur.) Illa eo profecta, laterem ad oſtium applicavit. Lacones admirati fortitudinem & ſapientiam, quilibet januis laterem aptabat. Sic ut utrumque fieret, neque ſupplicem abſtraherent, & proditorem incluſum & inædificatum occiderent.

[CAP.

1 Ἀποσπάσαι τὸν ἱκέτην] Additus articulus cum MS.

2 Αὕτη πρὸ τῶν ἄλλων] Multum a Græcis hic abit Interpres.

[CAP. LII.]

Deidameia.

Deidameia Pyrrhi filia cum Ambraciam occupaſſet, ut Ptolemæi per dolum occiſi mortem ulciſceretur, Epirotis legationem ad bellum componendum mittentibus, permiſit ea conditione, ut hæreditatem & honores majorum retineret. Accepta vero fides eam fefellit: Nam Epirotarum quidam clam inito conſilio, Neſtorem unum ex Alexandri ſtipatoribus ad eam interficiendam immiſerunt. Qui humum ſpe-

Δηϊδάμεια.

[1] Δηϊδάμεια Πύῤῥου θυγάτηρ Ἀμβρακίαν καταλαβομένη τιμωρῆσαι [2] Πτολεμαίῳ δόλῳ φονευθέντι προελομένη, πρεσβευσαμένων Ἠπειρωτῶν, τὸν πόλεμον κατέθετο ἐπὶ τῷ τὸν κλῆρον καὶ τὰς τιμὰς ἔχειν τῶν προγόνων· καὶ λαβοῦσα πίστεις, ἐξηπατήθη· συνταξάμενοι γὰρ τῶν Ἠπειρωτῶν τινὲς Νέστορα τῶν Ἀλεξάνδρου σωματοφυλάκων ἀναιρήσοντα αὐτὴν εἰσέπεμψαν. ὁ δὲ κάτω νεύουσαν αἰδεσθεὶς καὶ καταπλαγεὶς

1 Δηϊδάμεια Πύῤῥου θυγάτηρ] Meminit *Deidamiæ* Pauſanias Meſſeniacis: Δηιδαμεία γὰρ τῇ Πύῤῥου, παῖδες οὐκ ἐγένοντο, ἀλλὰ ὡς τελευτᾶν ἔμελλεν ἐπιτρέπει τῷ δήμῳ τὰ πράγματα. Θυγάτηρ δὲ ἦν Πύῤῥου τοῦ Πτολεμαίου, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ Πύῤῥου. Hæc itaque eſſe nequit, cujus meminit Auctor. Meminit & *Deidamiæ* Plutarchus in Pyrrho, quæ dicitur Æacidæ Moloſſorum regis filia, ſoror Pyrrhi (ejus qui cum Romanis bellum geſſit) quæ regi Demetrio nupſit; ea autem morbo dicitur extincta, quare neque ea huc pertinet. Verum huc facit, cujus nomen perperam extat apud Juſtinum lib. XXVIII. cap. 3. quæque illic dicitur *Laudamia*. Cum enim *Nereu* quæ illi adjungitur, & cujus ſoror dicitur *Laudamia*, diſerte Pauſaniæ Eliacor. poſteriori, dicatur filia Pyrrhi, & quæ refert Juſtinus de *Laudamia*, Noſtro dicantur eveniſſe *Deidamiæ*, nominè genti illi familiari, nullus dubito, quin apud Juſtinum d. l. pro *Laudamia* legendum ſit *Deidamia*, neptis videlicet ejus, cujus meminerat lib XIV. cap. 6. & Plutarchus d. l. Quare recte illic legit Janus Parrhaſius De rebus per Epiſtolam quæſitis Epiſt. XLVIII. quamquam duas confundat Pyrrhi nempe ſororem & filiam, ut patet ex Diodoro lib. XIX.

2 Πτολεμαίῳ δόλῳ φονευθέντι] Interpres δόλῳ. quod rectum eſt. *Caſaubonus.*

γεῖς ἀνέστρεψεν. ἡ δὲ κατέφυγεν εἰς τὸ ἱερὸν [3] τῆς Ἡγεμόνης Ἀρτέμιδος. Μίλων δὲ αἰτίαν ἔχων ὡς τὴν αὑτοῦ μητέρα Φιλωτέραν ἀποκτείνας, ὥρμησεν ἐπ' αὐτὴν ὡπλισμένος. ἡ δὲ ἀνεβόησεν·

Ὁ μητροφόντης ἐπὶ φόνῳ πράσσει φόνον.

τοῦτο μόνον αὐτὴν ἐκβοήσασαν ὁ Μίλων ἀπέκτεινεν ἐν τῷ τεμένει τῆς θεοῦ.

ctantem reverſus, & perterritus, re infecta diſceſſit. Illa in templum Dianæ Hegemones confugit. Milo vero reus parricidii, occiſa matre Philotera, impetum in eam fecit armatus. Illa xclamavit,

Matricida cæde cædem cumulat.

Hanc vocem ſolam cum emiſiſſet, Milo eam in Deæ templo interfecit.

[CAP. LIII.]

Ἀρτεμισία.

¶ [1] Ἀρτεμισία, περὶ Σαλαμῖνα συνεναυμάχει· τοὺς Πέρσας ἤδη φεύγοντας οἱ Ἕλληνες ἐδίωκον· ἡ δὲ καταλαμβανομένη, προσέταξε τοῖς μὲν ἐπιβάταις ἀφελεῖν τῆς νεὼς τὰ σημεῖα τὰ Περσικά, τῷ κυβερνήτῃ δὲ ἐπι-

Artemiſia.

¶ Artemiſia ad Salaminem navale prælium committebat. Perſas victos & fugientes Græci perſequebantur. Illa comprehenſa, mandavit epibatis, ut Perſica ſigna e navi revellerent: gubernatori autem, ut in

3 Τῆς Ἡγεμόνης Ἀρτέμιδος] Ita reſtitui cum MS. pro τῆς Ἡγεμόνος Ἀρτέμιδος. Firmatur hæc lectio auctoritate Pauſaniæ in Arcadicis: Ἀπὸ δὲ Ἀκακησίου τέσσαρας σταδίους ἀπέχει τὸ ἱερὸν τῆς Δεσποίνης. πρῶτα μὲν δὴ αὐτόθι Ἡγεμόνης ναός ἐστιν Ἀρτέμιδος, καὶ χαλκοῦν ἄγαλμα, ἔχον δᾷδας, ποδῶν ἐξ εἶναι μάλιστα αὐτὸ εἰκάζομεν. & deinde: Ἐς δὲ τὴν Ἄρτεμιν τὴν Ἡγεμόνην τὴν αὐτὴν τοιάδε λέγουσι, &c.

1 Ἀρτεμισία περὶ Σαλαμῖνα συνεναυμάχει. τοὺς Πέρσας ἤδη] Lego συνεναυμάχει τοῖς Πέρσαις· καὶ ἤδη &c. Mox ἐπιβαλεῖν pro ἐμβαλεῖν poſitum: nam ἐμβολὰς proprie, & ἐμβάλλειν dicunt, quum navis in aliam ruit, & eam roſtro ferit. Περσικὴν autem lege cum Interpr. niſi aliud ineſt mendum. *Caſaubonus.*

2 Eis

Perſicam navim prænavigantem hoſtiliter impreſſionem faceret. Græci hæc conſpicati, putantes unam ex ſociis eſſe navibus, his relictis ad reliquas impetum convertebant. Artemiſia imminente periculo declinato, in Cariam abnavigavit.

2 Artemiſia Lygdamidis filia, navem ſociorum Calyndenſium demerſit, & cum ea trierarchum Damaſithymum. Rex præmii loco miſit ei armaturam Græcanicam: at navis præfecto, colum & fuſum.

3 Artemiſia longam navem agens, non modo barbarorum, verum etiam Græcorum ſignum habuit. Si ipſa Græcam navem inſequeretur, Barbaricum ſignum ſuſtulit: ſin Græcam navem per-

ἐπιβαλεῖν [2] εἰς τὴν ναῦν τὴν περιπλέουσαν Περσικήν. οἱ Ἕλληνες ταῦτα ὁρῶντες οἰηθέντες μίαν εἶναι τῶν συμμαχίδων νεῶν, ἀπολιπόντες ταύτην, ἐπὶ τὰς ἄλλας ἐτράποντο. Ἀρτεμισία δὲ τὸν κίνδυνον ἐπικείμενον ἐκφυγοῦσα, εἰς Καρίαν ἀποπλέουσα ᾤχετο.

[3] Ἀρτεμισία Λυγδάμιδος, κατέδυσε ναῦν συμμαχίδα Καλυνδίδα, καὶ τριήραρχον [4] Δαμασίθυμον. ἔπεμψε βασιλεὺς αὐτῇ ἀριστεῖον πανοπλίαν Ἑλληνικήν· τῷ δὲ ναυάρχῳ τοῦ στόλου ἄτρακτον, καὶ ἠλακάτην.

Ἀρτεμισία τριηραρχοῦσα νεὼς μακρᾶς, οὐ μόνον τὸ τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων σημεῖον εἶχεν. εἰ μὲν ἐδίωκεν αὐτὴ ναῦν Ἑλληνίδα, τὸ βαρβαρικὸν

2 Εἰς τὴν ναῦν τὴν περιπλέουσαν Περσικήν] Ita ſcripſi cum MS. & Caſaubono pro vulgato Περσικῶν.

3 Ἀρτεμισία Λυγδάμιδος] Narratiunculam hanc, quæ, ut opinor, in omnibus Codd. valde eſt depravata, ideoque ab Interprete prætermiſſa, ex Herodoto in integrum reſtituimus. *Caſaubonus.*

4 Δαμασίθυμον] MS. Θαυμασίμον· & ſic Caſauboni Codd. Sed recte Vulgata. ſequens αὐτῇ MS. non agnoſcit, uti nec particula adverſativa ante ναυάρχῳ.

κὸν ἀνέτεινε σημεῖον· εἰ δὲ ὑπὸ Ἑλληνίδος νεὼς ἐδιώκετο, ἀνέτεινε τὸ Ἑλληνικὸν, ἵνα οἱ διώκοντες ὡς Ἑλληνικῆς νεὼς ἀπέχωνται.

Ἀρτεμισία Λάτμον καταλαβεῖν, τὴν μὲν ὡπλισμένην δύναμιν ἀποκρυψαμένη· αὐτὴ δὲ μετὰ εὐνούχων καὶ γυναικῶν, καὶ αὐλητῶν, καὶ τυμπανιστῶν [5] ἐς τὸ ἄλσος τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἀπέχον τῆς πόλεως ἑπτὰ στάδια, παρῆλθεν ὀργιάζουσα· τῶν δὲ Λατμίων προσελθόντων, καὶ τὴν εὐσέβειαν αὐτῆς θεωμένων, καὶ θαυμαζόντων, οἱ ἀποκεκρυμμένοι ἐπαναστάντες κατελάβοντο τὴν πόλιν, κρατήσαντες αὐλοῖς καὶ τυμπάνοις, ἧς οὐκ ἐκράτησαν ὅπλοις.

Ἀρτεμισία βασιλεύουσα Καρίας, Ξέρξῃ βασιλεῖ συνεμάχησε κατὰ τῶν Ἑλλήνων. ὥστε καὶ τὰ ἀριστεῖα τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας ταύτῃ βασιλεὺς ἔδωκε· καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ καιρῷ τοῦ ναυ-

ſequentem fugeret, Græcum, ut perſequentes quaſi a Græca navi abſtinerent.

4 Artemiſia cum Latmum occuparet, armatas copias occultavit: ipſa vero cum eunuchis, mulieribus, tibicinibus, ac tympaniſtis in lucum matris Deorum, qui ſeptem ſtadiis ab urbe diſtabat, ſacra peragens acceſſit. Latmiis autem advenientibus, & pietatem ejus contemplantibus, admirantibuſque, ii qui latebant conſurgentes, urbem invaſerunt, obtinentes eam fiſtulis ac tympanis, quam armis non potuerant obtinere.

5 Artemiſia Cariæ regnum tenens, cum Xerxe rege adverſus Græcos militabat. Huic primam etiam palmam navalis pugnæ ad Salaminem factæ rex detulit, & in ipſo tempore dum prælium

μα-

5 Ἐς τὸ ἄλσος] γρ. εἰς δὲ τὸ α. Caſaubonus.

I Ta-

μαχεῖν, Βασιλεὺς ὁρῶν τὴν μὲν γενναίως ἀγωνιζομένην, τοὺς δὲ ἄνδρας ἀγεννῶς, ἀνεβόησεν, Ὦ Ζεῦ, τοὺς μὲν ἄνδρας γυναῖκας πεποίηκας, τὰς δὲ γυναῖκας ἄνδρας.

committeretur, rex videns eam ſtrenue pugnare, viros autem timidius, exclamavit: o Jupiter, ex viris mulieres feciſti, & ex mulieribus viros.

[CAP. LIV.]

Τανία.

[1] Τανία γυνὴ Ζήνιδος ἄρχοντος τῆς περὶ Δάρδανον πόλεων, νόσῳ τελευτήσαντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτὴ κατέσχε τὴν ἀρχὴν Φαρναβάζῳ χρησαμένη συμμάχῳ. αὐτὴ δὲ καὶ ἐπὶ τὰς μάχας ἐπὶ ἁρμαμάξης ἐπορεύετο, καὶ τὰ παραγγέλματα ἐδίδου τοῖς μαχομένοις, καὶ διέταττε τὰς τάξεις, καὶ τὰ τῆς νίκης ἆθλα κατὰ τὴν ἀξίαν διένεμε τοῖς στρατιώταις. πολέμιος μὲν οὐδεὶς ἐκράτησεν αὐτῆς· [2] ὁ δὲ τὴν

Tania.

Tania Zenidis Dardaniarum urbium principis uxor, defuncto marito, regnum ipſa Pharnabazi auxilio gubernavit. Ipſa vero ad pugnas curru vehebatur, & præcepta pugnantibus dabat, ordineſque inſtruebat, victoriæque præmia pro dignitate militibus diſtribuebat. Nullus hoſtis eam unquam ſuperavit. At Medias cum filiam

1 Τανία γυνὴ Ζήνιδος] Quidam Codd. Φανία utrumque mendoſe. Lego Μανία. ex Xenophonte Ἑλληνικῶν libro tertio. *Caſaubonus.*

2 Ὁ δὲ τὴν θυγατέρα αὐτῆς πρὸς γαμ.] MS. ὁ δὲ τὴν θυγατέρα πρὸς αὐτῆς πρὸς γαμ. quod eſt, *cum filiam ab ea uxorem accepiſſet.* Mox Interpres *clam ingreſſus,* quare legendum arbitror ὑπεισελθών. Hujus Midiæ facta jam mentio ſupra lib. II. 6. Suffocaſſe eum *Maniam* auctor eſt Xenophon, nec non filium ejuſdem adoleſcentem, annorum admodum ſeptemdecim, necaſſe, lib. III. Ἑλληνικ.

τὴν θυγατέρα αὐτῆς πρὸς γάμον λαβὼν Μειδίας, πιστὸς εἶναι διὰ τὸ κῆδος δοκῶν, ἐπεισελθὼν, αὐτὴν διεχρήσατο.

ejus in uxorem duxiſſet, & fidelis ob affinitatem eſſe videretur, clam ingreſſus, eam confecit.

[CAP. LV.]

Τιργαταώ.

Τιργαταὼ Μαιῶτις ἐγήματο [1] Ἑκαταίῳ βασιλεῖ Σίντων, οἳ νέμονται μικρὸν ἄνω Βοσπόρου. τοῦτον τὸν Ἑκαταῖον ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς, κατήγαγε Σάτυρος ὁ Βοσπόρου τύραννος· καὶ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα πρὸς γάμον ἐξέδωκεν, ἀξιώσας τὴν προτέραν ἀποκτεῖναι. ὁ δὲ τὴν Μαιῶτιν στέργων, ἀνελεῖν μὲν οὐχ ὑπέμεινεν, ἐς ὀχυρὸν δὲ φρούριον

Tirgatao.

Tirgatao Mæotis nupſit Hecatæo regi Sintorum, qui paulo ſupra Boſphorum incolunt. Hunc Hecatæum ejectum regno, reduxit Satyrus Boſphori tyrannus, ſuamque ei filiam in matrimonium dedit, priorem jubens interficere. Ille cum plurimum amaret Mæotim, occidere quidem eam non potuit, ſed in munitiſſimum caſtellum incluſam, juſſit

καθ-

1 Ἑκαταίῳ βασιλεῖ Σίντων] *Sindos* vocant Geographi per δ non τ. *Caſaubonus.*

Σίντων] Per τ quoque ſcribuntur Orpheo in Argonaut. ℣. 1044.

Αὐτὰρ ἐπειγόμενοι διέομεν ῥόον ἀφραδίῃσι
Μεσσάπιοι πεδίοιο· βροτοὶ δέ μιν ἀμφινέμονται
Τυμνοὶ, Βουνόμεοί τε, καὶ ἄρκυες ἀγροιῶται,
Κερκετικόν τ' ἀνδρῶν φῦλον, Σιντῶν τ' ὀγρεράχων,

Item Scylaci, in Periplo: Μετὰ δὲ Μαιώτας Σιντοὶ ἔθνος, διήκουσι γὰρ ὑπὸ τοῦτο καὶ εἰς τὸ ἔξω τοῦ λιμένος. Scholiaſtes Apollonii ad lib. IV. ℣. 321.

——— οὐδ' οἱ περὶ Λαύριον ἤδη
Σίνδοι ἐρημαῖον πεδίον μέγα ναιετάοντες.

ſcribit: Τὸ δὲ Σίνδοι Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ ἕκτῳ τῆς καθόλου, βαρυτονεῖ φησὶ δεῖν· τινὲς δὲ ὀξυτόνουσι, ὡς ὁ... καὶ Ἱππῶναξ δὲ μνημονεύει πρὸς τὸ Σινδικὸν διάσφαγμα. Ἑλλάνικος δὲ ἐν τῷ Περὶ ἐθνῶν φησί· Βόσπορον δὲ πλεύσαντι Σινδοί. ἄνω δὲ τούτων Μαλιῶται Σκύθαι, &c. (Ubi legendum Μαιῶται Σκύθαι) ſtatim αὐτὸν τὸν Ἑκαταῖον edidi, articulo cum MS. addito.

2 Ἤκειν

in cuſtodia vitam agere. Tirgatao clam cuſtodibus aufugit. Cum Hecatæus & Satyrus eam magno ſtudio conquirerent (metuebant enim, ne Mæotas ad bellum incitaret) neque invenire poſſent, Mæotis deſertis & aſperis viis ſuperatis, per diem in ſylvis deliteſcens, noctuque iter faciens, ad extremum pervenit ad populos qui Ixomatæ dicebantur. Ibi regia erat amicorum ejus, & cognatorum. patrem mortuum reperit, eique qui in regnum ſucceſſerat nubens, Ixomatas ad bellum commovit, multaſque bellicoſiſſimas circa Mæotim gentes ſibi adjunxit: in primis autem Hecatæi regionem incurſionibus infeſtabat, Satyrique regnum vaſtabat, ſic ut utrique miſſis qui ſuppliciter rogarent, obſidem Satyri filium

καθείρξας, ἐκέλευσε διάγειν φρουρουμένην. ἡ δὲ Τιργαταὼ λαθοῦσα τοὺς φύλακας, διέδρα. τῶν δὲ περὶ τὸν Ἑκάταιον καὶ τὸν Σάτυρον πολλῇ σπουδῇ ζητούντων· ἐδεδοίκεσαν γὰρ μὴ κινήσῃ τοὺς Μαιώτας εἰς πόλεμον· οὐ μὴν εὑρεῖν δυνηθέντων· ἡ Μαιῶτις ἐρήμους καὶ τραχείας ὁδοὺς ὑπερβάλλουσα, καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν ταῖς ὕλαις κρυπτομένη, ταῖς δὲ νυξὶ βαδίζουσα, τέλος, [2] ἧκεν εἰς τοὺς καλουμένους Ἰξομάτας, ἔνθα ἦν αὐτῆς τὰ βασίλεια τῶν οἰκείων. τὸν μὲν δὴ πατέρα τετελευτηκότα κατέλαβε, τῷ δὲ διαδεξαμένῳ τὴν ἀρχὴν συνοικήσασα, τοὺς Ἰξομάτας εἰς πόλεμον ἐκίνησε· καὶ πολλὰ μὲν τῶν περὶ Μαιῶτιν μαχίμων ἐθνῶν προσηγάγετο, μάλιστα δὲ τὴν Ἑκαταίου Σινδικὴν κατέτρεχε, καὶ Σατύρου τὴν ἀρχὴν ἐλυμαίνε-

2 Ἧκεν εἰς τοὺς καλουμένους Ἰξομάτας] Appellat *Ixomatas* quos Stephanus *Ixibatas* confuſis litteris μ, & β. Stephani locum ita emendabis, Ἰξι-

βάται, ἔθνος πρὸς τῷ Πόντῳ, πρὸς σχὲς τῇ Σινδικῇ. vulgo τῇ Ἰνδικῇ perperam. Sub finem ſcribo, τῆς καθήκουσης τυρ. *Caſaubonus.*

 3 Σα-

μαίνετο· ὥστε ἱκετηρίας ἀμφότεροι πέμψαντες, καὶ ὅμηρον δόντες παῖδα Σατύρου Μητρόδωρον, ἐδεήθησαν εἰρήνης τυχεῖν. ἡ δὲ συνέθετο μέν· οὐ μὴν οἵ γε συνθέμενοι τοὺς ὅρκους ἐφύλαξαν· ὁ γὰρ δὴ Σάτυρος ἔπεισε δύο φίλους ἱκέτας καταφυγόντας πρὸς αὐτὴν, ἐπιβουλεῦσαι. οἱ μὲν κατέφυγον· ὁ δὲ Σάτυρος ἐξῄτει· ἡ δὲ τὸν τῆς ἱκεσίας νόμον τιμῶσα, πολλάκις ἀντέγραφε [3] σωτηρίαν πράττουσα τοῖς ἱκέταις. οἱ δὲ ἐπέθεντο· ὁ μὲν ὡς περὶ μεγάλων αὐτῇ διαλεγόμενος πραγμάτων, ὁ δὲ σπασάμενος τὸ ξίφος ἀπέτυχε τῆς ἐπιβουλῆς, τοῦ ζωστῆρος ἀποδεξαμένου τὴν πληγήν. οἱ δορυφόροι συνδραμόντες ἀμφοτέρους ἐβασάνισαν. οἱ δὲ τὴν ἐπιβουλὴν ὡμολόγησαν τοῦ καθήκοντος τυράννου. πάλιν ἡ Τιργαταὼ τὸν πόλεμον ἐξήνεγκε, τοῦ ὁμη-

Metrodorum darent, ac pacem peterent. Illa conſenſit. At illi juramentum non ſervarunt. Satyrus enim duos ex amicis adduxit, ut ſupplices ad eam transfugerent, eique inſidias collocarent. Qui cum transfugiſſent, Satyrus eos ſibi tradi poſtulabat. Illa ſupplicum legem colens, ſæpenumero reſcripſit, & de ſalute ſupplicibus impetranda egit. At iſti eam adoriebantur, alter quaſi de magnis rebus cum ea ſermonem habiturus, alter ſtricto gladio aberravit, cingulo ictum recipiente. Satellites vero concurſu facto, ambos quæſtionibus examinarunt. Qui inſidias auctore tyranno paratas confitebantur. Rurſus Tirgatao obſide interfecto, bellum eis intulit, omnibuſque calamitatibus, rapinis ac cæde regionem implevit: donec ipſe Sa-

ρος

3 Σωτηρίαν πράττουσα] MS. σωτηρίαν πράττουσαν. Pro ὑπέθεντο. cum MS. edidi ἐπέθεντο. Sub finem pro ἀθυμίᾳ ἦν. cum eodem, nec non Interprete, ἀθυμίαις ἦν.

1 Ἐπι-

tyrus mœrore confectus, vitam cum morte commutavit. Gorgippus autem filius ejus imperio ſuſcepto, ſupplex ad eam venit, ampliſſimiſque muneribus ei tributis, bellum compoſuit.

ρον ἀποκτείνασα, καὶ πάντων τῶν δεινῶν ἁρπαγῆς καὶ φόνου πληροῦσα τὴν χώραν, ἕως αὐτὸς μὲν ὁ Σάτυρος ἀθυμήσας ἐτελεύτησε· Γόργιππος δὲ υἱὸς αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν διαδεξάμενος, ἱκέτης αὐτῆς ἐλθὼν, καὶ δῶρα δοὺς αὐτῇ μέγιστα, τὸν πόλεμον διελύσατο.

[CAP. LVI.]

Amage.

Amage uxor Medoſacci regis Sarmatarum, qui Ponticam maritimam attingunt, videns maritum luxui deditum & crapulæ, ipſa plerunque jura dictabat, & præſidia regionis diſponebat, atque hoſtium incurſiones reprimebat, finitimiſque, qui injuria premerentur, auxilium ferebat, ſic ut ejus fama ac gloria per univerſos Scythas celeberrima haberetur. Quo fiebat, ut etiam qui Tauricam incolebant, Cherroneſitæ, multis damnis ab rege vicinorum Scytharum

Ἀμάγη.

Ἀμάγη γυνὴ Μηδοσάκκου βασιλέως Σαρματῶν, τῶν ἐπὶ τὴν Ποντικὴν παραλίαν καθηκόντων, ὁρῶσα τὸν ἄνδρα τρυφῇ προσέχοντα, καὶ μέθῃ· αὐτὴ μὲν τὰ πολλὰ ἐδίκαζεν· αὐτὴ δὲ καὶ τὰς φυλακὰς τῆς χώρας καθίστατο· καὶ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν πολεμίων ἀνέστελλε· καὶ τοῖς ἀδικουμένοις τῶν προσοίκων συνεμάχει. καὶ τὸ κλέος αὐτῆς λαμπρὸν ἦν ἀνὰ πάντας τοὺς Σκύθας. ὥς τε καὶ οἱ Ταυρικὴν κατοικοῦντες Χερρονησῖται κακῶς πάσχοντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν παρακειμένων Σκυ-

Σκυθῶν, ἐδεήθησαν αὐτῆς γενέσθαι σύμμαχοι. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον [1] ἐπέστειλεν, ἀπέχεσθαι Χερρονήσου κελεύουσα· ὡς δὲ κατεφρόνησεν ὁ Σκύθης, [2] παραλαβοῦσα ρκ΄ ἄνδρας τοὺς ψυχὴν καὶ σῶμα ἀλκιμωτάτους, τρεῖς ἵππους ἑκάστῳ παραδοῦσα διέδραμε νυκτὸς μιᾶς καὶ ἡμέρας ,α καὶ σ΄ στάδια· καὶ τοῖς βασιλείοις ἐξαίφνης ἐπιστᾶσα, τοὺς μὲν ἐπὶ θυρῶν ἅπαντας ἀπέκτεινε. τῶν δὲ Σκυθῶν ὡς ἐν ἀπροσδοκήτῳ δεινῷ ταραχθέντων, καὶ νομισάντων οὐχ ὅσους ἔβλεπον ἥκειν, ἀλλὰ πολλῷ πλείονας εἶναι τοὺς ἐπερχομένους· Ἀμάγη μεθ' ἧς εἶχεν ὁρμῆς [3] ἐς τὸ βασίλειον ἐμπεσοῦσα, τὸν Σκύθην, καὶ τοὺς συνόντας αὐτῷ συγγενεῖς καὶ φίλους

acceptis, ſocietatem cum ea conjungere vellent. illa primum ſcripſit, mandans ut a Cherroneſo abſtineret. Cum hæc Scytha contemneret, illa viris centum & viginti aſſumptis, & animi & corporis viribus præſtantiſſimis, unicuique tres equos attribuit, incitatoque curſu una nocte & die mille & ducenta ſtadia confecit: & ex improviſo regiam adorta, omnes in januis conſtitutos occidit. Scythis, ut in clandeſtino periculo perturbatis, & non totidem quot conſpiciebant, venire exiſtimantibus, ſed multo plures accedere: Amage, quo cœperat impetu, in regiam irruens, Scytha, cognatiſque & amicis, quos rex ſecum habebat, in-

ἀπο-

1 Ἐπέστειλεν] Ita reſtitui cum MS. pro vulgato ἀπέστειλεν. Statim quoque cum eodem & Interprete pro vulgato παραλαβοῦσα κ΄ ἄνδρας, emendavi παραλαβοῦσα ρκ΄ ἄνδρας. Infra pro τὸν Σκύθην, idem Cod. τῶν Σκυθῶν.

2 Παραλαβοῦσα κ΄ ἄνδρας] Interpres κ΄ καὶ ρ΄ legit. utra lectio verior, ἐν ἀμφιμωνῷ ἴδοι τις ἄν, deficientibus quidem melioribus libris. *Caſaubonus.*

3 Ἐς τὸ βασίλειον ἐμπεσοῦσα, τὸν Σκύθην] Legebatur in noſtro Codice τῶν Σκυθῶν, & ita Interpres: ſed vera omnino eſt eruditiſſimi & optime de litteris meriti viri Joannis Tornæſii emendatio τὸν Σκύθην: quod ſequentia manifeſtiſſime arguunt. *Idem.*

terfectis, Cherroneſitis regionem tradidit, filio autem occiſi regnum commiſit, mandans ut juſte imperaret, & parentis exitum intuens, a finitimis Græcis ac barbaris abſtineret.

ἀποκτείνασα, Χερρονησίταις μὲν ἀπέδωκε τὴν χώραν· τῷ δὲ παιδὶ τοῦ πεφονευμένου τὴν βασιλείαν ἐνεχείρισε, παρεγγυήσασα δικαίως ἄρχειν, καὶ ἀπέχεσθαι τῶν προσοικούντων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, [4] ὁρῶντα τὸ τέλος τοῦ πατρός.

[CAP. LVII.]

Arſinoë.

Arſinoë Lyſimacho marito ſuo vita defuncto, cum maximus Epheſi motus oriretur, & qui Seleuci partibus favebant, muros dejicerent, portaſque aperirent, in cubili regio famulam regia ſtola amictam collocavit, multiſque ſatellitibus eam munivit. Ipſa vero laceros induta pannos, & ſordidatum vultum, per aliam ja-

Ἀρσινόη.

Ἀρσινόη Λυσιμάχου τοῦ ἀνδρὸς τελευτήσαντος, μεγάλης ταραχῆς οὔσης ἐν Ἐφέσῳ, καὶ τῶν Σελευκιζόντων τὰ τείχη καταβαλλόντων, καὶ τὰς πύλας ἀνοιγόντων, εἰς μὲν τὸ φορεῖον τὸ βασιλικὸν κατέκλινε θεράπαιναν στολὴν περιθεῖσα βασιλικήν, καὶ περιέστησε πολλοὺς τῶν ὑπασπιστῶν. [1] αὐτὴ δὲ περιβαλλομένη ῥάκια

καὶ

4 Ὁρῶντα τὸ τέλος τοῦ πατρός] Simili ratione Cambyſes detracto *Siſamni*, uni e regiis judicibus, quod pecunia corruptus injuſtam pronuntiaſſet ſententiam, corio, ejuſque loris intenſis tribunali, *Otanem*, interfecti filium, patri ſuffectum, admonuit, μεμνῆσθαι ἐν τῷ καθίζων θρόνῳ δικάζει, apud Herodotum lib. v. cap. 25.

Cap. LVII. 1 Αὐτὴ δὲ περιβαλλομένη ῥάκια, καὶ προσωπεῖον ἐρρυπωμένον] Ita ſupplevi & emendavi cum MS. & Interprete, pro vulgato, αὐτὴ δὲ περιβαλλομένη προσώπου ἐρρυπ. niſi quod Cod. ῥερυπωμένον. Similiter infra *Pyſta*, ſive *Myſta*: Θεραπαινίδος ἀθλιωτάτης ῥάκια λαβοῦσα. Pro καὶ λαθοῦσα ἐπὶ τὰς ναῦς, cum eodem codice & Interprete emendavi καὶ δραμοῦσα ἐπὶ τὰς ναῦς.

1 Ἐπι-

καὶ προσωπεῖον ἐρρυπωμένον καθ' ἑτέραν θύραν ἐξῆλθε μόνη, καὶ δραμοῦσα ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπλευσε. Μενεκράτης εἷς τῶν ἡγεμόνων, τῷ φορείῳ προσπεσὼν κατεκέντησε τὴν θεράπαιναν, οἰόμενος Ἀρσινόην φονεύειν.

nuam egreſſa, cucurrit ad naves, & ſolvit. Menecrates unus e ducibus impetu in cubile facto, confodit famulam, Arſinoën eam eſſe exiſtimans.

[CAP. LVIII.]

Κρατησίπολις.

Κρατησίπολις Πτολεμαίῳ τὸν Ἀκροκόρινθον ἐνδοῦναι βουλομένη φυλαττόμενον ἀπὸ μισθοφόρων, οἳ πολλάκις [1]ἔπεισαν αὐτὴν χρῆναι φυλάττειν τὸν τόπον, ἐπαινέσασα αὐτοὺς ὡς ἀνδρείους καὶ πιστούς· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ Σικυῶνος ἔφη μεταπέμψεσθαι συμμάχους, οἳ μετ' αὐτῶν ἀσφαλέστερον φυλάξουσιν. ἔπεμψε μὲν πρὸς Σικυωνίους φανερῶς· κρύφα δὲ πρὸς Πτολεμαῖον, καὶ τοὺς παρ' αὐτοῦ στρατιώτας νύκτωρ ἥκοντας ὡς τοὺς ἀπὸ Σικυῶνος συμμάχους ἐδέξατο. καὶ παρέλαβε Πτολε-

Crateſipolis.

Crateſipolis Acrocorinthum Ptolemæo tradere volens, quæ ſtipendiariorum præſidiis tenebatur, cum perſæpe ei ſuaderent, eum locum eſſe cuſtodiendum, collaudatis iis tanquam fortibus & fidelibus viris, a Sicyone quoque ſe inquit ſocios evocaturam, qui cum ipſis tutius eam tuerentur. Miſit palam ad Sicyonios, clam ad Ptolemæum: ejuſque milites per noctem venientes, quaſi a Sicyone ſocios recepit, atque Acrocorinthum Ptolemæus

λε-

1 Ἔπεισαν] MS. ἔπειθον.

1 Ἐπὶ.

invitis cuſtodiis occupavit.

λεμαῖος Ἀκροκόρινθον ἀκόντων τῶν φυλασσόντων.

[CAP. LIX.]

Sacerdos.

Ætoli Pellenam oppugnabant. Pro Pellena collis eſt excelſus, e regione arcis poſitus, in quem concurſu facto, Pellenenſes arma expediebant. Palladis ſacerdos conſuetam illius diei armaturam habens, & galeam trium criſtarum, pulcherrima maximaque omnium virginum, ab arce intuebatur in civium ſeſe armantium multitudinem. Ætoli virginem armatam e templo Minervæ procedere conſpicati, ipſam Minervam auxilio Pellenenſibus venire exiſtimantes, reverterunt. Pellenenſes vero perſecuti, non parvum Ætolorum numerum occiderunt.

Ἱέρεια.

Αἰτωλοὶ Πελληνεῦσιν ἐπεστράτευον. πρὸ τῆς Πελλήνης ὄχθος ἐστὶν ὑψηλὸς ἄντικρυ τῆς ἀκροπόλεως· ἐφ' ὃν οἱ Πελληνεῖς συνελθόντες ὡπλίζοντο. τῆς Ἀθηνᾶς ἡ ἱέρεια κατὰ τὴν νόμιμον ἐκείνης τῆς ἡμέρας, πανοπλίαν ἔχουσα, καὶ τρίλοφον κράνος ἡ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν παρθένων ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως [1] ἐπέβλεπεν ἐς τὸ πλῆθος τῶν ὁπλιζομένων πολιτῶν. Αἰτωλοὶ παρθένον ὡπλισμένην ἐκ τοῦ ἱεροῦ προελθοῦσαν τῆς Ἀθηνᾶς ἰδόντες, αὐτὴν τὴν Ἀθηνᾶν σύμμαχον ἥκειν Πελληνεῦσι νομίσαντες, ἀνέστρεψαν. Πελληνεῖς δὲ ἐπιδιώξαντες, οὐκ ὀλίγους Αἰτωλῶν ἀπέκτειναν.

[CAP.

1 Ἐπέβλεπεν] MS. ἀπέβλεπεν. Mox pro αὐτὴν Ἀθηνᾶν cum eodem ſcripſi αὐτὴν τὴν Ἀθηνᾶν. In fine pro ἀπέκτειναν, idem ſimpliciter ἔκτειναν.

1 Τὴν

[CAP. LX.]

Κυνάνη.

Κυνάνη Φιλίππου θυγάτηρ τὰ πολεμικὰ ἤσκησε. καὶ στρατοπέδων ἡγεῖτο, καὶ πολεμίοις παρετάσσετο· καὶ Ἰλλυριοῖς διαγωνιζομένη, [1] τὴν βασιλεύουσαν αὐτῶν Καιρίαν ἐς τὸν αὐχένα πλήξασα κατέβαλλε. καὶ πολλοὺς τῶν Ἰλλυριῶν φεύγοντας ἔκτεινε. γημαμένη δὲ Ἀμύντᾳ τῷ Περδίκκου, ταχέως τοῦτον ἀποβαλοῦσα, οὐχ ὑπέμεινεν ἀνδρὸς πειραθῆναι δευτέρου. ἀλλὰ μίαν ἔχουσα θυγατέρα ἐξ Ἀμύντου Εὐρυδίκην, καὶ ταύτην τὰ πολεμικὰ ἤσκησεν· Ἀλεξάνδρου δὲ ἐν Βαβυλῶνι τελευτήσαντος, καὶ τῶν διαδόχων νεωτεριζόντων, ἐτόλμησεν αὐτὴ διαβῆναι τὸν Στρυμόνα. Ἀντιπάτρου δὲ κωλύοντος, βιασαμένη τοὺς κω-

Cynane.

Cynane Philippi filia; bellica negotia tractabat, exercitusque ducebat, & cum hoſtibus manum conſerebat. Cum Illyriis ſigna conferens, reginam eorum Cæriam in collum inflicto vulnere proſtravit, multosque. Illyriorum fugientes interfecit. Nupta autem Amyntæ filio Perdiccæ, cum eum brevi amiſiſſet, noluit ſecundo maritum experiri. Sed cum unam ex Amynta filiam haberet Eurydicem, eam in artibus militaribus exercuit. Alexandro vero Babylone vita defuncto, & ſucceſſoribus novas res molientibus, auſa eſt ipſa Strymonem trajicere. Eam cum Antipater impediret, vim arcentibus adhibuit, & tranſmiſit: & omnibus quos

λύον-

1 *Τὴν βασιλεύουσαν αὐτῶν Καιρίαν ἐς τὸν αὐχένα πλήξασα κατέβαλλε*] Sequuti ſumus Interpretem, qui *Καιρίαν* legit, ut ſit nomen proprium: At in meo Codice eſt *καιρίαν* non appoſita illa nota, qua propria nomina in ſcriptis libris diſcerni ſolent. idque malo: eleganter enim *καιρίαν πλήξασα* dicit, ſubaudita voce *πληγήν*. *Caſaubonus.*

2 Αἰ-

obviam habebat, debellatis tranſivit in Helleſpontum, ut ſe cum Macedonum exercitu conjungeret. Ubi cum Alcetas cum infeſtis copiis obviam ei procederet, Macedones conſpicati Philippi filiam, & ſororem Alexandri, pudore affecti animum mutarunt. Illa exprobrans Alcetæ ingratitudinem, neque multitudinem hominum, neque armorum apparatum reformidavit, ſed animoſe cædem tulit, mortem potius oppetere ſtatuens, quam Philippi genus regno privatum & exutum videre.

λύοντας, τὸν ποταμὸν διῆλθε καὶ τοὺς ἐμποδὼν γιγνομένους καταγωνισαμένη, διέβη τὸν Ἑλλήσποντον, συμμίξαι τῷ Μακεδόνων στρατεύματι προθυμουμένη. Ἀλκέτα δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀπαντήσαντος, οἱ Μακεδόνες ἰδόντες τὴν Φιλίππου θυγατέρα, καὶ ἀδελφὴν Ἀλεξάνδρου, αἰδεσθέντες τὴν γνώμην μετεβάλλοντο. ἡ δὲ τὸν Ἀλκέταν ὀνειδίσασα τῆς ἀχαριστείας, οὔτε τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν, οὔτε τὴν παρασκευὴν τῶν ὅπλων καταπλάγη, ἀλλ᾽ εὐγενῶς ἤνεγκε τὴν σφαγὴν, τεθνάναι μᾶλλον, ἢ τὸ Φιλίππου γένος ἐκπεπτωκὸς τῆς ἀρχῆς ὁρᾶν αἱρουμένη.

[CAP. LXI.]

Pyſta. Πύστα.

Pyſta uxor Seleuci, [1] Πύστα γυνὴ Σελεύκου τοῦ

Cap. LXI. 1 Πύστα] Hæc Athenæo dicitur Μύστα. lib. XIII. Ὁ δ᾽ αὐτὸς Φύλαρχος καὶ περὶ Μύστας ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ οὕτως· Μύστα Σελεύκου βασιλέως ἐρωμένη ἦν, ἣ τῆς ὑπὸ τῶν Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος, καὶ μόλις ἐκ τῆς φυγῆς διασωθέντος, αὐτὴ μεταμφιεσαμένη τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἀναλαβοῦσα θεραπαινίδος τῆς τυχούσης, συλληφθεῖσα ἀνήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ πραθεῖσα ὁμοίως ταῖς ἑαυταῖς θεραπαίναισιν, ἦλθεν εἰς Ῥόδον· ἔνθα ἐκφήνασα ἑαυτὴν ἥτις ἦν, [illegible] ὑπὸ τῶν Ῥοδίων τῷ Σελεύκῳ διεπέμφθη. Simili ratione evaſit Arſinoë, vidua Lyſimachi, ut relaturus

 paul-

τοῦ Καλλινίκου κληθέντος, περὶ Ἄγκυραν ὑπὸ Γαλατῶν ἡττηθέντος, ὑπὸ τῶν πολεμίων ἁλοῦσα, τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα μεταμφιασαμένη, θεραπαινίδος ἀθλιωτάτης ῥάκια λαβοῦσα, ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις ἐπράθη. ἀχθεῖσα δὲ εἰς Ῥόδον μετὰ ἄλλων ἀνδραπόδων, ἐξηγόρευσεν ἥ τις ἦν. Ῥόδιοι τῷ πριαμένῳ τὸ ἀργύριον ἀποδόντες, λαμπρῶς κοσμήσαντες ἐς Ἀντιόχειαν ἐξέπεμψαν.

dicti Callinici, cum is ad Ancyram a Gallis victus eſſet, capta ab hoſtibus, abjecto regio veſtitu, famulæ pauperrimæ pannis laceris induta, inter captivos venit. Ducta in Rhodum cum cæteris mancipiis, confeſſa eſt quæ eſſet. Rhodii reddita emptori pecunia, ſplendide eam ornatam, Antiochiam miſerunt.

[CAP. LXII.]

Ἐπίχαρις.

Πείσων, καὶ Σενέκας ἐπιβουλὴν συνεστήσαντο κατὰ Νέρωνος. [1] ἦν ἀδελφὸς Σενέκα Σκέλαος· [3] ὃς ἑταίραν εἶχεν Ἐπίχαριν. ταύ-

Epicharis.

Piſo & Seneca inſidias in Neronem comparabant. Senecæ frater erat Scelaus, qui ſcortum habebat Epicharim. Hanc

την

paullo ante. Pro κληθέντος, MS. κλιθέντος. Infra pro ἥ τις ἦν, idem εἴ τις ἦν, facili η in ει confuſione. Pro κοσμήσαντες, MS. κομίσαντες, quod eſt *deducentes*, idque vulgato prætulerim.

1 Ἦν ἀδελφὸς Σενέκα Σκέλαος]. Videtur eſſe qui appellatur *Junius Gallio* Senecæ frater. Nam *Scelaus* quidem nullus fuit. *Caſaubonus*.

3 Ὃς ἑταίραν εἶχεν]. Simile exempium vide ſupra hoc libro. Pro Σκέλαος autem legendum videtur Μέλλας, otto forte errore ex duarum vocum confuſione. Fuit is alter Senecæ frater, Lucani pater, qui Tacito xvi. Annal. 17. dicitur, accuſante Fabio Romano, quaſi *mixta inter patrem filiumque conjurationis ſcientia, aſſimulatis* eum in finem *Lucani literis, venas ſibi exſolviſſe*. Hinc autem intelligitur Taciti illud, *incertum quonam modo Epicharis ſciſcitata* de conjuratione, ut de ea ſcribit lib. xv. Annal. cap. 51.

3 Mitt

Nero quaſi participem occultorum conſiliorum, in quæſtionibus examinavit acerbiſſime. Illa vero reſtitit, neque quenquam prodidit. Nero rem diſtulit, quaſi eam iterum torturus. Poſt triduum Epicharimni lectica juſſit adportri. Illa ſoluta zona, ſeipſam in ipſa lectica ſtrangulavit. Qui portabant, ad tormentorum locum appropanquantes, depoſita lectica progredi eam juſſerunt. At illius corpus mortuum reperiebatur. At tyrannus mirum in modum ſe cruciabat, quod a ſcorto victus videretur.

τὴν τὴν Ἐπίχαριν ὁ Νέρων ὡς μετέχουσαν τῶν ἀπορρήτων, ἐβασάνισε πικρῶς· ἡ δὲ ἀντέσχεν, οὐδενὸς κατειποῦσα. Νέρων ἀνέθετο ὡς αὖθις βασανίσων. [3] μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἡ Ἐπίχαρις ἐκομίζετο μὲν φορείῳ· ἡ δὲ λυσαμένη τὴν ζώνην, ἀπεβρόχισεν ἑαυτὴν ἐν αὐτῷ τῷ φορείῳ· οἱ κομίζοντες ἐγγὺς τῶν βασανιστηρίων γενόμενοι ἀποθέμενοι, προελθεῖν αὐτὴν ἐκέλευον· τὸ δ' ἄρα τὸ σῶμα εὑρέθη νεκρόν. καὶ ὁ τύραννος πολλὰ ἐσχετλίαζεν, ὡς ὑπὸ τῆς ἑταίρας νενικημένος.

[CAP. LXIII.]

Mileſiæ.

Mileti furioſus luctus virgines cepit. Plurimæ enim earum, nulla ac-

Μιλησίαι.

Ἐν Μιλήτῳ τὰς παρθένους μανικὸν [1] πένθος κατέσχεν

3 Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, &c.] Cum Tacito Auctori noſtro non convenit: ſcribit enim is lib. xv. cap. 57. *Sic primus quæſtionis dies contemptus. Poſtero, cum ad eoſdem cruciatus retraheretur, geſtamine ſella (nam diſſolutis membris inſiſtere nequibat) vinclo faſciæ, quam pectori detraxerat, in modum laquei ad arcum ſellæ reſtricto, indidit cervicem, & corporis pondere conniſa, tenuem jam ſpiritum expreſſit.* Pro ἡ Ἐπίχαρις in MS. legitur ἡ Ἐπιχάρη, quomodo in ſuis quoque legiſſe videtur Interpres.

Cap. LXIII. 1 Πένθος] κ. πάθος. *Caſaubonus.*

2 Ἠ'γε-

χεν· αἱ πλεῖσαι γὰρ οὐδεμιᾶς οὔσης συμφορᾶς, ἐξαίφνης αὐτὰς ἀπεβρόχιζον. Μιλησία γυνὴ συνεβούλευσε τὰς ἀπαγχομένας διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐκκομίζεσθαι. τοῦτο κυρωθὲν ἐπέσχε θανατώσας τὰς παρθένους. τὴν γὰρ μετὰ θάνατον αἰσχύνην, καὶ τὴν διὰ τῆς ἀγορᾶς πομπὴν οὐ φέρουσαι, τῶν βρόχων ἀπέσχοντο.

cepta calamitate, ſubito laqueis vitam finiebant. Mileſia quædam fœmina ſuadebat, ut ſtrangulatæ per forum efferrentur. Id conſilium omnium ſuffragiis comprobatum, cohibuit virgines, quo minus ſibi mortem cuperent conſciſcere. Poſt mortem enim ignominiam verentes, & per forum duci non ferentes, a laqueis in poſterum abſtinuerunt.

[CAP. LXIV.]

Μηλίαι.

Μήλιοι Καρίαν ἐπώκισαν, [1] ἡγεμόνα Νυμφαῖον ἔχοντες. Κᾶρες οἱ Κρύασσον οἰκοῦντες ἐπιβουλεύοντες Μηλίοις, καλοῦσιν αὐτοὺς ἐπὶ δημοσίαν ἑορτήν. Καρήνη παρθένος ἐρῶσα Νυμφαίου, τὴν ἐπιβουλὴν ἐξηγόρευσεν. ὁ δὲ πρὸς τοὺς Κᾶρας ἔφη, νόμον Ἕλλησιν εἶ-

Meliæ.

Melii Cariam, duce Symphæo, inhabitare cœperunt. Cares, qui Cryaſum incolebant, inſidias eis ſtruebant. Vocant eos ad publicum convivium: Carena virgo flagrans amore Symphæi, inſidias ei patefecit. Ille ad Cares inquit, legem eſſe Græcis, ut

ναι

1 Ἡγεμόνα Νυμφαῖον ἔχοντες] Ita ſcribendum. Male enim plerique Codd. Συμφαῖον. Adi Plutarchum: ex quo etiam Καρίνη per ι ſcribendum, non η. nam ita ſcribi melius ex Stephano liquet. *Caſaubonus.*

Νυμφαῖον] MS. Συμφαῖον. Infra pro κομίζουσαι, idem κομίζουσιν, atque ita in ſuis quoque videtur inveniſſe Interpres, addita etiam conjunctione, καὶ διὰ τ, &c.

2 Πυ-

cum uxoribus ad cœnam veniant. Cares igitur juſſerunt, ut etiam uxores adducerent. Melii ipſi quidem ſine armis ſolis tunicis induti veniunt. At mulieres ſingulæ enſem in ſinu ferunt, & quælibet juxta ſuum maritum aſſidet. Cum vero inter cœnandum Carium ſignum animadvertiſſent, mulieres ſimul omnes ſinus aperuerunt. Viri ſumptis enſibus, barbaros aggrediebantur, & omnibus interfectis, urbem regionemque ipſorum incoluerunt.

ναι, μετὰ γυναικῶν ἐπὶ δεῖπνον βαδίζειν. οἱ μὲν δὴ Κᾶρες ἐκέλευσαν ἄγειν καὶ τὰς γυναῖκας. οἱ Μήλιοι δὲ αὐτοὶ μὲν ἄνευ ὅπλων ἐν ἱματίοις βαδίζουσιν. αἱ δὲ γυναῖκες ἑκάστη ξίφος ἐν τῷ κόλπῳ κομίζουσαι, παρὰ τὸν αὐτῆς ἄνδρα πᾶσαι καθιζάνουσιν· ὡς δὲ δειπνοῦντες, τοῦ Καρίου συνθήματος ᾔσθοντο· αἱ μὲν γυναῖκες ὁμοῦ πᾶσαι τοὺς κόλπους ἀνέρρηξαν· οἱ δὲ ἄνδρες τὰ ξίφη λαβόντες, ἐπέθεντο τοῖς βαρβάροις· καὶ διαχρησάμενοι πάντας, τήν τε πόλιν αὐτῶν, καὶ τὴν χώραν κατῴκησαν.

[CAP. LXV.]

Phocides.

Phocenſibus inexpiabile bellum cum Theſſalis intercedebat: ita ut Theſſali decretum facerent, a nemine ætatis paulo provectioris abſtinendum: liberos vero & conjuges in ſervitutem redigendas. Cum Phocenſes pugnam facturi eſ-

Φωκίδες.

Φωκεῦσι καὶ Θετταλοῖς πόλεμος ἄσπονδος ἦν· ὥστε καὶ Θετταλοὶ δόγμα ἐκύρωσαν μηδενὸς ἀπέχεσθαι τῶν ἐν ἡλικίᾳ· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἀνδραποδίσασθαι. Φωκέων μελλόντων συμβάλλειν ἐς μάχην, αἱ Φωκίδες ἐψηφίσαντο· Ὕ-

λην παμμεγέθη νησώμεθα· ἐπειδὰν δὲ αἰσθώμεθα τοὺς ἄνδρας ἡττωμένους, αὐταὶ τῆς [1] πυρᾶς μετὰ τῶν τέκνων ἐπιβῶμεν, καὶ τὴν ὕλην ὑφάψασαι καταπρήσωμεν. τοῦτο τὸ ψήφισμα τῶν γυναικῶν, τοὺς Φωκέας ἐποίησεν ἀνδρειότερον παρατάξασθαι, καὶ κρατῆσαι τῇ μάχῃ.

ſent, Phocides ſtatuerunt: Ligna quam plurima congeramus: & cum viros ſuperatos eſſe ſenſerimus, ipſæ in rogos cum liberis aſcendemus, ſylvamque incenſam comburemus. Hoc mulierum decretum effecit, ut Phocenſes animoſius pugnarent, & prælio commiſſo victoriam adipiſcerentur.

[CAP. LXVI.]

Χῖαι.

Χίοις πρὸς Ἐρυθραίους πόλεμος ἦν Λευκωνίας πέρι· καὶ δὴ συνέθεντο Χῖοι μὴ δυνάμενοι τοῖς πολεμίοις ἀντέχειν, ἐξελθεῖν ὑπόσπονδοι, χλαῖναν μίαν ἕκαστος καὶ ἱμάτιον ἔχοντες· αἱ Χῖαι γυναῖκες ἐσχετλίαζον, [1] εἰ τὰ ὅπλα προέμενοι γυμνοὶ φεύξονται. τῶν δὲ ὀμωμοκέναι φασκόντων, αἱ γυναῖκες συνεβούλευσαν, τὰ μὲν ὅπλα μηδαμῶς ἀφιέναι. λέγειν δὲ ὡς ἔθος αὐτοῖς χλαῖναν

Chiæ.

Chiis adverſus Erythræos bellum erat de Leuconia. Chii cum viderent ſe nullo modo hoſtium impetum ferre poſſe, conceſſerunt ſe facto fœdere exituros, ita ut ſinguli chlænam & tunicam haberent. Chiæ mulieres indigne ferebant, ſi projectis armis nudi fugam peterent. Illis ſe juramentum ea de re interpoſuiſſe dicentibus, mulieres conſilium dederunt, nequaquam arma deponerent, verum dice-

μὲν

1 Πυρᾶς] MS. πυκρᾶς.
Cap. LXVI. 1 Εἰ τὰ] γρ. εἴ τι. *Caſaubonus.*

1 Ai

rent ſibi moris eſſe chlænam appellare haſtam, & tunicam ſcutum. Chii mulieribus morem geſſerunt, armiſque retentis formidabiliores Erythræis extiterunt.

μεν καλεῖν τὸ ξυςὸν χιτῶνα ᾗ τὴν ἀσπίδα. ταῖς γυναιξὶν ἐπείθησαν οἱ Χῖοι. ϗ τὰ ὅπλα κατασχόντες, φοβερώτεροι τοῖς Ἐρυθραίοις ἐγένοντο.

[CAP. LXVII.]

Thaſiæ.

Thaſii cum oppugnarentur, machinas intra muros hoſtibus opponere volentes, funibus defecerunt, quibus colligare machinas neceſſe erat. Thaſiæ capita raſerunt, & ad colligandas machinas capilli mulierum adhibiti ſunt, & uſurpati.

Θάσιαι.

Θάσιοι πολιορκούμενοι, μηχανήματα ἔνδον τῶν τειχῶν ἐπαναστῆσαι τοῖς πολεμίοις βουλόμενοι, σπάρτων ἠπόρουν, οἷς τὰ μηχανήματα συνδεῖν ἐχρῆν. [1] αἱ Θάσιαι τὰς κεφαλὰς ἀπεκείραντο· ϗ σύνδεσμοι τῶν μηχανημάτων ἐγένοντο τῶν γυναικῶν αἱ τρίχες.

[CAP.

1 Ai Θάσιαι τὰς κεφαλὰς ἀπεκείραντο &c.] Similem in ſummo diſcrimine Carthaginienſium mulierum fortitudinem refert Florus lib. II. c. 15. *In armorum officinis aurum & argentum pro ære ferroque conflatum eſt: in tormentorum vincula matronæ crines ſuos contulerunt:* Monet hoc etiam Vegetius lib. IV. De Re Milit. cap. 9. *Indubitatum vero eſt crines feminarum in ejuſmodi tormentis non minorem habere virtutem, Romana ſcilicet neceſſitatis experimento. Nam in obſidione Capitolii corruptis jugi ac longa fatigatione tormentis, cum nervorum copia defeciſſet, matrona abſciſſos crines viris ſuis obtulere pugnantibus, reparatiſque machinis, adverſariorum impetum repulerunt. Maluerunt enim pudiciſſimæ feminæ, deformato ad tempus capite libere vivere cum maritis, quam hoſtibus integro decore ſervire.* Lactantius lib. I. De Falſa Religione cap. 20. *Urbe a Gallis occupata, obſeſſi in Capitolio Romani, cum ex mulierum capillis tormenta feciſſent, ædem Veneri Calvæ conſecrarunt.* Plura vide apud Stewechium ad Vegetii locum modo adductum, & Caſaubonum ad Julii Capitolini Maximin. Junior. cap. VII.

[CAP. LXVIII.]

Ἀργολίδες.

Πύῤῥος Ἠπειρώτης ἐνέβαλεν εἰς Ἄργος, καλέσαντος αὐτὸν Ἀριστέως Ἀργείου· οἱ μὲν Ἀργεῖοι συνέδραμον ἐς τὴν ἀγορὰν μετὰ τῶν ὅπλων· [1] αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν προκαταλαβόμεναι τὰ τέγη, τοὺς Ἠπειρώτας ἄνωθεν βάλλουσαι, ἀναχωρῆσαι βιάζονται· ὥστε καὶ Πύῤῥος ὁ δεινότατος τῶν στρατηγῶν αὐτὸς ἔπεσεν, ἐμπεσούσης ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κεραμίδος. αἱ δὲ Ἀργολίδες μέγιστον κλέος ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἤραντο, Πύῤῥου τοῦ πολεμικωτάτου, μηδὲ ὑπ' ἀνδρῶν, ἀλλὰ ὑπὸ γυναικῶν Ἀργολίδων πεσόντος.

Argolides.

Pyrrhus Epirotes in Argivorum ſolum expeditionem faciebat, vocante eum Ariſteo Argivo. Argivi cum armis in forum concurrerunt. Mulieres enim eorum tectis præoccupatis, Epirotas deſuper jacientes, retrocedere coëgerunt, ita ut etiam Pyrrhus ducum omnium fortiſſimus, incidente in caput latere occumberet. Argolides vero inſignem gloriam inter Græcos adeptæ ſunt, quod Pyrrhus vir bellicoſiſſimus non a viris, ſed a fœminis Argivis confectus cecidiſſet.

[CAP. LXIX.]

Ἀκαρνᾶνες.

Αἰτωλῶν Ἀκαρνᾶσι μακρῷ χρόνῳ πολεμούντων· τέλος δὲ κατὰ προδοσίαν ἐς

Acarnani.

Ætolis longo tempore cum Acarnanis bellum gerentibus, ad extremum

τὴν

1 Αἱ δὲ γυναῖκες] Ita emendavi cum MS. adſentiente Caſaubono, pro Vulgato αἱ γὰρ γυναῖκες.

1 Περι-

per proditionem in urbem irruentibus, viri in ſubito periculo fortiter dimicarunt. Fœminæ in tecta aſcendentes partim lapidibus, partim lateribus jacientes, multos ex hoſtibus interfecerunt. Viros autem cedentes, & pene victos, ipſæ tum cohortando, tum exprobrando, nonnunquam etiam ſupplicando, ad pugnam revocarunt. poſtquam vero rurſus animoſe pugnantes capti ſunt, mulieres in tantum adhæreſcebant corporibus maritorum, aut parentum, aut fratrum, ut eas in complexibus hærentes hoſtes avellere non poſſent, & cum ipſis viris occidere cogerentur.

τὴν πόλιν παρεμπεσόντων, οἱ μὲν ἄνδρες εὐρώστως ἐν παραλόγῳ κινδύνῳ παρετάσσοντο· αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τὰς στέγας ἀναδραμοῦσαι, αἱ μὲν λίθους, αἱ δὲ κεράμους βάλλουσαι, πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνῄρουν. τοὺς δὲ ἄνδρας ἐνδιδόντας καὶ ἡττωμένους, αὗται ποτὲ μὲν παρακαλοῦσαι, ποτὲ δὲ ὀνειδίζουσαι, ποτὲ δὲ ἱκετεύουσαι, ἀνέστρεψαν ἐπὶ τὴν μάχην. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἀγωνισάμενοι γενναίως ἑάλωσαν, αἱ γυναῖκες ἐπὶ τοσοῦτον [1] περιεπλέκοντο τοῖς σώμασι τῶν ἀνδρῶν, ἢ ἀδελφῶν, ἢ πατέρων, ὥς τε αὐτὰς ἐξαρτωμένας ἀποσπᾶν οἱ πολέμιοι μὴ δυνάμενοι, συγκατεφόνευσαν τοῖς ἀνδράσιν.

[CAP. LXX.]

Cyrenenſes.

Ptolemæus cum Cyrenenſibus bellum gerebat. Illi ducem ex Ætolia Lycopum evocantes, ei ſum-

Κυρηναῖοι.

Κυρηναίοις ἐπολέμει Πτολεμαῖος. οἱ δὲ ἡγεμόνα ἐξ Αἰτωλίας Λυκωπὸν μεταπεμ-

1 Περιεπλέκοντο] Ita emendavi cum MS. pro παρεπλέκοντο.

2 Ἀπο-

ταπεμψάμενοι, τούτῳ τὴν προστασίαν τῶν κοινῶν ἐνεχείρισαν. ἐν δὲ ταῖς μάχαις οἱ μὲν Κυρηναῖοι προεκινδύνευον. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν χάρακας περιέβαλον, τάφρους ὤρυττον, βέλη προσέφερον, λίθους προσεκόμιζον, τοὺς τραυματίας ἐθεράπευον, τροφὴν παρεσκεύαζον· σφαλέντων δὲ τῶν ἀνδρῶν, τοῦ Λυκώπου τὰ πράγματα μεταστήσαντος ἐς μοναρχίαν, ἐπὶ τοσοῦτον ἐβλασφήμησαν τὸν μόναρχον, ὥστε παροξυνθεὶς τὰς πλείστας αὐτῶν [1] ἀπέκτεινεν, ἑκούσας ἐπὶ τὴν σφαγὴν θεούσας.

mam omnium rerum poteſtatem permiſerunt. In pugnis Cyrenenſes, priores pericula ſubibant. Mulieres vero eorum valla munire, foſſas ducere, tela adferre, lapides apportare, vulneratorum curam gerere, cibos apparare. Occiſis autem viris, Lycopo ſtatum in monarchiam transferente, in tantum monarchum blaſphemiis affecerunt, ut exaſperatus plurimas earum interficeret, ſponte ſua ad cædem accurrentes.

[CAP. LXXI.]

Λάκαιναι.

Λακεδαιμονίων αἱ θυγατέρες ἐγήμαντο Μινύαις, τοῖς ἀπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν γεγονόσιν. οἱ δὲ κοινωνοῦντες τῆς πολιτείας, ἤδη καὶ τῆς βασιλείας ἀντεποιοῦντο. τοὺς

Lacænæ.

Lacedæmoniorum filiæ nupſerant Minyis, ab Argonautis oriundis. Illi ad gerendam Rempubl. admiſſi, jam etiam regnum affectabant. Eos Spartiatæ comprehenſos

μὲν

1 Ἀπέκτεινεν, ἑκούσας ἐπὶ τὴν σφαγὴν θεούσας] Poſtrema verba ἑκούσας ἐπὶ τὴν σφαγὴν θεούσας, quæ in Vulgata aberant, cum MS. & Interprete addidi.

1 Αἱ

in cuſtodias dederunt. At filiæ,...

μὲν δὴ καθεῖρξαν οἱ Σπαρτιᾶται· [1] αἱ δὲ θυγατέρες τῶν....

1 Αἱ δὲ θυγατέρες.....] Quæ hic deſiderantur, quum ex melioribus Codicibus ſupplere nequeamus, ex Herodoti Muſa quarta ſupplebimus: Nam ille hiſtoriam planiſſime refert, in hanc ſententiam: Quum in carcerem fuiſſent Minyæ a Lacedæmoniis conjecti, eaque nox advenifſet qua more majorum videbantur Lacedæmonii de iis ſupplicium ſumpturi, uxores Minyarum, filiæ principum Spartanæ Reip. virorum, poſtularunt dari ſibi veniam adeundi ad conjuges ſuos in carcerem. quo impetrato ſtatim ad maritos acceſſere, aſtuque effecere, (permutatis videlicet veſtibus cum maritis) ut e carcere illi exirent: qui egreſſi Taygetum occuparunt, ac mox Theræ interventu, recuperatis, ut videtur, uxoribus, liberam inde diſcedendi facultatem a Lacedæmoniis ſunt adepti. Affinem huic hiſtoriam habes ſupra libro ſeptimo de Tyrrhenidibus. *Caſaubonus.*

Αἱ δὲ θυγατέρες τῶν] Solo articulo hic auctior erat Codex Florentinus, quem propterea addidi. Neque tamen defectus Codicum hoc loco tanti eſt; cum ſtrategema, quod memoratum ſupra lib. VII. cap. 49. & Herodoto lib. IV. cap. 145. non modo huic ſit affine, ſed omnino idem, ut loca conferenti erit manifeſtum: eo ſolum diſcrimine, quod, qui hic dicuntur *Minyæ*, illic veniant *Tyrrhenorum* nomine, quomodo dicti fuere incolentes inſulas Atticas, & in faucibus Thraciæ ſitas. Inta inter *Tyrrhenorum* inſulas refert quoque *Lemnum* Dionyſius Halicarnaſſenſis lib. 1. Ἔχει γὰρ καὶ περὶ αὐτῶν Θουκυδίδης ἐν ἀκτῇ τῆς Θρᾴκης μνήμην, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κειμένων πόλεων, ἃς οἰκοῦσι ἄνθρωποι δίγλωσσοι. περὶ δὲ τοῦ Πελασγικοῦ γένους ὧδε λέγων· ἔνι δέ τι καὶ Χαλκιδικόν, τὸ δὲ πλεῖστον Πελασγικόν, τῶν καὶ Λῆμνόν ποτε καὶ Ἀθήνας οἰκησάντων Τυῤῥηνῶν. Σοφοκλεῖ δ' ἐν Ἰνάχῳ δράματι ἀνάπαιστον ὑπὸ τοῦ χοροῦ λεγόμενον πεποίηται ὧδε, Ἴναχε γεννᾶτορ, παῖ κρηνῶν Πατρὸς Ὠκεανοῦ, μέγα πρεσβεύων Ἄργους τε γύαις Ἥρας τε πάγοις, Καὶ Τυῤῥηνοῖσι Πελασγοῖς. Τυῤῥηνίας μὲν δὴ ὄνομα τὸ χρόνον ἐκεῖνον κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἦν, καὶ πᾶσα ἡ προσεσπέριος Ἰταλία, &c. *Minyarum* nomine hoc loco iidem veniunt, quia oriundi ex Argonautarum cum Lemniadibus, quæ maritos ſuos omnes & filios ex zelotypia interfecerant, quæque Argonautas hoſpitio exceperant, concubitu. De quo videndus Apollonius Rhodius lib. 1. Argon. vſ. 608. & ſeqq. & Orphei Argon. v.

Σιντηϊκοῖς δ' ὀφρύσιν ἐκέλσαμεν αἰ-
πύαλον ναῦν
Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ. &ſeqq.

Confirmat hoc locus Valerii Maximi, qui eſt lib IV. cap. 6. extern. 3. quem, quia non ſolummodo locum hunc ſupplet, ſed & Auctoris relationem, quæ eſt lib. VII. cap. 49. illuſtrat, totum ſubjicio: *Minyæ, quorum origo ex inclyto ſociorum Jaſonis numero Lemniorum in inſula concepta, per aliquot ſæculorum vices ſtabili in ſede manſerat, a Pelaſgis expulſi armis, aliena opis indigæ, excelſa Taygetorum montium juga ſupplices occupaverant. Quos Spartana civitas recepit reſpectu Tyndaridarum: namque in illo nobilis fama navigio deſtinatum ſideribus par fratrum effulſerat; deductoſque inde legibus commodiſque ſuis immiſcuit. Sed hoc tantum beneficium in injuriam benemeritæ urbis, regnum affectantes verterunt. Igitur publica cuſtodia incluſi, capitali ſervabantur ſupplicio: quod cum vetere inſtituto Lacedæmoniorum nocturno tempo-*

re

re paſſuri eſſent, conjuges eorum illuſtris ibi ſanguinis, velut allocutura perituros viros, impetrato a cuſtodibus aditu, carcerem intraverunt; commutataque veſte, per ſimulationem doloris velatis capitibus eos abire paſſa ſunt. Hoc loco quid aliud adjeceriſ, quam dignas fuiſſe, quibus Mynia nuberent? Male autem κοινωνήσαντες τῆς πολιτείας, ἤδη καὶ τῆς βασιλείας ἀντεποιοῦντο vertuntur, *Illi ad gerendam rempublicam admiſſi jam etiam regnum affectabant*; πολιτεία enim non pro *republica adminiſtratione*, ſed jure *civitatis* hic ponitur: quare vertendum: *illi jus civitatis adepti, etiam regni adminiſtrationem affectabant.* Eodem modo de iiſdem ſupra jam ſcripſit Auctor: πολιτείας δὲ καὶ ἐπιγαμίας τυχόντες, οὐ μὴν ἀρχῆς, οὐδὲ βουλῆς μετασχόντες, ὑπόνοιαν ἔσχον ὡς νεωτερίζοντες, καὶ συλληφθέντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐφυλάσσοντο. & Plutarchus: καὶ διὰ τοῦτο πολιτείας καὶ γάμων τυχόντες, ἐπεὶ ἠξιοῦντο δὲ ἀρχείων καὶ βουλῆς, ὑπόνοιαν ἔσχον ὡς ἐπὶ νεωτερισμῷ συνερχόμενοι, καὶ διανοούμενοι τὰ καθεστῶτα κινεῖν.

Τῷ Θεῷ δόξα.

Omiſſa & commiſſa ſic reſtitue.

Pap. 5. ẏ. 14. *poſt* πολεμίων *pone colon.* p. 11. *in Notis*, a. 22. *pro* ἐν ταῦτα, ἐνταῦθα.

Pag. 39. a. 7. *poſt* in Harpocratione. *adde*. & Samuel Bochartus lib. 1. Phaleg. cap. 3. *Ibid.* b. 9. *poſt* Τάξαι ἀπάτην. *adde*: Uti reſtituit Caſaubonus, non videtur de re futura prolatum oraculum, utpote in quibus ambigua fere edebantur reſponſa, quum in hoc tam aperte res proponatur, ut dicas potius rei jam peractæ relationem: quare præfero CL. Gronovii conjecturam, reſcribentis:

ὁ θεὸς ἔχρησε τῷ Ξάνθῳ τάδε,
Ξανθὸν ἀπατήσας ὁ μελάσφορος ἔσχε Μελαίνας.

quum id & propius ad Codd. lectionem accedat, & res ambigue magis ſub appellativis, quam propriis nominibus, proponatur.

P. 42. 6. *poſt* Plutarchus in Solone, *adde*: conſule quoque Æneam c. iv. & Frontinum lib. iv. c. ult.

P. 47. b. 10. *poſt* lego & diſtinguo, *adde*: cum Henrico Valeſio ad Harpocrationem v. κατάγειν.

P. 48. 12. *pro* ἀδελφεὺς, ἀδελφούς. *& poſt ſequens* ἔταξε *pone colon.*

P. 53. 11. *adde*: Συρακουσίων ἐγένετο τύραννος] Himerenſium tyrannum factum, alioque uſum ſtrategemate ſcribit Conon apud Photium Narrat. XLII. ubi ſimul elegantem vide apologum, quo Himerenſibus id diſſuadere conabatur Steſichorus poëta, quem tamen in Phalaridem compoſitum teſtis eſt Ariſtoteles Rhetor. lib. II. cap. 20. quem conſule.

P. 66. a. 6. *poſt* Forte νικ. *adde*: Eandem hiſtoriam vide apud Thucydidem lib. 1. & Nepotem.

P. 73. 2. *poſt* ὅσον *pone colon.*

P. 75. *poſt* φρουρούμενος *pone comma, male collocatum poſt* ἡμῶν.

P. 76. a. 10. *pro* Frontibus, Frontinus

P. 78. 20. *pro* ἡγεμόνος, ἡγεμόνος.

P. 89. 5. poſt Ἀθηναίοις *dele comma.*

P. 94. a. 7. *poſt* ædificia quidem corruerunt. *adde*: De terræ motu hoc, tum quod terræ motibus obnoxia fuerit Laconica, vide quæ congeſſit Meurſius, Miſcell. Lacon. lib. II. c. 6. ubi

6. ubi etiam terræ motum hunc ab Anaximandro philoſopho fuiſſe prædictum diſces.

P. 98. 23. pro *ἀυτομόλησαν*, *ἀυτομόλησαν*.

P. 101. b. 3. *poſt* Ex confuſione ſequentis vocis *adde:* Niſi malis retinere, & vertere, *de communi conſilio ad ſtatutum ſignum*, &c.

P. 103. b. 2. *poſt* ut etiam Interpres. *adde:* idque elegantius multo quam Vulgata: *αἰχμαλώτυς* quippe referendum ad naves, & locus vertendus: *capiunt praterea omnes naves.*

P. 106. & 107. pro Θερσύλλ☉, repone Θερσίλλ☉.

110. 3. *adde:* *Ἐαυλόχει προσιοῦσας*] Xenophon lib. I. Ἑλλωικ. Ἐς δὲ τὸ ἑαυλόχει, ἐπεὶ σκότ☉ εἴη, ἐξεβίβαζεν, ὡς μὴ καταδήλυς εἶ) τοῖς πολεμίοις ταῦτα ποιοῦντας. τῇ δὲ πέμπτῃ ἡμέρᾳ ἐσθέμψοι σῖτα μέτρια, ἐπειδὴ ἤδη μέσον ἡμέρας ἦν, καὶ οἱ ἐφορμοῦντες ὀλιγώρως εἶχον, καὶ ἔνιοι ἀνεπαύοντο, ἐξέπλευσαν ἔξω τῦ λιμέν☉, &c. Neque ambas naves fuiſſe ſervatas, ut vult Polyænus; ſed alteram, quæ ſcilicet altum petierat, quum ſole jam occidente eam eſſent adſequuti Lacedæmonii, vi captam; alteram vero, quæ Helleſpontum verſus curſum direxerat, effugiſſe, Cononemque obſideri Athenas nunciaſſe idem auctor eſt.

P. 122. a. 1. *pro μλῶες*, *μλῦας*.

P. 123. b. 4. *pro* ℈, ſcribe ℈.

P. 125. 6. *adde: προχωρεῖν*] Interpres, *προχωρεῖ*.

Ibid. 22. *poſt νομοθέτης pone colon.*

P. 132. a. 5. *poſt.* Νεκτενάβω. *adde:* Tacho eum militaſſe refert Diodorus lib. xv. eumque a filio, Nectanebo obſeſſum eo modo, quo de Nectanebo refert Polyænus, per Ageſilaum fuiſſe liberatum. Plutarchus enim cum Noſtro conſentit: Ageſilaum enim profectum quidem Tacho in auxilium contra Perſarum regem Artaxerxem, ſed varias ob cauſſas ab eo alienatum, Nectanebo Tachi patrueli ſe junxiſſe, cumque a viro Mendeſio, qui, cum Tachus ſociorum defectione fugæ ſe mandaſſet, rex erat deſignatus, obſeſſum, uti refert Polyænus, fuiſſe liberatum. Præcipua alienationis cauſſa fuit Tachi in Ageſilaum ſcomma, quod ex Athenæi lib. xiv. Δειπνοσοφ. lubet adſcribere: Καὶ Ταχὼς δ' ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς Ἀγησίλαον σκώψας, τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ συμμαχήσων, ἦν γὰρ βραχὺς τὸ σῶμα. ἰδιώτης ἐγένετο ἀποστάντ☉ ἐκείνυ τῆς συμμαχίας. τὸ δὲ σκῶμμα τοῦτ' ἦν· ὤδινεν ὄρ☉, Ζεὺς δ' ἐφοβεῖτο, τὸ δ' ἔτεκεν μῦν. ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἀγησίλα☉, καὶ ὀργισθεὶς, ἔφη· φανήσομαί σοι ποτὲ καὶ λέων. ὕστερον γὰρ ἀφισταμένων τῶν Αἰγυπτίων, ὥς φησι Θεόπομπ☉, καὶ Λυκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, οὐδὲν αὐτῷ συμπράξας, ἐποίησεν ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς φυγεῖν εἰς Πέρσας.

P. 140. a. 4. *poſt* vertit enim cineres. *adde:* Sed recte Vulgata. ſic infra VI. 5. *κοινωνήσας ἑστίας καὶ σπονδῶν.*

P. 144. a. 3. *poſt συνωθέντες*, *adde:* latronum more.

P. 155. a. 9. *poſt* Caſauboni *προθέσπισιν. adde:* verum nulla opus mutatione, cum verti poſſit, *Dei conſilium.*

P. 192. 14. *adde: κινύας περὶ τὸ στρατόπεδον ἐφ' ἡς πολλάς*] Conſule Æneam cap. XXII. & ad illum Caſaubonum.

P. 196. 7. *adde: βέλεσιν ἐπιγράψας*] De hoc ſtrategemate vide Æneam cap. XXXI. & illic notas.

P. 200. 11. Ἀστακῶν] Forte Ἀστακηνῶν.

P. 202. a. 22. *pro ἑπτατομφόνια*, *ἑκατομφόνια.*

Ibid. b. 26. *poſt* videtur corruptus. *adde:* Hujus ſacrificii Ariſtomenis meminit & Clemens Προτρεπτ. πρὸς Ἕλλην. Ἀριστομένης γοῦν ὁ Μεσσήνι☉ τῷ Ἰθωμήτῃ Διὶ τριακοσίυς ἀπέσφαξε, τοσαύτας ὁμοῦ καὶ τοιαύτας καλλιερεῖν οἰόμεν☉ ἑκατόμβας· ἐν οἷς καὶ Θεόπομπ☉ ἦν, ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ἱερεῖον εὐγενές.

P. 214. 24. *adde: ἀνεχώρησεν*] Interpres *ἀπεχώρησεν*, quomodo etiam reſcribendum monuit a Grentemeſnil lib. VI. Græciæ Antiquæ cap. 15.

P. 232. 8. *poſt συμμοίρᾳ adde colon.*

P. 233. a. 9. *poſt καὶ τὰ ὅπλα*, *adde:*

Vide

Vide omnino quæ Caſaubonus in hunc locum, ad Æneam cap. XXVII.

P. 267. b. 18. *poſt* neque Νίκη, *adde:* niſi Α῎κη Ptolemaidis, quæ huic loco convenire poſſe non videtur.

P. 283, 1. *adde:* Νικολόχῳ] Hic ſupra exemplo IV. Auctori dictus eſt Νικόμαχος.

P. 284. 24. *poſt* αἰχμαλώτους *dele punctum.*

P. 285. b. 33. *pro* VI. 10, 2. *repone* IV. 10. 2.

P. 286. 11. *adde:* Τιμόθεος ἐπολιόρκει Τορώνην] Conſule Caſaubonum ad Æneam cap. XXXII.

P. 291. b. 33. *poſt* Α῎λεξι μύσαι. *adde:* ſimili loquutione uſus Auctor jam ſupra hoc libro c. X. 4. ubi referens Timotheum ad Leucada prælio navali, feſto Minervæ, Lacedæmonios ſuperaſſe, ſcribit: οἱ δὲ στρατιῶται μετ' ἐλπίδος ἀγαθῆς ἠγωνίσαντο, θεῖον ἔχειν οἰόμενοι σύμμαχον.

P. 292. b. 2. *pro* κομιδῶν, κομιδήν.

P. 294. 19. *pro* κελεύσεις, κελευστάς.

P. 305. 21. *adde:* οἱ στρατιῶται τοῦ ἵππου] Strategema hoc aliter refertur Æneæ cap. XXIV. Non autem bis tantum equi ſtrategemate, ſed ter, captum fuit Ilium. Plutarchus in Sertorio: Ε῎άλω δὲ τὸ Ι῎λιον ὑφ' Η῾ρακλέους διὰ τὰς Λαομέδοντος ἵππους, καὶ ὑπὸ Α᾽γαμέμνονος διὰ τὸν δούρειον προσαγορευθέντα ἵππον· τρίτον δὲ ὑπὸ Χαριδήμου, ταῖς πύλαις ἵππου τινὸς ἐμπεσόντος, ἀποκλεῖσαι ταχὺ τῶν Ι῎λιεων μὴ δυνηθέντων. In veteri Epigrammate:

Carminis Iliaci libros conſumpſit aſellus:
Hoc fatum eſt Trojæ, aut equus, aut aſinus.

P. 306. 1. *pro* Φελληρεῦσι, Φελληρεῦσι.
Ibid. 18. *pro* σῖτον, σῖτον, *ut & aliis quibuſdam in locis.*

P. 321. 13. *ut & paullo poſt, pro* Α᾽θωνᾶτες, Α᾽θωναῖοις.

P. 320. a. 10. *poſt* ΑΡΓΙΛΟΣ. *adde:* & Scholiaſtes Thucydidis ad lib. 1. pag 87. ad verba; ἀνὴρ Α᾽ργίλιος, ſcribit: πόλις χώριον, πόλις Θρακικὸν, ἀπὸ πόλεως Θρακικῆς προσαγόμενον. & Nepos in Pauſania cap. IV. *Interim Argilius quidam adoleſcentulus*, &c.

P. 329. 9. *adde:* ἀλλὰ τοῖς πολεμίοις αὐτοῖς μεταχειρίζειν] Verte cum CL. Gronovio: *ſed cum ipſo hoſtium exercitu.* Eum vide ad Polybium lib. 11. Hiſtor. cap. 72. de eleganti hac ſignificatione vocis αὐτός.

P. 334. 11. *pro* χρεία, χρεία.

P. 343. 1. *pro* κ, ἃ.

P. 353. b. 12. *poſt* Diodorum lib. XVII. *adde:* Plutarchus pag. 704. Κυνοσαίων ἔθνος.

P. 358. b. 11. *poſt* apud Polyænum, conjunguntur, *adde:* Atque ita in ſuis quoque reperiſſe exiſtimo Interpretem, eumque *terebinthins* edidiſſe, non *terebintini*, ut facili literarum permutatione male editum, Τερμινθος autem, quæ & Τερέβινθος, Latine *Terebinthus*.

P. 360. 7. *poſt* κεράσας. *dele colon, & accentum muta.* ibid. a. 19, *pro* ἀσιστεν. ἀρεστον. & b. 9. *pro* δι' ᾧ δίδ', δι' ᾧ δίδ.

P. 362. a. 3. *poſt* ἀπαιρησάμενος. *adde:* Similem epularum differentiam Lyſimacho etiam exhibuit Geta rum rex Dromichætes, ſimul monens, ut populo tam inopi bello abſtineret. Eam vide in Excerptis Diodori Peireſcianis. p. 285.

P. 373. 3. *poſt* νικησάντων. *pro colo pone comma.*

P. 381. 1. *poſt* Α᾽ντηγωνίζοντας *tolle punctum & repone comma.*

P. 385. 19. *poſt* πολεμίοις *pone colon.*

P. 410. b. 1. *poſt* ψηφισι *adde:* legendum videtur ψηφίσεσι, vel ψηφίσματι.

P. 423. 6. *pro* ὄρως, ὄρως.

P. 424. b. 9. *poſt* Eum vide *adde:* Corruptum quoque hujus oppidi nomen apud Frontinum lib. 1. 1. cap. 81. ubi pro *Trinaſſum* repone *Primaſſum. Philippus cum Primaſſum caſtellum nulla vi capere poſſet, terram ante ipſos muros aggeſſit, ſimulavitque agi cuniculum: caſtellaniſque, quia ſubrutos ſe exiſtimarent, dediderunt.*

P. 446. a. 14. *poſt* Cant. Μετύλη. Male. *adde:* Videndus & Diodorus lib. XIV. pag. 278.

P. 447. a. 2. *pro* κεῖον, κεῖα.

P. 453. 22. *pro* πῦ, πῦ.

P. 465. 18. *poſt* ἀγαλεῖν *pone colon.*

P. 467.

P. 467. 16. *adde:* Ὀφέλλας] Vatie nomen hoc exaratur. Diodoro, ut Noſtro, eſt Ὀφέλλας. (ſæpiſſime enim alteram ex conſonis omittit Auctor) atque ita quoque Theophraſto lib. IV. De Plantis cap. 4. nec non Suidæ: Ὀφέλλας, τῆς Κυρήνης δυνάστης πρὸς Ἀγαθοκλέους τῆς Σικελίας ἀναιρεθέντος δόλῳ, Λεωνίδης ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχῆς κατέστη ὑπὸ Πτολεμαίου. Juſtino lib. XXII. cap. 7. dicitur *Aphellas*. ſed *Opheltas* in Juntina reperiri CL. Grævius teſtis eſt: Idque genuinum eſſe contendit Paullus Leopardus Emendat. lib. XVII. cap. 10. auctoribus Pauſania, & Plutarcho; ſed qui apud Pauſaniam in Corinth. & Boeot. occurrit, nihil ad hunc noſtrum: & in Trogi Pompeji prologo ſcribitur etiam *Ophellas*.

P. 473. a. 9. *pro* ἀγαγὸν. *lege* ἀγαγόντες

P. 509. 23. μα *dele.*

P. 510. a. 5. *pro* τὴν πόλ. τῆς πόλ.

Ibid b. 2. *poſt* ἐγγὺς Σκυθῶν. *adde:* Scylaci in Periplo: Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσὶ Σκύθαι πάλιν, πόλεις δὲ Ἑλληνίδες αἵδε ἐν αὐτῇ, Θευδοσία, Κυδαία, καὶ Νυμφαία, Παντικάπαιον, Μυρμήκειον.

P. 513. 8. *poſt* τὰς *dele comma.*

Ibid a. 2. *poſt* cum Fl. *adde:* pro vulgato Ναυσίστρατος.

P. 514. 23. *pro* ταξέντες, τάξαντες.

P. 519. a. 9. *pro* probatu βάντας, probat ἐμβάντας.

P. 520. 12. *pro* ἐξινέαι, ἐξεῖναι.

P. 538. 1. *initio adde:* ctum.

P. 549. 7. *pro* Ἀκατίον, Ἀκατίου.

P. 550. a. 1. *pro* Ἀκαθίε, Ἀκατίου.

P. 570. b. 30. *pro* Ὀδρυσίας, Ὀδρυσιάς.

P. 577. 1. *dele* & in harum medium triremes collegerunt.

P. 592. 24. *pro* παραγγ. παρηγ.

P. 593. a. 6. *pro* Ἀωνς. Ἀονς.

P. 602. a. 4. *poſt* βιβλίου ζ´ πίναξ *adde:* qui hic Στεφάνης, ſuo loco dicitur Συεράνης, illiuſque ſtrategema perperam pro octavo Darii refertur.

P. 603. 15. *pro* Σβίτης, Σβίθης.

P. 608. 26. *poſt* ἀπέκτεινε *tolle comma.*

P. 632. 3. *adde:* Ἀρταξέρξης] Male ſtrategema hoc ſub Artaxerxis nomine refertur, cum ſit Orontis, cui in Indice ſtatim poſt Zopyrum ſequenti quinque tribuuntur ſtrategemata. Quare Orontis nomen eidem præfigendum: & ſic tamen unum ſtrategema quinario numero juxta Indicem deficiet.

P. 638. a. 6. *pro* Ἠπιτρόπων, Ἐπιτρόπων.

P. 653. 9. *pro* ἀφαιρεθεῖναι, ἀφαιρεθῆναι.

P. 655. b. 4. *poſt* Caſaubonus, *adde:* Vulgata ἀνῆκεν.

P. 660. 14. *pro* ἐκπλήκλυσα, ἐκπλήττουσα.

P. 674. 2. *pro* Χερρνήσου, Χερρονήσου.

P. 676. 7. *pro* τῆ, τῇ.

Ibid. 16. *pro* πεὶ, ἐπεί.

P. 681. b. 28. *pro* inducæ, induciæ.

P. 691. a. 9. *pro* ditam, dictam.

P. 697. 23. *pro* ἀπῄρησεν, ἀπήγησεν.

P. 698. 1. *adde:* Νομήτωρ] γρ. περὶ Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου. *Caſaubonus.*

P. 702. b. 5. *pro* ζηλωτὴρ, ζηλωτής.

P. 707. b. 5. *poſt* Ῥωμαίοις, *adde:* In Vulgata Ῥωμαῖος aberat.

P. 735. a. 5. *pro* Interpres legit κ´, Interpres legit κ.

P. 737. a. 23. *pro* Daei, Daci.

P. 738. b. 3. *pro* tragulæm, tragulam. *& paullo poſt pro* legionbus, legionibus. *& pro* præceptam, præceptum.

P. 768. 7. *adde:* ἀπέπεμψεν] Malim cum Interprete ἀνέπεμψεν.

P. 790. a. *poſt* ſi etiam victa voluiſſet, *adde:* Idem de Hyperide in ejus vita refert Plutarchus, cum ſcribit: καὶ ἀχθεὶς πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Κόρινθον, ἔπειτα βασανιζόμενος διέφαγε τὴν γλῶτταν, ὥστε μηδὲν ἐξειπεῖν τῶν τῆς πόλεως ἀπορρήτων δυνηθῆναι. καὶ οὕτως ἐτελεύτησε, Πυανεψιῶνος ἐνάτῃ ἱσταμένου. quamquam mox ſubjiciat linguam eidem juxta quoſdam fuiſſe exciſam, uti etiam ſcribit in vita Demoſthenis: quod ſequitur quoque Suidas.

P. 810. 12. Σάτυρος ἐξῆγε] Legendum, Σάτυρος ἐξῆγε. cum Interprete.

Sequuntur Interpreti παροράματα.

P. 16. 10. ἠρύσατο quod redditur, *cuſtodivit*, verte *hauſit*,

P. 28.

P. 28. 20. τὸ αὐλὸν ἔχειν ἀεὶ στρατηγὸν ἐν ταῖς μάχαις, quod dicitur, *tibiam habere vim & incitamentum in pugnis*, potius accipe, *tibiam habere antesignanam in pugnis.*

P. 54. 18. οἱ δὲ τοῖς τέλεσιν ἀπαγορεύοντες, pro, *qui tributum recuſantes*, explica, *tributis ad deſperationem adacti.*

P. 56, & 57. τετρακοσίως, & τετρακοσίων male redditur *triginta.*

P. 58. 13. ψιλοῖς pro *inermibus militibus*, redde ut ante, *levis armaturæ militibus.*

P. 75. 1. προαισθόμενος redditur *proſpiciens ac præſentiens*, cum alterum ſufficiat.

P. 79. 16, & 18. ὑπηρετικὸν exponitur *navis expedita*, cum dicendum *navis ad miniſteria bellica.*

P. 80. 7. τὸ δὲ ὕλην πῦρ ἐμβαλὼν ἐνέπρησεν, pro *materiam deinde injiciens, ignem incendit*, mutata diſtinctione ſcribe, *materiam deinde, injiciens ignem, incendit.*

P. 81. 13. νύκτωρ omiſſum Interpreti.

P. 100. 10. κέλης ὑπηρετικὸς pro *celes expeditus* Latine verte *celox ad miniſteria bellica.*

104. 10. ὅπως ἀδεέστερον γίγνοιτο, pro *quo tutius res adminiſtraretur* explica, *ut omni metu liberarentur.*

P. 109. 24. καταστήσας δύο τὰς ταχυναυτούσας τῶν νεῶν, pro *contractis duabus celocibus*, interpretare, *deductis duabus ex celerrimis navium.*

P. 111. 8. τὸ στρατηγικὸν κόσμον περιθεὶς, pro *& ducem ſuis ornamentis induit*, verte, *& imperatoriis navis ornamentis undique illi appenſis.*

P. 118. 14. στρατηγικὸν ἡγούμενος, pro *militare exiſtimans*, redde *ducis officium exiſtimans.*

Ibid. 18. ὅσον οὔπω pro *quantum nunquam antea*, verte *tantum non.*

P. 122. 4. ἐφ' ᾧ τε βασιλέα πεῖσαι, πόλεις, &c. pro ut interim rex ad ſuas *partes alliceret quotquot eſſent Græciæ civitates in Aſia, & liberas dimitteret*, explica *ut regi perſuaderet, quotquot civitates Græcæ in Aſia, liberas dimittere.*

P. 127. ἄλλον ἄλλῃ ὑπεξάγων ἔπαυσε τὴν στάσιν, pro *alium alio educens pugnam diſſolvit ac finiit*, verte *alium alio clam educens ſeditionem ſedavit.*

P. 131. 8. ἐν οἷς προσεδόκα τοὺς Βοιωτοὺς ἐπιχειρήσειν, pro *in quibus expectabat donec Beoti incurſionem facerent*; redde, *in quibus arbitrabatur Bœotos aggreſſuros eſſe.*

P. 145. 8. ἐπιτυχεῖν αὐτοῖς verte *vacare illis.*

P. 147. 11. καὶ ἱπποκρατούντων, pro *& equeſtri prælio vincentibus*, explica *& equitum numero ſuperioribus.*

P. 149. 5. τὴν πεῖραν pro *rem*, interpretare *ſollicitationem.* Dum præter inſtitutum hæc colligimus, interpellant operæ, & manum cogunt de tabula.

I N-

INDEX
RERUM MEMORABILIUM
quæ in
POLYAENI STRATEGEMATIBVS
continentur.

A.

Abantes in pugnis anteriora capitis radunt. 1,4
Abderitarum regio occupata Philippo. 4,2,22
Abrentius. 8,14,3
Abſtinentia Alexandri in aqua penuria. 4,3,24
Abſtractis hoſtibus a ſtatione ſua quatuor navibus celerrimis, quas inſequebantur, tuto cum claſſe ſua tranſit Philippus. 4,2,22
Abydeni Seſtum accipiunt. 1,37
iis bellum infert Iphicrates. 3,9,44
Abydus. 2,24
Acanthæ. 6,54
Acanthius, Amphiretus. 6,54
Acarnani. 2,[1]1, 1. *Heracontem occidunt.* 8,46. *vaſtantur ab Ageſilao.* 2,1,10
Acarnanos ducit Demoſthenes. 3,1,2
Acatium. 6,2,1
Acceſſu ſimulato deceptus hoſtis. 5,44,3
Accuſatio diluta commodo commento. 5,46
Ace. 3,9,56
Acetum, commodiſſimum ad extinguendos ignes. 6,3
Achaja urbs Helice. 8,46
portus Panormus. 6.23
Achæus, Seleuci dux. 4,17
Achelous. 8,44
Achivorum dux Dioetas. 2,36. *eorum armaturam mutat Philopoemen.* 6,4,3
Aciei inventor Pan. 1,2
Aciem deſerere ſumma infamia apud Lacedæmonios. 2,1,13. *oblongam convertens Iphicrates hoſtes cædit.* 3,9,54
Acie in longum producta, per veteranos turbavit Athenienſes Philippus. 4,2,7. *falcata hoſtes eluſi.* 3,10,13,17. *disjuncta hoſtes transmiſſi, in fugam acti.* 2.1,19
Acies humano corpori comparata. 3,9,22
condenſata equitibus invia. 7,14,2. *inſtructa ſæpius abſque pugna negligentem reddit hoſtem.* 5,44,4. *inſtructa Alcibiadi, ut ventus adverſus eſſet hoſtibus.* 1.40,7. *Pori contra Alexandrum.* 4,3,22
Acra. 3,1,1
Acracorinthus. 4,6,1
Acrocorinthum capit Aratus. 6,5. *Ptolemæus.* 8,58
Adoratio ficta noxia Dario. 4,3,5
Adramytium oppugnatur ab Autophradate. 7,26
Adria. 8,24,7
Adventu hoſtium nunciato, excurrentes Lacones ab ædium ruina per terræ motum facta, ſervantur. 1,41,3. *ſedati tumultuantes.* 5,26. 5,28
Æatus a ſorore Polyclea deceptus. 8,44
Ædeſſa. 2,29,2
Ægina. 5,14. 2,13
Æginam cepit Demetrius. 4,7,5
petit Chabrias. 3,11,12
Æginetarum bellum cum Athenienſibus. 1,30,5
Ægypti rex, Tementhes. 7,3
Nectanebo. 2.1,22
Ægyptii à Dario deficiunt. 7,11,7
Ægyptiorum rex Thamus. 3,11,5. *Amaſis.* 8,29. *Aprias.* ibid. *Pſammetichus.* ibid. *eorum exercitum ducit Chabrias.* 3,11,7. *bellum adverſus Arabas.* 7,4
Ægyptiis auxilio ſunt Lacedæmonii contra Perſas. 2,16
Ægyptus à Cambyſe Apriæ ſtirpi reſtituta. 8,29
Ægyptum, Perſis auxilio, petit Iphicrates. 3,9,38
Æntas. 8,25,2

Æuetus, Demetrii dux. 5,19
Ænus. 2,22,1
Æolis. 6,10
Æolum cum Samiis bellum. 6,45
Æolus Siſyphi pater. 1. *præfat.*
Aëropus Macedoniæ rex. 2,1,17
Aëropus & Damaſippus duces ob conductam è lupanari in caſtra pſaltriam finibus regni à Philippo pulſi. 4,2,3
Æſculapii templum. 5,2,19
Æſias, nummularius. 6,5
Æthilla, Priami ſoror. 7,47
Æthis, dux Dromichatis. 7,25
Ætoli. 4, 9, 2. *piratæ.* 4, 6, 18. *caſi à Pellenenſibus.* 8, 59
Ætolia. 8,70
Aetolorum cum Acarnanis bellum. 8,69
Ætolus, Timarchus. 5,25
Agamemnoni Palladium falſum pro vero traditum. 1,5
Agathoclis adverſarius, Megacles. 5,15
Agemachus. 2,35
Ageſilaus. 2, 3, 9. *aſtu Cononis revocatur ab Aſia.* 1, 48, 3. *Chabriam perſequitur* 3,11,15. *Aſiam vaſtat.* 1, 48, 3
Agis, Arcas. 7,18,1
Agrauli templum. 1,21,2
Agri ducum hoſtilium vaſtatione prohibiti, ut fiant ſuſpecti. 4,3,15. 5,2,18
Agri parte à quolibet pro principe conſita, ingens pecunia confecta. 7,32
Agricultura reſtituta per Pithopolim. 8,42
Agrigentini oppugnant Sicanos. 5,1,3
Agrigentinorum tyrannus Theron. 6,52
Phalaris. 5,1,1
Agrigentum. 6, 16, 4. *oppugnat Imilco.* 5, 10, 4.
Αἰγὸς ποταμός. 1,45,2
Alacriores milites qua ratione reddebat Iphicrates. 3,9,32
Ἄλαδε μύσται. 3,11,2
Alcſiam oppugnat Cæſar. 8,23,10
Albæ regnum, capto fratre invadit Amulius. 8,1
Albani produnt Romanos. 8,5
Albinus a tumultuantibus interfectus. 8,9
Alcetas. 4,6,6. *Macedo.* 4,6,7. *Philippi filiam Cynnanen interficit.* 8,60
Alcibiades Phrynichum accuſat. 3,6
Aleuadarum ædificia demoliri conatur Philippus. 4,2,11
Alexander Timocleam ob fortitudinem liberam dimittit. 8, 40.
Alexander Babylone mortuus. 8, 60.
Alexandri M. filius. 4, 8, 3
Epiri rex. 8,52. *præfectus Acrocorintho.* 4,6,1
Alexandros omnes homines appellare decreverat Alexander. 4, 3, 1.
Allii capita ambiguum fœdus faciunt 6, 22
Alpes tranſit dolo Cæſar. 8,23,2
Amaction dux Seleuci. 4,9,6
Amanides anguſtiæ. 4,9,5
Amantes veſtri non puniendi. 5,14
Amaſis Ægyptiorum rex. 8,29
Amazones auxilium ferunt Baccho. 1.1,3
Amazones. 8,28
Ambiguis verbis fœderis decepti. 6.14. 6, 22
Ambracia. 8,52
Amicitiæ integerrimæ exemplum. 5, 2, 22. *ſpecie deceptus hoſtis.* 5,2,10. 5,35. 7,21,2. 7,23,2
Amico habitu deceptus hoſtis. 5,44.5
Amicorum bona quoque rapit Polycrates, ut illa reddens, faceret eos ſibi amiciores. 1,23,1
Amicos probavit Alcibiades ſimulato homicidio. 1, 40, 1. *amicos renunciat Cæſar neutram partem ſequentes.* 8, 23, 27
Amilcar. 5, 3, 6. *dux præſtantiſſimus proditionis crimine damnatus.* 5, 11
Aminias, archipirata. 4,6,18
Amiſus. 7,21,1
Ammonis oraculum. 7,3
Amœbeus citharœdus. 4,6,1
Amore puellæ Tarentum proditur Fabio. 8, 14, 3. *a ſocietate abſtractus rex.* 8,16,7
Amoribus occiſus Ophelas. 5,3,4
Amphilochos ducit Demoſthenes. 3,1,2
Amphipoli potitur Lyſimachus. 4,12,2
Amphipolim repetentibus Athenienſibus a Philippo dum alio bello eſſet implicitus, callide liberam dimiſit, ſed bello confecto incautis Athenienſibus recuperavit. 4,2,17
Amphipolis. 1,38,1. 2. & 3. 3,10,7

Amphi-

Amphipolitani fœdere junguntur Lacedæmoniis. 1,38,3
Amphiſſa capta a Philippo. 4,2,8
Amulius per inſidias ſublatus. 8r2
Amyntas, Perdiccæ filius. 8,10
Anaceum. 1,21,2
Anathemata Deorum vendit Dionyſius mox reportanda. 5,2,19
Ancilla pro domina confodiendam ſe obtulit. 1,13.8,57
Ancyra. 8,61
Andragathus prodit Amphipolim. 4,12,2
Andromachus, Seleuci dux. 4,17
Andron, archipirata. 5,19. *ei arcis præfecturam commendat Dionyſius.* 5,2,4.
Anguſtia loci multitudo inutilis. 2,1.22. 1,30,2. 1,32,1. 1,38,1. 2,2,5. 2,10,2
Anguſtiæ patefacta ſimulato diſceſſu. 7,27,1
Anguſtias Lycii, bubulci, ope ſuperat Alexander. 4,3,27. *celeriter evaſit, ac cum præſtantiſsimis converſus hoſtes cedit Iphicrates.* 3,9,49. *tuto tranſit Chabrias.* 3,11,9. *anguſtum tranſitum quomodo ſuperarit Iphicrates.* 3,9,33
ad Anienem caſi Galli. 8,7,2
Animalibus, Deorum loco ab Ægyptiis cultis, ante aciem locatis, jaculari Ægyptii deſinunt. 7.9
Animi civium erga ſe quomodo deprehendit Dionyſius. 5,2,13,15,16. *militum quomodo deprehenſi* 4,3,19.7,20
Annibalem cunctando ſuperat Fabius. 8,14,1
Annonæ defectus hoſtibus audientibus diſsimulatus obſidionem ſolvit. 2,18. *caritatem tollit Timotheus.* 3,10,10. *vilitas ſimulata.* 6,47
Anteriora armata, poſteriora nudata contra militum fugam. 4,3,13
Anthropinus. 5,3,8
Antigenes Argyraſpidum dux. 4,8,2
Antigoni prælium cum Seleuco. 4,9,1
Antiochus Deus. 8,50
Antipater, dum cum Thebanis pugnat Alexander, a tergo Thebas occupat. 4,3,12. *per Antigonum ſervatur.* 4,6,4
Antipatridas. 5,35
Antoninus & Verus Impp. contra Perſas ac Parthos bellum gerunt. 1. Proœm. *omnibus bellis victores.* Proœm. 6.
Annulum fratris quomodo acceperit Jaſon. 6,1,7
Ἀπατούρια *feſtum Athenienſium.* 1,19
Aphaſius collis prope Chalcedonem. 7,11,5
Apin magno luctu Ægyptii quærunt. 7,11,7
Apio coronantur Iſthmici victores. 5,12,1 *etiam defunctorum monumenta, & inde mali ominis.* ibid.
Apolline invocato per pluviam ſervantur Perſæ. 7,11,8
Apollinis ſacerdos Melanippus. 8,38
Apollo Lycurgo leges dictaſſe dicitur. 8,4
Apollodorus Caſſandreæ tyrannus. 4,6,18
Apollonia. 8,19
Apparatu pugnæ ſimulato deceptus hoſtis. 8,24,7
Apparatus belli ingens hoſtes terret. 7,17,2
Aprias, Ægyptiorum rex. 8,29
Aqua minio permixta. 6,54. *hellebore infecta.* 6,13. *in ſiti à duce contemta milites tolerantiores reddit.* 4,3,25
Aquæ ductu Seſtus capitur. 1,37. *inopia tradita urbs.* 7,6,8
Arabiam petit Alexander. 4,3,4
Arabiæ præfectus Sibyrtius. 4,6,15
Arabum bellum adverſus Ægyptios. 7,4.
ad Arbela prælium. 4,3,6. 4,3,17,27
Arbeliorum terram invadit Philippus. 4,2,16
Arcades. 1,7. 2,3,5. *decepti ab Eurytione.* 2,13. *victi a Spartanis.* 1,41,1. *vincunt Archidamum.* 1,41,4
Arcades & Bœoti contra Lacedæm. 2,1,14. *ſocii Thebanorum.* 3,9,37
Arcadiæ mons Lycæus. 4,7,9
Arcadicus pileus. 4,14
Arcas, Chilius. 5,30
Arcas, Pompiſcus. 5,33,1
Arceſilaus, pater Batti. 8,41. *filius,* 8,47
Archelaus cuſtos Acrocorinthi. 6,5. *Mithridatis dux.* 8,9,2
Archidamus Periclem civibus ſuis ſuſpectum reddit. 1,36,2
Archibiades, Byzantius. 5,44,1

Archimedes machinis ſuis tuetur Syracuſas. 8,11
Argæus Macedoniæ rex. 4,1
Argentea ſcuta. 4,3,24
Arginuſæ. 1,44
Argivarum fortitudo adverſus Spartanos. 8,33
Argivi. 6, 20. *provocati a Deiphonte.* 2, 12. *ſocii Thebanorum.* 3, 9, 37. *cunctis civitatibus fabricantur arma.* 3, 8
Argivorum & Lacedæmoniorum bellum. 1, 14. *cum Pyrrho bellum.* 8,68 *eorum tyrannus quomodo Archinus* 3, 8. *millia aliquot necat Cleomenes.* 8, 33
Argolidem populatur Iphicrates, 3,9,37
Argonautæ. 8,71
Argos Temeno ceßit. 1.6
Argyraſpides ob perfidiam in Eumenem ab Antigono perditi. 4, 6, 15. *ob amiſſa impedimenta Eumenem imperatorem ſuum Antigono vinctum tradunt.* 4,16,13
Argyraſpidum duces Antigenes & Teutamates. 4, 8, 2. *ſibi cedere nolentes, Alexandri nomine tabernaculum erigunt, ad quod convenirent.* 4, 8, 2
Ariæus. 7,16,1
Aribbæus. 7,29
Aries ſtrategema Ulyßis. 1.præfat.
Ariomazes petræ in Sogdianis præfectus. 4,3,29.
Ariſtagoras. 1,24
Ariſtarchus medicus. 8,50
Ariſteus, Argivus. 8,68
Ariſtibus, fluvius. 4,12,3
Ariſtocles interfectus a Sthenippo. 2,26
Ariſtodemus. 1,6
Ariſtogiton & Harmodius. 8,45
Ariſton, Olynthius. 5,44,1
Autoleontis filius. 4,12,3
Ariſtonymum oppugnat Chares. 5,44,3
Ariſtophon. 3,9,29
Arma & equos Lydis adimit Cyrus. 7, 6, 4. *Diis ſuſpendebantur.* 2, 31, 3. 3,8. *amittere infame Lacedæmoniis.* 2, 1, 13. 2, 3, 10. *arma parcutiunt Thraces.* 2, 2, 7. *occultata a Baccho.* 1,1,1. *omnia præſidiariis militibus a duce expeditionem ſuſcipiente adempta.* 2,28,1. *civibus adempta, & ingruente neceßitate ſine periculo reddita.* 5, 2, 14. *Athenienſibus per dolum a Piſiſtrato adempta.* 1, 21, 2. *Samiis per Polycratem fraude ademta.* 1,23,2. *diſſecta, cum dimidiam armorum partem tradendam ſanxiſſent.* 6,15. *abſcondita in arculis.* 5,35 *quomodo civibus erepta.* 5, 1, 1. *pretioſa militibus danda ut melius pugnent.* 8,23,20
Armati cænantes & ſomnum capientes ſummo mane hoſtes imparatos ſuperant. 4,9,1
Armaturam Achivorum mutat Philopœmen. 6,4,3
Armeniæ ſatrapa Orontes. 4,8,3
Armenii montes. 4,17
Armis mutatis decepti inſidiatores. 7, 21, 4. *appenſis arboribus decepti hoſtes.* 3, 9, 17. *in templis clanculum purgatis opinio divini auxilii militibus injecta.* 2,5,8. *Palladis immutatis.* 2,3,12. *traditis, oppugnantur Pyræenſes.* 4,7,5. *armis auxiliorum armati barbari hoſtes fugant.* 7,14,3. *mutatis decepti hoſtes.* 2.16
Armorum abjectio dißimulata milites alacriores reddit. 2, 3, 10. *armorum copia Archino tyrannidem conciliavit.* 3,8. *luſtrandorum ſpecie occupatum imperium.* 5, 46
Arne. 1,12
Ars ſimulata idem ac vera effectum exhibet Dionyſio. 5,2,2
Arſabes. 4,17
Arſaces eunuchus a Themiſtocle miſſus ad Xerxem. 1,30,3
Artabe, aridorum menſura. 4,3,32
Artaxerxes, pater Ochi. 7, 17. *Tiſſaphernem comprehendere jubet.* 7,16,1
Aruſpicina neglecta. 8,23,32,35
Aryandes Ægypti Satrapa. 8,47
Aſdrubal filiæ forma Syphacem a Romanorum ſocietate abſtrahit. 8,16,7
Aſiæ rex proclamatur Antigonus. 4, 6, 13.
Aſiam vaſtat Ageſilaus. 2,1,8
Aſſenſu ſimulato decepti proditores. 5, 17, 1
Aſſeſiæ Minervæ templum. 6,47
Aſtacus. 2,30,2

Aſtycus,

Aſtycus, fluvius. 4,12,3
Aſtypalæa, arx Polycratis. 2,23,2
Atarneus. 5,21
Athenæ a Demetrio captæ. 3,7,1 *liberæ per Demetrium.* 4,7,6. *munitæ invitis Lacedæmoniis.* 1,39,4
Athenas capit Antigonus. 4,6,20. *obruere volunt Thebani.* 3,9,20. *oppugnant Lacedæmonii.* 1,40,3. *exſcindi impedit Lyſander, ut melius exercerent Thebanos.* 1,45,5.
Athenienſes frumenti inopia ſe dedunt. 4,6,20. *ſuperati.* 6,2,1. *ſuperati in Sicilia.* 1,43,2. *Athenienſes & Thebani contra Philippum.* 4,2,8. *pellunt Tyrrhenos.* 7,49. *ſuperant Thebanos.* 1,35,1. *a Seuthe caſi.* 7,38. *ſuperati a Lacedæmoniis.* 1,45,2.
Athenienſis, Ariſtocrates. 5,40
Athenienſium cum Corcyrenſibus bellum. 6,20. *prælium contra Teleniſicum.* 5,32,1. *contra Bœotos expeditionem impedit Phocion, vocando omnes ad bellum.* 3,12. *Athenienſium & Syracuſanorum prælium navale.* 5,13,2. *Athenienſium dux Diocles.* 5,29. *Stratocles.* 4,2,2. *Theognis.* 5,28,1. *Navarchus Diotimus.* 5,22,3. *prælium cum Caſſandro.* 4,11,2
Atintania. 4,11,4
Attali bellum cum Philippo Demetrii. 4,18,2
Attalus Macedo. 4,6,7
Atticam populantur Lacedæmonii. 1,36,1
Atticas naves per inſidias aggreditur Antalcidas. 2,24
Auceps Dinias Cranoniorum factus tyrannus. 2,34
Aulon. 2,14,1
Aureis cibis menſiſque appoſitis, a nimio auri quærendi purgandique ſtudio, quo agricultura, omneſque artes negligebantur, Pythen deducit uxor. 8,42
Aureo hamo piſcari. 8,24,6
Aureus Macedonicus, numiſma, 4,6,17
Aureus thronus. 4,3,24
Auro & argento mutuo ſumpto auxilia parta. 6,21
Aurum ſparſum inſequentes moratur 3,7,1. *ſolidum ſimulatum, ut alacrius pugnarent milites.* 7,35 2. *contra Auſpicia infauſta confirmati milites.* 8,23,32,33
Autariatæ militantes ſub Lyſimacho, ab eo caſi. 4,12,1. *a Gallis caſi, qui eos venenoſis cibis paverant.* 7,42.
Autoleon, Pæonum rex. 4,12,3.
Autolycus, fur, Mercurii filius, ſecundus, qui uſus ſtrategematibus. Præfat. 1. *boves rapit Siſyphi.* 6,52.
Autophradates. 7,14,2,3. 7,21, 6.7,26.
Auxilia ſimulata, per arma eorum, militibus ſuis induta, victoriæ cauſſa. 7,8,1.
Auxiliis ſimulatis decepti. 7,6,9.
Auxiliorum ſpecie fugati hoſtes. 7,14, 3. *capta urbs per cuniculum.* 7, 11,5. *occupata arx.* 5,45.
Avium volatu inſidiæ deprehenſæ. 2,37
Axibius. 3,9,44.

B.

Babylone mortuus Alexander. 6,49. 8,60. *Hephæſtion.* 4,3,31.
Babylonem capit Cyrus. 7,6,5,8. *Darius Zopyri ſtrategemate.* 7,11,8. 7,12
Babylonibus viginti carere, quam Zopyrum mutilatum videre, malebat Darius. 7,12
Bacchæ Euripidis citantur. 7,41
Bacchi nativitatis monumenta in Tricorypho, Indiæ monte. 1,1,2. *Bacchi dux Pan.* 1,2. *ſtrategemata expeditione adverſus Indos.* 1,1
Bacchiadum familia. 5,31
Bacchus Pſeudanor. 4,1. *Bactrianos invadit.* 1,1,3. *auxilio habuit Amazonas.* 1,1,3
Bactri. 4,3,24
Bactriæ terminus Saranges fluvius. 1, 1,3.
Bactriam invadit Bacchus. ibid.
Bactrii quo ſtrategemate a Baccho ſuperati. ibid.
Bactrus fluvius. 7,11,8
Balnea calida militem non decent. 4,2,1. *militibus vetanda.* 8,16,2
Balnei ſpecie deceptus Polydorus. 6,1,7

Barbari quoque uſi ſtrategematibus. 7. Procem.
Barbæ raſæ, ne anſam hoſtibus præberent. 4,3,2
Barcæos oppugnat Arſames. 7,28,1
Aryandes. 7,34
Battus, Cyrenenſium rex. 8,41. 8,47
Bebrycum rex, Mandro. 8,37
Bellariorum mittendorum ſpecie certiores facti. 8,36
Belli ſtudium remiſſum ſtrategemate Phocionis. 3,12
Bellicoſiſſimæ nationes fiunt inertiſſimæ ablato omni militari exercitio. 7,6,4
Bello contra Perſas & Parthos ſuſcepto ſextum Strategematum librum conſcripſerat Polyænus. Procem.6
Bellum Corinthiacum. 1,48,3. *bellum adverſus eoſdem non crebro gerendum.* 1,16,2. *non inferendum niſi tentatis aliis viis.* 6,6,3. *Thebanorum cum Philippo.* 4,2,3. *denunciatum miſſo feciali.* 4,7,10. *denunciatum ſimul & illatum.* 4,7,11. *Macedon. & Illyrior.* 4,10,1. *Chalcidenſium cum Perdicca.* 4,10,2. *Dionis cum Dionyſio.* 5,2,7. *Carthaginienſium cum Syracuſanis.* 5,2,2. *cum Dionyſio.* 5,2,9. *cum Timoleonte.* 5,12,3. *Theſſalorum & Thebanorum cum Phocenſibus.* 5,45. *Meſſeniorum cum Dionyſio.* 5,2,18. *Rhodiorum cum Philippo.* 5,17.2. *cum Ptolemæo.* 5,18. *Leontinorum cum Megarenſibus.* 5,46. *Heracleotarum cum Leucone.* 6,9,3,4. *Hieronis cum Carthaginienſibus.* 6,16,4. *Romanorum cum Ambraciotis.* 6,17. *Lacedæmoniorum & Thebanorum cum Platæenſibus.* 6,19,3. *Athenienſium cum Corcyrenſibus.* 6,20. *Byzantiorum cum Chalcedoniis.* 6,25. *Samiorum cum Æolibus.* 6,45. *Colophoniorum cum Alyatte.* 7,2,2. *Ægyptiorum adverſus Arabes.* 7,4. *Medorum cum Cyro.* 7,6,1. *Scytharum cum Dario.* 7,11,1,4. *Sinopenſium cum Datame.* 7,21,2,5. *Hiloticum.* 7,49
Beneficium maleficio compenſatum. 5,2,1
Benemerentibus prior locus in feſtis aſſignatus. 3,9,31
Benevolentia militum magni momenti. 5,11. *militum paranda duci.* 8,23,21,22,23,28,30. *civium.* 8,23,31.
Benevolentia omnes ſuperare conatur Alexander. 4,3,1
Benevolentiæ ſpecie decepti. 5,6
Berenice, uxor Antiochi Dei, Ptolemæi filia. 8,50
Bidorius Gallorum dux. 4,6,17
Bœotorum prælium cum Thracibus. 7,43
Boëdromionis die XVI *prælium ad Naxum contigit.* 3,11,2
Boeotarchæ. 4,7,11
Bœoti & Arcades contra Lacedæmonios. 2,1,14
Bœotia. 3,71
Bœotiam vaſtat Ageſilaus. 2,1,21
Bœotorum cum Theſſalis bellum. 1,12
Boeſcus Philippi inſidias enunciat. 4,2,11
Bolus, locus Caſſandreæ vicinus. 4,6,18
Bono malum rependendum. 5,11
Boſphori tyrannus Leucon. 5,44,1
Satyrus. 8,55
Brenno duce Roma capta. 8,7,2
Britanni ſuperati ab Antonino. Procem. 6. *a Cæſare fugati.* 8,23,5
Britannorum rex Caſſovellanus. 8,23,5
Brundiſium. 8,24,7
Bruti uxor, Porcia. 8,32
Brutus. 8,24,7. *Cæſarem occidit.* 8,32
Buzyges, Athenienſis 1,5
Byzantiorum cum Chalcedoniis bellum. 6.25
Byzantini auxilia mittunt Antigono. 4,6,8
Byzantium. 1,34,2. 2,24. *recuperatum a Clearcho.* 2,2,6.7. *captum.* 1,47,2. *oppugnat Philippus.* 4,2,21
Byzantius, Archibiades. 7,44,1

C.

Cadmea. 2,4,3. 2,3,1
Cadus fumi plenus tetro odore hoſtes cuniculo pellit. 6,17
Cædes mutua militum Athenodori. 5,21
Cæria, Illyriorum regina. 8,60
Cæſorum veſtibus induti milites, facile reliquos ſuperant. 7,11,6. *Cæſorum numerus celatus.* 4,6,10. 7,15,4
Callias. 1,40,1
Callicratides ſuperatus a Conone. 1,48,2

Calli-

Callicratidas navarchus Lacedæm. 1,44
Calida ne puerpera quidem Macedonum lavant. 4,2,1
Callimeles adoleſcens mactatus, & conjuratis oppoſitus ab Apollodoro, ſanguiſque ejus vino permixtus hauſtus. 6,7,2
Callippides. 6,10
Calippius Syracuſanorum tyrannus. 5,4
Calliſthenes. 5,17,1
Callitelis filius, Solyſon. 6,45
Calyudenſes. 8,53,2
Camarinæi. 5,6
Cambyſes. 8,29
Cameli adſpectum nec odorem fert equus. 7,6,6. *eorum adſpectu fugat Crœſi equitatum Cyrus.* ibid.
Campus utilis equitatui. 1,35,2
Candys. .7,11,8
Canes circum caſtra dimiſſi tranſitum in urbem impediunt. 2,25
Canibus hoſtes latentes ſylvis excitati. 4,2,16. *fugati hoſtes.* 7,2,1
Capetis qualis menſura. 4,3,32
Capillos ſe non raſurum jurat Cæſar priuſquam militum cladem vindicaſſet. 8,23,23
Cappadocia. 4,6,6. *in Cappadocia victus a Cyro Crœſus.* 7,8,2
Capti nobiles ſine pretio dimiſſi, ut ſuis eſſent ſuſpecti. 2,1,32
Captis navibus hoſtilibus decepti hoſtes. 5,40. 5,41
Captivi ipſi melior præda, quam veſtes & pretioſa ornamenta. 1,34,2. *ante aciem collocati, ut hoſtes ſagittis abſtinerent.* 2,1,30. 3,9,62. *ſi non redimuntur, ſed interficiuntur, alacriores redduntur milites.* 4,10,1. *captivi ſociorum ſine pretio redditi.* 5,2,17. *ne necarentur traditur locus.* 7,6,3. *ſine pretio redditi ad captandam benevolentiam.* 2,29,1.8,7,1.
Captivorum interficiendorum metu terrendi hoſtes. 6,19,1. *captivorum ſpecie decepti.* 5,19
Captivos nudos in foveam præcipitant Lacedæmonii. 2,31,2. *in caſtris ſuis deprehenſos, licet ſui ab hoſtibus eſſent interfecti, ſalvos dimittit Cæſar.* 8,23,28.
Capulis oſtenſis terror judicibus incuſſus. 3,9,15,28
Car, Hierocles. 5,17,1
Car, Pigres. 7,3.
Caræ. 1,41,5. *fruſtra oppugnatæ.* 4,2,19
Carbonibus ſe necat Porcia. 8,32
Cardiani. 5,41
Carena. 8,64
Cares a Meliis jure interfecti 8,64. *Galli vocati ab oraculo.* 7,3
Caria. 2,1,9. 4,7,4. 8,53,1
Cariæ rex Mauſolus. 7,23,1. *regina Artemiſia.* 8,53,5
Cariam incolunt Melii, 8,64
Carmina compoſuit Dionyſius. 5,46
Carmine ad bellum accenſi. 1,20,1
Carnes humanæ firmando ſceleri appoſitæ. 6,7,2
Caromemphitæ. 7,3
Carthaginem petit Agathocles. 5,3,5
Carthaginienſes invadunt Syracuſas. 2,11. *vicit Agathocles.* 5,3,2. *Attilium crudeliter necant.* 8,12. *aſtu Caji ſuperati.* 8,20. *in inſidias Leptinis incurrunt.* 5,8,1
Carthaginienſis Himilico. 1,27,1.
Carthaginienſium cum Syracuſanis bellum. 5,2,2. *cum Dionyſio bellum.* 5,2,9. *cum Syracuſanis prælium.* 5,7. *cum Timoleonte bellum.* 5,12,3
Caſſander. 4,8,3
Caſſandrenſium tyrannus Apollodorus, crudeliſſimus. 6,7,1,2
Caſſandriam capit Antigonus. 4,6,18
Caſſius. 8,24,7. 8,32
Caſſovellanus Britannorum rex. 8,23,5
Caſtra in amicorum ſolo quoque muniebat Iphicrates. 3,9,17. *capta hoſtes ſe dedere cogunt.* 2,12
Caſtris ſponte relictis decepti. 7,42 *cum jumentis, vulneratis, aliiſque, relictis integris, tuto capta fuga.* 7,11,4.
Caſtrorum crebra mutatio damnum æque hoſtibus infert ac populatio. 2,1,21. *caſtrorum ſpecie decepti hoſtes.* 7.21,6
Catane. 1,40,4,5.
Catanenſes oppreſſi dum audiunt concionantem Alcibiadem. 1,40,5
Cathæi, Indiæ populus. 4,3,30
Catonis filia Porcia uxor Bruti. 8,32
Cauloniam oppugnat Dionyſius. 6,11
Caunus a Philocle capta. 3,16

Cauſſa Macedonica. 5,44,5
Cedentes jam Macedonas ſemel adbuc impetum facerent hortatur Alexander, atque ita parta victoria. 4,3,8
Celænæ. 7,16,1
Celeritas multum valet in bello. 4,6,7,8. 4,9,1. 8,36. *in nuncianda victoria multum prodeſt.* 4,6,9
Celeritate præventæ inſidiæ. 2,3,16. *parta victoria.* 4,7,7
Cenchreæ. 6,5. 4,7,3
Centauri, Pelei genus, ab Hercule deleti. 1,3,1
Cephiſſus fluvius Bœotiam dividens. 1,3,5
Cera aures clauſæ. præf. 1.
Cereris Feſtum. 5,1,1
Cervenii, gens Thracica. 7,22
Certamen ſingulare Phrynonis & Pittaci. 1,25. *Melanthi & Xanthi.* 1,19
Certiores facti bellariorum mittendorum ſpecie. 8,36
Cerva candida Iberos in ſui admirationem rapit Sertorius. 8,22
Chabrias. 2,1,2
Chæronea. 4,7,11. 8,40
ad Chæroneam prælium. 4,2,2,7
Chalcidenſes. 3,4,1. *Chalcidenſes contra bellum gerit Timotheus.* 3,10,14. *Leontinorum urbem incolunt.* 5,5,1. *Megarenſes Leontio pellunt.* 5,5,2
Chalcidenſium cum Perdicca bellum. 4,10,2
Chalcedon. 2,24
Chalcedonem capit Darius. 7,11,5
Chalcioecus, templum Spartæ. 2,31,3
Chalcus, Macedo. 5,44,5
Chaldæus vates, Sudinus. 4,20
Chares. 3,9,29. *Chares & Proxenus duces contra Philippum.* 4,2,8. *inſidias fruſtra ſtruit Philippo.* 4,2,22. *oppugnat Ariſtonymum.* 5,44,3
Cherſoneſitæ. 8,56
Cherſoneſus. 3,9,44. 7,38
Chius. 1,44. 2,28,2. 3,9,58. 5,22,1
Chii falſo rumore decepti. 3,9,23
Chlæna pro haſta. 8,66
Choa Attica. 4,3,32
Chœnix Attica. ibid.
Chremonides, navarchus Ptolemæi. 5,18
Cicero a Gallis obſeſſus per Cæſarem liberatus. 8,23,6
Cilices piratæ decepti a Cæſare. 8,23,1
in Cilicia è prælio contra barbaros fugit Seleucus. 4,9,6
Cimbri & Teutones in Italiam. 8,10,1, 2,3
Cimmerii corpore maximo. 7,2,1. *bellum Alyatti inferunt.* ibid.
Cinado. 2,14,1
Cirrha. 3,5
Cithæron. 6,19,3
Cives, pro militibus appellati ad officium redeunt. 8,23,15
Cives a Clearcho interempti abſque offenſa ſuperſtitum. 2,30,3
Clades diſſimulata, ut tutius effugium eſſet. 7,33,3
Clades celeritate reparata. 4,6,8
Clam agendum, quod palam non conducit fieri. 2,14
Claſſico, & igne tabernaculis injecto deterritus ab oppugnatione ſubita hoſtis 4,9,2
Claves abjectæ. 1,38,2. *in oppidum conjectæ, ut fugæ ſpes adimeretur.* 5,24
Clavibus ad veras expreſſis capta Heræenſium urbs. 2,36
Cleandri filia Chilonis. 8,34
Clearchus. 7,18,1
Clementia in bello utilis. 4,11,2. 4,3,30
Clementiæ ſpecie decepti. 5,3,2
Cleombrotus. 2,3,8. *caſus.* 2,3,4
Cleomenes. 8,33
Clepſydrarum ope res è longinquo & celeriter indicatæ. 6,16,2
Cleri. 1,40,9
Clitus, dux Polyſperchontis. 4,6,8
Clypei ænei. 8,7,2
Cloaca ſe abſcondit Lachares. 3,7,2,3
Cnopus. 8,43
Codrus. 6,49
Cælum adſcenſurum ſe, & ad Junonem querelas de inobedientia eorum delaturum ſimulans dux Thracum, tumultuantes ad officium reducit. 7,22
Cœna regis Perſarum in ænea columna inſcripta. 4,3,32
Colaſſæ, urbs Phrygiæ. 7,16,1
Colias. 1,40,2
Collectis in unum locum militibus ab oppugnanda Corintho Lacedæmonii deterrentur. 3,9,43
Colloquii ſpecie matrem decipit Jaſon. 6,1,5.

6, 1, 5. deceptus Tiribazus. 7,13. deceptus Datames. 7, 29, 1
Colonia Megarenſium in Leontinorum civitatem. 5,5,1
Coloniam deducit Atticam Agnon. 6,52
Colophoniorum cum Alyatte bellum. 7, 2,2
Columna Semiramidis. 8,26
Columnam æneam, in qua ſcriptæ leges à Cyro, ut & cœna regia, convelli juſſit Alexander. 4,3,32
Colus & fuſus dono data duci re male geſta. 8,53,2
Comaſtus. 7,40
Commeatu aliquot dierum, quomodo in ſtipendii inopia, naves aliquot inſtructæ. 3, 10 11. commeatu inſtructus contra hoſtem inopia laborantem pugna abſtinere debet. 8,23,14
Commeatus abundantia ſimulata Mygdonium liberat. 7,36. non miſſus, cauſſa belli. 5,2,10
Commilitones, benevolentiæ cauſſa, appellabat milites Cæſar. 8,23,22.
Conciliat Lacedæmonios & Thebanos invitis ſociis Iphicrates. 3,9,37
Concionante Alcibiade Catane occupatur. 1,40,4
Concionantibus legatis Thracum urbem capit Philippus. 4,2,4
Concionis ſpecie Sarnuſii decepti. 4,2,12
Condaſce, unus è verticibus Tricoryphi, montis Indiæ. 1,1,2
Confirmati milites. 3,9,21,25. 4, 20. oſtenſa iis forma, & armatura hoſtium. 4.14
Conjugalis amor. 8,32. 8,33
Conjuges & liberi animum pugnantibus addunt. 7,6,1
Conjuratio per æs alienum evitata. 6,9,2
Conon ab Eteonico decipitur. 1,44
Conſenſus ducum neceſſarius. 1,31
Conſilia utilia patriæ, cum ſuo etiam damno, ſuppeditanda. 8,12
Conſilii & auxilii ſpecie decepti. 6,20
Conſilii communicandi ſpecie decipitur Tiſſaphernes. 7,16,1
Conſtantia in tormentis. 8,45. 8,62
Conſtantiæ ſingularis exemplum. 8,8
Contemnere Lacedæmonios, quomodo Thebanos docuerit Epaminondas. 2, 3, 6. hoſtem, periculoſum. 4,3,9
Continentia ducis multum valet in bello. 8, 16, 6. hoſtium militibus celanda. 8,23,24.
Contraria milites, quam præco edixerat facere juſſi, hoſtes deceperunt. 1,14
Convivii ſpecie decepti. 5, 3, 3. 8,23,1. 8, 64
Convivio poſt præcedentis diei laborem, Medis exhibito, eos ad defectionem compellit Cyrus. 7,6,7
Copais, palus. 7,43
Copiæ majores minorum ſpeciem præſeferentes. 3,9,19. 3,11,3
Copiarum vilioris partis jactura facienda in periculo. 2,17
Copias hoſtium non celabat militibus Cæſar. 8,23,19
Coraſibe, unus è verticibus Tricoryphi, montis Indiæ. 1,1,2
Corcyra. 1,40,4. 3,9,55
Corcyrenſes duce Timotheo contra Lacedæmonios. 3,10,16
Corinthii per inſidias cæſi à Nicia. 1, 39, 1
Corinthiorum tyrannus Cypſelus. 5,31
Corinthius Teleſinicus. 5,32,1
Corinthius gubernator, Ariſton. 5,13,2
Corinthum occupat Archidamus. 1,41,2 cepit Antigonus. 4, 6, 1. oppugnare ſtudent Lacedæmonii. 3,9,48
Corinthus. 3, 9, 28. prodita Demetrio. 4,7,8
Coriolanus. 8,25,3
Cornelius ob crudelitatem à Carthaginienſibus vincitur. 6,16,5
Coronatus myrto die feſto magna militum alacritate hoſtes ſuperat Timotheus. 3, 10, 4
Coronea. 2,1,3
Coryphe. 4,7,8
Coſſæos ſubigit Alexander. 4,3,31
Cotilium occupat Alexander. 6,12
Cranon Theſſaliæ urbs. 2,34
Cranoniorum tyrannus Dinias. ibid.
Cronium. 5,10,5
Craſſi caput & dextra abſciſſa. 7,41
Craſſus victus à Parthis, fraude captus & occiſus. 7,41
Creſphontes. 1,6
Cretenſis, Philetarus. 4,17. Nearchus. 5,35
Crines abraſi, ne iis prehenderentur ab hoſtibus.

hoſtibus. 1, 4. *pro funibus adhibiti.* 8, 67
Crinibus non compoſitis in bellum proficiſcitur Semiramis. 8,26. *Rhodogune* 8, 27
Crinippus. 3,9,55
Criſtas primi galeis impoſuere Cares. 7,3
Crithonis Oeansii filia, Themiſto. 8,46
Crœſum ab expeditione in inſulanos deterret Bias. 1,26
Crœſus. 1,26. 6,50. *captus a Cyro.* 7,6,3
Cryaſus. 8,64
Culpa diſsimulata Spartam liberat. 2,1, 15
Cultro victimario ad placitas ſibi conditiones Jaſonem cogit Iphicrates. 3,9, 40.
Cunctando Acarnanas ſuperat Ageſilaus. 2,1,10. *Annibalem Fabius.* 8, 14, 1
Cuniculi hoſtiles quomodo deprehenſi. 6, 17. *& ex eis hoſtes ejecti.* ibid.
Cuniculo capta urbs. 7,11,5
Cuniculus ſimulatus. 4,18,1
Curru ſtramine onusto occultatus ſervatur Demetrius Phalereus. 3,15
Currus Thracum inutiles reddit Alexander. 4,3,11
Curſu citato, cum intra teli jactum ventum eſſet, poſt lentum inceſſum, tela inutilia reddita. 2,2,3
Cuſtodes prædæ portionem accipientes liberam exeundi & intrandi poteſtatem ſervo corrupto faciunt. 3,14
Cyclopes Ulyſsis ſtrategematibus decepti. Procem. 1
Cymbalis & tympanis pro tuba uſus Bacchus. 1,1,1
Cypri urbs, Salamis. 4,7,7. *capta.* 5,20
Cyprii devicti a Cimone. 1,34,1
Cyprium æs Macedonico numiſmati permixtum. 3,10,14
Cyprus. 7,20
Cypſela oppugnat Antiochi filius. 4,16
Cypſelus. 1,7
Cyrene. 2,28,1
Cyrenenſis Callicratidas. 2,27,1. *Ophelas.* 5,3,4
Cyrenenſium tyrannus Nicocrates. 8,38. *rex Laarchus.* 8, 41. *Battus.* ibid. *cum Ptolemæo bellum.* 8,70
Cyrrha, 6,13
Cyrum ſuperat Crœſus. 7,8,1
Cyrus. 3, 4, 1. 7, 16, 1. *in prælio cæſus.* 2, 2, 2. *leges & regiam cœnam æneæ columnæ inſcripſit* 4,3,32. *ter victus à Medis, quarto eos debellavit.* 7,6,1. *trucidatur à Tomyri.* 8, 28. *deceptus ab Amaſi.* 8,29
Cyzicena ſerra. 2,24
Cyzicenos invadit Memnon. 5,44,5
Cyzicus. 1,40,9

D.

Daïmachus. 1,43,1
Damaſcum capit Antiochus. 4,15
Damaſcus. 4,5
Damaſippus & Aëropus duces ob pſaltriam è lupanari in caſtra conductam, finibus regni à Philippo pulſi. 4,2,3
Damaſithymus. 8,53,2
Damippus, Spartiata Syracuſas prodit. 8, 11
Damnum damno reparatum. 1,36,1
Darici aurei in via ſparſi inſequentes morantur. 3,7,1
Darii pugna cum Alexandro. 4,3,5
Darius ſuperatus ab Alexandro. 4, 3, 17, 27
Darius capit Babylonem. 7,12
Datames fraude occiſus. 7,29,1
Deceliam munire Lacedæmoniis ſuadet Alcibiades. 1,40,6
Decepti hoſtes, mutata conſuetudine ſua. 2,3,7. *cæſorum habitu.* 2, 11
Decimandos ſe offerunt milites Cæſaris. 8,23,26
Decimati milites, non interfecti omnes. 8,24,1
Decretum patriæ noxium, dolo antiquatum. 1,20,1
Defatigatos ante prælium hoſtes ſuperat Timotheus. 3,10,6,12
Defectio ſociorum diſsimulanda. 8,16,7. *detecta hoſtibus exitio.* 7,28,2.
Defectione ſimulata decepti. 7,29,1. 7,38. 7,39. 8,6
Defectoris ſpecie deficientes ſubacti. 4, 6, 6
Defeſsis hoſtibus recentes opponit Timotheus. 3,10,16
Delinquentes quomodo puniverit Auguſtus. 8,24,3

Delphica ſacerdos pecuniis corrupta à Lycurgo. 1,16,1
Delphos Thebis fugit Lachares. 3,7,2. *invadunt Galli.* 7,35,2
Delus. 3,9,36
Demaratus. 8,33
Demetrii præfectus Heraclides. 5,17,1 *Ænetus.* 5, 19. *prælium contra Seleucum.* 4, 9, 2. *prælium adverſus Lyſimachum.* 4,12,1.
Demetrius Athenienſis. 2,32
Demetrius Antigoni filius. 4,6,1. *pro patre Rhodum oppugnat.* 4,6,16
Demetrius Phalereus. 4, 7, 6. *Athenas capit.* 3,7,1
Demophon. 1,5
Deo dicata Cirrha juxta oraculum, capta. 3,5
Deorum ſtatuis præſentibus accenſi milites. 7,4
Deſperantes ad prælium non cogendi. 2, 1,28. 2,1,4. 3,9,14. 7,30. 1,38,3. 2, 38
Deſperatio militum victoriam hoſtibus eripit. 1, 17. *ſæpe facit quod virtus non potuit.* 1,30,3
Devovit ſe pro patria Syraces. 7,11,8
Dextræ, id eſt, gladio, magis fidendum quam lævæ, i. e. clypeo. 8,16,4
Dextram fidei cauſſa abſentibus mittebant Perſæ: 7,28,1
Diana Iſſoria. 2, 1, 14. *à Gallis culta.* 8,39
Dianæ templum. 6,50
Dianæ Hegemonis templum. 8, 52. *ſacerdos, Camma.* 8, 39. *ſacerdotem rapit Theopompus.* 8, 34. *religione Epheſo Crœſus parcit.* 6, 50. *feſto captæ Syracuſæ.* 8,11
Dianam ſibi omnia per cervam candidam indicare fingit Sertorius. 8,22
Dibictus. 7,33,2
Dictator quintum Camillus. 8,7,2
Dierum aliquot induciis, nocte agri vaſtati. 6,25. *perfectæ munitiones.* 6,53
Digma. 6,2,2
Dilata res, ſpecie requirentis conſenſum populi. 8,21
Dimidium tradere jubendo, inventum totum. 5,2,21
Dimiſſi exploratores poſtquam univerſa exploraſſent ingentem terrorem hoſtibus incutiunt. 7,15,2. *naves frumentariæ.* 7,15,3
Dimittendi exercitus ſpecie decepti. 7, 18, 2
Dinocrates, dux Agathoclis. 5,3,1
Dinomenes, pater Gelonis. 1,27
Dinon, dux Ptolemai. 4,15
Diocles. 5,3,8. 6,5
Diodorus. 6, 49. *unus è Demetrii ducibus.* 4, 7, 3, 4.
Diognetus. 8, 36. *Megarenſium princeps.* 1,27,3
Diomedes, Italus. 8,18
Dionis bellum cum Dionyſio. 5,2,6
Dionyſii gloriæ æmulus Agathocles. 5, 3, 2
Dionyſio opem fert Ariſtomenes. 2,31,1
Dionyſius, Lyſimachenſis. 4, 17
Dionyſius victus à Carthaginienſibus. 6,16,3. *carmina compoſuit.* 5,46
Dioſcuri. 1,41,1. 6,1,3
Dioſcurorum apparitione ſimulata decepti hoſtes. 2,31,4
Direptio urbis quomodo impedita. 2,1,26
Diſceſſu ſimulato, Phocenſium urbs capitur. 2, 1, 16. *ad prandium decepti hoſtes.* 5,13,2. 5,32.1. *ſimulato decepti.* 7,6,2,5. 7,27,1
Diſceſſum ſociorum quomodo impediverit Themiſtocles. 1,30,2
Diſceſſus ſociorum impeditus. 2,1,18
Diſciplinæ militaris crudele exemplum. 8,13
Diſcrimen indicatum milites fortiores reddit. 1,35,2
Disjuncti defectores facile comprehenduntur. 7,31
Diſperſi milites quamvis pauci ingentis multitudinis ſpeciem præbent. 1,32,3
Diſſidium excitatum inter hoſtes. 2,13
Diſſimulatio defectionis deficientes ad officium reducit. 2,1,14
Diſſuadet Crœſo Bias bellum navale. 1,26
Diſtracti hoſtes. 5,38. *à paucioribus ſuperati.* 3,4,2,3
Diſtractis ad dextram hoſtibus, à læva collis occupatus. 8,23,10
Diſtractos Coſſæos facile ſuperat Alexander. 4,3,31
Diſtractus hoſtis profligatus. 5,2,9
Diſtrahendi hoſtes. 6,16,5
Divini auxilii ſpecie milites confirmat

Epa-

Epaminondas. 2, 3, 6, 12
Divitiæ alienæ pro propriis. 6,21
Docimus, Macedo. 4,6,7
Dorienſes. 2,12
Dromichates, dux Thracum. 4,16
Drys, oppugnata Chabriæ. 2,22,3
Duces qui debeant fieri. 3,9,10
Duces proditionis caute comprehenſi. 3, 9.56
Duces egregii ante omnia conantur abſque periculo victoriam adipiſci. 1. præfat.
Duci in hoſtilem navem non tranſeundum. 6,16,5
Ducibus ad colloquium evocatis, obruti hoſtes. 7,27,2
Ducis exemplo milites fiunt alacriores. 8,16,2
Duplici ſumma promiſſa decepti. 8,23,1
Dux exercitui, quod caput corpori. 3, 9,22. *maximi in bellis momenti.* 5,11. *in exercitu locum perpetuo mutare debet.* 6, 4, 1. *quem palam metuebant, dolo comprehendunt Ephorii.* 2,14,1. *cautus, audaci præferendus.* 8,24,4
Dyrrachium obſidet Cæſar. 8,23,12
Dyrracchium. 8,23,26

E.

Ecbatana. 7,1
Echo Pani amica quare. 1,2,1
Ecphantus Syracuſiorum dux. 1,39,2
de Egreßione non ſolum pangendum, ſed & de ſalute. 4,3,20
Eïon, urbs ad Strymonem. 7,24
Elatia oppugnata Bœotis. 2,38
Eleates Ariſtides. 6,11
Elephanti periculoſi in prælio. 4,3,22. *inutiles facti.* 4,6,3. *porcorum grunnitum non ferunt.* ibid. *cum ſuibus nutriti, ut eorum voci aſſueſcerent.* ibid *conſpectum non ferunt equi.* 8, 23, 5. *Indici, Lybici.* 4, 21.
Elephantis ſtipatus Alexander. 4,3,24. *equi quomodo aſſuefacti.* 4,21
Elephanto viſo fugantur Britanni. 8,23,5
Elephantos equi non ferunt. 4,21
Eleporus fluvius. 5,3,2
Embata. 3,9,29
Ennenſes a Romanis deficiunt. 8,21
Epeus fabricator equi lignei conſilio Palladis. præf. 1
Epheſi præfectus Æneus. 5,19
Epheſiorum tyrannus Hegeſias. 6,49
Epheſios cædit Autophradates. 7,27,2
Epheſum oppugnat Cræſus. 6,50
Epheſus. 8, 57. *capta à Lyco.* 5,19. *cuſtoditur à Diodoro.* 4,7,4
Ephialtes Trachinius Perſis viam per montes oſtendit. 7,15,5
Epicrates, Mileſius. 8,23,1
Epidamnus. 8, 19. *capta a Caſſandro.* 4, 11, 4
Epidaurus. 3,9,39. 3,9,48
Epirotes, Pyrrhus. 8,49
Epirus. 4,8,3
Epiſtola cera obducta. 2,20
Epularum ſpecie decepti. 8,37
Equeſter Neptunus. 8,3,1
Equi ſtrategemate, ſecundo captum Ilium. 3,14
Equi elephantos non ferunt. 4, 21. *quomodo iis aſſuefacti.* ibid. *elephanti conſpectum non ferunt.* 8,23,5. *pabulandi cauſſa dimißi, ut facilius viri opprimerentur.* 5,46
Equis carentes teneant ſe in collibus. 4, 6, 6
Equiſo Darii, Ocbares, dominum regem Perſarum facit. 7,10
Equitatus inutilis redditur per aquam. 1, 3,5. *fugatus camelorum adſpectu.* 7, 6, 6
Equitatus magni ſimulatio. 2, 1, 17. 4, 4, 3
Equites acie ſua inutiles reddit Timotheus. 3,10,7.
Equus ligneus ſtrategema Ulyßis. 1. præf.
Equus cameli adſpectum nec odorem fert. 7.6, 6
Erebæa mons. 4,1
Eretrienſes caſi à Cnopo. 8,43
Ergetinorum urbem occupat Hippocrates. 5, 6
Erginus. 6, 5
Eruptione inter oppugnandum per mœnia disjecta facta multi hoſtium interfecti. 2,27,2
Eruptiones citato curſu faciendæ. 8,23,18
Erymanthius Sus ab Hercule captus. 1, 3, 1
Erythra. 8,43
Erythræorum dux, Dioguetus. 8, 36. *cum Chiis bellum.* 8,65
Eubœa. 1,21,1. 5,5,1

Euelthon, Salaminis Cypria rex. 8,47
Eucritus mortis vas datus. 5,2,22
Eudamidas. 2,29,1
Euephenus Pythagoricus Dionyſio inimicus, quare captus ab eo, & morte damnatus, menſium aliquot venia impetrata redit. 5,2,22
Eumaeus. 1. præf.
Eumenis pecunia diripitur. 4,6,9. *pugna cum Antigono.* 4,6,10
Euphratem Babylone avertit Cyrus. 7,6,5,8. *ſine navibus cum exercitu tranſit Datames.* 7,21,3
Euripidis Bacchæ cit. 7,41
Europam navigat Demetrius. 4,7,2
Eurotas. 2,1,27. 6,4,2
Eurydice Amyntæ filia. 8,60. *libertatem Caſſandrenſibus reſtituit.* 6,7,2
Eurydicea, feſtum. ibid.
Eurylochus. 6,13
Eurymedon, fluv. 1,34,1
Euryſthidæ. 1,10
Excubiæ diligenter agendæ. 1,28,2
Exathres, Parthus, Craſſum occidit. 7,41
Exemplo ducis inducti milites. 8,16,2. *ſuo ad laborem milites incitat Alexander.* 4,3,3. *ducis, periculum ſubeunt milites, cæli ferentes inclementiam.* 3,9,34. *ſuo ad comburenda ſpolia milites inducit Alexander.* 4,3.10
Exercitus humano corpori aſsimilatus. 3,9,22
Exercendi ſemper milites ac ſi periculum immineret. 4,2,10
Exercitia bellica adempta Lydis. 7,6,4
Experiri omnia decet ante bellum. 6,6,2
Exploratores quomodo deprehenſi. 3,13,1 5,28,2. *facile capti.* 5,33,5. *circumducti, & univerſa explorare juſsi magnum metum hoſtibus incutiunt.* 7,15,2. 8,16,8. *ignoti ſibi invicem emittendi.* 5,33,6. *cum nemine colloqui debent.* ibid.
Expoſiti milites abſque periculo. 5,22,4 *dimittentes ſe per remos.* 3,6,73

F.

Fabri & architecti quomodo parati. 7,21,2
Facibus equi territi. 3,9,60
Faciem hoſtium juvenum formoſorum eadendam monet Cæſar. 8,23,25
Facium dolo decepti hoſtes. 2,28,2
Facium uſus. ibid.
Factio ſuſcitata ab Erytione Mantineam tradit Lacedæmoniis. 2,13
Falces Toronenſium ſportas diſrumpunt. 3,10,15
Faleriorum magiſter traditus Camillo. 8,7,1
Faleriorum cum Romanis bellum. ibid.
Falſis accuſationibus ſublati duces. 5,2,2 *nunciis decepti Syracuſii.* 1,40,5 *ignibus decipit Iphicrates Thraces.* 3,9,50
Falſo nuncio decepti hoſtes. 4,18,2. 6,1,1
Falſo auxiliorum nuncio præſentibus hoſtium legatis, iiſque propterea dimiſſis, decepti hoſtes. 4,6,19. *falſo rumore ad officium reductus miles.* 2,2,4 *rumore oppugnandæ urbis hoſtilis, à propoſito deterriti hoſtes.* 3,9,20. *ad fœdus adacti Chii.* 3,9,24. *decepti hoſtes.* 2,1,9. 2,1,27. *omine corroborati milites.* 4,20
Fama mala benefacienti negligenda. 8,14,1
Famam malam de ſe quomodo correxerit Alexander. 4,3,30.
Fames diſsimulata. 1,46. 6,47
Fame diſsimulata ſoluta obſidio. 7,36.
Fames quomodo non intelligentibus, audientibus licet, hoſtibus indicata. 2,15
Familiaritas legatorum cum hoſtibus eos ſuis ſuſpectos reddit. 2,1,33
Famis ſimulacrum in æde Chalciæci. 2,15
Famula pro domina interfecta. 1,13. 8,57
Famulæ matris, muneris eligendi gratia vocatæ, retentæ, & non niſi data mercede dimiſſæ. 6,1,4. *colloquii ſpecie abductæ.* 6,1,5
Faſces lignorum incenſi victoriæ cauſſa. 7,6,9
Fauſta omina militibus oſtendi volebat Alexander. 4,3,14
Ferro molli Gallorum oppoſuit galeas ferreas, æneum clypei tegumentum Camillus. 8,7,2
Feſta inſidiis apta. 2,4,3. 2,31,4. 2,34. 3,11,2. 5,1,1. 6,45. 8,11. 8,36. 8,37.
Feſtinandum lente. 8,24,4

Fictis

Fictis literis Macedonum animos mutat Eumenes. 4,8,3
Fictis literis Athenienſes & Thebanos ab anguſtiis abſtrahit Philippus. 4,2,8
Fictum nuntium utile in bello. 1,33
Fidei habitæ ſpecie decepti proditores. 5,3,8. *cauſſa dextram abſentibus mittebant Perſæ.* 7,28,1. *inſigne exemplum.* 7,24
Fidem amicorum homicidii ſimulatione explorat Alcibiades. 1,40,1
Fidenates. 8,3,2
Fidenatum cum Romanis bellum. 8,5
Fides trierarcharum quomodo probata. 5,2,12. *probata quoque tyrannis.* 5,2,22. *hoſti data, ſervanda.* 8,12
Fiducia nimia deterriti. 6,4,2
Filiæ dominorum ſervis collocatæ. 5,2,20
Filium contra præceptum equum ad fluvium deducentem capite truncat Caius. 8,13
Filius dux electus, quia pater ſe illi legatum fore ſimularat. 8,15. *in locum interfecti parentis ſuffectus.* 8,56
Fiſſuræ occaſione in rupe occupata Acrocorinthus. 6,5
Flagella majorem in ſervos vim habent quam arma. 7,44,2
Flamma hoſtes perſequi prohibet. 7,8,2
Flumen elephanti ope tuto tranſit Cæſar. 8,23,5
Fluvii vis equitibus fracta. 4,7,12
è Fluvio bibere quomodo prohibiti milites ab Alexandro. 4,3,28
Fluvium per dolum tranſit Hiero. 1,29,1. *profundiori loco tranſiit Clearchus.* 2,2,1. *nocte tranſmiſit Iphicrates, ne hoſtes ex aqua turbida tranſitum ſentirent.* 3,9,61. *tuto quomodo trajecerit Datames.* 7,21,3,6. *alia parte, quam qua ſimulatum, tranſit Cæſar.* 8,23,9. *quomodo prior fratre tranſmiſerit Polyclea.* 8,44
Fluvius καθ' ἐξοχὴν *de Nilo.* 4,19.
Fluvius in campos inductus ut inutilis redderetur equitatus. 1,3,5
de Fœdere cum agitur non remittenda cuſtodia. 5,2,7
Fœderis ſpe decepti hoſtes. 2,2,2. *verbis ambiguis decepti.* 6,22, 6,14
Fœderis verba contra uſum communem ſumpta. 8,65. *ſpecie hoſtes decepit Piſiſtratus.* 1,21,1. *faciendi ſpecie decepti.* 7,18,1. 7,41
Fœderum religio à Romanis ſervata. 8,31
Fœdus nolentibus hoſtibus percuſſum. 1,7
Fœdus impeditum crudelitate. 2,2,8 *in ponte componitur.* 3,9,40. *Romanorum cum Gallis fraudulenter ſervatum.* 8,25,1
Forma & ſtatura hoſtium milites confirmati. 7,35,1
Fortiſſimi extremo loco in anguſtiis locati, ne fugere poſſent reliqui. 3,11,4
Fortiſſimos hoſtium invadendos docet ſerpentis exemplo Themiſtocles. 2,3,15
Fortitudo hoſti admirationi eſt. 7,48. 8,8
Foſſa à tergo ducta ſtrenuos reddit milites. 3,9,12
Foſſæ ductæ & occultatæ hoſtium equitatum perdunt. 6,18,2
Foveis impeditus & ſtratus hoſtium equitatus. 2,2,9
Fratrem ſepultura carere, quam hoſtibus victoriam confiteri, malebat Cineas. 2,32. *pecunia emungit Jaſon.* 6,1,6,7
Fraude non bello victi Theſſali. 4,2,19
Fraus fraude everſa. 5,17,1
à Fronte ſimul & tergo impetu facto hoſtes fugati. 7,14,1
Frugalitas militum Philopœmenis. 6,4,2 *in caſtris Scipionis.* 8,16,2
Frugum tempore impreſſio hoſtibus difficillima. 4,6,20
Frumento corrupto hoſtes ad deditionem compulſi. 5,1,3. *milites à muris vocati.* 3,16
Fuga ſimulata hoſtes in inſidias deducti. 1,40,9. 2,38. *hoſtes decepti.* 1,42,2. 2,1,27. 2,5,2. 3,7,41. 5,10,4. 5,16,2. 8,3,2. 8,28. *hoſti non intercludenda.* 1,30,3. *hoſtium non impedienda.* 2,1,6. *hoſtibus non præcludenda.* 3,9,2. *quomodo tuto capta.* 7,11,4. *tuta reddita per flammam.* 7,8,2
Fuga diſtractus hoſtis & ſuperatus. 5,22,1
Fugæ ſpes auferenda militibus. 5,20. *militibus adempta.* 3,9,12. *per ſcalas remotas ſublata.* 4,2,15. *fugæ ſpes adempta.* 5,24. 5,25. *ſubrutis à tergo viis, ſublata.* 7,46. *Fugæ ſpecie decepti ab Iberis Siculi.* 1,28.1

Fu-

Fugere ut hoſtem permitterent, cum ex clamatum à militibus, hoſtes in fugam acti. 2,31,1
Fugientes non trucidandi. 1,16,3. caute inſequendum. 3,9.2. neque ad mœnia. ibid. fugientes naves ad proximas inſequentes converſæ deprimunt eas. 5,22,1. 5,36
Fulgura præviſa & indicata militibus eos metu liberant. 1,32,2
Fulmen fictitium hoſtibus terrori. 1,12
Fumo deceptus hoſtis. 2,3,13. 2,4,1. 3,9,9. 5,10,4. 5,10,5
Fumus in hoſtem delatus magnæ ſtragis cauſſa. 1,40,7
Fumo hoſtibus ablatus proſpectus. 2,22,7 impediti hoſtes. 4,7,9
Furor ratione compeſcendus. 3,9,28
Furentibus militibus ſubtractus Antipater. 4,6,4
Furto celebris Autolycus Mercurii filius. 1. præf.
Furtum boum deprehenſum. 6,52

G.

circa Gabienem prælium inter Antigonum & Eumenem. 4,6,13
Gabios capit Tarquinius. 8,6
Gadamarta, Mediæ civitas. 4,6,11
Galatas fugit Eumenes. 4,8,1
Galaurus, Taulantiorum rex. 4,1
Galeam aqua repletam in maxima aquæ penuria ſibi oblatam in omnium conſpectu effundit Alexander. 4,3,25
Galeis criſtas primi impoſuere Cares. 7,3
Galli mercenarii Antigono. 4,6,17. mulieribus ac liberis ſtipendium flagitant. ibid Græciam invadunt. 7,35,1,2. Romam capiunt, duce Brenno. 8,7,2. cæſi ad Ausenem. ibid. obſident Ciceronem. 8,23,6. Romam cœperunt. 8,25,1. Seleucum vincunt. 8,61
Gallorum dux Bidorius. 4,6,17. cum Attalo prælium. 4,20. rex, Brennus. 7,35,1. Vercingetorix. 8,23,9. tetrarchæ, Sinorix, & Sinatus. 8,39
Gaudii ſpecie decepti. 5,3,3
Geloi. 5,6
Gergoviam oppugnat Cæſar. 8,23,9,10. ejus ſitus. ibid.
Germanos ante novilunium prælium detrectantes vincit Cæſar. 8,23,4
Getæ. 7,38. victi. procem.6
Gethoſyne. 8,50
Gladio magis fidendum militi quam vallo. 8,16,3
Gleba alba pro calculo. 1,6
Gorgidas. 2,1,2
Gorgippus, Satyri filius. 8,55
Gorgus, Theronis filius. 6,51
Græca armatura dono data ob rem bene geſtam. 8,53,2
Græci milites meliores Perſis. 2,16. inter auxilia Carthaginienſ. 5,2,17. ſuſpecti iiſdem aſtu Dionyſii. ibid. à Fauno ademptis armis interfecti. 8,18
Græcis armis deceptus Autophradates. 7,14,3. Lydi armati terrorem incutiunt Cyro. 7,8,1
Græcos decipit Tiſſaphernes. 7,16,1
ad Granicum prælium. 4,3,16
Greſſum unum procedentes hoſtes vincunt 2,3,4
Gubernacula duo ſingulis navibus contra tempeſtates adaptat Chabrias. 3,11,14
Gubernaculum oppoſitum hoſtili navi. 5,43
Gymnici ludi. 5,1.2
Gylippus. 1,39,4
Gythium occupatum ab Iſada. 2,9

H.

Habitu cæſorum induti milites hoſtes fallunt. 1,34,1. amico deceptus hoſtis. 5,44,5
Halyattes. 6,47
Harmodius & Ariſtogiton. 8,45
Hecatæus, Sintorum rex. 8,55
Hecates ſacerdos Chryſame. 8,43
Hecatomphonia de Lacedæmoniis ter ſacrificavit Ariſtomenes. 2,31,2
Hedylius mons. 1,3,5
Hegeſias, Epheſiorum tyrannus. 6,49
Helena cum Menelao à Rhodiis fere interfecta. 1,13
Helice, Achajæ urbs. 8,46
Helicon. 7,43
Helleboro infecta aqua. 6,13
in Helleſponto prælium navale. 4,6,8

Hel-

Helleſpontus ponte ſtratus. 1,30,3
Helnes Arcadum rex. 1,8
Helvetiorum cum Caſare bellm. 8,23,3
Hephæſtion. 4,3,27
Hephæſtionem luget Alexander. 4,3,31
Heraclea Trachinia. 2,21. *Heraclea.* 5,23
Heracleæ tyrannus Clearchus. 2,30,2
Heracleotarum bellum cum Leucone. 6,9,3,4
Heracleotes Clearchus. 2,30,1,2
Archebius. 5,39
Heracleum. 2,3,8
Heraclidæ. 1,7. 1,10
Heraclides Agathoclis filius. 5,3,4
Heracon, Phricodemi filius. 8,46
Heræenſium urbs capta à Dioeta. 2,36
Hercules Minyas quomodo ſuperarit. 1,3,5
Herculis ſtrategemata. 1. *Centauros, Pelei genus, delevit.* 1,1. *apud Pholum diverſatus.* 1,3,1. *expeditio adverſus Trojanos.* 1,3,3. *filia Pandæa.* 1,3,4. *templum Thaſi.* 1,45,4. *ſacerdos.* 2,3,8
Hermæ, ſtatuæ Mercurii. 1,40,6
Hermæum. 6,24
Hermias. 6,48
Hermocrates, Dionyſii affinis. 5,2,4
Hermocratis filius Dionyſius. 5,2,2
Herodes, Parthorum rex. 7,41
Hiberna longe diſtantia periculoſa. 4,8,4
Hidrieus. 7,23,2
Hierocles, Car. 5,17,1
Hieronis cum Carthaginienſibus bellum. 6,16,4
Hilotes. 1,17
Hiloticum bellum. 7,49
Himeram invadit Dionyſius. 5,2,10
Himilco. 1,27,1. 5,2,6
Hinamames. 8,26
Hinnulus Sertorii Dianæ ſacer. 8,22
Hinnitum primus edit equus Darii, opera Oebaris. 7,10
Hipparchus. 5,17,1
Hipparion, Dionis filius. 5,2.8
Hippias tyrannus. 1,22. 3,2. *major natu filius Piſiſtrati.* 5,14. *Leænam meretricem fruſtra torquet.* 8,45
Hipponicus. 1,40,1
in Hiſpania omnium civitatium muri eodem die diruti. 8,17
Holcias defectorum caput. 4,6,6
Homerus commendat ſtrategemata. 1. *præf. citatus aliquoties.* ibid.
Homerus citatus. 1,4
Honoris ſpecie deceptus. 6,1,6
Hordeum pro tritico, pœnæ loco datum militibus. 8,24,2
Hoſpitalia dona fraudulenta Arcadum. 1,7
Hoſpites hoſpitio receptos interficiunt. 7,40
Hoſtes per transfugas decepti. 1,9. 1,15. 1,20,2
Hoſtes crebris bellis exercentur. 1,16,2
Hoſtia veneno infecta decepti. 8,43
Hoſtiæ proſperæ militibus oſtenſa eos alacriores reddunt. 4,3,14
Hoſtibus capta urbe, portæ apertæ, ut tuto fugerent, & victoribus minus eſſet periculi. 3,9,3
Hoſtis frigori aſſuetus, exponendus æſtui ſolis. 8,10,3
Hoſtium regio à populatione defenſa. 4,3,18
ſacra Hoſtium ſcire in bello utile. 8.23,4
Humanitas Alexandri. 4,3,30. *Caſſandri Salaminem ei conciliat.* 4,11,2
Hydaſpis tranſitu prohibere Alexandrum conatur Porus. 4,3,9
Hyrcani. 4,3,24
Hyrcania. 4,3,19

I.

Iacchus juvat Themiſtoclem. 3,11,2
Jacula cum inſcriptione in urbem miſſa diſſidium excitant. 2,29,1
Jaculari prohibiti hoſtes, quomodo. 7,9
Jaculis nautæ impediti. 6,46
Jaſon tyrannus fœdus componit cum Iphicrate. 3,9,40
Jaſon, Trallianus, tragœdus. 7,41
Iberi. 1,28,1
Iberia. 7,48. 8,16,1
Iberiam invadit Cato. 8,17
Ignari milites adverſus ſocios ducti. 6,1,1
Igne repulſi hoſtes. 1,39,3
Igne amico decepti hoſtes. 3.9,55. *territus hoſtis.* 4,4,1. *impedita perſequutio.* 4,7,10. *conſumta urbs potius quam tradita.* 7,24

Ignes

Ignes & iumenta in caſtris relinquens clam hoſtibus diſceßit Chabrias. 3,11,15. *ignes prima vigilia maximi, ſenſim deinde minores.* 4,8,4

Ignibus extinctis decepti hoſtes. 4,6,11. *caſtrorum ſpeciem referentibus hoſtes decepti.* 4,8,4. *ab itinere deterritus hoſtis.* 4,9,5. *caſtris injectis in inſidias deducti hoſtes.* 5,8,1. *decepti.* 6,2,1. 6,11. *res celeriter indicatæ.* 6,16,2. *territi hoſtes.* 7,6,9. *conſuetis fieri jußis, tuto capta fuga.* 7,11,4

Ignis terrorem injicit hoſtibus. 1,8. *injectus hoſtium caſtris eos à cæde abſtrahit, & fugat.* 1,28,1. *hoſtem à perſequendo deterret.* 1,40,8. 2,4,2. *optime extinguitur aceto.* 6,3

Ignium ambiguitate impedita auxilia. 6,19,2

Ignominia ad officium reducti tumultuantes. 8,16,5. 8,23,15. *ignominia poſt mortem deterret Mileſias à ſuſpendio.* 8,63

Ignominiæ exprobratione milites à fuga retenti. 8,9,2. 8,23,16

Ignoti invicem emittendi exploratores. 5,33,6

Ignoto habitu fuga ineunda. 4,9,6

Ilerda. 8,23,28

Iliſſus. 5,17,1

Ilium captum dolo Ulyßis. 1. præfat. *captum à Charidemo.* 3,14

Illyriorum & Macedonum bellum. 4,10,1. *regina, Caria.* 8,60

Illyris. 4,11,4

Imber Cæſarem juvat. 8,23,8

Imberbes adoleſcentes pro mulieribus. 1,20. 2,3,1.

Imbrum incolnere Tyrrheni. 7,49

Impedimenta relicta, ne milites pro iis pugnantes interirent. 1,49,1. *combuſta, ut milites promptiores redderentur.* 4,3,10. *hoſtium diripere milites ipſe dux prohibet.* 4,8,5

Impedimentis potitus Antigonus, integra per tumultuantes ob ea milites, potitur victoria. 4,6,13. *direptis interfecti milites ne ob ea tumultuarentur.* 4,12,1

Impedimentorum direptionem neglexit Alexander, ne viros prælio ſubducerentur. 4,3,6. *impedimentorum ingens multitudo quomodo ſervata.* 4,5

Imperatore locum in acie ſimul & navem mutante decepti hoſtes. 1,48,5

Imperatori periculis abſtinendum. 2,2,3

Imperitos remiges brevi in littore peritos reddit. 3,11,8

Impetum priores in hoſtem ut facerent milites rogat Iphicrates. 3,9,26

Impranſi hoſtes oppreſsi. 8,16,1

Improviſi oppreſsi hoſtes victoriam ſine cæde dant. 4,6,7. *oppreſsi hoſtes.* 6,6,2

Impunitas in bello quandoque fortiores reddit. 8,9,1.

Incendiis & agrorum vaſtatione, ab anguſtiis Bœotiæ hoſtes abſtracti. 4,2,14

Includi exercitum ſinit Demoſthenes poſitis inſidiis, qui includentes adorirentur à tergo. 3,1,2. *includi metuens hoſtis fugatus.* 5,2,6

Indi à Baccho ſuperati. 1,1. *armis & haſtis occultatis, & hedera cinctis, & vino inebriati.* ibid. *timiditatem Alexandri in tranſeundo immerito rident.* 4,3,9

Indiæ caſtellum oppugnat Alexander. 4,3,20. *rex Alexander.* 4,3,23. *populus Cathæi.* 4,3,30

Indiam ſubegit Alexander. 4,3,10

Indicatæ res celeriter & è longinquo clepſydrarum ope. 6,16,2

Indici elephanti. 4,21

Indicium ſimulatum rem ipſam prodit. 5,2,4

Induciæ ab hoſtibus violatæ, deos ipſis iratos reddit. 2,1,8

Induciis dierum aliquot nocte agri vaſtati. 6,25. *perfectæ munitiones.* 6,53 *obruti hoſtes.* 7,43

Inimici quomodo detecti. 7,20. 4,3,19

Inimicitiæ deponendæ in communi patriæ periculo 1,31

Inimicorum ſtatuas reponendas curat Cæſar. 8,23,31

Injuria ſimulata decepti. 5,17,2

Inſidiæ priori die collocatæ, hoſtibus periculoſæ. 1,39,1. *à diſcedentibus relictæ hoſtibus periculoſæ.* 1,40,2. *hoſtium ex ſuſpicione prænunciatæ inutiles redditæ.* 2,8. *ſimulatæ pacis cauſſa.* 8,8

Inſidias prænoſcendi ars. 5,2,3

Inſidias militibus urbem intrantibus

ſtructas in commodum ſuum convertit Philippus. 4,2,18
Inſidiatores deprehenſi. 7,21,4
Inſidiis ſuperantur provocati hoſtes. 2,12
Inſomnium Eumenis. 4.8,2
Inſtructi ſemper habendi milites. 8, 23, 17
Joco aliquis abſolutus. 5,46
Iones Xerxis ſocii quomodo ab eo abſtracti. 1,30,6. *Medorum partes ſequentes ab iiſdem abſtracti.* 1,33. *in inſidiis cæſi.* 2,37, *Miletum incolunt.* 8, 35.
Ionia. 7,20. *hiſtrionibus nobilis.* 6, 10
Ioniæ præfectus, Philoxenus. 6,49
Ionum ad defectionem ſollicitat Iſtiæus. 1, 24
Ionum in Aſia colonia. 8,43
Iphicrates. 2,24
Iphicratis nomine terreri ſoliti hoſtes. 3, 9, 25
Irus luctatus cum Ulyſſe. 1. præf.
Iſidis templum. 7,3
Iſſoria Diana. 2, 1, 14
ad Iſſum prælium. 4,5,1
Iſthmicorum victores coronantur apio. 5, 12, 1
Iſthmum munire volunt Lacedæmonii. 5, 30.
Iſtiæa. 2,7
Iſtone. 6,20
Itali conſervati à Dionyſio. 5,3,2
Italiam incolere quomodo compulſi Trojani. 8,25,2
Italici Locri. 6,22
Italorum bellum cum Hierone. 1,29,2
Iter quomodo faciendum inſtantibus hoſtibus. 1, 49, 2. *quomodo celatum.* 4, 7,2. 5,2,12. 5,10,2
Itinere per ſolitudines & avia, ex improviſo decepti hoſtes. 4,15. *ſimulato decepti hoſtes.* 5,16,1
Itonia Minerva. 7,43
Judicium minis evaſit Iphicrates. 3, 9, 15, 29
Junonis templum Sami. 1,23,2. 6,45. *ſacerdotes, duces Thracum in bello.* 7, 22
Jupiter Polieus. 5, 1,1. *ejus templum:* ibid. *Minoi leges dictat.* 8,4
Jurejurando decepti. 8, 50. 8, 52. *deceptus hoſtis.* 3, 2. *Mamercus.* 5, 12,2. *ficto decepti.* 7, 34. *fallendos hoſtes, pueros teſſeris ajebat Lyſander.* 1, 45, 3. *ante pugnam obſtricti milites fortius pugnant.* 5,21
Jusjurandum captioſum. 2, 6. 2, 19. *non ſervatum.* 5, 3, 1
hoſtibus ſervavit Regulus. 8,12
Juſtitiæ & æquitatis ſpecie occupatum imperium. 7,1
Juvenes mulierum ſpecie hoſtes decipiunt 2,3,1. 2,4,3
Ixomatæ. 8,55

K.

Κλεοδῶνες virgines dictæ Macedonibus, poſt Μιμαλλόνες. 4, 1

L.

Laarchus rex Cyrenenſium. 8, 41
Labor omnia vincit. 1,41,5
Lacænæ bellicoſæ. 8,49
Lacedæmon terræ motu collapſa. 1,41,3
Lacedæmonem diripere valens Epaminondas, diſceſſit. 2,3,5
Lacedæmonii, canente tuba præliari ſoliti. 1,10. *contra Thebanos & Athenienſes.* 2,1,2. *auxilio Dionyſio.* 5, 8,2. *victi à Diotimo.* 5, 22, 1, 2. *Iſthmum munire volunt.* 5, 30. *Plateas oppugnant.* 6, 19, 2. *Tyrrhenos receptos interficere conantur.* 7,49
Lacedæmoniis vetitum artes mechanicas exercere. 2,1,7
Lacedæmoniorum rex Eurytion. 2, 13. *Cleonymus.* 2, 29, 1. *dux Nicomachus.* 3, 10, 4. *cum Pyrrho bellum.* 8, 49
Lacedæmonios Corinthi interficit Iphicrates. 3, 9, 45. *ſuperat Demetrius.* 4,7,9
Lacedæmonius Ariſtomenes. 2,31,1
Lachares, tyrannus. 4,7,5. 6,7,2
Lacmes ſociorum fortiſſimi. 2,3,15
Lacones viſo Ariſtomene, quem putabant mortuum, in fugam vertuntur. 2, 31, 2
Laconica deſperatio pro ſalute. 1, 17
Laconicam populantur Athenienſes. 1, 36, 1. *invadit Epaminondas.* 2,3,5. *Chabrias.* 3,11,6. 3,11,15

Laconum dux Braſidas. 1,38,1
Lamia capta Antipatro prandentibus Lamiis. 4,4,2
Leva, id eſt, clypeo, minus fidendum, quam dextra, id eſt, gladio. 8,16,4
Laſtrigonum campus. 5,6
Lampſace, Mandronis filia. 8,37
Lampſaceni ſervati. 2,1,26
Lampſacum. 2,2,7. *unde dictum.* 8,37.
Lapides infimi per univerſum murorum ambitum ſublati, cum in fœdere lapidem eximendum ſanxiſſent. 6,14
Largitionibus ſollicitantur milites. 4,8,3
Lariſſam venit Philippus. 4,2,11.
Latini à Romanis nuptiarum ſpecie decepti. 8,30
Latmum capit Mauſolus. 7,23,2
Latmum occupat Artemiſia. 8,53,4
Leænam æneam in honorem meretricis, nomine Leænæ, erigunt Athenienſes. 8,45.
Leander, frater Nicocratis. 8,38
Lechæum. 4,7,8
Legati hoſtium, ſi tui in periculo verſantur, non reddendi, priuſquam tuos receperis. 1,30,4. *facti ſuſpecti.* 2,1,32. *ſi commodum, nonnihil detinendi.* 4,6,10. *miſſi de pace retenti & ſubito eruptio facta.* 5,2,7. *re non obtenta, contrarium nunciare juſſi.* 6,6,1
Legatio miſſa de ſepeliendis mortuis à duce vulnerato, ut reliquos ſervaret. 1,41,4
Legatione miſſa hoſtes dilati. 1,39,4
Legationis ſpecie nobiliſſimi ejecti. 5,31
Legatis hoſtium humaniter acceptis & dimiſſis decepti. 6,6,2
Legatum filio iturum ſimulans pater, efficit ut filius eligatur dux. 8,15
Legatus profectus, qui expoſcebatur, ſervatur. 5,15. *re male geſta joco a Dionyſio abſolutus.* 5,46
Leges divina auctoritate ſancitæ. 1,16,1. 8,4
Leges veteres poſt Leuctricam pugnam demum valere juſſit Ageſilaus, ne multi notarentur infamia. 2,1,13. *à Cyro aneæ columnæ inſcriptæ.* 4,3,32
Legiſlator Lacedæmoniorum Lycurgus. 1,16.
Lemnum incoluere Tyrrheni. 7,49
Leonidas, Macedo. 4,6,6. 7,15,5
Leoninæ pelli aſſuenda vulpina. 1,10,5
Leontini. 5,2,1. *ſuperati ab Agathocle.* 5,3,1.
Leontinorum in urbe degit Hipparinus. 5,4. *Leontinorum tyrannus Theocles.* 5,5,1. *Leontinorum in urbem coloniam à ducunt Plataenſes.* ibid *Leontinorum urbe pulſi Siculi.* ibid. *Megarenſes.* 5,5,2. *Leontinorum cum Megarenſibus bellum.* 5,46
Leontinorum tyrannus Panætius. 5,46
Leontomenes, coquus. 6,7,2
Leoſthenes oppugnat Panormum. 6,2,1
Leporem inſequentes, omiſſis Perſis, Scythæ, terrorem ipſis incutiunt. 7,11,1
Lepori inſertæ literæ. 7,7
Leptines. 6,16,1
ad Leucadem à Timotheo victi Lacedæmonii. 3,10.4,12,17
Leucadius, Dorotheus. 5,35
Leucani ſuperati à Cleandrida. 2,10,2,4
Leucas. 3,10,4,12
Leucon Boſphori tyrannus. 5,44,1
Leucothea fanum. 5,2,21
Leuctra. 2,3,2,4
Leuctrica pugna. 1,10.2,1,13
Lex, capitis pœnam in tranſgreſſores lata, magno patriæ damno, quomodo abrogata. 2,33
Lex talionis. 5,12,2
Libelli dati ſingulis gubernatoribus navium. 4,7,2. 5,10,2. *reſignati reſignantibus mortem adferunt.* 5,2,12
Libertate hoſtibus promulgata, ſe tradiderunt. 4,7,6
Libertatis ſpecie decepti. 5,3,7
Libes vino dediti. 5,10,1
in Libyam trajicit Agathocles. 5,3,5
Libyci elephanti. 4,21
Lima diſſecta vincula. 6,49
Linguam dentibus abſcindit Leæna, ne quid per tormenta fateri cogeretur. 8,45
Lipara. 6,16,5
Literæ, abraſis capillis, capiti inuſtæ. 1,24. *in tabellis cera obductis à Demarato miſſæ.* 2,20. *clam miſſæ.* 7,7. *ſimillimæ externa forma, ſed contrario argumento, permutatæ.* 7,19. *inimicæ deprehenſæ.* 7,20. *telo alligatæ miſſæ.* 7,33,1. *malorum nunciæ in contrarium ſenſum prælectæ.* 8,16,7. *interceptæ, poſt-*

poſtquam eſſent lectæ, reddita. 4,11, 3. ad diverſos de rebus occultis data eodem tempore aperiendæ. 8, 17. jaculo alligata. 8,23,6
Literas intercipere utile. 4,11,3
Literas contra ſe tulit Lyſander. 7,19
Literis ſuſpectus factus hoſtilis dux. 5, 2, 8
Loco amplo, ſed cui anguſtus tantum exitus, caſtra metari non oportet. 2,2,4
Locri. 1,9. 1,35,2
Locum difficilem quomodo tranſiit Alexander. 4,3,21
Locus paluſtris aſſignatus iis, quos interire volebat Clearchus. 2,30,2
Ludimagiſter diſcipulos prodens, punitus. 8,7,1
Ludorum ſpecie decepti vicini. 6, 10. captæ uxores. 8,3,1. decepti. 8,18.
Luſtrandorum armorum ſpecie occupatum imperium. 5,46
Luxuriæ inſtrumenta caſtris ejicienda. 8, 16,2. Specie deceptus hoſtis. 4,7,3
Luxurioſi raro fortes. 4,3,32
Lycaus Arcadiæ mons. 4,7,9
Lycaonia. 4,6,6
Lycius Pericles. 5,42
Lycius, bubulcus Alexandro dux viæ. 4,3,27
Lycopus. 8,70
Lycum fluvium tranſjicit Demetrius. 4, 7,12
Lycurgi diſciplinis filium ſuum imbui ſe velle ſimulat Pyrrhus. 6,6,2
Lycurgus Apollinis auctoritate leges ſuas munit. 8,4
Lycus, Lyſimachi dux. 5,19
Lydi deficiunt à Cyro. 7,6,4
Lydia. 1,34,2. 2,1,9
Lygdamidis filia Artemiſia. 8,53,2
Lygdamis, Naxiorum tyrannus. 1,23,2.
Lyſander accuſatus à Pharnabazo. 7,19
Lyſias, Seleuci ducum unus. 4,9,5
Lyſimachenſis, Dionyſius. 4,17
Lyſimachi dux, Lycus. 5,19. filius Alexander. 6, 12. cum Thracibus bellum. 7,25. uxor Arſinoë. 8,57
Lyſimacho Epheſum prodere vult Diodorus. 4,7,4
Lyſimachus. 3,7,2,3

M.

Macedones deficiunt ab Antigono. 4, 6,6. Perſis ſuperiores. præf.1.
Macedoniæ rex Aëropus. 2,1,17. Argæus. 4,1
Macedonica cauſa. 5,44,5
Macedonicum numiſma. 3,10,14
Macedonum virgines thyrſis armatæ hoſtes fugant. 4,1. Κλωδώνες inde dictæ. ibid. cum Onomarcho pugna. 2, 38. Macedonum & Illyriorum bellum. 4,10,1
Machinarum confringendarum & conſervandarum ratio. 6,3
Machinis ſuis hoſtium molitiones inutiles reddit & ad fœdus compellit Timotheus. 3,10,15
Mæotis, Tirgatao. 8,55
Magi ſublati à ſeptem principibus. 7,10
Magneſia. 2,27,1,2. 5,44,4. 6,2,1
Magni cognomen Scipio, Maximi Fabius cur adepti. 8,14,2
Magnis copiis inſtructus moderate bellum gerebat Antigonus; imbecillibus vero fortiter hoſtes invadebat. 4,6,5
Majores copiæ ſimulatæ minores. 2,10,4
Malea. 8,23,1
Mali ominis metus ſublatus. 3,10,2
Malo malum non rependendum. 5, 11
Malum omen converſum in bonum. 5, 12, 1
Mamercus, tyrannus obſeſſus à Timoleonte. 5,12,2
Mandragora admixta vino decepti. 5, 10,1. 8,23,1
Mandro, Bebrycum rex. 8,37. ejus filia, Lampſace. ibid.
Mania. 8,50
Mantinea per factionem occupata. 2,13. oppugnata Ageſipoli. 2,25
Mantinenſis pugna. 2,32
Marcellus. 8,10,2
Mardonius. 7,33,3
Maris, liquidorum menſura. 4,3,32
Maronitæ ſubacti à Philippo. 4,2,22
Maſæſyliorum rex Syphax. 8,16,7
Matrem decipit Jaſon. 6,1,2,3,4,5
Maurufii victi. procem.6
Mauſolus. 6,8
Mazares, Medus. 7,6,4
Mecrida Lyſimachi uxor. 6,12

Media. 4,3,32
Mediæ præfectus Pithon. 4,6,14
Medias. 8,54
in Medis hyberna egit Antigonus. 4,6, 11. *à Medis deficiunt Perſæ.* 7,6,7
Medorum rex Deioces. 7,1. *cum Cyro bellum.* 7,6,1. *cum Perſis prælium.* 7,45,2
Medoſaccus, rex Sarmatarum. 8,56
Megacles. 1,21,3. 5,2,8
Megara oppugnavit Antigonus. 4,6,3
Megarenſes per Solonem decepti. 1,20,2. *Siculos Leontinorum urbe pellunt.* 5,5, 1. *pulſi à Chalcidenſibus.* 5,5,2. *Troi um incolunt.* ibid.
Megarenſium cum Athenienſ. bellum. 1, 20,1. *cum Leontinis.* 5,46
ex Megaris coloniam Leontium deducunt Platæenſes. 4,5,1
Melænæ, caſtellum. 1,19
Melanippus, Apollinis ſacerdos. 8,38
Melophori Perſæ. 4,3,24
Memnon Darii dux. 4,3,15
Memoria eximia quomodo præditus viſus Antigonus. 4,6,2
Memphis. 4,19. 7,3
Menda. 2,1,31
Menecrates. 8,57
Menegetes pancratiaſtes luctatur cum Philippo. 4,2,6
Menelaus præfectus Salaminis Cypri. 4, 7,7
Menon, Theſſalus. 7,18,1
Mercatorum ſpecie decepti hoſtes. 5,16,3
Mercurius Autolyci pater. præf.1
Mercurius Philius. 3,9,21
per Meretrices animos civium erga ſe deprehendit Dionyſius. 5,2,13
Meretrices caſtris exigendæ. 8,16,2
Merion frater Jaſonis. 6,1,6
Merita cuique præmia diſtributa alacriores reddunt milites. 3,9,31
Merum, unus è verticibus Tricoryphi, montis Indiæ. 1,1,2
Meſopotamia. 4,17
Meſſena Creſphonti ceſſit. 1,6. *Meſſena.* 6,16,4. 2,31,3
Meſſenam oppugnat Agathocles. 5,15
Meſſenia. 2,1,28
Meſſenii. 2,3,5
Meſſeniorum cum Lacedæmoniis bellum. 1,15. *dux Ariſtomenes.* 2,31,2. *Agemachus.* 2,35. *cum Dionyſio bellum.* 5,2,18
Meſſenius, Megacles. 5,15
Mecapontini. 5,2,22
Methonem expugnat Philippus. 4,2,15
Methymna. 1,44. 5,44,3
Metrodorus, Satyri tyranni filius. 8,55
Metu ſimulato decepti hoſtes. 5,33,4
Metus hoſtium militibus demptus. 3,11,1
Mileſii. 7,16,1. 7,45,1. *Cæſarem à piratis captum pecunia ſua liberant.* 8, 23,1
Mileſiorum tyrannus Thraſybulus. 6,47. *cum Naxiis bellum.* 8,36
Mileſius Iſtiæus. 1,24. *Charimenes.* 5, 42
Miletum. 6,8
Miletum oppugnat Halyattes. 6,47. *in Miletum irrumpit Tiſſaphernes.* 7, 18,2. *incolunt Iones.* 8,35
Miletus. 1,45,1
Militaris rei ſcientia utilis quoque in pace. proœm.3.
Milites quomodo confirmati. 3,9,21. *alacres nimis inhibiti.* 3,9,28. *accepti ſpecie invadendæ terræ hoſtilis.* 5, 3,6. *hoſtes egredientes impedire detrectantes, quomodo coacti.* 6,9,4. *adverſus truculentum hoſtem non ſtatim educendi, ſed aſſuefaciendi primo aſpectum hoſtium ſuſtinere.* 8,10,1. *confirmati contra inauſpicia.* 8, 23,32,33. *veſtes permutare juſſi, quo promptiores in labore.* 3,13,2
Militibus venia data, ut eſſent fortiores. 8,9,1. *ſingulis conſervandi hoſtis poteſtatem facit Cæſar.* 8,23,30
Militum erga ducem benevolentia magni momenti. 5,11
Milo Deidamiam necat. 8,52
Μιμαλλόνες virgines Macedonum dictæ poſt, quæ prius Κλωδῶνες.
Minæ audaciores cautum faciunt hoſtem, & inſidias detegunt. 3,9,24
Mindarus prælio navali perit. 1,40,9
Minerva Ilonia. 7,43
Minervæ templum. 5,59. 6,51
Minervi Aſſiſiæ templum. 6,47
Minervæ Chalciœcæ templum. 8,51
Minio permixta aqua. 6,54
Minos Jovis auctoritate leges ſuas munit. 8,4

Minyæ quomodo ſuperati ab Hercule. 1, 3,5. *in civitatem recipiuntur à Lacedamoniis.* 7,50. 8,71
Minyis nubunt Lacœnæ. 8,71
Mithridatis dux Archelaus. 8,9,2
Mitylene. 1,44. 1,48,2. 3,9,23
Mitylene obſeſſus Conon. 1,48,4
Mneſidemus. 5,17,1
Medius Atticus. 4,3,32
Mœnia multarum urbium uno die diruta. 8, 17
Mons Erebœæ. 4,1
Montes occupandi, quia ex iis in hoſtium exercitum proſpectus. 4,6,11
Mora tranſeundi, decepti. 8,23,9
Morbo ſimulato deprehenſi civium animi. 5,2,15
Mors regis diſsimulata ad firmandum ſucceſſori imperium. 7,17. *mors diſsimulata.* 8,50. *virilis turpi vitæ præferenda.* 4,6,5
Morte ſimulata deprehenſi civium animi. 5,2,15
Morti traditus Eucritus. 5,2,22
Mortui clam cremati, ne cæſorum numerus innoteſceret. 4, 6, 10. *occultati.* 2,1,23. 7,15,4. *ignorati commilitonibus.* 2,3,12
Motya. 5,2,6
Mucius, navarchus Caſsii & Bruti. 8, 24,7
Muliebri habitu effugit Lachares. 3,7,3
Mulier Pyrrhum interficit. 8, 68. *maritum carcere liberat.* 8,34
Mulieres hoſtes decipiunt. 2, 3, 1. *in prælium redire faciunt Perſas.* 7,6,1. *viros in prælium redire compellunt.* 7, 45,2. *veſtitæ, ſimul cum viris egredientes, gladios ſub veſtibus occultant, iiſque traditis maritis, prædam agentes milites interficiuntur.* 7, 48. *maritos ſuos, permutatis cum ipſis veſtibus, carcere liberant.* 7, 49. *maritorum prælium dirimunt.* 7,50. *Gallorum conſiliis interſunt.* ibid. *& lites dirimunt.* ibid *virili, viri contra muliebri veſte induti.* 8, 33. *duce Teleſilla Spartanos repellunt.* ib. *viros, viros vero mulieres factos dolet Xerxes.* 8, 53, 5. *crines pro funibus præbuere.* 8, 67. *fortiter pugnantes cum maritis interficiuntur.* 8, 69. *in prælio maritos fortiter adjuvant.* 8,70. *ſponte ad necem ſe offerunt.* ibid.
Mulieris fortitudo ne in hoſtium poteſtatem veniret. 8, 48. *in tormentis conſtantia.* 8,45. 8,62
Mulierum habitu milites occultati. 1,20, 2. *interceſsione ſervatur Roma.* 8,25, 3. *fortitudine Pyrrhus à Lacedæmoniis pellitur.* 8, 49. *fortitudo victoriæ cauſſa.* 8,65
Multi infamia non notandi. 2,1,13
Multitudinem Laconum militum quomodo ſociis oſtenderit Ageſilaus. 2,1,7. *hoſtium militibus celat Timotheus.* 3, 10, 8. *ipſe timens exercitum caute ſubducit.* ibid.
Multitudinis ſpecie decepti. 7,44,1
Multitudo militum celata. 2,10,4. 3, 9, 19. *ſimulata.* 4,19. 8,23,7. *navium occultata.* 1,47,1. 2, 7. 3, 11,3. 5,22,2. 8,20
Multitudo cæſorum quomodo occultata. 2,1,23. *celata, ne contriſtaretur miles.* 2, 3, 11. *celata.* 7,15,4. *ingens à paucis fugata.* 2, 23. *hoſtium explorata citharœdo.* 5,44,1
Multorum infamia quomodo celata. 2,3, 10
Multorum equitum ſpeciem Theſſalis præbet Alexander. 4,4,3
Munerandi ſpecie deceptus. 7,33,2
Muneribus afficiendi fortes. 8,24,5
Muneris ſpecie matrem decipit Jaſon. 6,1,4
Munichiam recipit Caſſander. 4,11,1
Munitione hoſtium pro ſe utitur Braſidas. 1,38,1
Munitionibus hoſtium fere clauſis tuta per anguſtias eruptio. 2,1,22. 1,38,1. 2,2,5
Muri ſponte dejecti, ut milites fortius pugnarent. 2,22,3
Muros ligneos de navibus explicat Themiſtocles. 1,30,1
Muros Athenarum fruſtra impedire conantibus Lacedæmoniis perficit Themiſtocles. 1,30,4
Muſica perniacioſa ab Ulyſſe vitata. præfat. 1
Mutare veſtes inter ſe juſſi milites, promptiores in labore. 3,13,2

Mutatione veſtimentorum decepti hoſtes. 3,9,52. *cuſtodes,* 3,14
Mutatis armis decepti inſidiatores. 7,21,4
Mutatis crebro veſtibus evitatum periculum. 7,37
Mutato habitu facile effugium. 3,7,1. *decepti hoſtes.* 3,9,58. *ſervatus.* 5,42. *decepti.* 6,12. *ſervati.* 6,49
Mutilatione ſpontanea decipitur Darius. 7,11,8. *Babylonii.* 7,12
Mycale. 1,33. 7,45,1
Myſteria violata per Alcibiadem. 1,40,6. *minora.* 5,17,1
Myus. 8,35

N.

Navalia Rhodiorum incenſa. 5,17,2
Naves altum petere juſſæ ne refugium eſſet fugientibus. 1,3,3
Naves contra tempeſtatem quomodo munierit Iphicrates. 3,9,38. *ſervare non valens incendit Timotheus.* 3,10,8. *contra fluctus munit Chabrias.* 3,11,13. *crematæ ad tollendum effugium.* 5,3,5. 5,25. 7,47. *tres actuariæ contra hoſtilem triremem ſervatæ.* 5,13,1. *ſubductæ, ut fortius pugnarent milites.* 5,20. *celeriores, fugientes primam hoſtium navem inſequentem depriment.* 5,22,1. *in portu, elicitis prius hoſtibus, incenſæ.* 6,16,4. *onerariæ tuto deductæ.* 6,23. *frumentariæ hoſtiles dimiſſæ, terrorem hoſtibus incutiunt.* 7,15,3
Navi expedita, comitata majori, tutius iter. 1,38,4
Navibus unctis in modum hoſtilium navium decepti. 5,34
Navibus alligatis in prædam objectis decepti. 5,39. *hoſtilibus captis decepti hoſtes.* 5,40. 5,41
Navigia nocte abſtrahere hoſtes impediti. 2,22,1
Navis fugiens proximam inſequentem converſa deprimit. 5,36
Navium numerus occultatus. 5,22,2. 8,20
Naupactus. 1,9. 3,4,3. 6,23
Nautæ inutiles redditi. 6,46
Naxii tyrannus Lygdamis. 1,23,2.
Naxiorum cum Mileſiis bellum. 8,36
Naxum delatus ad caſtra Athenienſ. quomodo evaſerit Themiſtocles. 1,30,6
ad Naxum prælium. 3,11,2,11
Naxus prodita Dionyſio. 5,2,5
Neapolis. 4,2,22
Nebulis captatis ex lacubus & fluminibus Alpium, decepti. 8,23,2
Neceſſaria tantum concedenda militibus. 6,4,3
Nectanebo Ægypti rex. 2,1,22
Nelei poſteri. 8,35
Ne eis, feſtum apud Mileſios. ibid.
Nemo ſive οὔτις ſtratagema Ulyſsis. præfat. 1.
Neptuni templum Helices. 8,46. *ejus indignatio Helicen perdidit.* ibid.
Neptunus Equeſter. 8,3,1
Neroni inſidias ſtruunt Piſo & Seneca. 8,62
Neſtor, unus ex Alexandri Epiri regis ſtipatoribus. 8,52
Neutros ſequuti à Cæſare pro amicis, à Pompejo pro inimicis habiti. 8,23,27
Nicæam, viduam Alexandri præfecti Acrocorinthi filio uxorem petit Antigonus. 4,6,1
Nicanor, præfectus Antigoni, victus. 4,6,8. *decipit Diodorum.* 4,7,4
Nicanor Munichiæ præfectus occiſus. 4,11,1
Nicias deceptus ab Hermocrate. 1,43,2
Nicoclis uxor, Axiothea. 8,48
Nicocrates aſtu uxoris perit. 8,38
Nicomachus dux Lacedæmoniorum. 3,10,4,12,17
Nicomedia. 8,21,1
Nicoſtratus. 6,10
Nini uxor Semiramis. 8,26
Nitetis Apriæ filia, Cyri uxor, Cambyſis mater. 8,29
Nocte perfectæ munitiones, induciis dierum. 6,53. *obruti hoſtes, induciis dierum aliquot.* 7,43. *præliaturus ſimulet ſe luce pugnaturum.* 2,3,7
Nocturnæ eruptiones terrorem incutiunt hoſtibus. 6,18,1
Nomina Scytalis inſcripta, brachiiſque alligata, ut cæſi in prælio agnoſcerentur. 1,17
Nomini imponendo infanti ſplendidum extructum convivium. 6,1,6

Notium oppugnat Paches. 3,2
Novem viæ. 6,53
Novilunium ad pugnandum exſpectant Germani. 8,23,4
Novus pugnantium ſtatus terrori hoſtibus. 2,1,2
Nox illunis inſidiis apta. 1,12. 1,37. 2,35
Nox apta itineri per loca arida. 3,9,47
Nox procelloſa effugio apta. 6,19,3
Nube orta, inſidiarum occaſio. 2,3,13
Nudi Lacones Thebanis Gythium portum eripiunt. 2,9
Numi pretium duplicatum. 6,9,1
Numiſma æreum. 3,10,14. *è ſtanno & ære.* 4,10,2
pro Numiſmate ducis ſigillum. 3,10,1
Nuptiæ violentæ periculoſæ. 8,46
Nuptiarum celebrandarum ſpecie Acrocorinthum capit Antigonus. 4,6,1. *capta urbs.* 5,1,4. *decepti.* 8,30. 8,39
Nympharum templum. 8,4. *earum auctoritate leges fert Numa.* ibid.
Nymphæus. 8,64

O.

Obſcure loquendum, ne hoſtes intelligant. 2,15
Obſeſſi omni commeatu & auxiliis intercludendi. 4,6,16
Obſeſſus Conon quomodo indicaverit id Athenienſibus. 1,48,4
Obſes, fœdere rupto, interfectus. 8,55
Obſides clam elapſi redditi. 8,31. *ſi periculum, detinendi etiam quidam ex hoſtibus.* 4,6,17
Obſidionis ſolvendæ ſpecie decepti. 2,1,16
Obſignati de itinere libelli nautis traditi, aperiendi ſi tempeſtate diſtraherentur. 5,10,2
Octavius, Craſſi legatus. 7,41
Odryſias, Odryſenſes. 3,9,60,62
Oeanthius. 8,46
Oebares, Cyri Satrapa. 7,45,2
Oenyſſa. 8,16,6
Olympias. 4,8,3. *Pydna capitur a Caſſandro.* 4,11,3
Olympium. 1,39,2
Olynthia. 3,10,7
Olynthius, Ariſton. 5,44,1
Omen in hoſtes transferendum. 2,9,3
Onetorides. 5,17,1
Onium. 2,3,3. 2,3,9
Ophelas, Cyrenenſis. 5,3,4
Oppugnatio remiſſa ſeditionem in urbe parat. 1,41,2
Oraculum. 1,19. 1,30,1. 6,53 *ſimulatum.* 2,1,27. 5,12,3. *contra hoſtes explicat Themiſtocles.* 1,30,1. *Ammonis.* 7,3
Oratione melius quam prælio res conficere. 4,2,9
Oratores Græcarum civitatum corrupti à Perſis Lacedæmoniis bellum inferunt. 1,48,3
Orchomenus. 2,1,18. 4,7,11
ad Orchomenum prælium Syllæ cum Mithridatis copiis. 8,9,2
Ordinem non requirendum invadentibus hoſtibus, ſed cuique eo loco, quo eſſet, fortiter pugnandum. 3,10,13
Ordines ſervati in ſumma ſitis, ſpecie aquæ mortiferæ. 4,3,28
Ordo militum egregius terrorem hoſtibus incutit. 3,9,63
Ornatus egregius militum ad deditionem hoſtiles milites allicit. 4,16
Orontes Armeniæ Satrapa. 4,8,3
Orontes. 7,13. *à rege deficit.* 7,14
Orthiomagus locus maritimus. 4,6,9
Oryandres. 7,11,7
Oſſam montem, exciſis in eo gradibus, transſcendit Alexander. 4,3,23
Otio prohibendi milites. 3,9,35
Οὖτις *ſive Nemo ſtrategema Ulyſſis.* præfat. 1
Oxythras. 7,33,2

P.

Pachinum. 5,8,1
Pacis ſpe decepti. 6,16,1. 6,16,5
Pæanæ Pindari & Steſichori. 5,46
Pæoniam obtinet Lyſimachus. 4,12,3
Pæonum rex Autoleon. ibid.
Pagaſa. 6,2,1
Palamedes Ulyſſis dolo deceptus. præf. 1. *damnatus proditionis.* ibid.
Palatha quadrangula. 4,3,32
Palladium cui traditum cuſtod. 1,4. *fictum pro vero redd.* ibid.

Palla-

Palladis ſimulacrum Thebis. 2,3,12
Palladis ſacerdos armatura ſua terret hoſtes. 8,59
Pallas conſilium dedit fabricandi equi ligni. 1. præfat.
Παλληνίς. 1,21,1
Pallene. 4, 7, 3. 6, 7, 2. Phlegra ante dicta. 7,47
Pammenes. 7,33,2
Pan dux Bacchi, quare cornua ipſi tribuantur: quare panici terrores: Echo ipſi amica, 1,2
Panariſte. 8,50
Pandæa Herculis filia. 1,3,4. ab ea regio India Pandæa dicta. ibid.
Panici terrores cui tribuuntur. 1,2
Panicus terror ſedatus. 3,9,4. 4,3,26
Panis ex herbis. 8,23,24
Panormum oppugnat Leoſthenes. 6,2,1
Panormus Achajæ portus. 6,23
Pantagnoſtus, frater Polycratis. 1,23,2
Papaverum, ſummis capitibus decuſſis, ſine reſponſo nuncium remittit Tarquinius. 8,6
Paphlagonia. 7,29.2
Paratonium. 2,28,2
Parcendum hoſtibus clamabat Cæſar. 8, 23, 29
Παρεξειρεσία. 3,11,13,14
Parianorum & Lampſacenorum de finibus contentio. 6,24
Parii, Pythagorai. 5,2,22
Parium. 6,24
Parmenio dux Alexandri. 4,3,3,17
Parnaſſus. 1. præfat. 1,3,5. 6,18,1
Pars melior exercitus ſervata, objecta hoſtibus viliori. 2,17
Parthenii. 2,14,2
Parthorum rex Herodes. 7,41. dux Surenas. 7,41. rex dicitur magnus. 7, 41.
in Parthos bellum. procem.6
Paryſatis. 7,16,1
Paſargada. 7,6,1,9
Paſſus tres, ducis rogatu, progreſſi in prælio milites, victoria potiuntur. 7, 14, 2
Patris ſumma erga filium ſaveritas. 8, 13
Pauci multos fugant. 2,23
Paucitas equitum quomodo occultata. 2, 1,17. celata, 3,9,19. 4,4,3
Pauſaniæ mater, Theano. 8,51. Pauſanias à matre punitus. ibid.
Pecunia ad templum ædif. accepta, conducti milites & occupata arx. 5,1,1. miſſa ad duces hoſtium. 5, 2, 18. de militibus mutuo ſumpta alacriores reddit. 3,9,21. mutuo ſumpta, creditores coacti inſidiatores comprehendere. 6,9,2. ingens coacta ex captis ad ludos invitatis vicinis. 6,10
Pecuniæ inopia ducis ſigillo pro numiſmate utitur Timotheus. 3,10,1. Cyprium æs admixtum Macedonico numiſmati. 3,10,14. ſublata. 3,11,5. duplicat militum numerum Demetrius ut metum incutiat hoſtibus. 4,7,1. ex ſtanno æri admixto percuſſum numiſma. 4,10,2. ei qua ratione ſubventum. 6,9,1. ingens ſumma quomodo confecta. 7,32
Pecuniam quomodo Athenienſibus invenerit Iphicrates. 3,9,30. quomodo ſibi parat Dionyſius. 5,2,19. Jaſon. 6,1,2. & ſeqq. à militibus direptam quomodo acceperit Dionyſius. 5,2,21. ab amicis quomodo collegerit Mauſolus. 7,23,1
Pediarchus, præfectus. 1,27,2
Peditatus loco ſpatioſo contra equites inutilis. 2,5,2
Peleus. 1,3,1
Pelles adverſus fluctus. 3,11,13
Pellenen oppugnant Ætoli. 8, 59
Pelinnenſium cum Pharſaliis bellum. 4, 2, 19
Pelopidas. 2,38
Peloponneſii. 2, 3, 5. reſiſtunt Polyſperchonti. 4,14
Peloponneſiorum cum Athenienſibus bellum. 1, 18. adverſus Lacedæmonios. 1,46
Peloponneſus diviſa inter Creſphontem, Temenum, & Ariſtodemi filios. 1,6
Peluſium capit Cambyſes. 7,9
Peloponneſus. 2,3,3
Penelope. 1. præf.
Peparethus. 6,2,2
Pera mendici ſtrategema Ulyſſis. 1. præf.
Peræa Rhodiorum in continente terra. 4, 18, 1
Perdicca. 4,19
Perdiccæ filius Amyntas. 8,60

Perdiccas cum Timotheo adverſus Chalcidenſes. 3,10,14
Perfidia ipſis hoſtibus execratur. 4,6,15
Pericles Lycius. 5,42
Pericula temere non obeunda. 3,9,43
Periculo vitato mens mutatur. 6,16,1
Periculo periculum propulſatum. 3,9,20
Perjuri Deos ſibi infeſtos reddunt. 2,1,8
Permanere in eodem loco victoriam Thuriis tradidit. 2,10,2
Perſæ in prælium redire coacti per mulieres. 7,6,1. *nudi deſpectui Græcis.* 2,1,5. *ſeptem, aggredientes nocte Magos, quo ſigno ſe noverint.* 7,11,2. *ſervantur per pluviam, invocato Apolline.* 7,11,8
Perſarum regis cœna in ænea columna inſcripta. 4,3,32 *regia.* ibid.
Perſarum regum ſigillum. 8,27
Perſarum tria millia cæſi à Seile. 7,39. *ad Comaſtum.* 7,40
Perſarum rex, dictus Magnus rex. 7,21,3
Perſas quomodo ad defectionem à Medis compulerit Cyrus. 7,6,7
in Perſas bellum ſuſceptum. proœm.6
Perſequentes a fugientibus victi. 5,22,1
Perſeus philoſophus præfectus Acrocorinthi. 6,5
Perſica ſtola. 3,9,59
Perſides tunicis ſublatis pudore viros in prælium redire compellunt. 7,45,2
Petra invia quomodo ab Alexandro capta. 4,3,29
Petronius. 7,41
Peuceſtes. 4,8,3. 4,6,13
Phalanx Laconica. 2,1,19
Phalcidonem Theſſaliæ urbem expugnat Philippus. 4,2,18
Pharnabazus. 1,40,9. 1,48,3. 3,9,38
Pharnacis filius, Artabazus, 7,33,3
Pharſalici campi. 8,23,25
Pharſaliorum cum Pelinnenſibus bellum. 4,2,19
Pharſalus. 8,23,29
Phaſelis. 5,42
Pheneum. 8,34
Pheræ captæ a Meſſiniis. 2,35
Pherenſis Dinias. 2,34
Pherenſium tyrannus Alexander. 6,22,1
Philetærus, Cretenſis. 4,17
Philippi Macedonis dictum, cum in prælio deceptus ab Onomarcho. 2,38. *filia Cynane.* 8,60
Philippi Perſei patris bellum cum Rhodiis. 5,17,2
Philo, Phricodemi filius. 8,46
Philobœotus. 5,16,1
Philomeli filius, Thraſymedes. 5,14
Philoſophus Perſeus, cuſtos Acrocorinthi. 6,5
Philotas. 4,3,27
Philotera. 8,52
Philoxenus. 6,10. *Ioniæ præfectus.* 6,49
Philoxo uxor Tlepolemi mariti mortem in Helena ulciſci conatur. 1,13
Phlegra, Pallene poſt dicta. 7,47
Phlius. 3,9,49,54
Phocenſes oppugnati ab Ageſilao. 2,1,16
Phocenſis Onomarchus. 2,38
Phocenſium tyrannus Philomelus. 5,45. *dux Phoxus.* 8,37
Phocion ſuperat Athenodorum. 5,20
Phocis. 1,35,2. 5,15
Phœnices audacia & promptitudine Iphicratis circumventi. 3,9,63
Phœbiades. 2,3,1. 2,5,2
Phœnicia. 3,9,62
Phœniciæ naves, audita Antigoni victoria, ejus triremibus ſe tradunt. 4,6,9.
Phœniciam petere naves jubet Antigonus. 4,6,8. *petiturum ſe ſimulat Agathocles.* 5,3,6.
Pholus. 1,3,1
Phoxus. 8,37
Phraſſaortes, Darii cognatus. 4,3,27
Phricodemus. 8,46
Phryges rei divinæ ſpecie a Mida circumventi. 1,7,5
Phrygia. 1,34,2. 4,6,6. *majore potitur Arſames.* 7,28,2
Phrygii & Pieriæ amor. 8,35
Phrynonis & Pittaci certamen. 1,25
Phye, Minervæ habitu a Piſiſtrato ornata eundem in arcem deducit. 1,21,1
Pietate Darii moti Ægyptii ad officium redeunt. 7,11,7
Pigres, Car. 7,3
Pindarus. 5,46
Piraënſes propriis armis oppugnat Demetrius. 4,7,5,6

Piræeus.

Piræus. 1,40,3. 3,4,1. *captus.* 6,2,2
Piſander. 2,1,3,4
Piſidiæ anguſtiæ. 4,6,7
Piſidæ. 7,27,1
Piſiſtrati filia rapta à Thraſymede. 5,14
Piſo inſidias ſtrui Neroni. 8,62
Piſſythnes, Hyſtaſpis filius. 3,2
Pitane. 2,1,14
Pishon Mediæ præfectus. 4,6,14
Pittacus, Pori nepos. 4,3,21
Plataæ. 1, 33. *oppugnatæ à Lacedamoniis & Thebanis.* 6,19,3
Plataenſes ex Megaris coloniam Leontium deducunt. 5,5,1
Plataïs. 6,19
Plumbum liquefactum in oppugnantes effuſum. 6,3
Plures hoſtes inſequendo diſtracti à paucioribus ſuperantur. 1,48.2
Plures quomodo ſibi adſciverit milites, quam per delectum ſibi conceſſum Tolmidas. 3,3
Pœnæ loco hordeum pro tritico militibus datum. 8,24,2. *flexis genibus totum diem juſſi ſtare, vel lateres totum diem ferre.* 8,24,3
Polieus Jupiter. 5,1,1. *ejus templum.* ib.
Pollis, Lacedæmoniorum præfectus. 3, 11, 11
Polyænus octo libris ſtrategematum comprehendit nongenta ſtrategem. 1. præfat. *natione Macedo ætate jam confectus ſcripſit hos libros.* ibid. *cauſſarum patronus.* 2. præfat. *ſextum librum conſcripſit, bello contra Perſas & Parthos ſuſcepto.* procem.6
Polyarchus, Erixus frater. 8,41
Polycles. 5,17,1
Polydorus, frater Jaſonis. 6,1,7
Polyſperchon liberare conatur Olympiadem. 4,11,3. *ejus bellum contra Antigonum.* 4,6,8
Pompejus. 8,23,12,14. *Junior.* 8,23, 16
Pons ſtratus in Helleſponto. 1,30,3
Pons Sperchii. 2,3,13
Ponti civitas, Theudoſia. 5,23. *rex Pariſades.* 7,37
Populatio impedita. 4,3,18
Pori prælium cum Alexandro. 4,3,22
Porſena, Tyrrhenorum rex. 8,8. 8,31
Portæ Suſidæ. 4,3,27
Porthaon cur dictus Jaſonis filius. 6,1,6
Porus Alexandrum tranſitu Hydaſpis prohibere tentat. 4,3,9
Poſthumius. 8,30
Poſtrema parte aciei infirma, per ſubmiſſos à tergo cæſi hoſtes. 4,6,11
Præda amicis reddita, amiciores facti. 3, 9, 37. *noxia prædantibus.* 3,9,41,46. *recuperantibus.* 3,11,6. *combuſta, quod impedimento militibus.* 4, 3, 10. *abjecta perſequentes detinet.* 7,29,2. *quomodo à Cimone diviſa.* 1,34,2. *quouſque agenda.* 3. 10,5
Præda civitas militibus data, facilius expugnatur. 8,11
Prædatores in magno periculo ab egredientibus ex urbe hoſtibus, appellendo ad urbem ſervavit Chabrias. 3,11. 10, 12
Prælium Alexandri cum Poro. 4,3,22. *Antigoni contra Seleucum.* 4, 9, 1. *ad Arbela.* 4,3,6,17. *Athenienſium cum Caſſandro.* 4, 11, 2. *Athenienſium contra Teleſinicum.* 5,32,1. *Carthaginienſium cum Syracuſanis.* 5,7. *ad Chæroneam.* 4, 2, 2. *Demetrii contra Seleucum.* 4,9,2. *Gallorum cum Attalo.* 4, 20. *ad Granicum.* 4, 3, 16. *ad Iſſum.* 4, 5, 1. *Lyſimachi adverſus Demetrium.* 4, 12, 1. *ad Naxum.* 31,1, 2, 11. *ad Salamina.* 3, 11, 2. *navale Syracuſanorum & Athenienſium.* 5,13,2
Præmia in caput præfecti hoſtilis oblata, loci deditionem maturat. 4,9,4
Præſidium omne ex urbe non tollendum. 5. 4
Prævifa tempeſtates minus terrent. 1, 32,2
Prandentes opprimendi. 5,13,2. 5,32,1. 5,44,4
Prandium regis Perſarum in ænea columna inſcriptum. 4,3,32
Pranſis militibus impranſi hoſtes opprimendi. 5,13,2. 5,32,1. *inſolito tempore militibus, prandentes ordinario hoſtes invadit Iphicrates.* 3,9,53
Praſiæ. 2,15
Priami ſoror Æthilla. 7,47
Primi metu ſequentium fortiter ſe gerunt. 6,9,4

Prien-

Priennenſis, Bias. 1,26
Prinaſſus, Rhodiorum in Peraa urbs. 4,18,1
Procidentes ante pugnam in genua milites Alexandri Perſarum ardorem extinguunt. 4,3,5
Proditio quomodo impedita. 2,22,3. *comprehenſo ſimul proditore.* 4,7,4. *grata, proditor vero interfectus.* 4,12,2. *diſsimulata, ſed tandem punita.* 6,9,3
Proditione capta Amphipholis. 1,38,2 *ſimulata magna copia collecta.* 7,15,1. *diſsimulata parta victoria.* 5,21,7. *deprehenſa, aliis proditorum loco conſtitutis decepti hoſtes.* 7,28,2
Proditionis reus Iphicrates, oſtenſo judicibus gladii capulo abſolvitur. 3,9,29. *ſpecie deceptus.* 7,26
Proditore ab ipſis hoſtibus, punito, ſecuta urbis deditio. 8,7,1
Proditores ipſis hoſtibus inviſi. 4,6,15. *deprehenſi.* 5,2,12. *ſpecie fidei non habita delationibus, decepti, & poſt victoriam trucidati.* 6,9,3. *juſſu ducis ad hoſtes tranſire ſimulatum.* 8,5
Promiſsis palam à duce factis, ad defectionem ſollicitati hoſtes. 4,9,3
Prophytus Epheſius. 7,23,2
Protei fabula explicata de dolis, quibus uſus eſt. 1. præf.
Proxenus Bœotius. 7,18,1
Proxenus & Chares duces contra Philippum. 4,2,8
ob Pſalteriam in caſtra conductam è lupanari duo duces regno expulſi à Philippo. 4,2,9
Pſammetichus, Ægypti rex. 8,29
Pſeudanor Bacchus. 4,1.
Pteleus. 7,26
Ptolemæi dux, Philocles. 3,16. *ejus cum Rhodiis bellum* 5,18. *cum Cyrenenſibus bellum.* 8,70. *ei Damaſcus eripitur.* 4,15. *inſidiis à Demetrio fugatur.* 4,7,7
Ptolemaus. 8,48. *dolo occiſus.* 8,52
ex Publicano tyrannus Phalaris. 5,2,2
Publicola. 8,8
Pudore retenti fugientes. 8,9,2. 8,23,16
Pulvere excitato deceptus hoſtis. 2,3,14. 4,6,13. 4,19
Pulvis excitatus magni equitatus ſpeciem prabet. 8,23,12
Pydnam capit Caſſander. 4,11,3
Pygela. 7,23,2
Pylus, civitas Laconica. 3,1,1
Pyrrhi filia Deidamia. 8,52. *cum Lacedæmoniis bellum.* 8,49. *cum Argivis bellum.* 8,68
Pyrrhus à muliere interficitur. ibid.
Pythæ filia, Pieria. 8,35
Pythagorei, Parii. 5,2,22
Pythes. 8,42
Pythion. 5,17,1

Q.

Quadrans ſtipendiis ſubtractus veluti arrhabo. 3,9,51
Quærendi ſpecie, is qui quærebatur & aderat, tuto effugit. 6,8

R.

Rapinæ actæ Clearchi juſſu, ut commode arcem munire poſſet. 2,30,1
Raſo capiti inſcriptæ litera. 1,24
Raſura anteriorum crinium à Theſeo. 1,4
Recedendo opportunum locum nactus Philippus Athenienſes occidit. 4,2,2
Receſſu ſimulato deceptus hoſtis. 5,44,2. 8,23,3
Redemptio non conceſſa fortes milites reddit. 4,10,1
Reditus ex metallis non diſtribui ſed claſſem iiſdem ædificare ſuaſit Themiſtocles. 1,30,5
Regis pro populo ſpontaneus interitus victoriæ cauſſa. 1,18
Religio Darii ſimulata revocat a defectione Ægyptios. 7,11,7
Religione urbs ſervata. 6,50
Remus & Romulus Martis ex Sylvia filii. 8,2
Reſpiciens hoſtis interfectus. 1,19
Reſponſo virili ſervatur Thraſymedes. 5,14
Reti pugnare docuit Pittacus. 1,25
Revocantur hoſtes ſi in eorum ditionem bellum transferatur. 1,36
Rex Cariæ Mauſolus. 7,23,1. *Gallorum Brennus.* 7,35,1. *Ponti Pariſades.* 7,37.

7, 37. *Thracum Dromichates.* 7,25. *magnus dictus Perſarum rex.* 7,21,3. *Parthorum.* 7,41
Rhanda, vicus. 7,39
Rhanosbates. 7,11,8
Rhea ſedes, collis. 2,1,12
Rhegium. 5,2,22
Rheſus ſepultus in Troja. 6,53. *ejus oſſa in Thraciam delata.* ibid.
Rhium. 1,9. 8,46
Rhizaces ſui corporis mutilatione, & morte Saccas à Dario liberat, cum maximo totius exercitus periculo. 7, 11, 8
in Rhodani tranſitu Helvetios cædit Cæſar. 8,23,3
Rhodii Pyſtam uxorem Seleuci redimunt, ipſique remittunt. 8, 61
Rhodiorum nauarchus Pauſiſtratus. 5, 27. *eorum bellum cum Philippo.* 4, 18,2. 5,17,2. *cum Ptolemæo bellum.* 5,18. *navalia incenſa.* 5,17,2
Rhodum oppugnat Antigonus. 4.6.1[illegible].
Rhodus mercatura celebris. ibid.
Rhome Trojanorum naves incendit. 8, 25, 2
Rhoſium, portus Ciliciæ. 4,6,9
Roma capta à Gallis. 8,7,2. 8,25,1
Romani elephantis contra, Perſes inſtructi. 4, 21. *victi à Carthaginienſibus.* 6, 6, 5. *iis leges quomodo ſuaſerit Numa.* 8,4. *eorum cum Ambraciotis bellum.* 6, 17. *cum Fidenatibus.* 8, 5. *cum Tyrrhenis.* 8, 8. 8,31. *cum Latinis.* 8, 30
Romulus & Remus Martis ex Sylvia filii. 8,2
Rumor falſus quandoque magni momenti. 1, 33. 2. 1,9. 27. 2,2,4. 2, 4. 3,9, 20,24,59. 4,6,19. 5,7. 5,26. 5, 28. 6,6,2. 7,15,1. 8,16,7

S.

Sabini. 8,30
Sacæ. 8, 26. *victi à Dario ſpecie veſtium & armorum propriorum.* 7,11, 6. *eorum cum Dario bellum.* 7,11,8
Sacarum reges, Sacephares Homarges, Thamyris. ibid.
Sacci arena pleni cui uſui. 3,9,38
Sacephares, rex Sacarum. 7,11,8
Sacer mons. 3,9,33
Sacra cohors, Thebis à Gorgia inſtituta. 2,5,1
Sacrificii ſpecie decepti. 1,27,2. 1,23,2. 5, 5, 2. 6,24. 6, 45. 8, 43. 8,53,4. *occupatum imperium.* 7,5
Sacrificio publico interfectus Ariſtocles. 2, 26
in Sacrificio rapta virgo. 5,14
Sæveritas nimia adverſus hoſtes periculoſa. 8,65
Saguntii milites præcepit Scipio. 8,16,2
Salamina Cypri oppugnat Demetrius. 4, 7, 7
Salamina cepit Demetrius. 4,7,5
ad Salamina prælium. 3,11,2
Salaminem oppugnat Caſſander. 4,11,2
Salaminis Cypriæ rex, Euelthon. 8,47
Salamis. 1, 30, 1, 2, 3. *Solonis ſtrategemate occupata.* 1,20,1
Salamis Cypri capta à Menecrate. 5,20
Salgala Indiæ urbs. 4,3,30
Salmatenſium mulierum fortitudo. 7,48
Salmatidem occupat Annibal. ibid.
Saltare hoſtes compulit Bacchus. 1,1,1
Sami dux Phrynichus. 3,6
Samii. 7,45,1
Samiorum Tyrannus Polycrates. 1,23,1. *Sylyſon.* 6,48
Samius gubernator Nicon. 5,34
Samum populatur Iphicrates. 3,9,36. *oppugnat Timotheus.* 3,10,9,10
Sanguinis fluxu ſimulato vinctus ſolutus. 6, 54
Sanguis humanus firmando ſceleri hauſtus. 6,7,2
Saranges fluvius, terminus Bactriæ. 1, 1, 3
Sardenſes. 4,12,3
Sardenſium arx. 4,9,4
Sardes. 2,1,9. *occupat Cyrus.* 7,6,2,10
Sardium arx. 6,49
Sariſſæ longitudo nulli uſui. 2,29,2
Sarmatarum rex, Medoſaccus. 8,56
Sarunſii concionis ſpecie decepti, transferuntur in Macedoniam. 4,2,12
Satyrus. 5,17,1
Satyrus, Boſphori tyrannus. 8,55
Scaboæ, gens Thracica. 7,22
Scala Alexandri. 4,3,23

Sca-

Scalas removit Philippus, ut milites qui mœnia tranſcenderant, fortiter pugnarent. 4,2,15
Scelaus, Seneca frater. 8,62
Scepſis. 2,6
Scionen occupant Græci. 7,47
Scipio Magni adeptus cognomen. 8,14,2
Scira, feſtum Athenienſium. 3,10,4
Scolus. 2,1,11
Scortatores à Philippo pulſi. 4,2,3
ex Scriba tyrannus Dionyſius. 5,2,2
Scrutantur ſe invicem fœdus inituri. 3, 9, 40
Scuta fugientium occultata, ne manentes terrerentur. 2, 1, 15. *contra tela à ſiniſtra in dextram tranſlata.* 8,23,13
Scutum abjectum infame Lacedæmoniis. 2,3,10
Scytala miſſa, revocatus Lyſander. 7, 19
Scythæ, ſagittarii Alexandri. 4,3,27. *eorum cum Dario bellum.* 7,11,1,4
Scythica gens, Tauri. 7,46
Scythiades, abſentibus bello maritis, cum ſervis concumbunt. 7,44,2
Seceſſione ſimulata Meſſenii victi. 1,15
Securitatis ſpecie conceſſis ſtipatoribus occupatum imperium. 7,1
Seditio excitata ad invadendum imperium. 5,46. *militum unico verbo repreſſa.* 8,23,15. *excitata ad alliciendos hoſtes.* 5,14,2
Seleuci Callinici uxor, Pyſta. 8,61
à Seleuco deficit Antiochus. 4,17
Seleucus, Antiochi Dei filius. 8,50
Seleucus Callinicus à Gallis victus. 8,61
Selinuntii ſubacti a Therone. 1,28,2
Sementis tempore invaſit hoſtes Ageſilaus, ut facilius ad pacem compelleret. 2,1,1
Semithoracibus milites induit Alexander, ne fugerent, quia ſic terga hoſtibus paterent. 4,3,13
Seneca inſidias ſtruit Neroni. 8,62
Sepultura mortuorum petita, ſignum conceſſæ hoſtibus victoriæ. 2,32
Sermones vulgi benefacienti negligendi. 8,14,1
Serpentis capite obtrito reliquum corpus imbelle. 2,3,15
Servare locum, cauſſa victoriæ. 2,10,2
Servas pro filiabus Latinis dant Romani. 8,30
Servati hoſtes metu aliorum hoſtium. 1, 45,5. 2,3,5
Servi quomodo contra dominos in perpetuum incitati. 5, 2, 20. *contra dominos armati à Therone.* 1, 28, 2. *flagellis in fugam compulſi.* 7, 44, 2
Seſtus. 1,34,2. 3,7,3, *Abydenis traditur.* 1,37
Sibyrtius, Arabiæ præfectus. 4,6,15
Sicanos oppugnant Agrigentini. 5,1,3
Siciliæ tyrannus Dionyſius. 5,1,4
Siciliam petit Alcibiades. 1, 40, 4. *vaſtant Carthaginienſes.* 6,16,2
Sicinus, pædagogus filiorum Themiſtoclis. 1,30,2
Siculi a Megarenſibus Leontinorum urbe pelluntur. 5,5,1. *a Locris interfecti.* 6, 22
Siculorum & Locrorum fœdus. ibid.
Sicyon. 8,58
Sicyone. 1,38,4
Sicyone oppugnata Iphicrati. 3,9, 24. *eam capit Demetrius.* 4,7,3
Sicyonium portum capit Pammenes. 5, 16, 3
Sicyonius, Timoxenus. 7,33,1
Sigeum. 1,25
Sigillo ducis decepti. 6,48
Sigillum pro numiſmate. 3,10,1. *regum Perſarum Rhodogune paſſis capillis.* 8, 27
Signa duo in periculo utilia. 8,53,3
Signi uſu mutato decepti. 5, 32, 2. 5, 33, 2
Signis navium abſconditis decepti hoſtes. 3,11,11
Signo è navi detracto, alioque repoſito decepti hoſtes. 8,53
Signum datur ſcuto æneo. 1, 45, 2. *conſtituendum tempore nocturno ex quo amici cognoſci poſſunt.* 7,11,2
Signum quærentes interfecti. 1, 11. *detectum conjuratos continet.* 2,14,2. *datur purpurei coloris veſte.* 1,48,2
Simulacris humana ſpecie hoſtes decepti. 7, 6, 9. *ligneis elephantorum ſpecie, cum tuba vocem eorundem referente, aſſuefacti iiſdem equi.* 4,21
Simulacro ſui efficto elabitur captivus. 8, 19

Simulans ſe tranſiturum per locum quendam, per alium tranſiit Ageſilaus. 2,1,11. 2,1,25. *Thebas oppugnare, impune, qua voluit, tranſiit Ageſilaus.* 2,1,12,24
Simulata fuga decepti hoſtes. 3,9,46. 4,13,3. 5,10,4. 5,16,2. 8,3,2.
Simulata defectione decepti. ſ,29,1. 7,38. *decepti.* 8,6
Simulata morte decepti hoſtes. 4,17. *deprehenſi animi civium.* 5,2,15
Simulata vita diſſoluta decepti Byzantii. 2,2,7. *tarditate hoſtes decepti* 2,1,10. *victoria, veræ cauſſa.* 2,4,1. *Dioſcurorum apparitione decepti.* 2,31,4. *proditione alacriores redditi milites.* 3,9,21. *copiarum in caſtra reductione decepti hoſtes.* 4,4,2. *fide defector comprehe-ſus.* 4,6,14. *amicitia decepti.* 4,6,18. *oppugnatione ab alia parte, distracti hoſtes.* 4,7,8. *confidentia territi hoſtes.* 4,8,1. *injuria decepti.* 5,17,2. *ſeditione decepti.* 5,44,2
Simulata inſidia pacis cauſſa. 8,8
Simulatis inſidiis, proditionibus, aggreſſionibus &c. exercitandi milites. 3,9,32. *inſidiis territi hoſtes.* 3,9,39. *auxiliis decepti.* 7,6,9
Simulato acceſſu decepti hoſtes. 5,44,3.
Simulato diſceſſu decepti hoſtes. 1,47,2. 3,4. 3,9,36 3,11,9. 4,6,18. 4,11,4. 5,10,1. 5,44,2. 7,6,2,5. 7,27,1. 8,23,3
Simulato timore decepti hoſtes. 3,9,44. 5,18. 5,33,4. *morbo, comprehendere Aleuadas conatur Philippus.* 4,2,11. *deprehenſi civium animi.* 5,2,16. *hoſtium adventu, parati ad pugnam milites.* 2,2,7. *Dei auxilio alacriores facti milites.* 2,3,8. *Palladis auxilio alacriores facti milites.* 2,3,12. *inſomnio propoſitum perficit Eumenes.* 4,8,2. *itinere decepti hoſtes.* 4,7,6. 5,16,1. *aſſenſu decepti proditores.* 5,17,1. *pugnæ apparatu deceptus hoſtis.* 8,24,7
Simulatum indicium rem omnem prodit. 5,2,4
Sinatus, Gallorum tetrarcha. 8,39
Sinopenſium cum Datame bellum. 7,21,2,5
Sinorix, Gallorum tetrarcha. 8,39
Sintorum rex Hecatæus. 8,55
Siraces. 8,26
Siſyphus Æoli filius primus uſus ſtrategematibus. 1 præf. *verſutiſſimus.* ibid.
Societatis metu decepti hoſtes. 6,6,1. *ſpecie decepti.* 7,2,2. 7,28,1. 8,58
Socii tergiverſantes ad pugnam coacti. 2,1,20. *diſtracti ſpecie terræ eorum invadendæ.* 4,2,21. *quomodo retenti.* 1,48,1. 5,30
Socrates, Achivus. 7,18,1
Sogdi. 8,26
Sogdianorum terram invadit Alexander. 4,3,29
Sol objectus oculis pugnantium, noxius. 8,10,3
Solus per multos dies in templo Nympharum cum egiſſet Numa, earundem auctoritate leges ſuas Romanis tulit. 8,4
Solyges, collis 1,39,1
Sororem uxorem ducit Æneas. 8,44
Sororis cura in Euephено. 5,2,22
Sors corrupta à Creſphonte. 1,6
Soſigenes. 4,6,9
Soſiſtratus dux tumultuantium Syracuſanorum. 1,43,1
Sparta Ariſtodemi filiis ceſſit. 1,6
Spartiatæ. 4,7,10
Spartiatarum rex Cleomenes. 8,33
Spe pacis decepti. 6,16,1,5
Specie ægrotantium recepti arcem occupant. 2,27,1. *amicitiæ decepti.* 5,2,10. 5,35. 7,21,2. 7,23,2. *aquæ mortiferæ milites prohibiti ad reſtinguendam ſitim deſerere ordines.* 4,3,28. *arcanorum proditorum dux creatur Gylippus.* 1,42,1. *armorum procurandorum tyrannidem occupat Archinus.* 3,8. *artis inſidiatorum cognoſcendorum tutus ab inſidiatoribus Dionyſius.* 5,2,3. *auxiliorum occupata arx.* 5,45. *fugati hoſtes.* 7,14,3. *decepti hoſtes.* 1,46. *per cuniculum capitur urbs.* 7,11,5. *benevolentiæ decepti.* 5,6. *diviſi milites ac decepti.* 5,2,11. *caſtrorum decepti.* 7,21,6. *clementiæ decepti.* 5,3,2. *colloquii decepit matrem Jaſon.* 6,1,5. *deceptus Teribazus.* 7,13. *deceptus Datames.* 7,29,1 *conſilii & auxilii*

xilii decepti. 6, 20. conſilii communicandi decipitur Tiſſaphernes. 7, 16, 1. dandi decipit Xerxem Themiſtocles. 1, 30, 2. & 3. conſultandi comprehenſus Nicanor. 4, 11, 1. convivii decepti. 4, 15. 5, 3, 3. 8, 23, 1. 8, 37. 8, 64. cuniculorum actorum decepti. 4, 18, 1. demonſtrandi quid deceptus. 7, 29, 1. deponendæ tyrannidis, trecenti primores comprehenſi. 2, 30, 2. dimittendi exercitus decepti. 7, 18, 2. divini auxilii ſuperati hoſtes. 1, 41, 1. externa decepti duces. 4, 8, 2. fidei habitæ decepti. proditores. 5, 3, 8. fidei delationibus non habitæ decepti proditores. 6, 9, 3. fluxus ſanguinis vinctus ſolutus. 6, 54. fœderis decepti. 4, 6, 20. 4, 17. 7, 18, 1. 7, 41. frumenti militibus extra urbem dandi capta Caurius. 3, 16. furti impediendi munita arx. 5, 1, 1. gaudii decepti. 5, 3, 3. honoris deceptus. 6, 1, 6. invadendæ regionis hoſtilis, accepti milites. 5, 3, 6. judicii tumultuantes interfecti. 2, 23. juſtitiæ & æquitatis occupatum imperium. 7, 1. libertatis decepti. 5, 3, 7. lignorum ſecandorum a Therone per ſervos decepti Selinuntii. 1, 28, 2. ludentium decepti hoſtes. 2, 9. ludorum, erepta civibus arma. 5, 1, 2. captæ uxores. 8, 3, 1. machinarum fabricandarum nocte illuni tuto diſcedit Philippus. 8, 2, 20. mortuorum arceſſendorum decepti hoſtes. 4, 2, 5. multitudinis decepti. 7, 44, 1. munerandi deceptus. 7, 33, 2. muneris matrem decipit Jaſon. 6, 1, 4. nuptiarum celebrandarum capta Corinthus, 4, 6, 1. Veſſa. 5, 1, 4. decepti. 8, 30. 8, 39. odii in tyrannidem, decepti. 6, 7, 2. oppugnaturi Acram præſidium Pylo abſtrahit, eamque vacuam occupat Demoſthenes. 3, 1, 1. populi conſenſus, ad rem differendam, decepti. 8, 21. poſtulatorum concedendorum decepti tumultuantes. 4, 6, 17. potandi interfecti duces. 2, 2, 7. præſidii occupata arx. 5, 2, 2. proditionis magnæ copiæ collectæ. 7, 15, 1. deceptus. 7, 26. promiſſorum deceptus tumultuantium dux. 1, 43, 1. decepti Mileſii. 1, 45, 1. quærendi, is qui quærebatur & aderat tuto evaſit. 6, 8. regis deducendi occupatum regnum. 4, 12, 3. ſacrificii decepti. 5, 5, 2. 6, 24. 6, 45. 8, 43. ſacrorum decepti. 8, 53, 4. ſacrificii occupatum imperium. 7, 5. ſecuritatis conceſſis ſtipatoribus occupatum imperium. 7, 1. ſocietatis decepti. 7, 2, 2. 7, 28, 1. ſociorum decepti. 8, 58, ſupplicis evaſit Dionyſius. 5, 2, 1. decepti. 6, 7, 1. templi ædificandi occupata arx. 5, 1, 1. 6, 51. terræ eorum invadendæ diſtracti ſocii. 4, 2, 21. theſauri oſtendendi deceptus. 8, 40. timoris decepti à Lyſandro Athenienſes. 1, 45, 2. tyrannidis abolendæ eadem occupata. 5, 37. venationis decepti. 7, 7. veniæ latentes decepti. 1, 45 4. vigilum ad excubias diligenter agendas & publicanorum, tyrannidem invaſit Dinias. 2, 14. vinctorum decepti. 5, 35. vindictæ ſumendæ decipitur Darius. 7, 11, 8. voti matrem decipit Jaſon. 6, 1, 3

Speculatores ſalvi dimiſſi. 8, 16, 8

Sperata minime in bello curanda. 3, 9, 11

Sperchii pons. 2, 3, 13

Sperchium trajicit Antipater. 4, 4, 1

Spontanea mutilatione decipitur Darius. 7, 11, 8. *Babylonii.* 7, 12

Statuæ Delphis non ex ſolido auro. 7, 35, 2

Statuas inimicorum reponendas curat Cæſar. 8, 23, 31

Statuis Deorum præſentibus accenſi milites. 7, 4

Statura ac forma hoſtium confirmati milites. 7, 35, 1

Sternutatio in ſolvendo mali ominis. 3, 10, 2

Steſichorus. 5, 46

Sthenocrates. 5, 17, 1

Stipatores Alexandri dum jus diceret inter barbaros. 4, 3, 24

Stipendia flagitantes quomodo dilati. 4, 2, 6. 7, 21, 1

Stipendii partem retinebat ſemper Iphicrates, ut milites haberet fidos ac divites. 3, 9, 51

Stipendiis deficientibus ad inhabitata loca milites ducebat Iphicrates, iis abundantibus ad civitates florentes. 3, 9, 35

Stipendiorum magnitudine privatus equitatu hoſtis. 7, 2, 2

Sti-

Stipendium à matre quomodo impetrat Jaſon. 6,1,2, 3,4,5. *de fructibus ex hoſtili ſolo collectis & divenditis ſolvit Timotheus.* 3,10,9
Strategemata Ulyßis adverſus Cyclopas. 1. præfat.
Strategemata conſcripta proſunt regibus, ducibus, & rerumpubl. adminiſtratoribus. procem. ſing. libr. *in pace utilia.* procem. 8. *eorum cognitio quid valeat.* 1. præfat. *iis quinam primi uſi è Vett.* ibid.
Stratocles Athenienſium dux. 4,2,2
Strymon. 3,10,8. 6,53. 7,24. 8,60
Stupor hoſtibus injectus ob dimiſſas naves. 7,15,3
Stupore hoſtium quomodo liberandi milites. 8,10,1
Sudinus, Chaldæus vates. 4,20
Sues pice unctæ, ut ea incenſa grunnitu Elephantes terrerent. 4,6,3
Sunium. 4,7,6
Supplex, obſtructis templi foribus, fame necatus. 8,51
Supplices dedentium pœna. 8,46
Supplicis ſpecie decepti. 6, 7, 1. *evaſit Dionyſius.* 5,2,1
Supplice recepto decepti. 5,17,2
Suppoſitus in locum interfecti. 8,50
Supra hoſtium capita evadentes milites eos in fugam vertunt. 4,3,16. *Macedones Suſidas Portas occupant.* 4,3,27
Suſæ. 4,3,32
Suſidæ portæ. 4,3,27
Suſii purpurati inter Alexandri ſtipatores. 4,3,24
Suſpecti invicem reddendi dux hoſtilis & milites. 4,9,4. *quomodo captivi reddendi.* 1, 29, 2. *redditi ſocii.* 1, 30, 6. *inter ſe divites & pauperes, Corinthum tradunt.* 1,41,2. *invicem redditi hoſtes.* 2, 1, 31. 2, 10. *captivi nobiles.* 2, 1, 32. *Legati hoſtium.* ibid. *hoſtium principes.* 2,10,3. *mercenarii.* 5, 2, 17. *duces hoſtium.* 5, 2, 18. *ablegandi aliquo.* 7,45,1
Suſpectus ſuis redditus Pericles, ſe abſolvit. 1,36,2. *hoſtium dux.* 4,3,15. 5, 2,8
Suſpectus proditionis purgat ſe Phrynichus. 3,6
Suſpendium Mileſiarum impeditum. 8,64
Suſpicio falſa metu vera fit. 2, 10, 3. *redimenda bonorum jactura.* 1,36
Suum grunnitum non ferunt Elephanti. 4,6,3
Syloſon, frater Polycratis. 1,23,2
Sylva Cæſarem juvat. 8,23,10
Sylvia Numitoris filia Veſtæ ſacerdos facta. 8,1. *Remi & Romuli ex Marte mater.* 8,2
Symathus, Siciliæ fluvius. 1,40,5
Syphax Maſæſyliorum rex, ſocius P. R. Carthaginienſibus ſe jungit. 8,16,7
Syraces Darium cum omnibus copiis fere perdit. 7,11,8. *pro patria ſe devovet.* ibid.
Syracuſani vacuas Syracuſas relinquunt aſtu Alcibiadis. 1,40,5
Syracuſanis auxilio Timoleon. 5, 12, 3. 6,23
Syracuſanorum & Athenienſium prælium navale. 5, 13, 2. *bellum cum Carthaginienſibus.* 5, 2, 2. *cum Carthaginienſibus prælium.* 5, 7. *dux Ecphantus.* 1,39,2. *Gylippus.* 1,42,1. *tyrannus Agathocles.* 5,3,7. *Hipparinus.* 5, 4. *Soſiſtratus.* 5, 37
Syracuſas contendunt Carthaginienſes. 2,11. *ſubigit Dionyſius.* 5,2,2. *occupat Hipparinus.* 5.4. *Marcellus.* 8, 11
Syracuſius, Gelo dux adverſus Himilconem. 1,27,1
Syracuſis interficitur Mamercus. 5,12,2
Syria. 4,9,5
Syriaci characteres. 4,8,3

T.

Tabellario capto decepti hoſtes. 4, 11,3
Tabernaculum Alexandri inter barbaros magnificum, inter Græcos mediocre. 4,3,24
Tænarus. 7,49
Tænia feſtum Theſſalorum. 2,34
Talionis lex. 5,12,2
Tardiores milites nulli uſui. 3, 10, 3. *naves ad ſequendum incitatæ.* 5,22,3
Tarditas in bello nocet. 4,6,9
Tarentini. 3,7,1
Tarentini Leptinem capere conantur. 5, 8, 2
Tarentinum veſtimentum. 5,3,3
Tarentinus architectus Heraclides. 5, 17, 2

Tarentinus magnæ exiſtimationis ob balnea calida militari munere privatus à Philippo. 4,2,1
Tarentum capit Fabius. 8,14,3
Taulantiorum rex Galaurus. 4,1
Taurica Cherſoneſus. 8,56
Tauromenia. 5,3,6
Taurus, mons. 4,9,5. 8,50
Taygeta. 7,49
Tedæ ac faces nocte illatæ terrorem faciunt hoſtibus. 1,12
Tegea. 1,11.2,3,14. *à Lacedæmoniis vaſtata.* 1,8
Tegeatæ. 2,26. 8,34. *Lacedæmoniis favent.* 2,10,3
Teleſippus, Diniæ pater. 2,34
Telmiſſus capta. 5,35
Tementhes, Ægypti rex. 7,3
Temenus. 1,6. 1,9. 1,10
Temerarii hamis aureis piſcantibus ſimiles. 8,24,6
Tempe occuparant contra Alexandrum Theſſali. 4,3,23
Temperantia in caſtris Scipionis. 8,16,2
Tempeſtate invadendus hoſtis. 5,11,3. *aggreditur hoſtes Epaminondas.* 2,3, 3. *magna, occupatum caſtellum.* 8,23,8
Templi ædificandi ſpecie occupata tyrannis. 6,51
Tenedos. 2,24
Terga hoſtium circumiens Iphicrates ad internecionem eos cædit. 3,9,48
Tergiverſantes milites dimiſſi. 2,3,2
à Tergo ſimul & fronte impetu facto, hoſtes victi. 7, 14, 1. *circumventi hoſtes.* 8,23,2. 8,10,2. 8,23,11
Teribazus, Ægypti ſatrapa. 7,13
Terina. 2,10,1
Terra, in qua jurantes ſteterant, & per quam juraverant, ſublata, decepti. 7,34
Terror nocturnus quomodo ſublatus. 2, 2, 10
Teſſera ſæpius mutata ſedati tumultuantes. 5, 29. *cognita decepti hoſtes.* 5, 16, 5
Teſſeram quærentes interfecti. 1, 11
Teſtudinis diſſolvendæ ratio. 6,3
Tetrachoritas ſubigit Antipater. 4,4,1
Teutamates Argyraſpidum dux. 4,8,2
Teutones & Cimbri in Italiam. 8, 10, 1, 2, 3
Teutus Veſſæ princeps. 5,1,4
Thamo Ægyptiorum regi pecuniam ſuppeditavit Chabrias. 3,11,5
Thapſus. 1,39,3
Thaſii ſuperati à Lyſandro. 1,45,4
Thaſius Symmachus. 2,1,27
Thaſum oppugnant Athenienſes. 2, 33
Theagenis ſoror, Timoclea. 8,40
Thebæ captæ. 3,7,2. *liberatæ à Pelopida.* 2,4,3
Thebaida vaſtat Ageſilaus. 2,1,12
Thebani. 1,10. *victi ab Athenienſibus.* 1,35,2. *& Athenienſes contra Philippum.* 4, 2, 8. *eorum cum Philippo bellum.* 4, 2, 3. *cum Phocenſibus.* 5, 45 *captivos interficiunt Platæenſes.* 6,19,1
Thebas exercitum ducit Pammenes. 5, 16, 1. *per inſidias occupat Alexander.* 4, 3, 12. *diruit Alexander.* 8,40
Themiſtocles & Ariſtides inimici, durante patriæ periculo, odia deponunt. 1, 31. *Perſas quando vicit.* 3,11,2
Theodorus Secti cuſtos. 1,37
Theodotus. 6,7,2
Theodotus arcis Sardenſium & theſaurorum cuſtos Lyſimachi. 4,9,4
Theophraſtus. 6,5
Theopompi uxor Chilonis. 8,34
Theopompus. 1,15. 5,17,1
Theramenes. 1,40,9
Thermopylæ. 1,32. 7,15,4,5
Therſander. 6,10
Theſauri oſtendendi ſpecie deceptus. 8,40
Theſeis, raſura, unde dicta. 1,4
Theſeus anteriorem capitis partem raſit, ne crinibus prehenderetur ab hoſtib. 1,4
Theſpiæ. 2,1,11. 2,5,2
Theſpienſes. 2,3,2
Theſprotis. 8,24,7
Theſſali. 2, 3, 13. *cæſi à Phocenſibus* 6, 18, 1, 2
Theſſalia. 8,23,14
in Theſſalia bellum gerit Antipater. 4,4,3. *eam non aperta vi ſed fraude ſubigit Philippus.* 4,2,19
Theſſalorum cum Bœotis bellum. 1, 12. *tyrannus Jaſon.* 6,1, &c. *cum Phocenſibus bellum.* 5,45. 8, 65
Theſſalus Alexander. 6,46
Theſſalus, Æati filius. 8, 44. *Theſſaliæ nomen dedit.* ibid.
Theudoſia, Ponti civitas, liberata. 5,23

Thibron. 6,10

Thorace apud amicos quoque ſe muniebat Iphicrates. 3,9,16

Thraces decipit Iphicrates. 3,9,46

Thracia. 2,2,6

Thraciæ anguſtiæ. 4,12,2

Thraciam invadit Iphicrates. 3,9,4

Thracicæ gentes, Cerrenii, Scaboæ. 7,22

Thracum duces, Tiris & Dromichates. 4,16. *rex Dromichates.* 7,25. *cum Lyſimacho bellum.* 7,25

Thraſybulus. 1,40,9

Thuriorum dux Cleandridas. 2,10,2,5

Thybris. 8,25,2

Thymbris. 8,31

Tiaræ nodus in fronte Perſis pro ſigno in tenebris. 7,11,2

Tibiarum cantu hoſtes victi. 1,10. *earum uſus ad diſtrahendos hoſtes.* 3,9,5

Tigrim trajicit Alexander. 4,3,18

Timentes hoſtium adventu nunciato deprehendit Iphicrates. 3,9,10

Timidi deprehenſi & interfecti. 5,3,5

Timidiores dimittendi. 3,9,1. *iis in pugna non utebatur, ſed alibi, ut multis ſaltem inſtructus videretur, Chabrias.* 3,11,8. *confidentes facti.* 3,9,21

Timiditas ſimulata. 3,9,45. *prodeſt.* 4,3,6. 4,13. 5,18. 5.44, 5. 8,23,9, 14. 8,18

Timoleontium. • 5,3,8

Timore quomodo milites liberarit Ageſilaus. 2,1,5

Timore ſimulato decepti. 5,18

Timoxenus, Sicyonius. . 7,33,1

Tiris dux Thracum. 4,16

Tiſaphernes. 1,49,1. 2,1,8,9.2,2,2. *comprehenſus & interfectus.* 7,16,1

Tiſarchus. 5,3,8

Tithrauſtes. 7,16,1

Titus captus à Cleonymo. • 8,19

Tlepolemus. 1,13

Tmolus. 7,14,1

Tormentis vexatus Ariſtogiton tyranni amicos nominat. 1,22

Toronen oppugnat Timotheus. 3,10,15

Trachinia Heraclea. 2,21

Trachinii ab Erippida interfecti. ibid.

Trachinius Ephialtes Perſis viam per abruptos montes oſtendit. 7,15,5

Transfuga miſſus falſa nuntians milites ebrios ſervat. 1,43,2

Transfugæ decepti hoſtes. 5,10, 3.5,33, 4. 6,16,5. 7,11, .7,12. 7,25

Transfugæ ſuſpecti redditi hoſtibus. 3, 9,57. *eorum numerus occultatus.* 2,1,15

Tranſitionem ſuo juſſu ab equitibus factum ſimulat Datames, ut ſuos confirmaret. 7,21,7

Tranſitionis inconſtantia decepto Poro, incolumis tranſit Hydaſpen Alexander. 4,3,9

Tranſitu ab hoſtibus occupato, montem ſupra ipſos occupabat Xenophon. 1, 49,3

Triaconterus. 3,9,63

Triballi a Scythis fugati. 7,44,1

Tribuli contra equites ſparſi. 1,39,3. *vitati.* 4,3,17

Tributa primus impoſuit Darius. 7,11,3. *ſine invidia collecta.* ibid. *eorum impoſitione Gelo Megarenſes in Syracuſanam coloniam allicit.* 1,27,3. *quo facilius penderentur, non omnibus ſimul, ſed ſingulis impoſitum.* 1,3,4

Tricoryphus Indiæ mons, in eo natus Bacchus. 1,1,1. *barbaros adortus fudit.* 1,1,2. *fertiliſsimus, ſic dictus à tribus verticibus.* ibid.

Triremes Athenis brevi & minimis impenſis inſtructæ. 1,30,5. *muri Athenienſium.* 1,30,1. *inter onerarias conſtitutæ, eas facile contra hoſtiles naves defendunt.* . 6,16,3

Troades naves incendunt. 7,47

Troezene. 2,29,1

Trojæ ſepultus Rheſus. 6,53

Trojanorum mulieres naves incendunt. 8,25,2

Troilum incolunt Megarenſes. 5,5,2

Trophonius. 2,3,8

Tubæ loco cymbalis & tympanis uſus Bacchus. 1,1,1. *earum uſu immutato deceptus hoſtis.* 5,16,4. *multitudine decepti hoſtes.* 5,23

Tubicine receptui canente, poſtremi manere juſſi ad morandos hoſtes. 4,2,13

Tubicinibus aliis alio dimiſsis, diſtracti hoſtes. 3,9,42. *terror iis injicitur.* 2, 36. *multis in una nave impoſitis & ordine canentibus, decepti hoſtes.* 5, 2,5. *ad hoſtium terga variis locis canentibus hoſtes ab inſequendo abſtracti,*

cti. 2, 13, 3. dimiſſis hoſtes noctu à tranſitu, quem obſederant, avocati. 3,9,5
Tueri ſe mœnibus, tutius quam ad pugnam exire. 2,1,29
Tumultu ab alia parte per dimiſſos excitato tuto evaſit Iphicrates. 3,9,7. diſtracti hoſtes. 5,16,3. ſimulato deceptus hoſtis. 5,44,2
Tumultuantes ſtipendii inopia ſedavit Iphicrates. 3,9,59. ſpecie poſtulatorum concedendorum decepti. 4,6,17. ad officium reducit Alexander, dicendo ſe Perſis militibus uti velle, eligerent ſibi alium ducem. 4,3,7. ad officiumquomodo reducti. 7,22. ignominia. 8,16,5. 8,23,15. alio ablegandi, ne nocere poſſint. 4,6,7. dividendi. 5, 2, 11. ſedati adventu hoſtium nunciato. 5,26. 5,28. ſæpius mutata teſſera ſedati. 5,29
Tumultuantur ob amiſſa impedimenta milites, quamvis victores. 4, 6, 13
Tumultuari cupientes retenti. 2,14,2
Tunica pro ſcuto. 8,66
Turris Epheſi, nomine proditrix. 6,50
Tuto loco ſæpius relictis hoſtibus, decepti. 5,33,3
Tyndaris. 8,20
Tympanis ac tibicinibus decepti. 8,53,4
Tympanorum ac cymbalorum ſpecie decepti. 7,5
Tyrannidem qua ratione occuparit Piſiſtratus. 1,21,3. Polycrates. 1,23,2. ejus abolendæ ſpecie eadem occupata. 5,37. deteſtandæ ſpecie decepti. 6,7,2. occupata ſpecie templi ædificandi. 6,51
Tyrannus Agrigentinorum Phalaris. 5, 1, 1. Theron. 6, 51. Argivorum Archinus. 3, 8. Athenienſium, Piſiſtratus. 1, 21. Caſſandrenſium Apollodorus. 4, 6,18. idem crudeliſſimus. 6, 7, 1. Catanenſium, Mamercus. 5, 12, 2. Corinthiorum, Cypſelus. 5, 31. Cyrenenſium, Nicocrates. 8, 38. Epheſiorum, Hegeſias. 6,49. Lachares. 6,7, 2. Leontinorum, Theocles. 5, 5, 1. Panætius. 5, 46. Mileſiorum, Thraſybulus. 6,47. Naxiorum, Lygdamis. 1,23,2. Pherenſium, Alexander. 6,2,1. Phocenſium, Philomelus. 5,45. Samiorum, Polycrates. 1,23. Solyſon. 6,45. Selinuntiorum, Thero. 1,28,2. Siciliæ Dionyſius. 5, 1, 4. Syracuſanorum, Agathocles. 5, 3,7. Hipparinus. 5,4. Soſiſtratus. 5,37. quomodo factus Gelo. 1,27,1. Theſſalorum, Jaſon. 6,1. &c.
Tyrannus poſt accuſationem multo immanior. 6,7,1
Tyribazus. 1,30,8
Tyrii hoſtes dum perſequuntur urbem vacuam tradunt. 4,3,4
Tyrones hoſtes ante prælium laſſandi. 3, 9,13
Tyronibus ſtatim impetus faciendus in hoſtes priuſquam laſſentur. ibid.
Tyrrhene. 8,25,3
Tyrrheniam navigat Dionyſius. 5,2,21
Tyrrhenorum rex Porſena. 8, 8. eorum cum Romanis bellum. ibid. 8,31
Tyrum oppugnat Alexander. 4,3,3. vacuam capit Alexander, dum Macedones alios perſequuntur Tyrii. 4,3,4

V.

Vallo minus fidendum militi, quam gladio. 8,16,3
Vaſtare ſolum hoſtile vetuit Timotheus. 3,10,5
Vati non obtemperatum cum ſucceſſu. 2, 3, 3
Vatibus fauſta nunciantibus noluit tamen pugnare Iphicrates. 3,9,7. non ſemper obtemperat Iphicrates. 3,9,9
Velis detractis decepti hoſtes. 5,9. 5,22,2. naves celatæ. 8,20
Venationis ſpecie decepti. 7,7
Veneris templum. 5,18
Veneris feſto Thebæ liberatæ. 2,4,3
Venia culpæ militibus data, ut eſſent fortiores. 8,9,1. 8,23,21,27. 8,14,1
Ventus obſervandus in acie inſtruenda. 4,7,9. 5,10,5
Vercingetorix, Gallorum rex. 8,23,9
Vrſa Sicanorum civitas. 5,1,4
Veſtæ ſacerdos facta Sylvia. 8,1
Veſtibus abjectis ſervantur Leptines. 5,8,2 cæſorum induti milites, facile reliquos ſuperant. 7,11,6. mutatis inſidias cognoſcit Datames. 7,21,4. ſervata Arſinoe. 8, 57. ſervata Pyſta, Seleuci uxor. 8, 61. cum uxoribus, Tyrrheni ſervantur. 7,50. Chalcidenes liberatur. 5,12.

5,42. *Cyziceni decipiuntur.* 5,44,6

Veſtis triplex Pariſadis. 7,37

Veturia. 8,25,3

Via alia hoſtibus per transfugam indicata decepti. 5,10,3

Viæ ad caſtra veteres ſuffodiendæ. 5,33,1. *a tergo ſubrutæ ad impediendam fugam.* 7,46

Viam aridam quomodo evaſerit Iphicrates. 3,9,47. *difficillimam eligere in bello utile.* 4,6,11

Victima ſine corde inventa, non mirum dixit Cæſar, ſi pecudi cor deeſſet. 8,23,33

Victimæ boni ominis ſigna inſcripta milites fiducia replent. 4,20

Victis fovendis Græcos atterit Artaxerxes. 7,16,2

Victores victi. 4,6,8. 5,21

Victoria ſimulata cauſſa victoriæ. 1,44. *per ducem ab altera parte falſo nunciata, cauſſa victoriæ.* 1,35,1. 5,7. *parta unum gradum procedendo.* 3,9,27. *parta nihil de vigiliis omittendum.* 6,2,2. *cito quaquaverſum nuncianda.* 4,6,9. *ſine periculo, præſtantior.* 1. præf.

Victoriæ ſimulatio alacritatem militibus addit. 2,1,3. *cauſam cui rei tribuebat Archidamus.* 1,41,5

Vigiliæ facem per noctem aliquando tollere juſſæ, ut rite excubias agi conſtaret. 1,40,3

Vigiliis confecti hoſtes ab integris obruuntur. 2,3,9

Viis occultis capti exploratores. 7,33,5

Vincti cauſſam dicere Spartiatæ coguntur. 2,21

Vinctorum ſpecie decepti. 5,19. 5,35

Vinculis ad ignem combuſtis ſalvus evaſit Ariſtomenes. 2,31,3

Vindictæ ſumendæ ſpecie decipitur Darius. 7,11,8

Vino hoſtes inebriat Bacchus. 1,1,1. *admixta mandragora decepti hoſtes.* 5,10,1. 8,23,1. *venenoſis herbis infecta decepti.* 7,42. 8,25,1. 8,28

Vinum ſtrategema Ulyſsis. 1. præf.

Virginem inſigni forma illibatam, additis muneribus in dotem, ſponſo reddit Scipio. 8,16,6

Virgines captivas honeſto loco natas, ut & pueros, ſumma cura cuſtodit Scipio. ibid. *Macedonum* Κλαδῶνες, *poſt* Μιμαλλόνες *dictæ.* 4,1. *Macedonum armatæ thyrſis hoſtes fugant.* ibid. *raptæ a Romulo.* 8,3,1. *Mileſiæ a ſuſpendio quomodo deterritæ.* 8,63

Virginitas conſervanda Veſtalibus. 8,1

Viri ab uxoribus, permutatis cum ipſis veſtibus, carcere liberati. 7,49

Viri muliebri, mulieres contra virili veſte indutæ. 8,33

Virorum prælium uxores dirimunt. 7,50

Viros mulieres, mulieres vero viros factos dolet Xerxes. 8,53,5

Virtus probata quoque tyrannis. 5,2,22

Ulyſſes dolis gloriatus. 1. præf. *ejus dolis captum Ilium.* ibib. *luctatus cum Iro.* ibid. *ejus ſtrategemata, equus ligneus.* ibid. *item* οὔτις *ſive nemo, vinum, aries.* ibid.

Voti ſpecie decipit matrem Jaſon. 6,1,3

Vox exigua & humilis cur ficta Piſiſtrato. 1,21,2

Urbs incolis quomodo repleta. 5,2,20. *conſecrata Deæ, ſervata.* 6,50

Vulnera ſibi infligens Piſiſtratus populum ad dandos ſibi cuſtodes inducit. 1,21,3

Vulpes e Lacedæmoniorum fovea ſervavit Ariſtomenem. 2,31,2

Vulpina pellis aſſuenda leoninæ. 2,10,5

Uxor Epaminondæ. 2,3,1

Uxorem interfecti a ſe in matrimonium adſciſcere periculoſum 8,38,39. *dimittere principi periculoſum.* 8,55.

Uxores ludorum ſpecie captæ. 8,3,1. *ad cœnam ducunt Græci.* 8,64

X.

Xanthus, Bœotorum dux occiſus a Melantho. 1,19

Xerxes devictus ad Salamina ſtrategemate Themiſtoclis. 1,30,2. *pontem in Helleſponto ejuſdem ſtrategemate tranſit.* 1,31,3

Xerxi contra Græcos adeſt Artemiſia. 8,53,5

Z.

Zenis, Dardaniarum urb. princeps. 8,54.

Zopyrum mutilatum adeo ægre ferebat Darius, ut XX Babylonibus carere mallet. 7,12

Zopyrus decipit Babylonios. 7,11,8

INDEX EORUM QUORUM STRATEGEMATA apud Polyænum extant.

A.

Aberzus. 7, 40
Acarnani. 8, 69
Acues 1, 2
Ægeſtenſes. 6, 21
Ægyptus. 6, 8
Agathocles. 5, 3
Agathoſtratus. 5, 18
Ageſilaus. 2, 1
Ageſipolis. 2, 25
Agis. 1, 46
Agnon.. 6, 53
Alcetas. 2, 7
Alcibiades. 1, 40
Alexander. 4, 3
Alexander Lyſimachi. 6, 12
Alexander Pherenſis. 6, 2
Alexander phrurarchus. 6, 10
Alexander Theſſalus. 6, 46
Alyattes. 7, 2
Amage. 8, 56
Amaſis. 7, 4
Ambraciota. 6, 17
Amphictyones. 6, 13
Amphiretus. 6, 54
Amulius. 8, 1
Anaxagoras. 6, 49
Annibal. 7, 49
Annon. 5, 9
Antalcidas. 2, 24
Antigonus. 4, 6
Antiochus Antiochi filius. 4, 16
Antiochus Hierax. 4, 17
Antiochus Seleuci filius. 4, 15
Antipater. 4, 4
Apollodorus. 6, 7
Aratus. 6, 5
Archebius. 5, 39
Archidamis. 8, 49
Archidamus. 1, 41
Archilaidas. 2, 8
Archinus. 3, 8
Aretaphila. 8, 38
Argæus. 4, 1
Argolides. 8, 68
Ariobarzanes. 7, 26
Ariſtides. 1, 31
Ariſtides Eleates. 6, 11
Ariſtocrates. 5, 40
Ariſtogiton. 1, 22
Ariſtomachus. 5, 41
Ariſtomenes. 2, 31
Ariſton. 5, 13
Arſames. 7, 38
Arſinoë. 8, 57
Artabazus. 7, 33
Artaxerxes. 7, 15. 7, 16
Artemiſia. 8, 53
Aryandes. 7, 34
Athenocles. 6, 3
Athenodorus. 5, 21
Attalus. 4, 20
Attilius. 8, 12
Auguſtus. 8, 24
Autophradates. 7, 27
Axiothea. 8, 48

B.

Bacchus. 1, 1
Bias. 1, 26
Borges. 7, 24
Braſidas. 1, 38
Brennus. 7, 35

C.

Cæſar. 8, 23
Caius. 8, 13. 8, 20
Calliades. 5, 43
Callicratidas. 2, 27
Cambyſes. 7, 9
Camillus. 8, 7
Camma. 8, 39
Campani. 6, 15
Carthaginienſes. 6, 16
Caſſander. 4, 11
Cerſobleptes. 7, 31
Chabrias. 3, 11
Chalcedonii. 6, 25
Chares. 3, 13
Charidemus. 3, 14
Charimenes. 5, 42
Chia. 8, 66
Chilius. 5, 30
Chilonis. 8, 34
Chryſame. 8, 43
Cimon. 1, 34
Cineas. 2, 32
Cleandridas. 2, 10
Clearchus. 2, 2
Clearchus Heracleotes. 2, 30
Cleomenes. 1, 14
Cleon. 1, 37
Cleonymus 2, 29
Cliſthenes. 3, 5
Clitarchus. 5, 24
Clœlia. 8, 31.
Codrus. 1, 18
Conon. 1, 48
Corcyrenſes. 6, 20
Corinthii. 6, 23
Coſingas. 7, 22
Craterus. 4, 13

Crateſi-

Crateſipolis. 8,58
Creſphontes. 1,6
Crœſus. 7,8
Cyaane. 8,60
Cypſelus. 1,7. 5,31
Cyrenenſes. 8,70
Cyrus. 7,6

D.

Daphnæus. 5,7
Darius. 7,11
Datames. 7,21
Deidameia. 8,52
Deioces. 7,1
Demaratus. 2,20
Demetrius. 3,15. 4,7
Demoeles. 5,46
Demophon. 1,5
Demoſthenes. 3,1
Dercyllidas. 2,6
Diatas. 2,36
Diophontes. 2,12
Dinias. 2,34
Diocles. 5,29
Diognetus. 5,38
Dionyſius. 5,11
Diotimus. 5,22
Dorotheus. 5,36
Dromichetes. 7,25

E.

Epaminondas. 2,3
Ephori. 2,14
Epicharis. 8,62
Erippidas. 2,21
Eryxo. 8.41
Eteonicus. 1,44
Eudocimus. 5,26
Eumenes. 4,8
Eurytion. 2,13

F.

Fabius. 8,14
Faunus. 8,18

G.

Galla. 7,51
Galli. 7,42
Gaſtron. 2,16
Gelon. 1,27
Geſcon. 5,11
Glos. 7,20
Gorgias. 2,5
Gylippus. 1,42

H.

Harmoſtes Lacedæmonius. 2,18
Harpagus. 7,7
Hegetorides. 2,33
Heines. 1,8
Heraclides. 5,17
Hercules. 1,3
Hermecrates. 1,43
Hieron. 1,29
Hipparinus. 5,4
Hippocrates. 5,6
Hippodamas. 2,15

I.

Iaſon. 6,1
Imilcon. 5,10
Iphicrates. 3,9
Iſcholaus. 2,22
Iſidas. 2,9
Iſtiaus. 1,24

L.

Lacæna. 8,71
Lachares. 3,7
Leana. 8,45
Lampſaceni. 6,24
Laodice. 8,50
Leonidas. 1,32
Leotychides. 1,33
Leptines. 5,8
Leucon. 6,9
Locri. 6,22
Lycurgus. 1,16
Lycus. 5,19
Lyſander. 1,45
Lyſimachus. 4,12

M.

Magas. 2,28
Marcellus. 8,11
Marius. 8,10
Mauſolus. 7,23
Megacidas. 2,17
Megacles. 5,15
Melanthus. 1,19
Melia 8,64
Memnon. 5,44
Mempſis. 7,30
Menecrates. 5,20
Menelaus. 1,13
Mentor. 6,48
Midas. 7,5
Mileſia. 8,63
Mithridates. 7,29
Mnaſippidas. 2,23
Mutius. 8,8
Mygdonius. 7,36
Myronides. 1,35

N.

Nauſiſtratus. 5,27
Nearchus. 5,35
Nicias. 1,39
Nicon. 2,35. 5,34
Niteus. 8,29
Numa. 8,4
Numitor. 8,2

O.

Ochus. 7,17
Oebares. 7,10

Onom-

Onomarchus. 2, 38
Orontes. 7, 14

P.

Paches. 3, 2
Pallenenſes. 7, 48
Pammenes. 5, 16
Pan. 1, 2
Panatius. 5, 47
Pariſades. 7, 37
Parmenion. 4, 5
Pelopidas. 2, 4
Perdicca. 4, 10
Pericles. 1, 36
Perſa. 7, 45
Perſeus Philippi. 4, 21
Phalaris. 5, 1
Pharacidas. 2, 11
Pharnabazus. 7, 19
Pheretima. 8, 47
Philippus. 4, 2
Philippus Demetrii. 4, 18
Philocles. 3, 16
Philomelus. 5, 45
Philopœmen. 6, 4
Philotis. 8, 30
Phocaenſes. 8, 37
Phocenſes. 6, 18
Phocides. 8, 65
Phocion. 3, 12
Phormio. 3, 4
Phrynichus. 3, 6
Pieria. 8, 35
Pinarius. 8, 21
Pindarus. 6, 50
Piſiſtratus. 1, 21
Pittacus. 1, 25
Plataenſes. 6, 19
Polycrates. 1, 23
Polycreta. 8. 36
Polydorus. 1, 15
Polyſperchon. 4, 14
Pompiſcus. 5, 33
Porcia. 8, 32
Porcius. 8, 17
Procles. 1, 10
Pſammetichus. 7, 3
Ptolemaus. 4, 19
Pyrrhus. 6, 6
Pyſta. 8, 61
Pythopolis. 8, 42

Q.

Quintus Fabius. 8, 15

R.

Rhodogune. 8, 27
Romani. 8, 25
Romulus. 8, 3

S.

Sacerdos Palladis. 8, 59
Samnites. 6, 14
Scipio. 8, 16
Scytha. 7, 44
Seiles. 7, 39
Seleucus. 4, 9
Semiramis. 8, 26
Sertorius. 8, 12
Seuthes. 7, 32, 38
Siſyphus. 6, 52
Solon. 1, 20
Solyſon. 6, 45
Soſiſtratus. 5, 37
Sthenippus. 2, 26
Surenas. 7, 41
Sylla. 8, [illegible]

T.

Tania. 8, 54
Tarquinius. 8, 6
Tauri. 7, 47
Teleſilla. 8, 33
Temenus. 1, 9
Teleſinicus. 5, 32
Thaſia. 8, 67
Theano. 8, 51
Themiſto. 8, 46
Themiſtocles. 1, 30
Theocles. 5, 5
Theognis. 5, 28
Theron. 1, 28. 6, 51
Theſeus. 1, 4
Theſſalus. 1, 12
Thibron. 2, 19
Thraces. 7, 43
Thraſybulus. 6, 47
Thraſyllus. 1, 47
Thraſymedes. 5, 14
Timarchus. 5, 25
Timoclea. 8, 40
Timoleon. 5, 12
Timotheus. 3, 10
Tirgatao. 8, 55
Tiſamenus. 2, 37
Tiſaphernes. 7, 18
Titus. 8, 19
Tolmidas. 3, 3
Tomyris. 8, 28
Tullus. 8, 5
Tynnichus. 5, 23
Tyrrhenides. 7, 50
Tyrtaus. 1, 17

X.

Xenophon. 1, 49
Xerxes. 7, 15

Z.

Zopyrus. 7, 12

FINIS.

Digitized by Google